N. Inv. 1532.

CCVII
35.

N. Inv. 1532

Nixus hys que per me circa pri
cipationē librorū quos pre manib
habituri sumus prelibata fuere
ad ea iam auxiliante domino me confero que
nostre instructiom plus subseruire videbunt
Primo tamē ad generalia · que circa multa li
brorum · pro aggressu fructuosi sequentis pmit
tuntur · sunt sunt · Causse · vtilitas · Titulus · Intentio · Causse
ideo · quia tunc nos vnūquodq; siue arbitramur · cum causas eius
cognouimus · Inter quas prima se offert · malis · que et sub
dm dr · per quod prima questio in vnaquaq; scientia solenter et
ob hoc de causa mali siue de subiecto queritur quid sit · Ad qua
questionem respondentes notant · q; aliud est subiectum scientie
totius huius libri · et aliud partialium librorum · Nam subiectum
scientie totius hmg operis est idem cum subiecto totius theologie
et quia doctores circa assignationem subiecti tocius theologie
diuersificati sunt · Ideo et de subiecto horum librorum seu hui
tocius operis vane loquimur · Cuius diuersitatis causa dat
doctor sanctus in scripto primi · arto · iiii · triplicem rōpatz
subiecti ad scientiam · inuita tres conditiones requisitas ad ratio
nem eius quod debet assignari pro subiecto alicuius scientie ·
Prima comparatio seu habitudo subiecti ad scientiam est · q; cui
cuiq; sunt in scientia debent rotineri sub subiecto · tanq; sb eo
quod genale supstat omnibus in scientia considerate · Vnde cō
sideram hanc conditionem posuerunt · ers · et signa · subiectum
huius scientie · sunt anges de doctrina Christiana et ingē in
distinctom prima huius primi · Quidam autē totū rherm · caput
et membra · eo q; quicquid in hac scientia traditur ad hoc re
dmi videtur · et de hac sententia est Cassiodorus supra psal
terio qui dicit · q; xps integer caput et membra seu xpc
triplr acceptus · scdm diuinitatem · scdm humanitatem et secundm
corpus · quod est ecclia · est subiectum in hac scientia · Secunda cō
paratio est · q; subiecti cognitio principalē intenditur in scientia
Vnde quia ista scientia principalit est ad cognitionem dei · posuerūt
plures · vt ponit magister doctorus deū esse subiectum huius scientie
tamē · Nam expedit romanus dicit deū esse subiectum huius scientie
vt principium nostre restaurationis · et consummatio nre glorificationis
Quem imitatus Thomas de argentina dicit esse subiectum theo
logie non sub ratione absoluta sine abusali sue deitatis · sed
sub ratione contracta et speciali · Quia sub ratione veri · sume
diligibilis · proportionati anime fideli · nondū perfecte · per habitū
luminis gloriē · Vbi in hoc quod dicit sub ratione veri · tanq;
conuenientia huius scientie cum alijs · Nam subiectum cuiuslt scie
est aliquod ens · In hoc q; dicit sume diligibilis dat intelligi
dram eius ab alijs scientijs · tam practicus q; pure speculati
tiuis · Nam in scientijs pure speculatiuis veri est subiectum
vt est verū · et sub ratione veri · In practicis vo subiectum est rectū
vt est agibile · quia finis practice opus est · speculatiue veri
tas · ex scdo metha · Quia aut ratio principalis subiecti denō
minanda est a fine · cum ergo finis huius scientie scdm aplm
est dilectio dei · igitur subiectum eius est verū diligibile · In hoc
aut quod dicit · proportionati · hoc dicit ad dram scientie dei
que illud nobilissimū subiectum sub ratione infinita seu abis
sali comphendit · que nob non est proportionata · eo q; intellectus
ad infinitū non est proportio · ex vm philosophi · primo reth · c · phio
de consolatone boecij · Addit etiā nondū perfecte ad differentiā
scientie beatorum · quorū aīme sunt perfecte per habitū lu
minis glorie · Tertia comparatio est · q; per subiectum distingt
scientia ab omnibus alijs · quia sciant scientie quecadmodū
et res ex tertio de aia · et vi methā et scdm hanc cōsi
derationē posuerunt quidā credibile esse subiectum huius scientie
hec em scientia in hoc ab omnibus alijs differt · quod p in
spirationē fidei predit · vbi alia per inventionē vel doctrinaz
et ita per humana voluntate esse cepit · Quinim aut
opera restaurationis · sunt Hugo de sancto victore · eo q;
tota scientia ista · ad cōsequēdū restaurationis effectū ordinat

Quia caput ecclesie ad ephes. 5 quito

vel sm Lincolnense in examinon · vt xps est vnus tuplex vnitate quatu prima ad prem et ad septim sensum · Secunda verbi ad naturā assumptam · Tertia xpi capitis ad membra

Aug. Homo glorificatus inveniet pastua viteq in diuinitate saluatoris · et exteriq in humanitate

quia subiectum est finaliter intentū in scia

De quo dicit ps. In lumine tuo videbimus lumen.

Tunc arbitramur vnū: quodq; cognosce · cū causas et principia cognoscim vsq; ad elementa · primo physicoz

Scdm doc · san · in scripto veteris artis tres inuenit conditiones subiecti · prima q; sit quoddā supstans et supereminens omnibus in scientia considte quia scz oia sub eo continent et ad id reducūt · Secunda q; sit id cuius passiones · complete notitia principaliter in tali scia intendat · Tertia q; sit adequatū illi scie · q; sub tali scientia ratione in ista scientia vere distincta considetur ita scz q; per tale subiectum fiat distinctio scientie ab alijs habentibus alia subiecta

Inquitum per deū superfluente recipimus glorificatom nō tm interius quo ad diuinitate · sed etiam exterius quo ad humanitate xpi

Sacra · p · affinis legis xpus · et 1 · thi · primi affinis precepti caritatis et mathei xxii affini · legis dilectio

Duinū dr sm solutionē ad deū vel vt ad principiū vel vt ad finē · sm q; dr apoca · 1 · ego sū alpha et o

Si autem volumꝰ dicit ibidē doc· san· invenire subiectū quod ḥet omnia comphendat· possumus dicē· qꝺ ens diuinū cognoscibile ꝑ inspiratiōne est subiectm huiꝰ scientie Omnia em̄ que in ḥac scientia cōsidāntur· sunt aut deus· aut ea que ex deo et ad deū sunt mḡnūtū ḥmoi Sicut etiam medicꝰ cōsidet signa et causas et mēta ḥmoi· inḡnitum sunt sana v ad. sanitatem aliquo modo relata· Unde ḡnito aliquid magis accedit ad veram rationē diuinitatis· ꝓmpaliꝰ cōsidātur in ḥac scīa

Petrus de Tha· ponit duos modos de subiecto huiꝰ scīe dicens· Qꝺ duo sunt modi accipiēdi subiectm scz scibile et ꝑbile· et hoc dicit esse subiectm intentionis· de quo scz ꝓpriatē agit· ad quod oīa reducuntur· et sub eiꝰ ratione aliquo mō continentur et per quod scientia distinguit· et intitulatur· et sic subiectum theologie est deus· Loquendo aut lazge et gnāliter de subiecto· qꝺ dicitur ꝑtinentiōs· sub quo continetur oīe id de quo in scīa tractatur· sic subiectm sunt oīa res diuine· inḡnitū esse diuinū partiḉpat et dat simile· Sic subiectm intentionis dominis· tatoris est domus· sed ꝑtinentiōs· materia ex qua ꝑficitur· scz ligna et lapides et ḥec etiā est sentētia doc· san· par· 1· ca· 1· ar· viij· Unde inquit· Quidā vo attendentes ea que tractantur in ista scientia· et nō ad rem· ꝓm quā considerant· assignauerūt aliter materia huiꝰ scientie· vt res et signa· vel opera reparationis· vel totū xpm· v caput et membra· De oībꝰ em̄ istis tractatur in ista scientia· sed scdm̄ ordinē ad deū ex quibꝰ Cōcze sequitur· Deus est subiectm huiꝰ scientie ꝑncipaliter intentū· et sub cuiꝰ ratione oīa que sunt in hac scientia cōsidāntur· Ć sequit· sed· Autoritas Boetij que dicit Simpliciꝰ subiectm esse non potest· intelligēda est de subiecto accidentē· non cōsiderationis· nihilominꝰ tn̄ potest esse subiectm ꝑdicati in ꝓpō et oīe tale potest esse subiectm in scientia· dūmodo illud ꝑdicatū de eo ꝑdicari possit· Ć sequit· Cum dr forma simplex subiectm esse non potest· intelligit· de subiecto nature nō dotreme· quia per hoc ingrata pe· de ca· nihil ponit in subiecto ipso· sz in dotente· Sic per laudationē cesaris nihil ponitur in Cesare· sed in laudante· Ć· sequit· Ḥec gna non valet· Deus e ca efficiens huiꝰ scientie· ergo nō materialis sive subiectum· Quia duplex est mā ex qua que est rei et est subiectm operationis nature· de hac veritate habet autoritas ꝓbi ij ꝓbitorum· Causa effitiens et malis non competit· Alia est mā circa qua scz ipm obiectm operationū anime· et de tali non habet veritate quia cū tali mā bene cōpetit effitiēs· et etiā causa finalis·

Bonauentura aut loquēs de materia seu subiecto huiꝰ libri· ḥanc ponit distinctionem· Qꝺ subiectm in aliqua scientia vel doctrina tripliciter potest accipi· Uno mō dr subiectm in scientia ad quod oīa reducuntur sicut ad principiū radicale· Secdo ad qꝺ omnia reducuntur sic ad totū integrale· Tertio mō ad quod oīa reducuntur sic ad totū vniversale Sicut in grāmatica subiectum ꝓmo mō ad quod omnia reducuntur sic ad principiū elementare· vel radicale est lra· que est minꝰ in ḡmatica· et in ea fit ultimata resolutio per ḡmaticū Subiectm ad quod oīa reducit sicut ad totū integrale est oro congrua et perfecta· Subm vero ad qꝺ oīa reducuntur sicut ad totū vle· est vox ꝺcta· articulata ordinabilis· ad significandū aliquid in se vel in alio· Et in geometria est subiectm· ad quod oīa resolvunt· vt ad principiū sicut est punctus· Subiectm ad quod oīa reducuntur· vt ad totū integrū est corpus quod cōtinet in se oīe genus dimensionis· Subiectm ad quod omnia reducuntur vt ad totum vniversale· est ḡnitas cōtinua imobilis· que de qualibꝰ figurarum speciē predicatur· Per hunc modum in hoc libro ē assignare subiectm scdm̄ tripliciē dram̄ Nam subiectm ad quod omnia reducuntur vt ad principiū est ipe deus· Subiectū ad qꝺ

Nota· in libro ꝓmo agit· quō conditōs nobilissīe et gnālissime entis conveniunt deo scz vnitas patri· veritas filio· bonitas spūisto· in summo quia summe vnū aggatur ptri· que ē exigo psonaꝝ summe verū filio· qui est a ptre vt verbū· summe bonū spūisto qui ē ab vtrogꝝ vt amor et donū

quasi ꝺbitē motiue ꝓsequentis

Quasi rationis ꝓsistentis tanḡ finem et ordinatis et dirigentis in ipm

quia vt sic· erit qꝺ scibile· per tale ꝑdicatum·

totum integrale est compositū ex partibus qntitatem habentibus

de ratione primi actꝰ qualis est deꝰ ē· nō solū ut sit actu existens sed ꝙ suū esse semꝑ sit in agere· ita ꝙ necessario sit actu agēs et ꝓm se nō est in potentia ad actū ex xij methaphīce

Quod est· quodlꝺ supra sbāl supītū ad suū inferius in recta linea ꝑdicamentali

Boetius· Locus ab autoritate est infirmissimus· Uerū est qꝺ fundatur super rationē humanā· Sed ibi super rationē diuinā effectissimus· Quod em̄ rationi debetur autoritā quod intelligimꝰ rationi

·ꝝ· v· attribuendo sibi ipsitatem que in nullo creato inveniꝝ· qꝝ scz in eo stat trinitas cum vnitate in summa simplicitate :~

omia reduantur que determantur in hoc libro vt ad totum integrū est xpus. prout comphendit diuina natura et humanam siue creatam et increatam. vbi totū integrale accipitur largo pro eo quod multa complectit. non solum per compositum vbi ex duobus fit tertiū. sed etiam per vnionē et per ordinem. Subiectū ad quod omia reducuntur sic ad totū vle. possumus nominare per circulocutum siue sub disiunctione rez vel signa. et vocat hic signū sacramentū. Possumg etiā vnico vocabulo nominare scz credibile. prout tamē credibile transit in ratione intelligibilis. et hoc per additum rationis vel autoritatis et hoc modo ppe loquendo credibile est subiectū in hoc libro. Et ergo sequitur et deū esse subiectū seu materia circa quā huius totius libri seu operis et rez et signa. et credibile. licet differenter sicut dictum est

De materia aut librorū partialiū hoc in summa tenendū est. Ait magr in primo libro agit de deo absolute scdm rationem siue perfectionis. In scdo agit de eo inquantū eius potentia relucet in effectu creationis. In tertio agit de ipo. inquantū claret eius sapientia in opere redemptionis. In quarto agit de eo inquantum eius bonitas seu clementia refulgeat in fructu glorificationis. Vnde &. sequitur. sicut deus de subiectum totius theologie. ita et totius huius libri et partialiū librorū. sub alia tamē et alia ratione. Nam est subiectum in primo libro huius opis vt est principiū emanationis etne. quia in primo lib agit de essentia diuina vt existit in tribus per emanationē seu processionē vel origine et est subiectum in scdo vt est principiū emanationis ad extra scz productor creaturarū. et est subiectum in tertio vt est principiū primū restaurationis et salutationis. quātū ad efficatiā et causalitatē. Et est subiectum in quarto libro quātū ad efficatiā et causalitatē mediorū siue meditinarū spualiū ad hominis reparatiōē Que materia quatuor librorū tangit in illis verbis. que habentur sapientie. vij.

Candor est em lucis eterne. et speculū sine macula dei maiestatis. et imago bonitatis illius Ecce materia primi libri **Et cum sit vna omnia potest** Ecce materia secundi libri **Et permanens in se omnia innouat** Ecce materia tertij libri **Et per nationes in animas sanctas se transfert amicos dei et prophetas constituit** Ecce materia quarti libri

Nam in primo libro intentio magri principalē circa quatuor versatur Primo circa personarū in essentia vnitate Secūdo circa earū in duratione eternitatem. Tertio circa earū in personis alietate Quarto circa earū in maiestate equalitate. Hec em quatuor in primo autoritatis medio describuntur. Nam quantum ad filiū respectu prime persone patris illa quatuor habentur. cū dr. Candor est em lucis etne et speculū sine macula dei maiestatis. quantum ad spm scm respectu vtriusq habetur cum subiungitur Et imago bonitatis illius. Nam notatur in essentia vnitas prīs et filij cū dr Candor lucis. Ita em emanat filius a pre sic candor a luce. hoc est sic lux a luce. In quo vnitas in natura describit. Nam lux cū luce eiusdem nature existit. Vnde aug. 2. de tri. ca. penultimo istam autoritatē pertractans ait Ibi quod emanat de quo emanat. vnig eiusdem qz Ibe est. Neqz em sic aq de fontanie terre aut lapidis emanat. sed sic lux de luce Na qđ dictum est Candor est em lucis etne. quid aliud dictū e. qm lux lucis eterne. Item designat in duratione etnitas Na candor siue splendor est coeterna luci. a qua gignitur Vnde ibidem aug. ait Candor quippe lucis eterne. quid nisi lux est. et coeterna luci. de qua lux est Item designat in personis alietas ex ipo modo loquēdi. quia non e candor lucis nisi quod emanat a luce. Vnde et ibidem idē aug. ait Emanatio queda est claritatis omnipotentie dei sincera In ipa aūt emanatione.

8. v.
Credibile em hm q̄ hꝫt in se ratom prime veritatis cui fides assentit ꝓpter se et sc̄a oia ptinet ad habitū fidei. scdm vo q̄ sup ratione veritat̄ addit ratione autoritatis. ptinet ad doctrinā sacre scripture

Nobis vnū sit ypostasis altarius sicut factū est in incarnatione. vbi psona filij que ab etno fuit ypostasis ꝛcto diuine nature. facta est in tpe ypostasis rationalis nature create. ꝓpter ordinē eiusd rationalis creature ad diuinā. ꝓo eo quia imago dei est. nata fuit immediate ordinari ad vnionē. vbi sufficit ꝓximio et conuenientia ordinis Si em aq maius mfinita esset. adhuc posset spongia imergi sicut imergeretur et vnici et hoc quia sufficit ad vnionē ꝓximio ordinis

&. seqr. In primo lib determinat de deo in solitudine nature. agit em de deo vt essentia diuina existit in tribus personis generatione eterna. et se sicut genitat hinc dilectū et condilectū.

&. seqr. In scdo libro determinatur de deo vt aliquid procedit a deo in solitudine idee existentis in mente diuina. sicut omnis creature que nō recipiūt diuina natura. hꝫ qz hnt esse sui esse in deo

Doctor sctus in tractatulo de dña verbi diuini et humani dicit Secundu q verbu dei de quo loquit² Johañes in pncipio edt verbu tres habet dñas ad verbu nostrum pma est sm aug quia verbu nrm est pus formabile q formatu nam cu volo tonpere ratione lapidis · oportet q ad ipm verbu exteriꝰ deuenia. et sic est in rebus alijs que a nobis intelligunt · nisi forte in pnis pncipijs · que cu sint naturabit notabsq; discursu rationis statim intelligunt² seu cognoscunt · Sic ergo intellectu exteriꝰ deuenit · Aut illuc q iactatur ner dum per formatio perfecta est · nisi quado ipam ratione rei pfecte concepit · et tut pmo habet rationē verbi · et inde est q in aia nra etiā est cogitatio · per qua si: gnificat² ipe discursus inquisitionis mi · et verbum quod perfectu · sdeo pfecta contemplatio veritatis dr verbum · Sic ergo vbum nostrū pcig est in potentia q in actu Sed verbu diuinu semper est in actu. et ideo nomē cogitationis verbo dei ipe no competit Dicit em aug⁹ tho de trinitate Sta dr illud verbum dei · vt cogitado no deatur · ne quid q volubile in deo credatur · Et illud quod Anselm dr q dicere sumo pri nihil aliud est q cogitando intueri impropie dictu est.

Diffinitio vbi

Secunda dña est verbi nostri ad diuinu · quia verbu nostrū e imperfm si verbum dr est perfectissimū · quia nos non possumq omia que sunt in anima nostra vno vbo exprimere et ideo oportet q sint plura verba imperfecta · per que diuisim exprimamus oia q in scia nra sunt · In deo aut no est sic Cum em ipe intelligat et seipm et quic intelligit per essentiam suam intelligit vno actu omnu verbu diuinu expressiuum est totiq quod in deo est · non solu pris sed etiā creaturaru · aliter esset imperfectu · Vnde dicit aug⁹ Si aliq mng esset in vbo q in scientia cotinet² dicentis · esset vbum imperfm · sed tostat q diuinu verbu est perfectissim · ergo est tm vnu Jon Job · xxxiij · Semel locut² deus

intelligitur distinctio particularis · quia nulla omo res est que seipam cognat vt sit vt scribit² 1 · de tri · ca · 1 · Et sdo de Anima dr Nihil seipm generat sed saluat · Designatur aut in maiestate equalitas si bene adueztamq · quid nomē candoris importatur. Vnde et Aug · ibidem hoc pertractans inquit dyalectici dicu · candor lucis · qm lux luci ne obscurior putaretur ista que manat · qm illa de qua manat · Jon ibidem subditur · q ex hoc ipsam lucē scz emanante · equale ostendit luci de qua emanat · si em hec minor est · obscuritas illius est · no candor illius · Si aut maior est · non ex ea manat · Non em vinceret de qua genita est · Quia ergo ex illa manat · non est maior q illa Quia vo non obscuritas illig · sed candor illius est · no est minor · Equalis est ergo · Item eandem equalitate indicat cu ibi dr · Speculum sine macula · Nam sic obscuritas impedit lucē · ita macula impedit speculu · Et ideo sic designata e equalitas per candorē · sic et designatur per maculē carentia · Habit⁹ illis quatuor respicit filij ad pcem · cu dr · Candor lucis eterne designatur postmodu illa quatuor in spu sco respicit pris et filij · cum subiungitur Et imago bonitatis illius Na filig imago bonitatis pris dici potest · prout producit spm sctū cui approbatur bonitas · eunde in essentia · eternu in duratione distinctu in persona · equale in maiestate · vt ipe est respicit pris Et in hoc habetur materia pmi libri

Secundi aut libri materia habetur · cu subiungit² · et cu sit vna scz imago · omia potest Nam ipe dei filig verbu patris habet similitudine cu vbo nostro · sdm q dr xi · de tri · ca · ij · Animaduertenda est in hoc enigmate etiam ista vbi dei similitudo Sicut de illo verbo dictu est oia per ipm facta sunt · vbi deus per vnigenitu suu pdicat² omissa fecisse · ita hoīs opera nulla sunt que no pcig in corde dicut² · Vnde scptum est · Initiu omis operis vbu eterni · xxxvij · Sicut² sicut verbu nostrū initiu est operis · ita et verbu dei · differenter tamē · q vnicu vbum nostrū non est initiu omis operis nri quia no cognoscitur ex tota scientia nostra · sed vnicu verbum diuinu est initiu oīs diuini operis propt² sui perfectionem Vnde dr · vj · de tri · ca · vltimo de isto vbo · Qui est verbu pfectum cui non deest aliquid · et ars quida omipotentis atq; sapientis dei · plena omiū rationu incommutabiliu · et omis vnu in eo · Sicut vnus ipa de vno · qua ma sicut² vnu est verbu divinum causa est oim que fuit est em opatiua potentia oim creaturarum · Et quia in sdo libro tractatur de creatione rerum · a deo per suu vnigenitu verbu · per hoc quod dr · Cum sit vna · oia potest · in quada suma scti libri materia declaratur

Tertia aut libri materia habet² cu subiungit² sperma nens in se omia innouat · Vbi considerandu q natura aqua in se no manere dr dupter · vel quia per prim depranat² · et tut non manet sed ruit · propt² qd de dyabolo dr · Joh · viij · q in veritate non stetit · Cu non stetit in veritate · possumq quodamo dicē q non stetit in sui natura · nec in sui entitate · quia dispositio trinitatis dei in veritate · est sui dispositio in entitate · vt dr in 2 methate · Non q dicat² in sui nā · no mansisse · sic q naturalia sibi no rema sissent · quia contrariu dixit Dionisius · iiij de di · no · Sed quia per prim ipa naturalia inabilitata ad bonu gre fuerat · Sdo no dr aliq non mane in sui natura · quia natura sua alteri cōmisset² et efficitur natura tertia · sic ex aia et corpore resultat humanitas · vel homo · scz constitutiue · Verbu aut dei assumes tamen · et quasi ministrans sibi vt dicat B · b.

ffilius · imago · verbu Imago nominat illam personā vt similitudine expressiuam · Filius vt similitudine hypostaticam

Intelligit ratione utriusq; nature· divine et humane· quia ratione humane habz gnem spem ad alios hoies· qz sit in alijs horibus ex cognitione aie ad carne per modu pfectis z informatis· resultat humanitatis forma· sit et in xpo·

utroq; modo permansit primo em permansit· quia per ptm non corruit· quia de ipo scribitur· 1· pet· ij· et isa· liij· qz ptm non fecit· nec inventus est dolus in ore eius· Item scdo permansit· quia ex natura divina et humana no fuit aliqua natura tertia conflata· dn̄ et damasceng ait· et habet² apud mgrm dist· ij· tertij· qz in xpo vbu non est gnem spem accipere· Istud em verbu in se permanes carne assumendo· omnia innouauit· Quia cu inveteratus esset homo per ptm· novus factus est per gram· Unde et damas· in li· ca· 1· ait Oportebat naturam nram innouari· quod factu fuit per xpm incarnatu· Ipse em innouando hominem· innouauit omnia· Quia sm phm homo est quodamo omnia· vt potest haberi ex iij de aia et x· methaure· Et sic per vba ptacta habet² incarnatio vbi· de qua spetialiter in tertio lio intendit²

Quasti aut libri materia habet². cu annexis². Et per nationes in alias sedes se trasferet· Nam in opto libro de sedificatione nostra que est per sarzamenta· et de visione divina que erit post resurrectione· sive de fruitione que e per charitate determinatur· Et ista sapietia increata per nationes quia sme acceptione personaz· quia no per nationem gentilium· qz non per nationem iudeoru· sed per nationes in animas sedes se transfert· animas sedificando· quantum ad primum· Amicos dei et prophetas· hoc est videntes deu constituens· quantum ad scdm· Nam propheta videbat dr· supra illud· 1· re· iij· Qui pphta dr hodie· vocabatur olim videns· Et ita in his vbis· in quada universalitate materia quatuor librorz sniaz per ordinem designatur·

Arguitur per hec verba possumg habe causam efficiente· formalem et finalem· Nam efficiente habemus· cu dr Cadet a luris eterne· Ipa em sapientia increata que per candorem intelligitur fuit causa efficiens principalis huius operis· Justa verba augusti· x· de tri· ca· 1· Nisi impressam cuiusq; rei memoriam· in animo notionem· ille ad eam discendam studio flagraremus· vbi innuit ipam sapiam increata· esse auctorem principalem sacre scientie seu ipius theologie· Instrumentalis aut fuit Petrus Lombardus Parisiensis epscopus· qui fertur floruisse circa annos dni· c· xxx viij· tempore conradi imperatoris secundi· Modus agendi et forma tractandi tangitur cum dr· Cum sit una scia potest· Nam cu ista scientia sit magis una et magis simplex qz aliqua alia scientia· cum immediatius effluxerit ab ipa sapientia increata· que est essentia bonitatis et unitatis· in omnes modos agendi· in quos possunt alie scientie· ista potest· Unde dr· 2· ad thimo· iij· Omnis scriptura diuinitus inspirata· utilis est ad docendu· ad arguendum· ad corripiendu· ad erudiendu· vbi dicit glosa· Ad docendum ignorantes· ad arguendum negligentes· Ad corripiendu contumaces· Ad erudiendu in iusticia rudes et insipientes· Et in hoc habetur utilitas huius operis· de qua in prohemio erit spetialis mentio· Ac etiam de titulo· simul cu intentione autoris· Forma tractatus sive ordinatio capitulorz· sive librorz admotorem· habetur cum dr· Per manus in se omnia innouat· Nam sic ordinatur iste liber· qz primo determinat de ente permanente· cui non accidit innouatio· vt de ente divino per essentia· et postea de ente cui accidit innouatio· vt de ente divino per participacym· Finalis causa habetur· cu subinfertur· Et per nationes in animas sedes se transfert· &c· Nam finis noster est vt sedificem· z sedificati amici dei simg

Tertia dra est· &c· vbu nostru non est eiusde nature nobiscum· sed vbum divinu est eiusde nature cum deo· et subsistens in na divina· Na ratio intellectiua quam intellectus nr de aliq &c formatur· hoc esse in aia intelligibili tm· Intelligere dicit aie non est idem cum esse naturali anie· quia aia no e sua operatio et ideo vbum qd formatur intellectus nr· no est de essentia anime· sz e accidens ei· In deo aut idem est intelligere z esse· et ideo verbu qd formatur intellectu divinum no e aliqd accidens· sed primum ad natura eius· Unde oportet q sit subsistens quia quicqd est in natura dei est deus· Unde dr damas· dei vbu subsistens est· et in ypostasi ens· Reliqua vero ba nra sez vbi utentes sunt anime· Ex premissis ergo tenendu est qd spe loquendo vbum sp dicitur personaliter in divinis· cu no importet nisi quid ex ptibus ab intelligente· Patet etia q verbum in divinis e similitudo eius a quo procedit· Et q est coeternu ei a quo predit cu no fuerit ppter formabile qz formatu· sed sp in actu· Et q sit eqle ptri cu sit perfectu· et totius e pris expssim· Et q sit consubstantiale patri· cu sit subsistens in natura eius· Patet etia q cu in qualibet na id quod procedit habeat similitudinem et natura eius a quo procedit· vocatur filius· Et hoc fit in verbo· q in deo dicatur filius· et productio eius dicatur generatio

Baruth tertio de sapia dr Tradidit eam Jacob puero suo et isr dilecto suo· hoc spiritu ad vetus testamtu et sequit². Post hoc in terris visus e· et cu hominibus conversatus est sz· qm tradidit eam quo ad nos testamentu

Formalis causa &c Loquendo de forma non scdm esse forme sed sm spetates eius

et aīm eius existentes ipm facie ad facie videamus. 2ui vt gressus nros fauste dirigat ad tam alta et profunda sue diuinitatis misteria deprecemur suppliciter per vba aug. in fine de trinitate dicentes. Domine deus meus vna spes mea exaudi me ne fatigatus nolim te quere. sed quera facie tua ardenter. Tu da querenti vires. qui inuenire te fecisti. et magis magisq; spem inueniendi dedisti. Coram te est firmitas et infirmitas mea. illa serua. ista sana. Coram te est scientia et ignorantia mea. vbi mihi apperuisti suscipe intrantem. vbi clausisti. aperi pulsanti. meminerim tui. intelligam te. diligam te. auge in me ista donec me reformes ad integrum. tu qui es laudabilis et gloriosus in scla scloz. Amen.

Ste liber dictus sententiaru exeo. 2. sententias

antiquoru patru et doctoru de katholica veritatibz hinc inde collectas sumatim comphendat. Prima sui diuisione diuiditur in tres partes scz in prohemiu. tractatu. et epilogu. Prima pars prohemialis incipit in principio libri. hic vbi. Cupiens aliqd et extendit se vsq; ibi. Decretis ar noue. Tractatus vo ser pars executiua ab inde vsq; prope finem libri vbi dr. Iher de pedibus. Epilogus aut ab inde vsq; ad finem libri totius. Prohemiu ratiocinabile pmittit. quia iuxta regulam phi in rhetoricis. vbi inquit 2ui aliqd magni dicturus est prohemiu. quod est quasi quoddam preludiu ad sequencia dicenda pmittere debet. Vbi considerandu iuxta intentionem Thome de Argentina. 2. tales qui vtuntur prohemijs in scientijs quibuscunq; vel doctrinis. tenta auditores et addiscentes eorum doctrinam gratiez tuam intendut. Nam primo eos allicuit vt sint beniuoli. Secdo vt sint attenti. Tertio vt sint dociles. Primu fit satis congrue si auctor ipius scientie pmittit suam humilitatem. Tunc em beniuolos facim auditores. a nra psona inquit. Cicero si de nostris factis aut officijs sine arrogantia dicimus. Secdm si ostendit tractade materie arduitatem. cognita em noua et incredibilia. q; que vix credi possit. attentos reddit eos qui audiut. Et tertiu si innuit sue scientie ordinabilitatem. Ea em que apte et ordinate dicuntur facilem effiunt discentis animu. Vnde sic superbia doctoris consueuit discipulos discipulis. et pigros facit eos maliuolos. sic eius humilitas placet discipulis et facit eos beniuolos. Et sic materia grauis et fastidiosa contemnit a studentibus et pigros reddit eos vagos. sic materia ardua et difficilis diligenter attenditur et facit eos solertes et attentos. Et sic doctrina confusa et mordinata indocilem reddit hominem et torpens am r non flexibilem. sic ego doctrina ordinate tradita reddit hominem docilem. et studiosum. Hinc igitur modu quem magist in pncipio prologo obseruando tria facit. Nam primo pmittit suam humilitatem. Secdo ostendit. pncipis operis difficultatem. Tertio induxit istius scientie ordinabilitatem. vt ratione primi reddamur beniuoli. ratione secdi diligentes et attenti. ratione tertij dociles et studiosi. Secda pars incipit ibi. Ardua scandere. Tertia ibi horu igit deo odibilem. Prima diuiditur in duas partes quia primo ostendit suam humilitatem secdm se. Secdo in exteriori comparatione ibi. Cum pauperecula in gazophilacium mittere. 2m volens facere beniuolu auditore. assignat causas mouentes ipm ad tpis latione huius operis. vt sic cognoscat clarius sua humilitas ex quibus causis ostenditur affectus ipius in deu et proximu. Sunt aut tres cause mouentes. Prima sumit ex parte sui scz desiderii proficiendi in ecclia. Secda ex parte dei scz promissio mercedis et auxilij. Tertia ex pte proximi. Contra tres sunt cause retrahentes. Prima ex sui defectus ingenij pte et scientie. Ex parte operis. altitudo scz materie et magnitudo laboris. Tertia ex parte proximi. inuidoru conductio. Harum at

causarum mouentium due prime insinuant tranitatem in deu. tertia in proximu. Secdm hoc prima pars prologi diuidit in duo. Primo ponit causas mouentes. qe ondit charitatem in deu. Secdo eam que ostendit charitatem in proximu. ibi nro valentes. Cause aut mouentibus aduigit etiam retrahentes. Vnde primo ponit quadam controuersia causas mouentiu et retrahentiu. Secdo victoriam. ibi. qua vincit. Circa que pressum ingeri. hoc aduertendu est. q tanta difficultas erat tra materia istius libri q nigri aliqn retrahebat ne librum inchoaret. et quodcq eorum ipso attrahebatur vt ipm incipet. Igit nigri illud belli ingenij tromi suarq; defectus primo simul ponderat attrahentia et retrahentia et victoria et victrice subiungit tam victorie. q quia attrahentia vincunt retrahentia. qz amor intensus que nigre habuit ad ecclias vicit. Que causa assignio valet etiam ad beniuolentia captandam ipius auditoris tam quia et disciplis ita beniuolent debet sustinere doctrina sui nigri quam quia dixit eande. alie non esset gratus. et pigris non bonus discipulus dixit ergo.

Gaudete et exultate. qm merces vra copiosa ē in cel'

Qui fecerit et docuerit hic magnus vocabitur in regno celorum.

Opientes aliquid de penuria ac tenuitate nostra tu paupercula in gazophilatiu dm mittē

Hec verba captationis benivolentie sunt apud ipos auditores sev addiscentes doctrinā mgri per totū a ppa persona sev a persona oratoris. vbi scitur vires. actus. affectus. habitudines recipientis applicat orator. tu ppe persone humiliatione. quod hic fit in verbis. In eo em q ibo plurali vsus est. cupientes. discretionem vel significantia vocis voluit mgr. que in singulari numero ad auaritiam vel etiā iactantiā facillime trahi potest. In eo vero q subiunxit. aliquid de penuria ac tenuitate nra: triplex suū defectum denotat. Primo quia dicit aliquid. no multa. no magna. Scdo quia subdit de penuria. tertio quia addit de tenuitate. Primū potest referri ad defectū ingenij. quia homines alti ingenij multa et magnalia possunt. ipe aut propter humilitatem dicit se solū posse aliquid. Penuria potest dici defectū vsq; scientie. vel eloquētie. quia penuria videt esse rerū externarū et per dicta in exteriores scientiā transfundimg. Tenuitas refert ad defectū ipius doctrine vel scientie. quia tenuitas rerū interior videtur esse. et scientia inter interiora cōputat. De ista tenuitate sua tu paupercula volt mittere aliquid in gazophilatiū dm. In q alludit historie. que tangit actuū xvij. et Luce xxj. Sedens ihs contra gazophilatiū. vidit quo mō turba iactabat es in gazophilatiū. et multi diuites iactabat multa. et venies vna vidua misit duo minuta. quod est quadrās. de qua ille dixit discipulis q hec pauper plus omnibus misit. quia illi de multis multa sed hec de penuria sua oia que habuit. et totū victū suum. Unde et mgr captas benivolentia compatiōn exteriori. assimilat se desiderio huius mulieris. et deuotōi ei radice charitatis predicti. volens etiā aliquid de paucitate et paucitate sui ingenij in gazophilatiū dm mittere. Unde gazophilatiū dr arcta. vbi ponebatur thesaurus et oblationes. sive locus in quo illa arcta erat. Et dr a gaza quod ē diuitie in lingua persica. et philose quod est seruare. quasi reseruatoriū diuitiarū. Iste aut gazophilatiū dm ponitur hic pro sacra scriptura. vbi diuine spirituales sentētie scte et rationes. et diuerse veritates per quas sacra scriptura defendit. ponit. et tangit in hac lra primū incitatiuū. scd prima causa mouens mgri scte desiderij proficiendi in ecclia. Nam tm volt mgr. Cōsiderandes sacre scripture in meditate. qua ad plenū nullus intellectus potest comprehendē. tupimg aliquid de nri ingenij tenuitate in sacra scriptura reponē. scientes q labor ei nō inutilis modicus. ex radice tm charitatis susceptus. ea domino grate suscipit. qui no cōsidat qntum. sed ex qnto. quia etiā plus acceptatur duo minuta vidue. ex thesauris aliox. Ardua

Ardua scandere opus vltra vires nras et vsq; ibi delectat nos. In hac lra mgr reddit auditores attentos. ex operis prātis difficultate et dignitate. vbi ostendit tractatorum sublimitate. et inuidorū mordacitate ex quibus datur intelligere dignitatē huius scientie. Pro quo aduertendū q dignitas materie alicuius operis. tripliciter inuestigat. Primo ex nostro defectu et tenuitate ad illā. quia ad ea que sunt natura manifestissima. habet se intellectus noster. sicut oculus noctue ad lucē diei vt dr. i. methaphisice. Et ideo qnto magis sumus tenues ad aliquā materiā pertractanda. tanto illa materia est magis digna. Scda via est ex remotione a sensibilibus. sive ex rei arduitate. q qnto res est magis ardua. tanto dignior et nobilior. ppter qd tertio infert. vt methaphisica q methaphisica est nobilior ceteris. et prima dignitate quia est de maxime abstractis. et de rebus arduis. Tertia via ē ex inuidoz detractione et mordacitate. quia qnto materia ē magis dignā et magis ardua. tanto magis latet. et qnto magis latet. tanto homines futilis metiuntur. detrahendo et mordendo doctrinā de ea tradita et ideo scribit ea finem qui et hiroz. vbi detrimatur de iactantia et eius remedio. q hoc est de futili metiuntur. vbi in medario cōprehendi no pnt et ptolomeus in almagesti. De hiis q nemo nouit. futile quisq; metitur et hec lra pt diuidi in tres ptes. Primo ponit ratio dignitatis. quia difficultas scd altitudo materie et magnitudo laboris et ita causa retrahens ex parte opis. Scdo subungitur causa attrahens ser incitatiū ad opus perficiendū ibi Consummatione fiducia. Tertio incitatiū et retrahentia cōpantur ad scientiā ibi delectat nos. Dicit ergo. Ardua scandere. i diuina ascendere diuina dicuntur ardua pter eorum sublimitate. Ad ea scandenda. quia per quosdam gradus ascendendo ad ea pertingimus. Isti gradus quatuor sūt. Quia primo debemus relinquere sensibilia. propter quod diuina excedunt sensum naturalem Scdo debemus pterire ea in quibus sunt sensibilia. propter quod excedunt methaphisicam. Tertio debemus transcendere ea. que habent sensibilia parte sui. qua propter sup methaphisicā. theologicā collocantur. Et his gradibus pmissis in quarto gradu diuina contuemur. Assignatur gradus et aliter. Quia primus ē sensus. Scdus est fantasia tertius ē rationalis. Quos gradus scandimus. cū ad diuina imus. relinquendo scd sensus sensibilium. fantasias corpm. repugnantiam rationi naturalium. Ardua ergo scandere ē ad diuina ascendere et hoc gratia diuina.

mente eleuante. Ergo subditur Opus ēt vires agere psumpsimꝰ. quia nisi nr̄ inmittēmur diuino auxilio. nō sufficeret intellectus et ita ysup. simus sēd charitatiue et nō temerarie. nō immixtus prēvis verbis. ꝑ diuino auxilio. nō arrogando. sed humiliter confidendo contra illud Eccli. Altiora te ne quesieris Et quo tercio sequitur. Cpresupōis respectu duorū virtū. primū est. nō sine diuini auxilij Deinde ponit imitatiuum cōtra illud retractiuum cū dr. Cosa manōmis fiduciā laboꝝ ꝓ mercedem. in samaritano statuen⁹ nr̄m xpm Samaritanꝰ nanq; xpꝰ dicitur et typm̄ sustinet de quo dr̄ in ps̄ Ecce nō dormitabit neq; dormiet q̄ custodit ist̄ et alludit hystorie de samaritano que habet̄ luc. x. Qui samaritanus prolatus in curatione seminudi et hoīs per ptm̄ spoliati gratia. et vulnerati in naturalibꝫ et ita semivui. i. in gratuitis mortui. sed in nālibꝫ aduc vivi sed languidi Juxta illd̄ .s. ad Thi. v. diues mortua est vbi loquit̄ de vidua que ē in delicijs Stabulū ecclia. Stabulariꝰ doctor et prelatus: duo denarij sunt duo testamenta Ergo duobꝫ denarijs .i. testametis ve. et no. qui regis imagine in nummis. dum veritatem tenet. a prima virtute explatam. superogati i. superaddenti sic sctī prēs suis studijs fecit ad explanationē eoꝝ que in sacra scriptura occulta no sensu vestiunt. Vnde opera supererogationis ē ea que ad exp̄sitionē duoꝝ testametoꝝ cōponimus Et qr̄ mgr̄ talem cōpositōm fecit. speraꝫ habē mercedē a xpō qui supererogati cuncta reddere professus ē. Nec illud damas. li. i. c. i. est cōm mgrm. Ora que tradita sunt nōb ꝑ legē et ꝓphetas et apōs et euangelistas suscipim⁹ et veneramur. et coꝝ sumus. nihil vlt̄ hoc in quisen. Quia nil vlt̄ contrarijs. si no nihil vltra expositivum et declarativum. Nec illud quod dr̄ apostolus vltimo cōn hēbreos. Si quis apposuerit ad hec. apponet deꝰ super illū plagas scptas in libro ist̄o. Quia nihil debz apponi sacre scripture diuersū. cōtrariū. dissimile. si bn̄ cōsideme. similē. verum. explanatiuum. sed manifestatiuum. Deinde dicit

Delectat nos veritas pollicentis ꝛc hec lra est quasi epilogus pdictoꝝ Nam in ea recollegit simul quatuor causas. duas attrahentes et duas retrahentes. Primo tangit primam causam attrahentē sev primū imitatiuum. promissione facta a deo. cū dicit delectat. et sibi cōniciam cū subdit. sed terret. Secdo tangit secundam causam attrahentē dicēs. desiderium hortatur proficiendi. et sibi cōniciam retrahentem. cū subdit. sed deh̄ortat⁹ infirmitas dicit ergo delectat nos veritas pollicentis. q̄ntum ad sēm imitatiuum. sed et ret imensitas laboris. q̄ntum ad sēm retractiuum. quia opus vltra vires assumpserat / Desiderium hortat⁹ proficiendi q̄ntum ad primū imitatiuum. quod notanter. cū dixit. cupientes. Sed deh̄ortatur infirmitas deficiendi. q̄ntū ad primū retractiuum. quia seniebat se tenuem. et penuria hentem. Deinde ponit imitatiuoꝝ victoria cū dr̄

Quam vincit zelus domus dei ꝛc Tho. ponit victoriam causarū attrahentiū sev impellentiū ad seruendū opi cū cū eiusdicens. quam .s. infirmitate vel imensitate laboris. que sunt retrahentia. vincit zelus domus dei. hoc est amor intensus quē habeo ad ecclīam. q. d. retrahentia pugnant vt opus non incipiā. imitatiua ty vincūt. Vnde zelus sēm dyoni. est amor intensus qui nō patit aliquid cōtrariū Quo .s. amore intenso. marcescēn. i. inflammati .s. dum nō patimur ecclīam ab infidelibꝫ impugnari. fidem nostram atq; errores carnaliū atq; animaliū hoīm. Per carnales intellegit errantes. propt̄ corpales voluptates. sic qui negat prouidentiā diuinā de rebus humanis. et animē perpetuitate vt possint impune peccare. Per animales errantes ꝙt̄ intellectus depressione qui .s. non elevant⁹ supra sensibilia. sed sm̄ carnem naturales volūt de diuinis disputantes iuducre. et ita sensibilibꝫ immersi non sapiūt que dei sunt. i. Eorum. ij. Dauidice turribus. Verba hec habentur tantū. ꝛ. et exinde supra sunt. vbi dr̄. Giant turris dauid collū tuū. Per dauid xp̄us signatur. turris est ecclīa. sue sacra scriptura. que pro fundamento habet sensum hystoriale. deinde moralem. deinde allegoricū. et in sumo anagogicū. Vsus. Ista gesta docet. quid credas allegoria. moralis quid agas. quid speres anagogia. Dicit ergo Dauidice turribus. ecclie vel sacre scripture Clipeis .i. rationibꝫ et auctoribꝫ sctoꝝ que firmissime sunt. ex eo qr̄ nō fundantur super carne nāli. sed diuina. cōm̄ doctorū. qui dicit qr̄ argumentum per locū ab auctore sit infirmissim. cumule vel potius munitam ostendere. quia rationes quas adduxit scti sunt. non fidem nostram nō munit clipeis turris dauidice. sed potius munita ostendit. quia tales nō invenit. sed potius invetas ostendit Et in hoc tangit primā vtilitatē operis sui .s. exclusionē errorū. ac theologicaꝝ inquisitionū abdita aperire. Tangit secundam vtilitatē. manifestationē .s. veritatis q̄ntum ad tres primos libros. Nerno et sacramentoꝝ ecclīasticoꝝ pro modulo intelligentie nostre. notitia tradē studiosis q̄ntum ad materia dcti libri

Non valentes studiosorū fratrū ꝛc Hic ponit tres monentes. que ostendit charitatē in primo Et primo attrahente Secdo retrahente. ibi Nimis nō ambigamus Dicit ergo. Nos valentes studiosorū fratrū votis. hoc est desideriis resistere .s. iuste eorū in xpo laudabilibꝫ studijs. quia theologicis que laudabilia sunt. ex parte effectus. quia dei. a quo inspirantur. et materie q̄ sunt opa eius .s. creationis. redemptionis. glorificationis Et finis ad quē perducūt qui ē vita perhēnis. lingua .s. q̄ntū ad primos vel q̄ntum ad q̄nitationē doctrine. Ac stilo. q̄ntum ad absentes. et ad perpetuandam materia. Nos seruire flagitantium ꝛ cupientium Quas binas in nobis agitat xpi caritas. Binas bine

Egidius Compat retrahentia ad imitatiua et primo comparat ea ad semine Secdo ostendit imitatiua vincere zelū. ibi Quia vincit

Verba sūt aug⁹ in pncipio tercij de trī.

Zeuma a priori seu protheuma

zelus

Quia ome odiū excludit sic ubiq; omen tristicia

Charitas aliqn̄ accipit pro amore nāli qui dr̄ dilectio. Aliqn̄ pro amore gratuito. qui dr̄ charitas. vt ad Chorin. v.

est curzus habens duas rotas · et sicut per curzū vehū aliquid mediantibus rotis · ita per lingua et stilū q̄ per duas rotas · biga · hoc est sarza scriptura a magro in discipulū trāsfudit et has bigas charitas xpi agitat · ita q̄ charitas ibi se habz quasi bos vel equus · sarza scriptuā se habet vt biga stilꝰ et lingua se habent vt rote · Que dba supta sunt ab aug · in p̄incipio tertij de tri · Her aut dba agitat in nob caritas xpi. sumpta sunt ex epla j̄. ad rhoz̄m · v · vbi dr̄it aplus · Caritas xpi vrget nos · Her valet obiectio cōn magrm per illud etus Nemo sat · vtcū odio vel amore digne sit · quia magr hic accipit caritate pro amore intēso vel feruēti · nō gratuito · vel gratificante · Vnde caritas duplr accipit · vno p̄ vtute gratuita et p̄destinationis · vt sit dirit habitū infusū · et hac illus pt se scire habe caritatū male · licet per aqua sit p̄babilia sev coiectura · aut etiā per reuelacōm Alio mō accipit pro quoda motu affectus in amatū · quo quis mltū appriat amatū et de hac loquit̄ hic magr.

Q̄muis non ambigamꝰ omē̄ huiām eloquij sermonē · calūnie atq; cōductoī emulox sp fuisse obnoxiū ꝛc Ponit tertia causam retrahente sev tertiū retractū · cōductom invidox · loquacitate et mordacite Et vera hor p̄mo ponit cōductioms euidentia per simile in alijs Scdo cōductioms causa · ex inordinatione voluntatis · ex qua exor · ex qua invidia · ex qua cōductio oritur · ibi Quia dissentientibus · Tertio cōducentiū nequitia · qui nō rationi ꝛc Dicit ergo · Q̄muis nō ambigamus omē̄ huiām eloquij sermonem · hoc dicit ad dram diuini · cui dicere non audet cōdicere hereticis et apertis · licet quidaq; calūniose · calūnie que e occulta et particularis impugnatio · atq; cōductioni · que e aperta in toto et blis impugnatio veritatis · vel dicit calūnie apud alios · Cōductioni · apd semetipos · eo q̄ hereticis alioz veritatibus obuiat et inter se discordat · imo sibipiis in multis sunt contrarij · Emulox. r invidox · Semper fuisse obnoxiū r suppositū siue substratū · quasi nore vel pene adductū · Deinde ponit cōductionis causa · vbi etiā ostendit tales cōductores veritate nō consequi · ibi Qui nō rationi et primo ponit eam intrinsecam Scdo extrinsecum · ibi · Quam deꝰ ꝛc. Dicit ergo Quia dissentientibus voluntatis motibus · dissentiēs quoq; fit animox sensus · q. d. et malicia fit ceritas in intellectu vt cū ductū omē̄ veri rationē. r per rationē vera · perfectū sit. r probatū · tamē dum aliud alijs aut videt̄ s. q̄ntū ad ceritatē in intellectu · aut placet s. propt malitia in affectu · primū dr̄ q̄ntum ad illos qui male intelligūt · et cū malū nitta ptinaci voluntate defendunt · Scdm q̄ntū ad illos quox voluntas inordinate post se trahit iudiciū rationis · vt illud iudicetur verū quod placet · veritati vel nō intellecte · q̄ntū ad primū · vel offendenti. r que displicet q̄ntū ad scdm · Nam aliquis ex veritate offendit̄ · quia mala voluntas eius reprehendit̄ · Her valet obiectio cōn magrm · Quod nullo mō habet rationē mali · nullo mō habet vñ habeatur odio · veritas est hmōi · Quia veritas prodit · Cozzē sequitur · veritas sm se semper amat̄ · sz patrus potest haberi odio · et hoc accidens est infinitū · quia sm phm cause peraccīs sunt infinite · Impietatis error obiectatur q̄ntum ad intellectū · At voluntatis inuidia resultet · q̄ntum ad affectum · Deinde ponit̄ causa extrinseca · cū dr̄. Quia deꝰ

Quam deus huiꝰ scli opat̄ in ill' diffidentie filijs hoc verbum sumptū est ab aplo j̄ ad rhoz̄m iij · vbi dr̄ Deus huiꝰ seculi excecauit mentes infideliū · et potest exponi · vel de deo vero q̄ opatur invidiā p̄mittendo · vel de diabolo cui sm obedit qui opat̄ suggerendo dicit ergo · Quia sz invidiam siue detrahendi voluntatē deus huiꝰ scli · hoc est diabolus · quia de p̄ncipe mūdi hoc e mundanox hominū · opatur in filijs diffidentie sz de quibus diffidendū est · nō ratione mediū sed morbi · vt hēt ad ephe · ij.

Qui non rationi voluntate subiiunt ꝛc vsq; horū igitur Hic ostendit cōdictū nequitia · declarās eos veritate nō consequi · primo ex inordinata professione · Scdo ex simulata religione · ibi · Habent rationē sapientie Tertio ex primata conceptione · ibi · Qui contemptorem · Et aut aliquis sit inordinatꝰ · ita q̄ nō possit cōsequi veritatem tripler est causa · prima q̄ nō sequit̄ regulam rationis · Et q̄ntū ad hoc dr̄. Qui nō rationi voluntate subiiciūt · Scdo q̄ doctine studiū nō impendit · Et q̄ntū ad hoc subdit Nec doctine studiū impendunt propt primū impedit̄ inuentōs · propt scdm addiscēd · Tertio impedit̄ aliquis si nō equat ea q̄ sunt in mente rebus · sz res volt adequari his q̄ sūt in mente Et q̄ntū ad hoc subdit · Sed his que sōniauit · sapiē vā coaptare nituntur · Deinde sequit illa pars · Non veri in qua ondit modū istorum discordare a malo sequitū veritate Et duo facit primo fant hoc Scdo explorat ibi Quox pfessio · Circa primū tria facit q̄ tripler · Et modg sequitur veritatem · primo q̄ debet rationi nari q̄ veritate. non q̄ placita · Et q̄ntū ad hoc dicit · Non veri sed placiti rationinatꝰ sectantes Scdo q̄ hoc debet facere vt veritatē intelligat · nō vt positū defendant Et q̄ntū ad hoc subdit Quos iniqua voluntas nō ad intelligē. tiam veritatis · sz ad defensionē placiti incitat · Tertio hoc debet facere vt distant veritatem.

tho · de argen. postq̄ magr ostendit difficultatē istius tractatus · ex tractatorū sublimitate · hic ostendit hoc idē ex nefandox sev invidox hoīm p̄uite et dolositate Et q̄ nefandi homines q̄ntez et cōsuete duo mala faciūt · q̄ impugnāt veritatē et p̄dicāt falsitatē · Ideo magr eox dolositatē duplr ostendit primo ex veritatis impugnatione · Scdo ex falsitatis assertiōe Scda ibi Quox pfessio · Prima in duas Quia primo tangit istox invidox detractionē et veritatis impugnationis Scda assignat istig detractionis et impugnationis causā et rationē Scda ibi · q̄ dissentientibus · Et hec in duas · Quia primo tangit causā intrinsecā sz eorum peruersam voluntatē Scdo extrinsecā puta diaboli callidit̄atem. ibi Quā deꝰ huiꝰ seculi

non ꝑt ꝯuertant² ad
fabulas ⁊ ideo subūgit
tur. Non desidezāt doctri
ne veritate. sed ab ea ad fa
bulas ꝯuertēt auditum
⁊ hoc vñ sumitur. 2.
Thi. my ffabula em̄ comp
ta est ex mixtis sm̄ ꝓphm̄
⁊ methāte. sed isti sp volūt
noua audire. Deinde expilo
gat ꝙntū ad hec tria di.
Quoz professio ē magis
placita ꝙ doctrina require
⁊ hoc ꝙntū ad ꝑmū. pro
fessio aūt dr̄ sciencia qua
quis se excellere alios tre
dit. ⁊ alij idem de ipso
sunde professor qui ꝑ cetis
eminet in sciencia. vel ē
studendi alicuius vite vel
scientie singularis electio.
Nec doctrina defecit. ꝙntū
ad scām. Sed desideratis
doctrinā coaptare. ꝙntū
ad tertiū. Deinde cū dicit
habent. Ostendit eos in
suis dictis fūbatem hr̄e
⁊ ea facit. ꝑmo ondit
qd dictum flm̄ est in se.
Scdo quod est flm̄ in cō
paratiōe ad alia. ibi ffal
se doctrine institutis. Tertio ostendit eos cōtra veri
tatem bellare. ibi. Qui contrariom. ffalsitas eoꝝ
deprehendit tripl̄r. Nam
falsum maxime dicit
prima falsitas eoꝝ est.
quia superfluos nō mor
dat tam profunde ⁊ ꝙntū
ad hoc dicit. habent zelum
scientie in suppositōne ⁊ in q̄
dam superficie. quia in su
perflua religione ⁊ argu
mentū ad ostendū sapiā
quia in superflua religi
one exterior simulata. ⁊
sequitur. Quia fidei de
fectionem. sumit² 1 Thi.
2. Sequitur. ꝑpositis
mendax. quia exterior pre
tendit veritate. in pro
fundo mēdatiū. Scdo ibi
bus nō concordat cōscia
⁊ ꝙntū ad hoc subdit. vt
sit in vbis pietas quā a
misit cōscia. Tertio q ipsa
verba ad invicē nō cor
dant ⁊ ꝙntū ad hoc sub
dit. Ipsam q̄ simulata
pietatem oīm vboz men
dacio impia reddit. dicit
aūt oīm mēdacio dās in
telligē vsū vboz q̄bus pie
tate simulat. que etsi in
se vera sint. tñ ꝙntū ad
vsum eoꝝ ficta sūt. q
ficte vtuntur eis. In quo
imitant² patrem eoꝝ dya
bolū. quia etsi aliq̄ando
vera dicit. tñ semp ea di
rit intentōn fallendi sm̄
Aug. in de Tri. ca. xvij.
Deinde cū dicit falsi. On
dit falsitatē istoz ꝙ alia
⁊ ꝑmo cōtra fidei scitate
cū dicit ffalse doctrine
institutis fidei sanctitate corrupe molientes ⁊ desiderates et
mentes Scdo ꝙntum ad ꝑpos fidei susceptores. cū subūgit²
Auctū q̄ prurigmem ⁊c. ⁊ inordinatū desiderū noua audiendi
dr̄ eē doctrina eoꝝ prurigo et modus nouelly. quia cū fabule
sint. et fabula ꝯposita sit ex mixtis. generatur quidā prurit⁹
in auribus semper audiēdi noua. Deinde cū subdit² Qui cōten
tiōni ⁊c Ostendit eos cōtra veritate bellare. causam assignas. ibi.
Inter veri ⁊c dicit ergo Qui sp detractores conterium studentes
Que sm̄ ambro. ad Roma. est impugnatio veritatis cū cōsiden
tia vlamoziis. cōtra veritatē sine federe. hoc est sine pacto. ꝙ
tum vlamozibus solum bellant. Nec est cōtra qd dr̄ eſdre ij.
Omnis terra veritate invocat. Quia veritas generalis semp dili
gitur. veritas aūt spēalis impugnat². non tamē per se. mqntū
veritas. sed pertinis mqntū est cōtra alicui dispositōm in odi
ente ipam. Non veritas sm̄ se est magna et fortior oīmbq. ⁊ ꝙ
terze invocat eam. ideo est inimicitias cū malignī mqntū ma
lina ipōrum ostendit cōtrariat ei. Subdit tandē causa belli. In
ter veri nāq̄ assertiōne. ꝙntū ad veraces. et placiti defensionē
ꝙntum ad detractores. pertinax pugna est. dum se veritas tenet
⁊. Eſdre ⁊. Veritas manet. Nobi pe. de vba. dicit. Licet veri
tas qndoq̄ in spēali obumbretur. cū simplex et in gnali mer
pugnabilis est et extingui nō potest. et intelligēda est nō quo
ad modū credendi. qz euacuabit quod ex parte ē. sed quo ad ipm
creditum. quia relū et terza tñ sibunt. vba aūt mea nō tñ sibt
q̄ath v. et sit voluntas erroris tuetur defendit in hēticis. que
tamen finaliter vincitur

Horum igitur deo odibilem ecclesia euertē ⁊c

Hic est tertia pars huiꝰ prologi. In qua mgr̄ audientes reddit
dociles et studiosos ex tpius scientie et operis ordinabilitate
docens ordinata et distincta in quatuor libros partiales. et eosdē
diuisos in capitula distincta nū spēaliū. tangens causas. intē
tionem q̄ suam cū vtilitate enūando aūt causas huiꝰ operis.
ꝑmo ponit causam finale duplicē. Prima ē populare era cōstitu
entiū odibilem ecclesiam. siue inimicantiū diabolū. ne virus nequi
cie in alios effundat. in eo qd dr̄ horum. Scda est veritate elucidare
tum subdit. et lucernā veritatis ⁊c et in hoc tangit² duplex
vtilitas huiꝰ opis. dr̄. horum igit² deo odibilem ecclesiam ⁊ congrega
cōnē malorū. pē. Odium ecclesiam malignāntiū. qui q̄uis sint de
ecclia corpore. non tamē mente. nuo. nō tamē merito. no
mine non tñ merito. De hac etiā ecclia malignāntiū dr̄ apoca.
ij. qui dicūt se esse iudeos et nō sunt. sed sunt sanagoga sathāe
Ne virus ⁊ venenū. et lucernā veritatis. Sumit² de Luce vbi
Nemo accendit luc̄nā ⁊c Postea ponit causa effectus etiā duplex
tū dr̄. In labore ar su. deo ꝑstante. ꝙntū ad tam effitientem
p̄cipalem. Compegimus. ꝙntū ad instrūmetale et dicit. Com
pegimus. quia hoc opus ē q̄ cōpaginatū ex diuersis auctibus
Sudore ⁊ quotidiq̄ defectu corpali qui segr̄ labore spūalem. Post
causam finalem tū subdit. Et testimonijs veritatis in eis fun
damentis. Deinde tum dicit. In quatuor libris. Subdit cum
formale et duo tanguntur sm̄ q̄ diuisa est causa formalis. distinctio
capitulorū siue forma tractatus. hanc notat cū dicit. in q̄tuor
libris distinctis et modū tractandi. cū subūgit² Qn quo ma
xoꝝ exempla. Vnde hunc modū tractandi ꝙnq̄ fecit sm̄ q
eius modi cura ꝙnq̄ vsat². Primo est explorū positio. Iste
notatur in hoc q̄ dicit In quo ma. ⁊c Scdo est fraudulentie
hereticorū probatio. Iste notat² cū dr̄. In quo per dominice fi
dei vera professione vipereee doctrine ⁊c. Dicit aūt doctrina he
reticorū vipperea. quia pariendo filios pereunt. vel vipera. q
vi pariūt. in eo q testui violentia faciūt. Tertio additur veri
tatis manifestatio. ibi. additū monstrande veritatis copleri ⁊ com
pletem. Quarto ē pticula erroris vitatio ibi. nec periculū.
In quo dicit se temperato int̄ vtrumq̄ modezamine vitare. q int̄
errorem dr̄ij. qui sepauit sbam. et Sabellij qui confudit p
sonas. Quinto ē patrū limitibq adhesivus. ibi. Sit vbi bo
pari vor. Juxta illud Prouer. xxij. Noli trāsgredi limites
quos posuerunt patres tui

horū igit²
tbo. arg.
posteq̄ ostendit su
pezis difficultatem
sui opis. qua reddit
nos attentos. Qn hac
pte ondit huiꝰ scie
ordinabilitate. q red
dit nos dociles et stu
diosos et diuid² in
duas ptes. Nā ꝑmo
ostendit possū huiꝰ
scie esse debite ordi
nabilē. Scdo reducit
lectorē ad capitulor
ordinationē. ibi vt
aūt qd quit². Dīma
in duas. Quia inuit
modi sui predendi
ordinatum. Scdo q
rillq vta ordinate pro
cedit qui defecē possit
Ideo mgr̄ desiderat
lectorū correctiōm 2a
ibi In hoc aūt tetalu.
Prima diuidī in tres.
q̄ ꝑmo quo ad ia di
cta ꝑmittit sua mīte
tionē. Scdo adūgit
doctorū ep legationē
et tertio infert vna
rationale volutionē
Scda ibi In quo dicit
Tertia ibi Nō igitur
debet hic labor. Dī
tum ad ꝑmū ē aduer
tendū. Quia inordinato
in aliq̄ sua q̄doq̄ ex
q̄uor cōtingit. Ꝑmo
si in hmōi sua fal
sitas nō impugnat².
Scdo si veritas non
cōmendat². Tertio si
assumit² dubiū quod
sustinetur nō ꝓbatur.
2sto si pareū sue
distinctio debite non
assignat². Ergo ꝑ op
positū mgr̄ potest oīn
dere suam libri sen
tenciā nobili ordinata
q̄uor facit. Ꝑmo nāq̄
ostendit q̄ per ipam
falsitas impugnatur.
Scdo q̄ in qua ꝑ veri
tas exaltatur. Tertio
q̄ testimonijs veritē
sustinet̄ roborā. 2sto
q̄ pareū suaz distin
ctio debite assignat².
Scda ibi Et lucernam
veritatis. Tertia ibi
Et testimonijs veri
tatis. 2da ibi In q̄
tuor libris distinctis

sed etiã liberũ rectorẽ desidero ꝛc hunc desiderat mgr ergõ augl de tri · in prohemio vbi dicit Net trepidꝫ ero ad proferendam sẽtiã mea · in qua magis amabo mspiri a retis ꝗ̃ mozderi a puerꝭ Otratant ẽm sustinuit ortm tolubinũ pulcritudinẽ et modestissima tazitas · dentem at taminũ vel quitat tantissima humilitas vel zetudit solidissima veritas · magis ꝗ optabo a quolꝫ reprehendi ꝗ̃ sine ab errate sine ab adulate laudari

¶ Non igitur debet hic labor cuiꝫ pigro vt multũ docto videri superfluus ꝛc In hac pte lr̃e specialius ostendit huiꝰ opis vtilitate et quatuor facit hm q̃ q̃druplex operis huiꝰ vtilitas colligitur · Primo qr ipius brevitate ibi Non igit² debet hic labor Secdo qr ipius firmitate Quia hoc opus est per patrũ testimonia confirmatum · ibi Appositis eorũ testimoniis Tercio qr ipius profunditate ibi In hoc tractatu nõ solũ ꝛc et dr · libri · qr liber est sui gra vt dr primo methaie · Tuc est liber corrector · qñ gra correctionis · nõ invidie · et impugnanti nũ corrigit Quto et vltimo vtilitas huiꝰ opis colligit qr ipius ordinabilis · que no tangitur ibi vt aut quod quitur · Dicit aut sententias · Non sententia hm Avicennã vi · naturaliũ est dyffinitiua et tertissima conceptio

Vt aut quod querit² facilꝫ occurrat · ꝛc declarat ordinatũ modũ procedendi · quia volt ordinare tractatũ · vt sic quisꝫ profice¹ cupiens in hoc libro desiderata facilꝫ invenire possit materia

¶ Pro maiori intelligentia huiꝰ prohemij movetur hec questio · Vtrũ preter sensũ lr̃e in contextu solius sacre scripture² plures sint sensus ponendi · Ar² qr non · quia in alijs scientijs etiã predicitur qr similitudinibus · ygit² ꝛc Item pluralitas sensuũ magis tendit ad confusionẽ theologie q̃ ad excellentiã et honorẽ · tũ qr potest esse occasio erroris · tũ quia multiplicitas sensuũ obnubilat intellectũ · igitur questio fla In oppm est illud Danielis xij Pertransibũt plurimi et multiplex erit scientia et dicit Thezo · in prologo bibie loqũs de apocalipsi In vbis singlis multiplices latet intelligentie · Insuper Thrego · xv · moraliũ dicit Sacra scriptura omnibus aliis scientijs atqꝫ doctrinis tpo etiã locutionis moꝺ transcendit qr vno eodemqꝫ sermone dũ narrat gestũ prodit misteriũ · Preterea dicit augl super Genesim ad lram · In omnibus libris sanctis oportet intueri que ibi fidei narrat³ · que ibi etiã intimentur · que futura pronũcient³ · que etiã percipiat³ · Primũ aut pertinet ad sensũ historiarũ Secdm anagogicũ · Tercũ ad allegoriũ · Qrtũ ad tropologicũ · ygit³ questio decta · Pro derisionẽ questionis adducendũ primo · Qr sacre scripture · hoc est speciale · qr sub vna lra plures sensus cotinet · Huiꝰ rõ ratio ē · qr principalis sacre scripture ē ipe deꝰ · in cuiꝰ ptate est · nõ solũ uti vocibꝰ ad aliqd significandum · quod etiã homines facere possũt et faciunt · sed etiã rebus significatis per voces vtit² ad significandũ alias res · Et iõ gr̃e est ceteris libris qr voces aliquid significant · sed speciale sacre scripture² qr res significate per voces aliud significent Secdm igitur primã significationẽ que est per voces accipit² sensus lralis sive historicus · Secdm vo aliã significationẽ que ē supas res · accipit³ sensus misticus sive spualis et hic sensus sictꝫ tuplex ē in generali · Quia si res significate per voces referant² ad significandũ ea que sunt in nova lege credenda sic est sensus allegoricus · Si aut referant² ad ea que sunt speranda in beatitudine futura · sic est sensus anagogicus · Et dr ab ana quod ē sursũ · et gogos ductio · v · Lra gesta docet ꝛc vt supra ¶ Adducendũ secõ · secdm bm Tho · in quodlibet · vj · q · xiij Sacra scriptura ad hoc est diuinitus ordinata vt per eam nobis veritas manifestet³ necessaria ad salutẽ q manifestatio aĩ vel expressio alicuiꝰ veritatꝭ potest fieri de aliquo verbis et rebus mediantibꝰ sic vba significant res · Et vna res potest esse figura alterius Auctor etiã rerũ nõ solũ pt vba apto modo ad aliquid significandũ · ꝫ etiã res disponere in figura aliarũ et hm hoc in sacra scriptura manifestat² duplex veritas Primo hm q res significant² per vba et hoc consistit sensus historicus sive lralis alioꝰ qr res sunt figure aliarũ rerũ Et in hoc consistit sensus misticus sive spualis et hic est triplex hm eũdem Tho · in quodli · vij · q · xv · Quia veritas quã scriptura sacra per rerũ figuras tradit ad duo ordinat² sic ad rem credendum · et ad rem operandũ Si aut ad rem operandum sit est sensus moralis sive tropologicus Si ad rem credendũ · sic adhuc distinguere secdm ordinem credibilium vt ex diuersitate militantis medij est inter statum synagoge et statum ecclie triumphantis Vetus etiã testamentũ figura fuit noui · beta sit et nova figure sunt celestium Sensus etiã spualis simpliciter ordinatus ad rem credendũ · pt fundari in illo modo figurandi · quo vetus testamentũ significat ecclesiam militantem · Et sic est sensus allegoricus vel illo modo figurationis quo vetus et nouum testamentũ significat ecclesiam triumphantem Et sic est sensus anagogicus Saq ergo talis ordinatio rerum ad res nõ fit talibus scientijs · ꝫ solũ significatio rerũ per voces vt similitudines facte ad significandum ordinatas · ygit³ in alijs scientijs nõ nisi vnus sensus est lralis · hinc ē q in scientijs humana industria inventis et in fictionibus poetarum nisi nõ recepit² nisi vnus sensus lralis · quia fictiones poetice non sunt ad aliud ordinate nisi ad significandum · Vñ talis significatio nõ supposuit lralem sensum · Similiter in philosophicis argumentationibus ē hm vnus sensus · qr ibi p̃ducit² qr similitudinibus argumendo · Nec aut qbꝫ vna res significatur · significatur etiã alia res · Item plures conclusiones ex vno principio

illate sunt tm vnus sensus: quia licz plures conclusiones ex vno principio sequantur. ille tm eadem res intelligent licet sim pg et postea

Conclusio licet in textu solius sacre scripture preter sensum literalem plures sint ponendi ad duos tm possit referri pzt ex notabili. et per bedam sup Genesim qui dicit Quatuor ait sunt sensus sacre scripture. historia que res gestas loquit. allegoria in q aliud ex alio intelligit. tropologia i moralis locutio in qua de moribus tractatus ordinatur. Anagogia per quam de sursum et celestibus tractata ad superiora deducit. Item nonnulli dicunt sensus historicus siue literalis assignat beatus Hieronimus. Allegoricus beatus Ambrosius. tropologicus siue moralis scitus Gregorius. anagogicus vero scitus augus. Et sic per sacra scriptura veteris et noui testamenti pluribus sensibus potest exponi. Sednm. Licet sacra scriptura quatuor sensibus sit exponenda. non tm in qualibet sui parte vt pzt per beatum thomam quolibeto vij. q. xv. Insuper ne argumenti ultimi locum. Preterea sensum literalem in toto textu solius sacre scripture plures sensus expedit poni per excellentiam ipius singulari. Nam dum sacra scriptura pluribus sensibus exponit fastidium et occasio superbiendi euitatur. et veritas fidei ab irrisione defenditur. Secundo expedit veritatem fidei sub difficultatibus in sacra scriptura tradi pzt per beatum augm in de doctrina xpiana. Item questio de vera. pzt per ex gon. Ad rationes rndet. Ad primam dicendum quod licet similitudo fiat arguendo nec aut quibus vna res figuratur figuratur etiam alia. Ad tertiam rndet quod pluralitas sensuum quorum vnus non prodit ex alio facit multiplicitatem loquendi et obnubilat intellectum. Set spiritualis semper fundatur super literalem et procedit ex eo. vnde ex hoc quod sacra scriptura exponitur literaliter et spiritualiter non est in ipa aliqua multiplicitas vnde dicit beatus augus in libro de doctrina xpiana. Nihil est quod in aliquo loco traditur sacre scripture quod alibi non manifeste exponatur. vnde spualis expositio semper debet habere fundamentum in literali. et ita euitatur omnis erroris occasio

Eterus ac noue legis ꝛc

Postquam mgr premisit sui libri prologum. hic aggreditur tractatu et diuidit in duas ptes. quia primo magister inquirit in vtili de his de quibus tractandum est in quatuor libris sequentibus. Secundo prosequit de eis in principio distinctionis scde ibi hoc itaq. Prima in tres. Quia primo inuestigat materiam illorum quatuor librorum diuisue. Secdo diffinitue. et tertio epilogatiue. Secda ibi. Sfrui aut. Tertia ibi. Omne ergo que dicta sunt. Prima diuidit in duas. quia primo ponit vnam diuisionem. ex qua vt patebit habere potuerit distinctio seti libri a quibus precedentibus. Secdo ponit vnius membri subdiuisionem. ex qua habetur distinctio primorum trium librorum. Secda ibi. Illud ergo in tribus. Prima in duas. Quia primo premittit tam dictam diuisionem. Secdo membrorum diuisionis ponit declaratorem. ibi. Prope aut hec res et eorum illa pars. Illud ergo in tribus. in qua subdiuidit. diuidit in duas ptes. Quia primo ponit diuisionem. Secdo membrorum explanatorem. Secda ibi. Ille quibus fruendum est ꝛc. Dicit ergo primo. Quia sacra scriptura vtitur certis rebus et significationibus quia per vsum autoritate augi. In quo distinguit quibus qui est de signis siue sacramentis a tribus primis qui est de rebus. Primo de rebus quibus fruendum. Secundo de rebus quibus fruendum et vtendum. tertio de creaturis. Tertio de rebus quibus fruendum et vtendum. vel de xpo. tuis humanitas optime vtibile. et diuinitas fruibile. Dicit aut. Propue. quia de quibusdam tractatur que non sunt res nec signa. vt patet. de quo quarit in theologia scolastica. non principaliter. vt medicina de egritudine. vel lapsu propter sanitatem. Et sequit. Res hic sumitur large. Aut comprehendit tam res quam vsus. Et sequit. Non valet obiectio. Omne signum est res. ergo per diuisio non per oppta. Quia res aliqua sumit simpliciter pro dicente. et sic omne signum est res. Sumitur etiam magis stricte. pro eo quod est res vna et non signum. et sic diuidit extra signum. Et sequit. Non valet quia. Omnes creature sunt signa diuine bonitatis. ergo per doctrina de fere per totum de signis. Quia cuius creature sint signa aliquid. nihilominus tm ad hoc non sunt principaliter institute. et ideo non tenent sub signis nisi secundum quid. Proprie aut. Exponit sed declarat quid intelligat per res et signa. vbi aduertendum sm d. 5. quod per diuisionem non est data per opptas res. sed per opptas rationes absolutum et relatum. Signum enim est. quod est institutum ad aliquid significandum. res aut est que habet absolutam cognitionem. non ad aliud relatam. Cor. sequens. ergo quod non est mouemes quod idem sit signum et res respectu diuersorum. sicut idem homo pr et filius respectu diuersorum. Eorum aut. subdiuidit alterum membrum. Quia cum ad signum et loquit de signis de quibus principaliter in theologia consideratur sez de sacramentis. quia de talibus solum intendit et innuit diuisionem. quod queda sanctia solum significabat vt legalia et non iustificabat. quod intelligendum est ex se. sed ratione operis opati. sed iustificabat ratione fidei armexe. sed charitatis sed ratione operis operantis vt patebit li. Et dist. 1. Queda vero significat et conferut. sicut signa sed sanctia ecclesiastica. In quo ostendit de quibus signis determinatur in opto. quia de coexistentibus principaliter. Omne igit. Compat signum ad res ostendendas quod omne signum est res. quia si non esset res. esset nihil. et ita nihil significaret. Nec esset signum. si non ego dico res est signum. Cuius Adaptat distinctionem primam ad propositum dicens. Quia sacra scriptura vtitur certis rebus et signis et quod primo determinabit de rebus

Lapis Jacob erectus significauit resurrectionem xpi. In quo fudit oleum significat unctionem xpi

Et intelligit hic per signa nisi terminos tantes ad placitum ipius institutiuos. sed quasdam res exteriores ordinatione aliquorum significantes. quibus sunt facta in suis materiis tam veteris quam noue legis. Vtrum et signum quod in aquas amaras moses misit vt amaritudine tollerent et lapis quem Jacob sibi ad caput posuerat et postea quod pro filio immolauit abraam. per res vero intelligit res absolutas per diuinos habitus. quia cadunt sub determinatione sacre scripture quod vlterius nihil specialiter designant vt est deus. christus. creatura. homo sicut lapsus petrus ꝛc

Et sequit oppo rei non fundat super eadem subiecto. si bene oppositorum. sicut color simus et principium in eodem puncto res bene et significatio opponitur ratio ms et nisi quia res dicit esse absolutum rei. Signum vero dicit esse relatum ad alterum cognoscendum per illud

Ome igit̃ ſed d. In leuitico
faciebat dr. In oblatiõm ſacrificij p̃pitiõ
orabit p̃o eo ſarer:
dos et dimittet ei.
d. Tũ. Vtute illius
ſacrifici non dimittebat
p̃ctm. ſed impetu illi
ſacrificii erat p̃testatio xp̃i
paſſuri. qua
p̃otestatem cognoſcebant malos explicite
vel implicite

Ad fruitõm tria
tur. Perfecta viſio
plena cõſpicuitas. et
mixtio amoris ſequi

Egidij
Vna fruitio frui de
beme tribꝰ perſonis. et
hoc ſpliꝰ via inveſti
gari p̃t. Prima ſumitur
ex rõne fruibilitate. Nã cũ
frui ſit amore mixto
et amor ſit p̃ſe bo
vt. 8. ethic. ergo ex bo
nitate ſumit rõem fru
itionis. Et q̃ p̃ter filius
et ſpuſſanctus non
ſunt tres bonitates ſed
vna bonitas vt dr. T.
de trinitate ca. 2. rõne
unitatis obiecti fruibilis
erit vna actꝰ et vna
fruitio. Tertia rõ ſumit
ex ipſo fine vel ex ipſo fru
ibili. Nã in fine p̃te
quietam. p̃r et filius
et ſſ. non ſunt tres fines
ſed vnus finis. Nã ſic ſunt
unus p̃ncipium a quo oĩa flu
unt ita ſunt finis ad quẽ
oĩa reducunt. Rõn. v. de
tri. c. xiii. dr. Q̃ p̃r et
filius et ſſ. ſic eſt unus
deus ut dr. relatiue ad
creaturã unus p̃ncipium non
tria p̃ncipia ut duo. Vna pa
ri rõne non tres fines
vel duo fines. Tertia
via ſumit ex ipſis fru:
entibus. Nã nullꝰ getã in
duobꝰ in eo q̃ duo. vel
in pluribꝰ in eo q̃ plura.
Cum igit actꝰ nutetur
et ſcripſerit ſpem ab eo
quod t p ſe talẽ in eo
q̃ tale. ergo ſequit q̃ vna
fruitione non pluribꝰ
fruamur tribꝰ perſonis

vt in tribus p̃mis libris. et poſtea de ſacramẽtis. vt in quarto.
C. Sed ergo In hac parte diſtinguit materiã trium librorum.
et primo p̃mittit diſtinctiõm per quã habet tria libroꝝ diſtinctio
Sed manifeſtat quod dixerat ibi. Alie quibus utendũ. Dicit
ergo Q̃ quedã res ſunt quibꝰ eſt fruendũ. In quo habemus
materiã p̃mi libri. q̃ eſt de fruibilibꝰ. Alie quibꝰ utendum
In quo habemꝰ materiã ſecũdi. qui eſt de vtibilibꝰ. Alie quibꝰ
fruimur et vtimur in quo habemꝰ materiã tertij qui eſt de deo
repante et homine repato. qui deꝰ et homo fruimur et vtimur
tiũt ſequit illa ps. Ille quibꝰ. In qua declarat quod in diſti:
ctione tetigerat et tria fecit. Primo dicit que ſint fruibilia q̃
que nos bonos faciũt et que vtibilia. quia per que ad beatitudinem
aduenimur. Secũdo ibi res vo. Tertio ibi ſed frui aũt. Dicit ergo inter
res conſtituti. videtur ex hoc q̃ homo ſit mediũ inter vtibilia
et fruibilia. cũ cõueniu videtur ex hoc q̃ beatus cõtinetur inter vti:
bilia. Beatus aũt eſt de maximis bonis ſecũdm aug. quia eis nullꝰ ma
le vtitur. Naturales aũt potentie ſunt media bona q̃bꝰ aliquis
male poteſt vti. et ita videt q̃ beatus ſit ſuꝑ hoiem. Duobꝰ modis
Q̃ ordo bonoꝝ duplex p̃t conſiderari. aut per reparationem ad retitu
dinem vite. et hoc modo beatus que t ſic tranſa per ſe talis rectitu
dinis. eſt maximũ bonũ. Potentia aũt naliꝰ que t ſic materialis
ad talem rectitudinem t mediũ et res. Alie que ſunt adminiculaꝝ
ſunt minima bona. Poteſt etiã conſiderari ordo bonoꝝ per progreſ
ſum in beatitudine. et hoc modo ipſum beatificatũ erit maximũ bonũ.
et participas beatitudinem erit mediũ. et diſponens ad ipſum. erit
minimũ

ffrui autem eſt amore. Poſtq̃ magr inveſtigauit materiam
p̃mi libri ſimariũ diuiſiue. In hac parte procedit tria ea diffi
nitiue et diuidit in duas partes. Quia in p̃ma p̃te diffinit
ſeu deſcribit frui et vti. vt ex hoc apparcat que ſint fruibilia
et vtibilia. Secũdo mouet tria talia quaſdã inciden̄ queſtiones.
ibi Cum aũt homines. Prima diuiditur in tres partes. Quia
p̃mo aſſignat vnũ modũ diffinendi p̃dicta. Secũdo aſſignat aliũ
modũ. qui p̃mo videtur aliq̃ntulũ cõtradicere. Tertio illos mo
dos cõcordat. oſtendẽs in eis nullam eſſe repugnantia. Secũdo ibi
Notandũ eſt. Tertia ibi. Hec ergo que ſibi cõtradicere videntur
Dicit ergo q̃ fruibile eſt
deus ipe. Stabile modus. Item fruibile eſt q̃d eſt modo mutabile
cetera ſunt vtibilia. Res igitur quibus fruendũ eſt ſunt pr
et filius et ſpuſſanctus. His tribꝰ perſonis vna fruitione fruimur
et huiuſ duplicis racionis ponit hic d. 5. in ſcripto. Prima q̃ pte
eſſentie. Obiectum enim fruitionis t ſumma bonitas. Cõn fruitio reſpi
cit vnãquãq; perſonã. inq̃ntum eſt ſumũ bonũ. Cõn cũ eade ſit bo
nitas triũ. eadem erit fruitio. Alia ratio ſumit ex p̃te p̃petuita
tis. Dicit ergo q̃ſtus. Qui nouit vnũ relatiuoꝝ cognoſcit et reliqm.
Et ſic cũ tota fruitio originet ex viſione. qui fruit vno relati
uoꝝ inq̃ntum huiuſmodi. fruit et reliq. Perſone aũt tres diſtinguũ
tur ſecũdm relationes. et ideo in fruitione vnius. includit fruitio al
terius. et ita eadem t fruitio triũ. Sed p̃ma ratio eſt melior
que tangit rationẽ obiecti a quo actus habet vnitatem. C. ſequ
Licet tres p̃ſone realr diſtincte inter ſe. tñ ſm id quod ſunt
obiectum fruitionis non diſtinguunt. imo vnum in eo ſz in ſumma
bonitate. C. ſequ. Quotatibꝰ p̃ſonarũ fruimur vna fruitione.
vt fruimur p̃nitate. filiatione. proceſſione. non tm p̃nitas dr.
fruitionis racionẽ. Cõn fruimur p̃nitate vel filiatione. inq̃ntum
p̃nitas vel filiatio eſt idem in re quod ſumma bonitas. differens
ratione. C. tertiũ. Equalr fruimur tribꝰ p̃ſonis. quia equalis
et eadem eſt bonitas in eis et licet filius acceperit bonitatem a pre
ſente et eſſentia. et ꝑter hoc bonitas filij referat ad p̃trem a quo
illa habet. ſic dr Joh. vii. mea doctrina non eſt mea. Vſtatio re
ductio non ponit gradũ bonitatis in p̃re et filio. ſed tm ordi:
nem nature ſiue originis. et ideo non tollit equalitatem et vnitatẽ
fruitionis. Hec d. 5. in ſcripto. C. ſequit. Beatus non p̃t frui

In tertia tractatione dabatur
gratia. Hoc tm non erat ex
tertia tractatione ſz ex fide xp̃i
veteri quã habuit abra
am cuius ſigm fuit circũ:
ciſio ad rõ. p. ſigmũ ac
cepit tertia tractatione ſz ex
fidei iuſtitie quã fide pro
teſtabatur ſe recipere
per ſe. ſi fuit adultus
per aliũ ſi fuit puerus.

Quia ad actũ fruitionis
tria concurrũt. Po ea p̃ que
actꝰ elicitur. 2. obiecta ad q̃
actꝰ determinat. 3. agentia
quibꝰ actꝰ attribuitur.

ffrui aut
d. 5. in ſcripto
ffruitio conſiſtit in optima
operatione hoĩs tm fruitio ſit
vltima felicitas hoĩs. fe
licitas aũt non t in habitu ſz
in operatione ſm p̃ſm. Optima
aũt operatio hoĩs t operatio
altiſſime potentie ſz intelle
ctiue ad nobiliſſimum obiectum
ſz deum. Vñ q̃a viſio diuina
ponit tota ſua rõe beatitudi
Joh. vii. hec t vita eterna
ex viſione aũt ipm viſum
cui non videat ꝑcipitudinem
ſed per eſſentiã eſſitat quo
dammodo intuentem. et ita
t cõprehenſio. que ſuccedit
ſpei. ſicut viſione q̃ ſuccedit
fidei. ſic ſpes quedam mota ge
neratur ex fide ex q̃ aũt
q̃ ipſum viſum ꝑcepit eſt
intuitum videnti vnit ſibi ipm
videnti. vt fiat ſic quedã
mutua penetratio per aõz
ſicut dr. 1 Joh. iiii. Qui manet
in charitate Ad vnionem at
maxime unite ſequit ſuma
delectatio. et in hoc conſiſtit
vera felicitas quã fruitio
nominat. ex p̃te ſui tota ple
nitudo magis q̃ ex p̃te ſui
principij. cũ in ſe includat
quandam delectationem et hoc di:
citur q̃ actus voluntatis
et ſecũdum ſuum tranſitum ſic
uis in ordine ad potentias
et habitus ꝑcedit.

Perſone aũt tres ſic
et trinitas t vnus principium
hoĩm. ita et vnus finis
ſim. ꝑ eade operatio quã
eſt totius finitatis inquantus
Vnus principium. ergo t eade
fruitio ſum. inquantũ ſunt
vnus finis. Egidius
Sic adoratio reſpicit maie:
ſtatem. ita fruitio bonitatem
Sed ꝑter vna maieſtatem de
betur vna adoratio tribus
perſonis. vt dr damaſ. li. 3.
c. 8. go. 1 fruitio

Ordo non quo vnus t ꝑ
altero q̃ ibi t ommoda
ſimilitas ꝑ quo vnus t alio
ſm modũ emanãdi. In
diuinis enim non t ꝑ a poſte
rius. ꝑ tote tres ꝑſone ve
terne ſibi ſic et coeſſes

priozitas oziginis in pre no dicit aliquā p̄ cessionē. Nec posteriozitas oziginis in filio dicit aliquā successionē sz totalem coterminat simultatē Non em attendit̄ pozitas in hiatu rem que ē diuina essentia. sz tm mo in modo habendi eā. qz pr hz oia que habet a se et nō ab altero. ffilius aut nō a se sz ab altero. ppt qd inquit aug⁹ con̄ ayarimin. li. iij. c. xv. cum d2. ffilius a pre genitus. ondit² nō quo alter pōr altero sed quo sit alter ex altero

Licet diuina essentia nō habeat entitatē et intelligibilitatē a psonis tamen saltem ita q̄ psone sint causa entitatis essentie tm ad hoc q̄ essentia sit ens. et intelligibilis nec tamen cozrigit psonas. qe sunt idem realit̄ q̄ ipsa. et sine qbz ipsis est eam esse. Ipsa em est purus actus q̄ nō pt pfecte contineri nisi sua actuat̄ existentia contineat². et per quā continet² diuina psona. sine qua diuina natura actu existē ē ipsis

(vel sine in qo quiescat sed finē finalem et sic acti tū d2 diligo deū ppter se vel finē quo quiescit sed sub fine vt tū dē diligo deū ppt bene fruā vel bti tudinē Effruentem vt tū d2. bto diligit ppt se. qz effecit dilectorē. patriuit em gaudiū spūale vt in lra

diuina essentia nisi etiā fruatur psonis. quia intm ē aliq̄ fruibile inquantū est bonū. sed essentia tū tribus psonis ē tm una bonitas. ergo et tm unū fruibile Item simul intelligunt a bto. ergo simul eis fruitur. añs. quia essentia et persone equalit̄ ptes sunt et equalit̄ se intellectui offerunt. Et sequit² bto non pt frui persona nisi fruat² et altera. quia ipse nō pt cognoscere una sine altera. ergo² nec frui. añs pz. qz hoc quia sunt relatiue distincte Item in quibz est una et pemius indistincta rō fruibilitatis. illa quo ad actū fruitionis eta ipsa eliciendi nō pnt ab invicē separi Sz rō sume bonitatis que est ratio fruibilitatis est una et indiuisa in tribus psonis. H ad intentum tho. de. ar. vel per speciem et in enigmate sm aug⁹ xv. de tri. ca. x. dicit est inter speciem. quia enigma rem obscurā indicat q̄ speculū et quia per ea que a creaturis accipimus. nō ita clare et manifeste deū cognoscere possumus sicut per ea que in scripturis legimus cognoscere deū per scripturā et in creatura ē cognoscē per speciem et in enigmate.

Cum aūt homines In hac parte ārta pdicta mgr mouet q. stiones quasdam. et diuidit² in tres ptes sm q̄ tres mouet qstiones Prima est. 2o. homo hominibz debeat frui vel uti Scdā utrū deus hominibus fruatur vel utatur. Tertia utrū utentibz uti vel frui debeamus Scdā ibi. Sed cū deo diligat nos. Tertia ibi. Hic considerandū est et quelz istarū diuidit² in duas ptes scdm q̄ primo mgr p̄mittit questionē. Scdo adiungit questionem r̄nsione Nec tñ sit utatur d. 5. Nota q̄ ostendit dram usus nri ad usū diuinū in duobz scz in hoc q̄ ipse refert usū suū quo rebz utit² ad bonitatē suam. nos bo nō ad bonitatē nram. sed ipius Item in hoc q̄ nos referimus usum nostrū quo opamur ārta rebz ad utilitatē nostrā. ille bo nō ad utilitatē suā sz nostrā Et hoc q̄stendit in opibus misericordie primo. et planū est. Et scdo in opibz creationis Ipse em propter bonitatē suā fecit nos Et ideo dr qz bonus est. sumus. et qz eo q̄ sumus. habemus bonitatē et hoc prodest nob Vnde dicit. Cognitū sumus boni sumus et sic patet q̄ hoc opus est ad nram utilitatē Tertio ondit in opere iustitie. Ipse em permittit nos pter bonitatē suā. et dicit. quia iustus ē. Nō impune mali sumus. quia bonitas iustitia eius est. hoc etiā ad utilitatē nostram tedit. qz ad hoc punimur pzo malo vt a malo retedamus et ita a non esse. Pter qđ dicit. Cognitū mali sumus &c. qz quanto magis mali sumus. tanto elongat nos ab esse perfecto

Hic considerandū Hic mouet questionē tertiā de utentibz. Vtz sit eis fruendū Et duo facit. primo mouet questionē et obicit ad eam Scdo soluit ibi. dicimus. Obicit aūt primo ad ptem illā q̄ utentibus non sit fruendū. dupliciter. primo. qz nō sunt summū bonum quo solo est fruendū. Scdo qz pter se non sunt amanda Aliter vero Obicit in contrariū scdm opinionē aliorū qui dicunt auctoritate ambro. utentes pter se amandas esse. **Cum ergo** Postq̄ in predentibz capitulis inuestigauit materiā sui libri diuisiue et diffinitiue. nunc in hoc ultimo tali inuestigata resumit et elogando. Et diuidit² in duas ptes qz primo facit epilogatum pdictorū Scdo insinuat ordinē deinceps tenendū. ibi De qbz autē antq̄ de signis &c

Vtrum formalis beatitudo hominis sit fruitio nostre create voluntatis

Arg. q̄ non. quia bītitudo hominis est cognitio diuinitatis Joh. xvij. Hec ē vita etna ut cognoscant te solum verum deum et quē misisti ihm christum. Item aug⁹ xij libro super genesim ad litram c. x. dicit Summa felicitas ē habere quod amas et idem li. & 83 que. ait. Nihil aliud est habē deum q̄s cognoscere deum et quicq̄ a mente hētur cognoscendo hētur. Idem de tri. li. i. ca. xvj. Visio fatie ad fatiem est supplmū primū qđ promittitur Item anselmus. x. ethic⁹ ponit felicitatē in opatione intellectus speculatiui consistē. ergo ga sta Jn opposito est gnis relatio theolog⁹ qui dicit hoc et ppt hoc Quia bītudo formaliter consistit in actu vt patebit in tractu notabili et consistit in actu nobilissimo

Tres sunt differentie frui prima datur pro toto patrum ad obtinendū et habitu eliciendi actu Scda datur pro toto patrum ad potiam tuitionem ē actus finis ordinē ad potiam prudentie sz cognitiua. Tertia datur pro statu glorie actuum meritis pfectis est. sz gaudiū de re ficta

Sed rō

Ad. Sequit² quia ipas personas distincte cognoscemus in patria una visione. quia eadem cognitione cognoscit unū relatiue et correlatiue. et id eadē visione tres psone videbuntur et ita eadē fruitione eis fruemur.

Ad. Sequit² quia sic in hac vita fruitiue quia sic quietantur q̄ nō appetūt aliud. q̄ id quod diligunt. sed illud idem plenius et perfectius appetunt quia quod nūc habent per inhabitantē gratiam. in id tendunt per spem glorie quia nondum habent

Ad. Sequitur. Vtibz fruendū est rapiēdo frui limiter et usualiter pro uti tū delectatiōn. nō ppe

qui est fruitio et nobilissime potentie vt patebit ex primo notabili et hic de volumtas creata · que sm pe · de · t · q sui acty dnd · et respectu finis optimi qd est summum bonū · ygit q vera

Pro decisione noto primo sm boe in de trino · phito · pro · ij · q beatitudo est status oīm bonoru aggregatoy perfecty et beatitudo e status perfectus · ideo · q e perfectissime creature cuigdi e bō racionalis · et perfectissie poße ipius hoīs · cuigmodi e voluntas que e motiua impatiens et dominas alarum potiazū · et perfectissimi acty · cuigi e fruitio q sm pe de · t · s2 primo cōstituit in se tria · scz dilectionem · delectationē et quietationē · vt ptz ex eig diffinitoy que habet in hac · ffruitio est amore inhereze alicui rei ygter seipsam · Jn hoc verbo amore tangit dilectio · In vbo inhere delectatio · et in hoc complexo · alicui rei ygter seipsam tangit quietatio · Nota scdo sm Innocciū sup primū · q · 1 · ar · 2 · in solutiōe principali Quadruplex e beatitudo · Que dā essentia que beatitudinē efficit vt e voluntas · Voluntas em sm aug · est qua petit2 et recte viuitur · Alia e dispositiua vt e charitas per quā ad beatitudinem disponim · Alia e formalis vt est actus fruitionis quo deū diligimo · in ipo delectamur · et quietamur · Alia obiectiualis · vt deus qui diligimo · in quo quietamur et delectamur tanq in finali obiecto · Tertio nota beatitudo nō consistit in habitu sed in operatiōe voluntatis seu in actu eig · vt habetur 1 · Ethicoy · Talis at actus voluntatis nostre create potest esse duplex · scz negatiuus et affirmatiuus · Negatiuus vt nolle · et in isto nō consistit beatitudo ma formaliter quia voluntas per talem actū magis tristatur q delectatur · circa actum nolitum · Affirmatiuus est duplex Quidam nondum habitus · hic dr desiderare · et talis nō est beatificus · quia non quietat voluntatem · Alius est habitus qui pprie dr amare · delectari et quietari · et talis est beatificus · Quarto noto actus voluntatis respectu habiti est duplex · Quidam terminatus immediate ad creaturā · quo scz scit se diligere deū et talis non est beatitudo formalis et ille actus vocatur amor concupiscentie · quo deus amatur ygter bonū amabis Alius quo immediate terminatur ad essentiā deitatis scz quo beatus diligit deū · quia bonus est in se · et in ipo deo delectatur et iste est beatitudo formalis et dr amor amicitie Sic em voluntas amat deū · nō ygter suā etiā vtilitatē sed ygter ipius dei immensam bonitatē. **Conclusio prima.** Beatitudo hoīs est fruitio de creata voluntatis · ptz conclusio ex dictis · et ex argumento pro veritate questionis adducto · ℭ primū · beati in via et patria diligunt deū · ℭ secūm beati in via et in patria delectantur in deo · ℭ · tertiū beati in via et patria quietant2 in deo sine zelatoy aliqua **Conclusio secunda** · formalis beatitudo hoīs est amor create voluntatis · immediate terminatus ad essentiā deitatis · ptz ex notabili vltimo · ℭ · primū · beatus in via et in patria dilectio terminatur in deo · vt in pprio obiecto · ℭ · secūm · beatorum in via et in patria dilectio figuntur in solo deo ℭ tertiū beatorum in via et in patria quietatio finitur in deo et finitur vt in primo pprio · **Conclusio tertia** · formaliter beatitudo hoīs est amor amicitie et nō concupiscentie create voluntatis patz conclusio ex vltimo notabili et ratio est · qr ille amor est simpr bonus · quia ordinatus · dilectio em dei ygter se nō potest esse mala · amor vero dei concupiscentie · quo deū diligo vt bonū mihi faciat et comodū meū · pt esse malus et inordinatus · Jt patet de primo angelo malo · ygit contrarium conclusio vera · ℭ primū formalis beatitudo habet deū in se et ygter se considerātu pro obiecto · ℭ secūm · homines nō pnt dici formaliter beati · qui deū amat ygter aliquod comodū temporale · ℭ · tertiū Amatoy dei veraciter nō diligunt deū ygter aliud finaliter ℭ quartum · homines non pnt mereri qui diligunt deū ex aliq gmodo temporali · ℭ · quintū · questio est vera · ptz ex conclusione prima · Ad argumentum respondetur secūm bm tho · in quodlibetum · q · xix · Beatitudo mis origo est in pfectione cognitiois seu intellectus · sed complementum est in fruitione voluntatis seu affectus · perfectiori ergo modo beatitudo consistit in actu voluntatis seu amoris · qr in actu intellectus seu cognitionis · qr plus est habere finē bonū amatiue qr cognitiue · eo q amor transfert amantem in amatū · et sic amor facit id quod amatur seu habetur · qi sit idem ipi amati · Hoc aut nō facit ipa cognitio · De accle dicendū · q insufficienter tradidit materiam de felicitate · quia nō potuit ad eam attingere · vt dicit augs de ciuitate dei · li · xxi in principio

Ostenditur vera ac pia fide tenendū est q trinitas sit vnus et solus verus deus ·

Postq mgr in prima distinctiōe tetigit materia istius quatuor librorū · et insinuauit ordine dicendorū · modo prosequit de dicendis · et quia tractanda in hac scientia sunt res et signa · Ideo mgr primo tractat de rebus · Secūdo de signis · Secūdā pte incipit in principio qrti libri · ibi Samaritanus aut · hec vero sunt multiplices · Quia quedam sunt fruibles · Quedam vtibiles Quedam vtibile et fruible simul in se concludentes Et secūm hoc prima pars diuidit in tres ptes Quia primo tratat

de charitate q vocatur amor amicitie · Secūdo de cupiditate q vocatur amor concupiscentie · Tertio de vtroq amore simul · Secūda ibi Quoniam autem · Tertia ibi Quoniam igit · Prima in tres Quia primo ostendit mgr q trinitas sit vnus et solus verus deus · Secūdo ostendit q trinitas sit vna res · Tertio ostendit q trinitas sit vna summa res · Secūda ibi Quoniam igit · Tertia ibi Quoniam igit · Prima in tres Quia primo ostendit mgr q trinitas sit vnus deus · Secūdo ostendit q trinitas sit solus deus · Tertio ostendit q trinitas sit verus deus · Secūda ibi Quoniam igit · Tertia ibi Quoniam igit · Prima in tres Quia primo ostendit mgr q trinitas sit vnus deus · Secūdo ostendit q trinitas sit vnus deus · Tertio ostendit q trinitas sit vn

d· S· in compedio theo·
Dnitas et simplicitas es-
sentie diuine nō repugt
personarū pluritati oportz
em̄ tendi deū esse vt exi-
stente in nā sua et intel-
lectm et amatū a seipo·
Aliter hoc actidit in deo
et in nobis· qz em̄ in nā
sua homo sba est· Intel-
ligē aūt et amabilia eig nō
sunt eig sba· hō quidē sm
qđ in nā sua gsidat· quedā
res subsistes est· sm aūt qđ
est in suo intellectu· nō est
res subsistes· ꝫ intentio
quedā rei subsistētis· et si-
milr sm qđ est in seipo vt
amatū in amante et sic ergo
in hoc tria quedā gsidāt
pnt· v· hō in nā sua exīs
et homo in intellectu exīs
et hō inamoratus in amore
exīs· et in hijs tres non
sunt vnū· qz intelligere eig
nō est eig esse sūl aūt et
amare· et horū vnq solius
res quedā subsistes sz
homo in nā sua exīs· sz
deo aūt idem ē esse et in-
telligere et amare· deq ergo
in esse suo nāli exīs· et deq
exīs in intellectu· et deq exi-
stens in amore suo vnū
sunt· vnusquisq trū eorū
est subsistens· et qz res
subsistens in intellectuali
natura· psonas latini no-
mināre cōsueuerūt· greci
vo ypostases· qđ hoc in di-
uinis latini dixūt tres p-
sonas· greci vo ypostases
prem sz et filiū et spm
scm·

Idem· d· S· vbi sup̄
cōmune ē in oi intel
lectu· q ozt id qđ in in-
tellectu concipit ab intel
ligente quodāmo p̄cedere
ingenitū intelligēs ē et
sua processio quodāmo
distinguit· sic cōceptio
intellectus· q est intentio
intellecta· distinguit ab
intellectu intelligente et
sic ozt q affectio amantis
per qua amatu ē in aman-
te procedat a voluntate
amantis· ingenitū tamen
Sed hoc ꝑprium hz intel-
lectus diuinus· q tū intelli-
gere eig sit ipm esse· ozt
q̄ cepto intellectu qđ ē inte-
ctio intellecta sit sba eius·
et sic est de affectione in
ipo deo amante· Relinqt
ergo q intellectio intellecti
diuini que ē vbū ipm
nō distinguit a producente
ipm in hoc q ē sm scam
de fruibilibus 5 tcio de vtibilibus Tertio de fruibili et vtibili
modo admirabili in eodem cōcurrentibus Scda incipit in pncipio
scdi libri ibi Damascenus aut Creatione rerū Tertia in pncipio
tertij libri ibi Cum venit ergo plenitudo· Prima diuidit in
duas partes· quia primo mgr determinat de deo ḡm tum ad ea que
sibi cōueniūt in mente Scdo ḡntū ad ea que sibi cōueniūt aliqo modo
cōtinuate· puta per modū causē· dist· xxxv· ibi· Cumq sup̄ dc
Prima in duas· quia primo tractat de deo et suis perfectionibus intuendo
Scdo de nominibus ḡmor perfectionū exp̄mētibus dist· xxij· ibi post
p̄dicta diligenter· Prima diuidit in tres· quia primo determinat
de deo· ḡntū ad essentie vnitatē et personarū trinitatē Scdo ḡn-
tum ad personalis originis et distinctionis alicitatē Tertio quātum
ad maiestatis equalitatē· Scda ibi incipit· dc· iiij· ibi hic ozit q̄stio
Tertia· dist· xix· ibi· Nunc postq̄ Prima in duas· quia primo mgr
ostendit diuine essentie vnitatē et personarū trinitatē ex sacrarū
scripturarū auctōte Scdo ratōne supta ex creaturarū similitudine
dist· iij· ibi Aplus nāq· Prima in duas· Quia primo mgr instruit et
informat lectorem in istius scientie et hui⁹ sacre scripture Scdo de es-
sentie diuine vnitate et personarū trinitate incipit determinare ibi ppo
namus ergo in medio· Prima in tres partes· quia primo mgr ondit
q̄ studens sacre scripture debet virtutibus pollere Scdo insinuat
quid debeat ꝓsupponere et firmiter tenere Tertio quo modo p̄cedere
hui⁹ debet habere· Scda ibi Omnes aūt catholici Tertia ibi vt in li·
primo de trinitate· Dicit volt q̄ auditor huius scientie debet in se tria
habere· primo debet esse mdg in se Scdo in cōparatione ad scām debet
esse attentus· modestus· et timidus· Tertio in cōparatione ad alios
scientes nō debet esse litigiosus et dolosus· sed cōcordabilis et cōfor-
mabilis Dicit ergo q̄ auditor huius scie in tanta rerū sit ē vnitas
essentie et trinitas psonarū debet esse purgatissimus mente· q̄ pur-
gatus debet esse in vitando errores gentiliū· purgatior in suscipi-
endo veritatē fidei· purgatissimus in habendo nitorem cōscientie

De hoc igit· In hac pte dicit auditorē debere esse attentum
in audiendo sz dicta sanctorū· timidū ad involutiones errorū· sed
modestū q̄ntum ad superstitionem rationū· quia in istis valde
periculose erratur et ad trinitatis ptines vnitatē· exīs eiusq
essentie cū alijs duabus personis· In quo Sabellianū errorem
exterminat· qui vt saluaret essentie diuine vnitatē· negauit p-
sonarū veram et realem trinitatē **Proinde** oīb ostendit audi-
torem huius scientie in cōparatione ad alios debē esse humilē· non
superbum· quia humilis debet querere vbi dubitat nec verecundari
discere **Omnib⁹ aūt** tangit ea que in hoc primo libro determinare
debet· et tria facit· Primo innuit ea· Scdo dat modū p̄cedendi
in sacra pagina· Tertio modū p̄cedendi datū exequit· Scda
ibi Ceterū· Tertia· Ponamus· Ea de quibus volt tractare in hoc
primo ad q̄tuor reducuntur· Ad essentie vnitatē· Ad personarum
distinctionē· Ad duarum trium eternitatē· et ad maiestatis equalitatē
Duarum trium eternitas sub equalitate cōprehendit· Nā quia q̄
filius est coeternus pri· ei equalis existit· Item equalitas in et-
nitate intelligitur Nā quia eo q̄ filius est equalis pri ē ei coeternus
existit· Ideo de tribus dictorū q̄tuor mentione facit **Ceterum**
In hac pte dat modū scdm que debet p̄cedere theologie doctor
Quia primo per auctoritatem Scdo per rationē· quod patet p augu-
proponemq̄ exequitur scdm ptinentiā modū· Primo per auctōtes
ve· test· Scdo per auctōtes nouī· **Deus** em̄ dominus videt q̄
deus nō sit nomen nature· per deriuationē huius nois theos quas
Damas· ponit· Dicit em̄ q̄ theos qđ est deus dr ab ethym quod
est ardere· quia deus noster ignis consumens est dicit· dr etiam
a theaste quod ē considere vel videre quia oīa videt· vel a theyn
quod est curare· vel fouere· quia per oīa vadit oīa saluās et cō-
tinēs· que oīa operationem important et nō diuinā essentiam·
Ergo &c Item dominū hm esse suū est relatiue· ergo nō sīt
sed solū in hoc· q̄ est
hm rationē p̄cessionis
vnius q̄ alio et sic
est de affectione amoris
in deo amante· q̄ ad
sm scām ptinet Sic
igitur patet q̄ nihil
prohibet vbū dei qđ
ē filius esse vnū cū pre·
scām sbam· et in dis-
tinguit ab eo hm re-
lationē processionis·
Procedit em̄ vbum
scām operationē intellectus
vt in ipo intellectu
dicit exīs· nō q̄ lo-
cat in eo contentū
nec corrumpit ab eo se-
patum· sed in ipo q̄-
dem exīs· scdm po-
testatē nātus operatōe
ab eo vo distinctum
hm oppōnem originis·
et eadē ratio est de
processione q̄ attēn-
ditur scdm operationē vo-
luntatis· procedit enim
amata christi in ama-
te· Dicit et manifestū
ē· q̄ eadē res nō ozit
nec procedit a seipa·
qz filius hm q̄ a pre
procedit ab eo distin-
guit· et eadē vo est
de spūsto· p cōparatōz
ad prem et filiū

Nota· q̄ hic mouet quā-
dā p̄ dr a doctōre· q̄·
mīa intellecta diuinus
hz essentia sua sibi
p̄sentem· statim q̄ illa
produxit actū intelligendi
p̄cipit essentiā q̄ dr filius

Cum tam luce excellenti
Non quidē corporali et
ita nō tradidit· nō vulti-
lante sed spūali· et sue
simplici· qe ppr suam
sūmā simplicitatē illabi
aīe mee· et ē plena ōmia
ei q̄ ipa sibi·

D· S· dicens nā dr ca-
pē deū sic ꝑfectibile
sua ꝑfectōe· obiectum·
operationis dicit mo ē p-
fectio agentis· dicit at
nā habet operationem
circa deū p cognitionē
et amorē· et cō capit
a mente· sic a ꝑfectibili
cōportionato· et cō non
figuratur· vel si attingit vel non comp̄hendit·

In creaturis essentiale distinguit cõ accidentale · ꝟ in diuinis cõ nõ accidentale quia nihil est ibi qd accidentaliter dr · ꝟ oe qd in diuinis dr · aut dr essentialiter aut notionaliter

Nõdũ aut q notiões in diuinis sũt quinq relationes q̃tuor · et ipsetates personales tres · vt ptz in figura ī pmo descripta

~~Expdig~~

Cõ · diuerse nature ineqles semp sunt imago vnig vt angelg et aiã dei · ergo vna potuit esse imago diuersaz · dñm q nõ ē simile · qz eadē est nãt que pdurt hoiez et angelũ z ideo vtrũq pst esse imago illius ꝟ si diuerse esset nãe diuine · tũc esset diuersa pducta · et quod pducit vna · nõ pducet alia · vt essent insufficien ad pducendũ · vel vna pducet instrue alia principale · et qz sp̃ pontum assimilat magis principali · inq̃z oĩm illoz vnũ z ide esset imago

ptatem sed relatiõm Ad pmũ dicendũ q hoc nõm deus pt cõsignificare dupl vel q̃ntũ ad id a q̃ nõm imponit · quod ē q̃litas noiis · et ē nom operationis sm damas · vel q̃ntũ ad id cui nõm imponit · qd ē substantia signata per nom · et sic est nom nature · quia ad significandũ diuinã naz est impositũ · vel sic et bene · deus dupl pt accipi · vel q̃ntũ ad id quod fit · et sic ē nom nature · vel q̃ntũ ad id ppt qd nom ē impositũ et sic procedit obiectio Ad sm dicendũ · q relationes fundant sp aliquid quod est cã ipazũ · in subiecto · sic equalitas sup̃ q̃ntitate · ita etiã dominiũ sup̃ ptatem · Vnde dr Boetius · q dominiũ ē ptis coercendi subditos · et dominisi dr · Nõ potẽ pecoꝝ subditoz cressq tñ · ꝟ bonoz et pulcroꝝ oĩmoda et pfectiõ possessio · bea et nõ tamẽ valeãt fortitudo Ad hoc em q aliquis sit dñs requiũtur diuitie et potia et sp̃h duo fundant relatio dominij **Personaꝝ quoꝝ** Sciendũ q augs et hilarius ex hac auctoritate ffaciamq hoiem ad ima · et si · no · mittit ostendẽ vnitate essentie et pluralitem psonaꝝ · q̃tuor ibi positis · sed dñter · Quia augs cõsidat tm signatiõm nũi in eis dñr per hoc duo · ffaciamq · et nostram · inde trinitate psonaꝝ · per hoc duo · Imaginẽ et filiationẽ · vnitate essentie · hilarius aut ex quolt horũ q̃tuor intendit ostẽdẽ vtrũq hoc nõ · Similitudo · nõ signat relationẽ · tanq̃ ex vnitate q̃litatis · que relatio requirit distincta suppta est em similitudo rerũ differentiũ eade qualitas · Nõ ratiõ eiq̃ qd causat filiationẽ · inde vnitate essentie · qa est eadem bonitas et sapia · vt quicq aliud p modũ q̃litatis signat · Nec pt ibi esse diuisitas bonitatis · sm num vt pbatũ ē · ꝟ ex pte relationis designat suppton distinctio · et eade ratio ē de hoc noie imago · quedt imitationẽ vnig ad alterũ sm aliqd vnũ · et hoc tangit ibi · Hilarius quoq ꝛc Silr ex pte hanc ductionẽ ffaciaq et nostrã · accipit vtrũq · pluralitatẽ quidem ppter nõ ptis nisi vnitate essentie · nõ consortij · qd designat in vtroq · Consortiũ em ost q sit in aliq̃ vno · et qz nõ pt in diuis esse vnũ in spẽ et diuersum in nũo · ost q̃ sit vnũ nũo · et hoc tangit ibi Item idem ꝛc · Differẽ etiã q̃ntũ ad aliud · qz augs videt accipe similitudinẽ et imaginẽ tm hois ad deũ · sed Hilarius accipit similitudinẽ et imaginẽ vnig psone ad aliã · et q homo accedat ad ulla similitudinẽ · q̃ntũ pt **Nũc accedamus** Quia quedã nõ digressionem fecerat · reuertit ad propositũ · adducendo auctoritates probantes vnitatem essentie et trinitate personaꝝ · tho · in scripto Diuersitas sm diuisionem essentie · singularitas ppt ingenitabilitatẽ diuine nature Solitudo · ne removeat sanctas personaꝝ · que ē per unionẽ amoris Solitudo cõ diuersitate · pluralitas cõ singularitatem · distinctio cõ solitudinẽ · significatio effectiuis · Q̃ntũ ad hoc q dicit · faciamus · Operatio substantia ꝛ ipm operatur · charitas ipsta · q̃ntũ ad modũ reuelationis · qz ē p intellectuale visionẽ · et q̃ntũ ad privilegium promissi semis · **Vbi etiam** ꝛ mittit duratiõnis eternitate Et duo facit primo admittit duratiõnis eternitate addendo nitas auctoritates · qz pretendit vnitatem essentie · et trinitate personaꝝ · Sed ne aliquis credat ppt eternitate · qua dst filiũ patri · ne ei competeret genitum tpalis · inde ei vtriq competere · ibi · Ayntheas ꝛc · **Dñs possedit me** Loquit de filio · inquit appriat sibi sapia · dr aut deus possidere sapiam · qz ipse solus eam perfecte habet · possidet em quod ad nutũ habetur · Vnde principio methaur dt · Deus diuina scia ē diuina possessio et nõ humana · Per hoc solui pt · possessio videt esse rei diuise a possidente · sed sapia increata · nõ ē huiusmodi rebus · dñm q ibi possessio nõ sumit ratiõnem diuersitatis · ꝟ ratiõnem perfectionis · quia sapia perfecte habet a deo pre · per hoc q dr ordinata nõ ē intelligendũ de ordine quo persona sit prior persona · ꝟ quo pna ē ex pna. **Concepta** Subdit rationẽ vnitatis essentie · Parturiebat · ratiõnem distinctionis personaꝝ · Delectabat · ppt perfectam similitudinem · qz q̃lt pna plene delectat · Ludens ppter orbis terrarũ habitabilis · Nã ludus nõ appetit ppt ad vt dr · x · ethicorum

personaꝝ postea magis declarauit diuine essentie vnitatem · Ibi · Sed simitem et primo hoc facit auctoritate v · t · sicut · n · te · prima ps diuidit in duas qz po ostendit pnaz diuinaz paritate · nõ expressedo nomina personaꝝ · z · expressedo alia · qualz noia eaz ibi Nunc ergo ad propositũ et ibi diuidit · qz primo adducit auctoritatem sancti diuine essentie vnitatem z pnaz zeale z dissimile distinctionis sicut manifestat hoc distinctionem tangendo pnaz diuinaz processionẽ · 2a ps incipit ibi Dauid · et hoc in duas · qz primo manifestat propositũ per filiationem z · per spiritũ sanctũ processisse ibi de spiritu sancto

Que sunt eadem eidẽ mihi se sunt eade · Pluralitas trium personaꝝ sunt eade diuine essentie · go · dñm ex tho · de · Ar · q maior de vera sm usum sermonem · puta q sm usum dicimus absolute entitates q̃ conuenient in deo · sm illã candem entia quenient inter se · ergo nõ plg gradum nisi qz pmitas et filiationes sive pres et filiationes entitate absoluta qna gerunt in divina essentia sunt idem sive gerunt inter se · et hoc tm nõ sequit qz sint idem qz ad realles suas rationes sive quo ad suum adesse · pones qd sint realiter oppositi sm cum suis modis ad essendi nõ sequit idem tertio tm id tm nõ sequit modi ad essendi ꝟ ad se essendi

dist 2 p̄

Strendū ſm egi-
In diuinis nō est distinctio
nisi per relatiua et quia
tota cō relatiue sumit in
aliud se hz̄e - et cō nō est
possible qp relatio ut rela-
tio distinguat nisi ab oppto
et inde est qp relatio idē est
qp essentia - et supplm idem
est qp essentia qz ad cā op-
plm non hz̄t - tū nō sit
oppo relatiua relati ad ab-
solutū - et tū nō est idem
vna relatio q̄ alia nec idē
supplm tū alio tū mt ca
oppoſiō reſeruetur

Ouidig
Cōn ſuppta diuīa liz plu-
ra sint - tū hz̄t eandem
naturā - qđ nō e īngnīs - tū
hoc in ſuppłis huāms ze-
periamq̄ p se loqndo et nō
hz̄t esse distās a nā - p̄tr
eoꝝ ſumā ſimplicitz - nec
distīguīt tur p aliquid qđ sit
in vno qđ nō sit in alio - ſi
ſolū per adaliquid - adaliqđ
aūt nō hz̄t diuersificare q̄m
esse per se loqndo - tū ratio
eius ſolū in gparon ad aliud
recipiāt cōn et Boecrig de
trinite alt - Nō ergo dici pt
p̄ duratom relatiuā quitqz zei
ſm se vt addē vt minuere
vel mutare - qe tota nō in eo
qđ est esse cōſiſtit - ſ in eo qđ
est in gparon aliq̄ mō se
habere

Potest sic formari ratio
Omne quod dicit pfectione
ſimplr et mō excellentiſſa
ponendū est in diuinis -
Sed caritas dicit pfectionē
ſimplē - ergo nō excellentiſ
ſimo ponenda est in diuīs
talis aūt pfecta caritas et
excellentiſſa duo requir-
it in ipo diligente p̄mo qz
dilectiō tendat in alterū
qz amor p̄uatꝰ - q tm est
ad ſerpm - ſm Anſelm nō
pt esse caritas pfecta Sedo
qz illud qđ p̄mo patz tendit
sit diligibile infinitū - alīs
em caritas nō esset excelle-
tiſſima - qz ōn caritati qe est
tra diligibile finitū - pt cē
alia caritas maior et pgns
excellentior ratione p̄mi
p̄ dilectiō tendit in alīm
a se realr distinctū - p̄ō
ſedō bendē nō pt in qđ
creatū - ergo tendit in fi-
liū ſuū vnigenitū tanq̄
a se alterū ꝑſona et di-
ligibile infinitū amore at
hoc cōuenies sz p̄cem
et filiū nō pt esse infinitꝰ
tū nullū actus in deo esse
possit - ergo erit p se
ſubſiſtens - et pgns ter-
tia ꝑſona pnta ſpūſſtū

ffozape - per fozapem qui habet duo cozrua ſignātur duo
testamēta - et per calculū - veritates ſacre ſcpture - Cōn in ꝑſo dr
ſgnitū eloquiū tuū

**Qtzum tum vnitate diuine essentie perso-
narū pluralitas stare possit** Et az qp sic 2uia dr
1. Joh. v. Tres sunt q̄ testimoniū dant in celo p̄r - vbi cō et ſpūs
ſcūs et hȳ tres vnū sut - In oppm az 2 uia ſi sic - ſequeꝝtur qp
diuine ꝑſone essent idē inter ſe - p̄z qua sut idem diui-
ne - ergo sunt idem inter ſe - tza - qz q̄cūq̄ vni 3 eidē sut eadē
inter ſe ſunt eadē per gne p̄ncipiū - Sīz sequit bn - Her essen
est hic p̄r - hic filius est her essentia - ergo hic filig est hic
patez - tza per ſymū expoſitoꝝ - ygit qđ fla - P̄o rñſione
pono aliquas ſuppoñ - P̄ma - Quicq̄ ē vere perfectoīs - hoc
ſume pfecte est in deo ratio huiꝰ ſuppoñ est - quia alīs deꝰ non
esset ſume perfectus Scda - Nichil in deo ponendū ē ſuperfluū
vel diminutū - ratio - qz alīs ibi nō esset ſume pfectionis ozdo-

Scdō noto ſm pe - de t in diuīs ponenda ē plitas et dis-
tinctio ꝑſonaꝝ et vnitas essentie - ꝑpt ſumm bonū fecunditatem
ſeu diffuſionē - qđ ē ſui diffuſiū - et ſibi ſilis ynātim in vnitate
nature - Her aūt plitas nō repugnat vnitati essentie - qa nō fit
per esse abſolutū ſic in creaturis - ſed per aliud ſe habere - Nā
ſm Boetiū - relatio multiplicat ēnitem - essentia cōtinet vnitatem -
Nam in hoīe distinguunt ꝑſone - ozne et thaītate q̄litate - in an
gelo ſola qualitate - in deo ſolo oziginē - ſm aug - in li - de trinte -

Conclusio p̄ma essentia diuina esse vnū et pluzificabili nō
posse hēmg poni - ita q̄ in diuinitate nō est plitas essentialis - ita
ibi essent pluēs dy essen distincti - ſed ibi est vnitas essentiaī
ratio - del essent eiusdem perfectionis p̄ncipe - vt vng maior alio -
Non p̄mū - qz tūc vng eoꝝ ſuperfluet - qđ est cōn ſcdam ſup-
poñ - Nec ſcdm - quia tūc defficeret deo aliq̄ perfectio - Cōn
p̄ma ſuppoñ - Et p̄mū - tm vnus est deus - Et ſcdm - bnū est
p̄mum ſume bonū - bonoꝝ et maloꝝ - hoc dr cōn Matheos -
qui dixerūt vnū deū bonoꝝ - aliū malozū - Et tuū - tm p̄mū ē
p̄mum - tam ſpūaliū q̄ etiā corpaliū / **Scda conclusio** Per-
ſonaꝝ pluralitas - stat cū ſimplici vnitate diuine essentie - i vni-
tate diuine essentie ē pluralitas ꝑſonaꝝ - p̄z ex notabli - et est
fidei ffides nāq̄ īmaculata - cui ſim ſubesse nō pt hz̄t - q̄ in di-
uinis ſut tres ꝑſone - realr a ſe inuicem differētes - p̄z - et filig
et ſpūſſtus - Hanc conclusiōm probat Richardꝰ li - de - tri-
nit - t - ij - assez duo - P̄mo q̄ in deo ē ſuma charitas - 2 - pfecta
et ſuma charitas nō est amor p̄uatꝰ ſz trinſiens in alīm - ergo vbi nō
est pluralitas ꝑſonaꝝ - ibi nō est ſuma caritas - Sed ſuma cari-
tate nō pt deꝰ hz̄e ad aliud quod deꝰ nō est - quia nichil nisi ipm
t ſume diligibile - ygit ozt q̄ sit p̄na diuina tui tlis caritas exhi-
beri posset - ergo ozt pone ꝑſonaꝝ pluralitate ex illis vltimis
ca - xj eiusdē lib trinit az sic Ad oſtendā trinitatem - Summa
et pfecta caritas requirit - vt qui diligit aliū - velit illū ab alio
ſume diligi et pfecte sic esse - Si ergo deꝰ aliquā ꝑſona q̄ etiā
deus est ab aliq̄ alio summo et pfecto amore diligi et pfecte
sic a ſe - nō pt hoc esse nisi ibi sit tertia ꝑſona q̄ etiā sit deus -
Relinquitur ergo q̄ in vnitate diuine essentie est trinitas ꝑſonaꝝ
Et p̄mū - Aliq̄ nō probabile est cōn - q̄ in vnitate diuine ēntie
est pluralitas personaꝝ - Et 2m - Probabile est cōn q̄ pfecta ſim-
plicitas stat cū distinctiōn - Et tertiū - vnitas et plitas hui ex
oppto nō distinguuntur - qa ad diuersa referunt - vnitas em hui re-
fertur ad essentiā - plitas ad ꝑſonā - Sz ſi ad idem referant - tūc
ex oppto distinguentur **Conclusio tertia** Licet tota creatura

Est em ibi tm vna p̄-
ſona nō producta et tā
producta per actū intel-
lectus - et alia producta
per actū voluntatis ꝑ-

Supplm intellectualis
nature ꝑſona dr

Ratio p̄ma tollu-
tionis ſic pt formari
Si essent duo dy na-
liter distincti - aut
vterq̄ esset omps - aut
alter tm - aut neuter
Sz primo - tūc neuter
esset deus - Si ſcdo
tūc alt tm esset deus
Si p̄mo - tūc vt amb
conuenirent ad pductū
eiusdem effectus - et
tunc alter superfluet
tū vng deꝰ omps pos-
ſit pduce totū effectū
vt vng ꝛeſpectu alterius
pductiōm - et hic vel
eque potent ſe hz̄e
vel alter vnice vt
ſ̄i p̄mo - tūc effectus
fil protenderet ſm ōpo-
tentiā producentis et nō
procederet ſm ōpoten-
tiam exiſtentis - ſi ſcdo
modo - tunc virtz non
esset deus -

Et ſicut aliquis artz
est p̄fior - tanto est
artifex - ergo artz in-
finite p̄fectionis infi-
nite est artifex - et per-
fectionis infiniti pductiū
tum ergo deꝰ sit p̄fec
artus et tm̄g infinitus
nō possit pduci in nā
finita - ergo in diuinis
productiū infinite p̄-
fecti producte adeq̄-
tum - maneret in eadē
natura tū pducente
distincti tū ꝑſonaliter
tum nichil ſcripſum
pduce possit vt ait
aug9 - 1 - de trī ca - 1 -

Licet stolg mitatur
realem et veram
pductiōm ad intra
in diuīs et pgnis ve-
ram et realē distī-
ctiōm - cōn quē grā
ſut alij doctores - et
ꝑcer Scotꝰ q̄ dixit
et illud de mitatiue
pbat nō possumꝰ
liz rōnis oppitas ſol-
uere possumꝰ - at
aliqs ꝑſuasiones
adducere

Quadruꝑ aliq̃ sit in mente diuina. Primo eminet pfectioi eiꝰ nō qđ ht res est ideo istō qđ in gñe pzio. Scdo vbtata sue ois tā suū effectū cōtinet vbtate. Tertio exactissīe res intellecte p ideas res eiꝰ in deo intelligit et creat p ideas sue pz gratia. Quarto forālr res gtinet in mente diuina. sue cēna. intellectꝰ volūtas. qz sit forālis in deo. qz forālr deo denaturat. intellectꝰ. sue volūtas. Exq̄ sequit quidditates rez nō sunt in deo forālr. pz. qđ ttr deq ab eis denoiatur. Quod ē falsū. q̄ abs modis. sc eminēt. vtualr idealr. qz tnqđ ht zei ydea ē in mente diuina

Postq̄ mgr ondit personaꝝ trinitate. et essentie vnitate per scripturas. ondit hoc idem p rationes et creaturas. et tria hoc q̄ tuor fuit. Primo ondit per rationes nāles diuine essentie vnitē. Scdo mḡrit p similitudines vestigij diuinaꝝ psonaꝝ pluralitate. Tertio ondit vtrūq̄ p assimilationes imaginis inclis creature. Quarto manifestat oīa assimilationes creaturaꝝ ad deū p insufficientia et inequalitate ad ea. tū ondit q vnitas diuine essentie pz p rōnes nāles quoda nō indagari. 2do pbat auctoritate apli dicētis. Inuisibilia dei. Inuisibilia dei exponit primo modo. i. nt dei invisiblis. oīa creās et ad esse producēs. Scdo i deq pz. invisiblis. q̄ spūalr invisiblis dr. qz nūq̄ sic apparuit in sē visibli sic alie psone. A creatura modi x ab horū q̄ anthonomastice dr de creatura modi qz hoc ptic̄ipiū tū ois creatura. ptic̄ipat in esse tū lapidibꝰ. viuē tū arboribꝰ. sentire tū animalibꝰ. intelligē tū angelis sm gregō. Intellecta gspiciuntur. i. intellectualiter cognoscūt nō sensibli vt imaginabili deq em̄ ē lume intelligibile. qđ solo intellectu capit. pz sic. ygnatiꝰ ē sup nos lux vultꝰ tui. i. ꝛō nālis qua deq sic hō p voluꝑ cognoscitur. Sempiterna quoq̄ vita. i. filiꝰ eius

immediate dicta sint vera. nō tñ evidentia intellectui viatoris lumie neat naturali. pz. Illud qđ nō pt cognosci nisi mente stā fidei nō pt esse evidens intellectui viatoris in solo lumie nāli sed talis est veritas immediate dictoꝝ. ergo et. aor nō. q. stētia fidei cōcludit evidentiā. qa est de his qē nō apparet. vt ait mgr li. ij. di. xxiij. vt pz per aug. li. i. de tri. quē allegat mgr in li. i. dist. ij. Scientis humane anes invalida. in tā excellēti luce nō figit. nisi per stām fidei emdetur. Sapie. ix. Sensū tuū quis sciat. nisi tu dederis sapiam et miseris spm̄m tuū de altissimis. C. pm. dicta fidei in lumie nāli nō pnt evidenter cognosci. sm̄ richar. i. de trinite. c. iiij. finis exit intentionis nostre in hoc opere nō solū probables vias etiā rōnes nūcias induere. Per rōnes nūcias intelligit rōnes sm̄ dei vitate concludēs. Ibq̄ etsi nō pbat plures supponꝰ esse tū vnitate essentie tū solui. rationū conducentiū. qz sz ondit q rōnes eoꝝ nō concludit. Per rationes probables intelligit rōnes sophisticas. et apparēs. Tertiū. qđ est vera. pzt ex glosa p̄ma. Qđ arguta redditur. ad ista maxima Quetuq̄ vni et eidē ꝛ. verū est eodē nō quo sūt in tres ꝛōnes pz et filiꝰ et spūs scūs sūt idem essentie divine ideptitate absoluta et essentiali. et etiā idem inter se eadē ideptitate et sic etiā ad sjm̄ expositorē dom̄ q extremitas dñt de seruire vnici. in conclusiōe. sic fuerit vnite in p̄missis tū medio. sic. hec essentia diuina est hec pz hic filiꝰ est hec essentia. ergo hec filiꝰ id qđ est hic pater.

dist 3 p. **Postolus nāq̄ ait. q̄ invisibilia dei ꝛc**

Postq̄ mgr probauit diuine essentie vnitate et personaꝝ trinitate ex auctoritatibꝰ sacre scripture. hic probat idem ex similitudine creature et diuidit in duas partes. Quia primo probat mgr diuine essentie vnitatem. et psonaꝝ trinitatē rationibꝰ vtibus acceptis ex creaturis. Scdo facit hoc specialiter ex magnitudine dei fundata in essentia aie rōnalis ibi. Nunc vo ad ea. Prima in duas. quia primo ex nālibus rōnibꝰ ondit divine essentie vnitatem. Scdo ex vestigio creatoris accepto in creaturis ondit psonaꝝ diuinaꝝ trinitatē ibi. Nunc restat ostendē. Prima diuidit in quatuor sm̄ q mgr adducit quatuor rōnes probātes dei vnitatem. Quaꝝ prima sumit ex creature magnitudine et quātitate. Scda ex creature mutabilitate. Tertia ex creature bonitate. Quarta ex creature speciositate. Scda ibi alio etiā mō. Tertia ibi Considerauerē. Quarta ibi Intellexerē. Tunc sequit illa pb. Nunc restat ondē. et diuidit in tres ptes. qz primo ondit mgr quō vestigiū creatoris creature ipsum̄ Scdo quō ex hmōi vestigio trinitas creatoris cognoscit. Tertio quo hmōi est valde imperfecta nisi prognito catholica fide pfiat. Scda ibi. In illa em̄ summa trinitate. Tertia ibi Ette ostensū ē gnīt. Quarta p̄mū quatuor sunt. qz primo assumit auctoritatem apli, que ē pambula ad oēs probationes. Scdo exponit auctoritatem ibi per creaturā. Tertio dicit q inuamur ad cognoscēdū deū per nālem. et per operū conductum ibi a duobꝰ em̄. Quarto ratiōm formatiuā. ibi Nā sic agit. est em̄ ratio. q creator ē illud qđ excellit omnem creaturam. Cui arguitur. Ex quo factis oportet deuenire ad excellentiorem nām faciente. Sed talis est deus. go. ꝛc. Tunc sequit illa pb. Alio. In qua ponit scda ratio qz sumit ex pfectione dei. sic. Prima ex excellentia. Nam de qđ videmꝰ. imperfectum est. sed in. pfectum presupponit perfectum. ergo oportet dare aliqđ pfectissimū. et hoc est deus. Tertia ratio sumit ex bonitate simplr que est in deo. Quia si est dare bonū et melius. est dare optimum. Sed est dare bonū et melius. sic videmꝰ in creaturis. ergo ē dare optimum. et hoc est deus. Quarta ratio sumit ex pulchritudine simplr que est in deo. qz si est dare pulchrum et pulchrius. ē dare pulcherrimum. et hoc est deus Her expliciūt rōmanꝝ.

vel dom̄ sm̄ Egidiū. Que vni et eidē sūt eadē. inter se sūt eadē. vnū ē sm̄ q sūt eadē illi. et sj deo homo x leo. qz sūt eadē alicui. sūt eadē inter se. nō quoꝫ nō sed gnīe. qz at est genus ad ipa. Sic duo supposita relata. qa nō pnt opari ad essentiā. sm̄ oppom realē ab essentia distinguī nō pnt. Et ideo nullo realr distinguūt ab essentia. sunt se at duplr pnt accipi. vt hūt oppom et vt non hūt. vt hūt oppom. distinguunt realr. et quātū ad vltū oppom dicte nō separant ad essentiā. qz ei nō opponūt. Put at oppom non hūt. sic sūt idē inter se. et sūt idē essentia. et tū put sūt idē realr. sūt idem inter se x tū realr distinguūt.

C In diuinis nulla ē dependentia. qz dependentia suppositalr forālr dependentie et qz in diuinis cadit ē entitas absoluta. tū nulla ē ibi dependentia. C pluralitas nālis siue essentialr et absoluta repugnat diuine essentie nō at psonalr et relatiua. C vnitas essentie et pluralitas essentie tū sunt oppta sic messe eidē nō pnt. Sz vnitas essentie x pluralitas psone nō opponuntur sm̄ aquad ges oppositum. ergo nō repugnat qn sunt esse pnt in diuinis. C one sūt oppōnt relatie in diuinis qz quaꝫ prima hēmg pzeg et filiū. qz scda solū sic. qz altm opportet fide oppositis. nō constituit psonam. puta spiratio activa. que presupponit psonā activā. et filiꝰ gstituit sic.

nota. qz fides nitrna comis vi dei nō possuꝫ concludere nūcia rōnia. ergo nō fidibꝰ Ihūs ergo nō fidibꝰ Ihūs ergo nō fidē ē posita fundēt rōnibꝰ alang. hic nō silet. Ignite vias exulat. oīs rhetorice pezit arbitriū. rationi qz vacillat

qui est deus vita x sapia. i. thesi. i. vel. i. eg potia gubnans x portans oīa. et divinitas x bonitas replens omnia. rōnibꝰ gloriat. qz ho auxilio nālium rationū x inspectiōe creaturaꝝ in cognitiōe dei puenire pt.

Doctor sctus

Per creatuꝝ ꝛ per opus creationis qđ nō pt esse a pōa finita ꝫ talis nō possit sup nihil. ſz sola infinita qđ nō cōuenit nisi deo qꝛia qnto pōa magis ē remota ab actu tanto nōre est malorem vtutē esse. p qđa reducat in actū. ſz qntacūq; fuit distans pōe finite ad actū detur. ſſe manet maior distantia si ipsa pōa distrahat totaliter. ergo creare aliqđ ex nihilo requirit nisi infinitā virtutē. ſz solꝰ deꝰ ē infinite vtutis. cū ipe solꝰ sit infinite essentie / ergo solus deꝰ pt creare.

Egidius

Nullū agens creatū est actiuū priꝰ. ergo nec eius actio. ⁊ actio agentis creati ē cū motu ⁊ mutatione. ſz oīe tale p̄supp̄t materiā. ergo.

Leo vcn.

Sup distantiā infinitā non pt nisi vtus infinita ſz nullus finitos creatoꝝ qui sunt. ens. ⁊ nihil est distantia. qa ſt rōnis distoria. ergo sup tale non potest nisi vtus infinita qualis est dei qui est vtutis infinite sue et essentie

Prima rō mgr sic format. Quinq; sunt qđ nulla creatura facere pt. igit ille ē potentissimꝰ. ſz nullꝰ facit celū et terram ex nihilo nisi solꝰ deꝰ. igit solꝰ deꝰ est potentissimꝰ. Item sic. Qui tuq; facit mutabilia. immutabilissimꝰ est. ſz q̄ facit corpa et spūs mutabilia ille facit oīa mutabilia. ergo ille est immutabilissimꝰ ſz extra nullꝰ facit nisi deus. ergo segnit̄ qđ deꝰ sit immutabilissimꝰ. Tertio sic. Qui facit oīa bona et meliora optimꝰ est. ſz qui facit oīa spūalia corpalia ⁊ hmoi. ergo ille ē optimꝰ. ſz nullꝰ facit ea nisi solꝰ deꝰ. segnit̄ ergo qđ solꝰ deus est optimus. Quarta sic.

Ih parte ista ostendit multi vnitate essentie et vnitate psonaꝝ per rationes et similitudines quasdā et diuidit in duas ptes. In prima ondit vnitate essentie per rōnes nales. In secda ondit vnitatem psonaꝝ p similitudines creaturaꝝ. ibi. Nūc restat onde Circa primū tria fiunt. primo ondit per autoꝛem apli p̄bandi vnitatem diuine essentie possibilitate. Secdo induxit p̄batorem ibi. Nam sic ait Ambro. Tertio excludit q̄ndā obiectum. ibi. Cum deus ꝛ Prima aut ps in qua ponit p̄batorem diuidit in quatuor. sm quatuor rationes quas ponit. Hanc aut diuersitas sumit secdm vias deueniendi ex creaturis in deū. quas dyonisius ponit septimo cap̄lo de diuinis nōmib. Dicit em q̄ ex creaturis tribus modis deuenimꝰ in deū ſz per causalitatē. per remotionem. per eminentiā. Et cap̄lo huius est. qa esse creatum est ab altero. Non secdm hoc ducimur in causā a q̄ est hoc aut pt esse duplex. Aut quātū ad qđ receptū est. et sic ducimur per modū causalitatis aut quātū ad modū recipiendi. qa imperfecte recipit. Et sic habemus duos modos. ſz secdm remotionem imperfectionis a deo et sm hoc q̄ illud qđ receptū est in creatura. p̄fectius et nobilius est in creatore. Et ita exit modus per eminentiā. Prima ergo ratio sumitur per viā causalitatis. et formatur sic. Omne qđ habet esse ex nihilo. oppoꝛtet q̄ sit ab aliquo a quo esse suū fluxerit. ſz oīe creatum habet esse ex nihilo / quod manifestum ex eoꝝ imperfectione. et possibilitate. ergo ost q̄ sint ab aliquo uno primo. et hoc est deus.

Secda ratio sumit per viā remotionis et est talis. Vltra oīe imperfectum oppoꝛtet esse aliquid perfectum. cui nulla imperfectio admisceat. Sed corpus est quid imperfectum qꝛa terminatū et finitū suis dimensionibus et mobile. ergo ost vltra corpus esse aliquid qđ nō est corpus. Item Oīe micoꝛporeum mutable de sui nā est imperfectum. ergo vlt oīe spūs mutables. sic sunt anime et angeli ost esse aliquid ens micoꝛporeum et mobile et omnio perfectum. et hoc est deus. Alie due rationes sumunt per viā eminentie. Sed diu pt altedi eminentia. vt quātū ad esse vt quātū ad cognitionem. Tertia ergo ratio sumit p viam eminentie in esse. et est talis. Bonum et melius diuq; p comparationem ad optimum. Sed in substantiis inuenimus corpus bonum. et spūm creatum melius. in quo tn non est bonitas a seipso. ergo ost esse aliquod optimum a quo sit bonitas in utroq;. Quarta ratio sumit p eminentiam in cognitione. et talis. In quibuscūq; ē inuenire magis et minus spetiosum. ē inuenire spetiositatis principium. per cuius pximitatem aliquid dr spetiosius. Sed inuenimus corpoꝛa esse spetiosa spe sensibili. Spūs aut spetiosiores spe intelligibili ergo ost esse aliquid. a quo utraq; spetiosa sint. cui spūi creati magis appropinquat. Per has rationes phi in cognitionem dei pueneꝛt per rationem nalem tendentem in ea que pertinet ad essentiā. non vo in cognitionem trinitatis psonaꝝ. Non dicit doctor sanctus. Nihil de hoc scire. nisi forte per reuelationem. vt auditum ab aliis. Cuius ratio est. Quia nalis ratio nō cognoscit deū nisi ex creaturis. Omne aut qđ dr de deo p respectum ad creaturas. pertinet ad essentiā nō ad psonas. et ideo ex nali rōne nō inuenit nisi in attributa diuine essentie. vt psona secdm appata eius phi cognoscere posset. cognoscendo potentiā. sapiam et bonitatem. Sed ratione alia ponit bona ratio. Quia pluralitas psonaꝝ in unitate essentie ē spūs diuine nē solum. cuius stile nec pt cepi in nā. imo nec ronabile pt cogitari et ergo nullo ex creaturis pt haberi. quia trinitas in unitate ē supra naturā. et rōnem sensum. et ergo noua reuelatione indiget. sic est cognitio per fidem. vt per gre infusionem. et ergo si aliqui de trinitate loquuti sunt. vel ex fide locuti sunt. vel tangit nescienter hoc. Sed rōne huius. Omne medium dr esse proportionatum cognito. ſz creatura nō est proportionata deo. quia vt scribit Arist. phisoꝝ suscipiti ad infinitum nulla est proportio. Pro solutione scienda. Q secdm phm 1. posteꝝ De re duplex cognitio datur. quia et propter quid. et quia propter quid vt dr in secdo est idem qđ quid. Idem em est cognoscere propter quid. est eclipsis. et quid ē eclipsis vt ipe dicit

Cognitio p umbra est cognoscere in elongatione et effusione. Cognoscere per vestigium. ē cognoscere in elongatione et distinctione. Cognoscere p imaginem ē cognoscere in quadā propinquitate et distinctione.

Esse creatum est non a se sm se phos et fides. ergo ab alio quod autem cū eius sit et prius. tū propter veritatem. tū propter rerum mutabilitatem. tū propter rerum ordinem. etiā propter imperfectionem. Multitudo em ordinis habet ab unitate et motus siue mutabilitas ab immutabilitate. et ordo ad primum et imperfectum ad perfectum originaliter reducunt ergo ꝛ

Quarta sic. Qui facit oīa pulcra et pulcriora pulcerrima et supra ipse. ⁊ q̄ fecit corpalia et spūalia est hmoi. igit ille est pulcrissimus. Sed nullus hoc facit nisi solus deus. igit solus deus est pulcrissimus. Ex his quatuor rationibus nititur probare unitatem divine essentie. qđ sic patet. Nā iste quatuor rationes deū esse gradit potentissimum. immutabilissimum. optimum et pulcerrimum. ſz ipse ē qui sunt plures potentissimi. immutabilissimi. optimi aut pulcerrimi. q̄ solus deus. quia si esset duo tales. bonum esset superfluum. et alterum diminutum. quorum utrumq; est magis. velimur ergo q̄ non sint nisi unus deus.

Cum ergo quæritur vtrū deꝰ cognoscatur a nobis in vita. Si q̄
ritur de cognitōne quid. non. Si dicente quia. sic. Quod quid ē deꝰ
scire non possumus. sic est vidē. Nam sic cōposita scire cogno
scimus. sic et simplicia. Vnde cognoscimꝰ cōposita. qua quodā
sine medio ferimur in cognitōm illoꝝ. et hmōi cognitio ē p̄marum
ypothesiū. que fm cōmentatorē 2. methaꝫ. sunt q̄ loꝝ i anue
in domo que nūq̄ ignorat. Secūdo cognoscimꝰ ꝓposita. et enū
tiatōnib⁹ mediate et hoc duplr. vel per inventōm. q̄n q⁹ ꝙ
ypothesim accipimus ꝓpter aliq̄ cognitōm. vel per doctrinam. nisi
tū mgr q⁹ p̄ncipijs docet nos cognoscere conclusiones. Isto tri
plici mō posset intelligi. q⁹ cognoscimꝰ deꝰ q̄ditate. vel immedia
te. vt sine medio ferremur in appetita visionem eius. vt p in
ventōm. vt per ea que sūt in creaturis. veniremꝰ in cognitionem
q̄ditatis ipsius. vel per doctrinā. q⁹ aliq̄s scies quidditate dei
nos eam doceret. Primꝰ modus ē impossibilis. Nam cū in via
vt tangebat² in argumento cognitio rēa nō absoluat² a fantasmatibus. nullus
dei q̄ntū ad quidditatē et positiue. cognitionem hīe
poterimus. que vt nō habeat fantasma. vel nō sit ꝓportionata hūanis
fantasmatibus fantasma. deus aūt sūma res est. que nec fā
tasma habet. nec habentibꝰ fantasmata ē ꝓportionata. ex hoc
apparet. q⁹ secūdus modus stare nō potest. Nā si per inventōm
sine p rationem inquisitōm. quidditatē dei possemꝰ cognoscere. tūc q̄
ditas dei. his que cognoscimꝰ ꝓportionem haberet. Nec etiam
tertia via stare potest. Nā dato q⁹ aliq̄s sciat diuina q̄ditatē
nos in via existentes docere nō posset. et est casus. q⁹ nullus pōt
docere nisi ad illud posset attingere lumine quod habet. Cū igr
in via nō habeamꝰ nisi lumē rōnale. vel enigmatica. ad cogno
scendū q̄ditatē dei nō potest attingere tale lumē. et ideo nullus
viator manēs viator. nō hīs lumine excellētig lumine viatoꝝ.
per doctrinā quidditatē dei cognoscet. Sic si aliq⁹ irrationalē
fieret casu rationale. irrōnalia docere non possit. quia nō hīnt rō
nalia via in cognitionem illis. Nec ita si aliquis viator q̄ditatem
dei videret. trāslatꝰ de statu suo. alios viatores ea docere nō pos
set. quia nō haberent lumē per quod ea possent attingere. Cognitio
non possumꝰ de deo scire quid est. aliq⁹ dictoꝝ modoꝝ. nec
alio. cū non sit dare aliū modū. et ita quid ē deꝰ scire non
possumus. Hos aūt tres modos dionisius i. de di. no. innuit dīs.
Diuina essentia laudata in diuinis eloquijs tangit inuisibilem et inscru
tabilem et nō investigabilem. Inuisibilem dicit. quia immediate ipsam
quidditatē dei videre nō possumꝰ Inscrutabilem ait. qr per ꝓscruta
tionem rationis ea cōprehendere nō possumꝰ. et nō investigabilem. quia
per doctrinā ea addiscere nō possumꝰ Nā investigare ꝓpe est pōr vestigia
alterius ire. et hoc cōpetit nō cognitionis que hīemꝰ per doctrinam
qr cū doceamur. post vestigia docentis imus. Est igitr diuina q̄ditas
non investigabilis. qr pōr vestigiū ea scientia ire nō possumꝰ Deo
in auctate p̄dicta sequit. nō investigabilem esse diuinā substantiam. nō
igitur scimꝰ de deo quid. Sed quia est scire possumꝰ. Nā omnis
effectus ducit in cognitionem causae. Sz si est ꝓportionatus. ducit in
cognitionem quid est causa. Si nō. ducit in cognitionem quia. Et qr
effectus non sūt ꝓportionati deo. de ipso scire possumꝰ qr. nō quid
Dīn Damas. l. i. ca mi. ait Dm igitr ē deꝰ manifestū ē. quid
bo est. incomprehensibile est et omnino ignotū. Per hoc ad Rōnes.
Ad p̄ma. Effectꝰ dr esse ꝓportionatus causae si dr ducere in cognitionē
quid. sed nō in cognitionem qr. cū oīs effectus aliqlis ducat in cogni
tionem causae. Ad scdam dīm. q⁹ nō requit² q⁹ deus habeat fantasma
vt cognoscamꝰ ipm. cognitionem de qua loquim. Sz sufficit q⁹ effectꝰ
sui fantasmata habeant. Inuisibilia. q̄ntū ad attributa q̄bus
deus in se perfectus est. Virtus. sm quā creaturas p̄duxit. Diui
nitas scdm quā retinet ut creatur in ipm vt in finem. vel invi
sibilia dicit. q̄ntū ad operationes suas que invisibiles sunt. Virtu

ad potentiam. diuinitas
q̄ntum ad essentiā
Propter excellentiā.
Dīn. Angelus ē nobilior
homine sūt intellectualis
natura radicali. Prato
em nihil aliud ē nisi na
tura intellectualis obum
brata. Dīn inquēdo cogno
scit et sub q⁹dam tpe
q⁹ intellectui statim et
plena luce offert. ergo
intellectꝰ de p̄ncipiorum
que statim cognoscunt².
Item. Hō bñ diuinisti
cū paulo mg. Tē math.
xi. dixit xps. inter natos
mulier non surrexit ma
ior Johne baptista sed
qui aūt minor ē in regno celo
rum maior eo. ergo mi
nimꝰ angelꝰ melior ē
optimo homine. Dīm q⁹ an
gelus homo pt triplr com
pari. vel tōm finis 7 bi
tudinis. et sic sūt equa
les. qr homo ēt assumetur
ad ītam angelorum. vt sim
natura vtriusq⁹ in se
sit angelꝰ est nobilior
qr intellectꝰ nr tenet in
fimū gradū in genere in
telligibiliū. tertio potest
cōpari scdm aliq⁹ p̄ro
gatiuas. et homo ē nobilior
angelo. mgr dr negāt
angelos apprehendit. sed
semen abrahe ab hebr.
ij. voluit em deꝰ fieri
homo nō angelꝰ. Item
pbat deū esse qr immuta
bilis. Dīn. Et mortuorꝰ
biū sūt immutables cū mo
ueant nō motu sm phm
Dīm q⁹ licet mortes corpꝰ
sint immutables p se et p
actūs. mouet tū ab intrā
nsecō motū motꝰ ptr finem
alium. vt ptter hominem
primi. Iste dr Si ē da
re pulcrū. pulcrius. ē da
re pulcrissimū. et si ē dare
bonū. melius ē dare optimū
Dīn. qr a sili cū sit dare
malū et peius. essz dare
et pessimum. esset ergo dare
summum malum. Dīm q⁹ hoc
tenet in positiuis. nō in
priuatis. Item dr ppe
tuitatē effectuū argui
eternitatē dei. Dīn. Videmus effectum esse eternum.
cuius causa ē trāsitoria.
Nam motus alicuius aīal
posset esse in eternum p partio
nem trāsitoriā inducta.
Dīm q⁹ intelligendū est
de causa effectiue 7 con
seruāte. cuiusmodi ē deꝰ.
et nō de effectiue solum
Et ita pōr q⁹ per ppetuita
tem effectus exigitur

dist. 3. p'm

Et ḡdius
vestigiū ꝑ̄e pedis ē ad
tuig silitudīne tripliciter via
sumit² tractat' respectu dei
vt vestigiū ẓ̄ctu aialis
p'ma via sumit² qr repsen-
tatiō. nā sic vestigium
repsentat personā vel
alterius aialis tuig exist.
medio mō int² distinctū
z confusū. nō ducēs i notiā
eig vt sortes vel plato
vel aial. corpg. ſz vt hō.
que est notiā media int²
confusā et oīno distincta
ita suo mō est in ꝑsonis di-
uinis vt sup² ẓ̄t. Scdā via
est ẓ̄n cognitionis. nā sic
per vestigiū in via ducim²
in cognitionē eius tuig ē vesti-
gium. ita ꝑ vestigiū in creā-
tura que ē q̄dā via ducēdi
ducim² in cognitionē creatu-
ris. Tertia via sumit² ẓn
ꝑfectionis. nā pedes pes
ꝑmit vestigiū suū i pul-
uere. sic anulus in cera. Iste
aūt modus ꝑfectionis assimila-
tur mō. quo ꝑmit sensile
sua silitudīne in sensu vt
dr. q. de aīa. Sensibile aūt
hẓt in se formā vere. sen-
sus aūt hẓt eā extranee z
diminute. vt vult Comen.
ij. de aīa. Ita deus silitudīne
ꝑfectionis sue ꝑmittit i creā
turā. si ꝑfecta ēt ꝑfecte
vere. creatura aūt hẓt eā
diminute z quodā mō qal-
ree. Et ita pzt q̄ triplex via
Essentia dei in creaturis
dicit vestigiū.
Unde Lucē pr̄ et filius et
spūs sanctus sint vnus creator. et
nō in creatura a pr̄e vt
filio et spiritu filiū vt
a et spiritu sanctō vt m
t scdm hoc sumit²
ū. Si em ꝑ ipsas p
as que sūt in rebus du
n cognitus dei. vt est
e futurus. sic duci
in aliquā ꝑfectionē. q̄ est
quo cuncta prędūt. Si
cut in cognitus eius
forā grātiās. sic ha
ius aliquā filiū ꝑ que
icta produxit. Si aūt vt
est causa finalis. sic habes
aliquā spūsctī. in qo cūcta
creāt. Et ita tres sunt ptes
vestigij. qr deus nō ē misi
in triplici gne vt vult Comē.
x. methaū.

Imago in hoc distat a
vestigio. Quia vestigiū ẓ̄n-
tat id cuius ē. cui nō ad aliquā
aliquid. Sed imago ẓ̄ntat
cui aliquid ad ꝑsonalia. nā
Hercules per vestigiū nō
cognoscit² misi qr hō. Sed
per imaginē cognoscitur

eternitas dei. per magnitudinē omnipotentia. quia qr nihilo tā
magna ꝓduxit. per ordinē sapia. quia sapientis ē ordinare
nō ordinari vt dr. 1. methaū. per gubernationē bonitas. qr bonū
sui diffusiuū

Nūc restat ostendere

Supra ondit mgr ꝑ rationes diuinē essentie vnitate. siue entitate
In hac scda ꝑte ostendit trinitate. per silitudinē longinquā qē at-
tendit² in vestigio et in prima ꝑte ostendit rōm vestigij in creatura
In scda ondit quid ẓnotet vestigium in creatura. scm trinitas appropriatorum
scz originis. pulcritudinis. et distinctionis vt reddant² singula singulis. ibi
In illa em trinitate. In tria docet trinitate contemplari per considerationem
vestigij in creatura. ibi. Per considerationem itaq; creatorum. In qrta dog
q talis considerationis trinitatis nō est sufficiens sz longinqua ibi Ostensum est tr
Scdm tho. in scripto. vestigiū ꝓpriū q̄ hoc
dr methaphorice actus. Et sumit² ad silitudinē vestigij ꝑ̄e dicti.
quod ē impressio quedā confuse ducēs in cognitionem alicuius nō re-
presentans ipsum. nisi scdm ꝑtem sz pedem. et scdm superficiē
tm. Tria ergo considerant² in rōne vestigij sz similitudo. Imperfecta
similitudinis. et qđ per vestigiū in re cuius ē vestigiū deuenitur.
Scdm hoc ergo. quia in creatura invenit similitudo creaturis. per
quā in cognitionem ipsius deuenire possumus. et ē imperfecta silitudo.
Ideo in creaturis dr vestigiū creaturis. Et qa creature magis de-
ficiunt a repsentatione distinctionis ꝑsonarū q̄ essentialiū attributorum
ideo magis ꝑ̄e dr vestigiū creatura scdm q̄ durat in ꝑsonas.
q̄ scdm q̄ durat in diuina essentia. Adueztendū etiā ꝓpriū tho.
de Azyen. Q. 2 res triplex pt cognosci. vno cognitionē valde confu-
sa. Alio cognitionē distincta et determinata. Tertio cognitionē media.
puta nec nimis confusa nec nimis determinata et hec media cognitio
dr cognitio per vestigiū. vestigiū em sortis alicui materie impri-
sum. nō solū duxit in cognitionem eius confusā. puta in cognitionem
generis. qua cognoscit² esse. scda corpg. vt actat. nec duxit in
cognitionem eius vltimate determinatam. qa cognoscit² esse sortes.
sed duxit in cognitionem mediā. sz in cognitionem specificā. qua co-
gnoscit² esse homo. Cognitionē vo imaginis seu fauei. cognoscit²
sortes. non solū ut homo ē. vm etiā vt sortes est. puta cognitio-
ne determinata. Hec ergo ad diuina trasferendo est iterū aduertendū
q̄ in diuinis sunt aliq̄ ꝑsonaꝝ diuinaꝝ ꝓpria. et constituta ꝑsonaꝝ
puta. pr̄initas. filiatio. et processio. Aliqua sūt gnia. q̄ nulli ꝑsone
sunt appropriata. puta essentia. esse. vel cognitio. Aliq̄ sunt gnia. tri ꝑ-
sonis appropriata. puta potentia. sapia. bonitas. seu clemetia. Liz em
ista tria sint gnia et essentialia. tri ꝓpriat̄ appropriatur potia. filio sapia.
spūsto bonitas seu clemetia. Cū ergo diuinaꝝ ꝑsonaꝝ trinitas co-
gnoscit² cognitū ad sup̄ dicta ꝑ̄a. qr hmoi notitia ē magis distincta
et determinata. nō dicet² ut sup deus cognosci ꝑ vestigiū. sed magis
per imaginē. de qua imagine in seqnti lra dicetur. Si etiā deus
cognoscitur² cognitū ad simplex gnia nulli ꝑsone appropriata. nec vt sic
cognoscit² deus per vestigiū. eo q̄ talis cognitio sit q̄si generalis
et confusa. et cognitō per umbram. Si aūt cognitū ad gnia appro-
pria hic in via cristen cōsidāng ipm deū. attendendo q̄ ꝓpriis potia
omnia pduxit in mesura. filij sapia in nūo. spūssancti bonitas
in pondere. Iuxta qđ ait sapiens ipi deo. Oīa constituisti i nūo
pondere et mesura. sic deū cognoscimus per vestigiū

Nūc vo iam ad eam

In parte ista ostendit trinitate ꝑ-
sonarū et vnitate essentie. per similitudinē imaginis. Et diuidit
in tres ptes. In prima ostendit subiectū imaginis In scda ondit
finē quid attendat² imago. ibi ēt ergo mens. In tertia ex silitu-
dine imaginis. ducit in trinitate ꝑsonarū. ibi. Qua ꝑ iuxta istam
cōsiderationem. Ēt ergo mens. Hic incipit scdm quid attendat²
imago in mente et primo assignat imaginē scdm potias. Secdo
scdm habitus. ibi. potest etiā alio mō. Circa primū tria facit.
Primo ptes imaginis assignat. Secdo ostendit in eis silitudinē
trium ꝑsonarū. ibi. Hec igit² tria. vt aut augs. Tertio ondit
dissimilitudinē ibi. verūtn caueat. Hec igit² tria. hic ondit in tby
potias assignatis silitudinē ꝑsonaꝝ et primo induxit pbam. Secdo
ponit ductorū manifestationē ibi. Sties aut. Tertio excludit obiectoz
ibi hic attendendū ē diligent². In primo duo facit. primo ostendit

scdm q̄ talis ꝑsona-
et ꝓpriū ipsius modum
trinitat² vestigiū trinitatis
in creatura. qm ꝑ quia
declaratur trinitas. ꝓpriū
trinitat² imago trinitatis
in creatura. qm ꝑ quia
vt ꝑ ꝑsonalia designan-
tur tres ꝑsone. ꝑsone
aūt diuine ꝓ originem
distinguūt vel ꝑ relationes
originis. vñ et damas.
1. li. ca. ij. ait. In di-
uinis oīa sūt vnū ꝑter
ingenerationis. nigenerationem
et processionē. Et ideo
si volūg accipe ꝑsonalia. per actus notionales.
aūt notionales radi-
tat² sūt qr actibus ad
se inuicē sunt. et ideo
dicimus q̄ ꝑ intellectū
se. gnat. filiū in quo se
intelligit. et ꝑ z filius
spiratus scm q̄ quo
se diligit. Cōsiderati aūt
ad scipm. nō competit
alicui ꝓpriū. vt ꝑ ipse
probat. Sola aūt nā
intellectuali. ē illa que
ad se conuersiua. Propter
q̄ et plato. assimilat
intellectum circulo. nō ser-
sum. Solū igit imago
trinitatis erit q̄ habz
operationē sup se conuersiua. cū solū tale possit
repsentare trinitatē qui-
tū ad ꝑsonalia. Hmoi
aūt ē nā intellectiua. So-
lū igit intellectiua erit
imago dei.

Augs vi de tri. ca vij.
Imago pōit ē in no-
bis cū actu intelligūt
ꝑ cū habitu. Ad actū
aūt intelligendi nō sufficit
essentia aie. cū hoc sit
quid medium int² habi-
tum et actū. Requirit ergo
aliq̄d aliud ꝑter habitum
aie vt actu intelligat.
Illud aūt aliud ꝓprium
est. Nā actu intelligere
nō possumus. misi spēs
rerū in aia nra esse
habeant. oportet igit
dari aliquā habitū que
hmoi spēs habeat to-
scturae et illud ē me-
moria. Spēs aūt que sūt
in memoria sūt q̄si in
abscondito. et sunt. in
aspecto cū inde formatur
intelligentia. qr nō pos-
sumus intelligere ẓe. misi
illa ẓes sit nobis nota.
Requisitū qr intelligentia
formata nō hẓt esse p̄ma
nec aliq̄ mō. misi assi-
milatio cōpletā speciem
genitā in intelligentia
cū spē genitē in memo-
ria. ergo requirit. ibi. Vo-
luntas que vtrisq; nectit
et to ptes imaginis as-
signant². memoria.
intellectus z voluntas.

a memoria · intelligẽtia · voluntas · si nude sumũt̃ hm se · nõ tñ notatis actibꝫ · tñ ma go sẽt trinitatis i ipis figurat̃ quoda mõ imꝑfecte · ad modũ tocpat imagiñs p debita linea mẽta dispõsite · nõ tñ tolorate · et aut aug ymi de tri · ca · iiij q ma go nũcꝫ tollat̃ si aut ꝑdite tres tñ actibus debite sibi ggruẽtibꝫ tñ tenuit̃ tñ imago ꝑfecta si debite tolorat̃ et hm hoc se magis et mins pulcrificat̃ hm q aïa no bilioꝛibꝫ · et mig nobi libus actibꝫ tendt̃ i ob uita nobilioꝛa et mins nobilia · et tñ ea aïa ꝛo nalis sit nobilioꝛ oibꝫ rebus tocpalibꝫ · deg aũt ẽ nobilioꝛ ipa aïa · Ideo imago trinitatis nobili oꝛ est in aïa tñ memimt intelligit · et diligit se ipam · qm tñ actꝫ ꝑfectꝫ elicit̃ zesptu inferioꝛũ creaturaꝝ · et ita ꝑfecta imago est nobilissima · et ꝑfectissima · tñ scim ꝑfectos actꝫ toto metꝫ fernore aïa tedit̃ i ob uetum et nũ · qd ẽ ipe deg spreti oibꝫ que st̃ extra deũ

Aduertendũ · fuit i diuinis tredimꝫ esse ꝑsonas in una nã diuina · qz scda gignit̃ a ꝑma per modũ obi intellectualis · tertia procedit a ꝑma et scda p modũ ꝑfectiõis · Sic in aïa humana ex spe qe ẽ i memoria gignit̃ vñ actual noticia in intelligentia · et ex istis duobꝫ tanqz ꝓcedit tertia et gñito ꝑ tedit̃ tertia placentia siue amor voluntatis · qꝫ ꝓles pacti tocplatur sz spes genita i intellectu · tri spe gignete i memoria · et hec imago habitibꝫ nobilibꝫ de tocat̃ sicut p tõtiũ habitibꝫ pcedentibus z ignobilibꝫ deforat̃

similitudine quo ad pzõ naz distinctom · et essentie vnitate scdo quo ad psonaz equalitate · ibi equalia etia sut̃ Qua eqlitate ostendit tali zatõ · Quelibz includit se inuite · sc equalia · q3 hz dutaz poñaz tapit aliã · et q3 hz tapit oms · ergo quelibz e eqlis altezi · et quelibz e equalis oibus · sut̃ e de diuinis psonis Hinc probat ibi · Totũ qz me · memoria et ꝓmo de memoria scdo de intelligentia · ibi Sibi interitu · Tertio de voluntate ibi · bolũtas etiã · Primũ ondit sic Quilibz e pnis memorie · illo e in memoria sed ipa tota memoria e sibi pnis · ergo totã se tapit · Scdo · Quilibz intelligo et volo · tut̃ scio me intelligere et velle · sed quicqd scio me intelligere et velle · e in memoria mea · ergo q3cuid intelligo e in memoria ergo memoria tapit se totã · et intellectu et voluntatem · Scdo probat idem de intelligentia hoc mo · Ome qd e non ignotũ · e in intellectu · si quicqd e volitũ vel intellectu bt i memoria exist̃ · e nõ ignotũ · ergo tale est in intellectu · intelligentia ergo tapit oms tres · Tertio ondit de voluntate · Ome illo quo vtoz e in voluntate mea · quicqd operaõ vtaz · qa voluntas e vltis motor vitũ · Sz hoc eo quod volo vel intelligo · vt memoz vtoz · ergo se hmõi e i voluntate Et sic voluntas tapit oms · Quo facto gelidit similitudine ibi Cũ itaqꝫ invite Hic em appaꝛet quedã vnitas memorie ꝛc Doc · san · de ptibus imaginis · q · i · ar · id oib ꝑpetas tosequens essentiã dic · scdm naturã · vocat hic potẽtia · siue sit ad opandũ siue nõ · Cum igit̃ nã aïe sit receptibile mgnitũ habz aliqd de possibilitate · eo q ome habes esse ab alio · e possibile in se · vt ꝓbat Auicena · et tũ nõ sit impssa ozgano tocpali · tũ hoc opatoꝛ absoluta a tocpe sz intelligẽ sequit̃ ipam quedã ꝑpetas vt impressa retineat · vnde iii de aïa Quia est locꝫ spez · nõ tota · si intellectꝫ Ista ergo vtus retinedi dr hic potẽtia memorie · vltio qa aïa e immumis a mã · z oib tal nã est intellectual · tosequit̃ et id qbz ipa tenet ab ea intelligat̃ · et ita post memoriã sequit̃ intelligentia · Item quia id quod intelligit̃ accipit̃ ut gens intelligeti · tõ tosequit̃ voluntas que tendit̃ in ipm tanquies · Nõ pt aut vltr procedi · qz voluntas est zesptũ finis · tñ eig obiectm sit bonũ · et rei pfectiõ nõ extendat̃ vltr finẽ · et scdm hoc sut̃ tres ponẽ distincte adinuice · memoria · intelligentia · et voluntas Agens aut · Manifestat̃ qda que dixit et ꝓmo quo accipiat̃ mens · Scdo quo accipiat̃ memoria ibi Illo etiã secundũ · Hic attendendũ · re emouet obiectom tom id quod dictũ est · tres dutas ponas esse vna ponam · et ꝓmo obiectom Scdo solutom ibi · Sed ia videndũ est · obiectio aut sumit̃ qz duobꝫ ꝓmo ex hoc q nulla ꝑpetas e eius essentia · cuig est ꝑpetas · si potentie sut̃ nales ꝑpetates ipius aïe · ergo nõ sunt vna essentia aïe Secundo ponit ibi · et hec tria ꝛc · Et sumit̃ qz hoc q iste potẽtie dicũtur relatiue adinuice · vñ et dicũt adinuice · Et ergo videtur quo oia ponũt esse vna essentia · Veritatem ca · Hic ondit dissimilitudinem · et diuidit̃ in duas ptes · sm duas dissimilitudines · Scda ibi · Iterum iste · Potest etiã et alio mo · Hic assignat hmõi magnitudinem sm habitus et ꝓmo assignat ptes magnitudinis · Scdo ꝓbat similitudinem ibi · Hec aut tria · Tertio excludit sua obiectoꝛ ibi Ayens itaqꝫ nõnalis · Ostendit ad similitudinem qntũ ad tria · Primo qntũ ad psonaz distinctom in essentie vnitate Scdo qntũ ad psonaz processionem ibi Et est ipa mens · Tertio qntũ ad equalitatem · ibi Hec mirum minor est · Qua ondit duo · Primo qz qnta e mens · tm intelligit et amat · Scdo quia et tria mutuo se includit · ibi Sut etiã hec et

dist 3 · q · **Vtrum creatura mundi per ea que a deo facta sunt invisibilia dei valeat cognosci** id est, vtrũ deus per creaturas ab hoibus sit cognoscibilis · Et az ꝑ · q sic per apostm ad Roma · i · Invisibilia dei a creatura mundi p ea que facta sunt · intellectu conspiciuntur · Ite per illo sapie xiii · A magnitudine speciei et creature cognoscibiliter potest hoiũ creator videri · Item causa habet cognosci p effectum · ergo illo qd maxime tale e maxime habet cognosci per effectu · Ite augr ondit quo ꝓbꝫ per creaturas cognouerit deũ · vñ dicit glosa sc illo Ro · i · Tho · par · i · q · lxxvii · ar · i · dicit · Potentie aïe in qbz e imago trinitatis sunt distincte realiter inter se · et ab essentia aïe fluũt sic actus a subiecto · Sut tñ actus misericordia · Sz tñ eis e augr Ex · de tri · ca · xi · Hec mgt tria · memoria · intelligẽtia et voluntas · qm nõ st̃ tres vite · si vna vita · nec tres mentes · si vna mens · tñ septuagint̃ vtigr nõ tres sed sut̃ si vna sola · Sic sunt ergo idem realiter sm augm · et alios qui tho me tenduut distingui tñ forte sut̃ ptes vitales existentes in eodem toto · dicut etiã aïaz esse quodda totũ platinm · tentem plurium · qz tñ oia realiter sibi identificat̃ Augr ad duce · vna mens vna vita · vna nã · ꝑ hoc volt gelidꝫ pluralitate aliquã · q · d · he tres ponẽ nõ st̃ tres aïe · si st̃ tres ꝑpetates eiusdem nalis aïe sic si qs duceret · caliditas siccitas leuitas · st̃ vna ygnis · z ꝑpetates eiusdẽ ygnis ·

Ad · ven · potentie aïe sunt ꝑpetates ipi aïe ossibales emanates immediate ab essentia aïe · que eo ipo q emanat ab aïa · nõ sut ipa aïa · tñ qz immediate emanat ab ipa · nõ derivat in aliud genꝰ · si sut in eode gñe cũ ipa aïa · tñ ꝑ reductom · ita q nõ sut idem oio ꝑ essentiam · nec tñ dicit̃ q sut̃ altiꝰ gñis ·

Henricꝰ de Gandauo ponit q ponẽ st̃ idem realiter cũ essentia aïe · nec addat aliqd sup essentiã · nisi solũ ꝛationem ad actum puta · voluntas z essentia aïe dr ponẽ qz res pertinet que habz ad actũ voledi · Et probat sic · Illo mo quo magis tocfortiter possuꝫ saluare imaginem trinitatis sic in nob · eo mo debem ponere ponas aïe · Sed tertio essentie · si ponendo eas idem re absoluta · et differre ꝛationibꝫ · magis saluaꝝ rationem ꝓdute magnis ergo ꝛc

pe· de· t·

differt ꝯ sbe· essentie et subiti· q essentiá dr quo zes est sba vo quo substat suis ꝓpetatibꝫ naturalibꝫ subiectm quo substat accidentibꝫ· Vr aliq; cū aqo ꝓnit dici aade ꝓpr essentia que st de rei essentiá sba q ꝯuzuit ad esse gpletū rei vt vt nales poīe subita que ꝯsecut esse ꝯpletiz essentia em dr esse absolutu in se· sba esse cōcretum nalibꝫ ꝓpetatibꝫ subiectm esse cōtractum esse cōtractibꝫ accidentibꝫ sic est cōsidare aiam ꝓpr dot t q essentia simr in se· vt vt t sba quedā hmōi diuersas poīas qbꝫ ꝓficitur et est totu hale· vt vt est subiectm quodda qd substat accidentibꝫ· sz ꝓnt aīa t essentia Dico ergo q primo ipse poīe no st de rōne aie qr sunt artia ꝙig no que fluāt a prīncipijs hꝫ vt illig aie· ꝑ nature gmie· vñ sut gualia· etū em actio amē sit actus· z effectui debeat cā vnita ꝓportionali· vl q prīm principiū eig t forā accidentalis· etuig ꝯ alia ꝓt pom· qr ois forā vlt cum sit creata· determinata est ad vnū ꝑ actū z media tū ꝑ spēm dr ei esse et operari dzant ꝑ spēs vmo forte ꝑ genꝰ· sbe z accidentē· no ꝓt vtrꝫ ab eade forā ut actu eig ꝓpr z immediate· hec obstat q augustin dixit q ḡr tria sut vna deus in li· de spū z aīa· Ita ming nec aliud t ꝯ t sba qr aīa· ꝑ vna eade qr sba ꝑ diuersas poīas diuisa sortiꝫ fabula· aīa em est dū vegetat· sensꝫ dū sentit animꝫ dū sapit· dū intelligit mēt· dū discernit ratiō memoria dū memīt· voluntas dū appetit· Accipit em lazge essentia p sba· vel loquēdo t mystice aliō triū modoz· vt qr emphatice ꝑ maiorē expressionē sumit abstractū p cōcreto· z memoria p sba memorante et vel qr ꝯiūctū inhērente cōtinuat z inseparabiliter et totaliter dicit hoc illud· sic aīa mea dr alter ego· vel qr ꝯiūctū vni origini dr vna essentia ꝓdicatiue ꝑ tam nō p esse tiam· sicut tu dr dies t sol· Credo ꝑ put t totū poīale sic sunt ib tū ipa sz sba· qr ꝓficiut ēt in illo esse· z ipa tū sit simr ꝯ adest sub qlt poīa· Nota igit q tripler t totū hm doc· t li· diuisionū sz ble qd adest tuālt ꝓt hm essentia et bitē et totū integrale· quod adest tuālt ꝓt

Quod notū est deo manifestū est illis dutu ꝯmūs q· d· m se hñt vñ cognoscī possit quod t nostrible de deo ꝑ nālem rōne· In oppm arᵍ· Oportet esse ꝓpozcm medij ꝑ quod fiat cognitio ad id quod p ipm cognoscit· vt ꝓpōnū in silogismo ad gclm· Sed creatue ad deum no est ꝓpozcō quia in infinitū distat· Deꝰ em in infinitū excedit suos effectus· igit qstio fla· Pro decisiōne nōnꝫ primo hm pe· dett· Q tontingit cognoscī et causā per effectū· et effectū per causam· Sitz cōtingit cognoscī creatura per deū vt in futura ꝑ ria sic cognoscit bū et angeli· et deus per creaturā vt in ꝓnti et hoc tribus modis scz per causā· eminētia et remotionē· Creatua em nominat ens productū ab alio de nihilo· inquātū ens productū ab alio duplr cognitionē dei ꝑ causalitatē secdm esse qd habet· sic duxit ꝑ eminētia Quia dū pfectio creature nobiliori modo est in sua causa· hm qd ex nihilo· et sic duxit ꝑ remotionē qr sic ꝓmittit ei nulla imperfectio· que tū nulla est in deo Secdo nōnꝫ q· secdm eundem duplex est cognitio· Una t apprehensionis secdm quā res aliquo capit· Alia t cōprehensionis secdm qua res ꝓprie· et eig nihil latet intelligibilitatē· qm tota et tota intelligat· ꝓmo· et nō secdo· Deꝰ ab hoie t cognoscibilis· ideo Quia secdm Boetiū· Ome cognoscens habz cognitionē de re cognita secdm modū cognoscentis· et nō secdm modū rei cognite quodꝫ em finite virtutis nō attingit ad modū obiecti infiniti Tertio nōndū· hm eundē Imo etiā semper· de· t· Ome agens intendit sibi assimilare patiens· Deus igit cū sit agens et ꝑ essentiā oē creatue secdm triplicē rationē causalitatis scz effectiuē per potiam exemplariē per sapiam· et finaliter per bonitatē hmōi t ꝑ ḡ in oī creatura impīmit similitudinē huius tripliciē causalitatis· faciēs oīa i modo nūo· spē· et pondere· ordine· et mensura· dās vnicuiq; esse et māsurum· quod attestat potiam ꝓpria· esse distinctū quo ad sapiam filij· esse ordinatū· quo ad bonitatē spūssti· Coltertio nōnꝫ hm eundē duplex t similitudo· Queda cōfuse et indistincte entitas· vt similitudo periodis que entitat speciem aulis scz nō individuū· Queda spālis z distincta vt similitudo faciei· que entitat individuū· Prima differt ad entitatem nature gnis· 2ª psonaz· Prima dr vestigiū· Secda imago· Prima t in oibus creaturis· Secda in solis ronalibꝫ et maxime in mente hoīs·

Conclusio prima Lucet in vita bta cognoscamꝰ per deū creaturas· Vita bta ēt ꝓnti cognoscimꝰ ipm ꝑ easde· pzt ex nobli· t· ꝓm· In vita bta oīa relucebūt in deo tanqm in speculo· t· secdm· In vita bta cognitio creaturaz erit perfecta· t· tertiū In vita ꝓnti cognitio dei habet ex discursu rōnis· sensibilia ad sua cām ꝓma cōferētia·

Conclusio secda Cognitio dei per creaturas in vita ꝓnti nō est cōprehensionis sed apprehensionis· pzt ex secdo nobli· t· ꝓm· In vita ꝓnti cognitio dei totalis nullo modo pt haī· t· 2m· In vita ꝓnti cognitio dei dabilis t qa t· Tertiū· In vita ꝓnti cognitio dei t imperfecta

Conclusio tertia Licet per vestigiū homi cōfusa notitia de deo habeat· ꝑ imaginē tri spālis et expressa notitia habet· pzt ꝑ qrtū nobile· t· ꝓmū· In vita ꝓnti deus sine medio nō pt cognosci· pzt per illd apli Videmus nūc ꝑ speculū· et in enigmate· glosa· Per imaginē obscurā· videt em p creaturas in qbꝫ aliq; similitudo relucet· t· ꝓm· In vita ꝓnti nō equalē quelt creatura mdi duxit in cognitionē dei· Tacto· qr aqua creatura magis participat entis pulchritudinis· et bonitatis· qm alia· t· tertiū· In vita ꝓnti creature racionales magis notificat deū qm irrationales· Tacto qr t rationalibꝫ solū est vestigiū· quod attendit secdm rationes communes· sz t rationalibꝫ est imago que attendit secdm tres operationes magis expimentes cōformitatē ad deū· Ultiū Questio est ba· pzt ex corollio prima· Ad argumētū Tō· Nullus int deū et creaturas nō t ꝓprie vnionis· est tū ꝓportio analogie· hm quā creatura capit suū esse a creatore· et ipm imitat· et hoc sufficit ad ducēdū in cognitionē eius· sic species hoīs duxit in cognitionē hominis· Vel nō est ꝓportio entitatis· sz bñ ꝓportio motiuis ad mobile· Item non est ꝓportio entitatis sed est bene ꝓportio vnibilitatis·

Et tm de distinctione tertia·

ner hm essentia nec hm vtute· et cō dicit· os poīe vnū· nō ꝓpriō essentiali sz causali· qr st gstitutiua vnig in esse totig ꝑ potialis ꝑ ferti· et qr poīe magis ꝓmdo se hñt ad cōmete qm vite· vt essentie· ideo nullig impedit vna mes qm vna vita· et vna vita qm vna essentia· et vna alia aīa· sz idem cū ipa aīa sz subiecto

Ic oritur questio satis necessaria

Postq̃ mgr determinauit de deo qñtũ ad essentie diuie vnitate et personarũ trinitate hic incipit tractare de eo. quantũ ad psonalem originalem. et pgñs qñtũ ad distinctiones alietate. et diuidit in duas ptes. qr primo determinat mgr de gñatione filij. Scdo de processione spussti. dist. x. ibi. Nunc ad distinctionem psonaz post filij eternitate. Prima in duas. qr primo tractat de filij generatione. Scdo de generatis et geniti coeterna duratione. dist. xi. ibi. Nunc ad distinctionem psonaz. Prima in duas. qr primo tractat de generatione diuina. Scdo de potia generatia. dist. vij ibi. Hic solet queri a quibusda. Prima in duas. quia primo tractat de gñante et genito. Scdo de gnandi mõ di. vi. ibi. Circa queri solet. Prima in duas. qr primo mouet questiones de trino diuine gñationis. quarũ prima est. Vtrũ deus genuit deũ. Scda. Si diuina essentia possit dici gignes vel genita. Scdam questionem mouet circa principium quite distinctionis. ibi. post hec quezit. Prima diuidit in quatuor ptes. Ina primo mouet questionem. Scdo arguit ad ea. Tertio rñdet ad questionem et qrto ponit argumenti solutionem. Scda ibi. Si em deus genuit deũ. Tertia ibi Ad qd rñden. Quarta ad primam questionem. Instanti circa ps diuidit in tres ptes. qr primo ponit mgr suã rñsionem. Scdo rõnem rñsionis adducit quorundã garrulorũ obiectum. et rñdet ad ea. Et tertio tollit circa istã materiã quorundã errores. Scdo ibi. Sed adhuc opponit. Tertia ibi Quidã tñ veritatis aduersarij. Circa hec aduertendũ q̃ supposita p fidem zeali distinctione psonaz in diuinis. quã rõnem naturalia probare nõ possumus. probabimus in diuinis vera esse gñatorem. et hoc sic. Obiicit a potentie nã gñitas per modũ nature. ibi. Et ita generatio. Sz in diuinis vt infra declarabit gñitas producto a productente natura per modũ nature. ergo. aliquis pzt ij. Phisicus. Obi. Gñatio est via in natã. et damas. dicit q gñatio est opus nature vñ do. san. i scripto dicit hoc declarando q gñatorem esse in diuinis rõne efficacie confirmari nõ pt. Sz auctoritate et fide tenet. vñ simplr credendũ est gñatorem esse in diuinis. Pro quo aduertendũ q tũ ois perfectio sit in deo et nulla imperfectio. quilibet inuenit in creatura. pt dici de deo qñtũ ad id qd est perfectionis in ipa. remota oi imperfectione. Si aut nom imponit ab eo qd est perfectionis est sicut lapis et leo. tur dicit de deo symbolice vel methaphorice. Si aut impomit ab eo qd est perfectionis dicit ppe. quibus secundũ modũ eminentiore. Dicit aut impomi nom ab eo qd est qñ dicta significatia. et nõ ex ratione gñis. et ideo qñ aliqd sim suũ genus dicit imperfectionem. et sim dictam perfectionem. illud invenit in deo. qñtũ ad rationem dee. et nõ qñtũ ad rationem generis. sicut sua nõ est in deo. qñtũ ad rationem habitus vel qualitatis. quia sic habet rationem accidentis. Sz solũ secundũ id qd est complet rationem sue. Sz cognoscitiuam. creaturarum aliquo. Sic dico. q si accipiamus genus gñationis sim q invenit in inferioribus imperfectionis est. mutatio em que est genus ipius. ponit ens in potia ad actũ. et pgñs ponit malitate in genito. et pgñs diuisionem essentie. que ois diuine gñationi nõ competit. Si aut considet secundum suã dictam per quã complet ratio gñationis. sic dicit aliqua perfectionem. Passiue em accepta dicit acceptionem essentie in perfecta similitudine. tuis collatorum dicit si actiue sumat. quo neutra imperfectionem dicit. Comunicatio em consequitur rationem actiui. dñi ois forma qñtũ est de se communicabilis est. et ideo communicatio pertinet ad nobilitatem. et hoc nõ accepta gñationem est per pg in deo. et ois gñatio in creaturis destendit ab illa et imitat ea qñtũ pt. quis definiat dñi ad ephe. in Ex quo ois paternitas in celo et Si aut accipiat sim rationem visitationem in nobis. sim quã dicit gñationem in creaturis. sic nõ quet deus. nisi impsuptiue sic et alia corpalia. Et sequit q gñatio sim suum genus qd est mutatio in diuinis nõ invenit dñi in deo gñatio non est mutatio. Sz opatio diuine nãe sim dam. differt em opatio a motu sim phm. quia opatio est actus perfecti. Si motus actus imperfecti quia qñtis in potia. Egidius. Nondũ q̃ diuinis pomus spem sue generis. vt sapia q videt esse species qualitatis in deo pomus sine qualitate. vt potest haberi ex sua aug. v. de tri. ca. j. Et huic est simplicitas diuine sue natio gñis ex potialis sumat. In deo aut vbi nulla est potialitas, nõ sumit ratio generis. et ideo sic ibi magnitudo sine qñtitate ita est ibi gñatio qe est species motus sine motu. vt vt dicam gñatio que est in diuinis. nec est motus. nec species motus. et sic a gñatione in diuinis remouetur motus. ita debemus inde remouere alia imperfectionum designatia vt malitiate. corruptione inouarum. et positum

Deus genuit deũ

Dicit. in septo. ar. ij. hec est simplex concedenda. sed tamen vera vezitate eius est dubitatio. Quidã em dicit q hoc nomen deus significat essentiam. et supponit qñtũ est de se. Sz ppter indistantia essentie ad personã in diuinis ex ad iuncto notionali trahit ad suppoñed personalitatis. Alij dicit. q hoc nomen deus significat essentiam et supponit qñtũ est de se personã. tñ indistincte. vñ pt suppone vnã tm. vt pluribus personis vnã. pt tu dicis deus genuit. pluribus vt tu dicis deus est trinitas. Et hec opinio dicit esse verior. quia em vt dicit li. de causis. quod omne nom deficiat a significatione diuini esse. ppter hoc q nullum nom significat sic adeo perfectum et simplex. quia abstracta nõ significant ens per se subsistens et concreta significant ens compositum. nihilominus tñ abiicientes id qd est imperfectionis vtimur vtrisq nobis in diuinis. abstractis propter simplicitatem. concretis propter perfectionem. Vnde hoc nomen deus. licet p modum perfecti et per se subsistentis sit et hoc nom homo in se importat non tm essentiam. Sz etiam suppositum. sed indistincte. alis nõ posset concedi de individuis. ita et hoc nom deus et ideo de se habet q possit suppone. et nõ licet q supponat per essentiam et modo loquendi nobis. si tm ex ratione diuine simplicitatis in qua ide est re essentia et suppm. Et sequit

Primũ est fons totius bonitatis. talis aut esset se totalissime gñitare et tũ primũ sit perfectissim. erit hmõi gñitatio perfectissima. Sz perfectissima ois gñerationum est gñatio talis siue generatio. ergo primus alterno genuit alium sibi equalem in sba et maiestate et hoc tosti plato tũ dicit. Jonas genuit monadem. et in scripo secundum intelligit suppsim: plicite bonitate diuinam qe tũ formata totalissima bonitate se diffundit. in suppig repliceq; ordinata modo videte sbe

Ea que sunt fidei per rationem probare nõ possumus nisi ex alia suppositione fidei. nra subalternata est sapie diuine. et ideo nõ pt pcedere tredit. si historia tradita a dña sapia negaretur. sit net per spertissig posset ius demonstrationibus predecessi ei negaret. pons geometrie. tui subalterna possuq; tñ p suam theologie ex vno articulo probare alium. vel ex articulis probare alia. Cui ygit distincto in diuinis sibi articulg fidei vt annexum articulo. possuq; probare generationem.

Iste vbi dicit origo set gñitatio nature p originem ibi est gñatio Sz in diuinis est gñitatio nature p originem. ergo. bo. qz in diuinis est diuina origo dna p modum voluntatis. alia p modum nature. Ergo alia p modum voluntatis possup. pos origine p modum nature. Et ideo sic videtur in aliquo ob scisq; possuppone sensu tactus. et optice vt. in hoc animali est sensus. ergo ibi est tactus. Et si in diuinis est origo dicit p modum nature. hoc aut idem est p gñatio. qz ide est gñari et oriri naliter.

tho· in scripto tra hāc distinctōm in cōnsion ad argumētū· qđ t de istis duabꝫ ꝓpōnibꝫ· deꝫ genuit deū q t deꝫ pr· vt genuit deū q nō t deus pđ· dt q nigr distinguit vtrāqꝫ istaꝝ ꝓpōnū si em lī pr apponit cōstruat cū lī deꝫ· ava t fla· qr tūc lī deꝫ designat ad standū ꝑ psona prīs· et erit sensus Genuit deū qđ est deꝫ t deꝫ est pr· et sic affirmatia ba et neba fla· hoc ille

Idem soluendo tria argumēta dt q qđ duo trini cōstruūt per appōm· tūc apposita· efficiūt qđ forma ei cui apponit· vñ si intelligat appone· genuit deum q nō t deꝫ pr· negat nō remouet formā diuinitatis· ꝑ pīmitatis a filio

Deus genuit deū q est pr distinguēda t vt t relatio psonal· tria q lī q referat suppm· fla t· qr valz trīn· deꝫ genuit deū qui t pr· t deꝫ genuit deū et ille deꝫ genitꝫ· hoc est filiꝫ· t pr· qđ t flm· vel t relatio simplex· tria q lī qui nō refert suppm sed nām· sic ba est· et balet trīn deꝫ genuit deum qui t pr· t deꝫ genuit deū et deus t pr

Nota· duplr t pđicatio scz per ydemptitē· et t qđ ꝑtīs nō importat rē distinctā ner modꝫ distinctis a sbō vt huānitas t huānitas· Alia t per inhēntiā· qđ pđicatū ꝓportat aliqđ distinctū a subiecto· qđ trīs denotat esse rēa ꝑtātū subiecti vt homo t alba· et qr hoc nōm trinitas t collectīm psonaꝝ· et in diuīs idē t nāt t rōnis natue t suppi· et tō per hāc ydemptitatē trinitas de deo pđicatur

Q hoc nome deus· ꝓpe loquēdo ner t vle ner singlare· sed aliquid habet de cōn vlis scz q pđicat essentialr de pluribꝫ suppīs· et inde hꝫ q ea que pntur de singlis suppīs· pđicāt de ipō· hꝫ aūt de cōn singlaris hoc q nō multiplicat ad multitudinē suppōz diuinoꝝ em q pr et filiꝰ sūt vnꝰ deꝫ· ſ sortes et plato sūt vni homines **deus genuit se· deus genuit aliū deum**· cy scz negat vtrāqꝫ in lra· p̄ma eo q alius nō notat diuersitatē pomt sortem sua tra trīn· cui aduenit· cū sit aduētiū· et ita designat diuersitas in forma diuinitatis· Lī se aūt cū sit relatiū idemptitatē refert idē suppm et ita cū dico· genuit se deū· pomt id ipsum· suppti inter ꝓsōn et filiū· et cū dr· genuit aliū deū pomt diuersitatē nāe· et ideo vtrāqꝫ negāda Sed sūt aliq qui distinguūt istā Genuit aliū deū· q lī aliū pt teneri substantiue vel aduētiue· Si aduētiue· tūc erit locutio fla· qr pomit diuersitatē tra huīt trīn· deus· qr tūc t sensus· genuit aliū deū· x genuit diuersū deū Si substantiue· tūc erit cōstructio appositiua· et locutio erit vera· qr sensus t· Genuit aliū q est deus Sed qa nō inuenitur· q aduētiū in masculino gne substantiuet· et maxime cū aduingitur sibi substantiū· ideo hec distinctio· nō videt multū valere· nisi forte subintelligat hoc participium· ens· vt dicat· aliū ente deū· sed hoc erit minus extortū· et ido dīm cū magro· q vtrāqꝫ fla est Nondū tn q illa genuit se deū· ꝓpter pt intelligi· 2no vt se sit abltiui casꝰ· et tūc t sensꝰ· genuit se deū· x genuit deū de se· x de sui sba Alio se pt esse casꝰ acti Et hoc dupliciter 2no vt sit locutio ex ꝓssiua· vt dicat· deꝫ genuisse se deū· quia genuit deū per ōia sibi eqle et cōformē· sic dr aliq alter ipe· vtrāqꝫ per phm· 8 ethi· Et in istis duobꝫ sensibꝫ t locutio vera· qr pr genuit filiū de sba sua· vt ptr per augm· vi· de trī· ca· iiii· et genuit filiū per ōia sibi eqlem· vt ptr p eūde· vi· de trī· ca· iiii et iij· Propter qđ filiꝰ pt dici alter ipe· tertio· pt intelligi· genuit se deū· qr genuit eūde in psona· et sic t locutio fla· qr nichil seipm generat sed saluat

V· Generatio vera in diuinis sit ponenda

Et ar q sic· per aug· octo gnitatū q̄stionū· qui ꝓbat vera et pfectum in diuinis gnatom sic· deꝫ pr filiū sibi equale· aut potuit generare sed noluit· ergo invidꝰ fuit· aut voluit ꝑ nō potuit ergo infirmꝰ fuit· Aut nec potuit nec noluit· ergo invidꝰ et infirmꝰ fuit· aut potuit et voluit· ergo genuit· ꝫ q̄to vera In oppm ar sic· 2o rōnꝫ generatiā data t ꝓpter cōseruandā speciē· sed in rebꝫ ꝓpetuis scz celis· stellis· et angelis nō t generatio· qr interrupta sūt· ergo tū dīna generatio sūt· ergo in ipis vera gnatio nō est ponenda· gnt q̄to fla· Ad 2o decisionem Nondū ꝑm ꝑ· de t· Omne qđ pfectionis t simplr in creatura simplr deo t attribuendū· qđ aūt impfectionis t remouendū est ad duplex gnatio in creatura· 2ona ꝑm quid· qe t̄minat ad esse accidentale· qđ quia t esse nō ꝑ se subsistēs et incōpletū· nō t hmoi gnatio in deo ponenda· Alia t gnatio simr· que t̄minat ad esse substantiale· qe scz t̄minat ad aliqđ in gne substatie Et hoc dupliciter Queda de alta sba vt ex aere gnatur ignis· et hec t impcta qr nō produxit de se esse geniti· Introduxit em spem sua in aliena māia· Et ideo nō est in deo ponenda Queda de sua sba· Et in hac t aliqđ pfectionis scz gnitatio· aliqđ vo impfectionis scz diuisio et motꝰ· qr nā t̄minata nō pt esse tota sit in pluribꝫ remota ergo impfectionē· residuū conuenit poni in deo· est ergo i diuinis gnatio sbe dīne pfectā et etna et nālis gnitatis· Ex quo nobili elicit diū· generatio bna in istis inferioribꝫ· alia in diuīs Tn natio inferioꝝ t trīsmutatio de nō esse ad esse· vt ꝑt vi phiꝰ· et ꝑmo de gnatiōn· tlis gnatio qr includit ipfectionē ex parte pducti· qr inceptum esse ꝓ nō esse· ideo diuinis nō est attribuenda· Tn natio ergo i dīnis t a producente aliq rei producte vl producibilis· gsbalis et ōmo cōformis esse per modū ne· imediata gnitatio· ꝑmo pomt gnitatis esse pro gne Oiꝫ· n· gnatio t gnitatio et nō ego· Cōmunicat em qlꝫ tā effectiua sui esse effectui suo· ꝫ nō semp gnat· Per hoc qđ dr gsbal· differt a producto accidentiū· sic sol producit nālr lucē· sed ibi ꝓpe nō est gnatio· qr nō t gsbalitas· ꝓpe hoc em tu dr

ōmo conformis innuit q gignens et genitum nō solum in nuda rōne sbalis· sed etiā quada modo qualitatiue sūt ꝓformia· Per hoc qđ dr ꝑ modū nature· excludit producta qe t per voluntatē· Lic indeus immediatissime gnitat oīa tūc se ipsum· tn qr nō ꝑ modū nature facit ꝫ ꝑ modū voluntatis· nō dr ea gnāre· Per hoc vo quod dr immediata excludit mediate productiones· sic dr hoies mediate sūt producti ab Ada· nō tn oēs sunt gnāti ab eo· rōne ꝓcreationis hīs que immediate dicta sūt nōndū· q nō dg nature t q vnꝰ ꝓcreat tn ab vno eiusdem gdy t ordis· qr quodlt esse ꝑ se sufficies ad totū fandum ꝫ in voluntatibꝫ mysteria possent sic contrarie· et qr filiꝰ immediate ab vno solo t· producit ꝑ modū nature· ꝫ ꝓpositus qr a pluribus· per mod voluntis

Conclusio ꝑma

In rebus creatis nō est simplr vera gnatio pr· quia ibi nulli gnita cōformiter esse ipi genito a gnante· ꝫ valde et multū impfecte· vtrūqꝫ· tria ex premissa gnationis descriptione et assumpto ꝑt inducēdo de singlis Nihil em nouit ꝑductum habet oīno cōformē naturā cū illo vl illis a quo vel a qbꝫ genitum siue ꝓductū est· sed in multis deficit· Q ꝑm· In rebꝫ creatis nō tn gnatio simplr tenetur· ꝑt ex dictis· Q 2m· In inferioꝝ ꝓductione magis tenet ꝫ sim quid qꝫ sim gnatio· Q tertiū· Gnatio sbalis inferioꝝ tenet simplr in ordine ad gnatom accidentiū

Conclusio scda

In diuinis t vera et ꝓpissime dicta generatio· pr· ubi est a producente alterius ꝑsone cōsbalis x ōmo cōformis esse per modū nature imediata gnitatio· vtrūqꝫ· tria ex diffinitione

ans ꝑt

tres ꝑsone ⁊ dim̄s sunt in eo dē mdiui: duo vt in essentia qe dese est sume her-

tres ꝑsone ⁊ nō dr̄nt ꝑm rōnis · ergo zealem· et illa ⁊ oziginis · qe ꝑm suas ꝓpietates cō-stituit distincte ꝑsonā vnā ab alia

Opinio Joathim abbatis fuit q̄ eēn̄a generet essentiā · qz vt ait · nō mig illa ⁊ vera essentia gnāt essentiā · q̄ illa · deus generat deū · cū deus sit trinig essentiat· sit ygit² illa gredit̄ deus generat deū · sit illa ꝑm eū ⁊ grededa essentia gnāt essentiā Non tn̄ ꝓpt hoc ezut due essentie realiter distincte · et si dr̄ sibi illd̄ Augi · 1 · de trin· q̄ ipse ⁊ ꝑductus nō esse realiter distincta · Ipse rn̄det duos q̄ Aug⁹ debz intelligi de ꝑ-ducto et producente cū sumūt² suppō · nō aut cū sumūt² essentialr sit ꝑt in illa · deus genuit deū Sz hopinio ⁊ erronea · et ab ecclia katholica cō-demnata · Ideo dimissis auctibz quas etiā mg² adducit in ltra ⁊ enpeda sut vba ad ꝓpōs scte mris ecclie extra de sūma trinite et fi· katho· c· damnam· vbi sūt dr̄ Sancto apl̄o gilio tonsitem² cū petro q̄ vā queda sūma res est in dīs / que nec generat· nec gnāt̄ur· nec procedit· ꝑ ⁊ ꝑ qui generat · filiq̄ gignit² · et sp⁹ sc⁹ qui procedit ⁊ cū ergo dicat Aug· euangelio dei nō credere nisi mgntū ab ecclia dei fuerit approbatz ergo pzt illa opinio· nē a fidelibz metibz esse pcitq̄ respuenda tu a dei ecclia nō solū nō approbet² · ꝑ etiā manifestissie reprobetur

dñs patet · quia scda ꝑsona habz ꝑ2o gnīcatōm imediate et per modū nature totū et oīmode esse coformē · qđ bzt ꝑma ꝑsona · tū sint eque ꝑfecte oīmodo ꝑfectōmis · ergo grlr̄ va ⁊ ꝑm In diuinis est gnātio vniuoca · nō eadē in spē ꝑ eadē in nūo · ⁊ scdm deus p2 generat deū · Terti⁹ · deꝰ p2 generat deū filium Quarti⁹ · deꝰ p2 sui vbi gemti eterna⁹ est causa productiua totalis

Conclusio tertia · Licet tertia ꝑsona in diuis totū ee recipiat a ꝑma et scda · nō tn̄ est ab ipis genita · p2 · tertia ꝑsona nō p̄cedit per modū nature · sed per modū voluntatis et amoris · ygit² ꝛc · tza · sed añs ꝓ² · quia in diuis est tm̄ vna ꝑsona que bzt esse imediate per modū nālis pzfectōmis a ꝑma ꝑsona · et tertia que p̄cedit a duabz · et a qua nulla alia · et illa tm̄ procedt a duabz per modū voluntat⁹ et amoris · Non dicit richar· li· bo· ca· vi· Comunio maiestatis · vt ita dicā fuit causa originat vnius gnīs amoris · velut queda cā originalis altrī · ⁊ ꝑm· ⁊ zes ꝑsone in diuis dr̄nt int se scdm relationē oziginis · Scdm· Scda ꝑsona in diuis differt a ꝑma et a tertia scdm zelationē oziginis sue · ꝓ² · qz ꝑma ꝑsona sim⁹ a nulla bzt esse · scda solū ab vna · sic habet esse · qđ tn̄ tertia ab ea habet esse · Tertia aūt habz esse a duabz ꝑmis · et ab ipa nulla · Tertiū · qđ est va · pzt ex cōclusione scda · Ad argumeūtū zīde² · Dm est hoc in gnātione nāli · que est eductio alicuⁱ de poīa ad actū · scdm quā gnatio vnius ⁊ corruptio altrī · Nō aut est dm̄ de innaturali · que est sepet in actu · que magis est relatio q̄ motus

dñs 5 **Ost hoc quezitur** ꝛc hic ponit mgr̄ questionem de noibus signātibus essentia in abstracto · vtz aliquid eozū possit se habe ad gnātom vt subiectm vt terminus · et tra hoc tria fuit · Primo mouet qstiōm Scdo determinat eam · ibi · Ad quod Katholi· Tertio determinatōm cōfirmat ibi · Ideo nō est ddm · Et hoc diuidit² in duas ptes · In ꝑma ondit q̄ dīna essentia nō se habz ad gnātom sic terminū vt dicā generata In scda q̄ nō habet se ad ipam sic subiectm vt dicā generās · ibi · Ita etiā nō ⁊ ddm · Prima in duas · In ꝑma mdicit ꝓbatōm · In scda concludt cōcietate · ibi Huic aūt vide² · Primo ondit² ꝓpr̄ · vno⁹ sic · q̄ ome quod in dīs gnāt aliqđ · zelatiē dr̄ ad illud · et ego Si ygit² p2 generat dīnam essentiā / essentia dr̄ zelatiē ad ꝑsm · et ita nō signazet sbam ꝑm Aug· Scdo sic· Pater est diuina essentia / si ygit² p2 gnāret dīnā essentiā · pat⁹ haberet esse per illd̄ quod ⁊ generatū ab ipo · quig cōsciu magis videt² · et hoc ibi · Ite si p2 · ꝛc · Adueztē iuxta tho· in scripto· ar· 1· ꝙ in creaturis acta sut suppoz⁹ et essentia nō agit · sed est ꝑncipiū acti in suppto · Nō em̄ humanitas generat· sed so2 vtute sue nature · In creaturis aūt essentia realr differt a suppto et ideo nlli⁹ actꝰ ꝑdt de essentia ꝑtur · nisi causaliter· In diuis aūt essentia realr nō differt a suppto · sed solū racōne siue scdm modū sdi· qz suppm ⁊ distinctū et essentia est gnīs· Et ideo in dīs quicq̄ actꝰ pdicat² de suppto · nō scdm modū quo differt suppm ab essentia pdicat² etiā de essentia · Dicimꝰ em̄ q̄ essentia creat et gubnat et hmōi · sed actꝰ q̄ dr̄ de suppto ꝑm modū scdm que differt ab essentia · nō ꝓt de essentia pdicari et est hmōi actus generādi · ꝙa pdicat² de suppto ꝑtis · ꝑm q̄ distinctum est a suppto filij · Non nō est credendū ꝙ essentia generat· sed q̄ p2 generat · Btus essentie vel nature · Non etiā dr̄ damas· ꝙ gnātio ⁊ opꝰ dīne nature cōis · Her ille · ⁊ sequt² · Ex quo generatꝰ ꝑtē couenit suppto · mgntū ⁊ distinctū ꝙ q̄nto magis aliqđ nom appmquat ad suppm distinctū · tanto verius ꝓt de ipo pdicari actꝰ generādi · Vnde her ⁊ ꝓprijssime dicta · p2 generat· qz iponit² nom̄ ꝑtis a ꝑpietate distinguēte · Et sic ꝓt dici ꝑsona generat · quia nom̄ ꝑsone impoⁿ a ꝑpietate q̄m· que dr̄ ꝑsonalitas Et gnt⁹ nig ꝑtē dr̄ · deꝰ generat / cuius claudat in se suppm· nō tn̄ suppm distinctū · nec impoⁿ nom̄ a ꝑpietate distinguente· sed ab essentia q̄m · In noibz aūt abstractꝰ etiā est ordo · ꝙa qđa dicūt ordinē ad actū · sic btus · bonitas · lux · nā · et hmōi · Et quia acta sut suppoz⁹ · ideo in istis inuenit² dictū ꝙ sapia gnāt· vel natura generat · ꝑ hmōi locutiones nō sunt extendende-

tho· qđli· 2 qz· 1· de-zitas fidei habet q̄ in dīs solū ⁊ distinctio que est ꝑm zelationis oppōis· Zelatio aūt sic et bzt forma bzt esse ⁊ ꝓpatōm ad illd̄ cui inest· Non esse filiatōmis ⁊ per ꝙpatōm ad subiectm cui inest vel ⁊ quo est· qz ⁊ ipa res qe zefertur · ꝑ distinguit² solū ex pte eius cui oppōr· et ideo in deo est vnū ee tn̄ sm essentiale·

Nō· int⁹ ꝑsonas dīnas ⁊ essentia ⁊ distinctio ex nā rei· qz fūdat cōdit⁹ ⁊ em̄ essentia gnīcabilis ꝓpietas aūt nō

Aliquid actiē ⁊ actu nō-nāliū ꝓt se bzē duplex dno⁹ vt ꝑm qđ tales acta ꝑncipiāt· puta gnāt vel sp̄irat / Aliud⁹ vt ꝑm· tr̄ quo tales acta ꝑn· cipiāt· puta qđ gnans gnāt · Primo⁹ actꝰ nomi-nales · nō couenit dīne essentie actiē qz ꝑm in quod ꝑdūit notatio zeal⁹ distinguit⁹ ab eo qđ sua actione ꝑdūit· ꝑ essentia dīna nō distinguit⁹ zelatiē a filio vel a sp̄u sancto qui ꝑ actōm nōnalem ꝑdūcit· ergo actꝰ nō tom-petit dīne essentie actiue tanq̄m ei qđ ꝑdūcit

In dīs illa dicūt⁹ zelatiē que a zelatōm im-ponūt² · Illa ponūt² ꝑ⁹ zelatio que p aliqđ appositū stat ꝑ ꝑna · vt deus generās · deꝰ genitꝰ · lu-men de lumie ꝛc

Solū in dīs et tm̄ scdm tibz recipit ꝑdūcibo ideptā absq̄ formali ꝓ² est ꝙa diuina essentia ideptice ⁊ va · fortē ⁊ sta pater vt quid ⁊ diuina essentia · nō vt quis

deus ꝑna res ⁊ qo ad hoc multiplicat⁹ tn̄ qo ad suppa

sed pie intelligende. Queda vo noia st qe no dicit ordine ad opacom sz tm impone[t] sm 2acom noiis ab acto substandi sit sba. Non hoc no sba adhuc accedit ad 2om suppli sz hoc nom essentia omino 2emouet a 2on suppositi et io mime pt dici qp essentia generaret. si tm mutuet[2] esset exponeda essentia generat. i. pz q est essentia. Ita etiam

In hac pte[2] pbat aliam ptem q̄stionis sz q essentia hoc sit suppm generatm tm generas et hoc dupliciter sz q nec essen[a] generet essentia. nec gnat filiu et dicit[2] in duas. primo ponit pbacom utriusq; in sedo mutuat tm 2clusionem. ibi. Pditis aut. hanc diuidit in duas primo mutuat tm 2clusiones. ondes q essentia generat essentia. In secda ondit q essentia generat filiu. ibi. dz quocq; frequenter. circa primu duo facit. primo obiicit p auctoritates Augusti. sedo per auctois hilarii. ibi. huic vo id. et et utraq; diuid[2] in obiectos et solutom. silr etiam secus pars diuidit in obiectom et solutom. Vo. filius generet[2] de sba pzis. tho. her ppo. de. ppe designat principiu et substalitate. h aut ppo ex. designat tm ordine principij. non qđ dz esse de aliq̄. e ex illo. sed no conuertit[2] utz infra di. xxxv. non her ppo ex qnoc notat tm ordinem tuis ut ex mane fit meridies. 2nocq; ordine principij agentis sic artificiata st ex artifice. 2nocq; principiu male ut cultellg ex fezo. Sed de. tu notet cossabile semp notat vel pm male. vel agens cossabile. sic dicim. q homo filiq; generatur de pze suo. tu sit generatu per derisionez sbe et sm istu modum filiq; dz de pze et de essen pzis. tm de pze sic de genezante. et de essentia sic de principio gnationis gnitalo Vnde etiam accedit ad silitudine sedi modi. Si aut a ma 2moueat[2] totu quod est imperfectionis. et 2maneat her sola de gdibz materie. qd et manes in ze et pz ea res subsistit. et papue zes artificiata que est in grie sbe pt[2] sua materia. et no pter sua formam. ut dicit tome. in de aia. Vo. essentia sit terminq; generationis. tho. Terminq; gnationis in creatre pt accipi dupliciter. sic etia et principiu. dz em pm gnationis ipm generans Et huic principio correndet. sic terminq; ipm genitu. dz etia pm gnationis. a quo incipit generatio Et hoc no pm vel initium gnationis est puncto forme inducte Et huic principio terminq; opponitur e forma per gnationem inducta. sic etia in dealbatione terminq; a quo est nigredo Et terminq; ad quem est albedo Et sic in diuinis. terminq; generationis. ex quis non sit ibi alteratio vel mutatio. pt accipi dupliciter sz ipm generatu. et hoc est filiq;. vel essentia accepta. a filio per generationem

Totum essentia diuina ab eterno aliq; genuit vel ab aliquo genita sit Et ar[2] q questio pt utraq; eius parte est fla e nigre per totam istam distinctionem quia Sz q qđ sit vera. p[2]t. sequit[2] bn. hic pz gnat. her essentia dina est hic pz. ergo her essentia dina e generat. ergo Ite. hic filiq; dei est genitq;. her essentia dina e hic filiq; dei. ergo her essentia diuina est genita. ergo qđ vera. Pro decisione Nota primo Lucet glosa in verbo Tbenita. de summa trinitate et fide kathe talo damnamq; ponat nomina dicta de deo tripliciter sz essentialia. psonalia et notionalia. tri in priori addit[2]. quia dza naliu nomi sz noia gnia. Noia ergo essentialia st que in singulis nuo dicunt[2] de tribz psonis singillatim. vt deus. bonus. iustus. etnus ipotes et silia In pli vo inuenire dicit[2]. Juxta illd Athanasij Et tm no tres dij. sed vnus e deus. Personalia st que supponunt p vna psona tm. et in singlari nuo tm. vt pr. et filius. et spussctus Notionalia sut qe notat distinctionem in psonis. vt generas. genitq; et procedens. et qn tenetur additiue. tuc dicit[2] tm de pzsonis. et no de essentia. sz qn tenetur substantiue. tuc dicit[2] tam de essentia qz de pzsonis. non her dictio generas. si her dicto generat teneat[2] additiue sine substatie Si at dicit[2] tba dina est generas. si her dicto generat teneat[2] additiue flae quia volt notare distinctionem diuine essentie Si aut teneat[2] substatie vera est. quia tuc sensus e tba diuina est generas. i. est psona qe generat. non ista noia. generas. genitq; et procedens. adiuncta noibz psonaz. distinctionem notat psonaz. Juncta vo noibz essentiaz. vt puta essentia. sba. na. tenetur substatiue. et notat essentia tm. Communia sut que tam p psona qz pro na supponi possut. vt ens res. deus. sapia. caritas. veritas. ec Sedo nota. Qa st triplicitia. Quedam sunt q in ppon affirmatia stant ideptitate pdicati cum subiecto. vt tba sba a[e] posita. Quedam dicunt sitatem. vt hoc bm generat. Quedam ner dicunt sitatem ner ideptitatem. vt hoc bnum cognoscit Tertio nota. Quia noia essentialia. pnt predicari de noibz essentialibz. psonalibz. et gnibz. mediante vbo importante ideptitate predicati cum subiecto. vt deitas est essentia. deus est essentia. res est essentia. et ego. essentia e deitas. essentia e pz. essentia est deus. Quarto no. Quia noia essentialia. non pnt predicari de noibz essentialibz. psonalibz. et gnibz. mediante vbo importante diuersitatem. ner ego. Ideo her est fla. pz generat essentia. et ego. Quinto no. Noia psonalia qnoc predicant[2] de noibus psonalibz. mediante vbo stante diuersitate. vt pater generat filium. pr et filiq; spirat spussctum. Sitz qndoq; pntur de noibz gnibz. vt deus generat filium et ego. pz generat deum Et hoc ideo. quia talia noia gnia. qnoc supponunt pro psona. Sexto no. Nomina gnia pnt predicari de noibus gnibz mediante vbo stante diuersitate. et tuc talia noia sumunt[2] psonas. vt deus generat deum. et pater qui est deus generat filium qui est deus. Si aut sumunt[2] essentialiter nequaq; talia aut utroq; mo pnt sumi. Septimo nota. Nomina notionalia possut sumi additiue et substatiue. Si additiue. tuc solu pnt predicari mediante vbo importante ideptitatem de pzsonis qbz gerunt. vt pz e generans

Nonda. In diuinis sut aliq̄ pura essentialia. aliq̄ pura notionalia aliquia sut mixta ex essentiali et notionali Pura essentialia sunt que tbo psonis competut vt iustitia et sapia et bmoi. Pure notionalia sut que no competunt tribz personis. sz pm tm. vt primitas. filiatio et filia. unita at[2] duas[2] que includit aliq̄d essentiale et aliq̄d notionale. vt sapia genita In hoc q dicit sapia dicit essentiale. In hoc q dicit genita. dicit notionale.

et ecouerso · filiꝰ ē
genitꝰ et ego si verꝰ
substātie / tūr tā de
nōibus psonalibꝫ qm̄
essentialibꝫ · vt si dina
essentia dīna est ge
nerans · si tenetur
sūbie · nō ē sensꝫ · q ess
sentia gnat · ꝑ q esse
tia diuina est psona
que gnāt · Sz si staret
aditūe · esset flā vt
dictū ē etiā in primo
nōbi **Conclusio**
prima Ista ē vera
deus generat deum
ꝑz ex sexto notabi
et zara · qz in diuinis
est gnātio · ergo deus
geneāt deū · añs ꝑz
ista · vltiō si ego q te
rtius gnātoz tribuo
sterilis ero aut dns de
q · d · nō · sm glo · Ad
gnā Quia si in dīnis ē
gnātio · aut gnāt ibi
aliqd · quod est deꝰ · et
sic habet ꝓpositū · aut
aliqd qd nō est deus
tūr sequit · q aliqd qd
nō est deꝰ est sile deo
tū genitū ē sile geni
tori · C · pīm · deꝰ pz
generat deū filium ·
C · 2m · Pnus geneat
vnū · Tertiū · hec est
flā · Nullus deꝰ gene
rat deū filiū · qz repn
gnat pdēs · ygit est
flā · **Conclusio se**
cunda · essentia diui
na nō generat nec ge
nerat · ꝑz ex primo et
vltimo nōbilibꝫ tt hꝫ
pez mgrm in lra i pn
cipio d · di · q̄nte · et per
decretale de sum · trī
ta · damnaḡ · vbi dicit
Nos sacro apbate cō
silio profitem̄ vna cū
petro · q vna quedam
res est modꝫ phensibilis
et q ineffabilis · qz ve
rarū est · ꝑ et filius
et spūssctus · Tres sūt
psone · ar singillatim
quelꝫt earūde et ideo
in deo solio ē trinitas
et nō quatinitas · quia
quelꝫt trīū psonarum
est illa res · vrz · sba ·
essentia · sed nā dīna
que sola ē pncipiū v
miuersoz · ꝓpꝫ quam
aliqd inuenīri nō pt
et illa res nec ē gene
rans neq; genita ne
q; procedens · hꝫ ē ꝑ
qui gnāt · et filiꝰ qui
gnīmtur · et spūssctus qui procedit et ꝑ sic Ome generās realr
distīnguit a genezato · per Aug^m · v de trī · c · i · Sed essentia nō dis
tīnguit ab essentia · quia alīs essent due essentie dīne · quod implicat ·
ergo nō generat essentia · nec gnātur ab essentia · C · pīm Ista ē flā
Essentia dīna generat · 2m · Ista est flā Essentia diuina spirat · C
tertiū Ista ē falsa · Essentia generat · Ad tertiū Ista ē flā Essentia spi
ratur · Ad vltimū Ognatio sic dicta ꝑsone in diuinis · q nullo mō est attri
buenda essentie **Tertia conclusio** per hoc q generatio quelꝫt
ꝑsone · nō addit ei aliquale ꝑfectiō · preter ꝑfectionē essentie · ꝑ · qz
tūr persona nō gnāns esset nobilis ꝑfectionibꝫ q̄ ꝑsona genezans ·
et sīc esset essentia nīs ꝑfecta · q̄ ꝑsona generās · quod ē falsū · C ·
pīmū In diuinis gnātio est equalis · qz coetānea · 2m · In diuinis actōns
supponz essentie sūt equales · Tertiū · In diuinis ois sūt eqlia · Ad ꝙm
Questio pro vtroq; pte est flā · ꝑz ex grūion sctā Ad argūtū rndet
q ibi ē fallatia figure dictionis · qz mutat modꝫ pndi Nā maior ē
vā formalis et reduplicatiue · hoz vō ē solūm vā ydēptice · et vaziat
modꝫ pndi · formalis · in ydēptico · ergo est fallā figure dictionis ·

6 **Quezea quezi solet** Hic mgr inquisivit de
generatiōne qntā ad pncipiū et diuidit in duas ptes · In
prima inquisivit · quid sit pncipiū gnātionis · 2o · utrū tas
vel voluntas vl natura · In secda inqīt de gnitate pnūpij gene
rationis dicz sz poya gnandi sit gnis ꝑz et filio in scīpto dist ·
ꝑzima in tres · Primo mouet qstiom et determat Secdo remouet
obiectionē · ibi · Sed cōtra hoc opponit · Tertio exponit determinatom ·
ibi · Predictū tm vba · Circa primū tria facit · Primo ponit qstiom
Secdo determat · ibi · Ner voluntate · Tertio ex determinatōne excludit
errorē ibi · Quo ctra vt Aug^o · 2obi primo improbat positiom errantiū
Secdo confirmat ratiom ibi · Ar̄ute sane · 2o · pater genuerit
filiū necessitate · Tho · Necessariū sūm phm · v · methāte multi
dr est em necessariū absolute · et necessariū ex condicione · Et hoc est dupl
sz ex condicione finis · vl ex condicione agentis · Necessariū ex condicione
agentis est necessariū p violentiā · Non em qui violenter currit
necesse est currere · nisi sub hac condicione · si aliquis cogit eū · Necessariū
ex condicione finis est illud sine quo nō pt conseq aliquis finem ·
vel nō ita facile · ffinis aut est duplex · vel ptinēs ad esse · et
hoc mō cibꝫ vel nutrimētū dicūt esse necessaria · qz sine eis nō pt
esse homo · vel ptinēs ad bñ esse · Et sic naues dr esse necessaria e
unti vltra mare · qz sine ea nō pt exerceri actom suū · Necessariū at
absolute dr quod est necessariū per id quod in essentia sua ē · sine
illud sit sua essentia sīc in simplicibꝫ · sive sīc in compositis illd
pncipiū sit materia · sīc dicimꝫ · hoiem mori est necessariū · sive
forma · sīc dicimꝫ · hoiem esse rationale est necessariū · hoc at ab
solutū necessariū est duplex Quoddā em est qd habet necessitatē et esse
ab alio · sīc in cibꝫ que cam hūnt · Quoddā aut est cuiꝫ necessitas
nō dependet ab alio · ꝑ ipm est causa necessitatis in cibꝫ necessariis ·
sīc deus · ddī ergo genātio nō est ex necessitate gdicionata · sive
condicione ex fine · sive ex agente · Non ex agente · cū ipe deꝰ sit
pmū pncipiū · Ner ex fine cū est vltīs finis · sed ē necessariū necessitate
absoluta · sic est necessitas prime cause · que nō dependz ab alio · sed
ipa est potiꝰ causa necessitatis in oīmbus aliis 2o · genuerit
voluntate · Tho · ddm qd voluntas pt cōparari ad aliquid dupliciter · a
sīc potya ad obiectum · aut sīc pncipiū ad effectum · Si comparet
ad aliquid sīc ad obiectum · tūc ome volitū a deo pt dici esse volun
tate eius · Et sic potest dici · ꝑ est deꝰ voluntate sua · volt em
se esse deū · et sīc pt concedi · qd ꝑ genuit filiū voluntate Si
aut voluntas comparet ad aliquid sīc pncipiū · hoc pt esse
dupliciter · qz aut illud ad quod cōparat ut pncipiū dicit ratiom pn
cipiandi · aut dicit pncipiatū Si primo mō · sic cōparat voluntas
ad processiom spūssctī · qui procedit vt amor · in quo amore
voluntas oīa pncipiata pduxit sz creaturas Et sīm hūc modꝫ
etiam intellectꝫ in deo se habet ad gnātionē filiꝰ qui procedit

Voluntas · quedā ē predes
artū vt voluntas edificandi
domū Alia acredes · vt
velle edificare tā domum
Tertia est cōmitans qua
habēs finē opat · et illa
est q̄ nālis appetitꝫ · qua
opans opus suū diligit

Hilarius in libro de Si
nodis · Eos qui dicūt q
neq; cōsilio neq; voluntate
ꝑ genuerit filiū anathe
matisat sīta ertia

Non voluntate ꝛc

Iste ablᵍ dupl᷑ pt intelligi · vel vt dicit g̃comitãtã tm̃ · vt tu · dicꝫ · ego sũ hõ mea · q᷑ sᷣz volo me esse hoꝛem̃ et hoc mõ pt dici q᷑ p᷑ genuit filiũ voluntate sic est deꝰ voluntate · q᷑ vult se esse deũ · et vult g̃nare filiũ Alioꝰ vt ꝓportat gradũ dim̃e p̃ncipij · sic dꝫ q᷑ agit per opat᷑ voluntate · q᷑ voluntas est p̃ncipiũ opis et ꝑm hũc modũ dꝫ m̃ q᷑ deꝰ p᷑ nõ genuit filiũ voluntate · ꝑ voluntate p̃duxit creaturã · Iste᷑ astruebat hẽticꝰ volẽs ꝓbare filiũ in diuinis esse creatuꝝ

Tho · de · Ar ·

Voluntas ad p̃ns dupl᷑ pt sumi vno᷑ p̃ poꝛa voluntua siue p̃ncipio voluntuo Alioᵒ᷑ p̃ actu ꝓpꝛio cuiꝰ voluntatis siue p̃ncipij voluntui quoᵒ dꝫ in etymꝰ q᷑ voluntas t quig finis electo eoꝝ que sũt ad finẽ · Si voluntas sumit᷑ ꝑmoᵒ · tũc p᷑ nõ genezat filiũ voluntate · q᷑ illa ꝑsona dina que nõ t aõr vel nõ ꝓdt per modũ amoꝝ · nõ ꝓduxit᷑ hoc mõ voluntate · filiꝰ nõ ꝓdt per modũ verbi intellectualis Si aũt sumit᷑ sᷣdo ꝑ actu ꝓpꝛio voluntatis · sic genuit ad genẽ filij · q᷑ illa nobilissima gnãtio sic pt esse sm̃ ꝓfectissima coplacentia · cõstat aũt q᷑ talis ꝓfectꝰ gplacentia est ꝑ actus voluntate · et maxime ꝛctꝰ sumi bonꝰ · Iuxꝰ vbũ euãgij · vbi p᷑ loq̃tur de filio · hic t filius meꝰ dilectꝰ in quo mihi bñ coplacui · ipm audite · et iuxꝰ vbũ augustini xp̃i · de tri · tꝛa · xv · q᷑ sic deꝰ nãt t deꝰ · et tri gplacꝫ sibi in eo q᷑ t deꝰ · sic p᷑ filiũ natura genuit · et tri ꝛ sui gnãtiõ sibi coplacuit

Dnoᵒ sm̃ com̃ ꝛc

Vt quia aliquid habz mãz ꝓtem̃ suã · siue q᷑ in eꝫ est aliquid ꝑmodũ materie · puta poꝛa passiua · ideo natꝰ indiget coseruãte · q᷑ sibi delectũ nãturo destruet᷑

vt verbũ et actꝰ Si sᷣdo mõ · tũc p̃ncipiatꝰ voluntatis procedit a voluntate sᷣdm̃ voluntatis tonditionem Voluntas aũt q̃ntum in se · libera est · Vnde p̃ncipiata voluntatis sunt tm̃ ea que possũt esse vel non esse · et hoc modo constat q᷑ voluntas dina compat᷑ ad creatoꝝ ꝛctꝰ · et nõ ad gnãtionẽ filij · Et ex hoc est q᷑ quidam distinguunt voluntate in tria · sᷣz in voluntate accedente · que sᷣz de nouo accedit operi vel operanti · et tũc nõ est in deo sᷣdm̃ aliquẽ tꝛiũ dictoꝝ modoꝝ voluntatis nãturie · q᷑ eis opatio eig est a voluntate etna · Item in voluntate tocomitante · que dꝫ sm̃ topationẽ ad obiectũ tm̃ · et sic est in deo ꝛespectu gnãtionis filij · Item in voluntatem antecedente · et sic dicit topationẽ p̃ncipij ad p̃ncipiatũ · et sic t in deo ꝛespectu creaturaꝝ v. genuezit nãturaliter · Tho · Essentia diuina est p̃ncipiũ oim actuũ diuinoꝝ · latz essentia sub rõne essentie · non dicit p̃ncipiũ actus qui est opatio · sed qui t esse · sed cũ in essentia sit tonsideꝛare diuersa attributa que sũt realiter vnũ in ipa · ratione tm̃ distincta · actus ꝛefert᷑ ad essentiã · sᷣdm̃ hoc attributũ vel illud · sm̃ qd exigit gdus actus · sic intelligere est ab essentia diuina mediantibus ipa est intellectus et ꝛes volite · que p̃nt esse vel nõ esse · producunt᷑ ab essentia mediantibus ipa est voluntas · et quia de rõne generationis t vt producat᷑ genitꝰ in similitudine generatis · et huius ꝓductionis p̃ncipiũ pertinet ad naturã que t ex similibus similia producẽs · ideo dicit᷑ q᷑ p᷑ natura generat filiũ

Vtrũ voluntas increata in generatione eterni verbi habeat rationem p̃ncipij productiui ꝛ vtrũ deꝰ filiũ genuit voluntate Et arg᷑ q᷑ nõ · p᷑ In generatione illius voluntas increata nõ habet rationem p̃ncipij producti · qd nõ produxit᷑ voluntate · verbũ est hmõi · ergo ꝛc Arg᷑ nota · quia producto nãlis et voluntaria ex opposito distinguitur · hoc t magis hic in lra · ergo᷑ q̃stio fla In oppm arg᷑ sic · In generatione illius habz voluntas increata rationem̃ p̃ncipij productiui · qd ab ea produxit᷑ per modũ voluntatis increate · sed vbũ increatũ t hmõi · i · maior t nota · si hoc ꝑ · q᷑ nobilissimo producto debet᷑ nobilissimꝰ modꝰ produdi · sed vbum increatũ est nobilissimꝰ producti · ergo ꝛc · sed nobilissimꝰ modꝰ produdi t libe producere aut voluntarie · q᷑ si nõ · sequit᷑ q᷑ modꝰ quo aũ brutũ natura aliqd ꝓsequit᷑ esset nobilior modꝰ · q̃ quo anal rationale libere prosequit᷑ · qd t falsum · ergo qto vera · In decisione ẽrũ tres articuli · Primꝰ · v · p᷑ genuit filiũ voluntate ꝑo quo nota sm̃ pe · de t · q᷑ espritũ alicuiꝰ actꝰ agentis · voluntas pt se hꝫ̃ gdzupl᷑ · vel vt antecedẽs · accedẽs · tocomitans · vel gsequens · Per primã placet opꝰ antiq̃ fiat · per sᷣdam producit᷑ ipm opꝰ · vñ est causa giuncta operi · Per tertiã placz et delectat opꝰ diu fit · vñ habet ad opꝰ nõ efficatiã sed tocomitantiã · per q̃tam placet opus factũ

Conclusio Deus habuit voluntate tocomitante ꝛ coplacentꝫ genuit filiũ · ꝓz per hilariũ li · de smodis · eos qui dicunt q᷑ neq̃ consilio neq̃ voluntate p᷑ filiũ genuit · anathematisat sancta ecclia · et ratio · q᷑ in ois intelligibili natura gnãnte · voluntas mouet natura · t talꝫ t deꝰ ergo voluntate genuit filiũ · etiã p᷑ nõ generat filiũ nolens vñ Augꝰ xv · de tri · ca · xx · Pater filiũ nã genuit · et in sua generatione sibi coplacuit · Etiã si sit · tũc rediret error ille hẽticꝰ

ad p̃m · Deus nõ genuit filiũ voluntate antecedẽte · q᷑ sic voluntas est prioꝛ volito · Sᷣdm̃ deꝰ nõ genuit filiũ voluntate antecedente · q᷑ tũc sequeꝛet̃ volitũ · ergo᷑ q᷑ ille voluntates sunt distincte ꝛpective Sᷣdus articꝰ · v · p᷑ genuit filiũ necessitate · Nõ sm̃ ꝓbm̃ · v · methaꝑ et dicit ꝛc Naturaliter accipit᷑ dupl᷑ dnoᵒ ꝓ eo qd t ꝑ se et simplr sᷣz q᷑ omne per se t immutabile · Alioᵒ per aliud ꝛ per ꝛespectum ad tam̃ sed p̃ncipium et isto mõ aliq̃ dicit᷑ gdzupl᷑ naturaliter · iuxta q̃uoꝝ genera causaꝝ · Dno mõ sm̃ rationis causis nãlibus vt naturitas indigentie · vt tribꝰ hoꝛm̃ Sᷣdo sm̃ rationis cause efficientis · vt nãlitas violẽte

ꝛctꝫ · sequitur · Nãturaliter filius est volita ꝑ modũ obiecti · nõ tñ q᷑ voluntas sit eius p̃ncipium ꝑductiue · t sequit᷑ nõ sequitur · hoc est a voluntate obiective · ergo ꝓductiue · q᷑ alis ꝑ in diuinis esset a voluntate q᷑ t voluntas · ꝛ sic ipa voluntas ꝓducet seipam · tũ ipa velit seipam

Non tamen voluntate ꝑ poꝛa · si ꝓ actu nobilissimo ergo · q᷑ est hꝫ̃ gplacentia in obiecto

Quia voluntas t motꝰ boni viri

Quia voluntas t motꝰ boni viri

Primo modo natura in deo nullo pt pom qz tu ipe sit acty purg in ipo nec erit ma. nc aliqz male. et pgns nihil pueniet ex nitate me in ipo locum hzt. Nec qtty modo ipe in deo pt pom qz deg tu omo sit i se ipo sibi sufficies. z deg habeat pfectom. ipe no agit pr aliqne fine gsequd. tu qz bn agit pter suã boitate gmtanda. aliqs mo nrãs qito dicta. tu sit gdi, tenata pt deo quemẽ puta si deg volt suã boitem gmtare hoi. necesse e q hoiez pducat qz ei quod omo nl est nihil gmtari potest.

Scda pbla tertij mo peitz adeo dzt eyrludi qz tu sit opz. a nullo ex trio violentari pt. Loqndo vgit de scdo mo nrãtate. tuã gnãs filij e nãzio i dims. qz nã dina que e forã purissima. siue acty purg hoc nrãdo exigit q i bg subsistat psois. z timus in diuis esse no st nisi pr genezet filiu. et vtq pducat spm sctm. ergo d nrãtate nãlis siue forãb ex vrtute filij in dims a pre gnãtur. Loqndo etiã de prima pbla tertij modi pr nãzio ge nerat filiu. qz inuita determinat ad gnãcom filij pr suã nãle ptate hos modos nrãtis. vide. t dims. ap baze ruth. vi. de tri. ca. i. dnis Nihil utaty ibi e scz in dims iuxt dnũ lazarẽ ptate. z totũ iuxt ptate exigẽtis ne. et hoc qntũ ad prim modũ nrãt qui po. in dims et sb dit mete tuh. Sic em inascibli nãle e ab alio no prede. sic sane ei nãle est de se p̃dẽte no habere.

#natura ipig pducẽtis sic ho gnat homiez producit. etiã aliqd per poyam rationalem. et hoc pducit in silitudine pducti. tu

sev coactionis. vt lapidis ictu nrãe est fezzi sursu. Tertio sdm rationem causse finalis. vt nitas expedietie. vt medicina nãzia est ad sanitatem gsequndam. Qrto no sm rõnem causse formal. vt qn est nitas in essentia. sev forma rei. vt nre e solem oriri nitate imutabilitatis. quia stante natura solis. imutabr oritur. vel erige puta ygnis nrãzio est calidꝫ. quia nã sua hoc exigit **Conclusio** Deus nitate imutabilitatis per se genuit filiu. p. qz deg genuit filiu imutabr. ygnr nrãzio. tza. quia ea que imutabr venit. ne cessario venit. etiã deg eternr genuit filiu. ergo nrãzio. tza. ab equalente ad equale. arũs pz per illud. pbi. ij. Ego hodie genui te. v eternr. Etiam deg imutabr determinatꝫ est ad filij gnationẽ per nãlem suã gpetate. sz eterna pmitate. et no contingenter genuit filiu. go nrãzio. Item sic spussitis processio sic e libã qz no est contingens ad vtrumlꝫ. sed imutabilis et determinatissima. sic filij gnatio sic e nãlis et nrãzia. qz in est liberia. no tn libertate pductionis. sed libertate pfectissime coplacentie. q est multo maior libertas et nobilior qz ea que est conductionis. C. prim. deg non contingenter genuit filiu. 2m. deg no potuit no generare filiu. Tertiu. hereti dicen deu no nrãzio genuisse filiu. acripiunt pr nãzio violentie seu coactionis et no imutabilitatis. Talis em nitas imutabilitatis. no opponit libertati. sz coactioni seu mutabilitati. qe no est in deo Tertio articlꝫ. Do. pz genuit filiu nã. Nota hic Albertus in suma nãliu. Natue est vis insita rebus. ex silibus silia procreãs. Cui ergo filius a pre productus sit de sua sba i omo da silitudine. vt imago pris. habes eande nam. et gmi cabilitatem nature. ideo nã pductus est **Conclusio** deg nã genuit filium v filius genitus est ex pre p modu nature. pz ex nobili. Et ratio quia sdm damascenu. Gnatio e opus nature et etiã quia est filius nãlis. ergo nã est pductus. C. prim. Gnatio filij e nãlis 2m. In diuis psois filius pris e omo filius. 3m. Voluntas mere acta in gnatione ehri vbi. no habz rationem pncipij productiui acripiendo voluntate p poya volitia vel pncipio voluntatis nre p̃m nobile gnuzit tn per actu suu ad pductionem eius et est nondu q in deo tm sut duo modi pressiois. et ambo pfecti. Primus e per modu agentis nãlis v per modu vbi pgredientis ab intellectu et tali processit filius. Sedm per modu agentis voluntarij. et tli processit spussitus ab vtroqz. C. qntu Questio e ba. Pz qz tonclusion prima Ad argumentu vndet. q in diuis modis p̃cedi voluntatis no e nobilior no producẽdi nãli. hoc em verificatur habet in creaturis.

Ut solet queri a quibusdam. Postq̃ magr ostendit pncipiu dine gnationis ppium. quod e natue et no voluntis. hic mquit de gmitate ipig scz vtrum potentia gnandi sit gmis pri et filio. Et diuidit in duas ptes. In prima mquit de gmitate poye gnatiue supte in gnerato. In scda de gmitate eiusde supte in abstracto. ibi Ste quit a quibusdam ꝛc. Prima in tres. Primo determinat qstiom. Sedo mouet dubitatiom ibi Sed vehementer. Tertio ponit solutiom ibi. Quod ergo arripi. Circa primu tria fiunt. Primo mouet qstiom. Sedo ponit determinatiom ibi Cui versutie. Tertio confirmat per silitudine. ibi Et gsili quoqz. **Sed vehementer** In hac pte pot dubitatiom et primo ponit ad vnã partem sdm augm. Sedo ad partem tonzia inducit quozudã rationem. ibi. Hoc aut non videt. Quod ergo hic soluit et primo insinuat soluendi difficultate. Sedo prosequitur solutiom ibi. Potest ergo sic intelligi Adueztedu sedm tho. q in creaturis aliquid pductum per poyam nãlem. et hoc pductum in silitudine producentis qntu ad speciem. no nature sed in rone existentis. cui ome agnat sibi silẽ aliquo. sic domus pductum ab artifice. et accipit silitudine spei. quia artifex habz in mente. et sedm hos duos modos aliqd pductum a deo. predicit em aliquid a deo in silitudine nature accipies totã nam. no eande spem tm sed nudã. Et filius procedit a pre per actu gnationis. Non in deo est poya ad gnandu silis poye nãli. Procedit etiã aliquid in deo. in silitudine ydee existentis in mente diuina.

Sedm rone causse efficientis hoc duplr. qz vt tale agens hmoi nitate gsequat ex pncipio sibi intrinsece in existente. et hoc sic dicit necessitas imutabilitatis. sic ignis. qntu est ex parte sui termini tale facit. quibus p accns posset impediri. puta si deficret sibi mã. vel tale agens gsequ hmoi nitate a pncipio extrinseco. nullaz vltate sibi intrinsece offente. et hoc dr nitas coactionis puta lapis aere nãzio mouet. qz a quiete violenter. Respectu tamen causse finalis dr nitas gdicenata. puta si talem finem vis gsequ. nre est te sibi medys vti

Aduertendu q in pductionibus diuinaz psonaz possunt tria cõsidare. vz. bitudine pductibilis ad actu vel ipa pductia et pductu. vt ozdine pductoz et pductoz nu. Si cõsideretur bitudo agentis ad actu sib pductu in dims e p modu nature z nulla p modu voluntate. pz qz dict vt sic est limitatu ad vnu ex nitate imutabilit. go. tza qm hoc dr nãlia a voluntariis. Si attendat bitudo pductibilis adducẽ. solu filius pducit p modu nature z spussitus per modu voluntate. pz qz modus nature e p vnu predicat tm ab vno eigd. sibi et ozdine quoz. quod dict esset p se sufficiens ad totu faciendu. sz in voluntariis ipsa pnit sit concurre et. ergo qz filius imediate ab vno solo est. pducit p modu nature. Spussitus qz a pluribus. per modu voluntatis. Si attendat ozdo pductoz z pductoꝝ. filius pducit per modu intellecti. spussitus per modu voluntatis. pz qz in magine creata q̃ntte ndiuiduu sm poyam z arte nõ intellectual prima emanatio e p intellectu alia e secns. in q̃ tertia emanatio manifes infra nam intellectuale e emanatio primo ad voluntate. primo em nãliter e cogniti. deinde oritur amor boni z ibi sistit emanatio infra nam intellectuale

Eẽm posse gnare e maxime posse et magis posse q̃ posse in subiecto diuine poye si in hoc posse deficit filius. maxime dezogabit sue poye d. vim e qntu ad poyam essentiem z sim. finitu. sz no gstitam ad psonã p equã gpetatem puta gpetate gnandi

2o. filius possit gnāre i actu gnationis posito q̄ in eo sit poīa gnāndi ipāz creatuāz in actu gnationis nō p̄xuput sine actibus. mediatibus q̄bz actua' detinat' ad actu gnationis / vñ gīa / dato em q̄ q̄lz ygnis h̄ret pfectam ygneitate si tñ per dīna poīam p̄ua retur caloz / nūq̄z vt sic poss set alīd ygne gnare / q̄uis in se h̄ret poīam gnāndi ygnē. puta ygneitate. Sic diuīa nā que t pfectū poīa gnāndi in actu gnationis non p̄xuput nisi p̄out stat sb q̄etate gnationis ggruēte. puta sub p̄mitate t ygit in filio sit dīna nā sub oppta q̄etate. puta sub filiatiōe t q̄uis filius beat in se pfectā poīam gnāndi. nūq̄z in potest gnare. sic ner ygnis h̄ns pfectam ygneitate sub tracta frigiditate poterit alīd ygnem gnare

2o. sit cadē poīa qua p̄r gignit et filius gignit. Dico q̄ eadē t poīa qua p̄r t diuinis gignit et filius gignit et hoc logīdo de poīa gnītū ad suū p̄mpale sīficatū qz vbi gigneres et genitū i nulla ze absoluta differūt. ibi nrē est eadē esse poīam. q̄ gignens gignit. et genitū gignitur. ß p̄r et filius ze absoluta sūt dīno idē. ergo ad2 p3 qz poīa in suo pmo ß stato dicit absolutū. hoz t fidei catholice

p2o dēcision

Attributū aliq̄d actū lazge p oīa eo qd deo attribuit sīue sit pfectū q̄ditatiū sīue sba. spūs. dīnitas t alīqd actū gle. z t pfectū scdāria nō quidditiua que actū a creatuze et attribuit deo. et diffinit sīc sm tho. de Ar. Attributū nihil aliud esse videt nisi perfectū simplr gueniēs creatori z creaturē sm quādā analogīā qz ex tribus scīīs creatuāz inuestigata in creatore. Per hoc qd dicit pfectū attributū distinguit a supposito diuino. quod non p̄t habē rationē pfectī respectu dīne essentie. p hoc quod dr pfectū simplr differt ab illi que nō dicūt in creaturis pfectiōm vbiūq̄. sīc esse cudibile est in asino p fectiōne. in hoc tñ si ponēt diceret ipfectiōm. Per hoc quod dr. gnis creatori et creaturē. differt ab his que creaturē gremie nō possunt. sīc deitas. īmensitas omnipotentia. et reliqua consilia. Per hoc q dr sm qndam analogīā et differt ab his que fide credimus

sicut creatur̄. Vnde potentia opandi in creaturis est sic poīa rationalis in deo. Et sm istū poīam attendit2 dei omnipotentia. psona em diuīa que p̄cedit per poīam q̄ nāle nō est aliq̄d gnātus ombz. vñ poīa gnāndi nō gtinet2 sub omnipotentia. sīc poīa creadi hoc tñ melius expōnit in xx dis. Adueztēs etiā q̄ natura vt essentia tompat2 ad duo. Ad habentē. et ad id cuius natura est pncipiū. Inter essentia ygit et habentē essentia nō tradit aliq̄ poīa media q̄ntum ad actū ipius essentie in h̄ntem qui est ee. sed pa em essentia dat esse habenti. et iste est actus q̄ pmo. Egredit2 em ab essentia aliq̄ actus. q̄ t actus habētis essentia sīc agentis et essentie. sīc pncipiū agendi. et iste est actus scdus. et dr opatio / et int2 essentia et hanc opationem tradit duns media. differēs ab vtroq̄. In creaturis etiā zeale. in deo zon tñ. Et tal actus est gnāre. et ideo sm modū intelligendi nā nō est fm2 ipius nisi mediante poīa

v. poīa gnāndi sit adaliq̄d tho. ar. v. Quidam dixerūt q̄ poīa gnāndi simplr t adaliq̄d. nō tñ ex pte actus sed etiā ex pte ipius potentie. poīa em dr relationis pncipiū. sed hoc nihil est. qz poīa nō est relatio sīc dm suū esse. ß solū sm dici. imo poīa signat etiā illud. q̄ est pncipiū. et nō tm relationis pncipiū. Sit em quezlz hīt de poīa gnāndi. Pm2 aūt tuiglz opationis dūnē / vt tm est. t essentia diuīa. ß ab essentia egredit2 aliq̄s actus. sm q̄ esse tia t sapia. et aliquis sm q̄ t voluntas. et sic de alīs attributis. Sīc dico q̄ tūppetas zeali sit qdā essentia. Essentia sm q̄ t p̄mitas. t pm huiq̄ actus qui est gnāre. nō sīc agēs. sed sīc quo agit2 vñ pnā pmū generationis est essentiale sub zon relationis. vñ est q̄ medium inter essentiale et psonale ex pte em illa qua poīa q̄ t media int essentia et opationem t relatio. Ex pte aūt illa qua gūnyturz opationem t relatio. v. filius possit generare aliū filiū ar2. do ctoris. S. hic in scripto Quidā dixerūt q̄ filius p̄t gnāre filiū aliū. sed ista poīa nūq̄z reduct ad actū. inter mediantes. qd duos inducat i ista sed hoc nihil est. qz in ppetuis sm pm non differt esse et posse. et mltiplicia in diuinis. vñ quia nō est in deo. nō p̄t esse ibi. alias deus esset mutabilis. vñ dm t simplr. q̄ filius nō potest gnāre filiū. et ratio huius est. qz ille filius in nullo distinguerētur ab alio. q̄m em psone diuine nō distinguūt sm diuisionem materie. qz st immobiles. nō remanet ibi alia distinctio nisi per relationes originis. Impossibile t aliquā q̄ vna relatio originis sīc filiatio multiplicet2 secundum numerum. quia talis multiplicatio esset malis. vñ in deo nō p̄t esse nisi vna filiatio. et vna filiatione nō costituūt nisi vnus filius. et ita in diuinis nō p̄nt esse plures filii nec plures pres. et hoc p̄tinet ad pfectionem filii. quā nihil de filiatione est extra ipm. in diuinis. vñ est pfectus filius. Hec tho. hic in di. vij. q. ij ar. v. C. sequitur. p2 nō p̄t gnāre aliū filiū. qz ipsale t in diuinis esse plures filios ex dictis. nec hoc t ex defectu potie p̄ris ß ex distinction suppositoz diuine nature que tollet2. C. generare nō est actus diuine nature absolute. ß sm q̄ quieta t p̄mitati. et sub tali ratione nā dīna nō est in filio. C. quis posse gnāre sit dignitas in pre nulla tñ dignitas t in pre que nō sit in filio. p̄ma pb corrz pst qz als nō esset ppetas psonalis. Secda pb pst. qz ob psone sūt equales i dignitate. vñ dignitas t de absolutis dictis. et ideo eadē t nūo dignitas pa. et fi. sīc eadem essentia. Sīc em p̄mitas in pre t essentia. et eadē essentia in filio nō t p̄mitas ß filiatio. ita eadē dignitas nūo que t in pre est p̄mitas. In filio t filiatio. Et do. sanct et idem pe. de t.

D. in deo sit potentia qua pater eternū possit generare filiū et ar2 q̄ sic deus t sume pfectus. go. pt generare sibi silem filiū. tza2 qz vnuquodq̄ pfectum pt gnāre sibi silē. vt pst v. methāre. et in de alia z qeto metheoroz. ygit qdo vera In oppm ar2 sic In puro actu nulla t poīa. deus t purus actus. ergo. ar2 nō. qz actus et poīa ex oppto distinguūt2 vt methāte si ergo in puro actu esset aliq̄ poīa. ita nō esset purus actus. hoz pst qz deus t suma pfectio. et ens sume pfectum. ergo qdo fla. Ad p2o dēcisionē nota sm pe. de t. Attributorum

Item nū eadē sit nā in spūsto v. spūssity pt gignere p2o quis nā sit eadē in tribus sm se. tñ alteri pretuti gūcta t in pnā pris qz filii et spūssancti Vñ poīa nalis ad aliq̄ue aliū actū sīc generandi ordinat in pre qz in filio. et qz in spū sancto. h pe. de. t.

poīa gignedi vt consideratur gnātū ad id quod est. sīc est eadē in pre z filio. vt gnātū ad id ad qd est. nō est eadem. qz sic dicit modus exēndi. natue in pna in gnāto ad aliā psonā. p3mo t eadē qz eadē essentia t nā in gignēte et genito

Sedm aliquos dīna essentia gūcta zctui gnationis actue t memoria stōa et t pncipiū diuinū vñ Conuitta spiratiōi actue t voluntas stōa z pnm spiratiū spūssancti

deo couenīre z marie gnātū ad ea que ex mere dīne libertatis arbitrio dnostrig dependent. sīc t esse matrem natū de v. gīne. natū et g similia t lia nagz ex creaturis nequaqz possumus inuestigare

Tho.
In diuinis nō pnt ee plures filij qr tu filiq̄ procedat vt verbū p modū nature intellectual Verbū at diuinū nō pt pluificari · tū qr sp̄ē ex fecundia · et nuqꝫ ex ignorantia sic nostrū · tum qr sua diuina nō ē amissibilis · sic ī nob vm̄ ē amissibile · tum qr verbū diuinū sp̄ē informatū z nuqꝫ informe sic nostrū · tū qr procedit ex tō sua diuina que nō ē ptibilis sic nra · 2a ut[2] nō pt vm̄ modo pluribus pluificari deo vnū ē vm̄ diuinū per qđ deus se z oīa alia ꝑfectissime dr / qđ est falsū oīm fiendarum rerū · et a2s prius oī potentis · et etiā potentia ꝑpatā prius dr

Cōclusio secūda
pzt ex dictis · et nō bla sed · ē ꝑnā gnandi in deo nō est mere absolutū nec mere ꝛ̄ ad extra · in deo magis dicit ꝛ̄spm̄ ad aliq̄d absolutum -

nūc de veritate
Tho · de Ar · Postq̄ determinauit de ꝑnā gnandi que ē ipa diuina natura · hic manifestat quasdā ꝑpetates q̄ vemētes ulli ne · et diuidit in tres ptes · qr p̄mo tractat de diuine nature entitate et veritate · 2o de eiq̄ immutabilitate · 3o de eiq̄ simplicitate · circa p̄m p̄mo ondit quō hoc nomen essentia ꝑ̄e couenit ipi deo · 2o ondit ex dictis bla · Ibi3o · ozit quoddam dubiū in ꝓposito ·

ꝑpetas et veritas ꝓ eodē hic sumunt[2] dr tā vitas diue essētie sm se quaz · ꝑpetas ꝓ patz ad alia · qr sola vere et ꝑprie est ·

diuinoz · queda sunt pure sām · vt noīa pure essentialia vt deus · essentia · ꝑnā · Queda pure relatōm · vt noīa ꝑsonalia vt pater · filius · spūssctus · Queda vtrūq̄ sil · que fuerunt intellectu et vtroq̄ ꝯpositū · vt tu dico · ꝑnā gnandi · duo dico · qr q̄ dico potentia · ptinet ad essentiā · 2 dico gnandi · ptinet ad relatōm · Ipm aut ꝯcretū est essentiale · tractū ad ꝑsonam · Quia ꝓpriū additū gnī · determinat ipm · et nō ego · ī ꝑnā gnandi nō dr quid · sī potiq̄ adaliquid
Stdo nō · Cū dico ꝑnā gnandi · hoc ꝓcrediū · genandi · pt esse ger undiū vi acti vel vbi passiui · vl ubi impsonalis · Pmo ꝑnā generadi dicit potentiam per quā quis gnat · Stdo dr ꝑnā per quā quis gnatur · Tertio dr ꝑnā · per quā fit gnatio · Primo modo est in solo pre · Stdo in solo filio · Tertio ē in pre et filio et spūssctu

Tertio nō · Cum ꝑsone diuine nō essentia que gnis est distinguēn sed suis ꝓpietatib relatis ꝓpetas ꝑsonat vnitatem · nō pt esse altezi · qr si ꝓpetas vnitatem esset altezi · tuc ia ꝑsone nō distinguent[2] ab vnitate filij ergo nō pt esse pre · ergo nō pt gnare · qđ tn nō est ex impotentia sed ex ꝓpietate · Sic homo nō pt hinnire · et equus videre · Item nō Quicqd nobilitatis ē in bono creato · multo nobliꝫ ē in bono increato · In bono creato duplex ē sui diffusio · Nalis per assimilatōm nature et voluntaria per assimilatōm actus · vtrq̄ vo nobilitatis est · ergo ī deo ponenda est · Prima vo nobilior · ergo in deo ponenda ē · huiusdi vo diffusio per gnatōm · est actus · precedes a ꝑnā gnandi · vn in deo ē potentia generadi · que ꝗa ꝑfectā esse non pt · cōiuncta ē suo actui · Ideo ī deo ab etno fuit ꝑnā et actus gnandi · et semper manet · quia nō est potentia tm̄ sciens · sed semper manens · Et tlis ꝑnā gnandi ē nō ad generadū plures filios · sed tm̄ vnicū · Ideo quia semel ꝑ potuit generare perfectū filiū de tota sba · distincta a se solū sm oppōtas relationis originis · et nō essentialē · q̄liter fit in gnatōm carnali · vbi ē ꝑnā gnandi ad plures filios · tum qr pte gnantis · qr nō potest gnare vnū pfectū · sufficienter filiū de tota sba et nā · Tum qr pte gemiti qr distinguit essentialē · nō tm̄ per oppōtas relationis originis

Conclusio prima In deo pre ē ꝑnā gnandi · pzt ex nobli ē · pm̄ · Talis ꝑnā gnandi in deo pre est ad gnandū vnicū filiū ē · sedm̄ talis ꝑnā gnandi in deo pre est ad gnandū nō plures filios · Tertiū · Sic talis ꝑnā fuit in deo pre ab etno · sic nunc ē · et erit in deo in etnū **Cōclusio secūda** Licet ꝑnā in deo dicat posse absolutū · hoc tn̄ verūdm̄ generandi additū sibi facit ipam ꝑnām dici ꝛ̄spm̄ · attn̄ magis in deo dicit ꝛ̄spm̄ q̄ aliq̄d absolutū **Cōclusio tertia** Sola relatio est terminus gnationis in dīis · pzt ex ī nobli etiā qr in bli gnatōm ozt esse aliq̄d qđ terminat gnatōm · sed hoc nō ē essentia ergo ozt q̄ sit relatio que forma terminat gnatōm z ꝙstituit ꝑsonam quia essentia differt a termino gnationis · ℭ pm̄ Sola relatio in pre ē ꝑnā siue pn̄m quo pr generat filiū · Stdm̄ · Sola relatio in filio ē ꝑnā siue pnūpiū quo filiꝫ gnatur · Tertiū · Sola relatio in spūsctō ē ꝑnā siue pnūpiū quo ab vtroq̄ spiratur · **Cōclusio quarta** In deo est ꝑnā · qua pr eternū pt gnare filiū · pz · In diuinis pr generat filiū · ergo in dīis pr pt gnare filiū · tza · quia omne ꝓpositū demesse supponit vnā de possibli · dns pzt per mgrem supra dist iii · et vi · ℭ pm̄ In pre est ꝑnā gnandi est actiua sm rationem intelligendi · Stdm̄ · In filio ꝑnā gnandi est passiua sm rationem intelligendi · Tertiū · Licet in pre et filio sit eade ꝑnā gnandi quo ad essentiā · nō tn̄ quo ad rationem seu cognoscibilem · relatio · qr relatio pribus nō pt quemire filio nec eguse · Et hoc ī rone ꝓpietatū · qm̄ ꝓpietas vnitatis non pt couenire alteri vt pzt ex iii nobli ē iiij · Questio est vta · pzt ex dictis · Ad argumēta · Ibi · In deo non est ponenda ꝑnā · ab actu et obiecto separata · sed iuncta actui z obiecto est ponenda ·

ng. **Hic de veritate** Ostensa vnitate ꝑsonarū in vnitate essentie · hic incipit prosequi determinationem suam de his que ptinet ad vtrūq̄ · Sut aut in diuinis tria · sc̄ essentia gnis · persona distincta · ꝓpietas distinguens · Diuidit[2] ergo hec pars in duas · In prima determinat de istis sedm̄ se · In secūda quo ad nos tractant[2] xxviii dist · ibi Post supra dicta · Prima in tres · In prima determinat de essentia · In secūda de ꝑsonis di · iy ·

nō nd sm p · de ℣ ·
Qr in creaturis sui ipius diffusio ē dūx · Queda ē nālis qr ē in similitudine nature ꝑducte ad ꝑducēte · sic ho gnat hominem · Alia ē voluntaria · qua d · s · dicit vō · nale qr nō fit sedm̄ assimilationem nature · sī bm̄ assimilationem ydee vt artis · sic tu domus ꝑducit[2] ab artifice · qr ipa hꝫ similitudinē illig domus quā artifex habuit in mente et vtrq̄ istus diffusio ponenda ē in deo · qr vtraq̄ ē nobilis nō q̄ nobilitatē ē in bono creato · multo nobliꝫ ē in bono increato · Nā aut b · tho · aliqđ a deo ꝑcedit dupliciter · vno[o] in similitudinē nē recipiens ab eo tota nāz · z eidem · nō tm̄ in spē sī etiā eande in nūo · et sic filiꝫ ꝑcedit a pre per actū gnationis Ergo pzt p modū dictū et in deo ē ꝑnā ad gnandū filius ponē nāli in creaturis tm̄ ꝑfectas · Alio[o] ꝑcedit aliqđ a deo nō in similitudine nature sī in similitudine ydee existis in mente diuina · sic de creaturis a deo ꝑcedit · nō qr recipient diuina nam · sī qr exāe hnt sui esse in deo · et sm istā diffusionem attedit[2] oipotentia dei · Nō sm̄ primam · qr ꝑsona diuina que ꝑcedit ꝑ ꝑnām nālem non est aliqđ gnūatū otēg · no ergo ꝑnā gnandi gtinet[2] sub oipotentia sic ꝑnā tandi sīue creadi · hoc notat hic mgr dns q̄ generatus filius nō ē de otēg · et nō est eiusdē roms · sicut ē pressio oīm aliarū a deo · sed ē sup oia z ān oia ꝛc

nūc de veritate
Prima conclusio realis dūtaxat deū habet essentie veritate sine actuq̄ nō actualitate admixtionis et pt Illud pzt ꝑe essentie veritate sine alicuius nō actualitate admixtionis · tuig esse ꝛcepta ē sp̄ē vnālē · z qđ est sine ꝓtextu z futuritione · sī solq̄ deus ē hmōi · sc̄ ipse solq̄ pzt essentie veritate sine alicuius nō actualitate admixtionis · tza · et qr sī hoc ꝙ pbat mgr in tra ꝑ hoc ꝙ essentia capt nom a vbo essendi · essentia em diuat a vō sum es est · et confirmat per hoc qđ deū esse diuinū nō novit ꝑteritū nec futurum -

Scda conclusio hal' est Solq deq habet esse p manentie stabilitate absq; cuiusq; mutabilitate vacuatõ. Et p2 sic. Illud virtualr habz esse pmanentie stabilitate qd' e ipm suu esse. et qd' impfecte e alit' ipm dispom qz e q tuq; etia dispõ. ꝫ solus deq e hmõi. ergo ꝛc Circa istoz pbatõm predt magist' in textu sic. Et prot primo dei esse ois esse immutable. qd' p2 primo p hr q diuinu esse e veriss'm. quod nõ esset si posset mutari Scdo q in deo nõ sut actia per que mutatio in rebq cõtingit. Tertio p gpatõm dei ad creaturas Nã ois creature mutatio fit vel p loca. vel p tpa. vel per affectõs. ꝫ neutz istoz modoz tudt in deo. vt pzt per diuisas sctoꝝ auctes in textu. t2 suu ee e oino immutable

Tertia gcto l'alis q deq hzt simplitate essentie sue ruguq; multiplitatq; q posuit et p2 sic. Illud hzt essentie simplicitz. quod nõ solu tozpm a spituu aut pnitoz multiplici nõ subsist2 Sed etia met est qd' in eo est sey in eo esse dz Sed deq e hmõi. igr ipe hzt simplitate sue ruguq; multiplitatq; q posuit ois moze pbas magr gpomit q diuia essentia vere et ipe simplex e. eo q i deo nulla est diuersitas ptiu. accidentiu. pozz. Scdo pbat idem p gpatoꝝ ipiq ad multiplicitatem creature spual'. in qua liq nõ sit diuisitas ptiu sic in creatura tozpali gpt eig simplicitz. cu tota sit vbiuis ꝫ sit sic alia zonal' dz esse tota in toto tozpe z tota in qlt eig ptes. est tm in ea diuersitas actuu sic magr declat p exm de diuersis aie affectiõ. mibq Pgea ondit q hmõi simplicitati nõ repugnt multiplicitas nois qz de ipo dicut2 eo q oia vnu fiant. Et q nulla actia sut in ipo ondit distur zedo p singla pduamenta arridet. Et etia q sba in: ipe dz de deo ondit qz sba substat actiti. Et addit q ipa dei simplicitas q sõz plicitate nõ excludit Et q nõ sit aliq; in deo qd' nõ sit deus.

ibi Nut ad personaru distinctom In tertia determiat de gpetatibq xxvi. dis'. ibi. Nut de gpetatibq Prima in tres ptes tria attributa essentie que pscꝺtur. Primo em determiat de essentie veritate. Scdo de tomutabilitate. ibi. Dei etia solq Tertio de simplicitate ibi Eade qz sola zc Circa primu duo facit. Primo ondit veritate diuie essentie. Scdo remouet dubitatom. ibi. Hic diligent' aduertendu zc Qui est misit me. 8. t. q. 1. ar 1. dicit Q qui est t magister gpzii nome dei inter alia noia et zato huiq; pt esse ꝺduz. Prima sumit2 ex tꝫ. q vbis Jhezo. scdm perfectom diuini esse. Illud em esse perfectu est cuiq; nihil est extra ipm Esse aut nostru habet aliq; sui ext se. Deest em aliq; quod iam de ipo pretezyt. et qd' futuru e. ꝫ m deo ee nihil pterzit. neq; futuz est. et ideo totu esse suu habz esse pfectm et gpter hoc sibi gpe magis quet hoc nom qz alitui creature Scda zato sumit2 ex vbis Damas'. qui dicit. Q qui e. signat esse indeterminate. et nõ quid e. Et qz in statu vie hoc tm de ipo cognoscig qz est et nõ quid e / misi per negatom. et nõ possug noiare misi sm q cognoscig. Ideo gpzissime a nob noiatur qui est. Tertia zato sumit2 ex vbis Dyom. qui dt. q esse int' oms alias diuine bonitatis partiu patronꝫ. sic viue. intelligre et hmõi. primu est et q principiu aliog. phabes in se oia pdicta scdm quenda modu vnitu. et ita etia deq e prim oim. et oia sut vnu in ipo Quarta zato pt sumi ex vbis Auicene in hui modi. Q tu in omi qd' est sit considdare quidditate sua. per qua substistit in na determiata. et esse suu p quod dz de eo qd' est in actu / hoc nom res impo2 rei a qditate sua sm auicena. hoc nom qui est. vt ens impo2 ab ipo actu essendi. tu aut ita sit q in qlt ze creata essentia sua differat a suo esse res illa gpe denoiatur a sua qditate z nõ ab actu essendi. sic homo ab humanitate Jn deo aut ipm esse suu e sua qditas. Et io nom quod sumit2 ab esse gpe noiat ipm. et e gpziu nom eig. Sic gpziu nom hois qd' sumit2 a qditate sua ꝛc. Sept nõ est sile de hoc noie qui est. et de ceteris dictis de deo. qz oia alia noia dicut esse sm aliquã zatom determiatu. sic sapiis dicit esse aliq;. Sed hoc nomẽ qui e dicit esse absolutu et nõ determiatu per aliq; additum. Et ideo damasceng dicit q nõ signat quid e deq. ꝫ signat qdam pelagus sbe infinitu. qi nõ determiatu. Non qn ad deu procedimq per via remotionis. primo negamq ab eo tozpalia et scdo etiam intellectualia. sm q inuenit2 in creatura. vt bonitas. et sapia. et tut remanet tm in intellectu nro quia est. et nihil amplius. Non est sic in quadã cofusion Ad vltim aut etia hoc ipm esse sm q est in creatura ab ipo remoueq / et tut remanet in qdã tenebra ignoratie. sm quã ignoratia qntu ad statu vie ptinet ophe deo coniungimur. vt Dionis. dt. Et hoc e taliqo in qua deq ꝫtinze dz

Dei etiã solius Prosequit de scdo attributo. s. immutabilitate ostendes solu deu medmutabilem esse. alias aũt omes creaturas aliquo mutabiles zc

Eadem qz sola Hec est tertia ps distinctionis in qua magr determiat de diuina simplicitate Et diuidit in duas ptes In prima prot quod intendit. In scda probat ppositu ibi. vt aut suas Que diuidit2 in duas In prima ondit creature multiplicitatẽ In scda diuina simplicitate. ibi Deq bo et si multiplex Prima in duas In prima excludit simplicitez a creatua tozpali. In scda a spirituali. ibi Creatura ꝫ spualis

d. q. milta sunt attributa essentialia. quae tm de bis tribq; magr facit mentione. pt qz magr tm intendit illa tagere. que ptinet ad pfectom diuini esse. Jmperfectu est esse pfectm. Perfectio aũt pt attendi tripliciter. vel sm q excludit2 puatio. vel nõ esse. Et ista pfectio tangut2. per vitale vt gpetate. vt sm q excludit2 poiam alitas. et qntu ad hoc. pomit2 immutabilitas. vel qntu ad integrale ipiq; ee et qntu ad hoc pomit2 simplicitas. qz quicq; e in simplici est ipm suu esse d. q. Illud qd' e gne nõ est gpzii. ꝫ esse est gne. ddm q gpzii dr duplr. vno modo qd' nõ hzt ru alio / et sic visibile e gpzii hois. Alio modo qd' nõ hzt ab alio. et hoc mõ gpzii e deo esse Sed d. q. Solq pr nõ est ab alio. ddm. quis soli pri sit gpzii non esse ab alio originatie et masculie. neutr tm et causatie sine causali gne est tali dmitati. ꝫ pe.

d. 8. chagis 7 mig pt aliq; dui duplr vel qntu ad ipaz naz ptici patã qe sm se intendit2 et remittit2 sm accessu ad finem et hoc mõ nõ e misi i actibq. Sic qntu ad nos ptici padi et sic etia in essentialibq dr magis et mig sm nom diuersis ptic pandi. sic angelq dr magis intellectuat ꝫ homo

gpe duat est Qua ly est dicit esse di puritate qz magis assimilat' est imitati quantum ad zoñ pfectionalitate eo q de ipe nihil aliud e misi nut vñ esse duplr actr2 vel sm gmitate essendi. sic nõ est gpziu dei. vt puritate essendi. sic bñ. qd' ꝫz pzt et ipe dicit qz nos sic rem cognoscimꝰ. sic de ea loqmr de deo ad dt damasc nõ cognoscig misi esse et ea ipe ad hoc sibi esse.

Scdm nos x sm varietate rei loquitor vt certo ad nos ba ein diuersitz ipm vere de deo dicut2 nõ p varietate essentie sue qz p tpa nõ variat2 ꝫ p virtuositatẽ et successionem ma. cu em tpa sit mesua rerum mutabiliu. cu dico deq fiat vt dixit nulla mesura motq ponor in eo / ꝫ sm eig essentia significato p vm (hm) / moza et motiua nos gnãndo

d. 5. dt Q actibus dr hic illud quod nõ est de intellectu quig vt rõnale aiali dr accidr et ita cuilt qditati create accidit esse. qz nõ e de intellectu qditat pt em intelligi humanitas. et tñ dubitatur vtrum homo habeat esse.

Q mnis in dimiss no
sit ql'tas ner qlitas
est ti aliq ibi sm mam
mod intendi admod
q'litat vel qualitat
zon cuj pt admitti
pduc eqlitat z sili
tudis. Diuit em sile
ppt eande bonitem et
sapiam. et eqles ppt
eand bnte z oipotem

Vba sltata dcta de
deo. no dstingunt moy
tales de deo. ß cnia
diuinit sm ifinuat

3. v. Ois catus a si
plicte defirit. qz hzt
ee pmixtu ex actu et
pa. qz hzee limitatu
z ita i gne z spe. z hzt
cntu paddos. z hec
alude dctu. z hec pg
deu vnu a qo defirit. z
ita i gpom cadit. et no
seq vt dr tho. hor de
finit a simplte. go. i
cidit in gpom. qz no se
quit. hor definit a su
ma boitate. go. incidit
in malitia

Scdg arta

Compo sbalis pt su
mi dupliciter sz sm ze
et sm zon pma e
ex ma et forma. sic ex
actu sbali. et pura
pa sda ex gne et
sbali dcta. Neuter ista
pt esse i deo. no pma
deg et acta puissig cui
nichil admisceat de po
tcia x ij metha vbi
dicit ppg. Accidit ois p
tic pare malu x pa
lutate pt vnu. s. pter
deu. qui us em qui in
telligcha hoat sm ij
liatim sm autore tau
sz. deg tri de hor pcipg
e vnumis. plan est
ignit qp in deo no e ma
tu in ipo nlla sit pa
pa. ner pmixtio no in
ipo ex ma z forma. Non
scdm. qz illd no opponit
ex gne dcta. qd nullo gne
laudt. et e sup ee geh
deg z hmoi. ignit. aor
pt a destructon gnitis
qz si aliquid e gposito
ex gne et dcta. gnis est
p ipm sit in gne. no
arte. qz in illo i quo
nullm est actus no potit
esse aliq gpo actuat
deg z hmoi. go. hoz.
qz oe actus aut eppiu
aut gne. ß talia que
se hnt vt ppa ß ea
qe se hnt vt gna i deo
sut peritis ih qd sua
diuia na. qz oe tle
p ptipatoz. dzt zeduci
ad aliqd tle pessentia
sed hmoi accidentia

a

tho. Cui dr aliqd ppe quemd aliqui hoc pt intelligi dupliciter
Aut q per ptetate excludat omne extraneu a na subicti. vt tum
dr. ppzium hoid est zsibile. qz nilli extraneo a na hois quet et sic
no dr ppzium deo. qz conuenit etia creature. Aut sm q excludr
omne extraneu a na pduati. vt cu dr. hoc ppe esse auz. qz non
habz admixtion alterius metalli. hoc mo dr esse ppzium deo. qz di
uinu esse no hzt admixtion alicuius puatoz vel poialitat. sunt
esse creature et ideo p eos suitur ptetus et vitas. Vnde em diuus
auzu qd e extraneo immixtu &c. tho. hilarius excludit
triplicit imperfectom a diuino esse. Quia esse creature no est aliquid
per se subsistes. imo est actus subsistetis. Sed in deo suum esse e ipse
deus subsistens et io dicit q est subsistes vitas. Ite. esse creature
e actuatu ab alio. et qd habet qntu in se e poialitate et mutabilte
Sed esse diuu est causa oium esse imutabiliter manes. et ideo dicit q e
manes causa. Ite. esse creature differt a sua essentia. Vnde p ee
suu homo no pt in gne bnatio. ß qditate sua. ß esse diuu e sua
qditas. et io per esse suu pt deus in gne diuo. et ideo dicit q e
naturalis gnis ptetus

20. soli deo conuenit esse simpler et esse omnino immutable Et ar q sit per mgrm hui in usta vba
dst. ergo qd vera. In oppm ar etia conuenit creaturis esse
tu sint sba vel actus. Sic etia aliqe creature sut simplices vt
ma et forma. Ite celu est immutable. vt pzt. i celi. go. qd
falsa. In decision ciut tres ar tres pzimg. v. soli deo con
uenit esse. Pro quo no Aliquid quemie alicui intelligi dupliciter.
vno simpliciter et sedm se seu a ppa na. et esse soli deo conuenit
Alio per participatom ab alio et sic etia conuenit creaturis. qz crea
ture ideo sunt. qz suu esse a deo pticipant. in eo q a deo dependent
qz si eas conseruare dimitteret. in nichilu redigeret. sic ex nichilo pducit
Vnde dicit Gregorius. xvi. moraliu **Conclusio** Esse simplex soli deo
conuenit. pzt ex nobis. et pm. Nullus termin vniuoce dr de deo
et de creaturis. Sedm. esse vniuoce no quet creatori et creature
Quia deo quet infinite. creature finite. go ar. Contra. Esse crea
ture coparatu ad esse dei. no mesuret dici esse. Sedg arta. so.
soli deo conuenit esse simplex. no sm pe. de t. Compositu dr
dupliciter. qz vel copomit ex aliis. vt totu gpomit ex partibus. vel qa com
pomit cu aliis vt vna pes gpo alterius. vel actus subiecto. Et hoc dupliciter
vel qz ipm copo alterius qi tpe et na pius exitit. vt forma mee vel dca
generi. vel actus subiecto. vel qa alterius qi posterius eo gpo sibi vt
ma prima forme. et subiectum actui. Omne em qd vltoz modoru
coponibile est. aliquo pgle e. deus vo nullo possibilis est. et ideo
nullo coponibilis. ergo oino simplex **Conclusio** Simplicitas omi
modi in solo deo essentialiter est ponenda. pzt ex nobis. et zato qz
ibi nulla est copositio. nec partium. nec actuum. nec etia forme. cui
igit gratio va. Et. pm Esse diuu est simplex sim sine addition
Sim. Esse creatu pt dici simplex no esse. et tlr. ß sm gpa
et partis. Et cu. Celum est simplex no simpliciter sed in genere
Tertio arguitur. v. soli deo queniat esse oino immutabile. No
sm Immoretur. Ois mutatio gtingit vel in sola abiectione forme
alicuius. vt cu de sciente fit quis ignorans. vel in sola receptione vt
cu de ignorante fit sciens. vel vtroq fit. vt cu de albo fit nigru.
vbicuq vo e receptio. ibi e queda passio. vbi passio ibi potentia
passiua. In deo aut q est pure actus nulla e poia pta. ergo
nulla pt esse mutatio **Conclusio** Soli deo competit oino esse immuta
bile. pzt ex nobis. et zato qz deo nullo mo pt conuenire mutatio
per Aug. v. de tri. Solg deus hzt immortalitez. Ite Jacobi primo
Apud quem no est transmutatio nec vicissitudinis obumbratio. Et. pm.
Deus ab esse in no esse oino e immutabilis. pzt per Augm li. viii
super Genesim. ca. xxix deus nec p locu nec per tpa mouet
Ite Malach. i. Ego deus et no mutor. et zato. qz ome qd mouet
aut mouet sm locu. et hoc in deo esse no pt qz sime mensu
et vbius e. Aut mouet sm tpus et successionem eius. Et hoc etia in
deo no est. qz deus eternitas est. Aut sm variatione formalem

hilarius

esse no e actus deo ß subsistes vitas sz quo ad i
diuisiom esse. et eius qd
est. q anes ea. qd ad oia
alia esse pductum. et fal
gnis ptetus. quo ad esse sui
a nullo acceptus seu mutuus

vtz soli

In quo nulla pt esse poia
pua i illo nulla pt esse
ppa. Quia quicq fatiscit
ppom. vt vnu e in poia
ad altu. vt ambo sit in
poia ad tertiu. Sz i deo
nulla e poia passia xij.
methaure

o b

substantijs creatis geniut p pticipatez. go in
pa substatia ext essenti
idem cu sba. hoc dicit
boe. in li. de tri. Deus
cu sit forma simplex. sub
stare esse non potest. Et
idem aut q in deo nichil
est mutuus

8. v.

Diuersitas diu pt venire
vel ex additon. vel ex ori
gine. Ex additon cu est
diuersitas in ptetibus ab
solute. que diuerse sut
in diuersis vt albedo in
pectore. p. et g. Et h pri
uat simpliciter. qz pmit
ppom. Alia e diuersitas
veniens ex sola origine. vt
puta qz vna pna emanat
ab alia differt ab ea. z hr
no repugnat simplicit. qz
nullam pt ppom. si solum
ordine. z respectu ad aliud
Et hoc mo ppe dr diuersitas
ß distincto et distincto Et
hoc manifestu e si intelligat
prem scripm gnare filiu
z intelligat eu gnare. et
utm no gnare. nulla est
ppo. qz nulla additio

Vicissitudo z obumbratio queniut z dnt. Vicissi
tudo dr mutatio entis cui inter
rupton. ß obumbratio dicit
puatoz actu lucis. qm ex
go. actu forme lux est
puatio eius cete dr obum
bratio. Et quia vicissitudo
non nisi dr in ente pcipiente. z
non interruptoe dicit pua
tom. z non puatoe obum
bratio. hinc est qp cete
dr. vicissitudinis obumbratio. non est puatio
lucis per vices

hor qd' scqt' p̄redentis
t distinctionis.
Compo dñ dz. bel atuig
ex aquibg. bt qua alīd dz
topom alīs. si go. simpli-
tas puct gpom cr alīs
sit g uct etiā creatr ut pote
primis que nō gponit cr
alīs. Si at puct gpom
tū alīs z cr alīs. sic so-
lig t dei oē ens creatnea
aut ē ens p se. z uta gta
cr alīs. aut ē ens tū alio
et in alio z uta alīj gpōta
et utm esse creatū a ē pn̄
cipiū z uta gpomble alīj
aut pn̄cipiū z gtū cr alīs

Z. v. ayastrulm greg
ꝓportut quādā distinctoz
ideo respuit p̄na, ß neb
tr, greg qz idistinctoz ꝓpor-
tat. respicit nam. et id
alig psonale alieto ꝓpor-
tat. ß aliud duplicitatez
nature in dnis et. b.
tho. dt neutr greg hr ꝑ-
stituat. z ideo imꝓpor-
tat duplicitate absolute
z sm. et essentie. Sz ma-
sculm greg tenē adictiē
sitz femy. et iō pot dup̄-
licitate cta termos psonales
dño. alig ē p̄. alig filig
Si aut hec adictia ponat
cta sim essenlez. tūc desi-
gnat duplicitate essentē
et ideo hec est fla. p̄
neutr greg tenē adictiue
qn adiungit termio psonali
et alietez ꝓportat. dño p̄
t aliud suppm a filio. hr
at nō gtingit qz varia sig-
ficatiō. ß qz eo q alietas
frata t masculio z t neut
non ad idem referunt.

Conclusio p̄ma realis
dei filig abetno a pre ge-
nitg ē simplr p̄ri coetig
sibi. Illud est deo coetnū
sine quo deg nūqs fuit
nec esse potuit. ß hūc ē
filig a pre genitg. z ꝑ
ay moze ꝓbab mgr t hēa
ꝓmit tria. Primo q tres
psone t dnie idē st̄ nā
sed distincte in psonalite
bn̄ infert. Licet filig sit
alig a pre tū sit ab eo ge-
nitg. nō tri an fuit pat
qz filig. tū psone diuine
sint sibi coetne et nulla
hor excludit errorē arrij

Scda conclusio realis
filij etna gnatio ē mes-
fabilis. ꝑ sic. Illud ē in-
effable qd' oēs scīd supat
nō solū hom̄ ß z angc
lorū. Sed etna gnatio
filij a pre ē hmōi. i. ꝑ
hoze ꝓbat mgr duplicau
tibg insinuās q pre nō
ē pore filio. oēs intellm
creatū excedit. q uis q.
da male ꝓsumat ipm̄ pos-
se per intellm creatu
apphendi

et hor in deo non est. qa purg actg est. et suma simplitas.
Sctū. Questio est vera. ꝓzt qz oibg tbg gclombg. Ad arguentū
ex dictis ꝓzt quid sit ddm

9 Unc ad distinctionem

Postq̄ determinauit mgr
ea que ptinet ad unitate essentie. Hic determinat ea que
pertinet ad distinctom psonarū. Et diuidit in duas ptes. In pma
determinat de psonis distinctis Scdo de noibg qbg et psonaz distin-
ctio et essentie unitas designat xxij dist. Post pdicta differenb.
pma in duas. In pma determinat de gnatione filij de psonis gnitis
ad iparū distinctom. In scda. gnitū ad iparū eqlitate xxv dist. ibi
Nunc postq̄ coetnita. Pma in duas In pma determinat de gnatione
filij per quā distinguit a pre. In scda de pcessione spussti. p qua
distinguit ab utroqz x. di. Nunc vo pg filij. Pma in duas In pa as-
serit veritate. In scda excludit errorē. ibi Sed cōn inqt. est at error
Arrij. qui posuit gnationē nō esse ab etno. vn̄ sequebat' q̄ p eam
distinguet' filig a pre essentialr. Sed cōn hoc inqt. Hec ps diui-
dit' in duas. In pma ponit errorē. et rōm erroz. que tal est. Omē
quod nascit' aliqn̄ nō fuit. Ad hoc ēm nascit' ut sit. ß filig ē na-
tus a pre. ergo aliqn̄ nō fuit. et ita nō est coetng pri. In scda hoc
excludit. ibi. Qui h̄ dicit. per eos Aug ambro. hila. ꝛc. soluendo
rationē erroris p intezeptōm. In exemplis. qz splendor oritur ab igne
nec ignis ē prig type q̄ splendor. ꝛc **Vox silet** Circa hūc bo.
ven. hic. Nitas locutionis est. qa sicut unicuiqz nature rōnali
data est voluntas libea. sic gstā secreta. vn̄ sic nō pt alicui volun-
tate alterig in aliud vtere. sed solū inducē. ut ipa se inclinet. ꝑter
solū deū in cuig mā sue rōna hom̄. ita nō pt quis q̄ceptiones
alterig cognoscē. sed solū cōicere. ꝑter deū. nisi ipa intelligentia ex-
primat. et ipa expssio locuō nūcupat. Exēplū dat huig est. qz solꝰ
deus formar mētē. et gnitū ad intellectū. et gnitū ad affectū. Et
modꝰ loqndi filis est modo addiscēdi. sic em nos p seipm addiscig
ita q̄ spēs p intioze sensū. ꝑuenit ad intellectū. sic expriming.
qz ubi cogitationis intūe unitur voci. in excogitatōe. et postmodū
voci sensibili in pronuntiatōe. et ex hoc fit expssio in actu. An-
gelꝰ aut una vtute facit qd' nos pluribg. vn̄ Aug. Sic p appli-
catōm spei mate ad ipm cognoscibile ipm cognoscit. sic ordinādo
spēm mētis ad aliū angelū cognoscentē. excepta suos appit. sic
alig mutua conuersionē cepit. et vng loqtur. alter audit. Sīte
t de duobg speculis sibi oppositis. si voluntarie posset abscondē alter
et auferre que in se relucet Nōnda est hic regula theo. Q̄n-
tuqz aliquis asserit aliquid de deo quod nō est sibi coetnū p nāle
ratōm. nec sit ꝑscite per reuelatōm diuīnā. vel per sacrā scripturā
talis dz presumere et peccat. Et homo nāli rōne paxu dzt insi-
stere. qa illa citō pt extraze ar deuiare. nisi dirigat' a spū sancto
ut dicit Aug. li. de migrō Considdnd q̄ Johēs Scotꝰ tacta
hāt dist. in solutōne tertij argumēti principal qstionis notat. q̄ tā
cuig tuqz tpis. dicit de deo vere. sine fuerint acta psonalia sine
essentialia. sic ꝓzt per Aug. sup Johēm Omnia xp̄o sup illd
Joh. xvi. Non em loqtur a semetipo. sed quecuqz audiet loquet'
Audiet mqt Aug. de spū. quod utiqz audiuit et audit. qz spm
audire est a pre filio qz procedē. et pgnis. qd' audiet audiuit
et audit. sic quod scit scuit et sciet. Igit' nolt ipe dicē q̄
tā ōm tpm vere dicit de deo. et illd' apparet per illd qd' adducit
mgr in hac dist. viij c. ij. Sed qd' tenent ista tā diuisoz tpm
tū dicit de deo. ꝛc. magis ꝓpe possunt dici q̄siz nunc etnit' ꝗ
dās tpis. nō tn illud nunc absolute. qz tunc nō esset variato di-
uersoz tpm. ß diuisoz modoz tpis significādi. ß mētū cōsistit ꝓnēg
tpis. ut tū dr. deꝰ genuit. q̄ stat nunc etnitate. vt sit sensꝰ deꝰ
habz actu gnationis in nunc etnitate. mētū illd nunc cōsistebat ꝓnēo
deus generat. hoc est. ꝓzt actu gnationis in nunc etnitate. mētū tum
cōsistit ꝓnēg ē et qz hoc ꝓzt q̄ tū illd nunc vere cōsistat tribꝰ
dnis tpis. vere dicig de deo dās ōm tpm expressig in ꝑm btm
Exeg. ß divine gnationis veritas p hūc sermonē. sp natꝰ ē.
q̄ per istū sermōm. sp nascit. quia per hūc natꝰ ꝑstat natiuitas
ut ꝓfecta. sed cū hō semper. stat ut ꝓfecta cū ōm ꝑte tpis coe-
xistere et ita nō tm stat ōm ꝑti tpis cōsistē. sic stat per
istam. semper gignit. ß stat etiā oī ꝑti tpis cōsiste sub dñ
perfecti et in hoc videt expssiue stari veritas huig ꝓpositionis

Postq̄ egit de nā
gnitata p gnationē
tractat de coetnitate
genitoz et gniti
tria facit. Primo ostēdit
ꝓbs et filij coetnitez
Scdo soluit instātie
difficultate. tertio
dissolt intricate q̄stiones
ambiguitate. Primū
agit stati a pncō dist.
vsq̄ ibi. Sed quereris
a me inqt Ambrosius
Scdm facit. ab inde
vsq̄ ibi. hic q̄ri potest
tertiū ab inde vsq̄
ad finē dist. Circa pm
q̄ttor fac. Primo pre-
mittit diuīaz ꝓpz
distinctoz. Scdo annec-
tit ꝓbs et filij eqlē
ducarōm. tertio cōn
hāt veritate inducit
hereticoz. obiectionē
et quo refellit obiec-
tionis ꝓpositū

Egit de trinis diuīe
gnationis. de veritate
gnantis. de genitorib
natiue de qua fit ge-
neratio. Hic agit de
coetnitate genitoz et
genitī

Videt' q̄ pr̄ sit ꝓpr
filio. qz pnīm ē ꝓpe
eo quig ē pnīm. ß pr
ē pnīm filij. i. pr̄o
q̄ nec ē filius ē coe-
tenu pri. qz pr̄ ab
etno fuit. ꝓzt fi-
lig ab etno fuit filius
Ad rōm dr. Lig pnīm
sm id qd' est ꝓg sit eo
tuig ē pnīm i creatuz
no tn in rōne ꝓncipij
tū sit correlatiū. sm
deo at nullo / qz sm id
qd' sunt idē st̄ sm eaꝫ
nā diuīā. ß sm ad
invicē referūt. st̄
simul natura.

Omne quod nasci ē
esse capit sm hila. ē
distinguenda. qz si intr̄
de eo qd' nascit a no
st̄ gignente. sic i cre-
atuze. ita est. Si aut
intr̄ de eo qd' nascit
a st̄ gignente sta ē

Aliquig dē de filio
dei sp natꝰ. q̄ an
sit natꝰ. q̄uis vtroqz
sit vm. qz pm ꝓpor-
tat plg q̄ sm̄ sm
eternitatē. Sp endē
quod nūqs incepit
nec desinit / dñ se-
cula at tm quod nō
incepit. hv.

Tho. Exquo gnātio filij est eterna / ad excludendū omem ipfectū ozt sā per diuersa tpa trahi / vt quīch ē pfectōis in quolzt tpe trihuat gnācōi diuine et sā inuenit in dīna gnātōe esse ꝛ pfectō Ideo ad hanc diuine gnationis esse qd nūq̄ tuisset · vlim no pnitis tpis / ad hanc pfectoz gnātionis possumꝰ vti verbo preteriti tpis · vt dicamꝰ filiū natū · et datur sīz perfectio et esse generationis · qꝰ entissime dr̄ sp natꝰ vt per sempiternitem p̄tetur gnātionis esse indefectū et p tpꝰ preteritū ypūs pfectio Si aut dicerēꝰ · sp nasit designaret solū esse generatōe nō efficiens sed nō pfectō · et ideo melius dicit semp natꝰ q̄ semper nascens

Congruentiꝰ semp natū · Sacō · sm pe · de t · sa sit notat natiuitas et pmanēs et pfectū · Notat em totū pfectū et acty et termiꝰ · Sed in semp nascit · notat t̄miꝰ pnīs · licet acty preteritus Ideo meliꝰ dr̄ · sp natus est · sa sit dicit sīmil pfectum et pmanēte Sed in semp nasci dicit pmanēte · sed nō pfectum

Vtrū increati verbi emanatio sit a pre etna generatio Q. quō sit vera pzt per mgrm in lra dist · ix · In oppīm azr sic Oīne genitū incipit esse · go · de · ga · quia nihil qd incipit esse pt esse etnū · Cāns pzt · sa sit se hzt gnātio ad esse · sic se hz corruptio ad nō esse · et ego · si oīne qd corrupit desinit esse · ergo oīne quod gnāt incipit esse · ergo qdo fīa · In decision erūt tres articuli · Pmꝰ de distinctōn gnantis et geniti · Pro quo nota sm Innocētiū · Cā nātio diuina dat grēto esse sbale et nō accidētale · nō est ergo actiuus · sed sbalis in dīnis gnātio · Nō sbe quē ē ētia quia essentia nō gnāt · licet per gnācom gnīcet · sz sbe que est ypostasis vel psona · qz ergo nulla zes sequam gnāt · ozt q distinguā ypostasis gnāns in dīnis ab ypostasi gnāta · nō tn in eo qd est absolute · quia idem ē esse vtriusq̄ · sed in eo q hoc est genita · illa generas · **Contra** Increati vbi gnātio infert genitoze aliū ēe a genito · pzt ex nobili et auctē damas · li · j · ca · ij diuīt · pr et filius sm oīa sunt vnū pter ingnātum et gnācom · et hoc nō essz nisi gnātio inter genitoze et genitū aliqua distinctōn poneret Item Anselmꝰ dr̄ · Ner natura pmittit ner intellectꝰ capit illū qui est ab alio esse illū a quo est · et Sacō · qz nulla zes valet se gignere · ij de aīa · Nihil sempm gnāt hz saluat · et psone i dīnis distinguunt per pprietates distinctas · sed pprietas vna nō gstituit nisi vnā psonā · ergo quelzt pprietas hzt pria psona · Non gnāns tō stituit pnā pnīs · genita psona filij · ergo grēto va · C pmū Ista est vera · ffilig est alig a pre · Scdm · Ista ē va · pr ē aliꝰ a filio · Tertiū · Ista ē fla · ffilig est aliud a pre · Ctm · Ista est fla pr est aliud a filio · Cō · qz alig hzat diuersitatē sbale sbe que ē psone · aliud vo hzat dulsitatē sbe · que ē essentie · i zc.

Tertius articulꝰ de ordine · Nō sm Augm in li · confessionū Prig dr̄ qdruple · sz nā · vt song precedit natū · type · vt flos precedit fructū · electon vt fructꝰ precedit floze · eternite / vt deꝰ precedit mdm · Ite nota · In pre et filio sunt tria sm intellectū · sz essentia gnīs · zelatio distinguēs · et ypostasis distinguibilis · Quo ad pmū nō pt esse posītas qz eadem est in vtroq̄ Quo ad sm etiā nō pt esse · qā relatia st sūl nā · type · et intellecto · Quo ad tertiū potest esse solū in intellectu **Conclu** Increati vbi gnātio nō infert genitoze posem esse genito · pzt ex nobili scdo qz nec genitor ē prior genito nā · nec duratōn · nec dignite · nec intellectu · C pmū · In diuinis pre nō est prior filio · Sm In diuinis filig nō est posterior pre · Sacō quia in diuis nulla est posītas nec posteriozitas · cū ibi sit eternitas · Ctertiū · Quo ad ypostasim pr pt intelligi sine filio et spūsto · Cō qz filig et spūsctus originale sunt a pre · ergo intellectꝰ pt pig in se intellige prem sī per zelatōm ad alterū Tertio articulꝰ de coeternitate · Nota sm Innocētiū Critū · Cā nātio filij etna ē nā cuius producto noua nō de sba sua · ut creatō nullam de necessitate ponat mutatōm in producente · sz solū in producto · Producto tn noua de sua sba nō posset fieri sine vtriusq̄ mutatōn ideo gnātio filij etna est · Nobilig nasci est genitū diuinū oīno creato genito · Si ergo in creatura inuenit genitū coeuū genitozi · vt splendor igni · multo fortig genitū dīnū coeuum ē gnanti Ite nālia nō impedita nunq̄ tarent sua opatōn nāli · vt ignis calefactōn · sol illuīatōn · Sed nālis opatio dei ē gnare · nec impedīri potest deꝰ · ergo nunq̄ fuit sine gnatione · ergo gnātio filij et na est **Conclusio** Verbi increati emanatio ē a pre eternali emanatio · pzt ex nobili · et Sacō prima · Quia oīne id cui esse nō pressit nō esse est etnū · sed gnātio filij ē hmōi · qz alīs esset ibi aliq̄ mutatio qd nō est ddm · Secda Sacō · Cā nātio filij a pre ē per modū nature · et de pductis nāliter hzt pductum coeuum · nisi sit ibi aliqd impedimētū · vt pzt de sole et eig splēdore de igne et eig calore et Palys · Sed in ista pductōn nullū potest

Tertia grūsio Cālis filig in dīnis ogructig dr̄ semp natꝰ · qz nasci · p sic Illud dr̄ de gnācōn filij in diuis porig affirmatiue · qd pfectum sine ipfectōn exprimit · qz illud qd ipfectum de se nō excludit Sed filiū sp esse natū · pfectum sine imperfectōn exprimit · et filiū sp nasci de seipso nō excludit imperfectum · ymo porig affirmatiue ē ipm sp natū qz sp nasci · Amoze tota fīa stat sīmia in hoc q expssio generatōis per vbū preteriti pfecti tpis cuiꝰ modi est hīj natꝰ · denominat actū gnationis trinisse et telm eig actualē ꝛ pleto stare Sed expssio gnationis per vbū pnīs tpis · cuiusmodi est hīj nascitur · denominat actū gnationis adhuc fieri quod de se ipfectū nō excludit

Cbzeg · Aug · dicit · sp natus · cōsidat vbm vel ptin: pūm preteriti tpis · sm qꝰ significant rem pfectam sine i: perfectione · Procedit sm qꝰ dicit rem que incipit esse et nō est pfecta · sm qꝰ dr̄ pnīs est cuiꝰ pōs preteryt et pōs futuꝝ est Et sm hoc melig dr̄ · sp natꝰ dei filig · Et hīj semp notat eternite in filio · hīj natꝰ pfectum Origenes vo · hilarig · non hnītes zetum ad hoc · s · q vbm pnīs tpis importat pntiā et preteritū pfectum ß q in diuīa essentia ōia sunt pntia et nihil pteritū dicit · semp nascit

Cō sm pe · de t · qz sit notatur natiuitas ꝛ permanēs et pfecta · Notatur em totū pfectū et acty et termiꝰ Sed in sp nascit notatur termiꝰ pnīs · licet acty preteriti Ideo melig dr̄ semp natꝰ est · qz sit dicit sīmul pfectōm et pntialitatem · sed in semp nasci dicit pntialitatem si non perfectionem

dist 10 p

C oñ · Caritas appriat⁹ pñi · per illd qđ dr ipsa caritas pr est grā zc dicit ℟ · v · q caritas hꝫt duplicē gradū ad vtutes alias compat⁹ em vt mater vt dr ambr · compat⁹ vt vinclū vt dr apls ad Colo · iij Caritas ℣ vinclū pfectōis · zoñ pmi appat⁹ pñi · zoñ sc̄i appatur spiritui sc̄to

Alter obicit⁹ Caritas appat⁹ pñi xo · blt⁹ · Caritas dñi nri ihu xpi · z caritas dei · glo · z patris · p̄ño pe · de Caritas duplr gradꝫ⁹ · vel in nā gra sic appat⁹ sc̄to vel in gradū ad vtutes alias · sic pt appari pñi · q caritas est vtus motor et forma vtutū · et ergo zeb caz hꝫt zadū pncipij qe pñi appatur · q tñ magis to uenit vnicuiq; qđ gvenit ei sm se · qm qđ ⁊ gradū ad altm · ideo potig debet appari spiritui sc̄to

1 Joh · iiij Charissimi diligamꝰ nos mvicē · q caritas ex deo est · et oīs qđ diligit ex deo natꝰ ℣ · et cognoscit deū · qui nō diligit · nō novit deū · qm deꝰ caritas est

Prima ronis lr̄alis Caritas sev amor essent spūi sc̄to appatꝰ ℣ gnis toti trinitati

Sunt ex pre filioq; z non ego · et ex utroq; sūt⁹ et non ego · ita ex poña sapiendi procedit sapia z no ego et ex utroq; voluntas bona sive amor et no ego · ideo pri poña · filio sapia · et spūi sc̄to appatur amor sive voluntas bona · ideo etia nom caritatis ei appatur · q ipe ℣ donū · ⁊ quo oīs gre donat⁹ · hꝫ gmā pr̄ et filioq; · ⁊ procedit · et ego sit z eqlis spiritui sc̄to · qđ ℣ signū qp pr̄ et filioq; diligunt se · et oīno spūs sc̄tus dr̄ dilectio ambox · et ideo oia nōia que i scripturis sonant sc̄to attribuūt · sic gsecratio in esse · collatio gratiarum · pty virginis

2 glo

Sit gnē manēte deitate voq; z hoc pt appari · ita aliqđ æ nom dr̄ pt p pte tate · et essentia · manēte vnitate voq; et hoc z tri de se est gnē sunt hoc nom caritas

fieri impedimentū · q agens nō pt ibi impediri a supiori vel a coīzio · q3 nullm habet · nec ex indispoſicōn materie · q ibi nā non est · si ergo pr̄ producēs hꝫt productū · habet ipm coeternū ergo filioq; exit eterng · et gnatio sua coetna · Tertia ro patet per augm li · vi · de tri · ca 1 · dei filioq; ⁊ eterna et sapia dei Sed sapia dei et vtus ⁊ eterna sic et ipe deꝰ · q3 alꝫ sequit⁹ qđ aliqn fuisset deus et nō fuisset sapies nec vtuosꝰ qđ ⁊ nefariū asserere ergo gnō vera ℣ pm · pr̄ nec potuit nec potest incipe gnare filiū · nec filioq; potuit nec pt incipe gnāri · nacō · q3 gnare et genari sūt ꝓpietates pñs et filij · ergo no pñt eis actiue de novo · q3 alꝫ sequēt⁹ q esset mutabilis · Secm · pr̄ et filioq; nō potest incipe spirare spūm sc̄tm · nec spūsscus potest incipe spirari a pre et filio · Tertiū · pater non pt desinere gnare filiū · nec filioq; pt desine gnāri a pre · Q4m · pr̄ et filioq; no possunt desine spirare spūm sc̄tm · nec spūsscus pt desine spirari a pre et filio · 2ntū · Questio est vera · pzt q3 gnō tertia · Ad aꝛ gumētū pzt · q3 dctus quid sit dicendū

10 **Vnt vero post filij eternitatem** · Ista ℣ distinctio decima · In qua mgr postq; egit de gnatōn filij a pre · incipit agere de processione spūsscti ab vtroq; sc̄z a pre et filio et ita hoc tria facit · primo em ondit spūm sc̄tm amore esse pñs et filij · et pms prode per modū volunt⁹ · Sed subūgit 2 amor gvement appat⁹ psone spūsscti · Tertio gladꝫ ⁊ etia spūsscti⁹ gvemēt⁹ noiat⁹ · nōie qm sc̄z gvenieti ita pri ꝗ filio · quoꝝ qlꝫ est et pt dici spūsscti · primū facit a principio distinctōis vsq; ibi · hic manifestauit sed dixisse · Secm subūgit ab inde · vsq; ibi · hic nōq; est · Tertiū subūgit ab inde · vsq; ad fine distinctionis · 2 ratio lr̄alis pro prima gloñ · Sic se habet sapietia ad totā trinitate et ad filiū · ita se hꝫt amor ad trinitate et ad spūm sc̄tm · si sapia essentialiter dicta · gvet toti trinitati et tri appriat⁹ filio · igit caritas sev amor pt gvenire toti trinitati et tri appriari spūsscto · hoc probat mgr in lra auctoritate augustini de tri · Tho · in scripto · duplici zadō notat⁹ spūsscti a spiritualitate · vna et propria ℣ vt credo · q3 per ipm et dona ipius in participatōn divine spūalitatis trahimur mgnitudinaliter a tpalibꝰ remouemur · vñ contemptores tpaliū · spūales dicunt⁹ et hꝫ gvet sibi magnitudinaliter processit vt amor · qui hꝫt zadōm primi dom · in quo oīa donatur · Alia zadō est · q3 est amor pñs in filio · qđ se diligunt · et amatem et amatū dicimꝰ in spū vnitatis Secda glusio lr̄alis Caritas sev amor psonalis nulli alteri ꝓprie gvenit ꝗ soli⁹ spūsscti psonalitati · et p² sic · Illig soli psonalitati z nulli alteri caritas sive amor psonalis ꝓprie gvet q soli⁹ per modū dilectionis procedit · si ⁊ dis est spūsscti⁹ · i² caritas sev amor psonal spūi sc̄to ꝓprie soli convenit · Ambrosius magr mduxit tale dubiū · dicꝫ Johns dicit in Canonica · q dilectio ex deo ℣ · Cū ergo tam filioq; ꝗ spūsscti⁹ sit ex deo vnꝰ per naturale · alig p processionē · dubitat⁹ ne illoz dilectio vocetur · Et rndꝫ q spūsscti⁹ Tertia glusio Spūs sc̄tus zadō omnis originat⁹ principij est nōie spūsscti normaliter · nō obstante q illd nom sit gnē oibꝰ trib⁹ psonis · pre q dicitur gnitor et cāl habet originē a duob⁹ · quemcūq; fuisse noiat nōie quemcūq; ambob⁹ · Sed spūsscti⁹ habet gnem a pre et filio originē · ⁊ · hoc probat mgr auctate augu ·

Vtrū increata voluntas amor procedēs libere sit spūs sanctus ꝓpe Et ar² q sic per mgrem in lra qui ꝓprie esse potest ⁊ spūs sanctus est amor sive caritas pris ⁊ filij sed tū amor sit actus voluntatis · sed³ q spūsscti⁹ est amor pris et filij que ℣ voluntas increata · ergo qđ ꝓ · In oppm ar³ Amor increate voluntatis pt incipe esse post nō esse · et desine esse pq esse · ergo nō est spūsscti⁹ · tza quia tū spūsscti⁹ sit deꝰ · nō pt incipe esse nec desine esse · Sed dns pzt 2uā increata voluntas libere incipit diligere illū qui penitet · que qn erat in pctō nō diligebat · sed odio habuit · Sic illd ꝓbi odisti oīa q3 oparis iniquitate Sic · Si enim in gra peteret mortali · voluntas increata ipm desinit diligere · ergo pudet² q increate voluntate amor nō sit spūsscti⁹ ꝓpe · ergo qđ ꝓ · In decisionē erunt tres articli

In diuinis ꝓprium est quod distinguit psonam a psona vt gnōsse · gignī · Appatiū no quod inest oīmbus ꝓsonis · ⁊ vni ꝓ⁹ alicui⁹ eorum spectatem attribuit⁹ · vt ponja patri · sapia filio

Alexand · Spūs nom temporis ⁊ et ergo sēcta additur · vt ꝓpietas ꝓtot⁹ amoris designet⁹ · dñi · nob spūsscti⁹ dr̄ · ⁊n pietate quis impellit⁹ · et in veritate mouet⁹ · gn̄ sc̄z quod pietate ℣ diligit et quod ℣ pietat⁹ adtribuit⁹ · ad filiū dñe · ergo eig dicty ℣ · qui ger ⁊ pietate · vitate spirat de utroq; tribus · q in trinitate psonarum procedit a duobus

Due emanationes in diuinis · s̄c · gnatio et processio nō · q3 sunt diuē gnatio · seu fusio increati · ⁊ creatura · ita et ⁊ creatore tū oīe ipfectū reducū ad pfectōm · ⁊ oē tale per ꝓticipationē adtis per essentia · Sz increatura est diffusio et gnitatio sui ꝑ modū nature · ꝑ modū voluntat⁹ prima dr̄ gnatio · secda amor vel amicitia · et ita et in creatore prima dr̄ gnatio · secda ꝓcessio

Amor dicit⁹ generalr inclinatōm amantis in amātū · sive id fiat male sive voluntate dilectio supaddit electionem ex quo nōie dr̄ dilectio ꝗ de multis electio · caritas ita⁹ sup addit ve hementia amoris · qua animas multū extimat⁹ appriat · ipm amatum qz zelo multi ꝓij trahuntur

Primo de modo procedendi. Pro quo nota sm Jmocretin quintu
Omnis redundantia fit ex plenitudine boni. Et ex maiori plenitu
dine fit maior redundantia. quia nalit bonu e diffundere se. Bo
nu aut creatu dupliciter diffudit se. scz per mod natue. et p mod
voluntatis. multo magis bonu increatu. In creatore em qui duplex
est plenitudo. una e plenitudo nature. qua tu sit oi bono pleno
potest de sua plenitudine alios diffundere scom modu capacitate
eozu. Alia est plenitudo bone voluntatis. qua ex mera liberalitate
bonitatem velit alios communicare. sm hoc duplex debz esse redundantia vt
diffusio sui in creatore scz per modu nature et p modu voluntatis. Nec
potest dici q ulla solu attendat in productu creature. Redundatia
em et diffusio qua se diffudit in creatura. equalis est et imparita
quia extra suam speciem. et in tpe scz est. Oportet ergo ali
quam esse aliam. que sit unita in ea de specie et perfecta scz de tota sua
et eterna sine tpe. Cu ergo omne imperfectum reducat ad aliqd perfectum
primu oportet ergo duplicem modu perfecte diffusionis in deo reperire
Qui est ratio diffusionis oiu in creatura. vnu per modu nature. i filio.
alium per modu voluntatis et amoris. scz in spiritu. Non filio pce
dit vt ubu et azb. qz pz pt oia producere. Spiritus vt amor.
quo velit ea produci. **Conclu** Spiritus a pre et filio processio
est per modu amoris ab etno. patet qz nobis. Quia spiritus procedit
per modu amoris. ergo amor est sibi ppcius. ergo ppe dr amor. Quia
patet per magistrum in tra. Item spiritus ppie dr dilectio. ergo a aoc
tra. per Aug. xiii de tri. ca. vii. ubi probat q dilectio et amor
sut idem. pcz id qd habetur Joh. ultio. Non dixit xpus petro Simon
Johannis. diligis me. et petro respondit. tu scis dne qa amo te. ubi ap
paret q no ponebat diam inter amore et dilectione. qz alis petro
no respondisset ad propositu. Item dicit glo. Chrisostomi. super illo pbi
qui sit de sumo re Spiritus pris et filii dilectio est. Preterea
sic se habet in divinis vim ad dicente. sit et amor ad amate. scz vim
dicit in divinis in persona pietate vi distincta a dicte. ergo amor dt
in pna pietate amoris distincta ab amate. si no dicit persona pris
ner filii. ergo dicit pna spus sti. ergo spiritus a pre et filio pro
cessio. ppe est per modu voluntatis ab etno. Et pm. Modo procedit
filius differt a modo producti spiritus sti. Et sm. Filius procedit a patre
per modu agentis. Tertiu. Spiritus procedit a pre et filio
per modu agentis voluntatis. Et sic patet q tm duo sint modi processio
nis ab alio in divinis. Sequit de pprietate producentis

Nota sm Jmo. pr et filius non solu sut unu in na. et nali volu
tate. imo etiam in amicitia et liberali voluntate. Et hoc dupliciter scz per con
sonantia spirandi amore unu in altum. et in quo amore spirato. hmoi
est q amor dicit de in divinis scz essentialiter. quo unu sut in se nalit se
diligendo. Notandum quo st vim in spirando. qui est spiratus gnalis. Per
sonalis quo gneritur in amore spirato scz spiritus. Primo intelligit
tu dr. pr diligit se. vel filius diligit se. Secdo tu dr. pr et filius diligit
se spiritu. Tertio tu dr Spiritus amor est. Primo amor gnalis
est oibus trib. Secdo in pre et filio. Tertio ppie de spiritu. Simile
huius pt poni in amore sponsi et sponse. Diligunt em se nali ignitu
quidem ergo est homo. Diligunt se gnali amore personali. migntur gaudent
in gnando. diligunt se gnali amore personali. migntur gaudent et unitur
in prole genita. Ex hoc em solet se plus diligere qn unus sustinet pro
lem exaltu. et magis si proles est amabilis. et maxime si esset
amor. **Conclu** Amor personalis voluntatis increate. est spiritus
ppie. patet ex nobili. Et pm. Licet amor essentialis queratur oibus 3bus
personis. spiritus tri spiritu sto est attributu. Licet qz maiore hoc
similitudine tu eis ppo. Sm. Amor notionalis ppe queritur tu et filio.
nec appatur spiritu sto. Tertiu. Amor personalis ppe est ipe spiritus
et hoc amore est unitas. migntur duos coniungit. Caritas migntur per
modu libalitatis procedit. Pietas migntur eozu mutua et immutabilis
ostendit. Tertio articulo de conjugio. Nota sm Jmo. Spus
sanctus procedit a pre et filio per modu amoris. Ex actu processio
habet. vt sit subsistens persona. ppe aptum zelare mit. Ex modo pro
cedendi habet q sit unio et genitio eozu a quo procedit. qz procedit ut
amor. Amor aut et quedam placentia et gaudia amantis. Int patrem
vero et filium intelligit no solu essentialis gaudia / imo et si differret
essentialis inhalo mig esset inter eos amicitia. Secdo no aliquid

Primo voluntas divina
est primum creatum. sm q
habet libertate et ingenitu
et gaudium. et vt e dona
sui actus. ita q potest pro
ducere et no producere
nisi beneplacitum voluntatis
Sed vt est primum spiritui
et libam libertate et placente
que gerit utilitate immuta
bilitate et pr sic. Sic se
habet spiritus. qui e amor
productus scz divinus
procedit. p modum intelligi
immutabile. ergo &c

pre et filio quibus suppo
nit distincti. tm in pro
ductu spiritus sti et
vt unum primum. non unius
virtutis spiritalis que est
divina essentia. et non unius
spiritualis actus. qz una
et indivisa e in pre et
filio. et ideo tu sint unum
principium spiritus. spi
rant unum spiritum sti et
non plures

non quod nutrit aliud
habet actum principii ali
quo modo super illa. si spi
ritus sanctus illud habet
totum principii. ergo dicim
q maior vera est de eo
quod nutrit efficienter
et per modum causae movente
non tm est ita de generante
per modum voluntatis quo
habetur spiritus pre
et filius

Bo. pr et filius non
unitur spiritui sto effectiue
sed quia formaliter. no sic
q spiritus sti est forma
mgerabs. si qz ab utro
unitorum procedit. sicut si
dicamus aliqui duo tres pa
res unire per aliquem lapidem
ab eis procedentem. non ergo
sequitur. pr et filius unit
spiritui sto. q spiritus
habet totum principium. si ergo
bn sequ

B. b. diligere deum teneri
pue essen. et sic illa
no credit. pr diligit se
spiritu sto. qz tu esset spi
ritus sto. qz sic diligere ide est
q velle bonu. et velle ih
q esse. si illa credit. pr
diligit se. Sed tenet
pure noto. tu dr. pr et
filius diligunt se spiritu sto
Sed primu essen. primu
noto. vt tu dr. pr et
filius diligunt nos spiritu sto
qz ih. Duce arsi docetur
pr et filius mittit vbi:
spiritum nos spiritum.
ayitte aut sine tspira
re importat actu notionale
et essentiale. qz sensibile
q spm produxit et donu
eius nob gerit. vbi dicit
simul spiritus produxit
et gre collatio. et quis
vero actus essentiae non
recipiat habitudo ablatiui
recipi tm totis notionis
sue et hoc pr dr se suo
vbo. dicit etiam creaturis
vbo

B. b.
Nego ppe dr de spiritu
sue unitas amboz no
qz pr et filius spirant in
spu et ideo amboz e uni
tas et rursus ille spus
est amor. et ideo spirat
in eo vt in uno amore.
Et qa amor greissime ne
xus est. ideo ss. ppe ne
xu est qz amor mutuus
amoz unico et substantifico
Illud qd est pfectu amor
diligentis. hoc ppe dr nego
Sed spiritus sanctus e pcipium
amoris pris et filii. go
maior est dubia. nisi de
diuinis. no. vbi dt q pfectu
amor tm format amantem in amatu. boz pa
tebit dist. xxvii

Primo de modo procedendi. Pro quo nota sm Jmocretin quintu
Omnis redundantia fit ex plenitudine boni. Et ex maiori plenitu
dine fit maior redundantia. quia nalit boni e diffundere se. Bo
nu aut creatu dupliciter diffudit se. scz per mod natue. et p mod
voluntatis. multo magis bonu increatu. In creatore em qui duplex
est plenitudo. una e plenitudo nature. qua tu sit oi bono pleno
potest de sua plenitudine alios diffundere scom modu capacitate
eozu. Alia est plenitudo bone voluntatis. qua ex mera liberalitate
bonitatem velit alios communicare. sm hoc duplex debz esse redundantia vt
diffusio sui in creatore scz per modu nature et p modu voluntatis. Nec
potest dici q ulla solu attendat in productu creature. Redundatia
em et diffusio qua se diffudit in creatura. equalis est et imparita
quia extra suam speciem. et in tpe scz est. Oportet ergo ali
quam esse aliam. que sit unita in ea de specie et perfecta scz de tota sua
et eterna sine tpe. Cu ergo omne imperfectum reducat ad aliqd perfectum
primu oportet ergo duplicem modu perfecte diffusionis in deo reperire
Qui est ratio diffusionis oiu in creatura. unu per modu nature. i filio.
alium per modu voluntatis et amoris. scz in spiritu. Non filio pce
dit vt ubu et azb. qz pz pt oia producere. Spiritus vt amor.
quo velit ea produci. **Conclu** Spiritus a pre et filio processio
est per modu amoris ab etno. patet qz nobis. Quia spiritus procedit
per modu amoris. ergo amor est sibi ppcius. ergo ppe dr amor. Quia
patet per magistrum in tra. Item spiritus ppie dr dilectio. ergo a aoc
tra. per Aug. xiii de tri. ca. vii. ubi probat q dilectio et amor
sut idem. pcz id qd habetur Joh. ultio. Non dixit xpus petro Simon
Johannis. diligis me. et petro respondit. tu scis dne qa amo te. ubi ap
paret q no ponebat diam inter amore et dilectione. qz alis petro
no respondisset ad propositu. Item dicit glo. Chrisostomi. super illo pbi
qui sit de sumo re Spiritus pris et filii dilectio est. Preterea
sic se habet in divinis vim ad dicente. sit et amor ad amate. scz vim
dicit in divinis in persona pietate vi distincta a dicte. ergo amor dt
in pna pietate amoris distincta ab amate. si no dicit persona pris
ner filii. ergo dicit pna spus sti. ergo spiritus a pre et filio pro
cessio. ppe est per modu voluntatis ab etno. Et pm. Modo procedit
filius differt a modo producti spiritus sti. Et sm. Filius procedit a patre
per modu agentis. Tertiu. Spiritus procedit a pre et filio
per modu agentis voluntatis. Et sic patet q tm duo sint modi processio
nis ab alio in divinis. Sequit de pprietate producentis

tho · de ar.

Spūs ꝯnāliter loqndo vnō dr a spiritualitate aliō a spiracōn. primō ē nom gñe. nō solū oībg dīnis psonīs. ꝛ etiā oībg rōnalibz sepat̄ ar etiā mltis corpib. ⁊ corpa ēm subtilia sepissime in pria spūs appellāt. ⁊ licet illō suptū hoc nom spūs sit nō ꝓpriū aliquid dīne p̄ne. ⁊ tm aggatū ex vsu scripturā tertie psone. ⁊ uig zato pt esse. qz ⁊ zebg nōb notū illd spm applang. ⁊ quo vtute penetratiua ⁊ īpulsiua peripmg. ſi āore mīl ⁊ penetratiuig ⁊ īpulsiuig. ezgo p̄na dīna que ē ipe amor ꝑduct ap speciale dr spūs. etiam aggate dr scīa nā sm Ēvstratiū sup ⁊ etiā oz Justū gsistit in cēlitate

a

Concło p̄ma lr̄alis

Dr̄tus aprobat ētō p̄rem et filiū sic ꝓdixi se spm sctm. p̄ sic. Illd ꝑm veritatē euāgelicam debet teneri quod ipa appobat ex auctibg noui testamēti. Sed p̄rem et filiū simul ꝑducit spm sctm est hmōi. ergo. bōe ꝓbat in hra mgr primo quoad hoc qz filiq spm sctm produxit ꝯsist deq ⁊ Secō ꝓbat idē quoad hoc q etiā spūs scīa procedit a p̄re. dñs xps ait in ēuāgō. Nō vos estis qui loqmī. ſ spūs p̄tis vr qui loquitur in vob ⁊c

Conclusio scđa · Grēci flō motiuo īducti spm sctm a filio procedere negauerūt p̄ sic. Illd ēm flō motiuo Grēci negauerūt qđ negāi negādi motiū male intellexerūt. Sed spm sctm negare procedē a filio ē hmōi. ⁊ hoc ꝓbatō mgr primo ꝓponit errorē Grecorum qui est. q spūs scīa a filio non procedit

Tertia ꝓlō ergo Grēci dicunt spm sctm esse spm filij. nō sensu ſ vbis a nob differūt. Ista ꝓpōm expresse dicit mgr sensisse Athanasiū. Didimū. Cirillum et Johēm Criso. qui oēs asserte dicūt spm sctm a p̄re et filio procedere

Quarta

Quia vt dr Richar. ſi spūs scīs procedēt tm a p̄re, non esset in tm̄ te germanitas ⁊c

esse connexū aliquoz intēz quadruplr. vno mō effectiue. et facīes aliqua esse vnū intēgit negq eorū. sic ignis dr necessarie effectiue ꝓpter laterīs admixtiō. vel alia sīl in vnū gflās vt metalla Secō zelatiē. et sic sōr et plato dicunt gnexi in similitudīne in qa sunt qñ vnū. et zelatō similitudīs dr nexus. Tertio vt signū quo cognoscitur aliq esse vnū. et sic opa opātū a plibg ꝓcedūt ꝓpter opantiū. et sic nexus ē signū gnexiōis. Quarto formālr. et habeñ eande forma dicunt vnū. et illa forma dr nexus illoz. et cuius amor ē nexus diuisoz amboz. **Conclusio** Spūs sanctus est nexus p̄tis et filij. ꝑz ex nōtibg. Ideo qz spūsscīus ē amor mutuus p̄tis et filij. ergo nexus. tza. qz amor est formale vnitiū quo amātes gstringunt ad invicē. Quod etiā pt declarari p̄ illos quatuor modos in primo nobili tractatu. Primo qz ipse est nexus qz netūt seu quīgit p̄rem et filiū oībg. Secō qz ipse refert ad p̄rem ⁊ ad filiū. cōn vnig habitudīs seu zelatiōis que ē gnis spiratio. Tertio qz ipse ondit vnā esse gnem sbām p̄tis et filij eo q̄ ab eis in vnitate sōe. Quarto qz ipse est caritas amboz. ⁊ p̄m Spg scīs est mutuus p amor p̄tis et filij. Secūm. Spūsscīus nō habet rationē medij qz suo mō procedēdi. Tertiū. Spūsscīus nō habet rationē medij qz suo modo procedēdi. Quartū. Questio est vtra ꝑz qz gretion scīa Ad argūta tndet. Q tal amor in se nūq incipit esse nec desinit esse. ſ solū gnotatū illig amoris sīz res. que an erat ista amoē amata. nō ēm erat. ſ incipit esse et desinit esse amata

Je dicendum est spiritum sanctum.

Postq̄ mgr egit de modo quo spūs scīus procedit. agit de p̄ncipio a quo procedit. et tzia ꝑta facit nā primo ondit quid vtra hmōi p̄m latīs sentiat. Secō subdit in quo Greci ab ipīs distrepat. Tertio subūngit in quo Greci sit et latini gsentiat. p̄mū facit a principio distinctiōis. vsq̄ ibi Greci tn dicunt. Secūm ab inde. vsq̄ ibi Greci tn est. Tertiū bo ab inde vsq̄ ad finē distinctiōis

Vtrum spūs scīus a p̄re et filio ducat̄ procedere per increatum voluntatem libere

Arg qđ sit per simbolum Athanasij. In trinitate nihil prius aut posterius. nihil maius aut minus. ergo qđo vera. In opātiōn arg sic. p̄r et filius nō sunt vnū p̄m spūsscīi. Quia si sic. vel essent vnū p̄m qđ ē p̄r. aut vnū p̄m qđ nō est p̄r. Nō p̄mū. qz tūc esset filius aliquid qđ non esset filius. qa esset pater q nō esset filius. Nec sēm. qz tunc p̄r esset aliqđ qđ nō esset p̄r. qz p̄r esset filius qui nō esset p̄r. Eodm mō arg sic. Aut sunt vnū p̄m qđ est filius aut qđ nō est filius. ergo qđo flā. In derisiōn erunt tres articuli. Primus an spūs scīs procedit a patre et a filio. Pro qđ nota q Grēci in hoc discordāt a nob. Nam alioq vsi sunt Grēci qñ Latini in cognoscendo seu investigādo processionem spūsscīi. cōn nōdū. In rebus nāliby duplex vnū dr procedere ab alio vno qñ res tristis ab vno in aliud sicut ꝑz in motu locali. Aliq sic causatū a causa. quodo Greci grossiore modū processiois retinuerūt in sua similitudīne sīz p̄mū. Latini vo ꝑfectiore qui nō requirūt tristitū in aliud. ſ sufficit q sit ab alio. Item. tū duplex sit spiratio. vna que ē flatus exteriōris amoris. alia qe ē flatus interiōris amoris Grēci itm grossiore modū retinent similitudīne spiratiōis exteriōris flatus. vt sic per anhelitū nos facimus ibi. Sic spūsscīus a p̄re procedit in filiū et sicut spiraretur a filio Secō Nonq̄ sm Imo. Spūsscīus procedit a p̄re et filio q duplicī cōn vna ē filij perfectio. qz vt esset filius perfectus. oportuit vt assimilaret ꝑē in oībg. exceptis his per que fit personal distinctio sīz qbg nō repugnat ratiō filij. ſ tale nō est spiratio Tertia ratio est modg procedēdi. ſſ. quia procedit vt amor liberalis amicitie. Alius vo amor duplex est. nō vnig tm. Tertia vo est distinctio persone eius a filio. quia psonas dīnas distinguit solū oppositio relationis secūm originē. Quarta ratio est totius trinitatis equalis germanitas et equalis dilectio. **Conclusio** A p̄re et filio originat spūsscīus simul dr procedēs psona. ꝑz ex nōbli. et est approbantis ecclie totius. Spūs scīus est a p̄re et filio. nō fratus

ad alterū. ſ tm ad in ordīne ad deū. Cui ergo dona qbg in deū ordinamur attribuat amori dīno. ergo illa psona qe ipse amor ꝑducitq in divīs appat nō solū dr spūs. Sed etiā dr spūsscīus. Sed si gr nō. dr a spiratiōn. tūc nō solum aggate. ſ etiā ꝑte convenit psone procedēte qr illa psona ꝑte dicit spūs qui spūs dr a spiratiōn. cuius ꝑfectas est ipm spirare ſ pna divina ꝑfectio est hmōi. ygi ⁊c

Preꝑietas psonalis tā in creatore qñ dīno est ingenerabil. qz cuius psona in esse psonali constituit. si gnerareť tūc esset gfusio psonaz. cui ingt gnātio actiua psonā ꝑtis gstituat. et gnātio passiua psonā filij. spiratio ad gnīs nō gstituit ideo spirabil gnīs est gnerabile. nō ad gnāre vel gnāri

nō filius procedit a ꝑte per mōm naturē. qz per actū gnationis. et actu naturē est vnig tm. ſ spūs scīs procedit vt actus per mōm voluntatis. ſ plures vnitē in voluntate ad aliquē actū. et ideo ſſ. potest esse a ꝑte et filio

Pap. Ortodoxus greci zite catholicus bo dr fide zatg et vita ꝓbabilis qui latine. vir certe gloriose dr

Progressio in creaturis dr motu locali ab vno in aliud. et motu causali vnig ab alio. Greci intellexerūt primo. Latini secūo In hoc melig intellexerūt q gravauerunt etiā pressiōn pressiōn magis spirituali. et ideo magis simili gravauerit et ideo melig

processus diuinarum et nexus quedāt. Nexus aut nō est vnig ad se nec ꝑte vnig tantū sed est vnig ad alīm

Spūssetus procdt a
pre et filio. Quia pr
gnando filiū. gnitat
filio oia. t qby ad fi:
liū nō hnt oppom. B
hor pz btm dtym
v. de tri. ta. xm pz
nō integre. pfete qr
se dixisset. si aqd mi
ng vel amplig essi m
eis vbis qr in ipo. Sed
nillam oppom habet
pz ad filiū. ner fm
vtute spiratiuā. que
t dma essentia. ner
fm zesptm. sub qo
talis vtaty in actu spi:
zacōis prozupit. q
zesptq est spiratio
actiua. ergo pr gnando
filiū gnitat sibi vtu
tem spiratiuā tū zcb
posito ad spirandu
puta tū spiracōn actiā

Cōis pzfertio pbis qe
nō repugnat sue ppti
gnitatur filio. Ozt go
qp sue sibi gnitat pfe
ctom dmitate. ita et
pfectom spiradi. cū
nichil mt eos distin
guat nisi zelatō ozi
ginis. ita qp ss. quet
tū filio qr vtq ozigi
nat. ß differt. quia
solus ss spiratur

Cio. processus dicit
concordia et nepum
queda. Nexus at non
est vnig ad se. ner qr
pte vnig tm. ß vnig
ad alterū

Zacons Grecorū st
iste. licet pestifere.
vnū simplex pductū
zcepit vnū simplex pduc
ctū. da oppm. tut
fm se totū et tptalit
acceptū descēdet a plu
rib. qd e yple. Sed
psona spūssti e vnū
simplex productū. go
Ite si ss procdet a pre
et filio. tut vnū et
idē per eadē zelatōm
zeferet ad duos primos
puta idē ss p eadē spi
ratom passiua zeferet
ad pzem et filiū. gnis
filiū. et aīs. Ite Illo
mō debemg loq de di
nar pnar emanatiōe
quo mō hmoi emana
tom exprimit scptura
sacra. ß scptura sctā
de spūssto dicit qp
procedit a pre. z nusq
in ea legimg q procē
dit a filio. Item:

ner creatus ner genitg sed procedēs et pr zon primo tali. pz
gnitat filio quitd ei nō repugnat ingnitū filio Sed filio ingnitū
filio nō repugnat spiracōe ergo. aor nō. qr pr dat filio quicqd
excepta primitate que repugnat genito. bor. pzt. qa spiracōe non re
pugnat filio zon essentie. qr eadē racōn repugnabit et pri. nec
zon filiatōis. qa spiratio nō repugnat filiacōi. Cū ergo in
filio nō sit aliud pter essentia et zelatom. sequit qp nullo sibi repu
gnat. Confirmat sic. pr gnitat filio omia que habz excepto
eo in quo oppomit filio Sed pr et filio nō opponūt nisi p nasci:
bilitatem. i pr Oppa zacō. Spūssto repugnat gnōze. et hor
non est nisi pducī a genito. ergo sibi soli repugnat. ingnitū a
genito producty est. Cpm. pr cū filio spiracōn gnī actiua
spiret de se spūssti psona. Sdm. Per spiracōz actiua tangit
zelatom. originale distinguit spūssctus a filio psona. tertiū.
Si spūssctus nō procedit a filio originale. spe nō distinguet
ab eo nisi per actiōs psonales. Quia tut filio et spibilisto non
essent nisi zelatōnes dispate. que distinguūt actidentale. sz filiac
et spiracō passiua. Oppm Grecī excretati sē gētio errore. dicēs
spūmsctm a solo pre procedē. pzt. qr articlm fidei negat pinaciter
ergo ze. tza. qr error pertinacie facit hēsim. dns pzt. qa spūs
sctm procedē ab vtroq detinat smodg ephesina. de Consecra.
dist. v. ta. penultiō. Que smodg sex conciliū ephesinū in Grecia
celebratū est. Et est conciliū de quinq gilybz vnū. vt hēt xv. dis
Canones. Inducti tñ sūt ad hor ddm duabg de causis vtz ibidem
in glo. illig tali penultimi de consē di. v. dna c. qa thes loquens
de processiōe spūssti solū pzōm notauit dns Qui a pre procedit
Oppa causa est Quia in symbolo apd eos edito simplr gtinet Qui a
pre procedit. nos bo adding. filio qr. et nō adding sed declarang
Sed in fine symboli apud eos sub anathēate prohibet. vt nilg de
fide trinitatis aliter doce vel pdicē aliter qz ibi cōtinet audeat. vn
dicit nos anathēatisatos. qui ibi adding. filio qr. tangit aliud. ß
nō est aliud quod adding. ß idē. cū filig tū pre sit idem in sba.
nno nos nō adding. sed declarang. vñ dicit Guilhelmg. vtz in
glosa illig decretat fideli. de suma tri. li. vi. in vbo Grecoz. quod
in gnali cōcilio Lugdonesi Grecī processiōm spūssti ab vtroq
publice fuit professi. et symbolū cū additōn. filio qr. mutauezut.
de mādato ypatozis et eccīe Grecorū. Glosa ibi. publice fuit mue
zut de mādato impatoze et eccīe Grecorū. vtima cōzde credat
xxm dis. psalmista. Z. v. vñ cta processiōm spūssti de filio
duo est considāze sz. articli cognitom. et articli pfessiom. In
primo ozta est dca. In scdo conuezsia cognitō at huiq articli habz
fundametū a scptura. profetū et mezemētū a zacon. cōsuma
tom a zeuelacon. In scptura autte Grecī et Latini gueniunt.
que dicit spūmsctm esse filiū et mitti a filio. Sed in zacon et
zeuelacon dicit. In zacon siquidē intelligedi. Nā cū scptura
dicit spūmsctm procedē. Grecī ad intelligēdū vsi fuit alio mō simili
tudine processiōis. alio mō Latini. Nā cū processio dicat in creatura
motus localis ab vno in aliū. et dicat moty causat vnig qr alio.
Grecī intellexerūt processiom primo sz ab vno in aliū. Latini vo scdo
et in hor latini melig intellexerūt qz Grecī. qr cōpauezut processiom
eternā magis spirituali. et ideo magis simili cōpauezut et sic me
lius et verig Silr scriptura dicit spūmsctm p spiratiōz procedē. et
cū duplex sit spiratio. sz flatu exteriozis. et amoziz interiozis
Grecī compauezut spiracōni flatus exteriozis. sed Latini spiracōni
amoziz interiozis et ideo latini melig. qz spiritualiozi et faciliozi
similitudini cōpauezut. Silr cū scptura dicit. spūmsctm procedē vt
nexū ad cōnexiōm. et duplex pt esse nexus. vl sic mediū iugēs
alterū. vel sic extremū in quo iungit. Grecī gpauezut primo. latī
scdo et ideo spiritualiozi et similiozi. Quia ille nexus magis
hab et similitudinē psone. Quia ergo dram huiusc in zacone. et
latini spiritualig z quenietig cōpauezut. ideo qr zacon sua sē elevauit
et per hor ad intelligētia scripture disposuit. et ideo manifesta re
uelacon edocti sunt d processiom spūssti. Grecī vo qr similitudines

Illud non est tenendū
tuig oppm inuenit in
dictis apl. et sctorū
doctoz. ß spūmsctm pro
cedere a filio est hmoi
dmoze probo. qr sacdo
tes archaye dicebat se
hāt fidē a sctō Andrea
apl. did iisse. sz q ss.
a pre procedit et i filio
zequiescit. sed in qo quis
requiescit. ab eo nō procdit
ergo. Et damas. in. i.
ta. x. Credimg in vnū
spūmsctm deū vnificatū
ex pre procedētē. et in
filio quiescentē. Istis
pestiferis psuasiombg nulla
mea cathōlica dzt assētire
Quia qr sctōs dei cultō
iste error zepbat. Illa
em psona diuina accipit
aliquid ab alia. nisi pro
cedat ab ea. Sed spūssctus
filig dicit de spūssto.
ypē de meo accipiet Joh
xvi. ergo. Ite in epīs
apl̄oz sepe dz spūs filij
ihū. Ipse est spūs filij
formalr. vel originalr
nō formalr. qr tut filig
et spūssctus. nō essent
psonalr distincti. ergo
ipse e spūs filij originā
z productiue ad pmū
ddm. vnū simplex pductū
zcepit vnū simplex pductū
vel plura. quemcūq i vno
simplici principio pductiō
est. est in proposito. qr filig
tū pre est vnū simplex
principiū productiū spūs
sancti. prout quelibet i vna
vtute spiratiā. z i vna
gnī notione. siue actiua
spiracōn. qr e vna et
penitg indiuisa t pre et
filio. Ipse qd spūssctg a
pre z filio nō procdit plu
rib. pductōmbg sz vna
tm. Ad scdm dicendū
q pr et filig zcb. ssctg
non hnt zacōm pluzium
terminoz. ß vnig tm.
Ista em tota terminus t
minat ogē zelatōm creatue
sub zon tñ vnig termini
eo qp in oībz hbg pcessionis
sit vna vtus creatiua. sic
ze ad tertiū ddm. qp
filig dei q semetipm ex
inanuit formā serui accī
piēs. voluit in oībz pfū
dissimā sua humilitate
ostendē. et pr sublimis
simā dignitatē. nō dixit
qui a me procedit. dixit
tñ implicite. equalentē
ipsig sz ipse me clarificabit
quia de meo accipiet
mihil em ab ipso zciperet
si ab ipso nō procederet

Ad qtū negō minorem. Ad pbacōm tūr de scō Andrea ꝛc dic q p talia tā nō excludit zacō pncipij zcy spūssctī ab ipo filio ꝫ tm nō expmit pncipalitas auctis. qē ē in ꝓputa. dat intelligi q tute pdūcendi spūm sctm filiū ꝫst a ꝓre et nō a se. ꝓ aūt hmōi tute ꝫst a se et tā addit. Quod dcm est m ago nō procedit ab eo illa est falsitas in dmis. q ī scō evgio filius dicit quiescē in sinu ꝑris. et tm p ecclīa gnā cōm procedit a ꝓre. In dmis em licet ꝑsona ꝓducta procedat a ꝓducente zoīn origine hmōi ꝑsonas ꝑsona distinguit quiescit tm ꝓducta ī ꝓducente. zoīn vnig z eigd penit indiuise nature.

Tho. processio duplex dr vno dicit motū localem qui applatur ē motib⁹ grossis⁹ sine processig. z hoc nō est in dmis. nisi fm quāda metaphorā. qz tales similitudines. diuina sapia scz bonitas dr procedere in creaturas. sm q similitudinē suā creaturis essentialiter effundit in illis vn et quelz creature sūt deo similiores ays Alius processio dr eductio principiati a suo principio et qz in dmis ꝑsonis vna est ab alia. sic a principio et per modū ymaginis processio ī diuinis ponit. hec processio ī dmis est oīno vnig ꝑsone ab alia sine sui mutatione

Tho. de ar. lij. vt. est nota zcdū pluralitatem replicatis ad zertū ꝫz ad aliz scz principiū productum. quod cū sit vnū ī ꝓre z filio. puta vna diuina essentia. et voluntas fecunda. supta ꝫst ze spū sctō ꝓposito ad spiratis ꝑsonas sub actiua spiratione ꝓ ꝓre et filiq sūt vnū pncm zoīn vnig vtute spirative indiuisibiliter gentis in vtrosq q ad tles productis ꝫst ꝓre. Sic se ꝫz tota trinitas in actu creatoꝛ ad creaturā. sic se ꝫz ꝓ et filiq in actu spiratoꝛ ad spūm sctm. Sed tota trinitas dicit vnū deū. et vnū pncm creatiue. eo q ecclīa diuina tā ze sctō ad creaturaz sit vna toti trinitati gnis. i ꝓre z filiq sūt vnū pncm spūssancti ꝑt vnā vtute spirativā que ē ambobz gnis et illa ē inditio vtriusq dicētis Sic ꝓre z filiq et spūssctq

differentes et mag ꝑprias aptabant. ideo sūt sua rōne depssi et nō valeū intelligere spūm a vbo procedē. ar tauerūt scīptura ad intelligendū de processione tpali. et ideo sibi vīa reuelationis clausit. Her ergo ē ratio diuersitatis in huiq articli cognitione Controuersia vo venit ex huiq articli pfessione. Pfessio vo huiq articli venit ab ecclīa latina ex explīa causa. vīz ex fidei virtute. ex pueli netitate. et ecclie autoritate. ffides dictabat hoc. et pueli netessitas iminebat. ne forte hoc qs negaret. in quod periculū incidēt grēci. Et ecclie autoritas aderat. et ideo sine mora ex primi debebat. Negatio vo huiq articli venit ex explīa tā. s. ex ignoratia. supbia. et pertinatia. Ex ignoratia. qz ner scīptura intelligebāt. ner habuerūt cognitā racionē. et reuelationē appetūt. Ex supbia. qz tū reputarēt se sciolos. et voluti nō fuerūt. nolu erūt profitēri. qd ꝑ eos nō fuit inventū. Ex pinatia. ne ronē vincerēt. z irronabiliter mouēri videnē. inuenerūt pro se racionē cōm veritate. et ideo suā sīam ausi sūt defendē. et auctū ecclie romane obuiare. Et ideo fcī sūt hereticī. qz negat fidei virtute et scismatici qa zertasserūt ab ecclie vnitate. Sed qa mos ē hereticoꝝ et scismaticoꝝ. tū se nō ꝑnt cōmbg iuuare. adhesig ꝑtem gsueuerūt accusare. ideo nos latinos accusat et zedazguūt tāq curiosos. et tanq exgnitatos et scismaticos. Curiosos qz sine hmōi actu saly erat. quāe ergo latini intromisset. hoc se in quiete qd nō fuit necariū Sed ad hoc ꝑt zūsio. qz opportunū erat ꝑter ꝑtem in quod ipi incidēt Silr etiā dicūt nos exgnitatos. qa simbola coruptionis. in qbg per scīptos ꝓtes sub exgnitatoꝝ pena hoc erat prohibitū. et ꝑt zūsio ꝑ pdicta. qz nō coruptionis. ꝫ pertinacie. Ner sīa lata est cōm pertinen sed cōm corruptēn. vel ꝑt dici sic dicit anselm. qz nouo edicto et hoc facē potuim. qa romana ecclīa hz plenitudinē potte a petro apl̄oꝝ pncipe. qua nlla ꝑs sīa. ner intrusus potuit aztare vel ligare. Ner fuit nrē eos vocare. qz ecclia ꝑ se hoc potuit facē erat etiā laboriosū ꝑt distantia. ner fructuosum. qa in grecis iā nō erat tanta sapia. Jam em ad latinos trāsierat. ugit ē verū Scdus articlq an spūssctq procedit a ꝓre et filio vt sūt vnū vel plures. de hoc sīm Innocentiū Qualiter ad modū amicitia duoꝝ procedit ab eis. nō solū vt plures sunt. ner solū vt vnū sūt. sed vt ipi plures ꝑpria ꝑsonalitate et vnū gnī voluntate. Ita spūssctus procedit a ꝓre et filio. non solū vt plures sūt. ner solū vt vnū sūt. sed vt ipi plures ꝑpria ꝑsonalitate. ſ vnū genitū voluntate. Actus em oīs essentialr ꝛpat ad ipm agentē. et ad principiū q agit. Ages at ē ipm suppm. principiū vo quo agit fortia aqua in ipo. Procedit ergo spūssctus ab eis. vt sūt plures agentes. ꝫ trī vt sc vnū ī principio quo agunt. Cū ergo vna operatio nō sit nisi ab vno. oportet ponē aliā formā vnā in vtroq. qua ꝓducūt spūm sctm. secdm racionē intelligendi. que ē conceptus voluntatis ipoꝝ **Conclusio** Spūssctus procedit a ꝓre et filio vt sūt plures ꝑpria ꝑsonalitate et vnū genitū voluntate. ꝑt ex nōbli. ē ꝑm Spūssctq procedit a ꝓre et filio per increatā voluntatē libere. ē secdm. Simplex oīno ꝑt a duobg procedē. que int se nō sūt essentialr diuersa. Tam spiratio spūssctī a ꝓre est ꝑfecta. nec tū spiratio filij ē imperfecta. ideo qz sc vnū in spirando. non hoc nō quē ex ꝑte in ꝑfectōn vt induceret filij adiutorio. ꝫ ex filij ꝑfectōn. q in oībus assimilat ꝓri. que nō repugnāt ꝑsonali ꝑpietati eiusdē

Tertius articlq an ꝑter illā vnitatē ꝓ et filio debeant dici vnā spiratis. vel plures spirantes. Pro quo sīo Quia vna ē simplex spiratio actiua. in ꝓre et filio. vt ꝑt de sum. tri. fi. pa. ta. vno. li. vj. Ideo spūssctus procedit a ꝓre z filio vt ab vno spiratore simplici. et nō a duobg spiratoribg Contrarium. Spūssctus a ꝓre et filio nō vt a duobg. sed vt ab vno spiratore dr procedē. ꝑt ex nōbli. Et est determinatio sctē matris ecclie.

relatiē ad creaturā sūt vnū pncm. vnus creatoꝛ. vnq dominq Sic ꝓ et filiq. relatiē ad spūm sctm sc vnū pncipiū

Egidius. Sic vna deitas vnit tres diuinas ꝑsonas ī creādo. sic eadē deitas. vnit patrem z filiū in spirando. Nā prout tres diuine pne creatiue habent deitatē. in qua vnūtur. qd et ipa deitas creat. ꝫ put ꝓ et filiq spirat spūm sctm sic deus eis ꝑtit. ꝑ vnā deitatē. in qua vnūtur. qd et ipa deitas creatiua que ē ipa deitas. qz tū ipa deitas sic spirat. et tū nō dicunt plures creatores ꝑp vnitatē vnig creatiue essentie. qz et ipa creat. ꝫ pnt dici plures spiratores. ad diuinā essentiā / nō spirat

Contra. ꝓ aut pfecte spirat aut nō. Si ꝑm fruſtra spiraret filius. deq ali et nā nihil fatuū fecit. Si scdm. tūc aq ꝑfectio esset in ꝓre. dm qz ner ꝓ ꝑfecte se habz ner filiq sine. ꝑfruit ī spirādo. qz tū vna sit vtq spiratiua. sub eoq zetu ad spiratq requisito ī ꝓre et filio penitq idistincto. ergo nec ꝓ sine filio. ner filiq sine ꝓre spirabit ſctm. tū ambo sint vnū pncm spūssctī

Conclusio tralis
pma · dist · xij · Spꝰ
scꝰ duracõn tpis
ner pꝰ ner posteriꝰ
processit a pre qꝫ a
filio · ner eccõn · pꝫ
Vbi petꝰ nullum inter
uenit tpꝰ · ibi tpis
duracõn neqꝫ ꝫ pus
neqꝫ posteriꝰ · Sed
in procession spussti
a pre et filio nullu

pr̃ et filiꝰ spirat
spmsticum · Sdm · Ista
gna est bona :

omnio nõ uenit tpꝰ
quũ spussticꝰ nõ pre
dit a pr̃ pꝰ neqꝫ po
steriꝰ a filio · neqꝫ cõm
modo declarãs mgr
in trã qđ an spussꝰ
pus aut magis pre
dat a pre qꝫ a filio · et
arguit sic ad qstionẽ
nã spussticꝰ procedt
a pre · vel ergo procedt
ut nato filio · vel nõꝫ
nato filio · Si nato fi
lio · igit̃ natus filiꝰ
processit processionẽ spꝰ
scti · Si nõꝫ nato filio
igit̃ processio spussti
processit gnãcõꝫ filiꝰ
et pgnis spussticꝰ pꝰ
processit a pre qꝫ a
filio

In diuinis nõ est
pꝰ duracõn qz hoc
cõuenit eternitati · ner
pꝰ causalitate · qz hoc
cõuenit essentie vni
tati Sed ꝫ positus
originis · quo alt̃ est
ex alto · et ꝫ pꝰ auto
ritatis qꝫ alt̃ accipit
ab altero · pꝰ originẽ
z potꝰ duxit z pdu
xit · hoc ꝫ · z potꝰ pus
et filiꝰ · qz ibi alt̃ ex
altero oritur · vbi filiꝰ
ex pre Sed cũ vnus
ex duobꝰ nõ cadit ibi
pꝰ originẽ · qz tũc ſt
ambo originale pncm
tũ cadit ibi pꝰ auctoꝛe
2 nuis em pr̃ et filiꝰ
sut vnũ in spussticꝰ p
ductõn pncipũ · in fi
liꝰ hoc qđ ꝫ pncm pdu
ctõnis · accipit a pre ·

de sum · tui · ca · vn li · vj · vbi dr̃ ffideli ac deuota professiõn
fatemur · Q spussticꝰ eternaliꝛ ex pre et filio nõ tangi ex duobꝰ
pncipijs · sed tangi ab vno pncipio · nõ duabꝰ inspiratoribꝰ · sed
vna spiracõn procedit · et zato ex eade decretali exciptꝫ ista ·
Quia spussticꝰ a pre et filio procedit ut ab vno pncipio · ergo ab
vno spiratore · tza · quia oĩs spirator dr̃ pncipiũ spiradi · ex
go si plures sunt spiratores · erunt plura pncia spussti · spmstim
spirantia · ans pꝫ per eade decretale ffideli et ideo sic tres cre
atores dicunt vnꝰ creatoꝛ · et hoc ꝓpter vnã vtute creandi · quam
in se habent · sic pr̃ et filiꝰ debet dici vnꝰ spirator · propt̃ vtutem
spiratiuã qua in se habet · C · pm Ista est vã · pr̃ et filiꝰ spirat
spmsticum · ergo pr̃ et filiꝰ sut spiran spmstim · Tertiũ · Ista
gna nõ valet · pr̃ et filiꝰ sut spiran spmstim · i · pr̃ et filiꝰ sunt
spiratores spussti · Ita aũt · qz adictiua accipiut ꝓ tatoꝛ suam
a supplis · Substatiua vo a forma substãtiua · Cui ergo spiras sit adictm
debet dici plures spirates · ppt̃ plitate suppꝛoꝝ · ꝫ tũ spirator sit
sbtim nõ debet dici nisi vnꝰ spirator · ꝓpter vnitatẽ forme vbi ·
tutis spiratiue · que ꝫ vnica in pre et filio sꝫ actiue · Qrtũ Qrto
est vera · pzt qz gelusion pma · ad argueba · aut sut vnũ
qđ ꝫ pr̃ et · vꝫ · q vtrũqꝫ sepatim et prise est negand̃ · qa tale
pncipiũ vnũ nõ est vnũ qz sit pr̃ prise · ner vnũ qz nõ sit pr̃ prise
sed vtrũqꝫ credendũ sit gnãtim · quia pr̃ et filiꝰ sut vnũ pncm
quod ꝫ pr̃ · sed nõ prise pr̃ · quia ctã filiꝰ · et sut vnũ pncm qđ
nõ est pr̃ · qa filiꝰ · sed nõ prise nõ pr̃ · qz ctã includit prem

. 12 dꝰ.

Item quꝛitur · tum spũs sanctus · postqꝫ
mgr egit d̃ pncipio a quo spussticꝰ procedit · agit de oꝛ
dine pressionis eiꝰ et tria tãa hoc facit · Ita pmo excludit
ordinẽ tpis · Sdo ordinẽ dignitatis · Tertio ponit ordinẽ rã
lis originis · pm facit a pncipio huiꝰ dist · vsqꝫ ibi · Nec tenẽdꝫ
est · Sdm ab inde · vsqꝫ ibi · aug · in xv · li · de tri · Tertiũ ab inde
vsqꝫ ad finẽ distinctionis

Aduertendũ tria breuiã regulã phi est · ꝓpter vnũqdqꝫ tale · mlt
qn illd qđ querit aliqui · ꝓpt̃ aliqđ aliud · ꝫ diuersũ in utroqꝫ ·
et principue qn vnũ ꝫ tã altꝰ · essentiali ordine · tũc em causali
tas sua extendit̃ z extra totaꝫ speꝛ · et nõ vnꝰ individui tm ·
ut dicit Auicena · Sic calor est magis in igne · qꝫ in corpe mixto ·
qz ꝓpt̃ ignẽ ꝫ in corpe mixto · Sed ꝙuis filiꝰ ḡeat a pre hr · q
spirat spmsticum · nihilomin nõ ꝫ hoc diuersũ in pre z filio
qz eande vtute spiratiua qua pr̃ hzt · filio gnicat · et ꝛõ p illa
eqlr pr̃ et filiꝰ spmsticum spirat · et si ctã nõ esset vna nuẽro
sz illa vtus · ꝫ spẽ tm · zato nõ valeret · sic pzt in oĩbꝰ vnitiue
gnationibꝰ · nõ em pr̃ socrates · plus mfluit in filiũ sozẽ qꝫ
soz · ut tã natus aut nõ natus · videt̃ q nra ꝛõ sit altm dare
quia dicũt per affirmatiuꝰ et negatiuꝰ · et ddm q vtrqꝫ istaꝝ ꝫ
duꝝ · ex eo q tũ dr̃ spussticꝰ procedt a pre tã natus filio · pti
cipiũ pt designẽ tpꝰ ptitu · et advm nunc · pximi an tpꝰ pns
et sic est fla · qa strat̃ q gnãs filiꝰ · duracõn processiõm spussti
predat · et in hoc sensu negatiua ꝫ vera · si negatiue sumat · ut
ferat̃ negatio ad totũ · et nõ ad ꝓm tm · aut ptitpm designet
perfectiõm natiuitatis · et advm · nunc · eternitatis · et sic ꝫ vera · quia
eterne pfecta gnatiõ filiꝰ · ꝫ ab eterno processio spussti · et in hoc
sensu negatiua fla est · Ner tho ·

Dotr spũs sctus a pr̃ et filio · veluti ab vnico pn
cipio vniformiter dicit̃ procedẽ · Et ar̃ q sic · p mgrm
in trã in multis auctibꝰ per ipm adductis · Et ꝫ fides scte ro
mane ecclie · que tradit dns · Qui ex pre filio qz procedit · ipi
quo vera · In oppm ar̃ sic · Que vel procedũt ab ambobꝰ ut
sunt vnũ · vel magnitu sut plures nõ pm · qz tũc hoc vnũ esset
essentia que spiraret · et spussticꝰ procederet ab essentia · et
a seipo · cũ spussticꝰ sit vnũ cũ pre et filio ꝫ entia Ner sdm

Sda conclusio tralis ·
non maiori perfectione
dignitatis · ner plenig spꝰ
spũs procedt a pr̃ qꝫ a fi
lio · Hanc ꝓpm probat
mgr in scdo tali huiꝰ dis
quisitis · Dotr spussticꝰ
plenig aut magis pfecte
procedit a pr̃ qꝫ a filio et
vndz · Sic nõ ante procedt
a pr̃ qꝫ a filio · ita nõ
magis ner plenig procedt
a pre qꝫ a filio · ✠

Tertia gclo · Spũs scꝰ
qui eque perfecte sit a pre
et filio procedit · pbatur
z pre a pr̃ per filiũ mit
titur · autoritate ozigme
pr̃ sic · Spussticꝰ ab illo
principalr ꝫ et mittit̃ · q
hoc habz a se · et a nullo
alio q ipm mittit · et qꝫ
ab ipo procedat · Sz hmoi
est solꝰ pr̃ · i · debz pbat
mgr per auctes · qꝫ mgr
dicit debe intelligi · nõ
qꝫ spussticꝰ minꝰ plene et
minꝰ perfecte predat a filio
qꝫ a pr̃ · ꝫ qꝫ filiꝰ nõ hzt
hoc a seipo · qꝫ sscꝰ ab ipo
procedat eque plene et
perfecte vt a pre · ꝫ hr hꝫ
a pre · i · ipo vera ·

quia nihil vnū simplex procedit a pluribꝫ · Spūssctus ost simplex · ergo nō procedit a pr̄e ⁊ filio · vt sut plures · igitur qstio fl̄a · In decisiōn erūt tres articuli **Primus ar-**
ticulꝫ An spūssctus p̄cip procedt a pr̄e ꝑ a filio · Pro q̄ nō Indūs est ordo originis sed nat̄e sm augm · qa vnꝰ est ex alio · nō ordo sm pꝫ et pꝫcip · quo vnꝰ sit por alio · Non p̄ filio aut spūssctō ullo mō est por · nec spūs sctꝰ pꝫ procedit a pr̄e ꝑ a filio nec ego · quia sm nam ide sut · et sm ꝓpietates tor relatiue se habet · Non quadruplex pt hic pomi ordo sꝫ ordo originis · nat̄e · tpis et dignitatis **Contra** Spūs sctꝰ nō pus procedit a pr̄e ꝑ a filio · pꝫt ex nōbli · Et est de mente dnī sci de processiōn spūssctī li · Idēntus · In deo nihil pꝫ aut pcip est nā aut tpe · ⁊ qua aubte elicit zaro pductor ista Quecuq; sut vnū nā · vnū illor nō procedit pꝫ ab vno ꝑ ab alio · Sꝫ sic est de tribꝫ psonis in dīnis · ergo ꝛc ⁊ · p̄m · Comune nō est pꝫ pcip · vbi nō includit essentialr in tpo · ergo spiratꝰ non ⁊ por gnatōn · ⁊ scdm · p̄m de nō principio · pꝫ est ph̄s de principio · vbi ⁊ vnꝰ · nō eadē ꝑ dūersa in utrosq; · ergo spūssctꝰ nō procedit pꝫ a pr̄e ꝑ a filio · ⁊ tertiū · Licet sctꝰ possit prede pcip a pr̄e ꝑ a filio origine · nō tn natua · tpe vl dignitate ✓
Secdꝫ articulꝫ An magis et plenꝫ procedat ab vno ꝑ ab alio · Nota sm pe · de ⁊ Omnis filiꝫ habet vtute spiratiua a pr̄e · q tn illa vna ē et eadē · in pr̄e et filio tota · ꝫ nō magis predit a pr̄e ꝑ a filio nec plenꝫ · **Contra** Spūssctus a pr̄e et a filio vnisozit dr̄ prede · pꝫt ex nōbli · Et zacd · qa spūssctꝰ procedit a pr̄e et a filio · et non pꝫ · nō principalꝫ · nec nō magis imediate a pr̄e ꝑ a filio vl ego · Ergo vnisozit · tza · qa ois disozitas in disozitate arꝫ modi pdicti ginet · Et aūs pꝫ per magrm i tra vbi mgr quodꝫt mebrū pductor singullati declarat · Ad hoc etiā valet decretal · ffideli · de sum · trī · li · viij · ⁊ · p̄m · Spūs sctꝰ procedt a pr̄e ⁊ filio vnita spiratiōn simplicissima · ⁊ scdm pr̄e ⁊ filiꝫ in productiō spūssctī sut ōno vnū · ⁊ tertiū · Licet spūssctus procedat a pr̄e per filiū · nō tn magis procedit a pr̄e ꝑ a filio · Et illa regla · posterioristica · pt vnūqdq; tle et ipm magis · habꝫ vtute in tantis differentibꝫ essentialr · nō in his que sut vnū simplr · esse ⁊ nūo · Vel illa regla habet veritate in tantis subordinate · Sꝫ prima gnerat sede vtutem tantadi · et nō habꝫ vtute in his que ht eadē nūo · nō pr̄ ht eande vim spiratiua nūo qua gnerat filio **Tertiꝫ articulꝫ**
An eque imediate predit a pr̄e vel a filio · Nō sm pe · de Te respuendo ad p̄m quo spirat · eque imediate predit a pr̄e et a filio · Respuendo ad ipos spiran · sit eqe et imediate predit a pr̄e et filio Sed respuendo ad ordīe originis psonar · sp̄ sctꝰ mediate predit a pr̄e · qa pr̄ nō solꝫ spirat spūm sctm · sed mediante filio · vt ondt Aug̃ · de san · vī · li · v · de trī · et ponit exm · q abel eque et imediate processit ab ada et eua · nihilo minꝰ tn pressit ab adam mediante eua · **Cont** Spūssctꝰ eqe et imediate predit a pr̄e et filio · pꝫt ex nōbli · qa et habito respectu ad p̄m quo spirat · et ad ipos spiran · ⁊ · p̄m · pr̄ et filiꝫ in spirado spūm sctm · nō ht se vt duo principia · ꝑ vt vnꝰ in gradi voluntate · ⁊ scdm · Licet filiꝫ sit mediꝰ spiradi spūm sctm · inlicꝫ tn pr̄ et filiꝫ · eque imediate spirat spūm sctm ⁊ · ẓm · Sit creatua a tribꝫ psonis imediate predit eque · pt vna vtute creadi sut sctꝰ procedit a pr̄e et filio pt vnam vtute spiradi · ⁊ · Ad tertiū Aug̃ est tera · pꝫt ex gradon scda · Ad argutū istiꝰ qstionis rndet · q; soluit ex nōblibꝫ predcte quor

Post hoc considandū est Postꝫ mgr egit de modo · principio · et ordīe processionis spūssctī · Agit de dra processionis et gnationis in dīnis · Et tria circa hoc facit · Nā primo ondit · q; spūssctꝰ nō procedit a pr̄e ⁊ filio

Contra p̄ma lr̄alis dist · xiij · Spūssctꝰ procedēs sit a pr̄e et filio · nllatenꝰ illor filiꝰ ⁊ dicendꝰ · et p̄ sic · Illud a illo cathol̄ico ⁊ dīno · ad quod sequit̄ tanta absurditas sꝫ int̄ deū aliquid nasci a duobꝰ vt a pr̄e ⁊ mātre · Sꝫ hor sequit̄ · si spūssctus filiꝰ pus et filiꝰ dicet̄ur · ⁊ hoc nō est dīnm · tza · vt maior sed bene probat mgr in textu · p auctrem Aug̃l · qua ze spadz ad ista assignat · cur spūs sctꝰ nō dr̄ ee natꝰ vel filius cū tn procedat · Sba pus · vta bn sit filiꝰ · Ad dedo dr̄ · Sꝫ si spūs sctꝰ filiꝰ dicet̄ur · amboꝝ vtiꝰ filius dicet̄ur · ffiliꝰ appellatiꝰ est duoꝝ mascl pus et matis · Absit at vt int̄ deū patrem et int̄ deū filiū tale aliqd suspuem · amboꝝ em filiꝰ dicet̄ur si ambo eū genuissent quod abhorret oīm sctoꝝ sensꝰ

Contra scda · quod filiꝰ procedit a solo pr̄e · distinguo · a nō qo sctꝰ predit ab utroq; · Ista ꝓpm ꝓbas mgr in tra qm Aug̃ filiꝰ nō tn dicit̄ gentiꝰ · sꝫ etiā procedēs vn Joh · viij dr̄ · p̄ma filiꝰ ego a pr̄e processi · pr̄e sctꝰ dr̄ tn procedēs ⁊ nō genitꝰ · Ad quod rndet dr̄ q; liꝫ vtꝫ ipoz tā filiꝰ ꝑ sctꝰ predit a pr̄e · hoc tn diuersimode · Nā filiꝰ procedit p modū nat̄e · et tō dr̄ ⁊ genitꝰ et procedēs · quia de quod gnat̄ procedit ꝑ nō econtra · Spūssctꝰ vō procedit p modū voluntat̄e sic dat̄ ⁊ nō natꝰ · Cui ergo nō de qđ donat̄ ab aḡo · nascit̄ ab ipo · tō sctꝰ dr̄ tantū procedēs et nō natꝰ ·

vt eorū filig. Scdō subdit diuersitate mt gnātoz et pcessiō
Tertio subūngit q spūs scūs nō debeat dici genitꝰ Primum
facit a pmō dis. vsqꝫ ibi Cū aūt spūs scūs. Scdm ab inde vsqꝫ
ibi Nūt gsidandū est. Tertiū vsqꝫ ad finē di.

Circa hūc. Processio in dīnis ē ozigo vnīg psone ab alia sine
aliq mutatiōne. Cui aūt due processiones. vna ē filij qe dicit
generatio alia spūssitꝰ qe dr processio. Cuius ratiō est. Quia
in dīnis processio accipienda est. sm actum manēte in agente.
que qdē actio in nā intellectuali. nō ē nisi intelligere et velle.
Scdm igit actum que est intelligere. ē pcessio vbi. qe dr gnāre
qz ipm vbum procedit in eadē nā. Scdm aūt actionēqe ē velle
est processio amoris. scdm quā amatū ē in amante. sic p gnām
rem vbū intellectm ē in intelligente. et ponit due processiones
in dīnis. Sed quāe penes intellectm et voluntatē capiūtur
processiones. et nō penes potiam. cui potia sit vta bñ attributa
deo sic scia et voluntas. Dēm. q potia ē prim agendi in aliud.
Non scdm potiam actꝰ actiō adeꝑ. qd ē altig essentie. Non sm
hāt nō accipi pcessio diuīe psone sz creatue. Adueztēg
Notio dr illud qd est prim cognoscendi psona. Et tria ad no-
tionē requirūt. primo q sit ꝓpetas definiatu nō gnālis. qz gnāl
nō distinguit. Scdo q illa ꝓpetas sit relatiua. qa sola relatio
originis distinguit in dīnis. Tertio q sit ꝓpetas ad dignitatē
pertinēs. eo q prima qua distinguit ē nom dignitatis. a quo dē
ab alio. nō per gnātom. nō ꝓportat aliqua dignitatē in spūssitō
sery aut ē de prē. q ibi in ipo tangit in primo. ꝓportat dignitatē

Vtrū generatio et passiua spiratio. sint processiones
realr differētes Et arg q sic. In quibus actꝰ sut diuersi
sm spem. gnātio filij et amoris in ipm spiratio. ergo silr
diuinis. Cōsequtio vera. In opposm arg sic. Si sut differēn aut
dra sbalia. aut actiuitatis. Si sbalia. ergo q gnāt et q spirat
dr sbale. Si actiuitatis. ergo ē actiuus in deo. Cōsequens fls.
In deffensione erut tres articuli. **Primꝰ articulꝰ** de gnāre et spi-
rare in psona prīs. pro quo nota. Quidam grauiter in tinte
in vna simplicissima psonalitate. nō dr realr. Sed prima pro
ē simplicissima sic et deꝰ. et int istā psonalitem. includi essen
gnātio actiua. et spiratio actiua. ergo ta essentia qz gnātio actiua
et spiratio in prē. nō dr realr. **Contrꝰ** In psona prīs
gnāre et spirare nō dr realr. pzt qz nobis. Cōsequēs. Gnā-
re et spirare in prna prīs nō dr ab essentia realr. Cōsequens.
Licet gnātio sit eade res cū spiratiōe. tn diuersoꝫ respectꝰ
possūt fundare ꝓpietates ad diuersos terminos. pzt. qa pater
per gnāre ꝓpietatē filio. et per spirare spiritui sto. Cōsequēs fls
actiua et spiratio actiua in prē nō faciūt numerū. **Scdꝰ articulꝰ**
De gnāre et spirare i psonis filij et spūssiti. Nota. sm pe
de. Cōsequēs gnātio ē emanatio per modū nature. spiratio passiua
per modū voluntatis siue actitie. Nā vo nō ꝓportat nisi vnū
prim. sed actiuia ē pluriū. quoz qdēt ē prim. hinc ē qz gnāre
filij realr differt a spiratiōe spūssiti. **Contra** Gnātio filij
differt realr a spiratiōe spūssiti. pzt qz nobis. Cōsequēs fls
gnātio est ꝓpietas distinctiua filij. sic spiratio passiua ē distincta
spūssiti. Cōsequēs. Licet in dīnis idem sit nā et voluntas. tn
alig actꝰ attribuit nature et alig voluntati. Cōsequēs fls. spūssitus
procedit. quo datꝰ filig quo natꝰ. **Tertiꝰ articulꝰ** de
processiōne filij et spūs sti. Nō sm pe. de ta. Procedere
vnoq cuput genitꝰ. vt sit idem est qz emanatio ab alto
et sic est gnāre scdm rationē filio et spiritui sto alioq applate
et procedē ē emanare ab alto in alterū. sic procedit amor
in amatū. sic est ꝓpium spiritui sto. Appropriatur aūt spiritui sto
quis gnāre sit filio. Ratio. qa ipse. procedit a duobus. filig
ab vno solo. et crimde plꝰ videtur ꝓpie de rōne processiōis
Contrꝰ Appropriata processio spūssiti differt realr a pces-
siōne filij. pzt qz nobili et ratio. quia processio appropriata spiritui
sancto ē amor spūssiti. et processio filij. ē ipemet filig

Spiritui sco querit processio tpalis. quia illa processio que est ad tm tpalem. sed ad terminum q̃ in tpe cepit esse. go ꝛ aīa quod se hꝫt p modū fluxꝰ siue processꝰ mīe duoꝝ terminoꝝ. quoꝝ vnus se hꝫ vt terminꝰ a quo. et alius vt terminꝰ ad quē. sp illud denominat a termino ad quē. et ideo motꝰ et mutationis sp denominant a terminis ad quos sunt. v. phīcoꝝ. sed processio vtz ex vi nōbuli mediat mīe duos terminos acquirit enī aliquid a quo procedat. et aliqd ad qd̄ procedat. hoc pꝫt. q. pr̄ et filio diligunt nos spūsscto. ergo amoꝝ q̃ spūsscto procedit etnalr a pr̄e et filio. aliqō mō terminat ad nos q̃ cepimus esse in tpe et illa processio tpalis pt sic describi. est progressꝰ amoris a pr̄e et filio ad creaturā p sanctificationē ei⁹dē. In hac descriptiōe progressꝰ pōt gnē creatē pro dignitate. et qa processio ad tm a quo. ad terminū ad quē. et ad effectū q̃ sequitur. huiusdi processionē. ergo vt ab oībꝫ hmōi dr̄e generant⁹ q̄ ad p̄mū pr̄ et filio quo ad scōm ad creaturā et quo ad tertiū pōt eis sanctificatiō

dom. Spūssctꝰ spīrat non est tpale. ergo nec processio. dom. Licet spīratio et processio sint idē in significato. tñ dant in modo significandi. exeo q̄ aliquid ḡnōt processio qd̄ nō ḡnotat spīratio. nā spīratio solū tēnotat pn̄m a q̄. ſ processio etiā ḡnōt terminū ad quē. q̄si eternē. processio dicet etna. sic tū amoꝝ procedit a pr̄e in filiū. et ecō et si ē tpalis. processio pōt dici tpalis

Spūssctꝰ licet tpali processionē nō accipiat ee nouum. accipit tñ quēdā modū essendi nouū. puta ee q̄liter nō erat. sc sanctificando creaturā. nō tñ p mutationem sui. ſ tm̄ p mutationē. et nouitatē se tenendo ex pte creature. Et sic ōn deus ex tpe dr̄ creator et dñs. nō p mutatꝰ sui ſ p sola nouitatē se tenēte ex pte creatue. sic ex tpe pōt esse processio terminari ad creaturā. et poss ipe incipiet esse in creatura aliter q̄ fuit. sed q̄liter nō fuit. sp̄ eni mutationē et nouitate sui ſ solū creature. Ita q̄ nasci quodd̄ quēdā mutua relatio. que q̄uis sit

Sed spūssctꝰ et filius dicunt relatiue. ergo et processiones ipoꝝ. Et. p̄mū. processio immediate et ab vno nō p̄cedente nec exīte ab alio. Et. scōm. Spūs sctꝰ est ab alio. tm̄ procedente. sed exīte ab alio. qm̄ a nō procedēte nec exīte ab alio. Et. tertiū. processiones spūssctī et filij dicunt sm̄ relationē originis vnius emanationū. Et. qrtū. processio spūs sctī nō est ingenito. Et. qntū. Spūs sctus nō est genitus. Et. sextū. qlio est vera. pzt ex gestis. Sed argumenta rndē q̄ diuisio et insufficies. qā in dīnis nec sbā distinguit nec actus sed relatio.

Preterea diligenter annotandū est — postq̄ magr egit de processione spūssctī etna. incipit agere de processione tpali. et tria facit. Nā primo ostendit sm̄ sctm a pr̄e et filio sil̄ tpaliter procedē. Secdo q̄ spūs sctꝰ dat⁹ persona⁹ in suoꝝ donoꝝ. q̄ncuq̄ Tertio q̄ a nullo alio missi a deo datur instruēntali operatiōe. Primū facit a principio dist. vsq̄ ibi. Sūt aūt aliqui. Secdm ab inde vsq̄ ibi. hꝫ quēq̄ vtrū hēt vitā sctā. Tertiū vō ab inde vsq̄ ad finē istīg distinctionis. Circa quod quis In quo dicunt processiones tpales. missio et apparitio. Respondet q̄ dicunt rationē. Nā processio tpalis dicit⁹ in ordine ad terminū ad quē. Missio in ordine principij a quo. Donatio in ordine ad effectū sed modū Apparitio in ordine ad signū visibile in quo manifestat⁹ ipsa processio Si arguatur sic. Quod diffundit⁹ dilīgit. quod dilīgit⁹ minorat⁹. quia virtus diffusa minor est. Sed. v. dicit q̄ in his verū est. que habent ordinē ab origine deficiendi. sī caritas origine habz ab indefectibile deo et ideo de quanto magis diffunditur. de tanto potentior efficit

Non mutabilis spūs. Contra sapientie vii. dr̄ q̄ spūs intelligentie mobilis est multiplex ratione q̄ immobilis est in se et essentialr. ſ mobilis in nobis effectiue. Spūs enī sctꝰ cū sit deꝰ. vbiq̄ est. et ex hoc q̄ nris mentibꝫ illabꝫ. nō mutatur. sed relationē creature ad ipm̄. sm̄ diuersos effectus. ꝑ hoc deo assimilamur diuisibiliter. Non hoc q̄ deꝰ se hꝫ aliter ad creaturā ex diuisis domꝫ receptis in ea. nulla mutatio in deo est. ſ tm̄ mutatio in creatura. Ecce q̄ per dona creatura⁹ sit disposita. et per hoc solutꝰ ista obiectio. Quia sm̄ se vbiq̄ est. sm̄ se nusq̄ pōt procedere. Sed spūssctus sm̄ se et in creatura. ergo secdm se in nullā pōt procedere. Quod pe. de tra. sic solvit. ꝛ/o. q̄ ista obiectio procedit de processione locali. hꝫ vō q̄uis ex pte termini ad quē hēat similitudinē cū processione locali. nō tñ localis est. nō enī incipit spūssctus esse in loco nouo. sed nouo mō per productionē noui effectus et noui respectꝰ. exquo creatura se hꝫ aliter ad sp̄m sctm q̄ pr̄. Non ipe dicit⁹ aliter esse in creatura q̄ pius. q. ē in ipa vt in cognoscente ipm. et amante. qd̄ nō pr̄. sic lux solis que pulsat ad oculū tenū. si oculꝰ mirabiliter illuminet⁹ ad videndum. tunc aliter est in ipo oculo q̄ pr̄ mutatione oculi. nō lucis h pe. d. t.

14 Virtū in processione tpali spūs sctꝰ datꝰ personaliter. et cū eo dona gr̄e gratum facientis dentur semper. Et ar⁹ q̄ sic per mīam hic in lra. et per aplm ad ro. v. Caritas dei diffusa ē in cordibꝫ nrīs per spm̄ sctm q̄ datus est nobis. Et q̄to diu In oppm ar⁹ sic. Spūssctus per se sufficit. ad omne bonū. ergo cū eo supfluet aliud donū ad bñfaciendū. sed nō supfluit. ergo ipe nō datꝰ persona. vnit⁹ q̄to fla In decisione erunt tres articuli

Primus articulus. de processione spūssctī tpali. Pro quo nō sciendū primo quidē. Spūssctus a pr̄e et filio procedit vt amoꝝ. processus aūt amoris ē ab aliq̄ in aliquid. Procedē vō ab aliq̄ dr̄ dupliciter. vl̄ vt obiectum tm̄. vl̄ vt sibi ultimum susceptibile. accipiendo large sub ultimo susceptibile. q̄cūq̄ modo susceptionis. primo cū obiectum amoris q̄ est spūssctus etnū sit. eig processio ē etna. Secdo cum sub ultimo susceptibile sit tpale. eig processio ē tpalis. Est aūt processio

Ratio huius q̄ nō in ista dist. agit de tpali processione spūssctī est ista. q̄ magis processio tpalis. multum facit ad declarandū processionis etne. et hoc q̄ ē ab eodē pmo sicut et etna et etiā multa precedēt. et quedā nō grossiora. et ideo magis nō pertinebat. ſ q̄ intendentibus dictū est de generatione tpali et etna. quod sit ab eodē primo. et q̄ tpalis generatio filij ē magis et etiā illa assumpt duas nātās. vtz diuina et humana. Et quando. Et ideo de ea debuit determinari per naturā diuinā in tertio libro. vbi de nā humana agit⁹

b

realis ex pte creature tm̄ solū est. cum omnis ex pte spūssctī eo q̄ hmōi relatio reducat⁹ ad relationē rōnis modi. que vt pzt p phīm. v. metha. ens q̄ minus sit realis ex pte mensurati. tm̄ est. quod mensurē ex pte ipsius mensure.

Item processio spūssctī nō fuit in columba vel in nube in q̄ apparuit spūssctus in monte thabor transfigurato dño nec etiā in igne. cum mittebat spūssctus apls in linguis igneis tā. q̄ in tmīo. si solū tacit in signo. et ideo non oportebat tūc accipere hanc effectū sanctificationis. q̄ talis effectus tm̄ cohibuit q̄ et processionē in creatura rationali sed intellectuali. qē illig processionis tmīg sustentiū et non sic doctrina migei. sed doctoꝝ aliter est in vbo docentis. et aliter in mente discipli audientis. q. in vbo est visitatorie tamq̄ i signo. sed in mente discipli suum effectum tanq̄m situm est in proposito

Tpale duplex. q̄d dr̄ vnos eo q̄ ipm̄ sit subiectum tpi et motui celesti. alios eo q̄ ipm̄ sit vltimum q̄ est tpale. primo nō est tpalis processio spūssctī sed secundo

tho. de ar. Aliqd ē tpale pt dr intelligi
vno mō mīte puta q
idpm qd ē cept ē in
tpe. Alio extīe, puta
q aliqd aliud cept esse
in tpe. qd voce referr
ad ipm. tuig zelator in
tip tēpe in tpe.
Sic degetīg cept esse do
mig in tpe.

Q mūs sctificand sit
effectus tertig limitatis
in aggat spūi sctō. nā
sic opa in qbg relat sa
pīa diuina. aggat filio
tū sit sapīa genita in
dīis. sic illa ē qbg bo
nitas et mīa duc sit
apprīat spūi sctō. eo
q spūs sctus sit amor pro
cedens in dīis.

Pr et filig nō dant
nob dona gratuita. m
si dando nobis amore
suū q est spūs sctus

Spūs sanctus nō dat in
ti dono suo. Quia qm
do rūq spūs sctus datur
tūc recipies sctificat
vt si sctificatus est. in sctitate
augmētat. vt pzt ex
descriptōne p fessoris q
queda sūt dona. t qbg
nūq gfecit sctitas. Que
q nō confert
q non. Queda quibus
se confert. In primis
nūq dat. In sctis ali
qīs. In tribus semp. pzt
hoc. q fides informis
et timor seruilis. sūt
dona spūs sancti, tū prīse
in tpis sctendo nlla to
fert sctitas. Tertio pro
miraculoz. fria fm
guaritū. et profetia. qm
q tollata sūt malis qm
dog domis. et tō qnq
tū sctitate. adh sine sct
tate. Sed caritas et
gra. nūq referuntur
fine. f misi tū sctitate
igit. Quīq xv. p tri.
Solū tū hoc dono dat
spūs sctus.

Sic em si quis clauo
infixū ligno expellet
alīd clauum impellendo
quis ipulsio et expul
sio essent simul dura
tōne. tū quīta ē ex pte
agentis. pz nāli intel
ligentia est ipulsio q
expulsio. quia nō ex
pellit misi ipellendo. tū
quīta ē ex pte recipiētis
pus fit expulsio q ip
pulsio. qa nō recipit
misi dimittendo. sic ꝛc

Illabi aīe est per es
sentiā ipam immitte-
tpalis. qua spūs sctus procedit a pre et filio ad sctificandū
creaturā. In qua descriptōne tria tanguntur que ipozitat processio
tpalis. Primū. respectus ad id a quo procedit. Scdm. respectu ad
ad qd procedit. Tertiū ē. effectus que efficit et gnōt. Illud em a quo
spūs sctus procedit est pr et filio. Illd vo in quod procedit ē creatura
effectu vo processionis sue tpalis. est sctificatio creature. ex pro
cessione em tpali tū tangitur in creatura noua habitudo creature
ad ipm. et nō ego. tangitur in creatura quedā relatio et dependentia fm
rem. tui apte spūs sctī cōtīndet relatō sm intellectm tm. sic tū dr
deus dns noster refugiū Contra respectū subiecti susceptibil pōnit
processio spūs sctī tpalis. pzt ex dictis. C. primū. Respectū obiecti etīa
est processio spūs sctī. Scdm. respectū subiecti tpalis censenda est
processio spūs sctī. Tertiū processio tpal spūs sctī nō differt ab etīa
nisi per actūs. qa nō differt ab ea nisi p respectm extīoz. et actūs
connotatōm eta creaturā. Processio spūs sctī ge loquendo nō pot nūq
cū etīa sua processione. ita q dicāt due processiones. qa idē nō ponit
num cū seipō ge loquendo. sed processio spūs sctī que dr tpal ē idē q
etīa. et sola rōne differes ab ea. go. bōr p. qz eadē processio spūs
sctī fm q terminat ad obiectm etīnū. dr etīa. et fm q terminat ad tpale
dr tpalis. Secus autem de processione spūs sctī psonali. Nō
vt dicit aug. Totū et solū bonis malū est vti fruedis et fruī
vtendis. ergo offm est totū bonū ei. Ad fruendū aūt eo quo frued
est. requīr pnia fruibilis. imgntū fruible. vt sez apphendat. t gnat
in zacon fruiblis et zequīr dispō debita fruētis. hmōi ē q zequīr
pntia spūs sctī et eius donū sez amor quo mhereat ei. Contra
In processio tpali spūs sctī dat psonalr spūs sctus accipiēti. vt pz
ex nobli et ideo qa per tēm missionē mittit spūs sctus. ad mhabi
tandū hoīem per caritatē. q aūt adhereat deo per caritate. vnq spūs
effundit tū eo. q aūt vnq spūs est tū deo. nō solū hīt donū. sz etīa dona
tem. nō solū gnīm nō per essentiā. sī velut obiectm beatificū. t spāle
retributōnes dicentorē. C. pīm. Licet spūs sctus dat hōi psonā. nō ti
tas infundit eidem supefluent. C. scdm. licet caritate zete
vniuīt formalr. spūs sctō tū efficienter. C. tm. ordīne ex pte susti
pietis in spūs sctī pcessionē pōrē caritas spūs sctō. sed ex parte agentis
spūs sctī ē pōr caritate. Ratio pīm. qa pōr ē dispō ad finē q finis
ratio sedi. qz finis zatō est et tū eoz que sūt ad finē. Tertiū ar
tictr de donis pez spūm sctm tollatis. Nō. Processio spūs sctī in
aliquē impōrat nouū modū essendi in illo. Sūt aūt dona gīa
que sūt cū spūs sctō. sed pnt esse sine spīritu sctō. vt dona gratis
data. qz nō coniungunt fini. Alia sūt que sūt tū spūs sctō. et spūs sūt
tū ipō vt dona gratū faciētia. In pīmis donis nō dat spūs sctus
simplr. sī solū in sctis. Ratiō. qz per ista dona zeripiēt gūguntur
ei vti suo fini. Cono In processione spūs sctī tpali. tū dat spūs sctus
personalr. dant aūt eo dona gratū faciēta formalr. pzt ex notabli
C. pīm. In domis gratis faciētibg aligis dat spūs sctus ad vocē et
intellectm tm. vt sone. C. zm. In domis gratis faciētibg aligis dat
spūs sctus ad vocē et intellectm. et cōsiliū sīt. vt esaie. vij eiusdem
dicit vbi cōcipiet et pariet filiū. C. tertiū. In domis gratis datis
dat spūs sctus ad vocē tm. vt Caiphe. tū dixit expedit vob vt vnus
homo moriat p ppō. C. qrtū. Questio ē vtr pzt ex glosa. Ad ar
guentū in oppm. q spūs sctus sufficiēs ē ad omnem sctificatiōm in
zacon pncipij effectiui. sī non formalis.

Hic considerandū est. tū spūs sctus vt Postq
magr egit de pncipio tpalis processionis spūs sctī. qua
datur a pre et filio. et suo mō a viris sctis. Hic inquit
dctrum a seipō dat vel mittat. Et circa hoc tria facit. Nā primo in
quirit dctr spūs sctus a seipō mitti dici debeat. Scdo vtr mitti a fi
lio quemt determinat. Tertio prem nō posse dici missū insinuat.
Primū. facit a pncio vsq ibi. Quo circa quenus est. Scdm ab inde
vsq ibi. Sz quia cur pr. Tertiū ab inde vsq ad finē distinctionis
Adueztens fm tho. hic in scripto. Q missio vel datio zon
sue significatōnis dicit extrīn actuig. vt missi ab aligo. sic a mit
tente ad aliquē tm. Iste aūt exitus in creaturā ē fm distantia corpale

Conclusiones tales tex
tū explanates vide circa
textum. dist. xiij.

p. de C. Spūs sctus solū
dat tū illis z in illis dom
que sūt a spūi et tū spū
sctō. vt gratū faciētia
Quia in domis gratis da
tis. nō dr sm spūs sctus
procedē. vel dari sic in
istis. Quia per hoc ssequ
retur esse vt finis qō fru
imur. qa per ea gnīmur
ei. Nā sic processio filij
a pre. et spūs sctī ab vtrq
sūt pīma exitus nāe a deo
creante fm dona nālia.
ita st pīma exitus nāe per
dona gratuita ex hoc in
ferr p modū tertij. Q nllg
bō constitutōq sītg auctozi
tatis sev ptatiue. pt dae
spūs sctm. liz ministrādo
vz administrando sacrmēt
hoc facit potest. vel p modū
ipe tractōnis. et zom ista
pot bīg tho. quia gra g
tū facies. elevat hoīz su
pra totū esse nāture. eo
q ordīnat ipm finem
in quē perfectiue sua nāt
attingere nō pt. et exigo
a solo deo confert. tza ex
hoc. qa nō ē pgle q aqua
forma p creaturā reducat
in esse. qe nō eductē de
potia māteie. vnde em
est. q aīa rōnalis treat
a solo deo. Con B. v. de
dono spūs ab hoīe. tol
lit ordīne aīe. tollit lub
tatē arbitrij. minuit glo
riā dei. et in gliscentia
vanā mducit et derlat
hoc sit. Obra pt sup ex
li. ar. et exigo si hō possit
dare gram. hō haberet
posse sup aligd li. ar. sz
arbitriū q ē alīd sub stā
non est liberū. et talis
dona tollet libertatem.
Item maxia ē gla deo
de ipij iustificatōne. Sed
maxima gla dei nō dr
aliq gnīm tazi. igit si gnīm
divine glorie dezogatur.
Et exigo si aligd gīa deg dat
gram. aligd gīa deg iustifi
tat. et igit tal donatio
minuit glam dei. Item
instā ē pa. speranē in eo
qui pt dare meritū salutis
sz si hō posset dare gram
posset dare meritū salutis.
ign in sta esset sperare
in hoīe. si hō est vanus
igit tal donatio daret
fiduciā vanitatis.

Alex. Cooperari ad susceptōm
spūs sctī vel gre dupliciter in
tellīt vel quo effectuē in ac
tūm illa aliquid. q dr spūs sctus
vel gra. sic deg aligd dr
operari mere nāl. vel volute
sic q in vna actōne operare
deg z nāl. sic nō dr crea
tura cooperari nec etiā ministerialr in susceptōne gre
Aliqo dr cooperari dispositiue etc. pt creatura cooperari
sed dupliciter. q angeli ad intra vt instruendo mtr aiam

quod dr eoz illuiare zt
scitando et ꝓdimeta
amouendo qd dr eoz pz
gare Adey aut ꝑ hoīz
ſ disponendo p sanctu
dispensatoz. ſ impetrando
per ozom. et mstruendo
seu admonendo p̄dicatoz
qz fides est ex auditu. au
ditus aut p verbum dei. ro. y.

Conclones tres tales
ponit ordo tract. ex quibus
sequit ista cozpa. C
Spūssctus a se nō
pcedit p processionē et
na. bn tn tpali. sm quā
et dat tpale. C. zm nō
t sile de gnare et non
gnare in dīs. et de da
re procedē tpale. qz illa
portat relationē etne o
zginis. et ita attribuit sm
aliquod eoz. sic q nō al
teri. nec arguit ꝓpōz
Sed ista includit ordo
fractā zd quozūda ef
fectual in creatura. q gnā
tur ſ a tota Trinitate. C
tertiu secūm magrm Inter
mittente et missu non
tangit distinctio psonalis
ꝑ solū gntu ad rōnem intel
ligendi. vt idē ipe sit mit
tens gntu deg. et missg
gntu donū. C. quartum
cui cuiusq; quet qd ē ab a
lio et ē in alio sm nouā
rationē. ille dr mittere
mittē spūssctum. et hoc
quet ipi spūssctui sedm
ab alio vn secm mittit
et dat. qz vbi vult spūs
Joh. iii

Cū a quoq; cognoscit
B. Tho. dicit. Cū actu
ale donū in qd pna mit
tat habet. adhuc ordi
natur nō pt sciri vtrū
illa pna actualē habeat
et hoc silitudinē actus
nālis ad actū meritorū
Nec ex aquibus signis hoc
pt cognosci nisi tm̄ p re
uelationē ecclesie. Habeat
et ideo Job vi dr. Si ve
nerit ad me. nō videbo
illū. et si abierit nō in
telligā vñ et ꝓpter gratia
forūs. in qua aduentꝰ pne
cognoscit. nō pt ecclesie
naliter cognosci. quibus do
nū p̄ceptū sit sufficiat
in se in cognitoz aduen
tus psone ductus. et
ppt hoc dicit magr. q pce
pitur gntu p̄pi pt. ad
quod intelligēdū nōnq; q
in argmtō sunt duo p
dus vnus ꝑ prout co
gnitio intellectiua tenet

missi a mittente. et in cōpatiōne ad tm̄ ponit in misso esse. vbi nō
fuit pius. Quia aut ois imperfectio amouenda est ab his que i dīna
p̄dicatoz veniūt. ideo missio in dīnis intelligit. nō sm̄ ordinem
locale distantie. nec sedm aliquā nouitatē aduentꝰ ipi missi vt
sit vbi p̄ nō fuerat. sed sedm ordinē originis. et sedm nouitatem
aduentꝰ ei ad quē fit missio. vt nouo mō psona missa in eo esse
dicat. ex quo pzt q missio de ratiōne sui. dyffert a processione et da
tiōne. Processio em̄ magis potest processio. dicit ordinē distinctum et respectū
ad principiū a quo procedit. et nō ad aliquē tm̄. et ita spūssctus
mag̃ proprie dr̄ procedē a se. q̄ mitti. tm̄ processionē tangendo gnāter.
prout dicit nouā habitudinē in qua procedit. dr̄ procedē tpale. Quod
aut nō ꝓportat distinctū dati a principio quo dat. qz ide pt dare se
ipm̄. ꝑ tm̄ ab eo cui dat. Nam datio vel donatio. nō includit aliqua
autoritatē ordinis dati. nec aliqua ordīs principij. Non pt conuenire
essentie. qa diuing. pt dat essentiā suā filio. Sed missio pot dis
tinctionē in misso. et ad pm̄ et ad tm̄. et iō tm̄ dr̄ spūssctū mitti.
includit in significatione missionis vtriq; respectus scz et etnū. prout a
pre et filio procedit. et tpaliter prout habet in habitudine ad creaturā
que nouo mō ad ipm̄ se habet. C. sequit. Unde spūssctus qui vbiq; ē
non possit esse vbi nō fuerat. loci mutatiōne circa ipm̄ intellecta. tm̄
pt esse aliqo modo. quo pius nō fuerit mutatiōne facta circa illud i quo
esse dicit.

Vtr tpalis spūssctus missio possit esse sine filio et ar. q sic. Quia in die pētecostes spūs scūs missus est.
in linguis igneis vt pzt act. ij. et illa missio fuit ē sine filio
ignis qdo ita. In oppm ar sic. Sapia appatur filio. caritas
spūssctus. sed nō fit donatio sapie. sine spūssctu. nec caritatis
sine filio Job. xxvi. Ad eū veniemꝰ et man. a. e. fa. scz ipm
subiectum susceptibile illuminando et sanctificando. Cū ergo zatiō hoz
effectuū dicat mitti. nō ē missio vnq; ab aliō. igit qdo fia.
In decision erant tres arti **Primo articulo** de missione visibili
proquo nota. q missio tpalis est psone emanatis p aliquod sibi
appatū actu vt habitu manifestatio. per quod ipa psona habetur
vel haberi ostendit in subiecto susceptibili et hoc dupliciter. vel sm̄
et hoc fit per creaturam et gratiam gratum facientē. Que sedm bm
tho. i. ne. q. cxij deo cōuenit. vel sedm quid. quod fit p gratiā
gratis datam. per quā aliqs trahit altezi in bonū. vt ē gra
linguarū data p̄dicatoribus ꝛc **Contra** tpalis et visibilis missio
spūssctus potest esse absq; filio pzt. q. pt spūssctus manifestari
absq; missione filij. vt pzt in argumēto. ꝛc̄ gelo ba. C. pm̄ q
sctus pt semel absq; filio mitti. C. sedm̄ ffilg pt semel
absq; spūssctu mittere. C. tertiū spūssctus pt mitti absq; filio
et ego. **Nonq** sic missio invisibilis idem est cū processione etna
sed addit manifestationē ad intellectū solū. sic missio visibilis idē est
cū invisibili. sed addit manifestationē visibilem ad sensū. Includit
em̄ tria in intellectu suo scz psone emanationē etnā. psone habitatorē
mūnā seu p̄nā. et vtriusq; in signo visibili manifestationē et euiden
tiā. Non portat triplicē respectū. vnū etnū psone ad suū pm̄
Alterū tpalem causē ad effectū. Tertiū tpalem signati ad signū
Secundo articulo de missione invisibili. nō dicit augg ad pollē
tiū et habetur in canone xxvii. q. i. Sic em̄ et de cōsec. dist iii
ta. vbi. Ubi notatur de hoc opa trinitatis inseparabilia sunt scz
inseparabilitate voluntatis et operationis non opa trinitatis sunt dupliciā
scz operantia et operata Operantia sunt duplicia. scz ad extra et ad
intra. Ad intra sunt que nō sunt actuū effectū ad extra productiua
sicut sunt opa emanationis vel originis et ista sunt separabilia se
parabilitate operationis. pz̄ em̄ generat. filiū grātur. spūssctus
procedit ꝛc Ad extra sunt que sunt aliquū effectū ad extra productiua
et sunt inseparabilia. inseparabilitate voluntatis et operationis. Ex em̄ fi
lio tm̄ natus est. hoc voluit et effecit pz et filius et spūssctus
q spūssctus in liguis apparuit. hoc voluit et effecit pz et filius
et spūssctus ꝛc Opera ad operata sunt effectus cuiusdam sensibiles

in deū Aliqd̄ put
cognitū intellectiua
deū accipit vt quē
dam et bonū et si
ubi nō fuerit aliq ꝛe
sistentia qz tali gustatio
seq̄ amor z delectatio
qz sm̄ philm̄ vni cuiq;
operatio perfectum
non ꝓdit. sequitur
delectatio et qz ī pres
sionē vi etni ē cognitū
p̄sentia. sm̄ omēz mod̄
ideo ex tali notitia pro
cedit amor. et ideo
dr aug. Verbū quod
insinuat intendimꝰ
tm̄ amoē notitia est
Quodcūq; ergo deum
cognitū. ex qua non
sequit amor gustatiuus
qui quidē ipi cognito
nō ꝓportionatus. nec habet similitudo filij
nec habet imitatio
filij. Quia ad talem
accipit cognitū tm̄ ad
ze. hoc nō ptesse sine
gra gratū faciente
et ideo ꝑe et sm̄
loquendo nō mittit fi
lius nisi in dono gre
gratū faciente. ꝑ in
alios donis que ptinet
ad cognitū. aliquid pri
pit de similitudine ver
bi. Hoc tho. Et pro
tanto dr magr hic duo
Primo dr magnū ptipi
pē p̄ capitu. hoc quo
ad prima cognitū. ge
fit sine adze. Secundo dr
vel spūssctus in deum
vt ptēte in deo. hoc
dicit quo ad secundam co
gnitionē. que fit cū
amore.

Ad v. Spūs uisor
etnā in carne vinicia
um. magnū dīna spi
ritū nō sic de hoc modo
loquendi nō ē intendē q aīa
qñ caput mittē deū
q trēq z ghīm mūne
procedēt. ꝑ gnāter ad q
dem et affectū amo
dei em̄ aīa mētis deū
capit. tūc nō ī tpa
libus. ꝑ in eternis. q̄bus
supīse fruit. desy
vel sedm tho. nō est
inconueniens q dīs deū ca
pit in hoc modo nō sic
q essentiā. q aīa
ubi esse ē vbi cognitū
eo q dat cozpi esse
ꝑ intendē hmōi for
mitate. sic dr. sicut
ē assimilatio studet ad
eam sciam

absolute in se considdta · nō in ordine ad suā cām · vt incarnatō filij · in linguis igneis missio spūssti · audiuō vocis ꝛc et ista sunt sepabilia · qz attribuit vni · ita q̄ non alteri · sic ergo spūssti missio visibilis in linguis igneis · prout est effectus procedēs a tota trinitate illud producēte · dr̄ invisibilis · sed prout est visibilis absolute dr̄ missio visibilis

Contra Christi missio invisibli simplr · ner spūssti sine filio · ner eḡuso · filij sine spū sto pt mitti et dari · qz filius nō potest simplr et vere per aliquod sibi appriatū haberi et ostendi nisi habeat spūssitus et haberi ondatur · tza ex descripcōne missionis data in nōbli · pzt aīs · quia filij nō pt sic mitti sine sapia · sapia aūt vera · et simplr non pt esse absq; caritate · ner eḡuso caritas pt esse sine sapia · C. p̄m · Spussitus pt mitti filiū et scipm sedm · ffilij pt mitti spm sctm et scipm · tertiū vna pna nō agit aliqd absq; alia · nec · qz opa trinitatis sunt indiuisa

Tertio arg De cōi missionis filij · Nō sim Imo · christi sedm eandē racōm gmunē dr̄ de filio et spūsto · sz nō sedm eandē racōm gram duo em importat missio sz emanacōm eternā · et eig tpale in effectu apparato manifestacōm · primū respectu trini a quo · sedm respectu trini ad quē emanatio em nō est eiusdē racōnis gre · quia vna per modū nature altera per modū dōi · sed ner manifestatio eiusdem racōnis gre · qz vna in effectu cognōnis · altera amoris

Contra christi spūssti non ē eiusdē racōnis gre cū missione filij · pzt ex nōbili · C. p̄m. Non ē eiusdem racōnis gre emanatio filij et spūssti · pzt · qa filius missus ē in carne · Sedm nōiā est eiusdē racōnis gre manifestatio filij et spūssti · pzt qa filius in creatura vnita · spūssitus in separata · tertiū · quo ad vltm · cautig tñ iuxta primas duas gelones distinguenda · ad argumētū pzt ex̄sio ex gelonibz pdictis

16 Hinc de spūssto videndū est

· Postq̄ mgr egit de processione spūssti tpali · incipit agere de missione eius visibli et arta hor tria facit · primo ostendit spm sctm esse visibiliter missū · Secdo subdit qualr visibles missiones filij et spūssti se habeāt ad invicē · Tertio subiungit · qlr filius et spūssitus · sedm istas missiones se habeāt ad prem · Primū fit a principio distinctionis vsq; ibi Sed pius quereda est · Secdm ab inde vsq; in fine distinctionis ꝛc

Nonus sm Tho · de ar · Quod missio visibilis est diuine psone ad aliquē hoīem destinatio · sub tali visibli signo quo manifestat vel manifesturi pt aliquos psone emanatio qē mitti et sibilas homis ad quē mittit · Sic igit spūssitus visibli mitti dr̄ · nō q̄ ipe videatur · sz qd aliqd aliud videt · per cuius reuelatiōnos manuducimur in aquale cognitionem emanatio spūssti et manifestacōm sctitatis illig ad quē mittit · Sm dr̄ pe · de T. christi missio sev processio spūssti visibilis · ide est cū invisibli et etna essentia sed vltr eam addit manifestacōm visiblem ad sensū et includit tria in intellectu suo · s · psone etiā emanatis · Secdo persone intimam inhabitacōm sev pntiā · Tertio vltrioꝛ evidentiā sev manifestacōm in signo visibli · Ita q̄ tpalis missio dicit triplicē respectū · vnum eternū sz persone ad suum principiū · Secdm · tpalem sz tausē ad effectū · Tertiū etiā tpalem · s · signati ad signū · Et pot ex dē processione vbi qd audiuit primo in mente venit · Secdo in imaginacōm · et tertio in vocē · quodo dr̄ B · v · Licet deus appareat i aliqua creatura · qz aliqua vt nube vel angelo vel vestigiū dei · tñ nō apparet ibi vt inhabitans per gram · nisi tua creatura ad hoc specialr instituatur · Secdo liz deus apparuit in veteri testamēto · nō tñ apparuit vt inhabitans · sz vt inhabitaturū se primo testaꝛ · Silr liz pr̄ apparuisset · tñ nō apparuit · vt ab alio emanans · Nō ergo aliqua apparitio ē missio · Sic em abrahe apparuerūt tres viri ad manifestandū nūi pr̄ · tñ nō dr̄ missio · eo q̄ in illo signo visibili nō manifestabat ordo seu emanatio vnius psone ab alia · et sic creatura visibilis nō sufficit ad hoc q̄ ducit in cognitionē visibli missionis · tñ ex sua novitate excitat videntē in admirationē et inquisitionē · Intendit at missio invisibilis per predicationē doctrinā. Nondum q̄ spūssitus legitur missus visibiliter.

cōi · sedm dionī · in de an · ierar · Angeli superiores sp assistūt deo et nō mittunt · ppr̄ sui dignitate Sed aliq̄ diuina pna ē dicimoꝛ dr̄ angelo · ergo ipsonas dinas nulla erit missio · dom · Liz i creaturis mitti sp̄ ipleret aliquid indigentie · et mutabilitatē · qa tñ creatura mittitur · tñ tñ sui aliquali mutacōm moueret illuc vbi p̄ius nō erat · id ꝛonabile ē vt superiores angeli non mittant · sz qa deus vbiq; ē · id sine sui mutacōne et pgnis absq; dr̄ ipfectione psona dina mitti potest qz nō mittit vbi nō erat sz solū qlr nō erat · nouo sz effectu causāt i creatura · sine sui mutacōne · sz mutacōn solū creature ergo mitti nihil mō dignē dicit in pna dina

Christi missio duo importat · emanacōm et manifestacōm · ner requirit in mittente auctas ze spūssti missi · sz sufficit efficacia ze spūssti eius sm qz missus dr̄ · ita ergo ssctus mittit filiū ze tertio manifestatōis · filius vō ssctus mittit ze tertio emanatōis

In materia de missionibus nouē ꝓpōs pnt formari qz tres sunt vere tres vno modo vere · et alio fle iste tres · pr̄ mittit secundū · filius mittit primū · sp̄ mittit primū · false · Sed iste tres pr̄ mittit filiū · pr̄ mittit spūssctum · ffilius mittit ssctum · sz vere · Iste alii tres · ffilius mittit secundū spūssctus mittit secundū Spussctus mittit filium sz vno vere sz dctiale et alio fle sz auctoritatiue

Di · vij.

Postq̄ egit de principio missionis sev processionis ssctī tpali · hic agit de mō et primo de mō visibli in hac dist · Secdo de mō invisibli dist · sequenti

---

Triplex ē apparitio Queda p figurā ett Quelz pna apparuit Quedā p vnione · et p filiū apparuit Quedā p demōatōz speāt ef fectū · et sctū · p hoc soluit si obiicit · vltrā ulter pne quemlt mitti · Si ar qc · q̄ fm aug · iiij de tri · ca xvij duo sūt modi missionis diuinaꝝ psonaꝝ · vng visibilis · tñ psona diuina apparet in aqua visibli creatura · alig tui sibilis · dū pna diuina p aput z cognitat i mente deuota · Sz ob diuine pne apparuerit i visibili creatura · ab alie tñ ipe tres vidit z vnū adorat et silr i mente tñ gnde · s pr̄ i voce spūssti in nube z filio in humana carne et etiā ob pne sctis ptcipate sut a deuota mente ergo · dom q̄ nō ois apparitio diuine pne ē missio · nā apparitio qe dr̄ esse missio · p̄ suppot emanatis p̄sone emanātē · qz nisi esset pna producta · nō haberet auctitez delegatam · et ab alio gnitā · qd̄ essi cōi racōm missi sev delegati bonū q̄ dr̄ ze vltis pnē tipij repugnt mitti

Tho · de Ar · Aliqd visibile apparet diuine psone fer mālr denomāton ptinta · alio denotatōn extinta · sic ign ramus denotatur ab effectu · p hoc solū si obiicit · Illud qd̄ est mvisibile · hic nō pt visibiliter apparere sine fictione · sz ssctus est mvisibilis · Iad tm Imo · vr · et c sicq veritate vt pz ex ē verbo · Dom primo maior est vera nō sedm modū · non sicq dr̄ visibile apparere · nō q̄ ipse videatur · sz q̄ aliqd ad p̄ mig gre implacet nos manuducim i cognitōm alicuius emanationis ssctē · et manifestatōz ssctitatis illig ad quē mittit

Tho · de ar · Q̃nq̃ duę nature sut eiusdem suppti · illud quod p se pt̃ de vna · ex gnti sc̃te pt̃ de alt̃a · maxime si ille due nature in termis gretis proferunt · qa vt sic in plurat suppti qd̃ e vtq; gñe sed planu e qp na assupta e mior pdnalr diuna · que vpam no assu/pst / ergo ppr gñacone ꝺcomatis pna assumens dr̃ mior · psona nō assuẽ/te · imo filg dei · vt sic ꝺcitur mior sepo · iuxta aplm exinanit semp̃ Post/sumg igit̃ dicr̃ deg ꝺbu dei est conceptg et natus d̃ virgine · passg · mortuus et sepultg · attribuentes hipostasim verbi huane ꝓter huanā nam · z ego possumg dicr̃ d̃ bō ille e vnu cū pr̃e · et qp e ab eno et qp creat mdm ppr̃ma natura

Que lingue · an reales fuer̃t vel fantastice · vel imagmarie in dubiū tra/hitur apd̃ doctos · de tri/bꝰ tñ dr̃ aug · ij de tri · nō esse dubiū qn fuerit vm corpg reale · cū stephus dicat eam vidisse dextrali spe desce/disse · formata misterio exeo qa nō fuit assupta in vnitate suppti

ayaius · v dicimg · vbiuq; ergo rondicd̃ dantis spec/tat ad dignitate / ita tñ qp gdicd̃ accipiet̃ · nō spectat ad aliqua ind̃ ignitate · sed ad psonale spectat̃ · but̃ ille qui dat · ita dicet̃ maior accipiet̃ · qp tñ accipiens nō dicit dia minor dare · ma/ynne si accipies accipit ꝺcō pfectom a dante · et cam natura qne est in dante · sed sic e mit̃ pcm z fi/liū / ergo · bō nō e dica mit̃ pcm et filiū · qntu ad pfectom habitu · qp ꝺcō pfectom qua hꝫt pr̃ · hꝫt filig · ꝑ solu dicat in nā gnch · qr filig hꝫt a pre/ꝑ pr̃ nō hꝫt ab alio ꝑ a scripꝰ · ysta videt esse in/textu hilarij

quater in evgio · In columbe spe cta xpi baptisacom Joh · i · In nu/be cta xpi trñsfiguratoꝝ ayath · xvij · In flatu pn̄ xpi resurrectoꝝ Joh xx · Cū sufflat in discipulos dñs · accipite spm̃sctm̃ et i lingue ygneis post xpi assupcom act · ij · Raro at istaꝝ visibiū appari/cōnū ex causa finali pt assignari · Apparuit em̃ cta baptism̃ in spe columbe in signū mocionis · quā debemꝰ accipe cū baptisam̃ virtute illig qui tūc baptisabat · q̃ erat agnus dei q̃ tollit pcta mdi · Cirra trñsfiguratoꝝ apparuit in similitudine nubis lucide · vt sig̃m ha/bemꝰ future glē que revelabit in nob · Dona em̃ grē et glē apparet spiritui sctō · Item post resurrectom cū xpus dedit discipulis potate remittendi pcta · missus e eis spūsctus in spe flatꝰ · In sig̃m q̃ apli tante poiē ibi receperet virtute · qua oia pcta nra possent ex/sufflare · Non bn̄ dictū est eis a xpō · accipite spm̃sctm̃ · quoꝝ re/mittitis pcta · ascensionem missus e in linguis ygneis · vt ex visibli signo apparet q̃ apli debuer̃t esse vbis pflui et cautute ferendi · qz in omem terrā debebat exire sonus eoꝝ rō

V · in primitiua ecclia spūsctī missio visibilis fuerit necessaria et dr̃ q̃ sit per virtute verbum · qe ostendit sepius spm̃sctm̃ missū visibli in primitiua ecclia · vt puta in colū/be spe cte xpi baptismū Joh · i · In nube cta xpi trñsfiguratoꝝ ayath · xvij · In flatu post resurrectom Joh · xx · In linguis ygneis post ascensionem act · ij · et zach · qa invisibilia dei ꝑ ea que facta sunt intellecta conspiciunt · igit̃ quo vera · In oppm̃ ar̃ sic christo visit est spūsancti per miracla et experimenta manifestato · Sed talis manifestatio experimental' auferꝫ meritū per quod fides nō habz meritū cui humana ratio prebet experimentū · A fortiori · ubi sesq; plebet experimentū · vt videt̃ spm̃ in spe aliq̃ · Homines at̃ in prima ecclia maxime erat meriti · ergo videt̃ q̃ ipis nō fuit necessaria missio visibilis spūsctī · ergo quo fla · In decisionem erunt tres arti primo de personis **Primo articulo** de personis ad quas facta est missio visibilis spūsancti · Pro quo nō sm̃ Imo · quia · Invisi/bilis missio cū sit latens sit ꝓpter semp̃ · sed missio visibilis cū sit patens · fit ꝓpter alterū · Dicr̃ em̃ in missioñ invisibli manifestat̃ homi prima dei per aliquod interiꝰ signū · sic in missione visibli manifestat̃ alijs per aliquod signū exteriꝰ · Prima missio fit ad ondendū plenitudinē sufficiē in se · Secūda ad ondendū plenitudinē redundantie alijs · sic relatum sine titulo ipletꝫ ad sufficientia spē familie · sed cū titulo appositon · ad ondenda plenitudinem redundantie alijs Quia vo in veteri testamento · cuius aliq̃ sancti habuer̃t plenitudinē gre · ad redundantia · nō tñ erat status plenitudinis i se et redundantie in alios · qa status erat carnal̃ propagationis fi/delium nō spūalis · Ideo in veteri testamento nō fiebat missio visi/bilis spūsctī · In nouo vo testamento · qa e status plenitudinis i se et redundantie in alios · et e status fidelium propagationis spūalis · ideo fit visibilis missio · sctī · et precipue in ecclia primitiua · in qua erat pauci fideles · et qi semanaria plantatio totiꝰ ecclie · hec ita vitas erat in apperto · ideo indigebat missione spūsctī visi/bili · Nunc vo nō est pietas · ꝓpter multitudinē fideliū · et euidē/cia veritatis · et sufficientia arguentoꝝ · qe in primitiua ecclia sumta sunt **Contlo** In primitiua ecclia xpo et alijs sctis nouacula fuit spūsctī missio visibilis · pzt ex nobili · c · primo · In lege veteri non fuit nouacula ner e facta missio visibl̃ sctī · c 2m · In fine mdi nō erit nouacula · ner erit missio visibl̃ sctī · c 3m · Licet missio visibilis spūsctī nō debeat fieri miluery · tñ ex speciali p̃/uilegio in die pentecostes facta e bte virgini Rndeo primo · q̃ talis missio visibl̃ fit ad ostendenda plenitudinē gre · prout ex of/fertorio ordinat̃ ad redundantia in alios sic per officium ꝓdicatoꝝ **tutius** de ministris per quos facta est missio visibilis spūsctī Nota hic aug · iij de trī · Oia que pribꝰ visa sunt · tū deꝰ illig scdm dispensatom temporis congruis manifestauit · per angelos facta esse dicitur · In qbꝰ verbis aug · vult q̃ apparitiones vete · testbñ fiebat angelis misterio · dicit nonne hic Imo · qntu · Appa/ritio dei in creatura est dux · vel vnita et ꝯ fit immediate a deo

ex divina nā et hūa/na · nō pt̃ ꝑstitui vna natura · ꝓpter ꝓfectom divine nature · z tri in ꝑdicta vnione principa/liꝫ e qd̃ e ex parte dei manifestū · q̃ ex parte accipi ozt · ad quod ꝯgruit nam humana · Illud at̃ qd̃ p̃ a quo natꝰ dr̃ esse · dr̃ esse suppm̃ vel hypostas natura illig sic qd̃ hꝫt nam q̃ · dr̃ esse hypostas vel suppm̃ naturaꝫ cōgruit et si sit nā intellectual · in q̃ ꝯgruit talis hypostas · dr̃ pna sic divinū petri esse · et sona · q̃ natura hūana nam habz · que e in/tellectualis nā · Cū ergo filig dei · virginitū dei verbū · p assumptoꝝ ha/beat hūana naturā · sequit̃ q̃ sit hypostas vel suppm̃ vel pna hūane nature et cū alio etno ꝯgruat divina nam nō ꝓmoꝝ · sed simplicē ideptitate · dr̃ etiā hypostas vel pna divine nature · Ipm ergo virginitū dei vm et hypostas vel pna duaꝝ naturaꝝ divine scꝫ et hūane in duabus nature subsistentis

char · sup̃ ysta dist · dr̃ Licet signa quia in ꝯgruebat · sctm̃ dictum · tūa virginitū ab alio · pu/ta fidelis ab infideli ꝯgruū fuit ita multiplicia elargiri sic alijs · vt/ diuersitaꝫ linguaꝝ · Diuersitas linguaꝝ · dicit̃ spealia ad docendū · primos · tū nō sit eis ꝓmissū publice docē/ad christi fidē nō teneꝫ/ebat · ꝑ ad ondenda plenitudinē ulteriorē/tia cas sic tria vicos

vel separata et hec fit semp mente angelo · Quia deus in creatura corporali operatur mediante spirituali · Gubernat enim creaturā corporalē mente creatura spuali · sm aug · in libo lxxxiii questionū · **Conclo** Apparuit visibl dei in creatura visibili · a solo deo facta est · C · pm · In nouo testamto sermones dei per ipm met deū sut facti · C · 2m · In veti testa · apparitiones facte sut per angelos a deo · C · 3m · Vetus testamtū per angelos a deo est datū · **Tertio articlo** de speby visibilibz i quibus facta est missio visibl sancti · Nō sm 1mo · quia christus visibilis fit ad manifestandā plenitudinē in alios redundate · hmōi vero redundantia duplex est · vel per locutionē · vt operationē · et sīm hec in ypo et in aplis · duplex facta est missio visibilis In ypo quidem ad manifestandā redundantia operationis siue gre · facta est in bapmo i spe colube · Item in transfiguatione vox prius audita e et apparuit ad manifestandā redundatiā doctine et instructionis habuit xpi · Ideo addit Ipm audite · Iste aplis apparuit in flatu · ad manifestandā redundantia operationis · Iste in linguis igneis apparuit · ad manifestandā redundantia doctine vel instructionis **Cono** Spussctus visibili in spe columbe apparuit misteriualr · pzt · Nā in bapto apparuit i spe columbe ad manifestandā innocentiā · In transfiguatione i nube lucida · ad manifestandā futurā vitam pg resurrectionis in flatu · ad designandā redundantia operationis s missionem petri p p̄dicte aplor · a capite xpo ipis datam · Iste in linguis igneis · ad designandā aplor eloquentiā et doctrinā · amoris feruoris · C · pm · Spūs scūs ostensus in creatura nō videbat in sua nā · C 2m · Spussctus ostendebat in illis hoibus esse · ad quos mittebat ille natus · C · 3m · Talis visio creaturarū · designat infusionem sancti gratuum · C · quā quo e ba pzt ex dictis pma · Ad 2m videt · q licet ille nō haberet meritū qui solū credet per experimentū · miracula tñ valuerūt in p̄mitiua ecclia ad manuductionē incredulos vt crederent

Qui sunt de opinione magri dicut q sit lux pt 3 q sedi 3 i sec et in hispaneti et extremitate pfonis finialis primo q sit lux · sedo nō lumē, dico ipostasis volo · Ita spūs pt considerari in se et est amor pris et filij · pt 2m q sedi i aiā humanā mhitas · et sic spussctus dr grā · pt cta considerari · vt inclinans voluntati vt sit caritas qua nos diligimus deū vt proximum

diligimus deū spes mea patria mea · sed nō caritas mea beatus · q caritas p se sui ipsius · et per suam essentialem perfectionem et per inseparabilitatem sui a spussctō · p̄dicat de deo · nō tñ sit spes et patria · q̄ includit in se p̄fectum · qa fides obscurior · spes dilationem · sed caritas illa excellentissima bonitas · quia spūs scūs missus in nos · 2dm quos dr nō tristabit est vt si sit spūs scūs · ponit p nom alicuius virtutis

Nam nūc accedamus ad assignandā missionē spussctī qua invisibiliter mittit in corda fidelium &c

Postq magr egit de missione spussctī visibili sub speciebus creatis · agit de missione eius invisibili per infusionem caritatis Et circa primū tria facit · primo enim ostendit quid caritas sm esse cētia dicat · secundo subdit quo in nob augeat · Tertio quando quo actu dilectionis in nob operatur · p̄mū facit vsq ibi · hui quidē si spussctus caritas est Secundum ab inde vsq ibi Sup dictum e q spussctus est caritas · Tertiū vsq ad finē distinctio

b · quo debemus diligere deū et proximū meritorie sit spussctus · vel caritas creata et i nob infusa ·

Et circa primo q talis caritas e spussctus per mgrm hic i ista dist · xvii · 2 · aut sit caritas creata · et in nob infusa e determinatio scte mtis ecclie in Cle · de sum · tri · q · fi · ba · C · vnaquaque quo videt esse ba p vtiq pte · cū sit dictata · In decisione erūt tres articli **primo q2o** An id quo deus et proximus diligitur · creatum sit spussctus · Secundo an id quo deus et proximum formalr diligimus · sit habitus infusus qui nōie caritatis appellatur · Tertio an sme caritate creata · nō possumus deum et proximum meritorie diligere · Pro quo nō · 2 · olim de hoc fuerūt due opiniones · vna dicit · q non esset aliquis habitus creatus · in voluntate · mente quo eliceret actus dilectionis · sed esset ipse met spussctus · eliceret immediate actus dilectionis p se ipm · Et illius opinionis fuit magr · q dicebat caritatem esse spūm scm · Alia opinio est · 2 · caritas est habitus creatus et infusus a deo · preter caritatem increatam · que est spussctus · Et ista opinio e ab ecclia determinata · vt pzt in Cle · vbi sup · Et ideo hec est tenenda · qa ba innixa fundamento fidei catholice · Secundum aut Immo · iste opiniones in aliquo quemuntur et in aliquo dicūt · Conuenit quidem i perfectionē · sed in hoc differendi dicūt · In anima est quedā qualitas · primo ipam actiue essentiā · Secundo potias eius motiuas · Tertio sup has vna potiam · que e motor bilis in aia s voluntate · qe ob anime

dotem possumus magnifice quid sit caritas · Aduertendū q dicit est nōtia vna finitum ad quid nouū · et illa est fanlis · q̄ quid enti et non enti · et enti possibili et prohibito · Et ideo q ad id est fanlis respō · Quia caritas vt sic est quedam actus · qua mediante voluntas elicit p̄time actu meritorie dilectionis i deū et p̄ximatorie in p̄ximū Alia e notitia qnīa ad qd rei sit her de caritate e mihi dissert · et hec pbat sūma dispar caritas opimonū · quātū ad istū articulū Quia quā dicut q sit habitus creata · qe est habitus formalr inhens voluntati Alij dicut q sit habitus infusus · qe est spūs scūs · movens voluntate ad actū dilectionis p̄ma opinione tenet ecclia i generalr doctores · qe pbat sic Si caritas nō esset habitus creatus formalr inhens voluntati · actus meritorie dilectionis nō esset voluntarius · qa sunt motus rei nālis · nō enim a p̄mo mouēte · nō pt esse nālis · sed violentus · sic motus voluntate nō procedens a principio intrinseco · nō pt esse meritorius · Iste ulli quod movet tripo a p̄mo extrinseco movet ad modū instrumenti et p̄mus nō movet libere · qa nō est in potate instrumenti agere vt nō agere · s d̄ nichil agit nisi a p̄cepto impellente

Sed si caritas nō esset habitus mherēs voluntati hue in actibꝫ dilectionis meritorie. voluntas mouet a pmo extrinseco. nō tñ ferede aliquā vim inhezente tpi voluntati. ergo actꝰ voluntatis nō possent esse meritorij ꝙa nō essent liberi. Ihē sint nō pt aliqd nō albū fieri albū formaliter nisi p albedinē sibi formaliter inhezente. sic nō pt aliquis deo nō caro fieri deo thazus formaliter nisi p habitū sibi formaliter inhezente. si pter hoc sequitur de nō thazo fit thazg. qđ omnino tenet inge in tra. dicit ꝙ habitus caritatis et spūssctꝰ assistens bone voluntati ad eliciendū actū dilectionis sine caritate. si in hoc non teneatur.

potias mouet. Omne ergo in hoc reducitur. q. spūssctus aduenies in aiam. perficit essentiā aīe zaturalis in esse spūali p habitum gre. perficit eius potias cognitiuas per habitꝰ cognitiuos scz prudentiam et fidem. perficit potias motiuas vt irascibilem et concupiscibilem per habitꝰ motiuos. vt sc̄z fortitudo. tpantia et hmōi. perficit etiā voluntatē nobilissima virtute scz charitate. Sz in modo perficiendi dicit. Nā opinio magri est. ꝙ caritas sit forma creata trīs. et perficiat voluntatē sequā immediate. sine vlla forma interente ipi voluntati. nō solū per modū efficientis. sic em mouet ocia. sed etiā p modū cause. amabilis. grātis. qz amor est. et finalis qđ simū bonū est. vñ mouet vt finis. Opinio aūt verior per certitudinem determinata est. q. licet spūssctꝰ perficiat voluntatē. et mouet secūm processionem tpalem efficiendo. grātis et finaliter. tñ qđ omne esse et agere est a forma aliq̄ inherente. agenti. qđ est primum agendi formale. sic caliditas ignis. Ideo spūssctus mouet voluntatē per caritatē creatā formaliter. que perficit voluntatē vt forma creata. et inclinat ab huiusmodi vsq; in infinitū. Ad primū ergo dicendū. Illud quo deus et proximus efficiunt. grātis. et finaliter diligunt. est spūssctus. pzt ex nobili primisso. C. Primum Causa efficiens dilectionis dei et proximi est spūssctus patris. C. secūm. Causa grātis dilectionis dei et proximi est patris sm̄ et filius. Causa finalis dilectionis dei et proximi est patris spūssctus.

Ad secūm articulum ponitur hec Conclo. Illud quo deus et proximus formaliter diligunt. est caritas creata. et in nobis infusa. pzt ex nobili. et per bīm Bre. sz Ezechielē. Omne vinū dat deus in creaturis rebus creat amare suum. et ex amabilibus creaturis fructus fructificat prem. et per bīm Ber. in de dilectione deus tractatu. xv. Caritas caritate in nobis facit. sicut alius accidentaliter. hoc aūt nō esset verū. nisi deus qui est sūmus actus esset caritas in nobis creatus accidentaliter caritate. Et veritas cui pzt per illā clementinā vbi supra que asserit parvulos baptizatos infundi gratiam informantem et virtutes. cui⁹ ytio vera. C. primum Caritas est medium diligendi deum et proximum. C. secūm. Quodlibet diligendi deum et proximum non dicit actū si habitū. C. tertium Si non ponetur caritas creata. et infusa in aīa. bereticus salvaret et meritum. Pelagius sola naturalia. et redderet errorē Pelagij. cui⁹ ꝛc. Tertio arguitur. An sine caritate creata non possimus deum et proximum meritorie diligere. Nō hm Aug. cui⁹ dictum ponit in glo. ad Gala. tra. vi. sz illo nō Neque enim qui circumdant legem custodiunt. Custodire legem. nō occidere non mechari. et alia hmōi ad bonos mores pertinentia sine caritate. fide et spe impleri nō pnt. Conclo absq; caritate creata. nō possumus meritorie deum et proximum diligere. pzt ex nobili et Capitulo. i. Chor. xiii. Si linguis hominum loquar et angelorum. caritatem aūt non habuero. factus sum sicut es sonans. et velut tibale tinniens. C. primum. Stante lege data absq; caritate creata. non possumus implere divina precepta. Sym. Stante lege data absq; caritate creata. nō possumus mereri per nos vitam eternam. Est Extra de Con. dis. iii. Nō pt. Tertium. habita caritate creata. pt per nos mereri vitam eternam tm ex digno q; ex congruo. pzt p bīm Tho. in iii. de primo pzt sapie iii. Deus tentauit eos. et invenit eos dignos se. de scīs. Roma. viii. Non sunt condigne passiones huius temporis ad futuram glam. Quartum. Quod est tria. Cauis tamen inxta primas gelones distinguenda. Ad argumenta vndet. q. laborant pro illis gelusionibus scz prima et secūda

dist. xviii

Tho. de ar. sic bñ secūm suam ꝙ tria rōnem dat intelligere processum a professente. ita donū dat intelligere processum a donante. si processive quet psone. nō essentiale. tm̄ bñ q; donū in dñis est personale seu notionale et nō essentiale. ppter hoc aug. in de tri tra. vi. aut Spūssctum donum esse est a pte procedere nom tñ dati essentialiter sumit. qđ quet ssctō ex tpe. Vñ aut Aug. v. de tri. ca. xv. Spūssctum ab etno fuisse donū. si ex tpe fuisse dicit

pe. de t. sic vbū de racōne sua dat intelligere d' racōnem spūs processum a professente. ita donū a donante. et ex processu quet psone. nō essentiale. ideo vbi nōn est psona in dñis. nō essentialiter ppter hoc dicit. Si nō inveniretur esse verbum. ppter dictum et dicit expōni. ppter em importat aptitudinem mentis ad hoc q; deitas aptitudo vel ad hoc q; detur ex hoc. q; ab alio procedit. Sic ergo accipiendo donū ppter nō est esse sed psonale. sic ille

nō. Sic filius ita processit a pre vt in eo fierent oia. iuxta illd oia in sapia fecisti et vbi dicit et facta sunt. et vbi genuit. q; eat vt fieret oia. Ita etiā spūssctus dant oia bona creata. et ergo ex sua processione ois hoc vt in eo oia dentur. et ergo hoc sibi appropriatur

Si nulla creatura esset adhuc spūssctus donum esset eo ꝙ est amor psonalis. quia in dñis amor est donum primum. nō qđ libet dei est amor nec. et illo pacto dicitur qđ libet deus

Deterea diligenter cōsidandū est. xx

Ista est distinctio xviii. In qua magr postq; tractauit de processione spūssctus tpali tam visibili q; invisibili. Agit de veritate secūm quā quet spūssctus tpaliter procedit. sc̄z ppter dom.

t ho · de ar-
donū ꝫ differt a do-
to nā donū t donato
libera · et q̄ nō expectā
aliq̄d z donato · vbi
etiā et q̄ pzt q donū
zōn sue fratr̄ addit
aliq̄d sup̄ datū · Sc̄dō
differt in mō fruendi
q donū dr̄ q̄si ab aptā-
tudine vt detur · ſ da-
tū dr̄ ab actu donantis
Tertiō dr̄nt zōn fra-
trōmis · q donū in sit
nōm · frat sine tpe ·
ſi datu in sit pmanēs
vel ſi notabit sumit-
q̄ pro nōe vbali tene-
tur · Io fiat in tpe ·
Et q̄b pzt q donū
fiat zem emanare
p modū habitudīs sine
tpe in aptitudine vt
detur · Cui vgit ſſtus
pro credit a pre z filio
p modū amoris et li-
bet sine tpe in apti-
tudine tpali vt det
in tpe · et etiā quia
amor principaliter habz
rationē dōi alia at-
q̄ fruendi inquātū ptici-
pant zēm amorē · Ideo
ſſtus pr̄e donū dr̄ pfe
quod aut aug · xv · de
tri · ca · xvij · Nō fru-
stra in hac trinitate
nō dr̄ verbū dei nisi
filius · nec dr̄ donum
nisi ſſtus

Spūſſtus cadē ꝫpetit
t donū · q̄ ḡstituitur
in esse p̄sonali Quia
aug · in de tri · ca ·
xvm dt · Q̄si natū
esse · est filium a pre
esse · ita ſpūſſtum do-
nū dei esse t a pre
z filio procedē · ſ fi-
lium natū esse t sua
p̄sonal ꝫpietas · ergo
ſſtum donū dei esse ·
Et · sequit · q̄ sic verbo
in dīnis · idē est q̄d
generatū · sic donatū
intrōe in dīnis · idē
t q̄ spiratū · et pḡnūs
esse donū et esse stz
idem sup̄.

D · q · Quid de pre qui
illi dat · z tñ quotidie
dicit p̄ nr̄ q̄ es t rel
Dōm · q̄ filius vnicū
tm dicit ḡstitudīne sq
existēs de pno aliq̄
zetu pne in dīnis nō
zeb̄ creatur̄ · Io nullū
dictum · filius noster
p̄ bo q̄ duabus ḡsti-
tudinēs · vnā essen-
tialem · stz pnāpūm

et tria hoc tria faciūt Nā primo ostendit q̄ ſſtus donū et datū dicit
Sc̄dō subdit · vel ipm donū esse singularit̄ sumat Tertiō excludit q̄
ſm rationē dōi et dati diuersimode referat · Primū patet a pncō
dist · vsq̄ ibi Et nōnduꝫ Sc̄dm ab inde vsq̄ ibi Et sc̄dm hoc q̄ sem
piterne · Tertiū ab inde vsq̄ ad finem distinctionis

V · per spūſſctm cui zōnes dōi et dati appropriant alīs dona diuidunt Et ar q̄ sit per aug̃m xv · de trinitate
dicente Per donū q̄d est spūſſctus et ḡnis oībus mebris xpi ꝫpa
quibuscūq̄ dona diuidunt Et per apl̃m 1 Cor · xij · diuisiones ḡratiarū
sunt · idē aut spūs · ergo oīa dona per spūſſctm diuidūt · Cōtra qđ vā
In optīm act̄ sic per ysidor · aq̄lis indignis spūſſctō · dant̄ multa do-
na spūſſctī · ergo nō per ipm oīa diuidūt̄ · Cōtra · q̄ ſſtus nō dat
sua dona indignis · Cōtra qđ flā In decisionē erūt tres arti · Primo
primum arg̃ An raō dōi et dati eque primo quemāt spūſſctō
pro quo nō ſm Jmo · Cui raō dōi videmāt spūſſctō ab etno ·
ratio dati solū ex tpe · magis videnit ei raō dōi q̄ dati · Raō
quia per pḡ est donū q̄ datū **Cont** Raō dōi et dati nō eque
primo quet spūſſctō · pzt ex ñobli · Et primū ex eo q̄ deꝫ ab etno
erat daturꝫ · spūſſctō iam erat donū · Et sc̄dm · Donū etsi nō
nōm terminatū in bile · est tñ aptitudīne importabile · Et tāu · In
potȝa actiua · actꝫ nō est perfectior potentia **Sc̄dō arg̃** An raō
dōi · dicat̄ de spūſſctō et de dōis eius vniuoce · Nota · donū dr̄
de dono creato et de increato · nec ōmo equoce · nec ōmo vniuoce
sed analogice · qz p pḡ et per pḡnāz · ita q̄ p pḡ dr̄ de dono increato
et per pḡnāz de dono creato · qā per pḡ dr̄ de dono q̄d dat̄ p se · q̄d
est donū increatū · et p pḡnāz dr̄ de dono q̄d datū per alīm · q̄d est
donū creatū **Cont** Raō dōi dr̄ de spūſſctō · et de dōis eius
nec vnīce nec equoce · sed analogice · pzt ex ñobli · Et pm · Ratio
irredibit vtriusq̄ dono videt · sed vni per pḡ et alti per pḡnāz · Sm
dyaig et mīg nō impedit vniuocationē · vbi maiꝫ nō est tā minoꝫ
Et certū Licet sit idem finis vtriusq̄ dōi · qz ſſtificatō creaturē ·
tñ vnū habet se per modū causē effectīs · aliud p modū causē
formalis **Tertiō arg̃** de quesito · Nota sc̄dm Jmoretū
Cum q̄r · v · per donū ſſcti · vel in dono spūſſctī oīa dona do-
nentur · Aut ꝫposito tñ suo casuali notat habitudīnē solīs causē · vt
etiā excommunicātie Si primo · sic per ipm oīa donāt̄ · qā raō libāl̄
donationis amor est · deꝫ aut oīa dat libāl̄r sine intentōne alīus
vtilitatis · quod nūlꝰ alius facit · vñ ipe solus liberal̄ est Si sc̄dō mo
tuū per ipm nō dant̄ oīa · et per donatōm eius · qā quedā sūt do
na que semꝫ sūt tñ spūſſctō vt caritas · Quedā sine spūſſctō ſſt · vt
timoꝫ seruilis · Quedam indifferenter · vt tñ spūſſctō vel sine spūſſctō
vt donū ꝫphetie **Cont** per spūmsctm oīa dona diuidūt̄ ꝫ ut
habitudo solīs causē per hāc ꝫpōm · per · denotat̄ · pzt ex ñobili
Et raō ſm ꝫphm · x · metha̅ · Jn oīni genere illud quod est p̄m
est causa oīm aliorꝫ · ſi · ſſ · in genē donoꝫ est primū · qz amor est
primū donū · ergo et tā oīm aliorꝫ donoꝫ · Et ſm Licet multa dona
sine spūſſctō dentur · tñ oīa causalit̄ per spūmsctm diuidūt · Cum
Et rūscripto spūſſctō · possent dari dona tpm per causā ꝫpām · nō
aut per ꝫpatam · Tertiū · ffilius per spūmsctm est datus · ꝫ ut ꝫpōs
eius est opatus · Ad tm · qđo est vā pzt ex gr̄uōne tertia Ad az
ymetū ad̄ · Licet multa dona dantur sine spūſſctō gremitanter
tñ dant̄ per spūmsctm causalit̄

P · de t · deꝫ sc̄dm derldtō
naturā diuinā nō pt habe ad nos aliquā
relationē · nisi principij vel causē · Nā causē mālus · nec forme in-
hentis · tñ ipe sit actꝫ purissimꝰ per se subsistēs · Sed causē ef-
fectīs vel finat vel formal̄ ex gratiis · Ad nona ergo diuina-
que nullam ꝫportant hūitudīnē ad creaturā · vt sit nona ꝫsona-
lia · aut que dicūt modū forme inhentis · vt sit essentialia ab-
stracta · nō ꝫpe addit ꝫnōm hoc · noster · liz quīq̄ impe z per
causā · sic tñ dicimꝰ deꝫ est sapiēcia nra · deꝫ est bonitas nra

zespetū creatūe · Altꝫ
psonalē zespectu ꝫ ne-
Cōtū ugit ad pmā bn
dr̄ · p̄ nr̄ · sic q̄ntū ad
sc̄dam bn dr̄ · p̄ filij
nō ergo dr̄ pr nā q̄ nob
dat̄ · ſ q̄ t ꝫpīm nām ·
Et tā ex hoc ngit q̄d t pr
sic em est pnīm psōe
duaꝫ ex psona · ita est
pnīm oīm aliorꝫ · et essēa
et psona

Ego · ro · Cōtrū spūſſctꝰ
sit eo donū quo deꝫ ex-
re nde · q̄ cū q̄ſt · diuiꝫ
pna sit oīa simplex · io
illd ſſctus est deꝫ · z illd
quo est donū · no pnīt rea-
liter differre · dicūt tñ for-
maliter · qz sic p̄ nō est
formaliter eo p̄ quo deus
nā formaliter z deꝫ deitate
z p̄ p̄nite · Sic spūſſctꝰ
t deꝫ per diuinā essentiā
z natūm formaliter · donū
aut est ꝫpietate relata ·
Sed in ſſtū · q̄ sic aliquis
aut sēb · cum lasſg z ca-
tulicꝰ · alio est formaliter
lasſus · z alio formaliter
catulicꝰ · qz lasſg t lasſitu-
dine z catulicꝰ caloꝛe · ori-
ginaliter tñ vno z eodem
recipit vtriusq̄ · vtꝫ ipo
tuesiu · Jta ſſctꝰ eadem
sua processione accipit q̄
ſit deꝫ z q̄ ſit donū · q̄s
uis formaliter sit ꝫpietate
donū et nā deus

Donū dr̄ dupliciter Uno modo
illud q̄d est donabile vel da-
ri pt siue a seipso · siue
ab alio · et dr̄ esse in
dīnis · qz quet oīa ꝫbꝫ
nā pr̄ pt dare filiū · z
p̄ z filio ſſctm · z pr̄ se
ipm · pt etiā q̄ bt ꝫsōa
diuīa dare sequam · alio
dr̄ donū ḡre · illd q̄d ex
pietate sue origis accipit
q̄ sit donabile et hr̄ nom
donū dr̄ notionaliter in dīnis
eo q̄ soli spūſſctō quemit
tui ꝫpriū est procedē p
modū amoris

Ad v · spūs · amor · dom
cande ꝫpietate dicit · ſ nō
cande rationē · nā sēb dr̄
cam principaliter · p q̄ patet
ad vim ꝫdurente q̄ est
vis spiratiua amoris pnīs
q̄ntū ad mōs emanandi
quia vt nexꝫ · Donū bo
q̄ntū ad actū quietē
bon q̄ a vis spiratiua
spū · q̄ p modū nexꝫ · aōr ·
q̄ nos nati sumꝰ donū ·

Aliqua dent mō dr̄
vno⁹ sit q̄ vnū
sit aliud, seu aliquid
aliud ab alio · sic sor̄
et plato · dr̄nt vnū
differre · q̄z sor̄ nō est
illud quod est plō · ⁊
tales dr̄ine pne nō dr̄ā
me differre mō · q̄z ea
dicunt differre mō · q̄
Tullū quod alia aliud
dicunt differre mō · q̄
T enūatōn scd̄ q̄putatōn
a se mūcē distere mūtm
vt ēu mūang aliq̄d zes
diaq̄ vna dne tres · et
hm hūc mod̄ dr̄ine p
sone dicūt differre nu
mero · q̄ possūg tribꝰ
dicē · p̄z est vnū ⁊ p̄z
⁊ filiꝰ sūt duo · ⁊ p̄z et
filiꝰ ⁊ sc̄tus sūt 3⁹

Tho · de az · vna psona
esse in alia pt dupl̄r ītelligi
vno⁹ mtellectualr ⁊ obiectiue
q̄ sic cognitū ē in cognoscente vt p speciē vt p suā
similitudinē · si q̄z diuina p
sona cognoscit q̄libt diuina
psonā nō per similitudinē si
per speciē · q̄ q̄libet aliud nō
repsentet mtellectui p speciem si in suo simili · p net
q̄ p̄dictōn pntali q̄ in dr̄ine
esse nō pt · ego q̄libet diuina p
sona ē i q̄libt diuina pna
p speciē mtellectualē ⁊ obiectiuē / alio mō realr ⁊ essentialr / et q̄uis q̄lio sit
difficil · in zacon fidei ⁊ pr̄
auctoritates sctoꝝ ⁊ dicta sanctoꝝ nrōꝝ ē nob illō frequenter ḡfitet · dr̄ · n · saluator ihs · xp̄us ego ī pr̄e et
p̄z in me est q̄ dr̄ · declarādi ē varig · tres st̄ sufficiēter ex diuina ⁊ pnāz
duōn ex diuina ⁊ p natūā
essentialē identificatōn · ex
dicta zeuel zelatōn · q̄libz
sufficiēs q̄ realē quemlēa
⁊ realē dr̄ā quā hūt dr̄ine
psone · nō ppr̄ essentiā tm̄
nec ppr̄ zelatōn tm̄ · sī ppr̄
essentiā ⁊ zelatōz sūt

Cretū ressio sūma ⁊ pfecta
est in deo · que notat cū
dē q̄ vnū est in alio ⁊ ḡo
que pot distinctiōz ī vnitate
nā pfecta zad cretū messiōns ē pfecta vnitas essentie cū distinctōn psonaꝝ
et hoc est ḡn̄ dei · ergo et
cretū messio

quia sic etiā dia posset · deꝰ est essentia nra · vt sba nostra
ppr̄ hūtudinē principij exāzus · Sibꝰ vō illis que ꝓportat zacōm
causē efficientis · vt creatoz · deꝰ · q̄ deꝰ ꝓpoz ab operatōn · vel
finalis vt refugiū · ḡta et hmōi · vel exāzus · vt iustitia bri veritas ⁊c · quemet addit nr̄ Quia ergo sctꝰ ꝓprium nom ē psone
ideo nō dr̄ sctus nr̄ · sed bn̄ dr̄ · spus nr̄ · quia spūs scdm vsū
loqndi · nō est ꝓprium nom psone · et nō ꝓpt hoc q̄ sctꝰ diminuet
aliq̄d de zacōn dom̄i · sz ideo q̄a vnīng apparet relatō eis ad nos ·

9 Vnt postꝫ coetnitate trium psonaꝝ p modū facultatis nre insinuauimus

Ista est dist xiv Jn qua mgr̄ postꝫ egrit de diuinaꝝ personaꝝ distinctōn et origine · hic inchoat agere de carūdē equalitate et cta hoc tria facit Nā primo ostendit quid requirat ad equalitatē in gn̄e · Scdo subdit applicatōnē illoꝝ ad psonas dīnas
Tertio infert q̄ illis gelusiom intentā · p̄mū facit a p̄ncipio vsq̄ ibi
Sed iam nūc ad ꝓpositū · Scdm ab inde · vsq̄ ibi Sciendū ē ergo ·
Tertiū ab inde vsq̄ ad finē dist ·

.b. In dīnis quelzt psona etnalis · tuilzt psone eternali in magnitudine sit equalis

Et az q̄ per athanasiū in symbolo dicētem · Tote tres p̄ne coeterne sibi sūt et coequales · vgit̄ gelo ba · Jn oppm̄ az sit Jn dīnis nō est q̄ntitas · ergo nec equalitas · tza · q̄ equale ⁊ mequale T ꝓpriū q̄ntitati · vt dr̄ in p̄ntis · ans aūt est Augi q̄dt q̄ est magne sme q̄ntite · vgit̄ gelo fla · Jn decisiōn erunt tres arti

Primus arg Ō · equalitas habeat locū in dīnis ꝓ q̄ nota
hm phm̄ v · methaūc · Ono in sba facit ide in q̄ntite equale ·
in qualitate sile Jn dīnis aūt q̄uis vnū q̄d est sit sba sm̄ ē
sm̄ tn̄ zacōm aliquid ibi est per modū q̄ntitatis · vt magnitudo · et
terminus · aliq̄d per modū qualitatis · vt sapia · bonitas · que
oīa sm̄ zei veritate sunt in deo · sed dr̄nt̄ zei nō hūt in ipo
sed solū in mtellectu nr̄o · Ideo oīa in deo ꝓ se sūt vnū · Attn̄
ea que dicūt de deo · p modū sbe dicūt · vt idemtitas que per
modū q̄ntitatis equalitas q̄ p modū q̄litatis Nō scdō · vnū
in q̄ntite pt dici dupl̄r · vno⁹ simplr · s · indiuisibile · Scdo sm̄
quid · s · ꝓportione · Scdm hoc equalitas ē duōꝝ prima est in deo ·
Scda in creaturis · Ideo nom̄ ꝓportionis non ponit in dīnis Ꝯ
clud Jn dīnis locū habet equalitas ba vltio vt pferto nis nō
obstāte q̄ vna q̄ntitas equalit̄ participat a plurib · ibi ē omimoda p
tranpantiū equalitas · Sic est in dīnis · igit̄ · hoc pzt̄ q̄a in dīnis
est q̄ntitas perfectionis in oīb · ner maior vt minor in vna q̄ in
alia · ergo gelo ba · C primū · Nulla psona ē maior vt minor alia
ē · scdm · Diuine psone sūt sibi mutuo equales · ē ztm · Nulle ipfectiones · ner gradualiq̄ in dīnis sūt ponēdi Scdo arguitur
An psone etnales in etnitate sūt equales · Nō sm̄ btm Tho ·
in · s · pte · q · xlij · az · ij · aliq̄d ex pno exīs · posteriꝰ esse suo pn̄
cipio pt ex duobꝰ contingere · vno⁹ ex pte agētis · Scdo ex pte
actōnis · ex pte agētis alit̄ in agētibꝰ volūtarijs · et alit̄ i agētibꝰ nālibꝰ · Jn agētibꝰ volūtarijs · ppr̄ electōm tpis · Sic em̄ in
agentis volūtarij pfecte · ē eligē formā pusq̄ effectū conferat ·
ita in pfecte est eligē tpus in q̄ effectū producat · Jn agētibꝰ
nālibꝰ hoc cōtingit · q̄ agēs a pno nō hūt pfectam vtutis nālis
ad agendū · sed aduc ei pꝰ aliquot tpꝰ · Sic hō a pno nō pt̄ generare · ex pte actōnis impedit̄ · ne illd q̄ ē a pno · sil̄ sit in
suo pncipio · ppr̄ hoc q̄ actio sit successiua · vñ dato q̄ aliquod
agens tali actōn agere incipiat · nō statim in eode instanti esset
effectus · sed in instanti ad q̄d tendit actio Quia aūt p̄ nō genēat
filiū voluntate sed nā · ⁊ utrq̄ nā p̄ib ab etno pfecta fuit · ⁊ ipe
actio qua p̄ produxit filiū nō est successiua · ymo nāe est
q̄ quodcūq̄ p̄ fuit · sil̄ ⁊ filiꝰ fuit · ideo filiꝰ est coetnꝰ p̄ri

Sm̄ damas · Aliq̄
sūt in dīnis que similitudinē tenent creat̄ · ⁊ aliqua zei p
tulāe similitudinem
q̄dē zei gn̄is tzt essentia · ⁊ zei plenitudinē tenent psone · vñ et psonas nūq̄
differre sic ꝓpria actus
nature gn̄is

ratio essendi vnīg p
sone in alia in dīnis
nō est p̄fecte essentialis sme
relatōn · ner zelatō p̄fecte sme essentia · essentialr
tn̄ et zelatō sit sumpta
sm̄ pfecta zad ꝙ ze, q̄libt
diuina pna ē realr
q̄ trinōs supositate
dr̄nt · sta tn̄ q̄ vna
nā realr quemlīt
ullamtuacio vnīs est
in altero Sz psone
dīne ratōn relatiue
nō realr dr̄nt · ron
dīne nec realr quemlīt · ergo zc / p̄z
q̄ fide dnator p̄z · q̄
ī quocūq̄ ē nā alterius
illo ē illud vnīg vnīs
est nā · p̄sumpta in mysteria realī dīa · alīs p
ulla mansit fides p̄dicte · esse ī secundo · q̄ nā
angli ē in eo Sz nā
migis dīne psonē
in qualz dīna psona
sta tri ꝙ pne realiter
dr̄nt mutuo se · ergo q̄libz
dīna psona ē in
qualz diuīa psō
trōn Jn quorūq̄ est
p̄mitas filiatō et
spiratō · ille ē p̄z ⁊
filiꝰ ⁊ sctꝰ · Sz si pt̄
⁊ sctus st̄ in filio tur
exīt in eo · p̄mitas
filiatō ⁊ spiratō
ergo filiꝰ esset p̄z et
spūs sctꝰ ⁊c esset ḡfusio psonaꝝ · dīm ꝙ
zelatōnis diuinas esse
in aquo · duplr̄ pt̄ intelligi sm̄ formaliter
vel ideptice · Primo
maior ē dā · q̄ formalis p̄mitas ē in filio p̄z / filiatō ī filio /
p̄cessio sīne spiratō
passiā in sctō · Scdo
mō maior ē fla · q̄
rōn ideptitatis ī oīb
dīnis zelatōe st̄ ide
nā essentia diuīa · cum
q̄ sit diuīa psona st
oīno ille relatōnis
ergo ·

tho. Q̃muis in dñis nõ sit q̃litas vel q̃titas him gñem zacõm gñis. sz tñ ubi aliq̃ spes q̃litis him ꝓpõs zacõis suas gñtiã addzas. et sic aliq̃ spes q̃titis him d quod est gñ̃ es. z magtudo z duratio z ideo zõn cor dr in dñis eq̃litas z siti tudo

dist xx. to. Dendo ordo in ustis infeziõ zubg dixit duo s emanatõm z añtessiõm et zacõ est. qz i ustis infeziõbz emanato ponit diuinitate sbale dñi de quod emanat in ustis infeziõbz. t effectus. z qd ꝓdixit est causa. et ꝓ hz trã dr ad quig de scdõ aliud in nã. lo pzeig in nã. Sic ergo pzt q ordo d infeziõbz trua ꝓportat vt dr pe. de t. Sz ordinatozũ distinctõm. ff dñi ꝓpitate z pgnezitate z hitudme mutat distinctoz. et qz in dñis d emanato ad qua nõ scdm̃ esse ne diuersitas. aut natue et ideo ubi ner d pus ner posterig nã. ꝓt quod etiã in dñis nõ zcepit zacõ causene ner zacõ effectõ. hz accpit nom pnõpij. Non ergo in dñis d ordo natue. quo alt essot posterioz altero hz quo alt ex alio dr

t. v.

De qualite d loqui dr b nõ put dr denotans. aliqo put dixit dispõ nobilitatẽ. et scdm hãc attendit maior z mioz nobilitas. et ita nobilior res dr et qz i spualibz idem est mag z melig. lo qñd de qualite spectat ad eq̃litate. nõ ex pte racõm nois. hz ex gñti vt visum est.

et filiꝰ ssctus utriq; **Contlo** Quelzt ꝓsona etnal. aulzt persone etnali in etnite d equalis. ꝓzt qz nõbli. d. pmũ. Eternitatẽ zacõ est diuina z ꝓsonaz mẽsurato d. scdm. In racõm eternitatẽ nõ claudit ꝓnãpiũ durabilitatẽ d tmũ. In zõm eternitatẽ claudit ꝓnãpiũ originis et ꝓducibilitatẽ **Certus arlg** de quesito pnli. Nõ scdm btm tho. in pa pte q. xlij. ar. iij. Nota est dare filiũ eqlem esse pri in magtudie magnitudo em dei nõ est aliud nisi pfecto natue ipig. hoc at est de racõm primitatis z filiacõnis. qz filig ꝓtinguit p gñatõm ad habendũ pfectõm natue que d in pre. sic et pr. et qm filig genitꝰ est ab etno a pre. Ideo filig ab etno equalis est pri i magtudine **Contlo** Quelzt ꝓna etnalis. aulzt ꝓsone etnali. est equalis in magtudine. ꝓzt qz nõbli. et ad phili. ij. Nõ rapina arbitrꝰ est se esse eqlem deo. vñ dixit hylarij. spectatꝰ de filio in li. de sinodis Tolle corpis infirmitates. tolle corpti mitiũ. tolle dolozes. z omo humanã netitate. filig scdm̃ nãlem nãbitatem. eqlitas prius d. qz est et filitudo natue. d ꝑm. Nõ derogat equalitati in magtudine. qz diuine ꝓne nõ sunt eqles in originacõn. d. scdm. Nõ derogat equalitati in magtudine qz diuine ꝓne nõ sunt eqles in zelatõn. d. tmũ Nõ derogat equalitati in magtudine. qz diuine ꝓne nõ sunt equales i ꝓductõn. d qztũ qlis est ba. ꝓzt qz qlis tertia. Sed argutiꝰ ꝓnde Quitas molis nõ poꝛ in deo. sed q̃titas bꝰtis. et scdm ea equalitas dr in dñis

20 **Vnc ostendẽ zestat. quo alig habũ psonaz alia nõ excellat potẽtia** Ista est distinctio xx. In qua mgr ostensa eqlitate magtudinis dñaz ꝓsonaz in essendo. ostendit equalitate ptatis earundẽ in opando et diuidit in tres ptes him tres zones qbg probat intentũ prima est a pnõ dist. vsqꝫ ibi Ite alio probat scda ab inde. vsqꝫ ubi Hoc at ꝓ filitudine. Tertia vsqꝫ in fine distinctionis

Vo. in dñis quelzt ꝓsona etnal. aulzt ꝓsone etnali in poña sit equalis et ar ysic per sim bolũ athanasij. opẽ pr. opꝰ filig. opꝰ ssctig. ygit qlio vera. In oppim arz sit aliquis d actꝰ que pt pr z nõ filig vt generare. ygit filig nõ est ita potes sic pr. i qlio fla In deusion erũt tres actꝰ **Pmg ar.** an filig sit oipotes sic pr. Pro quo nõ sm Imo. Hoc nom oipotenb. g pt qz oi z potente. Distribuit at hoc signũ omne pro oibg que posse d poñe. nõ at pro illis. qz posse ipoñe est. qz nõ seqt deus d opẽ. ergo pt pertnae. pt dormire. In oibg at talibg actibus quicqd pt pr. pt filig z ssctus. talibg vz quos posse. d poñe. posse vo actꝰ essentiales z absolutos. vt intelligere. oipotentia simplr. et posse actꝰ essentiales exterioꝛes z respectiuos. vt creare. Notionales vo q designat ꝓpietates relatiuas ꝓsonales. quis sint poñe in una agente. nõ tm sunt poñe in alia una. sz nõ potentie. qz esse prem d poñe in pre z nõ in filio. vnde in talibg nõ attendit coopotena. Esse em prem in pre d poñe sed nõ. posse esse filiũ. nõ est ipoñe sed ꝓpietatis **Contlo** Quãd modo pt ita filig opẽ esse asseredg d. ꝓzt qz nõbli d ꝑmũ. vt pr possit gnãri nõ tradit sub oipoña dei. d. z m vt filig aliũ filiũ gnãre possit nõ tradit sb oipoña dei. d. z m. Oipoña dei in se nõ claudit vt ssctus prem z filiũ de se spirare possit. **S tdo ar.** An aliqd sit equale deo in poña Nõ sm Imo. Impgle d creatura eqri suo creatori. sue in nã. sue d virtute. vel operacõn. Omne em creatum vt ait Ihe. tus limitibg d limitata. deg vo limis caret. Vñ z aia xpi

di. xx. pe. de t.

Oi potentia attedit zob illos. q sunt essentes absoluti. sic d intelligere. velle zc. et etiã zertu actiuũ q sunt essentes zespectiui exteriozes. sic d creare. Ez nõ attendit zertu actiuũ qui sunt notionales. qz isti actꝰ designat ꝓpietates zelatiuas ꝓsonales. q actꝰ quis sunt ponẽ in ꝓsona agente. nõ tm sunt ponẽ in alia ꝓsona. sed nõ ponẽ sic esse prem d ponẽ in pre. si esse prem nõ d potentie in filio. qz sequet mutabilitas ab una ꝓsõe in aliã. Sic quis creatꝰ possit dormire z deg nõ tm nõ pt gradi q creatꝰ possit aliquid quod deg nõ possit. Sed vm est hoc dixit ipe. tũ dr pr d opẽ q̃phendit. ibi ponã gnãri. quia gnãre in patre ponẽ est. que est pnõm actiuũ gnãtiois et ponẽ et gremit sue ꝓpietati ꝓsonali. Sed tũ dr. filiũ d opẽ. nõ q̃phendit ibi actꝰ gnãndi. nõ qz i filio est ponã habita per gnãtõm. et ideo filiũ nõ pt gnãre. eqꝫ d ibi potẽtia sub oppta dispositõn ad gnãtõm facilẽ. Eximit de genere. qm d sue filiũ et qm est deo ze filiũ. eadem em hãt ponam desredi. qz eadẽ q̃itate. et qm d sue filiũ. tũ defendẽ d eo d ponẽ. ꝑ qm d deo sumtũ non d ponẽ. qz est sub oppta dispõ. qz i loco quiete. Ite si ponẽtur q ugnis posset ona. non is dicetur opẽ. qz nõ pt infrigidare. qz hz d tõm qdtom sue nature. Sic etiã deg pr d opẽ. q at nõ pt gigni. nõ ideo nõ est opẽ qz d tõm sua nam gnãri.

her ꝓpo. nõ plg pt pr z filig qz solꝰ ssctꝰ d distinguenda. del em exclusio d zertꝰ pñs tm. tũ d flet qz valz tm. q solꝰ ssctꝰ pt qtũ pr z filig. z nõ filig pt quicq pt pr z ssctus vt zob subiuncti tm. tũ est ba. z ezit sesq. q solꝰ ssctꝰ. nõ plg pt pr pr et filig. supplendo hꝫ q d

limitata est · nec scientie dei equat· deficit om̄ vel in mō sibilitū vel in mō sciendi **Cono** Nulla creatura pt equari t ponā suo creatori pzt ex nobli · c· pm· dicā essentialis efficit· q creatura eqlitate sui creatoris no capit· et sc̄m· Anima xpi nō eqt scientie dei · nō pm pe de te· quia vel deficit in mō sibilitū a deo· vel in mō sciendi· qz no ita lucide scit sic deus· vel t vtoz· c· zm· vmbsū z si in nullo bono quod e de complemēto vniūsi pueturi· nō tñ deo equat· nec ga deus adhuc multa posset produce qe no produxit que essent de vniūsi pfectō **Tertiū arg** De quesito· nō pm· dm tho· in pa par· q· xl· ar· vi· Necesse e esse filiū equale pri in ptate· ponā em agedi· qcqt pfectoz nature· filius ait ergo e simil in nā· z i magitudine· sicut est ei et in ptate **Conclu** Quelzt psona etnalis cuilzt psone etnali in ponā est equalis· pzt ex nobili et dicto qz qlzt pna etnalis est omps· sicut quelzt psona etnalis e infinite ponē t e vna psona no est potentior vt ipotentior alia· ergo sūt equales in ponā· tza· Vbicuqz no e expressus ibi e equalitas c· pm· No derogat filij ponē q no pt alius filius gnare· c· sc̄m· No derogat pri ponē· q no pt sic filius gnari· c· zm non derogat pfecti psone q no pt alia psona de se producere c qcū· qlio est ba· pzt ex qlon tria ad arū rndō q hoc no tenet se ex parte ponē· z ex pte ppetatis

dist· xxi·
An sit hec vera· solus deus e pz· 3· tho· dicat q sm tres sēs tripli· vt iudicat·
Si em hec dicta solus implicat solitudinē cū deū· lorum· fla·
Si ait exportat exclusiū a forma subiecti vera est· et t sensu· deus pter quē no est alius d pz· Si ait removeat ipsum a participatione predicati· dico q d hec in nōie pri tñ pt intelligi ppetas paternitatis put pri formaliter tenet· et sic e fla q paternitas no tñ in deo est· z etiā in homine pt intelligi ppetas paternitatis cū ipa psona subsistente distincta paternitate· et est vera

21.

Ex oritur questio thēs cuius ex pdicatis

Ista est distinctio vicesima prima· In qua magri p̄ssi declarauit equalitate magnitudis diuinarū psonarū in essendo· et sili equalitate potatis in operando· Consequenter declarat quali dictoīs exclusiue dicit de deo· et tria tria hec facit· Nā primo inquirit· an termi psonales de psonalibus cū dictoīs exclusiuis dicant· Secdo· an termi essentiales de psonalibus cū exclusionē vere dicant· Tertio dat quedā modū phalem· quo poterit famulus intelligat· Primū facit vsqz ibi post hec querit· Secdm vsqz ibi Verūtñ vt ait augn· Tertiū vsqz ad finē distinctionis

Utz hec posita est vera· solus pz est deus· et arī q non· Quia exponen̄ ipsius sunt false· ergo· tza qa exponen̄ false arguit falsitate ppōis que expō· dns p· Quia sic expō· pz est deus· z nullus alius at a pre est deus· mō ista exponens est fla· quia filius est alius a pre· sili ssequens e alius a pre· et est deus· igit qlio fla· In oppm est augn qui tenet ea in fine xii· de tri· sili aplus· s· ad thi· vi· loquens de pre dicit· qui solus habet imortalitatē· sic etiā tō credit illa· in ecclia· Cui celi ctuiui sola· c· quod ba Ozo derision nō primo sc̄dm Hugonē· lij solus et dupli Nono Katholicorum atice t sigficatiue· et sic sonat solitudinē in eo tui additi· et isto non invenit in diuis· qz ibi nō est solitudo· In nā em diuina tria sunt suppta scz pr et filius z essentia alio capi sm atē· t cōsignificatiue et isto mō bñ invenit in dīs· vt ibi est vnus solus filius· et vnus solus filius· et sic dicit sm gratuitatē ppetatis illius tui additi· Secdo nota sm eudem Hugonē· In ppōnibus exclusiuis· dictio exclusiua ponit duplicē nō ex parte subiecti alio ex parte predicati· ex parte subiecti in ordine ad predicatū· tuc duplicē vel primū est tle q ipm ptise excludit subiecto· et nulli alteri· tuc ppō est vera· vel etiā quod subiecto apte et alios realr tuc etiā ppō est ba· Si vo primum est tle· qp nō quelibet subiecto ptise· sed etiā alios· ppō est fla· Si vo ex parte predicati et illud predicatū dicat quid sm se· sic ppō est ba **Conclu prima** Capiendo lij solus· Katholicorum· nō pt addi alicui termino in dīs· sive a parte subiecti· sive a parte predicati· q fiat ppō vera affirmativa· pzt ex primo nobili· qz sic lij solus· deportat

thō· Dicit exclusiua adiuncta pri excludit filium qui alij dicunt oppm· pt hoc qz ad vnā relationē aliud et rationē dat qz dicto exclusiua addita supposito excludit de aliud suppm ex quo aut filius e aliud supm a pre· ideo nō dē· solus pr· filius excludit· Preterea si minus relatiua se sequeret in esse· nō tñ sequit se in alios ptes· Nō em sequit· Si pr e maius· filius est maius· et preterea· cū solus sit determinatio suppti· excludit de aliud suppm· diuersitate at suppti nō tollit sequelā relationis· vñ nō videt rō· quare z hoc pdicto vnū nō excludetur per dictionē exclusiuā additā alterū· Hec hoc imponit qz vnū sing alteri esse nō pt· qz gnatio sing alterius esse nō pt· et tñ bñ dī solus gnatio excludendo omnem aliā mutationē· Diuinitate de tri hoc pt fieri i creaturis et in deo ex duplici ratione· Prima qz in creaturis pr et filius nō st vnū t essentia· vñ ibi ffilius est aliud a pre et aliud a pre quod nō e in dīs· Secda qz p primitatē in creaturis additur nouū esse qd e actus detale z nō id qd e esse subiecti· In diuinis at primitas nō addit sm rem ad esse prius aliud q esse esse· re in quo pr z filius gnitant· Cū ergo dicit in humanis· solus pr· oibus modis excludit filius· qz filius e

a

b

aliūs et aliud a pre· Preterea dato qd etiam essent vnū in ba· adhuc excludet ab illo ingnitū e aliud a pre· sim esse relatiue superadditū essentie· Non sim qd filius essit aliud a pre· qm in essentia gnitet· Sed in dīs pr z filius st vnū in essentia· z de ingnito relatiue nihil sim re addit ad essentia· et ergo ibi filius nullo pt dici ad a pre· si tñ aliud· aliter ergo ibi vadit exclusio et ergo dicit hec tho· cū dī solus pr· vt ibi e exclusio masculine· sic excludit filius vt neutrū· sic nō excludit filius· qz ille nō e ad a pre cui esse est diuina qe est in filio e totū qd est in pre· Et ergo ppō· solus pr e deus· distinguenda est· qz si solus ipleat solitudinē ex parte· fla est· Si aut solus excludit a forma subiecti· ba est· qz eius sensus est· ille qui e pr· pt qui nullus alius e pr est deus· Si at fiat exclusio a participatione predicati· et qz solus ide e qui nō tum alius· tō adhuc hec distinguenda· qz vt excludit masculine· nullus alius a pre e deus· e fla· vel neutre· et nil ad qm qd e pr e deus e tria·

tho · de ar · pū ap
pro pat⁹ vby et pōna
sic filio sapiā · ideo sic
zacon appatet dr ē p
sona filij · Circu tertij
tertiuū sola · sic quia
tm̄ deitas attestat ē
tuti ser pōne · ō appa
te gredit⁹ illa · solus pr
hzt tm̄ deitatē · p hoc
em̄ nō excludit⁹ alie
diuine pne · a gsorto
pdicati · ſ tm̄ exclu
dit⁹ ab appatōne eius ·
est tm̄ fzend · q ſ si
hat ꝓm̄ solꝫ pr ē deꝰ
lij solꝫ nō tenet⁹ exclu
siue · ſ pfiue · tuc
ꝓm̄ ē va · est em̄ ſeꝫ
q illud dimū supplm̄
quod in esse pſonali
pter sola primitatē cō
stituit est deꝰ · sic em̄
nō excludit⁹ alie pne
diuine a gsortō illi p
dicati · quod ē deꝰ · ſ
tm̄ pſcindit⁹ forā sub
iecti

tho · pma pte · q · 31 ·
ar · ſio · katholici mlti
tū solēne fuglut nom
solitarij in dmīs · qz
ex libris mordinate p
latis mauerit⁹ hēſis
et pmo vitiū ē nom
diuersitatis · ne tollat⁹
vnitas essentie · Item
nom̄ sepatōis ne tollat⁹
simplicitas diuine es
sentie · Ite nō dispari
tatis ne tollat⁹ eqlitas
et pīque ad vitandū
errorē sabellij · vitan
de debēt singlaritē et
solitudinē · ne tollat⁹
gncalitas diuine
essentie et vitandū ē nō
vnici · ne tollat⁹ trini
tas pſonaꝝ · ℔ ille
Nōn ꝫ vlt ibidem
d ſ ar · iij · Illa dictio
solꝫ ſt rapi katholice
ſ ſmatē et dr katho
ycuātica · qm̄ absolute
ponit ē vtrata ōra a
liquid supplm̄ · et solꝫ
nō ꝓt addi tm̄ dimīs
nō em̄ vere ſt dici solꝫ
deꝰ · qz ponet solitudi
nē in tm̄io rui addēt
ur solꝫ deꝰ · solitarius
p quod tollit⁹ gnalitas
diuīa · Si at teneat⁹ ſm
ſmatē aliqs vē ꝓt addi
tm̄ dimīs

solitudinē · que in dmīs nō reperit⁹ · tū ibi ſit gnalitas
trium pſonaꝝ · ſtz pbis et filij et ſſ · ē pmū · Capiendo ly so
lus katholice · ista ꝓpō est vra · solus pr est pr · scdm ·
Capiendo ly solus exclue · ista ꝓpō est vra · solus filius est filius ·
et · tertiū · Capiendo ly solꝫ katholice · ista est vra · Solꝫ ſſtus
est spūssctus · et qrtū Capiendo ly solꝫ exclue ista ē vra Solus deꝰ
est deus **Scda tertius** · Illa exclusiua affirmatiua · in qua
a parte subiecti po² dicto exclusiuū · et pdicatū priue conuenit
subiecto · est vera · Si aut nō priue conuenit · ē vra · pzt ex pri
ma pte scdi nobilis · et pm̄ · Ista ꝓpō est va · Solus pr est
generans · Scdm · Ista ꝓpō est va · Solus filius ē genitꝰ · Tertiū
Ista ꝓpō est va Solus ſſ est procedēs · Artū · Ista ꝓpō ē vra ·
Solus pr est deus · Quintū Ista ꝓpō est vra · Solus filius ē deꝰ
Sextū · Ista ꝓpō est vra · Solus ſſtus est deus **Tertia gnalis**
Illa exclusiua affirmatiua · in qua ex parte pdicati ponit² di
cto exclusiua et pdicatū dicit quid ſmplr esse in se · tenet tamē
subiecto · est va · pzt ex vltima pte nobilis scdi · et pm̄ Ista
ꝓpō est va · pr est solus gnans · Scm · Ista ꝓpō ē va filius
est solus genitꝰ · Tm̄ · Ista ē va · Spūssctus est solus procedēs
Quintū · Quod est vra · pzt ex gradon pma Ad artū · Inde · et aug⁹
illa · Solus pr ē deꝰ contradit · vt ē de pdicato exclusō · sic
pr est solus · Eoꝫ nō dm̄ est ad appm̄ · et ertia pars

declarato

Aureolus super hac distinctōne arto · iij · ponit qnqz zglas ·
pma · Q solus · qm̄ tenet katholice · nō habz locū in diuinis
Scda · Solꝫ qm̄ tē ſmplr si addit⁹ subiecto · et fit exclusio a
forma subiecti · vera est · sit hec veziſicat⁹ · Solus pr ē deus ·
vel qui est pr · et nullus alius in dmīs est pr · et hoc verum est
et certia zglta · Qrta · solꝫ · addit⁹ tm̄io essentiā a pte pdicati · et si
intelligat⁹ exclusio a forma ipīg · et hoc si a pte subiecti ponā
pr · vel ſſtus · vera est · ſ nō si ponat⁹ filius · qz tūc est fla
cum primi · Pr est solus deus · qz ē deus · et nō est alius nec aliud
qz deus · Sicut de ſſto · cum scdo pte · si ponit⁹ ffilius ē solus deus
flm est · quia filius est tū hoc homo · Sed si tm̄ pſonaliter po
nat pte pdicati · et essentiā a pte subiecti · fla est · vt dds · deus est
tm̄ pr · vel deus est solus pr · flm est · qz alius a pre ē deus ut
filius Qrta zglta · dictio exclusiua ꝓt addi tm̄io pſonalis ·
a pte subiecti et a pte ꝓti zelꝫ alterius pſonalis seu notionalis · vt
solus pr generat Qrta ē excepiēs a qsita vbi pſonale ē
gnē duabus pſonis · solꝫ nō ꝓt vni addi vt nō vere dr · solus
pr spirat · Nec etiā vbi vna pſona hzt plures ꝓpietates · vt
pr tm̄ generat · qz pr tū hoc spirat

Ost pdicta nob̄ discredū videt⁹ de vnitate diuersitate ꝛc Ista ē distinctio xxij ·

In qua mgr pertractat tractatu de diuinis rebus · incipit
agere de dictis nobis et ita hoc duo facit Nā primo ponit dras
diuinoz nom̄ Scdo subdit zglas pdictarum dictionum · Primū fuit
a principio dist · vsqz ibi Quarto est ergo · Scdm ad finem dist · vsqz ad
finem distinctionis

Vtrū in tertio mentis deo pdicabile dicat⁹ de ipso substantialiter

Hoc est vtrū aliqz tm̄io de deo pdicabilis de
ipso dicat⁹ substantialiter et ar⁹ qz sit · In oppm̄ · Quia omne
ergo ome quod ibi dr · dr flm substantias · tza qz substantia et actus suf
ficient distinguit pdita · actus pzt · qz in deo nullum tradit acci
dens xij methaice · igit de deo nichil pdicatur accidentaliter · tza · qz
pdicatio fit in ordine ad res · ergo · quia fla · In oppm̄ ar⁹ sic
nullus tm̄io pdicatur de deo ꝓ auctore ē de tribus · dicentem ·

dist · xxij

Deus est nobilis pluribus
nobis Quia ab nō quod a
liquid intelligim̄ · vel im
itatione possum̄ · sed deum
contingit nos multiplr in
telligere · ergo possibile deū
aliquo modo plō · Possibile em
deū intelligere ex creaturis
qz invisibilia dei p ea que
facta sunt intellecta conspiciunt
Ad pmm · Hmōi at notitia
contingit vno⁹ via remotio
stz remouendo a deo omnez
imperfectionem quā in creaturis
videmus · et nobis
eū deficiēter manifestat
immutabilem et Aliquo con
eminentie · et sic dicimus
eum etnū · omnipotentē · ymē
sum · illimitatum · certo con
tingentiam · et sic dr creator
gubernator et gubinator
Item sim̄ signatius et phos
modi tradendi sequunt⁹ mo
dos intendi · ſ intentus
viatores · qui sui debilitas
et pfectionis diuine sub
limitate · vna et simplicis
sima entitate diuine ne
pt infinitis modis gripe ·
qz sit intellectu diuino qui
sui excellentia · qua omne
creatū et creabile · immisi
mitū excedit · ois creatura
et creabilia vnico excessu
superat · quibus tria sunt ·
finita · sit intellectus noster
qz a diuina natura in ifini
tū excedit · ideo veritatem
dei nam̄ seu pfectionem ifini
tis excessibus pt comprehendere
et sim quelibet excessu ei
nom̄ ponere · qui qd aut
dicendo sig xij de di · no ·
Laudare habemus cum
sint infinitorū nom̄
Con · aut plibus diuersis
nobis rndet aliqui diuersi
tas ex parte rei aut nulla
Si aliqua · tūc deus est
oppositus · Si nulla · tūc ta
lia nomina essent penitus
sinonima · et prosequens

a

esset nugacō cū sit unigenit⁹ qz sic ait dyōnā in sua methāa Si vnū nō adderet sup̄ens · tunc dō / ens vnū esset nugacō qz talia nōia esset sinonima · Dēm q tlia nōia nō sut sinonōia · et q̄uis ipis mīte et ex pte nat̄e diuine nō z̄ndeat diuersa racōnis exīte · mī i creaturis diuerse racōnis q̄nt̄e · tñ trident · racōn quaz diuina pfecto vna exīs · sz vpa diuīsmode a nobis intelligit⁹ et pgnīs diuīsis nobis nō sinonimis nōiat⁹ Item simplex aut totalr cognoscit⁹ aut partig ignoratur / ē deus ē simplex / sig · ergo z̄ Dēm q simplex dupl̄r pt cognosci vno⁰ mīte et diffinitiue sue q̄ditatiue p ppa diffinem / et maior est vera Alio⁰ exīte z per effectū et sic maior nō ē vra · qz pt plg z mig cognosci sm q effectū magf et mg cognosci · z maxīe si nullg illoz effectuū sit sibi adequ⁹ et est in ꝓposito

Damas· li· iij· c· xij· tḡcos grece qđ ē deꝰ latine vnos dz a tbeaste qđ est vide vel gsidare · qz oīa nuda z apta sūt oculis cui⁹ alio mō a tbeijn qđ ē fouere qz oīa fouet in bono · dz etiā a tbem qđ dardere qz deꝰ nr igne gsumens est / gsumit em ꝺꝛz malitia

Creator dei ē p totū mūdū zeby ab ipo creatē nihil em est quod nō oziginē a deo traxerit

Filius dei vbū dz qz p eum pt oīa qđ dixit · siue iussit Veritas · qz nō fallit sz tribuit quod promisit · Figura ē qz susceptus fragilis sexui · opez · vtutū q̄stitudine · pulcher in se imagine atq; dimensa magnitudinez designauit · ad hanc dei q oīa p ipm fiūt · sc̄t · ita et dextra · brachiū z̄ Splendor pt qđ manifestat · Lumē qz illuminat · Lux qz ad vitam glē plandā corde oculos reserat · Sol · qz illuminat os Petra qz firmitas ē credentiū · Lapis anglaris pt qz duos parietes e diverso venientes in vnā fabricā ecclie iungit · vel q pacē in se angelos z homines facit · Lapis offensionis qz vemens fidelis offenderet ei⁹ incredulī homines et factus est

Prima causa est supior oīm narrationū et dicit dyonisius Que cuiusq; dicunt⁹ de deo · verius negant⁹ q̄ affirmant⁹ · igit q̄ho facta preterea aliqui tñ pnūtur de deo accidentaliter · vt deus ē creatus · deꝰ est p̄nitus z̄ Pro decisione nō sm Primo · tria ista manifestus nom ex parte eoz que per ipa dicunt⁹ · pt accipi triplicit⁹ Uno⁰ ex parte rei dicte sm se absolute Secūdo ex pte habitudinis ad alteram rem · Tertio secūm modū intelligendi Prima diuersitas nō est in deo · qz oīe quod ē in deo ē sua diuina Secūda diuersitas ē in deo · qz aqua pnt⁹ absolute · sz sm suam · aliq̄ adequid sz sm relatiū · Tertia diuersitas ē ibi sm diuisa attributa · et hec varietas sm oīa gria pnūtor **Contra prima** ex pte modi essendi rei ipius dei quicq; sibi inest pdicat̄ / dz de ipo sūbi · pz qz oē quod ē in deo · est sua diuina · pz ex nobili p̄missō · ergo gloria · Prm · Oīa pnita pter ad aliquid · tū de deo dicunt⁹ in suam substantiā mutatur · C· secūm · Per hȳ vm · tū de deo pnūtur · nihil de q̄titate pt⁹ **Contra** ex parte modi intelligendi nri · id qđ de deo pdicabile attribuī sm oīa gnā pnūtor vacuat · pz ex nobili · Nā sm modū intellectus nri · aliq̄ termini pnūtur de deo substantialiter · vt ille ē magnus essentia · Aliq̄ per modū q̄titatis · vt deus ē magnus Aliq̄ per modū qualitatis · vt deus ē bonus · Aliq̄ per modū actionis · vt deus ē creans · movens z̄ · aliq̄ p modū vbi · vt deus ē in celo terre · C· Prm · Het pdicata · Deus est bonus · ex pte modi essendi ipius dei ē pdicatū essentiale · Secūm · pdicta pdicata ex pte modi se habendi z intendi · est accidentalis · Tertiū · tale pdicatū ē essentiale et accidentalis zc̄ Diuisor · Ideo dt augs i de doctrina xpiana · Si quera · quid ē deus · sciter rndē · pr z filius et spūs · Qbi innuit q ex parte modi essendi dei · h pdicatū ē essentiale · deus ē pr · et filius · et spūs · qz querienti rndet ad qđm factam per quid · Sed ex pte modi se habendi ad aliud · est accidentalis · ut pz · Ad tū · Questio est vana · pz ex glosa Prima tamen tri est distinguenda · vt pz ex glosa vbi · Ad argumenta rndē q autor de tanta materia de narratione pfecta nō de ipfecta Silr dicat ad dyonisium Ad aliud illa ꝓpo · deus est creans ex pte dei est essentiale · ex pte vō modi se habendi ad aliud ē accidentalis · Silr est dm de illa · deus ē p̄nitas

Redictis q̄ditatiue est z̄

xxiij In qua magr postq; egit de noībus diuinis gnāliter agit de hor nōie persona spealr et tria ei⁹ hor fatetur Nam primo exquirit hor nom̄ persona de regula pdicta que de his que sūbi pnūtur dabat⁹ · Secūdo ostendit · q hor nom persona nō sm̄glazit · sed pluraliter de oībus psonis pdicat⁹ · Tertio gloriat q in divinis ner diuersitas essentialis · ner sm̄glaritas psonalis pdicat⁹ · Primū facit vsq; ibi · Ideo dicit⁹ Secūm ab inde · vsq; ibi Iam sufficienter · Tertiū vō ab inde vsq; ad finē distinctionis

D· in dīs her nōia · persona · sba et essentia pdicent sm̄glazit vl' etiā pluraliter Et az̄ q sit primo de persona · qz gnāliter inquisitū est hereticis per catholicam quenam sit deus · tres psone · sz pr̄ et filius et spūssanctus · fides eam asserit in deo tres psonas · de sum· tri· et fi· ka· Tres quidem persone sed vna essentia siue nā · Secūdo de sba dicit Hieronimus ad Damasū papa Quis vnq̄ ore sacrilego tres substantias pdicauit · Tertio de essentia dicit Boetius · Essentia tollimet vnitatē · zelato multiplicat trinitatē Ergo hor nom essentia · sm̄glazit pnūtur solū et nō pluraliter · ergo q̄tio ba· In oppm az̄ sic de persona · Quia dt augs in lra · esse tres personas · est esse tria quedā / sz nō pt dici q pr̄ z filius et spūssanctus sunt tria · ergo non pt dici q sunt tres pne · Secūdo argumēt

nom ꝓpe siue aqua nā pt dn̄ mīgi · vno⁰ pte z dissimiliter · ita q̄ rosa dicat sufficienter · Similr siue sbali illius nature esse nullum nom a nobis positū · pt dici essentialr sm se z ꝓpe nā nullū tale nom̄ pt viatore imponi · sine rōne / qz ipz diffinitue nō pt apprehendere · Alio⁰ pt dici nom ꝓpe siue aqua nām· eo q p nām arbitriū distincte sit ꝓpositū ad significandū illa nām· vel z in se descriptā q̄bus tūq; que sm nām mod⁹ intelligendi videnī annexa illi nature · siue p mod⁹ ꝓpietatis · siue p mod⁹ attributi · et sm aliquos nom pt dici essentiale nuda / z hr qz ei⁹ nōia sunt ad placitū · possūt ne diuine qđ fide tenem esse vna in tribus ꝓsonis aliqđ nom ꝓponi · quod quaz nām· dicta ꝓpe z distincte dicat · Recūsat p intellectū oībus ꝓpietatibus z attributis · et q̄busq; cetera sm nām· modū tenēn adinuentis ulli nature ·

Rabi moises dt q ei⁹ nōia creature q̄ inuenīunt in libris sctis sūt assūpta ab oībus · pt vnū nom̄ quod ē assūptū ei sz tetragramaton et ideo vocat nom̄ separatū qz dicat sbaz creatrīs signatiuū pure ·

Isido· li· vij· ethimo· Tetragramaton hoc ē quatuor liraz · qđ ꝓpe apud hebreos in deū ponitur iothe · iothe · ode · ode · id est · ia· ia· que duplicata ineffabile illud z gloriosū dei nom̄ efficiūt dz at ineffabile · nō qz dici nō pt · sz qz finiri sensu z intellectu humano nullatenus pt et ideo qz de eo nil digne pt dici meritis fatuis est ·

Petra scandali sic dicta apta iudeis qđe scandalū fundamentū · io vocat⁹ qz fides ē eo firmissima est · vel qz sup eū tanq̄m certa firmata e Ayng pro nō certia · Olim p parentia Azieb pro principatu · vitula p eo q p nob⁹ imolat⁹ · Leo p regno z fortitudine Gozpel p morte z sepultura · Resurrectionem Dalila · pher q pq z sine rethq; ab astra venies

tho. in scripto. 2o dis. di. Ome indiuiduū sbe aut substat nature gñ vel substat actibꝫ et ꝓpietatibꝫ Si substat natu tue gñi. sic dupliciter. a stat nōie ꝑme ꝓpoīs et sic d tres natue. Aut stat nōie scde Itentō et sic dr supplm Si aut substat ꝓpietatibꝫ. hc etiam dupliciter. Aut stat nōie ꝑme ꝓpoīs. et sic dr ypostasis vt ꝑsoā Aut stat nōie 2e ꝓpoīs et sic d sing. vel diuiduū. que tñ ꝑpe nō st d̄ dīs. q. ex primūt determiatū mos distincto mis qui d ꝑ mām. ß loco hoz dr mgm rabile

hor nom persona ꝑpe in dīs. 2epit. pzt qz vbi ꝛ aliquod nome 2epit nō solū sm 2e quam stat. ß etiā sm modū poncis quē nāz tale ꝓportat. tale nom ibi ꝑpe 2epit. ß nome ꝑsone sic 2epit in dīs. ergo. bn ꝑz qz eo qz nā qua ꝑsona dicit d suo stato. d nā itellectualis quodq essendi quē ꝓportat d ꝑ se existere. ß ta hmōi natura qz etiā tot modoꝫ excellentissime 2epit in deo. ergo 2c

Ite nom tuig ꝑmaia ꝓpositi supta d a dignitate mayia 2epibili d 2e atore. ꝑpe pt attribui diuino. Nom ꝑsone d hmōi. ergo. dor pzt per inductōm taliū nom ad dignitate spectatiū. qz gñi oīa talia trifferim ad diuina bor. qz pma cū dicat qz p se sonāns vel si pcz se vna. antiquitus gentiles hoīes insignibꝫ spectatibꝫ ad ecclesias dyuinas qui qdem hoīes dicūt p se sonare. qz vim eoz nō dependebat ab alijs. sed ad eoz impiū subditi dicebant. d octaua dicit talia homo p se vnꝰ ab suoz subditoz. eo qz i sua subsistētia ab ipis nō dependeat. omīs at subditi p aggregatōm capiut vnitate in ozne ad suū principē. tangit vnꝰ exercitꝰ ordinatꝰ ad suū principē et qz hmōi inducūs ad maiaz spectat dignitate in tractatis 2epibꝫ. ideo 2c Nā et hmōi laudabiles ꝓpietates imperij sic et principatꝰ ꝑpiunt 2epiunt in deo. C. sequit. Sm dicunt nom ꝑsone est ꝓpositū a 2epsecatōn

o a

de sba. dicit anselmꝰ in monologion capo vltio Omīs ꝑsone sic subsistit sepate ad invicē. vt tot nōīa est esse sbas quot personas. Sic ergo dr. tres ꝑsone. itu pt dici. tres substate Terzio. de essentia. Augꝰ dr. Ideo dicit tres ꝑsone. qz gñe est eis esse ꝑsona. ergo eade 2cōn pnt dici tres essentie. qz gñe est eis esse essentia ergo qđo flā. In decisiōn erūt tres accidentia. Quo de ꝑsona. Pzo quo nō sm Boetiū. Persona est rationalis nature indiuidua sba. Secdm naqꝫ Imo. ꝑsona dr suppm nature intellectualis. ꝓpietate ingrabilꝫ distinctū. vbi ezgo est 2cipere plura suppta. ibi est 2cipere plures ꝑsonas. tu ezgo in deo est 2cipere plua suppta. igit e 2cipere plures ꝑsonas.

Contrusio In dīs hoc nom ꝑsona ꝓdicat singlariter et etiam plr indēter. pzt ex nōbꝰ. qz e determiatio ecclie. d suma tri. vbi dr. tres quidē ꝑsone. sed vna essentia siue nā. et pz sic. qz ꝑtur singlariter de vna ꝑsona. plr de pluribꝫ quia pna gñe est tribꝫ. ezgo ꝑtur de tribꝫ sil. et equus hoc alias fuit inductū qz nitate exprimēdi ꝑsonalē ꝓpietates i vna essentia ipig hetici. Nūc vo nulla nitate vigete. ꝑpt huig nomis persona vsum. et vitate. dr. pz et filius et ss sut tres ꝑsone. C. ꝑmu. Ista ꝓpo est ba. pz est ꝑsona. C. 2m. Ista ꝓpo est vera. pz et filig sunt due ꝑne. C. tertiu. Ista ꝓpo est vera. Pz et filius et ssitus. sut tres ꝑsone. Quartu. Non sequit pz et filig et ssitus sut tres ꝑsone. ergo sut tres dy. Racō diuersitatē est triplex. Prima qz nitas inuebat. Secda qz eo tosonabat. i nō repugnabat pietati fidei. Tertia qz scptura nō tondicebat

Secūdus arg de sba. Nō sm Imo. dupliciter pt accipi sba. vno ab actu per se subsistedi et eo quet sedis sbys que nō indiget accitibꝫ ut sint. Secdo ab actu subsistadi ꝓpietatibꝫ et sic quet primis substatijs. Primo accepta sba dicit quid absolutū in dīs scz essentia. Secdo ypostasim et isto secdo vsi sut antiq. vt Boetiꝰ Hilariꝰ etc potebat dici tres sbe. ß quia nō ambiguū erat. et hetici accipiebat primo. q nō pt dici tres sbe. ideo ex vsu aptatū e ia cētie. vn nō deberet dici mō tres sbe

Cont In dīs hoc nom sba ꝑtur singlariter tm z non plurale. C. ꝑm. ß est ba. pz est sba. Secdm ß e vera. pz et filig sut sba. 3m. hec est ba. pz et filig et ssitus sunt sba. Ultu. Licet hetici dicūt tres sbas. tñ abstunt terminis sue lingue. ibi em sbam seu ypostasim capiut pro prosopon. et sic ꝑpe dicūt tria prosopa.

Tertius arg de essentia Nō sm Imo. Nom diuinoz sbaliū. queꝫ sunt essentia nō pure. sed cū relacōn. vt qualis. silis. et hoc 2cōn relacōnis includse in intellectu suo. Ideo accipiut plitatē Alia bo sunt essentia pure et hoc dupliciter vel p modꝫ sbe. v. substatiue vel per modꝫ accitis. sic adiectiua noīa et ꝓpria et bba

Cont In dīs hoc nom essentia ꝑtur singlariter tm et nō plr. nec est sile de ꝑsona. qz pna in suo statu includit 2loz multiplicē. ideo 2cōn relacōnū plium subiectoz dr plr. C. ꝑm. Ista ꝓpo e vera. pz est essentia. 2m. Ista ꝓpo e ba. pz et filig sut essentia. 3m. Ista ꝓpo est ba. pz et filius et ssitus sunt essentia. Ultu

Questio est distingueda. pzt ex oppositis. Ad argūta 2ndet

Ad ꝑmu. Licet pz et filig et ssitꝰ nō sut tria entia. ss tamē tria suppta

Ad secdm 2ndetur. qz hic sba ta pro ypostasi. et sic est vim.

Ad tertiū 2ndet qz nō est sile qz essentia in suo intellectu nō includit ꝓpietate ß ꝑsona. sic 2cōn tuig 2cipet plitatē. ß essentia nō. go 2c

declaratio

Indiuiduū. hoc aliquid. partictare. singlare. existentia. ꝟsistea

laxue. qz equus ttes homines insignes seu nobles que ꝑsone antiquitꝰ ducebant ad distinctōm cetez horū homīm. qm multitudo cogrebat ad comedias et tragedias in suis fanis bus laxuis utebant. qđ pyle d eos fecisse. nō solū ad distinctōm ab alijs. ß etiā ad ꝑseruadā faciem a pulueribꝫ. Nom tñ ꝑsone nō ꝓpriū. a laxua sed a dignitate ꝑfulgete in laxuato

pe. de te. Q minus hoc nō persona tbg ut d gñe sic essentia. nō tñ essentia ut pluificat sic pna nom dat ysta. Qua gñitas 2ne d gñitas vng et eqde 2ci ß gñitas pne d gñitas hoīs essentia etiā i suo intellectu nō claudit ꝓpietatē tñ sit 2mo absolutū. ß ꝑsona claudit in suo intellectu ꝓpietatē. 2cōn tuig 2cipit plitatē. hoc nom essentie z nom dei ꝓpō nature qe simplex d. ß nom ꝑsone ꝓpō suppti qđ e multiplicate

tho. de Argē. hoc nomē ꝑsona ꝑ se et directe sine 2cōn nuig stat relatiē. qz pna sm se stat subsistens distinctū i intellectu ali nā q at tale subsistes relatiōn distinguat. hoc nō non quet sibi vt pna est sed vt restringit ꝑticularē ꝑsone addūa. nec tñ sic restrictū dr gredi stare relatiōn in recto ß solū in obliquo qz ꝑsona. vt est in dīs nō stat distincta relatiē. ß distincta relatiōne et equus sine calumnia possit gredi ꝑsonam vt in dīs 2cipitur directe stare relatiōnem sine relatiō non tñ dr gredi qđ directe significat relatiē. significat em directe pzām ß nō ꝓpriatē. qz ꝓpriatē in diuinis directe z in 2cto dicit subsistes distinctū sine ignibile z intellectuali nature ꝓpietas ad dr illud qđ tale subsistes distinguitur

ypostasis · ꝙ es natuꝫ Suppositū · persona · ide sūt · ꝙ
frant sbām · sed diuersis ēdibꝫ · Jndiuiduū em sumitur
ab indiuision hūi indiuidui dr q̄ indiuisū ⁊ distinguitur
cōn vle quod ē diuidū ⁊ diuisibile in plura et pdicabile de
eis Hoc aliquid sumit a determinato esse · Illud em pnō
demratim hoc · est demratim alicuius signati · et aliqd
dicat silitudine et causalitate cū his oibꝫ quibꝫ addit · ⁊ per
hoc aliquid inte ⁊ stratū determiatū et per hoc excludit vle
quod dr indeterminatū et partibile in plura Particulae
q̄ pticulas ē · qd ē vna ps natuꝫ que ē in diuersis · in-
gnitū nā pt diuidi · modo diuidi dicit aliquā pte siue ptici
onē natuꝫ gnis · quod ē cōn zatōm vlis Singlare a soli-
tudine · que quide solitudo nō dr ꝛ etr aliuꝫ · vt sor nō dr
solꝫ ⁊ singlare eo ꝙ excludat dissortiū aliuꝫ oim hom · sed
hec solitudo · dr ꝛ etr sui · eo ꝙ sibi nō quemit plurificato
seu gnīato p aqua diuersa · ex quo distinguit cōn vle quod
ē pluificabile p aqua diuersa · Et hoc dicta q̄tuoꝫ nota pnt
tam sbīs q̄ accitibꝫ quemize Existentia dicit actū es-
sendi siue actuale gnīa vel gnīa terminat ponēs ad ip-
sam ordinatā · vel gra · sic visꝫ terminat poīam visiua
sic existentia limat poīam essendi ad ipam ordinata Et
ppter hoc excludit vle · tui ppe magnitū vle nō debet in actu
esse · vle em nō est in actu p se sed in suo pticulari · qd dr
actꝫ essendi formalē nō tm quemit sbstatīs · sī etiā accitibꝫ
ideo gnīa accitibꝫ quemit · actuā em ligꝫ effective sit
a sba · existit in formale ex eo ꝙ hnt ex se entitate ꝓpria ·
formale essendi formale ⁊ actuale Subsistetia dr
q̄ statio in seipo · vñ dr subsistē · q̄ in se et sōm se stare
et subsistetia addit supꝑ gnīa · qz gnīa solū dicit actū
essendi · sī subsistetia dr actū subsistendi in ppio esse ⁊ hoc
in se et nō in alio · Ideo subsistetia includit gnīa · qz subsi-
stentia nō ppe quet vli · sic nec gnīa · pzt quia ligꝫ gnīa
quet accitibꝫ formale nō in subsistetia · sī tm sbīs que pnt
subsistē in se · et nō in alio · Vñ substātia dr q̄ sub alijs
stans sic sub accitibꝫ · qz sba de zatōne sua dicit sp subsiste-
tiam · dr in largo mō vle sba Hypostasis dr statꝫ latine
et etymologice ab ypos · qd est sub · et thesis statꝫ · q̄ status vel
sbam ꝓtans · ergo hypostasis ⁊ sba idem dicūt quo ad vsū · qz
nos vtimur illo nōie sba · ta in rōnalibꝫ q̄ in irrōnalibꝫ
sed greci vtuntur hypostasi in rōnalibꝫ tm · vt sic nō quemit
vlis sic ner sba sm suā zatōm Sed es natuꝫ dr ptīpae
nām · vñ es natuꝫ dr a nā sic ab abstracto · q̄dq; at ppie
dr es natuꝫ a zatitudine esse ptīpatiuū natuꝫ et ppe dicit
indiuiduū sbe per se subsistes Supplm ide ē qd es natuꝫ et
dr supplm sub nā posita siue ab ea informatū · Nā em habz
ratiōm forme · sī supplm est ide ligꝫ alioꝫ · qz ē illa ptīpas
⁊ abea informatū · ergo supplm ex sua ppa zatōne includit subsi-
stentia · quare supplm ppe dicit soli indiuiduo p se subsistēti
ligꝫ largo posset trāsferri ad hoīm sibe sbe · vt cū dr hō ⁊ hu-
manitas dicūt sic supplm et natuꝫ Persona ide est indi-
uiduū p se subsistes in rōnali nā Juxta qd diffinedo dr boecꝫ
Persona est indiuidua rōnalis sba · vel sic ē intellectualis
naturē mḡicrabilis exitia · Vñ ad pnā tria requirit · Po ꝙ sit
rōnal · 2o deo ꝙ sit p se exīs · 3o ꝙ nō pficiat aliud · et alia
nō ē psona · qz pficit aliud scz corpꝰ · sī angelꝰ est psona ·

dist · xxiiij
Tho · de ar · Jn dmis
nō ē nūs ppe dictus
qz illa forā que fū
dat in zebꝫ distinctiō
quaꝫ quelzt ē q tinui
nō pt esse ppe i dmis
nūs est hmōi · a qz
qz nullū gtinuū ē zepe
zibile in dmis · Ite in
dmis nō est gnitas ·
ergo · tra · qz ad optīm
gnitis · sequitur optīm di-
tedit · Ite vbi nullꝰ ppe
est dare nūm · ibi ppe
ē dare totū ⁊ ptem ·
sī in dmis nō possuꝫ
dare totū et pte · per
angm cōn q̄ ariminē
li · in · ta · ⁊ · go ꝛc

Nota mḡr dicit q
vnitas in deo nō po
nit qualitē sed ratio
sua ē · qz vnū ponit
dr prīm gnitate et
nūi deꝫ at in se nec
hꝫt gnitate ner est
nūabile · tm mḡr i hꝫ
gniter nō tenet · qz
deꝫ sume et verissime
dr vnꝰ ⁊ copletiꝰ q̄
aliqd aliud pt dici ·
et bo · vē · dr ex quo
bis vnitas ad primā
vnitate reducitur ·

a

24 Ut diligenter inquiri oporteat ꝛc Jsta
est distinctio tertia qsta Jn qua mḡr ostensa si-
gnificatōne huiꝰ nōis psona · put sumit per se-
agit de ḡtatōn ciusq; put sumit cū terminis nūalibus

non videtur hoc
q̄ posset fieri nisi
vnitas poneret. T deo
ponat. nisi tm̄ qs
vellet dicere q̄ habitu
debent reduci ad p̄
uatōnes. quod t̄ in
tr̄onicis et tern.
Int̄ oia q̄ vnū di
cunt aere tenet
vnitas diuine trinitatis

2. v. In dnīs scripīg
vnitate. no singlaritē
nec solitudine. q̄ sin
glaritas excludit q̄nita
tē. solitudo vo exclu
dit plitatē. Nos in
deo ponim⁹ vnā essen
tiam in plib⁹ psonis
et ideo q̄ tria scripīg
sint hec q̄tuor scripīg
alietatē. plitatē. dis
tinctōm. distrctionē.
Et q̄ illa q̄tuor no sc
ripīg. sz diuersitē
multiplicitē. diuisiōz
et sepatōm vēz dr̄
sepatio suppōt diuisiē
diuisio multiplitē. mul
tiplicitas diuersitē.
diuisitas at̄ pōt natue
seu forme distinctē
et q̄ in dnīs t̄ na
ture omimoda vnitas
vo ibi tm̄ no scripitur
diuisitas. q̄ q̄nti non
scripit. aliq̄ illoru
trōn at̄ distrctio pt
psuppōt distinctē. di
stinctio plitatē. plitas
alietatē. alietas at
non tm̄ attendit⁹
ad formā. q̄ntū ad sup
plm̄. q̄ at̄ in diuinis
sint plures ypostases
deus q̄tuor pdīta in di
uinis scripiunt

pe. de t. ffides te
net medīu inter ere
sē Arrij et Sabel
li. sic tm̄ q̄ tendit
ab vtroq̄. Cōn Arri
um. ponit hec q̄tuor
essentie vnitatē. sim
plicitatē. solitudinē.
et eternitatē. et p̄ter
hec removet a deo di
uersū. sepabile. alienū.
et novum. Cōn Sabel
lium ponit etiā q̄tuor
natue q̄nitatē. p̄so
nas. zeale distinctē
eas. ordinē. sm̄ origi
nem. eas. q̄ tm̄ ordē
societatē et p̄dem negat. singlare. di
scretū. vnū. t. soluta
rium Arrig em posuit
filio et ffilio. essentie
diuisitatē. t. successionis
ordinē. Sabellius vo p̄
sone vnitatē. t. confusig.

sibi adiunctis et tria hoc tria facit. Nam p̄mo ostendit q̄ per
terminos nūales in dīnis excludit⁹ multiplicitas sbalis. Sedo q̄ p q̄
sos removet⁹ solitudo psonal̄. terzo q̄ per ea dem distinctas excludit⁹
confusio personal̄. p̄mū facit a pncipio distinctōm. vsq̄ ibi. Item
etiā tū diuinā. 3 tōm ab inde. vsq̄ ibi. Cū aut̄ diuina distinctē ter
tiū ab inde vsq̄ ad finē distinctōm

2. terminī nūales et distinctiui possint de deo pdicari. i. an in deo sit aliquis nūer⁹ simplr.

Tra⁹ q̄ sic. quia est fides katholica que in deo confitet⁹ tres psonas. q̄nq̄ nocōs. Itē symbolū dicit. Alius p̄. alius filius. alius
ssctus. vbi ergo t̄ alietas. ibi est distinctio et nūatio. igr̄ q̄tuor
vera. In oppm̄ dicit Boetius. In deo nihil est nūs. t. q̄tuor sta

In decision erunt tres articuli. **p̄mus artic⁹** de quesito. P̄mo
quo nō sēdm̄ Imo. Sic arḡ. vnitas t̄ consistit in indiuisione
ita arḡ. nūs in diuisione. vn̄ vbi est diuisio simplr. ibi est
nūs simplr. vbi diuisio sm̄ q̄d. ibi nūs sm̄ quid. diuisio
vo simplr attendit⁹. vl sm̄ essentiā siue formā. vel sm̄ mag
vel sm̄ q̄nitatē. ideo que sic sunt diuisa. simplr sunt multa. et
simplr nuant. Diuisio at̄ sm̄ quid attendit⁹ sm̄ q̄etates rei
et magis sm̄ absolutas. Non sor albus est alter a se nigro. mino
vo sm̄ relatias. vn̄ ipe sor dexter est alter a se sinistro. Nūs
ergo simplr importat distinctōm tm̄ separatōm. nūs vo sm̄ q̄d
distinctōm sine separatōn. Quia ergo in deo t̄ distinctio sine separ
tōn. ideo in deo no est nūs simplr. sed nūs quidd et sm̄ q̄d
sz personas et q̄etates et⁹ no pōnit in deo nūs simplr et
sic nec spes nūi simplr. silr et trini nūales. no pdicab⁹ de deo
simplr. sed tm̄ determinatōn sz tres p̄ne et q̄nq̄ nocones et hmōi.

Cont Licet trini nūales sint⁹ et separatim no p̄nt de deo pdicari,
possunt tn̄ trini nūales sm̄ quid et distinctim de deo vere pdicari. p̄z q̄ notabli. t. p̄m. hec q̄d est va. In diuīs sunt quinq̄
nocones. t. sēdm̄. h est q̄d vera. In deo sunt tres psone. Terti
um. hec q̄d est vera. In dnīs sunt q̄tuor relationes.

Sedo arḡ An tales trini dicant⁹ positiue vel p̄uatiue. No sm̄ Imo te.
concedend est q̄ in psonis dnīs est va et realis distinctio. dnīs
aut̄ distinctio realis magne rei. ornio nāliū. malū. fundat⁹
super aliquas formas reales distinctiuas. ergo et distinctio p
sonaz. Terni vo distinctiui dicti de deo fundant⁹ sup aliqs formas
que sunt principia distinguendi. nō tn̄ absolutas. q̄ vnitate essen
sed relatias. nō ergo solū dicit⁹ de deo p̄uatiue. sed positiue. **Co**
tra Terni nūales et distinctiui. no solū p̄uatiue. sed etiā positiue p̄nt de deo pdicari. p̄z q̄ nobli. t. p̄m. hec pdicatio. deus
est trinus. est positiua. t. 2m. hec pdicatio. deus t̄ trinitas t̄ positiua. t. 3m. ch̄ in eo q̄ huic pdicatōm sensit tōtiu⁹ q̄nitas
no tenetur. Nam iste t̄ sōdus erat⁹ negri in hoc p̄mo libro in
quo q̄nitas no tenet⁹. **Tertio arḡ** An tales trini dicant⁹ relatiue
vel substantialr. Nota sm̄ Imo. In dnīs nulla t̄ distinctio realis
in essentia. sed in psonis. Illa ergo que dicunt aliquā reale dis
tinctōm. ozt dici non sm̄ sbam. sed sm̄ relationes psonaz. ergo
tn̄ hmōi trini dicunt in deo reale distinctiōz. dicunt⁹ sm̄ relationes
no sm̄ sbam. p̄tant ergo relationes. no tn̄ distincte sz indistincte.

Cont Terni nūales et distinctiui q̄ de deo dicunt⁹. no substantialr
sed relative p̄ntur. p̄z ex nobili. t. p̄m. per nūs tn̄ de deo p̄tur
ad no q̄nitas importat⁹. 2dm. Tales trini nūales licet non
dicat aliquid explicite. et 2m. nom. dicit tn̄ implicite et
sm̄ rem. Tertiū. Iste trinus sani trinitas licet no p̄tant relatiue
extrinsece et explicite. sz tant tn̄ intrinsece et implicite. p̄z q̄
sm̄ Isidoz. trinitas valet tm̄ sic trium vnitas. q̄ in trinitate
sunt tres p̄ne vnus essentie. Et sic est trinus psonal̄ et relatiue

no q̄ alietas et plitas
speciat distinctōz a q̄etate
rei. sz distincto a discreto
per q̄ patet⁹ ad rōnes q̄stionē. sz alietas p modū
substatie. plitas p modū
q̄nitatē. q̄rum ibi no sit
vera q̄ntitas. distinctio at
et discretio dr̄nt. q̄ distrc
tio dr̄ p rōpatōm ad visū
distinctio p q̄ntitatē ad tactū
Alia q̄tuor dr̄nt. Nā diuer
sitas attendit⁹ sm̄ sbam.
multiplicitas q̄ntū ad veram
q̄nitatē. diuisio q̄ntum
ad ponam siue ad discon
tinuatē. Separatio q̄ntū
ad vbi. vel aliter. diuisitas
q̄ntū ad p̄m intrinsecum q̄ntū
tiplicitas q̄ntū ad numerum.
diuisio q̄ntū ad terminum
Separatio vo q̄ntū ad me
dium. intrinsecum attendi

nō hoc nom̄ ꝑsona. aut pomit² sine noie distinctiō sic tū dr² ꝑ² t pna. filiꝰ t pna. et tūr ꝓprat essentiā et hec t eiꝰ pmaria ꝓpria ꝓpā et pncipat. Aut pō tū de tmio nūali. vt tū dr². due pne. tres ꝑsone. z tūr ꝓprat ypostasim. siue subsistentiā. z hec ꝓprio ꝓpria ꝓ tūr ꝓprā ꝓ trinitatē z ꝑsonalitate addunt. Si at pō tū noie distinctiō et hr vt tū relatio in masculio gne vt ddo. alius t ꝑ² in ꝑsona. et tūr ꝓprat ꝑsonalitatē. vel in femino. ddo alia t ꝑsona ꝑris ꝛc. z tūr ꝓprat hypostasim

Pe. de t. Res in dīnis gnīg accipit² ꝙ ens vel essentia. qz ens ꝓprat essentiam solū. res vo gnīter accipit² ad essentiā z pnā. Res em dicit ꝙdam entitatē entis vo esse eiꝰ. et in hoc differt vt dr aduersa. vñ ꝑt res ꝓprie ꝙdam entitatē ꝛeiꝰ. vñ alam vel in aīa. ens vo ꝓprat esse ꝛeiꝰ. ꝙd alam. Hinc est ꝙ res in dīnis dupliciter accipit². absolute et relatiue. z forma at absoluta in dīnis res dicta vnita est. A forma relata sūt plures ens vo vnū t ꝙ dr essentia. qe vnita t ens trī essentia. Duplex ꝓprare ꝑt ꝛel ꝑstitue. sic nō ꝑt dici. tres entes. vt ad ictū sic potest.

C. qtū. Questio est ūa. tautig trī est distinguenda ūxta ꝛeluſiones. Ad argtū ꝛndet³. Terīm nūales ꝓntur de deo nō simplr. ꝙ sm determinatē. sz prout dicūt nūz quedā. vt deꝰ est tres ꝑsone. v deus est trinitas ꝑsonarum.

25 Vetera considerandū est. tū hoc nom̄ persona. vt ꝑdictū t sm ꝑbaz dicit² ꝛc

Ista est distinctio xxv. In qua mgr posteꝙ egit de nominibꝫ ꝓprietatibꝫ vnitatē et ꝑlitatē in dīnis. Incipit agere de quodā noie. quod hoz ꝛcepit addicom sz de hoc noie ꝑna et tra hoc tria facit. Nā primo ondit quid ꝓpret tū dr. tres ꝑsone vel due ꝑsone. Secdo ꝙd ꝛportat³ per hoc. tū dr. Alia pna ꝑris. alia filiꝰ. alia ꝙpusſti. Tertio ꝙd denotat tū dr. alius t in ꝑsona ꝑ². alig filiꝰ ꝛc. Primū facit in principio distinctiōis vsqꝫ ibi. Hinc incipiūg. Secm ab inde. vsqꝫ ibi. Deinde quezit². Tertiū vo vsqꝫ ad finē distinctionis

V. ille tertiꝰ persona ꝓprat essentiā ypostasim et ꝓpietatem. Et ar̄ ꝙ sic. Sd quemenī² ondebat ad quod ꝓprat ꝙbam. ꝑsona t hmōi. ergo. tz². ar. ꝛetiā nō. hoc ꝑt tū quitur. Quid t ꝑ² in dīnis. gnī² ondet². persona. igit qtio va. In oppm ar̄ sic. Persona nō ꝓprat essentiā vel ꝑsona qz ꝛcepti hoꝝ trinoz dent. ergo vnꝰ illoz nō ꝓprat alteri. nec alter ꝓpratur per alterū. tz². qz trinoz quoz ꝛceptꝰ nō quemūt vnꝰ non est ꝛceptꝰ alterius. ergo dent. tz². ex quid nouis. ergo qtio fl². Pro decisiōne nota. hoc nom̄ ꝑsona. aut pomit² sine noie distinctiuo. sic tū dr². pater t ꝑsona. filiꝰ est persona ꝛc et tūr ꝓprat essentiā. et hec est pnaria eiꝰ ꝓpria pncipal z ꝓpa. Aut pomit² tū trino nūali. vt tū dr. due ꝑsone. tres ꝑsone. et tūr ꝓprat ypostasim seu ꝙbam. et hec nō est eiꝰ ꝓpria ꝓprā sed trinuptiua. et ex netitate inducta. Aut pomit² tū noie distinctiuo. et hoc vt tū relatio in masculio gne. vt ddo. alius t ꝑ² in ꝑsona. et tūr ꝓprat ꝓpietatē. sic vo sic pomit² in femino gne. et tūr ꝓprat ypostasim. vt alia t ꝑsona ꝑris ꝛc. **Conclusio prima** Per illū trīm ꝑsona tū absqꝫ trino distinctiō pomit², essentia pmaria designat² et pm. Ista ꝙpo est ūa. ꝑ² est ꝑsona t secm. Ista ꝙpo est ūa. filiꝰ est ꝑsona. t zm. Ista ꝙpo t ūa. Spusſtus est ꝑsona. **Con⁹ secda** Per illū trīm ꝑsona. tū ei trino nūalis adiunct³. ypostasis tristatiue designat². et pm. Ista ꝙpo est ūa. ꝑ² est vna ꝑsona. t secm. Ista ꝙpo t ūa ꝑ² et filiꝰ sūt due ꝑsone. zm Ista t ūa. ꝑ² et filiꝰ z ssti sūt tres ꝑsone. **Con⁹ tertia** Per illū terīm ꝑsona tū trino distinctiuo soniat². ꝓpietas dei designat². t pm. Ista t ūa. alig t ꝑ² in ꝑsona. t zm. Ista t ūa. alig est filiꝰ in ꝑsona. t zm. Ista ꝙpo t vera. alig est ꝙpusſtus in ꝑsona. t qtū. Ista Questio est ūa. tautig trī ūxta ꝛeluſiones distinguenda. Ad argumentū ondet³ ex ꝛeluſionibꝫ qz ꝑbat ꝙ isti trīni non sūt idem convertibiles.

n Vnc de ꝓprietatibꝫ personaz. ꝛc

Ista est distinctio xxvi. In qua mgr peracto tractatu de diuinis nominibꝫ. incipit agere de ꝓprietatibꝫ ꝑsonaz. a quibꝫ nomina imponunt². Circa quod tria facit. Nā primo ondit ꝓpositū. sz que sit illa ꝓpietas. Secdo mouet ꝙstionem quādā. tertio dicta et soluit ea. Tertio ꝓmit aliā questionem quā discutiat. Primum facit a principio distinctionis vsqꝫ ibi. Hic quezit². quod secm ab ar². No sermoi ꝛcepit. sz ꝛei est sermo subiectꝰ. Nam t hr imgnatum ꝑt attingere quēnus intellectꝰ. vbi aduerto ꝑt. nō oēt ꝙ sermo sit ꝛei subiectꝰ. sed ut dicam t aliꝰ simplicissim. et tū eū nominiaꝫ plibꝫ noibꝫ. eo ꝙ in: telligim̄ eis ꝓpositum. vnde noie nō ꝑt contingere nec ꝑt exprimere.

dist. xxvi.

Tho. de ar. Relatio diuina ꝙstituit suppm vt t ꝑsonat ꝓpietas. qz vt sic sm nām modū intelligendi inuenitur. z distinguit suppm ꝙstitutū vt ꝙpat ad oppm

dzā sic ꝑt assignari mit ypostasi z pnā qz ypostasis signat subsistentiā indefinite dz sic ꝙ nō t definitum ad rōnalia vel irrōnalia in creaturis. Sed pna t nom determinatū ad rōnales creaturas. et hr est ꝙ ꝑsona addit dignitatē rōnis. Alit⁹ solz ca pmi hoc. Ypostasis importat notionē indefinite nec in isto genere nec in certa ꝑsona. ꝑsona vo importat notionē in genere rōnali creaturē. ꝑ² at aut filiꝰ important notiones in certis suppīs

Z. v. Pe. de te. Relatio quet tū ad vs t adqbz z t adqbz differt. Conuenit t hr ꝙ t pncipiū z genitꝰ z ꝙ t actiō. Sz dicendū t hr ꝙ ꝑt oīa gnā hz ꝛetiā nō solū ad subiectū. sed etiā ad obiectū. hm hr studiose z dependentia ꝙ ipgle t relatiꝰ manet t dīnis sic z alia gnā. In deo. n. relatio nō t pncipiū nec actiō. pp eiꝰ sūmā simplicitatē. sed solū ꝙbus ꝙd ad ꝙ. nec hm ꝙ hz ꝛespectū ad obiectū nec t relationis mensē t dīnis z hr gnā ad hr studiose ꝓpe vero distinctiꝰ z originē z hr studiose ꝙ in dīnis ꝑt. ꝛelatio ꝙtid dependentia nō manet t dīnis ꝓpe oīmoda absolutionē quē t ibi

ꝫ. tho. Nom ulatia lingua vndes ypostasi bz ꝑba eductat ad essentia ꝫ ꝑbam pma et ideo ne fieret occasio decipiet nolui ihezoq uti noie ypostas. misi tm determinata essi eius ratio. et ꝓ ne qz distinctoñ ypostaꝝ distinctoz essentie arguezet hanti

p. de. t. In gne ꝟbe create t inuenire ble et ptriarze. s. ꝑbam scdz z filem. z ꝑbam pma et ptriarze In dmis tñ non t ptriarze z ble. ſi ad eaz institudine t inuenire ꝑbam gnem que appat essentie. z ꝑbam singlaze que appatur ypostasi. et qz ꝑba pma zcinũ ꝫt ad naz gnẽ cuiꝫ t supplm. z ad ꝓprietates abq distinguntur, ſm hor in suo intellectu. ꝑba pma claudit et nam gnem z ꝓpetz ñ ita ꝙ unũ illoz in sit alterũ. ſi ita ꝙ utꝝq sibi. her aut tria ꝙ uis in creature differat ze. In creatore ait sola ratione et qz ꝓpetas zeb ypostasiꝫ ꝫt se sic fora ultiã z repletiua. tñ ypostasis t dmis simplr ſtat notionꝝ nõ ꝑbam. qz nom dr sim ꝓtraze forma gpletiua zei. ad qua ꝓtranda ꝙmt

Alter tñ nomi ſtat hor noie ypostas et alit hor noie ꝑsona et alit ꝫ noie pater qz hor noie ypostas ſtat in dmis supplm distinctũ quotuꝝ ita ꝙ ner determiat illa distinctio ad gneng nr ad spem. ꝫ ꝑsona ſmat esse distinctũ relacõ ad dignitate ptinete qz ꝑsona ſtat detiatu quid in gne nature zadnalis. ꝫ ꝓ dint in dmis quid subsistes distinctũ ad dignitate ptinete ia in spe ꝓmitate

tho. de ar. divine ꝑsone gstituꝫ z ab inuicẽ distinguit ꝑbus relacõibz puta ꝑmite filiacõ. et passiua spiracõ siue processione quis apparte loquendo ꝑdute tres notiones

inde vsq ibi. hit quezi pt tertiũ vo ab inde vsq ad finẽ distic

D. ꝓpetates relatie ꝑsonas ꝓprie supplr habeant distinguere et ar qꝫ sic. Illud habet ꝑsonas dmas suppositalr distinguẽ. quo potꝫ distinguunt. et quo remoto non distinguuntur. ꝓpetates sut hmoi. ergo ꝛc aor nõ. bor ꝓz qz i dmis oia sut vnũ. vbi nõ obuiat oppo relacõ ꝑm Anselm de processione spũssti ca. iii. ergo qlio vera In opplm ar sic. ꝓpetates diuine relatie ꝓsupponut ꝑsonas dmas age. ergo eas nõ distinguut. ſ eas ꝓsupponut. ergo qlio fla In deusion erut tres articuli.

Pmo arto An in dmis ꝓpetates zeales. ꝓ quo nõ ꝑm Jmo. detiũ In dmis ꝑsonis ꝓpetates sut scdm ze. et nõ soluꝫ scdm intellectum nrm drntes. qz alio t modo. quo se ꝫt ꝓ ad filiũ. alio quo ad spũssitm Alio quo se habz ssetus ad vtrumq **Contra** In dmis ꝑsonis nrm t ponẽ ꝓpetates zeale abinuicẽ drntes. ꝓz qz nõbili. zard. qz ꝑsone in dmis zeale distinguuntur. et nõ nisi ꝑ ꝓpetates. ergo gelo va. C. ꝑm. Distinctio ꝑsonaꝝ in dmis nõ solum t racõis. sed etiã zealis. C. zm Si distinctio ꝑsonaꝝ in dmis ponẽtur. soli racõis. zed ꝛct error Sabellij q posuit i dmis distinctom ꝑsonaꝝ racõis ot nõ rei. C. zm Ad gstituẽdũ ꝑsonaꝝ diuinaꝝ zeale. distinctom nrm est ponẽ ꝓpetatũ relatiaꝝ. ꝓz qz essentia nõ gstituit ꝑsona. cũ sit sola mdistincta

Scdus arto quot sut tles ꝓpetates Nõ scdm Jmo. drnt. ꝓpetas. notio. et zelacõ. Quia ꝓpetas dr mgnitũ ꝑsonã distinguit Notio mgnitũ per eã ꝑsona notescit. zelacõ mgnitũ zefert ad aliud et sut notiones qnqz. ſz ꝑmitas. filiacõ. processio innascibilitas. gnis spiracõ. Due in filio ſz filiacõ et gnis spiracõ t tres sut in ꝑre ſz ꝑmitas innascibilitas et gnis spiracõ. Dona in spũssitõ. ſz processio. Habitũ zelacõis sut quatuor. s. ꝑmitas. filiacõ. processio et gnis spiracõ. ꝓpietates sut tres ſz ꝑmitas. filiacõ et processio **Cono** Licet qnqz sut notiones. q tuor zelacõis. tñ tm tres sut ꝓpetates. ꝓz qz nõbili. C. ꝑm. ꝑmitas t ꝓpetas ꝓprietas. zm. filiacõ t ꝓpetas filij. zm. processio t ꝓpetas spũssitꝫ

Tertius arto An istis ꝓpetatibz ꝑsone distinguuntur. Nõ ꝑm Innocen. Amaurus aliq dicat qꝫ ꝓpetates nõ ſt in dmis ꝑncipiũ distinguẽdi sed notificandi. Sic em dicẽ gnãliter ma drnt scipis. sic ſm eos ypostases drnt scipis. Cũ ſm alios et verũ dom est qꝫ ꝓpetates in dmis ꝑsonis sut ꝑncm distinguendi mgnitũ zeferunt ad altm Nam ſm Boetiũ In dmis tm duo sut ꝑncipia. ſz ſba et adaliquid. et nõ ꝑt fieri distinctio penes ſbam. ergo ozt qꝫ fiat penes zelacõs **Cono** ꝓpetates zelatie ꝑsonas dmas ꝓprie ḧnt suppositalr distinguẽ ꝓz qz nõbili. C. ꝑm. ꝑz sola zelacõ differt a filio. C. scdm. Cũ septẽ ꝓpetatibz zelatis. nulla erit distinctio in ꝑsonis dmis. zm. ꝑ ꝓpetates z zelacõs nõ drnt ze. sed sola zacõ. ꝓz. ide t ꝓpetas et zelacõ. ꝑmitas em ꝓprie distinguit t ꝓpetas. ꝓprie zefert. t zelatio. C. qtũ. qlio t tria. ꝓz qz gelon tertia ad azgustũ rndet ꝙ ꝓpetates zelatie nõ sequunt actones suppoz dinoz. imo ille actones suppoz dinoz. sequunt ꝓpetates zelatias

persõas ꝛstituat. pt ꝓpetates sut distinguẽ aut sut zelacõis sunt. ꝑmitas em vt ꝓpetas ingnitabilẽ t in ꝑre. z ideo ꝑẽm in esse ingnitabilẽ ꝛstituit t ineternali natural ſz diuina. qd t esse ꝑsole ꝫ eadẽ ꝑmitas vt zelacõ ꝓprie zespirat sum opplm et ideo vt sic distinguit ab ꝙbꝫ

Relacõis in deo nõ sut actualitates. b. tho. Quia aliq sunt inseparabilia. et multa inseparabilia sb in scdo. tñ qz quedã ꝙbꝫ t subtracti ad actũ. tõ subtractũ sme actũ intelligi ꝫt. et vbicuq t ꝙbꝫ ibi et mutabilitas. qz ome quod t ꝙpositũ. hoc t diuisile

Supplm ad zelacõ nõ ꝓt intelligi sine zelacõe. qz zelacõ t ipm supplm ſbsistes. z ideo nõ sut actus

drnt notio. zelacõ. ꝓpetas ſm bohetiũ. Notio est simplex cognitio mẽte quo res cognoscit. et dr noco a notificando. mgnitũ est principiũ noteste plures aliqua ꝑsonã. vel plures nocõis plures ꝑsonas. vl d qnto notificat. equa ꝑsona ſm dignitate oziginis zelacõ tõ dr mgnitũ distinct ſm respectũ vnã ꝓpã ab alia. ꝓpetas at dr mgnitũ vni ꝙsone soli sic qꝫ nõ alti qpet Gilg. tho. de zelacõe divina loquẽs pa. i. q. 28. ar. 3. dr qꝫ de zacõe zelationibz t esse ad altm. ſm qꝫ altm altezi oppoꝝ zelative et cũ in deo sit zeal zelacõ ozt qꝫ ibi sit oppa zelatia. ſ oppo in sui racõe includit distinctiõ nõ tñ oppm zm essentiã ſ ſm zelacõ qz ea sciat distincte

Alex dor. san. dr par. i. q. 3. z. ar. 3. q. 1. nocõ dr id qd t ꝑba zacõ cognoscẽdi divinam ꝑsonã. pne at dime multiplicat ſm oziginem. et ita nocõis eaz ſm oziginem multiplicat In oziginẽ at t gsidare aqo alio et

~~filiatus. ſi dicto actus abo. ſit~~ dũ vt ꝑ ignatiꝫ. sit qnet sibi ꝑmitas. vt tm tũ ds ab eo t filio ꝑ spiratiꝫ sic t gnis spiracõ. ffilio at cognoscit qz a patio ꝑ ignatiõm. sit quemit ei filiacõi et spũssitꝫ qz ab alijs duabz ꝑsonis z nullo ab eo. et quemit ei processio. Sic habet qnqz nocõnes. innascibilitas. ꝑmitas. filiacõ. gnis spiracõ et processio. Haz at tm duodecim zelacõis Na ꝑmitatiꝫ ad nullaz ꝑmitatẽ zefert. et z. ꝓpetates ſ tres ꝑsonales. qz gnis spiracõ nõ qnet ꝑm gne. sic alie ꝓpetates et qz illis qnqz nocõibz tres dicuntur ꝑsonales ꝓpetates qz ꝑsonas gstituunt Nam innascibilitas. et gnis spiracõ dicuntur nocõnes ꝑsonarum qz ꝑsonas notificant. sed nõ dicuntur personales ꝓpetates qz ꝑsonas nõ constituunt

// Et zm Ghosi modos ꝑt innotescẽ ꝑma. ſgn ꝑma ꝑtas nõ potest innotescẽ ꝑ hoc ꝙ sit ab alio. ſ ꝙ a nullo ſt. et qz hoc ꝑtas cum notio ſt innascibilitas ſz magnitudo aliqua ab eo innotescat. Du

tho · de ar · In dmis est
dra mit noronb · relatoib
et ꝓpetates Ḋnē em illud
dr notio qd psonā dinam
notificat · ita q nō t gnē
fbg · rzelard at qd psona
ad dmin nū zeale zealr ze
fezt · ꝓpetas vo dr qd pso
na in esse ĩcmunicabili sue
ꝓd et psonali tostituitur
et ideo gnqz sē noronb ·
qz pz notificat pmitate et
inascibile et spiratiõ ar
tiua · que dr gnis notio · qz
p eande notificat etiã fi
liq · tñ ipa sit vna simplr
i pze z in filio · filiq vo
ꝓpter gnem notom notifi
tat filiatiõ · et spusstus
notificat sola spiratiõ pas
siua · Ꝓpetates vo sut
tm tres Nã tñ psonas in
esse psonali q stituat · z pne
diuine sut tm tres · sequit
q ꝓpetates diuine sint tm
mo tres · ſ pmitas · filiatio
et passiua spiratio · relati
ones vo zeales sē quor
qz q3t relatiã oppõ duas
zequit zelationẽ · ſz i dmis
sut tm due zelatie oppõs
zeales · vna q pz oppõ
filio et ego · et alia q pz
et filiq oppõ spũi sancto z
ego · ergo erut in dmis
tm quor relationẽ zeales
due quor zelationẽ ſz3
zes tm · qz nō pnt esse plu
zes zes in dmis qꝫ sint pso
ne · ſ psone tm sē tres
vt tenet fides Kath olica
ergo tm erut tres zes i dmis
uimis · aor pzt qz si in di
uimis essent plues zes qꝫ
psone · tue nrationi i aq di
uinaz psonaz esset plu
zes zes abinuicẽ zealr dif
fezen · qd t ipgle · qz tuq
psona non esset vere sm

In dmis ea q dicut nō st
extendeda msi sm q sacra
scriptua eis vtit · ideo di
tenḋ t q pbũ dr nocnalr
vel psonali in dmis · qz id
quod p modũ emanatiõis
se hꝫt hoc dr nocnalit
ꝫ pbũ se hꝫt p modũ p
tedentẽ z emanatẽ a pbe
rante sine dicte · ergo et

3 · v · Ystoriã tñ filiq ima
go et pbũ dra acripi · z
vno ym dr put procedit
ex intioribus · Imago put
procedit ex exteriorib3 · z fi
liq gplẽ tut vtuq3 · igit
magis q mq dr filiq qꝫ ali
quod illaz · sed sic ſ tria
ꝓportat ſilitudinẽ · ſ filiq
ꝓportat illa vt pãli ema
nante Imago vo vt q esse
imitante · pbũ vt alius ex
pmente · et io filiq frequẽtius

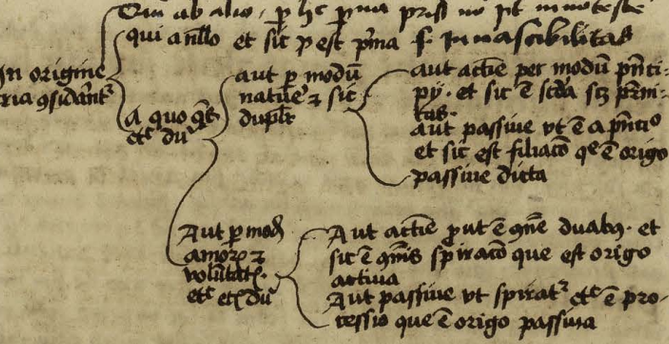

Sc quezi potest vtz ꝓpetates quas hỹ lazius supra assignauit sz q ꝑ zt

Ista est distinctio xxvij · In qua mgr postq̃ egit de tribꝫ ꝓpetatibꝫ personalibꝫ sz p̃mitate · filiatiõ et spiratiõ · sm q stant nõmibꝫ p̃ꝛbꝫ · agit de eisdem sm q stantur nõmibꝫ aliemis et tria ca hoc facit · qz p̃mo agit de his put stant dmis equaletibꝫ psonalibꝫ Scdo agit de eis put stant terminis essentialibꝫ · p̃mũ facit a p̃ncipio dist · vsqz ibi · hic nõ est ptrezeundũ Scdm vsqz ibi et est hic aduertenda terciũ ab inde vsqz ad finẽ dist̃ctiõis

vtrũ in eterno p̃z suppto p̃mitas sit idẽ q̃ actiua generatio ar̃ q nõ · qz gnitꝫ aliq̃ sut idem de quotuꝫ vnũ pt dici · tut et zeliq̃ · sed p̃z sev p̃mitas potest dici de aliquo in dmis · de quo nõ pt dici gnare · qz de essentia vt essentia dna est p̃z et de essentia nõ p̃tur gnatio · vt hꝫt de suma tri · et fi · ca · tal̃ q ni · damnamq̃ · qz vt ibidẽ dr̃iat diuina essentia ner gnat ner gnat · igit esse p̃zem et gnare nõ sut idem · et pgns ner p̃mitas et gnatio actiua · t q̃tio fta In oppm t ngr in hac distinctiõ xxvij · i q̃tio ba · P̃zo decisionẽ sm Jmocretiu · de hoc duoz diuisitate t loq dupliciter vt gnã liter vt in dmis tm · Loquendo gnali dr̃iat et ze signata et mo signadi · qz gnare supꝫ est ad esse p̃zem · In modo signadi qz gnare pt ut in motu et tpe · esse at p̃zem vt i habitu z q̃ cte sev sine tpe In dmis vo de hac diuisitate t loq dupliciter Aut quo ad rem signatã · sic nõ dr̃iat · vñ aduertẽdũ pnt et tractete · vt p̃z generat · et abstracte vt p̃mitas t gnãs Aut quo ad mos signandi · et dr̃iat · et io nõ de quotuꝫ pdicat vnũ p̃ dr̃iat et altm vt de essentia · Nã p̃zem esse pat ꝓpetate in ỹ postasi · et gnare ꝓpetate sola · Ite esse p̃zem pat zertũ nõ motũ · ſ gnare pat motũ · qz quo causat zespectꝫ ſ sm quẽ zespectꝫ est sine motu · ideo pat zertum solũ

Conō p̃ma In creato p̃z suppto p̃mitas nõ est actiua gnatio · pzt · qz nobli vsq̃ qz dr̃iat ze signata et mo huiꝫ · c · p̃m In suppto creato manente p̃mitate desinit esse actiua gnatio · pzt · qz desinente actuali gnatiõ · qua sor gnat plonez · adhuc sor t p̃z plonis c · zm · In suppto creato manete filiatiõ desinit esse actiua gnatio · zm · sor t p̃z plonis nihil penito ages

Conō scda In increato p̃z suppto · idẽ t p̃mitas et actiua gnatio pzt ex nobli · c · p̃m · hec ꝓpo est ba · p̃z est generas · c · zm · ſ est vera p̃mitas t gnatio · zm · p̃z referẽt ad filiũ p̃mitate et gnatiõ

Conō tertia In dmis quo ad esse idẽ est esse p̃zem et gnare pzt ex nobli qz eade ſ zer · qz psona p̃z t p̃mo In dmis idem est esse p̃zem z filiũ gnare · zm · In dmis ẽ p̃zem nõ est pos qꝫ gnare · zm · gnare et esse p̃zem eandez ꝓportat nocnam · c · ltm q̃tio est ba pzt ex q̃ rsiõe p̃ma · Ad argumẽtũ rndet Qd p̃mitas pdicat de essena ſ idẽtice

b

noiatur illa psona
ꝓpter hoc q ipaz emanatiõm z ꝑfectudinẽ im
portat nõie ꝓpꝛio tertiũ
sit imago ꝓportat il
la ſilitudinẽ vt cdformem · Pbũ vt metale
vel spũale · ſ filiq vt
ꝛonalem · Jta ista ca
t ꝓpetas in ea psona
ner tñ simomma · ꝓpter
diuersa mod̃ sndi ha
b tudines illas · h ille

cõn · Spusstus ꝓ ecõle
ſilitudinẽ ea zõn sic
filiq videt dra imago ·
hꝫ vt ait Ryc̃ · d sco
victore Spusstus nõ dr
imago p̃dc sic filius
ꝓpter triplicẽ cõn · p̃ma
qz imago nõ t nisi vnig
Tio em pt ide esse ex
pssiua ſilitudo duoz ·
Scda ratõ qz imago
magis attendit sm ex
trinseca ſ filiq vo magis
dicet tñ pze i exhozi
bg · v in ꝓtudine zelatia
ſ · m gm spiratiõ · Tertia ratõ t · qz imago
dicit ſilitudinẽ i spe
filiq vo ex zõn ꝓcessio
sue qz pdcit p modũ
nature assimilat pzi
in spe · Qz spusstus
ꝓcedit p mod̃ amoris
vñ ex zõn ꝓcessionis
nõ sic assimilatur · licet
assimilẽtur ex ipa ze · h
pe · de · c ·

Aduertẽdũ q vna zes
in dmis sic ꝓpetas exi
stẽs eadẽ pnat sm diu
sos modos pandi du
ezfoz nom · Align
pnat in abstracto vt
p̃mitas · align i gnere
to sev in xõn i bertie
vt pr · et hr du in co
recto align xõn dyffert
in se vt pz · align ra
tõn distinguẽt vt ge
nerat et vta eadem
foza vt ꝓpetas diuisis
noibꝫ pnat · et tm nõ sic
q dr̃iq attribuit cuiq3
q attribuit vnũ nom
q ei aliud attribuatur
nã vm t distinguẽs
qd p̃ tõn q exerct
distinctoz · vt hr vñ
generat · aliꝰ vt pr
p modũ dicendi q̃ tñ
et ezgo si essem pt
de vno vt de pze · nõ
qzt q pdicet de alio
vtz distinguẽte vt ge
nerat z filiq alys

Tho · de ar · p̃mitate
z gnem nocnã dicit du
as zelationes zeales ſt
dupli intelligi · vno
q intrinsece dicat du
as realitates alio

a

cstr̃nsece ⁊ gnotatie
pmo ꝯ flg ꝛ ꝛ
ꝓ int̃ste sc̃ vna et
eade realitas pemity
diuisa sc̃do ꝯ re-
29 ꝛ ꝛ · eo q̃ pr̃-
mitas ⁊ gnis notio
extnte nec̃ exigant
duas trmos realit
distinctos · zom quoz
pcze diuit due ze-
lationes zeales zeali-
tate extita Aut ee
zeales realite ĩtrita
quis nõ realitate
distincta eo q̃ illud
a quo dicit ℞ hõi
realitate sit penity
vna res ⁊ idistincta

Aug sup illd̃ psmi
Inf̃uo sum ⁊ limo
pfundi dt ℞ zeq̃
gñabit esse tenẽdi
in sc̃a trinitate. q̃
psone in dr̃o quo
ad se dicit sut indi-
stincte psonalr

dist. xxviii

8 tho · dr Sm aug̃
pr̃ dr trag dinitate
pncipiũ et q̃ ꝛ dmis
nõ ꝯdo hm p̃g et
pzig · cõ loco ullo q̃d
deberet dici pr̃ pncu
pncipiũ diuq̃ q̃d est
pncipiũ nõ de pncipio
nõ hoc mostrsit per
notom̃ inasrbilitate
et q̃ ꝑm in dmis
dr̃ hm duplicẽ ema-
nacõm · ideo duabus
notionib⁹ ꝛnotesit vt
pnty sic̃ pmite ⁊ gnis
spiracõ ⁊ ita pr̃ hs
tres notiõs

8 · tho · Inasribili-
tas ẽ ꝓtas pr̃s no
tificatiua si nõ q̃sti-
tuta ꝓ̃ est q̃ q̃d
hm intellectm pr̃sup-
ponit aliq̃d quo ꝑso
na q̃stituit · nõ pt
esse ullo pne q̃stitu
tiũ · ⁊ inde ꝯ q̃ gnis
spiracõ · nõ pt esse
ꝓtas psonal q̃ p̃
suppot in pre ⁊ filio
gñacõ actiua ⁊ pas-
siua · qbꝫ ille p̃sone
ꝯstituũt Sed inna-
scibilitas cũ dr negati-
õm que fundat
sup zacõm pncipij
hm ĩtellectm · pr̃suppt
zacõm pncipij sup
quã fundat sc̃z pr̃-
mitate ⁊ ideo nõ pt
q̃stitue ꝑsona pr̃s

vt essentia diuina ẽ pr̃ · sic̃ pdicat̃ de gñare · vt essentia
diuina ẽ gñare dinũ · nõ tñ sequt̃ · ergo essentia dina generat
sic̃ nõ sequtr · essentia dina ẽ pr̃ · ergo pducat filiũ · vñ de
tractat illa de sum · tri · negat q̃ essentia genat · ꝫ nõ q̃ essen-
tia sit gñare · ergo illa gñia nõ valz · essentia dina ẽ pat̃
pr̃ generat · ergo essentia dina geneat · q̃ ẽ falsa actiue

Quetezca tonsiderari opoztet ℞ Ista ẽ

distincto xxviii In qua mgr̃ postq̃ actũ ẽ de ꝓ-
tatibꝫ psonalibꝫ · incipit agẽ de ꝓtatibꝫ nõ p
sonalibus Et tria tria hor facit · pmo ondit quo se hẽat
hor nom ingenity ad alias notiones · 2do subdit quo ista duo
se hẽant ad invicẽ · sꝫ pr̃em esse et filiũ esse · tertio ondt
quo hor nom̃ magis q̃dꝫ tenet̃ essentiali · q̃dꝫ psonali
hm facit a pmo distinctõ vsq̃ ibi · Pretea quezi solet · 3dm
ab mde vsq̃ ibi Illud etiã tacẽdi nõ opoztet tertiũ ab mde
vsq̃ ad fmẽ distinctionis

vtrũ notiones ponat zes zeales in pzsonis
zealr differentes Ar̃ q̃ sic̃ notionis ponit zelationes
in psonis · ꝫ zelationes nõ solũ ponit zetiã zones in dmis
sic̃ in creatuzꝝ · i q̃tio vã · In oppm ar̃ sic̃ Si sic̃ tuit gnis
spiracõ differret a pr̃mitate ⁊ filiatõ · et est q̃ternitas
in dmis · q̃d ẽ ꝯ determinatõm eccle · de sutma trite ⁊ fi · tua
tur · ꝫ damnat̃ · i q̃tio fl̃a · Pzo decisiõ nota hm In
nascibilẽ quꝫ sut notiones · sꝫ pr̃mitas · filiatõ · processio in
nascibilitas · et gnis spiracõ · Et vsitatũ notionũ nus sic sumit
Ad esse essẽm notionis in dmis zequnt̃ tria · pmũ q̃ sit ꝓ-
tas originis · 2dũ q̃ sit ꝓtas dignitatis · tertiũ q̃ sit ꝓtas
determinata et spialis · Nã ꝓtatibꝫ suus psone diuine originat̃
et in esse psonali ꝯstituũt̃ ⁊ distinguũt̃ sc̃z tot̃ nosciũt̃ · prope-
tas aut̃ originis pt̃ hẽri duplr̃ · s affirmatiue ⁊ negatiue Affirmatiue
duplr̃ · s in gñali et sic̃ nõ ẽ notio q̃ nõ hẽt illa tria
hor duplr̃ vel per modũ nature · et sic̃ st̃ due relationes · s pr̃mitas
que ẽ origo sꝫ actiua · et filiatõ que ẽ origo sꝫ passiua · vt per
modũ voluntat̃ Et sic̃ sut̃ alie due sꝫ gnis spiracõ que ẽ origo
actiua · et origo que est et processio que ẽ origo passiua Aut ne-
gatiue vt sꝫ persona est a nullo alio · et hoc ẽ dignitat̃ · et ẽ ꝓtas
inasribilitatis **Conclusio pma** Inasribilitas nõ pot̃ aliqua re
in pre preter pr̃mitatẽ vacõ q̃ inasribilitas nõ ponit nisi auctori-
tatem pncipij et illũ nõ esse ab alio et hoc nõ addit in suppto pr̃s
vltra relatiõm pr̃mitat̃ ℣ pm · Licet pr̃mitas et inasribilitas eadem
re est ꝓtas in pr̃s suppto alys zelatiõ ꝯdistincta est tñ alia
zacõ · q̃ inasribilitas et pr̃mitas dr̃nt̃ ꝓprie vacõm hm Imoretiã
pma q̃ inasribilitas dr̃ negatiue · pr̃mitas positiue ꝗa Inasribilitas
dr̃ in ordinem ad pncipiũ · pr̃mitas p gradum ad illud q̃d ẽ ex
pncipio tertia · q̃ inasribilitas pr̃suppt̃ pr̃mitatẽ et gnem̃ spira-
tiõm secm̃ intellectm licet inseparabr̃ gñet̃ ei · ℣ secm̃ · Cuius
psone plures notiones sut̃ ponẽde · ℣ tuit · No omes notiones
ponit̃ zes zealr dr̃nt̃es · **Cono scda** pr̃mitas et actiua spi-
ratio nõ ponit̃ zelationes distinctas in pr̃s suppto · pzt · q̃
actiua spiracõ in pre ẽ essentiã · sed illa ad pr̃mitatẽ nihil ad-
dit zealr · igit̃ ꝗtio vã · ℣ pm Licet eiusꝫ psone notiones in
psona nõ dr̃nt̃ · saltẽ tñ distinguũtur · ℣ zm Et si notiones nõ
dr̃nt̃ respectu subiecti in quo sut̃ · dr̃nt̃ tñ respectu obiecti · respectu ꝯ
dr̃nt̃ · ℣ zm · pr̃ et filiꝰ nõ dic̃r̃ sciri vnũ principiũ in q̃
in eis est vna fecunditas voluntat̃ adductẽ ssẽm · pzt quia
alꝫ nihil esset gnẽ pr̃i et filio nisi essentiã que ẽ ꝯeis fecunditas

pe · de tra · Ingenitꝰ
duplr̃ actr̃ · Aut puatiue
sic̃ deo nõ q̃uct ꝓprie aut
negatiue · et hoc duplr̃ ·
Aut em dr̃ negatiue ⁊ gne
et sic̃ ꝯ q̃ nõ ens ab
alio per gñacõ · et q̃uct
spuisceto Aut dicit nega-
tiõm simplr̃ · et idẽ ꝯ q̃
nõ ens ab alio Et hoc nõ
pt̃ accipi duplr̃ · vt vt pu-
ra sit negatiõ · sic q̃uenit
essentie nec ẽ notio vel
vt sit negatiõ fundata
sup cõtrũ · s sup zacõm
vltis pncipij · siue q̃uctu
cõtrio · sic q̃uct pr̃i · et
sic ẽ notio indicatiua ipso
dignitatẽ primi pncipij
siue magis pncipij nõ de
pncipio ꝗa p zom̃ pn
cipij ponit̃ in ipso ꝗa
notio · pr̃mitas ⁊ gnis
spiracõ · p zom nõ d pn
cipio ponit̃ in ipso ꝗa
notio · s inasribilitas · aliqui
bo dicit̃ q̃d ens ab alio
q̃uct dicit negatiõ sim

Ad esse notionis ꝛ dmis
tria ꝛequirit̃ · vnũ ẽ q̃ sit
ꝓtas originis Secm̃ q̃
sit ꝓtas dignitatis · ter-
tiũ q̃ sit ꝓtas determina
ta ⁊ spialis · Nã ꝓtatibus
suus psone dine originat̃
et in esse psonali ꝗstituũt̃
distinguũt̃ sc̃z tot̃ nosciũt̃
hmõi · bo ꝓtas originis pt̃
hẽri duplr̃ · Aut affirma-
tiue vel negatiue · affir-
mat̃iue · vt in gñali sic nõ est
notio · q̃ nõ hẽt illa tria
vel in spiali · et dic̃ · vel
per modũ nature et sic̃ st̃ due
relationes · pr̃mitas q̃ est
origo sꝫ actiua · ⁊ filiatõ
que ẽ origo passiue dicta
vel p modũ volũt̃ · et sic̃
st̃ alie due s gnis spi-
ratõ que ẽ origo s actiua
⁊ processio q̃ ẽ origo pas-
siue dicta · prout ad pr̃at
in gñali · nõ ẽ notio · vñ
producẽ aliũ vel produci ab
alio nõ fatuũt notionem · q̃
quia si ens ꝑ negatiue
ꝓtas originis hr̃ pt̃ ee
duplr̃ · vt ita vt neget
origo actiua et nõ est
notio · q̃ nõ pmnet ad
dignitatẽ vñ in ssẽto
nõ facit notionem hor q̃
illꝫ procedit ab ipso Aut
origo passiua et hẽt duplr̃
vt in spiali · vt ingenity
dicit̃ de spusito · et nõ ẽ
notio · q̃ quito affirmatio
magis spialis · tanto nega
magis gnis · vñ nõ noti-
ficat · sic gnis ẽ hẽr ne
gatiõ nõ tñ q̃ hẽr nõ at
vt in gñali ꝛ ẽ nec spialis et
pmnes ad dignitatẽ ꝛ ꝗstituũt
notionẽs inasribilitatẽ in pre

Gnatio est nature.
Con sequitur bn Gnatio e nature · si actiue ergo generat natuꝝ · Si passiue ergo gnat[r] nā · ergo no videt hoc bn dictū / Duplr ibi ynde[r] vono[r] sic mthgit[r] Gnatio e nature · r pris vt filij quez vhz e nā alioz sic q̄ ille gtio natue sd ꝯstruit ibi possessorie · sed q̄ vi denationis essentie q̄ sensꝫ eig est · Gnatio e natue · r gnatio e in q̄ alte dit[r] nā sev ostendit q̄ ista gnatio est per via nature et per eam dat et accipit natura ·

Dist · xxv

Hoc nom pmogenitꝰ e nom dignitat[r] pmogenite em zacon dignitatis dabat antiqtꝫ dominiū hereditate · cui prima benedictō et q̄ prima benedictō · z ze ymi hereditatē xpo excellentissime ab oibꝫ q̄ gelijs attribuebat · ro euangeliste ipm pmogenitū appellabant nō curaꝝ de ꝑte vocabli hm q̄ notat p̄uacōm poris yemiti aut posicōm posteriozē ·

T · de ar · Omnis in creaturis pnm et cū dicitur ad querētia · In diuis tū zeitr mtiseuez ita admittens e nom pncipij q̄ tū negans e nom cause nā causa e ad cuig esse sequitur aliud vt v · methāre · In diuis ugit vbi illa e sequela in esse cū ibi no sit prius · posteriꝰ in esse · hz vm et idē esse oīm psonaꝝ ubi nō dzt admitti nome cause · Nec vbi nō e aliud et aliud substātiue nō potest admitti nom cause cū ad esse cause sequat aliud · hz in diuis nō zepit aliud · aliud substātiue · q̄ alb esset diuisa nā · hz nomen pncipij vere e in diuis · q̄ dz v · methāre · Q̄ pncipiū e vn e aliquid dd tn e dicē · Q̄ pncipiū e a quo aliq̄ habz esse · hz filij in diuinis vere e a pre · et spūssto ab vtroq̄ · ugit pz vere e pncipiū filij · et pz · et filij pncipiū sscīt respectu cū creaturaꝝ tota trinitas pt dici pncipiū / q̄ oib creatis a deo deo est · et pt dici cū voluntatis Conclusio tria Cōmunis spiratō et res realis existēs in pre · et filio · pzt q̄ oīs spiratō et ꝑtas in duabus psonis et distincta ab eis · C · pm · Cōmunis spiratō et notio siue relatō realr distincta a relatōe pnitatis e · 2m · oīs spiratō et notio siue relatō realr distincta a relatōe filiatōis e · 3cio · qlio e fla · pzt ex 22o in pme gelonis Ad ar gumētū xndet · q̄ de creatis illa · dānamq̄ · dāpnat · q̄ trinitꝰ psonaꝝ hm Joachim · sed nō dāpnat q̄ termitꝰ relatōnū ·

Declaratio

D · q · Exquo inascibilitas · pnitas · et oīs spiratō sunt tres ꝑtates pius sev notiōs · an pr pt dici trinꝰ · sic vna essentia dr trinitas ꝑt tres notiōs xndet q̄ aliud e dicē ꝑtates psonales · et ꝑtates psonarū · Nā ꝑtates psonales psonas solū cōstituūt et hūt vim dre gstituere · et ideo hm illas nu merat supplm · Alie vō psonis q̄uenit nō tm ipas gstituūt et tres sunt plures in eas pna · si pme nō · q̄ solū tres d'zbg quelzt psona vnitū hzt · et ergo pr trinꝰ non dr · q̄ p vna cōstituit q̄ e ꝑtas psonat

Bo · ven · in solucōn argūti scī q · 1 · huig distinctiōis dicit · Ingenitꝰ nō iportat negatiōm absolutā · sed aliquo mō pnā tem oīs em negatio q̄ e in aliquo subiecto determinato potest dici p̄uatio vn mī methāre dr · q̄ p̄uatio e negatio in subiecto vel in sbā · vn dico q̄ hec negatio q̄a iportat ingenitꝰ intelligit vt fundata in racōn pncipij · hm q̄ e notio pius · et hoc mō nō conuenit nec essentie nec spūi sctō q̄bg nō competit esse pncm p ozigine alterius dine psone · nec vtm filio tui genuit affirmatio optata · Sed q̄ hoc nō sequit q̄ in pre sit aliqua ipfectō · q̄uis em p̄uatio semp sit eig quod natū est habere · tm hoc cōtingit triplr vt dicit phūs v · methāre · vel q̄n aliq̄d nō hzt q̄d natū e hz a quocūq̄ · q̄uis ipm nō sit natū hz̄e · sic pes dr nō hz̄e visū · vt q̄n nō habet illud q̄d natū e hz̄i a suo gne q̄uis nō ab ipo nec ab aliq̄ sue speciei · sic tulpa nō habet visū · vel q̄n nō habz illd q̄d natū e habe et q̄n et vbi · et sm oēs alias gdiones · et sic ꝑte dr p̄uatio et ipfectō iportat · Et hoc mō nihil p̄uatiue in deo dr sed aliqs pmis duobꝫ modis pt dici · Dz q̄ntū ad pmū modū pt ingenitū dici de essenᵃ et etiā ss · vt supra accepit · Thezoꝫ · Dz q̄ntū ad scdm modū dr tm de pre q̄ ipe e pm notionā et nō habz gnātoz passiua q̄a hzt filij q̄ etiā notio nāliꝫ pncipiū est ·

Est preterea aliud ꝛc

Ista est distinctio xxiij · In qua mgr postq̄ egit de innascibilitate · put p̄tat hoc nōie ingenitꝰ · agit de gne spiratōis · put fratur hoc nōie pncipiū et diuidit in tres partes · In quaꝝ pma ostendit qualr tota trinitas per hoc nom pncipiū se habz ad creaturas · In scda subdit quo per idē nom · f · pncipiū psone se habeant ad invicē · In tria subiūgit cōcludendo q̄ nō sit aliq̄ gne nom quo capiat[r] relatō prius et filij et sscti · sic per nom · pncipiū capit[r] relatō prius ad spūsctm · Pmū facit a pncō distinctiōis vsq̄ ibi deinde in eode libro · Scdm ab inde vsq̄ ibi · vnū ait pncm · Tertiū facit ab inde vsq̄ ad finē distinctiōis

Vtrū in diuinis supposito ad intra principio sit prius ad personas et ad creaturas vniuersa relatio

Et ar · q̄ sit · Quia dicit Basilius ffilius accipe a pre q̄ne hzt tum oīm creatura · sed habe personā filij et spūsctī · sed sup accipere filij fundat[r] racō pncipij psonalr dicti · super accipere creature fundat[r] racō pncipij essentialr dicti · ergo racō pncipij q̄ntū est vtrobiq̄ · ergo vniuersa · ergo q̄to cū ad oppm ar · sic · plus differt pncm eternū et tpale q̄ deus pater et verbū · si ergo deus ·

Trinitas pt dici cū creatura · q̄ cū creatura p̄dicat[r] a deo in aliena natura ergo in creatura ad esse dei tanq̄ ad ē cause sequitur aliud puta ipa creatura a deo siue ab esse diuino essentialr dicta

pncipiū semp agit non formaliꝫ p relatōe hz pro absoluto cōnotante tm relatōem vnde pncipialiq̄a terminat

de vtroq; dr̄ eq̄uoce. milto magis p̄ncipiū. go. qđ fl̄a J nde
rsion erūt tres articli **Primo arguit** vtrū vna ps̄ona
sit p̄ncipiū alt̄i. pro quo nō ſm J mo dr̄iū. Differt p̄m z cā
sit supiq; et mferiq. ois em causa ē p̄m et nō eqd nā mane
est p̄m diei et nō cā. p̄m em dicit ordinē q̄ētuq; gnāliū siue
origimis siue alt̄i. Cā vo dicit ordinē sp essentialē essentialit
dr̄iū. qr cā est ad tuiq esse sequtur aliud. v. methāre. qr ergo i
dīmis ps̄onis ē ordo origimis nālis si nō ordo essentiat. ideo p
sona respectu ps̄one pt dici p̄m et nō cā. pe misi extēso vo ta
bulo **Cono** J n dīmis vna ps̄ona ē p̄m alt̄i. pt qr nō bili
et per dīm augm iii de tri. pr̄ē p̄m torq; dīmitatē. nō em hz
de quo sit vel de quo procedat. sed ab eo filiq ē yemitq et sp̄ūs
procedit. etiā ibi ē vera zacō emanatōmis z origiis. eo q̄ filiq
sit a pre. et sp̄ūs ab vtroq;. etiā p̄m est vn̄ aliq habet ee
v. methāre. sed filiq habet esse a pre. vnde gtio vera. ē. p̄m
pr̄ est p̄m filij et sp̄ūs. etnalr̄. filij gnāc̄on. spūssti spi
racon actiā. ē zm. sp̄ūs est p̄m sp̄ūs etnalr̄. gm spira
con actiua **Sdo arguit** An pr̄ et filiq sūt vnū spūssti
p̄ncipiū. Nota ſm J mo. pr̄ et filiq sūt vnū p̄m spūssti
vnitate ꝓpōmis et essentie sit et nōmis. sūt em vnū vni
tate spiratiue posse. in qua vtroq; vnitas ꝓportat. vñ sequ ē
pr̄ et filiq sūt vnū p̄m sp̄ūs. v vnq deq vniformit spirab spi
rat⁹ sim **Cono** pr̄ et filiq vnitate ꝓpōmis essētie sit z nō
mis sūt vnū spūssti p̄ncipiū. ē. zm. filiq ē essentie et nō
mis spūssti p̄m. ē zm pr̄ et filiq. sunt eade nōia vnū
nūo sp̄ūs p̄m. hoc ē qđ ecclia dētinat de sum. trī. ca. vno.
li. vī. pbi dr̄. fideli et deuota pfessiōn fatemur qp spūssti
etnalr̄ ex pre et filio nō tanq; ex duob; p̄ncipijs. sed tanq;
ex vno p̄ncipio. nō ex duabq; spiratōmibq; sed vnica spiratione p̄
cedit **Tertio arguit** de questo. nō ſm J mo. aliq; tmiq; gnis
in deo miltus modē accipit. Aut zon̄ suppti. vt hic tertiq; deus.
tū dico deus creat. deus genuit aut con̄ frati. vt tū dico
pr̄ē filij nālis et filioz adoptiuoz. Aut zacon̄ gnotati. vt tu
dr̄. p̄m respectu ps̄one et zōb creaturaz. prima miltiplitas fa
cit gnitatē vniuocatōis. secūda equocatōis. Tertia analogie.
Cono J n dīmis p̄m respectu ps̄onaz. admtra. et zōb crea
turaz adextra dr̄ analogie. pt qr nōbili et zacō qr p̄ pq
dr̄ de ps̄onis. et p̄ pqzia de creaturis. vnde analogie. tza. qr
quid nois analogi. dnō pt qr p̄m respectu ps̄onaz admtra ē
equalis nature et sp̄ē tū illius quoz ē p̄m. sed nō ē de cre
aturis. ergo gtio vra etiā pus ē etnū tpali. ergo p̄m dictū
ab etno p̄ncipio dicto ex tpe. ergo p̄m ps̄one. p̄ncipio creatue.
etiā dicit augs z anselm processio ps̄onaz causa ē et ratio
processionis creaturaz. go. vt. ē. p̄m. deus ē p̄m creaturaz.
ē. zm. deq nō ē p̄m creaturaz. equoci. ē. zm. deq nō ē p̄m
creaturaz vniuoci. ē qstio qtio est fl̄a. pt qr gtio tua
Ad argutū r̄ndet q̄ Basilius loqtur de gnitate analogie z nō
vniuocationis

Ut enim quedam ꝛc J sta est distinctio
tertia huius p̄mi libri. In qua magr̄ postq; egit
de inastribile et gm̄ spiratōn. agit mdētalr̄ de
quibusdam relationibus. que queunt deo ex tpe. Et tria facit
Nā primo ostendit deū ad creaturā ex tpe referri. Secūdo subdit
deū per illam relationem nō mutari. Tertio excludit hoc posse fieri
q̄ dr̄ tpaliter dari. primū facit a p̄ncio dist. vsq; ibi Quo ergo ap
tinebimq; scdm ab inde vsq; ibi. Hic potest solui. Tertiū
ab inde vsq; ad finem distinctionis

Questio sequitur

Quintuq; ratio arg
nolo tenuet aliqui rei
ē ꝓportion ad plura
quoz zōb vnq; gre
mit sibi pq; ex zōb
aliq. hmoi nom de
tali re nec dr̄ vni ce
nec eq̄uoce sz analo
gice. sz ratio p̄ncipij
p̄ plus gaud deo qn
tum ad productos p
sonaz. ex creaturaz
ergo hr nom p̄ncipij
quo ad nos z quo ad
extra nec gremit deo
vniuoce nec eq̄uoce
sed analogice
Item quintuq; arg
mentatio. qr nō p̄t si
bi nō repete et esse
p̄ncipiū creaturaz. te
nuerit sibi libere et
rotinenter. potuit
em deq eaq; nō p̄ncipi
piare si voluisset

et ho. ratiōs rela
tionū que dicit de
deo ex tpe. nō ht
aliquod esse realit
in deo in quo fūdet
sic relationis ps̄onaz

dist. xxx.
agentsure ad mesuratum
nō est relatio real. v. me
thare. sed deus ē mē sua
ōm x methāre. z qr hoc
q̄ deus dīmat relatoz ipsi
mesurate creature nulla
realis relatio ponet in deo
Aug. v. de tri. ca. vltio -
q̄ ergo tpaliter dīri incipit
deq qđ antea nō dicebatur
manifestū ē relatie dici -
nō tn̄ ſm aliqđ dipi. qcia
quid acciderit sz plane ſm
curiōs eq ad qđ deq dici
incipit relatie

deq zōb creature sit ē pdu
ctio q; etiā ē mesura pduti
uo relatio actiui ex parte
dei trahit ad relatoz qe sz
hzt nō mesure. sz qr mē
sura ad mesuratū nō se
ferit zcalr̄. go zc

Relatiā st̄ sil nā. deq ē
pōz oī creatura ergo nō dr̄
relatie ad creaturā. ddm
q̄uis relatiā vt relatiā st̄
sit nā. tn̄ nō ozt fundame
ta seu subiecta relationū esse
simul. z ideo q̄uis deq vt
creator sit sit tū ipa creatu
ra nec pq; esse potuerit q̄s esset
creatura. qr vt creator est
tminat relatoz qua creatura
refert ad ipm. tn̄ pt deq
precedit ois creatura qz vt
sic nō dr̄ relatie sz absolute

Tho. z Egi. ea qe zcalr̄ ad
se mutuo referūt. illa ad
se mutuo zalr̄ ordinat. si
deq nō ordinat zcalr̄ ad re
aturā tū ab ipō in nullo de
pedeat. q̄uis cgnōso creatā
ordinet ad deū. qr ab ipō
zcalr̄ dependz. go. deq non
refertur zcalr̄ ad creaturā
sed econverso

Ad probandū q deus ad creaturas nō ē relatiō realis totus notat q in deo inuenim⁹ duo s. qđ ē nōie esse. et qđ ē sūma simplitate simplex et qđ sit arguit In eo qđ ē sume nōie est nō ponit aliq̄ qđ nō ē nōie esse. sed deus ē sume nōie esse. ergo nō ē deo aliq̄. qđ nō ē nōie ee Sed talis relatiō qe ēss dei ad creaturā nō ēss nōie esse. ergo dei ad creaturā nō ē relatiō realis. pbatio assūpti. ꝓbatio. relatiō nō est plus nōie esse q̄ fūm. sed fūm huiꝰ relatiōis nō ē nōie esse. qz ē creatura que ē possibilis esse. ergo illa relatiō nō ē nōie esse. ex 3o sic ex simplitate dei. qđ deus simplicitate quicq̄ ē in deo ē idē q deo Cz ista relatiō si ponat nō pt esse idē q deo. ergo dei ad creaturā nō ē relatiō realis. hoc qz si ista relatiō esset idē q deo. ergo deus esset corruptibilis. tūa qz qñ aliqua duo st vnū realr. si vnū est corruptibile z reliquū ē corruptibile. si illa relatiō est corruptibilis. ergo deus ē corruptibilis Sed cōtra. relationes fundate sup actiōm vel passionem vel sup potentiam actiuā vel passiuā sunt reales. v. methaure. si istę sint relationes dei ad creaturas. impossibile deus est tota essentia creaturaꝝ Ite relationes fundate sup qnitates sunt reales. si istę relationes sunt equalitates dei ad creaturas. qz illa equalitas ē in virtute infinita dei z in virtute finita creaturę. Ite illa relatiō ē realis qz manet recepto oī qđ ē. et si recepto oī qđ intellectu deus ē dns creaturę. ergo ista relatiō ē realis Item sic forma denotat subiectum. tota ē in subiecto. si dominus realr denotat deum qz deus realr ē dns creaturę ergo ista relatiō ē in deo z sit dei ad creaturā ē relatiō realis Ite distinctio realis dicit relationē realem. si inter deum et creaturā ē distinctio realis ergo dei ad creaturā ē relatiō realis

Ad primū dm. qđ qđ est vera qñ agens ē possibile

Vltz ea que ex tpe dicunt de deo ponat aliqs zeale relationem in eo Et arguit qđ sic. Dt phs. v. methaure Relatiā quedā sunt fm esse. vt dns et seruus. quedā fm dici vt scibile et scibile Relatiā fm esse ponit aliq̄ in vtroq̄ extremorū. vt dns dicit suppositum. seruus suppositum Cui ergo deus respicit creaturaz. vera habz suppositum. ergo vera et realis relationis in ipo ponit relationem. ergo quo vera. In oppm arguit qđ sit Quicq̄ est in deo est etnum. hmōi respectus nō sunt eterni. ergo nō sunt in deo. ut quo fla In derisionem erunt tres articuli **Primus articulus** Vltz aliqua dicunt de deo ex tpe. Pro quo nota fm Jmo. quatuor modi inueniunt aliqs de aliquo predicari primo per essentiam vt bo est ens. Secūdo per inherentiā accidentale. vt bo ē albus. Tertio per tam. vt dies est sol. 4to per respectum. vt ille est dexter isti. primo et secūdo modis aliq̄ predicari de aliquo exponat mutatoz in illo. Tertio et quarto modo nō. vñ sol de nō illuminante pt esse illuminans sine sui mutatione. et de dextro sinister et econo Licet primis duobus modis nil de deo predicet tpalis nisi mere assumpta natura. vltimis tribus duobus modis pnt de deo aqua predicari vt illa que pnitur absolute et relatiue. pzt ista conclusio qz nō obstante premisso. qz fm primos duos modos predicandi exponat mutationē que nō pt esse in deo. ut quo fla. C. prin. Her ē vera. deus ē homo ratione vnionis nature assumpte. 2m. Hec sunt vere. deus ē salus mea. deus ē potentia mea. deus ē refugium meum. C. etiam. Hec sunt vere. deus ē dns. deus ē creator. **Secundus articulus** Vltz aliqua ad intra dicunt de deo ex tpe. Nota. Quicq̄ deo euenit ad intra. hoc conuenit sibi immutabiliter. ergo eternaliter. alias eum conueniret aliq̄ deo ad intra accidentaliter. qđ est falsum **Econo** Quicq̄ ad intra conuenit deo hoc euenit sibi ab eterno. pzt qz nō obstante C. prin deo ad intra nichil potest conuenire de nouo. C. 2m. deo ad intra nichil potest accidentaliter conuenire. 3m. Personaz emanationes in diuinis sunt eternales **Tertius articulus** De questio nō fm Jmo. Relationes inueniunt tripliciter diuersitas. Quedā enim sunt quoz vtrumq̄ exportat relationem. nō quidem in re. sed in ratione solū vt relatiū oppositum inter ens et nō ens. vt torrerelationis eiusdem ad idem. Quedā vō sunt quoz vtrumq̄ exportat relationem quidē in re. vt pr̄ et filius. Quedā vō quoz altum importat relationem in re quidem. albedo in ratione. vt visa et visibile Quod hoc est. qz illud supquod fundatur relatiū. quodq̄ in neutro extremo inuenitur. quodq̄ in vtroq̄. quodq̄ in altero tm. sicut relatiū scientie fundatur sup esse spirituale. qđ inuenitur in re. prout ē in anima. nō prout ē in natura extra animā. primo pt accipi in deo relatiū ad ea que nō sunt. que tn sunt deo et pt fieri. Secūdo relatiū personaz ad inuicem. Tertio relatiū dei ad creaturas. que ē fm re in creatura. fm rationem in deo. primus modus relationis et secūs faciunt relationem rationis. Tertius modus relationis realis que ē habitudo realis realis quidem respectus sui fundamenti vel habitudo vnius ad alterum fm rem. Isto modo tertio quo apprehenditur relationem talem in deo. qz in ipo apprehenditur habitudo tua attributum respectum relationis. Relatiū vō rationis fit solum fm intellectum vt entis et nō entis **Econo** Ea que dicunt ex tpe de deo nullam ponunt relationem realem in eo. pzt qz nō obstante C. qz deus nō aliter se habet ad creaturas nisi quantū ē de se. qui habet se ab eterno. ergo ex nullius rei pt poni aliq̄ alteritas in eo. qz alias posset ad intra euenire deo quod nō euenisset sibi ab eterno qđ ē falsum et contra istam conclusionem. C. prin. In deo respectu creaturaz nisi ē ponenda realis realis C. 2m In deo respectu creaturaz ponit solum relatiō rationis. Deo fm augm. vñ. de Ciuitate dei Deus semper fuit dns creature. et sic ibi fuit relatiō ad eam nisi actu existentem. C. 3m Licet creaturę respectu dei sint relationes reales. ex tpe. nō tn tales in deo sic ponende. C. 4tum. quo est fla pzt ex glosa tua Ad argumentum rndet p qđa non valet pcessus defectum dependentie. qz deus nō dependet a creatura sed solum econuerso

qñ at ages ex se ē necesse z posse si plex. tunc nō est vna vt in proposito pt dm qz agens infinitum ages actione nō dependente a fmo nō fit relatiō realem ad ipm. de agente at dependente ē vm qđ assumit. deus at est ages independenter

Sodo ad sedm dm qđ relatiō fundata in qnitate ē realis qualis fit requalitas dei ad creaturas pn fundatur i qnitate virtutis infinite que nō dependet Ad 3m dm qz deus ē dominus pt intelligi duplr. s. relatiue z substantiue ex tali recepto ergo si intelligat adhuc deus esset dns substantiue qnitū ad totā realitatē si nō relatiue sic hic quezit Ad qđ dodo de denominationibus dr deus ē realiter dns. si hec realiter denotat aliquid fm. sic vna fla. qz vna est qđ deus est dns qđ at determinat pdicatum ponit ad deum absolute. nulla ē ibi realitas nisi essentia diuina Si at determinat pdicatum importat diuinā essentiam cum puritate ad creaturam in qua ē realitas. sic deus realiter ē dns creaturę. si nil reale ponat in deo pter suā essentiam diuinā ad ultimum dm qz determinatum sumit duobus modis vno modo p positione. et sic relatiō realis aliquo modo p abnegationē ignitum hoc realiter nō ē illud et istud distinctio nō dicit relationem realem. Inter deum et creaturā reddit distinctio istud nō sedet nec primo

Preterea considerari oportet &c

Ista est distinctio .xxi. In qua magr postq egit de ꝓpietatibꝫ personaꝝ ꝓprijs · incipit agere de appropriatis et tria facit Nam primo ostendit quedam nocia gmia appropriata aliquibus psonis · In secdo ostendit quedam nocia communia sm hylariu Tertio assignat racom appropriatoꝝ ꝓpus dictoꝝ · Primu facit vsq ibi · Nec ē ꝓtermundu Secdm vsq ibi · Hinc dici oportet Tertiu vo ab inde vsq ad finē distinctionis

Vtrū equalitas in deo existat

Et arg quod non · Relatio dicit oppom · equalitas vo quemetiam ergo equalitas in deo no est relatio · igit quelibet ei opponit Arg sic Equalitate refert psona ad psonā · vt pr ē equalis filio et econtra · ergo equalitas erit relatio · ergo quelibet vera. Pro decisione nota primo sm Innocentiu · sic ab vno in sba fit relatio idemtitatis · et ab vno in qualitate similitudo · sic ab vno in quantitate fit relatio equalitate · Hec aut in deo quelibet sint idem sm se · dicit tn sm racom · In racom equalitate psonaꝝ duo intelliguntur · Primu ē illud sup quo respectus fundat sc vna quantitas actualis Secdm ē ipe respectus · primu erat tanq illud a quo imponit sm erat pn tanq id ad qd erat tanq imponitur primu sc illud a quo imponitur erat inducte · Secdm tam sua-dente racione principali sc relatione essentiale quidā no psonale et ab humana vnitate causatā · qua psone referunt ad se inuicē psupponit tn distinctionem psonaꝝ · sic et seruus erat et serui onem · et instrumetu seruis · sic et equalitas in deo · quo ad primu dicit ponit · qz sbe vnitate · sed quo ad secdm nichil ponit qz no pt aliquis respectus esse · quia nec in essentia nec in psona · quia relatio realis nulla inest essentie · et nulla trib · ideo per hoc nulla ponit in deo relatio rei · sz solig racoms · qz tn ratio fundat supp rem aliquā in deo sc essentie vnitate · ideo q negat equalitate heretici sunt reputandi · sic q deu esse dom vel creatore vel vnitu esse nature humane

Contra pma Oms relatio in divinis fundant in essentia · patet qz tm essentiat relatio qz relatio qz plus fundat in essentia · ergo quelibet vera. Ex sufficienti diuisione · Oīs em relatio in divinis vel ē psonalis vel essentiat · Anis patet · qz si no staret quod fundet in relatione · et sic erit processus in infinitu · qd est falsum ē pm. Relatio essentiat fundat in essentia · ē 2m. Relatio plus fundat in essentia ē tertiu · Prelatio essentiat no eo mo fundat in essentia sic relatio psonat · patet qz relatio psonat fundat in essentia diuina vt secunda et sic relatio psonat racom fundamenti exigit altm extremu realiter distinctum. Prelatio vero essentiat no fundat in essentia diuina vt sic ergo no exigit alterū extremū Secdo no sm Innocentiu Prelatio est inme entitatis inter oia predicamenta · ideo qz fundat in alijs pntib · ita q oia alia pntia sunt fundamenta ipsius relationis · nec ipa relatio dicit realitate distincta ab ipsis et hui relationis sunt tres modi · primus modus dicit vnius 2 diuisi Secdus · actus et potestie · Tertius mensure 2 mensurati seu perfecti et imperfecti · In primo modo ponunt oms relationes fratres per nom vnius et diuersi · vt idemptitas et diuersitas · equalitas et inequalitas · similitudo et dissimilitudo · In secdo ponunt oms relationes per no actionis vel passionis fratres · seu que originantur per agere et pati · vt paternitas et filiatio · et hec quelibet relatio que est inter principiū et principiatū · In tercio

Aduertendū Illud dicit appropriatū alicui psone qd magis conuenit cū ꝓprio illius psone · qui cū ꝓprio alterius psone Inde ē q sm hylariu · eternitas appropriat patri · Innascibilitas em que dicit tranquillitā principij essendi sine originis ꝓprij · ideo ē appropriatū eternitas que tangit principio Sic et potestas ē patris aliaꝝ psonaꝝ · et nulla est patris eius · ideo ei appropriatur vnitas que ē patris omnipotentis · nec principat a nullo aliquo · Item qz ꝓprium filij ē nasci · species aut sue decor qui nascitur ex natiuitate rei pulcre vtz in creatura ideo appropriatur filio sm hylariu Sic ponit quia effectus ē patris aliorū appropriat patri sapia filio qz nascitur in mente quodammodo a re scita et bonitas spui sancto · qz polig gremit cū eis nocium sz cū amore nocionali

Patri qui est fontale principiū totius divinitatis ponit attribuit · que in non sua patrem meludit · est em potentia patris cū mutatione vel methate et qz filius ꝓcedit per modū intellectus quia sapia ꝓficit · attribuit sibi sapia · et qz spūs sanctus procedit per modū voluntatis cuius obiectū est bonitas · ideo sibi appropriat bonitas

Egidius · Cū relatio modo ponit̃ non reducit cū relatis modo mesue · Idē iudicium habens est de vtroq · sic cū similitudo et equalitas concidunt cū idemptitate eas iudicabit de vtroq · sed in divinis conuenit · ergo equalitas in divinis erit relatio realis sic ipsa idemptitas

Duplices sunt relationes in divinis Quedam sunt ꝓprie que quemlibet soli vni psone vt generato actiua pris · generato passiua filio et duabus vt spiratio actiua respectu pris et filij Quedam vero sunt similitudo vt filius est similis pri in essentia equalitas que fundat in quantitate virtute sue potie in divinis · qz pr et filius sunt equales in virtute

Tho. de ar. Aliquis se diligit pter mysterium dnice incarnationis mutuus alicuius amore rectus potest esse sensus qd pr diligat filium sponte et econtra filius diligat patrem Secdo qd pr diligat secum · 2 filius diligat secum sponte pr ergo diligit filium spontaneo et econtra dicit augustinus vi. de trinitate · v. Spūs sanctus et karitas pris 2 filij qua vterq; quoq; gignit quo genitus a gignente diligit et ꝑ · Qui diligens aliū ꝓprie dilexit amore a se procedente dicit hugo in quadā epla ad solemben · sed spūs sanctus est amor procedens a pre 2 filio · Item pr diligit se spūsto qz sic se habet vbum ad dicente · ita se habet amor procedens ad diligente sed pr dicit se verbo ergo diligit se amore seu spūsto et econtra pr eodem vbo quo dicit se etiā oīa alia · sic pr 2 filius eodem amore sz spūsto quo diligunt se diligunt etiā nos et oīa alia

B · v · Dupler ē dilcō essentialis dīat voluntatis gplacētiā qē ē gmis tbg psomis Sed dilectio notonalis dicit fēuditate voluntate ad pducēdā psonā ex se · que fēuditas solū ē in duabg psomis, quaꝝ voluntas sit in tribus · Hec ergo Contra pr̄ et filiū dilignt se spiritusscō p dilectōne cēnlē fla ē · qz si pr̄ diliget se spūsctō · tūc esset spūsctō / ꝑ p dilectōne notonali sue psonali pt verificari

Cōn · pr̄ nō ē sapiens sapiā gemita · ergo nō ē diligēs amore pducto ddm gtere aliā z aliā hitudinem que terenit int sapē sev intelligē z diligē pt aliqđ gredi de vno et negari de alio Nā sapere habet motū rei ad aiam · diligē vo habet motū aie ad rem · ideo quis hm actū amoris aīa possit denoiari p illd quod ab ea procedit tm hoc nō fit hm actū sapiē · nisi cū aliqua determinatōe · Propt qđ licet absolute sit verū · pr̄ diligit filiū spūsctō · q p modū amore procedit · tm nō intelligit spmsctm pt se ipm filio · qui p modū sapiētie z intellctō procedit · Huius possit dici qđ intelligit se in filio

Vtrū filiꝰ sit sapies sapiā ingenita duo · si p ingenitam sapiam intelligat pna pris · tūc ē duplex sensus vnꝰ qđ filiꝰ sit sapiens sapiā ingenita tangē formā sua · sic flm ē · qz sm pr̄ simpler a sua forma differre nō pt · ꝑ filiꝰ verā differt a sapiā ingenita si a pre filiꝰ sensꝰ ē qđ filiꝰ sit sapies · ingenita sapiā tangē pductiō suo · et ē verū · qz filiꝰ ē pductus a sapiā ingenita · ergo ē sapies sapiā ingenita · hm qđ aliqđ dr tale suo pductiuo · sic hm be · aug · Idē est esse et sapē · ꝑ filiꝰ est pre sev sapietiā ingenita tangē pductiuo ergo vt sit filiꝰ saput sapietia ingenita · hr est dctm · qđ filiꝰ hꝫt esse et sapē a pre qui pr̄ ē ipa ingenita

ponuntur oēs relatiōs ꝓtate per modū mesure et mesurati ꝓfecti et ꝓfecti · vt dns seruꝰ sua scibile

Cono scda oēs modi relatiōis nō dicūt realitate a suo fundamēto tm distincta · pzt tam de modis relatiōis vnīs et diuersi · qđ acto et poīe · qđ etiā mesure et mēsurati · ē ꝑm · equale quo ad illud ad quod refertur idē est in re quo ad fūdamētū · Sēm · pr̄ quo ad illud ad quod refert sz ad filiū · idē ē qđ ad fundamētū · ē · tūc aliqua eiusdē gnis plg dr̄nt qđ diuersoꝝ gnm

Cono tertia equalitas pris ad filiū nō dicit in dimis realem relatiōm z zespectm · pzt quia equalitas ꝓtat relatiōm essentiale que nō exigit aliū extremū · tū fundat in essentia · vt patuit in gelon ꝓcedenti et ex nobili ꝓmisso · igit gelo vā ē ꝑm · equalitas in deo nō est realis relatio · ē sēm · equalitas in deo ē solū zoīs relatio · zm · qđo est fla · pzt ex gelon tua Ad argumētū rndet · relatio que causat ab ozigine pr̄ / facit oppōnter psonas · sed que causat ab essentia · facit quemcūq quat ē relatio in dimis · Hor nōie equalitas importata

Ic oritur questio ex predictis deducta · dictum est em supra atoꝝ scīoꝝ autoritꝫ

Ista ē distincto xxvij huius primi libri In qua magr̄ post ꝓs assignatōm quoꝝdā oppatoꝝ determinauit · quasdam dubitatiōs ex assignatōe hmoi emergentes determinat · et tria facit · Nā primo determinat quali psone copant hm ꝓprīū et appatū spūsctō · scdo quid circa appropriatū filiꝰ · tertio quid circa vtrūq simul · Primū facit a pncio dist · vsqꝫ ibi · Preterea diligēt est inve · Sēm ab inde · vsqꝫ ibi Ptēa diliget ē nonꝫ tertiuꝫ vō ab inde vsqꝫ ad finē distinctōis

Vtꝝ quelꝫt dnaꝝ personaꝝ diligat spūsctō se ipam et qualibꝫ aliam · Et az qđ nō · pr̄ et filiꝰ non diligunt se spūsctō · qz vel diligē accipit essentialē vel notonalē · Si essentialē · tūc sequitur qđ pr̄ et filiꝰ essent spūsctō tū ibi idē sit esse et diligē · Si notionalē · tūc sequit qđ aliqua notio gueniat tbg psonis quod ē flm · vgit qđo fla · In oppīm ē aug · vī de trinite · vbi dicit Spūsctus ē quo genitus a gnante diligit gentorē qđ suū diligit et vicē qđ ē true alterius nullꝰ diligit aliū nisi amore a se procedēte · ergo similiter in dimis · ergo qđo vera · In decisione erūt tres articuli ·

Pmꝫ azlꝫ de dilectōne suipiꝫ vnīqꝫ psone Pro quo nō ꝑm Imo · In deo duplex ē dilectio · sz essentialis et psonalis sev notonalis · dilectōne essentiali nō diligit se pr̄ spūsctō · ꝛ dilectōne notonali sev psl pr̄ diligit se spūsctō · Sed qz diligere notionale nō ē aliud qđ amore spīrare · pr̄ vō amorem spīrat semp · cū ipe sit pncipiū suffciens ulliꝰ amoris · Silr et filiꝰ semp spīrat spmsctm · qđuis nō a semp · et ideo ipse diligit se notonali spūsctō ꝛ nō essen · sed spūsctꝫ diligit se semp amore essentiali sed nō amore notionali · luꝫ tm non a semp Et sicut qz in tm amore requirit eiꝰ ad diligentē hmōi rem · nō tm hm mod intelligēdi emanatiō

Conc Et si pr̄ et filiꝰ nō diligunt se spūsctō dilectōne essentiali · ꝛ notionali · spīritusscō tm diligit se semp amore essentiali et nō notionali pzt ex notabili · ē ꝑm · Opīmo simplr gredes tles ꝓpones · pr̄ diligit se spūsctō · filiꝰ diligit se spūsctō ꝛē · non ē tenenda ē · zm · Opīmo negas simplr tles ꝓpones non ē tenenda · ē · zm Opīmo dissm gues tles ꝓpones put hꝫ diligē tenet essentialē et notionalē est scīda

Scdus artꝫ de dilectōne vnīq psone ab alta · de quo ponit ista gclusio · Luꝫ pr̄ et filiꝰ

In deo duo sunt sapiē ona qđ formaliꝫ que ē qđ mis tribꝰ et ē ꝓfectio simplr et nō ē aliud qđ deitas prout sibi suntoīa in p spectu tū appctā z nuda Aliā ē sapiā abiectiuaqđ nō ē ꝓfectio simplr sed ē ipm vbū clausm in se deitate tū ꝓprie tate ind ꝛstricta ab ea et silr spūs amoꝛ vnq qđē formalr q est ꝓfectio sm · Aliq vō processiū q nō ē aliud qđ spūs amate sev volitm · gnīs vt nec

pre · de tra · Deus nō pt dici qđ pr̄ sapiat sapiā genita · qđ dicē filiū zr̄ pcipiū hrē hitudinē tanquale vt vtꝝ filiꝰ esset tanqa ipiꝰ sapiē in pre qđ flm ē · Sed bñ pt dici pr̄ diligit filiū spūsctō z ego qz p gor sctā nō dr̄ habē aliquā hitudinē tanquale zob oēs sctās pris et filiꝰ · ꝑ ablatiū dr̄ hitudine essētō hm se · hitudine vō formē solū hm mogs loqndi · z̄m denoiatōm · sic cū dr̄ · isti lotaꝝ vbo · vel cruce mesu · vt agnt actōd · Idē quia pre ꝓtatur p vbum et p ablm · ꝑ p ablm vt qualitas denotans · p vbū vt actꝫ a supto egre dies · sic cū dr̄ · pr̄ dicit vbo · vel diligit spūsctō · vtrūq nō dicit actū notionalē z ēminū actꝫ · Vel dicit notiōm sit et psonā que qđ formā denoians ſ̄ cū adiūcto nō psone

pre · de ē dilectio q ē essentialis q notionalis sue p lis dilectōne essentiali nō diligit pr̄ spūsctō qz alis essētialr spūsctō · ꝑ dilectōne notionali bñ diligit qz diligē notionale nō ē aliud nisi amore spīrare · pr̄ vō amore semp spīrat cū ipe sit suffiens pncipiū illiꝰ amoris / Silr et filiꝰ semp spīrat amore cū sit spūs · qđuis nō a semp et go · z pr̄ diligit spūsctō notionaliꝫ z filiꝰ diligit spūsctō notionaliꝫ ſ̄ pr̄ diligit se ipso essentialr

Illud quod se hꝫt p̄ modꝫ p̄incip̄ij formalit̄ constituit hꝫt ē in eo qđ formalit̄ constituit p̄ ipm̄. sed ꝑietas relatiua t dicimꝰ ē illud quo p̄na dina in esse imitabili t p̄sonali formalit̄ constituit. ꝫ hꝫ qz illo p̄sona formalē constituit qđ alia dina p̄sona p̄fecte distinguit ꝫ ꝑietate p̄sonali p̄sona dina ab alia p̄sona ꝑietate distinguit. ergo ꝑietas est in p̄sona

diligit se mutuo spūsto et ipm̄ spm̄sctm̄ notionalr. sicut nō diligit alīs p̄sonas et se notionalr sed essentialr qz pm̄. qz p̄ spīrādo de se spm̄sctm̄ diligit se et filiū etiam spūsto. et silr filiꝰ spīrando de se spm̄sctm̄ diligit patrem et spm̄sctm̄ notionalr. etiā diligit se spūsto notionalr. qz sc̄i. qz spūs nō spīrat sed spīratur. si ergo diligēt notionalr. hꝫ arguit qz ipe spīrando amore diliget quod esse nō pt. ⁊ pm̄ū. ꝫ est vera. p̄ diligit spūsto filiū. et spm̄sctm̄ notionalr. ⁊ 2m̄. hec est vera. filiꝰ spūsto diligit patrem et spm̄sctm̄ notionalr ⁊ tertiū. hec est vera. ⁊ spūssctꝰ diligit spūsto patrem ⁊ filiū et seipm̄ essentialr

Tertius articꝰ de dilectione dīna ad diuinas psonas. Nota p̄m Imo. Duplex ē dilectio dīna s̄ essentialis et p̄sonalis. p̄m qz diligēre accipit essentialr. cū dīne patres et filiꝰ omnia diligunt spūsto. Notatur ēm ibi habitudo cum se applicate respectu creaturaz. nō respectu diligētiū. p̄m qz diligere accipit notionalr. tuc notatur respectu diligētiū habitudo originis passiue. ꝫ nō respectu creaturaz dilectaꝝ. habitudo originis actiue seu causē

Corollū p̄r et filiꝰ diligunt nos spūsto vtroqz modo. p̄z qz nobili. ⁊ acto qđ tuc p actū diligēdi gnotatur effectus in creatura. cū salutus appareat pomerium in spūsto ergo corollū vā. ⁊ p̄m. p̄r et filiꝰ et spūssctꝰ diligunt nos sctō notionalr. ⁊ sēdm. p̄r et filiꝰ et spūssctꝰ diligunt nos spūsto essentialr. ⁊ tertiū. Liz spūssctꝰ nō diligat se vt altera p̄sona notionalr seipō. Diligit tn̄ creaturā essentialr vel p̄sona seipō. racōn effectus cognotati egredientis ab ipo ⁊ qđ. qđ est flā. tamen tn̄ iuxta p̄mas duas gr̄alones distinguenda

Ad argumētū p̄z ex dicto quod sit ddm̄ sz qz p̄ma et sta gr̄alonis

Gilbertꝰ porretanꝰ posuit relationes dīnas nec esse p̄sonas nec esse in p̄sonis ꝫ posuit eas a fide cassi: stentes ipis p̄sonis. t posuit esse motum suū ꝫ ratio qđ se hꝫ esse ad p̄se esse. sic se hꝫ ad aliud esse ad esse. ꝫ qz actus esse ē esse vt p̄z in iiii methaure. ideo actidens repugnat p̄ se esse. ergo qz eius esse est ad aliud esse vtz v. methaure. ⁊ videt qđ relationes repugnent esse. ꝫ negāda ē maior qz illud qđ ad aliud ē etiā mest. liz nō sp̄ p modꝫ actus insit

Dist xxvii

Omne quod ē in alio est in eo ꝑm aliquē modꝫ essendi in. assignatū p̄ phm̄ iii phitoz. ꝫ ꝑm̄ illum modorū. possūg dici relationes esse in essentia dīna vel in p̄sonis. dm̄ vt arguit hilarion ē humano sensu de deo loquēs. Si qs tn̄ hꝫ aliquo vellet assimilare illis modis posite ab arzele. posset dici qđ esse dīne relationis in p̄na aliquo assimilat hoc modo essendi in assignato a phō. qz sic forā stabilis rem augē ē forā determinat et distinguit sic etiā relatiua ꝑietas determinat et distinguit p̄sonā ⁊ modo quo sunt in essentia non pt bn̄ reduci ad aliquem modum p̄dicamenti nisi valde large accipiat ille modus quo forāles actus tales dicunt esse extendendo modꝫ illum qui est in quolibet eo qđ ē in aliquo sit in fundamento etiā qualitates defectus actuli sic dicti

Ost supradicta interiꝰ cōsiderari atq; subtilr inquirendū oportet ēt

Ista 2 distinctio xxvii huius p̄mi libri In qua magr̄ postq̄ egit de ꝑsonis et appropriatis. inquirit agere de dīna gmitate et ꝑsonarū et tria facit ista p̄mo determinat veritatē. 2do tendit ad cōtrarias rationes. 3tio ad cōtrarias autoritates. p̄mū facit a p̄mo distinctionis vsq; ibi. Hoc aut̄ alii negant. ⁊ 2dm̄ ab inde vsq; ibi Veritatem non desistit. Tertiū ad finem

Vtrū in p̄sonis diuinis ꝑietates relatiue sint ipis p̄sonis et essentie realr cōdistincte

Et arguit qz sic Quia si ꝑietates nō distinguent a p̄sonis t essentia. sequit̄ qz p̄nitas esset idem realr cū p̄r et essentia. et silr filiatio cū filio t essentia. et silr processio idē cū spūsto et essentia. et vltiꝰ sequit̄ qz idē est ee filiatio et p̄nitas inse. et pgnis p̄r et filiꝰ. tza p regulam Quecunq; vni et eidem sunt eadem. inter se sunt eadem. igit̄ qđ vera In oppm̄ arguit. Si sic. ergo in dīnis essent plures p̄sone realr distincte qz tres. et sic esset quaternitas cōtra decretale damp̄nat. de sum. trī. t fi. ca. Imo esset plures qz quatuor. qz sex igit̄ qđ falsa. In oppm̄ erunt tres articuli

p̄mꝰ articꝰ Vtrū ꝑietates relatiue sint in p̄sonis et in essentia dīna Pro quo nota p̄m Imo. Quodq; essendi in quo ꝑietates relatiue sint in p̄sonis et in essentia. excedit omnes modꝰ creature. quo aliquid creatū ē in aliquo. ergo etiā excedit illos octo modos essendi in. quos ponit p̄hus qđo phicoz. et pe. his. in tercio tractatu. Possumꝰ tn̄ reductiue liz valde longe loq; ꝑietates esse in p̄sonis et in essentia. sic qz p̄sona cōstituit

Proprietas relatiua in dīnis nō differt realr ab essentia. qz als ꝫ pdicatio esset fla. p̄z ē essentia. qđ tn̄ aug. sepe credit et patz flas gmitat p̄ cui xv. de tri. ca. vi. vbi ait Simplex habens ē nō illd qđ hꝫ sz ꝑm ē unde aug. p̄sona dīna eque simplex sic essentia gnam probo. qz ps non pdicat de toto. ꝫ essentia sic est ps realr ipis que hꝫ p̄sona repletet duas res distinctas. puta essentiam t relationē. Tñ ꝑm anselm. In dīnis oia sunt ibi vbi non obviat oppositio relationis. ꝫ nt̄ illam dīnam relationem et essentia ē oppo

Item ipse ē esse realem dīnam nt̄ ea qe de se invicē pdicant in abstracto sed relatio dīna t p̄sona sunt hmōi. qz sibi gmitat concedit illa. p̄nitas in dīnis ē diuina essentia. et ego. essentia dīna est p̄nitas. ergo

Sed cōtra. quid ad arguit. eadem res in dīnis nō potest esse p̄ma oppoz. ꝫ vnitas t distincto sunt oppta et essentia ē causa seu principium vnitatis et relationis distinctionis qz ꝑm doctrinā essentia tollit vnitatē et relationē multiplicat trinitatē. Item impossibile est qđ eadē realitate qua aliqua ꝑsona gaudet realiter differat realr. qz oppta non possunt quomodocunq; aliquo modo ꝑm idē t eodem eiusdem Sz p̄r et filiꝰ ab invicem realr differunt realr p̄nitate t filiatione t quent realiter diuine essentie. ergo realitas relationis ē alia a realitate essentie t pgnis realr differunt relatio et p̄sona.

3o trū nō obstante q̄ ꝓpietates dīne d̄r̄ant ab essentia dīna sola ratiōn possūt saluare q̄ ꝓpietates inter se realr̄ d̄r̄ant et psonas faciat realr̄ differre · dīm q̄ tñ sint cōpossibilia · p̄z quo sic̄ 2o tū relatiō sit realr̄ quidā ordo ergo aut relatō ergo aut ordo erit realr̄ aut nullo istorū · p̄mo nō · q̄ ordo est realr̄ ad illud ad quod refertur · 2o nō · q̄ relatō est realr̄ ad illud ad quod refertur · tū ordo nō hz̄t realē ordinē · tū nec sequit̄ ab illo dēligtur nec 2o illig illud ad quod cōstituit sunt esse distincta sed relatō dīna ad suū oppm̄ hz̄t realē ordinē · Ad essentiā vō dīnā non hz̄t realē ordinē · ergo sequit̄ realr̄ distinguit̄ ab oppta relatiōn et distinguit realr̄ supplm̄ per ipam̄ ꝑstitutū a supposito ꝑstituto p relatiōm sibi oppositā · ab essentia vō dīna differt sola ratiōne formali · et nō realr̄ nec ꝑsōne supplm̄ qđ ꝑstituit distinguit ab essentia distinctiōn realī · ꝙ solū modo distinctiōn rationis Hec tho · de Ar ·

Ratio scđa mgri · Impossibile ē idē esse qđ vnit et qđ distinguit Sed in essentia vnit̄ p̄sone Ergo vō ꝓbō vō distinguitur Soluit hāc rationē doctor subtilis q̄ idem in illo ī q̄o vnit nō distinguit et ego in quo distinguit nō vnit vñ p̄mitas que ē ꝓpietas p̄zis et essentia sunt idē fm̄ esse · et nō ē distinctio aliq̄ · q̄ in filio idē ē esse essentie et esse p̄mitatis q̄ in dīnis nō ē nisi vnū esse Sed p̄mitas hz̄t ad̄d in quo nō vnit cū essentia s vnū esse rationē p̄mitatis que ē alia a ratiōne essendi vñ fm̄ illā rationē essendi pōt esse ī p̄re et nō ī filio ꝙ distinguit̄ p̄tem a filio · vñ in processu tenet subtilis auctoritas

q̄ essentia et ꝓpietate · et q̄ ꝓpietas sit in essentia sicut forma in ma in cōstituendo supplm̄ · In psonis vō ꝓpietates sunt vt formē ꝑstituēn suppta velut realē in hoīe · et dr̄a specifica in sua spē quā cōstituit · quia ille formalr̄ distinguūt psonas Alie vō ꝓpietates que nō sunt psonales · sunt in psonis vt formē aduenien suppto sc̄dm̄ mod̄ intelligēdi q̄ quemūt suppto vel cōstitutē Et sic sunt in eis vt accidētia in subiectis **Contra** Licet ꝓpietates relatiē sint in essentia ꝙ in psonis · tñ aliter in essentia q̄s in psonis · p̄z q̄ nobili q̄ ꝓpietates in essentia nō dicūt esse nisi idēptice · ꝙ in psonis non solū hñt esse per idēptitatē · sed etiā per distinctiōne ponunt eē ꝓpietates relatiē distinctas in psonis · eo q̄ cōstituūt psonas formalr̄ · q̄ dr̄ē essentiales et specifice · Sed cōtra · p̄mitas ē in p̄re formalr̄ · et in dīna essentia idēptice

Secundus articulus Vtrū ꝓpietates sint in psonis realr̄ distincte · nō fm̄ Imo · essentia · nocio · psona invicē cōparata nō dr̄nt ad̄ re sed ratiōn · Persona vō cōparata ꝑsone et nocio nocēdi · cū habeant relationē oppositōis dr̄nt ad̄ re · hinc q̄ essentia ꝑsona et nocio ꝑdicūtur de seinvicē · et etiā cāe attributa · que nō determinant ꝓdm̄ mod̄ ꝑlandi vnigtuitq̄ illoꝝ ꝑdicūt de vnoquoq̄ · Persona vō nō ꝑdicūtur de ꝑsona alia · nec nocio de nocione nec attributa que determinant ꝓpriū mod̄ ꝑsone in qua ē nocio · ꝑdicūt ꝑdicari de ipā nocione · vñ nō ꝑdicit · P̄mitas generat **Contra** Licet in dīnis ꝓpietates relative nō sint a psonis realr̄ distincte · sunt tñ distincte ratiōne · p̄z q̄ nobili · ē fm̄ hec est vera · p̄mitas ē p̄r · zm · hec est vera · filiatio est filius · ē zm · hec est vera · Processio est ꝑsp̄ussus **Tertio** Vtrū ꝓpietates ab essentia sint realr̄ condistincte Nō fm̄ Imo · Essentia et nocio quemūt ad̄ re ꝙ ꝑlandi Quetuq̄ vō ꝑdicāt sc̄dm̄ quidditatē rei absolute · ꝑdicūtur etiā de nocione Quetuq̄ vō ꝑdicūtur fm̄ quidditatem rationis · vel mod̄ ꝑlandi in quo nō dr̄nt · vñ hmōi additiua nulla imēsa · etna · intricata quemēt ꝑdicūtur de nocione · q̄ nō ꝓportant mod̄ aliquē conuenientē essentie · ꝙ conditionē aliq̄lr̄ sue essentie sue nocionis sue ꝑsone Alia vō que ꝓportat hmōi mod̄ essentie sue ꝑsone dupliciā st · Aut em̄ dat intelligē illū mod̄ q̄ principali ꝙtato · vt distinguē · gnitrare et hmōi nullo ꝑdicūtur de nocione o— Aut q̄ modo ꝑlandi · vt st illa que ꝑlant essentiā · vel p̄ mod̄ operandi vt creare · quod em̄ suppti est non formē · vel p̄ modū inhēnte · vt esse sapientem et hmōi q̄ formē sic inhēnt · vel p̄ mod̄ cōcreti et p se subsistentē · vt incarnātū et hec oīa etiā nō ꝑdicūtur de nocionibꝫ ꝓpē · silr̄ nec hmōi essentiali de essentia vel ꝑsona **Conclusio** Dīnis in dīnis ꝓpietates relatiē non sunt ab essentia realiter condistincte · d̄cīmete sunt tñ ab ea ratiōn · ē ꝙm · hec ē vera p̄mitas ē essentia dīna · ē zm hec ē vera · filiatio ē essentia dīna · ē zm · hec est vera · Processio est essentia dīna ē alia qđ est fīa ꝑz q̄ gilon tertia Ad argumētū r̄ndet illa tertia Quetuq̄ vñ et eiūs r̄ nō sic eodē eo mō quo illi tres sunt eadē · vñ q̄ p̄mitas et filiatio sunt eadē essentie · ergo nō se sunt eadem quo ad essentiā in qua fundat̄ · nō quo ad ꝓpietates ꝑsonales q̄d dr̄nt

declārō

Et ideo si istorū ꝓmo ꝓmutet vt dicat essentia distincta · vel ꝓpietas q̄mis vel ꝑsona distinguēs exit fīa ꝓpō et nō solū impria · 2ueda vō que ꝓportat illū mod̄ nō q̄ principali ꝙtato · ꝙ dant eū intelligē q̄ suo modo ꝑlandi · st illa que ꝑlant ꝙ mod̄ actu vt creare et q̄ actu sunt suppti · vñ talia nō ꝑdicūt ꝓpē attribui nisi ꝑsonis · vt ꝑ creat · nō at ꝓpietati aut dīne essentie que ꝑlant per mod̄ formē · vñ nō ꝓprie dr̄ · p̄mitas generat · aut p̄mitas creat · Silr̄ illa que ꝑlant cōcretē dat intelligē modū p̄z · vñ hec etiā nō ē ꝓpria · P̄mitas est sapiēs · silr̄ ista nō ē ꝓpa · p̄mitas est p̄r · si hīc pater adiectiue sumat̄ · vt p̄mitas ē innascibilis

Ratio mgri in hac 2ue st̄ realr̄ ide · Illud qđ realr̄ conuenit vni realr̄ conuenit alteri · ꝙ realr̄ cō in dīnis realr̄ distinguit · essentia vō nō distinguit · ergo nō st̄ realr̄ ide

Pro ꝓpietates dīne sunt in essentia ꝙ q̄ realr̄ est in suo fundamēto ꝙ ꝓpietas relatiā in dīnis ē realr̄ realis cuius fundamētū est ipa essentia dīna vt tradit gnīs doctrina go · Sed cōtra · Si p̄mitas esset in dīna essentia tūc dīna essentia esset formalr̄ p̄r · hā q̄ forma increās aliquā formaliter denōiat ipm̄ ꝙ Ista ꝓbat̄ · q̄ tūc essentia gnīaret nā omne qđ ē formalr̄ p̄r hr gnāt vt generauit · Rndeo q̄ realr̄ originis nō denōiat fundamētū ꝙ tm̄ supplm̄ · Vnde etiā in creatura actus originis puta gnāre nō ꝓt q̄uemē nisi suppto · ideo realr̄ originis puta p̄mitas nō denōiat potentiam gnātiuā · q̄ ē cuius fundamētū · ꝙ solū supplm̄ · potest dīn gnātiua nōdz p̄r · ꝙ supplm̄ gnāns realr̄ gnāt · dīna cū sit in essen sic in fundato gnāt · nō denōiabit essentialr̄ in abstracto ligēdo ꝑdicatōn idēptica · q̄ hīc dīna ꝓpietas ꝑdicatur de essentia

o

de nocione

vt esse gnē distinguēdi et esse distinctū · esse eīm gnē ꝓportat mod̄ essentie q̄ principali ꝙtato · distinguēs mod̄ ꝓpriū ꝓpietatis q̄ principali ꝙtato esse vere distincti ꝓportat mod̄ ꝓprium ꝑsone —

Relatio sive ꝓprietas dr̃a nõ differt zcalr̃ a dr̃a ꝑsona. Quia ꝓprietas relatiua dr̃atur a ꝑsona dr̃a. si ꝑsona dr̃a nõ differt ab eo qđ dr̃atur. tñ simꝑ sit ommino. et simꝑ hñs tõme illd quod habz vt ait aug. xv. de tri. ca. vii.

Sed rõn arguit Gilbtꝰ ꝑdem nõ ꝙstituit sepm̃ sed vt tñ dr̃dict a nob ꝓprietas ꝙstituit ꝑsona ergo nõ erit idez tñ ꝑsona. Tñ que sñt idez zcalr̃. illa ꝑmittat eiss ꝓdicatꝰ zcalr̃. sz ꝑsona ꝑdicat ꝓprietatẽ ergo ꝑmittat ꝑ ꝓprietas ꝑ ꝙstituit. ꝑsona filij ꝙt incarnata. ergo filiꝰ erit incarnatꝰ. Sed hoc nõ ꝙcludit quia sic ꝓprietas omodam simplicitꝰ que dr̃ dr̃is dr̃atis dr̃ zcalr̃ ide ꝙ deꝯ. sic ꝓprietas omoda simplicitꝰ ꝑne dr̃e tñ sit eque simplex sic nõ ꝑdr̃ id zcalr̃ quod ꝑmitas. et ꝙt alia dr̃a ꝑna dr̃ idem ꝙ sua ꝑsonat ꝓprietas

Ad ꝑmũ dr̃m. ꝙ ꝑsonis inter ꝙstituẽd et ꝙstitutu ꝑ ꝓprietatẽ naf aliq dr̃a. in qñ ꝙstitutu intelligit esse sm̃ simplex. tñc illa dr̃a nõ est zcalr̃. sz ꝑ fingat ꝙ sit zonis et ꝑ hoc ꝑ ad maiorẽ nõ dr̃. Ide nõ ꝙstituit scipm̃. bñ dr̃ idem ze z racõn.

Ad zũ dr̃m ꝙ aliq nõ dr̃ vñ va. Quia ꝑsonis aliq sñt ide zcalr̃ tñ ꝓprie aliud z aliud modum se hñdi. vt ꝑter aliud z aliud modꝰ ꝑdicandi aliqđ vere ꝑt affirmari de vno. qđ tñ ve negũ de alio. Si em̃ describatur vna linea trilatera trium linee. tñ sit tridimensibilis ꝑm latitudinẽ trinitas trinitatis z trinitas natorũ sit ide zcalr̃. z tñ illa trinitas ita essẽt extra trinitatẽ trinitatis ꝙ non essẽt trinitas. et intra ita essẽt trinitas ꝙ nõ trinitas. Et si illd ꝛcp̃ꝰ in ꝓcessu ad hoc ꝓpter ꝓprietatẽ ꝓprietatis eaz aliqle simplicitate. quito magis ꝑ tredendi in ꝑsonis dr̃is que sunt infinite simplicitatis

Relatio etsi non distinguat vt deꝯ. qz vt sic nõ hñt oppositũ oppõm. tñ distinguit vt habz racõm exigentis origines. qz vt sic. vel exigit vt origo actiua. et tñ semꝑ distinguit ab origine passiua. et distinguit ꝑsonã qua ꝙstituit a ꝑsona constituta origine passiua. vel ego exigit vt origo passiua sit distincta. ego semꝑ ab origine actiua et distinguit ꝑsonã qua constituit a ꝑsona ꝙstituta origine actiua

Tho. de az. Proprietas relatiua a dr̃a essentia differt ꝑm racõm qđ itatiua. qz ꝛob forma includẽs talia que ꝑdicto rõe mutuo se excludũt nec ꝛio dr̃nt. ꝑ racõnis dr̃e essentie et ꝓprietatis relatiue sunt hmõi. igit. bo. qz racõ dr̃e essentie includit esse ad se et non ad aliud. ꝑ racõ relatiue ꝓprietatis includit esse ad aliud et nõ esse ad se. Itẽ fundamentũ differt racõn ab eo cuiꝰ est fundatũ. qz alia est racõ fundantis et alia fundati. sed dr̃a essentia est fundamentũ omnis ꝓprietatis relatiue.

d. q. Simplicitas in sumo est ponenda in deo. Nam est mgnitũ tollit omnẽ diuisibilitatem rerũ reale a ꝑte facientiũ. qz vt sic dicit ꝓfectum. nõ aũt tollit distinctionem mgnitudinis racionis. talis em̃ simplicitas est impedimẽtum in dr̃is. qz ad ipam sequit cõfusio ꝑsonaz. Nã si ꝑmitas in dr̃is esset omnino indistincta ze et racõn ab essentia. tñc nõ magis sibi cõpet ogõ ad filiationẽ ꝙ essentie. et ꝑgnus nõ magis distinguet ꝑsonã a filio ꝙ ipa essentia

Nota. Cui sũma simplicitate nulla teneꝯ pt esse zcalr̃ dr̃a in eodem suppto. ꝑ ꝑsona dr̃a est ꝙ sm̃ sic essentia et ꝑgnus est sume simplex. ergo ꝑsona ꝙstituta ex essentia dr̃a et ꝓprietate ergo ꝓprietas et essentia nullo ꝙ potezũt realr̃ differre

Omne quod est. aut est ꝑma aut actus aut creator vtriusꝙ. ꝑdm Alforabiũ in libro de ortu sciaz. ꝑ relatio dr̃a nõ pt esse actus. tñ nullũ actus sit in deo. nec ꝑma creata qz tñc ꝑsona ꝑ ipam ꝙstituta esset creatura. igit. intrinsecio diuiꝰ ꝙ sit ipe creator et ꝑgnus differre nõ potit realr̃ a creatrice essentia

dist. xxxiii

Due regule mgri. ꝑma. hor nom deꝯ in ꝙcreto non regit ꝑdm ꝓprietatem ꝑsonaz. nec regit a dr̃mo ꝓprietates in ꝙcreto vt tres ꝑsone vnus deus. ꝑ bñ regit ꝑdm ꝓprietatẽ creaturã. vt deꝯ tonat creatue et a dr̃mo ꝓprietatẽ creatuꝝ regitur in ꝙcreto casu. vt creatura dei

Secũda regula Eduerzso ꝑ de hoc nomẽ essentia dr̃a. vñ nõ possũ dici vere Essentia diuina Abrad Ysaac Jacob sed diuinũ. vna essentia tres ꝑsone vnius essentie

Reductis aũt ad ꝙtuendũ ẽ. qđ quidã peruersi sensus hoies in tanta ꝑsiliert

Ista est distinctio xxxiiia huius primi libri in qua ꝑgit de compatõe ꝓprietatu ad ꝑsonas. agit de cõpatõe ꝓprietatum ad essentiã et tria facit. Nam ꝑmo agit de ꝑsone essentie diuersitate. Scdo tractat de essentie ad ꝑsonas causalitate. Tertio ze capitulat de attributoz cõgruitate. ꝑmũ facit a ꝑncio dist. vsqz ibi hinc cõsidanũ est. Scdm vsqz ibi et ꝑdictis cõstat. Tertiũ ab inde vsqz ad finẽ distinctionis

Rotũ in ꝑsonis dr̃is ꝑsone ipi essentie realiter sñt condistincte et az qđ sic. Oĩs ꝑsona vt est generabs vel est genita. vt ꝓdes. ꝑ essentia nec est genitus nec genita nec ꝓdes. ergo non est ꝑsona. ergo qđlibet vã. In oppm est mgr in ista distinctiõe xxxiiia. ergo qđlibet fla. In decisione erũt tres articuli

P̃mo articlo Rotũ essentia sit idem ze ꝛ ꝑsona. Pro quo nota ꝑm Jmoten. Gilbertꝰ dicta hãt manifeste errauit saltẽ ꝑm simplicitatẽ viaz. sed erroze suũ in tractatu reuocauit Confitens est ergo essentia et ꝑsona sñt idem ze. ꝓt dimodã in deo simplicitate essendi. dr̃nt tñ racõn ꝓprie differentie modi se hñdi. In reb̃ quibꝰ dr̃is est ꝙsideranda vel modꝰ essendi in vnoquoꝝ ꝑ se. vt modꝰ se hñdi ad alterum

Sm̃ modũ essendi nõ dr̃nt. qz esse dr̃m est esse ꝑ se subsistẽs. In modo se hñdi ad altr̃m dr̃nt. qz essentia ꝓprie est absoluta nõ ad altr̃m. sed ꝑsona et notio ad altr̃m. Primo modo applicatur ze. tñ dicit idem est ze. Scdo modo applicat racõ. tñm

zacõm relacõis · puta
esse ad aliud · cũ ipm in
esse suppositali cõstituit
relacõm sive relatũ ẽte
que quidẽ cõ relacõe non
meludit in rõm essentie
ignũ ẽt Ted a quo cũq;
differt pm̃ substitutũm ali
cuius · ab eo differt illd qd
t cõstitutũ per ipm · ẽ pte
tas relata que t pm̃ cõ
stitutũm dime psone differt
racõm ab essentiã · ergo et
persona

Dñs Bern · in Consilio ve
mensi cõm Gilbtũ posita
nũ · q dñt q deꝰ nõ erat de
tas · occasionem accipies q
hoc q dicerat psonã dina
realr differre a deitate · re
spuit sic Si deitas t aliqd
aut t idẽ qd deꝰ · aut aliud
Si est idẽ · habet propositum
cõm te · Si est aliud · tuc
aut est aliquid maꝰ deo
aut mꝰ · aut equale · Nõ
pmũ · qr deo nihil pt esse
maꝰ · nec ea cogitari ·
Nec sedm qr tuc deo derogã
retur et hoc qd habet deita
tem · Nec tertiũ · qr tunc
essent plures dñi · ppr quã
racõm Gilbtꝰ reuocauit
suũ errorẽ

Tho · de Ar · Nõ obstante
simplicitate dei · puta q
nulla realis diuersitas pt esse
in deo · tamen tñ nouã ꝓprie
tatem · res mixtas · et corꝑ
rales similitudines · et tñ si
milis potuit de deo dici · qꝫ
vt dr in Thopice · omnes tñ
differẽs sm aliquã similitudi
nem transferũt Dr oiã tra
ctatus aliquã assimilat deo
quã vsm imitat · sic etiã
tu sui erãs · et idealis sua
ideam · Petra omne animal
alios pfectos · pt denoia
zi p eam · vel ppe · si fortã
lit animet eas · pt metha
fore sev transitive · si emi
nenter animet eas Dr deꝰ
omia creatura pfectoꝫ con
tinet · aut fortiter ea emi
nent · ergo ab ea creata
potuit nouari · et si non
sic ppe · tñ transitive · ppr
hoc aut augs · qr deꝰ dicit
leo · petra · lapis angelꝰ
et cetera hmõi · p similitudinẽ
nõ p ppetatem ·

8 · v · in respõsione q · iii ·
nõt de appate et loq dupter
Aut gnãliter ad id quod fiat
Aut gnãliter ad ordinẽ quez
gnoñt · Si gnãliter ad pmũ
tũ illd sit gnẽ et queniat
p indirectũ · nõ quet applicã
racõm supta a pte rei · ap
pat tñ racõ supta a pte
mitetis nisi ppter amouẽs ez
rore · Cm enim mitetis tarnat
i pte tenali pdz defectũ
ponẽ · et in filio defectũ sapie

o a

dicit racõ differre · et collatia habitudine vnꝰ ad alterũ

Cond Etsi essentia et psona nõ diuant re · diuit tñ racõm
et collatia vnꝰ ad altm habitudine · pzt qr nõbis eade res est
res essentia dina et psona · ꝫ sola collatia habitudine vnꝰ ad
altm ipius psone facit ipam psonã ab essentia differre · C
pm · Persona vltra essentiã nihil addit sedm re · C im per
sona vlr essentia aliqd addit sm racõm · Tuũ ẽ ẽba · pzr
deitas et ego · luz ista sit flã · pz ut sic ẽ deitas vt sic ·

Sedꝫ arguit Vtrũ possit dici tres psone vnꝰ dei · Nõ sm
Jmo · Essentia respitu psonaꝝ hzt similitudinẽ forãlis habitudinis
nouã vo abstracta in hmõi gstituit sm habitudinẽ forme cõcreta
vero nõ fiant p modũ forme · ideo quelibet pt dici · pne vnꝰ
essentie · sed nõ vnꝰ dei · qr luz essentia et deꝰ sunt idẽ re · nõ tñ
modo fiendi **Cont** Licet quelibet dicat · tres psone vnꝰ
essentie · ignt tñ dr · tres psone vnꝰ dei · pzt qr nõbis · Nõ
diuersitatẽ · Qua tñ dr · persona dei · gstructa ẽ intrã · ꝫ qñ
addit sm nũales · ẽ gstructa tria scz partitiua seu possessiua
et pm · Sic ignt dr · tria individua vnꝰ hominis · sic etiã
ignt dr · tres psone vnꝰ dei · cuius quelibet dicat · tria in
diuidua hoñs · et tres psone dei · nõ tñ pp dictã hic terminꝰ
homo sine addicõe · hzt suppoñ simplicẽ · ꝫ per addicz trm
distincti trahit ad psonale · C sedm · Quinus quelibet dr
tres naturas vnꝰ dei · nõ tñ ignt dr · tres psone vnꝰ dei ·
Racõ qr naturas fiant p modꝫ forme · vñ gstructa ẽ forãlis
sed psone nõ sic se habent ad deũ **Tertio arg** Totꝫ quemlibet sit
appatꝰ in dinis · potẽ · sapiẽ · et bonitatis · Nota de attributo
essentialibꝫ est loqui dupter Aut sm rem · sic oia idẽ sunt
nec appant · Aut sm racõm sic dicũt et sic est · quedã appant
quedã non · Nã appatꝰ nõ ẽ aliud qz spealis attributꝰ alicuius
cõformitatẽ cũ tpe illius psone · Sunt ergo quedã attributa es
sentie · que nullam habent similitudinẽ cũ tpe alicuius psone ·
vt essentia · sba · mensitas · et hec nõ appriat Quedã vo habent
similitudinẽ · vt potia cũ pzr · sapia cũ vbo · bonitas cũ amore
seu spũsito · et hec appriant **Cont** Conuenies sit attributꝰ
in dinis · potẽ · sapiẽ · et bonitatẽ · pzt qz nobis et racõ qr pte
rei ẽ assimilatꝰ appatꝰ cũ tpe ex pte nostri ẽ manifestatꝰ vitatꝰ
qr per appata deuenimꝰ in cognitionem priorꝫ · sic em potia nãlis
p tendit sapiam · et vterqꝫ bonitatẽ · sic exigime · pz ptendit filiꝰ
et vterqꝫ spm̃ sctm · C pm · Cui pri potia attribuit quemlibet se
cundꝫ racõm attendit · C sedm · Cui filio sapia attribuit quelibet
sm racõm attendit · Tertiũ · Spitui sctõ bonitas cũ attribuit · co
uenienter sedm racõm attendit · C qrtũ · Quo ẽ fla · pzt qz co
clusion pma · Ad argta rndet qz ibi est fallꝫ accidentis

vnꝫ sup̃ dissenciz ad pluã diuersitatẽ de his gnãliter qle sm sctam de deo dicunt

Jsta est distincto xxv · huius primi libri

In qua magr postqz egit de deo et condicionibꝫ eiꝫ qle ipm cõ
tinuit in essendo · Jnapit agere de tpo sm̃ condicionibꝫ eiꝫ qle ipm ex
spectauit in opando et tria circa hoc facit · Nã primo ostendit quo
modo capiat sctã dei scientiã · Secõdo inquirit · an sctã dei deceat ꝫ ex
tensiue · Tertio inquirit · que sint a deo scita et qualr pmũ faciat
a principio vsqz ibi · Hic considerare oportet · Secm vsqz ibi · Pa
pertera oia dicit · Tertiũ vo vsqz ad finem distinctionis

Dotrũ deꝰ cognoscendo seipm · cognoscit oia
extra se cognoscibilia cognitione · tertia · ppa · et pfecta ·

Item ille tñ supli
cationes de deo mihi
sunt nobis necessarie · qz
ignoto minor ẽ appetitꝰ
intellectꝰ ad intelligi
bile · tanto magis ẽ
necessarie vt sibi similitudinem
declaratione · vt p ipam
similitudinẽ deueniamꝰ ad
notitiã virtutis · si obiectꝰ
dinus magis excedit
nem intellectꝰ · qz sic se
habet oculꝰ nortue ad lu
men solis · sic se habet
die me intellectꝰ ad ea
que sunt manifestissima
nã · si · methafore · Spe
cies lucet inhibitꝰ mar
tessiblem · que nullus
homo vidit · et videt
pt · h · thimo · pz ex
go nitet et nos vti
methaphoris et trans
ptiuis · qꝫ ad deum ap
pellatꝰ mbꝝ · ppr hoc
aut dyoni · p de an
gelis · Nõ ẽ possi
bile aliter nobis lucere di
uinum radium nisi va
rietate sacroꝝ velã
minum · anagogice re
uelatũ

persona dina nõ pt
differre ab essentia
p aliqd absolutum · qz ni
essent dina sit · hzt
dina persona · si persona
dina distinguet ab
essentia p aliqd absolu
tum · cui hmõi forte
pius distinctiuum etiã
esset in persona qle p
sonam distinguet · hm
persona esset qualitas
duabꝫ principijs absolu
tis · et ꝑmissis nõ es
set deus Qui vt pz ex
ꝓ methafore · et acty
simplicissimꝫ et purissi
mum · vnde cum illoꝝ
principiorum naturaliu esset
in potia ad aliquid
qd repugnat actui
primo nec ze relatio
qz sic tuc relatio di
uina · realr differret
ab essentia dina · qz
ppr vnumqdqꝫ ẽ tle et
ipm magnes ·

Et in spū intelligit furoze vesanie. ip spuat mtetq. vt eleuet a tenalite. potetiā pri attribuit. qz uis no magē doceat ei. si ne img videat doctrinā zpi. si at loquat gnā ad ordinem. sed ozigne que q nōit. sit applicatur a pte dei ppt quentiā tū ppriis psonaz vel qz pz a nullo et filio a pre. z sctō ab vtq et hic ordo attendit in pona. sapia. et bonitate. ideo pzt zo appziandi. vn illa que no cognoscit aliqo mō ordīe vel oziginē. no sut appabilia

Deus cognoscendo se cognoscit oīa alia creata cognoscibilia sua qui pfecte cognoscit aliquā tām. nec tamen cognoscit de illo quod p se est a tali causa Sz deus pfecte cognoscit seipm. et ipe est p se causa oīm que sūt vpm. qz de deo ait tome. xiij methaure est em quedā ens. p se ens et p se vm. entitate et veritate cuiq oīa alia sūt entia et vera. ergo deus cognoscendo se cognoscit oīa alia a se.

Et az qz non. Certa et ppa cognitō de ze no pt haberi nisi p aliqd sibi ppriū no gne. sed ipgle est vnū et idē esse ppriū diuersis. ergo tū deus quecūq cognoscit. cognoscit p vnū et idē. no habz certā et ppriā cognitōm de ipis. ergo qđ fla. In oppm est aplus. hebreo. iiij. dicēs. Oīa nuda et aperta sūt oculis eius. Et aug. xv. de trī. Oīa pz nouit in filio. oīa nouit in seipo. igit qđo vā. In decisione est tres articli **Primo articulo** Vtrū deus cognoscat se z alia a se. Pro quo nota sm Ihmo. Tle visibile aqđ dr vt visibile p̄mū et mediatū. qđ est species rei visibilis in ōlo. que est pfectū videntis. et mediū rei visibilis et pncipium visionis. vel vt visibile sēdariū sīz res extra subiecta oīl Sit etiā dr imaginable duplr. hoc mō. Sitr intelligibile dr duplr. vt p̄mū sīz ipa species rei in intellectu. vel sm sīz ipa res intellecta per speciem. primo deus nō intelligit nisi in se solū et sit intelligit quod dicit phūs xij. methaure. Deus extra se nihil intelligit. Secdo etiā intelligit alia a se cognitōne vnita et aphensiua per tām altissimā que est sua nuda essentia **Cond** deus cognitōne vnita cognoscit apphensiue se et oīa alia extra se cognoscibilia. pzt ex nobili. qz deus seipm videt in seipo. qz seipm videt p suā essentiā. silr z alia a se videt nō in seipis. sz in seipo. inquātū essentia sua gīmet similitudinē aliozz ab ipo. et pm. Cognitō dei nō dependz ab aliquo obiecto extiozi. et zm. Cognitō dei nō depedet ab aliq̄ spē extiozi. et tertiū Cognitō dei nō depedz ab aliqo habitu acquisito Rād. qz quicq̄ cognoscit cognoscit p suā essentiā. **Secdo articulo** Vtrū dei scia sit de oībz certa et ppa. Vo sm Ihmo. Oīb cognitō que est de oībz causis dei. nō tm oīmbus sed etiā ppriis secdm id quod sūt. et sm oēs habitudines causalitatis ad invice z ad effectū dei. est cognitō certa et ppria. sed cognitō dei est hmōi. qz in eo q cognoscit se. cognoscit sub dei gnēs et ppriās. cui ipse sit causa vtrarūq. Vnde est. q ipse seipo nosse oīa cognitōne certa et ppa. pzt ex nobili. et pm. Deus non solū cognoscit res singulares extra se. sed etiā cognoscit quālibz singularissime. et secdm. Deus est oīm rerū causa prima. et tertiū deus est oīm rerū causa prima **Tertio arto** Vtrū scia dei de oībz sit pfecta. Nota. deus est actus purus. q nihil potentialitatis sibi potest addi. vn ipse infinite est purus. actus q nihil potentialitatis sibi deficiat tam quo ad esse. q̄ quo ad oīs suas operatōnes. inter quas principalis sua operatio est intellectio. vn et ipse se et alia a se actu pfecte cognoscit et intelligit. q perfectio talia cognosci et intelligi non possūt. ideo cognitio et intellectio sui et oīm aliozz a se est perfecte infinita **Cond** Scia dei qua seipm scit et alia a se est simplr pfecta. pzt ex nobili et rād qz sm bīm Tho. in quotli. iij q. iij. deus cognoscendo sua essentia qz apphendit eā cognoscit sua simplr notitia infinita sim qz cognoscit oīa qe ipse facere potest. nō tm cognoscit ea in p̄o assumendo vel vnū p̄o aliud mutando. sed simul oīa et p̄mū cognitō dei qua se cognoscit et alia a se. est pfecta infinite et zm. Quodlt cognoscibile deo tā pfecte cognoscit vt pfectio cognoscū nō posset et tertiū de nulla re deus possibile est habere notiā cognitōez ad intra et qtū. qđo est vera. pzt ex dictis Ad argumētū dīm. q illud ppriū oīm est dīna essentia. qua deus cognoscit oīa quam Aug vocat rōnes ideales et sic dr. Nihil est ppriū pluriū. Nam est illoz que eque participat illo. nō creature nō eoz nō participat dinū esse qz vnuq̄q̄ ipfecte participat

declaro

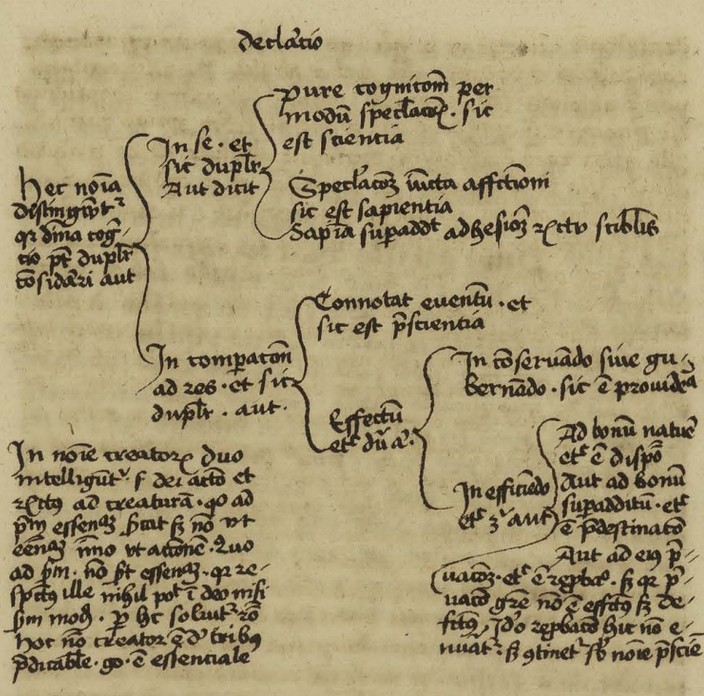

Idea in deo pm se nihil aliud ē qz ipa dna essentia. ingenitū ē exāzus forma rerū. ingenitū ad eius imitatiōm nō uniformē multiformē pducuntur creature. p qua deus oia creata. produxit. cognoscit. et operatur. Quicqd ergo dicam forma qualitercūqz imitat habz idea in deo. Illud vo qd nullateng imitat. nō hzt. Quia ergo malū seu peccatio dna forma nullateng imitat. nullam hzt idea

Tho. Idea est similitudo vel ratio rei in deo existens pm qz ē productiua ipius rei et predeterminata. et ideo unūqdqz pm qz habz se ad hoc q a deo producitur ita se hzt ad hoc q ipius idea sit in deo. Omne aut qd ab aliquo ꝑ se agente producit. ozt qz pm hz quod ab ipo fctm est ipm contineat. qz ut dr phys. i. de gnatiōne. Cite agit sm suū simile. ita in his qē agūt p voluntatē. qz in his qē agūt per necitatē nature ozō pm id qz aliquid a deo product pm hoc stituidinē in ipo hzt. et pm hoc a deo cognoscit. et id tū oia res a deo ꝑduant. ozt in ipo ideas oium rerum esse. Si malū magnitū malum nihil ē. tū sit pulcr et ideo nō hzt idea in deo. sz z optim bonū cognoscit. si magnitū res ē. tūc idea est in deo

Multa de deo intelligimus que loci penitz nō valemus nō qz voces nō sufficiāt explicare. tantū excellētia tua nō sit ibi expressa similitudo nec possit esse alia similitudo. Et multa loquimur que ītelligē nō sumus idonei. ideo qz se tua excedit suū causatum. imo in aquibus sit ē qz locuci facit intellectū sicut in his que ꝑ disciplinā struunt. vñ contingit qz intellectz addiscentē plangit ad structē loquendi

Quid de mā prima qē nō videt hzre ideā in deo qz idea notat formā. Idea nomen greū est. et in latino tm̄ vsitate formā exāzus. Sed materie prime nō est aliqua forma. ergo nō hēat ideā videt. cū prima mā a deo sit. ozt ideā eius aliqualiter in deo esse. et sic attribuit ei esse. ita attribuit sibi idea a deo. qz omne esse

ingenitū pfectum est exāzuter ductū abscisa dna esse aut pfectū mē nō conuenit in se. ꝑ sm qē in tō posito. In se tō hz esse imperfectum sm vltimū gradū essendi. q ē in potia. et ideo pfectam zationē idee nō hzt nisi sm qē Tō posito. qz sic sibi a deo pfectm esse confert. In se bo oppositū hzt in deo pfectam zationē idee. et ideo essentia dna ē immitabilis a tō posito sm esse pfectm. et ideo hzt idea pfecte. anima sm esse imperfectissim. et ideo imperfecte sūt actā pfectm cū non hnt. vñ oia deficiunt a pfectiōne idee

Jt solet queri tū oīa dicant esse in dei cognitiōne sed psentia ꝛc

Ista ē distinctio xxxvi huius primi libri. In qua magr posuit de scientia dei scdm se. agit de tōpatiōne rerū scitaz ad scientē et tria facit. Nā primo ostendit qz nō oia sūt in dei essentia sue sūt in dei scia. Scdo subdit. quālr se hēat scia dei ad bona et mala. tertio excludit qz nō oia que sunt et deus pcit pnt dici de ipo. Primū facit a pncio dist. vsqz ibi Illud etiā hic aduertendū. Tertiū vo vsqz ad finē distinctionis

Vtrū deus cognoscat mala. puationes. z impossibilia

Et arg qz non. Nihil ē cognoscibile nisi quod pt esse obiectum intellectus. Sed oia mala. puationes et impossibilia nō pnt esse obiectum intellectus. vt dr. ꝛc. tza in barocō. dor nō tlio de aīa. hor pzt. qz talia nihil penitz sunt. obiectum aut adequatum intellectus est ens. ergo qtio fla. In oppm arguit Si deus nō cognosceret mala. tūc ea nō puniret nisi ignoranter. vt pzt per ductū psalmiste. Delicta mea a te nō sunt abscondita. In deci sione erūt tres articuli

Primo arguo Quōd deus cognoscat mala. Pro quo nō. Scia est triplex sz simplicis notitie. visionis. et approbationis. Scia simplicis notitie sm bīm tho. in quotli. iii q. iii. est per quā deus cognoscit illa que nec sunt nec fuerunt nec erunt. sed esse possunt. Scia visionis sm eundē ibidē est per quā cognoscit deus ea que sunt. fuerunt vt erunt. Sz scia approbationis. Et scia qua deus scit illa que sunt sibi bñplacita et accepta. Scdo nō. malū ē duplex. primū malū ē culpe. vt delicta et pcia. Scdm malū ē pene. qd a deo inf ligitur pro culpa. Et ertio nō. Puatio vno modo nihil ponit. Malē sz grotat aptitudinē rei subiectm aptū nātu. vt ceitas. Alio puatio est quodlt cōtrariū respectu sui contrarij vt nigredo respectu albedinis. Qrto nō. Impgle vno modo accipit ꝑ pro ꝑpōne impgnabili. vt nullus deus est. Alio pro re ipa impgnabili esse. vt infirmitas. vacuū. vel statū duoz cōductoriōz. Quinto nō sm bīm tho. in quotli. x. q. ii. Cognitio ꝑtinet vniuscuiusqz rei ē sm qz cognoscit. p ꝑtem rationis. In cognoscibilibus aut. quedā sunt qē hnt rationē priam absolutā. vt homo. lapis. quorū ꝑtia ratio nō dependit ab alia. Quedā vo sunt que hnt ꝑtia rationē nō absolutā. sed quia alia

Tho. de ar. Primus potentia dei sit vna realiter. tū ratione diuisitatis scitoz. dr esse triplex vna ē simplicis notitie. Alia visionis. Tertia approbationis. Prima ē qua deus cognoscit oia facta. fienda et fieri possibilia. Scda ē qua cognoscit oia facta et fienda. Tertia qua cognoscit sibi ꝑsta et bñplacita

dependente · sic est in relatis et in p'uatis · et negatis · qz
zaco dependet ex ordine · que habet ad alia · Nā zaco tenitatis
non t absoluta · sed dependes · mgnitu hzt ordine ad visū tuig
est p'uaco · Cū ergo deus oīa cognoscat sm̄ gr̄ias zacones
7lla quoz zaco t absoluta · cognoscit absolute · et no p aliquod
aliud · Illa vo quoz zaco est dependet · et in ordine ad alia · co
gnoscit sm̄ ordine ad illa ex q̄bz dependet Cū ergo zaco mali
no sit absoluta · sz dependes · mgnitu sz discordat a zacone
bom · deus cognoscit malu sm̄ ordine ad bonū · sm̄ q discordat
ab ipo bono · **con°** Etsi deꝰ cognoscit absoluta sm̄r. dependētia
tm̄ cognoscit dependenter · in ordine ad illa ex q̄bz dependet talia
pzt ex nobili · C · p'mu · Deꝰ cognoscit mala respectiue in ordine
ad bona · C · sc̄m · deꝰ cognoscit p'uationes respectiue in ordine ad
positiones · C tiū · deꝰ cognoscit ipossibilia respectiue in ordine ad
possibilia · **S'cdo arguit°** Do tciū sciā approbatiōs deꝰ cogno
scit mala · p'o quo pomit illa glo · Licet deus sciā approba
tiōs no cognoscat mala culpe · cognoscit tm̄ eade sciā mala
pene · p'o p'ma pte pzt · qz deꝰ mala culpe no approbat ex
go no cognoscit ea sciā approbatiōs · tza · ans pzt p psalista
No volens miqtatē tu es deus · imo talia nescit aiath · yt
Nescio vos · p'o sc̄da pte patet · qa deꝰ qualit iusta sentē
tiam p pena infligenda approbat · iuxt illd aihi vindicta et
ego retribuā · Cū p'm · deo mala culpe sūt displicibilia · C · sc̄m
deo mala pene sunt placibilia · C · 3m · deꝰ aqua p'uatiōs co
gnoscit absolute · pzt qz aqua p'uatiō t malū pene · qua deꝰ
approbat et absolute cognoscit · mgnitu pena no mgnitu pei
uatiō **Tertio arguit°** Dotz in deo sunt oīa · Nō · zes triplr hz
esse · Vel sm̄ actuale exīs tiā · vt sititudis p'ncīa · vt causatiua
ponam · p'mo zes hnt esse in gr̄a nā · Sc̄do zes hnt esse in
intellectu ipā cognoscente · idealiter · Tertio mo zes dr̄ esse v
tualr in sua causa · causalr **con°** Licet zes sm̄ suā actuale
exīs tiā habeant esse in gr̄a nā · sm̄ tm̄ sititudis p'ncīa · et tātiua
ponam · hnt esse in deo · tangz in intellectu ipās cognoscente · et
in ponā ipās causante · pzt ex nobili · et zaco · qz zes create
huerunt esse in gr̄e sue notitie · sed in deo huerūt esse
vt in intellectu ipās ab eno cognoscete · p ydeā seu sititudis
p'ncīam · et ipe eā fuit tā sufficientissima ipaz productiua
et sic fuerit in eo vt in tā effluente exemplari · C · p'mu · No oīa qe
deus scit hnt esse in deo · loquendo de sciā simplic notitie ·
C · 2m · Sola bona qe deꝰ scit sciā approbatiōs hnt esse in
deo · qz deꝰ mala scit et illa no hnt esse in deo · qz nec p gr̄az
nam · qa sit nihil sunt · nec sit aliq zes tm̄ deū hzt esse i deo ·
Nec per ponam causatiuā · tm̄ deꝰ nō possit esse tm̄ malorū
C · tm̄ · Sola bona hnt ideas in deo · Nō · qz sola talia imitat
deū ex C · qz tm̄ · qtio est ba · pzt ex dictis Ad argumentū inde
hor 4ª intelligit de illo qd cognoscit per se · no at de illo qd co
gnoscit p actus huiusmodi sunt mala

dist · xxxvij

potentialr deꝰ t in ālt
re · qz dominiū hzt bñ
a gnotat p̄optitudo obedie
in qualit creatu · si ne
sit pntialiter vbiqs esse
in qualit re · sic zes in re
gno · addit p̄ncīa · qo inu
itur sue sapie vtitas et
cognotat in creatu oīno
da ꝓbitas · que agit in
prosperu tuta videt · si
ne sit putaret esse vtuq
sit amicus pns t amico
mete · addit essentialē ·
vt eig essentialitas non
non dubitet esse i dā
re

Aduertendū · Cū uis ill
sit deū esse sm̄ pntiam
ponam · et essentiā · tm̄
illa dr̄nt sm̄ gnotā · Nā
sm̄ qz t imēsus uta sua
ponā ad oīa extendi · et
tm̄ oīa essentialr sint a
deo · z ipe opat oīa Ope
rans aut mediis t tm̄
rtū opat sm̄ sbam vel
vrtute · Sz deꝰ opatur
semp in oībz · vel esse tri
ferendo · vt in esse conse
uando · et siue hoc fiat
sm̄ sbam · sive sm̄ vtu
tem · ide vzt · qz ide est
sua vta qd sua essentia Si
ergo t sm̄ vtute · sequit
p est sm̄ essentia vbiq
operante vnde t esse p̄nte
illi in quo opat aliquid
et ita deꝰ t vbiq pntialr
et qz opatio dna vbiq
p essentiā ponam t deꝰ
est vbiqs p ponam et
hnt t vbiqs p essentia
qz sua ponā est sua es
sentia · et ita t vbiq per
essentiā et sic deꝰ di
in re p ponam · qz ifluit ·
p pntia qz no distat a
re · Per essentia qz intri
mq est rei et ordinat
nigr illa tria sic · Posen
potentē et essentialr · qz
ponā addit sup̄ pntiam ·
multa em sunt pntialr qe
no hnt ponam · et esse
ciale addit sup̄ ponam
nā multa sunt in pntia
et ponā et no sūt intri
seca rei etiā presuppone
do deꝰ pntiam et ponam

t quoma demratiū est ex pte · quo oīa
dicant esse in deo addendum videt zc

Ista t distinctio xxxvij huius p'mi libri In qua magr
postq egit quo zes sunt in deo · hic intpt agere quo deꝰ est
in zebz et tria circa hoc facit Nā p'mo ondit modos vezos q̄bz
deus t in rebus Sc̄do renouet flos modos · q̄bz no t in ipis
Tertio ondit qualr de nouo incipit esse · et desinit esse i creatuz
p'mu faciat a p'ncipio distinctōs vsqz ibi cuiqz dna natura sm̄
ab inde vsqz ibi Ad hoc aut solvz oppm Tertiū vsqz i fine dist.

pe · de t deū esse ī oēm
treatuā dupl̄r accipi · primo
vt cōnotetur solū respectꝰ
pmē dei · et sic equal̄r est
in oib̄ · eo q̄ imtinḡ t cui
lzt rei et sūme prīs et totꝰ
in qualt̄ Sedō vt cōnotet
effectū influetie in treatura
sic nō equal̄r t in oib̄ · qz
nō equalia effiūt et plus
dat vni q̄ alteri · Et d · y ·
dicit q̄ hoc pt esse tripl̄r
dno extensiue q̄ntū ad ea qe
lzt esse diuturnū · ut ī cor
pore incorruptibili plus q̄ in
aīa sensibili vel intensiue
vt q̄ntū ad ea que lzt esse
nobīq ut in aīa sēbli q̄ ī cor
pore dcorruptibili · vl vtroq
vt aīa racōnali Aliq̄ dr se
que sonat in defectū z di
citate sēp spūale sēp māle
sēp vlgare · vt dīabolꝰ ·
pītor · infezn̄ · lucifer · z si
milia in q̄bq deꝰ nō dicit
esse simplr̄ nisi cū defectū
sz q̄ntū sūt treature ·

Egidiꝰ quadruꝑ manifestat
nob deū esse in seipo · po
deꝰ est in seipo rōne sui ee
nā quelzt treatua indiget
deo ad sui esse · ß deꝰ nullo
indiget · sic treatua vt exi:
stat in suo esse indiget deo
ß deꝰ rōne sui esse in se est
qz nō indiget alio Sed
rōne operis cū q̄lzt treatu
ra agat ꝓpter finē nulla
in se stat ut in fine deus
ad q̄m ꝓpr̄ sēpm operatur
rōne operis in se stat rōne
rōnis sbē qz treatua quesi:
ti subiecta t nā a sbā sua
separi pt nō essendo q̄d cēt
sbā ad deū variari nō pt ·
Ad rōnē treatua q̄sistit
in sepa rōne sue bīatus · ß
deus t sua bīa et nō lzt
ab alio

Pe · de t qz t intīa sbam
rei p essentiā · influit ibi
bīatē rei per potiam qua
pat eis oib̄ operabilibus
per pīnā qz ezt operante
esse pītē · vel sic · pīna
mq̄ntū ex assistit cuilzt
rei · per potiam q̄ntū re
ceperat et influit ei p
esse nāle totū rei ex nāq
ad īma penetrat

Quicq t in aq̄ vbi t in eo
fm pīnalitē indiuidua vt
contentū in cōtinente · Aut
fm vbiq̄ influetia vt mo
tor ī mobili · Aut fm īti:
mitatē exīnā vt aīa in
corpe · Hoc mō deꝰ t q̄lz
treatua · et ideo dr ee pīn
cia quo ad pmū · potialē
quo ad 2m · et essentiale
quo ad 3tiū

Vtrū increatū esse essentialr et ꝓpe dicatur esse semper et vbiq̄. Et ar̄ q̄ nō Quia sic oīs situs fuisset ab eterno · qd est flm · Sed gna ꝓpr̄ qz deus t etnꝰ · ergo oīs eius situs est etnꝰ · gnis flm · ergo q̄tio fla Jn oppm ar̄ Jhezc · xxm̄ · Celū et tra̅m ego impleo Et pzt hic p mgrm in ista distīm · q̄ autoritates multoꝝ doctoꝝ adducit de hac mā · ergo q̄tio vera · Pro decisione nota · 12es dr ubi esse p pīnā · vbi ptingit ꝓspectus eius · sic oībus illis aliquis dr pīns · que de facto seu pīnā luter ꝓspicit · Per potiam vero dr esse · ad que potia eig se extendit sic rex dr esse in toto regno suo Sed per essentiā vbi p semetipm existit Sed nota Aliquid esse in situ intelligit 3ꝭ · sz tres ſtie · diffinitiē et repletiē · Et increatū scriptie · cuius q̄ntitates corpales circūscribunt · seu cōmēsurat loco · vt hō et quelzt corpalis creatura · Diffinitiē · hoc t determinate · sic dr esse in vno situ q̄ non in alio vt angelꝰ · repletiē · quod omēz locū repleat · vt deꝰ · Et hoc sibi soli quet et nulli alteri a deo **Contra primā** Jncreatum esse essentialr est semper et vbiq̄ · id est deus p pīnam potiam et essentiā est in omi situ · pzt · qz oīa sūt in prospectu eius · et eig potia ad oīa se extendit · et eig essentia q̄lzt ens penetrat · et quolibzt tpe immutabilr · igit̄ grō va · Etiam omēs creature a deo sūt · solē aut̄ treatue racionales in deū redeunt · sola nā humana personalr deo vnit̄ · Quo ad vltim dr esse deꝰ ex potia per vnionē · quo ad sdm in scīis p gram inhabitatē · quo ad tertiū in oībus creaturis · Sdm ista tria · Et pmū · deꝰ p pīnam et potiam nō solū nūc ß ab etno fuit in oī situ real qz oīa ex ab etno fuerit in eig ꝓspectu · et ab etno ad oīa se extendebat eig potia · Et sdm · Deus t in oī creatura · Et 3m · Duo invisibilia sūt in eode situ · qz deus cū aīa et angelo **Contra sdm** Licet increatū esse sine deus sit in oī situ impletiē angelꝰ tn t in situ diffinitiē · et corpal treatura circūscriptiē · Et pmū treatura spūalis est in situ diffinitiue Et 3m treatura corpalis t in loco circūscriptiē · Et 3m · Solus increati esse sine deo ꝓpriū t in oī situ esse impletiē · pzt per bīm tho · in quotli · xi · q · 1 · vbi dr de hoc et ideo increatū esse essentialr et ꝓpe dr esse semp et vbiq̄ · et nichil aliud a deo est semp et vbiq̄ **Contra tertia** Licet increato esse sine deo sit ꝓpriū esse vbiq̄ · nō tn ab etno fuit vbiq̄ · 2dō · qz deū esse vbiq̄ importat respectū dei ad treaturā · qui lzt fundari sup aliquē effectū dei in treatura et ideo requirit altiꝰ extremū actu esse · ideo nō pt gvenire deo actu esse ab etno vbiq̄ · hoc est dicere · Esse vbiq̄ connotat totum esse · et ab etno nullus locꝰ fuit · igit̄ grō va · Et pm · Esse vbiq̄ t deo ꝓpriū · qz convenit sibi soli · nō tn semp · sic homo tanē est in senectute · Et sdm · Esse vbiq̄ t relatiū nō absolutū · ideo aduenies deo nō mutat ipm deū · Sic si ita me im mobilem fiat domꝰ · mipio esse in domo mutatio alicui non mea · Et · 3m · Licet deus ante cētia creatue ab etno fuerit semper · nō tn ab etno fuit vbiq̄ · 2dō qz nō esse semp · ipozt at indefinentia eternitatis · sed nō esse vbiq̄ nō importat indefinentia · go tr · Non nō exīte treatura · deꝰ fuit in scīpo licet nō fuit in aquo loco · fuit tn semp Et · qtuꝰ · quo t vera · pzt qz dictis Ad argulū r̄ndet · Licet deꝰ sit etnꝰ · nō tn oppzt q̄ oīs situs sit etnꝰ · qz treatꝰ t · Non aduet deo frā treatōne non tn in deo frā mutatio · ß in re treata

Hinc ergo ad ꝓpositū reuertēs cepto insistamꝰ

Jsta t dist · xxviii huiꝰ primi libri in q̄ magr̄ postq̄ egit de scīa dei fm se · et de cōparatione rerū scitarū Jncipit agere de cōparatione scīe ad res scitas Et tria facit Na primo quezit vtrū scīa dei sit causa rerū scitarum

dicit vbi tūc esse tū
preter eū nichil esset
Tūc vbi nūc in se.s
lus sibi sufficit ipe

Tbg tho · 2mus de
creatue q̄sequit̄ diuina
filiationē p quaꝝ ipa
dei tn nō ordinat ad
ipm deū sm suppm ·
et ideo lzt deꝰ in ipis
sit · nō tn ipa tū deo
ß sola deo nat treatua
p gram attingit ad ipm
deū fm q̄ amat ipm
z cognoscit eū · z ideo
tū deo ee dr · z ex eadē
rōne capax dei dr sic
sue ꝓfectiue p modū ob
ictī · ꝓpt q̄d dr repleri
dei et mensurari a deo

Esse vbiq̄ p se z sim
t ꝓpriū solius dei Quia il
lud t ꝓpriū dei · q̄d con
venit sibi soli z semꝑ
z q̄ssim pītur de eo
Sz p se z sim esse vbi
q̄ sic se lzt ad ipm
deū · go · Sz contra
vtia sūt vbiq̄ z spūa ·
go nō solius deꝰ · Dm
q̄ vtia nō dicunt esse
vbiq̄ positiue si priuatiue
qz nusq̄ p se sunt ·
q̄ntū · n · vtia sunt
tūc abstrahūt a q̄bus
mibq indiuidualibus
que sūt hic z nūc · p
q̄nō abstrahūt ab vbi
z loco The vbiquitas
t ꝓpr̄ ibi notatio t
mā · ß ī oī loco t ꝓpr
qz nō t dare vacuū
go · ī oī loco t mā · ci
uta t vbiq̄ z nō solī
deꝰ · Dm q̄ ī oī loco
t mā patens · t q̄ est
ꝓpr̄ de ꝓnto sbē · q̄d
p tuto addit · qz ī loco
vbi st̄ aīa sancti al
taze nō t mā · qz ī tali
loco localr z occupative
nō t ꝓpr̄ de ꝓnto sbē
ß tm̄ ꝓpr̄ de ꝓnto q̄n
titatē Ecclia nō t im
eadē mā z duōb locis
ß t alia z alia potest me
ß t ī q̄ deꝰ t oī loco

Aug · deꝰ t creatura
vt alia z o Jn mō vt
creator z rector Jn an
gelꝰ vt sapor z decor
Jn electis vt habitator z
aditor Jn reprobis vt
terꝰ z horror Hugo
in li · q̄ fec ·

Esse in loco duplr
dr vno q̄ circūscriptiue et
saluazi · sic deꝰ nō t
in loco alioꝝ t non
desse loco z ita deꝰ
t in loco Aug · ad du
dantꝰ deꝰ nusq̄ absq̄
est · ß oī loco pīns t

Alex. de ha. Vel̃s fu
tura bñ dr̃ cã pñcie
in dicēd. hoc ē qđ di
cat pñtã. si no pt̃ vñ
cã eq qđ est pñcia
vñ vt qđ dict̃ est, cet
tal̃is nõ pt̃ esse causa
rei etne, q̃ pt̃ esse cã
vt sit̃ noticia nobis
vt ergo rñdeõ alex
ad auctorit̃ ozygis dr
q ibi ideo nõ dr̃ cam
si solũ zom̃ vt z laoz
quod dr̃ q̃ re. vñ fu
turi, zacc ē vt cã q̃re
dr̃at pñtã. sed nõ eq
qđ ē pñtã.

Cõ. posita futuriõn
rez pt̃ pñtã. nõ cã
est ad cuiꝰ esse seqũtur
aliud. p. rñdeõ ad qđ
seq̃ aliud dr̃ dupli
ciñ esse et ciñ zacõm
gñe. primo sumit̃ur
in diffõne cause s. q
sumit̃ seq̃ aliud ciñ
zacõm vt ordinē qē
nõ requirit̃ eam esse di
ci solũ gñdi. vt dr̃
Alex. Ad id dr̃ q̃ dr̃
qđ dictũ. cã ē ad rez
esse. rez vñ ē d̃ scia
in essendo. nõ ifendo.

Pñtã dr̃ progrez futui
t̃ q̃ igit̃ loq̃ d̃ pñtã
z gñtũ ad rez hr̃atam
a put̃ hr̃at̃ p illã nõ
si gñtũ ad zom̃ quia
sic nõ hr̃at̃ i zon cãe
Si gñtũ ad rez q̃ pozta
tam p ipm̃ deũ. sic dr̃
tam. si tñ nõ sp̃ rez
pñtũ sine futuri fu
tua in sũt in tplici
dr̃a Quedã est deꝰ ē
total cã vt illa que
fiũt p creaturã Quedã
quoz creatiõe vt vo
lũtas ē tõ cã. vt sit̃
pñta z defty p̃ ē scia
ꝑmi deꝰ ē total cã
z sua scia applicatiã. ze
spem scdi nullo ē cã
qr tlia nõ hñt̃ tam ef
ficẽtẽ si deficẽtem.
Quedã sũt quoz deꝰ
z creatiõe sũt sit cã
vt sit opa nãlia z actꝰ
mozales, z iste, qđam
mõ ē cã. r nõ tota cã
cõ tẽtẽ. ergo ē q̃ dicta
pñtã aliquo zeb futu
roz ē cã. tñ si accipiã
ē sua gñalite dr̃m q̃
dicta pñtã ꝑt̃ ipozzat
talit̃ agẽ. q̃ nõ zcitꝰ
pñti. vt tñ pñtum
est malum

Scdo subdit determinatom qtuoꝫ mote. Tertio mouet et soluit
dubitatom. qr determinatõn qtuoꝫ mote emergẽte. Primũ fauit
a pncipio dist. vsq; ibi. Hanc ergo qꝫ videt Scdm ab inde vsq;
ibi. Ad hoc aũt quod sup̃ dctm est Tertiũ ab inde vsq; ad
finẽ distinctiõis. presciencia

D. dicta: pñtia sit contingentiũ sufficies causa

et arꝫ non. qr si sic. Cui deꝰ ab etno habuit pscian om̃
contingentiũ. ergo seqũtur q̃ ab etno fuissent oia in esse pducta
tã. Posita cã sufficienti. põ et effectus. igit̃ qtuo fla. In oppm
arguit̃ per aug̃m xb. de trĩ. Ideo zes futuꝝ sũt qr deꝰ eas
nouit. ergo eaꝝ noticia ē cã rerũ futuraꝝ. et nõ insufficiens
ergo sufficies. igit̃ qtuo vera. Pro decisiõn nota primo sm
phm tria de aĩa. tres sũt operatiões intellectꝰ. sz simplicium
apphensio. compõ p̃ et diuisio. et discursꝰ. Quarũ tertia deꝰ
conuenire nõ pt̃. Prime vo due aliquo. valde tñ extellectiori
modo q̃ nobis. Prima ergo dei cognitio ē simplex apphensiua.
et est qua in puritate actus sui p essentiã suã intelligit. et
sic oia. presentia. pteita. et futura. Et tale dici solz scia
sine simplicis notitie. Scda vo notitia nostre compe notitie
correndens. ē cognitio dei adextra. Et ē. q̃n volũtate sua an
tecedenter et causalit̃ talit̃ agit adextra. qualit̃ cooperata st̃ rexa.
Et talis notitia intellectꝰ cũ voluntate solz dici scia approbatꝰ

Scdo nota. Illa res dr̃ cotingẽs ad cuiꝰ positiõm non esse vt
ea nõ ponẽte. nullũ seqũtur impossibile. Tertio nota. Enutia futu
ra que fiũt. hñt esse in tripliti dra Quedã em̃ p creaturã fieri
non possũt. que simplex sũt p creatiõm. Alia quoꝫ solũ creata
voluntas pt̃ esse cã. vt defecty et pcta. Alia quoꝫ deꝰ et creatꝰ
voluntas pt̃ esse causa. vt opa nãlia et moralia. Quarto nota
Cã sufficies est qua posita ponit̃ effectus. Quinto nota duas sup
ponẽs. prima Quicq̃ agit deꝰ adextra. hoc agit cotingenter. pz
cũ quodlz tale posset nõ agere. ergo cotingent. Scda. deus
est ens simplex optim̃ et pfectissim. quo melio et pfectio excogi
tari nõ pt̃. Ista ē q̃nis aĩ grepto. et pz in de Con. pro. x.

Conclusio prima Scientia dei ē cã oĩm effectuũ. positiꝫ. cta
deũ existentiũ. pz. Quia quicq̃ citra deũ ē. hoc est cotingẽs
cũ possit non esse. et pgns quodlz tale ē effectus. ergo habz
causã. Sed nichil sit esse cã nisi habute p̃me cause. ergo scia
dei. ē. primũ oĩa futua simplex et eque sũt cotingẽtia. ē. sciũ
Nullũ futuꝝ simplex de neutitate aduer euenet sed digenter
et cũ deo nõ est causa mali. qr tle nõ est effectus positiꝫ
sed priuatiꝫ **Conclusio** Scia dei intelligẽte. sine simplicis no
tie nõ est causa determata et sufficies oĩm futuoꝝ cotingentiũ
pz. qr scia vt sic ē p nez actus et sim̃ ad intra. q̃ vt sic nõ
agit effecty ad extra producendo. ē. p̃m. Adulta sciat deꝰ qe nuq̃
erunt. ē. zm. Nõ oĩe scitũ a deo ē cãtũ ē. tiũ. Nõ semp
posita causa ponit̃ effectus in ꝓpijs volũtarijs **Conclusio tria**
Scientia dei approbatiõe que intelligit dei cũ volũtate ē
causa sufficies oĩm contingentiũ futuoꝝ. ē. p̃m. Scia dei ap
probatiã est rerũ cotingentiũ exãris causa. ē. zm. Scia dei
approbatiã ē rerũ contingentiũ effectiues cã. ē. tiũ. Scia dei approbatiã
est effectiua et pfecta oĩm rerũ causa. ē. qrtũ qtuo ē vera. Cauenduꝫ
tñ iuxta vltimas gradones distinguendo. Ad argutũ rñdeõ. q̃ so
lutio est per correctiõem vltime sedis gradionis

Scia dei ē cã rerũ. p
rectificẽ scia ē cã eoꝝ qe
abactifice ordinate et
sanctificẽ pducit̃, si deꝰ
ē actifex oĩm. Caput vni
oĩm est em̃ actifex deꝰ hmõi
bitute. oĩa ꝓspicies z oĩa
ordinate a deo pducit̃. go
scia dei ē cã oĩm rerũ

Scia hm̃ rõm mod̃ intẽndi
nõ ē imediata cã rez. p
Illud qđ ē tm̃ cã sine q̃
non. vocat̃ rerũ pductaꝝ
hm̃ rõm mod̃ intẽndi non
est p se et imediata causa
vocat̃ rerũ. si hm̃ rõnem
in brã. pscia dei ē cã rerũ
sine qua nõ. si sciam tm̃
ad notitiã zefeꝝ

Item hm̃ idẽ genꝰ cause
non pnit̃ vnꝰ effect̃ esse
plures cause. p se et eque
primo ser imediate. si vo
luntas dei ē prima z imedia
ta cã oĩm. ergo nõ scientia
aymoze pot̃ b. aug̃. iij.
de trĩ. ca. iiij. vbi aut. Diuina
volũtas ē summa cã oĩm
et nichil fit̃ agit̃ visibile
et sensibile qđ nõ de intiozi
et inuisibili ar intelligibili
aula sumi ipatoꝝ alubeatur aut pmittat̃ et egi.
dig ait. Si qa in voledo ē
qdã motꝰ aĩe ad zes in sci
endo aĩ ego ē qdã motus
rerũ ad aiam. Ideo scia
hm̃ qꝫ scia nõ pt̃ ee imediata cã rez. eo qꝫ scies p
sciam suã respiat scitã
hm̃ qꝫ sũt in ipo. si voleꝫ
p voluntate sua pt̃ esse
imediata cã rez. qr p volũ
tatẽ suã tendit ad zes hm̃
qꝫ hñt esse in scipis. Con
clusiõn imaginẽ nil pt̃ cõ
stitui. si velle ē actio
imanes. sicut scire. ergo nõ
volũtas dei ner scia dei
ꝓpe ē cã rez. si ipa ponia dei
dr̃m qꝫ nõ negaꝝ dr̃a po
tentia. si dicꝫ qꝫ volũtas
ē p se z prima causa oĩm
pductoꝝ ad ee. cui ponia dei
nichil ꝓsũbitur ad extra
nisi hm̃ bnplacitũ z ipe
rium siue voluntatẽ

Quo ē qꝫ deꝰ pdixit mihi
delitate iudeoꝝ. videt̃ qeis
eam reuelasse. cui tm̃ reue
lato malicie futue iudeis
desperatiõm. uꝫ sciam aug.
sup̃ ebn. Nulli tales sunt
dicẽdi reuelari ne rogat̃ de
scire dt̃ b. v. qui hor
non reuelat̃ qe pdicturꝰ
ideo qr vt dicentino re

Vetezea queri solet vtz sciẽtia dei possit augeri vel minui. Ista ē distincto prima
In qua mgr̃ postqz ostensiũ est qualit̃ scia dei se ha
beat causalit̃ respectu rerũ creaturaꝝ. qnũ agit de ipaꝝ scientie
immutabilitate et tria fuit. Nã primo inquit. an scia dei possit augeri dic. vel qr cũ condicion

intelligut. vt qz intelligẽs nõ de se sed de alio tredit esse pdictũ. mõ Isa iat dñs eiusq; vt. Extenor ppli huiq; ibi gminatozie z gnatr z hoibq; iam in parte incredulis z nõ aduertentibq; semetipos lo tuty ẽ. vel dr q; hoc actũ ẽ vim de casu irrepabili casus vo repabilis zeue lazi pt. vel in gnali vt iudozz. a im speali. vt petzi. si tñ ab eo cui zeue lat tp am gñi gdirona ct gminato ie detm qz sal ua libtate arbitrij detm ẽ her pe. de ta.

Prescia dei nõ ẽ cã malo rum. qz deg vt dt b. tho. nõ cognoscat mala p silitu dinẽ suã. ß p silitudinem bonoz. Go qz sic scia ar tifue nõ est tã defcta cta artificiatũ cria q; nus p simet eũ. imo ner ẽ copleta tã artificiati nisi addut ad actẽ volũtas. sic ẽ de deo. licet oĩa scit. nõ dr tñ tã oĩm. ß solũ illoz que vult fieri et que sut de bñplacito suo

Adueztend her argnõ nõ vzt. deg ita puidit et aliter pt euenire. ez go dina puidencia pt falli qz ibi ẽ falla gpẽs. hr em vbũ falli ex nã sui duo ineludt primo qz alit zes vi deat. Sedo qz alit zes contingat. et hoc duo sit ẽ deo nõ pñt cõtingere. s. qz deg zes alit puideat et qz alit eueniant. vtzq; tñ pgble est. ß qz deg ita puiderit et qz zes alit euenat cũ ergo sensus sit qz positq; qz illa ambo sũt tradut sub nota possit. fls ẽ sensus. Sed cum diuidit. vera ẽ vel minus. Sedo negat. an deg possit scire qd' mõ nesut. Tertio qnda obiectõm et eius solutõm adducit. primũ fuit a primo distincto vsq; ibi. Hic opponit. Sedm ab inde vsq; ibi. Et vo qd' pdictũ ẽ. Tertiũ vo vsq; ad finẽ distinctionis.

D. oĩa tam tra deũ ex nã sunt dine prouidencie subicta Et ar qz nõ. Talia prõnalia nõ sut sub dina pro uidencia. l. Chor. ix. Nũq; de bobus tuis deus q. d. nõ ignt quia fta. In oppm est qd' dr sapie. vi. Dim pusillũ et magnũ ipe fecit. et equalr ẽ illi tuã de oĩbus. ibi nõie cure intelligit puidencia. ignt qlio ba. Pro decisionis nota. Scientia dispo et puidencia in deo idẽ sunt. Viz alia et alia ratõn. Scia nãq; dr dina cognitio absq; zespitu ad creaturã. qz scia nõ solũ se extendit ad ex. ß etiã ad intra. Dispo vo dr dina scia prout ipa ẽ ratio. Dim quã deus ab etno zes creandas in suis ozdinibus distincte puidit et hmõi rõnes exemplaria dr creabilia. Prouidencia vo dr eadẽ scia. prout ipa ẽ ratio in deo dim quã rebus creandis tlia conferre disposuit. qbus in suũ finẽ dirigat. et hmõi exemplaria in effectũ. vocatur gubernatio dn pt sic prouidencia describi. Puidencia ẽ etia ratio dim quã deus rebus creadis talia conferre disposuit. qualibus seu qbus in suos fines vel in finẽ dirigant. per hoc q; refert ad creaturas. differt a simplici scia. eo vo q; confert ea p; que ad finẽ cosequnẽ dirigit dr a pscia et dispõn. Sedo nõ omnia sub puidencia pnt esse dupli. vno simplr et p se seu positue. Alio partis seu puialr. prima adhuc pnt esse duplr sub prouidencia dina. vno tanq; ad cui prouidet. Secundo tanq; instrm per qd' puidet. **Contra prima** oĩs creatura diuisim et oĩs simul sut sub pdicta puidencia dina. ideo qz quelzt sorzsit z omes sit dirigut dim rationẽ etne dispõnis in aliquẽ finẽ. ignt ze. tza. ex descriptõe prouidencie dns pgit. qz deg ordinat oẽz creaturã in seipm tanq; in finẽ. Queritur qz em deg faciat. faciat ppt se obiectiue finalr ẽ. pm. deg omez creaturã ordinat ẽ aliquẽ finẽ. ẽ. Sedm. Deg oẽz creaturã ordinat in seipm. nõ qz ipe solus ẽ obiectũ principale sume cogitõis et dilectionis ẽ etiã deg quicq; diligit. hoc ppt se diligit. **Contra** Licet mala sut sub prouidencia dei partis. bona tñ sunt sub prouidencia p se. prima pb pgit. qz mala nõ sut sub scia dei p se. sed partis ergo similr sub prouidencia dei. nõ sut p se sed partis. magnitũ sig opponũt bonis. Secda pb pgit. qz sola bona a deo disponũt ad aliquẽ finẽ vt ad aliquos fines consequen. ẽ. pm. deg pcz se bonos premiat. ẽ. Sedm. deg partis malos punit. tantũ sut mali malicia culpe. ẽ. Tertio licet deg partis punit malos magnitudo sut mali malicia culpe. p se tñ punit eos magnitudo eis pena infligit. **Contra tia** nõ oĩa que p se sut sub dina puidencia equalr sunt sub ea. pgit. qz nõ oĩbus talibus deg equalr prouidet de bis qbus ad suos fines dirigut. ergo. Tertia. Anb pgit qz nõ equalr prouidz homini. boui. sorti et platoni et ratio. quecq; sut sub puidencia dina qbus deg prouidz vt sut suppta agencia aliqua velut instrumenta ad hoc iuuantia sic sut oĩs dispones qbus zes dispomit. vt aptius in finẽ dirigat. Con dr pe. de ta. effectus prouidencie magis vigent tra cõnalia. qz tra nãlia et irracionalia. qz tra nãlia quoad esse nature solũ. in racionalibus etiã quoad esse morale. qd' esse morale pmiat et punit. ẽ. pmu oĩs effectus quantuncq; cõtingens casual vel fortuitus ẽ sub recta puidencia dei constituta tã quelzt tale deg secdm zglam etne dispositionis sue ordinat in aliquẽ finẽ ẽ. Sedm. deus ex oi effectu elicit aliqd bonũ p profectu. ẽ. tertiũ. Quicq; cõtingit. relatum ad dinã puidenciã bñ fit. ẽ. quartũ quo ẽ ita pzt. qz dictus Ad argumentũ rndetur qd apostus nõ uult excludere creaturas irrõnales. ß ondit ibi dignitatẽ creature rõnat de qua itelligeda ẽ principalissime puidencia dina. Ipi em hoi deg prouidet

deg etia scia cognoscit futura cõtingẽtia ab etno. Quia si nõ tur nunc deg aut ipe zez aliquaz ymoz posteq; pduxit sunt z nut aliquid sue scie p aduentũ zez messie accreuissẽ. quas flm q ipsible

Alter de. ha. her ppo deg aliquid pt scire et tpe ẽ distinctũ ucla Socratista determinatio qz tpe. determinat hoc verbũ pt. est ẽ fla qz sensus. deg pt qz tpe scire aliquid qd' nesciit ab etno. est cã nigz negat. Aliqn pt liq; qz tpe. determinat hoc vm scire. p com pactz ad actũ sup que tñsit sic aliquid vt sit sensus deg pt aliquid scie qd' existit in tpe. et sic ẽ vez

Con Sapie. vi. eqlis ẽ illi tuã de oĩbus qz rndet q; oĩbus distribuit p hoibus sic diuitibus z pauperibus et liq; equat primat accepcoz psone. deus uult saluare oẽz hoiez sine accepcõe psone.

Tho. de Ar.

Reprobatio trā videt̄ mm plurē sz progtom culpe. subtractoz grē et ꝓpatoꝝ pene dei cū ab eterno prognouit culpā illig que zpetur et ꝓt hoc eꝝ grā finalē ꝓnat. et penā eternā ꝑparat. Quod ꝑm ipā reꝓbatō nihil videt̄ addē sup̄ simplē prognitorē dine ꝑsone Quo ad scdm nō addit aliquid positiū sz solū ꝑuatiē. Quo ad ttiū addit aliq̄d positiū ex his ꝑt ipa reꝓbatio sic describi. Reꝓbatio t eterna prognitio mali vsus liberi arbitrij scdm quā deꝰ decreuit aliq̄e hoiem t ꝑnti vita ꝑuare grā. t in futura ꝑmire eterna pena

Tho. de Ar. Predestinatus q̄tū t de se damnari ꝑt. Quia oīs q̄ ꝑt gmittē culpā. ille sit mōdē pene hmōi culpe debite. Sz hmōi culpa parata. t ordinata a iusto d iudice Sz predestinatus aliq̄s q̄ sic. effectꝰ predestinatꝰ puta tu t in via. ꝑt gmittē hmōi culpa. ergo hoc ꝑ se. q. ho ꝑ libe. ar. nondū t grā reꝓbatꝰ ꝑt peruenē mortalē. nōdū at ꝑuenē eterna damnatō debita t ab ipo deo ordinata. vtz q̄ multe leuiꝰ ꝑpture. Minus at predestinatus mō ꝑdicto possit damnari. tm defectꝰ nullꝰ damnabilis. Quia op positū dīm ꝓpositi finaliter sic contingeret Sz ꝓpositū dei t ꝑt predestinatus finaliter saluet. ergo predestinatus finaliter nō damnabit. Maioꝝ ꝑt q. dīnum ꝓpositū t immutable. eo q̄ nobilius sit deꝰ ꝑsc t pacīs q. xij. me thāre. et apd deū nō t tissimutatō nr̄ purissimus obūbratō Jacobi. j.

Nō ꝑt esse vt predestinatus damnatus sit. Tam/q. q. duo predestinatus in ꝑnti i predestinato nil pot. fz solū et per se. aiam ipius creando. et per creaturas optimas sz angelos. custodiendo. dando bona nālia āme et corpoꝝ. ꝓpter legem vite. rete viuēdi. largiendo grām et ꝓparando gtam et eam aturis vō alijs quidet per alias creatuās eas gubernando Nota etiā q̄ in auctoritē pro vitate q̄hoīs adducta t distributio actuum data pro solis hominibus quibꝰ ipe prouidet equalr sine acceptione personaꝝ. et sic ꝑt quid sit dicendū

Predestinatio vō de bonis salutaribus et de hominibus saluandis

Ista t distinctio xl. huius primi libri. In qua mgr postq̄ egit de scientia dei in generali. hic incipit agere de quadā eius spē sz de predestinatione in speali et tria circa hoc facit. Nā primo ostendit quid sit predestinatio Scdo subdit coparatiōm predestinatis et predestinatoꝝ. tertio subiungit quis sit effectus tam predestinatis q̄z reprobationis. primū facit a ꝑncio huius dist. vsq̄ ibi Predestinatoꝝ nullus videt posse damnari Scdm ab inde vsq̄ ibi. Cuius predestinatio tertiū vō vsq̄ ad finē distinctionis

V. Predestinatio dicat rectitudinē et impoat necessitatem. Et arguit primo q. nō dicat rectitudinē. qz pgle est predestinatū damnari. sic pet̄. si fuisset tut̄ statim moriturus q̄n peccauit thēm negando Sz aut predestinatio ponat necitatē aut nō. Constat q. predestinatus omino saluabit̄. sed hoc nō esset nisi predestinatio necitatē esset saluatiua. igit videt q. predestinatio ponat necitatē. igit q̄tio pro prima ꝑte fla et pro ij. recta. In oppm arguit̄. q. prima pars sit vera per bm Thomā in q̄dlī. xij. q. iij. Q. aut secūda ꝑs sit fla. ꝑt per eundem in quodlī. xj. q. iij. In decisione cuius articuli. **Primus articulus** de quesito primo. Pro quo nō ꝑm Innocen. De rectitudine predestinationis t loq̄ duplr Uno q. ex ꝑte predestinatis. alio q. ex ꝑte predestinati. ex ꝑte predestinatis adhuc duplr. Uno quo ad rectitudinē infallibilitatis Scdo nō quo ad rectitudinē immobilitatis. Utroq̄ mō recta t predestinatio diuina. ex ꝑte predestinatis. q. et illi quos deꝰ predestinat infallibiliter saluabunt̄. et semel a deo predestinati de eius predestinatiōe nō delebunt̄. A ꝑte rei predestinate t loqui duplr. Uno ꝑm se in natura. et sic nō ꝑt rectitudinē. vt in coparatione ad predestinatiōm sue Innocentiū dīnā. sic habz rectitudinē. qz dno etiō. totū tpo et omne tpale est ꝓnis. ideo omne futurū in natura respicit vt sibi ꝓnte. ergo vt iam determinatū et certū. **Contra** Licet respectu rei predestinate in natura ꝑdestinatio sit incerta. tm certa dei predestinatio t certa. ꝑt ex nobli. et ide dt bti Tho. in quodlī. xij. q. iij. Licet ꝑm eū. Quia predestinatio est quedā dine prudētie ꝑs Prouidentia at dicit directiōm aliquoꝝ in finē. et hoc ꝑsupposita scientia et voluntate et sic predestinatio ꝑt rectitudinē ex ꝑte scientie dei que nō ꝑt falli. et ex ꝑte voluntatis cui nō ꝑt resisti. C. ꝑm Tde est certa et mētum respectu diuersoꝝ. C. 2m. Tde certa intuitiua et cognitiua diuersoꝝ. C. tertiū. Idem ad diuisa relatū ꝓtingēs t et intuitiuū **Scdo** arguit de scdo quesito. Nota ꝑm bm Thomā in quod. xj. q. iij. In predestinatione tria sunt considēranda sz scīa dei. que t certa et infallibilis. voluntas dei que est certa et nō ꝑt ei resisti. et liberū arbitriū. et hoc habet contingentiā et sic predestinatio ꝑt contingentiā liberi arbitrij t contingēs. Itaq̄ ex q̄tuor sunt cause. qz vna t certa z alia ꝓtingens tuc effectꝰ t contingēs semp **Contra** Licz predestinatio habeat causas mixtas sz certā z contingentē. nō tm sequit certa. sz contingens. ꝑt ex notabili. C. ꝑm. Predestinatio nullaz rerū ꝓponit

Quid sit predestinatio aduertendū q. predestinatio ꝑt dupliciter ꝑsiderari. Uno modo nālr. ꝑut ꝑt q̄ petere finali ac etiā intellectu alicui creature respectu cuiusq̄ beatificabilis a deo collatoꝝ. Alio modo ꝑsonaliter certo homini in eternā beatitudinē dirigendoꝝ. ꝑmo modo describit bti Augꝰ predestinationē in li. de fide ad pe. sic dicendo predestinatio t gratuite donatoꝝ ꝑpatoꝝ. Scdo aut modo augꝰ in li. de predestinatione sanctoꝝ. Predestinatio t destinatio augꝰ i memoriale ꝑdestinatio t ꝓpatio gre in ꝑnti z gle in futuro. Est etiā aduertendū q. destinatio duo videt̄ ꝓnē. Una destinatio ih t q. ꝓpone. Juxta qd aut ap̄lus. ij. tho. iij. Unusquisq̄ ꝑut destinat in corde suo et iij. machabe. v. Eleazarq̄ destinat nō admittē illicita. Scdo destinatio ih t q. mittē. vnde qdā dicit Luca destinata. i. missa. et vtroq̄ modo satis t ad ꝓpositū Una nota ꝑmu modū dei ab eterno ipos electos predestinat. qz ab eterno certo eoꝝ huic ꝓpositū miserendi et scdo deꝰ de electis ꝑfectā predestinatione. eos q. videt̄ eos mittē et dirigē ꝑ hoc medium qd t grā i hac vita finē q̄ est beatitudo z gla et ꝑ hoc etiā ꝑt dea intentā ꝑsonam dānatoꝝ et predestinatoꝝ electoꝝ. Hec ꝑsideria dicit de his similiter notanda qua ḡt de dānandis. et si cui no tuta aliquos ꝑplicat dīnū ꝓpositū. hoc nō t ꝑm q. deꝰ ꝓmit agē. si ponat ꝑm q. deꝰ ꝓpt ab actu cessare Sz predestinatio nō dicit simplicē notitiā. qz ipa heat suie tribuit dīnū ꝓpositū cui sui efficacia ad miserendū z glorificandū. Et ideo hic mali nō dānent̄ qz hoc q. deꝰ eos ꝓpellat in culpā sed ad culpaz. tm nulli homi saluat̄ misi deꝰ mediante gra sua eos dirigat vel impellat ad gloriam

Predestinatio ꝑut dt ꝑpatoꝝ homi. sic quet Boetius angelꝰ z xpō. sz si actꝰ ꝓpositū miserendi ꝑut dt ꝑpatoꝝ homi z liberatoꝝ a malo sic solū est homi

in futuro · et ergo in eo non excludit poiz ad optim · sed bñ excludit actū poīe · Non ītuis sit pdestinatus · nihilōiz dānari pt · et nullus dānabi qz actu dānatus durat sit possibilis · tñ gdiu stante est impgbilis · Nō em illud quod est pgbile · quotiēs nō est pgle · sic possibile est in infinitū ītinuū diuidi tñ diuisio illa actui nō iuncta est impgbilis p · t ·

Tho · de Ar · predestinatus ītus d se dānari potest · qz ois q pt dimittere culpā · ille pt mereri penā hmōi culpe debitā et pro hmōi culpa parata et ordinata a iusto iudice, ḃ pdestinatus ānexū consequat effectus pdestinatōis · puta dū d in via · pt dimittere hmōi culpā · go hoc · qz hō pt libe · az · nō dum in gra cōfirmatus pt peccare mortaliter, mōliter aut peccato d etna dānatōe debita z ab ipō deo ordinata sed parata vbz qz multos loce scripturē

Quinus ant pdestinatus nō pōt possit dānari tñ de facto nullus dānabit · Quia optim dispositi finaliter nō tōtingit · sz psupū dei est vt pdestinatus finaliter saluet · ergo pdestinatus finaliter nō dānabit · hoc pz qz divinū psupū est immutabile · eo qd immobilis sit deus p se z per actus ex xij methaūte, et apd deū nō est īmutatio nec vicissitudis obūbrans Jacobi · i ·

Quoniā quinus tā malus qui formaliter saluādus est deo certus · sed mitus nobis Nec tñ ista certitudo meritum saluādis impedit · qz pz qz eo pdestinatus omnia intelligit in suo intellectu pscientiā z prouidentiā saluti oīm · Prouidentia at vt dictū est · ēqlibus sit oīm · nō tñ oīa merita tōtingunt Sz sm gdiversa ītia principia quaz naturā z ordinē prouidentiā z pdestinatōis saluat · Prescia at nō imponit veritatē rebus nr̄ imo ītus est causa cui sit tā prima ruig gdiversi effectus gdiversi nō ēqlit · ḃ causē proxime · Nec ītuis adeqtio mitis ad rē sitā qe ad rationē vitatis et meritū

o—a

necessitate · C · sēm · Voluntas dīna de tōtingentibus certa · C · tertiū Certitudo dīne voluntatis nō imponit veritatē rebus creatis **Tertius articlus** An nullus pdestinatus possit augeri vel minui Nota sm Simoten · Duplex ē nullus pdestinatus sz nullus nūans siue formalis · et nullus nūatus siue malis Nullus nūans siue formalis ē in mente dīna quo tot puta x · vel xx · sunt saluādi determinate · Nullus nūatus siue malis est in predestinatis · quo isti x · vel xx · saluādi sunt · vterq nullus certus deo est · sed primus ita certus ē q nullo pōt mutari qz nō dependet a libero arbitrio istius vel istius · Secundus ita ē certus q tōpotēs quidē ad nūantē mutari nō pt · sz comparatōe ad nūatos potest · sed nullus mutabit **Conclusio** Nullus electorū certus et determinatus ē · et nō pt augeri vel minui · pz ex nobili · Non dicit augy li · de correctione vt gra certus ē electorū nullus et nō pt augeri vel minui Secūda determinatus ē nullus mansionū in celo · Joh · xiiij · In domo patris mei mansiones multe sunt · sed indecens est vt aliq mansio vacua sit · vel aliquis sine mansione et omne indecens deo est impossibile · ergo certe ē vt nullus mansionariorū nullo mansionū sit equalis · C · prīm · Tot sunt saluādi quot sūt pdestinati · sm · Dong nō potest alteri locū recipe parato sibi etna predestinatōe · Hoc dr ideo · qa sermo de pdestinatōe sm presentem iustiā · de hoc dr Apoca · iij · Tene quod habes ne alter tuū accipiat alter · Gregorius · in moralibus sup illud Job xxiiij · Conterat multos vt inuabiles et stare faciat alios pro eis · locū vite aliis cadentibus alij succedunt · Sic em in locū angelorū cadentiū substituti sunt homines · et in locū Judeorū gentiles · Sic substituit in loco locū grec · etna quilibet ad hoc cōia cadentē accepit · qz de bonis que alius perdit in vita etna gaudebit · C · tertiū · predestinati nō frustra debet felicitari · qz quisi sūt sua solicitudine saluandi · C · ēqlibus · Hoc ē distinguēda · qz prima pōs vera · sed ista Ad primū argumentū rndet · habito respectu ad rē vm est · sed ad deū habendo respectū · tūt nō · qz tūt pdestinatus habet certitudine Ad sēm rndetur qp pdestinatus saluat · hoc habet qz dīna certitudine · non ex sua necessitate ·

declaratio

Quoniā reprobatus possit saluari · dico breuiter qp aliquo mō est possibile reprobatū nō dampnari et pīus saluari Quia illud quod nō ē simplr nre esse · hoc possibile ē nō esse Sed reprobatū dampnari nō est simplr nre esse · go · re ·

Predestinatus meruit in intellectu suo prouidentia et aliqd addit addit em admīg tria · Quoniā ex parte iporū pdestinatorū · qz tā prouidentia sit respectu oīm et specialiter quodlibet mō sit respectu habentiū voluntate pdestinatus meruit in se prouidentia sm illū specialem modū quo ē homo et pīnū voluntate Secūdo addit ex parte ipius finis et eorū que adhibent vt promouentia ad finē Cui em prouidentia respiciat ordine vniuersitatis bonū ad quelzt finem, pdestinatus ē tm̄ respectu eoz que sunt eleuata sup facultate nature vt glorie que ē in pfectū dei visione et fruitione et gre promouentis in ipam

Tho · in scripto · Liber vite methaphoice dicit · Sic em in libro aliquid scribit ex quo veritas in eo rei intelligit · ita etia in intellectu describit · similitudines rerū p quas res cognoscunt · Non intellectus possibilis ante intelligere comparatur tabule rase in qua nihil ē scriptū in de actu · Cui ergo dr liber vite in deo · vita pt sumi vel ex parte intelligentis · et sic pscia creaturarū dr liber vite · qz quod factū est in ipō vita erat · Joh · j · Et ex parte rei scite et sic dr liber vite pscia vite qe ē in cōformitate ad deū · Hec aut ē duplex sz vita gre et vita glorie que ad pfectū cōformitatis accedit · Non tm̄ tota vita sempiterna

o—b

sistentie exigit · qz adeqtio ista attenditur sue dei ad rem nō sm qd ē · Et causa sui in quo ē vt possibile futurū tm̄ · sed ad vnam ee · sm qd habet esse determinatū prout ē pns z nō futurū · et ita pz qd certitudo pdestinatōis illam veritatē salutandis imponit

Egi · Sit debeq loq de certitudine predestinationis · qd ibi libertati liberi arbitrii nō derogat · Non certus ē nullus saluādus · huic tñ certitudini libertas arbitrii nō repugnat qz qlzt in se qdlibet pt saluari z nō saluari · hic relata ad diuinā pscientiā immutata saluet · et ita nō ē magis qd ide effectus aliter et aliter accepti sit cōtingens z necessarius tota oīa cōtingentia ad nos zelata cōtingentia z libera quodlibet · relata vō in dīna pscientiā quadā veritate qtibus

Specialē nō pōt in diffonitem · Non ibi qd denominatiōem · ḃ i obliquo nihil pbitz pone vt significet certū et certe ad specialē · et sic gra z gla in diffonitem pdestinatōis ponit

Ex · b · pdestinatus nec infert veritate saluti nec libero arbitrio qz pdestinatus nō ē tota salutis mīe meritū nec bonū vsū liberi arbitrii · et etiam nō ē tota veritate · nō infert veritatem qz ē tota nō per veritate si p voluntate z nō ē tō tota ḃ tu alio ordinēte sic est liber arbitriū

Predestinatio dr aliquoz duplr · vt sit finis et ordinatū ad finē · et dr esse gre z gle · vel eorū que finē gerunt et ē oīm qz gratiam p dei gratiam adipiscuntur · Vtroq at ex nomine pdestinatōis amplius pt · qz tōtingit actū destinatū tū hac pposituōne pre · p · quam aduenire

in libro dñe pscientie · dr simplr scribi in libro vite · hm qd
aut sz ingntu ad pnte iustia dr ibi scribi tuig vita gracie
tm ibi rog nosut etia quada mo dicut ibi scribi opposita hoz
sz gre et gle · ingntu p bet ibi rognostiunt · Sic ergo pzt
q liber vite e medius inter pscia gniter supta et pdestinaz
qz pscia e gniter oim · sed liber vite e tm rogmto gre vt gle
sed pdestinato e no tm gre · sed gle et gre simul · Zo nullus
dr esse pdestinatus qntu ad pnte iustia · sic dr scripty in li-
bro vite · et sup hoc addit pdestinato ppositu voluntat
predestinato currit cu vtroq testameto Juxta illd qd habetur
in glo · Joh · 1 · cyelius erat Nathanaeli duas naturas in xpo co-
gnosce qz pdestinatu esse · ac si dicet · cyelig e esse pdestinatu
et habere gram noui testameti · qz esse pdestinatu et no hre
gram noui testameti Si tertiu est qui et quot saluabut
ita q sit euemet et no aliter quis posset aliter euenire · ergo
nullo pdestinatus danabit aliquo casu vel euetu · et nullus pscitus
saluabit · ergo nullus dzt curae vtru faciat bene vt male · qz si e
prescitus · quicq faciat in fine danabit Si pdestinatus quicq
faciat in fine saluabi · Stulty ergo e · q no comedit et letat et
non habet bona in vita sua · ddm · hoc est argumetu stultoz
quod ducit eos in torpore et impietatis ertusacoz Et ideo osten-
do eos stulte argue a simili inferendo · ddo · deus pordinat vt
tu debeas eas vue · an no · ad quid ergo comedis et bibis Qui
sit arguet et tali rom consentiret · arguet demetie · Sic i pto
casu con arde tu dicis qd deus pdestinat · et ego dico q deus tam
iuste iudex iuste remunerat · nullu ergo bonu remuerato · nul-
lu malu impunitu · ergo nullus laborat sine fructu · nullus torpescit
sine damno et pter dm · q pdicta arguenta definit · procedit
em ac si deus pdestinaret et psciret in omem euetu · q no pre-
destinat hoiem ad salute nisi p merita / nec reprobat vt puem:
at in danacom sine demerito Et ideo non solu est mea salus ex
pte dei sed etia ex pte mea Et tu ipe velis oms hoies saluos fieri
et oibus gram impartiri · solu ex mea malicia vt negligetia venit
defectus nostre salutis

Si aut loquam d opere
meritorio sm q procedit
ex gra spiritu sc e me-
ritoriu vite etne ergo di-
co Sic em meritum
attendit sm diuide scit
mortis nos ad vitam
eternam Juxta illd Joh.
1. fiet in eo fons aque
salientis in vita etnam
vel sic meritu dicitur
est illud qm prior facit
quod in se est et p se
Sed meritu digm quide
iusty facit pro alio Sz
condigm qm iusty facit
pro seipo Attenditur em
etia prius opis sm di-
gnitate gratie p quam
homo fit sors factus dne
natime adoptat in filiu
dei tui debet hereditas ex
ipo merito adeptus
Juxta illd ad gal. vm. Si
filij · et heredes

Aug · in sermone de vbis
apli / Melior e fides i-
gnorantia qz temeraria
scientia

Dist · xli · tho · de Ar
Non fuit inconueniens
quod dicat q pdestinatio
sm se et simpliciter sit
causa in creatura · quia
ipse divina positio sed
divina voluntas est cau-
sata a creatura · sz hm
volui et volo dicere
q aliquid se tenens ex
parte creature vt e ado
ab eterno pscitu pt esse
causa / quae divina posi-
tum sed divina voluntas
tria supra aliquo horie
complacenter / et tale
vt ad vita pdestinet
etnam · Juxta qd aut dicit
Aug · in li · de bono per
severantie Si nondu sa-
vati · pro illis vt do-
cent orem · Sortiasse
cum sic pdestinati sunt
vt nostris orationibus co-
tendantur.

Tho · 1 · 2e · q · vltia
Opus meritorium ho-
minis dupliciter considat
vno modo sm q procedit ex
libero arbitrio Alio mo
sm q procedit ex gra
spiritus Si consideat
sm suam opis vt sm
q procedit ex libero
arbitrio / sic no pt ee
condignitas ppter magni-
tudinem inequalitatem / hic
ubi eo gruitas ppter quan
dam proportionis equali-
tatem / videt em conve-
nire / vt hmoi opa-
ri sm suam virtutis deo
a deo premiet sm extrin
secam virtutis

Utrum mensura meritorum hominis dupliciter consideretur

Ista e distinctio xli · huius primi li:
bri In qua magr posuit quid sit pdestinatio · et quis
sit effectus eius · inquirit de causa ipsius Et tria facit nam primo po-
nit veram veritate · Secundo elidit falsitate · Tertio concludit qd nulla
mutatio fit in scientia pdestinatis · primum facit a principio distinc-
tionis usq ibi Opinati sunt tm quida · Secundum ab inde · usq ibi pre-
terea considerari oportet Tertium usq ad finem distinctionis et tm in
generali

Utrum prescientia reprobet possit mutari pribus sanctis

Et ar q sit · Predestinatio mutat pribus scitoz · ergo
reprobatio etia pt mutari pribus scitoz · tza · quod e primo tm
unius oppositi · hoc e impeditum alicui · Antecedens pzt p augm in libro
de bono pseuerantie · si nondum sc vocati pro illo vt vocetur oretur
fortasse eum sit pdestinati sunt vt veris orationibus concedat Jn oppo
arsure · In inferno nulla est redemptio · Juxta illd Et ibunt hi in
ignem etnum · sed reprobati sunt ad ignem etnum deputati / ergo tho fla
In derisione erunt vers articuli primus Utrum pdestinatio et re-
probatio habeant in homine causa meritoria · Pro quo nota sm
Jmoten · In pdestinatione intelligitur tria scz propositum divinum /
collatio gre in pnti / et gle collatio in futuro / Primum · nullum
meritum hominis potest esse causa / sed potest esse causa disposi-
tiua scz meritum de congruo / licet non condigno / prium l alienum

Tho · de Ar videtur esse
dicendum q ipsius reprobat
possumus assignare
causam Quia ad penam
eternam illius ordinatur
a iusto iudice sine pro-
gnitione culpe · sed re-
probatus a deo qui e iustus
iudex est ad penam etnam
deputatus sive ordinatus
ergo Hec aut tria ex parte
reprobatorum duplex pt
assignari / sm q reprobati
ab hoc statu decedentes

in dupliti statu esse vi-
dent. Quida em st in
statu adultor. qdã in
statu pvlor. Sm̃ ad
adultos tã pt dici malo
vsus liberi arbitrij vs-
q; ad finẽ vite in pris
durabunt ab eẽno a deo
prestito. Non qz deꝰ sci-
uit ab eẽno ẽtem hoiẽ
in fine vite sue abusi
suo libero arbitrio. ro
a tali hoie influxum di-
uine gre sua temerite
finalr resistente. deꝰ ab
eẽno decreuit sua graz
finalr subtrahẽ. Ja glo-
ria eẽne bitudis tã
inabile zpbare. Sm̃
aut ad pvlos absq; sa-
cramẽto baptismi dece-
dentes. tã zpbare di-
ci pt ineptitudo seu
habilitas ad zcipiendũ
influxũ gre dine. ab e-
terno a deo prozita. q
ipis pueris pt qz tã nali
puta qz ex nali sua co-
plexion facto morian
q baptizari nõ pnt. pt
qz eis voluntaria. volũ
tate tñ aliena. puta qz
nasciũ vel nutriũtur
ab infidelibꝫ q eos no-
luit baptizare. Est em
imaginabile. q sic sol radi-
os vbiq; diffundit. et qñ
tum in se est hmõi diffu
sionẽ sua illuminat. si tñ
alia hmõi diffusis ra-
dijs obstare ponũt. illa tene
bros a manebũt. sic deꝰ
sole gre spũat. qñtũ ex
parte sue bonitatis ozñi fant
sup bonos z malos. q; qñ
tũ est ex parte sue bonitatis
ipe nemiñ vult perire.
sz magis vult oẽs homines
saluos fieri. et ad agnoz
scitatẽ veritatis venire. ad tim.
ij. Quia tñ ipse et aquibꝫ
ab eẽno p̃uidit obstacu
lum resistentie hmõi gre dif-
fuse nõ pdixit. io ẽtẽs mo-
do quo dictũ est a deo dici
tur zpbari et qz tã ipso-
rũ adultor reduxit illo
nõ in articulo z pdam
culpã ipsor zpbare at
pvlor nõ reduxit. i ipso-
rũ culpã pcipia. io adul-
tus zpbate nõ solũ pe-
na dãi. sz etiã pena se-
sus debet. z prouidetur
a iusto iudice. pvlus ab
eterno penadam qz est tale
cia dine visionis
sta p optim tã pdestinat
ipsor adultor videt esse
bonũ vsq; liberi arbitrij
ab eẽno a deo cognitum.

b

meritũ. Ultimũ vo meritũ hominis est causa meritoria. qz vo
essentia pdestinatoris in primo consistit quod est principale eius
pfectiõ. Efficacia vo in duobꝫ vltimis. ideo meritũ horis. nõ pt
dici simplr causa pdestinatoris. sed sm quid quo ad gnotũ
Item in zpbatoꝝ dina. intelligit tria sz etna p̃uisio. tpalis
obduratio. et futura damnatio. Quo ad primũ hominis meritum
nõ est causa. quo ad scõm est tã meritoria et effectiua **Corlo**
Licet pdestinatoris meritũ hominis nõ sit tã effectiua. sed dispo-
sitiua. tñ zpbatoris. meritũ hominis est causa effectiua. pzt
ex nõbili. qz causa pdestinatoꝝ hominis sim est dinũ ppositum
igit conclusio vera. Consequẽs primũ. Ideo quis saluabit. finalr
quia deus pposuit ipm saluare principalr. et zm effectũ horis
predestinati est ipi collatio gratie in pnti et trium signum
salutis in homine ostendum. cũ a malo phibet. ad bonũ re-
uocat. et in malicia mollificat. isti sunt effectus gre dei. sz
ad bonũ reuocare. cõm relinqui. mollificare cõm inducere. pro
hibere contra eadi. vt dicit archidiacon xxxiij. q. iij. ta.
pdestinatio **Secdus articulus** Totũ pdestinatoꝝ possit unus
ri pribus sctoꝝ. Nota. pdestinatio accipit dupliciter. vno modo sm se
et sic nõ mutat. alio modo quãtũ ad suũ effectũ. et sic mutat.
Contra Licet pdestinatio sm se non posset mutari pribus
sanctorũ. potest tñ mutari quãtũ ad executorẽ. et suorũ ef-
fectuũ in esse positorũ. Prima ps pzt. quia pres sctoꝝ sunt
effectus pdestinationis ordinat em deus q sancti pro pluribus
deprecent. suis pribus. Scda pars pzt. Sic deus in produ-
ctiõe rerũ naliũ. sepe unũ effectũ ponit in esse. mediãte
alio. sic etiã in effectibus supnaliꝫ. quoꝝ unũ effectus or-
dinat per executoꝝ alterius. Et sic ozõis sctoꝝ mutat pdesti-
nationẽ quãtũ ad executorẽ effectus sui. Et hoc est intentio bti
dyonisij in libro de dinis nominꝫ. vbi per plures similitudines
hoc declarat. Idem colligit ex glosa. sup illud vbũ Genesis xxb.
deprecatus est Isaac dominũ pro uxore sua. eo q esset sterilis. qui
exaudiuit eũ. dedit q ei conceptũ rebecce. dicit glo. In Isaac
facta est promissio. sed sctoꝝ pribus mutanda est dei predestinatio
Et planũ est q hoc oportet intelligi quãtũ ad executoꝝ z effectus
Primũ Quia deus saluare pposuit eternalr. nõ eget pribus sctis
tpalr. Consequẽs. Et pzt de nimue. qe sub-
uersa non fuit. quia primam egit scda pars pzt. qz sic reue-
nocabilr sententia profertur a iudice sapientissimo. Et primũ.
Sepe dina sententia mutatur dum tominõeda per eũ promittit. Et
zm. Sepe dina sententia mutatur dum tominando per eũ promittit Et tertiũ
Deus sententiam suã nõ revocat dum ea asserendo pronunciat Ista
Conclusio sequitur ex glosa. et notanter xxij. questione iij. Lis
mouenda. vbi etiã dicit q ibi modo sm hieronymũ dyoloquitur
hominibꝫ sz tominando. tominando. et asserendo. Et. quatũ. quia
est vera sm intentionem conclusionis vltime. Et argumentũ
solvitur per eandem terminum.

Sequitur distinctio

finalr durature. que
bonũ vsũ finale deꝰ
ab eẽno cõtemplabi-
tur. prosequit tribus horibus
hmõi vsũ habiturus
sic. dare graz finalr
in pnti. vt mediante
gra in pnti puenia-
mus ad gram i futo

Causa aut pdestina-
tionis pvlor pt dici
quod aptitudo respectu
pvlor pt dici quod
aptitudo ad baptismũ
gre. qua deus pnudens
ab eẽno ipos pdestina-
uit ad vita eternam.
tt illa aptitudo contenit
eis aliquo nali. puta
qz nõ sunt adeo viuace
g plerosqꝫ. quin tñ
possint durare i pnti
vita donec baptizen-
tur aliquo voluntate vo-
luntate tñ aliena. puta
qz tales sunt parentes vt
nutritores qui eos bap-
tizari nõ phibent
Sed cõm hec sint tho.
et ego. q quando dicit dicit
q liz in gnali possit as-
signari ratio pdestinatis
et zpbatoꝝ. puta. qz
aliq sunt pdestinati
vt in pris reluceat mia
z bonitas dina aliqui
vo zpbati. vt i ipis
reluceat iustitia dina
quãe ad in spiali illi
sint pdestinati z illi
zprobati. nulla tã est
ms voluntas dina.
Ther tñ ex hoc quod
aliqua iustitia sit in deo
ser apd deũ. qz effectꝰ p
destinatoꝝ nõ redditur ami
ex debito sz ex mera gra.
In gtuitꝰ at nõ attendi
tur iustitie vl iustitie
sz pt q dispensat dare plꝰ
et minꝰ plubito sue voluntat
absq; p iudicio cuiusquã
Juxta q ait pfamili-
as ayatꝫ xx. Amice nõ
facio tibi iniuriã. et in
fra an nõ liz mihi facere
quod volo. Thc possent
argui. Illm tpale pt
esse zare eis qd est etnum
sic qd se tenet ex pte
creature est tpale. pdesti-
natio at etna z filiter
zprobatio. Vt aug.
in li. d. pdestinatione
nõ qz futuros nos esse
tales pscit ideo elegit
sz vt essemus tales p gra
electoꝝ gre sue qua ef-
fectus nos in dilecto fi-
lio suo et in eoꝝ tace
at humana lingua
ner prosequi in de pde-

: stinatione de meritis extollat dine est vo-
luntas et hereditas. nõ humane fragilitis imitu

Hinc de omnipotencia dei agendū est ꝛc

Ista ē distinctio xlij. huius primi libri In q̄ magr̄ p̄sens egit de sciencia dei. nunc incipit agere de potencia eius et tria facit. Nā primo inq̄rit. an deus sit omnipotes. z vñ omnipotes dicat. Secdo subdit determinacōm q̄stionis mote. Tercio soluit inducta et confirmat sentencia sibi data. Prima duo facit in primo capitulo. Terciū vō in sequentibus

D. dei potencia sit equalis sciencie sue z voluntati

Et arg. q̄ non. Quia ad plura se extendit scia dei q̄z potencia quia ad mala et ad p̄teritam essentiā. ergo maior ē dei sciencia q̄z potencia. Item dicit Anselmus in li. Cur deus homo q̄ ē omnia habentibus potestatem et voluntatem. potestas sequitur voluntatē. z nō ego. Non q̄a dr. Possum ambulare. intellegit si volo. ergo voluntas monet potentiam. ergo ē maior. igit ista tria nō sunt equalia ergo quodlibet falsum. In oppm arg sic. In deo nō dr̄nt. sunt posse. et velle. ergo vnū nō ē maius alio. ans p̄z. q̄ omnia ista tria sunt eadē cū diuina essencia. i. q̄libet vera. In decisione erunt tres articuli

Primus articulus Vtrū in deo sit potencia Pro quo nō sunt phm v. methaphice. Duplex ē potencia. Actiua et passiua Actiua potentia dicit principium transmutandi aliud inquantum aliud. Potencia passiua dicit principium transmutandi ab alio. et utraq; huiusmodi potencie correndet suus actus. Nā potencie actiue correndet actus q̄ est actio. Passiue vō correndet actus q̄ est perfectio. Agere in aliud conuenit alicui sum q̄ ē ens in actu. pati vō ab alio sum q̄ est ens in potencia Quia ergo deus dicit actus. quemlibet ei potencia activa quia vō est purus. removet ab eo potencia passiua. Non sum quod magr̄ omnes est quia omnia potest facere. et nihil pati Attribuit ergo sibi quicquid ē perfectionis. et removet ab eo quicquid ē imperfectionis cū sit ens sūmū z perfectissimū **Contra** In deo est summa et simplr perfectissima potencia. p̄z q̄ quicquid ē sume perfectionis. hoc deo ē attribuendū. sed potencia attribuit deo. ergo summa et simplr perfectissima. C. p̄mū. Potencia dei sume perfecta non ē passiua. sed pure activa. C. secdm. nō ē pgle aliquem effectum fieri nisi ad illud deo conuenerat. C. tm. Deus ē omnipotens. exercitus. et finalis causa. p̄z q̄ ista ponebat perfectus. et non malus **Secundus articulus** Vtrū deus sit omnipotes. nō secundum Innocentium. Posse aliquid dr dupliciter aut simplr et pure. aut potencia q̄ est in ipso vt Achilles potest vincere Hectorem Aliquo largo z impropriter a potencia q̄ ē in alio. vt Hector potest vincere Achillem primo dr quis posse id cuius principium actiuum ē in ipso Secdo modo dr quis potest simplr A secundo quinto dr potest sum vocē. tm melius et magis potest dici opus sum nem. Quia ergo deus habet potentiam activam ad esse tm. dr congrue opus actiue et nō passiue. q̄ nihil potest recipere nisi pati **Contra** Deus ē vere et simplr opus p̄z q̄ nobilius Et Exodi xv. omnipotens ē nomen eius Et rationabiliter. q̄ deus omne possibile nō includens in effectum. potest immediate per se. et nihil potest fieri posterius in effectu. nisi deus vt per se immediate. vel saltem mediate faciat ergo ꝛc. tza. q̄ hoc ē esse omnipotente. posse omnia possibilia facere ans p̄z per correlariū secdm q̄tionis p̄me. Non actus sunt tripliciter. Primi qui secdm se simplr dicunt perfectum z nullam imperfectionem. vt intelligere. velle. Isti quidem simplr sum se deo. Secdi q̄ simplr dicunt imperfectionem. et nullam perfectionem. vt posse metiri. pectinare. ꝛc. isti deo nullo conueniunt. q̄ nō sunt potentie sed impotentie Tercij qui sunt medij. q̄ aliquid includunt non sed dicit deum esse. q̄ sunt illi q̄ ē ad eius q̄z ipse includit essentiam suam que ē omnimoda simplicitas. videt vnusquodq; in se tam tam q̄z causatum

Tho. deus est primum efficiens predestinationis qui ē gloria habitus rationem iustificationis distribuit et ideo possunt dici illi dari gratiam et nō isti q̄z illi meruit. et ille nō. Sed z p̄ effectum prime gratie non habet rationem misericordie gratuite q̄z illa data gratis et nō reddita pro merito. et ergo ibi q̄ potest recipiens nō assignatur tam q̄z ē digna quia nisi solum dispositionem quidam In iustificatione autem primo est gradus primo enim deus voluit primum vt infusionem spiritus vt gratia primum vt aqua significatione Secdo primo quidem sentit z dolet Tercio remittit peccatum Quarto vocatus nemo meretur. si non sentiendo et dolendo. et deinde per dolorem et consensum voluntatis meretur iustificationem

Dist xlij. Quinto methaphice Duplex ē potencia Actiua et passiua passiua nullo modo in deo. q̄z repugnat omnimode simplicitati purissime actualitati. pfecte libertati. clarissime intellectualitati. et omnino independenti entitati. Sed deus ē omnino simplex. pure actus. sume libertate. clarissime intellectualis. et omnino dependente entitate vtz xij methaphice

Sed actiua perfectissime in deo reperitur. Quia quilibet in aliquo vniuersus plures rationes factiue. talis ē potentia. proprie hoc enim solum potentiores ē q̄ oia corpora inferiora. q̄z plures rationes factiue reperiuntur in sole. si sum phm xij mete omnes formas z proprietates que ē potentia sunt in prima materia. sed in actu in primo motore. sunt enim in eo sicut in actu sumo. vt p̄z ibidem p̄ cometatorem et pgns sed in deo sunt rationes factiue

Diuina potencia sic ē actui coniuncta. cū idem sit realiter q̄ actus sui et sequitur. q̄z deus est actus. q̄ sequitur ei potencia activa. et q̄z pure. z removet ab eo potencia passiua

Dicit xlm. Nihil ipgle ē credenti ayath. xvii. dm̄ q ibi est accomoda distributiō. nō em̄ vtq fidei absolute ad oīa se extendit sic ad creaturā relata et hmōi. sī tm̄ ad ea que faciūt ad confirmatiōē fidei. ut suscitare mortuos. sanare infirmos et hmōi

Vtq Tho. Cū dr. deg non pt facē nisi qd iustū ē. hoc quod dico iustū pt intelligi pus q̄ fugi in hoc vbo. ē. a quo restringit ad standū p̄ntibus. q̄s cū hoc vbo pt et sic est fla. est em̄ sensus deg nō pt facē nisi id qd nō iustū ē. qd falsum ē. pt em̄ facē quedā qe modo nihil sunt. vt pt p̄z intelligi cū fugi cū hoc vbo pt habente vim ampliandi. q̄s hoc vbo ē. et in hoc sensu dicta. qr sic hoc nomen iustū supponit p p̄nti q fuso. nō sm̄ add determinatū tps et sic ē sensus deg nō pt facē aliquid quod nō est iustū in quocūq̄ tpe. potest ab eo fieri vt p modū vsus p̄dicit obligationes nō aliter. hoc vm̄ ē. vt dicē p̄ns simplr. vt p̄ns vt nunc. Pmo pcta est. sc̄do fla. vt dās. iste equs bn̄ vt de equo in stabulo. Si hoc vm̄ vt dicat p̄ns simplr. pmo ē falsa. si p̄sens vt nunc falsa. pe. de ti

Sacro omipotētie duo includit vnū ē illd cuius est et sic dr Richardus deus potest. quicquid posse ponē ē et in hoc tria ex cludūt. pmū rōnē. scm̄. impedimētū. et tertiū indigētia. nō em̄ pt cogi. nec pt impediri nec indiget adiutorio instrumēti tali et nāli subiecti. Scm̄ ē illa ad que est est em̄ omipotēs ad facienda. Deo dicit augn. ē ending q ois facies facty nō est ē opus q̄ de nichilo fecit quicquid fecit. nō solū mdi fabricā. sī etiā et ipam mām est etiā omps ad nichil pacienduz. q̄ nichil ē quod sibi posset inferre corruptionē Alexan.

uidā tm̄ de suo sensu gloriātes. dei potentiā sb̄ mensurā coartari conati sunt ēt

Ista est distinctio xlm̄ huius primi libri. In qua mgr ostenso. vm̄ de omipotēs deo. ostendit q̄nta possit. et tria facit. Primo adducit quasdā racones. errore quedā assimilates. Scdo subdit autoritatē. Tertio concludit veritatē. Primū facit a pmo huius distinctiōis vsq̄ ibi His at illi sic utatur. Scdm ab inde vsq̄ ibi ffateamur itaq̄ deū. Tertiū ibi ad finē distinctiōis

Vtq deus aliquid possit de potentia absoluta quod nō potest de potentia ordinata Ar q̄ nō. q deus nichil pt facē sine ordine. ergo nichil pt facē sine potentia ordinata. tz ar aliis p̄z ad Roma. xiii. que a deo sunt. ordinata sunt. ut qlibet fla. In oppm ar sic. deus pt multa facē que nunq̄ faciet. et pt meliores res facē q̄s iam fecit. sed hoc nō pt esse de potentia ordinata. ergo absoluta. ergo q̄libet. In decisiōne est tres articuli

Primus articulus Potentia dei sit infinita. Pro quo nota sm̄ Imo. Sic q̄ntitas molis penes tria attenditur. sc̄z longitudinē. latitudinē. et profunditatē. sic q̄ntitas potentie et virtutis attenditur. in longitudine duratois. in latitudine extensionis in altitudine seu profunditate vigoris. his tribus modis. dīna potentia infinita est. q. arguit tertio duratois. q. ab etno vsq̄ in etnū. et tmō extensionis q. pt infinita tm̄ spē q̄s nūo. et tertio vigoris. q. pt vigore infinito. cuius signū est q nō p̄supponit materiā. Ite q. nō requirit moram. Item q. nō requirit auxilium. siue in efficiendo. siue in removendo p̄hibens. hoc em̄ omne per se facit q̄libet volens **Cono** potentia dei ē omo infinita. p̄z ex nobili. ē. p̄m. potentia dīna pt in actū infinitū. et in aliis infinitū. zm. potentia dīna pt sup extrema in infinitū distantia vt puta sup ens et nō ens. tacendo ex nichilo. Tertio. potentia dīna est simplicissima. Scdo arguitur vtrū deus possit facē plura q̄s fecit. nō sm̄ Imo. Cum potentia dīna sit infinita

In fine distinctiōis subdit magr. Licet solus pr dicat omps a se. q. a nullo hēat oī potentiam filius et spūs scūs nō pnt dici oī potens a se. eo q̄ oī potentia alio accepta. posset tm̄ dici oīpotentes p se. et p sua nām sic oīpotentes.

Q. v. Vale vno dr. qd hēat a nā. et sm̄ sententiā nature. et sic multe creature hnt potentias nales. vt ista potentiam gnandi. et alias sic nō capti hēt. Aliquo nāliter dr potēs que inest alicui p se. tm̄ potest apparere ita q. non p aliā nām. nec dāre nec q̄rere. et hoc modo sola vta dīna dr potēs nāl. Deus at alia a deo et libalis data et libalis q̄rere nat. et adūuat. vt agat et sit dr gratuita

Quedā ē mīrtas misterie coartiua qua aliqs vel iustus facit. vt iustus patit. inuitq̄ et coarctē. De qua pōnit. Hugo. Lor vero coarctiuam habz ponēdo sm̄ motus ab aliquia prudencia et intellectu. ista nō deo nullo modo familiaritate necessitate iustitie. q. nullam legem nec legislatorē cogentē supra se habz. Alia ē mīrtas immobilitatis. q̄ mīter dr mīrtas immutabilitatis puta si aliquis ita diligeret iustitiā. et tm̄ esset inclinatus ad eā exercitiū. q. nō posset resilire ab opibus iustitie et illa necessitas iustitie si deo attribuit. hoc pt esse dupliciter. vno q. hmōi mobilitas iustitie attribuat deo pter meritū. mozē exigentia et sic q̄libet deus dicat. q. iustus iustificatus. ut illd apli. ij. thi. iiij. De reliquo repōsita ē mihi corona iustitie. quā reddet mihi in illa die. iustus iudex tm̄ mea merita attendendo. deus nichil operat ex mīrtate iustitie. Quia si secus nō pt dici necessitate iustitie dominum suum constituere debitorē. multo minus creatura creatorē pt facere debitorē. Qui em̄

non pt sufficient solue qd tenet. Ille no pt debitore gstringere eū cū tenetur ꝫ dijs ꝫ parentibus no possūt equales reddere vt dicit ꝑhs vm etiam ꝫ go. Et illud videt in nuere saluator ieiunio dicens disputat cū fe rentur oīa que p̄cepta sūt vobis dicite. Frequ quod iussisti. ꝫ seruus inutiles sumus. Alio talis immutabilitas iustie pt intelligi deo gremie, no pt meritis no strose, grā. ꝫ pt sue dīne bonitatis cō decreta. Et ille addit ur duplex vnus accipiendo decreta sūt ꝫ absolute. Alio actus decreta ꝑ nunt ī p̄nti rep ordine p̄nos oīa que deg facit opat. ꝫ nrite iustitie qz mil pt deg facere qd non decreat sua bonitas ꝫ scdo deg nihil facit ꝫ nrite iustitie, quia ordīe torig vnitas deg pt ꝙ libito voluntat immutare et ꝓgns ille idem quod nunc ē in decreto mutato rerum ordine fieret decretū ꝛ ego, ꝓpter qd dīne bonitatis tendere tia nllam nritz iustitie hīa videt. Certe istius ordinis que vides, nec respectu cuiuscūq alteri ordinis vnivsi. eo ꝙ quelzt taliū ordinū deg mutare possit, qm cuiq voluerit.

Sed cōtra omne qd fit sine iustitia ab agente voluntario. hr videtur esse inimicū, ſi deg nō pt facere inimicū. qz tūc peccaret, ergo deg nil pt facere sine iustitia et ꝓgns. omne qd facit ꝙ nrite iustitie facit ꝓco, ꝙ deg nūq facit alicq sine iustitia. qz nūq facit aḡnid sine decreto bonit sue. et sine rectitudine voluntat sue. et ideo deg nūq pt facere aliq̄ inūstu vt inde cres. qz voluntas sua verbi vel verbo decretiam ꝛ iustitia, ꝛ ideo quicq deg facit ꝛ vlt hor ē decretū ꝛ iustū ꝓpt qd Anselm. ꝓso. ij. aut ipse deo. Illud solū iustū est qd vis. in iustū vo qd no vis.

et sit causa rerū voluntaria. concredendū ē qz pt facere plura ꝓpt potiam infinitā et pauciora ꝓpt libertatē. et alia plura qz facit. Sīle ꝓpt vtrūq. qz no determinat ad certū genꝰ operū vel ad certū num. **Contra** deus potest facere plura et pauciora qz fecit. et alia preter hec que fecit. ꝓz qz nobili. Et primū Scriptura dicit. Exodi xxxij. opa dei esse ꝑfecta. intelligit de ꝑfecto in gne. non simplr. Et 2m Scriptura dicit in eccliō non ē addere nec minuere opibus dei. intelligit de additione ab alio artifice et no ab ipō. Et 3m. Vnumquodq̄ melius dixit ꝑfectum esse encū. sed nō possibile. De hoc tū vide latius dictum tho. cōtra gentiles li. ij. ca. xcv. qui de hoc distinguit sic. Ordine vtem sm quē oīa qz dīna prudentia ordinat possumus ḡsiderare duplex. 2o nodo ḡnitū ad eam a principio dependente. et ꝑ ordine deg nō pt facere. qz sic facere cōtra suam voluntatem. sicut et bonitatem. Alio mō ḡnitū ad eam. et subtilius dicit ordinem. et sic potest. vt ꝓz supra.

Tertius articulus 2o tū deg possit aliqua de potia absoluta que nō pt de potia ordinata nō. Duplr pt capi potia ordinata. 1o modo cā ordinatiua prout distinguit cōtra mordinatā et sic ordinatū dr quod ē decretum et certe eam consentaneū et ꝑ optimū mordinatū dr qd ē mendax et certe eam contrariū et sic potia ordinata ca ꝑ ut exte dit se ad omne qd dīne voluntati pt esse condecens et ḡsentaneū. Alio mō ordinatū dr. qd ē determinatū. sic dr. Ille ē ordinatus ad illud officium. et sic mordinatū dr. qd ad mil ē determinatum et sic potia ordinata dr potia cōsidata sm certū determinatum vt potia dei ordinata dr. inquantū refert ad esse. sub certa mensura ꝑfectionis. secuꝰ qua rem aliquā in esse ꝓducendā ita voluit disponere qz nec maiorē nec minorē nec aliter disponere voluit.

Contra Capiendo potiam ordinatā scdo mō. no oīa qe deg potest per potiam. pt ꝙ potentia ordinata. ꝓz qz deg pt per potiam absolutā plures modos facere. et sīle pt omnes iam in ꝓxia existentes sic pō ꝓprie nature dimittere qz fiat pertransibles et possit finaliter nullum saluare quos saluabit. Sīle posset Iudeū ꝛ omnes diabolos saluare. ſ hoc nō pt de potia determinata h aut hoc possit. ꝓz ꝙ hoc. nullam implicat contradictō. nec est sibi magis difficile dimittere prima eorū. qm quantumcūq primum viatorem. nec magis difficile illi conferre gram. qua nunc merentē. qm qz dat gram alteri meretī vtra etna. igit qlio vera. Et ꝑm Capiendo potiam ordinatā primo. nihil deg pt facere de potia absoluta. qm illud possit facere de potia ordinata. ꝓz qz quicq deg pt facere. hoc tradit sub potia ordinata sit capiendo potiam ordinatā. ideo qz nihil pt facere. nisi id qd est vel pt esse decens et certe eam consentaneū. cui nō possit malla facere. igit ꝛ. Et 2m Capiendo potiam ordinatā scdo. presentia et futura tradit sub potia dei ordinata. ꝓz qz illa sola in certo nūo. ponderat et mensura faciendo disponit. Et tm̄ contingit parere. deū hominem fieri, deū pati, homines resurgere fuit possibile de potia ordinata. ꝓz qz oīa illa determinate sic disposuit. ergo ꝛ. Et q̄tū. Alio ē vera ad intentū contentus tertie. Ad argumentū ꝓz ex dictis quid sit dicendū

cōtra. Saluare illos qui sunt in inferno nō ē iustitie ſ magis contra iustitiā vindicte. Sed sic legit ad litteram beati Gregorii. dns Trajanū ipatorē idolatrā. ꝛ ob hoc in infernū damnatū ab inferis resuscitauit, et vite restituit, ergo videt qz no agat de nrite iustitie. Dīm qz ide ē de Trajano q forte ꝓz ccc annos fuisset et de illis qui ꝓ vnū die suscitati sūt. De quibꝰ enim dīm ē qz no finaliter condemnati erāt, prosiciebat. nō deg eos p̄hibēdo scelera p̄ mia libando ꝛ vite restituendos. et qz habilitate bonitatis sue venia gratuit, qz nullā etnā penā meruissent nō eā simpliciter de ipsis ī quem solū peccatū venit et liberauit remittē pt sine vllig offensa. Et de alio iudice qui punire ḡt culpam in aliud pt in rē publicā vel in deū ḡ missa. bñ et penā remittere videtur no pt

vnc illud restat discutiendū ꝛ

Ista ē dist. xlviij huius primi libri. In qua magr postq̄ ondit qm̄ta deus possit. ostendit qualia possit. Et tria facit. Nam primo inqrit An deus possit facere res meliores qz facit. Secundo An possit eas facere meliori mō qz facit. Tertio An mō possit ea que olim potuit. Primū facit a p̄no dist. vsq; ibi ꝓ h cōsidandū. Secm ab inde vsq; ibi ptea qz solz. Tertium vsq ad finem dist.

An deus ꝑ ꝑm meliorē
facere potuisset dm. Sph
ritur posset ung loq d xpo
primo qntū ad vnionem
sic deg nō potuit plg dare
qz deg dedit infinitū bonū
Sedo qntū ad gram sin
gularis psone. sic ung dare
plus potuerit psona tn
tapoꝛ nō fuit. ergo qz ta
paritas cōplet ꝑ illū modū
tū sit gra pleng. Tertio
mō qno ad ꝓportes nature
sic deg plus dare potuit et
nāt retrahē. sic et nūc plu
ra ḡzt. vt imortalitatē et
similia. ꝛ ille modꝰ nō eāt
saluti nre cōgruꝰ. nūqꝛ
em salꝰ potuisset ꝑ sbam
trovere uptibilez z imoꝛle
tu reparari sic ꝑ mortem
et passionē eius reparata ē

De btū ꝙgnīe ē loq qntū
tū ad tres gdiones. ſ qntū
tū ad gram ꝓpcōz. qntū
tū ad gram unionis et
et qntū ad nām Si qntū
tū ad gre ꝓpcōz ꝓdt. sic
qz fuit mē dei. qꝰ mīl
melig cogitari ꝓt. z mē
nobilissimi filij. sic tāta
bonitē dignitatē ḡnīt qz
nulla mē amplig capē
potuit. Si em ob creatu
re. qntūcūqꝛ ascenderet
in gradibꝰ nobilitatis. es
sent pncēs ob debitū
dare reuēntiā mīi dei.
Si at loqmur qntū ad
gram unionis. tm ha
buit. qntū pura creatura
hūana qne filū dei
pē potuit. Si qntū ad
nālia. optima ḡnīt fm
qꝰ gpetes fuit. simplr tn
meliora potuit verpē et
deg dare.

Nunc ꝓt deg quēdo po
tuit. ſ potuit incarnari
ri. ergo potest incarnari
ḥt falsa figura dictionis.
qz quid mutat in quidd
res em cadūt sub dīa
ꝓdicam. ꝓt deg dicam ꝓpe
Et ergo tū argumt ꝓce
dendo ad ꝓpale. mutatur
quid in quidd.

Utrū deus singulas vniūsi ꝓtes possit facere
meliores Et ar qꝰ nō per Aug. super Gen. Si bona fa
cere nō posset. nulla esset potā. si posset et nollet. essz ma
gna invidia. sed nulla in deo invidia. sic dicit plato in thi
meo. qꝰ ab optimo oīs invidia denegata ē. ideo vnituiqꝛ qn
tū capē potuerat dedit. tū ergo nulla creatura plg capē potu
erat. nulla melior fieri potuit. ꝙd qstio fla. In optim est
Aug. sup Genesi. Potuit deg facē talē hoīem qꝰ nec peca
re vellet nec posset. et si tlem fecisset. qs eū dubitat meli
orem fuisse. Et sic hō potuit fieri melior. et sic quelꝫt res
ꝙd qstio vera. Pro decisione nota. ꝙres meliores fieri ꝓt
intelligi dupliciter. Uno modo simplr in se Alio ꝓm modū siue or
dinē se hēndi Si simplr no sic dupliciter. aut essentialr aut accide
talr Si essentialr sz in ordine ad finē in quē ordinant. sic
res nō ꝓnt esse meliores. qz nō ꝓnt in meliorē ordinari finē
qꝰ ordinate sūt. Ordinate em sūt oīa res sūma sapīa t deū
qui est vltīg et optīg finis oīm. Si accidentalr. sic possunt
melig ordinari z meliorē ordinē ꝙsequi. et hīc ordo ē rez ad m
vicē. ꝓm em qꝰ bonitas vniuersi creasceret. ꝓm hoc ordo earū
ad invicē creasceret. z ordo earū melior ad finē fieri posset.
qz deqnto maiorē bonitem habēret. de tanto mayꝰ similes fi
ni essent. et magis ac magis fini appmāzent. Si primo. hoc
dupliciter Aut essentialr aut accidentalr Si essentialr. sic qlꝫt re
creata deg meliorē facē potuit. ſz nō eandē. qz sic vnitas ad
dita. mutat speciē nūi. sic ḡdo bonitas essentialr additꝰ. imu
tat essentiā. Propter qđ diffō rei per ꝓpm vlr. melīare cō
patē nūō. qz vnig differētie additō mutatr. ꝓfectio em essen
tialr rei z specifica determinata ē ad talē ꝓfectōm. quā nō ꝓt
excedē. nec ꝑ augmentū. nec ꝑ diminutū. Illa at determinatio
cōsistit i indiuisibili. ita qꝰ nihil ꝓfectōis essentialr ꝓt sibi
addi nec minui. manēte eadē spē Si accidentalr. sic deg vna
qualīqꝫ rē eandē nūō meliorē facē potuit. ꝙō qz nulli rei deus
tm contulit. de his que rem accidentalr ꝓficiūt. quin posset
plus cōferre sine rei mutatiōne **Contra prīa** Quo ad ꝓmū
essentialē rerū in speciē. nō potuit deg meliores facē qꝫ forīt
manētibus eisdem rebus. in suis speciebus. ꝓzt et nōbili. C. primū
Potuit deg creare alias res. seu species nullas ꝓfectiores. essentia
qꝫ iste sunt quas creat. ꝓzt qz sic deg nō fuit limitatus ad
producendas speciē vniuersi. qn potuisset ferisse ꝓfectiores. sic
non est limitatus. quin posset aliū modū facē. multo ꝓfe
ctiorē qꝫ sit iste. et qualīt ei⁹ speciē ꝓfectiorē qlꝫt speciē illig
que est C. sedm. Istud vniuersū in sua specifica z essentiali
ꝓfectiōe cētu ꝓfectū qꝰ nō ꝓt esse ꝓfectig. manēte eoꝝ vni
uerso et trīū oīa individua eiusqꝫ speciei. sic equaat ꝓfectio
essentialr. qz i quolꝫt individuo ē ꝓfectio essentialr sue speci
alioqn nō essent essentialr eiusdē speciei C. qrtum Alia xpi nō
ē essentialr ꝓfectior aīe iude et antixpi. ꝓzt qz sūt eiusdem
speciei essentialr. ergo vna nō excedit aliā in ꝓfectiōe essentiali
Tertia cōclusio Quo ad ꝓfectiōem accidentalem deg qualīt re
ꝓt facē meliorē. ꝓzt. qz nulli creaturē deg tm contulit.
et ꝓferit ipam accidentalr. qn ꝑig posset cōferre. ergo qđ
vera. C. ꝑm Deus sue creaturē bonitatē accidentalē potuit ad
dere. C. 2m. Quelꝫt creatura mihi tā a ꝑte dei qꝫ a ꝑte
sui ꝓt melior fieri. C. tertiū Alia xpi fuit et ē ꝓfectior ac
cidentalr aīe Jude et antixpi. **Quarta cōclusio** Quo ad mo
dum se habendi rerū essentialē. nō potuit deg res facē
meliores. ꝓzt ex nōbili. qz spes nō poterat in meliorē
finē ordinari qꝫ sūt ordinate. qz ordinate sūt in deū. qui ē
sūmū bonū. et finis melior ipsi deo esse nō ꝓt. et dicit
nōnter. modos essendi. qz si hēt fieri ꝑ gradatas accidentis
lium fieri posset. manēte eoꝝ vnīsō. z ꝑfectā ꝓtē

am de voluntate dei aliqd pro scho nī imbecilitate dām est 7 ista 2 distinctio xlv huiꝰ primi libri In qua magr̄ postq̄s egit d' stia dei et de eis poīa . Inuipt agere d' eis voluītate et ea hor tria facit Nā primo ostendit qd sit voluītas dei . 2do qd possit Tercio quot modis accipit . Primū facit a pn̄o dist . vsq; ibi his itaq; sume - 2do m ab inde vsq; ibi . hic nō ē p̄tēnd ū Tertiū vsq; ad finē distinctionis

Circa primū sola voluītas dīna sit oīm creatoz cā

Et arg ꝯ nō . Nā Hugo de scto victore dr̄ voluītas mouet stiā dispomit . poīa creatur . ergo poīa imediatē se habz ad effectū , ergo magis ē dr̄ dici causa . In oppm ē psalista Oīa quecūq; voluit fecit ꝛc Et p meum hic in ista distinctiōe ergo qđ va . Pro decisiōne nō . Voluītas ē duo . scz bn̄placi ti et sigm . Bn̄placiti ē deꝰ prout gplacz sibi in aliq̄ . Sigmi ē signū sue voluītatis Et sic dupl̄ . vt ꝛctu p̄ceptiū vt futu roz Si p̄ceptiū . hoc dupl̄ . vt bonoz . et sic ē opatiō . vt ma loꝝ et sic ē p̄missiō Si futuroz . hoc dupl̄ . vt bonoz . vt ma loz Si bonoz et sic vt ꝛctu eoz que sūt nr̄itatis , et sic ē p̄cep tum . vt eoz que sūt supererogatiōis , et sic ē cōsiliū Si maloz et sic est prohibitio Ordō nō m̄ Innocen . Tres st̄ gdus in deo q̄b oīa opat̄ scz stiā . poīa et voluītas . Harū duo gdi cōnū sola voluītas determinat ad hoc vt ad illd' opand . Et sola mouet scz inclinat ad opandū . Nā stiā et poīa ad hūt se ad multa indeterminate . Non sola voluītas ponit effectū , ideo q̄uis tā stiā q̄z poīa sit ꝛctū causa . tñ voluītati magis appat̄ ꝛctū causalitas Tertio nō . m̄ phm ij methāce . In causis non ē p̄cessus in infinitū . ideo dat̄ p̄ma causa oīm . Et hoc est deus glosus . q̄ est causa et nō effectus , oīa at alia et si sunt causa . sūt tñ effectus p̄me cause Contra p̄ma Colg deus ē causa oīm creatuaz . pz ex nobli . Et p̄mū . Aliq̄ cā ē oīm creaturaz Et cm . Nulla creatura ē causa oīm creatoz . Et ter tiū Aliqua ē causa sim plr̄ que nō ē effectus Contra 2da Deus vt stiens volens et potens ē cā oīm . pz q nra ratio saltz deꝰ z potest z vult et sit effectū p̄ducere . ergo a effectus actu p̄ducat . Et ego . Nec scit nec pt nec vult a effectū p̄duci ergo nō ē pgle a effectū p̄duci . 2z . q causa sufficiens ē qua posita ponit effectus . et qua remota removet et effectus . Et p̄mū . Deꝰ vt stiens nō est cā oīm . pz q deꝰ sub ratiōe stientis pz se indifferenter ad bonū z ad malū . si maloz nō ē cā . ꝛc Et scdm - deꝰ vt potens nō ē cā oīm creaturaz . Sed arg . q deꝰ sub ratiōe potētis pz se eoꝝ nō ꝛctu oīm possibiliū p ea fieri sit respectu eoz que facit . et tñ nō ē cā oīm possibiliū Et tam deꝰ sub ratiōe solius voluītatis . nō ē cā sufficiens oīm extra se existentiū . 2dō q deꝰ vt stiens . potens . et volens ē cā sufficiens oīm extra se existentiū . Tertio enim sequit . deꝰ sit . pf . et vult . a effectū p̄duci . ergo a effectus produat , et p oppm nec sit nec pt nec vult a ꝛ effectū p̄duci . ergo nō ē pgle a p̄duci Et . q̄tū deꝰ vt volens . principaliꝰ ē cā . q̄z vt stiens et potens . q nō que cūq; deꝰ sit vl pt p̄ducat . sz quecūq; vult p̄ducere p̄duxit Contra tertia Sola voluītas bn̄placiti in deo ē cā oīm creatuaz

uta q̄ oē ptes eiꝰ p̄ortionabiliter meliorarēt Et p̄mū . In ordine rerū oīa sūt ordinata in deū . Et scdm - Deus ē finis oīm rerū Et tertiū oīa agūt finaliter propt̄ deū . Et q̄tū - q̄tio est distinguēda . et argumēta laborāt p̄o gelombg

cui sit sigm aliq̄ actus p̄ceptū . sic p̄ceptū fa ctū abrahe de filio im molando . sigm erat nō q̄ vellz illud absolute fieri , sz ea ad faciēdū ꝑparari . et p hoc eiꝰ obediam manifestari Et sicsic - q̄ste sigm erat p̄ceptū abrahe fuit vnū , fuit enim signū voluītatis dei . licz nō fuerit actus illius . tñ tria aliquid ꝙsequēs illū . Nā p̄ceptū quoddā ē mistura vt ē illd' nemi q̄ dicit beate Aliud ē p̄bare vt illd' de . imo laudare ipsa ac benedicere . Aliud ē actus vt illud honora p̄cem z misce Aliud remissiōis vt ibi quath xx Ad duo tria respōdeō p̄cepta vobis mo ises

volt oēs hoīes sal/
uos fieri sz volūtate
ante · sz dando auxilia
gr̄a · vt ait̄ Ignat⁹
et liberū arbitriū · ſ nō
gſequēte / sz dando auxilia
vt̄e · g tm faciēte · adiu/
uante et p̄ficiēte q̄ bñ
ordinat⁹ ad gl̄am

Aug · in li · de vocatōne
gent̄ ponit exēm · Si eſt
vnus ſolus mḡr i ciuitate
q̄ docet puerōs · poſſ dici
Iſte mḡr docz oēs pue/
ros huius ciuitat̄ · nō q̄
oēs docēt⁹ · ſ ſit q̄ nul/
lus docet⁹ niſi q̄ docet⁹ ab
ipo · ſic hic · volt oēs ho/
mines saluos fieri

Cōn ſi deus volt oēs hoīes
saluos fieri · tut⁹ oēs sal/
uabūt⁹ · q̄d ē cōn illud
Ierm Aeta ē via qe duit
ad regnū · ut Si dr̄ q volt
volūtate gdignata · nō
absoluta · cōn · volūtas
gdignata ē p̄fecta · ſ nil
p̄fectū ē deo attribuendū
Ad p̄mū dr̄m q̄ ſm da/
maſcenū · vbi ap̄le intel/
ligit⁹ de volūtate antecē/
te · nō gſequēte · Sz ſm
Aug · in enchi · intelligē/
de gñte · dñs exponit ea
dupliciter · bono⁹ vt ſit dist⁹
buēs accomoda ſev acco/
modata · ſic ſolemꝰ dicit⁹
oīs q̄ timet in mari · v.
oēs qui ē in mari · ita deꝰ
volt oēs hoīes saluos fie/
ri quos volt saluare · Alio
exponūt ea vt ſit distributio
p̄ gradib⁹ ſingulor⁹ · et nō
p̄ oībus ſingulis generis · vt
ſit ſensus deꝰ volt omnes
hoīes saluos fieri · i. de
quolz gradu aliq̄ saluā/
but · vt pagani Iudei
et xp̄iani · ſm tria gradꝰ
ſtatuū · qr̄ de q̄libz cōditi/
one hoīm · aliquos p̄de/
stinat ad vitā · et
ita aliquos de ma: An
ribꝰ · feminei ſexꝰ · pau/
peribꝰ · diuitibꝰ · de q̄libz
linguis aliquos · et nō
p̄ ſingulis generis · damaſ/
cenꝰ vō aliter ea de vo/
luntate antecedente · voluntas
dei ē diuꝝ sz actūs z gñs
et hoc gtingit nō ex ali/
qua diuersitate voluntat⁹
dei · ſz p̄t diuersitatē rōnis
ipōrū volitōrū · p̄t em
in vnoquoq hoīe cōſi/
derari nā eius et alie creā/
ture ipōrū · vt q̄ ē voles
et q̄rat̄ ſe ad saluti
ſuā / vt etiā repugnās
et cōtrarie agens · Si er/
go ē hoīe tm nā ipius

c. p̄mū · Volūtas ſigni nō ē causa oīm creaturaꝝ · c. 2m Sola
volūtas dei bñplaciti implet⁹ · c. 3tiū · Volūtas ſigni dei non
impletur · c. q̄rtū · q̄stio ē ba · p̄t q̄ grōn tria Ad argūtū 2m
dct⁹ · q̄ nō sola poēa p̄ se accepta · ſ iuncta volūtati creāntis

Ic oritur q̄stio · dictū est em in suppo
ribꝰ ꝛc Iſta est distinctio xlvi huius p̄mi libri In
qua postq̄ ostensū ē quid teneāt sit de volūtate dei
ſcd̄m se · gnāter ostendit mḡr q̄d teneāt sit de volūtate · gn̄tum
ad ipm̄ effectū et tria facit · Nā p̄mo ondit effectū dine volū/
tatis respectu bonoꝝ · Scdo facit idē de malis · Tertio subdit de
terminatōm quarūdā auctoritatū · p̄mū facit a p̄no dist · huius
vsq̄ ibi Ideo q̄ tu cōſtet · Scdm vsq̄ ibi et vō Aug · Tertiū vō
ab inde · vsq̄ ad finē distinctionis

v · mala velle fieri repugnat rectissime dei voluntati et ar̄ q̄ sit per aug · in Enchiridion dicente
Nihil fit nisi omnipotens fieri velit vel sinendo vt fiat · vel ipse
faciendo · ergo tū mala fiāt · deus volt mala fieri · igit⁹ q̄stio ta
In oppm̄ ar̄ per Aug · libro lxxxiii q̄stionū dicte · Ide ē fieri
deo auctore · q̄d deo volente · sed mala nō fiunt deo auctore ·
ergo nec deo volēte · igit⁹ q̄stio fla · In derisionem erunt tres ar̄li

p̄mg arturg de quesito · sz An deus velit mala · p̄o quo
notā ſm Imo · deus nō volt mala · nec volt fieri vel esse · si
tm̄ fiunt · volt ea ordinare in bonū · vt sint occasiones bonorum
alia enim fieri bonū p̄t cōparatōm mali ad subitum · etc mala ſt⁹
Alio⁹ dicit cōparatōm ad bonū / et sic mala fieri ē bonū Sed nota
Oīe volibile est vel p̄ se vt patibile · Volibile per se ē q̄d in se
habet rationem bonī · scdm quā voluntas · p̄t illud velut bonū ap/
prehendē · et in ipo delectari · aut sibi in eo cōplacē · Volibile
vō patibile · ē in quo nō ſm se est vel apparet rationem bonī · ſm quā
voluntas illa apphendit · tangit confertes ad aliquē finē · sic est
potio amara bona infirmo · et pectō mercūrium in mare · tpe tē/
pestatis · malū vō nec ē bonū p̄ se nec patibile · igit⁹ nullo a deo
volibile · **Contra** Licet impossibile sit deū velle malū culpe ·
si tm̄ fiat · illud deus in melius ordinare scit · p̄t q̄ oē malū
culpe deus cognoscit sub ōi rationē · qua malū nō habet aliquā
rationem bonī · igit⁹ ꝛc · tia · Impiū est volentē velle · nisi in
volibile appareat aliq̄ ratio bonī · c. p̄mū · Malū culpe sub ōi
ratiōne qua malum / obicit⁹ voluntati dine · c. 2m malū culpe vt
tale · nullo⁹ a deo ē volibile · c. 3m · malū culpe nec p̄ se · nec
patibile p̄t deus velle · c. q̄rtū · mala velle fieri · repugnat re/
ctissime dei voluntati · c. quintū malā fiunt que deus nō volt fieri
c. sextū malū qd̄ fit cōtra deū · deus ordinat in bonū · et hoc soli
deo conuenit **Scdo arguitur** deus iuste p̄mittit mala fieri nō
ſm Imo · 2m⁹ deus mala nō facit · tm̄ iuste ea fieri per/
mittit · tā iustitia que est exigentia meritorum · tā siue de digno
siue de gratuito · de condigno inquātū de pcto in pcm̄ veniē
p̄mittit · de cōgruo inquātū voluntate p̄mo peccātē subtrahi p̄mit/
tit siue relinquit · qm̄ ex iustitia que ē exigentia dine bonitatis
et i cōparatōne ad malos · inquātū eos ad penitentiā expectando
diutius viuere in sua libertate p̄mittit et in cōparatōne ad bonos
inquātū eis de malis bona elicit **Con⁹** Etsi deus mala nō faci/
at · tm̄ iuste ea fieri permittit · p̄t ex nobilī · c. ſm Iustitia
dei exigit q̄ deus mala fieri p̄mittit · c. 2m Minus mala non
detrahant bonitatē dei · tm̄ ea fieri p̄mittit · et ex ipis maiora
bona elicit · c. 3m · Licet deus possit mala p̄hibere · tm̄ iuste ea
fieri p̄mittit · q̄ ex ipis maiora bona elicit **Tertio arguitur**
An mala fieri sit bonū faciēti Nota bonū alicui vel expedies
dupliciter p̄t dici · s. p̄ se vel malē · et simp̄r̄ p̄ accidens occasionaliter

considēt⁹ equaliter bo/
nū est omnes homines
saluari · q̄ ob quem/
libet in nā humana
et tm̄ ex bonū sit vo/
lutū a deo · hoc erit
deus volt · et hoc tm̄
volūtas anīs · q̄ oēs
hoīes saluos fieri
volt · ſm̄ damaſcenum
et hmōi volūtas effica
ē ipse ordo nē i finē
saluti · et p̄motiua
in finē · oībus gratis
p̄ſita tā nāliaq̄ gra
tuita · sicut ponunt
nāles · p̄cepta legis
et hmōi · Cōſiderate
ad oībus actūs stantes
p̄ne · sic nō inuenit⁹
de oībus bonis · q̄ ſa
luent · bonū em ē
eēs qui ſe p̄parat et
cōſentit saluari p̄
largitate gr̄e dine ·
nolente vō et resiſtē/
te nō ē bonū saluari
q̄ iuſtū ē · et q̄ hoc
mō ſe hēt ad q̄d ad hoc
q̄ sit volūtā a deo · sic
ſe hēt ad hoc q̄ sit
bonū · ideo istū hoīem
sub iſtis gdicionibus
gſidatū · nō volt deus
saluare · ſ tm̄ istum
qui ē voles z cōſen/
tiens · et hoc dr̄ volū/
tas gſequēs · eo q̄ pre
ſupponit p̄ſciam operis
nō tāq̄ tam volūtas
ſed q̄ rationē volibi/
lis · 8 · v · dr̄ q volū/
tas anīs ē ordinare
natue in finē · sui
ſm̄ poēas nāles ſi/
bi a deo datas z p̄ce/
ta ſm̄ que q̄s potest
deū cognoscere et ei
adhereē · Sz q̄nīs q̄
volt dare ſalutē ei
que p̄sciuit saluāb

Ergdig · Sed̄m nam
quāna deus volt oēs
hoīes saluos fieri
oībus em̄ dedit nāz or/
dinatā ad vitā etnāl
Sz nō volt ſm̄ q̄ vo/
luntas nāz coopat⁹ hā
q̄busdā coopat⁹ per
gr̄am / q̄busdā non
coopat⁹ · ſic vt respi/
ciat nām dr̄ anīe · vt
respiciat p̄sonā q̄na
tuat dādo gr̄az · de
volūtas gñs · et or/
dinare nē dr̄ volla⁹
querēdū i nā · ſi
volūtas gñs · vollaꝰ
auxilium ſpāle · vt
hēre gr̄az z operari
ſm illam

2o lutas ãnẽ dr qa quis vlt aliquid absolute · Cosequẽs at qa vlt aliquis ꝙsidat circũstãtijs z gdiõ mibꝫ ptinẽtibꝫ · P̃mo iudex ciuitatis vlt ob ciues viue, ipius st̃ mcb' ciuitatis Si tñ aliq ꝙsidet vt fiat vt hostida · sic nõ vlt eũ viue · qz nõ ẽ bonũ · si mori · eo qz turbat bonũ gnẽ ltor mo · deꝫ vlt oĩes homes saluos fieri · mqtũ st̃ homes · ipiꝫ tra pares · p victoriã z a mozt · Consideãt tñ gdiõibꝫ p̃sonꝫ sm quas aliqui st̃ iusti aliq̃ p̃fectꝰ · sic vlt sm ozdines sue iustitie aliquos saluos fieri aliqs dãnari · d bi scies q volũtas fiat sup rebꝰ sm qd ĩ se sunt · et ideo illd' si st̃ vlt qd' vlt · fiat christit in ze sm suas gdiões et testamẽtas · ideo volũtas ꝙsequit ẽ volũtas sm dicta · ãnẽ vo sm qd ptinet qd' ab aliqbꝫ vel tentas notabile

Et sm quid · p̃mo malũ nũqz ẽ bonũ facieti · 2do pt ee bonũ facieti · Circa qd' nota Aliqd ẽ bonũ qdrupl̃ · p̃mo ĩ se et illi cui fit · si nõ facieti · vt dae elemosina ppt̃ vana glam · 2do in se et facieti · sed nõ ei cui fit vt pdicue' vitate nõ obdieti · 3tio in se z facieti et ei cui fit · vt pdicare credenti · 4to ner in se ner facienti · sed qz valet ad aliud · et sic est bonũ occasionaliter vt malũ culpe · **Contra** Licet malũ non est bonũ facieti per se et simplr · est tñ sibi bonũ pacies · sm qp pzt qz nobili ꝙdã p̃m · qz auerti a sũmo bono · nlli pt esse bonũ · sed malũ ẽ auersio a sũmo bono · ergo nlli est bonũ · p̃tea nõ est malũ nisi quia nocet · vt dicit Aug · ner noceret nisi qz adimit · ergo si ẽ malũ semp nocet et adimit aliqd facienti ergo nõ ẽ bonũ ei si p̃uacet bono · 2cõ sdi · qz tasg in p̃tm aliqñ fit occasio humilitatis et penitẽtie · Unde dicit Augu. xiii de ci · dei · et ad idẽ Grego · xii moraliũ Audeo dicẽ · expedire superbum tradi in aliqd magnũ p̃tm · vt ita sibi displiceat · qui sibi ĩã placendo cecidat · Salubriter em sibi pertus displiceat qm fleuit · qm ante placuerat qm p̃supsit · ℟ p̃m Malũ etsi nõ ẽ ĩã bonũ · ẽ tñ occasio bonũ · ℟ sdm p̃destinatos et diligẽtibꝫ deũ etiã p̃ãta que gmittut cooperant in bonũ · ℟ 3m 2o ire tutes ad salutẽ ncãrie · gnant ex vitijs occasionaliter · ℟ qtũ · qtio ẽ va · pzt ex grõ p̃ma · et p̃pue ex eig tozo · qto Ad argumẽtũ rndetur · Augꝰ loqt ibi de volũtate in gnali sic sicut vt bñplaciti ẽ

Olũtas quippe dei semper efficax est vt fiat ome qd̃ velit · et nihil fiat qd̃ nõ

Ista ẽ distinctio xlvij · huig p̃mi libri · In qua magr̃ postqz egit de quibusdã · que dine volũtatis effectũ videt impedire Agit de dine volũtate effectui adimplendo · et tria facit Nã p̃mo ostendit qp volũtas dei semp implet · 2do subdit qp etiã implet quo ad eos a qbꝫ queritur impugnat · 3tio concludit qp deꝫ diuino modo sm eã p̃cipit · p̃mũ facit a p̃mo dist · usqz ibi · qnulta em sunt cõtra eig p̃cepta · 2dm ab inde usqz ibi ex p̃dictis liquet · 3tiũ vo ab inde usqz ad finẽ dist ·

P̃mo · voluntas dñi bñplaciti ipleat in oĩbus semper et infallibiliter Et ar qp nõ deꝫ volũtate bñplaciti vult oĩes homines saluos fieri · qz nõ ẽ acceptor p̃sonarum et illa volũtas nũqz implebit · ignt qdam · In oppm ar sic Nihil pt impedire dinã volũtatẽ · et nihil pt resistere dine volũtati · quin necẽ sit quicqz deꝫ pt · et vlt esse · statim seq̃ tur pomi messe · ignt qdam va · In decisionẽ erunt tres articuli

Primus articulus vtrũ volũtas dei bñplaciti semp impleatur Pro quo nota sm Damascenũ · et gnaliter oĩes doctores duplex est volũtas dei scz bñplaciti et signi · Voluntas bñplaciti ẽ ipa dina essentia · ꝙsidata p modos determinate et actualiter placentie ad creaturã · Et hec est duplex scz antecedens et gnis · Voluntas antecedens · respicit naturẽ ordinatam in finẽ · put a deo tradita est · Et sic effectus eius ẽ ordo naturalis in finẽ p potias naturales sibi datas et p̃cepta gnia · est ergo hec volũtas ipa dona siue munera qbꝫ deꝫ homiem ordinat ad salutẽ · sic qz creat hominem ad imaginẽ suã · dando illi intellectũ et rationẽ · Voluntas vo ꝙsequens respicit ordinem psone put libero arbitrio suo vt alieno in finẽ dispositi ẽ · cuius effectus ẽ ordinatio psone in finẽ per spalia merita · Et sic voluntas ꝙsequens ẽ

Thõ · Int̃ tas patrias quedã ẽ que aliqs operat nõ tñ ptingit eig opatũ vsqz ad effectũ · si ad aliquid effectui quãtũ · et sic mala fieri ẽ p̃ tas patrias boni · sic pzt qp p̃seruãd tranq̃llitatem fid atti · gnt patriam martiz · si crucinatus corporis qd ẽ materia patie · Et tat tã ꝑtinet ad occasio · bñ tñ se gnit · qp mala fieri sit bonũ · qz vnũ cõtrariorum pt patrias esse tã alterius sic frigus patrias calefactibile vt in viii phiz dr

Mala cpitat ad bonũ z corroborat ad bonũ · Sic em aqa calida forcius ygelat qz dũ resistit vigorat vbi gracia · sic malũ occasionaliter iritat ad bonũ · et dũ ꝙ malo resistit et p̃ualet vbi gracia tur vigorat z fortificat

Aug · Malũ suo loco positũ eminentius bonũ tornedat · ppt ergo bonorum plenitudinẽ deꝫ mala fieri p̃mittit · bonũ em dũ cõparat ad mala magis placet · laudabiliora sunt · pulchriora exsistũt nã si malũ nõ esset · esset pulchritudo absoluta · Ipso ergo malo existe accresit sibi pulchritudo gpata · qz gparatorum mali oppositi clarius eluescit · Alia tã mala ẽ vt eis bona puemiat vtilitatibꝫ mat · bene vtitur malicia Jude zedecroni p̃fint · et diabolꝰ tẽtamenta sctis cooperant in bonũ

Alex de ha · de recto natu trui dñs ꝓpter tacẽ et tñ clamat dr qz iste in p̃no p̃hibitorũ nisi tacẽ tenebat · si tñ inspirante deo tñ intellexit p̃hibitionis et futura vbilitatez clamat

dzñt cõtra pt · Quia illd' dr fieri cõtra voluntatem dei gn fieret aliquid tuig oppm deꝫ velle · sic si deꝫ vellet illũ saluari z dãnari · si illd' dr p̃ter ea fieri qd' fit z tñ ner ipm nec eig oppm velle deus · sic ẽ illd' qd' subest cõsilio · datur ꝙsiliũ de illo · si fit oppm dr fieri p̃ voluntatẽ dei qz de illo qd' ꝙsilium nõ ẽ volũtas dei simplr

ipa volūtas dīna ꝓnout finaliꝫ sibi ꝙplacet in aliq̄ ad salutē
velle ygit deū volūtate antecedēte nō ē aliud nisi deū cōferre
alicui talia ꝙ que dignū ad salutē. lūz nō sequat salꝫ in effectū
Sed velle gnāter nō ē aliud nisi alicui actualr cōferre salutem
et ista semp impletur. qr ista solū vult ꝑdestinatos saluos
fieri. pīma aūt nō. qr ista vult oēs hoies saluos fieri non
simplr et prise. sed mqntū in deo ē. sz si assint debite ḡdi-
tones ex parte voliti. Voluntas signi est signū dine volūtatis
Contrā Et si volūtas dei bnplaciti aīs nō semp impletur
voluntas tn gnis implet in oib⁹ semp et infallibilr. pzt qr nobti
ē. pm. Effectus ꝙrig et imediatꝫ volūtatis gnālis est salutio
actuat. ē. zm. Effectus ꝙrig et imediatꝫ volūtatꝫ aīntedēte
ē saluatō potencialis. ē. zm. Voluntas gnis semp impletur
de nēcitate gnie. nō ḡsequēs. vt si deus vult volūtate ḡsequte
a. saluare. a. saluabit. ē. qntū Voluntas aīs nō sp impletur
ner de nēcitate gnie. siue gnāte. Sedus arti⁹ vtr voluntas
signi semp impleatur. p⁹o quo ponit ista grō. Licet voluntas
signi sp implet. ꝑm id qd deꝰ vult. in tali signo significari. nō
tn semp impletur. ꝑm id qd videt ad extra fraze. pīma ꝑs
pzt. qr illud qd deus vult in signo. hoc vult volūtate simple
vel bnplaciti. si volūtas bnplaciti sp implet. qr quicq vult
deus esse. hoc ē. et quicq vult deꝰ nō vult esse. hoc non est.
Scda ꝑs pzt de mlīs ꝑceptis. et ꝓpue de ꝑcepto facto
Abrahe de īmolatōn filij. et silr de cōsilijs et ꝓhibitis mibꝫ
ē. pmū. Aīntūtuq vult deꝰ in ꝑceptis cōsilijs. ꝓhibitis mibus
voluntate signi effici et bnplaciti. tn impletur ab his. quibꝫ
ꝓcipit. cōsilit. et ꝓhibetur. ē. scdm. In precepto facto Ab
rahe de īmolatōn filij. ꝑceptū vt ꝑceptū sz probatōis fuit
impletū. pzt qr in tali deꝰ noluit qd sic sonuit adextra iple-
tati probaretur. impleta est. ergo voluntas dei. non quo ad id
quod sonabat extius sz occisio filij. sed quo ad id quod latebat
intus. et a deo fuit volitū. sz obedientia abrahe. Sic etiam
in alijs volūtatibꝫ sig. que etiā implent quo ad aliqd quod ē
volitū a deo volūtate bnplaciti circa qd nonꝫ. Duplex ē pre-
ceptū s probatōis z ꝓcutōis. In precepto probatōis sig fiu-
mus. quod fieri nolumꝰ. sed tn experimētū quūmꝰ. In precepto
ꝓcutōis ostendimꝰ qd fieri volumꝰ. In precepto probatōis
est solū voluntas de ꝓparatōn ad actū solū. et nō de actu ꝑpetro
In precepto ꝓcutōis est volūtas de implemtōn actꝰ in precepto
ergo abrahe deus volebat solū vt ꝓpararet filiū suū ad īmolandū
nō q īmolasset eū. qd et fctm est. ē. zm. Oīs volūtas dei qui-
est volūtas dei implet. Tertius arti⁹ vtrū id qd fit cōn
cōn volūtate signi obsequit ei. Nota ꝓm. In mo. Obsequi alicui du-
plr fit. sz directe et ꝑ se ꝑm intentōm. et indirecte et ꝓmodo
sue per occasiōm. p⁹imo angelo bono obsequitur homo bono. Se
cūdo dyabolo. obsequitur ei. pīmo sola bona obsequit deo. scdo mo
etiā mala. que fiunt cōn volūtate signi. obsequit volūtati bnpla
citi Contra Illud qd fit cōn volūtate signi. et si nō obsequit
directe. tn indirecte. volūtati bnplaciti dei. pzt qr nobti ē. pmū
Volūtati dei militat oīe quod ei nō obstat. ē. zm. Nō oīs q vo
lūtati dei obsequit aliqd meretur aut laudat. ē. zm. Nō oīs qui
volūtati dei obsequit placet ei ē. qntū. qtio ē dyscussiua. ꝑm
q dixit pīma grō. de volūtate aīntedēte et gnāte. Et pulla dis-
tinctōn arguit. argutū pīmū. et sic illud. deꝰ vult oēs hoies sal-
uos fieri intr. de volūte aīte nō gnāte. qr ibi ē distributio attendenda
nō gnālis. vel dyscussiue. aliud pro gnibꝫ singlōz. nō pro singlis
generz. qr d quodlt gnāe hoīm vult saluare aliquos nō singlos

Dist. xlviii

d. q. declaratā cōparantie dicit ad con
trariū. sz ꝑ dictā
declarō cōparantie
ergo si voluntas nā
formaret volūtati
dine. tūc cessāt volūtas
dina ꝑformaret vo-
lūtati nāe. qd ē falm
et impossibile. Ad tertiū q
dato q aqua re lau
cōparantie ꝑm nō sit
inter nos z deū. dīm
cōm Job. dr in Canonica
sua. q silēs ei crimē
grē videbrīmꝰ cū sanc
ti est. Silitudo ad est
relatō cōparantie. In
re tn nō est cōparatio
in tū relatōn. qr nos
dependem a deo z nō
econtra. nā tales silitu
dines z ꝑformitates
nascunt. qr ille q nos
creauit possūt. ypsum
imitamur z nō econ
Econclusio ꝓpria dep
Ad tū ad ea volita a
deo vult. volūte ali
ter tenemur ꝓpria vo
lūtate ꝑformare vo
luti dine. qr volūte
dei ante ab ordina
re vita eterna. sz grātiā
ad ea qe deꝰ vult volū
tate grē. deꝰ non
ozt quelt sua volun
tate dine voliti in
oib⁹ ꝑformare. ita q
talia velit. qr volūte
grē deꝰ vult damnan
dos esse damnatos suo
tpe. quod si alicui cō
tingeret. volūtas sua
in hoc nō posset se con
formare volūtati. cū
cōn oem inclinatōn
et pēnis cōn omem
voluntatem sit ꝓpter
reuniati. In alijs vō
penosis euētibꝫ a deo
volitis. puta ī mo re
pentū. et etiā ī mor
te ꝓpa. si alicui deꝰ ta
lia se velle reuelaret
estimo q si filius homo
esset. ꝓfecto in tantē

a

vel intelligit de voluntate ordinata / non absoluta · vel
let si ipi vellent

Tendū quoꝫ est q aliqñ mala ē volū tas hoīs idē volentis qđ deus vult ꝛ

Ista ē distinctio xlvm huig pmi libri · sed vltima In
qua magr postqꝫ egit quo voluntas dei semp efficaciter implet
hit gnter agit quo se habeat voluntas nra in coparatione vel
in gformitate ad dīna et tria facit · Nam primo ostendit q volū
tas nra bona nō semp cōformat dīne in volito Scdo subdit
quo aliqn voluntas nra cōformat dīne voluntati in volito.
Tertio subdit q aliqn sine culpa possumꝰ idē volitū diuersis
respectibus velle et nolle · Primū et scdm facit a principio dist.
vsqꝫ ibi Extremo soluit questio Tertiū vō vsqꝫ in finē dist

V · quilzt homo habēs liberū arbitriū volun tez teneatur voluntatē suā cōformare dīne voluntati

Et arguit q nō Quia infinitū distat · nō pōt in aliquo
conformari · voluntas humana et dīna in infinitū distat · ergo
nō pōt conformari · tza ꝛ aor pzt · quia cōformitas ē secuꝫ
aliquā proportionē · hoc pzt · per glosā sup illd psalm Exultate
iusti in domino · vbi dicit glo · inqntū distat deus et homo · tā
tum distat voluntas dei et hoīs · et Isaie xlv · dr · Sic exaltā
tur celi a tra · ita exaltate sunt vie mee a vīs vrīs · et cogita
tiones mee a cogitationibꝰ vrīs · sed tra nuꝫ pt cōformari
celo · ergo nec cogitationes mee · et pōnes nec voluntates mee cō
formāt voluntati dīne · ergo qđo fta · In oppm pzt per glosā
super illud psalmi · Non adhesit mihi cor prauum · vbi glosa dr
voluntas dei est regula · cui ogt nos cōformari · ergo qđ vera ·
In decisione erūt tres articuli **primo** vtrū teneā
mur conformari voluntati dei · pro quo nota hm Imo · Volū
tas est duplex scz sensualitatis et rōnis · Sensualitatis est
consequi apprehensionē · ssg · et ē de bono quemēti hm coz
et in hoc nō tenemur cōformari voluntati dīne · nec in voli
to nec in alio mō · Et arguit est duplex · s̄ naīs et deliberatiua naī
est qua homo appetit illd qđ hm se bonū ē homi vt sciam ꝛ vir
tutes · et hm hanc nō possumꝰ cōformari in volito deliberatiua
ē hm quā tendig in illd qđ hꝫt racōm bonitatis ex fine · vt pe
dem abscindi propter sanitatem Et licet ē duplex scz ordinata et
absoluta Ordinata et hanc nō tenemur cōformari Absoluta et
hanc tenemur conformari in volito nob notu / qđ deo volt sim
plr et absolute · et ē nob cognitus **Cono** Quilzt hō in his
que sunt a dīna voluntate absolute voluta / tenet voluntate deliberatiua
etiā in volito voluti dīne se cōformare · pzt qr dꝫt sic no
stra absolute aliqđ volitū a deo · nō dꝫt discordare a voluntate
dei sed concordare / cui nullꝰ ē amicꝰ altꝰ qui ab eo voluntate
discordat in iustis et conabilibꝰ · Quilzt ad homo regulate
vincēs · ē amicꝰ dei · ergo ꝛ · tza · qr ad pfectam amicitiam
spectat idē velle et idem nolle Et ꝛ · et hꝫt dr Coīnquietas
voluntatū dyssoluit amicitiā · posset tñ velle oppm · sub ordine · si
placet deo Corpus pmū · Voluntate racionis debemꝰ illa velle
que sunt a deo voluta · ē · zm / voluntate pietatis possumꝰ velle
oppta qđ rōnabile · si deo essent placita · Vnde dicit Hugo in libro
de voluntatibꝰ xpi · loquens de xpo sic · Voluntas deitatis p iustitia
dictabat · voluntas racionis p obedientiā voluntī approbabat / volū
tas pietatis p passionē in malo suspirabat / voluntas carnis per
compassionē in malo pprio murmurabat · ē · zm Si aliqua
dei voluta sunt nob ignota · et nō cognoscibilia · nō tenemur in his
voluntatem mām cōformare **Deus** arguitur vtrū sctī
volunt penas reprobōꝝ · Nō sunt Imo · Sancti et angeli possunt
Con · beata virgo mater ma
xime doluit de passione
sui dilectissimi filii · quā
tñ passionē nō dubitabat
esse de voluntate dei · s̄ hoc
nō videt quis velle de
quo dolet · ergo voluntas
virginis nō fuit gformis
voluntati dīne in volito.
Ddm quis glosa virgo
ineffabile doluerit de
dolore passionis filii sui /
tñ voluntas sua nō fuit
difformis a voluntate dīna
qr sic deo placuit / voluit
filium sum sustinē passi
onem / ergo mortē p salute
humani generis · sic ergo mat
hoc voluit · voluntate de
liberativa · liz maxime do
luerit ergo compassa sibi
fuerit · voluntate nāli
ergo sensitiva · prout appe
titus sensitivus dr gregs
voluntas · et tu dr Illud
nō videt quis velle de
quo dolet · illa ē falsa /
si dolor et velle referunt
ad distinctas vires anime /
sic in posito · Sic enim
aliquis valde pt dolere
de potione amara · vel
membri abscissione · secdm
appetitum sensitivum · et tñ
voluntate deliberativa volt illa /
sic in posito Vtra enim
arripienda sunt vā x pi
pē si fieri pt · abscisa a
me talia iste · penes vo
luntatem nālem · ergo appeti
tum sensitivum · Si enim xpo
voluntate deliberativa · nō no
luisset ꝛ etc illud passi
onis · illud qđ voluit pti
tur p illā passionem nichil
meruisset · nec humā
nū genus redemisset

Dīs qui tenet ad aliqđ
obedientiā · tenet suam
voluntatem cōformare voluntati illīg cui tenet obedire
Sed dīs hō tenet obedire
deo · Ergo hꝫt tenet velle
quicquid sit sctm et bone vite.
Cum ergo voluntas dei sit
sanctissima · nēa · vt pzt per
aplm · ergo tenetur nos
luntatem suā voluntati dīne
conformare · Ad qđ dꝫt
tenet velle salvari · si
deus vult omnes homines salvos
fieri · ergo ꝛ

vre voluntate suam
dīne voluntati cōfor
maret / et dicit ma
gister Impio dyssolu
ti et esse cum xpo Si
vō adhuc esset in peccato /
sufficit nō resistere ·

Recta voluntas debz
hoc velle · qđ ī dīna
ratione petit a deo
fieri · sed in signo
q dies dei voluntas
fieri petat · ideo cō
prehendit in vna dīna
ratione / dei voluntas
tam in relogio ī tra /
dr enim ibi fiat vo
luntas tua sic ī celo
et in tra

Adducitur q voluntas
deliberativa · nō licet
oppm illig qđ deus volt
et qđ euidenter qnqꝫ
sit deum velle / misi cō
dicionāliter · si deus alit
placeret pro qo sctm
q voluntas · qnqꝫ sua
mittit large / et appe
titus sensitivus dr volū
tas · Quod dr et sic
voluntas ē potentia ptis
intellectiue et ꝫ adu
pt q sibi duplex vnd
quisq ad motum pmoꝝ
venien ex nāli institu
tione deliberativa pvia
et vt sic dr voluntas
nālis · Also pnt mo
tus vel actus eius sequi
deliberativa · et vt sic
dr voluntas deliberativa
pmis duobꝰ modis
nō ogt imitate gformi
tati qr planum ē q
actus pcedo voluntate q
appetitu sensitivo et
naturali · tuc ī his qe
virtutem ꝫ nociua sunt
sensui et nē · nō pos
sumꝰ voluntatem mam
cōformare dīne · Si
enim deus vellet me mo
ri · vtiqꝫ appetitus me
us sensitivus ꝫ nālis
instinctus · Hoc abhor
reret et refutaret /
quitū in vtrīs esset ·
Sed bn tertio modo que
cōformitas nō attendit penes formam
vel poenam voluntatis
qr forma ē · dūtaxat
p imitatiꝫ ꝫ participa
tionē et ponit · ponā
ad crām eius qr in illa
gsistit racō magnitudinis
et ē gnis bonis et
malis · Si attenditur
penes actū voluntatis
qui crīa dr voluntas
in quo gsistit meritum
vel demeritum · hō enim
ē crīa actus sed nō
ponit

deus volebat xpm pati a iudeis. distinguenda est. si em vbm voledi tradit sup toto qd sequit tm̃ t sensg. volebat deg vt xpg patet. z vt sibi a talibg passio mferret. flm. est. qz illa e vna. qz illa z vna copulatiua cuig alterius pbs e. fla. Si at volendi vm tradit sup passiom. tm̃ vm e. z tm̃ vlt. vt dr pe. de t. deg voluit passiom in ordine ad sustinentem. qz sic erat bona. nõ in ordine ad mferentem. qz sic erat mala qz xpm a iudeis sustinẽ passiom erat bonũ. sed xpo a Judeis passiom mferri erat malũ

tho. de ar. ayimi mũ inõuemes in deo est ipgle. si inguemes ea videt qz alicui reuelet eius dãnatiõ. qz daret sibi mãa desperandi de misericordia dei. ideo non t estimãs qd alicui reuelatiõ vidita. reuelaret eig etiã dampnatiõ. si tm̃ aliquis peteret huiusmodi reuelatiõm. ille vt dr tlem reuelatiõm nõ putare esse a deo. si a demone. qui vellet quos hoies ponẽ in desperatiõ vel si non posset vinere tlem conceptũ qm putaret tale reuelatiõm fictum esse a deo.

a

comparari dñm p̃mo in via. et sic scti debẽt velle. saltem reprobos. misi foret eoz reprobatio reuelata. et tm debent velle adhuc eorũ salute. volũte cõsequenata liz nõ absoluta. Scdo scti in celo. z reprobi in inferno. et liz scti voluẽt dãnationem eoz p quam ad iustitiã pumiẽt nõ ad nam sustinẽt. Tertio scti in celo et reprobi in inferno. et scti noluẽt eorũ dãnationem. quoz e sibi reuelata dãnatio. Scdo scti in mdo et reprobi in inferno. et sic scti noluẽt eorũ dãnationem p iustitiã pumiẽt. p̃nt tm̃ quam eis per quam ad nam patiẽt. **Cono** Scti voluẽt penas reproboz p quam ad iustitiã pumiẽt. liz nõ p quam patiẽt. p̃t ex nõbili t. p̃m. Scti in celo volũt penas reproboz in inferno t. Tm̃ scti in celo gaudẽt de penis reproboz in inferno. et si scti voluẽt penas reproboz. et de ipis letant. zelo iustitie miserigtm in eis est cõpassio per quam ad nam patiẽt. **Tertio arturo** D. scti dñm velle passiom xpi Nota p̃m Jmo. passiom xpi vel sanctorũ t qsidare duplex vnoo sm se et absolute. mgnitudo passiõ. Alioo p comparationem ad fmm. p̃moo hoc est nom mali p quam ad nouciũ. tũ natue patiẽt et sic scti nolũt passiom xpi. sed iudei voluerẽt. Scdo hoc est nom boni p quam ad redemptiom mdi vel vbilitate ecclie et glam patiẽt. et sic scti ea volũt. si sic iudei ea nollent **Contra** Licet scti nolũt passiom xpi p quam ad noticiam tũ ea p comparationem ad redemptiom mdi. z glam patiẽt xpi. p̃t ex nõbili t. p̃m. Petrg merito sathanas e applatus. q passiom xpi noluit. et ipam quantũ in eo fuit impedivit. t. Sed̃m. Apli volũte nãli volebat passiom xpi. t. tm. t pe passionis xpi dicũ vigo. liz sume patet. z quod patet. volũte pietatis. voluit tm̃ xpm pati volũte deliberata rationis. Sic z nos debemg velle xpm esse passũ volũte rationis deliberatiue. sic z alios. Pro qua quidẽ passiõ debemg gratias referre. deprecantes humiliter. vt nos sue passionis et mortis efficiat participes. hic per gram. et tandẽ in futuro per glam. qua nob concedat ipe ihs xpus qui vivit cũ pre suo ingenito. et spũ sancto nunc z in secula seculorum amen.

finis. Perceptatum est.

b

tuit nõ debet putare tlem eternã esse vltimate diffinitiuã. si magis cõminatoriã. sic dictũ fuit Nimuite Jone. iii. Adhuc xl dies z ninive subuertet. et ideo cauens tat hõ et melig deberet ordinare vitã suã deo humiliter supplicando vt sibi pcta dimitteret. et in grana ac caritate vsq in finem custodiret

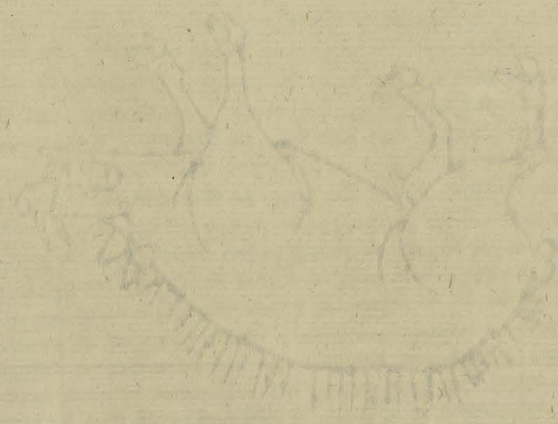

Super secundum librum sen. sequit principiatio.

In nomine dñi am. Ad laudē et honorē nominis dei gemitibus q̄ eius glose spūs vigilis gratie totius quoq; celestis curie Atq; in augmētū fidei ecclie militātis primo libro sētentiarū profunde sctē et individue trinitatis misteria tractate diuino suffragio tñsacto. Nūc de eod et intimis medullitus effusus. libru scdm aggredior. ob cuius specialem introductū ante decisionis questionis. thema principale totius libri in principio huius lectionis ure. prositū resumo. Et libri primo originaliter exarati

Altissimus effudit sapiam suā super oia opa sua In q̄ ad tō, medacis sacre theologie. Jux num et mām quatuor libroz magri petri Lombardi. vt tur prediximus. q̄tuor breuiter innuit. primo tāgit. sacre scripture profunda subtilitas. et mysteriis tabilis sublimitas in eo qđ' supflatiue dr. altissimus. scdo diffusa eius claritas admirabilis emanationis verū a primo repsentatiua. t hoc q dr. effudit sapiam. tertio eius mira suauitas. affectu ad priā mozē mutatiua t hoc q dr. suam. Quarto eius amplitudo effectualis. in hoc q dr. sup oia opa sua. Primū ex primit actū dñi esse sublimissimū. Juxta illd exodi. ego sū qui sū. deus em ē suū esse t se subsistēd. et infimum p̄sus supius et inferius/a cuius e narratiōn lingue deficiūt. In q̄ tamen erabat. mā primi libri. qui est de ineffabili trinitate. que deus est. in tuius contemplatiōe ab infimis eleuat intellectu. et nō nisi ab intellectu eleuato et depurato videri potest. Secundo. innuit verū a fonte lucis emanatiōm. tuius gratiū t se diffudē et repsentiue. et hoc quo ad scdm librū. vbi de diffusione bonitatis dñe per creatiōm verū visibiliū et invisibiliū tractat. Et ertiū innuit benignitatē et suauitatē dñi affectus. in quo vitate sapiennā q̄ sua voluit oriri in tribus. manibus vgineis gestari pati. mori. gloriosiori. que admirabili suauite et dulcedie ad piū amorē dei eius mīa tanta. qua habuit ad genus humanū vt voluit. mutat. Et hoc quo ad tertiū librū. Quartū innuit effectuale amplitudinē dñe sapie. qua habemus in sacramentis ecclie p sapiam incarnatā. passam et glorificatā. et hoc quo ad qrtū librū. q̄ē de sacramentis nove legis. quibus gratia confert. qua mēs a viciorū sordibus purgat. et. Dimissis vltimis duobus membris. cta initia librorū sequitur. deo fauēte deducēde. membra scdm respectū. in quo divi q̄ in vbis thematis tangit. scdo diffusa sacre theologie claritas. admirabilis emanatio veri a primo principio repsentatiua. Diffusa vero ea claritas sacre theologie a creatore. cuius in primo sunt natura descripta et condita. vsq; ad creaturā. de qua in scdo libro. In qua diuinitatis vestigia. Quia em oculis corporeis sine rursus illa lucem creatricem in se videre nō possumus. nec pgle q̄. sine dei nisi. aliter nobis diuinū radiū. nisi varietate sacroz velaminū lucere. radios lucis create visui nō ētempate in nos diffudit quibus ex parte ī cognitiōm puritissime a tactu sibilis lucis eleuamur. Sic lucet quippe ea in effectu. et sapia artifex manifestat in opere. In opere eqđē vniuersitatis machine mundialis producte messe ex te. et de nihilo ab vno principio. primo. sumo. et solo. Cuius pōna licet in mesa sit. disposuit tn oia in ēro. ponde. nūo. et mesura. Sapie. xi. Ex te inq̄. vt excludat error poetarum mundum etnū. De nihilo. vt excludat error ponentiū eternitatez ea male principiū. Ab vno pn̄o. vt excludat error manicheoz. ponentiū plualitem principioz. Solo et sumo. vt excludat error ponentiū deū produxisse inferiores creaturas p ministerium intelligentiaz. In ēro nūo. ponde et mesura. vt innuat q̄ creatura ē effectus trinitatis creantis. sub tripli gñe tm salitatis. Effectus. a quo ē in esse vnitas. modus et mesura. Exaris. a quo ē in creatura veritas. species et mūs. finalis a quo ē in creatura bonitas. ordo et pondus. Oib em creatura constituit in esse ab effectore. conformat ad exar. et ad finē ordinat. At per hoc est vna natura. bona. modificata. speciosa. ordinata. discreta. ponderata. Que et reppiunt in oibus creaturis. tāqz vestigiū creatoris. sive corporalibus sive spūalibus. sive ex vtriusq; compositis. Juxta illd sapie xiii. A magnitudine speciei et creature. cognoscibiliter poterit horum creator videri. A magnitudine nāqz speciei et creature. tota creatura. cuius productio sex diebus facta in hoc scdo libro describit. ita vt intelligat. qđ in pn̄o an omēz die creauit deus celū et terram. Prima nāqz die formata ē lux. scda firmamētū factum in medio aquaz. tertia. separate sunt aque a terra. et congregate sunt in vnū locū. Quarta vo die celū ornatū ē lumaribus. Quinta aer et aqua. volatilibus a piscibus. Sexta die tra animalibus et hominibus. Septima vo die requieuit deus nō a laboze. nec ab ope. cui vsq; nūc operat sed a nouarū specieū gdition. quo modo oia fecerat. vel in seminibus sicut illa que ppagant. vel in semialibus ratiōn. sicut illa que alios modos introducit messe. In quoz productione reluxit triplex nobilitas a excellentia dīna. In distinctiōe creaturaz omnipotentia. In distinctiōe sapia. In ornatu bonitas largissima. Et qm̄ creatio ē de nihilo. Ideo fuit in principio ante omnez die. tangit omnem verū et tpm fundamentū. Quarto. qz distinctio temporū mōdi attendit. pm̄ triplex mod. Ideo facta fuit per triduū est. n. distinctio nature luminose ab opaca. et hec facta in pma die. in diuisione lucis a tenebris et distinctio nature spūtue a corporea. et hec facta est scdo die. in diuisione aquaz ab aquis. Est etiā distinctio nature spūtue ab opaca. et hec est facta in die tria in diuisione aquaz a terris. In qbus datur intelligi distinctio celestiū et elementariū. Et quia ornatus correspondz distinctioni ideo tribus sibi diebus debuit tribui. Est em ornatus nature luminose. Et hic facta ē quarto die in formatiōe stellarum et solis et lune. Et est ornatus nature spūtue. Et hic facta ē in quinta die in qua facti sunt et aues ad ornatū aeris et aque. Est etiā ornatus nē opatē sex te. et hic facta est sexto. In quo facte sunt bestie. facta est a reptilia. facta ē etiā ad consumandū oim nā humana. Que oia etsi potuerit deus facere t instanti maluit tn. p successiones tpm. tum propter distinctiōem et claram representationem. ponē. sapientie. et bonitatis. tum pter conuenientē correspondentiā diez. sive tpm a opatiōm. tū denique vt sic in pma mundi gditione fieri debeat seminaria opm fuendoz. sic fuerat a postqua cōs tpm futuroz. non t esset diebus septē. qui semialiter pressit distinctio oim tpm que p deum sum septē etatū explicant. Et hinc ē q̄ sex diebus operū. adhibet septimū quietis. qui nō scribit habē vesperā. nō q nō habuit dies illa nocte succedente. sed ad

prefiguradū ammarū
quiete · que nūqm habuit
finē de hīs mgr in scō
quē pre mamb habitu
xi sumg · tractat et equi
dem nō mezito Qīe em
in pmo agebat · de ente
dmo per essenciā · hoc ē
creatore · Jta quasi agit
consequēt · de ente dmo p
participatōm · de creā
turis Quaz vītas ? du
plici magītudīne cōsistit ·
Jn magnītudīne vō quīti
ad zes cōditas et ? ma
gnītudīne spei · qītū ad
ordīnē verū conditarū ·
Jpm etem vnīvsū ē · q
vng pncipaty vmg prīn
cipīs · mquit pbg xvi
methāe · consistēt i ma
gnītudīne creatē · qītū
ad zes cōditas nā q sit
totū · et q sit magnum
hoc surgit ex magītudīe
partiū cōpōnēt̄ · z ma
xīme qītū ad ptes pnci
pales · vt em · magna
domg est · qe cōstat ex
magno tecto · magis pa
rietē · et magno fūdame
to · sic totū vnīvsū ē
qī quelz domg dei · vbi
clemēcy tantū māgītudi
nem hīt · et celū tātū
spaciū gtinet · vt mīma
stellaz · ibi cūs vīsu per
ceptibilis · vt auctores
astronomie tradūt · ma
ior sit tota tra · de q nō
tota pars q̄ta habitat
et tm ē sufficies · ad tan
tam hom · et aliaz aīa
lium mītitudīne nutriēdā
Jnuersā · in vnīvsō ē ma
gnītudo spei · qītū ad
ordīnē cōditaz · hā ma
gnītudo spei et pulcītu
do vnīvsi · potissime in
ordīne cōsistit conditoz ·
mquit aug⁹ in enchiri
dīa · xj · Ab hac summe
et equāli et īmutabili
bona trinitate creata sūt
oīa et ner sume · ner
equāli · ner īmutabili
bona · sed tm bona etiam
singla · sūt bo vnīvsa val
de bona · qz ex ībg adm
vīce ordinatē · cōsistūt vni
versitatē admirabilis pulc
tudo · Q magītudīne ergo
creature et spēi · hec est
creatuē formose z speci
ose · pt creatuaz creator
vidēri et cognōscibiliter
Jn quo tagit huig libri
et totīg scripturē sacre
causa efficies pncipalis
Nam vez · a quo cuncta
dicātur · a spūsco est · vt vult Ambro · sup illo vbo · i · ad Cho
rin · xij · Nemo pt dicē dns ihūs · nisi in spūsco · Specialē
tm vezitas tradita · in sacra scriptura · dē esse a deo · siue a
spūco · quia huig vītatē nō possumg investigare per nūllem
causam · sed oportet vt habeamg eā p dmā inspiracōm · Ideo
vult Aug · scō sup Genesī ad lram · Q maior sit huig scrip
ture autozitas · qī totīg humanā ingenīj perspicacitas · quia
fremōz vezitas est que inmitit⁹ iudicē dmo · cui nō pt subesse
falsitas · qm̄ que inmitit⁹ humano · cui falsitas subesse potest
Quia aūt mgr in scō libzo tractat de creatuz · modo theologi
co · hm qd de eis tractat scriptura sacra · que habita ē nō per
humanā investigacōm · sed per dmā inspiracōm · Ideo bene
huig scī libri · et totīg scripturē sacre · que dmē inspiracōm
inmitit⁹ · deg creator oīm · dr causa efficies pncipalis · Qui
et creatōr ē · et creator horū · et creator horū cognoscibilit⁹ ·
In omī nāq ze creata · tria zeppiūt⁹ · suppm · forma p quā ē
suppm · et magnitudo seu fortitudo et vīg per quā suppm
opatur est em suppm · id quod per se producit⁹ · alia aūt pro
ducūt⁹ et creant⁹ in suppto · Ideo per Anthonomasiā · ipm sup
positū creatū · pt dīci creatua · hm qd · deg ē causa creature
et oīm que sūt in creatua · et ita suppti et spēi x forme · et
magnitudinis · hoc ē vtutū q̄ntū in suppto · Per cōparōnē
ad suppm est creator · quia qd p se producit⁹ et creat⁹ ē sup
positū · Per cōparōm ad spem siue ad formā ē creator horum
qz qz zes sint hec · et q quelz zes sit hec · et q habeat esse
distinctū · hoc est per spem et p formā · vt vult Aug · xij Cō
fessīs · dicēs · vbi nūllā spes · nusq̄ est hoc et illud · Per cōparōz
eā ad magnitudinē x vtutē et opatōm · deus ē creator hoz
cognoscit⁹ · qz nature et sūe zerū · per quas apti sunt ad euenīe
in cognitōm p me causē · potissime · in notescūt nob per vtutes et
opatōnes ipāz · Ad quā sentēcīā accedit vbū apli Ad Roma · j ·
Jnvisibilia dei a creatua mūdi · p ea q̄e facta sūt · intellecta cōspiciūt⁹
Jnvisibilia em ihīg dei · hoc ē pr · qui spēaliter dr · invisibilis
quia nō apparuit sūt in nā visibili · sic filig qui apparuit in
carne · et spūscūs in nube · et spūs tolūbe · a creatua mūdi ·
ab hoīe · per ea q̄e facta sunt q spiciunt⁹ · sempitna quoq vtus
eius · x filig q est dei vtus et sapīa · et dīnitas · x spūscīg · cui
appriat⁹ bonitas · Que cīa ex subcelesti seu ecclīastica Jerar
chīa · celestis seu angelica · et sup celestis seu dīna investiga
tur · In quaz descripcōm sublimis ē sacra scriptua · pmt
patenter describēs · seūda aliqntulū magis occulte · et tīa
adhūc magis occulte · tīa descripcōm ecclīastice Jerarchie
cētis alta · tīa descripcōm angelice alticz · tīa descripcōm dīne
altissima · Jta vt de ea dīci possit · illud pbi · i 3 Regū
bus fctā ē suā tua ex me · cōfortata ē · et nō potero ad eā
Et hoc quidē satis zette · hā cū zes habeāt esse in matīa
habeat cīa esse in aīa p noticīa acquisita · habeāt cīa esse
in ea per gram · habeant esse in ea per glam · et habeat esse
in azte etna · Philozophia quidē agit de rebg vt sūt in nā seu
in aīa hm potiaz nāle insita vl' acquisita · sed theologia tangit scīa
supra fidē fundata et per spm sctm revelata · agit cīa de hīs
que spectāt ad gram et glam · et cīa ad sapiam etnā · vn ipa
subiicies sibi philozophiā cognitōm · et assumēs de natura rerū
qntū sibi opus ē · ad fabricandū spectīn · per quod fiat zepse
tacō dīnoz · qī scalā erigit · que in suo īmo tagit terram ·
sed in suo cacumīe tangit celū Et hoc totū per vnū illū Je
zuchām · dōm Jhm xpm · qui nō tm zatōm humane nature
assūpte · est Jerarcha in ecclīastica Jerarchia · verū cīa in
angelica et media psona in illa supcelesti Jerarchia btissime
trinitatē · Jta q per ipm a sūmo deo descendit · vnctōnis grā ·
non solū in barbam · vn cīa · in ora vestimēti · qz nō tm
in Jrlm sup nam ·
vn cīa vsq; ī ec
clīam militantem
est em pulcītudo
magna in machīa
mdana · sed lōge ma
ior est in ecclīa pul
cītudo · deuē scīoz
caristmatū adornata
charīsmatū at in illa
Jerlm supna · super
maxīma aūt ? illa
cīvitate supna z bīs
sima · Ideo qz sacra
scriptua · nō tm al
tissīma hīt matēriā
per quā delectat · et
per quā in altū le
uat intelligēcīa mē
tis · vīm cīa ipa ē
benustissima et mi
ro quodā mō dēlectū
nostr delectat · et sic
magīs afficit ad dīnoz spe
ctacōz cōtuity et
anagogias · Q quā
vt inquit Jsidorus
de sūmo bono · et pul
cītudīne creātē spūs
creature · pulcītu
dīnē suā que creā
scibi nō pt · facit
deg intelligi · homo
em cōtēplatōm ac
atuze zete debitg ·
quid diligē · qd diligē
quid attendē · qd ? se
ostendē debeat · sane
cognoscit · p mo cūde
cōtēplatōm zerta cre
atuze · creatōrē suū
indicat clamat · q
nctauo diligēdi · Male
nāq; ē oīa diligere
illud · a quo habent
esse et bonū · vn et
ipa aīa alia cacōm ca
rentia suos cognoscit
et diligit nutritōes
Creatōz at zez deg ē
qui · qa bong oīa cre
auit · dicēte Augus ·
in de doc · xa · Quia
bong est · sumg · et
mgnitū sumg · bom
sumg · p creīpue
em ppter ipīg bom
tatē sumg · Līg em
deg sit mea tā · mqui
tū potēs · sapiēs · z
bong · et hec omnia
in nob ostendit · tame
pīnpue ferit nos
pter sua bomitatē
gnicandā z manife
standā in nob · Et
in enchiri · ca · vīm
Satis ē x piano ze
rū creatuz causā
siue celestiū siue t
zestriū · siue pisi
blū siue īuisibiliū

non nisi bonitate
crede creatoris q̄
vng et vez ē deus
ſt xj. de trin. dei ta
xxi. dt. tria nobis
maxime ſtienda. de
creatura nob minima
ri oportuit Quis cā
fecerit. per quid
fecerit. et q̄re fecit
Dixit deꝰ. ſfiat lux.
et facta ē lux. et vi
dit deꝰ lucē. q̄ bona
eſt Si ergo q̄rimꝰ. qs
fecerit. deꝰ ē. Si
q̄ quid fecerit. dixit
fiat. et facta ē. Si q̄re
fecerit. q̄ bona ē.
Nec auctor ē excel
lencior deo. nec ars
efficacior dei vbo. nec
causa melior q̄m vt
bonū crearet a bono
deo. hāt eā causā
condendi mdm pla
to iustissimā dt. vt
a deo bono bona opa
fierēt. ſiue ista legē
rit. ſiue ab aliis q̄
legerat fortē cognō
uerit. ſiue acutio
ingenio. Tui ſibīa dei
per ea que facta ſunt
intellecta cōſpexerit
ſiue ab illo qui ita
cōſpexerant et ipe
didicerit. deꝰ ergo
ſup oīa diligendꝰ ē
a quo habemꝰ eſſe
et bñ eſſe. z optimꝰ
eſſe. vz. nature. grē
et glorie. ab ipſo
habemꝰ nutrimētū
gnātū ad nām q̄ nos
reficiat. fulimētū
gnātū ad gram. quod
nos pficiat. Deo di
cebat dauid ps xviij
diligā te dne fortitu
do mea. dns firma
mētū meū. z refu
giū meū. z liberā
tor meꝰ. Quo fit
vt ex cōtemplacōne creā
ture ostendat. quid
ſit a creatura eligēdꝰ
ipa vz ſcientia z glo
ria dei. Qui omīs
creatura tm libera
liſſimo factori ſer
uire tenet. Quis
ēm bñficia collata
ſibi. certe cōtēplās
no inveniet deū li
balissimū. et q̄ in
telliget ſe ad ei ſer
uiendū obligatiſſimꝰ
Juxta ſñiam beati
Bern. in quodā ſer
mone. vbi hominē
ad cōſidām dei li
beralitatē ſic allocꝫ
Conſida bñficia cre
atoris. q̄ creauit te
ſine cōmodo ſuo. te
ſte ypta. bonoꝝ me
oꝝ nō egēs. Sine
merito tuo. quia nichil ante meruisti. quia nichil peni
fuisti Cogita qualē te fecit ſpm corpog. egregiā creaturā. ſe
cundū aiam. magne creatorē insignita. zacōnis ptia po
bēitudinis etne capacē. et in libro de diligēdo deū. Si to tu
me debeo. pro me facto. quid addā pro me iā refecto. Nō
eēm tam facilē ſum refectꝰ vel redemptꝰ. ſic factꝰ. In primo
opere factōnis deus plura mihi dedit. In ſecūdo do ſemetipm
mihi dedit. quia natꝰ ē mihi. passus eſt mihi Sed quid dnō
retribuā pro ſcipo. Nā etſi milliēs me illi dare poſſem.
quid ſum ad deū meū? Sit quoq; ex cōtemplacōne creature
oſtendit. quid a creatura attendēdꝰ diſcretiſſime. quia dig
tas hominis. de qua Aug. in libro ſoliloq. ca. viij dt. Quid ia
prohibebit. nos eſſe minores paulomīq; abꝫ angel. quos
tu dnē corona ſpei. que ord ornata ē gla et honoꝝ cōna
ueris. quos tu nimis q̄ amicos tuos honorificabis. Immo
pre oīa. pares et eqles fecerīs angelis. Nempe hoc vitas
tua dixit equales ſunt angelis. et filij dei ſūt. quia filius
hominis factus eſt filius dei. hoc vtiq; cōſidanti m. fiducia
eſt dicē. Non homo minor paulomīq; ē ab angel. nō vtiq;
tm equalis eſt angel. ſed ſupior angel. quia homo deus.
et deus homo. nō angelꝰ. Et dicā q̄ hoc hominē creatu
rarū dignissima. q̄ vbū q̄ erat in principio apd deū. verbū
per quod deus dixit. ſfiat lux. et facta ē lux. angelica ſz
natura. Vbū per quod deꝰ creauit oīa in principio. ide vbū
caro factū ē. et habitauit in nob. et vidimꝰ glam eius. hoc
ille. Postremo ex cōtemplacōne creature termin. quid a crea
tura ſit in ſe oſtendendū. Ipa vz humilitas. Certe ēm cre
atura conſideras. altiꝰ ipam inire ſcire ſcipiet q̄ creatore
mō habet. quicquid habet. nichil a ſe. Juxta vbū apli. j.
Chor. iiij Quid habes quod nō accepiſti? Et pfecto intuitu q̄
conditionis ad humilitatē inducit. ſic patuit in abrāe
cum diceret. Cēm xvm. Loquar ad dnm meū. cū ſim pul
uis et cinis Et in Job. qui dicebat Cinis? xvij. Putredini
dixi. pr meus. mr mea. et ſoror mea vermibus De tra nāq;
homo fetus eſt. Tilla reuelatiōe. q̄ nūt ē ſub pedibus mis.
futura ē ſqq; ſuper caput noſtrū. Pluxime q̄ alie cause
in cōtemplacōne creature ad humilitatē inducūt. et in dilectōm
conditorē. Cuius tanta ē bonitas. inquit magr in ſcīs dist. j.
vt ſumme bonū. beitudinis ſue qua eternāliter bēs eſt. alios velit
eſſe ptcipes. qua vidit q̄ritari poſſe. z omīno minui nō poſſe.
Illud ergo bonū q̄ ipe erat. et quo bēs erat. ſola bonitate no
ritate alios q̄ritari voluit. Quia ſūmi boni erat. prodeſſe
velle. z omīpotētiſſimi nocē nō poſſe et q̄ nō valet eis bēitu
dinis participes criſte aliqs. niſi p intelligētiā. q̄ bēitudo
ipſo magis intelligit. tanto plenius habet. Fecit deꝰ creaturā
creaturā. que ſūmū bonū intelliget. et intelligendo amabit
et amando poſſideret. et poſſidendo fruerētur. Quod nob
concedat ipe creator et redemptor ac glorificator oīm per
ſecula bñdictus. amen.

Primo huiꝰ actꝰ expedito. ſupereſt ſcdm. videlicet que
ſtionis determinatio. q̄ ſub hac vbōrū ſerie proponitur

V. ſit tantū vnū primū creabīle principium cuiuslibet ſecūdorū in eſſe volūtate libera productum Que quidē queſtio principalē duo in
nuit. Primo quesit An ſit tm vnū creabile primū principium
Secūdo An tale primū principiū. no neceſſitate nāli. ſed libera
voluntate ſit cuiuslibet ſecūdoꝝ in eſſe productum. Pro cuius
quidē noticia ar. ptes ad vtrasq; Et primo q̄ quātio q̄ad primā
queſitū ſit fla. ar. ſit. Secūm philm. ij. celi z mdi. Si vnū
contrariorū fuerit in natura. z reliquū Sed ſūmū malū eſt
contrariū ſūmo bono. ſic z malū bono. ergo cū ſit quoddam
ſūmū bonū q̄ē primū
principiū oīm bonorum
videt ratiā q̄ ſit vnum
ſūmū malū. q̄ē primū
principiū oīm bonorū malorū
et ſic erūt duo prima prin
cipia et nō vnū tm. In
oppm ē illud Ieſaie xlv.
Ego dns z nō alter deus
formans lucē et creans
tenebras. faciēs pacē
et creans malū. ego dns
faciēs oīa Et pr q̄ co.
q̄ plus viij philoz. vbi
vnū eſſe primū motorē
hoc aut nō eſſet. ſi eſſent
diuersa creabilia prima prin
cipia. Nā vnū primū
gubernaret et moueret
creaturas alias primū principiū
ſibi cōtrariū. nō ē ergo
niſi tm vnū creabile
primū principium Et pgnis
primū queſitū vez.

Sed q̄ quātio quo ad ſcdm
queſitū ſit fla. videt
q̄ eo. Quia qđ agit ſine
ratiōne z ſelectiōne videt
agere ex neitate nature
Deus ē hmōi. pr. q̄ vt
ait Dyonisius de di. no
mi. iiij. Sic ſol nō oriens
nans. neq; ſpergens.
oībus gnāliter iuxta ſuā
capacitatē radios ſue
claritatis cōmittit. ita
dīna bonitas p eſſentiā
ſuā oībus capacibus ſpor
tionabile ſuā bonitatē
infudit. Sz q̄ſtio
quo ad hoc pre ſit ba.
pr. et illo apli ad Ro
xi. Ex ipo. z p ipm.
et in ipo ſūt oīa. Et Joh.
j. oīa p ipm facta ſunt
et hylarius in li. de ſi
nodis ait. Oībus crea
turis ſubſtantia volū
tas dei attulit. et ibide
tales ſūt creature. q̄
quales eas deus eſſe vo
luit Et ſic q̄ſtio p̄bata
et improbata. relin
quit determinanda.

In cuius derisione
ſuppoſita laudabili pro
teſtatiōne in ſcīs theolo
gicis fieri cōſueta
Et in cōſimilibus actibus
ita per me fiēda. Quā
nunc repetita z ratā
habē volo. cōſuetum
ſeruare ordinē intendo
Primo nōbilia premittā
Secūdo grauiora cū cor
rolariis et eis elicita
tandē ad rationes in
oppm adductas reſpōdebo Et quia quēſtio

duo quezit ꝺdes ꝙm
in duos partiar articlos
Primꝰ ezit de hoc An
trñ vnū sit creatoꝝ
pmū pncipium. pro qꝰ

Noto pmo Ad intellm
doctoꝝ scti in li. de po
tencia dei. qstiõ tria
ar. v. Q poss phi cta
sensibilia fuerit occupati
et ea hꝫt paulatim in
intelligibilia puenerunt
et quia accidentales for
me sūt hm se sensibles
nō at sbales. Ideo pmi
phi oīm formas accia
esse dixerūt. et solā ma
teriā esse sbam et qꝫ sba
sufficit ad hoc q sit actꝰ
cui causa. que et pncꝑ
pia sbe causant. ideo p
mi phi pter mām. nllaz
aliā causā posuerūt. sed
ex ea causaz dicebant
oīa que in rebꝰ sensibli
bꝰ puenie videt. Vnde
pone coyebāt. materie
causā nō esse. et negaē
totalit causa. effugientes
posteriores nō phi. vt
plato aristotelesq; et co
sequaces puenerūt ad cō
sideracōm ipiꝰ causē vlis
et ipm soli posuerūt aliquā
vlem causā rerū. tanq;
pncipiū pmū et indepen
dēs. a quo oīa alia i esse
produciē. vt pz p aug.
vm de Ciui. dei. Cui q
de sententie ecclie catho
lica fides consentit

Noto scdo scdm Glo. su
per illd Genesi. i. In pn
cipio creauit deꝰ celū
et trā. Q creare ē ag
ex nihilo producē. Ad
cui⁹ nōiā nr̄e creacōis
duo cōcurrūt. Primū
ē vt creator nihil psup
ponat in re que creari dr̄
in hoc ab alijs muta
cōnibꝰ differt. Quia gnā
cio psupponit mām que
nō generat. sed p gnā
cōm completur in actu
forme trāsmutata. In re
liquis vō mutacionibus
psupponit subiectū quod
ē ens cōpletū. vñ alitas
gnantis vel alterātis nō
se extendit ad oīe illd
quod in re inuenit. sed
ad formā qē de potencia
ad actū eduat. Sed cau
salitas creantis extendit
se ad oīe illd qd ē re
et ideo creacō ex nihilo
dr̄ esse. ex nihil ē quod
creacōm peristit qꝫ non
creatū. Secūd ē vt in
re que creari dr̄ sit pꝫ
non esse qm̄ esse. Non quidē pozitate tpis sine duracōis
vt pꝫ nō fuerit et postmodū sit. sed pozitate nature. ita
scz q res creata si sibi relinqtur. cōsequit nō esse. Esse. n.
nō habet nisi ex influencia cause superioꝝ. Prag em vni
cuiqꝫ inest natr̄. qd nō ex alio habet. qꝫ qd hꝫt ex alio
et ex hoc differt creatio a gnācōn etna nō em pt dici
q filius dei. si sibi relinquat. nō habeat esse. Cū ergo pat
a pre illud idē esse. quod ē prius. quod ē esse absolutū non
dependēs. et scdm hec duo. Creacō dr̄ dupliciter esse ex nihilo.
tum ita q negacō negat ordinē creacōis importatū p hāc
ꝓpōsicōm. ex. ad aliquid precāns. vt dicat esse ex nihilo. q
nō est ex aliqo pexistēte. et hoc qntū ad pmū. scd ita q
remaneat ordo creacōis ad nihil pexistēs natuā affirmā
vt dicatur creacō esse ex nihilo. q res creata. nāli pꝫ hꝫt
non esse qꝫ esse. Qntū ad hec duo. phi de creacōn locuti sūt
cū eam vt sic nō solū fides. sed racō demōstrat. cōstat. n.
oīm qd est in aliquo genere imperfectiō. ordinei ab eo in quo pmo
et perfecte reperit natua gnis. sic pz de calore in rebꝰ calidis
ab igne. Cū at quelꝫ res. et quicqꝫ est in re aliquo esse participat. et sit imperfectiōi admixtū. ozt q oīs res. hm oīe
id quod est in ea. a pmo et perfecto ente oriatur. Hoc aut fieri
nō potest. nec a phis conceditur. sed fide supponitur

Noto tercio Q pmū dupliciter dr̄. s. pmū simplr et pmū i gne
vel in ordine alicuius. Si scdo modo. tūc sic sūt plura gna
causarū. sic sunt plura prima principia. vt male pmū. qd ē
mā prima. et formale pmū. quod ē esse. et sic de alijs et
vltimo descendendo ad diuersa gna rerū inueniūt diuersa prima
principia in diuersis. erūt hm idem genus cause. vt i liq
dis. mā prima. est aqua. In aridis terra. In arialibꝰ. semen
vel mestruū. Sed pmū principiū simplr impgle ē esse nisi
vnū. Quod primo apparet ex ordine vniuersi. cuius ptes inuenī
unt ad inuicē ordinate esse. sic ptes qualis in toto. que
subinuicē deseruiūt. Talis at ordinatio plurū nō ē nisi
vnius aliquid intendat. go. ozt esse vnū sūmū bonū vltimū
quod est ab oībꝰ desideratū. et hoc ē pmū principiū. Q rō
apparet ex ipa rerū nā. Inuenit em in rebꝰ oībꝰ natura
entitatis. in qbusdā magis nobilis et in qbusdā minꝰ. ita
tū qꝫ ipaꝝ rerū nature. nō sūt hoc ipm esse qd habent.
alīs esse. esset de intellectu cuiuslꝫ qditatis. qd falsū ē. cū q
ditas potest intelligi. nō intelligēdo de ea an sit. ergo ozt
q ab alio esse habeat. et ozt deuenire ad aliquid. cuiꝰ nā
sit ipm suū esse. alīs in infinitū procederētur. Et hoc ē. quod
dat oībꝰ esse. Nec pt esse nisi vnū. cū natua entitatis sit
vnꝰ cuiuslꝫ modꝰ in oībꝰ hm analogiā. Vnitas em causati requit
vnitatē in causa ꝙ se. Et ex hoc apparet ex ipa imalitate dei.
ozt em causā monente celū esse vnū. nō in mā. vt octauus
phicoꝝ pbatur. In his at q sūt sme mā nō pt esse di
uersitas. nisi hm q natua vnius magis cōpleta ē et in actu
essē. qꝫ natura alterius. ergo ozt illud qd venit ad perfe
ctōm completi vt puritate actꝰ sit trīs vnū. a quo pro
ficiscatur. oīe illd quod ē pfectū ad mixtū. Quia actꝰ pre
dit potēciam. z ꝙpletū diminutū. ex q. q. methaure. Circa hoc trī
exarauerūt primi nales qui nō posuerūt nisi tres malos. Na
qui ex eis plura principia malia posuerūt. plura principia sim
pliciter dixerūt prima. Quida vō cū causa mali posuerūt causa
agente et dixerūt duo contria esse prima agentia. vt empedo
cles litem et amicitiā. Cui cōsensit pithagoras. q dixit
oīa ex tria in duos
ordines et vnū or
dinē reduxit in bo
nū sic in principium.
et altū in malum.
et exinde pullulauit
hereseos cyanitici. qui ponūt duos de
os. vnū creatorem
bonez visibiliū z in
visibiliū et nouū te
stamēti. Aliū crea
torē visibiliū malo
rez. aliū et veteris
testamēti

Noto quarto scdm
Bo. den. in scpto
scdi dist. i. q. iij. Q
error ille de posicō
duoꝝ principioꝝ non
solū ē cōtra fidē. imo
adeo cōi racōni. vt
vix credat. Qd q ali
quid de phia sciuit
hic errorē posuisse.
aut defendisse. qui
et possimꝰ ē. qꝫ pre
tendit aliquā speciem
pietatis. Videt em
deo bona attribuere
bona et pulcra. z no
bilia et alijs principio
alia et ideo magis
subintrauit. et ecclie
siam dei magis fodā
uit et qꝫ erūt a sim
plicibꝰ magis potest
capi. z falsa imagi
nacōn cogitari et ad
istū errorē pessimū
de multitudine principioꝝ. inuerabiles er
rores cōsecūt. sic
illis ē notū. q certū
ayamich oꝝ nouerit
sic de Juramento ma
trimonio et hoīcidio
et alijs pluribꝰ que
oīa hꝫt suas impe
bacōnes pter scripturas capiunt at z prin
cipiū erroꝝ. omīs
damnat phia q duo
sint rerū prima principia
tū qꝫ ordo vniuersi
destruit. hoc posito
tū qꝫ diuina potencia
limitat. qꝫ hoc. vt
nō possit corporalia
producē. tū etiam
qꝫ qꝫ hꝫt diuina essen
cia etiā scripturis pomit
vt trīs sit in regiōn
lucis. et si hec vera
sunt. deꝰ nec est
nec aliquid ē boni.
Hec ille. Quibꝰ
positis. sit hec.

Conclusio vm ca ad hūc articulū. Tm vnū est creatiūs pmū pncipiū. quod ē deus pzt hoc conclusū ex hijs que ē nō tñ addūcta sūt. et p̄ rationē tales. Quia oīe agēs agit sm q̄ ē in actu. ozt q̄ p illud modum actio alicui attribuatur. quo ēt vemt ei esse in actu. sed res nāles ē in actu pmixto. et nō puro. ex eo q̄ nō tota sua substātia est actus. sz composita tenet ex mā. et forā. agens nō tota sua substātia tangit. sed forma tm̄ p quā ē in actu. In nulla etiā re nāli reludit perfectiones oīm eoz que sunt in actu. sed quelibet illarū hzt actū determinatum ad hoc vel ad illud vt pote ad speciē ignis vel ad albedinē. vel ad aliquid hmōi. et propter hoc agens nāle agit mouendo. et ideo requirit mām que sit subiectū mutationis vel motus. et p̄ hoc nō p̄t aliquid ex nihilo facere. Ipse aūt deus. totalr actus est. q̄ ē actus purus. nō hns potentiam admixtā. et in eo oīm entium perfectiones inveniunt sic in completissima. et prima entium origine bonū. p suā actionē producit totū ens subsistēs. nullo alio p̄supposito. vt pote. q̄ ē totius esse principium. et sm se totū. et p̄ hoc q̄ nihilo aliquid facit p̄. et hoc actio vocat creatiua. et in de ē. q̄ in libro cause de. q̄ esse ē p creationē. vinc̄ bō. et tertia hmōi p ifoāōnē. Causalitas entis absolute considerata in prima causa dicit causalitas bonitatis. Causalitas vo aliorum que ad esse supaddunt. vel q̄buscūq esse specificant. p̄tinet ad causas secundas que agūt p informationē. q̄ supposito effectu cause vlius sm prium principium simplex. et inde est q̄ nulla res dat esse. nisi inquantū est in ea participatū diuine bonitatis ob hoc enim deus in libro cause. q̄ dicit esse ē p creationē. habet operationem diuinā. inquantū dat esse. q̄re q̄dlo vera.

Contra primū. Tm vnū ē principium primū spūalium et corporaliū creaturaz. veritas huius corporis habet et predicatis et specialiq; et illo q̄d habet. in. ayatha. vii. vbi mater ad filium superstite inquit ffili mi miserē mei. peto vt aspicias ad celū et ad terram. et ad oīa que in eis sunt. et intelligas quia ex nihilo fecit illa deus. et infra subdit. sic ēt eius ad Anthiochū tyrannū. Ego sic et fres mei animā et corpus meū trado pro patrijs legibus. invocatis deū maturig; ei⁹ misericordiā ficti. te q̄ tu tormentis et hereticis confutet q̄ ipse ē deus solus. q̄re Contra vm.

Ē sēdm. Non sunt duo prima principia essendi. quoz vnum sit malorum aliud bonorum. aut vnū lucis. aliud tenebraru vt dixerunt Puthagorici

Ē tertiū. No sunt plura principia essendi. quorū vnū sit visibiliū et aliud invisibiliū creaturaz. vt dixerunt ayanthei

Ē quartū. Impossibile ē esse plura prima principia productiua rerum patent hec conclusa ex supra determinatis et per hoc q̄ dicit de summa bonitate et fide catholica. tenemur firmiter vnum ē vnibus p̄ncipium. creatorem oīm visibiliū et invisibiliū. spiritualiū et corporaliū. Qui sua omnipotēti virtute simul ab initio temporis vtraq; de nihilo condidit creaturā. spūalem et corporalem angelicā vz et mundanā. ac demū humanā ex q̄ corpore et spū et corpore constitutā. et tm̄ de primo articulo

Quantū vo ad sēdm articulum qui quezit An primū creatiūs principium sit vnius. zt sedoz in esse. voluntate libā producentium.

Noto primo q̄ per secundū intelligit hūc. omne illud cuius esse quia fontale nō est. a simplici primo cuius esse et oīs perfectio sua ex eo est. dependet. sive sit causa alterius sive effectus. sive male sive imale. sive corporale sive spūale. Noto secdo q̄ sic forme artificiales habent duplex esse. vnū sm q̄ sunt in mā. aliud in proprio actiua sm q̄ sunt in mente artificis. Ita etiā forme nāles habent duplex esse. vt vult Cometor xi mēte. vnū in actu sm q̄ sunt in proprio genere. Aliud in potia actiua. sm q̄ sunt in primo motore. r in deo. Nā quicq; est in mā prima in potia passiua. est in primo motore in potia actiua. Cum enim operatur. nō ex necessitate nāli. sed sm propositū et voluntate liberā ozt q̄ habeat apd se oīm operandorū formas exemplares. q̄ idee dicunt. ab ideos q̄d ē forma. De q̄bus dyonisius ca. v. de diuinis nominibus dicit exemplaria dicimus substantificas rationes in deo vniformiter preexistentes. quas Theologia p̄dicatores vocat. existentiū determinatiuas et productiuas. has aūt formas sive ydeas nō separatas ex natura et per se pomingit vt platonici. sed in mente diuina. que sunt in ipa principiū tam speculatiue q̄ practice cognitionis rerū. Noto tcio q̄ creatio ē passio dei actiua. et solius dei p̄prium est creare. ex eo quia cū secundū ordinē sit ordo actionū. eo q̄ nobiliozis agentis nobilior ē actio. ozt q̄ prima actio sit primi agentis. q̄ creatio aūt ē prima actio. eo q̄ nullam aliā presupponat. oīs vo alie p̄supponunt eam. et ita exit solus dei qui est primū agens simplex. Noto q̄rto q̄ motus alicuius actionis principium ē perfectio. tanto actum sua potentia in plura extendit et magis remota. Ignis enim si sit debilis. parū. q̄ est deus. perfectior ē q̄ ex nobis ē. acta aūt p actiones principium ē. Cū ignis per actum qui in nobis est. possumus nō solū in actiones in nob manentes. sicut sunt intelligere et velle. sed etiā in actiones que in exteriora tendunt per quas aliqua producimus. q̄ multo magis deus potest. per hoc. q̄ actu est. nō solū intelligere et velle. sz etiā producere effectū. et ita esse liberalis largitor. Juxta illud Job. v. Qui facit magna et mirabilia et inscrutabilia absq; numero

Noto q̄nto q̄ deum agere nō necessitate nāli. prenditur ex eo. Quia oīs agentis per naturā nature. virtus determinatur ad vnū effectum. cui oia nālia semper eueniant eodē modo. nisi sit impedimentū. nō aūt voluntaia a Diuina ad actū nō p̄t esse de gne illarū actionū que nō sunt in agente cui sua actio sit eiusdē rationis. q̄ sit de genere illaz actionū que sunt in agente. et sunt q̄ perfectio ipius. hmōi aūt nō sunt nisi actiones cognoscētis et appetētis. Istis sic stantibus. Sz. tum ad hūc articulum sit hec **Conclusio prima** Deus oīm sedoz ē principium primū p̄mū in esse productivum. pzt hec conclusio ex his que notata sunt. et ex hac ratione Quia illud q̄d ē per aliud. reducit sic in causā ad illud quod ē p se vnū. p̄ si esset vnū talor per se existēs. oporteret primū esse causā oīm tale quodcunque p modū participatū. habent. est ad ponendū aliquod ens. q̄d est ipsum suū esse. in quo nulla ē compositio. q̄re oportet q̄ ab illo vno oia sint quecunq; nō sint suum esse. sed hnt esse p modum participatū. ergo sit ita cōcludendum. z fide tenet. q̄ deus oīm sit in esse. principium primū productivum. et hac conclusion infrēto ē. primo. In entibus est dare aliquā naturam virtutem simplicem ineffectibilem. pzt Contra eā conclusionem et ex hijs q̄ in metha dicte. In causis efficientibus nō ē procedere in infinitum. ē. secdm In entibus est dare nāz ineffectibilem habentem potentiam infinitā. hoc pzt ex ratione phi vini. phi. et. ubi sic arguit. Quod mouet motu infinito. hzt potentiaz infinitā. Sed primum ens mouet motu infinito. et go hzt potentiaz infinitā

et ex alio Nihil terminat vltimate actū nostre voluntatis · nisi sit finis vltimus · ex quocunq; finito dato voluntas pt vltiꝰ appetere Sed quod terminat vltimate actū ne voluntatis est prima cā sive primū simpliciter principiū et natura inessentibile · ergo est infinita

Tertiū Oia que sunt extra deū · creata sunt a deo · in se vel in sua natura pzt Corpem Quia oia que sunt · vel sunt spualia · et ista oia sunt creata a deo cū intelligentia · et intellectus humani et angelici ymaginatiuus non pnt vel sunt corpalia et hec sunt duplicia Quedam sunt se p modū successionis a parte post · vt orbes celestes · hec per se creati sunt eternaliter · Creat deꝰ celū · et ita partes eius · que sunt orbes celestes Quedā p modū ymabiliū et corruptibiliū sicut elementa et mixta · et hec creata sic admixtim mediate in eorum substantijs · ex substantijs talium de quibus poyia gemita sunt · creata est et ide senarius Et deformis actus debitus sine corporalibus sunt spiritualibus Et quintus Quinq; multe forme immediate sint producte per ymaginem · cū mediate producte sint p creaturam · pzt Corpem et prudenti · Et quintū Quinto est extra deū · ratonabiliter de creatura · pzt quia est creatū immediate vel admixtim mediate ·

Et sextū Ma prima est creata · et sequitur esse per creatorem et ita non eterna · pzt per Aug. xij Confessionū duo fecisti dne · vnū propter angelum · et aliud propter nihil · materiam scilicet informem tamen est de natura tua · quia nequit esse quod tu es · licet non sit generata · vt vult plus primo physicorum

Conclusio secunda et vltima salus ad hoc secundum artistam deus est principium productivum in esse cuiuslibet secundum libera voluntate · pzt Corpem quia angelo nobilissimo debet attribui nobilissimus modus agendi Sed deus est agens nobilissimum · et nobilissimo modo agendi est agere per productionem per intellectum et voluntate · quia hunc modum solum videmus in entibus nobilioribus puta in hominibus et angelis · qui prae ceteris creaturis magis sunt ad imaginem dei Ideo talis modus maxime et deo attribuendus · Item Voluntas habet pro obiecto bonum sub ratione boni · Natura autem non attingit ad communem rationem boni · sed ad hoc bonum quod est sua perfectio et quia omne agens agit sicut ad finem intendit cui finis moneat agentem · vij methaure · ergo agens per voluntate · ad agens natale naturale · comparetur · sicut agens male ad patiens · sed agens male et primum omnium simpliciter est deus · quare sequitur quod sit voluntarium · et non natale naturale agens · Corpem primum et tenuerat phi qui dicebat deum agere per naturae naturale Et sicut Licet intellectus divina sit causa rerum creatarum · voluntas tamen divina est causa immediatior quam intellectus · pzt Corpem quia eo · quia etsi tria sint quibus deus operatur potentia · sua · et voluntas · sola tamen voluntas determinat ad hoc vel illud operandum · Non Aug. ad Orosium Omnis inquit creatura causa est voluntas dei et phs · v· methaure Omnium artificiatorum principium est voluntas artificis Sed ona procedunt a deo vt ab artifice · ergo voluntas eius sive est omnium immediata causa et principium etiam · sola bonitas movet deum ad operandum · bonitas non est sua bona voluntas · quare Corpem verum Et tertium Causa quare una res sit nobilior alia est divina voluntas Et quintum dicere intellectum divinum esse causam immediatam omnium sequitur et nobilitatis consequens · error est · pzt Corpem · Non enim dictum legitur alicubi Omnia que scivit fecit · sed quecunq; voluit fecit quia voluit esse causa efficax et perfecta · vt deducit doctor sanctus · quotlibet · iij q. xxvj vbi inquit Creator mundi non dependet ex alia causa nisi ex sola dei voluntate · et ita non ab intellectu saltem immediate Et quintum Omnes scientes fuisse et fuerunt ab eterno in deo · pzt Corpem · ex sententia Augustini in libro lxxxiij questionum In deo inquit sunt rationes rerum stabiles et immutabiles · que in divina intelligentia tenentur et tu ipse non oriantur nec intereant · secundum ipas tamen formari dicitur omne quod orizi et interizi potest · et ide Aug · Singula propriis rationibus creata sunt · has rationes non est arbitrandus esse nisi in mente conditoris Nec enim extra quicquam positum intuebatur et Boetius · iij · li · de Conso · metro xj · Et tu recta supno ducis ab exemplo · pulcru pulcrius ipse agis dum mente gerens · similem quam imaginem formas et aplius ad rationem xij · fide intelligimus aptata esse scla · sbo dei · vt ex invisibilibus visibilia fierent Et vltim Questio vt ponit ad intentum quod sic · Rationes aut in opposito adducte

Ad primam dico · Quod summum malum non contrariatur summo bono secundum rem · sed solum secundum vocem · Cum ergo quod summum malum esse non pt · Nihil enim est adeo malum in quo non sit aliquid boni admixtum esse et ideo dicit phus iiij ethicorum Quod si esset adeo perfectum malum · quod prueniret ex corruptione omnium creaturarum nec sepem sustinere posset · Cum quod illi bono quod nullo modo auferri pt vel minui nihil opponitur puatione · vt contingit · Unum non potest privare malum oppositum summo bono divine · sed privari bono quod per unum privatur Et dico aliquid divertere oppositum alterius · quod oppositum ei secundum quod huiusmodi · sic migredo magnum opponitur albedini magne divertit · si indivertit etiam opponitur albedini parietis · Non magnitudo migredo huius vt albedo huius si magnitudo migredo vt albedo simplex · per quod nullum bonum quod habet malum oppositum · si non secundum rationem huius vt illius · si secundum rationem quem bonum vt mali Et sic si malum summo bono opponitur hoc Et divertit · quia non opponitur ei magnitudo Et tale bonum · si magnitudo boni Ad secundum dico Quod dicunt · in illa auctoritate non pretenditur similitudine in eo quod Et non rationari vel non preeligere si in eo quod Et rationari et vite se diffundere ipsius sicut creaturis per quas potest pervenire imperfecta imagine homo pt deduci in cognitionem alicuius creatoris · et tandem perduci ad gloriam vite visionis ad quam nos dignetur perducere Jhus christus per secula benedictus amen

Jam venio ad vltimum ad ipsas vias gratias et

Circa primū sēdi libri quē vtrū ab inicio actu esse fieri possibile per tēpus actōm mundū ab etno p̄cessisse et arguit q̄ sic · q̄z sic mundus deꝰ ab etno fuit p̄ductus mdm̄ p̄ductōm q̄m̄ postea fuit · ex quo ꝛc · tz̄ · posita causa sufficiēti pō effectus · ānz pz̄t q̄z cuius potia ab etno fuit imēsa · ergo ꝙ tio via Jn oppm̄ arguit · q̄z ad p̄te affirmatiua sēsꝰ iplicat cōtradictōis · ergo ꝙ d flā et oppm̄ vna tz̄ · de quolꝫ affirmatiua vt negatiua · et de nullo ambo simul · ānz pz̄t q̄z ad affirmatiua p̄mo sequit q̄ mdo potuit esse ab etno p creatōe · sequit̄ etiā q̄ nō potuit esse ab etno p creatōm · q̄z esse quod produc̄t per creatōm · capit cē post nō esse · ꝙ q̄ creare d aliq̄d de nihilo fac̄ p augm · et pz̄t hic in isto sēdo di · l · Qd aut quod capit esse pg non esse incipt esse · et de quod incipit esse d tale z non etnū · ergo si mdo potuit produci a deo ab etno p creatōm · sequit̄ q̄ illo mdo nō potuit dici etnū · ergo q̄ho flā

Pro decisione q̄tiōis p̄posite tres articulos facio Primus articulus vtrū esse increatū sit omni creatori vnicū principiū p̄ductiū Pro quo nō · duo est esse · quoddaz increatū · et aliud creatū · esse increatū d esse independens sev esse p se subsistēs · cuiusmodi est esse dei ꝙ glosa · et tle esse nō potuit esse nisi vnicū qd est principiū oīm aliorū p̄ductiū · quo oīa alia dicūt esse · vt esse creatū quod d dependet esse · suū esse ab esse independenti ꝙmittit · Nec d em dicere omne qd̄cūq d a deo esse · vt dicit sēdm sctm tho · pau · l · questi · xliii · ar · i · 2 · si aliquid intromit̄ in aliquo p participatiōz · nec est vt causetur ab ipso et ab eo nō essentialit cōuenit · cui ergo esse deo cōuenit per se et essentialit · id esse oīa alia a deo p̄ticipant · et illd esse p̄mū et vnicū d esse oīm aliorū · oīm p̄ductōm · qm̄ nec d entia que diuersificat̄ sēdm diuersam p̄portiōm essendi ab vno primo ente p̄fectissimo causari · Jon et plato dixit ꝙ mundus nec est ab oīno multitudine ponē vnitate Et zacd · q̄z sm̄ arist̄ · ii · metha ꝛc · Illud quod d maxime vnū · d causa oīb entitatē et omīb veritatis Contra Sz̄ sal̄ ad istū articulū sm̄ d esse increatū d vnicū principiū oīm aliorū p̄ductiū pz̄t q̄ notabiliter et per illd ad Roma · xi · Ex ipso et p ipm̄ et in ipo sunt oīa Et p illd Joh · i · oīa p ipm̄ facta sunt · Et de sum · tri · et fi · ka · etiā sil̄ · vbi dr · Vnus d vnicus creator oīm visibiliū et invisibiliū spūaliū et corpaliū · q̄ sua oīpotēti virtute sit ab initio tpis vtraq̄ de nihilo condidit creatura · spirituale et corporale · angelicā sz̄ et mundanā Et zacd triplex sm̄ pe · de t · ponit̄ · Prima sumit̄ ex ordine p̄tiū vnibus · trib̄ p tres inveniūt invicē ordinate · sic p̄tes alicuius animalis que sibi invicē deseruiunt · Talis aut ordinatio pluriū · nō d nisi ad vnū aliquod intentū · et sic oportet esse aliqd vnū sumū bonū ab oīb̄ desideratū · Sēda zacd Quia nā entitatis p̄ticipat̄ ab oīb̄ · nec hūt esse a seipsis · quā dicit sua q̄ditas et suū esse actuale · ergo ozt q̄ sit aliquid hūs esse a se · a quo creata hūt esse · et illud ozt q̄ sit vnū · tu esse sit vnū zacdm̄ sm̄ analogiam in oīmb̄ Tertia zacd ex p̄ferton̄ primi p̄ncipij sumit̄ · Quā dra d in rebus sēdm modū sui cōplemēti maioz vel minoz sm̄ q̄ vnū plus hūt de pōa et minus de actu q̄z aliud et illd ergo q̄ d cōpletissim et primo actu ens sit oīm sumū et primū · nō p̄t esse nisi vnū · Corz̄m primū · vnū d p̄ncipium spūaliū et corpaliū creaturaz̄ · Cor · sēdm · vnū d p̄ncipium lucis et tenebraz̄ · Et tertiū · Simpl̄r d esse pluraz̄ p̄ncipia creaturarū

Sub articulo 2o vtrū ab increato d fuit possibile ad ydeatōm mdm̄ ab etno processisse Nō sm̄ pe · de t · in scpto primi · dist · xxxvi · ar · ii · Dic forē artificiales habet duplex esse · vnū sm̄ q̄ st̄ in mēte altis in pōa actiua · sm̄ q̄ sunt in mēte artificis · ita etiā formē naturales hūt duū esse · vt aut tomē · sup · xi · methā ꝛc · vnū in actu sm̄ q̄ sunt in p̄cio ygne · altū in pōa actiua · sm̄ q̄ sunt in primo motore r in deo · Nā quicqd d in prima mā in pōa passiua · d in primo motore in pōa actiua · tū em̄ operat̄ oīa nō ex nāli virtute sī sēdm p̄positū · ozt q̄ habeat apd se oīm operadoz formas exemplares · que dicūt̄ ydee · ab ydos quod d forma Contra Ab increato esse p̄secutiū p ydeatōm mdm̄ ab etno processisse pz̄t ex nobili · pro quo · duo · de diuis nōib̄ ca · v · dr Exemplaria dicūt sub stātialiter zacdm̄ cuncta in deo vniformit̄ p̄existentes · quaz theologia prediffinitōnis vocat · cuncta determinatas et producitiuas · Has aut formas sive ideas nō sepatas ex tra naturā et p se posimus · vt platonici · sī in mente diuina que sunt in ipa p̄ncipia tū speculative q̄z p̄tice cognoscere · q̄z p ipsas cognoscit non tm̄ facienda res sed eoꝝ factas · thō sm̄ vsū magis dicit p̄ncipia esse p̄tice sev operative cognitōnis Et aug · li · lxxxiii q̄rum quit̄ sut zob zez stables z imutables que d diuina intelligentia cōtinet̄ · et cui ipse nō originat̄ nec mutant zm̄ ipas tn̄ formari dr de qb̄ oziri et intīre pt Et ide aug · Singula p̄priis zacdmb̄ creata sut has zones nō d arbitrand d nisi i mente conditoz · nō em̄ extra q̄z positū instituebatur Et boecius li · de conso · q̄ aurea supno ducis ab etno pulcrū pulcrius ipe dyndū mēte gerēs sibi q̄ imagine formas Quibus cōsentit aplus Ad hebre · xi · fide intelligimus aptata esse secula verbo dei · vt ex invisibilibus visibilia fierēt · ergo ex his auctoribus grecis et zacdm̄ p̄ma · q̄z omne agens sm̄ q̄d in aptōm et speciem rerum agendaz · si deus d agens huiusmodi · i · ꝛt zacdm̄ sctā omne id in quo cognoscunt̄ res veritia cognitōn · hūt in se stās illaz rez · si tle est speculum et nūs · i · ꝛt Tertia · vnusquisq̄ cognoscens cognoscit sēdm q̄ vigetia mediez sdea in deo d medium cognoscendi · ergo si deus dicte cognoscit · q̄t cē ydeas distinctas · vnd dr aug · li · lxxxiii q̄ · Nō ea rōne conditus d hō qua eqs · singula cui⁹ p̄priis trusata sūt zacdmb̄ que zacdm̄ sunt ydee · nō tpales si etne · ergo grecis ex zacdmibus via Tertia sm̄ Idee sut in deo zcales · formales · et plures ponende · et non solū

scdm zacom ñaruz
vt simplicit fingedē.
Coz. scdm. Nō grauit
plito dicēs mdm esse
intelligiblem & creū
Qui ỹ deab negat eū
nō est esse ambiguū
infidelem. Ista rezia
oīa sunt de intentōne aug
de ciuite li. viij. calō
in et fran. de zabarellis
in suis flozibg. & qz
tū. Licet intellectꝰ di
uinꝰ sit cā rez crea
tarū / voluntas tñ dīna
& cā imediatoz qz in
tellectꝰ / et pgnis ipa vo
luntas dīna exit cā q
ze vna res sit nobliꝛ
alia. hoc Cozpm hzt
tres ptes p'ma pb in
telligi & causa rez
creatar. Scda q vo
luntas & cā imediatoꝛ
qz intellectꝰ Tertia q
voluntas dīna & cā qze
vna res sit nobliꝛ qz
alia. veritas oīm il
larū p'ciū pzt p ptē de
thazan. in scripto p'mi
dist. xlv. az. ij. q dt
Trēs sunt opationes in
deo / qbg oīa opat sz
poña sua et voluntas
Hazū vo condicionꝝ
sola voluntas determinat
ad hoc vt ad id opandū
ña poña et sua hñt se
ad multa indifferēter. vñ
voluntas sola pt ponit
effectū / nō poña vt
scdm. vñ dt aug. li.
de trini. voluntas dei
p'ma et suma cā est
oīm spez atq forzā
actionū vt motionū
et ide ad ozosiū oīa
inquit creaturā cā &
voluntas dei Ite v. me
thāte dt azeles / oīm
artificiatoꝝ p'mū est
voluntas artificis / sed
oīa predūt a deo vt
ab artifice. ergo volū
tas eius ipse & oīm im
mediata cā et p'ncipi
um etiā sola bonitas
mouet / cū ad opandū
bonitas vo eius & sua
bona voluntas. ergo vo
luntas sua & cā oīm
opez suoꝝ imediata
Et qbg infero hoc detin
esse flm sz Quia
voluntas dīna sit cā
rezū creatarū / tñ in
telligi & cā imediatoꝛ
rez creatar. & pgnis
ecit ipse causa / qre vna res sit nobliꝛ alia. pzt. non
em dicit scriptura oīa eum quecuqꝫ fecit fecit. si que
cuqꝫ voluit fecit. qz voluntas & cā oīm rezū effectꝫ
et pfecta. vt deducit btus Tho. in quotli. xi. q. iij -
imo vt azuq dicā fm b. tho. in quotli. ix. q. xxxj.
Creatio mdi nō dependet ex alia cā. nisi ex sola dei vo
luntate. ergo nō ab intellectu. ergo intellectus nō e imediatus
rezū creatarū. **Tertio arguitur** Dtrū ab increato
esse fuit pgle p creatōm ab etno mdm processisse Tñ
fm pe. de tha. in scripto scdi dis. i. cta fm problem
ma azlo iij. Ponentiū mdm adeo fetū triplex ptisse le
gitur esse cta mdi et initate. positio. quā cuq tangit
nigr dist. i. p'ma platonis. qui posuit mdm ab etno
fore in poña mē. nō in actu spēi / si operatōm dīna ductu
de poña in actū. nō ab etno fz in tpe. alta azelis q
posuit mdm fuisse ab etno actu in mā et spē in statu
gnationis et corruptionis sic mo. Tertia moisi q posuit
mdm. nō fuisse ab etno. nec in poña materie nec in
actu. sed in sola poña agentis. et in tpe fetū a deo. qo
ad mām et spēm. p'ma et scda opinio iudicat neduz
fla. vñ etiā hētica. Tertia vo sola & fidei tenenda
pro qua pomit her **Contra 2e sposal' vtius.** Ab
increato esse. fuit pgle p creatōm mdm ab etno pces
sisse. pzt. p p'missū notabile 8 & determinato scte mris
Ecclie de sum. tri. et fi. ba. fidei tenz. vbi dī Qui sua
oīpotēti vtute. sit ab inicio tpis. vtraq de mundo con
didit creaturā spūalē et corpalē. angelicā sz et mdā
nā. ac deinde humanā qi gnem ex corpe et spū gstitutā
Et her determinato supsit exordiū ex scripturis dmis. nā
dr Gen. i. In p'ncipio deus creauit celū et tā. Et ihs fi
lius syrath dr in ecclīastico ca. xlviij Qui vivit in et
nū creauit oīa sūl. ergo ex his auctoribus gelo ba &
zacō. qz pez positōm sz si ab increato esse fuisset pgle
p creatōm mdm ab eterno pcessisse. sequitur inultiplex
impgle. p'mo qz infinita dies p'cessissent hanc diē. et
sic p tñ secundo p'tos dies. nō e pueniēs ad hāc diē.
scdm impgle. qz oēs pnes p'cessissent tpa infinita Et sic
nō e pueniens ad aliquod pnes Tertio sequitur impgle & m can.
sis erit p'cessus in infinitū. qd e cōtra phm. ij. methāte.
qz si mdus & ab etno. ergo et gnationes. Quarto impgle. qz aie
essent infinite. ergo actu infinitū. Nā tū aie sunt imoꝛ
tales et infinīti sunt homines tū mdus sit etnus / go ex p'tea
si mdus fuisset ab etno / aut duraret eq fuit ab etno. omo
simplex et invariabilis Et sic fuit ipa eternitas. qd est
impgle / aut successiua. ergo hnes pes et pzig. ergo p'm
ergo p'm / non ergo fuit ab etno. igit gelo ba. Et hic
Her gelo possit pbari pluribus zacombus. tñ qa ea que fi
dei sunt zacombus probari nō p'nt. Cū ergo zationes hui
magis sint frivole qz probatiue. vt dt btus Tho. i quot
libz. in. q. xxxj. ideo de ipis supsedeo. Cozpm p'mum
Aliquid creatura nō potuit fieri ab etno deus. sibi coet
nā re acti qz nā creatie & hīe esse post nō esse / qe si ab
etno creatu fuisset / nō haberet esse pg nō esse. qd implicat
Quod aūt implicat condi nō p't esse. nec deus p't facere
Et zacō. Quia poña dei scdm b. Tho. in quotli. v. q. iij.
extendit se ad oīne ens. vñ illud solū a dei poña excludit
quod repugnat rōni entis. et hoc & sit esse et non esse.
et eiusdē zationis & qd fuit nō fuisse Ad idē & augn cōm
Faustū Quisquis dicit q omps & deus fecit vt ea que
facta sunt fieri nō fuerit / solo enim hoc deus privatur
ingenita facere qz
facta sunt ingenita
Et ex qz talia
nō cadit in con
ceptu entis imi
metabile. h aūt
imponā nō nō cō
tingit ex defectu
essentie dīne. si
ex nā effectu repu
gnante. vñ z bgi.
nē corrumpta deus
pace nō p't pg
ruina. vt dt btus
Ihezog / cuius dictū
habetur in Ca
none xxxij q. v.
Si paulus. nō em
p't facere vt ea que
nā cognita & vi
ta. nō fuerit p cō
gnita. sic nec de
aliquo qd nā fetū
& p't facere q nō
sit fetū / Cozpm
scdm. nullam rez
distincta ab increa
to esse & vñ ab e
terno p creatōm
prefuisse. & zm
Lucet deus potuerit
facere creaturā aggy
nō tñ appn sibi
coetnā pō qz ta
nea finis ponit
& infinitez tamqm
endo. qd nō repu
gnat natue ipius
creatue. si cauca
ipius principij ponit
infinitate accepta
qd repugnat nec ipius
creature. igitur
cozpm vñ. Coz.
qztū Ztō & fla
vtr et tria gelo
& eius pbatōn. et
argulo pg oppm fa
cto. Ad argueto
at an oppm fetū
p'ndet. qd argumit
vm i trans. nā ibi
no voluntarijs. deus
at gloss & ages vo
luntariū q sine sui
mutatōne sola voluit
mdm tūc produxit qn
voluit. tamdiu rez
gnit & gsiuat. ex diu
sue maiestati placz
electos suos dirigēdo
p viā iustē ad vitam
celestē tuzie. qua
nos gscendē ibu
at q sine fine vi
uit et regnat deus
p secula seculoꝝ am

tho· Creato sumi pt et actiue et passiue· Si sumat² actiue / tu creato significet opatz diuina qe ē eig cena cū quada relatiōe sic Creato ē sba dna Si aut sumat passiue· sic ē quod da actiōi in creatura et signat ḡdā zez que nō ē in pcto passionis ḡre logice / ſ que ē in ḡne relatō et ē quēda habitudo ḡntis esse ab alio ḡsequēs opatz dna et sic non ē tḡnſ q sit in ipō creato qđ eduat² in esse p creatōm· sic subiecto· sic filiato ē in petro· mḡnſ zcnpit huana natz a pzē suo· ner ē pozipō petro· ſ sequtz actom et motū pzis que st pōza / hmōdo at creato nō sequt motū ſ actum dne tm / que ē poz ḡ creatura·

Plato in Thimeo ysta tria dicit sepz fuisse scz mām· opificem et formā et emplare· De mā bo fecit hūc mdm sensiblem· ſ mdm az thitipū· v exemplare qm voluit et ideo dicit pḥus viij pḥicoz Solo plato generat mdm· sicut typus tū relo· furtū dicit Sed pḥus pot mōz esse etnū· qz po mit motū et mobile ſp fuisse· viij pḥicoz et pcōs mdm ſp fuisse ī statu ī quo nūc est

Deū aliqđ facere nō ē ad mīſi p voluntatē aḡ eternū aliqua nova zē in ipō esse / Deo ēm nō sic fant vt tm̄ seat de actis ad actū· vt de quiete ad motū sic nos

Creatione zeū insinuans scriptura ꝛc

Hic incipit liber primus· In quo postq̄ mḡr egit de rebus fruibilibus / dimis psonis· agit de rebus utibilibus scz creaturis et duo facit· Nā primo agit de creatōe universi in generali Secdo de ptibus eius in speciali· Primū fit in prima distinctione· Secdm incipit facere in principio secde distinctionis ubi de angelica utraq̄ creatura· In prima ergo distinctione tria facit· Nā primo agit de ortu creaturaz a suo principio Secundo de ordine earū ad finē Tertio inūdentalia determinat q̄e ad humanū corpus sunt unite· primū usq̄ ibi Credaq̄ ergo· Secundū usq̄ ibi Solet etiā queri Tertiū usq̄ ad finē dist·

Utrū deus gloriosus sit oīm zeū cā se principiū effectivum· ⁊ ar q̄ nō per Senecā ad 2ualum

Lyra· Chrundus etna zes est et perphm in de vegetabilibus et plantis dicēte· Ahundq̄ nūq̄ cessabit gnare plantas et vim̄ phicoz plato inculpat² per azele q̄ solo gnaret mdm ygyt· qtio fla· In opttm ē fides katholica Gen· i· In pncipio creauit deus celū et tra· Et Joh· xvij· Pr clarifica me apud temetipm claritate qua habui pusq̄ mundus fieret· Et pronez· vim· Dominū possedit me initio viaz suaz ante quicq̄ faciēt ⁊ Et est determinatio sīte mātis ecclie· de sumptzi· et fi· ta· ffiziminez· vbi dr· Cui sua oīpotēa vtute sit ab initio tpis vtraq̄ de nihilo condidit creatura· i· qtio vā·

Pro decisione nota scdm Jmo· Triplex ē agens· Primū voluntas dna· Secdm· natura· tertiū azs· Semp aut actiuū agens ꝓsupponit actum pozis· Hmōdi ē q̄ sic opatio artis fundatur sup opacom dna que ē creatio nature· mḡnſ nā prepayat azti materiā· ita opatio nature· fundat² sup opationem dnā que ē creatio· mḡnſ nature mīstrat materiam vōi nulla vtus creata siue artificiat siue naīs agēs potest nisi per cooperatōm dna· et in mā ab ipa ꝓparata p creationē· Voluntas ergo diuina ē causa efficiēs oīm zeū cā se· Est etiā causa finalis q̄e oīa ordinat² in deū finaliter

Contra pma A producōe zeū primo dio zes incepert per creatōm in esse suo pzt ex ñobli· Corz· Primū· Totus vniūsus habet initiū· ⁊ zm· Totū vniūsū nō ē genitū pzt· quia ē creatū· ⁊ zm· Nō ē aliq̄ zes cā deū qn sit de nouo producta ꝑ eū· pzt q̄ ē revelatū diuinitus Moysi Gen· i· Scda contra deus ē oīm zeū cā se principium effectiū· pzt ex notabi· Corz· Pm· Omnū ē principiū oīm visibiliū et invisibiliū creaturaū· Non ayanicheos· qui dicebāt duo principia / vnū bonoz / aliud malozū· Corz· Secdm· Nulla creatura ē oīm zeū principiū effectiū· Corz· Tertiū· deus p voluntatē efficacē· ē oīm cātra se principiū effectiū· pzt q̄ omnia producit nullis meritis exigentibus

Contra tertia Sic bonitas dna ē oīm cātis se principiū effectiū· Sic eadē bonitas ē finalis causa oīm que ab ipa libere sūt producta· Corz· Primū· Totus vniūsus finaliter ē factus propter deū· Prouerbi· xvi· Propter semetipm operatus ē· ⁊ zm Angeli finaliter propter deū sūt creati· Corz· Tertiū· homines per deū finaliter sunt creati propter honorē dei· Corz· q̄tū· Tria ē vera Ad argumentū ꝛndetur q Seneca et pḥus loquūt² nā litez

Aliquid fieri de nihilo vel ex nihilo pt intelligi dupliciter vno modo cātis illa ꝓpositio de· denotet habitudinē trāe nīalis sīe tūdr· cultellus fit de ferro / vel habitudinē cause effitiue· vt cū dr· domus fit a domificante· Et dr modo nō pt aliq̄ fieri de nihilo· Alio modo pt aliquid intelligi fieri de nihilo ordinate / ꝓpositis nihil fuit ꝓsequendo ad esse· et hoc solū convenit deo· ꝑe dicit b· tho· Duplex ordine instituit deus in vniūso· Primū principale scz vniūsi· Aliū secundū in ipm· Aliū secundū quem vna zes iunat alīam in queendo ad institutionē dnā· et sic dr ꝙ metaphore· Ordo ꝓ cui vniūsi adinuicē et ꝓ illud ordine q̄e in bonū ultimū· Qe ergo illud ergo quet alterius aliqua vtilitas· ſ nīs eius ē· et hoc ē duplex Aut sic q̄ illud ergo quo proueniat vtilitas non hzt participatz dine bonitatis· nisi ꝑm ordinem eig ad hoc cui ē vtile· sic sunt ptes ad totum et actus ad sbam· q̄ ptes nō hnt esse absolutū nisi in toto· et accidentia nō esset nisi essent sbe q̄bus vtilitas proueniat· Secundo at sic q̄e habet participatz dine bonitatis absolutam q̄ qua proueniat vtilitas alterius rei· et tūa esset etiā si illd cui sit eis proueniat vtilitas nō foret· et sit angelus· Omnes creature propter homines facte sunt· Sic etiā homines ꝓpter reparatōnē angelice q̄ hec vtilitas secuta ē· et a deo ꝓmissa

Quare aīa racionalis corpi huano vnit² et non alteri ꝛcatōm assignat Auicena· q̄ ozt ordine

pfectibiliū esse ꝑm ordinem pfectoīs· Int² oēs at pfectōes illa ē nobilissima que mouet q̄ sit simillimū relo· de nobiliōe aūt corpis celestis ē q̄ nō habeat cōtrariū· vñ quādo quis corpus separat² a cōtrariis· simillim relo efficit² hr at nō pt esse ī ḡnabilibus et corruptibilibus hoc mō q̄ a cōtrys oīmode absolvat² ſ p hoc vel ad medium· q̄ medium neutz extremoz actu ē· et ideo id corpus qđ vel ad maiorē equalitatē mixtionis ē similius relo· et tale ē huanum corpus

E angelica itaq; natura hec ꝛc hic incipit secda distinctio huius scdi libri In qua mgr̃ posteq; egit de creacõe vnibsi in gñali Incipit agere de partibꝫ eius in spẽali Et primo de creatura spuali corpori nõ vnita s angelo ·Qñ in pncio tria creata hoc fuit Nam primo dat de ordine in pncio mãm p̃o crededi / insinuas angelos esse creatos ·S dd tractat de loco creatoꝝ eoꝝ / assereꝫ eos in celo empireo esse creatos et collocatos Tertio agit de qualitate eorũ · assirmas eos insoꝝmes pdictos Primũ istoꝝ facit a pncio distinctoꝝ vsq; ibi Sd ostensũ e S dm ab inde vsq; ibi · Simul ergo visibiliũ tertiũ ab inde vsq; ad finẽ distinctoꝝ

Vtrũ essentia angeli localiter sit alicubi Et arꝫ q nõ / qr angelꝰ nõ est corpꝰ / go · ꝛc · tza per bohemiũ libro de ebdomadibꝫ · Cõmunis animi cõceptꝰ e incorporea in loco nõ esse · anꝫ pzt per oms theologos de hac materia loquẽs Et hic per magrm in isto · ii · dist · ita et iiii a Jn oppm arᵘ per damascenũ li · ii · ca · iii · dicẽte Angeli cũ sunt in celo nõ sunt in terra Et zacꝫ qr mouet de loco ad locũ · ergo sunt in loco · tza · Et anꝫ e magri hic in pluribꝫ locis Pro decisione nota Aliquid esse in loco intelligit triplr̃ sm albertũ magnũ in pmo tractatu sume ñalium / scz zepletie · diffinitie / et circũscriptie · Repletie qd implet omne locũ p suã essentiã pntiã et potentiã · sic q ñã sua est infinita et illimitata sev nõ limitata / Et sic soli deo esse in loco cõuenit / Diffinitiue · qd e in aliqo loco sic q nõ in alio zacõn sue nature limitate et finite sev limitate · sic oia creata spualia sunt in loco vt angeli Circũscriptie qd zacõne limitacois nature sue · et cũ hoc mediãtibꝫ pzibꝫ dimensionibꝫ et qntitate e in loco · vt aialia corpalia **Contra 1ma** esse in quolꝫt loco cõuenit soli deo · pzt qr notabili et pzt supꝫ li · i · dist · xxviii Et per hugonẽ li · de sacmentis parte iii ca · xviii Corpalia pmu deus e in celo / 2m / deꝰ est in inferno / 3m / deꝰ e in toto vniverso · 4m / Nullꝰ spus creatus essencialr̃ e vbiq; localr̃ · pzt qr q̃lcũ zacõn sit q̃ clusiue **Cono secda** Nullꝰ corpalis sit in loco circũscriptie · angeli tñ sunt in loco sm essentiã · Patet · et corpale opacum · diffinitie · pzt qr nobili · Cor · pm · Corpalia sunt intra corporis locatis superficiẽ p q̃me suracois · detinẽtem et pncialitate · Cor · 2m Angeli sunt intra corpoꝝ locatis superficiẽ per detinẽtiã corꝝ et pncialitate · 3m / Sic corpus e in loco per contactũ vtutis · hoc est thome in quotli · i · questi · iii Cor · iii · Licet oms angeli sint in loco diffinitie cũ opantur tñ cũ creabãt oms angeli concluſi erãt sub ambitu celi empirei **Cono tertia** Sic plures angeli nõ pnt esse in vno et eodẽ loco pprio / sic idẽ angelꝰ nõ pt esse in pluribꝫ locis **Pma pbs** pzt · qr quilꝫt angelꝰ e p se sufficiẽs ad suas opationes sine alterius angeli sufficacio · ergo superfluũ e vnũ angelũ esse cũ altero in vno et eodẽ loco pprio · Secda pbs pzt Cũ sm dionisiũ in angelo e tria cõsidare · scz essentiã virtutẽ et opacom · Sdm essentiã e in vno loco · cũ sua essencia sit finita Sili sdm virtutẽ et sic sm opacionem cũ eius vtꝰ et opacio ad vnũ solũ determinat̃ vgit q̃dcũ vera · Cor · pm essentia angeli e finita · 2m · virtꝰ angeli e finita · 3m opacio angeli e finita · Etiã · qtio e distinguẽda

tẽm generatur · Sequẽs vo · s · Grc · Beda et alii cotor dant tñ aug̃ i coniuitate corpat et spuat creatue · et tñ alibi in successione distinctoꝝ corpaliũ p̃ species diuersas Et ideo q̃nter tenet q angelus nõ e facty an creaturam corpale · hr em attestatur dime or potentie tuig nõ est opari successiue Et etiã ad excludendũ errorẽ · ne angeli si possibile videretur esse circũ corporalia creatoꝝ Illa aũt q̃tuor dicuntur esse sic creata s angelica nã · celu empireũ · mã elementorũ · et tpꝰ Ad sm 8 · v · qr i pncipio pma oĩa genera debebat creari · mo in genere spualiũ pma est natura angelica et aptat et mag dependens Et qr no potuit habẽ esse nisi i alqo continẽte · ideo sit tñ ea creatũ e celu empireũ · qd e pmũ int̃ sbas corpales actiũ · et supmũ et capacissimũ Et qr illud vacuũ esse nõ potuit · pter fuit fieri mãm corporale sev mole qe est pma inter naturas corpales passiuas Et qr oĩa producta e aqua mensura · ideo ntrãtio tr scitur tpꝰ quod e pmũ inter mensuratas Sit ergo hec creata sub · z simul incepit durare intelligẽtie · celi empirei materie · et tpis · tñ hñt distinctiõ scripturie et ordine Et hec posita nõ preiudicat aliis opinionibꝫ qe exponit scripturas quas allegant ad bonum intellectum

Celum empireum non solū est · sz etiā transparēs · alias beati nō possent se mutuo videre in illo loco / dereb at ē vt corpat habitato bto rum sit valde lucida et amena · et tū hoc transparēs z pria vt mutuo se videre possint · ideo nō obstāte celi empirei magna luciditate / illd celū tantū hz tū spissitudinis z raritatis qnta sufficit ad claraz et io tūdā corpale visionē ipoz btorū Sīmt aut luna qz obsistit visui et non est transparēs / aufert nob lumē solis qñ interponit inter nos et solem · sic octava spera qz ex illa sui pte transparet z dya fana / z qz oī sui pte obsistit visui nrō · io celū empireū nō pt lumē a se deriuatū ad nos trāsfundē per octāvā speraz vt per vpm fit manifestū Sed et habet influentiaz nāliū · nihil g stat nobis · et ideo p ullam influentiā tū nāliū sit nob ignota / non possumꝰ celū facere nobis vbiq ser vbiq esse · sz magis ecōtrario dicim̄ hmōi celū esse · hoc p celū illd vbiq̄ iam dictam influentiam

Cum angelica nā essentia dr̄ simplex hoc nō ē p pticulas ois gpōis · sz aliquid vtpote · cōpōs ex ptibꝰ qntitatis ex ptibꝰ etherogeneis · et gpōis ex nāli corpali z spūali qualis ē i hoīe Compōs ex mā et forma tā predō materia gpzie et ita nō est quid simplicissim̄ · qz tale est absolutū z ōmo independens

vbi ex tonelon iiª Ad argutū pzt ex dictis qd sit dām

Declatio

Tho · de qr · Quia dicens ē q̄ lingua coz deseruiat in vita btā ad dine laudis pmiū et mutue societatis amicitiaz exp̄mendā · Ideo resuscitatis corpibꝰ btoz · ipi bti habebunt in gutture suo aere sibi cōnale · qui quidē aer cū p nāliā instrumeta reuerberat ad vocale arteria · tūc in zeali motōne et sressione illius aeris exit vox realis · a qua vocē zeali vltrīg p ipm celū multiplicat vox intentionalis qp quilz alterū audire · et quilz pt alterū intentionē suā etiā vocalē exp̄mere · Quis ipm celū nō sit ppe rarefactibile vel condensabile · variable sev alterable · sic em nra vox ab ore hoīs prolata multo remotiꝰ audit² · qñ aer realiter per vocē scindatur sev moueat² · qz licet nra sit illd q̄ qd est vox realis mouere et aliquatēs alterare · tñ intentionalis pt esse vox sev sonꝰ in aliqo corpe sine sui alteratōne ppa et zeali · vñ qñ loquimur qdiu aer ad tumultuatoz vocis realis mouetur / tadiu in ipo aere ē vox realis · sz cessante aere ab hmōi tumultuatōne et zeali motōne · nō multiplicat vltrīg vox sev sonꝰ intentionalis · Sic in gutture et ore btorū erit vox realis · In celo aut solū intentionalis

Oīes angeli sunt in loco corpali vbi m celo empireo · vt dr̄ g · v · nō ratōne mēsuratis quia qntitate nō hnt · nec in cōtinuatis · qz corpus nō habet · sz loca cōtinuas substantias finitas spuales ē deus · loca mēsurab · ipe sbe z vtutis et opatōne trāscripta limitatā sue clausio · si solū in ratōne continētis · sic qp oēs angelos mēsurat se tōtmet · et hoc propter sui limitatoz et distinctōm et ordinatoz vniuersi · vt Quare at celū intra se tōtmet angelos z corpa · ē ratio Quia cū spūs increatus qui ē deus · habeat in se simplicitatē per quā est intra oīa · et imēsitatē per quā tōtmet oīa et est extra oīa · Illas conditōnes creature qnitat illo mō quo eas capē potest · simplicitate ergo spūs qnitat · sed quia ille non potuit creatus capi tute tōtmetrie oīm · qz eius simplicitas est finita · ideo ē ipe hic et nunc · eo qp nō habz partem extra partem · ideo sim totus ē hic et nunc · nec pt ex hoc habere vllem capacitatē rei · Corpus at qz cōpositus est et hz ptes infinitas · nō potuit ptiapae simplicitate · sz propter ptiz extensiōm potuit creatus capi tale · ideo fecit vnū corpus nobilissimū · qd esset natū alia ambire · et extra quod nihil esset

cre ostensū est vbi angeli fuerint cr

Ista est distinctō tercia hui⁹ scdi libri · In qua magr posteq̄ egit de creatōne angelorū · quo ad condiciones extrinsecas / incipit agere de eode quo ad condiciones earū intrinsecas et tūc hoc tria facit nā primo ostendit condiciones earū in nālibꝰ Scdo ostendit condiciones earū in gratuitis · Tertio facit hoc idem in quibusdā meritoriis · Primū facit a principio distinctōnis vsq̄ ibi Illd sz Scdm ab inde vsq̄ ibi hic inquirit tertiū vsq̄ ad fi · di-

V · equales sint angeli in simplicitate nature in perspicacitate intelligētie et libertate liberi arbitrij · Quēstio sit vera ar⁹ sic · Quatuor sunt attributa angelis sz essentia simplex / distinctō psonat / pona imaginis / et libertas arbitrij · et nō inequalē vt videt³ ergo equale / ergo questio vera · In oppm ē magr in ista tercia distinctōne dicēd · In eo qp spūs et imorales erant fuerant equales · si nō in simplicitate nature et intelligētia sapiē et libertate arbitrij · igitur ista questio falsa ·

Empirei qñ intrā ardēs Ab en quod dim · et pire ignis qñ intrā igneū · nō ardore sed splendore Et d · sim pe · de Taest tercio vltim z nobilissim oim tōtentim / fatū pro statu hoīs z angeli in quo habebāt summa quietē Exqo em oīa facta sunt pter homiz ideo sic celū diffozme et mobile ftim ē ad seruiendū homi / hic mutabili tuti z difformitati subiecto / ita illd celum empireū / stabile z uniformiter luminosū statui hoīs bti et quietato tū debit cum fuerit in anima et corpore

dist · tercia /

Tho · esse scdm q̄ res dr̄ esse in actu inuenit² ad diuersas naturas vel quidditates diuisibe se habere Quedā em nā est de cuius intellectu nō est suū esse · qd pt ex hoc · cū intelligi pt cū hoc q̄ ignoret² an sit / sic fenix et eclipsim vel aliquid hmōi Alia at nā inuenit² de cuius ratōne ē ipm suū esse nō acquisitū · imo ipm suū esse ē sua nā Omne aut quod ē hmōi nō hz esse acquisitū ab alio · qz illd qd ens et sua qditas hz ex se hz / si ome quod ē preter deū · hz esse acquisitū ab alio · ergo i solo deo esse ē sua qditas et nā · In oēbꝰ at aliis esse ē preter quidditatē cui acquirit² esse Cz cū qditas qne sequit³ gpōm dependeat ex ptibꝰ · ozt q̄ ipa nō sit subsistes in esse · qd sibi acquirit² si ipm supplm qd² suppōm · Et ideo ipa qnitas gpositatō ē ipm qd ē · si ē hoc qd aliquid ē · vt hūanitate ē hō · Sed qnitas simplex tū nō fundet³ in aliquibꝰ ptibꝰ subsistit inesse qd² sibi a deo acquirit² Et ideo quidditas angeli ē id qd subsistit · et ipm suū esse qd² ē pt sua qditatis ē id qd ē · sic motꝰ ē id a qo denominat² aliquid mouere · et angelꝰ gpositꝰ ē ex esse et qd² ē · vel ex eo quo est et qd² ē Et io in libo d trinit dr̄ q̄ tercia nō ē ee tm sic prima tū · sz ē in ea ee et forma · que ē qditas

et quia ome qđ non habet aliq̄ et se si hꝫ et alio · ē potentiale et in poña ze' eig Ideo ipa quidtas ē sic potetia et suu ēe actuatiu ē sic acty et ita pgne ē ibi compo ex actu et poña · et si ista poña vocet' mā · erit compositū ex mā et forma

Aliter pzsonalitas est in homine et angelo pzt ex eo · q̄ tria sunt de ratiõ psone subsistẽ · radicinazi · et indiuiduū esse Sb sistat cū hꝫ ẽ ptibus suis et quiby tõpom' Sed angelꝫ subsistit in mā sua simplici nullo indigẽs ad minus pariu vel fundamẽto radicinat' hꝫ dicit' credo et ingrendo luie intellectuali p gtiam et tpus obūbrato · et hec q̄ cognitum a sensu vt imaginatiõ ampt Quia sm Aar in lio de diffinitiõ radicat' in vmbra intelligentie Sed angelꝫ lumẽ intellectuale puz et ꝑmixtu ptiipat · vñ erit sme ingressiõ intellect' Si mlt' ingrabilitas ē in hoie et hoc q̄ natura sua zceptibilis in materie fundamẽto p materiã determiat' si in angelo in se determiata ē et hoc q̄ ab aliqo sit forma determiabilis zcipi non pt · et ex hoc ipo satis ingrabilis ē · quia nõ per determiatiõ zcipit · et diuinu esse ē ꝑ se et determiatu · non ꝑ additiõ alicui cõtentis · sed ꝑ negatiõ · omnib⁹ adhibuit vñ liber de causis dr q̄ indiuiduaro sua ē bonitas pura pzt ergo q̄ mlto nobilior ē pſonalitas in angelo q̄ in homine

In decisiõ erũt tres articli **Primꝰ articlꝰ** de simplicitate nature · ꝓo quo nota · Simplex oppo mt' compositꝰ · et dicit' puacom' cõpositis · ideo simplicitas pt distingui iuxta distinctam compomis · Possumꝰ ergo ea que in nãlibꝰ zcepimꝰ ponẽ in gnẽ dupliciter ponẽ sz essenciale q̄ mã et forma · et actuãle · et actuante · et subiecto · Item alia ē ꝑ quãtitatiã integralis · ita alia ē gradualis et sm hoc sm' pt capi sm puacoz illoꝝ possumꝰ ergo ad ꝓpositã questionẽ intelligẽ · Vtꝰ angeli sint simplices sic q̄ nõ sunt cõpositi ex mã et forma · sic aliqui dicũt ex actu et poña · aut sic subiectiue tm actuante et sic simplicitas negat nõ solũ actuale ꝑ pom' · sz etiam aptitudinale compom' · Aut sic totũ ex ptibꝰ quãtitatiuis · Aut ꝓportionale illoꝝ quo dicꝰ aliquid graduale cõpositi zm essenciale ꝑfectom et sic ꝓportionabile in essentia ubꝰ imaginamur q̄ gradualem latitudinẽ **Contra** Licet pmis tribꝰ modis eque simplices sint angeli · nõ tñ quinto sunt simplices equaliter considi · pzt ex nobili · q̄ angeli non sunt cõpositi ex mã et forma · nã si sic · tunc illa forma / aut esset sepabilis a mã · aut nõ Si primum tunc est in poña ad corrupcom' · Si sedm · tunc esset minꝰ perfecta q̄ forma hoīs · q̄ forma sepabilis nobilior est et ꝑfectior q̄ forma insepabilis · Nec etiam angeli sunt extensi · igit' contra vera · Cor · primꝰ Angeli nõ sunt ex mã et forma et forma cõpositi Cor sedm Angeli nõ sunt ex ptibꝰ quãtitatis cõpositi Cor · tm' Vnꝰ angelꝰ ꝑfectiõ essenciali · ꝑfectior est alio q̄ ad q̄ vnꝰ ē simplicior alio · igit' contra hm' verũ · Inde etiã sequit' · q̄ vnꝰ angelꝰ ꝑfectiora hꝫt nãlia q̄ alter · q̄ ꝑfectio nãlium poñat' cõsequit' ꝑfectiõ essenciale **Secꝰ articlꝰ** de perspicuante intelligentie ꝓ quo pono ista rõnsale contra Nõ oēs angeli sunt equales ꝑspicuante intelligentie · pzt · q̄ nõ oēs habent equale aptitudinẽ clare intelligendi · sz vnꝰ hꝫt clariorẽ alio aptitudinẽ intelligentie · igit' gradꝰ ita Cor Primꝰ Vnꝰ angelꝰ clarius cognoscit aliũ angelũ q̄ alter Cor · sedm Vnꝰ angelꝰ clarius cognoscit deũ q̄ alius · tm Vnus angelꝰ clarius cognoscit res q̄ alius **Tertius articlꝰ** de libertate liberi arbitrij Nota Libertas liberi arbitrij capit' dupliciter · vnoꝰ prout ponitur de abilitatem exercendi in actu voluntatis Secꝰ ꝓ prout dicit' puacom' contra hoc **Contra** Licet nullus angelꝰ possit cogi · tñ vnꝰ exerit in actu sue voluntatis facilius q̄ alius pzt ex nota bili Cor · primo / In eo q̄ angeli nõ pñt cogi · oēs sunt equales libertate arbitrij · Cor · tm · Nõ oēs angeli sunt abiles equaliter ad exercendũ in actu voluntatis effectiue Cor · tm · Abilitas voluntatis in angelꝫ sequitur ꝑfectiõ intellectꝰ et nature in ipis Cor · primo · Ad hoc ē dicendũ quod vtrũ et rationabiliter ad argumentũ rndet' q̄ illa quatuor attributa contribuunt ei inequaliter ꝛc

Post hec videndũ est vtrũ ꝑfectionis

Ista est distinctio quarta huius sedi libri In q̄ magr postq̄ egit de cõditionibꝰ angelorũ quo ad statum naturalem hoc est cõmibꝰ · egit de cõditionibꝰ eorũ quo ad statum continuatis et tria fecit sm tres questiones quas mouet · primo em inquirit / An angeli fuerint creati beati vel miseri Secꝰ An angeli mali sui lapsꝰ fuerint pcij · Tertio an oēs fuerint pfecti creati · primo fit a principio dist · vsq̄ ibi Quesit' ad Secꝰ ab inde vsq̄ ibi Ad hoc ad Tertiũ hoc vsq̄ ad finem dist ·

dist · quarta Beatitudo ē duplex una perfectus et no excedes limites sue nature et de beatitudo vie · et est status perfectus plurium ois malitie pene q̄ culpe · Alia ē beatitudo patrie · finis nãm et terminꝰ limites nature et posse · qe dr beatitudo patrie hoc pot plenitudinem ois boni · et visiõm dei claram et tenacem perfectã et perfectibiliter vltimã quia nõ potuit recipi · hanc ergo in creatione angeli nõ habuerunt · q̄ adhuc potebat tradi Secũdo q̄ nondũ viderat nudã visionẽ Secũdo nondũ erat deo vnit' per amorẽ vltima vnione · sz bñ erat creati in beatitudine prima · q̄ sine culpa et miseria innocentia passibles et tñ ꝺi perfectionẽ que ꝺpetit vie vñ sic p'ma hꝺ ꝺ · v · conditꝰ positꝰ in deliciis paradisi · que tñ nõ erat deliciꝫ beatitudis perfecte et sic data ē sapia ei ad cognoscendũ ꝺd mudana sz nõ illa que ē in patria sic etiã intelligẽdũ ē de angelo An cor firmatꝰ · ner angelꝰ cognoꝫ deum per speciem qe ē cognitio vie et miseriꝫ sz p speciem nõ obstat · si clare q̄ fuit cognitꝰ p statu innocentie sz p ꝺ · et ·

tho · in scripto
Beatitudo vel feli-
citas ⁊ in pfectissi-
opacõn habentis rõnẽ
vel intellectũ · Intel-
lectus aut pfectissima
opatio est in totem
placitũ altissimi in
tellectibus qđ deg
vñtã dei ꝯ angeli
ꝯ cẽa hois vltima
felicitas et bitudo
dei ẽt placẽt ẽ · no
solũ scdm scitos, fi
cẽã pm phos hãt
aut opationẽ no ẽ
pgle equalẽ ẽ orbg
inuenire vñ bitudo
vniuersitatis ꝯsistit
mgnitu hãt opatoz
attingit scdm mod
sue pfectõis · Et
ideo diuisde impem
in deo · in angelo · ⁊
in hoc pm ocz nã
lia diuisde ꝯsideta
Ipse em deg semp
p essenciã sua vidz
et no p aliqđ sui
similitudinẽ Intellectꝰ
angeli nãli togniõn
ipm videt p silitudi
nem eig actiãlitã in
ipo vñ in libro de
causis dr q intelli
gentia sit qđ ẽ sup
se mgnitu est causa
ta ab ipo · bn silitu
dine dim esse ptici
pat scdm modum
suũ · Sed intellectꝰ
huanꝰ no potest ad
hãc visionẽ nãli to
gnitiõn · misi p silitu
dinẽ ex creaturis re
ceptã · mgnitu p ea
que facta sunt invisi
bilia dei cognoscit-
ro · l · Differt aut
her triplex visio vt
cãzutez loqmur.
sic oculus videt lu
me cui⁹ pupilla no
per aliquã sp̃z eig
et her est similis
visionis qua deus
videt se · Sed visio
qua angelꝰ deu vi-
det ẽ silis visiõi
qua aliqis videt
hoiem p silitudinẽ
immissã ab eo recep
tam · Sed visio in-
telletꝰ humãi qua
deũ videt ẽ silis vi-
sioni qua aliqs vidz
hoiem in tuendo spe
culũ · ⁊ go hois ima
go resultat et ppt
hoc dr in speculo
videre · l · Chor · xiii ·
et in hac beatitudine

o—Al

Vtrũ oĩb angelis fuerũt creati beati et
az qz sic Ezechiel xxviii · Tu plenus sapiã · pfecto decor
in deliciis paradisi fuisti · ergo in gra bitudinis etne · igr
qđ vera · Jn oppm dicit Robertꝰ bitudo ẽ status oĩm bono
rum aggregatõn perfectus · de oĩm bonoz pfectiõn ẽ recti
tudo et securitas sui status · que no habebat · ergo bti
non erat Jn decisionẽ erũt tres articli **Primꝰ articlꝰ**
de questo · Vtrũ angeli fuerũt creati in gra · Pro quo
nota scdm Jmoten · bitudo capit² duplr sz qmit² ẽ
Comẽ · et sic cõpletit² quedã status felicis in quo ẽ tale
tia oĩb mali · et sic erat bti · p prie · et sic notat status
vltim pfecte felicitatis in quo est copia oĩb bonoꝝ · et beati
no erant · Licet em bitudo assistit in actu nobilissimo · pote
tie nobilissime tm ob actum nobilissimum · et nobilissimo modo
in supmo actu ponit intellectiue · tm prima veritatis · per
immediatã eig visionẽ · que applat² visio p essenciã · hanc
vero no habebant ergo bti no erat · Visio em dei ẽ qua
druplex · prima p essenciã qua videt bti · Secda p similitu
dinẽ qua p se tangit per quadam dei imaginẽ · angeli de
um videbant · Tertia p speciem · vel per similitudinẽ similitudi
nis in speculo resultantꝰ vt p effectum tm cognoscit² sic
Adam deũ videbat · Quarto per enigma · qua p speciem rez
visibiliũ deũ videt obscure **Contrlo** Angeli no fuerũt
beati creati · Pzt ex notabili Corrẽm primũ Angeli tum
fuerũt creati · non habuerẽt quicqđ voluerẽt · vñ augꝰ
xiii de trini · Bti est qui hzt quicqđ vult · et nihil hzt
quod no vult · Coz · sm Angeli tũ creati fuerẽt · deũ p
essenciã no viderẽt · Cor · tm Angeli tũ creati fuerũt
deũ per imaginẽ in seipis viderũt **Scdo arlo** Vtrũ
saltẽ fuerũt creati in gra · Nota · dũ ẽ gra sz gratis
data · et gratũ facies Gratis data ẽ oĩe donũ naturale
vel spũale nẽ supadditũ gratie · et fuerẽt in gra creã
ti Cra gratũ facies · et no fuerẽt creati in gra Cono ·
2 mqz angeli sunt in gra gratis data creati · no tm in
gra gratũ faciẽte · Pzt ex nobli · Racõ prime pte · qz oẽ
donũ virtutẽ et cognitiõis cuiz merita no precedit · est
gratis datũ · sed deg crequit angelos tũ multis donis
et pfectionibz et speciali virtutibz et cognitionibz juxta illd
Ezechi · xxviii · Tu signaculum similitudinis plenꝰ sapiã et
perfectus decore ẽ deliciis paradisi fuisti · i · ere vel sicẽ
partis · Ille q no pt proficere · no hzt gram gratũ faci
entẽ · sed angeli in principio creatoꝝ no potuerẽt proficere
2 minus em habebat · quo posset stare · no tm habebant
quo possent proficere · de hoc de prima dist · ij ad finem ·
Tertia deg hoiem no creauit tm gra gratũ facientẽ · ergo nec
angelũ · Ria · qz cõditor ordinatꝰ no minꝰ nititꝰ sustẽn
tare ptem debilioze z de facili ruinã · q homo infir
mior fuit angelo · et plures causas habuit ruine · habu
it em cam intus secta appetitus sensitivi · et extra qz sz suã
tentatorẽ diabolũ · et tm homi no fuit cõcreatũ gre ful
cimentũ · igr nec angelo qui rapuit rapacitez ad dictis
ad ruinã · Amẽ pzt p augm xi · de Ciuite ca · xii · Jn tem
2 tm utaqz pfruct ad delectatoꝝ pntis boni · beatus cãt pmo
ho in paradiso qui quidẽ iustꝰ in hac infirmitate mortali
2 tm aut ad spem futuri boni · beatior qđ in qbus libet
creaturis corporis · cui no opinione · sz certa veritate mã
festũ ẽ sme finẽ se habituz oi molestia tollente so ciatis
angelis in pticipatiõn summi dei · qui erat ille ho sui casꝰ
miserꝰ in magna illa felicitate paradisi · Cuiꝰ ratiõm migr reddt

pfessioms dime que nã
luter angel debet · an-
geli creati sunt et her
est pfectio eoz tm illd
tpus Sed est alia pfe
ctio in qua p nam sua
no pnit deficere cuꝰ
tm capaces sunt sz vt
ipm deũ in essencia sua
videat no p aliquaz
similitudinẽ receptã · ne
tm pp hoc coz bitudo
dime bonitati fit cõfor
mis · et in hac beati-
tudine creati no sunt
sed ad eã alijs tardius
puenerũt

Augꝰ xiii de tri · Ille bti
est qui hzt quicqđ vult
et nihil mali vult Jdem
xi de ciui dei · Bitudo
efficat · ex eo p intelle-
tuali nature ꝯmutabili
bono qđ ẽ deꝰ sine vl:
la molestia pfruatur
et in eo se in etnũ esse
mãsura nec vlla du-
bitatiõn tudet, nec vl:
lo errore fallat²

Perfectio tm naturam
duplr dr vno qđ hzt
pfecta nãlia ita q ly in
scdm dr ꝯtrista
tiam tantũ effectiue
nature · vel coz qe sunt
de esse nature · sic no
tat² hic · Alioꝝ vt ly
scdm dicit ꝯtristatiã
formã vt finis vt coz
que sunt ad bn esse
nature · et sic pfectus
scdm nam dr illd qđ
hzt oĩe qđ ẽ de bene
esse nature sue · z ad
quod ipa fuit ẽ et sic
tã hic et mgr dr p
sic non fuerunt pfecti
angeli · qz no habuerẽt
gram gratũ faciẽte

Si obicit · fuerũt cre
ati in gratuitꝰ ꝑ ·
Gratuita z dicunt po
nad nam hois supad:
dita q tm sunt de gnali
g/stitutiõn rei · et mgr
miꝰ · bn legẽ · bn tractat
dnũ ⁊ tuta Alioꝝ gra:
tuitũ dr qđ supaddit²
libero arbitrio · facies
ad rectitudinẽ vt sunt
virtutes nãles · inordia
pietas rectꝰ ⁊ gratuitꝰ dr
qđ ẽ supadditũ libero
arbitrio · rectificans · cõ
plẽs et elevans vt ẽ gra
gratũ faciens · et Gam
no fuerẽt · misi tunc
quis velit dicẽ q brent

ulla dispositiue nō ess sennaliꝫ nec formaliꝫ sic dicō illud creatū esse in gor qz ē ꝑ ordiā dispoñ ad illud

in lēa · qz iustꝰ in hac vita habet quo pt proficere ꝑ mg. aut hō quis habebat quo posset stare sz originalē iustitiā · nō tn habuit quo posset proficere sz dei gratz Coz· ꝑm Jn angelo ꝑmo fuit dei ipfita solitudo Coz. 2m Licet deus promoꝛ sit ad miserēdū qꝫ ad condemnandū ex parte sui · tn optim cōtingit ex pte nostri · Coz· ter cū Jn hoc angeli mali ipsi metū gre ipis confende ꝑstiterūt qz se ad gram conuertere nō · nec in gratijs gratis datis pꝛestiterūt **Tertius articꝰ** v trū reuelata fuerit bonis confirmatō et mat condēpnatō · ꝑo quo pono ystā ꝛesponsalē gētom Dic angeꝛ bonis nō fuit reuelata ipoz cōfirmatō · sic malis nō fuit notificata ipoz damnatō · Rō ꝑmi qz nō fuit opꝛtunitas huig reuelationis · cō qz cognitō cuctuū nāliū ꝑtinet ad pfectoz nē cognitiue · sed cognitō de statu suo ꝑtinet ad pfectoz gloie. ipi vō creati pfecti fuerūt in nā nō in gta ꝛeatō sēdm qz deus sic fuisset tūc ipoz dispatonis de sua salute · quod ē absurdū dicē Coz· ꝑm Angeli bonī nō fuerūt de sua bitudine certi ditudine fidei · licet ctitudine odierture · Coz· 2m Angeli mali nō fuerūt sue dānatō pfectī · Coz· 3m / qđ ē flā ꝑz ex cōclon ꝑma Ad argumētū ēndē qꝫ sunt creati in beatitudine qmiter dicta que ē cōuersio bonis malī et nō ꝑpe dicta · vt ꝑz in nōbili

nō

pe · de t.

Jn cōuersiōne angelōꝝ tria fuerunt natura ipsa gratia conversiō · gra pfitiens et gta cōsuans Angeli bñ p sola naturalia poterat in thoare actū cōversiois sine gra supaddita cui gratis data potuerūt cū cognoscere sic et cognouerūt deū et huc sume amatiue et in actu huig cognitionis et in voluntate huig dilectionis potuerūt mētē suā avertere et hoc ē ad deū cōuerti · qō fuit status assistente gratia ulla voluntate perficiendi · qz nā angeli nō potuit plg in ipō actu tāqꝫ in sufficienti ꝓparatorio et qz nā angelica ad quod cōuertit · tota cōvertitur · infusa ē cia gra cōsumata et ipsolem illū actū a gta et a fine faciei in ꝓpetuū et hec tria simul tpe et in uno nūc fuerūt · nō tn sit nā qz ozne naturē poꝛ ē nā qꝫ gra · et gra qꝫ gloria

Ad illud quod ex sancto [illegible]

Ost het considerandū addunt ꝛc Jsta ē distinctō v · huig scdi libri Jn qua mgr postqꝫ egit de angelōꝝ qmi creatōne · inquit nō agere de eoꝝ cōuersione et auersione Et tria facit nā ꝑmo agit de nō conversionib et aversionib Scdo de gra supaddita ad actū cōversionis Tertio de vsu gre · sz de merito cōfirmatōnis · ꝑm facit a ꝑmo distinctō vsqꝫ ibi Si at quit Scdm ab inde vsqꝫ ibi Hic quesi solet Tertiū ab inde vsqꝫ ad finē distinctōnis

V· angelōꝝ in qua cōfirmati sūt cōuersio· fuerit absqꝫ dīne gre auxilio Et arg qꝫ sic · qz sine gra cōuerti nō poterat · ergo ut q cōuersi nō fuit · nil est imputandū · ut q cōtio vera · Jn oppm arg sic · Gratia principiū ē cuiq meriti · cōuersio vō ad deū meritoria fuit · ergo fuit ex gra · ut q cōtio fta · In derision erunt tres articuli · ꝑmo de quesito · Pz quo noto ꝑm Jmoꝛe · Conuersio ad deū fuit scdm actū dilctionis · actq aut dilectionis ē actus nature · gre et gte · sed vt ē nē · ē meritoꝛiq de cōgruo / ut gre de condigno · vt gte sic ē de ꝑmio. actu aut dilctionis nāliꝫ · p nāliā actu cōuersi sūt in deū sup oīa diligēdū · et qz nō potuerūt plg in ipō actu / tāqꝫ in sufficiēti ꝓparatorio · infusa ē eis gra informans illū actū Et quia nā angelica ad qđ cōuerti · tota gratuita · infusa ē cia gta cōsummans immobiliꝫ ab ētio obiecto et fine suo faciei actu illū in ꝓpetuū Het aut tria fuerūt simul in eodē ins tanti / sz pōq et pōriq nā et tmusa · ita q ꝑmo fuit in illo actu pfectō nature · Jn scdo · pfectio gratie · tertio pfectō gte · nec fuit natūralia gra gratis data vt gratuz faciēs ad eliciendū sōs actq sic quidā dixerūt · cū sana esset et integra nā · nullo subiecto vicio vel culpe

Contra Angelōꝝ in qua cōfirmati sūt cōuersio · nō fuit absqꝫ gre auxilio · ꝑz ex nōbili Et 2dō Quia illa cōuersio vel fuisset ꝑ sola nāliā · vel cia a gra Nō ꝑmū · qz exqō lucifer in nāliꝫ ꝓfecisset · potuit videt q ipse fuisset cōuersus qꝫ alij · si ergo ipse nō fuit cōuersus · non ergo a virtute nature fuit illa cōuersio · sed magis auxilio gre · ut q ꝛc · Coz· ꝑm / Conuersio angelorū a natura fuit irchoata · Coz· 2m /

Conu'sio angelor a gra fuit cōfirmata · C· tm̄ Cōu'sio angelorū a gra fuit stabilita **Scd̄us articl9** vtrū per gram̄ meruerit glam̄ Nota mgr tangit duas opiniones quaz una ē sua et ꝓpositi· q angeli tūc nō meruerūt hnd sed modo mereūt habitū possidendi· que nob impeditur scd̄m preceptū dīnū · sic miles bñ pugnādo deseruit dño domū sibi prius collatā Alia ē q̄nor · q a principio meruerūt habendū · et ꝓfecit in eis meritū · ipm ꝑmiū ꝑmii nā non tpe **Contra** Angeli p gram̄ meruerūt glam̄ · ꝑz q notabi bñ dt aug9 de correctōn et gra angeli sc̄ti qui cadētib9 alijs stetit· illig vite merito adipē meruerūt · Cor· ꝑm · In angelis gra ꝓor fuit q̄ gla · Cor· 2m / In angelis p̄rogatiua gre fuit nā · non tpe · Cor· 3m / meritū via ē ad ꝑmiū **Tertius articl9** vtrū modo aliquid mereāt Nota scd̄m Jmo · In angelis duplex ē vis siz appetitiua et ministratiua · Appetitiua cuiz obiectū est deus · qua nō mereūtur sed ꝑmiant· ministratiua cuiz obiectū ē creatura · et hac mereūtur et scienda q dū ē ꝑmiū Quodda essentiale · s gaudiū qd habent de visiōe dei Quodda accidentale · quod habet de salute hoīm ꝓp suū ministeriū saluandoz · et hoc mereāt **Conc9** Licet angeli nō mereant ꝑmiū essentiale · mereūtur tm̄ ꝑmiū accidentale · ꝑz q̄ nobili et alibi legit̄ in Canone Dyabolq nō ē creatq malq · sed libero arbitrio fact9 ē malus · imo adhuc hz̄t liberū arbitriū · sed illd tm̄ ē ad malū, aliocui si non haberet li· ar· nō demereūtur · imo quottidie fit peior Sili angelq habet arbitriū liberū · sed illud tm̄ est ad bonū · et ꝓp illd quotidie mēret · et quotidie fit melior · Cor· ꝑm Angeli habet statū gle quo nō mereūtur · Cor· 2m angeli habent statū officij quo mereāt Cor· 3m angeli q hoc q̄ ministrāt mereūtur · nulla pena affligūt· vacāt q̄ illd habe desiderāt suo tpe · C· q̄tuz quo est fla · ꝑz q̄ cōclon ꝑma Ad argutū rndetur q̄ ꝑputandū est eis · q̄ gra fuisset eis data si ferūssēt illud qd sine difficultate potuerūt per naturā

Cetera sicut oportet · q̄m ꝛc Jsta ē distinctio sexta huiz scdi libri Jn qua mgr ꝑsequit̄ tractauit de auersiōn et cōuersiōn bonoz et malorū angelorū Jntrpit aggr de ꝑsequentib9 aversiz malog̃ntū ad causam locale Et tria facit nā ꝑmo determinat de proiectōn ipoz in hūc aere caligmosū Scd̄o de descensu corū ad infernū Tertio de cōfusiōn ipoz tū ꝓuenit i tractandis hoīm · ꝑmū facit a ꝑncio dist· vsq ibi Et sicut inter Scd̄m ab inde vsq ibi · alijs q̄ Tertiū bo vsq ad finē distinctionis

Vtrū peccatū ꝑmi peccātis angeli · alijs fuerit occasio ruine et peccandi Et ar q̄ non · quia si sic · tūc ꝑtm diaboli videtur eade ratiōn remediabile sic ꝑtm hoīs · q̄ sic habuisset aliunde occasiōn et origi nem · ita videt q̄ etiā debet habe aliunde remediū z medelam · q̄uis ſlm · igit̄ q̄tio fla · Jn oppm videt illd apostoli · q draco traxit secū tertiā ptē stellarū · et exꝑs de lucifero et sociis eius · si ergo traxit · ergo aliquos protraxit igit̄ q̄tio vā · Jn derisiōn erunt tres articli **Primus articl9** Quid fuerit ꝑtm ꝑmi peccātis angeli ꝓ quo nota scd̄m bīm Johannē in Canonica ꝑma · ca· ij Triplex ē radix vitiorū generalis · scd̄m triplicē appetitū bōm cōmutabile siz concupiscentia carnis sm̄ appetitū delitiaz · q cupiā oculoz scd̄m appetitū diuitiaz · superbia vite · sm̄ appetitū honoz

dist 71 · tho · d' ar · Considerando m angelus mal ꝑtm · ꝓpriū loci cor ē inferni · q̄ gravitas mr̄liat rem deorsū · si ꝑtm ē gravitas · q̄ na ḡ uatur sba sp̄ualis ergo inferius mis qui est loci sūme deorsum · est ꝓpriū loci demonū q̄sideranti corū ꝑtm Sed cōsideranti cor officiū demones vsq ad diē iudicij sev vsq ad diē nouissimū · ꝓ loco hūt aerez ar etiā infernum q̄ demones q̄nt̄z ad suū officiū sut̄ tēptatiōes hoīm bi uentiū · et tortores ꝓtoz ꝑg mortē ad infernū descendūt · ergo q̄tū ad ꝑmū officiū ꝑtm loci hūt aerē · q̄tū ad scd̄m infernū Cor· ꝛē sc̄s ꝑg die iudicij loci cor tm̄ erit infernus · q̄ tūc de simet in eis officiū tentādi · et tm̄ remanebit in eis officiū ꝑnēdi eos q̄ tū eis in ifernō ꝓpe tue remanebit d · q · Jnt̄ locū et locatū dz esse ꝓpor cōd · si sba sp̄ualis ꝓpe sue nāliꝰ ꝓximitatē excessū nō hz̄t ꝓpor cōn ad ista loca vilia · tuigdi st aer z infernus · dām q̄ licet talia nō ḡuemiunt angelo ratiōne angelice i sua p̄mitate manēte · tm̄ ꝑnt sibi repete ratione officij vel ratiōn culpe contrarie ·

Z. t. non appetyt equalitatē simpli gntū ad ſbam. vt tantū vel let bonitatē hz̄e gntā deus. ſed appetyt equalitatē ſm quid ſz quo ad modū habēdi bonitas em̄ ſiue bitudo t̄ i deo per ſuā nām / a q̄ omnis creatue bonitas et bitudo trſſundit. videt ergo dignitatē nature ſue qua toty retrahit creaturis p̄eminebat. voluit a ſe bitudinē et bonitē in alios diuari. nō ſic vt eſſet p̄mū trſſundēs in alios ſz ſub deo ſm q̄ ipſe deg t̄ nā q̄at.

Diſtincto ordinū fundamētū hzt in nā / fulcimētū in gra / et cōplemētū in gla / quo ergo ad p̄mū loq̄ndo de ordine nō quo ad actualitatē / ſi q̄ ad aptitudinē et congruitatem lucifer fuit de ſupmo ordine. tū q̄ habuit optia naturalia et ſup̄me nature cōſortia / et ab oī ſubiton inferiori longinq̄ / hic ergo maxime tenuit q̄ maxiē peccauit / et hoc ex natue ſumite et honoru dignitate et cōſiōis profunditate.

Non ideo therub notat q̄ non eſſet de ſupiori ordine / ſi ideo q̄ ex ſuis nālibꝫ habuit habitū illi ordi cōuenientē vſq; ſcīē plenitudinē nā angelꝫ ex nā hzt ſcīē plenitudē / ſ̄ charitatis intendū q̄d t̄ ꝓpzium ſeraphim non habuit niſi ex gracia

Z. t. Cetra ambitio ſemp̄ p̄ſumit plus q̄ poſſit

Angelꝫ nō potuit peccare ſm appetitū delicie / vt diuiciaru q̄ certa tlia nō afficit. nō em̄ potuit peccare p̄ gule pcis vel ordꝫ. peccat ergo p̄ appetitū ſeu p̄ ſuꝑbia vite. nā ſuꝑbia cōſiſtit in appetitu ꝓpie excellencie. vñ tñ quia vnū p̄cm̄ facit tendere p̄ aliud. ex ſuꝑbia p̄ceſſit inuidia q̄ optime nō potuit q̄d voluit. et ex inuidia odiū t̄ quo cōſumata t̄ auerſio. p̄imū ergo p̄cm̄ fuit ſuꝑbia. deinde inuidia. deinde odiū. nō tñ ſit. q. nō p̄t ferri ſit ad plus. ſi gnter. Sic aut adheſiōm amoꝛe in bonis ꝙſecuta eſt nā nō tpe cōfirmacōis. ſic auerſionē odij in malis obſtinacē t̄ ſic lucifer peccat ſuꝑbia et gnter inuidia et odio. ſic alij minores eo peccauerūt eoꝝ gnē p̄cti. ſ. ſuꝑbia p̄ncipalit. actū dnter. Nā Lucifer appetyt excellenciā ſm̄ ſuper angelos alios. angeli vo inferiores appetierūt ſm̄ excellenciā ſub eo. ſi p̄mo ſibipiis. q. appetitꝫ cuiꝫt magis fertur in bonū ꝓpriū q̄ alienū. conſequēt lucifero magnitū putauerūt ſe obtinere ſm̄ excellenciā ſub eo **Concluſio** P̄cm̄ p̄mi peccātis angeli et aliorꝫ minorꝫ fuit ſuꝑbia p̄ncipalit. inuidia et odiū ꝙſequent. pzt q. notabili Coꝛ. p̄m / Primū p̄cti t̄ ſuꝑbia etc. x. Coꝛ. ſecūm Superbia inuidia et odium ſunt p̄cta dyabe / Coꝛ. 2m. Inuidia et odium ſunt p̄oles et comites ſuꝑbie **Secundo articulo** vtrū inter angelos vtroſq; ſit ordo placitus. Pro q̄ nō. Ordo prelatiuus t̄ ſplex. P̄mo vnius rei ad aliud. cuiuſdā nālis p̄relatio. ſ. politicꝫ. Hoies inter ſe et ꝙ̄ pugnā nālit ſunt directores aliorꝫ et dñi. Sed̄ mezitoie p̄eminētie. Tertio poteſtatiue preſidētie. P̄mo t̄ nālit indity. quo vna res nālit ꝓponit alteri. ſic dñs ſeruo et etiā vnus homo habet dignitatē nālia. ꝓponit alii hoi Sed̄ t̄ p̄ virtutē actiſity. quo virtuoſior digne ꝓponit minꝰ virtuoſo. Tertio t̄ p̄ſumptuoſe ſiue vicioſe vſus paty. quo etiā malignus quis inter ſe vt bonos infeſtet grediēt magis ſubtile in malicia voluptatie ſibi p̄ferūt. et eidē velut ſuperiori et p̄relato obediūt ſic fit inter ſaptos **Conclusio** Licet in angelis ab exordio et nō fuit ordo nālis placitus. et nō in ꝛpbis t̄ etiā ordo placitus poteſtatiue preſidētie tñ in ſolis bonis angel t̄ ordo placitus mezitorie p̄eminētie Coꝛ. p̄m. In angel etiā in ſtatu innocētie fuit ordo placitus nālis excellētie. pzt q. vnus fuit nālit dignior et vnus habuit p̄feridā nālia q̄ alter. Coꝛ. 2m. Quomodo tam in p̄mis q̄ in bonis angel t̄ ordo placitus nālis excellentie. pzt ex eodē fundamēto. et licet in ꝛpbis natura ſit depranata. nō tñ ablata. Coꝛ. 3m. Adhuc i ꝛpbis angelis t̄ ordo placitus poteſtatie p̄ſidētie. q. diabolꝰ ad hoc q̄ nouemq; hoies impugnēt. ſubiecit ſibi inferiores vt qui alijs t̄ ſubtilior. ille alijs p̄ferēt. et ille ſibi p̄tate ſup alios vſurpat. pzt Ad eph̄. vi. Eſt nob̄ colluctatio ad uerſus p̄ncipatꝰ et p̄tates tenebrarū harū. Coꝛ. q̄tū In ſolis angel ſctis et hoibꝰ iuſtis t̄ ordo placitus meritorie preeminētie. pzt. q. ibi vnus p̄fert ex mezito alteri. et hoc non in alijs ordinibꝰ placitus. igit̄ ꝛc **Tertio articulo** de queſito. Nota ſm Innocētiū. Quida dixerūt. q. p̄cm̄ luciferi. p̄cm̄ aliorū nō p̄ceſſiſſet. nec tpe. nec cauſa. Alij q. p̄ceſſit tpe et cauſa alij dicūt gnter et verius q. p̄ceſſiſſet cauſa et nō tpe. Quomodo em̄ interiores angelorꝫ ſp̄uales ſimplices ſunt. et ſil. ſm diuſa plurel motꝰ indiuiſibles quorꝫ vnus eſſet cauſa alterius eſſe potuerūt vñ ſit fuerit hec quatuor. ſ. appetitꝰ luciferi. motꝰ quida ad alios. aliorum conſenſus. vicinorꝫ q̄ caſus nutui eius conſentientiū

Secūm zabarū preter celeſtes ſpeās q̄ne ſunt de gnta eſſentia infra celū lune ſunt q̄nq; celi 2uorum p̄mū de igne. et eſt ſuperior pb ignis attingens celū lune. Aliud dicit celū olimpiū de q̄dam mōte i macedonia q̄ dr̄ mons olimpi / q. mōs tāte refert eſſe altitudinis q. trāſcendit ob nubes / et iſtud celū t̄ inferior pb ignis. Tertiū celum dr̄ ethereū. et eſt ſuperior pb aeris a ſphera p̄mū tactū ad ſperam ignis eſt ſicca et de facili inflāmabilis / et ideo ſm plin. in de celo 2 mōdo. nōmē ethereis ſignat rotā pl velocē motū et de facili inflāmabile. Quartū celum dr̄ aereū / et t̄ inferior pb aere / de quo intellectū dictum ſaluatore in euāgelio cū ait. Aliud etc. dicit ſcꝰ vna 2 contrariū t̄ et volucres celi comedēt illud. Et in pſalmo volucres celi et piſces maris et Gen. p̄mo Dominami piſcibꝰ maris et volatilibꝰ celi.

ꝛ. v. Demones habent potenciā liberi arbitrij. sed nō ꝑsū. nō sic q̄ po possent libere velle vel eligē, ſi sic q̄ non ꝑnt libere vel le vel eligē ordinate. Nā etsi eorum poȳa erit in actū non tñ in actū or dinatū in debitum finē, nec ex hīs q̄ surgē nō valent libertate p̄nati sē q̄ nēitas q̄ē a causa cātā ſ. tēa tēmis, illa ꝑnat li bertate, ſi illa que est a tā mtīta stā tum libertate, ita eīm demon q̄lutina uit sibi malū q̄ bonū velle non ꝑt

Isidorꝰ ꝑo lō de ſūmo bono ta. x. Prevaricatoēs an geli ſtitate amiſſa, non amiſerunt vivacitate ſensuū angelice creature, ſed tripliciter nō ꝑſue vigent, subtilitate nature, ex prienna tpm, et revelacōne ſūmaꝝ ꝑtūs ſ. bo norū ſpūtuū xp̄ō ipſoq̄ ēſt. 2ūm omē quod demones ſciūt aut ſcīnt cognitōne innata, et ſic dicūt ſcire acumine nature ſic eīm cognoſcunt ꝑncia, gōmqua, ſic anime rationales ꝑ impſſionē ſitū tudis et remota, et hoc nāli ſua velocitate. Aut cognoſcūt cognitōne, acquiſita et ḡr dū, vel illa que ſubſūt rationi, et ex perien et vt ſic cognoſcunt futura, vel p̄ ſcīp ſos eis ꝑmittūtur hec facē. vel p̄ ſua mē bra ſcī malos. quos ſciūt facturos ea que ſua ſcīunt. Aut p̄ meſſū fidei. aut aliqua alia ſigna nālia, ex q̄bꝫ vt in pluribꝫ ꝑt aliquis cognitō haberi. Si aut ēſt de rebꝫ que ſunt ſuꝑ nos et tū illa ſcīnt p̄ re velacōnē ſuꝑioꝝ ſpūtuū vel ꝑticū

ſimul fuit in bonis angel aſperta alioꝝ peccatiū. eoꝝ cōnſio in deū. infuſio gr̄e. et cōſumatio gl̄e. In his tñ fuit p̄rio et p̄rio natura. ſic ſimul ſunt tpe. aeris illu mīatio. colozis abſtractio. ſpēi ſcīptio. et iudiciū de re ceptio, tñ ibi ē p̄ et posterio natura. Con. Primū p̄mi peccatis angeli. alīs fuit occaſio ruine et pcūdi p̄t ex nōbi. C. p̄mū. Peccāte lucifero. peccauit p̄ conſensū angeloꝝ multitudo cor. 2m. Competentes angeli. videt appetitū ſeu culpā. ſi nō caſū ſeu pēnā luciferi. C. 3m. Occaſio non ſemp̄ p̄cedit effectū ſuū tpe. ſed aliq̄n na vt hic. Rō q̄ ſimul tpe in lucifero fuit appetitus et in alīs conſenſus. licet non natura ſit. q̄ vtiq̄ nā appetitus luciferi p̄teriſſit cōſenſū alioꝝ cor. Ad tū. q̄tio ē. Ita. p̄t ex hac gr̄one tertia. Ad argūtū ſ̄ndetur. Non ē ſimile. q̄ p̄mus angelus nō decepit alios tēptādo. ſi ſolū deſi derīū eis appetendo. p̄mos aūt parēs decepit tēptādo fraudulenter. ideo magis dignū fuit hoīez reparī q̄ an gelum

Vnde dictum est q̄ angeli ꝛc Iſta est

diſt. viij huius 2i libri. In qua mḡr poſtq̄ egit de p̄timentibus ad casum angelorum locale. agit de p̄tinentibus ad eorū casū ſpūale et tria facit. Nā ꝑo ostendit qualis liberū arbitriū etiā p̄ lapsū retinuerit. 2do qualis intellectus vivacitate p̄ casū nō amiſerunt. 3cio quatuor oīa que possunt ideo q̄ deus nō p̄miſit im plere non potuerūt. Primū facit a p̄mo diſt. vsq̄ ibi et licet mali angeli. 2dm vsq̄ ibi. Illud q̄ ſtendū ē. 3cium vsq̄ ad finē diſtinctōis.

D. post confirmatōm angeli boni ſūt ꝑpetua biles facti. mali aūt ī pcto irrepabile obstināti et arḡ q̄ nō. quia vtiq̄ habent liberū arbitriū. ergo possūt ſe ad vtrūq̄ cōuertere. q̄ alias cōfirmatio z ob ſtinatio tollēt libertatē. q̄d est flm̄ vgit. q̄tio fl̄a. In op poſitū arḡ ſic. In bonis angel nō est aliq̄ poȳa ad malū ner in malis est aliq̄ poȳa ad bonū. cū illi ſ̄ certitudi nāliter bti. illi aūt certitudinaliter dāpnati. alias nō essent certi ſi possent a ſuis a ſuis ſtatibus cadē. vgit. q̄tio vo. In deciſione erūt tres articuli. **Primus arg** Voluntas cōfir matio et obſtinatio diminuit libertatē arbitriū. Pro q̄ nō 2dm Imo. Duplex ē libertas arbitrij. ſ. eſſentialis et accidē talis. Eſſentialis et admixta ē que ē a ſeruitute coactōis et ſic opposita coactōi et ſic liber ē q̄ nō cogit. neq̄ ab aliq̄ ꝑt cogi et ſic ē eque liberū arbitriū demonū et angelorū. ante et poſt. Ad tridentat et ad extra ē que ē a ſeruitute culpe ſiue miſerie et liber ē. qui nō est aliqua ſeruitute ligatus. ſed q̄ nō ē ſeruilis conditiōis obnoxius cuiq̄ ſeruitij ē primū. q̄d ſolū ꝓpe dr̄ ſeruitus. q̄ deo ſubici non ē ſeruitus. ſi amor et libertas. Seruire eīm deo regnare ē. Contra Licet in vtriusq̄ angel ſit libertas voluntatis eſſen tialis. nō tñ in vtriusq̄ ē libertas accidentalis. ꝑt q̄ notabi et ratio primi. q̄ neutrum ſit cogi. vgit ꝛc. Ratio ſcdi. q̄ bus angelis est libertas voluntatis actualis. In reprobis ac talis libertas nō ē. eo q̄ illi nō sunt ſeruituti ꝑti sub certi. reprobi aūt ſic. tū ſint ſemper miſeri et ſeruiūt. vgit. Cor. primū. In angelis bonis ē duplex voluntas libertatis ſ̄

ꝛ. v. Non fit reue latio demonibus mētis illuſtratiōis q̄ his est gr̄e ꝑfectis et elevate qualis fit ſctis. ſi ſolū p̄dicatio. et hec ꝑt esse nō gr̄e. ſed vel miſericordie vel iuſticie miſeretur die ſi ordinat ad bonū eius cui p̄dicat. Iuſticie ſi ordinat ad punitiōm rei mali. vt falſe fallaces, vt vtiq̄ nō et ita ē q̄ ſp̄ p̄dicit aliqua demonibus z pre mittit miracula fieri vt boni paruipendant ſua. cum ſe videt a ma lis in talibus ſuperari et fallaces ꝑficiat in pēis et in errore. Or tulto eīm dei iudicio iuſto aliqn̄ etiā tles revela cōnes fiūt. q̄ dei ſapia mirabit etiā p̄ inimi tantes impleri volun tatem ſuam. Vñ ſomi Joſeph revelatō fra tres q̄ volebat im pleri euentū ſpūs nolen tibus ad impletiōm ꝑfert

Artes magice ꝓhibet primo q̄ dant occaſionē ſuperbiendi, q̄n eīm diya bolus fingit ſe esse ſub rectum, licet nō ſit, reputant ſe posse magne et in hoc extollunt et ſuperbiunt. 2do q̄ ſit occaſio infidelitatis. Nā q̄n demones aſſerūt ſe cogi. tūc habent fidē in dicto verbo que dicunt et ita vertit infidelitatis quia nullo fidelis. Ad tertiū credē eas hīe ꝑtatem miſi de quo deus ꝑmittit. Ad tertiū q̄ ſit occaſio i dolatrandi, q̄ propter ſamiliaritatē illa ho mines habent reverentiā ab hominibus et obligat

Pe· de t· ponit tripli
tem libertate ꝓma est
liberi arbitrij· et hec
est essencialis seu ꝓma t
equalis est in deo et in
angelo bono et malo et
in hoie· alia t cōsilij seu
electionis tertia t com
placentie et hec due ma
iores sunt in bonis q̄z
in malis· et eo liberior
quo melior ꝑ qz in
malis corrūpi· ar· ꝓ per
uersū habitū vel pas
sionē impediri ne habe
at liberū cōsiliū vel
electionē do agendo· et
cōplacentia in eo qd eli
gitur vel agit· Jn bonis
aūt per bonos habitus
innatur

Tho· de ar· Species at
in mentibus angelorū cau
sate sunt ab eisdem di
uinis ideis· a quibus
res in esse producuntur
quarū rerū hmōi species
sunt representatiue t me
tibus angelorū· et hm
q̄ ydee diuine rerū sūt
productiue· sic species an
gelorū earundem rerum
sunt representatiue·

Poña rationat ꝓt in
oppositū· ergo dyabolus
et angeli possunt ad
oppta vt· q̄ gñāliter est
nā· vertibiles sunt
sed per appositionē tha
uitatis iam verti non
possunt· que no tenet
in patria

Ad· tho· ponit triplicē
distinctionē signorū que
a malis fiunt· ab illis
que a bono fiunt· ꝓma
est qz efficacia virtutis
operantis· qz signa fiūt
per bonos vtute dīna
sunt cōia in ordine ad qe
cunq̄ arte immediate se
extendit· vt ꝑz t mor
tuorū suscitatiōne que
demones facere no ꝑnt
secūdm veritatē· ꝑ tm in
prestigijs· que diu du
rare non ꝑnt· Secūdā qz
debilitate· qz signa per
bonos fiūt sunt de re
bus vtilibus· vt t curatiōn
infirmorū· ꝑ per
malos in rebus inutili
bus· vt volare p aera
vel membra hominis red
dere superādā· tertia
est qz fine· qz signa
bonorū ordinant ad edi
ficationē fidei et hone
statis vite t modo

a

t essencial et accidental Cor· secūdm Jn angelis malis v mira
est libertas voluntatis sz essencialis Cor· terciū posse velle
malū t condicio poni seruitutis ꝑ libertate· C· Illū vocā
libertas voluntatis cōsistit in hoc qz ipsa sine coactiōne libe
qz amore velit quicq̄ velit· talis t libertas ꝓma et angelica
Cor· q̄tū Confirmatio et obstinatio nō diminuit liberū
arbitriū **Secundus articulus** Octauū boni angeli sunt im
pertrabiles et mali sint obstinati· Nō ꝑm Jmmo· Libe· ar·
tam in deo q̄z in bono angelo īmutabile est· sed t deo ꝓ
naturā· in angelo per gram· Omnis em mutabilitas t ex
possibilitate inordinate· qe ergo qd nō possibilitate īordi
nem habet· īmutabile est· deus em nullam habet possi
bilitatē· ideo īmutabilis t de se ꝓ naturā· angelus hz pos
sibilitatē cōpletā per actū vltimū glorie· ergo ab altero
non de se· ideo īmutabilis est per gram· sic em celū qz
nā eius tota ꝑfecta t per suā formā nō habet appetitū ad a
liam· sic possibilitas angelica ꝑfecta t totalē per forāz
bitudinē· vñ nō t mutabilis ad formā oppositam Secūdo
nota secūdm Jmmo· eundē Jn dyabolo sunt duo principia age
di sz natura et voluntas· Natura bona t· qz ab illo deter
minata t semp ad bonū· voluntas vero mala· qz ab illo
fuit libera ad bonū et ad malū· voluntarie at se cōvertit
ad malū· Omnis em actus a nā egreditur bonus t· q at a
voluntate malus· Et quia voluntas dyaboli t mala· ad qm
conuersa t inseparabiliter adhereb· ideo bonū velle nō ꝑt Cō
clusio Sicut boni angeli nō possunt peccare· ita mali nō
possunt penitere· Cor· ꝑm· Secūdm legē ordinatā angeli boni
non possunt malū velle Cor· ẓm· Secundū legē ordinatā an
geli mali nō ꝑnt bonū velle· ẓm· Pariter dyaboli nō ꝑt re
mediari ꝓpter eo q dialis t extra statū merendi· vbi qz nō
est in via· sz in termino· finis em vie sue t termin electo
ris sue· vnde sic homo post terminū· s· ꝑ mortē· nō ꝑt
conuerti· sic nec angelus post casū **Tertius articulus** Vtrū
demones ꝑnt aliquas species rerū producere· Nō secūdm Jmmo
tentū effectus quidā sunt quorū forme vltime sunt artī
ficiales· vt domus· statua t· et in hos omnes ꝑt demon me
lius q̄z homo per artificiū· Alij quorū vltime forme sunt
naturales et horū quidā sunt qui producūt et semine et in
hos nō ꝑt demon· quia in gñatiōne cōmixtionē elementorū ad
ditur aliqua vtus influens ab aia generate· qua demon
non ꝑt influere Alij producūt qz putrefactionē· vt serpē
tes· vermes· et in hijs duplr contingit aliqd operans
opari· vel admiculando· sic opat agricola in productione
segetū· et sic demon ꝑt opari in ꝓductiōne aliquorū effe
ctuū sialiū· vel complendo· sic opat sol vel nā· et sic
non ꝑt **Conclusio** Et si demones non possūt aliqs species
rerū producere· nāles· qz semine· et etiā qz putrefactionē cō
pletiue· possūt tñ producere aliqs species artificiales·
et etiā nāles qz putrefactionē cōpletiue· ad miculatiue· ꝑt qz
notabiliter· Cor· ꝑm· Demones possūt generare posse admi
niculando· non formando· vt de gigantibus refert mgr· in
hystoryis Cor· ẓm Cum demones semina tollissūt vt actī
ua passiuis contemperarēt· sequit intro ducto forme
per opacum naturē· Cor· ẓm Si quis ex illis seminibus
producat· non dyabolus· sed homīs a quo detrusit t semen
tenetur filius fieri· Cor· q̄tū· Ultio est vera· ꝑz qz
contrlon ꝓma Ad argumētū rndetur Confirmati et ob
stinati stant tñ libertate arbitrij· nec violant illū· vt
patet in prima conclusione·

Sequitur distinctio· vm·

b

differūt· qz homo
facit signa ꝓ mo
dum dei pie et re
uerenter· ꝙ mali ad
busdā delicamentū
vt qz se inuadunt
vltrius

Notat alex· mira
bula duplicia· q qe
dam sunt maiorū
dignitatis vt illa
que fiūt ad ꝓbandū
ustoz et hec solū
bonis attribuēda sūt
alia sunt minoz di
gnitatis qe fiunt in
ſtemo creatore aliq
ad inferendā penaz
itt q̄ meruerit· sic
attribuūt demoni
bus in operatiōne dua
rū et vanoz per
magos· et sūt eiā
mortificationis pecoz
et mortalitatēs ꝓ
mogenitoz· vñ sic
a demone ficta est
obdurato Egipciozū
ad intra· vta peng
eis ab extra influe
fiunt· Nec est mir
qz q̄nq̄ signa a d
peratiōs fiunt a bo
nis angelis et a
malis in esse rea
turis· quia vt ꝓa
gloſa dr Sic bonus
homo z malus eisd
verbis visibilibus vnus
quisq̄ ꝓ mō suo
vtitur· vta boni an
geli et mali vtunt
eisdem verbis ꝙ put
vniuersq̄ opus e· Ipsi
tñ angelus maior
t ꝓtas ꝙ hominibus
et bonis maior ꝑ
malis et ōnibus dona
ta t a deo· h ille

Ole etiã in questione prefati

Ista est distincto viij. huius scdi libri. In q̃ magr postq̃ egit de angelis quo ad eorũ causũ locales et spuales. agit de eis quo ad corpeũ assũptorũ et tria circa hoc facit. Nã primo inquit. An angeli habeãt corpa sibi vnita. Scdo ostendit. quales eis habentibus fiãt angeli apparentes. Tertio ostendit quales opanẽ circa alia et corpa mã. Primũ facit a pncipio distinctõis vsq; ibi. Ner dubitandũ est. Scdm vsq; ibi. Illud etiã consideratõ. Tertiũ ibi vsq; ad finem distinctõis.

V. angelꝰ in assũpto corpe possit vitales opationes exercere Et ar̃ q̃ non. Thobie vltõ. Videbar vobis cum eis manducare et bibere. ego vero invisibili cibo vtor. Et Raca. quia si sic. tũc angeli possent vegetare corpora assũpta. et in eis et p ea sentire et silia. qd̃ est falsum. Et q̃ illa sint pncipales opationes vitales. i. q̃ tio falsa. In oppm̃ e scriptura. que sepe dicit angelos corpalr apparuisse et nunia dei exercuisse. nuncios aut dei non decet fictio. ergo vere exercebãt opationes. quas faciebãt p corpa igitur q̃stio va. In derisiõ erant tres articuli. Primꝰ arꝰ Vtrũ angeli habeant sibi coniuncta corpa. Nota circa hr tres fuerũt opiniões. Pma fuit q̃ oĩb angeli i pncio sue creatõis habuissent corpa subtilia eis coniuncta. et in bonis angelis ita sint sublimata q̃ corporeis oculis videri non possunt. In demonibꝫ vo propt̃ primã sũt in grossiori materiã commixta. ita q̃ sint ad patiendũ apta. Sz ista opinio est falsa. qz nõ ozt corpa esse alligata dyabolo ad hoc q̃ patiatur penã sensus ab igne infernali. Raca qz etiã aie dãpnatoz in inferno existentiũ nõ patent̃ pena sensus an diem iudicij. qd̃ est falsum et erroneũ dicẽ. Secunda q̃ non oĩa habuerũt corpora coniuncta nãliter. Sz q̃ py lapsum propt̃ primũ dyabolo et corpa alligata. vt in eo etiã pena sensibili patiatur. Tertia q̃ nec in pncipio habuerũt corpora coniuncta. nec etiã demones habẽt aliqua corpa ad patiendũ sibi alligata. Sz q̃ oĩno tam boni q̃ mali sint spũales a corporibꝫ separati. et ista opinio vera est sustinenda. Racio. Quia p̃me due opiniones. nec veritatẽ habẽt nec veritate.

Contra Angeli nec habuerũt a pncipio nec hñt corpa sibi nãliter coniuncta. Pz̃ et nobis et Richardꝰ psuadet eam in textu. Mare. im. de illo. qui dixit legio m̃ nomen est. modo legio continet. Sex milia. Sexcenta. Sexaginta sex. et nõ videtur verisimile. quõd tot corpa in vno corpe fuissent. et Raca. qz tũc nulla esset distinctio qua dotaces distinguerent inter creaturã pure corpalẽ. pure spũalẽ. et commixtam. Coz. pm. Angeli a natura non hñt sibi vnita corpora. Coz. zm. In tractu angelorũ nõ est facta coaptatio corporis Coz. zm. Vbicunq; sunt mali angeli. patiũt penaz ab igne invisibili. **Scdo arturlo** Et si non. vtrũ assumat aliqñ ea. et ad quid. Nõ pm. Motem. Quadrupl̃ est spũs. Sz. Ding. angelicꝰ. humanꝰ. et brutalis. Ding nullo corpore indiget. nec quo ad esse nec quo ad opationem angelicã non indiget. nec quo ad esse. nec quo ad opationẽ spãs. Sz quo ad opationẽ eius quo ad altm̃. s. quo ad nos. humanꝰ non indiget quo ad esse. sed quo ad oĩa eius opationes proprias. vel p se vel pactõs. Per se ad sensitiuas. per actus quo ad intellectuales. qz non intelligit sine fantasmate. Brutal indiget tam quo ad esse q̃ quo ad opationes oĩa p se

Gregoꝰ sup ezechielẽ dicit. Angelꝰ qui apparuisse describit̃. nõ angelꝰ modo dñs meo rabbi. Angelꝰ qz extrinsecꝰ loquendo seruit. Dñs qz intrinsecꝰ presidens efficacia loquendi tribuit. Et ita p obscq̃um angelꝰ. Sz p inspiratz dei memorat̃.

Tho. Tam angeli boni q̃ mali hñt potestatẽ transmutandi corpa nostra. Et qz vbi operant̃ aliquid ibi sunt. tũc hoc sua esse difinitiue. i. loco. et ita corpribꝫ illabunt̃. Licet nõ anime. et ita plutarchꝰ habet sup pole. tias assyras organis quaz opationes p demones mutat̃ ad multa tonitrua organoz. Sz illa nõ p ue mutat ad voluntatem. qz voluntas nõ dependet a corpe. et ita put̃ corpa comouẽ conturbare et vexare si non phibeat̃ a potestate superiori. Et q̃n p mittit̃ intrare et vexare. Dicit̃ obsidere. Illabi aut aie non put̃. qz illabi est alicui sdm intima profundari. ita q̃ intrinsece operet̃ in illo. tale aut nihil est ex aie nisi solꝰ deus. Quia dicit aug̃ in li. de trinitate super dog matibꝫ. Illabi mentibus illi tm̃ possibile est q̃ creauit eam. Et in li. de fide ad pe. ait. Q̃ simul sunt spiritibꝫ inest tm̃ mig. quo vnꝰ ab alio distinguit̃. et vnꝰ i alio non est.

Deus pmittit obsidere corpa vel ad manifestandã sue glorie. siue ad pene punitionẽ. siue ad pene exercitionẽ. siue ad nram commonitionẽ.

Illabi est sibi vnig rei ingredi sibi altrig

vt richardꝰ dicit̃ q̃ angeli nãliter sunt in corpore. ner corpa hñt sibi nãliter vnita. qd̃ pz qz eo. Quia angelꝰ intellectꝰ est vt nã intellectualis. Sz intellectꝰ nõ est actus corporis. ner alicuius pnis in corpe vt de iij de aia. Hec igit̃ corpa sibi nãliter vnita non est de ratione intellectual. sed que est angelꝰ. Ner augustinꝰ q̃ aia cum sit supra nãliter corpori est vnita. qz vt dicit pe. de t. aia magis tradna libus q̃ intellectualis vtit ad exercenda opationes suas vtiꝫ corpalibꝫ sensibꝫ quibꝫ sibi discretiõe nutrient̃. vt post discussionẽ. q̃ponẽ et diuisionẽ. discussa intelligat̃. Ner ipa est pnce intellectualis. qz nõ intelligit sine fantasmate. et qz de imaginatiõe. Boetius zm Boetiꝫ reducit̃ ad aliqd̃ pnis illud q̃ oĩb est. ergo pone sbam pnce intellectualem. ner corpi vnita ner sensibꝫ. et sic non qz alia mira angelꝰ

pe. de t. Corpa assumpta ab angelo ner est aiatum. ner vificatum. nec coplexionatum. ner ordinatum. ner est assumptum de corpe celesti ner de corpe mixto ner de igne. ner de aqua. ner de terra nec de aere puro. Sz de aere sibi fuso aliqo vapore vel alia re ad corpꝰ instrumẽta. le commentꝫ. que actum habẽt in eo qd̃ est fusum. congregat. condensat figurat et prout dicit me diante radio solis coloratꝫ et corroborat ne defluat. qd̃ mouet̃ ad voluntem angeli

ꝟ · t · Aliquid esse ad intra nō ē aliud nisi ee int nitez mios eiꝰ corpꝰ at hꝫt omios duplicis racōis ſ ſubſtātie ꝛ eſſencie angelꝰ ergo operans int terminos corporalis ſubſtitue illabitur nō at ſic q ſit int terminos essencie · q nec ubi vt pꝛs nec vt vbiq dr esse · qr esse ē a creatore Quia ergo aīa nō hꝫ ſubſtātie ſꝫ ſolū essentiā · io nullo modo anime illabi potest multa at ꝓter essentiā anime ſ collata · ſic ſunt ſensus · racō · intellectꝰ voluntas · ideo circa hꝰa ad extra opari pt · qr fantaſmata illustrando pt immittere cogitationes et ſm diuſas ꝯpōnes diuerſe intentiōs pnt ab eis accipi · nō tn intellectꝰ pt ad accipiendū illa cogi · qꝛ ꝓter obiectū et potentiam cognoſcitiuā requꝛuntur intellectꝰ actuat cognoſcibile vel ꝓ intellectū vel per ſenſū bonū pꝛt qꝛ pdicte q angelꝰ ſm mpmit in fantaſiaz ſꝫ angelꝰ eſt in intellectū · ſꝫ ſolꝰ deꝰ in voluntatem ·

Dist ix

Omis illumiatio angelorꝫ · t locutio · ſꝫ nō eqꝝſō vñ ad hoc q locutio ſit illumiatio ſpe quatuoꝛ qdītos requiruntꝫ pma q ſit vera ſcda q ſit de tali mā que ei ad quē dirigit locutio nō ſit nota tcia q locutio ſit de talibus · quoꝝ notitia ptinet ad pfectū intellectus 3ꝛa q tal ordinata ſit locutio q ille ad quē dirigit ꝓpiat quid loquēs velit exprimere hmōi locutiōn · et intelligat ea · q̄ tunqꝫ ſtatū qdītū nū deficiente · erit locutio · ſed ſpe nō dicet illumiāo, ch ergo · iñ hierarchiaz Loquit deꝰ ad angelos ſctos · eo q eoꝝ cordibꝰ occulta ſua inviſibilia ondit · et quid agere debeāt in ſua contemplatiōe veritatis legit · C ſeqt · ꝯ angelꝰ inferioꝛ loqtur ſupioꝛi · logndo nō dr ipm ſpe illumiāre · qꝛ inferioꝛ nichil ſcit q lateat ſupioꝛē Vnde

Prīmꝰ ergo non indiget iungi corpi nec vt forma · nec vt motoꝛ Deus coniungitur · non vt forma ſꝫ vt motoꝛ Tertio vt forma et vt motoꝛ ſepabilis · vt forma ꝛ vt motoꝛ inſepabilis · Induit ergo corpa angeli tā boni q̄ mali · vt circa actiones ſenſibiles aliq̄ operet · non ꝓpter actōs ꝓpias ſ contemplando et hmōi Conclusio Tam boni q̄ mali angeli q̄nq̄ aſſumūt corpa ad exercendū circa hoies ſpualia miſteria ſeu officia · pꝛt et notabili · qꝛ angeli nō indiget corpibꝰ tā boni q̄ mali · nec quo ad eſſe · nec qᵒ ad bñ eſſe · ſed ad manifeſtandū ſe hoīb⁹ · et ad cōſulendū et cōfortandū eos · alias eni eos vidē nō poſſemꝰ · Demones vō hoc faciūt ad tentandū et decipiendū Coꝛ · ꝑm Corpa per angelos aſſūpta non ſunt vera corpa · Coꝛ · 2m Etſi angeli nō aſſumūt corpoꝝ vera · exercent tn in eis veras opationes · veritate hoīs · non at veritate alterius ſpei · hoc ē Thome i q quotli · iij · q · v · et b · aug · xiij de ciuite dei Coꝛ · 3m In aſſūptis corpibꝰ io tales opationes veras exercebat vt hoīb⁹ quadā ſui miſterij humanitate congrueret Tertiꝰ articꝰ Vtrū deꝰ in formis corporalibꝰ aliq̄n apparuit · Nota · deꝰ nūq̄ hoīb⁹ in forma ꝓpria viſibiliter apparuit · ſed nec in forma alterius ſibi vnita · niſi in xpō · ſed nec in forma a ſe aſſūpta · imo nec mediante angelo · deꝰ enī hoies ſecūm ordine ꝓuidētie ſue mediātibꝰ angelis mouet et formāt · in ipō vō aliquo modo ſecuꝝ deferat Angelꝰ enī aſſumēs corpꝰ aliq̄n intendit oſtendere virtutē ꝓpriā · et tūc dr ipe apparere Aliqn virtutes ſuperioꝛes angeli ſeu illuminātes · et tūc dr ille apparē Aliqn dīna · et tūc dr deꝰ apparē Nā ſecūm modū virtutis qua oſtendere intendit · coaptat figurā et motū aſſūpti corpis Et ideo ſecūm q̄ dr ergo Angelꝰ qui moyſi apparuit · aliqn vocabat dns · aliqn angelus Angelꝰ vt tangit in glo · Exod · iij · Cono deꝰ nūq̄ hoīb⁹ viſibiliter apparuit in propa forma niſi in xpō i forma vnita · pꝛt q nobili · Coꝛ · ꝑmū deꝰ in ſpe angelorꝫ hoīb⁹ apparuit qꝛ in ipis ſua virtute manifeſtat · C · 2m In angelis deꝰ apparuit · et vt ſigm in ſignato i eis exiſtit · Coꝛ · 3m Ille dei apparitiō nō ē aliq̄ pſone in diuinis miſſio · Coꝛ · qtūd · qtio eſt vera pꝛt q gelon ij · Ad argumētū rndet ꝛ q ee fuerit veritate ſigmi formaꝫ non aut veritate alterius ſpeciei

Oſt predicta ſupereſt cognoſcere ꝛc

Iſta eſt diſtinctio vi huius ſcdi libri in qua mgr poſtq̄ egit de ḡnī angelorꝫ creatiōe et bonoꝝ et malorū diſtinctiōe · Incipit tractare ſpecialr de bonoꝝ dignitate et compatiōe Et tria circa hoc facit Nā primo agit de nūo ordinū et notatiōe Scdo tractat de coꝝ diſtinctiōe Tertio tractat de coꝝ di-

a pno dist · vsq̄ ibi ſam inqrere ceſſat Scdm ab inde vsq̄ ibi Notandū etiam q̄ decimo · Tertiū hō in fi · di-

Vtrū ſeparatio ycarthiaz celeſtiū tanto nūo fiat hoīm · q̄nta deſertatio ſecūm ē per lapſum angelorū Et ar q ſic · qꝛ tanto nūo ſeparatio fiet hoīm / q̄nto nūo angelorꝫ facta eſt deſertatio Quia ſecūm Gregoꝛ reſtauratio ruine angelice · fuit vna cauſa creationis hoīm · ergo tot ſaluabūtꝫ · quot

ſic nō diſtipula loquitur magiſtro · de loquitur nō dr magiſtra illuminari · ſic nec ſuperior ad loquendū inferiori · pt ꝑm illuminare · Propheta aut dyo · Loquebar et angelus ſeruabat · Angelum clamabat ad angelū ē · q̄m ſanctas theologicas illuminatiōes ꝑ miniſtros traduit · Scholo · ſup illo vbo ꝛ · ad Ephes · xiij Si linguis hoīm loquar et angelorū · aut · Lingue angelorū ſut q̄bq̄ angeli ꝓpoſiti hierarchiis minoꝛibꝰ · qd̄ dei voluntate ſentiunt · hoc aut ē illuminare inferiores

tho · de ar · Licet quilꝫ angelꝰ bti videat totū deum nullꝰ tn totalē comꝓhendit eū · ſed vnuſquiſq̄ pluꝛa vt paucioꝛa videt in deo · ꝑm q̄ ſuū intellectū magis vel minꝰ ē pfectꝰ lumine gle · quod lumē a deo infuſū differēter nālibus ſuoꝝ exceſſū et capacitate · ideo ſuperioꝛ angelꝰ videt aliq̄ futura in deo ꝛ luce · qꝛ nō vidit inferioꝛ · et tūc ꝓponē inferioꝛi · q̄ facto intellectuale lumē angeli ſuperioꝛis vnitꝰ nec ꝑ diuiſa ſpargit · et ꝑpetuo eiꝰ intellectꝰ determinate fertꝰ in illd q̄d ſibi ꝓmittit̄ tāq̄m in aliq̄d ſuū videndū in deo · qd̄ ſibi ꝓpꝛiat · ſcdm Sue em in iſto ꝑmo ꝑncio · de quo lꝫ aſſumato vt nō gaud · omēs relucet gloꝛ · nec ē aliq̄ gelꝰ q̄ ſue ſibi non inuitat · hoc erit ꝑmum · qꝛt vetla cognoſcit tota · q̄ nūs nullꝰ ſit hō in vita mortali · tā ſapiēs · q̄ tale ꝑmū

totaliter cognoscat / eo q̃ stic̃ posset oms / gelones que cõcludi / possunt p̃ ipm · sm / tñ q̃ vnq̃ hõ ẽ pspi / cator altezo · sm / hoc vnq̃ hõ videt / pluds gelones · q̃ / alter in hmõi pno / ignt² si aliquis homo / subtil gelom quã vi / det grossã hoiez dice / vellet, nõ oporet plo / facẽ nisi q̃ tale gelu / sion determinate sit / cũ illo pno ipmonezet / tũc ille grossꝰ q̃ pg / ssidendo illd̃ pnm / habuit intẽtu spaz / sum ad diuersa · q̃ / tiã q̃ illo pno elicꝰ / pnt / ia q̃ vnitꝰ et / cõfortatꝰ zelꝰ tlis / gelonis impt cam / determinate cognoscẽ / quã aũ hmõi determi / natoz nõ cognouit / sic in proposito ·

Tho · de ar · Sicut in ẽzem pnicipatu / impio officia disti / guntur · sic et i cẽ / lesti regno · In ẽz / no aũt imperio hiꝰ / qui seruiunt i patrõ / triphaie distinguũt / Quida ẽm sũt im / mediate pncipi as / sistẽtes alij negotijs / regijs presidẽt et / tertij bñplacitũ ce / lis ope prosequẽ / tur · et in felicissi / mo celoz impio · tres sũt / ierarchie bẽoꝝ / spirituũ · prima fa / miliarissime assis / tit · Secda impiaꝰ / presidentiã · tertia / perfectiõ opis volũ / tatis celestis pncipis / legalis exequtiuꝝ / et istaꝝ ierarchia / cũ dr triplicite di / uidit² · et sic erũt / nouẽ thoi angelo / Quitũ igit ad prima / ierarchiã ẽ aduer / tendũ q̃ ad fami / liarem suam i patroz / assistentiã tria zeq̃ / runt · Primo ẽm pn / cipi familiariꝰ assi / stẽs · debẽt hẽ dile / ctiõ feruentissimaz / Secũ · cognitoz lim / pidissima · tertio cõ / placiditissima · Quia quidẽ ad ea que ad diuersaz placiditissima et quie / tissima · et in prima

implere sufficiũt angelorũ cuniã · ergo q̃lo fla q̃n / optim ar sic tot homies saluabũt², quot sancti angeli / remanserũt · sed plures remanserũ q̃ ceciderũt / igit² et / etiam quia q̃ duobꝰ parietibꝰ cõstabat ecclia triumphãs / ad decorẽ nãq̃ domꝰ pertinet eqlitas parietũ, go · q̃lis / vera · In decisionẽ erũt tres articli **Primꝰ articlꝰ** / de distinctõe ierarchiarũ · ordinũ · et psonarũ · P quo / nota Secdm Innocen · In angel inuenit² distincto triplex / s ierarchiarũ · ordinũ · et psonarũ · Ierarchie distin / guunt² secdm modũ recipiendi q̃ ẽ triplex · q̃ illuminatõm / de effectibꝰ recipiũt angeli triplr · vel in tuendo i ipã p / ma et vna causa voluntate dma · vel in causis zeu sectã / dantibꝰ vltimis · vel in causis et zaudmbꝰ specialibꝰ · Prima / cõsideratõ nobliorẽ ẽ · et secdm hãc distinguit² prima hie / rarchia · Secda inferior et secdm hãc distinguit² media / ierarchia · Tertia infima · et secdm hãc distinguit² vltima / Nam illi de prima solũ opant² circa deũ · illi aũt de me / dia opantur circa generale regimẽ vniuersi · Illi vo de in / fima · opantur circa speciale regimẽ aliquarũ partium / mundi · vel psonarũ · Ordines vo ierarchiarũ distin / guũtur penes actũ / actꝰ quippe motiuꝰ dei volutꝰ et circa / proxia vacuatiõ triplex est · Quia · pmtem in se teneze / penes quẽ distinguunt² troni Alter pmtẽ terne · penes / quẽ cherubim Tertiꝰ pmtẽ amare · penes quẽ seraphim / Actus vacuatiõis circa regimẽ vniuersi · Vnꝰ ẽ imperando et / secretando quid faciendũ · q̃ pertinet ad dniationes Alter / in sententiam exequendo · qui pertinet ad virtutes Tertiꝰ in / removendo impedimenta executionis · qui pertinet ad pfectꝰ / Actus vo vacuatiõis circa regimẽ speciale est triplex · Quia / eis psunt psone pncipis / eius in pncipatu dirigendo Qui / dam vniuersi · sicut michael bonũ gentis gñe pmotio / Quida vniuerse persone singlaꝝ / singlos hoies custodiendo / Primꝰ pertinet ad pncipatꝰ · Secdꝰ ad archãgelos · Tertiꝰ / ad angelos · Persone vo single · secdm diuersitatẽ virtutũ / naliũ distinguuntur · que quia mlt triplicit² secdm ipam / multiplicatõm · ideo sub tertia zgta cõprehendi nõ valent · / Est tñ distinguẽ gradꝰ virtutũ / suppmũ · mediũ et mfimuꝰ / in vnoquoq̃ ordine · q̃ nõ oms sunt eqles q̃ sunt eiusdem / ordinis **Contra** Tres sunt ierarchie · nouẽ thoi an / gelorũ / et multitudo in ipis psonaꝝ · pzt q̃ nõ bili ꝯ pm / pez angelos lumis recepti a deo fit mõ triphario · Coz / m · Preter nouẽ thoꝝs angelorũ · nõ est deninq̃ thoꝝ / ponendus homm · Coz · m / Angeli eiusdem ordinis non / sunt eqlis virtutis **Secundꝰ articlꝰ** Potrũ de oibꝰ hoibꝰ / zepabunt² ordines angelorũ · Nõ secdm Innocen · Quida / dixerũt errando q̃ nõ possunt assumi hoies ad equale / premiũ angelorũ / nisi per priuilegiũ · vt x̃po et bti ygo / Alij · q̃ quida assumentur² sic q̃ eqs siles eis fuerũt i mito / r virginies Alij non · sed facerent alterũ thoꝝ Alij di / cunt vezig · q̃ secdm diãs meritoꝝ / oms electi assumẽt² / ad diuersos thoꝝs angelorũ / q̃ vna erit ecclia angelorũ / et homm et multi non virgines · vt petrꝰ et magdalena / precellent in primo milites virgines apud deũ · Hec autez / equare / q̃ tribꝰ fieri potezut / sic q̃ gra / q̃ merito xpi / et q̃ merito ipzio · Primo q̃ gra / quia angeli tota gra / suam sit accepezut / sed homies augent² quotidie virtute sa / cramentoz · Secdo q̃ merito xpi qui est mediator hoim non / angelorũ · Tertio q̃ merito ipzio / q̃ angeli vnico actu primum

celestẽ ierarchia / primꝰ ordo · Seraphim / quod interpretat² ardẽ / dium seu ardẽs vt in / tendo · Et iste ordo cõ / pari pt ordini lucife / rarum ardentium · posi / tarũ in candelabro au / reo in pte australi / tuberniacli exo · xl · / Secdꝰ est cherubim / qd̃ interpretat² plenitu / do scie · Angeli em / istius secdi ordinis p̃ce / dũt mferioribꝰ dma / secreta limpidius co / gnoscut / et etiã diuini / tate in lia · Et ideo / possut cõpari ordini / pcarum celestium · di / cunt² em stelle ppter / noticie sue claritatẽ / Tertiꝰ ordo · Thronoꝝ / rum · q̃ in ipis tanq̃ / i placidissimis z qe / tissimis sedibꝰ sue ma / iestatis deꝰ sedet · ipꝰ / medietatibꝰ voluntatis / sui bñplacti defert / ad inferiores · Et isti / possunt cõpari ordini / pcarum celestium · Ce / lum em dr sedes dei / ysa · lxvj · Celum mihi / sedes est · et pz · Dns / in celo sedes eius ·

Secda ierarchia / est psidentium impiali / In tali aũt impiali pre / sidentia tria zeq̃zulute / sanctitas in iudi / tuositas exequendi / et strenuitas resistendi / Quoꝝ a primo sumit² / primꝰ ordo sedẽ ierar / cã · Dominationũ ad do / minos em spectat hẽ / auctoritꝰ prepti · et / alijs imperare ea q̃ sũt / regimi necaria · A secdo / accipit² secdꝰ ordo sedẽ / ierarchie · s virtutꝰ / Quintꝰ em vltimꝰ de po / testatibus · et ideo isti distin / guunt² intellectiue virtutes · q̃ / in signis p̃ q̃s deꝰ si / gna et prodigia operat² / ad mõlium hoim in for / macõm · vñ cũ xps p / diuisset sig̃ et prodi / gia in sole luna et stel / lis · pauci intẽpositi / sunt dr q̃ eoꝝ dnã / virtutes celoz mo / uebũt² · A tertio sumit² / tertiꝰ ordo · Seraph / ierarchie / s illoꝝ q̃ dicũt² pnti / tes · quoꝝ intẽst re / sistere pnti maligño spi / ritui · vult nocere / malignari possit / nisi vt prosit

Tertia ierarchia
ordinabiliter exequentur
qui ipam dna voluntate nobiscu hic inseruig ope psequunt. Hec
aut prosecuta sic esse
videtur dona qo ad pvmtias et regiones.
Alia quo ad psonas
principales et dignores
Tertia vlt qo ad quos deo
libz hoies. Prima ista
rum reducunt sumit or
do principatuu. de qo or
dine intelligit esse azi
thael. q quos fuit prin
ceps synagoge. nunc
autem tertie de eode or
dine pt intelligi ille
angelg. de quo dnt an
gelg ipsi ista ad dan
iele dani x. Princeps
regni persaru resistebat mi
chaeli. de ordo archa
gelor. de quor numo
fuit Gabriel misterq
dignissime psone. t. v.
gnis glose vt aqui
dant. Dyonisig tamen
videt sentire qp fuit
de seraphin. Tertia
dr angelor. tenet ter
tiu ordine tertie ie
rarc. de quor nullo
videt fuisse. zaphael
q tristis fuit a mist
thobie minor. Sunt
enim de illo ordine angeli
qui gnit homines
tristodes.

b. t. Illi dnt assistere
q immediate di
uinas revelatoes il
luminatoes percipiunt
in dni luminis simpli
citate et hoc ppe spiri
tualitez sue intelligere
Quito em aliquis intel
ligit et p spiritualior. tanto
qr primo pli i plures gres
siones et i plura scibilia
pt descendere. Illi aut q
sunt vltimi ps spiritualis
intelligentie. no pnt
videre veritez celestium
nisi i principijs q tractat
et applicatis ad illa mai
deo illi supmi intelligi
bine creature sipe p
mino pmo illuminatoes p
cipiunt. propter qd recta
dei dicunt assistere
Infeziores do cognoz
cunt qr ipso luminis
ia aliqliter diviso z mul
tiplicato i ipis superio
mis spiritibz. et ideo
nd dicunt ita deu as
sistere

essentiale mezuerunt hoies no qp diu viuut. merito pro
fiunt Contlo Sedm dras meritor hoies electi assumunt
ad duezsos chozos angelor. pzt qr nobli. Coz. pm. Ju
stitia requrit meritor. q hoies assumunt ad duezsos cho
zos angelor. pzt qr nobli. Coz. 2m. Quito magis ho
profiat in merito in tra. tanto altiq exaltab in celo. Coz.
qtu. sedt qp no solu pgmes replebunt pad sin. pzt de sum.
tri ca. fumitez. Tertio articlo de quesito no fm Jmo.
Licet soli sedm bm qrego. cognitq sit mis elector in sup
pma felicitate loctq. vel cui deg revelat. sive hom
sive angelor. Dicit tn quida opmado hoies esse assumen
dos sedm num cadentiu. alij sedm num stantiu. Et hoc
videtur probabilig. qr etsi no cecidisset angeli. homines
tn saluarent. Et qr rone metig videt. qp sit equalitas ho
minu et angelor. saluandor. igit. zt Cord repad pe
zarchiazu celestiu in tanto nuo fiet hom. qnty remansit
stantiu angelor. pzt qr nobli. Coz. pm. Quot in celo re
maserunt angeli. tot erunt ibi hoies saluandi. Coz. 2m.
hant pacitate saluandor. requirit pulchitudo eqlitatis
angelor. et hom. Coz. 3m. Sapia et iustitia requirit
vt tanty sint nubi elector. qnty stantiu angelor. Coz. ltm
qtio est fla. pzt qr ista tertia gelon. Ad argutu pz re
pacu ruine angelor. no fuit ta principat. sed tractusa
sed ca principat creatoris hois fuit bonitas dei vt pa
tuit supra.

Declario
Homines fm qp participant pfectes sev conditones a qbz
discernuntur chozi sive ordines angelor. sic assumunt
tum angelis ad pditos ordines. puta fervetissie dili
gentes ad ordine seraphin. in quo supmu locu superi
ores angelos exaltatu tenet ergo glosa. eo qp sup omes
pura creatura feruetig dilexerit creatore. Ad que ordi
nem assupty est etia Johes baptista. q testimonio sal
uatoris lucerna erat ardens et lucens. Idem pie credit
de Johne Evita. augustin. et alijs feruentissimis dei
amatoribz. In qbz at no e tanta expressio azdor diuine
dilectionis. si tn fuerit in tali hote fidei doctina pfecte
tes assumentur ad ordine ipor cherubin. Jux illd da
niel xij Qui docti fuerint. fulgebunt qi splendor fir
mamenti. et q ad iustitia erudiunt multos. qi stelle in
petuas eternitates. et sic de alijs condicoibz supdictis

b Or etiam investigandum est zt q stat
distincto x. huius scdi libri In q mgr. postq im
egit de compacon angelor ad servitiu. tractat
de compacon eorum ad deu. Et tria facit Na primo fa
cit de quibz ordinibz sunt angeli q milites dei. Secdo quo
duezsa nomia et pfectibz sortiunt. Tertio q hi missi
a dna cotemplacon no excludunt. primu fit a pmo di
stincto nis. usq ibi hic orat. qtio sic sedm ab inde usq
ibi Qui at omes. Tertiu do ab inde usq ad finem distinc
vtu per missione ad nos celestiu spirituum
minoratur cotemplacio eor. Et videt. qp sit tho
bie xij. et pus. Et vt revertar ad deu q me misit. sed het
revelatio no immediat. nisi a misterijs ad contemplacoz. ergo mi
steriu impediebat cotemplacoz. ergo qtio ba. In oppm
dicit Gregor. Si ad exteriora prodeut. ab intimis nun
qp revertunt. ergo simul ministrant et cotemplant. ergo
qtio fla. In decisione erunt tres articli. Primo articlo
Utru omes angeli sp assistat. pro qo nota fm Jmocen.
Duplex est actus cotemplatois angelor. vnus eaz rerum
que pertinet ad essencia glorie. Alius eorum qe pertinet

dist. x. pe. de t.
Angelus missus regis
dicit dei dignitas. q
qp nullo medio
indigeat ad operandu
tn decet sua dignitatem vt nos infirmos gubernet per
medios. qd ficti no
pt nisi p missionem
eorum ad nos. qr an
gelg hic et in celo
simul esse no pt.
Angelo etia est vtile
vt sz suum premium
accidentale augeat.
et ruina ejus eo tpe
reparet. et homi
valde naturale est q
cum ho in via hzt
impedimenta. qbz re
tardat. qbz implicat
quibz illaqueatur
et detinet. nette hz
fortis admixte. et
sapicti q ei assistat

Notat b. t. Intime
contemplazi trib mo
dis pt diui dno. Sm
q gsidacio no distra
hit. ad exteriora sen
sibilia et ob angeli
boni z mali intime
contemplant. et ab in
timis no recedunt
nec recipiut cog
nos a sensu. si per
speciem cognitam co
gnoscut. Secdo qr
no indiget exteriori
similitudine. q deum
contemplent. qe sit q
essencia eius. si cu
essencia sua videnti
et sic ob boni angeli
ultime contemplant. in
statu bitudis. non
sic tn contemplabunt
in statu viatoris. Ter
cio sic qp no solu
essencia dei videt. si
ea penetrabit. et ipa
inspicit. eig effectu

qui in ipa p silitu
dine relucet, et in
time. cōtēplari. Ppe
assistē. qđ solū an
gelis pme ṽeza cō
uenit. Lz em oms
angeli imediate di
uina esse ecia videat
nō tn oēs in ea pnt
inspicē oia qe ad ord
ordine vt ierarthia
ptinet, sz hr ab alijs
accipiut in maie
stacōm h ille

Quodo cōsuetu et
zgtatē mittūtur
illi de inferioribus
ordinibg. si p aglis
arduissimis negocijs
ecia illi de supmo
ordine pnt mitti. et
qnqz de scō missi
sut. vt ad mazia
vginē. qē zm Dyo
nisiū fiut de pmo
ordine. et ad faci
endū miracla z de
primendū demonia
missi st duo iferiores
ordines sepe medie
s ierarchie sq vtutes
ad faciendū miracula
et pātes ad cōpmē
dū demonia

Qm ius deg sit vbiqz
pns. nō tn se vbiqz
p̄tem demōstrat
p statu pntis misie
ecia sit i nalibg. qđ
uis deg posset ime
diate oia p seipm
producē, ad declara
dam in sua bonitez
sīas causas serum
agere simit, sit ho
mez custodit media
te angelo qđ uis im
mediate possit ipm
custodire

Dyoni. lz ca. tele
stis ierarthie tenet
q angeli q pmrgat
lapia vere fuit de
seraphin. nō tn ille
angeli q visionē re
uelabat erat de supe
riori ozne si de ife
riori ctō at vtq Je
rarthia que e in
inferioribg angelis
sit pmo a deo z ḡnt
a superioribg anget
in inferiores desce
dens. angeli visio
formas zdux. ppria
in cognitom, nō solū
vtutis imete agētis

ad officiū et sedm hoc assistē pt dici dupli. assistē
qđ idē est q cōtemplari imediate vno quo ad actū cō
templandis btificatz et sic tn oms eque imediate cō
templent. oēs assistut. Alio quo ad actū cōtēplandis
pertinetis ad officiū et sic cū nō eque imediate cōtēple
tur. nō eque oms assistut, qz pmi imediate. medij a
primis. vltimi a medijs. illuminatōis recipiut Cono
Licet quo ad actū cōtemplandis btificatis oms angeli
eque deo assistut. nō tn quo ad actū gtēplandis ad of
ficiū ptinetis. pzt ex nobili Cor. pm. oms angeli vbi
cuqz sut. semper vident faciē dei. Cor. zm. Oms agti
pficiūt semp mtima cōtēplatōm dei. Cor. zm. Licz oēs
angeli quo ad actū btificū sp assistat. tn qo ad officiū
alīq ex ipis ministrant oms sp mittant. Nō sedm dyoni. ex nomibg angelorū
ozt colligē eorū ḡpetates et officia. angelor. vo pme
ierarchie nota. s. cherubin et seraphin et trom. oma
assumūtur ab actu assistendi. et ideo oms assistut ner
mittunt extrinsecū ad nos. Nomia vltime ierarchie s. vir
tutes. archangeli. angeli. sic mut ab actu ministrādi
ad actu ministrandis. sed nō oia ab actu ministradi
mut ab actu ministrandis. sed nō oia ab actu ministradi
exteriorib. qz sic inter artifices qdā st architecti. alijs
impantes. et nō ipi manu ppa opantes. alij vo man
opantes. Sic dominationes sut inferioribg psidentes dimi
nisterijs et impantes. Alij vero duo ordines. s. pnci
patus et pātes sunt exequentes. Ordo em virtutū ope
ratur in dimis misterijs quecz difficilia. Ordo vo potes
removet impedimenta, sic ergo virtutū z supmg ordo extrin
ministrandū. qđ bn cōpetit nomi. qz vltimo z vltimū de po
tentia. Scdo nota. Duplex e missio vel misteriū angelo
lorū. Quoddā intrinsecū, in cōpatōm angelor. ad angelos
Quoddā extrinsecū in cōpatōm angelor. ad homines. prima
missio fit propter nos. sed nō ad nos. et hoc cōuenit
oibus. Scda convenit solis anget tertie ierarchie in
feriorib Cono Licet nō oms angeli mittant missione
exteriori. oms tn mittunt missione interiori. pzt ex no
tabli scdo Cor. pm. Oms angeli mittūt propter nos mis
sione interiori. Cor. zm. Nō oms angeli mittunt ad
nos missione exteriori. Cor. zm. Superiores angeli mit
tunt ad nos inferiores angelos Tertio articulus
De quesito. Nō sedm Jmoren. Oēs actō agentis sedm
ppositū regulant per apprehensionē. Apprehensio vo regulat
motū. nō impedit per ipm motū. sic apprehensio artifi
cis de regulis artis nō impedit per ipm opus. ner app
hensio loquentis exprimēde impedit per locutionē actū Jn an
gelis vo oēs eorū actō sive circa deū. sive circa angelū
sive circa nos zgtant per lumē dīne cōtemplandis
vñ nō minuit cōtēplatōm eor. Cono per missionē ad
nos celestiū spūd. nō minuit cōtēplatōm eor. pzt ex no
bili. Ad actō prima. pe. de t. qz deū cōtēplando in ipo vi
dent quo ministrare debent. Scda nulla apprehensio regu
lans motū impedit p ipm. vt in visu manū dirigēde
vis at cōtēplatiua angeli in deū cōtēplando, regit admi
strationē ministrando. Tertia qz virtutū st etiā i ministrando
habet deū pmtē qz deg vbiqz e non sedm Jntra deū erūt
quotiēqz mittant. Dicūt at mitti. qm ab invisibilitē
recedens. visibilis apparet hoibg. et zdit ad deū. qm de
posita visibili spē in pstinā visionem deo similem re
uertit Cor. pm. Per misteriū angelor. nō minuit

Sed etiā dīne virtutis
vñ ordo dicit super
solium sedentē, et pre
gnās efficaciā suppmaz
virtutū in angelo dīn
seraphi. ita thronum
sīnia vdt, et omnis
virtutē purgatiuā ab
eis p iferiores. Thoias
puenire. phr q sera
phin videbat ad eū
volat pueniē et pot
eum. de sacerdote q ab
soluit pītē a pōtifi
te descendēte. vt si
dicēt pōtifex te absol
uit, qui in tradidit
pītē te absoluendi
ita et angelo ondit
seraphin purgantez
qz in virtute eius purgabit

Tho. de ar. propt
misteriū hymoi mis
sionū angeli nō re
tardantur a bīta cō
templatōe, qz ea qe
sic se hnt qn vnū est
circa aliud, vnū nō
pt esse impedimētū al
terius. videt em lucē
et colorē. nō mg vidz
lucē ppter visionē colo
nec ning videt colorez
propter visionē lucis
qz lux e circa videndi
colorē. Sic in posito
angeli in illa beata
cōtemplatōe vident
ea ppter qe mittunt et
vident modo p quem
explere debent sibi cō
missū misteriū. ideo
nō minus cōtēplantur
ppter hmōi misteriū
imo si phas esset dice
attentius decerēt con
templari. Sic scriptor
tū voluerit scribere za
cōm arte scribendi. nō
elongat oculum suū a
lucerna. sed magis ap
proximat. et pictor
nō remittit si attentius
respicit exemplar tūc pin
git. sic in proposito
respectu eor. qe angelo
gnoscut nō in vbo sz in
primo gnōscunt et zcēdūt misteriū
sibi gpetēte p hmōi cō
gnitōz angelo. Et agēte. zcēdo
vo gtēplante dīne. angelo
cognitōs. nō vnū z idē
est qđ agēs zcēdit inferior
in illo inquantū hmōi perfecte
possit esse particeps zcēdit
superior. Luna em illumi
nans actiue i vista inferiora
nō cessat. ppter hoc nō i
aspo zclata zdat zcepere
pare influentiaz solis

Antyxpus habebit vnū angelū custodē vt in ipō lex gñis hoīm nō infringat⁹ / vt ipē magis legittiē ꝑ ipō suo demerito ꝯdemnetur et dīna miseracō ampliꝰ eluceſcat

Eyidig Cōmunis ē theologoꝝ opinio quēlz homiem habē angelū custodē suū ne erret ꝑm intellectū. ne deuiet secundū voluntatē. ne passionibꝫ pueniat⁹ ꝛm sensualitatē / et ne patiat⁹ corpales lesiones indebitas Suffocaret cm dyalg partū / vt ꝯ matris sue si deg permittet et angelg nō prohiberet

Aug. v. de tri. ca. y. vt oīa ordinate fierent. voluit deꝰ vt hoīes reducent⁹ in ipm ꝑ custodiā angeloꝝ

Xpus nō habuit angelū det̄miatū pro custode. tñ habuit multitudinē angeloꝝ ꝑ ministris Et qđ dr. vnūquēqꝫ habere vnū angelū. intr⁹ de puro viatore. xpūs aūt non fuit purꝰ viator. sed verꝰ cōprehesor. et ita fuit in militāte ecclesia. sic tñ ꝙ fuit caput triumphāt ecclie

tonte plagꝫ eorū. Cor ſcdm. Per ministeriū angelorū nō minuit⁹ bitudo eoꝝ Coz. Ptū Etsi angeli adeo mittūt⁹ officiū suū exequen. deū tñ sp cōtemplat⁹. Coz. Ltū. ſtio est fla. pzt ex ista ꝛcon tercia Ad argumētū ꝛnde. Illa conuersio fuit processus a visibilitate ad invisibilitatem -

Illud quoqꝫ ſciendum est ꝙ ꝛc

Jsta ē di. xl. huiꝰ ſcdi libri Jn q mgr pꝰqꝫ egit de cōpatiōe angeloꝝ ad deū. tractat de cōpatiōe angelorū ad hoīes Et tria facit Nā primo inqrit An hoīes angeloꝝ custodiā habeāt. Scdo an vnꝰ angelus plures hoīes custodiat Tertio an homi angelicā mercedē ꝓficiat. Primū fat a pnō dist. vsqꝫ ibi Solet etiā queri scdm ab inde vsqꝫ ibi Preterea illud Tertiū cō vsqꝫ ad finē distinctōr

Vtrū cuilibet homi aliqꝫ angelg ad sui custodiā sit deputatg Et videt⁹ ꝙ nō. qz antichr⁹ nō habebit custodiā angelicā. Quia sic dr Johan. damasc. Antyxpg carebit ꝓsidio angeloꝝ. ergo ꝙlio fla Jn oppm est Secōg dnūs. dignitas aīaꝝ vt vnaquēqꝫ ab ortu sue natiuitatē vsqꝫ in finē habeat ad sui custodiā angelū deputatū. ⁊ ꝙlio tūa Jn deriſion erunt tres articli

Primg articlg de questo ꝓcō qō nō scdō

Jnno. Cura prouidencie ꝛdū duobꝰ cōsistit. ſ. in remouendo impedimenta puenienti ꝛ finē. et cōfortando seu prouidendo expedientia Effectg vō custodie angeli in his duobꝰ cōsistit vnde hoīes ſt qđa talis prouidentia duāt ex eo ꝙ quō tendit ordinē in finē. et vsqꝫ ad finis adeptōm in omibꝰ his que indiget ad puenīendū in finē. ideo ab instanti infusiōe anime vsqꝫ ad instans ſparatōis. hzt aliqz aīa que nō ē finī cōiuncti vt aīa xpi angelm ad custodē. Conclusio Cuilz homi cuiꝰ aīa nō ē cōiuncta ꝑ fruitōm finī ultī angelg ad sui custodiā ē deputatg. pzt ex nōbli. Coz ꝛm ꝑmū Anima xpi nō habuit custodiā angeli. Coz. ꝛm aīa antixpi habebit custodiā angeli. Coz. ꝛm aīe puerorum nondū natorū hnt custodiā angloꝝ

Scdus articulus

Vtrū de nrō profectu gaudeāt / et oppō dolent. Nō ꝛm Jnoten. Sic deus ita angelg prescitū quē custodē vult saluari voluntate antecedēte. nō ꝙsequente et absoluta. ideo quia si cōtingit. nihil accidit cōtra voluntatē eius absolutaz. ideo in angelo ex hoc nō gnāt⁹ aqua tristicia. qz nolebat id simplr Cono Licet angeli de nrō profectu gaudeāt. nō tñ de oppō dolent seu tristant⁹. pzt ex nōbli. Coz ꝛm ꝑm Non oportet si vnū oppōz incēſt alterū. ꝙ insit et altm. Ct. scdm Amicoꝝ ē cōpati calamitatibꝰ amicoꝝ. dū sūt in eodē statu cū patientibꝰ. Coz. ꝛm Scriptura Jsa. xxxiij dicēs Angeli pacis amare flebunt nō intr⁹ de angelis sī de aplis scdm glosā.

Tertiꝰ articlg

Vtrū inter angelos bonos possit esse discordia aut repugnātia. Nō ꝑm Jnno. Jnter bonos angelos nullꝫ est repugnātia et discordia. pt tñ esse scdm diuersas cōsideratōnes diuīsa cōprehensio. nō aūt cōtrāria diffinitō. Diuīsitas aūt inter angelos diuersaz prouinciaz cōtingit ex tribꝰ. Primū ē ignorātia diuine sentētie Scdm. diuersa meritā. et ꝙñ cōtrāria diuersorū Tertiū cōsultatō angeloꝝ sup hoc varietate. et ex pcta diuine sentencie. Hec ergo altercatō vna vōtur vōi grā. Pntreps iudex allegabit ozem damict et aliōz sīmorum ꝙ

ſtāa gentiles. dixerunt angelos esse custodes hoīm / vt apulegius de deo Socratꝫ. de custode lib⁹ fecit Jn qō ait ex hac igit⁹ sublimiora demoniū copia plato autumat⁹ singuli hoībꝰ in vita agenda testes et custodes singuli additos / ꝙ hoīm cōspectui ſp assint / et subdit⁹ ibidē Et ad testimoniū talis custodis ferenda ē iudiciat sentencia

Angelg cūſtōs in celo ꝑ hoc nō reliquit hoīem quē custodit in terris. qz cūſtōs in celis. clare videre potūt oīe qđ geritur ita illem hoīez / ⁊ in oīni articlo necitatis ar in breuissima mortula et ꝙ in vitu ortū potūt esse pnē illi hoīi. qz motꝰ eoꝝ nō impedit ex aliq̄ resistencia medij cui ipe nō occupet locū. nec ꝙ resistencia mobilis ad motorem. cui nō habeat materia ꝓpē sui

ḡā ꝫformis tribꝰ
nꝫbꝰ ꝫsinuatur
propt triplicē hītu-
dinē matēie ad for-
mā Jpā ēm matēia
dat forme ſcīdm
et propt hoc appla
tur tra que mter
rētā elemēta plg hz
de ſtabilitate ḡā ētā
a forma zcepit ſpe
cōſitate et gp lectz
et p ſe t ḡi tenetur
ideo frat nolīe ab-
ſi ḡā ētā ad forāz
hīt aptitudmē t in-
clinatōz et ita ḡn
dā fluxibilitatē ſō
vocat nolīe aque

Materia ꝫformis
nō defacto ꝓtēſſit
duratōn oīnez ſtrāz
hec ḡcto t de mēte
augi ſupſtēd t ali
bi vbīq; et inten
tōn loq̄tur de iſta ma
teria Dicit em au
gḡ q; q̄nq; de hac
dicent formetur
vbū vox tm nō du
ratōn ſi ſola nā p
tedit vōm ſic q̄ub
deꝰ oīa fecit de m
formi mā ipā tm in
formis mā vocs for
matas nō ꝓtēſſit du
duratōn Aduīte nḡ
q; mā ꝑt dici ꝫform
mis dupliciter nḡo p
exclusiōm oīs forē
tam elemētoz q̄ſ te
tertiū verū ornātū
vnīdſum et iſto mō
mā multā fuit ꝫform
mis Alio mō ꝑmpo
ſitis formis ſbalibꝰ
teli et tre et cet
elemētoz mā potest
intelligi ꝫformis p
exclusiom formārum
cētāz zcit q; ex
elemētis potuerūt
gnāri ac ēcā p ſe
fuſiom locālem ele
mentoz et ſit intel
ligi poſſūt oēs ſtruz
antedatates que aſ
ſerūt mām fuiſſe
duratōn tpis ꝫform
mem et pcā forma
tam Nonḡ em eat
terra generatis her
bam viretē net a
ēz ornatꝰ voluerbꝰ
net aḡ piſcibꝰ Aqua
ētā propt rarenta
grauitatē admodū
nebule volantē ce
tera elemēta tōtū
debat ſua obſcurte

a

orabat in iudea pro lubdtōn ꝑpli pſalū p̄ncps pſalū po
puli mezita q̄ merebat amplīg dīmezi et vtilitate de p
ſonis ꝑpli credentis inter incredulos et ſicp hoc dīnam
captiuerāt ſmiam xxvi diebꝰ Cono Licet inter angelos
bonos ſcdm diuſas conſidatōnes poſſit eſſe apprehenſio diuſa
nō tm ꝑt eſſe diſcordia aut zepugnatia ꝑzt ex notabili
Cor. pm Vnitas paritatis in angelis nō impedit per
diuerſitatē iudicioz ex meritis diuerſit. Cor. 2m. vtro
rūq; angelorꝫ causa t iusta licet nō ſimpli tm ſm quid
C. 3m Contingit in q̄ſtatibꝰ ꝑtes diſcordāe. met vtriſq;
iuſta tacōn. C. ltū q̄ſtio t tā. ꝑzt ex q̄ſtōn p̄ma Ad
argumētū zndet q̄ antiſpḡ cauebit p̄ſidio anglorꝫ ſi
non cuſtodia qz diſſert cuſtodia a ꝑſidiū qz cuſtodia
importat ſolū actū custodientis ſed ꝑſidiū etiā vtilitez
custoditi

Ex de angelice nature conditione.

Iſta t di. xij huiꝰ ſcdi libri In qua magr ꝓpoſ
tractat de natua pure ſpuali ſ angel In cip it
agere de nā pure corpali ſ de productōn mdi ſenſibilis
et tria cā hoc facit Nā p̄mo oſtendit q̄lr deꝰ mdm ſenſi
tem p̄mo creauit Scdo vbi ipm produxerit collocat ter
tio quālr ipm diſtinguēs ordinat. p̄mū fat a p̄ncipio
diſtinctōnis vſq; ibi de q̄ re p̄ſpḡ tractemq. Scdm ab
inde vſq; ibi nūc ſupeſt tertiū vſq; ad finē. diſtinct

Vtrū tōmunis corpaliū zerū mā. tota ſimul et abſq; actuali formalitate ſit pro

Ducta Et az q̄ ſic. hic in iſta diſt xij per ingrem
qui dicit q̄ illa mā fuit informis et ſapie. xi Creat
orbem de mā invisa. ergo mā illa informis fuit Et aug.
libro de Symbolo p̄mo facta t capacitas formal. vt or
dinatiſſime dei munē de hac vt de hac omnia formarēt
ergo p̄ma mā creata t informis. ergo q̄ſtio vā In oppḡ
az ſic dicit Boetiꝰ Omne eſſe tōuenit a forā. ergo mā
ſine forma eſſe nō potuit. Ētā pfectū opificē Copḡ pfectm
aḡā vō ſine forma nō t opḡ pfectm. Preterea nō hzt itelligi
niſi per formā ergo nec eſſe. tza qz cadē ſunt p̄ma eſſedi
et cognoſcēdi. vnūqdq; etem ſic ſe hzt ad eſſe ſic ad ve
ritatē p̄mo metḡ ace. In deciſiōn erūt tres articuli p
mq articulq Dicit oēm corpaliū ſit cadē mā pro q̄ nō
ſcdm Innoten. Omne corpḡ cōſtat ex mā et forā ſumpt
aut in ābuſdā corpibꝰ materia ſubdita ſolī q̄ntitati
ſed nō motui aut cōnexietati vt in celo empireo. In q̄
buſdam ſubdita q̄ntitati et motui ſi nō cōnexietati vt
cor in corpibꝰ celeſtibꝰ In ābuſdā ſubdita et q̄ntitati
et motui et cōnexietati vt in inferioribꝰ. In p̄mo q̄ne zer
non eſt poſita ad formā aliā vel ſitū Ip ſcdo t poſita
nō ad formā. ſed ad ſitū. In tcio ad forma et ad ſitū
In oībꝰ vō eſt mā. Sed quida dicūt q̄ nō ſit eiuſdē zōnis
Alij dicūt q̄ t eiuſdē zacōnis ſm zacōm ſpecifica Cono
Licet quo ad ſbam et zacōm ſpecifica ſimpli ſit cadem
mā oīm corpaliū. tm quo ad aliā mā inferiorē t altiꝰ
zacōnis q̄ mā ſuperior. ꝑzt ex nōbli. q̄ illa inferiorib
ſubiecta t motui et cōnexietati ſuperior vō nō t ſubiecta
cōnexietati licet motui. imo etiā mā teli empirei non
eſt ſubiecta motui Cor. ſm. vna t mā oīm corpaliū
zerū. Cor. 2m Materia ſpecifica ſaluat in formaz acci-
tali ad habitudinē diuerſa Scdo azlq vtr oīa corpalia fu
erūnt ſimul creata nota ſcdm Jmo. dicē legit

b

Sed tm dixit dnꝰ Con
gregent aque t locū
vnū et appareat are
da. tūc vi illiq verbi
cōcreata fuit aque q̄
litas grauitatis. qz
imediate tēdebat ad
locū a deo ſibi deſtīa
tū. et ſic clarificata
fuerūt elementa. et tūc
apparebat ſpmo diſtīc
ta. qe tm ab exordio
creatōnis diſtinctis
ſuis formis fuerunt
creata. hoc ſentit
augḡ xij confeſſionū
vbi dicit q̄ mā nō cat
quid informe ꝓpter
oīs formē. ſi ꝓpter
formoſitatē

Informitate aliter
accipit augḡ qn dicit
originē ſeu mā preſſiſ
ſe diſtinctōnī. qz p ta
rentia oīs formē. et
nō preſſit tpe informi
tas nā mā nō preſſit
q̄ ſit ens ſme forma
tū dicētur ens actu
ſme actu. Alit ambro.
et iſid. q̄ dicit informi
tatem tpe preſſiſſe di
ſtinctōm. qz accipiūt
informitatē mē. non
ſm q̄ excludit oēs for
mam ſed vt excludit
formoſitatē

ſtozū ſententie ꝓna videt² eſſe ſoliq augi· ſup ḡn̄· ad
ꝓam· et xi de Ciuite dei· dicētis· Q deꝝ in ꝓmo inſtāti
tꝑis ſimul fecezit ꝓncipales ꝓtes mūdi ſ cozpa celeſtia et
ſpēs aialiū in mā et ſpē diſtincta Alia ē aliozꝫ ſtozꝫ gn̄is
q̄ ſit fcta ſuꝫ opa oīa ſex diezū in mā. ſ nō in ſpē· quam
etiā proſequit aliq̄n aug⁹· Sc̄dm ergo augm ſex dies nō ſt
aliud niſi vna dies ſex vicibq zepetita· ſc̄dm diuerſa zerum
gn̄a· Racōm vō diſtinctē zepetcōnis facit diuerſa cognitio
de zebꝫ ipis· vñ ipe aug⁹ dr ad Ozoſiū· ffuit igit² in cognitōne
lucis dies ꝓmo· In cognitōn firmamēti dies ſcdꝫ· In cogni
tōn diſtinctōis terre et maꝛ dies tertiꝫ· In cognitōn ſolis
et lune et ſtellaꝝ dies qrtꝫ· In cognitōn volatiliū et zepti
liū dies q̄ntꝫ· In cognitōn ūmētoꝛ et hoīs dies ſextꝫ
Mane ad et veſpere tuitiꝫ dici ſtat cognitōn matutina
in Vbo et veſpina in ꝓpio gn̄e **Concluſio** Nō oīa coꝛ
poralia fuezūt ſit tam in mā q̄ in cōplemēto foꝛaꝝ ꝑducta
pzt ex ōbꝫ· Nā iſta ē oīm opinio doctoꝝ Ieronimi z aliozꝫ
vt Gꝛegoꝛij xxxij moraliū· Coꝛ· ꝓm· Sba zerū oīm· ſimt
creata ē· ſed ſit per ſpēs foꝛmata nō ē· C· zm Quod ſimt
exhibit ꝑ ſbam nature· nō ſimt appaꝛuit ꝑ ſpēs foꝛē· Coꝛ·
zm· Reſpōdeo diuerſoꝝ aliq ſimt fuit et nō fuit **Tertiꝫ**
articꝫ vtrū mā coꝛpaliū ſit informis ꝑducta· Nō ſc̄dm
Innocen· cha pt dici dupliciter informis· vno⁹ a puatōne
oīs foꝛme· hoc mō mā informis nō potuit eſſe· ſed zes
foꝛmatas oziginē ſolū ſine duratōn ꝓceſſit· vt ſonꝫ cōtum
ſc̄dm augm li· confeſſ· Sc̄do⁹ a puatōn foꝛme cōplete
ſic dr informe puezpeziū et hoc mō mā ꝓma informis
fuit· et zes foꝛmdas etiā tpe ꝓceſſit ſc̄dm gn̄em opinio
nem **Con⁹**· Cōmunis coꝛpaliū zerū mā abſq actuali
foꝛmalite foꝛme cōplete ꝑducta· pzt ex notabli C· ꝓm
ſe· ſ· incōpleta et mdiſtincta ſeu indeꝛminata· Coꝛ· zm· Illa
ſpāliū introductōn· pzt· q̄ illa foꝛmaꝝ ſpecialiū introdu
ctō dependebat a deo· Coꝛ· zm· deꝝ in nullo diez ſenariꝫ
duxit foꝛmas ſpeciū de illo chaos cōfuſo· Coꝛ· q̄tū· q̄tio
eſt vera ad intentōm gꝛoſſis terre· Cauteq tn̄ iuxta nota
bile ipiꝫ terre gꝛoſſis diſtinguenda et ad hoc etiā ꝑ vtiq
pazte laboꝛāt argumenta

Tho· par· j· q·
lxvij· ar· vltimo
C· ponit ōtuoꝝ que
ſit creata fuezum
Angelica nam· cui
em ꝑtinet· mam coꝛ
poralem informē et
tpus et illd tpus
ſiuit et mā nō erant
in toto foꝛata ꝑfecte
ſi pōca ſc̄dm opera
ſex diez tpꝫ fuit foꝛ
matū et diſtinctum
ꝑ dies z noctes et
annos et motꝫ cele
ſtes diuerſos· et ſic
mā illa nō erat ſub
iecta motui ꝑmo mo
bili· ſi oportuit ee
motū ſc̄dm ſucceſſi
uam extenſoꝝ ſic in
angelis fuezit· vel
ſm ſimilitudinē aliq
duraōis z ita illa
ōtuoꝝ ſit creata pō
ca fuit· oꝛnata

Prima aūt diſtinctōmis operacio ꝛr
Iſta ē di· xiij· huiꝰ ſc̄di libri In qua mgr poſtq̄
egit de ope creatōmis q̄d ſctm eſt an omem diem
agit de opere diſtinctōmis· q̄d ſctm ē in ꝓmo die· ſ· de lu
cis ꝓductōn et tria facit Nā ꝓmo agit de lucis actuali
ꝓductōn· ſc̄do de ꝓductis luciōn Tertio de cuiuſda
ꝓpōnis exꝓſitōn· Primū fit a ꝓncꝰ diſtinc· C· vſq ibi ꝓtēa
inveſtigand· Sc̄dm ab inde· vſq ibi Hic quezi ſolet Tertiū
vſq ad finem diſtinctōis

Iheſus
Mane die grecā gos
intipit· aſtra ſequen
In medio lucis· Iu·
dei veſpere facto·
Inchoat ecclia me
dio ſub tpe noctis

Vtrū in diſtinctōn zerū coꝛpaliū foꝛmata ſit
lux ꝓzima oīm et arꝰ q̄ nō· Lux ē ꝓpt̄ ſenſū viſq
et ordinat² ꝓncipale ad ſenſū viſq· ergo ſi nulla eſſet ſeꝫ
viſus· fruſtra eſſet lux· ugit² in ꝓpā foꝛmatōn zerū debuezit
hoīes et alia ſenſitiua foꝛmazi que poſſet ꝓcipe lucē q̄ eſſet
lux· In oppm ē maiſeſte textꝰ ḡn̄· j· In deciſion ezunt
tres articuli **ꝓmꝰ articꝫ** vtrū illa lux ſit coꝛpalis
vt ſpualis· Nota ſc̄dm Innocē· ffoꝛmatoꝝ lucē aliter
expoꝛ aug⁹ et alii alij ſcti· Sc̄dm augm natꝰ foꝛmatā lucē
dr angelice nature ad creatoꝛē ſuū cōuerſio· q̄ prius

g. b. Dicē vno o cōnotat effectū in actu ad qđ tria. et sic dicē ꝫ aliquē effectū effectiue in quo dicit̄ exp̄mit se. et hoc mō dr̄. deg dicere. siue creatura pducēdo in qua se declarat siue aliquid quē inspirando in q̄ sūa voluntatē demōstrat. et vt sic pt tapi cū dr̄ dixit deg. fiat. r. a liquē effectū effectiue nēr ibi est nugatio qz ly fiat nō solū ꝫportat ipm actum in se. ſ etiā ꝑut est ad ipg manifestandū et ꝑponit vm dicēdi verbo faciēdi. ad ordinēm qđ deg qđ cū maxima facilitate oīa pduxit. et dicē in diuersis diebus pluraliter. qz pluria pducta sē pluria dicta passiue. Sēdo dicē accipit ꝑut cōnotat effectū nō in actu ſ in habitu. et etiā hic pt accipi et est sensus. dixit. r. filiū genuit. in qo omia disposuit et ꝑ quez oīa pduxit et sic augz exponit cū dicit vordei ad nam vbi ꝑ quē oīa facta sunt refert. et ad illud dicē. sequitur creatura fieri nō statim et immediate. ſ loco et tpe. qz nō tūc omia pduxit cū filiū genuit in qo disposuerat. ſ sic gnando filiū ab etno. disposuit se pducturū in tpe. sic etiā pduxit in tpe. qz in ipa dispōne etiā nō solum erat qz res pducent ſ etiā qn̄ pducent et dicē in pluribus diebus. ſ erat eadem dispōne etnā. t qua sit disponit etnaque tm̄ successiue est in tpe ꝟ ille

formata erat in esse nāli et celū dicta. formatū ē in esse gratuito et lux appellata. sēdm alios exp̄sitores ſformatū lucis ē tuigdā lumiosi corpis de ꝑma informi mā ꝑducto ad distinctōm diez̄ et noctiū. impfecta tm̄. Illa em̄ lux duplex esse habuit ꝑmo ꝟpfectū aīalē et ea fuerat sol. et pro statu illo nō erat fectū in ornatu sēdm distinctōnē impfectum diez̄ et noctiū. ſ tēdo habuit esse perfectū qm̄ de illa fctus ē sol. et pro statu illo fcta ē in ornatum. Prima expōsitio ē allegorica magis qz hystoriata. ſ tēda vero magis historiata dono. Licet sēdm expōm allegoriā illa lux fuit spūalis. tm̄ sēdm expōm historiatā ꝑdicta lux censenda ē corpalis. pzt et notabile. ℭ. ꝑm. Lux illa fuit corpa lucida. ℭ. 2m. Illud corp̄ lucidū circulariter fuit motū. Sēdus articulus Supposito q̄ sit corpat ꝟ circu facietur dicē. Nō sēdm Jnno. de hac mā aliter vident sensisse doctores greci aliter latini nā doctores greci posuerūt lucē illā sine vllo motu locali causae dicē ī alia pte illig mūdi radios emittendo. et nocte radios cōtinendo Sic sol in egypto radios emittebat in habitatōm hebreorū cōtinebat vero in habitatōm egyptiorū Exodi. x. Pro mutatōne vo hac fiebat successio noctis et diei. hoc aut nō fiebat ꝓpria nāli ipius lucis. sed ꝓpria dīna vt dr̄ Johnes damascen. Doctores vo latini dicūt lucē illā motu suo eundem quē modo sol describit solis circulū describisse. et per eius cōtinuā in vno hemispio die fieri nocte vero in hemispio oppto propt vmbrā mūdi grossioris in medio ꝓpositā. Her opinio ꝑmo q̄dē ē et probabilior. et pro ista ponitur hec Conclu Lux illa corpat mota circulariter diem et noctem diuidebat ipfectibiliter. pzt et nobile. Corp̄ ꝑmū Lux illa a sua creatōne in cōtinua fuit circumolutatōne. Corp. 2m. despe et mane fiebat illig lucis circumolutatio. Corp. 3m variabilitas illig lucis fuit cā variabilitatis diei et noctis Tercius articulus de questo nō fit dctm̄ de producton zeū q̄ sēdm vnā opinionē omnes res sunt simul producte. sēdm aliā q̄ successiue. pro quo ponit ista Conclo Jn productōne zeū corpaliū. ꝑmo fuit aliquod corp̄ lucidū distincte formatū. pzt ꝑ textū et rationē assignat magr. vt alia que formanda erant videnter. Corp. ꝑm Lux ē qualitas q̄nis in qua q̄nitat celestia cū corp̄ Lux et qualitas q̄nis in qua q̄nitat celestia cū corporibus inferioribus. Corp. 2m. Nō pt haberi zeū distincte vbi nō appareat lucis manifestatio. Corp. 3m Nō possunt vbi nō appareat lucis manifestatio. Corp. 4tum. qtio ē vera distinguī tpa nisi lucē mediante. Corp. 4tum. qtio ē vera pzt et geton tria ad argumentū vndecimū. Lux illa nō solū fcta est ꝓptez sensū visꝰ sed etiā ꝑ influentiā. t ꝑmo facta est lux. etiā hō nō potuisset ꝑfectē in actu videre nisi esset lux. t̄ ꝛc

Celū ergo aqueū ē nature aquee. sic q̄ ꝑ turpat illā ꝑfectez que ē ꝑspicuitas. nō aūt hzt humiditatem et frigiditatē forālē sic ista aq̄ inferior. ſ effective et causaliter. nō tm̄ hzt fluxibilitatē vt fluxibilitatē. et alias ꝓpietates ꝛc et vter firmamētū. ꝓptez ꝑfectem lucē. ꝑt dicit ignee nature

yrit quoq; deꝰ. fiat firmamētū ꝛc

Jsta ē distinctio xim huiꝰ sūi libri Jn qua magr ꝓpositꝰ egrit de opere ꝑmi diei sz de ꝑductone lucis. incipit agere de opibꝰ subsequentiū diez sz d' ꝓductōne corpis firmamēti et elemētoz. Et tā facit nā ꝑmo agit de firmamēti productōne. Sēdo. de aqz supcelestiū cōgregatōne. Tercio de solis et lune et aliaz stellaz collocatōne. Jmū facit a ꝑmo distinctōnis. vsq; ibi Sēdm ab inde vsq; ibi. Sequitur. dixit deꝰ fiat firmamū vo ad finē distinctōnis

y. aquē ſuper celos ex̄nes sint omino eiꝰdem nature cū aquis elemētaribꝰ apōnob

xistentibus Et arg sic 2 uia dt aug⁹ sup Gen. 2 ualiter tūq; sint aque sup firmamētū. nō dubitam⁹ maior ē em huiꝰ scripture auctūs. q; omīs humanam ingenij capacitas. ergo celū crystallinū vere ē aqueū. ygit² qstio ba. In opto arg² sit Ordo dme sapie i vmb. so supordinat corpa nobliora ignobliorib⁹. et nobliora esse cota. gtinēcia nobliora, locis cōtinētib⁹ ignobliora. et elemētū vo quodlt ē ignoblig celo. ergo nullū elemētū locat sup celū. ygit² qstio flā. In derisionē eiꝰ tres articuli

Primꝰ articlꝰ de quesito. Pro qº nota sc̄dm Innocē. firmissime tenēdū ē aquas esse sup firmamētū. propter scripture sacre testimoniū. sed quales sint ille aque dubium ē quida em dixerūt. aquas illas spūales esse intelligedas nō corpales. nam angelos. Sed hec opinio erronea ē. q; sacre scripture obuiat. que pot diuisionem aquarū. Non pt at diuidi qd pg nō fuit quātū ad cōtinuū. Alij dicūt aquas illas intelligedas corpales. s. de aqs pluuialib⁹. inter q̄s et aquas inferiores mediū esse firmamētū. celū aereū. Sed hec opinio stare nō pt. tum statim dicat scripture. stellas in firmamēto positas. de qbꝰ dixerat. q; aque erant sup firmamētū. Alij dixerunt aquas illas corpales esse intelligedas. elemētares. et esse sup firmamētū. celū sidereū. vel in modo vaporū minutissimoꝝ. vt in modo crystalli densatas ad cōtemperandū ardorē ethereū. sic tangit damas. ambro. et basilius. Sed hoc videt inutile. cū celū nō sit infrigidabile. Alij dicūt aquas illas intelligendas corpales. nō tn̄ sic elemētares. sed elemētaribus in aqua ꝓpetate silces. sunt em perspicue formaliter. frigide vo nō formaliter sed virtualiter seu effectiue. sicut sol ē calidus virtualiter. Posite at sunt ibi ad temperandū inferioribus effectū ardoris corpm superioꝝ. Ideo vō ipe aque dicūt². nō q; de aq elemētaris fete sūt. sed de pte clariori pme mē. q; inter² nōie aq̄e. Supmū em celū qd empireū dr. omino ē splendidum. Sc̄dm at post hoc qd aqueū seu crystallinū dr. ē totū dyaphanū. Tertiū at celū qd sidereū dr. ē ptim lucidū et partim dyaphanū. **Contrd** Aque sup celos cristi nō sūt ōino cuiusd nature cū aqs elemētaribus apd nos existentibus. pzt q; nō bili. q; ille sunt celestes. istę aute sunt elemētares. i² et sūt aut aliq̄liter silces q; i dyaphanēitate gremiū. Hoc sentit b. tho. quolib. iij. questi. iij. Corpm pm ffirmissime ē tenēdū aquas corpales esse sup firmamētū. Cor. 2m Aque ille nō sunt formaliter frigide ar humidę. Cor. 3m Aque ille nō sūt ponderose seu graues. **Secdus articlꝰ** Quot sūt celi. Nota sc̄dm Innocen. Celū dr a celando. vñ dr a nob celū. q; bzt virtutē vtrum gtinēdi et celādi istū mdm inferiorē. aut ergo bzt virtutē incorruptibilem. et dr celū ppe. Hoc at est triplex. Quoddā vniforme z immobile vt empireū. Quoddā vniforme et mobile vt crystallinū. Quoddā difforme et mobile vt sidereū. Aut habet virtutē gtinēdi corruptibilem. Et hoc cōtinet duobꝰ elemētis scz igni et aeri. Et virtus dicūt sc̄dm duplicē superficiē corpis. Nā suprema superficies ignis vocat² igneū. inferior. celum olimpicū, sicut superior superficies aeris vocat² celū ethereū. inferior celū aereū. **Contrd** Licet tres sūt celi vt celum bzt virtutē cōtinēdi incorruptibilez. in septē sūt. vt habet virtutē continēdi indeficientem. pzt et notabili. Cor. primū. Tres sūt celi ppe dicti. s. empireū. Crystallinū et sidereum. Cor. 2m Celū sidereum cōtinet in se celos vñ plac⁷

dist. xv.

Jn aĩalibꝫ q̃uis ad
corũ cõpõm aliquo
cõuertat q̃uor cle
mẽta, tñ qꝫ ad q̃m
titatẽ molis, elẽta
grauia puta terra
et aqua tenẽt pdo
minũ, qr ẽ qd' mo
tu ñali tendt deorsũ
in illo elẽtũ q̃uia
tenẽt pdominũ qꝫ
ad q̃ntitez molis,
sed oẽe at motu nã
li tendt deorsũ. nã
ppẽ aues si alas ha
buerint ꝑ pedꝫ tra
dunt deorsũ. qꝫ ẽt

Qrã alia dicũt frãa
de tra et aq̃, nõ q̃ ab
corũ cõpõne, cx
cludam tertã cleme
ta, si pro tãto qr in
eis tra et aq̃ pdnãt
Jn iumẽtis ẽm bestijs
et reptilibꝫ dñatur
elemẽtũ terrestre. Jn
pisibꝫ at et auibꝫ
dñat elẽtũ aque
ꝑ se. Jn volatilibꝫ at
dñatur aqua vt ad
mixta ẽ aeri. Ppter qd'
etiã bñ augꝰ. n. li.
sup Gen. videt dica
q corpa auiũ sunt
frãa ex aere vapo
so habente admix
vapores grossos et
aquosos, cuiꝰ signũ
q etiã ipe aues nõ
viuũt ĩ puro aere
sed magis ĩr prope
nos in aere aquoso
et vaporoso

Aqua attribuit nã
humida, cuiꝰ qnq
ꝑs vnda fluibilis
alia aura flabilis
ꝑma ĩferioꝛ gros
sioꝛ. ſcda superioꝛ
subtilioꝛ, aer pigoꝛ
et vaporibꝫ pmixti
oribꝫ aqueis mixtꝫ
et de ꝑma hoꝛ fili
sunt pisces. de ſcda
aues

et stellarũ fixarũ Coꝛ. tertiũ. Aqua xpo tre celũ non
tenẽtur. qr ab ea nõ vndiq̃ ambitur. **Tertio articlo**
de posse corporũ celestiũ sup acta hoim. Nota ſdm
Jmo. Coꝛpa superiora habẽt posse sup acta hoim mlte
duplr. p el inclinãdo et disponẽdo. et hñt. bt cogendo
et effitiẽdo. sed nõ habẽt. qr corpꝰ hois q̃uis moueat
a celesti corpe. hꝫt tñ motoꝛẽ nobiloꝛe sibi gũttũ, cuiꝰ
motꝰ predominat in eo ad sequẽdũ inclinatiõ corporis celesti
vel abtiendũ. **Contra** Licet corpa celestia habent posse
super corpa humana telinatiue et dispositiue. nõ tñ esse
ctiue et coactiue. hꝫt qr nõbili. Coꝛ. ꝑm Licet corpora
celestia alterãt cõplexiõm. nõ tñ ncessario imutãt aiam
affectiõm. Coꝛ. 2m alia secta cõplexiõm corporis nõ ncessitate
sed voluntate. Coꝛ. 3m Actores hoim nõ dependẽt a motibꝰ
celoꝛ. sed a voluntate. nã ſdm Gilbertũ in ꝑma ꝑte
nõnda sunt tria tãa hoc sꝛ. btus naturẽ superioꝛibꝰ. hꝫtꝰ
naturã infioꝛe. et voluntas. ꝑma optatur ad malitiã
moꝛ. vt cũ remota. ſcda sꝛ gplexio vt cũ ꝑma sꝛ
inclinatiue. Tertia sꝛ voluntas optat fortãlr. et effectiue
Coꝛ. qrtũ. qrtũ est fra vt hꝫt qr gr̃a. Ad argumẽ ꝓ
Sup celos sunt aque nõ ꝑ naturã elemẽtarẽ, sꝛ ꝑ similitu
dinem ꝓprietatis sꝛ quia dyaphana.

yrit etiã deus Producant aque ẽt

Jsta ẽ distinctio xv. huiꝰ scdi. Jn qua mgr ꝓpo
qꝫ egit de oꝛnatu firmamẽti. agit hic qntez
de oꝛnatu aeris et aque. et tria fat. nã ꝑmo facit
de oꝛnatu aeris et aque. et sibi de oꝛnatu aque. scdo etiã de ope
qnte diei. Tꝛdo agit de oꝛnatu tre, sed etiã de ope qnte
diei sexte. Tertio de septime diei requie. ꝑmũ facit a
ꝓncipio ꝑsecto vsqꝫ ibi Scdm. dicit deꝰ. producat.
Scdm ab inde vsqꝫ ibi Jam de septime diei xpiane ẽt
tiũ usqꝫ ad finem distinctiõis.

V. deus die septima consumãs opa sua
xequieuerit. et illũ pre alijs diebꝰ sanctificauit
uiezit Et ar ꝑmo qꝫ nõ. deꝰ nũqꝫ mouet. ergo nũqꝫ
quieuit. tza. qr oppta hñt fieri etia ad sanctificandũ
septimã nõ sanctificauerit ar sic. Quod nobiloꝛ ẽ otio
vnde felicitas in opatiõe q̃stit nõ in otio dr ꝓbꝫ x. ẽ
thic. Ergo tñ sex diebꝰ opatꝰ sit et septiã xpe cuit
sex dies opis pocrig qꝫ septima qtis sanctificare debuit
Jn oppsitũ est scriptua Gen. i. vgit qtid vã. Jn decre
siõne ezut tres articli. **Primꝰ articlꝰ** An deus
die septima opa sua cõsumauerit ꝓpo quo nõ 2m
Jn nocte. Duplex est rei pfectio. ꝑma in essendo. scda
in opando. ꝑma attendit in hoc qꝫ xes hꝫt esse ĩ se
quod habẽ debet. Scda in hoc qꝫ pt producẽ sibi sibi
sexta die in essendo opa mdi deꝰ cõplet, qr nulla pars
mundi pgeta addita ẽ. que tuc fuit in illis sex diebꝰ
non fuerat. Scdo, septima die cõplet, qr tuc cessante
ꝑma institutiõe xpi. qr ipis propagacõ et mltiplicatiõ
cepit. **Cont** Licet deꝰ sexta die opa sua sanctificauerit
in essendo. tñ vn. die cõsumat ea in opando. hꝫt
ex notabli Coꝛ. ꝑm. Translatio hñs qꝫ deꝰ cõpleuit
opꝰ suũ qd' fecerat. die sexto. loquitur in essendo nõ
in opando. Coꝛ. 2m Licet deꝰ die septiã nullũ opus
nouũ fecerit. tñ priꝰ fuit propagare cepit Coꝛ. 3m
hõ 2m esse ẽ complementũ mdi in essendo. ꝑm vero
ꝓpagatiõm in opando. **Scdus articlꝰ** Qualiter illa
die requieuit Nota ſdm Jnnocen. Quiescere dꝰ

ẽ. tho. Quedã dicũt
ꝑfectisse aut ĩ ꝑtiꝰ
piꝰ actiuis a nãlibꝰ
et ſdm similitudinẽ spe
ciei. vt ea qe gñant
qꝫ sibi similꝰ in nã a
in ꝓpriꝰ actiuis
nãlibꝰ. si nõ fm similitu
dinẽ spẽi sic aĩalia qe
qꝫ putrefactiõe gñant
ant in ꝓpriꝰ dispo
nẽtibꝰ nõ actiuis et 2m
similitudinẽ spẽi. vt aie
racionales. Quod vero
vt in poña obeli vt
illa qne fiũt miraculose

caput² ꝑpe · prout oppon̄t² motui vt puꝰ habitui / et⁹ deo
nō cōuenit Aliqñ ſilitudinarie / prout ide ꝙq̄ imobilr manē
vel in aliq̄ⁿ ope ceſſare et⁹ cōuenit deo eſt em̄ opans qua
drupley · p̄mū cū motu · paſſion̄ · et labore · ſic opant² aīalia
ſ̄dm aī motu paſſion̄ ſine labore / ſic opant² elemēta z īſtru
mēta corpalia · tertiū cū motu ſi⁹ paſſion̄ et labore / et⁹ ope
rant² corpa celeſtia · 2dm̄ ſi⁹ motu et paſſion̄ et labore · et⁹
opatur deꝙ · 2uot modis aīt aliqd dr opari · tot modis et
quieſcē · vñ alioⁿ dicit² qeſcē aīalia / aliter inſtrumēta cor
poralia / aliter corpa celeſtia / aliter deꝙ Eiq ergo ꝙcēs nō e
aliud niſi ceſſatō ab ope · nō aīt tur deꝙ qeuit · eo mō ꝙ
vbr ab oī ope ceſſaſſet · ꝙ ſic mōdꝙ nō ſubſiſtēt · ꝙ ſcd quia
ſufficienter oīa ad mōdi gſtitutiōē ꝓtinēcia ꝓduxt · Nihil · n̄
apparet in mūdo · qđ in illis ſex diebꝙ fctm̄ nō fuerit · aut
in forma ꝓpa · vt celū clēta et angeli / aut in mā vt ar
tificialia oīa / aut ꝑ cā ſemīalē vt oīa īdiuidua n̄alia
et ſpēs / que ꝓca producte ſunt · a īm ſili vt anime ẓonales
Cōn⁹ deus ſeptīa die eo mō qeuit ꝙ ab oī ope nouo ꝑ
ductiōe ceſſauit · ꝑz et nōbli Cor · p̄m · Nihil in mūdo poſt
apparuit · qđ in illis ſex diebꝙ fctm̄ nō fuerit · Cor · 2m · deꝙ
quotidie opat² propagīda nās ꝙ inſtitutas · nō ī coſtitu
endo nouas Cor · 3m · gr̄acta tur ꝓducta in mā obedien
tiali **Tertiꝙ argumtū** 2uō illū die ſctificauerit Nō
ſ̄dm Jnnocē · et tripley ꝑ rerū ꝓfectiōē bona tuigīt in ſe Alta²
rerū in mutua cōpactiōē Tertia rerū in ordīe ad finē · Jn
p̄ma cōſiſtit magna rerū bonitas · Jn 2ª maior · ī 3ª ma
xima · P̄ma in qualt die apparuit · ſm̄ quelt rēs in ſe
perfectōm accepit ſ̄dm in ſexta die · ſm̄ vniuſitas rerū
cōpleta fuit Tertia in ſeptimo · ſm̄ oīſi ē ad quid facta
ſint / qz ad manuductiōē hominꝙ tm̄ laborēs vite ꝓpīe · vt
quiete cōtēplandō ſui creatorē in p̄nti ī ꝓfectiō · ī fu
turo ꝓfectam aſſequat⁹ Illā ideo die tāq̄ dignioꝛē z melio
rem ſctificat **Cōn⁹** Jn ordīe rerū ad finē · deꝙ ꝓ cē
liꝰ diebꝙ ſctificat ſeptīm die · ꝑz et nōbili · Cor · p̄m ·
Jn ſex diebꝙ deus ꝙ gñicat bītudinē ſuā ꝑ modū nature · ī ſep
tīma ſtauit gñicatiōm per modū gle · Cor · 2m · Per ſctifi
catiōm qētis diei ſeptime habet² memoīa creatōnis rerū
p̄ſ ſex diebꝙ ſtitarū Cor · 3m · Licet deo nihil accreſcat ex
opere vt qēte / nōb tm̄ accreſcit ꝓpt⁹ qđ deꝙ oīa creat²
Cor · qrtū · qrto ī 2a · ꝑz et oībꝙ tbꝙ gr̄cōnibꝙ Ad argu
mēta rndet² vt ꝑz ex dictis

ib extruſſib que ſupra dr

Jſta eſt diſtinctiō xvj · huiꝰ ſ̄dī Jn qua mgr poſt
qđ egit de creatura² pure ſpīritali ſcz angelis · et
de creatura pure corpali · Jncipt agere de cōpoſita ex ſpū
ali et corporali ſcz de hoīe Et circa hoc in hac diſtinctiōe
agit de ꝓductiōe hominis in qñ Et tria facit · Nā p̄mo
oſtendit qualr homo ſit factus ad ymaginem dei ſit producta · Tertiō ꝙ non ſit imago qē oīno adequata² dei
filio · P̄mū patet a p̄ncipio diſtinctiōis · vſqz ibi ſſilig ꝙ
ſ̄dm ab inde vſqz ibi · 2uo circa · Tertiū vō vſqz ad finē
diſtinctiōis

Vtrum eſſe dei ymagīe equalr conueniat omnibus rationalibꝙ creaturis

Et arꝛ ꝙ non
Plus cōuenit angelis ꝙ ſint imago dei ꝙm hominibus
Quia cū angelo ꝓpriꝰ repſentat dei ymaginē ſeu ſi
militudinē in ſe ꝙm homo · et ſic ē dignioꝛ in nā Angelꝰ
em̄ magis capax eſt dei ꝙm homo Et cū ex eo creatura

de t. Imago
que est similitudo
expressa vltimorū
terminorū rei mani
festatiua. Nō ergo ē
similitudo expssa q̄n
est repsentatiū genere
vel speī vel indiui
duī tm. Si q̄n indiui
duū p aliquid exprī
mitur tm̄ pprijs z vl
timis suē entie ter
minis, illud tm̄ dr
imago. vñ liz de
sar habeat esse z sit
al hō et individuum
humanū, tm̄ nec pi
tua entis nec aliis
nec hominis nec m
diuidui fcta i pari
ete dr de sarīs imago
sed illa sola que vl
tima lineamēta de
sarīs entat. Sic ecc
torpa tm̄ entat diui
nū esse. Irronal hō
creatura repsentat
esse diuū et viuere
et cognoscē, si non
sm̄ gradus zoncē et vl
timos terminos dme
existentie. qz huius
esse dr corpale, dei hō
spuale, huiq viuere
est mōzle, dei hō dmz
tale, huiq cognoscē
dr sensible et hic et
nūc. dei hō intelle
ctuale et sēz vbiq
et ergo nec corpus
hoīs nec aliud brutū
est ad imaginē dei.
et ergo dr angl sup
ḡēn. hō dr tm̄ ad tā
gīnē dei in ea parte
in qua excellit brutū
nec ille

Aliter filius dei est
imago, alit̄ homo
qz filius dei dr imago
nālis, et dr cadē nā
ture cū dr imago hō
mina nāt dr imago
dei artificiat aliquo
producta in aliena nā
ture filius dr imago p
fecta, si aīa dr tocius
trinitatis imago et
imperfecta

dr imago dei. qz ipius corpus dr. igit̄ q̄tio fīa In oppīm
ar̄ sic. Esse imaginē dei convenit racionali creature per
essenciā. ergo oībus equalr. tz a. cū essentialia nō suscipi
unt magis aut mīg. añs pzt. cū quemlat racionis triū
potenciarū. vtz. intelligere ac. memorie et voluntatis. igit̄
q̄tio vera. In decisione erūt tres articli. Primus articulus
vtrū esse dei imaginē soli conuenīat racionali creature
Pro quo nō sēm Innocen. Imago dr similitudo expssa. nō tm̄
in q̄buscūq. sed in dignioribus. nō em similitudo in pede ima
go dr sed in facie. oīb creaturis aliq̄ similitudo dei dr. sz sola
racionalis in dignioribus q̄etatibus oīs em creatura similitudo
est in ḡdibus ḡnalibus. s. in vnitate. vitate et bonitate.
Sed sola racionalis in dignioribus et magis spālibus. ta esse
nālibus. s. intellectu. memoria. et volūte. q̄z psonalibus. sz
in p̄mitate. filiacōne. et pcessione. qz hzt vna essentiā in
tellectuale in triplici psonarū originali habitudine. vbiq
vero dignitas dignissima dr. Dignissima nāq; q̄etas es
sentiāl est scīpm intelligere. amare. et scipm frui. dignis
sima personalis. aliū sibi silem de se producere. s. duplici
producōne, vel per modū nature. vel p modū cordis.
In his duobus dignissimis ḡdibus sola creatura racio
nalis deū imitat̄. ideo sola dr eius imago. cetere vo creā
ture. sut eius vestigiū repsentans dr inferiori pte. q̄ sēm
pedē. non in superiori q̄ sm̄ faciē. Contra Quelzt racio
nalis creatura et sola tat mīa q̄etas creaturas dr imago
trinitatis. pzt ex nobili. qz dr q̄lzt tali dr expssa similitudo
trinitatis, cū quelzt habeat tres potias in vna tm̄ sba
sz intellectm. memoriā et volūtate, et in nulla alia cre
atura hoc repitur nisi in racionali. igit̄ q̄tio va. Corr. sm̄
p̄m. In qualzt creatura racionali nālit dr imago dei. Et
sm̄ In sola creatura racionali dr imago dei. Et. sm̄ In cē
aturis alys dr dei similitudo equalis. Secundus articulus
vtrū tuilzt equalr conuenīat esse imaginē Nō p̄m Imo
deū dr cōsidere dupler Aut p se et absolute. aut p cō
paratōm ad creaturas. prout p sua sapiam. bonitatē. et po
tentiā ḡtinet p̄ncipalr et mouet et regit vniūsa. P̄mo
mō magis repsentat mēs angelica qz simplicior. Scdo
mō mēs humana qz per legem ctias. mediantibus vnibus
inferioribus, absq; eo q̄ ḡtinent corpora. qz nō dr actus
alterius ptis corporis qui regit et cōtinet totū corpus suū
tuilzt partis essentialr pncs sic deus vniversū. Conclusio
Non tuilzt creatura equalr conuenīt esse imaginē dei. pzt
q̄ nobili. qz nō quelzt creatura ipm equalr entat. Nā ab
solute expressius ipm repsentat nā angelica. qz essentia
liter dr similior deo. qz simplicior. sed cōparatiue dicendme
ad creaturas hō expressius ipm entat. qz sic vbiq totus
dr et diuersimode agit. et tm̄ vng dr in se imutabiliter. sic
aīa tota dr in toto corpe et in q̄lzt pte corporis diuisibilis agres
sibilis tm̄ ipa quo ad sbām mutat̄, sic at nō dr de angelo
igit̄ q̄tio va. Cor. p̄m Angelus qz simplicior dr imago dei
expressior. Cor. sm̄ homo cōparatus creature expssior dr ima
go deitatis. Cor. sm̄. quo ad sensibilia hō dr imago dei ex
pressiua. Tertius articulus de differētia imaginis et
similitudinis. Nota sm̄ Innocētiū Similitudo pre dicta dr
penes qualitatē. qz ppriū dr qualitatis sēm ea sile vel
dissimile dici. vt pzt ex p̄mis. Imago vo pre dicta attenditur
sēm q̄ntitatez sz figuratam. In his ergo que magis habent ratiōz
q̄ntitatis in aīa sen cū figura ratiōz attendit̄ imago. in his vero que magis habet ratiōm
qualitatis attendit̄ similitudo, quia ergo nālis potentia
magis habet racionem q̄ntitatis virtualis. habitus vero

Aug⁹ in lib⁹ de diffi-
nitoĩbꝫ ꝛcte fidei dt
Animas nõ esse abcõo
inter cetera ꝯ rationa-
les ꝯ intellectu-
ales ꝯ ꝯ naturas
nec in simul creatas
sic origenes fingit
neq; cũ corporibꝫ p̃ co-
itum seminat². sic lu-
ciferianꝰ et multi la-
tinoꝝ p̃sumptoĩ affir-
mant / sed diuinꝫ corpꝰ
tñ p copulã ginꝫ se-
minazi / creatoĩ vero
anime solũ creatorez
oĩm nosse

vsus
Dr esse loꝝ gratissimꝫ
hic paradisus · desi-
gnando loca iocunda
sit hec paradisus

Augustiꝰ sup̃ Gen.
Si alia dicta possunt
melig intelligi · nõ so-
lum nõ resisto · verũ
etiam faueo

vel concreatꝫ vt infusus habet magis ratoĩ qualitatis · i²
imago attendit² penes ñalia · similitudo penes gratuita · vt gra-
tuitus similia · sic est ñalis iustitia · prudencia et tpantia
Contra Imago qz attendit² penes ñalia · differt a similitu-
dine que attendit² penes gratuita · pzt qz ñobili · Corp̃m p̃m
In parte supiori magis attendit² ratõ imaginis Cor · 2m Ima-
go dsistit in potia rognitiua · Cor · 3m · Similitudo cõsistit i potia
effectiua · Cor · qrtũ / qtio est fla · pzt qz gratõ ija · Ad ar-
gumẽtũ post oppm̃ dicendũ · dm est quo ad essentialia · nõ
quo ad accidentalia · qz ẽi qz intrinsece ornat imaginem

vt de origine anime pluraliter

Ista distinctio xvii huius sc̃i libri · In qua mgr · ostensa
productõ hoĩm in gñali / agit de productõ viri in
speciali et tria facit nam p̃mo agit de productõ anime
qua vpm viuificauit Scdo de paradiso in quo vpm collocauit
Tertio de ligno sciencie quo eundẽ nõ vti sibi p̃fuit sapiens
limitauit. Primũ facit a principio distinctionis vsq; ibi Solet cõa
queri Scdm vsq; ibi In hoc at paradiso Terciũ cõ vsq; ad
finem distinctionis.

Virtutũ hominũ iuxta conditionem status innocencie pro habitatione sibi congrua debuerit paradisus deputari Est ar qp nõ · Hoc conuenebat i nã
cũ ceteris aialibꝫ cũ quibus est conditꝰ · ergo et in loco
ergo nõ in loco corporali sepato pomi debuit · ugit² qtio fla
In oppm̃ dicendo mgr et Beda dicens · Q paradisus i loco amen-
nimus · et fructuosis arboribꝫ cõsitꝰ · et magno fonte fe-
cundus · in parte orientali · regionibꝫ q̃s incolut homines
secretissimus · vsq; ad lunarẽ globũ ptingẽs · vñ net aque
diluvij illuc puenerũt Et sc̃dm pe · de t in hoc loco nobi-
lissimo homo q̃ dicitur nobilissimꝫ debuit collocari · ugit²
qtio vera Sed In derisionẽ erunt tres articuli **Primus articulus**
De formatõe corporis humani · Pro q̃ nõ sciũ Sciendum
duplex est equalitas ponderis · s · ponderis et iustitie · Cuius
qrm est in modico auro · et multo plũbo · equalẽ esse
cundũ equalitatẽ iustitie · nõ tñ ponderis equalitas po-
deris i equalitas separatie · et licet in humano corpore esse non
potuit / qz nec sc̃dm qñtitatẽ solius molis · eo qd minima essẽt
predominatia elementoꝝ actiuoꝝ / que plꝰ habent de specie
in paucioꝝ mã · Nec sc̃dm qñtitatẽ solius virtutis · qz non
esset victoria qualitatũ actiuarũ sup̃ passiuas · et ita nulla
alteratio nec cõmixtio · nec motꝰ naturalis · nec secundũ
qñtitatẽ molis et virtutis simul · qz elementa que plus
habent de mã / ming habet de spe · et cõtrario equalitas vo
iustitie · i equalitas proportionis in cõparatione vnius ad alterũ
et oĩm ad formã suam Et licet in corpore Ade fuit hec qua
equalitate ficebat quedã altitudo pertinens ad corporis q̃sti-
tutorũ · nõ de eis nec ad eis corruptoĩ · hmõi em equalitas
in triplici statu considerat Aut cũ impossibilitate ad cor-
ruptoĩ · sic erit in gla / aut cũ meritate ad corruptoĩ · sic
est hic in miseria / aut cũ possibilitate ad vtrumq; · sic erat
spe innocencie in paradiso **Contra** Licet corpꝰ primi ho-
minis in statu prime conditionis non fuit mixtũ ad pondus
fuit tñ mixtũ ad iustitiã · pzt qz notabili · Cor · 2m / Corpꝰ
primi hominis nõ fuit de nã celesti Cor · 3m corpꝰ primi
hominis · fuit de nã elementari vtute diuina formatũ · et
tertiũ Corpꝰ primi hominis ita fuit proportionatũ · qz etiã
absq; corruptione fuisset conseruatũ **Scdo** articulus
de formatõe anime humane · Nota duplex sunt opiniones
de formatõe anime fuerũt Quidam dicẽt · qz anima

Anima nõ ẽ facta
de sba dei Deducit
hoc p · de t · Quia
vel deꝰ assi pb aut
creatura et infinita
non infinita / qz hoc
est triplex · scz ma /
forma ptis · et for-
matũ scz qd re-
sultat ex q̃ unione
partiũ · vt humani-
tas qz quidditatis
anime et corporis
nõ ma qz hoc deo
nõ conuenit · ideo
qz ma p̃fuit ab a-
bio · nec forma pte
qz illa i mor toto
nec forma totius
qz illa i pzior tõ
positum / ergo nullo
modo est tñ deꝰ nec
anime qz nichil e-
ducit seipm de nõ
esse in esse Et formalis · qz nec distinctio
nec ordinate deus
oĩa facit · si nõ ex
ordine cor · et finali
oĩa em indiget ipse
ex quo i simplex p̃-
mũ et ipse nichil

v · v · vmbilicus li-
gnorũ paradisi sub-
tilibus diffinitionibꝫ ap-
hendit · p̃m qz adtri-
buit virtutẽ hoĩ
poterãt ordinari ·
Quia aut qz parte
corporis / sit erat li-
gnum fructifer / qz
prebebat alimenta
ad corporis sustenta-
tionem Aut qz pte aiã · Sic
fuit lignum sciencie
boni et mali · quod
ordinabat² ad hois
obedientie p̃bationem
Aut qz pte iuuenti
sic erat lignum vite
quod faciebat ad
hominis p̃seruationem

esset de sba dei fcta · et ille fuit error mani theoru.
Alij q esset vna intelligetia · z posuerz vnū intellectum
tribus hoīb hoībg · ita q nō esset forma sbalis hoīs · sed
intelligetia sepata · et ille fuit error Auezzois Alij q
anima humana eductr de potia matezie · sīt alie fozme et sit generaretr z corrumpetur · sīt alie fozme et ille
fuit error multoz phoū naliū Zcta opinio e q aīa humana de nihilo tmediate a deo creatur et creado tfun-
dr et het est vera et catholica pro ista po respōsalis

Contra anima pmi hoīs fuit de nihilo creata · et
in creado corpa tfusa · pzt ex nōbli et d texty Gen · i · In
spiratu in faciem eius spiraculū vite Cor · pm · Anima ade
nō fuit prius aīa corpi creata Cor · zm · Aīa ade in creando
fuit corpori tragi forma sbalis infusa · Cor · zm · Quelzt
anima huāna est forma sbalis corpis · pzt p Clemen-
tinā vnā de sum · trī et fi · fa · **Tertius articulus**
De loco scz de paradiso · Nō scdm Innocen · Cū hō tus
debeat cōuenire lo tato · et homo esset nobilissim lo tatus
terrenū · debuit poni i loco nobilissimo · ideo positus e
in loco eminentiori totius tre · oppto digniori ptē toti · i ·
oriēti · propt suā temperiē maximā · et propt volup-
tatē qz consistit o omi gnē lignoru et fructuū · et d tē
peratissima Cū at illa sola tria elēnta scdm suppfices
suas conungant scz tra · aq · et aer · igit loc⁹ iste d̄ scz
nō tñ tendebat spaciū aeris Cū at zr sit interstitiū
debat pmū interstitiū et mediū · puenies vsq ad sup-
mū aeris purissim · ad quē vapores reflexi a tra nō ele-
uabāt **Contra** pro habitatiōne hoīs in statu innocētie fuit
paradisus terrestris · tragt sue cōditor⁹ q grus loc⁹ deputa
tus · pzt ex nōbili et tacto qz hō sit fuit gdito q nisi non
pertransset in corpe a corruptiōn pseruaret Ad hoc aut
indiguit duobz speciāl · vno q pseruaret in tīa · alio quo
preseruaret ab exterioz · primū fuit p fructū ligni vite
scdm per debitū tpametū loci s paradisi et qz hoc alibi
defuit · ideo cōgruū fuit · vt sibi loc⁹ speciāl deputaret
in quo sic cōseruaret · d · pm paradisus e loc⁹ tpatissimus
Cor · zm · paradisus e loc⁹ delicatissim · Cor · zm · paradisus est
locus altissimus · Cor · etiā · quo e tia · pzt ex q dlon tertia
Ad argumētū in oppm · Dicendū · ho cōueniebat cū animātibus
in nā gnis nō speciei · qz multo nobilior erat deo natura
sensibilis · ideo et loc⁹ datus e ei nobilior scz corporalis ·

In eodem quoq paradiso ꝛc

Ista e distinctio xviii huius scdi libri In q̄ magr p̄ceptū egit de pro-
ductiōn virī · egit de productiōn mulieris et tria
facit Nā primo agit de formatiōn corpis mulieris Secdo de
materia de qua formabat Tertio de aīa qua viuificabat · primū facit a principio distinctiōis vsq ibi Sed qut
Scdm vsq ibi Quēadmodū mulieris corpa Tertiū vsq
ad finē distinctiōis

Vtrū de costa ade absq additiōn corporalis materie fieri potuit corpa eue et arg q nō
Quia impossibile e de minori fieri maiꝰ absq rarefactiōn · vel
alterius materie appositiōn · Sed impossibile e totū equari pti
Sed costa ade quo ad quātitatē mē · habuit se vt ps ad to-
tū corpa eue · ergo nō potuit ad tantā quātitatē puenire
absq alterius materie appositiōn vel rarefactiōn · vgitur
quod falsa In oppm e scriptura Gen · n · Dīs tulit vnā
de costis ade · edificauit eam in mulierē · igit⁹ quod dca

nō est simile de aīa
racionali esse cū pro-
ductam sui corporis
Quia ois entitas ab-
soluta deo pt̄ poterit
sine alia quacūq en-
titate absoluta · ab ea
realr distincta Sz aīa
racionalis entitas ab-
soluta realr differēs
a corpore · go ꝛr

de · xviii

forma nō presert hm
racionēs seminales · ita q
aliq entitas ipius forē
presit in mā qm sui
ponentem · Nihil em dr
effectq pduabiliter i mā
nisi materia vt apta
nata e tñ immutari ac-
tione nāli · ad hoc q
actu fiat tot effectus
sit eciā effectq pduabilis
in sua tā efficiēte nō
dnt aliud qm vsum ef-
fectiōis · vt potest e tale
effectum ponere i esse
Hugo li · i · de sacrīs
parte vi · ca · vltio pot
quoz que solq deus
pt · et nulla creatura
Quoz pm et zr deus pt
aliquid facere de nihilo ·
zm et q deus pt aliquid
convertere in nihil ter-
cium et q deus pt de
puro facere magnum eo
nō rarefacto nec aliquo
addito · Ad tm · q deus
pt de magno facere
parvum · eo nō condensato
et nullo inde subtracto
deus pt mām informatam
minori quātitate subire ma-
iori quātitate absq rarefa-
ctiōn · ideo p dei potiāz
fieri potuit · vt ps cor-
pis ade equaret pfm ma-
teriā totius corpis vnius eue ·

Anima pt dici corpo-
sita q mā et fōrma
sumendo mām large
pro quacūq potia ali-
cuius a se realr di-
stincta recepta · hā
anima bñt esse creā-
tum in essentia recep-
tum · Item sue potie
nsiunt due essentie
Item sue potētie st
receptiue specīū actu
um et habituū · qe
olā protestat polite
ipius aīe · et ponēs
malitatē largelegm
do de materia

Duo ligna deg in
medio paradisi posuit
vnū ab effectu quem
fecisset si hō nō pec-
casset denominatum ·
Aliud ab eudu · et
vnū posuit inyta
alterū · vt ex vno cō-
pueret hō affectū
amoz · et ex alio af-
fectū timoris · et q̄
apposita inyta se po-
situ eluctaret · et
vt hō faciēdo absti-
nendo ab vno · me-
reret hēre sufficiēte
refectiōm ab altera
hec est sīa augri

Primo fecit virū
in serv masculino
et pfca mliere ta
lis · in signū q nō
certo tpe a natura
phyo · nec frequēt
nec ex equo sim ap
petitū · si vero ad
quandū evenirent ·
et solū qñ recta ratio
dictaret · et hoc e ve
rum an prius · non
nūt · qz id actus ge
nerātis ponit non
solū qt ad officium
sed etiam remedium

tho · de ar. Racões
seminales sũt quedã
abilitates sev aptitu-
dines a deo indite re-
bꝰ nãlibꝰ, qr dbꝰ res
nales apte nate st au-
sare nãles effectꝰ · sm
suas poterias actiuas
z passiuas · Tata ẽ em
imbecilitas zezu na-
turaliu · qr tñ hmõi
abilitatibꝰ sev aptitu-
dinibꝰ effectꝰ suos pdu-
cere nõ pñt · dato etiã
qr hẽant vtutes actiãs
et passiuas · Nõ em gr
minauit tra herbam
vizentẽ amẽz deꝰ tria
die hmõi abilitates
qe sũt racões semi-
les sibi indidit · cum
dixit Germinet terra
herbã vizẽte habẽtem
semen sm̃ et eodẽ de
volatilibꝰ z aq̃tilibꝰ
quinta die · et bouibꝰ et
cetetis aãlibꝰ sexta
die · Nõ videt igit
aliud racões semiales
misi ordo qdã vt bitudo
actiuoz ad passiã · et
ego · sm qr dicta bndi-
ctõ principia passiua
debite z ordinate st
subiecta actiuis

Corpꝰ eue nõ pre-
fuit in costa ade sm
poiãm nãle · qr illud
nõ est in aliq sm po-
tẽtiã nãle · qd nõ gst
in eo zm racoz semia-
lem · fi corpꝰ eue nõ
pfuit d costa ade se-
cundꝰ racoz semiale
ergo ·
Corpꝰ eue pfuit d co-
sta ade sm poiãm o-
bedienciale · qr quidã
virtute dica fit de ali-
qua re nãli · qd vtute
nãlis agentis fieri ne-
quaq̃ potuit · hr pre-
fuit in illa re nãli
saltẽ sm poiaz obedi-
enciale · Sed corpꝰ eue
vtute dica fuit fa-
ctũ de costa ade · et
nulla nãli vtute hoc
poterat fieri · go et

Pro decisiõ duas pmitto suppones · Prima · quicquid fie-
zi vel si fieret · nõ implicat cõtradictoz · hoc d subiecto poie
dime · sic qr deꝰ vt mediante p se pt hoc facere · vt mediante
creatura · pzt illa suppo · per btm tho · i quotli · b · ar lo
m̃ · Scda suppo · Non mig possibile ẽ vna re minoze
in maiozẽ convẽte absq̃ rarefactõ et additõ / et pau-
cas res in plures dvexte absq̃ rarefactõ et condensacõ
additõ vel diminutõ / q̃z qr fieret simplr per grssiõz
Illa pzt · qr vnũ pyle nõ est magis pyle alio / sic vnũ im-
possibile nõ ẽ magis ipsle alio · tũ vna cõductio nõ fit
maior alia **Contra pma** deꝰ potuit de costa ade coz-
pus eve absq̃ materie rarefactõ et absq̃ q̃ntit cuiꝰ-
cuiq̃ additõ · simplr facte et forzãze · pzt · qr deꝰ potest
rem minozẽ in maiozẽ dvertẽ · absq̃ rarefactõ · ẽ
mutatõ materie · ergo hoc potuit de costa ade facte
convẽtibo ipam in corpꝰ eue · et fenit · amẽ pzt qr pma
suppõ Corpꝰ m̃ pm deꝰ pt qualzt re mutablez · t qua-
libet alia re mutablem absq̃ additõ · diminutõ · rare-
factõ · condensacõ vt appositõ · simplici grssiõ grvte
Coz · zm · Deꝰ pt pauciꝰ res in plures grvte simplr abs-
q̃ vlla additõ mutatõ · diminutõ · condensacõ vt ra-
refactõ vel alicuiꝰ materie appon · C · qdu deꝰ pt an
Coz · zm deꝰ pt re minozẽ i maiozẽ gvte absq̃ rare-
factõ vel qualitatiꝰ me appon Coz · ltũ deꝰ pt angelu
in lapide · asinu in horeꝰ · et sic de alijs diuersis
speb simplici dvertõ convẽte · Coz · vtũ deꝰ potest
de vno grano milij absq̃ rarefactõ et additõ mdm
et maiozẽ et pfectioze sive meliozẽ q̃z sit iste facere
patet ista cozpa qr duabꝰ suppõnibꝰ **Contra** scda
Conversio qua facta ẽ eva de costa ade nõ ẽ cõsequens
ad · sed potiꝰ factio · Pbatio qr nõ ẽ facta qr nihilo ſ
qr aliquo presupposito · tza · qr creare ẽ aliquid facere ex
nihilo · ffacere ẽ ex aliquo forzãze vt dictum ẽ in pma dis-
huiꝰ zi · Corpꝰ m̃ pm eva qr costa ade nõ est creata
Coz · zm · eva qr costa ade potiꝰ ẽ facta q̃z creata / zm /
Scriptud dicit mam et sciaz creatos / locꝰ zacõ ptis
nobilioz sq̃z aie · nõ rõnz corpis sev materie **Contra**
tertia In tali dvertõ coste ade in corpꝰ eve / vt qd
ẽ in corpe eue fuit in costa ade taliꝰ ps vel etiã ipa to-
ta · pzt in dvertõ panis in corpꝰ xpi / nil qd ẽ in
xpi corpore / pus fuit in pane / ergo pari racõ d tali
et qualzt alia dvertõ supnali · Corpꝰ m̃ pm sic de sba
panis deꝰ facit corpꝰ xpi · sic et de costa ade potuit fa-
cere totũ corpꝰ mlieris · Coz · zm / Licet in hmõi grssiõ
ming veritatiue in manus / nihil tñ qr pus erat in maiore
erit post in maiore · zm / Licet illiꝰ rei que in alia con-
vertit / nil erit in illa in qua dvtit / tñ ipa nõ anihilatz
pzt / qr anihilatõ oppoꝰ creatõi / ergo sic res qr alia facta
nõ pt dici creata · sic per oppm illa nõ pt dici anihilata · si
potiꝰ in alia dvsa · Coz · qtũ / qlio ẽ veã · pzt qr q clon
pma Ad argumetũ rndet q illa factio fuit vtute dica
tui omia sunt possibilia

Anime in suis coꝛ
pibꝰ producunt nõ
ante tẽ pma / qr
anime tũ corpibus
vnitæ originaliter
culpã cõtrahut z in-
ficiunt · vta qr illaz
habẽt culpã actuã
lem · et ergo in eis
ner merituꝫ nt de-
merituꝫ debuit pce-
dere / ner delibatio
vemedi vt nõ veni-
endi ad corpꝰ Scda
racõ / Quia aie me
a sua pma origine
sut ignoran · nt no
uerit ista qe p sesꝰ
addiscut / et deo nõ
possut dici ãn coꝛ
pora producte et si
aliqe auctes dicut
qr aia pꝰ qr corpori
vniat creata ẽ · in-
telligut nõ ordine
tpis sz nature ·

olent queri plura de primo ẽt

Ista ẽ distinctio xiy huiꝰ scdi libri · In qua mgr · postqꝫ
egit de producõne humane nature / agit de ipiꝰ
conservacõ et tria facit nã primo ondit horeꝰ i mor le
fuisse in statu innocẽtie · Secõ mqrit / an illa imortalitaz
habuisset a nã / vel ex dono grẽ Tertiõ recitat / qd cla-
mãt de illa imortalitate diuerse opiniões · Primũ facit
a principio dist · vsqꝫ ibi Solet etiã queri d cõm ab ide vsqꝫ

g. tho. perpetuitas
siue imortalitas t
sup facultate nature
ner q pncipijs nalib
habui pt eo q illa st
q cōtrijs que t mr
corrupcōms, s ama
nalis qe erat in
stituta ad btitudiē
crederet tota facul
tate nature in sui in
stitucōn, hac ptate
accepit vt materie
qua pfecter esse
petuū gñtaet et
qr her plus aie su
pra corpa sequeta
r ordinacōn eig in
fine, ideo nō potuit
eig effectus impedi
ner potuit ppetuitas
morte interrupi, nisi
per te mutacōn a
nime sedm actum
pcti. ppt hoc hō im
mortalis dr sm aliqd
qr potuit nō mori
si non peccasset, et
etiā dr mortalis nō
simplr. s si peccas
set, vñ simplr im
mortalis hō i statu
illo dr. s mortalis se
cundm quid s si pecca
sset. Dicit em plus
vi methāte. Illud
simplr dr in potia
ad aliqd, qd statim
ab vno motore. pt
reduci in actū, sic
nō dicā, q et terra
possit fieri statua s
q rupra, licet rupra
sit et tra. sic cadit
homo potuit mori
sed hoc nō potuit
statim in actū dedu
ci, nisi precessisset mu
tacō per pcm

vsq; ibi Sed adhuc quezit. Tertiū vsq; ad finē distinc.

Utrū in statu innocētie homi infuisset im
mortalitas a natura vel a gracia Et ar. po
q a nā. Quia qd cū natura aliq; producit, nāle est ei
Sed imortalitas cū nā humana producta t, ergo nāle t ei In op
posituū t augs dns. ho erat imortalis s. de ligno vite, non
de conditōn nature, mortalis em erat qdcon corpis aīalis
imortalis bo bñficio conditoris, ergo a gra merat ei imorta
litas non a natura. In decisione erūt tres articli. Primo
articlq de imortalitate anime racōnat pro q nō sedm
Inno. Circa hāc antiquissimā qstiom, quida dicūt errates
aiam racionale homo corrupi et interimi cū corpe. sic an
tiq phi non discernēn intellectū a sensu. Alii dicūt, ptem
corrupi, et ptem nō. Sic em vna mā omnī corpm gnis di
uersis formis corpalibq distinct. sic sedm eos vng intellectiv
possibilis omī animal diuisis formis intellectualibq distinguitur
q intellectiv sic distincti dr formalis, q in morte hoīs corrū
pitur, et remanet illd qd gnē t. sz intellectiv possibilis, et
corruptis omibq hoībq vna sola anima remanet, vt dicit aueR
rois cōmentator. libro de aīa. Sed qr hoc t hereticū, Ideo
dicendū t q aīa racionat homino t imortalis, ner cū corpore
corrupit in toto ner in pte. Sm quid tū pt dici corrup
tibilis et mortalis. qr mors dupliciter accipit. Uno large qe
cuiqz corrupcō sit alio ppe. s talis corrupcō. Im mortale
aut quat potentiā moriendi. Aut em moriendi large
v mutacōm. et imortalitas t mō mutabilitas, et sic dedo
ducit, aut ppe, et dupliciter, aut em quat potiam qua cuiqz
moriendi. siue propinqua siue remota. Et sic nulla creā
tura est imortalis. sed solus deus, q hoc est esse et se. et nullam
habet potentiā reducibilitatis in nichil, aut priuat potentia
propinqua et dispositū solui, et sic aīa racionat t imorta
lis z incorruptibilis. qr nullo pt corrupi. ner em pt corrū
pi per se. qr nō habet cōtrariū, ner dependet essentialr
ab habente cōtrariū, ner per accns cū habeat esse p se. vt
dicit bto tho. in quotli. x. ar. vi. **Coneto** aīa racionat
homo t imortalis. pzt ex notabli. Cor. pm. sēa aie ra
cionalis nutritio t incorruptibilis. zm, aīa p se nō pt
corrupi ner peraccns. Cor zm, aīa racionat. sepat ab
aliis animabq tanqz ppetui a corruptibili **Sedq articlq**
de mortalitate anime sensibilis bruti. Nota sedm Inno.
In anima sensibili tria t considere. s essentiā. vtutē. z ope
racōm. Quinto ar essentiā sit per simplr. cui opa t per
quos ad nos. vñ sedm opacom. ozt nos inducat de essen
et vtute. videq ar q omnis opacō sensibilis anime t cor
ruptibilis, dependet em ab organo corporeo. ergo z vtus
eius et essentiā, nō em pt esse aliq sēa occasa **Coneto**
Anima bruti sensibilis, homo t corruptibilis z mortalis
pzt ex nobili. Cor. pm, aīa sensibilis nullam hzt opacōne
preter corpus Cor. zm aīa sensibilis dependz a corpe. zm,
aīa sensibilis corrupit cū corpe **Tertiq articulus**
de imortalitate vtutis. nō sm Innocen. Sit ad actum
felicitatis et imortalitatis in statu glē inest homi aptitu
do a nā. dispositiō remota a gra gratis data, disposicōnem
a gra gratū facietē, et cōplemētū a forma seu ab habi
tu glē. Item ad actū felicitatis et imortalitatis in statu inno
centie merat primi parentes aptitudo a nā cōplexionis
equalis, dispō remota ab esu lignoz gnis, dispō propinqua
ab esu ligni vite, z cōplemētū a gra innocentie. Nā i cor
pore nō corrupto causat et qtuor, pm t, inequalitas pime
cōplexionis, zm defectus panlatiōs humidi radicalis, qr
hzt restaurari p appom humidi nutritiū. zm, debili
tatē caloris nalis q ex sumacōn humidi radicalis ad nutritione

horis t maxima
penarū tertio
libro morum -

sumpsionis

Aug⁹. Lignū vite erat hoīb⁹ in sacra mēt̄. vñ hoc lignum vite ex se vel vnte sua nō potuit corpg hoīs fare īmōrle, qz ipm̄ erat corruptibile ex sa nam comedebat² z digerebat². Sed vnte dīna sibi assistente corpi hoīs disponebat ad īmortalitatem, sic etiā in sacramētis gra confert nō sic qz ipa corpa ex gram, sī vnto dīna ipis assistens, sic declarabit in quarto

humidi nutrimētalis. Quartū ī melinatō elemētorū cōtrariorū ad optās regiones cōst. Primū erat in primis partibus maxima equalitas cōplexionis. Cōm scdm. perfectō ex tribus. Cōm tertiū esus ligni vite per que gfortabatur talor nālis. Cōm qrtū, gra innocētie in aīa r iustitia originat, qua sīl deo subdebat² et obediebat. sic corpi subditū regeret, plg poterō in cōtinēdo. qz elēntor, cōtrāria melinatō elēntor in dissoluēdo.

Contra Jmmortalitas hoīs non in statu innocētie nō fuit ex sola natura hoīs. Cor. pm. Quia nō in origināli iustitia perstitisset. tadiu īmortalis fuisset, et absq defectu virtutū nāliū vixisset. Cor. tertiū. primi trāsgressionis sufficienter īduxit mortalitatē corporis Gen. iō. Quatuorq horā ex eo comedetis. morte moriemini. Cor. zm. qlio est ba. pzt ex gestion vltima ad quā tū rīndet². Nō obstāt qd cū nāt aliq pdūat² ē ei naturale. nisi īsit a principijs nālibus.

Ost hec videndū est qualr primi parentes si nō peccasset filios procreasset

Ista est distinctio xx. huius scdi. In qua mgr pmo egit de cōseruatiōe humane nature p nutrimēti sup tor. agit de cōseruatiōe eiusdē per nālem gnatiōm et tria fuit primo em inqrit, an hoīes in statu innocētie am primi genuissent. Scdo quales proles procreasset. Tertio qualit ad statū meliorē ptinuisset. primū usq ibi Si vo queritur. Scdm usq ibi talis erat homis institutio. Tertiū usq ad finē distinctōis.

Utrū primi homines si in statu innocentie perstitissent scdm suā pfectiōm de se filios progenuissent et ar² qd nō. Omē gnabile natiuo ē corruptibile. primo celi. Scd⁹ in paradiso nō fuit corrupti. ergo ner gnatio. ergo qlio fla. In oppm̄ dr Augs de ciuit dei li. xiii dicēs. Quisq primos parentes dr nō voluisse nr generi naturos nisi peccasset. quid aliud dr nisi ad multiplicatiōm sectoz nātiuo fuisse primi. si hoc ē male nemes nisi gnassent per coitū. ergo qlio ba. In decision ezt tres articuli.

Primo articulo de questio. pro qo nota scdm Innocen. Species humane nature nō ē p primi variata. vñ quecuq fuit de perfectiōe rei. fuissent etiā sine peccato de perfectiōe at speī humane ē in statu illi nō solū actu quo gseruat² spēs. sed etiā quo multiplicat². qz tūc vnumquodq p fectū ē, tū pt pducē sibi sile. vt dr pbs. iij. metaur. Sic ergo in statu illo foret actu nutritiue ad cōseruatiōm īdiuidui. sic actu gnatiue ad cōseruatiōnē speī. In oī bo gnatiōm oportet duo gruere. s. agens qd īduat forma et patiens qd cōfert mām. In viuentibus at perfectis in qbg ē distinctio sexuū. masculo hzt se vt agens. femia vt patiens. vñ oportuisset ad gnatiōm conuenire maris et femie. et per hūc modū etiā in paradiso fuisset gnatio.

Contra. Primi hoīes si in statu innocētie permansissent scdm suā pfectiōm de se filios gnassent. pzt ex nālibus. ideo qz natura humana ad generationē fuit instituta Gen. i. Crescite et multiplicamini. vñ dicit Bonauentura. Juxta qd ho hzt ex speī primi ad tria scdm hoc data sunt ei tria precepta. primo em ordinat² ad deum. et ad hoc datū ē sibi preceptū obedientie. Scdo ordinat² ad primi. sic datū ē ei preceptū de multiplicando gnē. Tertio ordinat² ad seipm̄ et sic datū ē sibi preceptū de comestiōne. Dictū ē em homi. primo. Crescite et multiplicamini. Scdo dictū erat de ligno paradisi Comedite. Tertio de ligno scie boni et mali. nolite comedere. Precepti de comestione

Ro. t. Jmmortalitas dīr qnāda potentia ad semp viuēdū a nō morientib⁹, qe potest ex pte corporis in nā humana haberi nō pōt. Si est ep aliquo dono gratiē dati, pt ergo dici tōsideratī īmortalitas, vel qntū ad potentiā īmortalitatis, et hoc fuit prima. p gratiā īnocētie in qua talis erat victoria anime sup corpus vt nichil in corpore fieri posset, quod animē adversaretur. Alio quo ad potentiā completā, et hoc erit per donū gle in vltimo statu, in quo ampliorē erit victoria, in hoc q effectus aīe quodāmō in corpa redundabit sic qz efficiet agile lucidū, spāle, vt impassibile &c

resp̃ut ad corp̃g · p̃ceptū de obediencia · aiam / p̃ceptū de
gnacōn totū cōiuictū · Cor · p̃mū · hoies in statu innocēcie
genuissent p cōmixtiom maris et femie · p rac · qz illo
statu hoies genuissent md nāli · sed ille ē nālis · igit zc
Cor · 2m Jn qualit tali cōmixtiōn mliez cōtepissent · p rac
qz vtus generatiā habebat zcm ordine ad racom · sz recta
rac nō dictat aliq̄ esse vtendū nisi ad illd ḡp qd ē / et ergo
vir nuq̄ cognouisset vxorē nisi p̃opt̄ p̃olem et cū i virō
fuisset suffiens virtꝰ generatiā / et sīlr in femīa / i zc
Cor · 3m / Jn statu innocēcie tot fuissent genite mlieres
quot masculi / qz oīes hoies fuerūt ordinati ad gnacionē
sed in matrimonio nō ē nisi vna vnꝰ / igit in vno statu
in qualit conceptōn cōtepisset mlt masculū et femīa /
Sextus articꝰ Vtrū generādo p̃gnitatē amisissent
Nota sēm augm libro de nupcijs et de gnacīa · p̃gnitas
est in carne corruptibli mercuriom meditacō ꝑpetua
et est duplex / corrupcō oppta p̃gnitati · vna p diuisiꝰ
proprie carnis / alia per admixtiom aliene carnis · sz · per
seminis permixtiom · Jn corrupcō aūt p̃gnitatis magis op/
ponit zcorruptōi sīle qz p̃me / vñ cū illa nullateng pt stare
Cum ergo in statu innocēcie fuisset in coitu p̃seminū
cōmixtio · etiā esset p̃gnitatis āmissio **Contra** Jn statu
innocēcie dū fuisset gnacio nō violeta · mlieres p̃gnitatem
carnis absq̄ vllo dolore āmisissent · p̃z et notabli
Cor · p̃m Jn statu innocēcie dū fuisset nō violeta generādo
sed nālis / fuisset caro relaxata · Cor · 2m / dū mlieres
pueros genuissent in iustitia originali hor fecundi absq̄
vllo tormēto penali · Cor · 3m / Licet in gnacōn caro
fuisset relaxata / nō tñ mēs a statu sue integritatis
deiecta · hor volt aug̃ xiiij de ciuitate dei dñs Cūme
corrupcōn integritatis infundetur mazia in gremio
vxoris ex ꝙ de lapide p̃cioso octo missos / q̄ olim nō fra/
git sed relaxat · talis fuisset relaxacō in generacōne ·
Tertius articꝰ Vtrū in coitu maior fuisset delectacō
q̄z nūc · Nota sēm Jnnocen · Jntesio delectacōis ex tribus
consurgit · s · ex appetitu nature institute · nature destitute ·
et vicij siue gule · Nā ex nā instituta appetit tribus ꝑt
conseruacōm a cōsupcōn inmoderata · Ex nā destituta appe/
titur cū quadā amaritate · p̃opt̄ repacōm cōsupcōis
immoderate nā facte · vt ꝑz in appetitu famis · Ex vicio
vero appetitur p̃opt̄ delectacīa gule · vtz in gulosis
Sīlr intensio delectacionis in coitu ex tribꝰ intenditur in nob
sz ex appetitu nature institute appetentis speciei gsuacīa
ex appetitu nature destitute appetentis superfluitatē emissiōis
ex appetitu vicij appetentis delectacīa · p̃ma rady in paradiso
fuisset aor · 2a et 3a nō fuisset · vñ maior fuisset dele/
tacō naturālis / sed delectacō gnalr dicta minor **Contra**
Etsi in statu innocēcie in coitu maior fuisset delectacio
naturalis gsumacōm speciei appetētis · nūc tñ est maior
racōne vicij ad delectacōm et emissiōm superfluitatis stimu/
lantis · ꝑz ex notabili · Cor · p̃m / ordinata delectacō ex
conseruacionis spēi appetitu in originali iustitia maior fu/
isset in coitu · Cor · 2m / delectacio inordinata ex culpe vel
pene appetitu maior ē nūc in coitu / Cor · tertiū · Q̄muis
in statu innocēcie maior fuisset delectacō nālis in coitu
nō tñ maior ē simplr ex addicōn delectacionis vicioſe
delectacioni nāli · Cor · qrtū / qtio est vera · ꝑz ex q̄stion p̃ma
Ad argumētū r̄ndet Si lr̄a nūcio facit sensū cōpositiz
vera est / si diuisum fla est · hec em ē neutria / oē ge/
nerabile ē corruptibile · sed hec est fla / oīe generabile
neutitatem habet ad corrupcōm

Scdm Jstinctiō

B · t · Alia ē obediēcia corpis ad aiam in primo statu et alia in vltimo In primo em statu sic erat corpg subiectum aie vt nichil in corpore ei tingere possit · qđ cōm bonū anime foret vel qñtū ad esse vt qñtum ad opationē · nec tñ ze mouebat · qn etiā sim diuīsitatē corpis diuīsa fuisset dygnitas aiaz cū opōz treat aiē ad corpus ꝓportiōm esse · vt forme ad māz z motoz ad motū et ideo mlr ceā qñtū ad aiam vires imperfectior erat · In vltimo vō statu tūs erit subiectū · vt etiā qualitas corpis sequat virtutē metis · dñ secundū diuersitatē meritoz erit aīa vnius dygnōr alia · z corpg gloſum · vñ nō erit differētia ibi propter sequm diuersum

Pe · de t · An tēptaco sit ab aliq̄ appetenda q̄ · z q̄ temptaco multoz siue tormīs siue demoīs · siue mūdi siue alterius non est appetenda · nam etsi aliq̄s in tali tēptacōne peccādo · tñ hoc fit · propue tum interiorē potestā perturbat et diuidit · vnde apls · vj · et ne nos inducas in tēptacōz · z tēptacōm in nob introire nō permittas exteriorē vō temptacōem carnis etiā nō debet appeti ꝓpter mūdi horīd tozpuleōnez et ꝓmptitudē ad actū carnis · et q̄ndā nāle amicitia q̄ trahit vltiō ad corruptōz exteriorē vero tēptacōem mūdi vt demoīs · pt sapiēs · ab hoc appeti q̄ sepe z tēptacōz · a aliis non · vñ in ꝓpo proba me dne z tempta me

Idens igitur diabolꝰ homine per obediēcie humilitatē posse ascendere ꝛc

Ista · 2ª distīcto · xxj · huius sēdi libri · In q̄ mgr postq̄ egit de primetibꝰ ad p̄mā homīs institucōnem agit de primetibꝰ ad eius casū et destitucōz · et tria facit · primo ostendit quō cōtingit primos parentes peccare · Secō subdit ex quo decuit primū cozū remediari · Terciō ostendit qp̄ peccātū dei per viā ad multos debuit deriuari · primū facit a principio distīcte vsq̄ ibi · Et tñ qz aliquā · Secundū vsq̄ ibi · Illud etiā · Terciū vsq̄ ad finē distīcte

Vtrū primū peccm ade fuerit mortale · et oīm peccoꝝ maxīm ꝓpter ipius sequelā et motiuum Et arᵗ qp sic · Primi parentes minimū vt nullum habuerūt impellēs ad peccandū · facile fuit eis obedire · qđ tñ nō fecerūt · ergo grauissime peccauerūt · bñ et grauissime puniti sūt · qz in tota sui posteritate · ergo quo ba In oppm arᵍ sic · primi parentes trāsgressi sūt ꝓceptū non legis dīne vel nāle · ſ solū disciplīe etiā hoc fecerūt nō ex certa malicia · ignōrāns peccauerūt · ergo q̄tō falsa · In decisiōn erat tres articuli

Vtrū primū peccm ade fuit mortale vt veniale · Pro q̄ nota sēdm Jnno · dānete cōseruatiā cū · nūce ē effectū manēte iustitia qua mēs ade erat subdita deo · cā erat qp vires inferiores erāt sibi subdite · ergo illa manēte nō poterat illa deordinatio esse in hoīe · ſ illa per peccm veniale tolli nō poterat · qz a deo nō abscīt · ergo ipse fuit primū hoīez peccare veniale · peccat ergo mortaliter · qz abscīt se a deo · et sic inordinata motio refūs ē in eo ꝓceptū diuinū trāsgrediendo

Conclo primū peccm ade fuit mortale ꝓpter q̄ notabili et caco · qz oē peccm dicēte cōi dictū ꝓceptū ē mortale · sed fuit peccm ade · ergo ē mortale · tza · maior nō Joh · xvij · Qui seruat mandata mea · hic ē q̄ diligit me · ergo q̄ nō seruat mandata · nō diligit me et luc · xj · Qui non est mecū cōtra me ē · Cozrem p̄m · peccm ade nō potuit esse veniale · Cor · zm · Adam in eo qp̄ p voluntatē a deo se auertit · nō venialr · sed mortaliter peccauit · C · zm · ꝓpter peccm veniale ho aliquos deordinatōz · nō tñ a deo auertit · Secūs articuli

Votū fuit grauissimū omniū peccoꝝ Nota sēdm Jnocen · duplex ē pena quantitas ſ essentialis et accidentalis essencialis ē que inducit ſm speciē pene accidentalis ē que inducit sēdm circūstancias · Sēdm quidē speciē peccī · peccm ade nō fuit grauissimū · qz nec in genere peccī simplr · qz grauius fuit peccm angeli · nec in gne peccī humani · qz grauius fuit peccm Jude · et multoz · Sēdm vero circūstancias peccī habet se sēdm excedēcia et excessa · nam respectū ad occasiōm mouētē ad peccm · minima fuit peccī occasio · et ideo peccm maius quo ad hoc · respectū ad causam · z peruersitatē voluntatē · maior reperit in aliis peccīs et ideo quo ad hoc minus · respectū ad sequelā · ad damnū qđ sequtū ē · hec ē maxima · qz in tota posteritate · et ideo quo ad hoc ē maxim

Conclo Licet primū peccm ade simplr nō fuerit grauissim · pt tñ dici grauissimū in ordine quo ad sequelā · et ad ipius motiū · qđ fuit minimū · ꝓpter q̄ nōbili · Quia peccm Luciferi fuit grauius qz amplius deū offendit · sed quo ad motiū · nullo ita leui motiuo recedit et deū offendit · nec aliquis secūl tanta mutitudinē in peccm traxit · et in damnū · ergo gloſa vera

Cor · primū ade peccm nō p se · sed per actūs maxim intulit nocumētū · Cor · zm · ade peccī pena · nō p se · sed per actūs fuit maxima · z nō in ꝓpria psona · sed in posteritate · Cor · terciū · Propter damnū sequēs

temptaco vt ē a pncipio minōr sz qz tozpuleōnem rāz mis · et dr tēptaco a carne · vt a primo extrīco · et hoc dupliciter qz illd qđ ortū est vel ipugnat p modū obuiāti · et ē temptaco · ad modū cuiꝰ zēli torquēda hoīm alliciūt ad peccandū · Vt p medīū agētis q̄ tēdit ad peccm · suadendo terrendo · blandiendo et de alijs · et dr tēptaco ab hoste ſ a diabolo · et ab his q̄ sūt mēbra eius · bñ Hugo dr ſmices tēptatiōm diaboli dicit tēptare ē callide experiri · et cū violentū impulsionez q̄si abusiuā blandis tonatibꝰ ꝓbare ·

Aug · sr̄ Gen ad lr · xj · Amando quisq̄s q̄ tellenciā suā · vel paribꝰ inuidet qui coequētur · vt inferioribus ne sibi coequent · vt superioribꝰ q̄ eis nō equātur

Per contēptū facē cōm consiliū ē mōrle peccm

Peccm veniale non gre ſi fecuoꝝ oppoz

the· de ar·
Multi multipli distin-
guunt de ignorãa·
Quereste cũ dicunt
q dñs sit ignorãcia
iuris, et ignorãcia
facti· phẽ aut ẽ eth-
nicis dicit· q ẽ quedã
ignorãcia vilis· alia
vero pietatis et in
dem redeũt hec due
distinctiões Quia qd
pñs applant ignorã-
tiã velem· hoc iuriste
appellãt ignorãtiam
iuris· Ille em habz
ignorãciã iuris sev
missale de hac ve-
ritate q adultes cũ
z mozle petit q sim-
plr hoc ignorat· Ille
at recta cãdẽ rectitu-
tem habz ignorãciaz
facti sev pietatis em
qui bñ scit adulte-
rium ee petit· igno-
rat tñ hoc adulte-
rium esse petit· puta
si de norte alia mlr
loco vxoris sue· se
poneret ad lectũ su-
um tũ q̃ putaret si-
ne fraude ipaz rece-
dens ee sua
Theologi vo ponũt
vnã distinctiõz trime-
brem Quia sedm
eos quedã ignorãa
affectata· puta cũ
quis affectat se igo-
rare· vt liberiꝰ z de-
lectabiliꝰ possit per-
care· nõ habẽdo re
morsũ conscientie·
Alia ẽ ignorãtia ne-
glecta· puta cũ qs
non affectat igno-
rare· at tñ ppr suã
mollitiẽ z pigritiaz
non fat tantũ qñtũ
posset et deberet ad
hoc q sciat illd quod
scire tenet· et hꝰ igo-
rantia applatur a iu-
ristis et classa z su-
pma· qz sic homẽs
trasit iacẽs supme
z bassius cũ trapri-
cẽ qñ cũ zelo ozpe
tendi z offerendi
sacrũ· sic laboza-
tes circa ductu igno-
rantia· mlr studiose
inquirit et pigre la-
borat ad sciendũ ea
que scire debet·
Tertia ẽ ignorãcia
immutabilis· puta cũ
aliqs nullis suis vi-
tiis pt hmõi igno-
rantiã pueme et p
hãc distinctiõm tri-
membrẽ· possũt subdi-
uidere qñlt membrũ
pdictaz duaz dctin-
ctionũ

et precedẽs motũm· tenetur ade primum maximum· Ter-
tius articulus Vtrũ fuit remediabile· nõ sedm Jmmo
contrã· Licet ex parte medici omne pñtm sit remediabile
non tñ ex parte infirmi· eodem pcti quoad hoc accipi dzt
ex parte peccatis· Differt at spũs racionat vnitꝰ carni et
sepatus a carne· nã ẽ spũs sepati stabilẽ· et mẽsurat
euo· ner intellectꝰ eius obũbrat fantasmatibꝰ· Sed esse
spũs coiuncti· in carne assidue mutatõm subiacet z mẽ-
surat tpe· et intellectꝰ eig apphendit tũ fantasmate· hinc
cõtingit q sedm electiõm sit et sedm naturã· spũs separatꝰ
vnita cta ide variatõi invariabilis ẽ· p manendo in eo ad
qđ se conuerterit· sive bonũ sit sive malũ· Spũs vo conuertꝰ
dñ z in carne variabilis ẽ· q tinue· ex quictõi carnis·
ideo pñtm angeli nõ fuit remediabile· sz pñtm hois fuit
et hãt xacõm tãgit damas· dñs q homo qz carne in-
duitꝰ ẽ· susceptibilis ẽ pne· angelꝰ vo nõ· qz carnẽ non
habet Contra Licet pñtm angeli carentis vbilitate sit
irremediabile· pñtm tñ ade fuit remediabile ex carnis mo-
uitõi· p̃z q no tabli· Cor· pm· Jn angelo nulla fuit
petitꝰ excusacõ· Cor· 2m Jn ada fuit aliq̃ petitꝰ excusatio
Cor· 3m· Licet angelꝰ penitẽ nõ potuit· ada tñ potuit
et penituit· Cor· q̃tũ· q̃lio ẽ ba· p̃z q pma et 2a q̃lom-
bus ad argutũ vndet· quo ad hoc fuit grauiꝰ· nõ sim-
plr· vt dctm ẽ in 4a ccrusion

Ir videtur diligenter investigandũ esse que fuerit origo z radix illius peccati &c

Jsta ẽ distinctio xxx huius scdi libri Jn q̃ magr p9
q̃s egit de tẽptacõi ex parte tẽptatis· agit de eade ex p
te tẽptati et tria facit nã primo iquirit quid dzt eorum
pertinendo appeticerit· 2o qs eoz grauiꝰ peccauerit· vir
aut mlr· 3· vtrũ consensꝰ quo peccauerit processerit· p̃mũ
facit a pncipio dist· vsq ibi Ex quo manifeste· Sedm ab ide
vsq ibi Solet etiã queri tertiũ vsq ad finẽ distinctionis
**vtrũ adam et eva in prima trãsgressione pce-
pti· equaliꝰ se habuerũt in modo peccandi**
et ar q sit· qz dicit aug9 Jmpazi sexu· sed pazi fastu· i
q̃tio ba· Jn oppm videt q vir magis peccauerit· qz in eo
gñe pcti plus peccat prelatꝰ q̃ subditꝰ· vir at erat pre-
latus mulieris· ẽ ẽ· Jte videt q mlr plus peccauerit
qz primi eig similiꝰ fuit peccto luciferi· qz appetiit ee deꝰ
ben· m· Eximo sic dñ scietes bonũ z malũ· i videt q
magis peccauerit· i q̃tio fla· Jn derisionẽ exiit tres arti-
culi **primus articulꝰ** Quod fuit primum pmotũ parentũ
pro quo nota sedm dionisiũ bonũ ẽ qz vna et tota cũ
sit ex gratuito oim debitaꝝ creaturaz· q̃libet vo ex multe
et pticularibꝰ defectibꝰ· vñ cũ in eode actu cõpleto· possit
esse multi pudores defectus diuersaz creaturaz· p̃nt et
in eode actu plura peccta incidẽ· vt in eo q̃ sponsa fratris
ex odio eig defloret· sit mẽdt stupru· adulteriũ· incestus
et odiũ Jnter deformitates at illa ẽ principalior z forma
lior cõpleꝰ speciẽ pcti que sumit a principali motiuo tã
qz a primo sive principali intento a voluntate peccantis· vñ i p̃
dicto peto odiũ fuit ẽ principale et cm hoc in peto primo
parentũ plures fuerũ deformitates· sc supbie· auaricie
gule z inobedientie· si qz premissio excellentie dñe filiis
dñis fuit principale motiũ· sedm dñm qz supbia fuit primi
pale et primũ pcti· sic hoc tangit aug9 qz pressit elatꝰ
quedã· primũ ergo pcti fuit in appetitu pprie excellentie
in rõe· quod pertinet ad supbiã· Ex qo cõsecutꝰ ẽ appetitꝰ
scientie boni in qua voluit excelle· quod pertinet ad

Nam ignorãcia iuris q̃s
vel affectata· vt negle-
cta vt immutabilis z si-
militer distinguit potest
de ignorãcia facti Nam
ille q̃ nõ sufficiẽter
rem nõ sua cognouit
vt hoc quod desiderauit
q̃ taliter euenerit· pu-
ta q̃ ignorat cognoscet
aliena· tale hmoi igno-
rantia ẽ affectata vel
nõ adhibuit talem dili-
gentiã· cõsiliã debuit
adhibe· et tale ignoza
tiã hmoi essi negleeta
vel totã diligentiã ad-
hibuit quã adhibere
debuit· et tale tal ig9
rantia immutabilis esse
censetur·
Jgnorãtia vt ẽ affecta-
ta pt ee gñe primum de
tali dz in ps9 Noluit
intelligere vt bñ ageret
et sequitur· Astitit oĩ
vie nõ bone malitiam
at nõ odiuit et de tali
ignorãte dt aplm· Cho-
rim· Qui ignorat ig9
rabit· Jsta nõ excusat
et si excusat ex vna pte
ex alia aggrauat
Jgnorãcia neglecta sibi
ẽ primum qz omittit ea
que facere tenet· ergo sal-
tẽ peccat pcto omissionis
et ista etiã nõ excusat
et si excusat aliqñ modo
non tñ ita excusat vt
semp̃ nõ igne nõ ar-
deat· sic dicit augus·
et magr in hac· Hꝰ em
nõ excusat a toto sed
a tanto hã pm qz plus
vel mig ẽ ibi de negli-
gentia· et materia est
pleꝰ vel mig periculosa
pm hr tlis ignorãtia
magis vel mig excusat
hoiem a pcto Jgno-
rantia at immutabilis
si ex precepti pcti igno
rantie nõ inducit· tale
nõ solũ excusat a toto
si a toto· si at ex cha-
ritate vt alio quouis
precepti pcto fuerit in-
ducta· tale etsi excusat
a toto· nũqm tñ excusat
a toto· ppr qd dicũt do-
ctores q̃ charitas ipz
Lotti de pitio inuesti
tũ filiabꝰ ipsorum·
nõ peniti ex quo fecit

generale auaritia ⁊ qua cõsecutus ē appetitu inordinatus lugni · per quod sciam acquireret / qđ ptinet ad gulā · Et qđ vltimo gsecutus est actus cõmessionis lugni vetiti / quod pertinet ad inobedientiā **Contra** Primorũ parentũ superbia fuit pīm petī inigui / Inobedientia aũ vltim cõplemẽtũ · pzt ex ñobili · Cor · pm / Primoz parentũ pmũ petm fuit superbia pzt · Quia oīa alia petā fiebāt propt amorē ppe excellentie / ideo a tali debz fieri denoīatio · Cor · 2m / Primoz parentũ petm secundũ / fuit auaritia · Cor · 3m primoz parentũ tertiũ petm fuit gula Cor qđ pmoz parentũ complementũ petī fuit inobedientia **Secundo arguitur** Quid vtrũq eorũ appetit · Nota sđm Innocen · duplex ē dei similitudo scz equalitatis et imitationis · Similitudo equalitatis dr / vt vtrũq in omnibus / vt pticipatę in aliquibus eius attributis · Primo nulla creatura pt appetere se assimilari suo creatori / qz nõ ē hoc intelligibile Secũdo mo concedit Pla qđ Lucifer appetit deo assimilari in pulcritudine pprie imo pans sup cetas creaturas primi vero parentes in plenitudine regendi et disponendi cetas sibi subditas creaturas / Sed nõ videt verisile qđ crediderit deo se equari / nec in toto nec in parte · Ideo alii dicit verius · Qđ appetit deo assimilari in similitudine imitationis et hoc dupliciter / q̃ primo ex nata ñe ipius appetentis · et appetere non est malum / si appetit eo mo et eo ordine et eo tpe / quo appetere debet Alia ē improportionata / que excellit ordinē nature · et hāc appetere malum est · Sic si quis appeteret eqlitatē diuinitatis xpi / Illis erat similitudo ponere illis sup creaturā factam / quā Lucifer appetit · Talis eciā fuit similitudo illis scientie boni ⁊ mali / quale dzt solus deus / quā hō appetit Sed differenter / Quia mlr credidit hoc fieri posse / et ideo appetit illud appetitu absoluto simplr Adā vo fieri hoc posse non omo credidit · Vñ nō appetit appetitu cōpleto ⁊ absoluto sed q̃ conditionato si fieri posset · vnde mins mesto appetitu appetit · q̃uis tñ nō credidit / experiri voluit **Contra** Yazentes pmi appetierũt similitudinē dei in scia illi boni et mali · pzt ex notabili · Cor · pm / Adam appetendo scientiam illm boni et mali / appetit similitudinē dei · Cor 2m sđm Aug̃m vtrũq similitudinē dei appetit · eua tñ intensius · Adam vo remissius hāc ambiuit **Tertio arguitur** q̃ sito Nota sđm Innocen · vnũ petm pt esse maius alio ẽpliciter Aut quo ad essentiā gñis / sic adulteriũ maius est fornicatione aut quo ad causam motiuā · sic fornicatio que fit ex maiori libidine mouente / maior est / aut quo ad circũstantiā aliquā aggrauantē / sic fornicatio sacerdotis maior ē fornicatione laici · Primo mō petm ade et eue eqle fuit / qz eiusdem gñis Secũdo mō petm eue maius fuit qz appetit esse sic deus credens id posse fieri Adam vo nō omo credidit id posse fieri · Voluit tñ mulieri condescendere · et ideo mins peccauit Tertio mō maius fuit petm ade · qz habuit aquas tribulationes aggrauatas / quas eua nō habuit / quia ergo principalis tendit ponderas in petm ē motiuum principale ad peccandū / ideo simplr mlr peccat / ꝑm quid autem vtrũq equale scz in genē petī · ꝑm quid tñ vir magis **Contra** Licet simplr mlr magis peccauerit / ꝑm quid tñ vir magis · et similiter eciā vtrũq equalr peccat pzt ex ñobili Cor · pmũ Ratione motiui principalis mlr peccauit magis · ergo simpliciter · 2m / Ratione doni et gradus adam peccauit magis sđm quid Cor · 3m / Adam et eua in prima transgressione precepti non equaliter se habuerunt in modo peccandi · Cor ad qđtũ questio est vera · pzt ex tertio corollario dictorum tertie · Ad argumentum vndet equalr peccauerit in gñe peccati scz superbia · et sic sđm quid · Si mlr peccauit magis simpliciter ratione motiui principalis ad peccandum &c.

Grauius peccat mlr quo ad peccati libidinē / qz impia voluntate deo filios esse voluit · et ardentius appetit · qz credidit se hoc obtinere posse / ꝑ vir grauius quo ad magnitudinem qz maioribus dotibus p̃ditus fuit Grauius eciā qđ ad corruptionem petm gsequitur Et hoc b · v · distinguit qz petm pt corrumpi duplr aut p causam et vt sic petm viri grauius fuit · qz fuit tā transfusionis peccati in posteros aut per occasionem / et petm mulieris fuit grauius qz fuit occasio corruptionis viri / et sic eciā corruptionis omnium aliorum et ita pt dici mlr corrupisse alios per occasionem · Similr tñ loquendo petm mulieris fuit grauius petō viri · qđ grauius et gdibus rebus spiritualibus petm essentialiter / sic et libido immunda ꝓba et perversa voluntas / ꝑ petm viri solum dr grauius qz qdibus rebus spiritualibus et corporalibus petrahit dñm magis punita est mlr / et si ad mensurandum desideriũ ma iorem pena habuisset

tho· de ar· deꝰ nō
pt facē ſpūalē creā
turā que nāliꝝ ōmo
ſit impetrabilis Quia
bōꝝ creatuꝝ nāliter
eſt mobilis et vtibilis
ergo nāliꝝ defectibilꝫ
et petrabilis· aūs ē
damaſc' li· j· tr'
gnā pz· q· de illud
cuiꝰ voluntas ē mo
bilis et vtibilis· hoꝝ
dereliqꝫ ſuis nāliꝫ
pt petrare· Itē ſcdm
aplm· j· thi· vi· So:
lus deꝰ hz immorta
litatē· qd' vtiq; verꝫ
ē nāle· Sit ergo deꝰ
non pt creaturā fa
cere que nāliꝫ ſit deꝰ
nō pt creaturā fa
cē ſpūale· qe ſit nāle
immortale· Cū igitur
mors ſpūalis creatu
re ſit pctm· ergo nul
lam creaturā ſpūa
lem pt deꝰ facē que
ſit nāliter impetrabilꝫ
pt tm facē p donū
grē nature ſupaddi
tum vtz in angelis
et bīs

Aliq; dicūt adā i ſo
pore fuiſſe tractu
et ad celeſtē curiaꝫ
perductū et q; rogo
uiſſet xpi mōrē nasꝫ
et de ipīg late' ecclie
formatōm· eo q; ſtulti
cuigilās ipſe trucidi
ſit· hoc nullo mō cē
pt tm dici q; ſic pre
cognot ſuū patricipa
tum Joſeph· nō tm
prognouit ſuā a fra
tribꝰ venditoꝝ· Sic
adam prognot natu
ram humānē in xpo cal
tarum· et paſſiōm
nō tm cognot ſuā p
uarietatē· nec cōfir
matōm cōfirmabꝫ
ſtare nō potuit· qꝝ
in ea pmāſurꝫ non
fuit· Casū bo ſtare
nō debuit· cuiꝰ za
cheus eadē ſunt ſic
de angelis

Dicūt doctores q; ſi
puer nutrizet' ſil
uis· qui veniret ad
annos diſcretōis deꝰ
inſtruet eū qd agere
du eſſet et quid non·
q; aliter ei pctm nō
imputaretur·

Tertia quezi ſolet cur deus hominem tē
ptari permiſerit que deapiēdū fore pre
ſciebat Iſta ē diſtinctō xxm Huiꝰ ſcdi libri In qua
magr poſtq; egit de tēptatōn pmoꝝ parentū q; pte tēptati
et temptatoꝝ· agit gñter de eade q; pte dei permittentis
et tria fuit Nam pmo mādzit· que deꝰ hoiem tēptari pmisit
Scdo de ſcientia qua bō illuſtratꝰ fuit Tertio an eadē homo
ſtatū futurū pſciuit· Pmū facit a pncipio diſtinctōis vſqꝫ
ibi et quidē ſcdm adam Scdm ab inde vſqꝫ ibi Si vo quezit·
Tertiū ab inde vſqꝫ ad finē diſtinctōis

Vtrū deus poterat hoiem facē per nām ſimplr
impetrablem Et ar' q; ſic· de cuā xpi cui a condicōne
nature datū eſt vt petrare nō poſſit· ergo ē illi naturale·
tza' q; omē qđ a condicōn nature dat' nāle ē· ygit' qđ
vera· In oppm ar' ſic ex cōditōn cū ſuo fine vltimo ſit
creatura impetrabilis· ex tūc em nō pt auerti a fine
Sed cōiūcto cū illo fine· cū exredat oēz nature facultatez
non pt meſſe creatue a nā· ergo ner impetrabilitas· igit'
qđ flā· In deciſion erūt tres articli P'mꝰ articlꝰ
de queſito P'o quo nota ſcdm Innoc· Impgle ē eidem
ſcdm idem meſſe duo oppta· ſcdm bo aliud et aliud nichil
impedit· ergo cū omi create voluntati· miſit poña petrādi
a natua· nō pt ei meſſe ipoña pctī a natua· ſed bn a grā
omīs quippe creatua hz eſſe et nichilo nāliꝝ· et a deo
pter qđ de ſe tendit in defectū· ner pt cōſeruari niſi adhe
voluntat igit' creata ex eo q; creata ē pt deficē· ex eo vero
q; voluntas eſt pt adhereze cauſe cōſeruati vt ab ea ſe
auertere· ergo pt deficē et nō deficē· Deficē aūt voluntate
hoc ē petrare· bn nāle de ſe hz poſſe petrare· ypt qđ per
natura nulli creature dare potuit nō poſſe petrare Corpo
Impgle ē hoiem per nām ſimplr eſſe impetrablez· pz
ex notabli Et 2ado quia impetrabilitas proueniat aut ex in
mutabilitate nature· et hoc ē nobliſſim et ſoli deo pprium
aut ex mōmutatōn nature· et ſic ē bōrum aut ex limita
tōn nature ad vnū ſic in brutis· illa em petrare nō pnt
eo q; ad vnū nāturaliter ſunt· homo aūt q; habet libertatem
arbitrij· et vtibilitate ad vtrūq;· ergo pt petrare· et im
poſſibile eſt ipm eſſe impetrablem· bn et nō poſſe petrare
in alia xpi· eo quo nō merat ſibi ner ex mā ner ex forma· qe
ſunt pncipia intrinſeca· nō erat ſibi a nā ſed a grā· qe eſt
extrinſeca adē· ygit' grā vera· Corpm pmū· hoc xpo fuit
impetrabilis per gram et nō per naturā· ē· zm· ſicut
imbecillitas ita et impetrabilitas pt homi cōferri dono
grē non nature· ē· zm potuit deꝰ cōferre nature nāli
bonitatē· ſed nō naturalē impetrabilitatē· Ad 2m q; natua
voluntatis creare nō repugnat bonitati nāli· repugnat
tm impetrabilitati naturali Scdus articlꝰ Scdo tm illa
creatura que nō pt petrare ſit melior· Nota ſcdm In
nocen· Non poſſe petrare in creatua tollit q; determi
natōne potentie ad vnū· Licet aūt determinata ad duplex eſſe
poteſt· vel ex nāturale nature vt in brutis· et hoc modo
melior ē natua que pt petrare eā que nō pt ſcdm dictum
vel ex dono grē· hoc nō melior eſt ſimplr nā que non
pt petrare ner frustrat' ſuo fine· tm tm ſuppon ſimb· ſ
q; nō perꝫ finaliꝫ· melior ē illa que pt petrare eā que nō
pt petrare· q; gloſius tenetur de ope ſtrenuo forti et
arduo vi· thimo· vi· nō tenabitur niſi q; legitime cer
tauerit Corpo Licet illa creatura ſit melior·

simplr̃que nō pt̃ peccare et dono grē · sēm quid tñ z mor/
dme ad maiq̃ mezitū · meliōz t illa que pt̃ peccare · ita tñ
q̃ nō peccet finaliṫ · pz̃t q̃ notabiliṫ et t de mēte augi de
Ciuiṫe dei · Coz · pm̃ Angeli sūt meliozes hominbq̃ absolute
et simplr̃ · Coz · zm · homēs liberē seruiētes deo · meliozes
sunt angelis nō absolute sed sēm quid · t · zm q̃ gloriosiq̃
est sēm quid acqr̃e tēnā per victoriā q̃ sine victoria
q̃ lag humana depēdet a posṽa resistēdi suadēti malū
et cōsistit in victoria et expugnacōne aduersarij Tertiq̃
articlq̃ Quāe primi parentes tẽptati et tande sūt prmissi
Nota sēm Innocen · prouidētia dīna nō tñ attendt bonū
partis · q̃ntūbonū totiq̃ vniu̇si · q̃ meliq̃ et dmiq̃ t bonū
gentis vnq̃ vt dicit phūs xi · metha · q̃ bonū vniq̃ homis
hmt t q̃ permittit aliq̃n malū fieri aliq̄d ptinēte · ppter
bonū vtē maiq̃ Quia ergo deq̃ puidebat maiq̃ bonū totiq̃
vniu̇sitatis prouētuz per pctū p̃moz parentū · Deo cōgrue
permisit eos tẽptari et tande Conclō Pōpt̃ bonū totiq̃
vniu̇si primi parentis tẽptari et tande cōgrue p dīnā puidētiā
sunt permissi · pz̃t q̃ notabli · et t de intentōne b̃ti augi
xiii de ciui · dei ad fīnē · lit franciscī de ayromē in flozilg
ciusdē et zacch · q̃ sic homēs post lapsū reſtituēt ad maiorē
grām / et pḡnōs reponūt ad maiorē glām · Coz · pm̃ / pugna
homis et dyaboli nō debuit impedīri · q̃ ordinabat magis
ad confusiōm dyabli · Coz · zm pugna diabli et homis meritō
non est impedita · q̃ ad victoriā homis magis fuit ordi/
nata · Coz · zm / In illa pugna spūali dyabli nō fuit fortior
homie / q̃ nō potuit nisi volente vincī · Coz · q̃tū ad eligibs
est saluādis q̃ adā t lapsq̃ · q̃ q̃ nō fuisset lapsq̃ et dico sal/
uādis / q̃ damnādis t peiūs · eo q̃ meliq̃ t nō esse q̃ male
esse in ꝑpetuū · vt dt aug · viii et xi · de ciuite dei · Coz · q̃tū
q̃d t vera · pz̃t q̃ gelon vna ad argumentū rendet . Nō ome
quod in condicōne nature dat . male t · si solū q̃d cāt q̃ prin/
pijs nature · impōna vo peccādi in aiā xpi nō cāt q̃ prin/
pijs nature sed gre · q̃ net q̃ ma nec q̃ forma q̃ sunt
pncipia intrinseca / sed q̃ gra q̃ t q̃dita aiē xpi

Hinc diligenter investigari oportet · quaz gratiā vel potentiā habuerit hō in casu

Jsta t distinctō primi huiq̃ scdi libri Jn q̃ mḡr phūs
egit de tẽptatōne primi hominis per quā cecidit · egit de po/
tentia sēm quā stare potuit · tuigdi t liberū arbitriuz ·
et tria facit nā primo ostendit q̃ primis parentibq̃ fuit datū
suffrīes adiutoriū ad stare in nocentie tentōm scdō subdit
q̃ illd adiutoriū fuit liberū arbitriū · insinuās ad quaz
ipm pertineat animē pozrem Tertio subiungit q̃ nos petam
scīmur quodāmō primoz parentū tẽptatōm · primū fuit a
principio distinctōis vsq̃ ibi Considādi t · Secm vsq̃ ibi Illd
q̃ non pretereūdū t Tertiū vo vsq̃ ad fīnē distinctōis
Vtrū primus habeat fieri in vtraq̃ parte anime
in sensualitate vel in racōne Et arg primo q̃ in
sensualitate nō possit esse primus · q̃ ome primū in volūte
est · ergo in racionali / nō ergo in sensualitate · ergo q̄tio
fīa · Q̃ eciā non in racōne ar sic racio sp̃ deperat ad optiā
lo ethicoz · si ergo vsat sp̃ ista optiā · nunq̃ cōsentit in
malū · ergo nunq̃ peccat · Oppm determinat mḡr in tra/
ctatu q̄tio va · Jn decisione erūt tres articuli Primus ar/
ticulus Quo in sensualitate t primus · Pro q̃ nō 2m Inno ·
Sensualitas in nob̃ pt̃ dupliciter cōsidāri / vno mō secm se
sic non t subiectiue primi · sed est gmis nobis z bruto · Alio

pe · de t · q̃ in hoc
sit liberū arbitriū
Habemq̃ signū z cau/
sam signi · q̃ non
daretur homi / cōsilia
precepta / monitiones / q̃
hortationes · leges / net
disciplina / et p̃mia pe
promittebat ei q̃ alit
aliqli si in eo nō esset
libertas arbitrij ad
faciendū et nō faciendū
volendū et nō volendū
causa · q̃ solq̃ homo
et nullum aliud ab aiam
hūt nisi corporeo or/
gano colligatā · ppt̃
q̃d manet liber ad in/
dicendū sic et sic / non
habet sup̃ se missū
ppt̃ q̃d dt aug̃ q̃ int̃
mente racionale nihil
tradit medium

Z · t · dt q̃ sic · ꝛc
brutis cognoscitiue
habet se intellectus et
racio / ita et ꝑte appe/
titiue voluntas et li q̃
q̃d vtriusq̃ dicis ele/
ctiua · Jntelligē cum ī
portat simplicē appre/
hensiōm rōis abstrin
tracdrinari do t de/
uenire in noticiā q̃
vno in aliud / et ita
de gulomba q̃e racio/
cinan̄ · Jta cū appe/
titiua / velle ꝑportat si/
plicē appetitū / libere
et eligere t q̃ discretū
pferre vnū alteri / z
ita sūt ambo eadem
potiā / ꝑ a diuersis
actibq̃ denominantur ·

tho · de ar · Libez arbitriū ē poīa ame · qz ea que sunt in aīa · vt sūt acty sev opacōes · vt sūt principia actuū sev opacōm · sed li · az · non ē acty sev opacō qz acty nō ē quid manēs · ignitus ē principiū opans in aīa ome ad qd ē principiū opatōis in aīa hor ē vel spēs vel habitus · vel passio vt poīa · sed libez az · nō pt dici spēs · cū nō sit similitudo rōnalis rei intelligibilis · nec habitus · qz ex frequentatōe actuū ḡnāt et actus ritur habitus · ij ethic sed li · ar · nō ē i nob pacty acquisitū · ſ est nob nāle innatū · ner passio qz passio spē dicta solū ē i pte sensitiā · li · vo arbitrū tinet ad rōnalitatē ē ide · ēale qd potentia voluntā · qz p se et principale ē libd tat ad ē poīa voluntua · voluntas ergo et li · ar · ē vna z eadē poīa · habēs aliud officiū · quoz racōnabile vnq dr simpli velle racōnabile vero alterius dr libeze eligere · Aliq tñ dicūt qd libez · nō ē vna poīa sed sūt dr duas potētias ſ racōnabilem et voluntatē · qz li · ar · dr racōnabile · put ei quet iudicare · ſ dr voluntatē · put ei qđ vult eligere libez · vñ li · ar · dr ſ libertum iudiciū sed dūm · qđ · vis azbitriū ḡnotat racōnabile tñ fōrālit z essēcialr dr solū voluntatē

d · t · 2q · in pūis mortalibz que cta ſpūm obiectū racōnis committūt · pt vacād superior peccāt venialr · sic ē motus infidelitatis ex mdeliberatōne venialis · sed cta pcta mortalia que cōmittūt cta obiecta inferioz potētiaz ·

a

in ordine ad racōnē · mortāle est racōnabile · sic pt in ea esse pūm · Nā pūm ē actus mordinatus mortalis actus vo mortalis non est · nisi zelatus ad voluntatē · que ē pmū pncipiū mortalis ad voluntatē vo aliqs actus pt cōpari dupliciter vno qz protendit ex imperio voluntatis · et in hoc voluntas habz plenū dominiuz sēcdo nō qz protendit nō ex eius imperio · sz ex pmissione qz pt illū impedire si vult · et in hoc nō hzt oīo plenū dominiū · et hūs ē motus sensualitatis · et ideo in eo pt esse pūm venale qđ ē pūm impfectum **Contra** In sensualitate nō pt esse pūm mortale · pt tñ esse pūm venale · pz̄ et nobis Coz · pm · In sensualitate sepius ē deordinatus debiti actus ad potentiā superiorē inyta nālem institutōne · et ex hoc sepius actus sensualitatis sepe iudicium racōnis satagit prevenire · cuius tñ ipius deberet expectare · Coz · 2m Sepius sensualitas nō in toto racōni subiicit · cui tñ de institutōne nāli subiici tenet · **Ad argumenta** 2 uo pūm ē in pte inferiori racōnis · nō sēcm In no · Duo sūt genera spūalia scz et corporalia Spiritualia aliqn cōtingit cta obiectum apprehensū sensualitate aliqn nō vñ in his aliqn peccat racō inferior sine sensualitate · vt ī tuositate frēne · aliqn mediante sensualitate · vt in odio felicitatis alienē · ideo corporalia sp sunt cta obiectum sensualitatis vñ in his nō peccat racō sine sensualitate sēcdo nō sēcm eundē Innocentiū loquitur ad racōnem inferiorē pūnet regere sensualitatē · ita ad superiorē pūnet racōnem regere inferiorez non sic sensualitas nō peccat sine cōsensu vt negligentia superioris · nam pūm racōnis superioris nō ē ad nisi qdā voluntas cōplacēs in eo qđ racō inferior apprehendit Illud ergo · ad ē in suo ḡne venale pūm · vt vbū otiosum · et tūc sive ratio superior consentit sive nō · nō ē nisi venale pūm · nisi ppter minimā libidinē · Aut de suo genere tendit ad mortale · illā aut cōplacentia surgente · aut racō superior ex negligentia pcepti dīni vt offense dei statim repmit · et tūc nō ē nisi venāle Aut nō statim repmit · aut ergo ex pcesse cōsentit · et tunc ē mortale · aut nō expsse sed negligit repmere · aut ergo manet talis cōplacentia pp sufficiētē deliberatōz et pleni advertentiā · et tūc ē mortale · aut ante et nō est mortale **Conclusio** In parte racōnis inferioris · nō pt esse pūm mortale sine superiori · pz̄ et notabili et racō · qz pūm mortale est metus a deo totalis auersio · alias nō mereretur peccatū sic puniri morte eterna · tāta ad totalis auersio nō ē nisi etiā superior pars depuaret · et a deo totalr auertētur · ī q rō vera · Coz · pmū Si delectatio offert · sed statim per superiorez racōnem reprimitur · veniale cōmittit · Et · 2m Si delectatio offertur · et expsse p superiorē racōnem consentit · mortale cōmittit · Et · 3m · Si delectatio offert · et pp sufficiētē deliberatōz et pleni advertentiā nō reprimit · mortale cōmittit **Tertio** Quo pūm ē in pte superiori racōnis Nō 2m Immorte · Quida dixerūt qđ sic in sensualitate nō pt esse pūm mortale · sī venāle tm · sic in superiori pte racōnis nō pt esse venāle sī mortale tm · sed hoc nō videt verū · Ideo dūm qđ id in quod mordinate racō superior movet · aut ē venāle ex ḡne actus et tūc peccat venialr · aut ē mortale ex ḡne actus · aut ergo cta obiectum qđ racō p se apprehendit vt in spūalibz et tunc aut movet ex surreptōne · et sic peccat venialr · Aut ex deliberato cōsensu et mortalr Aut cta obiectum · qđ racō non apprehendit p se · sic in pūis corporalibz · et tūc sp peccat mortalr · qz nō peccat nisi per deliberatū consensū **Corto** In parte superiori racōnis tūc pūm mortale committit · quando racō deliberato cōsensu in obiectum apprehensū inordinate movetur pz̄ ex nobis · Coz̄ pmū Si racio superior ī obiectum

b

non pt peccare nisi mortalr · qz in talibz racō nō hzt aliud motū nisi ex sensu deliberatō · eo qp ad ea sēcm se nō pertinet considerare corpis gravēdinem sed solū ex silentio de ipis

Plura venialia vt ipsum uterard non damnat sēcm se · nec facit mortale qz nō auferūt caritatē si stat cum ea tñ disponunt · qz ex frequenti uterard venialiū libido auget · Ferūoz caritate diminuitur · propitudo ad malum paratur · sic qp frequens pat contemptus

phi cōsidant de li-
bero arbitrio put t
principiū regulatiuū
mozi sed in dictamen
iuris naturalis / si theolo-
gi put t principiū opm
gratuitoz / put sic
habet aspectū ad gra-
tiā sine qua oīa opa
vana sunt / licz etiā lau-
dabilia videnť

pe · de t filia t raōne
liberi arbitrij in deo
alia in creaturis · Na-
li · ar · in deo dr ideo qz
in ipo t ptās voleī et
eligēdi quicqd vult ita
qz togi vt cohiberi nō
pt Et licet hoc liberū
arbitriū creature ha-
beat / tñ hoc pt flecti
ad vtrūq; oppz hoc
ppt hoc in creatura
est nobilius vt liberū
liberū arbitriū / qz
posse flecti nō dicat
nobilitatē modū nam
posse velle quicqd vult
et nō posse cohiberi t
ptās sed posse ad hoc
flecti pt ad illd / t de
flectibilitate / seu infir-
mitate / qđ et in an-
gelis et in bīs et mo-
mibus t p naturā
Sed qz ad oppm flecti
nō possūt · hoc t sup-
additū nature / in bonis
p donū gre / in mat p
habitū obstinatoz mis

Tho · de ar · Liberū
arbitriū qz ad actus
meritorios a nulla crea-
tura pt togi coactione
absoluta et sufficienti-
qz si per aliquid hoc
fieri posset / magne mor-
tis in tentatiōe sed hoc
nō / vt pz in sctis mar-
tiribus / q̄ multiplicia
mortē sustinuerūt toz
mēta / timobles pma
nentes in sua bona vo-
luntate / quāuis finis
oīm penaliū mors est
vltī iiii ethicoz Et ista t
mitened anselmi in
li · de li · ar · vbi vult qz
difficultas repugnāe pt
voluntate · si repugnāe
nequit inviti Et ibidē
ait qz tū voluntas vicit
nō aliena vi nāe pprie
sed sua

Idem vsus liberi arbi
trij bñ impedit Et nō
togit qz actū coactus
nō pt habere vsum

a

apprehensū mouet mo dmate susceptiue · q mittit prīm vena-
le · Coz · 2m / dū raōe superior in obiectū apprehensū mouet mo-
dmate delibatiue / q mittit prīm morale Coz · 3m / 2ñ ex gene
actus illd in qđ superior raōe mouet t venīale · tuit nō com-
mittit prīm morale / t · qz tū / qđ t ita · pz qz alibi trib q con-
clomb Ad argūentū rndet · prīm t in voluntate sic i cā-
vel impante vel obmittente · sed nō sic in subiecto

Am vero ad propositū accedamus scz ad libe
ri arbitrij tractatū ꝛc Ista t distinctio xxv-
huius scdi · In qua mgr pōit egit de libero arbitrio put
est in omibus in generali · agit de eo put t in ihūsdā in
speciali Et tria facit · Primo em ostendit ꝛespectū quoz sit
liberū arbitriū / et qz aliter sit in deo · aliter in homine · et aliter
in angelo Scdō quō dr̄iter ad bonū vt malū se habeat in
viatoribus Tertio qualit̄ ipm modo debilitatū sit qz peto · Prīm
facit a principio distinctiōis vsq; ibi hic qri pt Scdm ab inde
vsq; ibi Ex pdictis apparet Tertiū vo vsq; ad finē distinctiōis

Vtrū omnibus racionalibus naturis equaliter
convenīat liberū arbitriū voluntatis · Et ar qz
sit per bīm Bernhardū in lib de libo arbitrio dicentē li-
bertas voluntatis tā plena in bonis qz in mat · Sed i bonis
ordinatoz tā integra in creatura qz in creatore · sed in crea-
tore potencior · ergo eque liberū t in oibus / ergo qđo tā · In
oppm dicit hic aug⁹ Liberū erit liberū arbitriū · qđ nō pō-
terit consentire pcto · ergo nō t eqe liberū in oibus / liberius
cm t in angelis Et alibi scīs · ut[2] qđo ffā · In decisione
erunt tres articuli

Primus articulus de quesito pro quo
nota scdm Innocen · Libertas arbitrij pt dupliciter considerari
primo p oppatiōm a qua tertio a quo Et sic t eig libertas triplex
scz a necitate cogente / a culpa inclinante et a miseria impe-
lente Scdō ad tertiū ad que Et sic eig triplex t libtas scz
ad faciendū id qđ licet / id qđ libet / et id qđ expedit · Libtas
arbitrij compata ad tertiū ad quid / cepit magis z minꝰ
qz in qbus maior t facultas ad faciendū · id qđ licet vt sepe
dicit Compata vo ad tertiū a quo · quedā recipit magis
et minꝰ scz libertas acīnitat / que t a culpa et a miseria
Quedā vo nō scz libertas essenciat que t a coactiōe libera
a qua principue denoīat liberū arbitriū

Contra
Licet liberū arbitriū voluntatis quo ad essentialia oibus racionalibus
creaturis convenīat eqlr / quemit tñ eis meqlit in his que
insunt sibi acīnitalr · Coz · prīm · Liberū arbitriū prout dicit
excellentie dignitatē et excedendi potestatē seu facultatē · non
eque convenit oibus racionalibus creaturis · pz qz sic soli bti
sunt liberi · qz digniꝰ t liberū arbitriū in deo et in sctis qz
in creaturis et miseris Et · 2m · Liberū arbitriū put dr pra-
cōm seruitutis et miserie · nō eqe greet oibus racionalibus cre-
aturis · pz qz sic eciā soli bti sunt liberi · In hac eciā vita
vng t magis subiecta miserie z culpe et alt̄ mlg · Et · 3m
Licet bti in patria sint in bono confirmati ita qz male velle
nō pnt · tñ vere dr̄ libertatē arbitrij · ideo qz sine coactiōe
volunt bonū · et hoc t essenciale libero arbitrio · Coz · qđo
Licet in diabolo sit libertas liberi arbitrij quo ad naturā
nō tñ quo ad vsū racōis qz liberū arbitriū fuit ordinatuz
principalr ad bonū qđ quē non vult

Secundus articulus
Vtrum possit togi liberū arbitriū nō scdm Innocen · diuīsē t coactio
ne sufficiēs et absoluta / et insufficiēs sive ordinata · Prīma
nō pt togi liberū arbitriū scdm actū primū sive elicitū · licz
scdm actū exteriorē ab eo impatū Scdā pt togi eciam qđ

corrupta vel ī pedita
fantasia · sic dicitur
in frenetico / cuius
sermonem nō recipit
pt habere vsū liberi
arbitrij vsu racōis
ergo impedita fan-
tasia tollit vsum
liberi arbitrij / sed
posito hmōi vsu / tūc
pdictum implicat to-
tī voluntatē coactione
absoluta et sufficienti
certis actibus intrinseci
a libo arbitrio imedi-
ate elici In mediate
te eciā nō t expulsio
quis ibi sit impulsio

deo licet possit imu-
tare liberū arbitriū
tñ ipm nō pdicto nō
pt cogē nō propter
impotentiā se tenere
ex parte dei · sed ppter re-
pugnantiā se tenentis
ex parte effectus · qz nullus
agentis dicitur quod
repugnat effectui / si
absolute et sufficienter
cogat voluntatē sim
repugnat effectui ·
coactio t involuntariū
et pgnīs si voluntas co-
geret ad hoc qd velit
aliquid / tūc involun-
tariū esset voluntarium
et nolitū esset volitū
qđ implicat cōtradic-
tionē Licet ait deus
voluntē nō cogat / sic
tñ voluntatē immuta-
re gratiosius voluerit
ppter qđ dr pver · xxi ·
Cor regis in manu
dñi / quocūqz volue-
rit inclinabit illd ·
Et iste immutare pt fi-
ci 3o vno alliciendo
per data bona p miserias
vel oīa dando / sic nu-
trix monet puerum
ostendendo sibi pomum
dulce inducendo per data
mala pene q minada
pe · ab ultimo tate sic
infirmitēs cor ꝛc ·
Tertio voluntatē me-
lius disponendo / puta
per timorem expellendo et
gratiam infundendo ·

q̄ de de mō/bus legit q̄ coacti sunt q̄uc de corpib⁹ p̄f̄ q̄ nō cōpulsiōn. sed quadā mō uctiōn q̄ ma/luerūt xp̄o obedire q̄ sibi q̄uersari. vl̄ q̄ ad eū cōpulsi/ nō ad quē ad imā

Quatuor sūt vlnera illata per p̄cm̄ p̄ro quo sciendū sm̄ Be/dam in quadā omelia Quatuor sunt ponē anime. p̄ma. zelus in qua ē p̄udētia q̄dā volūtas in q̄ ē iustia/ Tertia reasciblis in qua ē fortitudo Quarta grepsciblis in q̄ est temperātia Et sēm illa mḡnitū ratō de stituit a suo ordine ad verū quē habuisse in statu innocētie. dz volūtas ignorāre/ q̄ sine labore cognoscit verū. Jnḡnitū volū/tas destituit a bono/ dz vlnꝰ malicie. Jn/gnitū reasciblis ab ar/duo dz vlnꝰ infirmi/tatis. Jnḡnitū grepsia a delectabili moderā/to per cētam zazimez dz vlnꝰ grepsie Et q̄ p̄ p̄cm̄ Jlzt potētia diminuit ad zelū iu/dicij/ q̄ acta ad aliud inclinat. sic distribuē quatuor vlnera sc̄z ignorātia/ malicia/ in/firmitas/ et grepsia.

dist xxvi

Grā gratificat nos deo/ vel p quā nos grati sumꝰ deo/ Q̄ ali/quid creatū in aiā p̄ sic. Oīs aīa nr̄e perfectio habituat vel est ep̄ mā opacōn vl̄ ex dei creatōn Sz grā gratifacit⁹ est quedā p̄fectio aīe sp̄ productā ex nr̄is opacōnib⁹/ ergo ozt q̄ sit aliquid creatuz in aīa. hec ēiā ē cui/dens ex dictis apl̄i/ nā q̄ grā p̄ficiat a/nimaz p̄z. q̄ dat esse ip̄l anime. Jux ill̄d. Chozim. xv. Grā dei sum id q̄ sum. et grā eiꝰ in me vacua nō fuit. & aūt nō sit ex nr̄is opib⁹ p eundē p̄z ad roma. xi. vbi aut si aūt ex opib⁹ iā non est gracia

ad artū p̄riū mctu mozt⁹ et h̄moi p̄ma p̄e dr̄ passio Secūda impulsio nō sēm vnū in aīa eiusd/ quedā possūt cogi/ vt apprehensiua. q̄ ponā apprehensiua patit⁹ de nūtate ab/ obiecto p̄ozdinato/ et motiue que sūt organis affixe Quedaz nō possūt cogi vt voluntas Contra Licet voluntas possit cogi insufficienter. et q̄dūmatim/ nō tn̄ p̄t cogi sufficienter et absolute. p̄z ex nō bn̄ Cor. p̄m/ Licet poya apprehensiua p̄t cogi ab obiecto/ nō tn̄ voluntas a volito Cor. xm. Licet poya motiua possit cogi ab organo affixo. nō tn̄ voluntas a nolito Cor. xm Jnstinctes dicit⁹ vinci a passionib⁹ nō p̄ repulsiā sed per vehemente impulsione Tertiq articlo vtz liberū arbitriū a deo possit cogi nō xm Jnno. Liberū arbi/triū p̄t dupl̄r intelligi/ aut manēte libertate. et hoc nō p̄t fieri. q̄ nō p̄nit simꝰ messe eidē oppia Aut nō manēte q̄ deg ei altum nam dare p̄t. et sic p̄t fieri Contra manēte libtate arbitrij/ arbitriū a creatoē liberz nō p̄t cogi p̄z q̄ nobli Cor. p̄m. Septua luce viii dns. cōpelle intrare. nō legit̄ p coactōm sufficiēte. sed p inducentem. Jerē. v. dns s̄ per tribulatōnb⁹ et h̄moi. Cor. xm. Septua Joh. vi dns Nemo venit ad me nisi p̄ meū q̄ misit me traxerit eu nō legit̄ cōpelledo. sed vehemēt inducēdo/ sic mutuꝰ puerū per pomū/ et pastoz ouē p viride zamū. Cor. xm Septua. prouer. xv. dns sic diuisiones aqz. ita cor re/gis in manu dei. quocūq; voluerit inclinabit illd/ legit⁹ nō de inclinatōn coactā sed imutatia. Cor. q̄tū/ q̄to est vera. p̄z ex gr̄ton p̄ma. tantū tn̄ distinguēda. sic ēiā distinguit illa p̄ma gr̄to Ad argumētū p̄z et dicit⁹ quid sit dicendū sz̄ et distinctōn eiusde gr̄uisionis p̄me

Et est grā operans et cooperans ꝛc

Jsta est distinctio xxvi huiꝰ scdi libri Jn qua mḡr posteq̄ egit de tēptatōn p quā hō cruditꝰ et de libero arbitrio per q̄d stare potuit Jncipit agere de grā per quā stare debuit Et tria facit Jnā p̄mo ponit quādā grē distinctōm Secūdo subdit ipsiꝰ grē expssionem Tertiō subiūgit partiū grē mutuā cōpactōm. p̄mū facit vsq; ibi Jtaq; bona voluntas Secūm vsq; ibi hic cōsidandū Tertiū vsq; ad finē distinctōis

vtrū ad bene volendū requirat aliq̄ grā creata libero arbitrio siue voluntati creatē distincta

Et ar̄ q̄ nō Quia dr̄ aug⁹ de Ciuite dei q̄ sic aīa ē vita corporis/ ita deꝰ ē vita aīe/ ergo sic ē grā per quā viuit anima/ vigit⁹ q̄tō fla Jn oppm ar̄ sit grā creata reformat a/ mina/ ergo ponit in ea nouā formā. deꝰ vo nō fit for/ma creatuē alicuiꝰ/ ergo grā nō ē deꝰ. igit⁹ ē quid/ creatū/ ergo q̄tō ita Jn derision est tres articli p̄cedentes vtrū grā ponat aliq̄d in gratificato p̄z q̄ nota ex Jnnocen. de nō grato gratū fieri. aut de grato magis gratū/ mutatōm aliquā imponat Aut ergo a p̄te gratificātis/ aut a p̄te gratificati. si nō gratificāte. q̄ mu/tatō nō tradit in deū/ sic enī vniformit se hz̄t ad omia/ ergo a p̄te gratificati. aut ergo aliq̄d ab ipo remouēdo. aut ēiā aliquid ponēdo Si solū remouēdo/ ergo illd̄ quod relinq̄tur. s. nā per se sufficit ad meritū et ad gloriam quod est hereticū Si aliquid ponēdo/ ergo grā aliquid ponit in gratificato/ hoc p̄t dici q̄ illd̄ sit relatō solū/ q̄ in ad aliq̄d p se et p̄mo nō ē motꝰ nec mutatꝰ Cōtra Grā ponit aliquid in gratificato. p̄z ex notabili Non nō solū remouet ab aīa p̄cm̄ si ēiā ponit in anima habitū glorificatiū. Cor. p̄m ad hoc q̄ de nō caro

q̄ muib⁹ grā sit q̄dā habitꝰ creatꝰ in aīa quo fozalē dō gratiꝰ sumꝰ/ et quo esse spi/rituale p̄mo cognitiōn nāli nullus p̄t resistendo malr̄ cogo/ tē se hē h̄moi/ hēnd et dico nāli cognitiōn q̄ p revelatōz dīam bn̄ p̄t alicui manifestari Dico ēiā habitualiter q̄ directiue bn̄ posꝰ sumꝰ de hoc pie opari/ Quia q̄uis recta notitia sit se esse in q̄ finē tum faciente/ ille sic̄t se esse dignū amore dei Sed ēcōtra q̄ dr̄ 2 ne sit homo vtrū amore vel odio dignꝰ sit/ si omia in futurū referuant/ incerta.

Loquendo largē grā p̄t dici virtꝰ. q̄ dē/ctiōb⁹ virtꝰ p̄nt p̄duc/ri grā nam grā ē q̄ habentem p̄ficit/ et op⁹ bonū reddit. Jh̄c grā ē bona q̄litas mētis Sed p̄e loquendo/ grā et vtꝰ realr̄ distinguit. q̄ sic se hz̄t esse spuale/ ad ope/rari spuale. sic se hz̄t p̄ncipiū essendi ad p̄n/cipiū operandi. si esse spuale. differt realr̄ ab operari spuali/ et ipa grā est p̄ncipiū essendi spuale Jux illd̄ apli Grā dei id sum q̄d sum. Et vtꝰ q̄ē ē virtus ac alia que cūq; vtꝰ informa/ta caritate. Et p̄ncipiū agendi spiāl̄r. vtꝰ enī ē vltimꝰ de p̄ncipia in ordi/ne ad obiectū ētia q̄d elicit⁹ actꝰ/ ergo grā p̄e loquendo differt a vi/tute

Item/ actꝰ q̄uis sub/ueniēs grē create sit distinctꝰ a grā subiecto vtute/ Quia p̄/priꝰ z̄ immediatiꝰ sub/uenit grē ē ipa essētia anime. subuenit aut vtutes sunt hē p̄ncipia vñ ēiā hē vtutes theo/logice fundant̄ sobrietas in potētijs. pudicitia/ caritas in voluntate. fides in intelligibili/ et spes in reasciblī vl̄ in vo/luntate. Aut tenet gradū virtutis reasciblis

Q̃muis gr̃a sit forma accidental. tñ in hoc q̃ret tñ forma substancialis, q̃ sic sbe scalis dat esse simplr et p̃mũ logndi de esse ñali, sic gr̃a dat esse simplr z p̃mũ logndo de esse supñali et ideo sic forma scalis nõ ẽ imediatũ pñcipiũ agẽdi actiõ ñali 3 ita ner gr̃a ẽ imediatum pñcipiũ agẽdi actiõe supñali, et p̃gñs gr̃a q̃ntũcũq; tangit virtutẽ a se realr differẽte, mediãte q̃ proxiũpit in supñaliz opationem

Sine gr̃a cooperante nihil valẽt meritorie ꝓbatio q̃ etsi opa bona imediate procedat a virtutibꝫ, tñ gr̃a ẽ p se cã tuiglzt opis meritorij pur oĩm virtutũ opa sunt ipi⁹ gr̃e impatie et ideo cãa gr̃a cooperans dr cooperans, sc ipi virtuti, nõ ad hoc q̃ opꝫ fiãt virtuosũ 3 meritoriũ. Ita q̃ gr̃a primo hoĩ tribuit quodda esse spuale, pgeca facit opa meritoriũ sev acceptabile deinde p ducit ad p̃miũ prout em dr p. det. Sic gmor dei ẽ vtis causa esse hoĩs tociusq; ita cãa vtis cã tociusq; bñ esse hoĩs, z sic non ab alio motꝫ deducit homẽz de nõ esse ad esse sic cãa deducit eũ de nõ esse gratũ ad esse gr̃tum a nullo alio motꝫ q̃ nõ pt esse in hoĩe vñ deo placeat, nisi id deꝫ in hoĩe efficiat ola em propt scipm opat² nõ motꝫ ab alio

Virtutibꝫ nemo male vtit². Vñ ẽ vt btꝫ dicit habitũ informãtem si tñ recipiat² p modũ obiecti, q̃ aliqs ea male vtit² vtpote q̃ de virtute superbit vel dugl in zgla Superbia ẽ qe bonis insidiat² vt peant

aliquis alicui fiat charus vel dilectus sev acceptꝫ. oportz mutacõm aliquã fieri in altero illoz. Raçõ q̃ si nulla fieret mutaçõ. Sp̃ esset modo se haberet ad invicem. ergo nõ plꝰ vnus alteri esset cauꝫ vna vice q̃m alia. C. zm. Ad hoc q̃ aliquis fiat charꝫ deo nõ fit ner fieri pt aliq̃ mutacio in deo Raçõ q̃ deus simplr ẽ imutabilis C. zm. ad hoc q̃ aliquis fiat de nõ gratꝫ gratꝫ deo. requit² mutaçõ in eo q̃ fit gratꝫ de nouo, nõ solũ removendo. sed eciã ponendo. Coz. q̃tũ ex solis ñalibꝫ hõ nõ sufficit habẽ zetam et bonam voluntatem. Raçõ q̃ nulla ẽ bona et zeta voluntas. nisi q̃ ẽ deo charꝫ et accepta. sed nulla voluntas hoĩs pgnꝫ creditur in petm ẽ deo charꝫ et accepta. q̃ solis ñalibꝫ. i³ zc

Sedꝫ articꝫ de quesito. nota scdm Innocen. Sic ad illuminacõm corporis exterioꝛ diꝛ lume requit² 3 lux efficiens in sole et lux formaliter in aere. sic ad illuminacõm mentis interioꝛ duplex lume requirit² 3 efficiens in sole. scz gr̃a increata. et formalis in mente. i. gr̃a creata. Gr̃a em p̃ficit naturã. gr̃a vo increata nõ pt coniungi nature. vt perfectio perfectibili. ita q̃ et gr̃a fiat vnũ ad faciẽdũ esse vnũ et opacõm vnã. **Corꝫ** Ad bene volendũ requit² alia gr̃a. libero arbitrio siue voluntati create tanq̃ instrumẽto. pzt et nõbis Coz. p̃m. Ad sufficienter exercitandũ arbitriũ voluntatis z ad recte volendũ nõ ẽ gr̃a gratis data, sed gratũ faciens. C. zm hmõi gr̃a ẽ fides informata caritate. C. zm. Liberum arbitriũ non sufficit q̃ se ad recte et bene volendũ ner aliqd opandũ. C. q̃tũ. pzt. liberũ arbitriũ requirit² gr̃a ipm p̃venies ad exitandũ et p̃ficiẽs bonã voluntatẽ. Coz. q̃ntũ libet voluntas de nã sua sit libera. tñ propt p̃fm. cui libertas. quo ad electionem boni et p̃secucõm electi, ita ẽ depssa. q̃ sine speali gr̃e admiculo, ner bñ velle, ner bonã voluntatẽ perficere pt. **Tercꝫ articꝫ** de dicta gr̃a operantis et cooperantis. Nota scdm Inno. Gr̃a actiua q̃druplex. Vno modo largissime pro oi dono gratis dato sic scdm Grego. diuidit² in puenientem, que ẽ donũ naturale, vt mitere et ingeniũ et hmõi, et subsequentẽ que ẽ donũ gr̃e sc̃i. Eodo modo magis stricte pro oĩm dono gratis dato superaddito nature. sic aliqs dr gr̃a puenies, gratis data, dispoñs li. ar. ad bonũ Ex gr̃a subsequens dr gr̃a gratum faciens li. ar. in bono Tercio modo magis stricte pro oĩm dono gratum faciente sic scdm augm gr̃a puenies nouit habitũ vie. sed gr̃a subsequens habitũ p̃fectionis Actiue actiuissime pro dono gr̃e gratum facientis que ẽ p̃ncipiũ merendi et sic scdm magrm Gr̃a puenies est que mouet et sanat liberũ arbitriũ a malo Subsequens vo que continuat ipm ad bonũ faciendũ. p̃ma dr operans, quia operat² in libero arbitrio Scda cooperans que cooperat cũ libero arbitrio **Corꝫ** Gr̃a operans differt a gr̃a cooperante nõ per essenciam sed per effectum. pzt ex notabili et hzt sic. sicut si diuidatur lux solis in luce reflectente z dyssoluente. Coz. p̃m. Non ogt gratia puniente sev operante esse alia et distincta a gr̃a cooperante. C. zm tale gr̃a gratum faciens dr operans vt meritum iustificatum. et cooperans. q̃ ut continet. conservat. et p̃fiat C. zm. Solꝰ deꝰ puniendo per gratiam primo operat². pgeca gr̃a cui li. ar. cooperat². Coz. Licet q̃ntũ ẽ ba. pzt ex geloñ ỹa Ad argumẽ rndet² Silihudo ẽ in effectu vivificandi, si nõ in modo, q̃ deꝰ vivificat solus effective. sed alia formalis. et ideo in vivificacõm corporis nõ requiritur alta forma media. sic ẽ in iustificatione anime, in q̃ requit² gr̃a que est dei similitudo. Vnde facit animam deiformem

Alia distinctio scdi²

Jr videndum ē quid sit virtus &c

Jsta ē distinctio xvij huius scdi libri Jn q̄ mgr pos-
egit de efficacia gr̄e libri arbitrij gñalr. agit de effi-
cacia virtutis specialr. et tria hor tria facit. Nā primo ostendit
de virtute. ostendēs q̄d certe capiat. Secdo agit de grā. oste-
dens q̄ sine ipa nemo ḡre mereat. Tertio repellit quaddam
sententiā, que nō recte tria virtutē opinat. Primū facit a pn̄o
distinctō vsq; ibi Cum ergo ex gra. Secdm ab inde vsq; ibi
Alij vo dicūt. Tertiū vo vsq; ad finē distinctō.

Virtū aliqs in vita pñti gram et glam de cō digno possit mereri Et arg. q̄ nō. ad Roma. viij.
Non sunt condigne passiones huius tpis ad futurā glam
Et Roma. vj. Gra dei vita etna. glo. ch̄aluit dicit
Gra dei vita etna. vt intelligeng deū ad vitā etnam
pro sua miseratiōne nos pduce, nō pro meritis. ergo
hūio Fla. Jn oppm arg. sic. Quod ex iustitia redditur. ex cō-
digno debet. corona etna ex iustitia redditur. 1. ad thi. iij.
De reliq̄ reposita ē mi corona iustitie. i. quo ex Jn defi-
sione exūt tres articli **Primg articlo** Si cōtingit sibi
mereri primā gram. pro quo nota secdm Jnnocē. Du-
plex ē meritū. est em meritū apparēs. qm nō ē me-
ritorium ex libalitate. tm datis q̄ meritoriū remuneratur
Et ē meritū verū. qm aliquid reuera meritorium ē p̄
mos cōtingit mereri primā gratiā. qz gra opantis hmoi
meriti nō ē principiū **Contra** Et si meritū mō p̄tatiuo
sed apparēti q̄s mereat sibi primā gratiā. meritū tm vero
nō pt mereri ipam. pz ex nōbli. Coz. pm deus dat varie
gram indigno. et sm deus dando gratiā. de indigno facit
dignū efficaciter. Coz. sm ffides mereat iustificatiōz nō
simplr et efficaciter. sz cōtrarietatem. q̄ ē de rō q̄ gratia
ad iustificatiōz. s. gra. prīa remissio. cōtrid. et motus libe-
ri arbitrij **Secdus articlo** Si cōtingit mereri augmen-
tū gr̄e. nō secdm Jnnocē. Sic culpe debet dūa pena. dna
cōmitās ex nā culpe. sic remoto q̄ctā alteza subsequi
infligenda a iudice sic bono opi debet dūa p̄mia. q̄ dna cō-
mitās. s. delectatio boni opis. aliud sequēs. s. remuneratio
dna. secdm hoc dūa erit ē meritū boni opis. dnū q̄ an
nexū. et gr̄a cōmitās. Et hoc nō metur q̄s augmētū gr̄e.
q̄ opa exeūt ab habitu. dispot ad eig augmētū. Alterius
q̄ consequēs. Et hoc nō ḡre q̄s nō metur gr̄e augmētus
nisi forte de cōgruo. nō aūt de cōdigno. **Contra** Qui habet
habēs gram nō meat augmētū upig gr̄e q̄sequit. mer.
tm cōcomitant. pz ex nōbli. C. primo. Non sequ. Jste ē
in gra. ergo augeat in ea. et sm Bn sequ. Jste ē in gra
ergo ē dispositus ad augmētū in ea. et sm. Dictū aug.
ad Bonifaciū Gra metur augeri. vt aucta mereat. et
perficiat. intelligit de augmēto et pfectione actūli per
fectionē et radicaliz, nō essentiali p̄ gr̄e additiōz **Ter-
tiq articlo** Si cōtingit mereri de cōdigno glam. Nota
secdm Jnnocen. Condignū importat eqlitatē dignitatis
Equalitas aūt hēt. pt duplr intelligi. vl equalitate pdere
sine qntitate, vl iustitie sine p̄portionis. primo nec meritū
eqle ē gle etne, nec de meritū pene secdo sic. Qui em pec
secuēzater offendit etnū, dignus ē apd ipm pena etna. q̄
persecuēzater seruit deo, dignus ē vita etna. Sic em hz
se hor meritū ad fructū mercedis, sic primū ad libera-
tem p̄miantis, qm seruis suis minora dare nō debet.

tionem. Et potentia
anime immediata ē
status subiectus q̄s es-
sentia, q̄ vtr potē
tia p̄ficit vt actus
subiectum et ea q̄ tuz
ea operatione eligit vt
agit. sic actus tui fo-
cus. Sic em nec al-
bedo disgregat nec
parietes, sz albū, vel
parietes albos. sic etiā
nec caritas p̄ se a-
mat deū, nec volū-
tas p̄ se. si voluntas
informata habitute
theologie posset rōnales im-
diget p̄ quos operet
q̄ ii etiā sint, et tales
sunt virtutes. nō aūt
rōnales q̄ agunt
ex merite nature.

Nihil hō pt mereri
sine gra, et gram
prīa q̄s primi nō
pt pactōne dat. b. t.
anima mō illud q̄ me-
retur et q̄d meretur
dz t̄ esse gratis, quia
nullo meret. nisi id
q̄d sm sua q̄dōnez
pt ei contingere. non
servo nō metur assu-
mi in hereditez filiz
licet mercede atripe
meret. Et q̄ gratia
q̄dam humane nature
creditur. q̄ ducit ad fi-
nem, quē nulla creā
tura pt q̄ se attingē
p̄ pt q̄d dicit apls
1. ad Thoz. ij. Et oculus
nō vidit deus deum gre
nullo sub merito tra-
dere pt illig q̄ē im
puris nālibus, nihil
omnig tm bona am do
nū gra facta. primo
sibi p̄ordinato non
curent, causat em
q̄dā abilitatē ad
gram, et secū ferunt
q̄dā honestatē. iō
cundit̄ē z pulcritu
dinē. Et aliq̄ creā p̄
actus mereri. vt
p̄alium multiplicatiōz
Quia inū gre bona
deus quē futura p̄mia
nō meret. sepe in
hac vita remunerat
vt nullum bonum faceret
irremuneratum

Tho. de ar. hō nō
ḡnē in gra. nō pt
mereri gram de con
digno, q̄ si hō cōsti-
tuty in puris nālibus
posset mereri de cō
digno gram gratum fa-
ciente. de q̄ loq̄mur
in pñti, cui per ttz
gram hō sufficienter

consecutive vitā eternā
que ē finis simplr su-
pnalis. tuc ē purus
nālibus. posset cōsequi
finē supnalem. et per
gnēs finis supnalis
nō esset supnalis. q̄d
est cōtradictio

Item illud cui causalr
ome meritū imitior
hoc mereri nō possuz
gra. Et hmoi. Juxta illud
Augi. Quid ē meritū
ante gram. cui omne
bonū meritū nrm
in nob nō faciat nisi
gra. Ergo tame sine
gra. pt mereri gratiā
de cōgruo. Quia con-
gruū esse videt. q̄
miseritors pz prodigū
et vagabundi filiū. qz
cui in regione lon-
ginqua vacanti se in-
volueti gmbg petoz
redeunti ad gremium
paternum domicilij cū
pietate suscipiat. et
errata voleti corrigi
gram largiatur. Quod
ipe deus ē miserors pz.
Juxta illud apli. Inducti
deus et pz dñi nri ihū
xpi. pz miseritordiaz
et deus totiq̄ cōsolationis
qui cōsolat nos in om
tribulatione nra. Preter
vero q̄ nimis ad vite sue
correctionem facit totum
quod in se ē, assimilat pdicto
filio prodigo dicti in
etrio migra et vadaz
ad patrem meum et dicā
ei. pr̄ peccavi in celū
et coram te, ita nō sum
digne vocari filius tuus
fac me sicut unū de mer-
cenarijs tuis. Deus si
faceret totum quod in se
etiā si pagano existenti
deus nūq̄ dimitteret. qm
veritate sue fidei fidē
pandit et infundet gratiā
pulsanti. quod apparuit
de Cornelio dicitur x.
ad quē deus misericorditer
misit apm petrum

Tho. de ar. Considerato
merito hoc. vt a nobe
ē. sic nullus purus homo
meret vitā etnā de
digno. quod dr ad rō. ad
vim. Nō sunt condigne
passiones huius seculi
ad futuram glam que
revelabitur in nobe

Contra et si quis non possit mereri gliam de condigno condignitate ponderis seu quitatis. pt tñ mereri gdignitate iustitie seu gpozdmis. pzt et notabli et ē de mente beati thome 1a 2e questione vltima ar. iij Cor. pm Scriptura roma. viij. dñs ñr sūt condigne passiones huius tpis ad futurā gliam / mtr de condignitate podezis seu quitatis et 2m Scriptura. 1. thimo. ij Loquies de cona iustitie. innuit gdignitate iustitie seu gpozdmis. C. 3m Sic quis p opa vitae mezetur de condigno etnā penā. sic p opa gre vitā etnā intelligēdo sp de gdignitate iustitie siue gpozdmis. nō podezis siue quitatis. C. qtuō / qtio ē distinguenda sēz pma et tercia gclusione Ad argumeta vndetur dictus Augr de condignitate podezis nō iustitie Ad scdm dicit q datur nō pro suis meritis solū / sī et eis gra pmū

D vero intrauisse et intinctant

Ista ē distinctio xxviij huius scdi libri In qua mgr ostensa efficacia gre in libero arbitrio. hic agit de sufficienti liberi arbitrii sine gra et tria facit. Nā primo exprimit pelagianoz errorē Scdo subdit eozū obiectiones et obiectoz nū solutiones Tercio subiungit veritatis assertionem. Pmū facit vsq ibi 2o aut dicit Scdm vsq ibi. Illud etiā diligenter Tercium ꝓsequit vsq ad finē distinctionis

Dtrū homo absq gra pcz liberū arbitrium possit quodlt ptm vitale. et dma precepta adimplere et ar. q sic. Voluntas sp ē libera. ergo nulla necessitate cogit ad peccandū. ignt qlio ba. In oppm videt esse mgr supra dist. xxviij. Q. aut gratia libez arbitrio nō pt nō peccare. etiā damnabit. ergo nō pt sp homo sine gra ptm vitale. ergo qlio fla. In decisione ēt tres articli **Primus articulus** de questo. Nō scdm Innocen. triplex est status liberi arbitrii. Primus innocentie in quo fuit integrum. Scdus culpe et pene mortale in quo seruituti et subiectum. Tercius gre in quo a pena seruituti et liberatus In primo statu poterat ho tā mozle qz veniale vitare. In tercio pt vitare omne mozle. pt etiā omne veniale in patriam / nō aut in vita. In scdo ptm veniale nō pt in vita / mozle vo pt vitare gmittendo si nō cōmittit **Contra.** Et si ho in statu innocentie absq gra gratum facere poterat de ptm vitale / in statu tñ nature corrupte nō poterit hoc facere. pzt et ñobis. qz nō pt vitare ptm gmissum q est iam ligatus. C. 3m In statu innocentie poterat ho omne ptm vitare. nedū mozle. vm etiā veniale. C. 2m In statu culpe nondū ho pt subsistere qn tendat in aliud ptm mozle Ratio qz ptm. qd pma nō diluit. mox suo pondere trahit in aliud vt dicit Gregorius. C. 3m In statu gre nō pt ho vitare in vita ptm veniale **Scdo articulo** vtrum possit se ad gram iustificantem sufficienter disponere. Nō scdm Innocen. Dicit ē dispō ad gram / remota et ꝓpinqua remota ē pcz qdlt opa de gne bonoz. Propinqua ē p appetitū seu desiderium siue cōsensum gre. In prima dispone pt se ho p se disponit ad gram In scda se ho nō pt pcz se disponere ad gram sine gra gratis data. Ratio qz gra gratum faciens ē sup facultate nature z cognitez ergo ad eius cognitionem requirit aqua insperata supadducta nature ergo requirit fides ad eius desiderium. qz omne desiderium surgit ex aliqua cognitione vt dicit Bernar. de libero arbitrio Conatus liberi arbitrii ad bona rassi sunt si a gra nō adiuuat. et nulli prosunt si nō excitant excitat ergo gra libez arbitrium cū sanat conatum

Ite. nō magis pt creatura qz suus operibus sui creatoris gstitui debitore. qz seruus natus sui dñi naliz sp seruus nullo suo opere pt suum dñm qz gdigne sui debitore gstituere. ergo nec creatura creatorem. Quibus at meritis istum vt a nob ē absolute loquendo nō sit condigna vite etne / tñ vt gra spūssti informatus / et principaliter operante ipso. z nob tot pambos / cōgruum ē. sic tamen qn data regula vite / zelus tui de iustitia et debito digne nob reddit vita etna. qz qnus scelus vt seruus. nō possit dñm suum facti debitore qz iustitia tñ seruus factus liber. pt de gdigno mereri apd dñm. Ps homo informatus gra dei est constitutus in spuali libertate / qz vbi spūs dei ibi libertas. vj ad Thorin iij et Joh. viij Si filius vos liberauerit vere liberi eritis

B. t. Potest cōmittere vitale ho nō potest sine gra. qz nō pt se a ptō ptcrito et creatu culpe absolue nisi p gratiā liberet. et in hoc erat pelagius q credidit homo sine gra meritis ꝓcedentibus a ptō absolui. Potest at quodlibet quantuscūq sit ptm etiā sine gra vitare potest. Nisi tm qz gratiam dicit velle diuina voluntas p qua oīa bona causantur et mala repelluntur

dist. xxiv.
Dicat eluidatius
Adam septe hozie
fuit in paradiso. z in
terim raptꝰ fuit. se
creta vidit. et pluꝛ
bꝰficia recepit. et
nō ē credibile q̄ gr̄e
dei nō cōsensisset.
imo q̄ sensit. z habu
it. cuiꝰ deꝰ pūcto ē
illā dare. Gz d. q.
tuē pūm hō minꝰ
esset grauꝰ q̄ pūm
angelꝰ. cuiꝰ ante
lapsū fuit q̄dāmꝰ
melioꝛ. q̄ habuit
gram. ille nō. Dicit
p. t. z. pona nālis
sic se hꝫt ad gram
q̄ p̄a subministrat
sam actꝰ sz gratia
hꝫet efficaciā merē
di. mꝰ maio mādo actū
et ita maioꝛ ē pfe
cōmis forā actꝰ q̄
ex⁹ sba Gz ex hoc
maioꝛ ē defectꝰ i sba
actꝰ q̄ defuit i pria
forma. q̄uis ergo
ponat hō gratiā ha
buisse et in hoc an
gelo supioꝛē fuisse
tū q̄. hō debuerit
fuit in pona nālꝭ
et ideo defectꝰ pone
nālis. magꝭ erat sat
pūm hoīs. pꝫ q̄d
ming q̄z pūm angeli inuenit. Si ille

Her. de li. ar. Gr̄a
nō datꝭ invito. vel
negligenti. si voleti
et consentienti

z. v. vt hō deo essi
acceptꝰ sit q̄ reputa
retur dignꝰ etna
beatitudine. indiguit
grā ḡ tūfactē hō
q̄ tuē solū deo ac
ceptat cōnale tre
atuā. tū eā q̄ secuat
in teplū. ado ptat
in filiū. assumit in
guiḡ. ita q̄ fiat
eam sctam sibi silꝭ
et deiformē. et tm
eā decoꝛat. vt in
dei ymōne essi apta
hoīem ē omino su
pza nāle q̄ plemētū
dīe creatuē. hr ar
o. gratuitū. et
de⁹ trensio. et libe
ralitaꝭ dīne. vꝭ
q̄ deꝰ imēsq̄ velut
habitue in aīa vt
in teplo q̄ velut sez
vm reputaē p filio
z q̄uis sustinē
in cōiugio. pene
ra nullꝰ dubitat hr
esse gr̄e. tū etiam
a

Concio etsi per ome opus bonū possit se homo ad graz
recipere gratie dispositiōm remota. dispōn tñ propinqua
per appetitū et cōsensū nō pt se disponē absq; gr̄a gratis
data pzt ex ñobili. &. pm. hō ñalit appetēs graz nō suf
ficienter dispōit se ad ipam. &. zm hō sup facultatē ne
appetēs gram. sufficiēter se dispōit ad ipam. &. zm dete
stari malū inq̄ntū ñam ledit gratiam sufficiēte in hoīe
non arguit sed inq̄ntū deū offendit. **Tertiꝰ articulus**
vtrū absq; gr̄a possit p̄cepta implere hō scdm Jnnocen.
implere mādata ecclie dupliciter. Uno scdm sctam mada
torū faciendo ipa opa. Aut scdm intentiōm mādātis. qe est
hominē inducē ad vtutes. et ad vitā etnā. Primo possit
mādata ipleri p gr̄as gratis datas. Secūdo nō possit sine gr̄a
gratū faciente. **Concio** etsi absq; gr̄a gratū faciente
possit quis mādata dei scdm sctam ipleze. nō tñ q̄ntū ad
intentiōm mādātis pt hoc fieri. pzt. et nobis. &oz. Primꝰ
pt quis sabbatizare. parentes honorare. pximū diligere
et absq; gr̄a ḡ tum faciēte. pꝫt. q̄ hoc pt fieri absq; tali
tate. &. zm absq; caritate nō pt quis dīna p̄cepta adimple
pzt. q̄ finis p̄cepti ē caritas. de rōne pueꝰ. de constitutiua
bona et fide nō ficta. j. thimo. j. &oz. zm. Qui ruput vitā
etnam hr̄e. studeat mādata dei in caritate implere. pzt
q̄ alīs nō esset mādatoꝛ implend salutifeꝛ. i. ad &. q̄tū
Questio ē distinguenda scdm intentiōm q̄tuoꝛ. i. et z. Ad
arḡtū rndet. Licet voluntas añ primū sit libera. si tum
peccat. nō pt primū cōtractū vitare. sine gr̄a iustificante

Ost hec considerandum est. Jsta q̄ distinctio
xxv huiꝰ scdi libri Jn qua mḡr ostensa insufficientia
libeꝛi arbitꝛij sine gr̄a in oīb; q̄ntū agit de eiusde
insufficientia in primis parentibꝰ speciē et tria fuit ham
primo agit de gr̄a quā adā in statu innocentie habuit. Scdo
de pena primi peccati quā padisū amisit. Tertio inquirit an etiā
de ligno vite in statu illo comedit. Primū facit a principio
distinctionis vsq; ibi. Jn illis q̄ primi &. scdm vsq; ibi. pt
autē quezi tertiū vsq; ad finē distinctiōis.

Vtrū adam in statu innocentie fuerit i gr̄a
et maiori merendi efficacia et ar. q̄ nō. quia
qui habet gram pt proficere. adam in illo statu nō habe
bat vñ possit proficere. vt dicit. &. sup dist. xxvi. si nō ha
bebat gram. ergo quia fla Jn oppm. et parabola Luc. x. in q̄
refert spoliatꝰ gratuitꝰ. igit habuit gram. ergo questio
vera. Jn decisione erunt tres articuli. **Primꝰ articulus**
de quesito pro q̄ nō scdm Jnnocen. et scdm magrm hic
xxvi dist. duplex legit opinio antiquoꝛ de hac mā. Prima
q̄ hō in statu innocentie gr̄a ḡ tū faciēte caruit. Scda q̄ hō
in illo statu nedū gram ḡ tis datā. vm etiā gram ḡ tum
faciēte habuit. Sed nō actu cōuersiōis sue voluntatis ad
deū gram accepit et facē q̄z gr̄a tū sit in aīa tāq; i sub
iecto voluntas nō ñalis. voluntatē dispōn. y tōsensū recēpit
et q̄z lucifer hāc nō habuit. ideo gram nō accepit. **Co**
clo Adam in statu innocentie tū in primo actu gñalis sue
voluntatis ad deū. se cōuertit. gram ḡ tūfaciēte accepit. per
quā nō solū malo resistere. vm etiā in bono proficere potuit
pzt ex nobis. &oz. pm. Si adā in gr̄a gratūfaciēte non
fuisset. deꝰ vpm nō dilexisset. nec adā deo placuisset.
pzt. Sapiē vñ hominē diligit deꝰ nisi q̄tē sapiā ḡtuitā
sapia aīe ē donū dei superadditū. Scdm. adā in statu inno
centie potuit malo resistere &oz. zm. adā in statu inno
centie potuit in bono proficere. Ctrū. adā in statu innocē
tie habuit gram operante. nō ad sanandū voluntatē. sz ad
ipam preparandam sic vt esset deo acceptus. &oz. q̄ntū

b
in tali acceptiōne
recepit sublimatio
vltra statū nature
et ita fuit dignꝰ erat tū
adā type in notētie
et am petit

Homo aliq̄s peccauit
habuit gram gratis
datam. nō solū q̄ntū
ad nāles pfectiōnes q̄
sibi a deo pfectissime
fuerit collate sine suis
meritis. et pḡnis to
talē gr̄is. sed etiā hū
it gram gratis datā
q̄ntū ad donū gratuī
tū supnale. s. ōrigina
lem iustitiā. q̄ potuit
imōlatez sp viuē. et
imactatꝰ corpaliē et
spūaliē ipetue pmanē
et istud decuit diuīna
bonitatē. q̄ alīs homo
prius sustinuisset pōnā
q̄ cōmisisset culpam.
nō habuit tū gram ḡ
tum faciētē. q̄ si ha
buisset illem gratiam
tūc potuisset pficere. et
nō solū stare. q̄uis ḡm
per magrm in lra et
per hugonē li. j. de sa
cramētis pte vi. cxxiii

Adam in statu innocentie habuit gram cooperate .s. ad
merendū btitudinē. alias em nō esset digno btitudine
cor. vi. Adā in statu innocentie habuit qo posset
stare, sed nō habuit qo posset pdē mouē sine auxilio
gre opantis et coopantis Et zacō. Sedm sētm thome
qz tm solū deo acceptat tacionale creatura, tm ea q̄ secrat
in templū, adoptat in filiū, assumit i cōiugiū, ita q̄
facit ea setam sibi silem et deiformē. Secdus articlus
dtz maior gra fuisset homis in statu innocentie q̄ in
statu culpe. Nō zm Jnnocē. donoz gre, Quedā da
tur ad pfectom absolutū hois in scipo, vt ytū faciens
Quedā vo ad vtilitate in alterū, ypter defectus alienos
supplendos, vt aqua dona gratis data, sic gnā linguar
opacō miracloz, et hmōi dona. vnde q̄ dant ypr supple
cōne defectuū alienoz. nō esset. qz defectj nō essent.
Illa vo que dant ypter pfectom gram dupr q̄dā
possūt, aut sedm essenciā, aut sedm efficaciā. Sedm es
sentiā dicit qdā qz esset maioza dona ypr nam melius
dispositū, gnaliter tollendo statū statui, specialr tm qo ad
psonas aliquas maioza s. nob dona. Alij sensert qz
equalia essent, qz sedm essentiā gre sme suzat gloria,
esset at eēlis gloria gnaliter. ezimo em eēles angel. tue
aut nec maiozes essem, qz nā humana nō e nobliōz q̄
angelica, nec minozes, qz nō esset ignobliōz instituta
q̄ destituta nā eozū esset. ergo eēlis gla et gracia.
Sedm vero efficaciā distinguedū e, qz effectus gratie
duplex e. Quida in bonū. et hic maior esset tue. qz vo
luntas magis esset pzopta Et sic fructuos et fructuos
mouet in deū, alig q̄ malū, Et hoc nō maior e. quia
tue nō esset culpa nec pena. Contra Etsi eēlis fuisset
gra oīm hoīm in statu innocentie qo ad essenciā. maior
tm nō est quo ad efficaciā in resistendo malo. nō aut
in pzosequendo bono. pzt qz nō tli cor. pm. Si ho nō pec
casset, equales oīb in gra fuisset. et zm. Jn statu
innocentie ygra fuisset aucta, qz voluntas boni facilius fu
isset prosecuta. et zm Jn statu lapso aucta e gra q̄
mali resistencia. Tertius articulus dtz maior fuisset
merendi efficacia. Nō sedm Jnnocen. diū e meritum
sic diū pmiū s. essenciale z accnale. Essenciale altendit
penes caritate opis s. caritatē pt gram. vt meritū et
pmiū aureē. Accidentale attendit penes gen et circūsta
cias opezis, vt meritū et pmiū aureole. bginū. martiz
et doctoz. pmiū fuisset equale, qz gra fuisset eēlis tm
tm nō fuisset qz hmōi circūstancie nō fuisset. ideo nullo
esset hmōi meritū. Contra Etsi eēlis fuisset efficacia
merendi qo ad pmiū essenciale, nō in quo ad accidentale
pzt qz notabili. et. pmū. Licet tue maior esset efficacia
merendi quo ad effectū, mo tm maior e qo ad tonatuz.
et. zm. Propter impulsū ad vicia. auget hoīm in resiste
do merendi efficaciā. et. zm propter difficultatē circa vtue
q̄rendū, auget hoīm merendi pmiū. et. qrtū, quo ē tm
pzt qz prima et vltima gradū. tantū tm quoad sedz pte
distinguenda sic distinguit gelo mr. ad argumenta rndetur
Adam nō potuit proficere in primo statu creande, an actu
voluntarie rnuerssionis ad deū

N superiozibus insinuatū est ꝛc Jsta
e distinctio xxx huius scdi libri Jn q̄ magr pcipit
esse de peccato primoz parentū qo psona contrahebat
naturam. Jncipit agere de peccato puulorū, qo natura cor
rupit psonā et tria facit. Nam primo ostendit esse
tale peccm in gnē. Secdo manifestat ipm in spē. tertio

dist. xxx

cho. ar. primi originale gre loquendo pt
dici culpa, aliter tm
in ipō adā, et aliter in
ceteris hoībus nā in
adā gre fuit culpa
psonal, qz pō nali
suo actu et gra volū
tate fuit pcreatum
sed in alijs suis po
steris fuit et e culpa
nālis, eo q̄ nā pdā
in posteros trāsfuden
da, i ipō adā culpa a
bilis effecta cū hmōi
culpa ad posteros de
riuet, sicut em ad
ipm primū et quodā mō
modo opō in adā et
in nob nā q̄ adam
in actu pō et sua vo
luntate peccat, ō pmo
fuit infecta psona,
et p infectom psone
fuit infecta nā, sed
in nob pmo e infecta
nā ab infecta psona
ipō adē p seminalem
propagationem trāsfusa.
et pēns psona rghtr
ned in tali nā infecta
instituta, dz esse cul
pabilē z maculata

Si nullū esset peccm
originale, nō esset
necē puulos baptizare
aug. xiij. de ciuite
dei ca. xiij. Adam
spōde depuauit gre
tuit filios depua
tos.

Filij quo ad ea q̄
ꝑtinent sibi sicut se
gsidēo liz nō pozti
mētate pcis. tm gn
tū ad ea q̄ ad ipm
derivant mediate
pcē. Si em pē ypter
sua imētate priuat
aliq̄ iure hereditario
aut feudali, qd ad
filios mediate pcē
debebat duazi. p
uato pcē qō filij de
iure sui. puati. Si ir
q̄ adā sē ratiōn sui
debiti perdit originā
lem iustitiā, qua sic
a deo acceptī. q̄ pe
ipm tal iustitia in
posteros debebat
trāsfudi, ideo de iure
de posteri ca sūt p
uati et q̄ peccm ori
ginale nō e ad ōia
carentia originat iu
stitie cui debuit ha
bendi ea, ideo de
posteri sedm legem
gnem, q̄ seminalē
descendūt de adam
nascūt, dz cū peccō ori
ginali. o—q

o b Quod licet in carne non sit formaliter culpabile in ea tamen actualiter ca-
so eam illa infecta et polluta et immundo se-
mine ex libidine con-
cepta et illig gdiderit
q sic infecit animā
que sic infundit q-
vnes sensibiles et pbys
illig carni fidelit
no obediunt plene vi-
tijs huiusmodi q-
tibi exclusio originalis
iustitie / ex qua vi-
res inferiores plene
et perfecte obediebant
superioribus / et p applin
in tali aīa erit origi-
nalis malicia & se-
quentes mouis ex his que
insunt a natiuitate aliq
no sit imputabile vt
in se gsideatur / sed vt
gsideatur i ecclie ad
imiam pcem p quam
demeritus xpe pauper
natus & hereditate
puatus / ipsum & in
rependit

Sic magis p quam
committit homicidium
in se gsidata non est
culpabilis eo q motus
sui non fuit pfecte a
se ex sed ad ipsum
alium / s ipse voluntate
vt in & pars hominis
q voluntarie gmisit ho-
micidium. sic vere de
culpabilis / et a iusto
iudice punit & mu-
tilat / sic quis aliq
singularis homo & se
psonalr gsideatur non
sit culpabilis. vt in
naturā excepta ab eo
q ea deputat / & ea
sua voluntate voluta-
rie mactat. sic aliq
homo & aquo volu-
tarie culpabilis

Cyrepto filio ysmis
et ysme yemitiere
de alijs oibus hominibus
recordit tenet ab oī-
bus hactenus doctoribus
q gincipiat in peccato o-
riginali

Sic adā accepit a
deo originale instituā
no solū vt in se esset
philosophis psona. sed
etiā vt esset principium
totius / sic p debita ori-
ginali iustitiā / no so-
lū adā instituit in
se tali tuitia vt esset
singularis psona / sed
etiā vt esset principium
oīm posteroz. Si aliq

respondet questioni et diuis Origmate. primū fuit q
philosophis distinctionis vsq ibi Quod diligenter inuestigan-
est secūm vsq ibi Ad hoc aūt Tertium vsq ad fi. dist.

**Vtrū corruptio tam mētis q corpis in-
fluxit sit humano generi ex prima trāsgres-
sione primi parentis** Et ar q no Ezechi. xviii
filius no portabit iniquitate patris. nec pr iniquitate filij
ergo ppr iniquitate patris no venit iniustus i filios. igr
quod fla. In oppm ar sic. Nullus moriendi & influxit
toti humano generi. ppr primū pme trāsgressionis ad
roma. v. Sic per vnū hominem peccm intrauit in mdm. et
per peccm mors. et in oēs omēs homines mors pertransiit. ergr
quod ba

nō Juxta b'ag mgr'i
Greg' humanū nō
solū pēnalr / sī etiā
culpable ē infectū
p primū primoz parētū
vōl dī b'. t. Q primū ori
ginale nō trad'uit p
traductōm sui subiti
qđ ē aīa zacō nat sī
p trductōm semīs. qđ
semē licet nō habeat
in se infectōm i actu
hzt tn in vtute vnde
q'uis ī hōīe lepros
semie nō ē lepr'o. tn
qz leproso gnāt lepro
sum. qz in semie est
aliq' vtō defectiōs per
cuius defectū gtingit
lepr' in prole Sili q'hr
qz in semie ē tal' dis
positio q' puat illa
impossibilitate ordi
bilitē z obedientia rōnī
que p9 habuit ad aīam
in primo statu. Inde est
qz in prole qe ē talis
defectus susceptiā tra
ducit id qđ primū ori
ginale potuit. Nō sic
qz aīa infic'tur corpe
hr aīāte / sī p' colliga
tōm quā aīa hzt non
corpe sic frā ei nā
et qz forma ī mā
receipit sēdm gdām
materie / eo qz omne
quod ē in aliq' ē per
modū receptiōis ī ipō
Cū ergo corp9 sit sit
dispositū qz puatu ē
illa vtute qua erat
spūi subitū / et q'
debebat regi ab ipō
qđ ē puatū originalis
iustitie / ideo primū ori
ginale scāt aīam vt
illa vtute nō habeat

Amb'oz de bōne bap
tista. nōdū meruat illi
spūs vite / et ia me
ruat ei spūs gratie.
Loq't ibi de actu m
spiritāe z respirāe
q nō gnāt puer ēdiu
ī vtō mris / hzt em
puer ēdiu ī t mate
vtō aplū vmbilicū
erut dicūt fōtēs. p q
appetitā rōnis eig refri
gerat q'uis nō ḡeat
spirādi z respirandi
Et ita aī Joānes ha
buit spm gre q's spm
vite z actū spiratōis
que sibi in vtero nō
potuerat competere

patentis. pzt qz notabli ēoz. primū aliq' corrupto metis
meat homi propt primū trīsgressionis. s. infirmitas / ignorātia
malitia et grupisceria. ēoz. ex primo originale meat po
steris ex zacō patri p me trīsgressionē. ē. ex pena actualia
nō insut posteris p se prisse per trīsgressionē primi parētis
zacō qz tlia pena actualia sut et actuali inordinata electiōn
spē voluntatis. Nllg em peccat actualr nisi voluntarie con
sensu / vt formalr de pnti. vt salte ānō deliberez seu actualr
vt in obrio / et in dante opam rei illicite / que ignorancia
ab actuali peto nō excusat. ēoz. iiij. Nō ois corrupto me
tis meat homi propt primū trīsgressionis primi parētis ~

Tertius articulus Utrū primū originale sit traductū
in omēs Nō sēdm Anselmū libo de conceptu virginis ōrig et
solus ille xp9 potuit q̄scuare et dare originale iustitia
potuit trīsmittere originale iustitie contrariū Originalem
vo iustitia cōsecuare potuit ōrig ille q̄ deserendo ēat ab eo
sēdm legē nālis propagatōis nō supnālis. et q̄ contra deser
endo erat ab ea sēdm corpuletā sbām. et sēdm seminale radix
vt omēs p'tez xp'm q̄ descendūt solū sēdm corpuletā sbām. et
ideo in ōrig inuenit primū originale. sed nō in xp'o Com
primū originale traducūt ē in omēs ab ada sēdm corpu
lentā sbām et carnem seminale descendendo. pzt ex notabli
ēoz. pm. Christus originali carnit qz ōmo miraculose gre
tus fuit. ē. zm. Ieremy maria immediata originali ca
ruit prout ecclia id determinat. ē. zm Lucā Johnes bap
tista et alij sēti nati sut in originali in vtō. ipō tn ca
ruerūt cū nati sut ex utero. ēoz. q'tū q'do ē tra. pzt ex
prima et iia gtombig. Ad argumēta rndet. Bm ē de peto
actuali / nō aī originali / peta em actualia nō imputant
posteris nisi ex se inserūt vel imitati fuerint ~

Declaratio

B. t. et b. v. Q tam primū actuale q's originale nō solū dicūt
priuatōm sed etiā ponūt aptitudinē et aliquē actū / puando
ecclīa tertias vetus. Non nō dē primū qz eo qđ aīa caret iustitia
qz sit in lapide etiā esset primū. sed ideo qz aīa hzt inclinatōz
ad aliqđ in qđ tn cui debet esse iustitia nō recipitur. Non sic ī actu
ali peto quoddā ē male sēz cōuersio / quoddā formale sēz
auersio. qz primū ex hoc hzt carōm mali. qz se hō a bono m
ōdo mutabili auertit. Sit etiā in peto originali / aliquod est
male s deordinatū viriū. sī formale ē deordinatū a fine
nō solū em aliqs habē dē originale qz caret iustitia origi
nali / sed etiā qz ēuitate et rectitate hzt grupiscēdi et qz vo
luntas ex se nata ē fini cuiusq; et alie vires inferiores ab
ipā voluntate nate sut ordinē ad finē suscipē et sibi obe
dire. Illg ergo vinculo subtracto q̄ vires sub plāte voluntate
retē tenebāt. formale ē in peto hoc et qz ex hoc secutum
est qz quelz vis inordinate tedit in suū obiectū illud grupisce
do. Inde est qz grupiā illa qe ē qđ male dē esse originale
Sit etiā in artificialibus illud qđ ē mā nōie tocig nuncupat
qz cultellū dē ferrū Sed tute destituēdo voluntatis ab illa re
ctitudine qua habuit ad finē in institutōne nature. hoc dē
esse in illo peto formale. sic vult formalr ē carentia iustitie
Sed effective ē grupiā Sic em illa iustitia effecit. vt dicit
pe. de ta. grupiam bonoz pene ordinata. sic ipig carentia
effecit grupiam malorū et sic tute q qđ hō faciebat ra
tionable fuit ppē pdēmatōz eadēm. sic nūc qđ agit cōm
zacō / grupiā dē. zacō em sēdm ipam fuit. si sepe cōm
ipam / qz tunc grupisāt adhuc spm Sic ergo grupiā effectiū
ē originat iniustitie. nō effectiū ppē. qz puatū nichil ef
fitit. si qz ipa grupiā facit eligē aliud palio qz nō ethi
cōz. et originale ē effectiū ignorātie et qz grupiā bo
ni apparētis et ignorātia vel boni nature unt primū et

foucent. exinde ori
ginale est ca formi
ter q̄ qz ipō relinquitur
queda dispō qe fomi
tē. qz fouet et im
mediatē ad peccāđ
inclinat ēt grupiā
et ignorātia. Et qz
ipm originale imedi
ate p carnē ī aīam
trāsfunditur dē lex
carnis et qz eandez
legē p media qeāt
dē lex membroz. Et
qz inest p modū hūi
tinue situā medi
nāt tōn zacō / ideo
dē grupiscabilitas et
qz sic faciēdo ī pugn
ratōm / cui tute regi
ōb vires debezent
subesse / ō dē tribang
admoū em tirannus
impugnat dominū
suū Et qz inest ab
inicio nature. dē lex
nature / et qz nō hz
vim a nā ad effici
endū / sī ad defiendū
per modū palliatiū.
dē languor

Affectes ē quedam
inordinata grupiā
appetitiua sensitiui scī
rebellio virtuti ipe
riorū ad supiorez
qz originali peto p
cedens.

Richardus. Q̄ malū
culpa originalis
nō sit voluntaria vo
luntate p'pria. volū
taria tn ē ipig ade
aq̄ ē nā pulī bō
qz participatōm hūane
nature ōb hoīes
sut vnū hō. sic mlta
mēb vnū corp9 Et
sic voluntate mota totī
corp9 movet z volt
ita ex pte nāe Utriz
Illud dē velle glubet
cuiq; qđ p'ncipalr gnī
tatis vult et fiat
Sed ada fuit p'nci
pium ozigo oim hoīm
ergo ze

A lege gnāli xp9 z ma
ria videt excepti / alī
tn z alia dua xp'us
nec primū originale
contraxit nec cōtrahē po
tuit / si maria q̄ virgo
mia dei puncta origi
nale primū nō contrax
erit. q̄uis tn qz se
ctēzi hoīes primū
contrahē potuerūt et de
facto cōtraxerunt.

dist. xxxi.

Si opponet q̄ totū semen derīuat ab adā habuit sc̄iale zacō. dōm vez̄ & zc̄ spūm eoz q̄ poduc di erāt sc̄dm legem nature. zc̄ spūm xp̄i non habet veritatez q̄nuis em̄ ī aliquo seme zacō semialis sc̄dm quālt eis ptem salē formalē vt q̄ eo āquid posset fieri si deo aliqd faciat q̄ illo seme ad qđ nō habeat ordinacō sc̄dm naturā dr̄ fuisse in illo seme sc̄dm corpulentā sbam nō sc̄dm semiale q̄ seme illi zc̄ spūm illi q̄ deus ediuit nō hīt vim sufficiēter actiuā passiuā sim quā sb̄ministrat corpulentī sbam ēsto ēnā q̄ illa semialis zacō q̄reret ad admīstracō materie illi rei faciēde vt si plantaret vnū semē prim ita q̄ de illo p̄ducī arbor magn̄ tm magnitudo nō ēt ad p̄ductōm mag̃ corpis alterī spēi. sic ī ppō sito intelligēd ē cū xp̄s dr̄ p̄cessisse ab adā sc̄dm corpulētā sbam nō sc̄dm semiale zacō nō q̄ sba xp̄i ibi tota fuit. sic q̄ erat aligneta nā que p vim seminale poterat augeri zc̄ sed apposito sibi āquo tanto corpe oīm hoīm nūdū nōde posset fabricari. et p illā vim sūt corpa oīm hoīm fabricata. ex cepto corpore xp̄i. qđ fuit fabricatū p virtutē sue pnām.

Illa dicūt̄ produci secūdū semialē zacōm qđ erit in esse ī natum. et quoz naturē

a

tlota. Sco. di. iii. tri. 2 nūqt filius ade nāl̄ & debitor iustitie originat. et q̄ demerito ade caret ea. et ideo omīs talis habet vñ extrahat ptem originale sed si aliqui ī primo instanti creationis det̄ grām. ille luret careat iustitia originali. nūq̄ tn̄ debitor eis. q̄ merito alterī p̄uenīet ptem dat̄ sibi grām que equalet illi iustitie q̄ntū ad acceptatōz diuinā. imo excedit. ergo q̄ntū & q̄ se. q̄t habet originale ptem nisi alter p̄uenīret meritō. et ita exponēde sūt auctōres q̄ omīs nāl̄ priuati ab adā sūt prīuatōes. hoc est q̄ modo quo habet natura ab adā habet vñ carentiā iustā debita nisi eis aliūde cōferat̄. ꝑ sic posset p̄ma p̄mū instans offerre ei gram. ita et posset et in p̄mo instanti. C. sequit̄ xp̄us nō contrit originale. q̄ nō fuit nālis filius ade. et ideo nō erat debitor iustitie originat accepert eam illi soli iustitia in adā q̄ ab eo erat discessuri per zacōm semialē. hoc & respectu quoz adā habuit zacōm pris nālis sc̄dm gnem ppagacōm. vñ sic illius solū potuit seruare iustitia. ita ut solū potuit pdere illa. et ideo si xp̄us fuisset purus homo et nō deus. nō tractasset tm̄ nati de virgine. nō contr̄ssi originale hec anselm. de conceptu virginali ca. x. & de incepc̄ ca. xiii. vbi vult q̄ in nocte circūcisionis xp̄i pt poni duī zacō. sz sanctificatō virginis matris. et miraculosa formatō corpis nō per ppagacōm gnem. et vtq̄ per se sufficit vt xp̄s ino cens nasceretur.

Vtr̄ supereſt inveſtigare &c.

Ista est distinctio xxxi huius sc̄di libri. In q̄ magr̄ posterior egit de quiditate ptis originalis. agit de ipius traductōne. et tria facit nā primo agit de mō q̄ trāsfudit̄ Secūdo de causa quare traduat̄. Tertio de zacōn noīs qđ sortit̄. primū vsq̄ ibi hīc solet queri sc̄dm vsq̄ ibi Ista ostensū est. Tertiū vsq̄ ad finē distinctionis

Vtrū a primis parentibus in totū genus humanū originale peccatum sit transfusum.

Et arg. q̄ nō. quia non fuit peccatum angeli q̄ primus homīs. ꝑ primus angelus peccando nō corrupit totā naturā angelicā ergo multo fortius primus homo totā naturā humanā. & q̄stio fuit in oppidō Roma. v. Primū hoīem intrat peccatum in quo omīs peccauerit et anselm persona peccatrix fecit peccatrice naturā. q̄ peccando adā peccat homo. ergo. q̄stio vera. In decisione erūt tres articuli. **Primus articulus** de quesito Pro quo nō sc̄dm Innocen. differt̄ ḡdi. ter hominem et angelos. Quia angeli habet discretōm p̄priā sed nō genem originē. hoīes vo vtrūq̄. hīc & q̄ primus angelus peccando potuit corrumpere gratiā psonā. sed nō naturā. Angelus em̄ erat psona sine gratia. nō tale peccatum omīm angelorum hō vo primus erat psona quedā sine gratia et etiā peccatum omīm hoīm. et ideo peccando corrupit nedū psonā sed etiā naturā. q̄uis em̄ vt psona sine gratia non haberet potentiā supra naturā. habebat tm̄ vt peccatum eius vtens sic potuit toti nature propagande debitam iustitiam. sic potuit amittere tm̄ facilius sic destruere q̄ construere. Quia. n. quale & aliquid in principio originali. tale ad principiata traducit̄. Ideo quia erat nā in adā. talis ad posteros traducta & et q̄ in adam fuit corrupta. ergo ī eos suos posteros traducat̄ corrupta. **Quo** A primis parentibus in totū genus humanum originale peccatum & transfusum. Pzt q̄ notabili & primum. In adā nō tm̄ psona. sed etiā natura fuit aut trix culpe & cum etsi adā nō egit in posteros vt psona. egit tm̄ vt nā & cum. In alijs parentibus nō est pōtas retitudinē nature posteris seruandi. ergo nō auferendi. primis em̄ parentibus talis pōtas insuit. ergo et posteros corrupit. **Sedm articulum** vtr̄ peccando.

b sic sunt illa in quoz productōn natura non solūm se hīt p modū obedientie et susceptiōis sed etiā agentis & dātis spem suīe gplemētū Illud aūt dr̄ traduci cum legit̄ grātie. & q̄ peccatum gruzit fedi tas dilectōnis tacmis et q̄ pte viri gnāntur et mulieris gpriētis nepotes hoz fuit in greptōn xp̄i. nā greptō eis nō rabilis fuit. et sup̄ virtutem nature

Traduy traduc. q̄ altero ducta. propago. radix pt origo & ita queret. an anime rationales sint creāde & quereda an ade sint q̄ ppagatōn ducte. vt originē q̄ alter. vñ tradu tur duo ꝓportat. originē et diuisiōn. & zc̄ pt̄ ꝑ in gnātōn aīa tozū. q̄ & p decisiōn semis & ideo nō pt dici traduci ab aquo qđ ab eo nō pt originē recipere nec diuisiōn diuidit̄ aūt aqđ duplr̄ si ꝑ vt corpg. patrē vt forma corporalis me impssa. aīa aūt rationalis nec & corpg. nec formā corpat. et ideo traduci non pt p modū diuisiōis

Item si sic. aut xp̄us nō esset nobilissime cuiusq̄ spēi. aut habet originale peccatum. qđ & ipius Tē forā sbat nō cōtrahibilis de mā & sola creatōn producibilis sz aīa intellectiua & hmōi. vt omīa gnabile & corruptibile. si aīa intellectiua & corruptibilis ergo et ingnābit. aūt primo de gnatōn. Tē forma que ab ext̄ p agens separatū introduāt. illa creat. aīa intellectiua & hmōi. q̄ x vi. de aīa libo dr̄ pōtas q̄ solus intellect̄ & ab ext̄. q̄ sibi coniunct̄ aptus sep̄ata sz intelligere

B. v. Ome qđ pnaz est propagabile, t pz nām corruptibile Si aīa racnat sm phos et stām eāz ōs leges et sectas t incorrupti/bilis, ergo nō t p na/turā propagabilis er/go nō t ex traduce Si aīa est ex traduce a ergo aīa t ex tarne a aīa q aīa ex tarne esse nō pt, gm ipg le t ex corpe fieri msi cor/pg, aīa at nō t inf corpg. sic multiplr p/bat pgnes et augg. Si ex aīa, a ergo ex toto aut ex pte & pte nō, qz aīa t simplex Si ex toto, ergo ai ali/quis genet aliquem tū det ei tota aīa sua, desimit habe aīam et desimit viue, quod si hoc t manifestū flm go ꝛc

In oppm s qz aie sut ex traduce argūt Lu/ciferiani, quoz opimo damnata t ab ecclīa que docebat aīaz racionalem tū corpibz p totū seminari. ita sz vt aīa traducat ex aīa sic carо ex carne, et sic ab vna fidela aīe/dut multe. sic ab vna aīa p sui multiplicaz absq; diminucōne viui ficaūt multa corpoa Et de hac posicōne vi/det fuisse aūs augg qđ tū retractat i libo de ecclie dog. Ratio ad qe potissime monit aug. fuit infusio ori/ginal pcti et ipe cās posuem impbat super hoc ad literā. Qm si ppt originale pctm aīa infundit ex aīa. aut aīa xpi nō essi de gne aliaz aīaz, aut habu isset pctm originale quoz vtrūq; t flm et impiū Sed cm azgrichat hereticī Quia hō t hō p aīam racionale Si igit tūb aīa nō produc p gnācōm tut nō posset vere dici q hō genecaret Item Cum corpg ho/mis accipiat esse p actū gnātis si aīa nō ca/peret esse p hmōi ac/cionē, tut in homine

eam recuperare potuit. Nota sđm Innocen. Qm/uis p pēn/tenciā recuperet grām gratū facies, non tn grā gratis data sp. Justicia ded originat in adā erat grā gratis, dā non gratū faciēs. bn quib adā repat gram que ptinebat ad spēm persone pfectom, nō tn originale iusticia. pzt ex no tabu Cor. pmū. Qm ada potuit originale iusticiaz destruē, nō tn potuit eā reparare. Cor. 2m. Pma ade fu/it actus persone, ergo naturā nō attigit, nec eam reparat C. 3m Culpa ade potuit nām destruē, si grā collata non potuit eam sanare **Tertio** arguit̄ sic tū caro possit aīam infice. Nō sđm Innocen. Aliquid p agē in aliud re/pit aliquot modis Primo per imperiū. vt spūalia agūt in corporalia. Secđo p influenciā. vt corpa superiora agunt in inferiora Tertio per dominatiā. vt cōiugiū in contrariū vt corpa inferiora agūt in viuē. Tzio per gnātiā simile, sic corpora agunt in spūs sibi vnitos, que actio t gnātia a tri/mutatē mutua. vnū em illoz ex coniunctōne alterat̄ permutatur bn aīa infusa corpori male dispōsito. qđ stolida efficit. Sicut em aīa gnāt corpori suas dispōnes. vt vitā et hmōi. sic cor/pus gnāt dispōnes suas aīe siue bonas siue malas **Conclusio** Caro pt aīam inficere pzt ex nobili Corrēm pm pctm originale nō capit penes aīme. pzt qz illa originat a solo deo et nō traducit sed creat. C. 2m. pctm originale cat penes originē tarnis nō simplr. sed penes originē tractū ex libidinosa grapia. qua caro inficit. et gnāter per tarnez spūs maculatur. pzt qz corpg gnāt dispōnes suas anime tū ergo corpg sit infectū, illa infectōn polluit aīaz sibi infusā, et aīa sic polluta duplici corruptiōn inficit. s. vicio situatis et passibilitatis. pma fit per rebellionē in actibz, sđa per rebellionē in passionibz. aliter tn bis corruptō t in aīa qz in tarne. corruptio passibilitatis in carne t sine sensu doloris in aīa cū sensu doloris. Similr vicio situatis in tarne t sine reatu culpe. in aīa vo cū rea tu culpe. C. 3m Caro eqūis nō habeat culpā formalē. hz tn eā virtualē. ideo dat eā anime. C. ltū, qđ t vera. hz ex q ḡlon pma Ad arguū 2nde. nō t site vt pzt i no tabili arti pmi

Declaratio

Ex seminis infectōn caro plus corrupit. cui aīa quāta maculat bn dicit b. t. Cui semē hzt se ad nām humanam sic se habet erga ad pctm originale Sic ergo in semine nō est nā humana formalē hz solū sic in virtute. sic erga originale nō t in semine formalē. eo q tūc ibi debet esse et bis oppta aī cōnexio, sit ide subiectum, sed solū virtualē. sic q gnātio que ortū habz ex semine ad nām vicio infectā terminatur.

D. q. Quid de zadys solaziby inūdentibz sup ze in/undā tn nō mactantur. Nō t site qz aīa alligata t carni magis qz radio aeri aīa em ita vnit carni vt forma sue materie, pfectio suo pfectibi. ita q ex eis fit vnū. nō sic za/dio aeri, et ideo magis cōtinet eis affectates. s. passibilitatis feditatis qm radius Sic bis formalia cū semine de/fluēs ab aīa gnantis habz defecre. qđ t virtute humani corporis. sic erga hzt deficere. qđ t imperfectionis totig con/iuncti quod t originale. Item Sic lapis proiectus t aqua facit circulū et ille aliū, et sic inter aquā diucat vis motus sic aīa nō vt carо tn. sed vt coniunctū ex aīa et carne. t in virtute infectū fuit motor humani generis p via gene/rationis. q cū semine ejs cū lapide a se emisso, emisit virtutē et defectū in filiū generi. cui etiam similem virtutē dedit, que tamdiu durabit quādiu stabit vis gnātionis p totum

Phus xvi de animalibz dt Corpg nō t missi ex femina anima aut ex mare, nō ita qz aīa racionalis traducat sed

esset dare esse. et pgnēs qz aīa ex corpe nō fieret vnū simplr. Tūc cōtin pductes est perfectio tanto magis pduct sibi site ex im mēta Sed elementa que sūt ipfectiora ipd hoīs pduxit sibi simile in mā et forā, ergo et homo gnāt sibi simile sđm mām et formā. Tūc ayes vniuocū dat formā et spēm ipi gemito Sed hō gnans hoīs t agens vniuocū tū sit eius dissimilem gemito. Item Bēd. xliy de Civite aīe que ingresse sūt in egyptū, cū Jacob egressi sūt de fame illig, absqz vxoribus filioz scripta sce.

Ad pm dm q ad hoc qz hō vere ducat gnātz non ozt qz forā p qua t homo a gnante pducat. Sed sufficit qz mā ad tlem formā susceptiua ita suffi/cienter disponat qz forā pdicta hmōi materie nātz vnī/atur Nā ex vnione talis forme cū hmōi materia gnāt hō Cū igit actiones hoīs gnantis, mā adeo sufficienter dispona qz si nō infunderet aīa. hz effs miracu/lum, ideo ze Ad sđm dm q corpg nō capit esse per se hz corpg et aīa sic constituunt vnā essenciā sic capiunt vnū esse, qđ t vere compositi Ad 3m dm q hō pducit sibi silē puta hoīz eius de spēi. suffi/cienter em disponēs mām. facit ad nā/lem vnionē aīe vo/nat cū humana mā Ad qua vnionē pse sequitur gnātio hominis q t silis generati

Ad qtūd dm q ad hoc qz aliquid di/catur agens vni/uocū. nō ozt qz pro/ducat ptes essencia/les spēi. hz suffit

q̄ p̄ se sit cā vni omīs taliū primū ad quā vnionē sequit̄ gnāc̄ totū q̄positū q̄d ē eiusq̄ spēi cū generante ēq; em̄ nō ꝺ̄ habuit manū cū gemiti ymaginē simplr̄ assumpsit. et tū dicit̄ vnū nocte ipm̄ generare ad q̄nt̄ ꝺ̄ sic q̄libz per simodū ꝺ̄ben ꝑs mālis sumit̄ p̄ toto q̄posito. sic Job. i. cum dr̄ vm̄ cāzo fetm̄ est. dug. exponit̄ verbū homo fatū ē sic etiā quilz ꝑs fōzāl sumit̄ p̄ toto cōposito sic Gen. xviii. dix̄t zct̄ sodomor̄ ad abzaam da m̄ aīāb tuā tolle tibi. sic est in ꝓposito

di. xxxvij

Quid ozigmale in baptismo zemittat̄ ꝺ̄ pe. ꝺ̄. t. ꝑ. i. pter cato illo tria sc̄. pm̄ cāzēia iustic nāl̄ sēd ozigmat̄ zm̄ ꝺ̄ cāzēia iustic ꝑsonat̄ sic em̄ i nob natura cozzupt ꝑsonā. ita ꝙd iustic ozigmat zelīqt i nob iust cāzēiam iustic ꝑsonat. tertiū ifert̄ multiplic penalitat̄ ēsse cupīē ignozāte in fōmitat̄ ꝛ. Quoad pmū ꝺ̄ b. t. ꝑ. in illa cāzēia ꝺ̄ aliq̄ fōmale sc̄ defozitus volūtatis. q̄ i iustīa ozigmali erat multitudo voluntis et āquid māle sq̄ ꝺ̄mard sēd tole dictā vitiū ifectio cū ad supiozes. q̄ i iustīa ozigmali erat ordo zētitudis ipsius infeziozib; viribq; Ozigmale ergo q̄nt̄ ad defōmitat̄ volūtat̄ p̄ baptismū tollit̄ q̄ hoc dicēd ē culpe. et iustīa ozigmat q̄ ad suum fōmale p̄ graz̄ zstituit̄ sc̄. ipā zētitudo volūtat̄ ꝙz

quia in semīe ē vbi fōmata. p̄ quā in alijs animalibz induc̄at̄ aīa sensibilis. In hoīe vo ozganizat̄ corp̄. et ꝓparatur ad zceptōm anime racōnalis

Nonam supra dictū est ꝛc. Ista ē distō xxxij huiꝰ scd̄ lib̄. In q̄ mgr̄ postq̄ egit de pctō ozigmat quid itate et tḡd uctōn̄. agit de eius remissione et tria fant̄ nā pmo ostēdit quō pctm̄ per baptismū remittit̄. Scdo qualit̄ ꝙ deo causat̄. Tertio q̄ liter ad volūtatē ꝺ̄ parat̄ p̄mū fant̄ vsq; ibi. P̄ tertia queri solet. et ꝺ̄m vsq; ibi. Illud etiā nō. Tertiū vero vsq; ad fīm̄ distīctōis

Vtrū pctm̄ contractū ozigmale per baptismū gratia remittat̄ intergraliter et arg. q̄ nō. Cessante cā cessat̄ debz̄ ei effectus. sz̄ p̄ baptm̄ non tollitur pena ozigmali debita. s. moꝛs et passibilitas. ergo nec culpa. ergo q̄lio fla. In oppīm̄ ē aplus roma. vi. Nos in silitudīne passiōis xpi et resurrectionis baptisam̄. ergo ibi vetustati moꝛim̄. et nouā vitā inchoamꝰ sic dicit aug̃. li. de fide ad pe. A pmlo zcenter nato nilq̄ ē q̄ nō in baptismo pctō moꝛiat̄. sed paꝛtuli tm̄ ozigmali. adulti vo etiā his que male viꝛuendo addiderūt et zō. Nilq̄ pt̄ esse simꝰ filiꝰ ire ꝛ gre ergo cū baptismo fuerat filios gre. tollit ozigmale. qd̄ faciebat filios ire Ephese. ij. ignt̄ q̄lio vcā. In decisiōe erūt tres articli

Primꝰ articꝰ de quesito ꝓpter quod nota scd̄m Innocen. In pctō ozigmali sūt duo. s. cāzēa iustic et grupisceētia. Cāzēia iustic ē loco forē. cōrupīa loco materie. gre oppoꝛ cāzēia iustic zm̄ scd̄m eā cōparat̄ sēal iustic cāzēia. Cōrupīa vo oppomit̄ scd̄m effectū. mḡnāt̄ inclinat ad oppīm̄. inde ē q̄ in baptismo culpa ozigmat totalr̄ tollit̄ scd̄m fōmā. sed remanet̄ desinit esse pctm̄. sed remittit̄ solū quo ad pnam̄. nō tn̄ remanet ratiōn̄ nisi smodo dicte. sic ꝛ̄ corp̄ racōn̄ homis anima separata

Contra Licet pctm̄ quo ad fōmā q̄nt̄ ozigmale tollat̄ totalr̄. tn̄ quo ad pnam̄ solū remittit̄ et diminuit̄. ꝑt ex nōbili ē pm̄. In baptismo pctm̄ ozigmale removet̄ q̄nt̄ ad mḡnatoz anime ē zm̄. In baptismo de filio ire. fit filiꝰ gre ē zm̄ effectus sed habituat gratiā tm̄ nis totalr̄ tollit̄ ꝛ̄ baptismū. hoc ꝛ̄ ē et pmū ē de mēte bti Tho. in quodli. vi. ar. xv. Non aplq̄ ad roma. vi. Ego ipe mente seruio legi dei. tm̄ ne at legi pcti. mḡnāt̄ gratificat adversꝰ spm̄. hoc at̄ fīm̄ ē ad ampliꝰ meritū libertatis. Promouet em̄ passiōis nāles ad mīta. s. ad humilitatē. Job vi. Terrores dni militat̄ cōtra me. Ad timoris mussiom Job iii. Sagitte dni militat̄ cōtra me Ad suiipd cognitom. Isa. xxvii. Deuacd dat intellectū Ad stimulatom ad bonū ope. ij. Surgite qui non habetis hāc requiem ad exm̄ in bonū. Zacharie. iii. Aduam exm̄ meū ab adolescētia mea. Ad exterminiū bestiaꝝ Judit. ij. he sūt gentes quas reliquit dns̄ vt erudiret nos

Secꝰ articꝰ Vtrū feditas in baptismo tollitur Nota scd̄m Innocen. Pctm̄ ozigmale corrupt ꝑsonam et naturā. q̄ vtriq; auferat ozigmale iustīa. gra vero infusa ad personā pmet. sed ad naturā. Nō em̄ triffus dicit potest cū nā vn̄ sanat ꝑsonā. nō naturā. sanat ergo feditatē cāzīs et aīe q̄nt̄ pmet ad corruptōm huiꝰ ꝑsone. sz̄ nō q̄nt̄ pmet ad corruptiōz nature. vn̄ sanat ꝑsonā cui zat̄ in se et absolute. nō mḡnāt̄ ē altezius ozigo

Contra Licet feditas cāzīs signatur

quo ad decozdmatom vnīū nō tollit̄ sed remanet. q̄. hoc est pene. nec iustīa ozigmat restituī. p̄ baptismū quo ad suū mā le. q̄. gra baptismi vt dicit ꝑ. ꝺ̄ t. ē donū ꝑsonale. Ozigmale at sit cōsidātu ē defectu nature. et ergo cū ꝑ sint ēqa ide nō habet ad imprie cōsecutem. propt̄ q̄ vnū nō tollit̄ celiq̄m. Sīc in baptizāt̄ etiā zcipit̄ actual sino et habituat motꝛīa vnīū inferioꝝ ad superiozes. Sz̄ secundum sz̄ iustīa ꝑsonalis in hoc ꝓsistit. q̄ homo p̄ pctō sibi imato nō pt̄ satisfacē et deo placere. et quo ad hoc ozigmale i baptismo tollit̄. q̄. hr̄ pctm̄. p̄ quo nō pt̄ satisfacē nō licet debz̄ p̄ yzam baptismi nō imputaꝛ p̄ quā etiā nō i sua ꝑsona acceptꝰ deo efficit̄. Sed quo ad ifectom penalitatis nō tollit̄ totalr̄. sī quo ad aliq̄ minuit̄. vt dict mḡr in lra. et q̄ ad aliquid non.

B. t. Licet oīm̄ pctoꝝ moꝛtaliū ymā ḡ habet hr̄ q̄ yzam tollat. nō tn̄ oīm̄ ē vna macla sed diuerse. scd̄m q̄ defect gre ad diuersas zfectū causas. sic defect gre q̄ actu luxurie ꝑ ueniēs ē macla illiꝰ pcti zcpīs. Nō titubo q̄ ergo gra subtrahaꝝ nunq̄ tn̄ redit macula alicuiꝰ pcti. nisi ꝑ actū se reiteratoz. Etiā aut̄ p̄ quā pctm̄ ozigmale mest ē propagatū humane nature. quā etiā cando ꝑsonā vtrāe nō pt̄. et ergo pctm̄ ozigle nilꝰ zdit pt̄. sī reuiuiscēt ꝺ̄. nō m se. sed quo ad actū grecō sequēs

B. t. Ozigmali duꝝ pena debet̄ bona ꝙntū ꝑsonā ifīat. et ē cāzēia dme visiōis. visio. n. actū ꝑoꝛtat. et illi solū sunt ind̄ui duoꝝ. Alia pena debet̄ sibi. vt m fiat. naꝝ vt ē mīta

mo tiendi · z zebellio
taxmis ad spm · z oīa
alia qe ex p̄ncipijs
nature ēnt · et tota
spem ꝙsequit · pena et
ꝺo persone p baptiſm
tollit · ſi pena nature
nō tolletur niſi p glaz
vbi nā ſue libertati
reſtituetur.

Z · t · Cū corrupcō fo
mitis ſit p ſe infectio
nature humane · qz
ide eſſe iudiciū de in
fectione eiꝰ et de infec
tione humane nature
nā at ipa ſit duplr
gſideri vnoꝰ quo ad
racōm ſpēi · et nā
za in oībꝰ indiuiduis
equalr inuenit · Alioꝰ
gſideꝛ vt ipa nā redu
dat in pfectōm ꝺiuꝰ
dui p modū qꝺ ex pn̄
cipijs ſpēi ſequit · opacōs
indiuiduoꝝ · et vt ſic
nā pfectā recipit · i vno
qꝺ in alio · qz vnū alio
propter ad intelligēdū
ad racōcinandū · et ad a
lias opacōs ſpēm con
ſequen · ſic ꝺ de fomite
Quia ſi nam ſimplr
reſpiret · cāluſ · et i oībꝰ
eſſet · et cū eiꝰ abſoluta
gſideratio · qz ordinacio
poniꝺi · non plg reſpicit
vnū qz aliud · et qꝺ illa
rectitudo virtuꝰ ſubtrahit
hoc oībꝰ cāliꝝ conuenit
Sed conſideando vt fo
mitem pſone · ſ ſignū
pſone poſſidie ſue rec
titudinē cauſetur · i tuꝝ
pos opacōs tolluant
ſit in vno · ꝺ maior cor
rupcō fomitis qꝺ i alio
Quia vel p male gplexiū
vel p conſuetudinē ꝺ rupi
ſcibilis vel irascibilis vno
ꝺ pro mor ad vnū actuꝰ
qꝺ alio · et vt ſic fomes
ꝺd minui p baptiſm
quātū poteſtie p ex
gratiam ad actꝰ conſiliꝰ
melioꝝ · Ih ille ·

Concupiſcētia ꝺ imo
deratus appetitus bo
nī ꝺ mutabit · Ih at imo
deracia · aut talia ꝺ
qꝺ raptiuat zacōz et
pueritiā · ita vt
nequeat ꝺ ſone
bonū q mutabile ipi deo
ſit ſtat racōm rulpe
ſeu zeatq · ſit remittit
et ſoluit · qz gratie

quātū ad pſonā · nō at quātū ad nam · pzt ex notabili · Cor:
pmū Qui de baptiſato gignit · originat peti p ticeps effi
cit · C · zm · In baptiſato gnānte curat · morbꝰ qꝺ ad pſonā
nō quo ad naturā · C zm · In baptiſato genito · curat · mor
bus quo ad pſonā nō quo ad naturā **Tertius articlꝰ**
Totū q cupiſcētia racōis tollit · nō ſcḋm anſelm · In originā
li natura corrupit pſonā Si ergo fit corruptō nature et per
ſone · ſcḋm hoc q cupiſcētia duplr gſideꝛi ſt · vel put pertinet
ad corruptōm pſone · et ſic per gram baptiſmale · qꝺ ꝺ bñ
ficium pſonale minuit · nō tollit · vel prout pertinet ad cor
ruptōnē nature · ſic nec tollit · nec minuit · racōi vō quaꝺ
per gram minuit · nō tollit · hec · qz nō opponꝰ gre ſimplr
ſz ſcḋm eſſenciā ſed ſcḋm pdominacīā · bñ gra pdomina
te · ipa minuit · inquātū inclinat efficaciter ad optimū gre
ſed nō tollit · inquātū ꝺ pena queda et o cauſa luctē **Con**
clo Etſi corrupta quātū ad nam corrupta per gram bap
tiſmale nec tollit · nec minuit · tñ quātū ad pſonā · licet
non tollat · tñ minuit · pzt ex nōbili · C · pm · In baptiſmo
fomes peti mitigat · C · zm baptiſati minore pruzitū racōis
patiunt · qꝺ nō baptiſati · C zm · In baptiſato nō extingꝰtur
racōis quātū habitualis · C · quātū · quid eſt ꝺa ad literā
grōmis pme · ad argutū rndet · hoc intelligit · in effectū
quod ea illa inducit et gſeruat · ſic ſol lucet in aere · ſed in
illo quē inducit tm et nō gſeruat · vt ignis caloꝝ in aere
declaracio
Dupliciter poſſumꝰ loqui ꝺ cauſa originalis peti · pmo p qꝺaꝝ
vtribus hominis ad ſeipm Aut ſcḋm cōparacōz ad alia ex
ipo ꝓpagandū Si quātū ad ſe · ſic delet originale peccatū
et delet ea originalis peti · ita qꝺ in alia baptiſati non
cauſat vltrīus aliqꝺ peccm originale · et remittit feditas
racōis · racōn cuius illa peccm poteſt in ſeruitute peccati
redigere · qꝺ nō pt fieri p baptiſmū qꝺ auxiliū gre Si ad
loquendū ꝺ peccō originali ex alio ꝓpagandi · ſic originale
nō delet per baptiſmū quātū ad tam vtarē qꝺ corruptio
que ꝺ ea originat ipiꝰ ꝓpagādi ꝺ corrupta nature · z per
ſiſtens penes vim generatiuā Nā peccm originale quid
eſt vitiū nature · reſpicit vim generatiuā · et illis p bap
tiſmū nō purgat · Sed quia ꝺ vitiū pſone · reſpicit vo
luntatē Sed gra ſacramentū baptiſmi reſpicit corruptiō
perſone cui datur · nō naturē Sed quaꝺ ordinat ꝺ tale re
medium vt reſpiciat perſonā et nō naturā ꝺ ꝺ · v · Q ſumꝰ
medicꝰ voluit vt vnuſqſqꝰ in ſe recognoſcat ſaluarꝰ
remediū et bñficiū ſcḋ qꝺ a fide ſuſcipiunt ſacramenta et
dona gratuita · et qz illa reſpicit vnigenitꝰ voluntatē
quē fuit vt perſona mutet · et nō naturā Deꝰ creat
aiam bonā bonitate naturali · nō bonitate moris · qz quo ad illā
nec fecit eā bonā nec malā · qz licet aīa ab inſtanti ſue creatiōis
mala ſit · hoc tñ nō ꝓcedit a deo creante · ſi aīa infuſa carni
que illa infectum in aiam nō agit vt racō ꝺ · ſi vt ipa ē iſtrūm
racōis ade habens robur ꝺiuine ſentētie in ſe · vt ꝺ amb 20 ·
in glo · Joh · vi · Aīa in ſua infuſione originale contrahit · quod
vt dicit pe · de t · eā bono nondū habito q debito et ad ha
bendū apto nato ꝓuari · peccm aut actuale ꝓuat bonū qꝺ habito
Omne enim peccm ꝓuatū ꝺ et ponit quid de recto nato et de re
cto recreato · pmū creatus ꝓuat nō habito ſi habituto ·

Reditus adiuuandum videtur ꝛc Iſta
eſt diſtinctio xxxiii huius ſcḋi libri In q̄ magr poſtq̄
egit de peccō originali qꝺ ad tale · traductōn et remiſſiō
ne agit de eo in poſterios augmētatōn et tria facit ham
pmo inquirit an ꝺa peccā parentū parvuli ꝓpagāt · Scḋo
an peccm ade fuerat graue ceteris peccis · Tertio an

Diuerſe opinitu
Quo iſta mōderata
non ē tuta vt racōi
ſubditat · q ideo im
moderata dicit · qz
ſenſualitas nō ꝓfe
rē racōi obedit
et vt ſic nō ſoluit ·
ſed manet · ſic eni
ſolū racōi penalit
et ex hoc qꝺ nō pfītē
obediencia imꝑfecta
deſidia erit racōi
contraria

t ho · de az · Ob hu
mane aīe quātū ad
ſuas eſſentias · ac
erā ſpēies immedia
te fundatas eſſe
tibꝰ · et nāliter tales
eſſencias ſequētur
ſut eqles · qz ſi nō ·
tūc ſpēi differret
ſi quis ē filius · qz tūc
homines quoꝝ tales ſut
aīe · ſut ſtales ꝓfe
ctiones · primo diffe
rent · ſpēi qꝺ duple
qām pbo · qz deſti
tus eſſentiat inquid
arguit diſtinctōz ſpe
cificā in formis
ſpēies erā immediate
et nāliter eſſentias ali
quas gſequentes · ſi in
equales ſt primo
in eſſentijs inequalitate
cauſate preſuppoſit
Poſſūt tñ eſſe eqles
quātū ad eſſe ſuū · et
quātū ad ſuas ſpēies
fundatas ſubiectiue
in organo corporali
nā ſic forā illi cui
ē forā quātū aliquo
modō · ſic ab eo cui
ē forā ſortit aliquo
modō et ideo corpo
ribꝰ aīa quātū
nobiliori corpori ſp
habet nobiliorē mo
dū eſſendi · ſaltē qꝺ
ad eſſe indiuiduale
qꝺ aīa gſeqꝰ ex eo
qꝺ corpi infunditur
pzt hoc eo qꝺ defi
ciētibꝰ · qz planū
ē qꝺ vnū hō melius
audit qꝺ alter z aīa
videt zm qꝺ tales
ſtructuras quidē ſunt
melioribꝰ z aptio
ribꝰ organis · Ipſe
quod dixit phūs in de
aīa Si ſenex haberet
oculū vt iuuenis ·
videret vtiqꝺ ſic
iuuenis

ā · b · pcta pārtum
tissīe ad prole pt intel
ligi tp̄. Dno pumi
tōn · Sīlr̄ ymitatōne
tenēd infusiōn Si pmo
mō punitōn · hr est
duplr · vt ḡnitū ad pu
nitōn tpale vel etnā
etnā punitōne
nō tīsit Si punitōne
tpali ita videmꝰ · qꝛ
filij puniūt̄ p pare
tibꝰ · et ita dō auctes
sonāt ad punitōz ta
lem · Sēd dr̄ tīsīe
p ymitacōz · i ita pōt
ḡnali tīsiūt · i hoīes
et ade · et hoc pcta pa
rentū tīsēt · nō in
dō p in eos q̄ imitāt
volunt · tertio tīs
fusiōn sīc mfert tā
ūr ab mfertōn · i illo
nō tīsfundit̄ a solo
pmo parente

Tho · de ar · pcta pro
ximoz tīsīe · pcta
pt dū mediūi · bono
ḡnitū ad culpā aliōꝰ ḡn
tū ad pcta · pmoꝰ nō
tīsēt qꝛ primꝰ pa
tens nō pt suā iusti
tiā in prole tīsfundē
ergo nec suā culpam
hāz pz Anselmꝰ q̄
dicit q̄ pro tanto pmꝰ
parēs potuit originā
lem culpā in tertios
hoīes tīsfundē /
originalē iusticiā tīs
fudisset si eam non
perdidisset · Aliꝰ ḡn
tum ad pcta et du
plz · vel ḡnitū ad pe
nam etnā sit nō · qꝛ
sēm btm aug̃m · 2m
tūm obligāt̄ · mele
pene · s etne · nō · i qꝛ
pers deliti / si p leg̃
i expers a delito pa
rentis pximi vt patu
it · ergo rō · et · sm hoc
intēt̄ illd Ezechiel
xviii · filiꝰ nō portā
bit mīqtatē pris · et
ibid · aīa q̄ peccauē
rit ipa morīet̄ · et ad
Gala · vi · aut · alter⁹ onꝰ
q̄ suꝰ onꝰ suū portā
bit · vel ḡnitū ad pe
nā tpalem / et · pcta
proximoz parētum
transeūt in prole nā
sīe in iure ciuili / cri
men lese maiestatis
nō solū puniēt̄ in pa
rente · vīm etiā in
prole · nā proles i
q̄dā zēs pris · sic
pt̄ pt puniri i filio
tamē in suaze sed

pcta parentū etiā puniāt̄ in filijs · pmū facit a pmo
distinctōnis vsq̄ ibi hinc quezi solet i tōm vsq̄ ibi et
habet de pcīs terciū vsq̄ ad fīm distinctōnis

Vtrū pcta quozlt parentū trāsfundāt̄ in filios ob q̄dam modū primi primoz parentū in omnes posteros et ar⁹ q̄ sic Quia dicit ꝓbs in · xx · d̄ q̄ narōne
In habitibꝰ symbolū fauloꝝ i trāsitus · si filius manus
symbolū habet cui parentibꝰ primis q̄s cui remotis primis
ergo si pcta primoz parentū trāscāt in filios · multo magis
pcta proximoz parentū trāsire possūt · ut̄ q̄tio ba · In
oppm · deo adā potuit trāsmittē in posteros culpā originā
lē · q̄ potuit trāsmittē iusticiā originalē · vt aiūt quidā
mus · ergo tū proximi parēs nō possūt trāsmittē iusticiā
sua in prole · nec pt trāsmittē culpā sua i prole · i q̄tio
fta In decisiōn erūt tres articli **Primꝰ articlꝰ** De
quesito Pro quo nō sēm Innoc · Parēs et proles in
natura conveniūt · i psona i volūtate dicūt · Inde · ergo q̄ parēs proli ḡnitat nam · ḡnitat etiā defectꝰ nālis
q̄ vero nō ḡnitat psonā · nō ḡnitat defectꝰ psonales de
fectꝰ at nālis i originis pcm q̄ cōtrahit̄ ab originē · de
fectꝰ at psonal i pcm actuale · q̄ cōmittit̄ q̄ppa volūtate
Imo i q̄a parētes in prole pcm originale trāsmittūt̄
nō actuale · **Contra** Etsi a parentibꝰ i filios trāsmittat
pcm originale · nō tm actuale · pz q̄ nōbis · e · p̄m Solū
nabis nō infert · e · sm originale redūdās a parentibꝰ in filios dāp
dāpnabilis · nō infert ipis penā sensibilē · sm · nīm pcm
actuale a parentibꝰ i filios trāsfundit̄ · q̄ eis iuste ad cul
pā imputet̄ · e · mi · Licet pcm originale primoz parentū
hz parentū trāsfundāt̄ in omnes posteros · nō tm pcta actualia quozd
pena · Nō sēm Innoc · ffilius ad pcm pt cōparis duplr
vt sēm eaꝫ dyffēcie · i ḡnitū i psona ab eo distincta
habēs aīam ab eig aīa separatā · vt sēm eaꝫ colligātie
mḡnitū i zēs pris sēm ea q̄ a pre accipit · s cozpg i sbam
exteriorē est aīe duē pena pcti Quia q̄ debet̄ ei p se
et semp · vt pena eterna Quedā parēs que nō debet̄ ei
pz se et sp · si aliqn infligit̄ et aliqn nō · nec solus mal
infligit̄ · si etiā aliqn bonis · vt pena tpalis · Prima re
spuit aīam · i qua filius a pre separat̄ · et ideo talis pena
nūq̄ filio pro peto pris imponit̄ · Ideo dr̄ dns Ezechi
xviii · vt aīa pris ita aīa filij mea i sīc respicit terq
vt primo miū in quo filius pris subiit̄ · quo zebg eis et pe
colligat̄ · vñ pz aliqn tali pena i filios puniri **Contra**
Etsi filio pena etna nō infligit̄ pro peto pris · si infligit̄
sibi q̄nq̄ pena tpalis · pz q̄ notabi et hoc dr̄ scriptura
Exo · xx · Dns visitans peta patrū in filios in tria i q̄rta
generatōz e · pm / Sept tuza Ezech · xviii dns · ffilius nō
portabit iniqtatē pris · loqtur de pena etna · e · zm · In
trimie lese maiestatis pro peto pris iuste puniūt̄ filij
pena tpali · e · zm · Sēm iusticiā dmie legis pro peto
regis · puniūt̄ medii filij · verū etiā et ppli · pmū pz
Gen · vi · de filijs Sodomoriū · zm pz · sēd regis vltimo
Tertius articlꝰ Vtrū pueri in limbo puniūt̄ pena q̄
teriori et interiori · Nō sēm Innocen · Pena dr̄ proprie
nari culpe · sēm illd · esa · xxvi · Iniquitatem suā sēm mensuram
In peto vero originali est defectꝰ nālis iusticie sine aliquo
actu persone · ideo debz puniri pena damni · q̄ priuetur
bono debito illi originali iusticie · tāq̄ causa ad q̄d ad
dispositiue · Non aūt debet puniri pena sensus ·

possessione · Ite princeps
q̄ns iuste punit̄ i suo
pcto · pt̄ q̄uctez po
puli ad ipm · ergo et
pz in prole maxime q̄n
proles nō e sui iuris ·
e sub dominio pris
tāq̄ possessio eig · ante
pz nō reg · t · plus dbi
multi legunt̄ ab angelo
dei interfecti · pt̄ pcti
regis dauid et de hac
pena Intelligit illd Exo ·
xx · Ergo dns visitat per
cuta patrū in filios · vs
q̄s in tertiā et q̄rtā ge
nerationē sīm habemus
quo ad hoc Gen · xix · vbi
dns pter peta parentū
interfecit pueros tū pa
rentibꝰ in Sodoma et
Gomorra · et hucusq̄ vi
interfecit dns choze et
dathan · et abiron · cum
paruulis eoꝝ · sūt precipit
dns vt in regnis thana
neorū interficerent omnes
tam puros q̄s senes · et
ita males puros passi sū
mortē tpalem pt̄ pcta
primoz parentū tamen
eterna pena pacientur
propter originale

Pcm originale pōt si
gnificari · pro q̄ illd e
q̄ tā oim actualiū · eo
q̄ ad ea fomes pelingat
et q̄ ob effectū actualit
sunt in sua cā · ideo per
catū originale p essenciā
d vīm · et p tute · i multi
pt̄ q̄ pueri patiūt̄ et
etiā pt̄ multos defectꝰ
concidentes

Pe · de t · duū · i q̄ritur
primo Quōd esse cuiusl et
hoc duplr accipit · vno
mō · s pensū anexionē
maioꝝ · i ceptis quo ad i
terioꝝ affectū · et pēs
quisitum ad peig obtēn
dū vel magis phibitū et
illo istoz modoz peccatū
ade fuit · i huig · q · milli
post ipm q̄ maiozi gre
ptu et libidine peccauē
rūt · et mala plg phibi
ta perpetrāt · Alia · e ac
cidentāl · que sumūtur
penes odiosum peccātis
et dū stādas ois et
cuctis mde sequēn · et
iuxta hoc attendēda per
catū ade et aliōz habet
se sīc extendēs · i extensa
ipse em in di honōē et
bono redūdāt · e · sīc pe
nā demeriti inflicta et
sibi infligēdā · quē nō
exigit necessitas · nō facēs
nos sitis · nō alia misēia

net ignorãtia · qz tñ
vñ habuit ꝓceptũ · nt
infirmitas · qz nõ sic vt
posita habuit defectũ libe
rũ arbitriũ · Sic etiã ab
euentu ſuius · qz os suos
posuerõs ostidit · Sed qñ
tũ d de damnatis qz pte
opis vt d delectard dei q
site in ope · vt fraudu
lẽta dei acceptate · vel
ctinuacõ ser obstinato
in opere · multi reprehẽdũt
tradiũ dubiquen · C
secũd qz ꝑtin ade solũ
malicia suscepit ab hoc
euentu · qz adam totiꝰ hu
mane nature principium
fuit · qd si nõ fuisset
tale principiũ · hoc non
euenisset · dñs aliq po
nit casũ · Si adã nõ pec
casset · et ratiõe filij sui
peccasset · nõ transfun
disset ꝑtim in posteros
vacat qz nõ fuit ꝑncipi
um et caput humane
nature nec agebat adue
mãdatũ ꝙ tota nã huma
na ꝑt etiã qz als ipsa
humana nã fuisset valde
diuersificata · sic iste fi
lius peccãs tñ fudisset
in alios originale iu
sticia · ita alij nõ peccãs
tñ fudisset originale in
iusticia · et statim sosima
fuisset in ignaciã humana
na · h̃ et ille ·

pe · de t · Malũ vnõ nõ
dr illd qd nõ hꝫ ꝑtim
nature modũ · et sic ma
le nãlis gsidat · dicẽs
qd malũ et bonũ diuidit
ens alioꝰ illd · qd nõ
d racõni zele cõmensu
ratũ · et gsidat morat
malũ terẽd illd qd
nõ subordinat ad finẽ
bonũ vltim · sic gsi
derat theologꝰ malũ
put ipm excludit vel
ꝑuat bonitate finis

Malũ culpe qz deo esse
non ꝑt · Malũ enim d p
uatio · defectꝰ · infir
mitas · deo aũ est gabi
tus · potia sine defectu
virtꝰ sine ifirmitate ·

vt pumat actuali afflictõ · Cateng parvuli nõ pumiũt
pena sensus extendi · nec pena interiori · r remorsu con
scientie de amissione gñe · qz nullꝰ habuerit facultate obti
nendi illã eo qꝺ caruerit libero arbitrio · Sciunt aũ se et nãli
bus nõ posse videre deũ · ideo cõtenti sut bono qd habet
s delectatiõm · eo ꝙ sciunt se ꝑpetuo viue et intelligẽ · multo
magis qz aliqs hõ · ista vita erũnosa · in qua tñ multi
vellẽt semp viue · nec ad bñitudinẽ ꝓmitte. Contra
Parvuli in limbo cõstituti etsi pumãt pena dãpni · nõ tñ
pumiũt pena intiori remorsus · vel exteriori sensꝰ ꝑt
ex nõbili C · ꝑm In limbo ꝓuli nullꝰ videbut facie dei
et cm · Nõ dolebut parvuli de carẽcia visionis dei · et cm
Parvuli in limbo nõ afficiũt tristicia ignis vt vmis · et
qñtũ · qntio ẽ ita ad intencõz gloriosi ꝑtine et ꝑapue ex
qñto torrẽcio ad azymũ videt · Parẽs et proles nõ habet
simbolũ in ꝑsonalibꝫ · sed in nãlibꝫ · io nõ tñsimiliter ꝑsona
lia sed naturalia pecta · tñ proxim parẽtes qz ꝑmi hñ ade
ptem in nob tñ sunt put fuit nãle nõ personale

Declaratio

Aduertendũ duꝰ ẽ pena · eterna et tract ꝑtim nullꝰ filius pumit
pro peto ꝓpio sed scã · nõ tñ semp et racõm post pe · de ta
Quia ꝑ nõ gmicat aliq filio · et aliq gmicat Quia em pater
meritꝰ qbꝫ debet vita etna filio petori nõ gmicat · nec ego
filio bono demerita · qbꝫ debet pena etna · et ergo nec pena
etna sibi gmicat ꝑt · Gmicat aũ ꝑ filio corpꝰ et possessiõs
tales · et qz ees tñsit cũ onere nã q voluit azyii habere
oportuit zuthy ducẽ in vxore ruthy · ij · Sdo ẽ petio lese maiesta
tis et in qbusdã alijs maioribꝫ petijs qbꝫ offendit dominꝰ
corpoꝝ et zeꝝ · pumit iuste filius ꝓ ex tessu ꝓpꝝ · tp aliꝰ
puacõne et pena corpis · ß nõ morte ab hoc illata qz peõ
ber separat aiam a corpe · et ita aiam attingit qua ꝑ filio
nõ gmicat. Et de az · Detrahẽdi in solo originali ꝓpter pu
niũt ꝓpria ꝓuatiõ visionis dine essencie · nã tlis visio cũ
sit ordo supernãlis · nõ ꝑt ab aquo adipisci · nisi mediante
gra dei · ꝑt qd dr apli sed dei vita etna sed eadẽ originali
culpa · non ꝑt habẽ gratiam dei · ergo nec pgnis ꝑt habẽ
gloriam sep beatã visionẽ · Ipi tñ ex ꝑdita carẽcia dine visi:
onis nullã sustinet cruciatũ · qz nullꝰ prudẽs cruciat ex eo
qd sibi nõ datur illd ad qd nullam habet nec habẽ ꝑt abili
tatem · esset em insipiẽs homo qꝺ doleret ex hoc qꝺ nõ ꝑt
volare vt volat auis sed alie tales sepate habẽt ꝓpriã ꝓ
denciã et videt qꝺ nec sunt abiles nec vnqz ex suis nãlibꝫ
abilitatibꝫ possũt · qz videt se nõ esse in via ſ in termo · go et

Ost predicta de peto actuali ẽt

Ista distincto xxxiiii · huius sedi · In q̃ mgr posuit ẽt
de peto actuali ꝓmotiõ paradisi · quo ꝑsona corrupit
put natura · et de peto originali quo nã corrupit ꝑsona
Incꝑit agere de peto actuali adultoꝝ · quo ꝑsona corrupit
seipam · et tria facit nã ꝑmo tractat a quo sit malũ scãm
in quo sit subiectatũ tertiũ inserit quoddã sequens cor
ollariũ ꝑmum facit vsqꝫ ibi ostensa origine mali secũm vsqꝫ ibi
Ideo qz in his pncipijs tertium vsqꝫ ad finẽ distincte tomꝰ

Vtrũ malũ culpe ab aliquo bono tanqz a ꝓncipio effectiue dependeat · et in aliqo bono subiective existat Et ar qꝺ nõ · qz dr saluator apath.
vii · Nõ ꝑt arbor bona fructũ malũ facere · vbi dicit
glo · Nihil mediũ quin boni cũ bona sit · et mali mala ·
ergo bonũ nõ ꝑt esse cũ malo · ergo qntio fla · In oppm
arr sic Malũ dr ex libera voluntate · ergo ex bona · ẽ qntio
vera In decisiõ ecclie tres articli **primꝰ articlꝰ**
Vtrum bonũ sit cã mali ꝓpter quod nota secũm Innoc.
Causa alicuius ꝑt dici duplex ſ per se · et ꝑ accidens ·

Vte · sim scõs doctoꝝ dannati in infer
no plꝰ cruciat de
pena dãni qꝺ ꝑ
sensꝰ · si oĩs damnatꝰ
in originali sustinet
pena dãni · dñs q
iste aũ sic dñs nõ
appetit bñitudinem
glorie secũm ꝓpriã
racõm · qz vt sic nõ
cognouit eã · nec
habeat lumẽ glorie
nec lumẽ fidei · i
qbꝰ lumibꝫ tñ tal
bñitudo cognosci ꝑt
secũm ꝓpriã racõnẽ
appetit · ergo bñ
solũ secũm racõz qnq
ad cuius appetitꝰ sa
tisfactoꝝ vt tristet
sn oĩ afflictiõ · suffi
cit illa ꝑfrigo quam
q̃scit · et nãli cõtem
platiõe

Nõ meretur hõ mortẽ
sue ꝓpti nisi ꝓ
bꝫ · qz oĩs iustitia
i nob respicit bonũ
tatẽ · et ꝑsonalis
et ideo ꝑ nullam iusti
tiam dimittit a morte liberari que ẽ pe
na nature · quãdiu ergo nã tlis infectione
manet · etiã si ꝓpter homo moriatur et ꝑ
stinũ statũ resurgit
nullo itez moriturꝰ
Nec vnqz deus facit pe
nã alicui relaxat · lig
distulit · cõm · In mar
tiribꝫ ergo et qñ mors
Tita nociua · quo fu
it meritoria dr b · v ·
cũ sit debitũ · et ra
tione fit meritoriũ
Etiã de necessario facit
voluntariũ · et ante
tpus se ꝓpter ꝓpm
mortẽ obtulerit · qua
euadere oĩno potuerat
ideo meruit ·

b · v · Malũ nõ dr sic
ꝑtum bonũ q esse ibi
oĩmoda bonũ amittit ·
lacer · Licet em ꝑuat
bonũ · tñ relinquit
bonũ · qz si ꝑuat bonũ
sed relinquit bonũ
nature · ꝑuat actũ
relinquit aptitudinẽ
ꝑuat bonũ qo ad esse
tiũ relinquit tamen
boni debitũ et ergo
dr bonũ malũ · r ma
lo permixtum ·

pe de t. Sic t malū
natuē. hoc suppot
poyam ad formā
si est malū morale.
hoc suppot potēam
habendi t tute z ap
titudīe Sic t malus
gre. hoc suppot et
pmit poyam z debi
tū habedi. et ergo nō
t malū addē qđ non
includet aliqđ bom
nō t ergo ponē sm
plē malū ygle / sēd
sūmū malū put po
sūt manicheg. Nec
ergo sequit sūmū bo
nū t. ergo et malū
qz sūmo bono nullm
cōtrariū. eo qđ oīa in
tendit. et oēs oppōm
et cūa nō t sile qz
pt esse bonū nllo
malo pēristēte. potest
esse pfectū nullo ipse
rom includēte. si nō
pt esse malū nec ma
pfectū qđ aliquid
homitate nō includit
nō em pt esse puacō
nisi respectu habit

Dicit augo in enchi
ridion ca. xiij effec
tus ozit ab arbore et
arbor de cā. z vbiq
de mala arbore nō na
scit fructus bonus. si
de bona cā. et bona
et mala arbor ozizi
pt. Sic de aīa z spū
tacē nali hoīe mala
vel bona vōlitas ozi
zi pt vt zacō sit sic
cā volūtas sic arbor. sic de mala vo
lūtate bona opa q
fructy sūt ozizi non
possūt. vel zc qđ
fructū intē acty ex
teriōr. et parborem
acty interiōr vīm q
lis t volūtas interior
tat t acty exteriores et
aultas intē de malo
sm q gsiddit circa actū
exteriorem.

Tho. in 2 sctiōibz dis
putatis de malo no
tat q bonū et malū
dupler possūt accipi
vno modo sm racōm gnem
bom et mali. z sic qđ
pt malū oppō et gnāli
ad hoc dt augo falle
regula dicēs duo
malū sit in bono
aliquo bonū z malū
pnt cōsidari secūm
racōm specialē huius
vel bom vt mali. et
sic nō qđ pt malum

Per se tuig causatū ab illa per se est intentū peracōs cuius
causatū fit pter intencom eius. vnde qđq vero agēs intendit
assimilare sibi effectū suū. qđ aūt t dissimile fit pt intrā
eius et cōtingit ex defectū aliqđ virtutis agentis. vt mē. vt istru
mentī. Loquēdo aūt de cā et causato p se. bonū t cā boni cau
satī. nō mali. loquēdo de cā z causato peracōs. bonū t cā mali
In eodē em actu morali. nō possūt cōstitui duo vltimi fines
et ideo volūtas gstituēs sibi finē indebitū. aucrit se a fine
debito et eig qđ intrīcō t ad bonū appetēs. et gsequēti vero
aucrit a bono quōte bonū. i. pt esse cā mali. nō p se. s̄ per
accīs est tm̄ dupliciter bonū. s. bonū mōmutabile. qđ t bonū
purū sine admixtione admixta. scz day. et hoc nō pt esse cā
mali est cā bonū gmutabile admixtū puacōi vt crea
tura et hoc t duplr. qz t bonū gmutabile per nēitate. vt
creatura veracōnat. et hoc nō t cā mali culpe est et bonū
cōmutabile p volūtatē. vt creatura racōnat. et hoc
potest esse causa mali culpe. **Contra** Etsi bonū icōmu
tabile nō posset esse cā mali. bonū tm̄ gmutabile agēs vo
lūtarie. pt esse causa mali. licet nō per se. tm̄ per accidēs
pzt ex notabili dicto primi regule thopice cuius cā bona
ipm quoq; bonū. inte de cā per se. z nō pacīs. C. 2m.
Illa regula z quinq; t cā cause. t cā causati. inte de cā p se
et non per accīs. C. 3m. Odo cā assimilat sibi effectū
per se. et nō per accīs. **Secundus articulus** Utrū bonū sit
causa efficēs vel deficēs mali. Nō scdm Innocen. duplex
t malū. s. culpe et pene. malū pene t qđ patim. et istud
t malū simplr bonū. qz t iustū. cuius sit malū pacīti
vñ habet causā efficiētē. malū culpe t qđ facim. s.
culpa. et in hoc malo sūt duo. s. actus et malicia. actus est
effectus quidā. et ideo habz causā efficiētē. malicia est
defectus. et ideo habz causā deficiētē. s. solā voluntatem
hmōi t qz in omi peto triplex t defectus. s. nālis. culpa
bilis et penalis. Nālis eo qz t ex nihilo. Culpabilis eo
qz a voluntate se aucrtit a vero ente. Penalis eo qz
illā auersionē in vita corrupit. Primg anteredit culpam
vt causa effectū. nō tm̄ vt tota cā. eo qz defectus ille q est
ex nihilo. nō est tota cā peccādi. s. cum libera voluntate
sic vis egressiua cū defectu pedis t cā claudicādi. Sed
vero t ipa culpa. huius sequitur tertius nec nālis nec vo
lūtarius qui t pena. **Contra** Etsi malū culpe nō habeat
causā efficiētē. sed deficiētē. quo ad malicia et deformi
tatē. hoc tm̄ quam quo ad actū pzt ex nobis C. primus
deus est causa mali pene. C. 2m deg est cā mali culpe
quo ad actū. C. 3m deg nō est cā mali culpe quo ad ma
liciā et deformitatē. C. quē dicit in libro de dīnis
nōibz dns. bonū est causa mali. loquit de cā deficiēte
et non efficiēte. C. quātū licet malū culpe ab aliquo bono
tunc; a primo depēdeat effectiue quo ad actū. nō tm̄ quo
ad maliciā et deformitatē. C. vl. bonū t cā efficiēs et
extra deficiēs mali. vbi **Tertius articulus** Utrū sit in
aliquo bono subiective malū culpe. Nō esse subiective
in aliquo pt intelligi dupliciter. vno modo secūdū
formā informātis inhēt subiecto. vt sua vt bty in aīa. Alio
modo denoīatiue. sic qđ illd in quo t denoīatū ab ipo tāgit
a puacōi rōnia habitui. cui subiecto debito et pprio. sic
veritas dr in oculis subiective. nō em veritas t in oculis
tanq; forma inhērēs tali subiecto. sed qz puat visi
onē. et sic per oppm hoc denoīatur vera. **Contra** Etsi
malū pene sit in aliquo bono subiective. malū tm̄ cul
pe. t nullo bono t subiective quo ad maliciā. licet sit tale
quo quo ad actū. pzt ex nobis. C. primo. primū nō est
forma voluntatis informatiua. C. 2m. Primū t forā voluntate

oppōm nulli t bono
sed hoc malū huic bo
no. vt veritas visui
intrīncia tpanie et
hoc modo malū nō t bo
no sibi oppto nec t hoc
fallit dicta regula

Deformitas primi dicti
decalogi macōm seu exo
rom. zelus primi racōnis p
recessū a debitudine ra
cōnis que ndūm hoīem co
uenit. et voluntatis que
malus in fine vltimo puta
bitudine tendit z t ipm
creatorē. zelo cuius defor
mitas vt decalogi dicta
offensa. vt decalogi ma
vnius inferioz actualis
cta agenda. et vt dicta
inobediēcia qz fit con
cepta dīna non adver
tendo. z tm̄ ingressio mādā
ti dicta t malū bonū
t quo ad ipm statuti
qđ violat. et quo ad hoc
dr peccatum. qz pua
ricari iuxta papiā est
indebite pterire. Secundo
quo ad ipm statuētē cui
nō tenditur. et t inobedi
ens. et vbiq; tāgit
intrīa diffoīs extra qua
adverten. z hoc tobe
dīcia gnitur cā. put
dr primo mōrale cōsequitur
qz eadē obedia ozi pticu
gsequitur. eo qđ virtuosus
obedit facilr. sed em ca
pitur. put t spāle vi
tiū. s. cum aliquid pter
mittit qđ spāle t pcepti in conceptu pre
cipientis. h hēa. Tho.

Non consistēte peto nō
solū malicia. si cētā bty
non fuisset. nō sic qđ b:
tus de peto dependeret
si quo ad eminētā z ma
nifestationē. qđ ad eminē
cā. sm illa racōs quam
nō vncty bty. bty em t
medium inte duas malicias. et si extrema nō
essent. medium nō esset
vel nō esset bty scdm
racōm nōis. bty em dr
qđ tollēs vnū. vel di tu
cnb. quoz neutz erit si
primū nō sit. dz bty am
bro. aliter loquitur. s. de b:
tute mezutōia q zcte vi
uit. cū tm̄ possit per libe
rum arbitriū nō zcte
viui. pzt ergo vitus am
brosij. cā si primū nō fu
isset. aut hoc sequer
qđ oīa essent recta. et
tute bty olno nō esset. qz
non fuisset illicitū p cui
voluntariā declinatiōnē
bty gnāt. aut hoc seq
retur qđ nllo vncto pce:
tracret illicitū. qđ non

fuisset tentatus de illicito qz tptator ē ḡ semē malitie / et tñ licet fuisset virtus · sd tñ eminere et consistere eñ eminet tria virtutis in hoc q̄ ḡpat ad deformitatē pcti actu alis quod ē vel ad tptatoñ nō resistit et d' qua trinp̄hat · vñ primo eminet minus q̄ vtq̄ / aut nō tptat̄ fortr resistit · vt nō alter movet̄ prior nō ḡquaret illig vita q̄ nō pcc̄at / et ergo dr fortasse qz si nō esset · nō eminēret dr qđ vel subsistē / qz nō subsisteret si oīa esset licita / vt eminere qz nō eminēret si aliq̄ nō esset illicita / et vltg de aliquo tentatus fuisset ·

d · xxxv

Justitia accipit̄ ḡnr̄r prout ſ est oīb virtutib solū zacōn a virtute differēs / qz iustitia dicit̄ vt in bonū gñe reddit / vt restituēdm legis ordinat / ſ virtutē vt ad actum dirigit

Prime due diffōnes solū gremiunt pcto actuali mortali / nō venialī racōm pot̄ b · t · qz primū nō dr venuste de omnib generib pdict̄ hāpz pr̄g dr de actuali mortali / ab isto eñ pccāle deficiat in hoc q̄ nō ordinato a fine debito ordinat · ſ solū retardat / ordine ad finē saluato / et ita deficiat q̄ illa pcc̄ · vñ et qz quia primū habz formalē racōm mali originale dr deficit q̄ parte sūe actus actuale tm̄ mortale ē voluntariū / voluntate p̄pria illig in quo ē · ſ originale ē voluntariū voluntate alterius ſ illig a quo ē · et ergo nō mirum q̄ diffōnes dr non conveniunt ·

Natura seu essentia anime / ar eiā ponē que nāle⁹ fundat̄ in ea duplex p̄dt ḡsideri · vno sm se sic sd tollit̄ nec diminuit̄ p primū culpe sub ratione qua pfecte sunt ygia et virtutib / et sic tam nā aie q̄ etiam sue ponē dicit̄ corrupi

de nociua · et sm aliū culpe ē in aliqo bono subiectiue · sd tñ infirmatiue · sed nō denociatiue · et in quo quo ad vtrā q̄ partē ē vera ad intentōm p̄me et tertie gr̄clonis Ad argumētū rñdet̄ · verū ē arbor bona nō facit fructy malos nisi est infecta / sic et voluntas nisi fuerit p̄va ſ a bono incōmutabili ad bonū cōmutabile conversa ·

Ost hec videndū est quid sit primum

Ista ē distinctio xxv · huius sēdi libri · In qua inq̄t ostensa causa mali sev pcti · agit de opibus peccati quidditate et tria fac · nā primo ponit secundariam pcti diffinitōm Scdō ostendit diuersā de ipso opinionē · Tertio subdit multiplicē cōm veritatē obiectorū · primū vsq̄ ibi Quo cta diuisitat̄ Scdm vsq̄ ibi Quidā at · tertium vsq̄ ad finē distinctionis

Utrū quodlibz malū culpe actualis aliquid boni corrūpat ī voluntate peccātis

Et ar̄ q̄ nō q̄ nec corrumpit bonū corpis · nec bonū aie · Nō bonū corporis · qz primū nō ī corpe vt in subiecto · ergo nō ē p̄uacō boni corpalis Nec aie · qz aīa ē incorruptibilis · qz imortalis · i⁹ qđ flā In oppīm dr aug⁹ in enchy vidiosum ē malū nisi qz nocet · nec nocet nisi qz adimit · ergo primū cū sit malū · aliq̄d bonū tollit · igit⁹ quo ba · In declarationē ēūt tres articli

Primus articulus de quesito p̄o quo nota sēdm Innocen · In oīm̄ p̄uacōm tria ē ḡsiderare ſ subiectū cui nocet · habitū quē a subiecto removet · et aptitudinē quā relinq̄t cui at̄ omne ens in adhesione sue p̄fectionis seu habitu p̄fectus salvat̄ · In eig vero separatōm corrumpit̄ · pzt · qz tū per mala fiat separatio dei a sua p̄fectōne · p malū res aliquo⁹ pruput̄ **Contra** Quodlibz malū culpe actuat aliquid boni corrūpit in voluntate peccātis pzt qz notabili · et primū per malū culpe diminuit̄ aliqđ de ānime bonitate · pzt qz tollit gram et habilitates ad ipsam · Non at̄ tollit esse aīe nāle · ſ esse gratuitū · qđ natura deo faciebat silem · et primū primo hoc fit · Alia at̄ pcta mortalia sequētia primū · habilitatē ad gram diminuunt · nūq̄ tñ ea totalr tollūt · et ḡnito pluri pcto mortali hō ḡmittit · tanto mig idoneus ad gram se reddit · et sm primū corrumpit bonū gratie p se et totale · qz spoliat ḡ tuita et volnerat nālia ſ intellectū · memoriā · et ligeniū et zelū · qz homo per primū puat̄ isto bono · quo oīa sūt bona ſ deo · et a quo hō p primū elongat̄ · nō p locorum distantiā · qz est vbiq̄ p̄sens · sed qz ab eius similitudine et bonitate recedit · qz eig gram p primū amittit · et sic p̄dit modū · spem et ordinē · et sm primū corrupit bonū corpis pacis et pulc̄r · vt pzt in gula et luxuria In p̄mis aut̄ pacētibz corrumpit isto mō · qz puauit eū imortalitate et ipassibilitate · que habuit in statu innocētie et habuisset si nō peccasset · **Scdo arguitur** Quod totū bonū creature in dei similitudine q̄ē sūmū bonum consistit · similitudo vero creature ad creatorē attendit̄ · igitur ipsa creatura ab ipso causat̄ · q̄ suis effectibz sui similitudinē ipsimit · Causat̄ at̄ omis creatura · et totū a creatore sēdm racōm triplicis cause · sc efficientis formalis · et finalis · ita q̄ nihil ē in creatura · qđ hoc tripplici mō adeo nō causet · vñ oīa in tripplici habitudine deo assimilatur · Similitudo at̄ creature ad deū vt ad causā efficiētē · dr modo · vt ad tam exactam dr species ·

per primū · magnum totū aggregatū dr corrumpi ad corruptōm p̄tis · puta qñ per primū pdūt̄ gra et virtutes · sic eiā homo dr spūaliter renovari vel zegnari qñ per dei misericordiā gra et virtutes restituunt̄ hō penitēti Scdm hūc eiā modū loquēdi q̄ritur dr · p̄sumpta natura corrupta fuit p primū ade et eadem nā dr recreata seu reformata p mezito xpi

primū in nīa recreatōne · nō tñ sēdm recessum ab eo quod sibi nāle mansit · non et primū horū dr recessum a rectitudine racōnis / que nāliter homi convenit

B · t · arg magnum actus a deo ē · nō aut sēdm q̄ deformis habet / qđ qualis sit ita p̄sidari potest In oībz eñ in qbz inest defectus ex causa secunda et nō p̄ma pzt q̄ quicquid ē in effectu deficiēte esse nāle vel bonitatis totū a p̄ma cā pendet · q̄ aut ē qz defectū / reducit̄ in secundā causā deficientem · vbi dr glossa dicatōm que da virtute gressiua mediāte tibia per cuius ſ tibie obliquitatē cucurrit̄ in gressu claudicat̄ relinq̄tur vñ quicquid tibi de gressu · totū ē a virtute gressiua ſ defectus vel obliquitas gressus nō ē a virtute gressiua ſi a tibia tm̄ Sicut eiā ē ordo dei per voluntatem recreātē sic causē prime ad causas secūdas In deū eñ nihil defectus incidit pr̄ voluntas aut̄ creatura ad defectū possibilis est et ideo quicqđ ē in actu deficiēte ſ pcti dr de racōne actus ·

entiis et bonis totius hoc a pmo agente sz deo precedit medi ante voluntate · si ipe defectus qui est actus hoc no est a voluntate qd a deo non p cedit et ideo quicquid nomie deformitatis siti ad actu fruat · sic ue in genali · sine i speciali · no pt dici qd hoc a deo sit simplr dr no pt dici qd absolute petri sit a deo vt hoc istud vel aliquid hmoi · nisi tm hac addicone · inquantu est actus · vel inquantu ens

Ad · t · petr dicit ma lit qd in opacoe con sistit zom ad racone pcti duo gerebat · s actu ipe et defectu et quo zacd malu madt defectu at ille a causat zacoin mali i petro et defectus retinebimus in actu p que dirigebat finē ssimus at natu racionat vltio quem propue theologus con sideraz · tpa eterna bitudo · ad que finē lex dina nos dirigit sic instrues · et iusta sic in illu inclinab · et ideo hic petr 3 v describit · In pma em descripcoe tangit sba actu in ordine ad in strumeta quibus actus queritur · cui dr · dictu vel factu vel cogitatum et tangit · quacd illig diligentis quod instruendo dirigit sz legis cui dr q sit con legen · In scda aut descripcoe tangitur sba actu ex parte obiecti in quod hoc qd dr · voluntas retinendi vt oportet et quam illig diligentis qd in finē inclinat p modu hitus in hoc qd dr · qd iusta vetat · In tria descripcoe tangit illud qd est facile i peccato · ex quo rom mali habet s quia ad diligentis finem · hoc qd dr · quarto legis dine · et deordinatu ab ipo finē in hoc qd dr · celestiu inobedientia precepto rum

vt ad causam finale dr ordo · Cum ergo her triplex habitudo in omni ente inseparabilr dei similitudinē constituat omne qd dei similitudinē corrumpit · semp her tria corrumpit Cui ergo mali dei similitudinē corrumpat · semp her tria corrumpit Sed no est natura habet duplex esse · s nature et moris esse nature no corrumpit · si esse moris corrumpit Secundu hoc nā duplex habz modu · spem et ordinem her em tria sm qd constituūt similitudinē boni nalis no corrumpit · sm vo qd constituūt similitudinē boni moris sic corrumpunt · bonu em morale et deiforme her constitit · qn voluntas agit deo mouente · regulante · et finiente · hoc at in oi peto contingit · Nā in peto voluntas deviat a dei pona mouente · a dei sapia regulante · et a dei bonitate finante vel quietante · Corpo In omni peto fit puacq triplicis boni scz modi · speciei · et ordinis · C · pm petm corrumpit modu qr deviat a deo mouente · C · zm petm corrumpit spem qr deviat a deo regulante C · 3m petm corrumpit ordinē qr deviat a deo quietante Terio ar ticulo utru illud bonu totaliter corrumpat · no zm Inno · Illa tria modi · spes · et ordo · attendunt p comparacoz ad creatorē in tplici gne causse · s effectus · exemplaris et finalis Comparatio aut creature ad deu · sm tplicem genu causse sic est equalis · qr quantu hzt creatura ab efficiente deo · tm hzt de eius gratuitate · et tm tendit i ipm nali ordine · et ideo her tria sp sunt equalia in omni re · et equalia diminuunt Corpo her tria modi · spes et ordo i oi re · compata ad deu · equaliter corrumpunt per petm · pzt qn nobis C · pm · Quelzt creatura · quantu habet de mo · tm de spe et ordine C · zm Quelzt creatura · quantu hzt de vnite tm de veritate et bonitate · qr modo corresponding vnitas speciei veritas · ordini bonitas · C · zm In qualzt creatura · quantu corrumpit de uno istoz tribus · tm de reliquo C · quantu · quicquid est ens · pzt ex gestis pma Ad argumentu in contrarium dicendu est tamen quedam ut Ista est distinctio xxxv · huius scdi libri In qua quidem magr sententiarum opinionem suam tenuit quod petr dicitur · ostendit quantitatem · ostendit quantitatem · ostendit quantitatem

sed q2 ces p essencia
suam cognoscibilis est
tri supti Dnom zei ad
omne id qd i cognitoz
vel in ytellectu cadit sit
fm qz ces a ceor diat2
et pez hut modu dicit2
ces zacomis qe in natu
za esse no habet fm
quid modu eciã negatoz
et puacomis ces dicit pos
sunt. sic et eciã zacoz
dicit2 vt dr iij methh
phice primo sumgdo
niom zei petm ignitu
actu et ces quadr. sed
ignitu petm et qz pua
cois debiti azdime.
nd et quelã ces, qz p
uacd ces natuã no e.
si zacomis tm vñ sed
mo accipiendo ze qntu
ad vtrumq petm ces et
s. ignitu actu, et ignitu
puacois subiect2

Ex primo ethicoz. triq
vita cotemplatiua q deo
viuit mo dino politica
qua viuit mo humano
voluptuosa q viuit vt
bestia vt bestiali modo

homicidiu. adulteriu
homiant actu cõiugij
me meo ueniẽti. vt coize
cũ aliena mliere. vnde
hoiem, qlzt em ez nã qz
est qd tenet nd destru
ere spem si saluare ipz
et alterutro sit odi actu
a deo, adulteriu actu
ergo adulteriu a deo
et talia acndũt. homi
em adulteriu ipositu a
deformite, et illa a
eis pticipat fracio

et t. petm omissionis
in sola actus debiti ne
gationẽ q sistit et peccatu
omissionis dr actuale
nd qz in aliquo actu exi
stat, si qz ad genꝰ actꝰ
reducit2. cuiꝰ negatio
vt omissio dicti ad dictũ
re oppta em ad idẽ geꝰ
reducit2 et idem sic actꝰ
et ignoratio vt voluntarie et illa
et negatio eiꝰ bñ sic
actꝰ indebiti zacois peti
et culpe ẽst zeo qz vo
luntarie, sic omissio actꝰ
zacois peti gsecꝰ qz eo
qz voluntarie et deo sic
go qz eo qz indebite fuit
usse punit2. vtꝝ pro eo
qd indebite dimittit.

Vñ fm tho. de arge
petm omissionis nd cõ
sistit necessario i actu qui
salt puta in aliquo eli
cito actu. qz posito qz
aliqd nd dicat horas
canonicas illo tpe qñ
pt et tenet2 eas dicere
dato qz p tẽ net eas dicere
secꝰ, nec inde euadat
aliquid actũ, q sit cã

et voluntarie ualiũ. et hec pena nũqz caret. dispositiue qd
fieri ab altero mereat2 et hec dr pena inflicta. et hec aliq
qn caret ad tpus. sic qui prem accidit, statim meret2 a
iuste pena exhereditacõe. expectat tñ a iudice pena meꝰ
Contra Etsi petm possit de se ad tpus sine pena inflicta
esse. nd tñ pt esse sine pena acta. pz qz nobis. et pmum.
Preterea nũqz e sine aio deordinato. et in pterea nũqz est
sine damno et in preterea nũqz e sine pena. Sed hec articlo
De questio nõ fm Inno. Dupliciter aliquid dr esse pena. siz
essentialiter et causaliter. causaliter siz instrm quo lesio infert
essentialiter ipa lesio. petm at instrm quo lesio infertur
et lesio ipa. vñ vtroqz modo pt dici pena. si primo omne pec
catũ pena et qz et lesiõ infert. Sed modo petm sequens
pena et precedentis, qz est lesio cõtingens p missionem diuine
meriti precedentis. pena em essentialiter dicta duo dicit
siz lesionẽ et ordinem ad causã lesionis precedentis. petm vo
sequẽs lesio est, et habet ordinem ad culpã precedentẽ. vt ad
causã sui, et ideo petm sequens pena dicit pt, nd solum com
gne et infamie. si eciã con essencie. Contra petm se
quens et pena precedentis peti. et pm, petã sequnta sunt
pene precedentis peti, vm, petã precedentã sut de merito se
cundi peti, et vm Sepiꝰ deus ocultã superbiã vindicat
per manifestã luxuriã. Tertio articulo Vtrũ petm sit
causa peti. Rõ sm Innocen. vnũ dr cã alterũ dupliciter
si in gne cause efficientis finalis formalis et materialis effi
cientis per actũ. nd per se. ze motiuo siz prohibẽs. sic
qd dicit petm pmũ. causa et omnis sequentis. qz tollit gratiam
retardante a peto finaliter ignitu vnius petm fit ppter aliud
vt homicidiu fit propter rapinã. formalis sic vnius peccatũ
est causa similiũ in spe. pt dispoñ quid veliqt in animo
ad actus similes. qualis sit vnum petm cõtingẽs et cã alterius
sic dr gula esse mater luxurie. qz ãministrat materiam
et auaricia superbie, contingunt em se sempez. Cono
vnũ petm pt esse cã alterius in quadruplici gne cause s. efficiẽ
tis, finalis, materialis, et formalis. pz qz notabiliter. Co. pm
vnũ petm habet se ad aliud sic mater ad filiã. vm.
petm qd pez pmam nd diluit2 suo pondere moxt hit
ad aliud. Ergo. vt. moza. vm. vnũ petm et cã alterius
non pez se. sed peccatis. qz ze motiuo prohibẽs. Sed
hoc est va. pz qz gratia ipa. Ad argumẽta. Ad primũ
acto et passio simul nd zacois forme. si zacois me qz patris

Vnt autem et alia plurima ꝛc Istad di
stincto xxvij huius scdi. In qua mgr ostendo quod
vnũ petm sit pena alterius. inquirit hic cõsequenter.
qualiter auctore maloz sit deus et cã hoc tria facit.
Nã primo ponit quandam opinionẽ Sed quia cuiusdã opinionis
cõfirmatiõ Tertio reddit ad sue intentionis expressionẽ.
Primum facit vsqz ibi Ex qo colligit2 Secundum vsqz ibi Cum
igit2 in hoc omnes Tertium vsqz ad finem distinctionis.
Vtrũ omnis actio secundum omnem suu modum
sit effectiue a deo. Et ax qz nõ. qz actꝰ malus nõ e
a deo. qz deus nd facit id quod vetat. prohibet vo actꝰ
malus. ergo non facit cã. ergo quod fla. In oppm dicit
Aug9. qz voluntas dei prima cã e omnis spez. actꝰ fortis
actionis actꝰ mollis, ergo eciã actionis malaꝝ. et quod
vera. In decisionẽ erunt tres articuli Primus articulus de quesito
pro quo nõ fm Inno. Deus e principium et finis rerum, que
ergo sunt ab ipo vt a principio. sunt ad ipm ut ad finem. et
ego, Quia ergo actiones male quodammodo ordinant ab ipo
vt est finis, et quodammodo refferunt ad ipm vt in finem.
Tateng eciã causalitatẽ duplex surgit actionis malarum
opinio Quidam em considerabãt actionem malam stim esse nul
lius absolutum. dicũt q est a deo inquantum est actio.

ustius obmissionis
aduersus obmissio
erunt petm. Sed co
mittant bñ. sicut
aliquis q tenet2 ire ad
ecclesiam. ludit i ta
berna. et pp hmõi
ludũ ire ad ecclesiã
obmittit. Declarãt
tendentes sic cui aqs
de sero nimis tarde
mytilis vigilat. pp
qd pgea ad matutinũ
nd surgere. Eciã qn
tum ad actum interiorẽ
puta cui aqd qz pi
gricia vt malitia nõ
vult facere qd tenet2
et ita actꝰ tã interior
qz exterior nõ recta
rectitudinẽ debitã
omissionis tacẽs cui illius
peti eo qz sine oi actu
tã interiori qui cotidi
loquido de actu elicito
talis cessito. pt aliqs
peccare peto obmissionis

Non ideo qz hoc dicit
et affirmatiue. et petm
sed ideo qz voluntarie
exit a rectitudine fi
nis. et qz hec racione
eciã nd dicit et petm
qz exit voluntarie a
rectitudine finis

ꝛ. t. Cuilt rei tñ agens cognat. put ab agente producitur et qz culpa prout a suo agente producit habet racionē mali z defectus. eo qz actō illam in fine debitū nō ordinat. et p̄t quod causa agēs peti sine defectu assignari nō potest. que locū non habet in deo sz pena put ab agente predicit non habet racionē mali nec defectus. qz ab agente pena ordinate z iuste pmittit in ipm peccatez sustinet tñ defectu. et tñ puacōi alicuius boni. eo qz hoc sibi auferri de merito. penarum ergo deo auctor est. et diuisaz diuisarum quedā em sūt pene dāmn. quedā vo sēs illas tamen fecit nō agendo qz em nō influit. gratiā subtrahit. istas at agendo

B. t. Et culpa z pena non p̄t actiue nisi qz defectus. Culpa qz defectus agentis. pena at qz defectus eā recipientis. et nullius alterius a deo intenditur. et qz deus intendit iustitie ordinē ponere in subditis sibi creaturis. ideo cū peccatū admittit. pena a deo infligit. nō qz a deo intenta. sed vt ordo iustitie seruaretur. et ergo dicit aug. Pena malus mala est. sz in dei quibus bona est.

B. v. Pomit quinq; rōnes. Prima qz qd dicit aliquā positionē a deo. 2a qz qd dicit aliquid ordinē est a deo. 3a. Illud defectus sim qz hmōi est a deo qz hoc deo competit sue potentie. Ultra illud ordinatū sim qz hmōi est a deo qz repugnat diuine sapiē. Cui ergo fit distinctio illius qd pena in sua racione includit. et illud qd in pena substernit. tūc facultez inuenit quod pena a deo et quod non.

sit eēm est a deo vt a principio et in ipm tendit vt finem finalem nō mortalem. non est tñ a deo inquantū est mala. qz sic p̄uat finē et principiū. huic ergo opinioni consentio

Contra pono responsale Et si omis actus inquantū est actus sit effectiue a deo sm modū essendi absoluti tñ. non tñ sm modū essendi malicie. p̄z et ex nobili c. primū Commixtio matrimonij et quelibet fornicatorijs inquantum actus est a deo. 2m. Ayala actus inquantū est motus causatur a deo 3m. Sic deus est causa fornicatorijs inquantū actus sic est causa prolis et sue redemptoris

Secundus articulus vtrū deus possit esse causa malicie Nō sm Innocentium. Malicia est defectus. nō effectus. habz ergo causā deficientem nō efficientem. deus vo nō p̄t esse tā deficiens q̄ efficiens tñ. vñ nō p̄t esse causa malicie. sed actus inquantus. voluntas vero mala est causa deficiens peccati seu malicie. vt dicit augus v. de Ciuitate dei.

Contra Licet deus sit tā actus inquantus. nō tñ est causa malicie cū actum generetis p̄z et ex nobili c. primo. Deus nō est causa malicie. 2m. Deus nō facit malicia qz punit eam. 3m Aliter deus incitat ad bonū s. mouendo aliter ad malū. s. non retrahendo. et ergo deus peccantes retrahendo peccatis non mouet eos ad peccatū, sed non retrahit eos a peccatis qz nō impartit malicia, sed nō apponit gratia

Tertius articulus vtrū deus possit esse tā locutionis fle Nota sm Innocen. Sic actus mala inquantū actus est a deo inquantū quidē mala nō est a deo. Sic locutio fla inquantū locutio est a deo sed inquantū fla non est a deo Sic em actus duplicē habz bonitatē sz essentiale et accidentale. Essentiale a re, et accidentale a voluntate. quaz prima semp manet. et secundum illa omis actus est a deo Sicut vo aliqn peccat et illa puacō nō est deo Ista secundum anselmū libo de veritate, duplex est veritas enūciationis Prima que inest a volūte primi instituentis. qua enūciatio erat id qd accepit erare Secunda que inest a volūtate pronūciantis, qua erat id ad qd erandū accipit. vt a. Ista puo. sortes et accepit erare sorte currere. ideo vo accepit vt significet eam qm sor et. nō qm nō et. Prima veritudinem erandi semp retinet. secundam vo nō semper. bn secundum primam semper est a deo, quo ad secundam nō semper

Contra Locutio fla inquantū locutio est a deo, sed inquantū fla nō est a deo p̄z et ex notabili c. primo ffalsitas exemplar nō habz in deo, qz non habet esse a deo, igitur nec exemplar. 2m. deus dicit iij regū vltio spiritui fallaci Egredere et fac ita. nō diuinando sed precipiendo C. 3m Sic ab vnitate increata non p̄t esse puacō bonitatis, sic a veritate increata nō p̄t esse puacō veritatis sz falsitatis. C. gratia. qdo est via ad intentā conclusionis prime Ad argutū q̄ deus nō prohibz actum secundum illud quod est actio, sed inquantū mala. vñ mutat quid in quale. Non em prohibet commixtionē fornicatoriā inquantū commixtio. sed inquantū inordinata, alioqui prohibet omem commixtionem quod est flm. qz nō prohibet inquantum matrimonialem

ffinis precepti e caritas hoc vbi nisi intelligit de caritate increata nihilomin tñ creata p̄t intelligi de caritate increata est hoc vel in patria vel in via vñ ipsi in via dr finis precepti. qz caritate diligendi deum vnim ipsi. q̄ est finis. p̄t quē oia precepta st et seruant. Ite dr finis precepti, qz expletor precepti, anget caritas

Est predicta de voluntate Ista e distinctio xxxviii huius sedi libri In qua magr primo egit de peccato actuali sm se. Incepit agere de peccato radice sz de voluntate que est radix peccati et tria tria hoc facit. Nā primo agit de voluntatis rectitudine z pueritate Secundo de voluntatis et intentionis diuersitate Tertio de voluntate finis et eoz q̄ sunt ad finē. Incipit primū vbi q̄ ibi solz circa q̄z vm vbi sz q̄r vltz Tertium ad fi. dis.

Vtrum bonitas morales humane voluntatis capiatur ex intentione finis Et arguit quod non Quia omia

Uolūtas ē bona ex fine. tm ē dicē r volūtas ē bona ex ordinatōne ad bonū finē. sic dicat b. v. ad hoc q̄ sit bona ordinatio qua tuor requīrūt primo requisit q̄ sit bonū finis et hoc duobus modis vno modo q̄ sit bonū finis id q̄d est in se. zo modo q̄ sit bonū sub ratione finis. dicit aliquid esse bonū in se quod nō refertur ordinatur ad alterū. sicut finis. sic cū pdicatur euāgelium esse bonū. dicitur esse bonum in se. si nō habet rationem finiendi pdicatoris. q̄ nullius bonū est comestio semper autem finis melior debet esse ordinatis in finē. Sūt duo requīrūt ex parte ordinati. primo idoneitas ex parte actus ordinabilis. sic q̄ actus in se et de nā sua sit bonus. et talis q̄ per ipm talis finis possit acquiri. et sit quidem quia quis meretur per bonū vel formaliter. vt habeat gram. vel debet vt habeat vitam contemplatiuā. vel fruatur vt det elemosinā deo accepta. Illi actus ex hac voluntate magis boni esse dicuntur. q̄ in se magis sunt. nec ad tales fines ordinatur acquirendos. Secūdo requiritur actualis quidem ex parte voluntatis ordinātis. et quidquid illa quatuor requirūt ratione finē. tūc ipse voluntas ex fine recipit bonitatem et licet vltimus finis sit equaliter bonus nō tn omnes voluntates sunt equaliter bona per hoc dicendum in approximatum et ordinatum receptos

Augus. in lib de doctrina ondit q̄ ad caritatis mandatū quidquid ordinatur tota scriptura. et ita caritas nō tm ē finis bone voluntatis. sed etiā totius sacre scripture. et cognitionis et licet deus vel beatitudo siue xp̄s possit dici finis voluntatis bone maluit tn magis dicere q̄ caritas sit finis propter quia completa ratio finiendi appetitum pertinet caritati. Cui enim tripliciter dicatur finis vnus

bonū appetitum. ethic. et secundum aug. li. de tri. Omnes appetitus beatitudinē. cū bonū sit omnis finis voluntatis. Sed voluntas ex fine bonitatē accipit. Sequitur q̄ omnis voluntas bona est. igit̄ quia fla In optim Luc xi Si oculus tuus simplex fuerit totum corpus tuum luminosum erit. Glo. Intellectus bonum opus vel malum facit. igit̄ quia ba In decisione erunt tres articuli

Primo articulo de questione proposita nota secundum Innocentium Bonum dicit ratione complementi. malum vero defectum complementi Complementum rei ex fine et bonum quod quidem et perfectum cui attingit finem suum. bonum igitur in rebus ex ordine ad finem est malum ex defectu huius principalis. Hinc est ergo q̄ bonitas actus interioris vel exterioris est in ordine ad debitum finem Ad perfectionem vero huius ordinis requiruntur quatuor duo ex parte actus ordinabilis et duo ex parte finis ad quem fit ordinatio ex parte enim actus requiruntur q̄ ipse sit ordinabilis de natura ad talem finem. ita q̄ per talem actum talis finis possit acquiri. s. q̄ actus sit de genere bonorum Secundo q̄ actus ordinetur in finem secundum intentionem operantis ex parte finis duo requiruntur. s. q̄ finis sit debitus secundum id q̄d bonum. nō q̄ sit debitus ingenitus finis sed q̄ magis bonum quia id quod fit propter finem. ex finis meliores et his que sunt ad finem Ubi ergo hec quatuor sint quantumcumque actus bonus et ex ordinatur ad finem debitum. aliquo horum deficiente actus malus est. ex bonum ex tota causa. malum vero ex particularibus defectibus contingit vt dicit dyonisius de divinis nominibus

Contra bonitas moralis huiusmodi voluntatis capit̄ ex intentione finis Et primum bonitas finis causat bonitatem actus Et ex tm Cuius finis bonus ipse et bonus Tm ex vltimo voluntas dependet voluntatis rectitudo

Secundus articulus Quis sit finis bone voluntatis Nō sim Innocentium. duplex est finis principalis. et sub fine. principalis et in quo quiescit. finis sub fine et quo quiescit. finis in quo quiescit et bonum vltimo intentum finis quo quiescit et opus quia ordinatur illi bono. sicut in eo qui magistrari appetit propter honorem. finis in quo desistit. est adeptio honoris finis vero quo desistit et adeptio magisterii Sit in proposito Caritas increata vt deus. finis est in quo quiescit. quia vltra nō procedit intellectus. Et ad deum siue xp̄m Caritas vero creata tm vie quidem prius finis et quo quiescitur. quia ordinatur finis. Si caritate vie desiderium quietetur in perfectum, caritate vero patrie quieta perfecta

Contra et si finis bone voluntatis principat in quo quiescit sit deus. finis tm sub illo fine quo quiescit et caritas vie et caritas patrie per quam notabiliter et primum xp̄m et finis in quo desistit voluntate et perfecte. Tm. Caritas et finis quo desistit imperfecte. Tm. Eiusdem operis possunt plures fieri fines

Tertio arguitur Sit idem finis omnium bonarum voluntatum Nota tm Innocentium Sic contingit ex parte principii. ita ex parte finis. quia primum ordinatur ad aliquem finem. et finis semper respondet principio principium autem actionum duplex est. s. principium quod et unum in omnibus s. deus et primum quod est diuersum inter in diuersis. sim diuersa moueantia ad expandum Similiter duplex est finis s. vltimum quod dicitur esse idem in omnibus actionibus bonis s. summum bonum. et primum quod in diuersis est in diuersis actionibus non ex ipso mediante fit relatio in finem vltimum. quibus sit idem finis sim stadium. tm diuersa et relatio diuersorum. finem ergo vltimum non debemus constituere nisi vnum s. deum. sed fines primos possumus multos constituere ordinatos tn ad illum.

Contra etsi vnum et idem sit finis vltimus omnium bonarum voluntatum. fines tn proximi possunt plures assignari ad illum tm finem vltimum ordinati patet ex notabili et primum nō et aliud finis diuersimode ponendo nisi deus tm. Sic primum efficiens est vnum. ita vltimus finis est vnus tm Ligatum personarum

finis in quo desistit et finis quo quiescit et hoc duplex. vel simplex. vel vt nunc et quoniam istorum modorum est finis bone voluntatis nisi caritas increata que deus dicitur in Canonica Johannis Deus caritas est. Finis in quo quiescit caritas vero creata et consummata sicut caritas patrie est finis quo simplex desistit in deo Caritas vero inchoata vt caritas vie est finis quo desistitur in deo vt nunc

Tertio. Secundum ordinem agentium et ordo finium ex eodem ordine quo res procedunt a principio eadem in fine reflectuntur et quia in processu rerum a primis. invenitur unum primum principium. sub quo invenitur alia principia propria que diuersis sunt diuersa. ita eadem reflexio res in finem. invenitur vltimus finis vnius cuiusque. tm diuersi sunt fines propter quos finis. sicut diuersi sunt fines artium. secundum diuersitatem rerum. per quos fines rectitudo voluntatis ordinatur ad vltimum finem

Tertio. v. plures fines statuere potest de ratione vnius quia finis sit sub fine et propter finem. Aliquo quia vnus sit finis principat. sicut tm quia finis non principalis non refertur ad principale actu. Tertio modo quia vltra sit finis principalis. cum assignatur de illo cui quis vadit ad ecclesiam ad prebendas distribuendas Hoc enim potest fiere. Aut ita quia principaliter detur honore et gloriam dei. vt cum vadit ibi decantare laudes. et cum hoc potest distribuere tollat vt pauperibus distribuat vel in alios vsus huiusmodi ad honorem dei referat. Aliquo potest aliquo ire ad ecclesiam intendendo deo placere. et sit tm hoc peruenit ad rectum. ita tm quia actus eius ad deum non refert. nec tm ipsa peruenia statuit

finem principale pco
q ipam nd diligit p
ptez se. Tezo 2 quadr
aliqs ad certiaz du
plicata intencoñ ita
q volt deo placere. et
volt pecuniã obtine
quã sic auarq appetit
dispzd. vt possit tpe
sancto suu ampliare
et in ea delectando
pt se pmo mo statue
diuersos fines est
bonũ et mezitoziuz
z pertinet ad bonaz
voluntate Scdo statu
ere diuersos fines
sic est bone voluntat
loquendo formali. ac
tamẽ nd sit repugñ
q possit cũ ea stare
est em ibi pcm vena
le. sed mozle et hoc
volt augs in li. confessi
onũ cũ ait. dyuig te
amat q terrã aliquid
amat qd nd pprie te
amat. Tezo mo sta
tuere diuersos fines
sic bone voluntatis
imo cõis bonã volũ
tatem. tũs em volt
duobz dñis seruire
et hoc e impossibile sic
dz augth. vi. Patet
ergo q bone volũt
possunt esse plures
fines vni principalis
alter nd principat. et
plures q stituũt fines
principales. repugñt
bone voluntati

dist. xxxix
Tho. de ar. In
ada nra repit distin
tio posita penes
distinctom actuu
distincto vnius penes
distinctom officiozu
distincto ptiu penes
modũ cpoz motuũ
Distincto pozendũ
penes distinctõem
graduũ. Pmo Dis
tinguit intellectus
et volũtas ita in
telligẽ et velle spe
cifice distinguñt. Scdo
mo memoria et in
tellectus. qz diuersa
videntur habẽ officia
Tezo distinguit sin
dezesis alubezo arbi
trio. eo q sindẽsis
sit determinata ad
vnũ. z videt hoc
motũ naturalem
libez ait arbitriũ
in suo motu potezit
esse oppoz. disiun
ctiue tñ z in sensu
diuiso. Acto dcim

quelzt sit finis. nõ tñ trees sunt fines sed vnus. qz nõ
sunt fines in eo q trees sũ in eo q vnũ s in zacon sumi
homi. C. qtũ qtio e ba pzt q grdm pmã ad actũ ẽt
Duplex est bonũ s. existẽs et apparẽs. et ergo omnẽ
appetit bonũ. si quidã bonũ q nis. et qdã bom apparẽs
bonũ ait q nis zcũ intendit. nõ bonũ apparẽs. Silz.
hitudo e diu. q q nis q apparẽs q nis quã appetit bo
mi. apparẽs quã appetit mali

ut autem oziatur questio satis et

Jsta e distinctio xxxix huius scdi libri Jn q mgz
ostenso in predicti distinctõe vñ sit zcũitudo et viaz
in voluntate. inqrit qualis in volũtate sit pcm Scdo qre
actus volũtatis potiz dz pcm qz acty alioz potentiarum
Tezo an idem actus volũtatis sit quo volt nãle bonum
et quo zespuit malũ pmũ fiat vsq ibi sed adhuc quit.
Scdm vsq ibi Preterea queri solet Tezium vsq ad finẽ dist.

Vtrũ inter animẽ potẽtias in solius voluntatis actibz contingat pcti vicio sitas.

Et az qp nõ volũtas liberior est oibus potẽtijs ergo
vnq pt subici seruituti. ergo vnq peccare pt qz alia po
tẽncia. ergo qtio fla Jn oppm est augs dicẽs volũ
tas est qua peccat et recte viuit. ergo qtio ba Jn deci
sionẽ erũt tres articuli. **Primus articulus** de qsito nõ
sedm inmorigui Jn nob qdã sunt nõ a nobis. et nõ pos
potẽtie anime et hmoi Quedã vo a nob vt acty potẽ
tiarũ et hec sola possunt dici pcta psonalia. qz hoz
sumus domini. hec aut dupliciter fiũt. Quia qdã acty sunt
quoz non sumus domini. vt q nõ sunt psuasibles zcõ
em in culpa. nisi qd e in sua pcate peccare Quedã vero
hij vo possũt esse pcta. Jnter hos at acty nllq tã est
in pcate nra qz actus volũtatis deliberatie. qe maxima e
domina suoz actuũ. et ideo eig acty pt esse pctm acty vo
volũtatis nãlis non. **Conclo** Jnter animẽ potẽtias
in solius actibus volũtate gtingit pcti vicio sitas. pzt
ex notabili. C. pmũ actus voluntatis nãlis nõ e pctm
zm Actus voluntatis appetes apparẽs bonũ rẽsendg est
pctm. zm Tũ volũtas peccat cũ a bono deficit. et de
uiat s mouẽte. recedente. et finiente. vt dictũ e supra
dist. xxxv. in. ij. arto questiõe ibi determinate. **Scdo arto**
An actus alioz potẽtiaz possit esse pctm. Nõ sm An
selmũ. Volũtas est instrm sepm mouens et oia qe sunt
in aia. volũtate ergo sola libera e. tenere at vices nõ
nisi inquãtũ volũtati ginguñt. Cũ ergo pctm et meritũ
in motu libero cõsistant. ideo acty volũtatis p se sũt esse per
catũ actus vo aliarũ viarũ nõ nisi inquãtũ cõiunguñt
voluntati. vel imperante. vel obmittente. **Concio** acty
oĩm aliarũ potẽtiaz preter volũtate. pcta nõ censentur.
nisi inquãtũ voluntati cõiunguñt. pzt ex notabili C. pm
omne pctm ideo e pctm qz volũtarium. zm Cogitatio nõ e
pctm vt cogitatio. sz vt quedã affectio C. zm Et tracc
in fide nõ est pctm. nisi inquãtũ volũtati assentiendi vel
negligendi coniungitur. **Tertius articulus** An actus
qui exteriozũ membrozũ sit pctm. Nõ sm Simoten. Jnstrumẽ
tũ nõ agit per se. sed qñ cũ principali motori. membra qñ tiã
in motibus liberis instrumenta sunt volũtati. tangit principa
lis motoris. ideo sed agunt libere nisi inquãtũ qñ volũ
tati mouenti. vt motori aut instrumenti principalis attribuitur
motori. sequenter instrumento. ideo pctm membri exterioris

rius. qz sm q fert
in superiora dr peccd
superior. sm vd q
fert in inferiora. dr
peccd inferior

Vnde et hoc q acty
ipiq voluntatis q sunt
a nobis pcta sunt.
quibz ipa volũtas
viciatur dr h. t. qz
ipa volũtas e causa
sufficiens ad exeundũ
in actus suos nã vo
lũtas quãtũ e de se
indifferens est ad plura
vt q ad hunc actum
creat vel ad hunc.
a nulla cũ alia habz
determinatoz sicut con
tingit in alijs. si et
scipa et ex libertate
electionis sue. vnde
si aliqs defectus contin
git in actu eius. sibi
imputat.

Primum igr nõ hzt esse
in potencia intellectu
ua. qz circa q zebg
malis adhereamus. et
hoc potest committi
sed gsiderando vt in
telligendo mala. non
adhereamus malis. ho
noz. qz quilibet quis ma
lũ dacia cognoscat. tã
to ipm magis detestat
et hoc videt esse in
tendendo azelus. s. elenz
vbi ait qz scire malũ
nõ e malũ. si vellet
vel facere malũ. malũ
est. Item vi. metaphi
Bonũ et malũ sunt
in rebus. vez et flm
in intellectu. hoc suppto
arte sic. Secdm actum
illius potest peccare nõ
possumus. secdm tale
potẽtie actus ad malũ
nõ tendimus. acty at
potẽtie intellectiue est
hmoi. ergo. hoc. qz in
intelligendo nõ e motus
die ad res. si rexeum
ad animã. et ideo in
telligendo mala z vilia
non vilificamur p tenden
tiam intellectus ad ipa
mala. sz mala nobili
tant p tendentiã eoz
ad ipsum intellectum e quo
incipiunt esse mo spuali

Con. Oppta habent
esse ita ide. sz aliqua
virtutes habet esse
in intellectu vt vi ethi
ergo z alia vicia. et
pbatur aliq pcta potu
erint esse in intellectu
Item fides z infide
litas sunt opposita.

et ꝑns habet fiez
tertia idem. ℌ fides est
in intellectu / ergo a mi
fidelitas que est ma
rimū ꝑtm. Ad ꝑmū
dm q opptm virtutis in
tellectualis sūt ꝑtm
praise misi mozdinate
esse volitū vt aliquos
desideratū Opptm aute
virtutis mozat z mag
me eiūb que tādt sub
dino ꝓcepto. hīt ꝑtm
et de illo argūtū nō pro
cedit. Ad scdm dm q
fidem habere nō possūt
misi mediāte ḡsensu
volitatis, teste augo q
ait Etsi tenera quis
possit nolēdo credere nō
pt misi volēdo, ut sit misi
delitas nō est ꝑtm misi
mgntū ꝑ volita. Nam
scdm augm, 2m nullo mō
est voluntarium nullo mō
est ꝑtm vel si est sim
immundabilis infidelitas
in aliq. talis infidelitas
nō esset ꝑtm. De
lemq trā prie credē q
in nullo hoīe infidelitas
sit oīno immundabilis
qn ponq si talis infidel
totū faceret qđ in se d
ad inferendum ea que
credenda sūt. deq sive
ꝑ angelos sive ꝑ hoīes
sive ꝑ scꝑm sibi mani
festaret credendū ve
ritatē btz de Cozne
lio actuū x.

Dubitatur. Utrum
homo teneat ad oē
illud qđ ꝯtinā dictat
ta q obligat homīes
ad faciendū vt b. v.
Et ꝯtinā aliq dictat
aliq. Quod ꝑ scdm legē
dei. et in illis sp ḡsiā
ligat, ideo qz ad illa
hō ligat ꝑ ꝑ legē di
uinā z ḡsiā que illi
cō cozdat ligatū oñdt
Aliq qđ est ꝓter le
gem dei, et in dīt ꝯ
tinā ligat q̄diu manet
vel tenet hō ꝯ
tinā deponē. vt tene
tur illd qđ dictat ḡsiā
adimplere. btpote Si
dictat q̄ nūciū est
ad salutē festinā de
tica leuare. Aliq dī
tat aliq quod ꝑ cōn
legē dei. In illis con
tinā non ligat ad
faciēdū vt nō faciēs
sed ligat ad deponēdū
ideo qz tūc talis ḡsiā
sit erronea error re
pugnāte legi dīne ne
cessario q̄diu manet

principalr attribuit ipi moueti. ḡsequit m̄bro Cono
Etsi actus m̄broz exteriox non sit ꝑtm principaliter
est tñ consequēs. C. ꝑmū. Per m̄bra exteriora cōmittit
ꝑtū. 2m. Sine actu exteriozi adulteriū furtū homi
dium ffe non pt cōmitti. 3m. Potm attribuit m̄bris vt
partibg seu volitatis instrum̄tis. Pacet. qz ꝑtm causa
liter et formaliter in volitate, et in m̄bris instrumentali
qz voluntas mouet se et m̄bra ad peccādū. Est em volun
tas scdm anselmū domina sui actus et aliaꝝ vitiū. Et
ideo volitas est causa omis ꝑti. vel ca impante, vt con
sentiente, vel nō cohibente. qđ dr cohibē in alijs vitiis
vbi vis apphensiua obiectū oblatū non pt nō apphendere
et apphensum non pt volitati sed denūciare. et ergo sibi
nō imputat sed voluntati que ei tā fortē denūciacōm libe
est et sufficēs facē vel nō facē que ei potuit cohibere.
Apprehensiua ne aspiciat qz ipa claudit oculos et appetit
prout vult hīt pe. de t. C. ꝑtū q̄lio d ira ad intencōnē
gradus ꝑme. ad argūtū 2m dicē Subiici seruituti ab al
tero repugnat libertati, ℌ sepm voluntarie subiici non
repugnat

Declarand

Quid est scīderesis vt est habitus principioz in agibi
libus, sic intellectus est habitus principioꝝ in speculabilibg
et ideo dr scīdesis a scm qđ d con. et hereseis qđ d electd
eo q pez malū pncipioz agibiliū q̄uis videat in oīm ele
ctōne rezū agibiliū, sic intellectus etiā dr tangere in om̄
speculacōn rerū speculabiliū. Unde nihil aliud videt esse
scīderesis nisi habitus seu vtus nalis qua nalr inclinam
ad bonū et refutam malū, seu quo nalr iudicam bonū
prosequēdū et malū fugiendū et differt scīdesis a libe
ro arbitrio Quia li. az. dicit potentiā que d voluntas vt
habet ordinē ad iudiciū intellectus de rebg eligendis. Sed
scīdesis dicit habitū intellectuale. quo iudicium de eligendo
in ordine tñ ad voluntatē. Nā cū sit habitus intellectus ꝑtin
ideo extendit ad voluntatē. qz intellectus extensionē fit ꝑti
cus ex trio de aīa Item scīdesis dicitur extingui nō pt
qz nō solū pncipia speculabiliū. imo etiā pncipia agibilium
sūt nobis nalr nota seu insecta in lumīe intellectus agentis
Sic ergo tale lumē extingui nō pt quātū ad sui substantiaz
sic nec scīdesis que immediate imitat tale lumē. Quātū tñ ad
usum pt extingui per actus. Nā aliq exīte corrupte
in fantastico organo, nō pt quis habē usū racionis. nec
rebus speculabiliū, nec rebus agibiliū. Istud tñ potiꝰ debet dici
suspensio scīdesis ex defectu. qz vt ait Ihezo. nec i Ca
ym hmōi scintilla totalr fuit extincta B. v. notat
Et scīderesis quātū ad actū impediri pt. si extingui nō pt
Quia qz dicit quid male, et nō pt a nob simpliciter auferri. Et
quius actus eius oīno extingui nō possit. pt tñ ad tpus
impediri et hoc triplr bonos ꝑpt tenebras exteriores. et
hoc ne malo remurmuret, per eo qp malū credit esse bonū
sicut e in hereticis, q moriebant pro impietate erroꝝ credut
se mori pro pietate fidei. et ideo remorsū nō sentiunt in
pietatē. tñ bene in vbi, sed magis quodā gaudiū fictum
et vanū Sedo ꝓter lasciuiā delectationis sibi impeditur.
Aliq enim in pctis carnalibg uta absorbet hō ab actu rationis
vt remorsus locū nō habeat. qz carnales horēs tanto
impetu delectationis ferunt. vt tūc racō locū nō habeat Et
ideo licet qz motus distractorius extingat quātū qp aliqs eli
gitur ꝑtm. et letat in suis imaginatibg. tñ si reuertit ad scipm
interna meditatione. vtiq aliqualē sentit remorsū de stele
ribus ꝑpetratis. Tertio scīderesis impedit ꝑpt duritiē ob
stinationis ne ad bonū stimulet. sic in dānatis. q adeo sūt
in malo obstinati. vt nūq possint ad bonū inclinari Et
ideo scīdesis extingui ad instigationē ad bonū, semp tñ hz

ponit hō ligari extra
statū salutis. et ideo
tenet d ꝑtim deponē
qz sine hō faciat qđ
dicit sine eo opponi
nō dr ꝑcat. Si em
facit qđ ḡsiā dictat
et illd d cōn legem
dei. et facit cōn legē
dei est mortale ꝑtm
absq dubio mortaliꝰ
peccat. Si vō facit
oppm qđ ḡsiā dictat
ipa manēte adhuc
peccat mortaliꝰ. non
racōn oppis qđ facit
sed qz malo mō facit
facit em in rotepsū
dei dū credit dictātē
sibi ḡsiā. hoc deo
displicē q̄uis deo
placeat. Et hoc est
quod dicit glosa sup
illd ad roma. x mi
oīne qđ nō ex fide
ꝑtm. vbi glosa Oē
quod ad ḡsiam p ti
net si aliter fiat dr
a pcto esse ꝑtm. q̄
uis etiā fiat qđ bo
nū d. si nō faciēs
credat ꝑtm ex ig
norātia q̄ Quia nō tm at
tendit deꝰ quid hō
faciat. si quo animo
faciat Et tū iste qui
facit qđ deꝰ iubet
credens facē cōn de
voluntatē nō facit
bono animo sed malo.
et ignorāt peccat mor
taliꝰ Et sic pōt q̄dē
constricta ligari. aut
ad faciēdū qđ dictat
aut ad deponendū
nō tñ ordē ḡsiā ligat
ad faciēdū qđ dictat
sed illa que dictat nō
faciēdū esse illud
ad qđ hō alīs tenet
et talis ḡsiā dr esse
erronea. Ha ista pōt
q̄dē dici vtrū faci
ens cōn ḡsiam pec
cat. pōt qz ad racōz
peti sufficit qp qs
velit peccare. si omīs
faciēs cōn ḡsiam
velit peccare. qd quid
tūc de perplexitate
dicē. si agit scdm
suā constrictā tūc
peccat. alīs ei con
stricta nō esset erronea
Si at nō agit. tūc
iterū peccabit. eo
qp facit cōn ḡsiam
vt qp tūc ē ꝑplexꝰ
scdm quid puta q̄
diu manet i tali
errore pertinaciter

nolens supeco uti
consilio sapiētis nō
in̄ est perplexus simi-
qz secm̄ cōsiliū sapi-
entis et instructionē
sacre scripture poterit
ab hmoi errore liberari et dicit b. v. q
nemo ex g sua ppria
est miss ad tpa. vtz
si diu q sua manet
nō in̄ est perplexus
simplr. qz debz illa
q sua depond et si
nesciat per se de illa iu-
dicare p eos q nescit
legem dei. debz sapi-
entiores q sulos vel
p oracōm ad deū se
conuertē si huāmodi
liū deest. Aliqn si
negligēs est verificat
in eo qd dr apls ignō-
rāt ignorabit. et dr
b. v. q loqtur hic de
dictamie q sue p mo-
dum precedentis vt p
hibendis nō p mod
consilij siue psuasiōis

Malū in actu voluntis
mor̄ ex obiecto. si in
actu intellectus nō impe-
nitur malū ex obiecto
et racōm istius ponit
bti tho. qz obiectum
voluntatis est bonū. ob-
iectum vero intellectus
verū. bonū aūt et ma-
lum vt dr vi metaph
sunt in rebus. verū
aūt et flm̄ sunt in aīa
cōsequēs voluntas per
actū suū tendit in suū
obiectum. tendit in illud
secm̄ qd hītur se in re
et ergo et bonitē
vel q malitia rei voli-
te actu voluntis est bonū
vel malū. sed intellectus
per obiectum suum tendit
in rem secm̄ qd est qua
rad aūt bonum vel ma-
lum in aīa bonum est. qđ
qd dicit Boetius. nouit
malū bonū deesse non
pt. malū aūt actus in
actu intellectus ex hac qz
nō est debita proportio in-
tellectus ad rem. ex hac
cā malum re apprehendit
qz est. nō tamen recte fle
intelligit malum esse. in
ipso culpa nō est. nisi p
accns. ut talis intellectus fla
impedita est a volun-
te qz tota deformitas actus
qz hoc predicat. qz potēa
habet dominiū sui
actus

impedimētū est p̄ter effectū ad istū actū pt dici extincta. nō
tn extincta simplr qz habet aliū usū. s. remurmuratiōnis
secm̄ eam illū usū secm̄ quē sindesis habet pungere et re
murmurare. qz malū maxime vigebit in damnatis et hoc
dicto put remurmuratio qz malū tenet racōm pene. nō
prout tenet racōm iusticie. qz illa remurmuratio exit
ad cōmedandā dīnā iusticiā. sed nō exit ad eliciendū fru-
ctuosū penitētiā non remīuabit sindesis in damnatis cōm
culpā in relatiōn tn ad pena Infideles nō habet re
morsum. hoc nō contingit ꝓpter extinctōm sindesis. sed
protōto qz silogisando falsē subsumit. p tpm̄ em sindē-
sis assumit verā maiorē. qz oīs infidelitas detestāda
sed per actū racionis erronei subsumit. sta. inqrē. qđ
qz nō sua opinio sz opinio sue opinionis est infidelitas. et
ideo fle qđut. qz quis habeat veram iusticiā noticiam
p̄ncipiorū. D. v. conscientia aliqn errat videt. qz nō
conscia et testis in dīno iudicio que nūqz a veritate re-
cedit ad romā. ij. vbi dicit. testimoniū reddente illis con-
scientia eorū. sz ad hoc vt iudiciū sit rectū. ozt testem
veritatē esse et sn̄ errore. i. re In opinionē pzt p Ihero.
super ezechielē in glosa. vbi dicit. cōscientiam interdū pu-
nitari videmus. nō g sua nihil aliud est nisi applicata scie
cia. nā qm̄ scientiam qua habemus de agibilibus actu. applicat
ad hoc agibile vel illud. tūc fit nob̄ g sua. vel de psequēdo
si bonū est. vel de fugiendo si malū est. qđ autē intellectus est
sciendū. q sic silogisando in speciali tria ad minus. sz
habitus principiorū q dr. intellectus. aīa. et scia. ita qz in-
tellectus ꝑbet maiorē puta omne totū est maius sua parte
racōnē que discutit tria singula subsumit boēd. puta cir-
culus respectu semicirculi est quoddā totū et scientia in-
sistit conclusiōni. puta qz circulus est maior semicirculo Sic
etiā silogisando in agibilibus. hoc tria simul exigit. s. sindēsis
aīa et conscia. ita qz sindesis ꝑbet maiorē. puta Nulli
inferenda est iniuria. aīa minorē. puta Rem alienā
invito dno accipere est iniuria. et g scia insistit conclusi
puta qz a nullo rēs sua dr auferri ipso invito et inde dr cō-
scientia esse ut alio scia. eo qz cognitio habitus principiorū ad pti-
cularem actū in ea cōtingit. vel etiā qz per eā aliqs sibi
cōstig est et ꝓpter hoc g scia est conclusio sententialis quid bonū
sit fieri vel dimitti. hec gtio deducit. q̄busdā principiis
agibilibus et q̄busdā ꝓpriis. qz aīa huius operis in gtiōm non
venit nisi mediantibus principiis et licet aīa nō decipiat
tn̄ quīe ꝓpriam. tn̄ tn̄ ꝓpriis decipi pt et propter hoc cō-
scia pt errare nō propter errorē sindesis sed rationis ꝑut
ad particularia se diuertit. eo qz aīa in silogisando fla subsu-
mit et hoc etiā pzt qz propter iudiciū sindesis qđ sp ma-
net in conscia. g scia dr esse testis veritatis. et remur-
muratio malo. et sic soluitur est argumētum Conscia
est quedā displicentia de peto cōmisso causans dolorem
in voluntate. Sindesis est aliqs quo hō natus inclinat ad
bonū et remurmurat malo Obnubilatio vel obscuratio
intellectus nō intelligit q̄ntū ad actū ꝓximū ipse intellectus
secm̄ se cōsiderati. qz in multis pticularibus acutissimi inveniūt
intellectus. et magna acutissima sunt in eis. sz intensio secm̄
abilitatē ad gratiam et virtutem et ad opa bona. put etiam
dr 2 eth malus est ignorans in. ethicis. Sunt tn quedam
pticularia que etiā ipsi intellectui g templatis impediūt et obnu-
bilat. ingenitum pcr ea passionibus disturbat. et detrahit
et ab actu cōtemplationis impedit. vt sunt pticularia car-
nalia. vt dr temperatus sup vii. phicis. 2. virtutes morales p-
ficiunt ad scientias. et sunt vtiles ad scientias acquirendas
et ꝓpue virtus castitatis. hec bti thomas.

Sequitur distinctio

Ost hoc de actibus adꝫ̄acendum ⁊c Jsta

est distinctio xl huiꝰ scdi libri Jn q̄ mgr postq̄ egit de pcto actuali in se. et quo sit in voluntate sicut in sua radice. Jncipit agere de vicio ramoꝝ ex radice procedente. ⁊ de vicio opezū ex uolūtate Et tria circa hoc facit Primo em indꝫit an actus iudicādi sint boni ex fine Scdo an oīb⁹ actꝫ iudicādi sint boni ex fine Tertio an mali excusant² per hoc q̄ sint boni finis intentꝫ Primū facit a pncipio vsq; ibi Sed quezū² vtrū Scdm vsq; ibi. Que tñ. Qdam tertiū vsq; ad finē distinctiōis

Vtrū bonitas vel malicia opezū exteriozū mēsuretur scdm q̄litatē et q̄ntitatē intentionis

Est ar⁹ Primo q̄ sic per ambro. dicētē. affectꝰ opi nomē impōnit. ergo intentio dat opezi qualitatē a qua denoiat² ergo bona intētio facit bonū opꝰ. ergo q̄to vera Jn oppm dicit azeles iii ethicoꝝ Aliqua mox nomiata q̄iuncta sunt malo. ergo nō pt ab eis per aliquā intētōm separi malicia ignt⁹ q̄to ffa. Jn deisionē ezūt tres articuli **Primꝰ articulꝰ**

Vtrū qualitas oīs causet² ex q̄litate intentionis

Pro quo nō sit tangit magr Quida dixīt q̄ oīa opa siue bona siue mala iudicant² ex intētōe Alii vero q̄ solū indifferēcia Quazū opinio nū grozdia hoc est. q̄ intētio capī dupliciter vno⁹ modo aplatur intento moti voluntatis ordinātis opi in fine Alio⁹ vō finis ad q̄ voluntas ordinat opꝰ opeza. Sic accepit intētōm magr duabꝰ supdistinctiōibꝰ xxv vm⁹ tali modo sicut dicit quezi. Primo capiendo intētōm ex intentōe iudicāt² oīa opa fore bona siue mala nā ille motꝰ voluntatis nūq̄ tendit bonū nisi ordo sit rectꝰ. q̄ ordo rectus nō est nisi extrema tendentia debite ordinēt² Scdo accipiendo intentōez nō oīa opa ex intētōe iudicāt² sī illa que de se sūt bona vel indifferēcia **Tertio** Bonitas vel malicia opis exteriozis mēsurat² scdm q̄litatē et q̄ntitatem intētionis. vt intētio et motꝰ voluntatis opi in fine oz dinatis. pzt ex nōbili. Primū Dē opꝰ voluntatis deliberatiue procedēs adeq̄t capit q̄litatē et q̄ntitatē ex intētōe zm Scdm q̄ voluntas mouet². bona vt mala dicit². C. zm Voluntas est ordinata vt nō ordinata debet zm intētōem q̄ bono vel malo affectꝰ p̄sequitur debitū intentū **Sed articulꝰ**

Vtrū q̄ntitas meziti in opere mēsurat² sīm q̄ntitatē intentionis

Nō sīm Jnnocētiū Dicit⁹ et in bonis et in malis. q̄ ad bonū nō sufficit bonitas gradus siue intētionis. ad malū sufficit siue malicia gradus siue intētionis Inde et q̄ i malis augmētū quidā mali mēsurat² scdm intētōem. sī nō diminuēd. qui em intendit multū peccare. multū peccat. sī nō qui pauū. pauū peccat. Jn bonis vō distinguēd. Quia q̄ntitas intentionis pt q̄sidāri dupliciter. vel scdm q̄litatē affectꝰ intendentis. vt sīm q̄litatē affectꝰ intenti primo intentio mēsurat opus. q̄ tā bonū est opꝰ. q̄m bonꝰ est affectꝰ ex quo fit. Scdo mō nō Aliquis em qui credit facere mag bonum facit maiꝰ et ecōtrario **Cono** Q̄ntitas meziti in opere mēsuratur scdm q̄litatē in intentōe. vt intētio et affectꝰ intendentis. et non affectus intenti. pzt ex nōbili. C. Primum Intētio dat opezi morali modū spēi. et ordinē. et zm tm quib⁹ facit q̄ntū intendit zm Scdm q̄litatē crazitꝰ mēsuratur opꝰ facientis **Tertio articulo** Vtrū opꝰ exteriꝰ addat ad meziti intentionis. Nota scdm Jnnocen. De q̄litate datoziꝰ et loq̄ dupliciter. vel cōpando datū dato absolute. vt in cōparatiōe ad facultatem dantis. vtrāq; facultas dati nō auget meritū effectiue. sīpla equali caritate. sī tñ auget tendendo in bonum opꝰ exteriꝰ tanq̄ i debitū obiectū et dilectionē em nō ad eleuandū faciendo elemosinā et de aliis. go. ⁊c Scdā et q̄ si talia bona opa fiat q̄ toto tonatu. vel si sepius iteraī² tyde auget habitū caritat⁹. q̄ sīc q̄ frequēti actꝰ caritatis augem² in habitu nō tharusandi. q̄ q̄ hoc semp magis et magis abilitat² manū ad citharizandū. sīc sepius faciendo opa caritat⁹ p̄fecto cooperante augem² habitū caritat⁹ Tertiū bonū et vtile et q̄ q̄dā esse ria aīe excellētior efficitur. hā tū agit p̄ suppositū esse. et scdm dyonisiū n de angelica ierarchia. pōt cōpetere nob spuale esse et p̄ea spuale agere ideo nō pt fieri augmētū in caritate respiciente politiuū. p quod nob competit spuale agere. nisi fiat augmentum t q̄dā essentiale aīe essencia. p quā nob competit spuale esse. Nō pt em augmētū fieri i pozioi nisi fiat augmētū in pōte Quartū est q̄ deo magis vnimur et intimamur i vnōne tris formam. q̄ amor nos sīmt sui ipi ē amatoz. Si collocat eos in ze amata. vt p̄ hugonē in libo de arra sponse. amor em si fortis fuerit extasi facit transformat amātē in amatum vt ait dyo. in de divino. Si vt ita patuit ex bonis opib⁹ magis meretur dilector aīe amorose. Sīc em mistrando igni materia robustibilem. ignis i maiorē flāmā exigitur. sīc et bonis opibus flāma caritatis eleuat². et pōnit a prima i deum intimig transformat² Est tñ aduertēd. q̄ quis opꝰ exteriꝰ addat bonitatē mō quo dictū sup actu interiorē recepta tñ bonitate interioꝝ actꝰ. nulla manet bonitas meritoria in actu exteriori nā sīc ait ambros affectus tuus nomē opi tuo impo-

ch̄gt in lra per longū passiū de lat. q̄ illa opa que indifferēcia sunt ex causa possūt bona et mala fieri. nūq̄ bona nūq̄ mala. Sz illa que in se mala sūt dicit ca. q̄ nulla ra posse bñ fieri. Tpliciter q̄rit. Primo em dubitat ad hoc inq̄riens q̄ tūc malū figuret bonū et ꝯtrosum Scdo q̄ alb subuertentur z mores tertio ondit. q̄ boni nō sunt q̄ legibꝰ puniūt²

Z. t. Voluntas z duplex vtz intendēs. et nō illa q̄ fertur in finē vltimū. et eligēs put fert² in obiectum p̄mū. quod ē finē vltimū ordinat. q̄ malicia voluntatis intendentis sufficit ad hoc q̄ actꝰ malus dicat². q̄ qd malo fine agit² malū. Si bonitas voluntatis intendentis nō sufficit ad bonitatez actus. q̄ pt esse malꝰ actus in se. qui nullo modo posset bñ fieri. Sz capiendo voluntatē p voluntate eligēte. tūc vtr verum est q̄ a bonitate voluntatis actꝰ bonꝰ dz et a malicia malus.

Q. intendēs sīne bonis sufficiat ad mezedum dōm q̄ ille q̄ hꝫ habz intellectū aut hꝫt facultatē bene opandi ad exteriora aut nō habz Si nō hꝫt facultatē. si tūc habet bonā et directā intentionē sola plenitudo voluntatis sufficit ad meritū Non em tm vidue p̄fuerunt duo nūia. q̄rit voluntas et intentio ⁊cētā Si aut assit facultas et offerat se opportunitas q̄rendi exteriora sola intentio non sufficit ad meritū. et hoc est de zacheo diuitꝫ madati ⁊cētā q̄. in illis non est plena voluntas nō possint et nolunt bene opari

Ter. bona voluntas sufficit ad meritū. sī bona actio requiritur² ad cōm

Tho. de ar. Per bonum opus exteriꝰ addruplicē vtilitatē scz bonitatem meritꝰ ꝯsequimur p̄ma est q̄ actꝰ nr̄e dilectionis p̄fiat². q̄ actꝰ perficiatur ex eo q̄ tendit in debitū obiectum. et terminat² ad debitū terminū. sī actu dilectionis quo deū diligim⁹ z p̄xim

tho. ar.
Sic actꝰ malꝰ ꝙtiꝰ addit aliquid malicie sup malicia actus interioꝛ, ita actꝰ bonꝰ exteꝛioꝛ addit aliquid bonitatis sup bonitatē actꝰ interioꝛ. ambo. qꝛ a iusto iudice plꝰ ꝛedditꝰ magꝛ punit malicia voluntatis cui exteꝛioꝛ opꝰ fuerit additꝛ qꝛ sine tali opꝛe ille si nichil bonitatis addit actꝰ exteꝛioꝛ sup actū interiꝰ minꝰ in via. tū in pꝛia nō dabit maiꝰ pmiū his q̄ bꝛeues sunt mente et coꝛpe. q̄s his q̄ mente fuit viꝛ: tymes i nō coꝛpe q̄uis fuit. qā patꝛ qꝛ maioꝛi bonitatē actuū p nos apletuꝛ in via datuꝛ maiꝰ pmiū in pꝛia ffluitas ait gnāl pꝛt qꝛ bꝛeuibꝰ mente et coꝛpe dat aureā i aureola, exteꝛ ait sola dat aureā nā aureola dat tm̄ ꝓ plicitate status hoīm. puta bꝛeues hnt aureolā ꝓ puritate q̄ apis q̄ azaziles ꝓ strenuitate q̄ asinꝰ q̄ spectat tendē ad azdua et aggꝛedi fꝛiuola. Sz finis oīm tꝛibulatiꝰ et mors. vñ dꝛ iij Ethi. ꝛ. tꝛibꝰ iustis ait mors. tꝛibꝰ mīs enī. ꝛ. apꝛet q̄ martiꝛ habet strenuitatē in sua vasibꝰ q̄ sine timoꝛe voluntarie se mꝛti exponit ꝓ deū. Doctoꝛibꝰ eꝛam dat aureola ꝓ sue claꝛitate dāi. x ij. Qui docti fuerit fulgebūt tanq̄ splendoꝛ firmamenti. et qui ad iustitiā exudiuit multos q̄si stellē i ꝓpetuas eternitates. Sfoꝛte dicit de beato Anthonio tantꝰ sic o sctissima aia, qua etsi gladio pꝛsecutoꝛis nō abstulit tn palmā martꝛij non amisit. ergo videtuꝛ q̄ sine exteꝛioꝛi opeꝛe martꝛij. bꝛ q̄ martiꝛ beat aureola mīm pendeꝛe q̄ hoc ꝛ intelligendū q̄ntū ad aureā sēm

dispositē / quia magis obligat ꝛetꝛibuentes ad mꝛedendū et citius impetꝛat absolutionē pene debite. qꝛ ꝓ modum cuiꝰdā ꝛetꝛibutionis sēdm̄ Contra Licet opꝰ exteꝛiꝰ nō addat ad meꝛitū intētionis effectiue. addit tn̄ dispositiue ꝓt qꝛ nōbili et pmū vbi ē equa voluntas intentionis ibi est equalis meꝛces ꝛetꝛibuēde. sm̄ q̄ maioꝛ voluntas datꝛ in modico exteꝛioꝛ dabit in multo. de vidua mazri xij. sm̄ Nō ꝓpendit deus q̄ntū offeꝛtꝛ sz qꝛ q̄nto aliquis datꝛ amplius est deus ꝛespicit ad cogitationis et spōtaneā voluntatē q̄s ad actū. vt legitꝛ et nōtꝛ xv. quest. vi. Confessio. deo enī mꝛogat coꝛ et nō manū xxvj q. v. Si quid invenisti de hoc notatꝛ in glo. ijā de collusione. ij. Et q̄ritur q̄tio est vera. ꝓt qꝛ gꝛon pma ad argumentū ꝛndetꝛ ambꝛoꝛ affectū vocat intenꝛ pmo nō dictam non sēdm̄ mō.

Quoꝛ intentio vt supꝛa dictū est ꝛc

Ista est distinctio xli huiꝰ sēdi libꝛi. In qua magꝛ ostensa ꝛectitudine et vicio huānoꝛ actuū qꝛ paꝛte finis ordinatis. facit idem qꝛ ꝓte pncipij mouentis Et tꝛia facit pmo inq̄ꝛit an omis actꝰ nō ꝛectꝰ intentionis facti sit pctm̄ Sēdo an omē pctm̄ debeat dici voluntatis tꝛeꝛio qꝛ pdictꝰ cōcludit quoddā coꝛollꝝ, pmū vsq; ibi Post hec investigāi oꝛtet Sēdm̄ vsq; ibi Si aut omē pctm̄ tꝛeꝛiū vsq; ad finē distinctionis

Vtrū ad hoc q̄ opatio sit bona moꝛaliter ꝛequꝛatur fides formata ꝛectam intentionem oꝛdinatā in finē vltimū sufficienter.

Et ax̄ q̄ non. ffides nō ꝛectificat intentionē. qꝛ nō fuit in xpo. qui tn̄ habuit semp ꝛectam intentionem. ꝛ. quō fallacia. In oppm̄ ax̄ sit. a pmo ꝛectitudo in alijs. fides aut est pma vtutū. ergo ꝛectificat motū alias. ꝛ. quō hec In decisione ꝛcuit tꝛes articli

Pmus articulus de quo fuit ꝓpꝛo quo nō sēdm̄ Innocen. Intendēs diat motū quendā intuoꝛe ab ynē qē sunt in finē Sic ait ad directionē motꝰ exteꝛioꝛis duo ꝛequꝛuntuꝛ. s. lux i oculo per modū diuigentis et ostendentis. et sanitas in pede ꝓ modū mouentis Sic ad intentionis directionē duo ꝛequꝛuntuꝛ. s. lux fidei in octo intellectꝰ ꝓ modo ostendentis finem. et sanitas caritatis in affectu ꝓ modū ultimate Cum ergo finis hoīs ē duꝝ s. bonū quoddā humanū qd̄ nō excedit facultatē nē. quoddā aut dīnū. quod tn̄ extendit facultatē nāe. In finē pmū suffꝛit zelꝰ et voluntas. ꝓfectꝰ ꝓ habitū acꝛisita. In finē vo sēdm̄ nō suffiꝛunt nisi ꝓfecte sint ꝓ habitū infusū Contra Ad hoc q̄ opatio sit bona moꝛalis ꝛequꝛit fides formata ꝛecta intentionē oꝛdinatā in finē vltimū sufficiēt. ꝓt qꝛ nōbili. ē. pmū Solus fidei est vltimū finē ostendē. i ipm̄ diꝛigē. sm̄. Licet pꝛudencia diꝛigit vtutes vt attingat mediū. fides tn̄ diꝛigit ipas. vt attingat ad finē vltimū. sm̄. Amuis quelꝛ vtus diꝛigit in finē ꝓpꝛiū fides tn̄ diꝛigit in finē vltimū sēdm̄ bonaven. Intendē ꝛe spiꝛit duo. vꝛs oculꝰ intellectꝰ. et pedē affectꝰ. et ergo duplici directiuo indiget. vꝛ fide qe intellectū illuminat et caritate que affectū inflamat. dīs dicit Bernhardꝰ Ad simplicitatē oculi adꝛuit ueritas et caritas. Cui ergo dē. q̄ fides diꝛigit intentionē. intelligit de fide operante per dilectionē. plus tn̄ dicto attribuit fidei q̄ caritati. qꝛ in via diꝛigē poꝛigē lumiꝰ illustrale q̄ caritatis. ad unitatē. Licet vtꝛuq; est necꝛiū

Sꝛdus articulus Vtrū sola intēcio ꝛectꝰ sufficiat ad meꝛitū

q̄ntum ad premiū esse ꝛciale in quo multos ꝛtus excedit mīcōs. vt ꝛeꝛi similꝰ est ꝛcedendū

Ambꝛo. dist. xlj.
Neq; deus vba oꝛationis ꝛespuit si ꝛe non ꝛespuit ꝛce go. sup illo Job xxxi. desideriū meū audiat opē. dꝛ Vera postulatio nō in oꝛis est voꝛibus sed in cogitatoꝛibꝰ ꝛectꝛ

Vbi deest agnitio veritatis fīa status est. nō q̄ essꝛ vitiū sed ideo q̄ defuit a vere vtutis ꝓfectione q̄ vera status dꝛ q̄ ꝛectatꝛ deducit ad vitā et ad felicitatē eternā q̄ sine fide fieꝛi nō ꝓtꝛ Ioñ. b. t. Sic in rebus nālibꝰ ita etiā i actibꝰ ꝓmit gradꝰ ꝓfectionis nā oꝛdo actꝰ essenciale habet bonitatē In eo enī q̄ ē. bonū ē Cui superaddit bonitas q̄ gnē que ab obiecto pꝛedit. Cui addit bonitas q̄ tn̄ circūstantia quousq; ꝓvenīat ad vltimā bonitatē. cuiꝰ q̄ntū actꝰ ē susceptiꝛus. vꝛ q̄ circūstantia vltimi finis vel q̄ cōmēsuratio ꝓ q̄ illud ꝓtꝛe vel actualiter inꝛoꝛatꝰ Cum ergo ab hac bonitate deficiat etiā si actꝰ in se sit optimꝰ. sīa vtꝰ est. licet alie ibi maneant bonitates

b. t. Sic voluntas impaꝛat oībꝰ alijs potentijs. ita caritas oībꝰ alijs vtutibꝰ. q̄tō ea ꝛgo oꝛdinatꝰ in finē alicuiꝰ vtutis. hoc etiā oꝛdinatꝰ in finē caritatis ꝓ oīs actꝰ q̄ in finem alicuiꝰ vtutis oꝛdinatꝰ ille etiā remanebit oꝛdinatꝰ in finē caritatis et ita erit meꝛitoꝛius vñ remedē bibere. seꝛuato nō tpancie. ꝛ ludere ad ꝛeficiendū seꝛuato nō certo plus ꝛeo qui caritatē habꝛ ꝛ sibi vltimū finē deū q̄stituit meꝛitoꝛiū ē. et sine caritate nichil meꝛitoꝛiū est qꝛ ipa ē radix meꝛendi

Tho. ar. Amuis huāna pdencia nō possit suffꝛ diꝛigē tenoꝛ ꝛectꝰ finis supnālis ꝛ vltī. ꝓtm̄ ꝛo ꝓfecta ꝓ huāna pdencia diꝛigē intēcio ꝛectꝰ finis nālis ꝛ ꝓximi. vt actꝰ tn̄ sit sine demerito sēd̄ ꝓtoꝛ q̄uis eiā nō sit meꝛitoꝛius cooperando actui sit pioꝛ ꝛ infidelis

Vtrū de prīm sit i vo/luntate / dm cyh ppo/ in / dupli pf aurpi bno/ mo in hitud me tause/ effitiue. alio in hitud/ me cause subiectiue primo/ de prīm t in volūtate et/ hor vel in volūte aliena/ sic originale prim. vel/ in volūtate ppa sic actu/ale. tt hor vel pnatiue/ sic prīm omissiōe. vel/ possitue Sedo. f subiecti/ue de prīm actuale est/ prīs et fōmali. i volūte/ in qua prīs gsistit. a vlo/ ab ipōm mutabili bono/ tm mali pt esse prīm d/ cretezis ponē i qbs ha/bent esse acty mediati:/ bg qbg prīa cōiūnt̄ur/ cpūs nr hor sit. nisi/ in ord̄ine ad volūtatem/ et pu ut tles acty aliq/ modo sunt voliti

R. t. prīm esse i aliqo/ dupli mō aut sit in/ ca sic qlt t in volūte/ mētu t volūtatiū/ Aut sic in subiecto et/ qr subiectm t duō. primū/ p̄mū. et dr illd qd actu/ prīm dicit. et tm po/tentie diuerse diuersi/ acty dicitur i ppō de/ esse prīm. Aliud t re/motū et illd dr prīs sb/iectū zacon cuiq mest/ hoīm susceptibilitas per/tati et hor t voluntas/ Juxta eīm hac hō t dnō/ suoz actuū. et vt sic ori/am est culpe susceptibile

Ille q pt facē bonū et/ bene qnūs nō meritu/rie. ille pt dici actu/ quo nō peccat Sz ifide/lis t hmōi. pt eīm fa/cere opa misericordie/ et nāli piete. in eo q/ facit opa mie. facit/ bonū. sz in hor q tles/ opus facit et nāli pie/tate in hor tles bonū/ facit bene.

Acty infideliū pt du/ gsl dnō vt ab ifideli/tate predt cāli. puta/ si infidel vestit nudū/ vt idolo suo placeat. vt/ vt ilem pauperē tui op/ mie ipōm ad errōē/ sue infidelitat̄ alliciat. Aliq/ vt nō ab infidelite predt/ sz et nāli piete. primo/ mitēdo t dēm dnūm/ vbi dīt in glo. sup/ illd apli qd quod non/ ex fide ic. oīs vita/ infideliū t prīm. nō/ sēdm mō

Greg. t pastorali ap/pellat illa opa otiosa/ qr fiūt sine usta neces/sitate vt pia vtilitate

Nota sēdm Innocen. habet volūtatē et intētōz bonā/ qui etiā simul facultatē et tpus habet būt hor opandi/ aut nō. Si habet. sola intētio talis nō sufficit ad me/zitū. qz sit semp t impfecta. si ipā opanda t in precepto. Si nō habet. tūc intētio sufficit sola Cono In nō ha/bentibus facultatē opandi. sola intētio sufficit ad/ mezitū. si opus in precepto nō existit. pzt et nō būt/ vñ dicit Bernardus in libro de li. ar. Intētio sufficit/ ad mezitū. bona actio requirit ad cōm. et Greg. Non/ t vacua manus a munere cū archa tredis repleta fue/rit bona voluntate. Cor. primū p̄o obmissione opis/ mie. damnat impios qui habebāt facultatē hr faciendi/ t. zm amor sine opere nō subsistit. si facultas opan/di affuerit. zm. ad vtutem opus requirit dr nō sim/plē sed condicionalē. si intētio effectui pt matiparī

Tertius articulus Vtrū sine fide rectificante oīs actus/ sit prīm. Nō zm Innocen. De ope infideliū possumus/ loq dupliciter vel p se et cū reduplicatiōne mētis infide/les sūt. sic oīe opus infideliū t prīm. vel sine reduplica/tiōne. sic nō oīe opus eoz q sunt infideles t prīm./ sed aliq opa eoz sunt bona bonitate hē. aliq bonitate/ gnīs. aliqua bonitate circūstātie. sz bonitate mezitoria nullum/ opus eōm humanū hazū oīm bonitatū t susceptibile/ et subtracta posteriori mīlomīs remanet prior Cō/clō Etsi nullum opus infideliū pt esse primi etnalis mezi/torū. possūt tm infideles aliq opa facē que sūt alicui/ premiū tēporalis mūnerā. pzt qr nō bti. t. primum./ Aliquod opus infideliū alicuius talis primi pt esse mezi/torū. pzt de obstetricibus iudeoz. zm. nō oīe opus infi/deliū imputat eis ad demezitū. pzt qr possūt ma/trimoniū contrahē. t. zm Aliqd opus infideliū alicui/ pene p pcto debito. pt esse satisfactoriū. pzt. qr si/ quem infamet. pt removere et revocare qr satisfacere./ t. qrtū. quo t ba. pzt qr grōn prima ad argūtū rndet/ Primus in xpō fides non fuit. fuit tm in eo quicqd pfec/tōis est in fide. hā in fide t cognitō et enigma. co/gnitio in xpō fuit. nō enigma. fides vo ratiōn cognitō/ durāt. nō ratiōn enigmatis

Declaratio

Pe. de t. actuat intētio. dum adest facultas ꝑplendi/ totus et tpus nō sufficit ad mezitū imo trāsgressionē/ ponit Si enim qs videt pauperē nūtem pati. et intētio hīt/ eos honorādi. et facultas suppetit. tpus adest. t lotus./ si nō fiat. trāsgressor est legis Si autē nō occurrit/ mūtatis indigētie. sz solū ꝑba. vt qz vidz pauperes appnt/ indigē. sed nescit p dēm si indiget. ibi intētio liberat a/ trāsgressiōne. sed non valz ad primū nec actuale nec essen/tiale. qr ꝑcepta affirmatiua nō obligāt nisi tpe necessitatis/ Si at facultate nō habz t vellet. intētio sufficit ad meritū/ essentiale. nō tm ad actuale. Sz alia t determinatē de intentiōn/ habituali et habituat intētio nō illa dr qe qr solo habitu/ virtutū qbg dicitur mezere mest. qz tles etia t et i dr/ mētibus Sed illa dr intētio habituat qe qr actu vli im/plicā. vt si quis vellet aliq impe qd dicby vite sue/ debet gtinuare pt post dēm tōm. qz aut hmōi opus/ faciēdū imediate respicit prīm. et sic habituat intētio/ sufficit ad meritū. vt aliquis intrat religionē. in/tendit semp suo prelato obedire ppt deū. non ozt qr in/ qualzt obediētia imediata vel pacta actu ferat intēn/tōm in deū. si sufficit qr ab illa prima nō recessit. Si/ aut opus imediate respicit deū. puta qr nō sufficit ad/ quottidianū mezitū. qd posset haberi si opus impletum/ sz būt sufficit vel ad oīs mētis prime intentōz meritū vt/ ad euitandū prīm. vīa Aliquis promisit dicere certū/ ozōm qd diu viverit ad dei hōnorē. si postea dicit/ illam nō attendēs in eū. soluit promissū. nec t peccator

Ad hebre. xi. Sine/ fide ipossibile est placē/ deo dēm accedē/ hor qr infidel non/ placz deo vt infidel/ est bene gradatus/ qr opus suū nō sit/ mezitoriū nec deo/ gratū. tm qr hr nō/ habet. qr de opus/ suū displicat deo/ intrīn qr sit prīm et/ demezitū

b

facti et ideo retinet/ sibi mezitū qr pri/ma intētio actualis/ debiti si quotidiana/ ne nō mezet. et/ luceret ex labore qđ/ habet in ozando/ acquirit mezitū ma/ius tm actus vexet/ si actu tendet in/ deum

Vm aūt volūtas mala et operata

Ista ꝺ distincto xlij huiꝰ ſcꝺi libri In q̄ magr ostenso qualr ex ſimplici intētiōn vel volūte actus exteriꝰ habet maliciā vel bonitatē. determinat quēstiōnē quasda circa ꝑdicta. Et tria circa hoc fuit ꝑmo eā inuestigat actꝰ exteriꝰ cū interiori in ꝑdicto genere. Secꝺo ostendit. Aliter actꝰ ꝑdicti trāsiens. reliquit post se q̄ꝺam reatꝰ obligatoꝝ. Tertio assignat varios ꝑdictoꝝ distinctiones. Primū facit a principio distinctionis vsq; ibi Pretea queri solet Secꝺm vsq; ibi quodi aūt ꝑdictoꝝ. Tertiū vsq; ad fīm distinctionis

V. trāsmutatū sit ꝑccm in numero. actus exterior volūtatis et exteriꝰ operis etc. q̄ non. Altero precepto phibet ꝑccm volūtatis. et altero ꝑcepto operis. vt̄z Exodi. xx. Aliud em̄ ꝑceptū est Non cōcupiscēs. et aliud nō mechabēs. Iᵒ q̄stio fuit In oppm̄ arguit. qr q̄ pro vno ꝑcto volūtatis et opis vna penitētia cōsueuit iniūgi. nō q̄ pro duobꝰ. ymo vnū est ꝑccm. Iᵒ q̄stio fuit. In decisione erant tres articuli

Primus articulus de quesito Pro quo nō. De ꝑcto

volūtatis exteriꝰ et opis exteriꝰ stimulat locꝰ dupliciter Vno mō put sūt cōiuncta et coordinata. vt fīs et effectus Et sic sunt vnū ꝑccm formale. licet plura mālia. qr vna est ratio coordinādi. et plura coordinata **Contra** 2m̄us actꝰ interiꝰ volūtatis et actus exteriꝰ opis cōiuncti sunt tm̄ vnū ꝑccm in nūo formale. sunt tm̄ plura mālia. ꝓz qr nobili Cor. primū Eadem est deformitas culpabilis in nūo actu interiꝰis et exteriꝰis. licet nō eodem mō oīm. ꝓz qr in actu interiori deformitas Ē formalr et subiectiue. In exteriori vero obiectiue. C. zm̄ Eque malus Ē actus interior solus. sicut cum exteriori. et hoc intensiue. sed nō extensiue ꝑma ꝑs patet. qr stante equali volūtate ad vlteriora. nō est maior malicia intensiue propr actū exteriorem. cū nō addat ꝑcta lem deformitatem. Secūda ꝑs patet. qr extensiue plus peccat complens opera. qr plus et pluribꝰ nocet. unde ad ex hoiem q̄ solum uolens. unde. et scandalizās factū q̄ solum volens. C. zm̄. Licet actus exterior operis idem est ꝑccm cū actu interiori volūtatis. nō tm̄ idem semp est meritū actus interiꝰis et exteriꝰis. ꝓz. qr habens eque efficacem volūtatē ad promerendū indulgētias datas alicui ecclie. pro dantibus subsidiū terrale eq̄ mereāt illas. sicut volens et dans. et tm̄ talis potest habere eq̄ quale meritū essentiale tuit licet non actuale. C. ꝑtium Actus exterior opis distincti cōn actū voluntariū. nihil dē addere ad ꝑccm

Secūs articulus Vtrū ꝑccm operis

addat aliquid supra ꝑccm volūtatis. Nota ſcdm̄ Innocentium Duplex est volūtas ꝑcti. s. completa et incompleta. Completa ex qua sequitur opus si habeat facultas. Incompleta Ē ex qua nondum sequitur opus. etiā si habeatur facultas. Loquendo ergo de hac vltima volūtate. ꝑccm operis addit supra ꝑccm volūtatis. quia plenior est consensus voluntatis. loquendo de voluntate completa dicim̄ est. q̄ ꝑccm ꝑt dici grauius duplr. scz intensiue et extensiue. Intensiue sic nō addit nec facit ꝑccm grauius. qr tantus Ē contemptus solū quātū ad finitus voluntatis et opis extensiue addit. quia plura damna infert. et pluribus nocet. et plus delectat peccatorem. et ideo plus merito punitur **Conclusio** Etsi peccatum operis nihil addat supra ꝑccm volūtatis intensiue addit tamen aliquid extensiue. ꝓz qr nobili et xacō. quia in ꝑcto cōsideratur tria. Primū. contemptus dei qui immediate est ex ipa malicia. et sic nihil addit actus exterior vel delectabile. et hoc duplr. vel ſcdm̄ gradū. et sic Ē gula. vt ſcdm̄ tantū. et sic Ē luxuria Si ſcdo mō. tuit vt hō fugiat hmōi malū tanq̄ cue ntuz. ex ipo labe. et sic est accidia. vel ex imminēti vilipensione. et sic Ē ira. vel ex alienatione ꝑfectiōis. et sic est inuidia

D. q. due volūtates ſt duo ꝑcta formalia. ergo actꝰ exteriꝰ et interiꝰ ex iuditi videntꝰ esse duo ꝑcta. Ad̄m̄ q̄ volūtas cū volūtate magis quā quo ad formalitatē. sī nō magis quo ad ordinem ex nō sic ordinatā volūtas ad volūtatē nec sic ꝓcedit ex volūte. sed actꝰ exteriꝰ ꝓcedit ex actu interiori voluntatis et ergo cū sint due male volūtates. due sūt deformitates. et sic duo ꝑcta. Cū vero opa exteriꝰ sint actum volūtati interiori a q̄ ꝓcedit vna Ē ibi deordinata. et vnū actuale ꝑccm deordinatum. et ideo vnū ꝑccm

Q. t. Priuatio gratie nō habz racōm̄ culpe nisi ſcdm̄ q̄ ex actu p̄ credente inducit. et ideo ſcdm̄ diuſitatē actuū sūt ei diuerse mālie. cuius em̄ in quo. ex actu ꝑcti mortalis quelz virtꝰ pūitur nō tm̄ eo. ſi actu luxurie castitas ꝑ se pūatur. et alie vtutes ex ꝑsequēti ſcdm̄ q̄ sūt castitati annexe. Per fructū aūt actꝰ iuſtitie ꝑ se ex aliarꝰ vtutum ex ꝑsequēti. et sic d̄ aliis. et ideo nō ozt q̄ oīa ꝑcta sit vna macula vel vnus reatus.

In illū peccas peccabis quia ex suo ꝑcto ledit. ſz deū peccando ledere nō ꝑsumis Iob. xxv. Si peccauerō quid ei nocebis. z si multiplicate fuerit iniquitates tue q̄d facies ei illu. ergo. mgr̄ dicit aliqs in deū peccare. ꝺm̄ q̄ hō nō dz Ē deū peccare qr deus Ē aliqo ledat. ſī qr deo subtrahit q̄d ꝺco debz. z q̄tū in ipō Ē eius gloriā minuit. q̄uis hoc fieri nō possit.

Vltimū actus interiꝰ a voluntate elicitus et actus exteriꝰ a voluntate imperatus. puta cū cupiscēs rē alienam et ſcdm̄ illā cogitatiam defertur furāti. ſint duo ꝑcta vel vnū tm̄ Aduertendū actꝰ exteriꝰ et interiꝰ dupliciter possunt se habere vno cōiungendo. sine operis discontinuatione. Alio modo distinguendo. puta cum vna die aliquis habz malā volūtatē. quam pro tūc opere nō complet. ſed aliqo alio tempore ꝑficit malo opere. hmōi malam volūtatem. Accipiēdo ergo malū actū interiorē volūtatis. q̄ est a volūtate elicitiue et exteriorem q̄ Ē a voluntate imperatiua. put sunt ſm̄ se cōiuncti sine tpis discontinuatione. tuit sunt vnū ꝑccm tm̄. qr nihil de meritorio malicie sue ꝑcti. est in actu exteriori. nisi racōne actus interioris. ergo actꝰ exteriꝰ nō facit aliud ꝑccm distinctum a ꝑcto actꝰ interioris. Aūt. qr si actꝰ exteriꝰ sequatus effet ab actu volūtatis. tūc nihil esset in eo ꝑtinga exta ꝓz. qr vbi vnū ꝓpr alterum. ibi vbiqz tm̄ vnū. Nota vo volūtas accepta vno tpe sine actu exteriori. et alio tpe ad hmōi malā volūtatem iterato quingit actꝰ exteriꝰ. tuit sunt duo ꝑcta. qr vbi duo est malꝫ actꝰ volūtatis ibi duo est ꝑccm. sed illo casu ꝓsito ꝑter iteratōnem malꝫ volūtatis Ē ibi duo malꝫ actus volūtatis. go zē. dñs. non sūt ibi duo ꝑcta qr eo q̄ actꝰ interiꝰ q̄uiescatur actui exteriori. si poniꝰ Ē eo q̄ interiꝰ cōuenit actui interiori

Omne ꝑccm mortale aut contingit ex ꝑsentione hōis appetentis. et nō ex infirmitate vel ex fuga mali apparentis et nō existentis. Si ꝑmo. tuit illud bonum. vt est bonū apparēs hōrable. et sic est ſupbia. vel vtile et sic est auaricia.

In pcto mortali sut
duo s auersio ab
cõmutabili bono · et cõ
uersio ad cõmutabile
bonũ mordinata by
parte auersionis ab
cõmutabili bono q sequt
pcm mozle zeaty pene
eterne · vt q cõ et nũ
bonũ pcat · in et num
puniat & pte etã cõ
versionis ad bonũ cõ
mutabile tñtũ z ordi
nata ꝙsequtur pcm mor
tule zeaty alicq pene
qz mordinacõ culpe nõ
reducit ad ordine iusti
cie nisi p pena Justũ
em est vt q voluntati
sue plus indulsit qz
debuit ge voluntatem
suã alicq paciat . sit . n
erit equalitas · Vnde
apostol · xvm dr Sñtũ
glorificat se et i deli
tijs fuit · tantũ date illi
tormẽtũ et luctũ · qz
tñ cõuersio ad bonũ
cõmutabile fita z ne
habet ex hac parte
pcm q deboat ei pe
na eterna · bñ si sit
ordinata gñsio ad bo
nũ cõmutabile sine a
uersion a deo · sic est
i pcto venialibq · non
debet pcto pena etna
sed tpalis · Sñ igit p
graiam remittit culpa
tollit auersio ãe a
deo / mptũ p graciaz
aiã deo cõiungit · bñ
et pgns sit tollit ra
tus etne pene · potest
tñ remanere deb pene
tpalis / zeaty ·

Scdm delctũ · et sic addit · Tertiũ · damnũ sequẽs
et sic eadẽ addit Cor · primũ Tanty z cõtrepty dei solũ
voluntatis · quãty voluntatis et opis · et sic tm peccatũ
C zm / Tantũ pcat q sola mala voluntate pcat
sic mala voluntate et ope · C · zm tota raõ culpe depe
det ex voluntate · et ergo cũ scripto actu voluntas mlto
actus exteriores ner z bonꝰ moralis ner malꝰ · ideo qz nullus
actꝰ exterior z bonꝰ vt malꝰ · misi mediãte eliciti et ex
deliberacõe pcedẽs · i · zc

Tertius articulus

Vtrum
tñ secute actu pcti remaneat zeaty · Nõ scdm Jmorte
zeaty z obligatꝰ ad penã p defectũ voluntario · defectꝰ
em voluntarius in bonis spualibꝰ meret pena · involu
tarius nullꝰ · Defectus ergo ipe cũ z zeaty prima z ime
diata · vñ manente defectu in toto vel in parte · silr ma
net zeatus actꝰ vero causa z mediata · ideo actu tñ se
unte · non transit zeatus Con Si tñ secute actu pcti
remaneat zeaty · sed nõ tñ scat · q maiori manente de
fectu in toto vel in parte · zeaty manet · pz qz nobili
C · primũ · post pcti actu habet in se aiã pene meritũ
zm / Pctor post pcm habet in se pene debitũ · zm pctor
post pcm iuste punit · qz rõne zeaty p defectu voluntario
qui remãsit pg pcm perpetrati · C · etũ / Ad z ba
pz qz gr on prima Ad arguti ẽnde · Diuersis proprijs
prohibet voluntas et actꝰ exterior separata · sed cõiuncta
vno et eodem ·

declarato

Aduertendũ q supbia z pt accipi nã supbia z appetitꝰ
excellentie · Iste autẽ appetitꝰ · pt contingere tripliciter vno o
scdm quãdã aptitudinẽ et pximitatẽ Juxta illd gen · viij · Se
sus em et cogitatus humanꝰ cordis ad malũ prona ab adole
scentia sua · et supbia ipe nõ z vitiũ · si pt dici raõe
omnẽ viaꝝ Juxta illd Initium omnis pcti supbia Aliquo prout
quis cõcupiscit aliquid excellentia · et supbia pt dici
vitiũ gnale · cũ omnis motus pctor saltem q cupiscat
nõ subesse legi que z scdm rectam raõnem Tertio mo ut
quis appetit excellentiã · nõ quãcunq · sed excellentiam
honoris et sic supbia z quoddã vitiũ speciale cuius sit
capitale Nam talis supbia · vel z maxime gla · vt sal
tem ime te ex ipa oriat maxime gla · vtpt p Grecy · Ad
cuius intelligentiã z aduertendũ q isti tres sũt magnimi
superbi et vane gloriosi pcipiant aliquo modo circa idem ·
cuius diuersis modis · Vsat em magnanimitas · supbia
et maxime gla · circa excellentiã honoris · aliter tñ et aliter
Nã magnanimus ipe et directe nõ appetit honorem · sed digni
tatem honoris · appetit em qd sit dignus honore · et ideo nõ
est vitiũ sed vtus · Nã honor nõ exhibet de rõne suo nisi
virtuoso · cũ honor sit exhibitum reuerentie i testimoniũ
excellentie virtutis · vtz · l · ethicoꝝ vñ nõ solũ magnanimitas
z vtus · verecundia singularis et magis virtus z · Nã magna
nimus magis operatur in omni vtute · qz omnis vtutis opus
eius mittit opari vt inde dignus sit honore Sz supbus vt
solũ appetat honorem · vt saltem appetit hmõi excel
lentiã cũ quãdã claritate et manifestatione · Nã vm Isidor
Gloria dr qz claritia · et inde dr vana gla qz vana cla
ritia sive vana claritas sive vana manifestatio Et quia
appetit aliqd plus in se · et deinde et hoc magis appe
titus sue manifestationis et claritatis · Ideo bñ dicit
Grego · in moza · q ex ipa supbia oriat inanis gloria
que est primum vitiũ capitale

Et preterea quoddã pcti genus

Jsta z distincta xliij huius scdi libri Jn qua
magis ostensa diuisione pctoꝝ in gnali · tractat
de quoddã pcto ceteris grauiori in speciali · s in spiritũ
sctm Et tria facit Nam primo ponit grauitatẽ · et illig

Beatus aut in alia
manet · cessante actu
pcti qz hoc requirit
ordo iustitie · q qui
deliquit debite pu
niat · ꝛ z zeaty est
obligatꝰ ad penam
racõne pcti sicut
sive delicti · ergo · bñ
pz qz diffinit zeaty
qoz p · qz pctor nõ
pt reahi ad debitũ
ordinis misi mediante
pena · Cũ igit primũ
bonũ post bonũ duplex
sit bonũ ordinis · ideo
ne bonũ ordinis v
misi deperit · volũt
deꝰ q z duplex et gub
natꝰ totius vniversi
quelibet pctãte esse
obligatus ad penam
satisfactoriã · vt in
pcti sicco vel saltem
in futuro Et hr ditis
augꝰ in Enchi · ca ·
x · Et mala bñ ordi
nata et loco suo
posita eminentius
commendat bona Et
subdit · Neqz em deꝰ
omnipotens cũ summe bo
nus sit vllo modo sinet
aliqd mali esse in o
pibus suis · misi adeo
esset opotens et bonus
vt etiã bñ faceret
de malo Sz d · q ·
Cessante cã cessat
effectus · ꝛ acto pcti
z cã zeaty · ergo ces
sante actu nõ ma
nebit zeaty · Dom q
licet maior sit ba
logndo de cã effici
ente et gsecutãte in
nõ z ba logndo de
causa que ita pot
zem in esse · q in eo
sequat eã in esse ·
Licet em gladius
impressio sit cã volun
tatis · cessante tamẽ
gladio manet volun
tas nõ dato q cã zeaty
in essendo sit ipe
acto pcti · nõ tñ i co
servando · et ideo
maior in posito z
falsa

Jesus

Jnvidus · impugnax
desperatus · impenitens
ꝑ · Presumens ·
obstinans · sunt hec
mortalia flatus

tho · de ar. Aduer
tendū · vt supiq in p
mo lib 20 patuit · hor
nom spūssīg / gnīq
arīpit² essentiale / et
quent ipā deitatī z to
tī tēmitatī / et dr Joh
nīi Spūs T deq / et cos
q adozāt cū in spūitu
et vezitate ozt adoza
ze Zluos psonaz / et
solū dr de tīā psona
in dīmīt · Juxta p̄mū
modū scripturā sācta
videt² acripē spūssīm
cū dr esse pctm i spūm
sctm · nā vt sic · hmoi
pctm distingu²² ozta
blasphemiā illā dnd
nād ihū xp̄o quo ad
suā humanitatē nā
blasphemā cōm dato
rem dr in scripturis
remissibilē / extra
āt huāmitatē · dicit²
remissibilē · vñ ad Ju
dei xp̄m blasphemam
intulisset patrē · Yl
dnēs vozax T a po
tatoz vini et amicꝰ
publicanoz z pcoz ·
postea ayath vij di
xerūt blasphemiam
cōm ihūte sue deitat
dicēs · hic nō cicit de
monia nisi in beelze
bub p̄ncipe demoniō
et ideo tā finē illiꝰ
tn̄itatis subdit dns
nr̄ ihs xp̄s Quicūq
cōm filiū hoīs vbū
dixerit · remittetur
ei · qui āt cōm spūm
sctm dixerit vbū · nō
remittet² ei neq; in
hoc sēlo neq; in futo
et ipē videt² loqui
de pctō in spūm sctm
doctoꝝ antiq; sathā
nāsius · hilariꝰ Cri
sostomꝰ · Ambrosiꝰ
et Theozimꝰ / hodierno
doctoꝝ appellant
pctm in spūm sctm si
q; quis peccat cōtra
appriatū spūssīg / et
vt spūssīg accipitur
psonalr / puta quis
quis peccat contra
dīnā volūtatē · boni
tatem · et clemētiā
que appatur spūssīo

Nullū pctm mozle
dimitt² sine pēna ·
sed quodlt pctm in
spūm sctm aliq; mō fa
cit pctōr impenitēm
ergo quodlīz potest
dici irremissibile

irremissiom̄ Scdo asserit varia ipōrum descriptionem Tertio
vemouet quādam dubitationem madenēt · pmū facit a pncio
vsq; ibi Sed quezit² quid sit Sām vsq; ibi diligent² ad
uertendū Tertiū vsq; ad finē distinctionis

V. Peccatum in spiritumsanctū sit peccatum grauissimū et remissionem pcedēs obstaculū

Circa q̄ non · qr infidelitas T malig pctm · qr pcto infide
litatis est maioz ibi cozzupto s. fundamēti v. fidei · er
go quod fla · In optīm est mitr · et vacū · qr magis facit di
scrāre a vemā cū sit ex malicia · ergo qtio vā · In decision
ecuit tres articli **Primus articlꝰ** vtrū aliq; sit
pctm in spūm sctm · Pro quo nō sit Imo · peccatū in spūm sctm
duplr pt dici Aut ratiōne mīe · qua peccat² in psonā spūssīi
s. male de eo sentiendo · vt arrig · et hoc est pctm infidelitat
Aut ratiōne motiui quo peccat² dicitr cōm attributū spūssīi
scz cōm eius gnām et bonitatē · et hoc ꝑre applat² pctm in spi
rituscm Contingit cōm pēcare ex triplici causa · s. ex infir
mitate in prem · ex ignorātia in filiū · et ex malicia in
spūm sctm · Huic grozdat phūs v. ethicoz dicēs · Contingt
peccare tripliciter · aut ex ignozātia · vt ex passione · vt elec
tione · Ignozātia peccat² · qn ignozat² aliq; hoz · quozum
scīdrīa retrauisset a pcto ex passione peccat² qn propt
impetū passionis vel mate vel illate iudicū racōnis
obzuit² · et hoc ꝑre T ex infirmitate peccat quod T pctm
in prem · Ex electione peccat² qn hō deliberās pcto adheret
nō qn aliqua tēptatiōn vitūs · sed propt hoc qp hō habet
cozruptū appetitū plag sibi illū pctm fim se · et hoc T ex
malicia quod est circa peccare in spūm sctm Cono pctm in
spūm sctm cōmitt² cū deliberata volūtate · absq; vllo incitante
tēptatiōn · ex ita malicia cōm attributū spūssīi peccatur ·
pzt ex notābli · C. pm · In spūm sctm peccat² cū cōm attributū
spūssīi · s. bonitatem pctm cōmittitur · C. zm · In spūm sctm
peccat² · qn nōs in malicia absq; vllitate alia delectatur
et hoc est spūs blasphemie · s. vituperiis dine deidatis
seu qn quis in dīnis vituperis delectat² sm Innocentium
vñ dicit Richardꝰ de sctō victore Quedā sunt pcta que
pertinēt ad gīa cozruptela · vt ebrietas · luxuria Quedā
ad proximoz iniuria · vt furta et silia Et quedā qe pīnent
ad dei cōtumelia · vt blasphemie · Quidā tīm blasphemant
et cecare · et hīj peccat in filiū · Quidā vo ex malignitate · et
hīj peccat in spūm sctm · C. zm · In spūm sctm peccat² · qn ma
licia palato cordis cozrupto · bona vidēt² et hoc T scelera
tissimū genus pctī **Sextus articlus** vtrū pctm in
spūm sctm sit grauissimū · Nota sctm Innocen · Sic mozbi
cozpalis ita spūalis pt dici grauioz vno alio duplr · pmo
ratiōne lesionis maioris Scdo racōne zpacionis difficilio
ris racōn lesionis maioz duplr · aut sctm ḡnitatē inten
siuā · qr plus tollit de bono nāli · aut sctm ḡnitatē extēsiua
qr plura bona tollit Sic ergo pt dici pctm pcto grauius
Aut racōne lesionis · aut racōne zpacionis difficiliozis · pmo
mō pctm in spūm sctm grauissīm est · qr plg opponit² boni
tati · non plus prīuat de bono nāli · zo silr pctm in spūm sctm
grauissīm est · qr nihil habet vt mig habet ꝑuasabilitatē
et plus habet adhesionis · qr volūtas ptinaciter inhezet
illi malo Scdo mō alia alia pcta maiora sūt · vt malum
infidelitatis in personis singlaris · qr tollit fundamētū
toti bonī · et cognitionis omnia · Et silr malū pmoz parenti
qr tota naturā cozzupit · nec tm fuit pctm in spūm sctm
Cono pctm in spūm sctm T grauissīm inter maiora lesionis
et difficultatis zpationis pzt ex nōbli · C. pmū · Pctm in
spūm sctm inter cetera pcta plus opponit² bonitati · C. zm

b. t. bna T maiestatis
tria psonaz · tīm pso
ne distingu²² psona
lia pretatib; · z cīa
quedā appriant² vni
que nō appriant² alte
ri psone · et sctm
hoc contingit qp ali
quod pctm dr speci
aliter esse in filiū
vel in spūm sctm dupl
vel qr male sentitur
de his que sūt propria
filij et spūssīi · et
nō accipit² hic pctm
in spūm sctm · vel quia
peccat² cōm appatum
filij aut spūssancti
et sic sumit² hic pec
catū in spūm sctm

Peccat² in spūm sctm dr
duplr · aut qr peccat²
cōm psonā spūssancti
aut qr peccat² contra
attributū pesone ·
peccare cōm psonam
spūssīi est qn de ea
male sentit² · sic qui
dicit spūm sctm creā
turā esse · et mīstū
pris et filij · et cīa
peccat² in filiū T ma
le sentīe de psona fi
lij · sic āt nō loq̄mur
hīc de pcto in spūm · qr
est pctm infidelitatis
peccare āt in attribu
tum spūssīi · T peccare
ex recta malicia · sic
peccare in filiū T pec
care ex ignorantia ·
vt dicat² pctm in pāz
qn deficit ipsum quod
pri attribuit² s. potēa
et pctm in filiū · qn
deest sapīa qe filio
attribuit² et pctm
in spūm sctm · qn pomp²
oppīm bonitati qe ip̄i
attribuit² · Differēcia
aūt hoz · pt accipi
ex vbo phi. v. Ethicoz
Cōm · Invidia T vnū
capitaliū vicioz · nec
cīa T grauiq; mīe ca
pitalia nō ponunt² spes pcti
in spūm sctm · ergo nec
invidētia fraterne gre
dr pctm in spūm sctm
dicī · Dīm qp invidia
pt esse duplex Quedā
T de pspēritate vt gaudia
cōm Joīs · z ītā qe T de
gaudiō grē · sic qp mīti
ad dei gratiā gratūitā vel
aliq; hmoi · z tot invidia
solū T pctm in spūm sctm
non qdē invidia frēi
si invidia frēne grē

vel ex passionis impulsu vel imponya alicui teneat erubescat. et peragens ad remissionem. tñ primum in scdm. nullam habz causa annexa peccatum grauante. ideo nullam habz remittit aptitudinem ad sui remissionem

Quia qda doctores qui vocat primum in secundum primum modum tñ finalis primum vt actus in secundum primum a bono duplo. sic simpliciter dr iuste remissile. qz nullus pt remittere in vita ista predicte finali primum. nec in alia vita. qz ibi in ea non erit status remissionis. Sz istud nō videt esse verum. qz ifinita potentia dei nō exhauritur magnitudine alicuius peccati. ergo deus de potest remittere. Istud satis grosse dr ad mentem Gregorii Trayanum fuisse ab ifernali libatu. et ad agendū primam de mortuis resuscitatis et tñ planum est qz Traianus in multa peccata mortalibus decressit. pp multas mortes strages quas fecit. et tñ finali primia decressit. qz si primam egressi animas decressit. tuc pariter primas non fuissent damnatas. nec per aggressa peccata fuissent resuscitatis.

Ost predicta considerationem dignum et

Ista est distinctio vltima et vltima huius sedi lub in qua magr postea determinat de predicta quinto ad ipsum actum. agit de potya peccandi. et tria facit. nam primo ponit opinionem falsam quorundam. Secundo determinat veritatem. Tertio removet inconvenientia dubitationis. primum facit a primo distinctionis vsque ibi. Sed pluribus sectis. Secundum vsque ibi. Hic oritur quid. Tertium vsque ad finem distinctionis.

V. Christum teneant obedire in omnibus prelatis secularibus et spiritualibus. et arguit sic. nō. quia quicquid est legis divine ex hoc humane sed etiam absolutum a servitute legis moysi divine. ergo multo magis a servitute legis humane. vel cuiuscumque legis positive. ergo ex hoc falsum. Inoppositum est apostolus petrus 1. petri. ij. Servi subditi estote in omni timore dominis. et rō. xiij. Ois alia potestas sublimioribus subdita sit. ex quo videtur

In oppositum erunt tres articuli. **Primus articulus** Utrum omnis potestas humanitus sit a deo. Pro quo nō sciendum primo. Circa potestatem humanitus tria considerare. scilicet essentiam potestatis. modum acquirendi. et effectum sive usum essentiam potestatis. et quia ordo superiorum ad inferiorem. et hic semper bonum et a deo qui ordinem statuit ad laudem bonorum et vindictam malorum rō. xiij. Ca sive modus acquirendi si bonus et legitimus. a deo est. sin autem. non. et a deo magnitudo illegitimi. vt potestas peccatorum vel servitutis acquisita. Non enim licet petere vel servire potestatibus sed debitum a deo vocati tanquam aaron. hebre. v. et de hoc habes tho. in quotli. ij. ar. xj. et quotli. xij. ar. xv. Effectus sive usus si bonus et simpliciter a deo est. sin aut. non. et a deo magnitudo illegitimi. et potestas peccatorum vel servitutis acquisita. Non enim licet petere vel servire potestatibus sed debitum a deo vocati tanquam aaron. hebre. v. et de hoc habes tho. in quotli. ij. ar. xj. et quotli. xij. ar. xv. Effectus sive usus si bonus et simpliciter a deo est. sin aut. non. et a deo Conclusio Si omnis potestas humanitus sit a deo quoad essentiam. non tñ quoad modum usum et effectum. Et primum Omnis potestas auctoritativa et quoad modum et usum iustum est a deo effective. Secundum Omnis potestas quoad modum et usum iustum. et a deo permissive. scilicet ad correptionem malorum vt ad probationem bonorum. Tertium Secundum meritum vt demeritum subditorum. datur ipsis a deo potestas ipsorum Ihesus et Paulus vi. q. i. ex mito. et ex q. i. audacter et calo detractores. vbi dicit. Pro meritis plebis sepe pastores decipiuntur ecclesie. vt proclivius corruat quod sequitur **Secundus articulus** Utrum omnis potestas est potestas in ecclesia dei sive secularis in secularibus. et spiritualis in spiritualibus. et utraque materia et ex promissum ex corruptione peccati. ad perturbandum ordinem iustitie tam in temporalibus quam in spiritualibus. Videtur esse aliquos quos hoc officio huius ordinem fuisse obscurari. Utraque vero potestas duplex est scilicet legitima. et de qua potestate auctoritate. et huius tenemur obedire. secundum modum et mensuram ipsius potestatis. temporali scilicet temporalibus illis in quibus preest. et spirituali spiritualibus et usurpata. et de que non potestate auctoritate. et huius non tenemur obedire. nisi propter scandalum. vt malum evitandum Secundo nondum Queda sunt propter que gerenda potestas data est. vt opera virtutum. et in his tenemur obedire Queda sunt propter que et tradita data est potestas. vt opera vitiorum. et in his facientibus non tenemur obedire Queda cum sunt que nō pertinet ad potestatem quia ad illa se non extendit. et in his non tenemur obedire vel non obedire. sed possumus si voluerimus alterutrum sine peccato facere. debent ergo christiani obedire potestati secularis legitime. sive sit privata. vt dominorum. sive publica. vt principum. et a maiori potestati spirituali legitime Conclusio Licet quilibet prelatus in omnibus que auctoritative sua respiciunt sit obediendum.

tho. de ar. esse et nihilo nō potest tribuere ex se. sed quia deo cum tendere in nihilum sufficeret et propter deum. non propter sui influentiam et operationem. sed propter sue influentie subtractionem. que illud quod propter sui influentiam et totaliter et pfecte in aliquem entitatis et conservationis eius. illud propter subtractionem sue influentie cessat sufficere tam quam huiusmodi entitatis tradatur in nihilum. si deus propter suam influentiam et pfectam causam omnis entitatis et conservationis tocius creature quam quantumcumque in aliquo esse.

b. t. Potentia cognoscitur per actum. vnde ex quolibet actu potentie inducitur sumendum est de potya peccandi. In actu autem peccandi duo sunt scilicet sua actus et deformitas vt defectus debitus circumstantiarum. vnde ostendit quia in ipsa potya peccandi duo attendit scilicet ipsa potya que est primum actus ordinati et ipsa ordinati et hoc est quia deus considerat eam in causa defectus quia secundum quod actu deficiens potest producere possit. Potentie enim perfectissime nunquam deficiunt ab eo vbi in naturis. vnde quia potya impediatur vel retrahatur ab eo ad quod nata ordinate dicit quod sit ex defectu eius magnitudinis scilicet alterius agentis quod impedit sua tubit. vnde cum potentia voluntas humane sit pse ordinata ad bonum deficiat a bono in actu ergo dicit quia causet ex defectu in ipsa. per que ab ago vnum pot. vel delatorem vel suggestionem. vt quotiens alius vt ab eo quod sibi est nocumentale ad id quod est nocumentale trahat. hic autem defectus est primum quia ex nihilo. Hoc autem defectus scilicet quia creatura ex nihilo sit deo diuite tam non est vt omnipotens. potuit quod quod quod sic sum secundum causatur in ea quia alio. pces qui creatura si sibi relinquitur nihilum est. vnde hoc quod est ex nihilo est tribuere no atuze a deo. quibus

m.

esse tr̃eatũr. a deo
sit. posse tñ dici q̃ iste
defect̃ mduc̃e a deo
est. nõ q̃dẽ sic̃ ab a
gente. q̃dd. si sic̃ a
nõ agite. maĩtũ sic
ipe hoc tr̃eatuc̃ nõ p
bet vt nõ sit. et mlo
sic ergo poss̃ pcedi
ẽntiũ ad id qd̃ ponẽ
est a deo est. si ẽntiũ
ad defectũ q̃ mplicat
non est a deo

Prelatꝰ sev̄ pncipatꝰ
p̃t̃ ẽpt̃s gsidat̃ dnos
in se. 2o ẽntiũ ad mod̃
quo quis gsequit̃ pncꝑ
patũ. 3cio ẽntiũ ad
vsũ eiꝰ p̃mo actiõe
pncipatꝰ. sic oĩs pncꝑ
patꝰ ẽ a deo. q̃ omẽ
bonũ ẽ a deo. si pncꝑ
patꝰ gsidat̃ sm se ũ
sit. q̃dd ordo sev̄ modꝰ
ordinate vuendi. q̃ nõ
modꝰ ĩm bonũ vniũsi
ergo ẽ ab qd̃ deo.
Item p̃mũ ẽ ẽ tã
oĩm aliꝰ. q̃ sũt post
ĩ. metãe. sed deꝰ ẽ
pncꝑ pnẽpꝰ totius
vniũsi. xij. mẽe. Item
illud. qd̃ in padiso fuiss
si hõ in statu dioẽtie
pmãsisset hr ẽ a deo
sev̄ fuiss ab eo. si pce
dat̃ predict̃o modo
in padiso fuiss. hoc
p̃t̃. q̃ nãr. sũt domi
qui vigẽt. pdẽa. et in
tellẽtu vtr̃ po politie
p̃t̃ hr ẽm aliq̃o modo
vir dnũt̃. puer. ma
sculꝰ. femie. et hõ be
stie. sed ẽnã i padiso
vng hõ fuisset. aptꝰ
alterꝰ q̃ ad hũy. et
actꝰ intellectuales. ẽm
q̃ vng fuisset meliorꝰ
gplexiõis q̃ alt̃. q̃
molles carne aptos
mẽte dnũ. duros ad
ineptos. vtr̃ ii. d̃ata
q̃ pcz. et lacrime. de
mollicie puenĩẽte ex
bonitate sev̄ raritate
gplexiõis. et nõ ex abũ
dãna flegmat̃. sic q̃
tingit in mlieribꝰ. et
aut in padiso vnus
fuiss melioꝰ gplexiõis
alio. hr p̃t̃ q̃
tũt sic̃ et nũt. sdm
melioẽ q̃litat̃ astro
rũ fuiss fct̃a q̃ rept̃a
nobiliꝰ gplexiõ mẽ
Sed d. 2. nllm p̃t̃
dominũ sine̊ seruitu
te. si in padiso non
fuiss seruitꝰ. aũ q̃
vnũ. relatiꝰ nõ p̃t̃
esse sine altero. hoc
q̃ solũ ppt̃ pcm̃a
seruitꝰ ẽ introducta

a

nõ tñ tuĩt̃ in oĩbꝰ absolute. et simplr̃ ẽ obtẽpand̃
p̃t̃ q̃ notabli. et 2o. p̃me ptis. q̃ auctoritꝰ
sua est auctoritꝰ dei. 2e. 2o. ptis. q̃ posset
ab vtẽs platõ. p̃cipe cõtria voluntati dine. et 3o. t̃
plr̃ obedie deo. q̃ hoĩbꝰ actu. v. 1e. gelo. va. C. p̃mũ
p̃lato obedĩa est exhibẽda in his que sũt iusta et ho
nesta. xi. q. iii. hon semp. C. 2m. p̃lato obediẽtia
nõ est exhibenda in his. que sũt illicita et inhoneſta
C. 3m. ch̃andalũbꝰ duobꝰ prelatis sibi ꝑ auctoritẽ sub
ordinatis eque iuxta. standũ ẽ mãdato superioris hoc
corr̃m ẽ augt̃ in Canone xi. q. iii. q. resistit. et hr est
verũ. q̃n ille superior habz p̃tãẽ nõ limitata. sed em
de p̃tãẽ limitata a deo. ergo propt̃ plenitudinẽ p̃tãe
semp in oĩbꝰ ẽ obediẽdũ. sm illud ecclĩastici. vltio dei
time. et mãdata eius obserua. q̃ mãdatoꝝ eiꝰ obser
uãcia ꝑducit ad vitã. Tertius articulꝰ de obedie
cia religiosoꝝ. nõ 2m simo. duꝝ ẽ obedĩa s̃ ꝑfecta
et nãtã perfecta se extendit ad oĩa que nõ sũt cõ
dẽa vt mala. vñ in talibꝰ obedie ꝑfectionis ẽ nec̃t̃
sãria obedĩa solũ se extendit ad p̃missa vt ad ea q̃ in
illis implicite cõtinẽtur. sic sũt illa sine q̃bꝰ religio
professio nõ seruaret̃. et mutua obsequia et officia. et
in his plato suo obedie ẽ mitatꝰ. Cõo ẽt. etsi obe
diencia ꝑfecta tenet̃ religiosꝰ plato suo. i oĩbꝰ licitis
et honestis obedie. obedĩa at̃ nõ tenet̃ nisi
in his sine q̃bꝰ nõ seruat̃ ꝑfessio religionis. p̃t̃ q̃ no
tabli. et est de mẽte bti Thoe in quotli. v. arti. x. Coz.
p̃m. et si ipgle a plato ꝑcipiat̃ tentadũ ẽ vt ꝑficiat̃
vt ꝑfecto obedientie p hoc impleat̃. vñ dt bti bened̃i
tus in regla. Si plato ipgle iubz teptanda ẽ vt ꝑficiat̃.
C. 2m. obedientia mutatꝰ nõ solũ facẽda sũt illa q̃
in regla exp̃mũt̃. sed eã illa que ad regulã reducũt̃
C. 3m. ea que ptinẽt ad puntum culpe. et ad obsequiũ
fraterne societatis impleda sũt obediẽtia mutatis.
Ista duo vltima Cozzya sũt de mẽte bti Thoe i q̃stli
i. ar. x. C. q̃tũ. q̃lio ẽ ba ad mẽtẽ coz. q̃ solũ mẽ sẽde

Ad argumẽtũ rñdet̃. 2m̃us lex moysi esset dignior
lege humana. erat tñ vmbza et vmbꝝ. et erat ꝑditiua
obseruãcie euãgelii. ppt̃ qd̃ per eum cessat. sed non
sic se habet lex humana ad euãgeliũ. et ideo manet
tñ euãgo. iuuat em̃ ad eiꝰ obseruãciã. nã lege posi
tiua humana tolleret̃ audacia. tuta q̃ fit int̃ im
probos in nocẽtia. et in ipis. im probꝰ formidato
supplicio refrenat̃ audacia et nocẽdi facultas. iuꝰ
dicẽs. effectꝰ sũt etem leges positi. vt homines discãt
honeste viuere. alterũ nõ ledere. Jus suũ vnicuiq;
tribue. et sit iustitia seruãda. q̃ est summũ bonũ xi.
q. ii. deuotissima. est em̃ iustitia oĩũ virtutum. v. ethi.
eo q̃ includit i se actꝰ oĩm virtutũ. ppt̃ qd̃ p ipam ad
beatitudinẽ puenit̃. Nã dicit philosophꝰ li. viij. ca. viij
Jo virtus ẽ felicitatis. meritũ felicitatis p̃miũ. In hac
aut vita restat vt resistẽs p̃cipis. insistamq; virtutibꝰ
vt per eas cõsequam etnẽ beatitudinis p̃miũ. qd̃ nob
oĩbus cõcedat deus per secla benedictus. amen

Jo. homo fidelis declarat̃
tenẽatur obedie dño infideli sev̄ p̃cipi in
fideli. ddm sdm Tho. de ar. 2. talis infidꝰ. vel ẽ iuste cõ
situtꝰ hõi dominium. et ordinate eo vtit̃. vel iniuste
hmõi dominiũ ꝑsecutꝰ. Vel dato q̃ dominiũ iuste adeptꝰ
sit. tñ iniuste. et mordinate eo vtitur. p̃mo tales ypiam
subditi tenẽt̃ obedie hmõi p̃cipi cuius sit infidelis. nisi
aliquo mõ iuste fuerit a tali seruitute liberati. puta p̃n
cipem superiorẽ. qui plenũ habz dominiũ sup infidẽ do
miniũ. Sed sdo nõ et tño. nõ. p̃mũ p̃t̃ q̃ eo. Illud quod
quis iuste est assecutꝰ. hoc iniuste auferetur ab eo nisi ipe

b

ptẽ sm aptm. i. ti
i. Justo nõ ẽ lex p
sita. q̃ od̃ in statu
innocẽtie fuissent
p̃fecte iusti. p̃ virtutes
gmales instituꝰ qua
q̃t habuissẽt in
padiso. ergo ẽ padi
so nõ fuisset lex nec
ponẽ dominium.
Jndico. q̃ dominiũ
ẽt duplex. sibile. vno
modo put̃ importat ti
motẽ seruilẽ. q̃
excludit delectum
in subdito. et hoc
dominiũ despoticum
excedes seruitutem pe
nosã inducta ꝑter
petua hoĩs. et hmõi
dominiũ in statu
innocẽtie nõ fuisset
hoc 2o. hoĩs. sed
solũ 2o. vocationis
qualiũ. pp̃ qd̃ deus
dixit. p̃mis parentibꝰ
Dominamini piscibus
maris. et volatilibꝰ cel
et vniuersis animatibus
que mouẽt̃ sup tã
Gen. i. et misit eos. ij.
Dixit dñs hoc ẽ filijs
eius. Terror vr̃ et tre
mor sit sup cuncta aĩalia
tre. Aliꝰ prout q̃nt
mutua dilectiõe et hr
du. puta vt sim libera
voluntatem. et ẽ dñi
miũ regale. et isti in
padiso ꝑfectissimis ꝑsonis
respectu filioꝝ. vel fim
dans leges. et istud q̃
dominiũ politicũ. qd̃
repetit ci q̃ preest ci
uitati. 2o. ciuitatꝰ ciui
tati. et istud repetisset i pa
diso p̃mo respectu vnius
cui p̃fuissẽt sdm certas
leges bonũ matrimoniũ
p̃mouentes. et prudẽ
tioꝝ nimis prudentibꝰ
politice i padiso p̃fuissẽt
ingenitũ ipos instruxis
set in talibꝰ que ꝑtinẽt
q̃ad diuisset. et p hoc
sol̃ p̃ma ciuitas. Sed
sdm ddm q̃ apud nos
sũt tres effectꝰ plan
tis. p̃mo ẽ subditos
docere. quid in suis
actibꝰ q̃ veniẽtia diri
gant̃. aliq̃ ẽ subdi
tos defendẽ. ne ab
iniust̃ oppimant̃. et
tcio est malos subditos
punire. vt de suis q̃
restibꝰ corrigat̃. p̃
mo nõ fuisset lex et
prelatꝰ in paradiso
hõ nõ sẽdo et tercio
et de his int̃ auto
ritas aplica. sẽdo
et tcio puta. q̃ ad
mod̃ adip̃isẽndi

c

dominū · et quo
ad vsum dominij
am adepti · sic · si
talia fiant ordina
te et sedm iuris de
bitum gregendam
puta obseruatis con
dicionibz a trūstan
tib⁹ in cōfectione
et vsu p̄lator⁹ req̄
requisitis · sic plato
vel p̄paratis · a deo
Si aut p̄dicta nō ob
seruāt · tūc hūi p̄
latus et p̄incipatus
q̄uis sint a deo q̄n
tū ad nām z entita
tem actuū · sic z actꝰ
mala sint a deo, tñ
nō sunt a deo q̄ntū
ad deformitatē et
obliquitatē actꝰ nā
vt sic in tūbꝫ p̄mi
mozle q̄mittit · q̄
nō p̄t esse a deo · sed
a mala hoīm volū
tate · vñ de tūbꝫ dr
Osee · viij · tu · Ipi ze
gnauerūt et nō ex
me · p̄nc̄pes extite
runt · et nō cognoui
sz notaa ap̄bauī

B · v · Aliter loq̄ndū
est de obedīa ex
fēda plato a subdi
to religioso sedm obe
dientie p̄fectionē, alī
sm necitatē obliga
cōis · Si loq̄mr · de
ꝑa sedm p̄fectionem
sic dr̄m est · z sicut
dicit Bern · p̄fecta
obedientia finē nesāt
et p̄fectus obediens
non solū in his que
mādat · sz etiā sup
ea q̄ mandat p̄cep
tū habz affectū ad
subiacēdū p̄cepto p̄
lati, desiderās illud
imitari · q̄ humili
ans scipm fit est
obediēs vsq; ad mor
tem · Si aut loq̄mur
de obedīa sm ne
cessariā obligationē
sic hz tm̄ z mēsu
ram iuxta magnitudi
nem voti emissi · Nā
cū amplio teneant
obedire sūt plato
misi in his q̄ p̄mise
runt dnō obseruare
et q̄ nō st̄ cōtra ip̄m
et regule sue · vñ si
plato aliq̄ p̄cipiat
q̄d sit sup̄ voti ze
gule, nō tenet ad
illud implendū · et si
p̄cipiat cōtra legē dei
z regulā, nullo hz obe
dire · ats esset obedīa
indiscreta z dānabl⁹

abutatur eo · Sed iste infidelis vt supponit⁹ iuste z asse
cutus huiusdi dominū, ner abusus z eo ergo · Ite beat⁹
petr⁹ p̄ma Canonica sua ca · ij · loquēs de xp̄ianis ait ·
Serui subditi estote in oi timore dnō · nō tm̄ bonis z mo
destis · sed etiā distolis · et ad roma · xiij · dr oīs alia ptāte
sublimiorē vbiq; subdita sit Deo · q · d · si talis p̄ceptor iuste
est hmōdi dominū q̄ seruitꝰ · tūc subditi nō tenent⁹ sibi
obedire · et ab eo iuste recedē · q̄ ab iniusto possessore iu
ste auferūt illd · q̄d possidet iniuste · Sed tale tyrannū iniuste
possidet hmōdi dominiū · et tertio dato q̄ p̄ceptor iuste
sit a seruitꝰ sui dominij · si tñ vtut⁹ tali dominio
iniuste · puta ad blasphemiā creatoris · ipediēdo subditū
quo ad ea que spectāt ad fidē xp̄iānā · ibi z merito p̄dere
hmōdi dominiū · q̄d p̄t · 2 nō obstāt
est duobus dmīs · vni tanq̄ simplr superiori · et alteri tanq̄
inferiori · si inferior p̄ceptor voluntat hūi subditū disso
luere a fidelitate dmī superioris · tūc talis p̄ceptor hm legem
et meā p̄dit iurisdictione ze · tale subditi · nec hmōi
subditi ad eius obedīam vlr obligant⁹ · Sed deus est sum⁹
dnūs et ultimū tyrannor · ze · cuius oīs p̄ceptor huiusmōdi
est inferior · ergo ze 2 uidā tñ doctores dicunt q̄ hūi
dominꝰ q̄d hz p̄ceptū infidel sup̄ xp̄ianū ecclia
sua auctōe iuste p̄t auferre a tali p̄cipe · q̄ infidel de
merito sue infidelitatis merent⁹ amittē ptāte quā habuit
sup̄ eos qui trāslati sūt in filios dei · Ad Joh · viij · dr sal
uator · Si vos filius liberauerit · vere liberi eritis · Si quidē
baptisatū filius dei suo sanguine redemit et lubāt · Item
Matth · xviij · dicit saluator · q̄ filij sūt liberi a tributo
sed oībus regnātib⁹ in xpo q̄ nō q̄ subiugātibus nec q̄ voluptu
ositatē · nec q̄ voluntate vitiū sz q̄ deo nati sūt · data est
ptās vt filij dei sint Joh · 1 · i · ze Et videt⁹ q̄ eo 2 quod
absoluit a maiori vinculo · p̄t etiā absolue a minori ·
sed fides absoluit a vinculo matrimonij q̄ ligatus fuit
homo fidet anēti fidē recipēt cū psona infideli · i · ze
Sed iste obiectiones nō grudūt tm̄ eo · q̄ iste q̄ nō est de
iurisdictiōe ecclie misi aliude petret cōtra ecclias · q̄ i hoc
solū q̄d nō tenet fidē ecclie nō p̄t iuste puniri p ecclias
Sed iste supponit⁹ in nullo peccasse cōtra ecclias nisi in hoc
q̄ nō tenet fidē ecclie · et quia puniret⁹ dnō in hoc q̄ ab
eo auferet⁹ iurisdictiō sue dnatꝰ qua habz sup̄ xp̄icolas
seruos · go · Ite · nullus infidel violenter debz compelli
ad fidē ecclie · Sed si ecclia quelz de nouo vementem
ad fidē lubāret a seruitute, qua tenebat⁹ dnō infideli
hmōi dominꝰ violenter compelleret ad fidem · q̄ q̄lz ser
uitū posset cōuerti ad fidē · et ipe totū p̄incipatū suū
perderet misi fidē xp̄iānā susciperet · Nec e simile de iu
deis et ceteris infidelibus · q̄ iudei quocūq; fuerūt sūo demcito
per romanos p̄ncipes sūt in seruitute redacti · z p̄ri
serui facti · seruitꝰ em dr a seruando · q̄ cū iure belli obtenta
iuste posset occidi a p̄cipe seruat⁹ · et sic ipe cū sua poste
ritate in seruitute redigit⁹ Sic factū e de Judeis p Titū
et Vespasianū · Cū igitur in successu tpis romani p̄ncipes
facti sint xp̄iani ergo romana ecclia ad fauorē fidei
seruos Judeoꝝ ad fidē cōuersos · p̄t lubātos reddē · q̄ ipi
iudei et bona eoꝝ subsint auctoritati ecclie p fauorē roma
norū imperatoꝝ · qui hoc ecclie q̄tulerūt · hoc aūt nō tenet de
ceteris infidelibus ad p̄ma rationē dicūm 2 misi forte quo mō
p̄ceptor infidelis abutat⁹ sua ptāte · vt pote · cogendo fidelē
subditū ad negādū q̄ sentit sua infidelitate nō metuit ecclia p̄de
ad tertiam dicūm 2 illa verba xp̄i p̄nt intelligi de libertate
qua liberati sūt xp̄iani a libertate legis mosaice · q̄ntū ad
obseruātia cerimonialium p̄ceptoꝝ · Possūt etiā intelligi
de libertate q̄ lubāti sumus a peccato a diabolī seruitute ad te
tertiū dicūm 2 quod ubi p filios intelligit apl⁹ · q̄ de bonis
huius mūdi nihil possidebat · teste petro dicente nos reliquimus
omnia et secuti sumus te · et ideo nō tenebat⁹ ad solutionem

vel · t · in septo Triplex
est obediētia Indiscreta, que nec obediēntia
dici debz de q̄ aliquis
in illt obedit · que duplex
legis z̄gle cōtinetur,
que cōtinet⁹ z̄gle q̄ua
professus de mūdo dū
taxat · que dispensatiue
prelati nō subiiciunt⁹
et ad hāc obedientiam
nullꝰ tenet⁹ · imo q̄libz
tenet⁹ ea nō habere
Imperfecta aūt obediēntia
sed sufficiens ad salutē
obediētia p̄fectibus est
illa qua quis obedit his
que p̄mittūt sēcundū
vel in aliis de hac dr
bti Bern · Cetum · sub
ditus hmōi obedientia
que voti finitꝰ vouit
nouerit ipfectum · Et
ad hāc obediēcia p̄fecti
obeditur ex necitate p̄
cepti · Obediētia vo
perfecta · de hm quā sub
ditus simplr obedit
in oib⁹ que nō sunt
cōtra iura legis dīne et ze
gule quā professꝰ est
vñ idem Bernar · dr
Obediēcia p̄fecta legē
ne scit · timiditas nō az
tribuit · nō cōtinetur
professionis angustijs
largitoꝝ voluntate fer
uet in latitudine caritatis · et ad omne quod
mādatū spontaneo
vigore liberat alacris
q̄ animi motꝰ nō con
fidens ab infimis ex
tendit⁹ · et ad hāc obe
dientiā nemo tenetur
debito necitatis, si solū
ex honestate quadaz
qua tenem⁹ semp e
mulari tarismata
meliora

ȳ treū ptās dominādi
sit appetenda ꝙ̄ ſm
p. de t. q triplex eſt
ptās dominādi ſ tpalī
que habet p hereditā
riam ſucceſſionē. z tē
poralis que acquirit
p electōm vt principis
ſubſtituoz. Iſtis duo
bꝫ modis lucrū appe
tere. Lucrū em̄ mi
liz ius ſuū hereditā
riū appetē. qz ſi illā ꝑ
ptātē p ſe nō pt qcq
dqē. tm̄ pt p alios.
Sēda cām pt licite ap
peti tribꝫ q̄uerētibꝫ
que ponit phūs d. po
litoz. vt ſtz ſi habet
dilectōm. poſſām z iu
ſtitiā. t tertia ē ptās
ſpūal' q habz tutā ām
mazū z adminiſtratōm
cerū tpaliū. t talis
ptās nō debz peti
nec licz appeti. Nā in
hac ptāte ſut tria ap
petenda attendēda ſtz
celſitudo honoz. ad
miniſtrādi rei tpalis
et exercitiū ſpūat opa
tionis. Propter p̄mū
placitū ſpuāle appe
tere ē ꝓſumptuoſum
et adeo reprobatum.
apath. xvij. Amant
primos i tri
bib et p̄mas cathe
dras in ſynagogis.
et ſalutationes in foro
z vocari ab hominꝫ
rabi. Propter ſcm̄
appetere ē cupidus
iudicū z peruerſū
qz tūc ponit minus
bonū finē rei melior
ꝙ melioz em̄ ē placi
ſpuāl' eſt vere tempat
lem̄ dulia ē mat. vi.
p̄mū querite regnū
dei z iuſtiā eius. et
hec oīa adiicient vobꝭ
temporalia em̄ ſunt
adiuncta. nō bona ſub
ſtantia z principalia. Hunc appetitū reprobat dominꝰ Joh. vltō. cū dicit petro pasce oues
meas. non te. Propter tertiū appetere eſt fatuū. qz fatuū ē appetere aliquid cū pericl quod
ſine periculo poteſt obtineri bene em̄ operari pt ſine pericl placitis. et ideo placitum
appetere. vt bene poſſis operari fatuū eſt. qz ſine illa potes. Opa em̄ ſcm̄ ſe deſiderari
licite poteſt. nō tm̄ primatū honoris. vñ Criſoſt. ſ̄ math Opa quidē deſiderare
bonū ē. primatū aut honoz q̄rere fatuitas ē. vñ ar ſic. Qui ſic appetit placz
et causā. ſ. propter bonū opa amittit. aut credit ſe ad hoc dignū. et ita ē ꝓſumptuoſꝰ
et ſic eo ipſo indignus. aut credit ſe indignū. ſic appetens fatuꝰ ē et peruerſus.
et ita qualitercūq appetit illicite q̄rit. Deū. d. trī aplus. i. ad thi. iij dicit.
Qui epiſcopatū deſiderat. bonū opus deſiderat. ꝺ̄m q aplus per illud bonū. nō in
tendit dicere q epatus ſit deſiderandus. ſi exponē quid ſit epatus. ſ. q ſit opus honoz
et onus. et ita dicit aug. xy de ciuitate. et b̄us Gregō. in paſtorali. Et ſolucta
Qui tūc laudabile erat epatum querē. qm̄ per hūc quietus nō erat dubium ad ſuiora
ſupplicia peruenire. et dicit q hoc illo tempore quo quis p̄mo ꝓmouebat. p̄mo
ad martyrū tormenta ducebatur.

tributi. ſi iudeus q̄ bona mīa poſſidebat dicat reddite
que ſunt ceſaris ceſari &c q. d. tributū dare debetis
de tpalibꝫ que poſſidetis ad mīm. ꝺ̄m Qui quis per
gratiam et caritatē ac eā catholicā fidē qua xp̄iani erudit
in baptiſmo eā liberet a malo culpe. tūc corpus ſuum
nō libātur a malo pene. mozit em̄ baptiſatus ſic non
baptiſatus. nec eā p fidē libām a debito iuſtice. ſi iu
ſtū ē p̄ncipi obedire cuius infideli q dominiū ſuum
iuſte cōſecutus ē. et iuſte et ordinate eo vt tūc ad
ctū ꝺ̄m Qui ſi vnus ciuium ad fidē cōuertit altū manere
infideli. ſi fidelis cōſentit habitare cū fideli ipm nō tur
bando et alliciendo ad infidelitatē et abſq blaſphemia
creatoris. tūc fidelis nō eſt abſolutus a vinculo matrimonij
Si aut infidelis nollet fideli cohabitare. niſi ipm alli
ciendo ad infidelitatē. et creatorē blaſphemādo. tunc
ſuo demerito perdit ius qd habuit in pſonā fidelē
et pōt iuſte abſoluī fidelis ab infideli. et ſic eccl nō
ſi p̄ceptū infidelis mihi cuiuis a ſubdito fidelī pt illud
qd de iure debz exigere. tūc ſubditus tenet obedire. Si
aut ſubditus vellet artare ad ea que eſſent cōtra deū. et cōtra
animē ſue ſalutē. tūc infidet p̄ncipi perderet illd ius
quod habuit ſup ipm ſubditū. D. q. Sic aliquis
vouet pauptatē z cōtinentiā. tenet ab ſtim ab oi coitu
et q vouet pauptatē. tenet zenū tuae oībꝫ tpalibꝫ. ergo
q vouet obedientiā. tenet obedire ſ oībꝫ que ſibi iniungunt
Ergo ſic aliqs iudicat p̄cetur ſi vnus ſolū puerū haberet
ſic dicit iudicari mobedientes ſi vnus ſolū platis vbi p̄ſcat
ꝺ̄m q nō eſt ſimile. qz pauptas et caſtitas determinatā
habent materiā ex nā rei. obediētia vo indeterminatā. vñ
dicit b. v. Religioſi non artat ſe ad faciendū oīa que ſibi
iniūcta. ſed ad faciendū ea que in regula ſcripta et
q̄m in omni religionis profeſſione ſimplex cōtinet renūtiā ad
quātū ad opa carnis z quātū ad opa ꝓprietatis. vt in ſpeciali
vel in gñi. nō ſic ar p̄cipit oīa que poſſunt p̄cipi. ideo
nō ſic artatur ad obediendū ſ oībꝫ. ſic ad renūtiandū ſ oībꝫ
Quare ar huius ē. qz pfle ē aliqui renūciare ꝓpietati z etiā
ſatis facile. maxime vbi ē poſſeſſio habita in gñi. ſed
obtemperare oībꝫ que dicunt. hoc nō tm̄ ē nō facile. imo
etiā impfle. et ideo fines ponit p̄cepti obedientie
nō ſic ponit p̄miſſionē pauptatis vel etiā caſtitatis. Vnde
in regula bti Franciſci ſimplex p̄cipit q illig regule pfeſſos
mihil omnō habeat ſup terram. ſimplex etiā p̄cipit ꝓfectus cō
tinē nō ſolū actu ſi etiā a ſuſpitio cōſortē z gilio mulieris
ſi nō ſimplex p̄cipitur ſuis platis ſ omnibꝫ obedire. ſi ſ oībꝫ
que p̄miſerūt domino obſeruare et nō ſunt cōtraria animē
et regule ſue

- Habes mī lector finem ſecundi -

Super tertiū libū sententiaz sequitur ꝓmtiatio

In nomīe dñi am
Laudem et hono
rem nomīis dei ge
mitricisq; eius glo
se semp v̄ginis Maria
rie / tocius q; tale
stis curie / atq; in
augmētū fidei ec
clesie militantis
Secūdo libro smaz
emanatiōm verbi
a primo et fontali
principio / mira sub
varietate tetante
diuino suffragio
transacto / nunc
de eodem in timis
ex medullis cōfisq;
libū tertiū aggre
dior. Ob cuius spe
cialē introductiōm
ante decisiōm qe
stionis Thema pn
cipale totius libri
in pncipio huius le
tionis mee ꝓpositū
resumo. Ecclesiastici
primo originaliter
exarat. Altissi
mus effudit sa
pientiā suā sup
omia opa sua
In quo ad comendaciō
sacre theologie iux
ta nūm et materiā
quatuor libroz magri
Petri Lombardi ut
tūr pdixi ōtiuoz bre
uiter inuitat primo
tangit sacre scripture
profunda subtilitas
et mpstrutabilis sb
limitas. in eo q; di
in suplatiō altissimg
Secōdo diffusa eiq cla
ritas ad mirabile e
manatiōm verbi a primo
repsentatiā. in hoc
q; dr. effudit sapiam
Tertio eiq mira sua
uitas affectu ad piū
amorē imitatiā i hc
tū dr. sua. Quarto
eiq amplitudo esse
tialis in hoc q; dr
sup oia opa tua. P
mū exprimit actu dīi
esse sublimissimū Ju
tu illd' exo. iii. Ego
sū qui sum. deq; em
et suū esse in se sb
sistē et infinitum
ipsius supiq; z ifericq
a tuiq; enarratiōne
lingue deficiūt Inq
tangebat mā primi
libri qui ē de inessabili trinitate que deq; ē. in tuiq; cōtem
platiōi ab infimis eleuat intellectū et nō nisi ab intellectu
eleuato et depurato videri pt. Sdm innuit verbū a fon
te luris emanatiōm / cuiq; ꝓprium est se diffundē et zepse
tare et q hoc quo ad primū libū. vbi de diffusiōm bonitatis
dīne p creatiōm verbi visibiliū et invisibiliū tractabat. Ter
tiū innuit benignitatē et suauitatē dīni affectu. in quo ve
ritatē sapiciam q; sua voluit oriri in tuis. mambq; vgi
neis gestari. pati. mori. glorificari. Que admirabili suauite
et dulcedīne ad piū amorē dū eiq; mia tanta quā habuit ad
genus humanū zelū imitat / Et hoc quo ad tertiū Zelū
innuit effectualē amplitudinē dīne sapie. quā habemq; in
sacramētis ecclie p sapiam incarnatā. passā. et glorificatā
Et hoc quo ad qrtum libū. qui ē de sacramētis noue legis /
quibq; qui cōfert. qua mēs a viciis sordibq; purgat. Di
misso vltimo membro tria intrinsecum segntus libri qsti deo fa
uente deducendo. membrū tertiū repeto In quo dixi.
Q; in libris thematis tangit tertio sacre theologie mira
suauitas. affectus ad piū amorē imitatiā. cuius zelus
est suauitas et dulcedo sacre Theologie. vbi mestima
bilem benignitatē diuini affectus. in quo sapientia sua
oriri in tertiis. mambq; vgineis gestari voluit. pfectat
ar luce elatiōre curtis ad eam tendentibq; effut. Et simul
benignissimā condescensiōm. qua deq; ꝓpter nimiā caritatē
sui venit plenitudo tpis. fm dīne dispositiōm archanum /
filiū suū misit in vterū vginis passuroz mē humanitatē
per quā fcta ē reparatio generis humani. Non quia aliter
deus genus humanū saluare vt libare nō potuerit. ꝑ quia
nullus alius modus ita cōgruus fuit ipi reparatori et reparabili
et reparatoni. Cū em pncipium effectum non potuerit ner
decuerit esse nisi deus et nō minus sit zelo conditas reparare
q; in esse producē. sic nō q; minus ē bene esse. q; simplr
esse. decentissimū fuit / verbū pnm reparatum esse deus sicut
vt sic oīa recuperat deus. p verbū incarnatū. sic oīa re
crearet p verbū incarnatū. Q; ergo deq; oīa fecit potenter
z sapienter et optime sed benivolenter. decuit. vt sic re
pararet. q; sua potentia. sapiam. benivolentia ostenderet et
simul cū ipis sua iustitia declararet / Quid aut potentiq;
q; coniungē extrema sume distantia in vna psona Quid sapi
entiq; z congruentiq; q; ad pfectū tocius vnibsi fieret
coniunctō primi et vltimi. verbi sc; dei / quod ē oīm principiū
et humane nature que fuit vltima oīm creaturaz. Quid be
nivolentiq; q; q; dīne propter serui salutē. accipiat serui for
mā / imo hoc tante benignitatis est / vt nichil clementius /
nichil benignius. nichil amicabiliq; cogitari possit / Conue
nientissimq; ergo erat hoc modo deo reparatori. ꝓpter comendandā
dīnā potentiā / sapientiā et bonitatē. et multū q; ipi dīne
nature / cuiq; natura ē bonitas. vt sic in sumo se diffundēt
se q; manifestaret / mam assumēdo natura. vbi iustitia in
hoc plene patuit / q; in ea natura in qua dyabolq; vicerat
primū hominē. In eadem deq; in scdo homīe ipm iuste deiecit
Et hoc ē qd inquit damascē. in pncipio libri tui. Per incar
nationis misteriū mō servatur simul bonitas. sapia + iustitia
et potentia vel virtus. Bonitas quidē. q; nō despexit ꝓpriū
plasmatis infirmitatē Sapia. qm invenit diffinibilē et
decentissimā solutiōm. Justitia vo qm merito nō aliud fa
cit vincere tirannū. neq; vi eripi a morte qm homīem qm q;
homo ꝑ hominē morebatur Potētia vo sine virtus infinita /
quia nichil ē maius
q; deū hominē fieri
Q; uz sup. q; homo ca
dens in culpā auerte
rat se et zeresserat a
pncipio. potentissimo /
sapientissimq; et benig
lentissimo. ideo corrue
rat in infirmitatē. igno
rantiā. et malignitatē
Ar per hoc de spūali
effectus ē carnalis. ami
malis. et sensualis Et
ideo inepte erat ad diui
nā virtutē imitandam.
ad lucē regno scendam /
ad bonitatē diligendam /
Ad hoc ergo q; hō ab
isto statu reparet. q; gra
tissimū fuit vt ei cō
descendēt benignq; deq;
reddendo se illi. nostri /
bilem / amabilem / et imi
tabilem Et quia homo
carnalis / sensualis / amā
lis / nō noverat / nec a
mabat / nec sequebatur
nisi ꝓpter delectabilia z cō
similia Et ideo ad erudiendū hominē de hoc
statu. verbū caro fa
ctū est. vt ab homine
qui caro erat et cognosci posset et amari. ac
per hoc ipe homo obli
garet ipm dulciter imi
tari ꝓpter hoc dr. dug.
in sermone de natiuite
Homo sequēdo nō erat
qui videri poterat / deq;
sequendo erat / q; videri nō
nō poterat / vt ex hoc
exhibebatur homi. et qui
ab homine videtur / et
quem homo sequetur
deus factus ē homo. po
stremo q; hō pfecte re
parari nō poterat nisi re
superaret mētis vitio
rum. dei amicitia et
sua excellētia / q; soli
deo subesse / et hoc nō
poterat fieri. nisi ꝑ deū
in forma serui. ideo cō
gruū fuit vbū incarna
ri excellētia reparāq; reru
parare nō poterat / nisi
reparator esset deus. q;
si mera creatura. tūc
homo esset subiectus
mere creature. et sic
nō reciperet statum
excellentie. Amicitiam
quoq; dei recuperare nō
poterat / nisi ꝑ mediatore

conveniente qui manū
ponerēt in vtrūq; z vtri-
q; pacti cōformis esset
et vtriq; amicꝰ et ideo
sic̄ similis deo p deitatē
sic filius homi p humā-
tatē Innocentiā vero
mētis recuperare nō pote-
rat / nisi dimissa culpa
quā dimittē nō debebat
diuina iustitia nisi per
satisfactionē condignam.
et quia satisfacere nō po-
terat nisi deꝰ pro toto
humano gñe. nec debe-
bat nisi homo q̄ pecca-
uerat / ideo aggruetissim
fuit humanū genꝰ recupari
p deū hominē natū de
virgine Ade. 2m ergo
excellētia recuperari nō
poterat nisi p recupato-
rem excellētissim / nec
amicitia reformari po-
terat nisi p mediatorē
amicabilissimū / nec in
notitia recuperari potrat
nisi p satisfactorē sufficī-
entissimū excellētissi-
mus aut recuperator nō est
nisi deus amicabilissimꝰ
mediator nō ē nisi ho-
sufficiētissimꝰ satisfactor
nō ē nisi sit pacificandꝰ
et homo. congruentissim
fuit viē recuperationi in-
carnatō verbi. vt sic
genꝰ humanū in esse qui
erat per vbū mercatus
et in culpā recidēat. de-
cernendo vbū inspiratū
sic a culpa resurgeret
p vbū incarnatū due-
tū venit plenitudo tpis
Nā etsi a principio tē-
poris deꝰ potuerit in-
carnari. noluit tamē
nisi in fine seculoꝝ / pce-
dente lege nature et
lege scripture post pa-
triarchas et pphas. q̄
bus et p quos fuerat
incarnatō repromissa
et p quos multipli pdi-
cta et pfinita opꝰ em
recuperatis ē incarnatō
et deuenit fm labilitatē
arbitrij. secūm sublimi-
tatē remedij. et secūm
integritatē rerū sic
sapientissimꝰ artifex her
omia in agendo attendit
2m ergo libertas arbi-
trij hoc requirit vt ad nichil
trahatur in vita.
sic debuit deꝰ genus
humanū recupare. vt
saluatē inveniret qui vellet saluatore querere. qui vo nollet
saluatorē querere nec saluē pōnē inveniret. Nullꝰ aut
querit medicū nisi cognoscat morbū. Nullꝰ querit doctorē
nisi recognoscat se ignorare. nullꝰ querit adiutorē. nisi
recognoscat se impotentē Quia ergo homo in principio sui
lapsus adhuc supbiebat de scientia et virtute. ideo p̄
misit deus tempus legis nature in q̄ cōvinceret de ignoran-
tia et post. cognita ignorantia. sed pmanente supbia de
virtute. qua ducebat. nō deest qui faciat. sed deest q̄ iuue-
at / addidit legē moralibꝰ eruditē et testimonialibꝰ aggra-
uantē / vt habita scia et cognita impotētia. cōfugeret ad
diuinā misericordia et gram postulandā. que data ē nobis
in aduētu xpi. Ideo post legē nature et scripture subsequē de-
buit incarnatꝰ vbi p̄ursus qm̄ sublimitas remedij requ-
rit vt credat fide fermissima et amet caritate ardentissima
tangē misteriū secretissimū et salubērimū. ideo congruētissi-
mū fuit / vt an xpi aduentū precurrent multa testimonia pphar
tam explicita in vbis q̄ implicita in figuris. vt multis
et firmis testimonijs quod erat secretū fieret certū et in-
dubitabile ad credendū. Precurrent etiā multiplicia p̄missa
et ardentissima desideria. vt promissū benficiū expectare
tur. expectatū differret. dilatū amplius desideraret. z diu
desideratū. feruentius amaret et gratiosius susciperet. et soli-
citius servaret. Postremo. qm̄ integritas et pfectio vni-
versi requirit. vt omnia sint ordinata quātū ad loca et
tempora. et hoc opꝰ incarnatō erat pfectissim mētis omnia
opa dīna. et processus debz esse ab imperfecto ad pfectū. et
non econtra. hinc ē q̄ opus illd debuit fieri in fine tpis. vt
sic primus homo qui erat totius mundi sensibilis ornamentū. vltimo
fieret conditus sc̄z sexta die ad mundi applicationē. sic sexto homo
ad totius mundi reparationē. In qua primus principium significat. vltimus
sc̄z deus. cui homo fieret in fine tpis. hoc ē in sexta etate
que ē etas apta ad exercitium sapie. ad enervandū concupisce-
tie. et ad tristitiā a statu turbinis ad quietem. que olim expectat
sexte etati deputē sc̄z mundi propter incarnandū filij dei. 2m ergo
aduentū xpi fuit in tpe legis gre et in exhibitione mie recipi-
misse. et in principio etatis sexte. et hec olim dicuntur plenitu-
dinē. q̄ lex gre implet legem scripture et solutio promissi
implet promissionē. et sexta etas pfectionē ratione senarij
sonat in plenitudinē. Hinc ē q̄ in aduētu filij dei. dr
esse plenitudo tpis. nō propter hoc q̄ in eius aduētu tpa
finiant. sed quia tpalia misteria implent. Sic ait xpus
non debuit venire in principio tpis. q̄ aductū eius minus
esset festinus. sit nec differre vsq; in finē vltimū. quia
tūc minus esset tardus. decebat ēm salvatore int tpa morbi
et tpus iudicij in medio introduere tpa / remedij. decebat media-
trem quedā suoꝝ membroꝝ p̄decedere quedā sequi. decebat ductorem
pfectū tūc se ostendere cū esset opportunitas currendi ad bravium.
et hoc ē in fine tpis. et inter primū et in approximatione ad fi-
nale iudiciū. vt per timorē iudicij stimulati. et p spē premij
attracti / et per pfectum exemplū armati / vigorose et pfecte
trinitatis teste angelo. vbi legit luce. 1. Spūssctus superuenet
in te. et virtus altissimi obumbrabit tibi. Nomine altissimi p̄ accipi-
tur / cuius fuit illd opus p auctoritatē / quia eius fuit spē mittere
filiū. Nomine virtutis intelligit filius. cuius ē illd opus tangi supra
positi. Persona aut spūssctī nomine suo exprimit. cū dr Spūssctus
superuenet in te Cui z attribuit tangit opus mere charitatē et
amoris. Spūssctus aut est amor primus et filius. Et quia datur
intelligi q̄ natura assumpta. ē assumpta a filio dei in vnitatē
persone. nō et alij
quibus meritū. Et
sola gra q̄ Spūssctō
attribuit p aplm.
1 ad Cho xii Diui-
siones gratiarū sunt
idem autē spūs. Unde
dicit beatus Aug. Sic
modus quo natus
est xpus de spūssctō
insinuat nob gratiā
dei. qua homo nullis
precedentibus meritis
ex ipso primo credi-
nature sue quo esse
cepit. Verbo dei copu-
lata in tanta vnione
persone. vt idipse
esset filius dei tanta grā
fit ab initio fidei
sue quanta habuit ille ab ini-
tio fidei xpus Et
congruebat tamen
incarnatō / Ad hoc
enim venimus incarna-
tio. vt ille q̄ capi-
ebat esset sicut et
filius dei. vtrumq;
ad hoc attribuitur
spūssctō Nā p gra-
tiā efficimur filij
dei. sm illd ad Ga-
latas iiii. 2m est
filij dei. misit deus
spūm filij sui in corda
vra clamantē. ab-
ba pr. Ipse etiam
spūssctus dr spūs
sanctificationis ad ro-
i. Sic ergo alij q̄
p spūsitum sanctifi-
cant spūali. vt sit
filij dei. adoptiui
ita p spūsitum est
ihs in sanctitate con-
cepta vt esset filius
dei nat. Ppt quod
excluserit angelo ma-
rie. tu divinū spūs
sanctus superuenet in
te. idco q̄ q̄d nascē-
tur ex te sanctū vo-
cabit filius dei. P
hāc rationē assump-
cōm carnis assūp-
tione ē vnio
dignitatis cū huma-
nitate. ita q̄ dīna
nā / nō tm sibi vni-
uit carnē sensibilē
sed et spūm rōnalē
sm potentiā vegetati-
di. sentiendi z intel-
ligendi Quia cum ho
corrupto fuerat sm
omnes suos ptes. totū
debuit assumere
in aīa et corpe vt
totū curaret. quia
vo ex tota massa

est nota mee sensu alitati · et carg magis distat a deo vt oppssior fiat denoiatio z magis exprimat dei humiliacõ z pro fundioz ostendatur dignacõ · hinc ē q ipg illd nõ dz amaco / liz assupserit anima · Sz magis ppt assupcõne carnis dz incarnaõ hinc extitat affectu hoim̃ · vt attendat cui q̃nta reuẽtia se debeat totũ deo in holocaustũ sacrificij pfite offerre / quitoto ē in xpo assupto · vt ezubescat aliqd inmudi in sua mente vt tuzne committe / que filio dei in xpo vnita ē vnitate psone · No quidem in vnite nature cũ em dina natura simplex sit z inalterabilis · nõ pt sicut pars cõtrueꝛe ad cõstitucõz tertij / nec pt in aliqua natura mutari · nec aliquid aliud in ipam conuerti · ideo nec fuit hec vnionẽ fieri in vnitate psone z suppositi pt q̃m diuina natua in nullo suppto pt subsiste misi in proprio · ideo illa vnio nõ potuit esse in suppto vt psona homis sed dei · ac p hoc dinũ suppm sequit humane nature suppm in xpo Quia etiã humana nã in xpo habuit alq quod esse psonale vt suppti / misi solũ suppm vbi & vnione em aie et carnis xpi · nõ zesultat esse subsistes p se supposito vt psone tertie / q̃ sit tpe fuit vno anime z carnis ad deitatẽ in xpo Quis in alijs homibꝫ ex tali vnione zesultet esse psoale creatu / q̃ hec fuit vt ad maiozẽ nobilitatẽ intendẽt sz ad esse psone increate · Non in infinitũ melig fuit xpi humanitati nõ habẽ esse creatũ p se subsistẽs · vt q̃ hoc sibi gñicaret esse psonale dine nature · Exẽm aliquale huig ē · In oibꝫ formis graduatim ordinat ad vltiozem formã magis pfectã · Liz em sensitiua in homie nõ cõstituat esse p se subsistẽs · q̃ tñ ozdinat ad nobilissimã formã incozruptibilem et intellectuale sz aiam zationale / multo melig ē in ipo hoie q̃ in brutis · i qbꝫ constituit suppm · Nec vnio nequaq̃ dici debet accidẽtalis · sed substancialis · Licet em humana nã aduenerit psone filij dei completa / q̃ tñ psona filij dei sui esse psonale gñicat · q̃ non sit in alterius accidẽtis · Hinc ē q illa vnio dz dici substancialis · Que licet potuerit fieri de potia dei absoluta a qlzt psona dina / fiebat incarnato · vt fieret natue humane zectificato ac reconciliatꝫ aut mediatoꝛ hzt officiũ · mediatoꝛ aut ppe cõpetit ipi filio · q̃ ē media in trinitate psona Ipe etiã mediatoꝛ debuit humanã naturã in mebꝛis suis adducẽ ad dinam cognitionẽ · ad dinã cõformitatẽ · ad dinã filiationẽ · vt sic quod bene fuerat conditũ · et p petm destructũ · tandẽ p dei sapiam esset artificiosissime reparatũ · Nullũ at decet magꝛ adducẽ ad dinã cognitionẽ q̃ ipm vbũ quo se pꝛ declarat q̃d ē vnible carni sic et vbũ veri · Nullũ magꝛ decet zeducẽ ad cõformitatẽ eiꝰ qui ē imago pris · Nullũ magis ad filiatẽ adoptiuã q̃ filiũ nãlem / ac p hoc nullm magis decet fieri filiũ hominis q̃ ipm filiũ dei · Cuig incarnationis modo hic fuit · Quia angelo annũtiante virgini · virgo vehementissima credidit · apperuit · et concepit · Spusctus in ea supuenit ad sctificandũ et fecundandã tuig vtute virgo in instanti concepit ihm xpm · verũ deũ et dei filiũ et hominem pfectũ · sctm · et inmaculatũ · ipa virgine beatissima remanente virgine et integra in etnũ · Congruentissime aut hic modus fuit vt sic q̃ oppto meditina zespondet morbo / et zepatio lapsui · q̃ em humanũ genꝰ lapsum fuerat per diaboli suggestionẽ et p consensũ mulieris decepte / sic Eue / et per gnationẽ concupiscentialẽ transfundente originale in prolem · congruum fuit q̃ eodem genio · hic esset angelo bono annũtians et suadens bonum · et virgo credens et consentiens in bonum suasum · et caritas spusctus sctificans et fecundans ad concepcionẽ inmaculatum · vt sic conceptio conceptus curetur Ac p hoc · sicut mulier decepta fuit p diabolum · et p viciũ potiozẽ q̃ cupiscentialẽ corrupta z corrupta · transfudit in omnes · culpã · morbum · z mortem sic mulier p angelum erudita et p spm sctm sctificata z fecundata absq̃ omni corruptione tam mentis q̃ corporis plene gnaretque oibꝰ ad ipam venientibꝰ · daret gram · sctitatem · et vitã · p adoptionem in filios dei · Que adoptio p q̃tuor implet in nobis per quatuor vtutes cardinales / que ipam inchoant · et tres vtutes theologicas que ipam consummat et septem dona spusctus que ipam confirmat et decem mandata q̃ adimpleta · ipam probant z manifestat · de qbꝰ p ordinem agitur in hoc tertio libro · Incipit em a plenitudine tpis Tractat de misterio incarnationis / subiungit de misterio resurrectionis Adiungit de adoptione · tractando p ordinem de vtutibus cardinalibus et theologicis · et de donis et pretextis / per que ois habet adoptio celestis et etna · Quod ad optandum dnõ nrõ Jhũ chm in secla benedictus · amen ·

Vtũ ad reparationem generis humani necessariũ fuerit per oppationem spusctus dei filium incarnari nec ne · Quia ad salutem humanã propue ptinet vt homines deũ reuerenter · sm illd malachie 1 · Si ego dns vbi timor meus · Sz q̃ hoc q̃ homines cõsequanꝰ deum supra oia eleuatum · z ab eoꝝ sensibꝰ remotum / magꝛ eum reuerent · hm illd ps 98 · Excelsus super oẽs gentes dominꝰ z super celos gla eius · Quis sic dns deus noster q̃ habitat · q̃d ad salutem ptinet Ergo nõ videt humane saluti generis q̃ dei filius fiat homo sibi p incarnationẽ / In oppm p varietatem que scribis ar sic · Q quod genꝰ humanum liberatur a peccato / necessarium ē ad eius reparationem · Sz misterium dominice incarnationis ē hmõi / sm illd Joh · iii Sic deus dilexit mundum vt filium suum vnigenitum daret / vt oẽs q̃ credit in ipm nõ pereat sed habeat vitã etnã / igitur q̃d vera · pbatur facta · relinquitur dubia ·

In cuius decisione suppta laudabili protestatione in scꝛa theologicis fieri cõsueta · z p me iam pluries repetita / quia z mihi repetita · za tamen q̃ habeo volo · dimissa diuisione huius q̃stionis in plures articulos · in quos resolui possem · amore breuitatis solitum seruabo ordinem · Primo ponã notabilia · Secundo tituli q̃stionis declarãtia & q̃bꝰ infera grulsionis eoꝝ corrigẽ · Tertio respondebo ad rationes in oppm adducta · Quinto igit · ad primum ·

Noto primo sm bonaventuram in scripto tertij Alias q̃ dubio possibile fuit humanã naturam vnirĩ diuine in vnite psone · Cuius ro est · q̃ ois illa attribueda sit dine potie que ei nõ derogat · Asserta plura que posse z potie Sed diuinam naturam vniri humane in vnite psone · nõ derogat potentie dine · Imo hoc posse z maxime potie nec ulla dicit imperfectionem sz potiꝰ dignitatem z nobilitatem

Sic em cū deo sit bo9 ab etho / in nullo fit de
rogacō bonitatis sue-
diū ē causa bonitatē re
atuze / quis bonitas
creatuze longe sit infe
rioz bonitate increata /
Sic cū psona filij dei
sit ypostasis intellectual
et spūal' et increata
ab etho · in nullo derogat
ei si sit ypostasis rōnal
natuze create in tpe · imo
put dixit ide / Incarnazi
nō solū deo fuit possibile
sed etiā decebat · rōnabi
ebat ppt' sue poīe · sa
piē ꝛ bonitat' euidēte
manifestacz / qē ādem
facta ē in humanā gre
neris assūptōn cōgru
um etiā fuit · ppt diui
noz opm excellentē rō
sumatōm que ādē fcta
est / cū vltim cōiunctu
ē p'mo Ibi em ē p'fectio
rō sumacō / sic apparet
in cīculo q' est p'fectissima
figuraz · q' etiā ad ide
punctū tīmīat a q' in
cepit · decebat etiā pp'
siū abundantē pij so
licitōm ad libādū hoīs
captī / que sola psona
dei cāt / que p'o indebitū
toti generi humano —
Postremo decebat glōz
superfluentē hominis
glorificatōm · vt nō tm
modo inueniret homo
in deo pascua interius
dīmitatis / imo etiā pa
scua exīus humanit'
Her aūt incarnacō pt
duplex cōsiderī vno mo
quātū ad id qd ē in ea
opacōnis / sic nō ē ma
gis ab vna psona qz
ab alia / cū indiuisa sit
oīa trinitatis ad ext fm
aug · j · de trī · ca · iiij ·
Alio mō quātū ad illius
opacōnis tīmīatū · sic
pt vni psone cōpetere
sic q̄ non alteri · p20
tuiq euidētiā

Noto scdo fm b'm
tho · et pe · de t' supr
tertio · 2m aliq̄ iungu
tur in aliq̄ ꝛ in aliquo
distinguīt' · tuc soluz
nrazīū ē · q' sit iun
gant' · qm cōiuncto fit
scdm illud in q' gnīcat
siue illd' sit vnū mō
siue nō · Virgā · homo
et asinus gnīcant in animali · ideo quicqd gnīcat cū asino in
gnē · gnīcat et cū homine Sed quia hō et asin9 specificis
differēs distingwunt' · nō ogt q' quicqd gnīcat cū asino in
dīa specifica · quemlibet cū homine · Silr in potentijs anime
q' omne radicat' in essentia aīe vna mō · vñ cū aīa vnitur
corpori duplex fit fm essentia · vt est eius forma · et fm po
tentiā vt ē motor ipius aut opans p ipm · nec ē vt aīa
que vnitur ocło / et q̄ntū ad essentiā aīe · inq̄ntū pficit ocłq
per eā in esse specifico · et fm racom visiue potē put efficit
instrumētū videndi · cōiungat etiā lingue · q̄ntū ad essen
tiam anime · nō q̄ntū ad racom eiusdem potē cadē em essen
tia anime que ē in ocło / ē in lingua / sed ibi secdm potiam vi
siua · hic secdm potiam gustatiua Et quod plg est · aliqua est
potentia que nulli pti corporis gungit' q̄ntū ad racom potē
vt intellectiua / sed solum q̄ntum ad racom essentie Sic hic di
co · q' tres psone dīne distingūntur psonalitate · sed cōueni
unt in natura · vñ quicqd vniretur filio in natura vni
retur et pri et spūsto · quia vna trium ē natura / sed nō
oportet sic de psona. Noto tertio 2m secdm doc · sā
in tertia pte sume · q · j · ar · 2 · Ad fine aliquē dr aliqd ne
cessariū duplex · vno mō sine quo nō pt aliquid esse · sic tribꝰ
dr esse nrazīo ad cōseruacōm vite humane · Alio mō per
quod melius ꝛ cōuenientius puenit' ad finē · sic eq9 nrazīo est
ad itez · Secundū aut donatē · Ad cpacōnis humani gnis
pura congruetia fuit ex ope parte opis · ita q' nō pōnit
aliquā nrītatē · ex pte vō opīfīcis ponit nrītatē · nō inevi
tabilitatis que diuidit' in coactōm et prohibitōm · sed imu
tabilitatis que cōsurgit ex stabilitate et imutabilitate dīne dispo
sitōnis · Her aūt non actat dīnā potiam ad effm · sed cā
determinat ad tale ppositū · vñ dicit Anselmus li · 2 · Cur deus
homo · Cum diring deū aliquid facē nrītate · intelligendū
est · q' hoc facit nrītate seruandi honestatē · que nrītas nō
ē aliud q̄ imutabilitas honestatis · et her nō opponit' libertati
voluntatis / ac per hoc ner gre ner libertati sev sume bonitati
vñ oblatus ē quia ipe voluit · Isa · liij · Noto quarto
Supposito lapsu humane nature cōgruetia incarnacōis pt
ex tribꝰ p'mo ex plenitudine dīne mie · qua nlli volt' dene
gare · qui saltē capax ē eius Cūdo ex imobilitate eiq iustitie
q' eius iustitia immutabilis ē · tuiq legi sanctitū ē · vt
nuq̄ sine satisfactōn dimittat pctm · Nullꝰ aut deo po
tuit satisfacē nisi deꝰ · vñ ner puꝰ homo · potuit satisfa
cere p pctō · q' pctm primi hominis infusiū ē p totū genus
humanū · sed nullꝰ puꝰ hō potuit se extendē ad totū genꝰ
humanū · deteꝰ ergo et cōgruū fuit · filiū dei incarnazi
ad libandū hominē Tertio ex decenti ordine eiq sapie · Nā quia
sapiēs ē · conuenientissim modū cpacōnis debuit inuenire
Conuenientissimꝰ aut modꝰ ē vt integre nā repararet · et
faceret ad id quod amiserat hō p uenīe posset / Si aūt hoiem
per angelū repararet / nō integre repatꝰ esset · q' sp angelo
salutis sue debitor esset · et ita in bitudine ei equari non
posset · qd tñ consequi' fuisset si nō peccasset · sic et nunc
homines consequunt' p gram cpacōnis · vt sint sic angeli
dei in celo apti xij · Et ideo decuit vt nō angelꝰ · sed ipe deꝰ
hominem repararet · Similiter vt facilius esset modꝰ ascendendi
in deū · decuit vt ex his qe sibi cognita st tā fm intelle
ctū q̄ affectū · in deū cōsurgeret · Et q' homi gradale ē fm
statū pctis vie · vt a visibilibꝰ cognitōm capiat et certioꝰ
efficiatur · ideo deus cōgruēter · visibilis factus ē · huma
nā naturā assumendo · vt sic et visibilibꝰ in amorē visibi
liuꝰ rapiamur · Est ergo **Conclusio prima** ~

decens fuit ꝛ con
gruū reparī genus
humanū · tam ex
pte dei operantis q̄ ex
pte hois reparati
Her cōclusio pbatur
ad p'ma pte sic de
ducit' · Nullateng
decet summa stabilitas
ppositū sui muti
are · ner summa bonī
tate pro peto vnius
hoīs tota posteri
tate eiq sempiterna
le damnari · ner su
mā sapiam nobilis
simā creaturā per
mittere vlr fine suo
fraudari · ner sumā
virtute permittere ser
vum ab alio iniuste
detineri · Sed deus
ē summa stabilitas
bonitas · sapia · vir
tus · ē ꝛ maioꝛ elici
tur ex li · viij · Anselmi
Cur deus homo,
vbi vlr' subsumit'
Non decet dei ppositū
infirmari et deꝰ
posuit hoīz ad beā
titudinē pducere.
Sed pduci nō potest
q̄diu manet in statu
ruine · ergo inderes
ē hoīz in statu ta
li relinque · ergo
ab oppōs decēs fu
it et cōgruū ipsū
repari et leuari —
Item · Nō licet tota
posteritate sempiter
nali damnari p peto
vnius hoīs · Sed to
ta posteritas adē
sempiternali damna
tur · nisi repatꝰ in
teruenīret · ergo de
ceꝰ fuit ꝛ cōgruū
vt p deū reparetur
genus humanum
Item · nō decet summa
sapiam permittere vlr
nobilissima creatu
ra fine suo frau
dari Sed nisi repa
tio intueniret oīs
hoīes sine fine esset
fraudati · et sic va
ne oīs filij hoīm
esset cōstituti · quod
dīne sapie nō con
gruit · que nihil
incongruū fac · ergo
restat q' valde con
gruū fuit genus
humanū reparī ·
Item nō decet summa
virtute permittere

seruos suos iniuste
et violenter ab ad
uersario detineri &
nisi xpatio interue
nisset. multi seruj dei
et sancti detinerent in
limbo. ergo congruu
et decens fuit p xpm
omnis benficiu humā
no generi subuenire
& p te xpantis dei
igitur prima ps con
clusionis vera

Scdo q pte hois
xpati congruentia o
stenditr. si considet
dignitas hominis re
diti. modo labendi
et statu lapsi digni
tas nāq; hois tanta
erat q ppter ipm fa
cta sunt omnia Si
ergo cruciat suo fine
iam oīa essent suo
fine fraudata deo
deus vero labendi fuit
q humana nā totalr
cecidit alio peccante
et alio fugiente
et ideo decens erat
ipam p aliū xpari
et releuari. vt sic
filij pcreuerit in
parente. et pares
peccat diabolo fug
gerente. sic etiā ho
xparetur deo relē
uante. Statq etiā
lapsi congruebat re
pationē. q in illo sta
tu simul fuit prima
miseria et permit
tia quoda mō placa
bat diuinā iustitiam
miseria vo pcurabat
misericordiā. igit
gelo via. quo ad pte
vtraq; Ex qua insero

Corm primū Sup
posita congruitate re
pationis nre. nrāq;
um fuit. dmā. hu
manā q naīm in v
nam psonā coīuenē
pzt veritas corpis
ex gestis & nobilitate
dine iustitie et per
illd. j. regū. ij. Si per
cuerit vir in vitu
placari pt ei deus
Si aūt in deū pecca
uerit. quis orabit
pro eo. q. d. nullus
oportebat ergo ee
quale deo q satisfa
cere posset. et vt ex
set de gne illig. vz
ade. qui satisfacere
tenebat oīs em
in adā peccauerit. ideo oportebat esse deū et hoiem genitum
de gne ade. sic dicit aug. li. cuz quo et qn deus homo. ca. vj.
contradab tū Anselmo. debitū qdem ade tm erat. vt id no
debet solue. nisi ho. sed no posset nisi deus. uta vt ide esset
homo qui erat deus. quappt nrē fuit vt in psone vnite
deus hominem assumeret. quating ho qui in natua debebat
solue sed no poterat. in psona esset q posset. qz satisfactom
pro pcto no poterat solue nisi deus. sed no debebat nisi ho. Quia
igit cōstat vt de horibg fiat illa supne ciuitatis restauratio
quod fieri neqret. nisi fuisset reddita p pctis satisfactio. qua
nequibat facere nisi deus. ner debebat nisi ho. nrē fuit
vt cā faceret deus homo. Sic em certū e. vt pro culpa hois
homo satisfaciat. uta nrē e. vt satisfactionis ide sit qd pcto
aut eiusdem generis C. sedm. Per nullm hoiem puru
xpari poterat geng humanū. pzt Cozem ex predicti. et
racon Augi. Si cui per homicidiū mō. hoim redemptio fieri
videatur. contingit vt intelligat q de ade stirpe nullg nālit
ppagari potāt. qui illig delicto no tenetur astrictg. et ideo
qui pt tanto ming vlē cyrographū delē possit. qnto vlī vt
ppria culpa mime taceret. Non ergo potes et clemens tli modo
homi subuenire disposuit. quo melig nuqd excogitare potu
it et vnde codescendit clementig. inde illū eleuauit potentius
Quia em p mg ho retinebat. que nālitr deo bonū condiderat
oportuit vt homo sanctus condēnet q retitudinē qua p mg homo
no tenebat iste qsi emendando teneret. i. Cozim vezū Cozcy
terium Sed ner per vllū angelū solui poterat ade delictum
pzt vitat Cozcy ex adductis et racon Augi vbi sup Si quis
per angelū ade delictū solui potuisse opinat. cogitet q an
gelica nā et ipa partim erat corrupta. et que ad immutta
bilitatē sua continēdam. ner sibi ipa sufficerat. ita ad alioz
ruine reparatiōm nulla racon sufficeret. fuit etiā aliud eqde
et si meruto posset. pro quo ad hoim redemptionē mitti non
debuit angelg. qm qui aliqn redemit qi iure illd obsequiuz
exigit. et se velut dominū ipius vlt merito cognosci. esset
igit valde inconuenies vt honor q creatori soli debet. a creatu
ra creatue exhibet. et sic ho q ad angelos equalitatē dedu
ctg erat. qi ab oi honore et dignitatis cognitom alieng et
valde inferiōr. angelg velut cū deo digno inuenīret. se pit
na itaq homi no deesset confusio. et quidē mi seranda cōtrici
qn videret se sub angelo velut ab aspectu dignitatis abiectū
ner gradu resupposse que pro culpa cōtigerat amisisse. qd vti
q absq; graui merore nuqd posset ho recolē. vñ gratens oīm
modus illi reddendi q nos adeo dilexit q paulo minog ab angelis
est dedignatg minorari. quating illa sua inclinatiōn nos grauit
lapsos exigeret. et ad equalitatē angelos equalit producet. Et ille

Conclusio secunda

potuit in natiuitate seruatis alijs operari. tm assumpta creatue
racionalis zele creditur ad vnā q illis potuisse sufficere. totq
pb huiusmodi. pzt q nobili scdm et p racon. q distincte
zealē sm q distincta sunt no repugnat. quin vnū possit trahere
aliquid. quod no terminat alterū. sed dine psone zealē sunt
distincte vt patuit q eode nobili p zetera. Quod no contingit esse
tie dine misi mediante psonali subsistentia. hoc distincte potest
vni psone competere. Sed assumpta natura creata similatie est
hmoi. i. agi pzt. q quis ea que queunt psone racon esse
tie sunt gnā tribg. tm si aliqua verificat de essentia racon
psone. non agit retentis conuenie. In exemplo. Tres tangen
vnā vestē. corpg vnig illoz tum hmoi veste pt vestiri. uta
q partiue tres sunt vestientes. similiue vnus solig vestiretur
Sic pz et filig et spussctg illam indissimā humanitatē huāne
nature in vtro virginis
formauerit. qua ipm
filiū vestiret. ppt quod
terminig vestiendis illig
extitit solg filig. vnde
Aug. li. de virginite scte
marie. deg vnus e pr
et fi. et ss. no tres dy
sed vnus e deg. tres in
vocabulo pne. vnū in
deitatis sba Sed dr he
reticus Si ergo vnus st
omnes sunt incarnati. tm
det. non. sed ad solum
xpm ptinet carnis as
sumptio. ponit enim. Ne
pe aliud e aīa. aliud e
racio. et tm in aīa e racio
et vna e aīa. si aliud
racio agit aliud anima
anima vivit. racio sapit
ad aiam ptinet vitu
ad racom sapia. et lic
vnus sint. aīa sola su
sapit vitā. racio sola
sapiam Sic pz et filig
et sctus licet vnus sint
et vnig deus sint. tm ad
solum xpm ptinet caro
sic ad solam sapiam ptinet sapia. Sedm enim
in sole. calor et splen
dor in vno radio sunt
sed calor excitat. splendor
illuminat. aliud suscipit
calor. aliud splendor et
licet calor a splendore ab
invicē nequeat separari
splendor suscipit il
luminatom no fecundor
calor suscipit fecundorem
no illuminatiuz. aliud in
singlari agit. tm ab in
uicem no separant Sic
et filig suscepit carnē
et no deseruit premer
ner sed diuisit a pre
Suscepit inquā filig car
nē ppriete. p tm patrē
et sp ussctus no defu
erunt maiestate In di
uinitate equalitas. In
carne sola filij ppe
tas. no tm ab eo prius
et sancti. creauit aliqn
dignitas Cū ergo sit
dignitas ipleuit q dez
carnē xpi pz et sctg
sed maiestate no suste
pron. vis scire qz tm
eo erat pz et sctg. euā
gelista refert qz ihus
pleng spusctō regres
sus a iordane venit
quo ihs xpg accepit car
nē. et tm. ss. no defu
it maiestate Si celū
et tra implet pz. implet
ss. carne xpi deficere

no potuerit · qñ in diuinitate vnitate mā
serunt · Ponit tertium
qm̄ adhuc Citharā
respice vt musicū me
los somis dulcibꝫ red
dat · tria pariter adee
videnᵗ artis · manꝫ et
tordā · et tm̄ artis dictat
ars manꝫ tāgit · resonat
tordā · illud q̄ auditur
sonū · nec artis nec ma
nus reddit · si ergo pa
riter cū tordā opant
Sic nec pr̄ nec ſſ. fuse
perut carne · et tm̄ fi
lio pariter opantᵘ so
nū sola tordā erudit
tarnē solꝫ xp̄o accept
opatō in tribꝫ consistit
hī sic ptinet ad tordā
somi reddidit · sic ptinet
ad solū xp̄m carnis hu
manē susceptō · i. q
filo vā ex q̄ infero ·

℣. p̄m Etsi misteri
um incarnatōis q̄lit̄ pso
na dīna sit opata · m.
hilomiꝰ ad vnā solā
ecc̄iē et catholicē credi
dit esse timata · patz
corr̄ectō q̄ deducta i con
clon ℣. sedm Etsi
misteriū incarnatōis
sit opꝰ totiꝰ bndicte t̄
nitatis nihilomiꝰ i scri
pturis veritatis appar
spūi sēcō ppt̄ celebritā
in eode excellentissime
miserwordie z dīne
bonitatis hm illd dyat.
.j. Quod enī in ea natū
ē de spūsco ē Conclusio tertia Ad dei
potentiā ordinatā nō
pr̄ nec ſſ. potuerit aut
possit incarnari · p tā
cōclō Quia potā ordi
nata dei hoc posse de
quod sua sapia fiendū
esse dispositū Sed pie
credimꝰ et firmit̄ te
nemꝰ · q̄ deꝰ trinitas
hō disposuit nisi solū
filiū esse incarnandū
secūd illd aug. li. Cur
quid · et qñ deꝰ hō fa
ctus Si hō nō fuisset · in
consilio sācte trinitatis
statutū erat · vt vbiq
quod ante scla i sinu
pr̄is manebat · carne
q̄ hoīe ppt̄ homēs as
sumēt · qđ faceret cōfi
tēt et medicina hūā
ni generis · et cū q̄ deꝰ
separet oīa quecūq
in celo et in tra pdita erāt Cū ergo deus posita ordinata
dicat solū ea posse que ab etno disposuit et voluit esse
suis tēporibꝫ in effectū · ergo q̄cto vera ℣. p̄mū Psone
filij dei magis gyruebat incarnari · q̄ pr̄is aut · ſſ. anti
pzt p aug. in li. Cur quo et qñ deꝰ hō fa. vj. Si quis
mīraret de ulla sīma · sempiēna q̄ trinitate · cur potius filij
persona debuit incarnari · q̄ pr̄is et ſſ. respondemꝰ · qm̄ si
que alia psona trinitatis · esset duo filij in trinitate · fi
lius scī dei qui ān incarnatōm filius ē · et ille q̄ primo natꝰ
filius virginis esset · et sic fieret in psonis · que sp cōles esse
debent hm dignitatē · meliꝰtas natiuitatis · dignioꝛe natꝰ
natitate hīt natꝰ q̄ deo q̄ natꝰ q̄ virgine Est etiā aliud cur
magis quemcūq filio incarnari · q̄ conuenientiꝰ sonat filium
supplicari pr̄i siue ei obedire q̄ aliquā aliā psonā alterī.
Pretēa · hō p quo erat dei filiꝰ in carne oriturꝰ · et dya
bolus quē erat adhuc expugnaturꝰ · ambo flām dei sīl
tudinē p ppām voluntatē pr̄supserūt · vñ q̄ spualiꝰ aduersꝰ
psonā filij deliquerit · que vā pr̄is similitudo exstitit et credit
Itaq illi cui spualiꝰ fit iniuria · conuenientiꝰ vltiꝰ attribuit
vindicta · aut indulgētia Quapr̄ cū ad hoc nos meritā
bilis carō pduxit · vt nr̄ri sit dīna humāna q̄ nam in vnaꝰ
conuenite psonā · nec hoc pluribꝫ psonis dei fieri posset · et cō
venienꝰ in psona sibi fieri habeat · nec fuit vñ deū z hoīem
in vnā conuenite psonā · pt q̄ filiꝰ ē hm deitatē · ide esset filiꝰ hm
humanitatē **Conclusio quarta et vltima** Ad reparacō
nem humani ḡnis incarnatiū fuit dei filiū incarnari · nō necessitate
primo mō · si subdo · dicta in tertia nōbili · pzt q̄ deꝰ p sua om̄i
potentē virtutē potat humanā natām multis alijs modis reparare
vñ Aug. lx de tri. dt Ostendamꝰ nō aliū modū possibilē
deo fuisse · cuiꝰ ptāti oīa cēdāt · ſ. sanare de miserie
re quemcūq aliū modū nō fuisse · nec esse oportuisse
et hoc pt̄ considāti · et q̄ntū ad promotōm hoīs in bonō · et
remotiꝰ a malo primo q̄de q̄ntū ad fidē que magis certifi
catꝰ q̄ hoc q̄ ipi deo loquti credim̄ · vñ dt aug. ſſ. de ciui
dei. vt hō fideꝰ ambularet ad vitatē ipa vitas dei filiꝰ
hoīe assūpto cōstituit atq fundat fidē Sed q̄ntū ad spem
que p xp̄m maxīe sublenat̄ · vñ Aug. xiij de tri. Nihil taꝛ
incarnatiū fuit ad erigēdā spem nr̄am · q̄ ut demōstret nobis
q̄nti nos pendet deꝰ q̄ntū q̄ diligeret · quid vō huic cei
tanto isto iudicio manifestiꝰ atq pclarius q̄ q̄ dei filiꝰ nr̄e
nature dignitatē inire cōsortiū Tertio q̄ntū ad charitatē que
maxime per hoc erigitur vñ dt aug. de catechizandis ru
dibꝫ Que maioꝛ rō est adducēdi dñi · nisi vt ostendat deꝰ dile
ctionē suā in nob̄ et subdit Si amare pigebat saltē rea
mare nō pigeat · Tertio q̄ntū ad certam opationē in qua nobis
q̄m se pbuit · vñ dt aug. in quodā sermōne de natitate dñi
Secūdo nō erat q̄ videri poterat deꝰ secūdo nō erat q̄ vide
ri nō potuit · vt ergo exhibeat̄ hōmi · et q̄ ab hoīe videretur
et quē hō sequeret deꝰ factꝰ ē homo. Quinto q̄ntū ad ple
nā principaliꝰ diuinitatis qe vē ē hoīs beatitudo z finis humāne
vite vt hoc collatū ē nob̄ p xp̄m incarnatiꝰ · dt enī aug.
in sermōne de natitate dñi q̄factꝰ ē deꝰ hō vt hō fieret deus
Cui et alie plurime vtilitates que discute st supꝰ cōphe
sionem sensus humāni q̄ incarnationi filij dei hanc p hoc instru
imur · q̄ntā sit dignus humane ne · ne ea pfectus magnemꝰ dt
enī aug. in li. de vera religione demīrat nob deꝰ q̄ntū excelsiū
locū inter creaturas hēat humana nā · q̄ hoc q̄ hoībꝰ in vero
hoīe apparuit Et leo ppa dt in sermo. de nati. dñi Agnosce
o hō dignitatē tuā · et dīne cōsors fiāꝰ natue noli i veterem
vilitatē degenerē
q̄ vsacōn redire
Memento tuiꝰ ca
pitis et tuoꝰ sꝰ
corporis mēbꝫ re
minisce q̄ ereptꝰ
de potate tenebraꝝ
trāslatꝰ in dei
lumē z regnū per
baptismatis formā
factꝰ es spūsancti te
plū · noli tm̄ habi
tatore pulsis de
te actibꝫ effugere
et dyāli te ultī seꝛ
uituti subicere · q̄
pacti tui sāguis
est xp̄i q̄ in vltate
iudicabit q̄ mūdā
te redemit · xp̄s
dñs nr̄ q̄ cū p̄re
et spūsco ze viuit
z regnat in scla
slorꝫ amē
℣. Qñ sim Tho
ad intellectū glōsē
vltē ℣. Vera Ad
tertiū in oppm ad
ducta dicō q̄ deꝰ
assūmēdo carnem
suā maiestatem
nō minuit z p
q̄nā nō minuit
tacō veniēte ad
xp̄m que p augmē
tū cognitionis ipius
augetur Et hr cū
q̄ nob̄ voluit app
propīare p corporis
assūptōm magis
nob̄ ad se cognoscē
dum attrahit Inter
cognitionē vite con
sistit etna · hm illd
Joh xvij h̄ ē vita
etna · vt cognoscāt
te solū deū z q̄ me
misisti ihm xp̄m
tuiꝰ vite p hanc
factus nos idem
dñs m ihs xp̄s
qui est via veritas
z vita p scla bñ
dictus amē

plenitudo ē tpis
humane nature · et hō ē in
duplici dīa · Quida
gñtim ad verū eōdem
de qua grē p̄ ij ·
Compleuit dēs die
septimo opus suū Que
dā gñtim ad vez mul
tiudinē · de qua pō
dm̄ ē tria plenitudo
cuius alia ē plenitudo
gr̄e · et hec est diu
Quedā in capite · et
de hac Joh · i · plenū
gr̄a z veritatis Que
dā in membris et de
hac actuū i · nos leti
fuit omēs suscepim̄ · et
repecuit log · Tercia
ē plenitudo glorie ·
et hec est diu Vel
gñtim ad nūz electōz
de hac apoca · vi ·
Sustinete modicū
tpus donec impleat
ur · Aut gñtim ad p̄
miacōm · et nouū bono
tum · Et dicit p̄ma In
plenitudine temporis
deus filium meum ·

Aduertendū hīm
alia z plenitudo
tpis · de qua illa ple
nitudo hīc · de q̄ dicit
ij · Complet deus de
opus suū quod pa
rauerat · et requeuit
die septimo · Nec etiā
illa plenitudo multi
plicatōnis creaturē
de qua in pō p̄ma
dm̄ ē tria z plenitudo
eiq · sed de plenitudine
tpis · tpus gr̄e · i qđ
ab aduentu saluato
ris q̄ orditur supsit · et
tpus tale dē in pō
tempa miserendi ·
et tāq̄ benignitatis
magis gr̄a z veritatis
per xp̄m · ypm̄ fētā ·
et tale tpa gr̄e dicit ·
plenitudo tpis p̄ma
per cōparatōm ad deū
q̄ tūc fētā · plena
phaparē dīnitatis
corpalr̄ ad colo · ij ·
In ipo inhabitat
plenitudo dīnitatis
corpalr̄ · Sēd p̄ ed
pacōm ad angelos ·
quoz ruina repat̄
p̄ redēptōm q̄ ce le
stis hierarchia · vt dicat
pō e · xv · Judicabit
in nationibus · impleat
ruinas · Tercio per
fīactōm ad hoiem
in plena libertatem
a culpa · et in plena
perceptōm boni natūr
ad salutē · q̄ veritas
tis et gr̄a Joh · i ·
plenū gr̄a z veritatis
de cuius plenitudine
oēs nos accepim̄ · Sēd
p̄ comparatōm ad dēm
creaturā · q̄ dēm

Dm venit igit plenitudo tpis

Hic incipit tertius liber sententiarū In q̄
mittit postq̄ egit de deo sēdm se · scr sēdm zom
siue nālis perfectōnis · s · in p̄mo · et sēdm q̄
eius potentia relucet in effectu mūdane creatōnis · puta
in secundo libro · agit q̄ sequit̄ de eo mōntū eiq̄ sapia zesplē
det in effectu mūdane restauratōnis Et dūdit̄ iste tūs lib
in tres tractatus principales · In p̄mo agit de verbi eterni
incarnatōne Et ille extendit̄ a p̄ncio libri vsq̄ ad xv · dis ·
In sēd tractat de eiusdē verbi incarnati passione et pro
tenditur a xv dis · vsq̄ ad xviij dist · In tertio determinat
de donoz et virtutū perfectone et hoc a xviij dist · vsq̄
ad fīnē libri · In p̄ma mēb distinctōm p̄m tractatu tria
facit · Primo enī ostendit q̄d sit incarnari Sēdo qualiter
specialiter filius dei incarnari debuit debuit · Tercio
an p̄r et spūssctus incarnari potuerūt incarnit · Primum
facit a p̄ncio dist · vsq̄ ibi diligenter vō Sēdm vero sub
iungit ab inde vsq̄ ibi Si vō queritur · Tertiū ꝛ subiungit
vsq̄ ad fīnē distinctōnis

Verū dei filius incarnatio tpe cōpetuo zeparatōnem humane nature fuerit zeparatus

· Et ar q̄ nō · q̄r filij dei incarnari debuit fieri in tpis p̄mordio · tū zatiōn dīm amoz · tum
cuā racōne indigentie homis · magnitudo enī amoris nō
tm̄ facit dona multiplicari · sed etiā acceleraī · Cū ergo
propter minimā suā naturalē qua homines dilexit filiū
suū misit · et homo statim cū lapsus fuit egrotauit · et
surrexit deo ergo · ergo videt̄ q̄ tūc cū homo indiguit
sēz q̄n lapsus fuit filius dei incarnari debuit · ī quo sta
in oppīm ar sic Certū ē dē oīa tpe suo cōprobāt̄ · ergo
si nullū tpus ē adeo penefitio plenissimo sic tpus plenitu
dīnis · videt̄ q̄ filius dei tūc debuit incarnari et zepatione
humane nature opari cū venit plenitudo tpis · nō ergo
in p̄ncipio tpis · igitur qđo ita · In decisione istius qđonis
premissa illa laudabili protestatōne in actibus theologicis
solita quā hīc habeo pro repetita · ponā tres articulos

Primo articulus de cōgruētia incarnatōnis filij dei
Pro quo nō sēdm bonā ten · in septo tertij dist · i · ar · v ·
Absq̄ dubio cōgruū fuit et debuit filiū dei incarnari
propter suā potentiā · sapiē z bonitatē eminētē manifestatam
que q̄dē ē in humanā generis assumptōn · cōgruū enī fuit
inter dīnos operū excellentē cōsummatōm · que q̄dē fētā ē
cū vltimū cōiunctū ē primo · ibi enī est pfectōnis cōsummatō
sic apparet in titulo · q̄ est perfectissima figuraz · qui etiā
ad idem punctū terminatur a quo incipit decrescere etiam
propter suā abundantē pietatē solutōm ad liberatōm homis
capti · que sola ypsona dīna erat q̄e ponderabat totū hu
mano genezi · Postremo decebat et inter effluentē homis
glorificatōm · vt nō tm̄ homo inveniret in deo pascua
interius dīnitatis · imo etiā pascua exteriq̄ humanitatis

Contra Congruebat dei filio per omem modū carnē
assumere · p̄z ex notabili · q̄r opi incarnatōnis q̄venichat
deo et q̄ntū ad eius infinitatē · et q̄ntū ad p̄fectōm · z q̄ntū
ad pietatē et q̄ntū ad liberalitatē · Ad infinitatē i sēpo
ad perfectōm in opando · ad pietatē in liberādo · ad libe
ralitatē in remunerādo · p̄imū p̄z sic · Infinita potētia
sapientia et bonitas debz se perfecte manifestare · sed
humana natura ad quā
omis alie creature ordi
nantur vnit̄ finē p̄ne
completur et pfectur v
niuersa creatura que
q̄ncūq̄ tū hoīe siue sit
corpat siue spūal et
hoc est quod dr ad Ephe
p̄mo · Sēdm bīplacitū eius
quod proposuit in dispsa
tōm plenitudinis tpm
instaurare oīa in xp̄o siue
que in celis siue que in
terra sūt Ita alia de hales

Sed bonavē et d · 5 ·
dicit q̄ illd tpus vocat̄
plenitudo tpis eo_ple
gis et implemtum figu
rarū · q̄r in ypi aduentu
ille figure que erant
in veteri testamento
implete sunt veritate
ad hēb · v · Non veni sol
uere legem sz adimplere
et cetera q̄d ante promise
rat per ysaiā de filio
suo · hoc implet et q̄ab
eterno p̄uidit · hoc ab
eterno exhibuit ad nos ·
· i · Et ita tpa incarnatōnis
est tpus septe et tertiū
in qua quidē ē plenitu
do et pfectio · vt sicut
mundus sexta die ē cōsu
matus · sic in sexta die
xristus hō repatus · ita
q̄ prima etas fuit ab a
dam vsq̄ ad noe Sēda
a noe vsq̄ ad abraam
Tertia ab abraā vsq̄
ad moysen · Quarta a moy
se vsq̄ ad dauid · Quinta
a dauid vsq̄ ad ypm ·
Sexta a ypō vsq̄ ad
finē mundi

Incarnari dr q̄ncūq̄
assumpto et est incarna
tio cōiunctio humane
nature in verbo dei
et talis cōiunctio fētā ē
per modū insertōis · que
ad mos duo exigit̄ vno
tendo quidē · quoz vnū
p̄ per naturā altez per
insertōm · sic due natu
re · s · dīna et humana sunt
quidē in vna persona
filij dei · Nec ꝑ talis
vnio ē a nob q̄ppsibus
nec intelligibilibus et tut
incarnari vt dicit bīs
tho · nō pt̄ demitari · q̄r
ad ea que sunt fidei zō
demzatia haberi nō pt̄
cū fides de nō apparentib
esse dicatur · ad hebre
os · Fides ē in illis q̄ ex
spera dei polūte pueni
unt · cūmō ē incarnari
et ideo ad incarnatōm
pbandā tales demitatis

haberi nō pt, nec eā
cōmūnio, qr nō demāt
sāre facat. Ista ad nō
est nisi verorū. sic ozt q
omne qd' demāt verū
esse, et eig cōmūnio falsū
est. ergo sufficit defendē
quod nō ē impgle tracta
tionē esse, z ostendere
aliquā gruētiā, q̄ple
nitudine dīne miserie
quā nullo volt denegare
q̄ saltē capax eiusdē ē
vel cū nā humā lapsa est
et multis reparabilis foret
decuit vt eam repararet

Tempꝰ plenitudīs vt
habetur in glo. sup hūc
locum. qr in eo plene
dant. dona spūssancti. z
implent. ea q̄ dicta e
rant de xpo etiā qr deo
factū est opꝰ q̄ nullius
nature humane capē nō
poterat. et b. t. pot quōq;
racōnē quāe hoc tpus
de plenitudīe ptā dicit
fecto vnō si tūc enī
vnō su ad maximā suā
perfectionē deuenit, quia
in hoc omēs creature
ad suū prīm redierunt
cū nā humana a deo ē
assūpta. s deo ad Ephe. 1
dr. In dispēsacōne pleni
tudinis Scda qr tūc grā
t abūdātia propinatur e
nōn pōt. de plenitudīe eiꝰ
omēs accepimꝰ dicit ꝙ
legis ad implecōm agit
v. Nō veni solue legem
sed adimplere. Scdo q̄
magnitudīne illiꝰ qd'
tūc accidit. qr illo tpe
nat⁹ ē dīns tpis. z ita
finis ē maiꝰ aliqd tpe
qd tempꝰ implet. Scdo
qr qd' ant ꝓmisserat per
ꝓphas de filio suo hoc
implet, et qd' ab eterno
p'uidit hoc exhibuit ad
romanos primo.

B. v. homo dicit zela
cōm plus q̄ actionē
aut passiōm relatō ꝙ
introduci pt in esse ꝓ
mutacōm finitā, t vno
extremo altero imutati
remanente. vt me ido exi
stente allo si aliꝰ gene
retur q̄ etiā sit allo sta
tim incipit in esse sibi
sine vlla mutacōne mei
Aliud sile pt haberi in
vnione radij z cristalli
Si enī cristallo supponi
tatur radio, ita dubiū
domū illuminare. cri
stallo illuminari de a
radio, et ptinēre z ei
copulari absq; mutacōne
non pt per se perfecte se manifestare nisi per effectū aliquē
infinitū. Nihil at est infinitū actu nisi solus deꝰ. ergo
ad hoc q̄ dīne potentie. sapīe et bonitatis infinitas ma
nifestaret. bonū d aliquē effectū fieri cui attribuet esse
dīnū, quod ē bonū infinitū. sed hoc fuit cū deꝰ est vnus
tantū sed incarnatꝰ. ergo primū vez. Scdm pzt. Perfectū
simū agēs debet producē actōm suā ad stupōr z cōplemētū
Sed status et cōplemētū rerū ē cōiuncto primi cū vltimo
Principiū aut per qd' finis sit oīa est vnus sunt deꝰ. vltimus
aut in opibꝰ est homo. ergo ad hoc q̄ perfectū esset opus
procedēs a perfecta potentia. cōgruebat q̄ nā dīna vniretur
cū humana. et ad idē cōtingit pluralitatē nāz reperire
in vna psona. sz q̄ vna nā reperit in pluribꝰ psonis nullo
modo nisi multiplicata. hoc spectat ad dignitatē dīne nature
ergo pari racōne. q̄ vna psona in tribꝰ naturis vel substā
tijs nullo modo substat cōpositi. hoc spectat ad dignitatem
persone. ergo cōgruū ē q̄ vna psona dīna in se habeat tres
naturas. hoc at fit per sacramētū incarnacōnis. i. zm vnū
Tertiū pzt sic. Decebat deū hoiem q̄ infinitatibꝰ peccat
sibi reconciliare. sed vbi ē duo inimici reconciliandi, ibi oportet
esse reconciliatorē et mediatorē. mediator at debz cū vtroq;
extremoꝝ gratiā. hoc at nō ē nisi per vnionē dīne z humāne
nature in vnitate psone. ergo opꝰ incarnacōis maxime con
gruebat pietati dīne ꝙ &c. Quartū pzt. Decet largissimū re
muneratorē diligēs se remunerare pfecte. sed ho q̄ est
amatoꝝ dei nō beatificat pfecte nisi in ipō deo q̄ ē tota mer
ces, nec beatificatur p se perfecte. nisi totali beatificet. z ex
parte corporis, et q̄ pte dīe. et q̄ pte sensꝰ exteriꝰ Sensus
aut exteriꝰ nō pt beatificari nisi in re corporali. ergo cū de
cebat deū hoiem perfecte beatificare. et deꝰ beatificat hominem
in scipō dando se in premiū. decebat deū habē naturam
nō solū spūalē sed etiā corpalē, et hoc ē q̄ incarnacōne
ergo ꝙ &c vera. Et qua ꝙ &c et eius probacōn ista q̄tuor
infra in fine sextelle. C. pmū. Infinitas dīne potētie. sapīe.
et bonitatis cū erat cognitus incarnatꝰ. C. zm. Perfectio ope
racōnis fuit causa dīne incarnacōnis. C zm Pietas liberalis
fuit causa dīne incarnacōnis. Ctiū. Liberalitas remuneratis
fuit cā dīne incarnacōnis. **Scdus articulus** de ꝙ &c
tpis. Noto scdm Bonaven. vbi supra ar. viii. q. 1 magis
fuit cōgruū filiū dei incarnari in fine sextū q̄ in principio
et hoc racōn ordinis opīs. vicinitatis tpis. gratitudinis
beneficiū. punitionis peccati. curationis morbi. et ordinis
remedii. primū pzt. nā deꝰ in opibꝰ suis maxime seruat
ordinē. et sic est ordo et gradꝰ in pfectis etatis. sic est ordo
et gradꝰ in pfectis nōdi, ergo sic homo magis dispositꝰ ad sa
pientiā ē tate prouecta, q̄ in etate iuuenili, qr et in anti
quis sapiā, et in multo tpe prudētia videtur q̄ maior
sit cōgruitas q̄ dīna sapīa incarnaretur. et de celis mittet
missione perfecta in plenitudīne tpis q̄ in principio. Scdm pzt
sic opꝰ incarnacōnis et redēptionis magis tenet se cū gra
glorificationis q̄ cū opere prime q̄ditionis. sed opꝰ glorifi
cationis habet esse in fine tpis. opꝰ vo q̄ditionis pzt ee in prin
cipio. ergo videt q̄ opꝰ incarnacōnis magis debuit perficī
in approximacōn ad finē tpis q̄m in principio. Tertiū pzt
beneficium incarnacōnis nulli ē vtile nisi illi q̄ illud recognos
cit et pro illo ē grat. sed dilectō beneficij fit ad eius cognitionē
et acceptionē, ergo videt q̄ dei filius nō statū debuit incarnari
in prīo tpis. sed per logica tpa. i. qbꝰ posset expectari z desi
derari beneficium eius quod amplius diligit et ducit expectat
vicissus reputus. Quartū pzt sic. nā per dilationē incar
nacōnis manifestat senectutis vitiositas. qē tractus clamosus
et luctuosus hominū tanto tpe sustinuit q̄m q̄ dei filius descendit
facta q̄ pte radij
sed solū q̄ parte
cristalli Sic enī in
vnione humāe nā
et suppōti dei vbi
intelligat. luc mul
to spūaliꝰ intendi
est in nā assūpta
z in persona vbi

Jone. iii. Rex ni
nive surrexit de so
lio suo z abiecit ve
stimētū suū a se
z induit sacco. et
sedit in cinere Ly
fuit figura incarna
cōnis Regis ninive
ypus descendit per
incarnacōnē de solio
suo celesti. z induit
sacco fragilitatis
humāne nature. sedit
in cinere vilitatis com
busta pcto ade vt
penitentiā faceret veniam
apud deū.

B. t. Filius dei. vni
genitus dei verbū
qd' ab etno fuit ypo
stasis dīne nature
nō p medium q̄poris
sed simplicē intellec
ti tpe frēs ē ypo
stasis humāne nature
vt q̄ humāna nā
fundet. z substan
tificet. in dīno stipi
te. et ideo multū a
similat. ista vnio
ei vnioni q̄ ē per
incarnacōnē

Verbū illud interius
sine mentis aie ꝙ
prat. voce exteriꝰ
vocat. ibū. r. greph
aie interioꝝ tale
verbū modū egre
dictus dicit q̄ testa
tur ibū exteriꝰ q̄
ē eig signū

Inscriptiōz aliquid
de fieri q̄ notesit.
et nō esse q̄ nō ap
paret

Albus
Licet in intellectu
missionis claudat in
carnacō, nō in suf
ficit. si ozt q̄ ex sua
pte q̄nientia ha
beat q̄ etiā modū
missionis q̄ ē tacite
et hoc nō dicit nisi
filius

et adam cū sua posteritate tāto tpe in limbo exultūs a
paradiso expectauit · et hoc propter manifestūz dīne iu-
stitie que nihil inultū dimittit · Sēntū pzt sic nā mor-
bus spūalis nō curat debite nisi infirmo pzig eū cogno-
scat · et procuratōn eig gratis existat · plg em ḡd egrotat
per ingratitudīnē procuratōn qz pro culpe cōmissiōn · z ido
debuit deg bñficiū incarnatōis differre · vt ḡd cōsimilē
de impōia et ignoātia anīaz incarnarez · et in lege nīdita
et in lege scripta · et sic cōvicty cōfugeret ad dīnā gram · et cō-
fugiens curaret efficaciter · Sextū pzt sic · qz opg incarnaōz
fuit plenū et maxīm bñficiū dei · ideo merito debuit differri
vsqz ad dieꝝ plenitudīnē · Ideo dr apls ad Gala · iiij · Ut
vbi venit plenitudo tpis · misit deg filiū suū ze **Corolo**
Dei filig congruo tpe est incarnatus · pzt ex notabli · qz ē incar-
natus in fine tpis · et hoc fuit tpus incarnatōis sic congru-
entissīm ex causis in notabli dictis · ideo grelo via ex qua
cōclusiōn et eig probatōn ista tria infero corollāria · Primū
dei filio nō cōgruebat incarnari in tpis pīnis · Ex 2m · dei
filius pro sua incarnatōn elegit finē tpis tpi cōgruentissi-
mū · C tūū · Propt incarnatōis dilatōn · illi predesti-
natus nītat dampnatoz · **Tertius articulus** de modo
reparatōis Noto sīm · b · v · in septo tertij dist xx · ar · 1 ·
Absqz dubio dicēs fuit et cōgruū reparari genꝰ hūanū
tam ex parte dei reparantis deducat sic pmissis q̄uor sup-
posītōbus manifestis que alitūr ex dictis anselmi in li-
ro Cur deus homo · Prima suppō hēr · Nullateng decet
summā stabilitatē ppositū suū infirmari · 2da · Nullateꝰ dec
summā benignitatem pro pcto vnīus hominis totā posteritatē
eius sempiternalit dānari · Tercia · Nullateꝰ decet summā sa-
pientiā nobilissimā creaturā permittere vlr fine suo frau-
dari · Quarta · Nullateng decet summā vtutē permittere suū
seruum ab alio iniuste detineri · Ex prima suppōne arz sic
Si nō decet dei ppositū infirmari · et deg ppositū hominē
perduci ad beatitudīnē · et ita perduci nō pt q̄d iū maneat
in statu ruine · ergo indecēs ē hoīem in tali statu relinqui
ergo ex oppōne decēs ē ipm reparari et relevari Ex 2a suppōne
arz sic · Non decet totā posteritatē sempiternalit dānari p pcto
vnīus hominis · sed tota posteritas adē sempiternalit dānaret
nisi reparatō interueniat · ergo cōgruū fuit et decēs vt deus
hominem repararet · Ex tria suppōne arz sic · Nō decet summam
sapiam permittere vlr nobilissimā creaturā fine suo fraudā-
ri · sed nisi reparatō interueniat · omēs hoīes fine suo frau-
darent · et ita vane omēs filij hōim esset cōstituti · qd dīne
sapie nō cōgruit · que nihil iōgruū facit · ergo relinquit q̄
valde cōgruū fuit genꝰ hūanū reparari · Ex 4ta suppōne
arz sic · Nō decet summā vtutē permittere servos suos iniuste
et violenter ab aduersario detineri · sed nisi reparatō inter-
uenisset · multi serui dei et siti detinerent in limbo · ergo
cōgruū fuit et decēs per reparatōis bñficiū humanū genꝰ
subueniri ex parte reparantis dei Secdo ex parte hominis
reparati cōgruentia ostenditr · si consideratr dignitas hominis
conditi · modꝰ labendi · et status lapsi · dignitas nāqz hoīs
tanta erat qz propt ipm facta sunt omnia Si ergo curaret
fine suo · iam oīa essent fine suo fraudata · ad odꝰ vero la-
bendi fuit · qz humana nā totaliter cecidit alio pcante z alio
suggerente · et ideo decēs erat ipam per aliū reparari z rele-
vari · vt sic pcauerat in pcante · et pacēs pcauit dyablo
suggerente · sic etiā homo reparet dño relevante Status
em lapsi reparatōi ꝑgruebat · qz illo statu sit fuit prima
cū miseria · et prima quodāmodo placabat dīnā iustitiā · miseria
vero prouocabat misericordiā **Corol** Dei filig incarnatō
congruo tpe reparatōn humane nature ē opatō · pzt ex notabli
tum ex parte dei reparantis · tū etiā ex parte hoīs reparati

Igitur gelo vera. ℞ qua gelon usta misero corripiya. Primi
Propt ptm et miseriā hoīe. dei filiꝫ factꝰ ē ipi homi
similis ℭ. 2m. Culpa humana etsi nō est dine incarnacōis
causa phapalis. est tn causa occasionalis ℭ. 3m Si adam
permansisset in originali iustitia. vbi carnē passibilem
nō assupsisset in vnione ipostatica. ℭ. ltm. hoc ē fin. qd
causa dine incarnacōis nō ē humana culpa nec phapat nec
occasionalis. pzt ex corripio sed ustq; hie gelomb. propter
hoc em deꝰ factꝰ ē hō vt homēs redimēt. si si hō nō peccas-
set. redemptore non indiguissꝫ. quod multis sctoꝝ deducitur
autoritatibꝫ. Prima ē anselmi de vbis apli sermone hijs di-
ctis Si homo nō peccasset. filiꝫ dei nō veniss̄et. Secūda ē
Leonis pape ī quōdā sermone de penthecoste dnīs Si homo
ad imaginē dei factꝰ legē diuinā seruasset. creatoꝝ creā
tura factus nō fuisset. Tertia ē anselmi de cōceptu virginali
dicētis. Ideo deꝰ factus est hō qz hō ad remediū nō suffi-
ciebat. et ideo factꝰ ē homo vt homēs redimēt. 2da est
eiusdē anselmi de cōceptu virginali calo vt dnīs Si homo
deo obediēs nō fuisset. nullꝰ filiꝫ dei hō fieret. 2nta
ē augl exponētis illd̄ ayath. 1. saltē faciat pplm suum
a pctis eoꝝ dicēs Si hō nō peccasset. ego nō peperissem.
Septa ē damasceni in. sermōe. ca. 1. querentibus. qē ē vtilitas
humanāe fidei dei et respondet dicēs. Humanāe pticā facta
est. vt natura qua peccauerat et corrupta fuerat liberarez
a corruptiōne. vt sic per hoīem mortē. ita et p xpm resurre
ctio mortuoꝝ. Septima ē Jheronimi sup̄ matheū ca. 1. dnīs
In gnātiōne salutis nulla creaturā muliez assumit nisi iste quae
cruptua reprehendit. vt a propt peccatoꝝ venerat. de peccati
bus nascēs enim peccata deleret. Octaua ē gloza. 1. ad thimo. 1.
xpūs venit in hunc mundum peccatores saluos facere dnīs. Nulla cā
fuit veniendi xpo dño nisi peccatores saluos facere. Nona est
apli ad Gala. iiij. dnīs dixit deus filiū suū re. vt eos q
sub lege erant redimeret. Et ratiōne probat sic. hoc idē
potuit ade fuit pcisa causa incarnacōis vbi. go. re. tza a-
posita causa sufficienti ponit effectus. et remota cā remouet
effectus. ans pba. Quia culpa ade fuit causa redemptionis
ergo et incarnatiōnis. tza. quia nichil nobis nasci profuit
nisi redimi profuisset. vt ait gregoꝝ. in benedictiōne cerei
ans pzt. quia sine tali culpa nō fuisset redemptor. Ideo pzt
per augm̄ super Johannē dictum. Nō nra merita. sed pcta
nra traxerūt deum de celo ad tam. Et idē augꝰ ibidē dicit.
qz peccat vnus in quo totū erat. Ideo venit vng sine peccato
qui omēs saluos faceret. ℭ. vltim. qnto ē va. pzt et oibus gelo-
bus. Ad argumēta aut an optimū fuit cū de magnitudo amoꝝ
facit beneficia acceleranti. Verū ē cū acceleratio prodest ei que
amat. sed qñ dilatio magis prodest qz acceleratio. tūc amoꝝ
potuit facit beneficia differri qz acceleranti dicit nacp Cassio-
dorꝰ li. ix. variarū ca. xvb. hāc esse conditiōm humanam
vt quod celeriter acquirit contemptim. quod tarde diligit.
vsi sic inquit. Habet hoc humana conditio vt celeriꝰ adepta
fastidio sumit. diu prosequitur vilescit cito ablatū. Et cōis. dulcia
capitur quod sub aliqua dilatiōne p̄stat. Ipa etem expectatio et
fides futuri adhuc erat eis in remediū salutis. quousqz
veniret ille qui cōsumaret. fuerūt em olim tpe aliq̄ sacri
mēta que tulerūt egris remediū salutis. licet alia et alia
in diuersis tpibus fuerūt instituta. vt deducat Hugo de scto
victore. Fuit em tūc oblatio sacrificioꝝ. immolatio. decimaꝝ
et circūcisio. per q̄s obsequebat gratiam. nō aūt gloriam. Dec
tum venit plenitudo tpis misit deus filiū in carnē. qui
nobis contulit nedū gratiam. veruetiā reparauit nos per
suā incarnatiōm ad gloriā sempiternā. quā nobis prestet
idem ipe dei filius per secula benedictus amen.

t quia in homine tota humana

Jsta est distinctio sedā huius tercij libri Jn q̄ magr postq̄ egit de psona carnē assumēte. tractat de modo assumendi. Et tria fuit primo. n. ostendit q̄ verbum totū naturā humanā assūpsit integre. Secō q̄ ordinate assumpsit carnē. s. mediante aīa. Tertio q̄ aīam et carnē simul assūpsit tempore. p̄m fuit a p̄ncō dist. vsq; ibi assūpsit dei filiꝰ. Scdm vsq; ibi Si aut querit³. Tertiū vsq; ad finē dist

Vtrum psonā filij magis decuerit marnari q̄ psonā patris et spūs sancti

Et arᵗ q̄ nō. Jmo q̄ magis decuerit marnari psona prīs Quia illiꝰ ē creare tuꝰ ē creare. sed creatō magis attribuit² psone prīs. ergō et creatō et pgnīs marnatō. Ite q̄ magis decuit psonā spūssancti marnari aᵉ sic. Quod maxime habz rationē gratie maxime q̄ret missionis. sc̄ti, sed q̄ deus factus ē homo hoc ē maxima gra. vt dr aug xiij de trin. ergo videt² q̄ magis debuit esse i p̄na sancti. q̄ in psona filij. Jᵒ q̄tio fit. Jn oppm ē huc mgr in hac dist. Et arᵗ q̄ magis decet psonā mediā tenere rationē mediatoris q̄ aliā. sed marnatō ē ordinata ad effectū mediatoris. psona aūt media in trinitate est psona filij. i quo vera. Jn decisione erūt tres arᵗi

Primus articulus

Vtrū dīna natura potuit vnīri cū natura humana. Videt q̄ nō. Jsti dr bo. ven. Absq; dubio pōle fuit natura huāna vnīta diuine in psona filij. Et arᵗ. Quia oīa illa attribuenda sūt dine potentie. que sibi nō derogāt. et sunt tlia que posse ē potentie. Dīna aūt natura vnīta huāne i vnitate psone nō derogat potentie dine. et hoc posse ē maxime potentie possibile ē em dīna psona q̄ ab etno fuit ypostasis z² dine nature. esse ypostasim respectu huāne nature in tpe. hoc aūt nō dicit aliquā imperfectōm. ſ. potiꝰ dignitatē et nobilitatem Sic em cū deꝰ sit bonꝰ ab etno. in nullo fit derogatū bonitati siue dū ē causa bonitatis creature in tpe. ergo cū psona filij dei sit ypostasis intellectual⁹ et spūal⁹ et increata ab eterne. in nullo derogat si sit ypostasis creata in tpe

Contra

Natura dīna potuit vnīri cū nā humana. p̄z q̄ notabiliter. ideo. Quia tūc vnio dine ne² cū humana in nullo derogat nobilitati dine. i² gelō vocē. Cōz p̄m. Dīna psona que fuit ypostasis z² dine nature ab etno. facta ē ypostasis z² huāne nē in tpe. C. sm psona filij dei que nō erat ypostasis humane nature in actu. facta ē ipa ypostasis sola mutatōne facta q̄ ptē nē assūpte C. sm. persona dīna cū vnīta ē huāne nature nō dependet ab ipa. sed potiꝰ econtrario. creatura nā dependet q̄ ypostasi divina

Secundus articulus

Vtrū q̄t trīū psonarū potuit marnari per scīpam. Nō sm Anselm nō est ita dicendū aliā personā marnari sicut psonā filij. licet pater et spūssctus possūt marnari absq; aliqua repugnantia Ner in tali marnatōne esset aliq̄ confusio. ner equalitatis diminutio sm esse. q̄ si hoc nulla fieret mutatio ex parte psonaꝝ diuinarū. Nulla em est confusio. q̄m nos credim⁹ q̄ vna et eadem et tpalis et etna. imōrtalis et mortua. imensa et circūscripta Nullū em̄ eciā ē inconueniēs cū dicim⁹ filiū esse equalē patri et minorem pre secm naturaz diuisiuē

Contra

Quelibz trīū psonarū potuit marnari p scīpam. C. sm psona p̄ris potuit marnari. et natura humana vnīri. C. sm persona sc̄ti potuit marnari et natura humana vnīri C. sm. p̄z et sc̄tus marnatus fuisset aliter q̄ de multis sibi carnē assūpsisset. Et arᵗ. Tūc sequit² q̄ duo essent filij in trinitate. q̄d ē magis. q̄tz ab inconueniēs

Secdm em̄ Lombᵈ q̄ ab eo potē aīe radicat² i vna essentia. et tm aliqe sūt organa corpali assūpte et aliqe non. sūt filij no vna psona diuina est marnata. et alia non.

Non cōcedit² q̄ totum essentiale assūptū. Quia aliq̄ essentia et nā idem sunt. m re. tm diuersa ratōne. Nā em respuit rem in fieri Sed essentia respuit re hm esse. Quia ergo tota assumebat² nō q̄ erat. sed quę fiebat. ideo concedit² q̄ assūptū sit natura nō essentia

Ista q̄tio spectat ad dīna distributa

Ad. t. Jmarnatō p̄ris nō convenit. p̄pter ipsius paternitatem inattribuibilis quia non decet vt q̄ in dignitate ē p̄z q̄ i huāna nitate effect filiꝰ. q̄ sic tunc filiꝰ dei p̄ris q̄si nepos. virginis. si ipsa esset mater dei p̄ris

Notat alex. Conveniebat filiū et non p̄rem nec spūssctum esse marnatum et q̄ p̄ris que sūt p̄rie nitatis filiatō. z spūsancti et q̄ appropriatis que sunt potentia. sapia. z bonitas nā respiciēdo ad ea magis conveniebat illi q̄ est filius marnari. Cū em adam qui erat filiꝰ p̄ris mus per adoptōm ab hac filiatōne retinditur cū sua posteritate. apostolus debebat redire ad hanc p illū qui ab etno ē genitus et per ipm ex genitus Sic eciā respiciendo assūpta mgr i hac dedūcit q̄ filiū p̄ris decuit p̄pter sapiam marnari. q̄ p̄rem p̄pter potestā vel spūssctum p̄pter bonitatē. luc. et p̄ris potestā et sc̄ti bonitas eciā sint manifestata i marnatō n. q̄ ēt tota trinitas operata ops em̄ sume potentie fuit omnīu in hoc q̄ apparuissent fuit i vnitas dignitatis deitatis. Quapiēte in hoc. q̄ p deū hominem factū fuit recreatus homo. ad deū bonitatis in hoc. q̄ ille qui fuit victus et prostratus fuit victor et dyabolꝰ et q̄ fuit victus per arborem fuit victor per lignū. hoc em ē mayie mie. Et ita dr damas. Et i marnatōne mirat sūe bonitas sapia iustia z potia dei

d. q. Qualit tūc se habuit filiꝰ i assumēdo carnē. Et tūc se habuit p̄z. Et filius se habuit q̄ carnē assumendo. Ergo sic et p̄z. Videt² nē quōd ab esse filiꝰ cū aliter se habuit in hac assūptōne. s. tertia. Et illud assumptū. homo. nō tm aliter se habuit. et ferie. Et ideo q̄ tūc solus filiꝰ carnem assūpsit. q̄ ad ipm est assūptio terminata mihi dōmiq̄ tale mistē. Et tota trinitas operata

Alex. Jn marnatōne duo sunt necessaria. et zelatō. Si loquim⁹ de actōne illi tota trinitas attribuit² q̄ tota trinitas i marnatōne fecit. tm hm appropriatōm magis attribuit² illa actio spūsancto q̄ alij psonis. Et amor. q̄ est attributū spūssctō fuit motiū dei ad marnationē ne perueret genus humanū Et ergo dicit q̄ xp̄us q̄ccepit z natus est de sancto. Si vo loquim⁹ de zelatōne. tūc maxime magis q̄ret filiꝰ q̄ alteri psone q̄ q̄ntū ad primum magr inten² confirmatū rationē naturā huāne ad psonā filij q̄ ad alia

Ad. t. Dicat q̄ ideo q̄ marnatio nō est finis ratiōnis dīne nec sed ratiōnis psone. Liq ergo tres psone ēt venit in nā tū diffundit in psona. q̄ nō si marnatō facta fuisset ratiōnē sequitur q̄ quicq̄d vnīret filio q̄ eciā vnīretur p̄ri et sp̄ui. Et si sic dr q̄ quicq̄d vnīt filio in psona q̄ eciā vniatur p̄ri et p̄na Et ponit duo q̄ sūt hō et asinus q̄ncat in arca. Et ideo quicq̄d q̄ncat q̄ncat eciā asinus q̄ncat eciā nā hoc. Et z q̄ hō et asinus dr̄ntur specifice distinguūt. nō ex q̄ quicq̄d tū asinus q̄ncat. q̄ eciā asinus specifice

Ad. t. Si verbum caro factum cum homine et sūt in proposito

magis filio quam incarnari

apud deum est impossibile. ut dicit anselmus in li. Cur deus homo igitur correxerim verum. **Tertius articulus** de quesito. Nota secundum b. v. Persona verbi ad incarnationem inter ceteras personas fuit magis idonea. siue loquamur de ipsa incarnatione natura. siue prout ordinata est ad redemptionem humani generis. Si enim loquamur de ipsa incarnatione in se. magis congruum fuit filium dei incarnari. et inquantum est imago. verbum et filius. inquantum est imago. quia homo assumptus erat ratione dignitatis imaginis. et quia filius est imago patris. Ideo magis conveniens erat filii personam assumere creaturam. Insuper. quia filius dei est verbum patris. et sic procedit ab ipso ut per se manifestet per ipsum. Et ideo sicut ad intentionis manifestationem verbum intellectuale copulatur voci sensibili. sic ad deitatis revelationem unum patris congruum fuit uniri carni. Preterea quia filius semel est genitus ab eterno. et congruebat eum carnem assumere. ut esset de genere hominum. et ita hominis filium. et ideo magis decebat eum incarnari quam patrem vel sanctum. Et hoc est quod dicit augustinus li. de trini. Quia dei filius non quesiuit nisi matrem in terris. quia iam habebat patrem in celis. Si loquamur de ipsa incarnatione per comparationem ad generis humani redemptionem. Et hoc apparet si consideremus hominis lapsum. reparandi modum. et reparationis fructum. Si consideremus hominis lapsum. videbimus quod lapsus fuit appetendo ipsam dei similitudinem et equalitatem. Et quia filio primo attribuitur equalitas. hinc est quod quasi ex ipso sumpsit homo lapsus occasionem. Et ideo inde debuit sumere reparationem. Si etiam consideremus reparationis modum. magis competit filio. reparati enim sumus per mediatorem obedientiam. et filio magis convenit obedire patri. Ideo competit filio incarnari. Postremo si consideremus reparationis fructum vel effectum. magis competebat filio dei incarnari quia incarnatio ad hoc ordinatur ut simus filii dei. Si ergo posterius per illud habet reduci quod est prius in eodem genere congruum fuit ut filii dei efficiemur per eum qui est filius naturalis. **Conclusio** Persona filii magis decuit incarnari quam persona patris vel sancti. patet ex nobili. C. primum. Ratione hominis lapsi persona filii magis decuit incarnari. C. secundum. Ratione modi reparandi. persona filii magis decuit incarnari. C. tertium. Ratione reparationis effectus. congruentius incarnatus est dei filius. C. quartum. quod est verum. patet ex conclusione tertia. Ad argumentum dicendum. Incarnatio non respicit personam auctoris sed mediatoris. Et quia ratio mediatoris non convenit patri sed filio. Ideo sicut per verbum omnia fecit. sic et per verbum omnia refecit. ideo incarnatio magis convenit filio quam patri vel sancto.

Queritur etiam de carne verbi etc.

Ista est distinctio iiii^a huius tertii libri. In qua quidem distinctione. postquam magister egit de persona carnem assumente. et modo assumendi. agit hic consequenter de qualitate nature assumpte. Et tria facit. Nam primo inquirit qualis fuit christi caro in agente primo scilicet virgine beata. Secundo qualis fuit in antiquis patribus. puta an fuit in Abraam decimata tertio. qualiter fuit in virginali utero formata. Primum usque ibi. Cum autem illa caro. Secundum usque ibi. Illi autem sententie. Tertium usque ad finem distinctionis.

Utrum dei filius humanam in corpore et animam assumpsit naturam. Et arguitur quod non. Per illud ad Galatas v. Caro concupiscit adversus spiritum. sed in christo non fuit aliqua concupiscentia. nec inordinatio. ergo nec vera caro. Igitur quod fuit falsa. pro prima parte. Sed quod pro secunda parte sit falsa patet per illud Iohannis i. ubi Iohannes sufficienter exprimit misterium

Item b. t. dicit filio quia est in trinitate media persona decuit incarnari quod inducendum effectum reconciliationis. Ergo est medius quod etiam esset mediator. Etiam prout sibi appropriatur virtus et brachium conveniebat propter victoriam de hoste capiendam. Luc. primo fecit potentiam in brachio suo. Inquantum vero filio equalitas attribuitur. Nam dyabolus peccaverat appetendo equalitatem potentie et homo equalitatem sapientie. ut ergo medicus morbo responderet. sic fuit congruum. Etiam filio attribuitur imago et pulcritudo. et ergo convenienter reparare debuit pulcritudinem deductam ex deturpatione peccati in dei imaginem.

Alex. homo in anima gerit dei similitudinem expressam. Modo hoc potest esse dupliciter. Uno modo quantum ad potentiam. Alio modo quo ad essentiam et naturam. Quo ad potentiam dicit augustinus. Quia in mente hominis est imago dei quo ad intelligentiam. memoriam et amorem. sic eque homo est imago totius trinitatis. Sed quo ad essentiam et naturam non est eque imago totius trinitatis sed magis filii. quia homo secundum essentiam suam et nam est ens ab alio et alius ab eo. homo ergo productus ab homine habet potentiam alium producendi. Sic filius a patre genitus recipit potentiam ex se producendi sanctum. Sic non est de patre quia a nullo est. sic non est de spiritu sancto. quia ab ipso nulla persona procedit. homo ergo secundum proprietatem persone non ita configuratur patri aut spiritui sancto sicut filio. Et ideo magis competit quod sit unio secundum configurationem ad proprietatem filii quam alterius persone.

Pe. de t. Patrem posse incarnari nec contradictionem implicat. nec in defectum potentie sonat. nec in se divine bonitati aut sapientie repugnat solum. quia non est sic ordinatum a divina sapientia. actum quia potuit ita ordinari. ideo etiam de potentia ordinata deus pater potuit incarnari.

B. t. Cum in agentibus ex libertate voluntatis executio potentie sequatur imperium voluntatis. et ordinem rationis. considerandum est quando potentie divine aliquid attribuitur. utrum attribuatur potentia secundum se considerate

Ista questio est distinctionis precedentis scilicet secunde

tunc enim dicitur posse illud de potentia absoluta. vel attribuitur sibi in ordine ad sapientiam et prescientiam et voluntatem eius. tunc enim dicitur posse illud de potentia ordinata. Christi ergo potentie absolute cum infinita sit. necesse est attribuere ei id quod in se aliquid. et quod in defectum potentie non vergit. Dico autem in se aliquid esse. quia coniunctio affirmationis et negationis nihil est. nec aliquem intellectum generat. quod dicitur homo. et non homo simul acceptum quasi in vi unius dictionis. et ideo potentia dei ad hoc se non extendit ut affirmatio et negatio sint simul. Et eadem ratio est de omnibus que conditionem includunt. Dico autem in defectum potentie vergere que passionem potentie important. Ex defectu enim potentie active ad resistendum contingit quod aliquid vel corrumpatur vel diuidatur vel aliquid huiusmodi. Unde mollities impotentia naturalis dicitur. propter facile diuisibilitatem. Et ideo non dicimus deum in natura divinitatis posse pati vel mori vel aliquid huiusmodi. sic non dicimus eum posse esse impotentem. Huic autem potentie absolute considerate quando attribuitur aliquid quod vult facere et sapientia sua habet ut faciat. tunc dicitur posse illud secundum potentiam ordinatam. Quando autem potentia se extendit quantum in se est ad illud quod sibi attribuitur quamvis non habeat eius sapientiam et voluntas ut ita fiat. tunc dicitur illud posse de potentia absoluta tantum. Sed in his distinguendum est quia in his sunt quedam que habent aliquid in se divine sapientie et bonitati repugnans inseparabiliter coniunctum. ut peccare mentiri et huiusmodi. Et etiam ista dicimus deum non posse. Quedam vero sunt que de se non habent inconvenientiam ad divinam sapientiam

sed solū ci ꝺc̄m aliquo ſue ꝓſcne quꝺ ꝺog m zebꝺ ſta tuit vel pudit ſm ſuā voluntate · vt q̄ tuput hoīs ſit rſeruā et ħmōi ꝺog pt facē q̄ poteſt ſtatue aliū oꝺmē m zebꝺ ſcdm quꝺ ſit gnīs qꝺ nuc ſcdm yhū ozdmē qui zebꝺ meſt ingrs vi: ꝺc̄ Pzem ergo tra nati nō eſt ꝺe illis que poteſtie dei ab ſolute ſed ſubdūtur nō neq̄ cōꝺictoꝝ im plicet neq̄ ꝺefectū aliquē intrazna po ſtat eſt cū eadē ꝺignitate pribꝫ z filij et zacd eaꝫ ꝑſona litatis in vtroq̄ hc erā ꝺe illis q̄ ci ſe ꝓpiēte erā habent ſed ꝺe illis que ħnt inq̄ncm erā ꝑ ozdi nem aliud a dei ſa pientia rſtitutū et ita ꝑ potuit carne aſſume et ſilr ſſtē logndo ꝺe poīa abſo luta

Logndo ꝺe poīa dei abſoluta ꝺr thoās ꝺe az · pfectā noticiā intuitiua eſſencie di uine g̃ntibus ꝺ via tri et q̄ ꝺanatus manēs ꝺānatus pt intuitiue videre eſſē nā dei et ꝺe pp̄ta dei abſoluta nā zacd nalis pt eſſe ꝑſona vnita deo ꝑter gr̄ bficie fruatur ſtq̄ aīa ante ꝺiſpo ſita per lumē gl̄oie adhuc et ſua infinita libertate poſſ deus ſēm oſtende ſi velit per mod̄ obiect et ꝺe hac ꝺicit anſelꝫ in li cur deus ho ħ quippe nō ſit et impoſſibilitas dei ſubiacꝫ volūt et ibi dem ait q̄ dei volūtas nulli ſubiaceret nīſi tua z ꝑſbūtati

Scdus ꝺr · ſ · tertij ꝑmo eſt zelatꝺ zela lis ꝺiſquipantie in vno extremo cū in altero nulla zelatio trāſiꝺet · vel ſaltē nulla realis, et ita zela tꝺ iſta ſ ozdinis vno extremo zelato nō ꝺ aūt ozdinis cau ſati ad cām, q̄ nulla ꝺ ḡnis ad totā tri nitatē. Neq̄ cauſati

mcarnacōnis · ergo nihil addendū ē, ignīs ſolā carnē aſſup ſit · ſ̄ quō p̄o ſcda ꝑte falſa · In oppm̄ eſt hic mḡr et ꝺetr̄ minatio ſcte matris eccle · de ſum · tzi · ca · firmiter · vbi ꝺr · Deus homo q̄ hūt anima racōnali et hūana carne cō poſitus · 2ª q̄ō vera · In deciſion ezūt tres articuli **Primꝰ articulus** Vtrū dei filiꝰ aſſūpſerit verā carnē · p quo noto ſcdm b · v · Chr̄us verā humanā carnē hūit, utq̄ ca zo illa et verū corpus fuit et natue carni nre cōſimilis · Non em̄ ꝺecebat in ipā veritate deceptōm inveniꝫ z oblōquiū ludificatōm · quia veritas nō venit fallere · nec ꝺecebat in dei filio perfectiſſimo invenire impfectōm · q̄ pfectiſſimꝰ non potuit ꝺeficere · et ideo ſic apparebat · ſic verū corpꝰ z p fectū ꝺe noſtro et ꝺe virgine beate v̄ginis aſſūpſit veriſſime **Cono** Chr̄us ſic apparuit · ſic vēꝫ corpꝰ et pfectū ꝺe nrā et ꝺe v̄ginis virgo aſſūpſit · pzt q̄ notabꝫ · C · pm · Chr̄us aīa rezurrectōm veram habuit carnē · C · zm · ypg pq rezur rectōm verā habuit carnē · C · zm · Chr̄us quia verā carnē ergo et verā humanitatē habuit **Scdus articulus** Vtrū aſſūpſerit verā aīam racōnalem · Noto pm̄ bo · ven · Chr̄s aſſūpſit verā carnē · verū corpꝰ · et verā aīam cum ſuis potentijs ſ̄ vegetabꝫ · ſenſibꝫ · z racōnali · et ī q̄ ypg aſſumpſit humanā naturā, vt eſſet mediatoꝝ dei et hominū et quia pzfectus mediatoꝝ · ideo pfectus deus et pfectꝰ homo · et quia pzfectꝰ homo · nō ē miſi habeat corpꝰ cū omnibꝫ membris et aīam cū oībꝫ potentijs · ignīs oīa hec aſſūpſit vt rſus quia pzfectus mediatoꝝ fuit · ideo pfectꝰ ꝺeitē ſoꝝ fuit et pzfectus viatoꝝ · pzfectus in cōtemplacōne · pfectus in actione · pzfectus in operatōne · et pzfectus in paſſione et ad oīa hec ſcitur q̄ habeat verā ſbam anime · **Cono** Dei filiꝰ aſſūpſit aīam cū oībꝫ ſuis potentijs pzt q̄ nōbꝫ C · pm · Chr̄s aſſūpſit aīam cū potentia vegetabꝫ · C · zm · ypg aſſūpſit aīam cū potentia ſenſibꝫ · C · zm · Chr̄s aſſūpſit aīam cū potentia racōnali **Tertiꝰ articulus** Vtrū tota humana natura aſſūpta fuit mediante ſpūſcto · nō pm̄ b · v · Perſona vēbi vnīt humane nature mediāte ſpūſcto potest intelligi dupliciter · Vno mō q̄ illa vnio fiat mediante ſpūſcto ſic vnio interuenīente · et ſic eſt falſū Alio mō tanq̄ principio effectīe · et ſic eſt verū **Cono** Etſi pria vēbi nō vniatur nature humane mediante ſpūſcto tanq̄ vinculo interuenīente · vnitur tñ ſibi tanq̄ principio efficiente pzt q̄ notabꝫ · Et zacd q̄ perſona vēbi perſe vnīt nature humane non mediante aliqua perſona · fit tñ hoc ſpūſcto operante · 2ª q̄ō ba · C · primū Spūſcti perſona nō intrūdit media inter vbi perſona et naturā aſſūptam · C · zm · In ypo due nature cōuenerūt in vnitate perſone nullo medio mediante C · q̄tū · q̄tō eſt ba · zm · In ypo due nē ḡuerunt in vnitate perſone aliquo principio effectīe intrūmēte etū q̄tō eſt vera · pzt q̄ prima et ſcda ḡlomꝫ Ad aztū primū rndet · 2ª plus loqtur de carne corrupta et nō integra · modo ypus aſſūpſit carnē integrā et nō corruptā p gratiam · ignīs de celeſtis · Ad zm rndetur · ſexto ille Johānis de ſmodochio caro cum acrīpit · ibi pro tota natura humana

Vtrum virgo gloriosa fuerit cōcepta in originali pcto Arᵗ q̄ ſic · A lege gnīi omnes homines originali propagatōm concipiūtur, nō q̄ rapit · virgo gloriosa Sed concepti in pcto originali eſt de lege gnīi omnis homo · ergo virgo gloriosa eſt concepta in pcto originali · Aor pzt p illud Aug̃ī de fide ad pe · Firmiſſime tene et nullatenꝰ ꝺubites omnem hominē qui per ꝺubitū viri et mulieris ḡcipit · cū pcto originali naſci · impietati ſubditū, mortiq̄ ſubiectum ·

posteriorē ad cauſatū pzū · q̄ vēꝫ nō ē aliquid cauſatū eſt ḡnīs relatꝫ ordinis ſiue ꝺepꝺētie alicuius zacdnis ab oī ꝺepꝺentia z ordīne cauſati ad cām, et cauſati posteriorīs ad cauſatū pōs et licet ꝺifficile ſit vide aliquā ꝺepꝺētiā eſſe talē · tñ iſta pt pate aliqualr · T ſubiecto et accidente · T tria cōm ad ſbiam ad ſuā ſiue ad ſubiectū ſuū ꝺupliciter habz fundamentū ſ̄ mformatū ad ſpecialiū et iſta relatio ꝺicit ꝺpfectōm in ſubiecto in formato, eo ſm q̄ potē cialiter habz eſſe ꝑfectū actu ſm q̄ ꝺ · ſ · actualiter aliā habz vt poſterioꝝ nāte ad pzīa a q̄ ꝺepꝺet · ſed vt ab aliq̄ cā q̄ ſi habz ſubiectū aliqua cauſa · habz ipm̄ p cā · mali · et hoc ē cognitū ſformat ipm̄ Si ignīs iſte ꝺue fundmēs actiōnis ꝺētis ad ſubiectū abinvicē diſtinguunt · altera relatio ē ad ſubiectū ſub rōne ꝑfectoꝝ · i ipo ſubiecto · ſ · potencialiter altera nulla · ꝑfectio ne teſſato pot m̄ eo · ſi tñ ſoritale nāle z ſuſtentatōm ze ſpectū actiōnis huīr ſtiꝫ · iſta bitudo q̄ ē ꝺepꝺētia nature hūane ad ꝑſonā ꝺīnā q̄ ē eſt oīnēz ꝺepꝺētia cauſati ad cauſam · hoc certa nō habz p̄ termino ꝑmo natura · ſ̄ ꝑſona mḡnitū ꝑſona, ita q̄ ſit entitas nature ꝺ aliq̄ zōnis ab entitate ꝑtia ꝑſone vt ꝑſona, ita ꝺepꝺentia ad tale ens · z ſic ꝺ aliqꝫ alter vnus zacdnis

Infinitū nō ē oppōibile vt ps · q̄ ꝑte totū ē ꝑfectū · Infinitū nil ē ꝑfectū · Infinitū tñ ē vnīle · ꝑfectū · termiat ꝺepꝺentiā alterius ad ipm

Scdo, vbi ſupꝫ · ꝑſona ꝺīna mḡnitū zelatiua ꝺ · terminat ꝺepꝺentiā ad nature create ad ipam et hoc in ꝺuplici gne cauſe · ſ · effectiua · formalis · Primū ꝺeclarat ſic · q̄ verbū aſſumit · ad ſe ſumit · nō ſic alie ꝑſone · et ita q̄ incarnari ꝺ ſpūalr

illabi / et illabi ptinet
ad causa efficiente. Et
quia vbū t opa opera
tiua pris / ideo pt habe
op aciam pria pt illa qe
est ome totū trinitati.
Sctm declat sic / qz sm
hoc t cū formal sm q
formalr termiat / termi-
nat aut tenit psona
relatā / ita q pprietas
relatiā t ratō timandi
ergo nō dzt intelligi cū
formal que sit altercus
neq cū formal supremi-
ens gdm / neq forma
ciālis / qz hoc est gnis
toti trinitati / s cū forāt
qz forā terminat / h est
deus forma spālr mt /
nallo illi quod t mi
naturam vnitā et ipm
vt terminū

Totū assūpsit. Notat
Albertꝰ qz assumē dr
motū violentū qē t
ctus ad trahendū et
ideo sctm qm intelli
gendi assūpsit t cū vne
onem. P zig cū erat ad
se trahē et ppea fm za
cham intelligedi assūpsit
vnio in ypostasi. ppter
quod vnio est qdā tertiꝫ
assūptorum. vñ homem
non potuit assumē. Si
em assūpsisset homine
tū assūpsisset aliquē
hoiem / et sic tū aliqs
ho assūptꝰ fuisset et qz
illa vnio nichil destruit
in ze assūpta sic assūp
sisset aliquē hoiem / et
ille fuisset individua p
sona nō esset destructa
sua psonalitas / et ita
massent distincte phe
et natue qz ille ip distin
cte sunt / et nulla fuisset
facta vnio. Et hoc sequit
qz sm scriptura loquendo
de assūptorū fuit mon
strom de hoie / dicēs as
sūpsit hoiem / sic dicit
in ps. Et qm tu as
sūpsisti / qz ibi hō acci
pit pro natura hoīs hoc
sequit qz hanc hrā que
dicit. assūpsit totū. i.
animā z corpꝰ. nō sequit
assūpsit corpꝰ z animā
vnita. i. assūpsit aliquē
hoiem nō albertꝰ t. qz
nō quidē quinto et qz
completa est sctm naturā
i. corporis z formalis z p
fectis et informatꝰ i illis
potentijs / nec in xpō om
nia fuerūt sit. facta
em hoiem vniuit. et

et ob hoc ire nasā filiū de qua dicit aplus ad ephe. ij.
eramus em et nos natura filij ire sic et reteri. a qua nullꝰ
liberatꝰ. nisi per fidem mediatorē dei et hoīm ihū xpi
qui sine pcto concepit. sine pcto natꝰ. sine pcto mortuꝰ
et ad rō. v. ahoz in omē trisiuit in quo omē peccauerūt
et egent grā dei. et iij. regū. viij. Non t homo sup tram
qui nō peccet. et i. thoz in. iij. In adā omē morūtꝰ. et
i. Joh. i. Si dixerimꝰ qz pctm non habemꝰ nos rē et Job
xxv. Nemo mundus t a sorde etiā infās vnius diei. Tunc
vltra subsumitꝰ. Sed bta ygo fuit sctificata qz grubitu pris
Joachym / et matris anne / quē gnīter alij hoiēs genituꝝ
et generatꝰ. qz si nō. tūc bta ygo nō fuisset nata qz patre
et matre. quod fides catholica respuit. qz esse qz matre
sine pcto. prius t saluatorē. ergo videt qz b. v. eque qz cē
ceptione suoz parentū gemita sit qz fuerit sctificata a pec
cato originali pcto. Item idē augꝰ in li. de baptismo puloz dr
qz solus xpus fuit sine pcto. et illius membroz eiꝰ. tum
utiqꝫ ygo bta sit principale inter membra xpi. videt fuisse
sub originali pcto. Item augꝰ super Johnem sermone cxl
to. exponēs illud vbū Johannis baptiste. Ecce agnus dei. dr
qz omēs qz ista radice venerunt. et qz ista propagine. de q
cantat gemēs dauid ps. l. Ecce em in miquitatibꝰ con
ceptus sum et subdit qz solus ille agnus t. qui sic non
venit. Ite qz Julianꝰ dixit ipm Isaac fuisse sctificatū sine
originali pcto. quia mater sua sterilis fuit natus. qm cō
ceptus em. Ideo augꝰ cōtra Julianū ait sic. Ego aut ppter
sanā fidem qz cadē gratiā voluntate gratuita sctificatū etiā Isaac di
co. et qua omēs gratificantur. vno solo sctificato ab hoc malo
per quē liberamur a malo. Ite augꝰ xiij. de trim. ca
xiiij. tractus illd ps Solꝰ inter mortuos liber. ait Solꝰ
xpꝰ liber t a debito mortis. qz solus sine pcto. Nā mors
influxit t propter pctm. Ite augꝰ sup illd ps Inte dne
speraui. dr Solꝰ xpꝰ sine pcto venit. omēs em peccauerūt
et egent grā dei. Ite Jheroꝰ sup illd ps xvi. de manu
tamis vnicā meā. dicit. Vnica est anima christi. qz sola
sine pcto et a pcto immunis. Item ambroꝰ in suo exacto
li. i. ait Solus xpus sine pcto. solus sine vanitate. Item
Leo papa in sermone de natiue dni ait. Solus iustꝰ inter
filios hoīm dns ihus innocens natus t. qz solꝰ sine cupidi
tate sctificatus. sctificat t homo. Ite anselmꝰ. ij. li. Cur deus ho
mo. xv. ait. Quia ergo vnde assūptꝰ t xpus in miqtatibus
sctificatus t. et in pctis sctificatꝰ est mater eiꝰ. et in originali
pcto nata est. quoniā et ipa in adā peccat in qo omēs pecca
uerūt. Item. si aharia ygo fuisset sctificatus sine originali
tus nō indiguisset redemptore xpi. qui est flius. qz xpꝰ fuit
vniuersalis redemptor oīm hoīm. Juxta qd ait Gregorius
Christe redemptor oīm. exaudi preces supplicū et etiā sequit
qz filiꝰ dei non apperuisset ei regnū celeste. qz ianua ppter
originale clausa fuit. Ite. Si non fuisset sctificata a pec
cato originali. si mortua fuisset ante xpi passionē. ad etnā gloriā
pduisset. nec in limbū descendisset animas xpus a mortuis sur
rexisset. cū nullū habuisset impedimentū qz pte originali. Et
qz alio Damas. li. ij. ca. iij. ait. Spūs sanctus supuenit pur
gans ipam. Sed purgatio psuppꝰt culpā. sed culpā actualē
nullꝰ habuit. ergo originalē. Et ad idē t doctor subtilis in
scripto sui. et in tria pte sue summe. vbi manifeste dicit ee
concepta in originali. et bernardꝰ in epla ad Lugdunenses
dicit. Ego in concepcione mirme sctificari potuit. imo ipsa
pcto obnoxia fuit. Deinde plures spūs sctī mdata. Ite sequ
zetur qz nō potuisset orare oīm dnicā. nec fuisset ut sic
derimata in libris abrahe. nec indiguisset baptizari.
In oppm arꝰ sic. Illud quod dei filiꝰ decuit ex sperty
eius qua in matre elegit. pie credendū t. qz hoc opere
impleuerit Sed dei filiꝰ decuit gloriosam suā matrē ab oī
pcto exuare macula. ergo ygo gloriosa nō est in pcto originali
concepta. Item sic maculata ygo sanctuta et purisa ab omni

vniendo fecit. licet
assūpto pressuit vni
onem sctm Lacroine

In dno ihū nō est
communē spem accipe
hoc pt duplex intelli
gno. zōn nature assump
te. et est gnōn spe
cie accipe xpi ad ali
os hoīes. qz sic ma
lijs hoibus et gun
ctione aie ad carnē
per modū mēt fuit
ex sultat forā hu
manā. sic et ypo
stasi nō est accipere
gnem spem tā p pre
dictum qm qz statuꝰ
Aliqs zōn vtriusqꝫ
humane. s et diuine
sit in dno ihu xpo
nō t gnem spem acci
pere. qz dna natura
nō vnit humane nec
ad vnig essencie qsti
tuoz. Ideo qz gun
ctione diuinitatis ad
humanitate in xpo
nulla ex sultat forma
gnis vel stus. t qua
possit aliqs assimi
lari. et ideo damas.
subiungit qz ne fcm
est nec aliqn fuit a
lig. subaudiendū t
qz gnitet cū ea ifor
ma vna q dr ex sus
et stante qz pceptus
nazet vel spuss sty
adhuc xpꝰ nō esset
nobis spei. qz si esset
tūc oporteret qz gemi
ret in aqua nā gis
sed illa nō t nisi nā
humana vel diuina
Si humana. sic gremi
cet t spes hoīb cum
aliis hoibus Sic ut
xpꝰ nō t nobis spei
Distincte Si ab i nā
dna gnitaret. ppter
illā gnitatā nō ha
beret xpꝰ nobis spei
qz dna nā nō t sic
ute. vt pzt p magīm
in. i. dist. xiij. et
de hac alia dicēda nō
est in pntiꝫ. hic t
et ponē etiā naturā
ex sultantē ex vtrq
Ideo dico qz nō est
ponē aliquos qz ipse
sit nobis spei

Nota de gnitatione
idiomatū z ydeā
grece. latine dr
propriū vel ppietas
vñ et damas. dicit
qz ypostases seu di
uine psone dnt
non scdm substantia
sed scdm caracteristica

b

z corpis z aie fa
cit hoiem psūm
in una hypa. solū
tenuiter

mediatrix inter nos et filiū suū. sic decuit vt iustificatorem
quanda haberet media inē iustificatorem filiū et iustificandē
nostrā. Sed iustificandi filiū sui e media innocentia in existens
illi per naturā. Justificandi vo nra e media nō imputandi peccz
indulta per gram. Justificandi vo media inē istas duas e inno
centia per gram. que aliquo mō participat cū vtrāq. et aliquo
differt ab vtraq. participat em primo cū iustificandi filiū deo
q innocentia est. et differt ab ea. qz nō inest bymi p naturā
sed indulta e per media misericordia et gram. Et que nō pōt
poterāt sed solū actū petī. sic innocentia filiū que pōt vtrāq
participat secdo cū iustificandi mea in hoc q indulta e bymi
per gram. sic nō imputandi piti nob indulta e per gram. Et
differt ab ea inquātū innocentia e. ergo sequitur q bta virgo
iustificatorem istam que e innocentia per gram habē debuerit
que nō stat cū illis qui originale cōtraxerūt Item Cantic.
iiii dr tota pulcra es amica mea. et macla nō est in te. 2do
non posset esse verū de bymine glosa si contraxisset originale
Dicit em phs. ij. celi. et mdi. hoc solo pōt deus qd nō pōt
facere preteritū nō preteritū Si ergo bta virgo semel fuit ma
culata originali peccō. nō poterat vnqz deus facere q nō fuerit
maculata Et quātūcūqz deus remiserit sibi illā culpā sp tame
manebit illa nota. qd sic fuit aliqn peccō maculata. et inde
lebilis. Quātūcūqz em deus peccā maxie magne remiserit. sp
tū in sua dei et ipius gsua manet nota ipudicie. Ipter qua
pōt aurcola et impedit ne tangat cōtinuo c. xliiij milium
corū q cū mulieribus nō fuit inquinati et sequūt agnū quocūq
q ierit apocalip. xiiij. Sed q sit indelebilis p z qz dicit Jheron
ad eustochiū virginē Audenter inquit loquar. cū oia possit
deus nō tū pōt virginē suscitare post ruinā Et tacē dicta Ruia
ad virginitatē que est virtus nō suffiat integritas corporis
que nō est nisi male vtutis sed magis requirit integritas
propositi mentis que est formale vtutis. Quis aūt dubitat q
deus post ruinā virginis possit reparare claustra virginea. per
inde acsi nūqz fuissent violata. et integritatē tū nō mentis
propositū. qđ semel fuerit interruptū. quin nota discretionis
nunqz ibi perpetuo pateat. sic obducto cicatricis pro sa
nacom vulneris. Ita in proposito si bta virgo fuit semel
originali peccō maculata. quātūcūqz deus sibi remiserit cul
pam illā. semp tū sic in gspectu dei et sctorz et gracia
ipius magdalē. remanet illa nota sue preterite ipudicie.
Sic in gspectu dei et sctorz z gracia ipius virginis remanet
nota q ipa fuit peccatrix deo odibilis. filia ire. z rea
damnacionis eine. que oia male sonat in auribus fideliū
Et ista nota videt esse ad similitudinē infamie latronis
qui post remissionē obtentā a principe reducit de patibulo
cui quātūcūqz petīa per principē remittit. macula tū infamie
semper manet. licet etiā princeps faciat vt ei nō exprobre
tur. sic etiā si virgo glosa fuisset originali infecta. non
posset deus eā ab ista infamia releuare. sed facere tantū
q virgini nō imputaretur Et ad hoc sonat sentencia doc.
san. in scripto primi. dist. xliij. ar. iij. in solucōne tcij argti
Dicentis Q. puritas intendit per recessū a cōtrio. z ideo
potest aliquod creatū inveniri. quo nihil purius potest esse
in rebus creatis. si nulla cōtrarietas petī inquinatū sit. vbi
subdit. talis fuit puritas bte virginis. que a peccō originali
et actuali immunis fuit Et idē de immunitate b. v. a
peccō originali in expositōne salutacionis angelice. quā cum
aliis paruis opusculis de symbolo et precepto et oracōnibus
ea fecisse dr quasi in fine suorz opum. ibi em dicit q bta
virgo credit angelos in tribus. Primo in plenitudine gre
que magis e in btissima virgine q in aliquo angelorz. Secdo
in dina familiaritate. qz ipa familior deo q angeli. Tertio
quātū ad puritatē. qz bta virgo nō solū fuit pura in se.
sed precauit puritatē aliis. Ipa em purissima fuit quātu

d est determinata
sunt hypostasion. vt
magr dicit in primo di
stinctione xliij. vbi
dicit abyssus est
forma. et onoma no
men. qđ nomen suptū
a forma rei Et ita de
nominibus aliquā
rem que secundum naturā
sue speciei. Et dicit
idioma. et etiā pprietas
rei sic q esse vel ee
possibilis dicit pprie
idioma. vt pōt cadi
cto damasc. allega
to. pōt etiā p bte
angm cōceptionē
ca xxiij dicit. pprium
humanitati latratiū
posse sustinere. z pro
prium est humanitatis
secundum eā natali affectio
posse lachrymari Et pōt
videri dicit. xpus susce
uauit singulis ppa
rum bte que idiomata

Item btus dnicus i lbro qui frat de corpore xpi tm̃ gētibus albigan. sēb. probat. q sic pmg adam fuit in agro damas. trans de tra vgmea z mr maclata fozatq; sic sēdm adam xpus fuit de tribꝰ vgmea et imaclata fozmatus et pbat per illud Cantī. q̃to tota pulcra es amica mea. de q̃ lib dicit bnēdict q tex in ygnem pietat tex resilyt

ad culpā. qz nec oziginale nec mortale nec venale pctm mauzit. Et btus bernardꝰ de vigilijs dñi dicit. Beata maria sola inter mulieres bñdicta. sola a generali maledictone et dolore puricepcionis libera. per hoc q ipa a generali maledictone est exempta. datur intelligi q sit exempta ab oziginali pcto. et ab eo specialiꝰ pulegio pservata. Idem de assumptōne vgmis sup illo vbo ex aromatibꝰ myrrh. Cazo vgmis q adam supta. maclas ade non admisit. Et vincentius li. vij. hystoriaz tra. lxv. dicit bta vgo maria nisi in vtero matris sctificata esset. minime eis natus celenda esset. Nunc aut quia aultre totis ecclie venerat constat eā ab omi pcto oziginali immune fuisse. vbi sūt nullis ergo q̃n nata e deliciis subiacuit. nec oziginale pctm in vtero sanctificata cōtrit. Et anselꝰ de exordio humane salutis. Si quid inquit oziginalis pcti in ppagine matris dei exstit. illud propagacionis no propagate prolis fuit. Et idem li. de concepcōne. Si jeremias inquit qz gentibꝰ erat pphta futurꝰ in vtero sctificatꝰ e Et Johannes in spū et virtute helie adhuc q vtero matris spuseꝰ repletus est. quis dicē audeat singulae totius seculi ppriatozū. et vnici filij dei exterminatozū. mox in sue nativitatis exordio spūssti gra fuisse destitutū Et ide in epla ad Coepiscopos anglie. Non puto verū esse amatozem vgmis qui celebrat respuit festū sue conceptois Et in li. Cur deus homo. dicit virginē ea puritate nitere qua sub deo maior nequit intelligi Et Richardꝰ de scto victore In sermone. nondū erat abyssi. Non decuit inquit vt caro marie. qualitercūq; fuit obnoxia culpe. Nā dei sapia indignū credimꝰ. vt quā ad lumē predestinat. tenebris tenebrarū sineret involui Et Cyrillus patriarcha alexandrinꝰ in tractatu cōis nescioz inqt temerariū est ponere in maria vgine maculam aliquā aut pctm. Item Ambroꝰ in li. de virginitate bte marie dicit eā exisse ab omi oziginali et actuali fuisse liberā. Ite dicit totius ecclie lumen et sidus clarissim. in li. sermonū suoz ad heremitas. sermo. xliij. de natiuitate dñi dicit. Propter mr eius electā est et super omia creaturas pelecta. oibꝰ gratijs fecundata. oibus virtutibꝰ ornata. omi sctitate in vtero matris repleta. vt de mundissima matre. mundissimꝰ nasceret filius. qz sic in celo habuit patrem imortalē et eternū. sic et in terra habuit matrē omi corruptōne carentē. Jgit in celo alis est pr talis est filius. sic et in tra qualis est mater. talis secdm carnem est filius. Jn celo tui pr etnꝰ et ihesus incorruptꝰ et sublimis est. et in tra tui matre imaculatꝰ et mā suetꝰ Et ide in libro de pctis inqt. Propter honorē dei mr tui de pctis agimꝰ. nullam de bta vgine volumus fieri questionē de qua sctā mat ecclia dei tat. Que est ista que progredit quasi aurora. pulr vt luna. electa vt sol. Jbus vbis circūdat psalmꝰ. Jn sole posuit tabernaculū suū. qui sol fuit vgo glosa. et ipe xpus tanqua sponsus exiens de thalamo suo Et utq; felix es sac vgo maria. et omi laude dignissima qz ex te ortus e sol iustitie ihs deus noster. Quare questio p vtrq; parte pbata terminquit discutienda. Jn tuis decisionibus humilit supponendo. nihil me velle dicere. nihil asserere cōtra determinatōes sedis mris ecclie. de qua mercede sum. tū in textis maiozū nostrozū libris inuenia expresse esse determinatū nō esse acceptū Jn bulla vero Sixti pape. in qua silentiū imposuit disputātibus de hac materia reperio nondū esse determinatum. Et utrū inuenia esse determinatū non fuisse tactū in concilio basilien̄si. vbi etiā per triennū de hac materia fuit disputatū Et tandē dissimilitū nō esse acceptā. Cōtra quam determinacōem est bulla Eugenij pape. que retractat

Aliqui dicūt hec dictum intelligi de actuali tm. nō de oziginali sed hoc nō videtur. pr illud q̃ augꝰ ibidē subdit dicēs. vnde stimq; qz ei plg gra collata fuit ad vitandū q̃ ei pte pctm que deinde aut pze meruit. ytm̃ quem constat nullū habuisse pctm.

et tassat oīma in code tōcilio tōcluſa. Ad partē magis
piam, et vt puto plus tenendū tanq̄ eligibiliozē in zeme
diū ſalutis aīmē. ob zeuēnciā et honozē bymis glo ſe
ſtz negatiuā me deflete ſtatui tum q̄ eo. q̄ in ſcō libzo
dictū per me eſſe ſcio. 2 ſpūſcūs aliq̄n mouet no illumi
nādo. vt Jonā et Cayphām. aliq̄n illuminādo ſimul. vt he
liam Jſaiam et cetezos. Et ita potuit moue pozes patzes
et non illumiaze. qui ſenſezūt pzo pte affirmatiā. pzioz
vezo illumiaē. vnde ſic iuza noua et ꝯſuetudines lauda
biles dezogāt pozibꝫ, ita dicta posteidz. et vt pie credit
C ſalua ſp zeuēncia et meliozi aliozꝫ iudicio. magis illu
miatozu videntē pozibꝫ dezogare. et ſpeciāl q̄ eo 2ua
illi doctozes qui dyezūt eā eſſe tōceptū. in certis alys
paſſibus ſuoz ſcriptoz opīn senaen dicezūt nō ꝯceptā
quod videtur plus pīu et ſaluti cōgzuū. ob indulgencias
ſpeciales per Sixtū papā q̄rtū cōceſſas. celebratibꝫ con
ceptionis feſtū. Pzo cuiꝰ pīs pſecucōn finali **Nota 3mo**
ſcōm intencōm mgzi in ſcō huiꝰ et anſelmi li. j. de cō
ceptu ymali. q̄ pctm oziginale e queda irregularitas
aut ignominioſa condicio. ſiue oziginalis zebellio. vt cōcepta
oziginalis iuſticie meſſe debite. prout imputat ad offesā
a maiestate dīna. ꝯſequēs omem hoīem i ſtatu nature lapſe
q̄ decreto dīne ſentēcie late in humanū ḡenꝰ ſeminaliꝫ
pzopagatū, ob demerita pmoꝝ parentū. q̄ qua diffon
pzt. q̄ ad hoc vt pctm oziginale gīhat zeq̄zut tzia.
vtz. demerita pmoꝝ parentū. Sentēcie aut legis dīne
artans decretū. et q̄ hō ſit q̄ humano ſemie nāli ꝓpagato
cum ugut cōtracto oziginalis pcti puenīat q̄ ñcritate
nature corrupte. et q̄ decreto dīne ſcētie. hac duplici
cazone ſiſtendo, niſi q̄ actōne dei a pcto oziginali zele
uari homo nō pt. Illi em diſpēſacōi ꝑtinet q̄ eſt
legis moderator vel auctor. huic aūt eſt deus. q̄ ſcōm an
ſelmū cū zoroastzo dezeti eſt dei nō diaboli. Similit
licet pſona aliq̄na ſingularis pt aliq̄n ſup conditōnē
que puenīt cazone alicui indiuiduali. nō tn ſup eas
q̄ omnibꝰ ſalt cōpetūt toti humane nature q̄ alicui ḡenezali
cazone. vt ſi dicam q̄ q̄ puē leprozoſo vt ſicchit. gnat
filiꝰ nō caret hmoi vicio. eſto q̄ auxilio medicine. vt
alias poſſit effici q̄ hmoi vitiū puenīes zom dezoꝝ malat
ſiue defectū pſone ſue nō cōmitet gnatōm prolis. nō
tn poterit aliq̄s effici quocuiꝫ nature auxilio q̄ filius
ab eo genitus nō naſcat cū podezoſitate. grauite. a paſ
ſibilitate vel moztalitate. he em ſunt gdicōnes q̄ ſequūt
naturā humanā ꝑ ſtatu huiꝰ miſeie vte Et ideo pſona ſin
gularis ſup illas nō pt. Sic eſſe dr de oziginali pcto 2
q̄ decreto dīne ſentēcie propē demerita pmoꝝ parentum
conſequitur omē huānū ḡenꝰ ab eiſde ſeminaliter ꝓpaga
tum. q̄ nisi q̄ ſpeciali auxilio dei qui eſt lator ſententie
et condītor nature a pcto oziginali homo libari nō pt. hinc
eſt q̄ quicq̄ homo deſcendit ab adam per ſeminale ꝓpagiꝫ
q̄ manu dīna nō ſuſtentat ſed dimittit ſue nature. ſtatī
incidit in legē corruptōnis nature. vt cōtingat pctm oziginale
quadamodū ḡue q̄ alto dimiſſū niſi ſuſtentet q̄ aliena
actōne. q̄ntū ē q̄ ſua gdicōn nature. ſtatim vſq̄ deorſū cadit
Nota ſcūdo 2 duplex ē cōceptō hoīis. maſis ſ et
perſonalis. q̄ualis q̄ dr ſomniū eſt illa que ē in ſeminibꝰ
infuſiōn et completur vſq̄ ad perfectā oꝛganiſacōn corpis
in membza diſtincta. ita q̄ id intelligit in eo eſſe cōpleta
diſpoſicō ad ſuſceptōn anime zacōnalis. Perſonalis vo
que dr nāz, dr q̄n pmū q̄ quicto ne aīe cū corpe vez eſt
dicē eſſe pſona zacōnalem et hoīem; Juxta pīa acceptōn
ſenſus queſtōis ē vt ego gloziosa ſit cōcepta i oziginali
pcto. Id eſt. Vt ex illo ſemen de quo formatū eſt corpus ḡlōſi
benedicte fuerit preſeruatū a macla oziginalis pcti

Non neceſſitat deꝰ plus ad ꝯdiendum hoīem in pmo inſtanti ſui eſſe q̄ ad diligendum.

Pctm oziginale formaliꝫ nūq̄ fuit in aīa ḡlōſe. imo ni i cōceptōne eiꝰ bñdicta. q̄ illa maſſa q̄ qua erat corpus formandū bte ḡlōſe fuit in code inſtanti q̄ ceptōnis mūdata. licet q̄ pte ſeminale ſcz pctis fuit i cade qualitas moztida.

rationē cuius anima sibi infusa peccati originalis sit rea Et certū est q̄ ꝑ hoc ꝓcedendo · in nullo inuitato ꝑ ē peccm originale quo ipm̄ nō obligat ad penā etnā damni q̄ rei nō ē susceptiuum sicut nec peccati · Juxta sādam id est · D · cāa dyinis i primo instanti sui esse sine peccto originali extitit · puta q̄ ea deus in gra gratificante creauit et infudit corpori ab originali peccto ꝑseruando · de quo sensu magis ē ad ꝓpositū **Notō tertio** 2 quicunq; princeps statuit aliqua legē · pt in ea putatā rationē videtur dispensare · vt pz̄t de multis legibus et canonibus · deus em̄ de facto multas leges ptulit in quibus pcepta dispensauit · Nā in lege matrimonij · hec em̄ a principio fuit q̄ vnus vnicā contentus esset · nec liceret eā vnq̄ dimittere prout saluator declauit capitō · v · et xix · videmq; ad q̄stionem ad p̄ma ptem fuisse cōcessū a sctis ꝑtribus obseruatū abrā am Jacob dauid · qui absq; peccto imo sctē et meritorie plures simul habuisse vxores dicunt̄ · et in lege hominū vt pz̄t de Sampsone qui nec sui nec alioꝝ hominū reputatur · Et de lege tutū casiōs super q̄ deus q̄dragita annis dispensat iudeis in deserto existentibus cū ibi nō ac cū cadebantur · decet · inq; legis conditorē q̄ pluzimū nō tū ad legis q̄tinendā q̄ ad iudicia rationis attendē · vt inquit bt̄s aug9 t li · de vera religione · Et q̄n sic supra legē dictat q̄ iuste z rationabiliter id facit ord matre dz facere sicut illud vulgare iudicium · Dispensatio legis est interpretatio eiusdē · Est ergo hec ·

Prima contra Virgo gl̄osa nunq; fuit originali peccto subiecta · p̄ · peccm originale meruit oēs filios ade et sententia diuina decreti velut quoddā debitū quod ab ipis pro peccto p̄mi paradisi exigit̄ et primo nō bti · ꝑ xp̄us dixit capitō · xxvij · tributū nō exigitur a filijs propriis sed ab alienis · et si nō acquirit̄ tributū a filijs · nunq; exigit̄ a matre · videt̄ q̄ minime Ad q̄ pz̄t q̄ tributū siue debitū peccti primi paradisi esto q̄ ab alijs filijs ade exigatur · nunq; deus a sua matre debuit exigere imputando eidem quo nō alienis peccm originale · Sed proiect · xv · dz ffilius sapiens letificat patrē · stultus homo despicit matrē suā · Si aut xp̄us promisit matrem suā originali peccto fedari · videt̄ q̄ eā despexerit · sed hoc nullateng ē dīm · ergo virgo gl̄osa nunq; fuit peccto originali fedata Et cōfirmat̄ sic · honor matris reflexit̄ ad filium ꝑ dicit damascen9 · sed oīb honor debetur filio virginis maxime q̄ntū ad immunitatē peccti · Si exigit̄ ad honorē filij spectat habere matrē puram et sctam · ergo xp̄i mater immunis fuit ab oī peccto tū originali q̄z actuali exigit̄ gl̄osa veza · Item Quilzt in peccto originali existens ē potuit dignā pena eterna · sed mater dei nunq; fuit digna pena eterna ergo · dz ē major xxx dist · sicut · bz q̄ nō erat detrudens matrē dei esse in pena etna et contrahē tale effectum · ergo nec rationē causale ipius · Ite · Quodlzt peccm dicit rationē corruptionis et tactus · sed maria nunq; fuit corrupta sed intacta · ergo nunq; habuit peccm · dz ē major xxx di · sicut opinio de moris est error hereticus · Item prima mulier fuit creata libera et nō serua · sed dignior et nobilior fuit secunda mulier q̄z prima · ergo ipa creata libera et nō serua · dz ē major dist · xl · ci · bz · q̄ in ea incepit tpus plenitudinis gr̄e · ſ̄gt Luce · i · Item Quodlzt peccm originale dicit lamentationē z ve sed maria nunq; habuit rationē lamentationis et ve · ergo nec peccm originale · dz est major xxx · di · ci · bz az̄ et aue angelica · quod q̄ndo dicit exponitur sine ve · Luce · x · ꝑ gl̄o veza · Et qua infero C · primo Etsi oīs homines per seminale propagationē ab ada descendēs in peccto originali concipiunt̄ · vna tū virgo gl̄osa nunq; fuit deo odiosa · C · 2m · peccto originali fedata · C · 2m · virgo gl̄osa nunq; fuit deo odiosa · C · 3m · Deus debuit ꝑseruare dyinē gl̄osē ab originali peccto · propter preceptū de honorando parentes · alias soluisset legem decalogi · patet ꝯ corpa et ybaō grōm

Contra sēda Virgo gl̄osa a deo ꝑseruata fuit q̄ peccatum originale proprie est deformitas ꝑsonat nunq; gratie

ꝓz sic 2 uidꝺ deus facꝶ potuit debuit / ac deꝰ facere
debuit / illꝺ fecit et nullꝰ omisit Sed hāc ꝑseruacōm v̄
ginis gloſe deus facꝶ potuit / et debuit / ac deꝰ facꝶ de
buit / ergo fecit . Aor ꝓz Ysa . v . ꝙ ꝑsona dei . Quid est
quod vlt̄ facꝶ debui vinee mee / et non feci . q ꝺ . Nihil
de hijs que facꝶ debui obmisi . ſ̄ bor ꝙ . quo ad ꝑm . dz
q deus hāc ꝑseruacōm facꝶ potuit / q nobꝰ tuo et ꝙ
alioꝝ / Causa miserabꝰ deficies / nō est potencior ad effectū
in esse ponēꝺ / q̄ cā posita ac vere efficies . Sz deq ꝓt
suspendꝶ actū cuiqlt cause vere efficacꝶ / ergo multo am
plius ꝓt suspendꝶ opacōm cuiqlt cauꝰ deficiue . bor est
manifesta in thcologia / et eig sūt ātuor exā in eadem
ꝑmū est . q deus potuit suspendꝶ ignē qui vere ē cā
efficies / ab actu calefaciēdi et ꝙburēdi . vt ꝓz de danicle
et ſodays ſub posite in camino ignis / quoꝝ nec vestimē
ta fuerūt ab igne cōbusta . danicl iij . Sc̄dm ē danicl
vj . q deus ꝙclusit oza leonū / vt q̄tūcūq fames treꝺ
esset q̄ tota eis danicl in lacu / nō potuerit eū cōdingꝶ /
sed inimicos statī deuozauerit . Tezaū ē de eoꝺ da
nicl xiij . Quartū de Jona in vētre ceti . Jone . ij . Et
ita silr ꝓt fieri de q̄lt alia cā q̄ suspendit in actōne
sua / Cū ignis ꝓti nulla sit cā efficies ſ̄ deficies / seq
q deus ꝓt suspendꝶ hmōi actōm / et sic alijs nascī
nec cōtrahet pcm originale . et ꝙfirmatꝰ / deq potuit
semen quo vgo propagata fuit ꝑseruaꝶ a q̄litate
morbidi / q cuig cōnexiōi fetꝰ infrit originali macla
Ergo potuit vginē ꝙlosam ꝑseruaꝶ ab hmōi macla . tā /
q ꝑfecta causa ꝓuenit effectus . vn in paradiso fuisset
genīti hoies sine originali pcto . q̄ puritate seminis
et tractū hmōi morbide q̄litatis / ergo potuit vginem
ꝙlosam ꝑseruaꝶ ab hmōi macla . Sed ans ꝓbꝰ . q v
tute dīna ꝙ ꝓt separi a ꝓgenitī . sed semē ē nāliꝰ pus
illa morbida qualitate cōtracta q pcto ꝑmi hois / ergo /
bor pro illa ꝑte ē vera . Sed quo ad zm q deq hanc
ꝑseruacōm vginis facꝶ debuit . ꝓt / oīs filig iuxta cō
mūnem legis dīne dr exhibꝶ matri honorē q̄ sue non
dezogat dignitati . Exo . xx . deut . v . et ad ephe vj . Sed
bta vgo fuit mater filij dei . ergo filig sug debuit eā
honorare . Sed q hic honor iuxta gnem doctrinā dr cō
sistꝶ in duobus . In exhibitōne reuētie / et debita ſbiectiō
Si filig teneꝰ subuenīe mri in tpalibus / multo amplius
in ſpūalibus . vn si debz imīnēte casu nī ꝓt eā ꝑseruare
ne ipā lapsa in luti detrahet / ea fortidi ne in pcm
q̄ tuſq grauior et maig pictm / q̄aior em ē labes et
volnꝰ anime q̄ macla et plaga corporis . Cū ergo filius
vginis vt iā dictū ē / potuit facꝶ ne q̄ habet originale tul
pam / sequit q̄ scdm p̄ceptū legis debuit eā ꝑseruare
Q at xp̄o debuit implē hoc mandatū legis dīne . ꝓt
q erat sub lege / ad Gala . iij . At vbi venit plenitudo
tpis / misit deꝰ filiū suū natū ex mulīere factū sb lege /
ſtē etiā de se dixit q̄th . v . Q non venit solue legē sed
adimplē . De hoc etiā aug⁹ li . de fid ad ꝑe . dr Q so
lus xp̄us a p̄e et ſpūsco fetꝰ ē et mulīere / q̄q ipe fetꝰ
ē sub lege quā dedit / et ꝙfirmā sic Sue q̄lt teneꝰ diligē
matrem suā / ita teneꝰ ꝓcaue oīa / q̄ sūt causa odij . 7 im
pedimēta dilectionis / sed ꝙstat q ꝑtus originale ē impe
dimētū dilectionis dīne et causa odij . ergo filig vginis
debuit eā ne ipius inurreret odiū ꝑseruare . Sz q

Eisdem ꝓuilegijs gaudet ꝑpetuꝫ augusta et ꝑpatroz. ꝓut dr̃ legit ff. de ꝯstitutionib⁹ ꝑ principes. Ergo mr̃a augusta virgo maria mr̃ xpi ꝑpatruis dr̃ coꝺe gaudet ꝓuilegio, quo xpꝰ, q̃ conceptꝰ sine culpa ꝓti et tame suꝑfuit de v. virgine, ergo ipam debuit ꝓseruare. Nec obstat lex nec a deo data q̃ peccatu ade, qd lege dr̃ et fecit sup illa potuit dispensare, sic in lege circuncisionis data abrahe dispensat ꝑ yl annos in decimo. vt ꝑt Josue. v.

Distinguendu e mr̃ ex emptu de iure z acceptu de ꝓuilegio. et de facto, vt in l. precepꝭ ff. de le. Nam augꝰ e sine augusta de priuilegio

Dñm sm̃ fama tonuit anglie de migro allegat dño Nyemeyn vniu̾sitat q̃ tu q̃da vice celebrite greppald e virgis publica disputacõ pharisee detecuisti, sonte predite intolerabilibꝫ plagis correpto, verato dedit intellectu, sua temeritate cognoscedi, et ad honorem virginis sermone gdidi, in pricte, ffiat lux, in quo sua ꝑtinacia reuelauit—

Ita et de curacõn et purgatõn, et de rimadn intelligeb, q̃ curatꝰ e nõ ab exclusione ꝓti que nocꝫ actualr ei inhesit, si qe erat in hesitra. Et ita de decimadn, q̃ de se fuit t̃ pecc̃tu, sed gra dei ꝑfectam sine oi ꝓto recepit

Sic ada tñ ex cessione ꝓcepti dr̃ ꝓdidisse gram non quã habuit, sed quã habuisse si stetisset deꝰ hanc ꝑseruacõm decreuit, ꝑr, valde decz sponsa q̃ semp fuerit a suo sponso dilecta, vel saltẽ dilectꝰ se exhibe non habẽdo in se aliquid, ꝓpter quod merito debeat odiri ꝑt sit, qz tñ dilecto sm aplm ad ephe. v. sit vbi pre cepua in cõiugatis, decet nõ fuisse ome qd̃ retrahit ab amoe, sed semel petrasse zelabit a ꝑfecta dilectone, ergo btam virginẽ sponsa dei ab eterno electam, omi qz dilectõn digna, decuit nuqꝫ fuisse odibilem ner petrasse q̃ aut semel petrasse zelabit a ꝑfecta dilectõn, manifestu e Constat em q̃ odit ꝓtor displicz deo sap xiii. Similr odio sut deo impij et ipietas eig, sic ignit peccare deo displicet, ita et petrasse. i. hor ꝓ oibꝫ ꝑtibꝫ vera, et ꝑgnãs gelo Ex qua misero c. ꝑm. Ergo glosa potuit ꝓseruari a deo ne cõtrahet originale ꝓtm. c. zm. Decreuit fuit virginẽ glosam ꝓseruari ne ghereet ꝓtm originale c. zm. deq debuit virginẽ glosa ꝓseruare ab originali ꝓto. Patet rezsia q̃ ꝓbatõn gelomis Ad rationes in oppm. ddm ꝓmo ad auctem bti augi q̃ ipe loq̃t de hoibꝫ ꝑtez xpm et virginẽ eig glosam. qz ide augꝰ dicit in de natua z gra. De matre dñi tñ de ꝑtis agitur, nulla volo habẽ ꝓcessus qstionẽ. Vel ddm. q̃ loq̃t de lege gnli, et nõ de spea ꝓseruat. Et ꝑgnãs illa auctas nõ preiudicat virginis glose ꝓuilegio speali, quo filig dei in sua matre peleta hãc mactam dispesatiõe ꝓuenit, qua tota nã humana in retezo puris hoibꝫ manzrit. Et ita possunt solui alie auctes et spea ad pmã. Omes hoies pecauerũt, vez t̃ anteced̃t et nõ gnt̃. Vltr ob pecauerũt aptitudine et nõ actu. Et ita ob declinauerũt anteced̃t, et hoc mõ virgo declinat, et hẽ mõ pecauit in tanꝭ suis. si in ada in q̃ fuit obligata ad pecãdũ nisi speali gra fuissi ꝓseruata. Et ita etiã anteced̃t remissione indiguit, et anteced̃t remissiõm obtinuit. vnde ille dr̃ ꝓtor anteced̃t. q̃ in suis tanꝭ habz oia requisita et suffiencia ad pecãdũ. Ille vo dr̃ ꝓtor q̃ capit q̃ d̃ facto ꝓtm admisit vel gnit. Vltr ddm q̃ h̃ luciuꝰ nõ fuit detributoꝝ sm̃ sed accomodat, sic et ibi. Deꝰ illuminat omez hoiem venentẽ in hunc mdm. quod mr̃ de illuiat sm aug. ita et ille oms declinauerũt ob pecauerũt ob homb medax zms. H tñ ob ada pecauerũt ꝑt intelligi q̃ ad pena nõ quo ad culpã. Jux illd̃ Jzenoz. v. Pres mri pecauerũt et nos imitate eoz portauiꝰ, s̃ q̃ ad pena Ad auctem Leois Solo xpo e innocẽs dr̃ vm e ꝑ nam, s̃ bta virgo ꝑ gram speiale. Jm diꝫ innocentia, ꝑ nam, tui repugꝫ ꝓtm oi mode et ant̃ et gnt̃ et habitua actua et apta et de ista loq̃t Leo ppa et augꝰ. Innocentia vo ꝑ gram e cui repugꝫ ꝓtm et actua et habituale. s̃ nõ potẽ et negat ant̃ et apta et h̃ innocentia fuit in bta virgine. Et ꝑ hoc ad auctem Jhoñmi. Jo mira ada xpi innumis e a ꝓto vm e ꝑ nam. Ad augm̃ q̃d̃ q̃ sine libidine nõ e ꝑatẽ grubitq̃ ob hoc filioz exeoz carne nascitur nõ ꝑt esse sin̄ ꝓto gepti. ddm q̃ capit ibi gepti lazge ꝓtm, ꝑ ut libido dr̃ ꝓtm, et in tali ꝓto q̃ deo virgine fuisse exceptã, s̃ illd̃ ꝓtm vt dr̃ anselm. nõ fuit in prole sed in ꝑatẽtibꝫ, in quoz gnatiõn libido inuenit Ad auctez Anselmi ddm. q̃ ipe ibi nõ loq̃t in ꝑsona q̃ solũ loq̃t veritatẽ in ꝑsona sui dcti, vozomis et nõ detractoꝝ. qz opponit in alio libo dicit Ad auctem vo damasc. in q̃ dz q̃ spussctũ supuemẽb purgat ipaz. Vbm e, nõ a ꝓto qd̃ insinuat s̃ qd̃ insuisset si ꝓseruata nõ fuissi sit in situ. Matrimoniũ excusat a ꝓto nõ qd̃ mest. s̃ qd̃ inessi, nisi bonũ matrimoniũ excusaret Ad auctez Gregoꝛ. ddm q̃ filig dei mẽtem a tli macta ꝓseruado nõ magis gloziosiq̃ e redepta virginis q̃ cuiq̃ alt̃ terzo hoiũ Si cẽ terzo alicꝰ hoies sit essẽ dispositꝰ q̃ nõ possit gnare filiũ nisi leprosũ, ille q̃ ad habitu e medio lepꝛ gnãs de ꝓlibꝰ puemẽt, nõ mag hmoi plem a lepꝛ redimẽtur si ꝓle misisti ꝓmissis z ꝓ misertõm ipam a gnita lepꝛ liberaret Sic e in ꝓposito cũ illd̃ q̃ obiicit ꝓtm indiguisse redepti ddm q̃ xpꝰ e vnꝰ sat redemꝑtor tñ ad illos q̃ originale nõ gnãt ex̃t q̃ ad illos qui gnãt ex̃t vt qui actuale q̃ misericordi et ꝑ hoc ꝛcludit ꝓmi pazen et lig bta virgo nr̃ originale gnãt nr̃ actuale gnisit. tñ nõ bluozi et ꝑfectõi modo redepta est q̃ alij. vez ꝑ modũ ꝓseruatiõm ab ill q̃ redepto dr̃ ꝓpi gnit. ꝓut se extendit ad ꝓseruacõm futuri mali sed a futuꝰ malo et ita bta virgo e redepta q̃ ꝓseruata a futuꝰ malo. Bñ bern. in sermõ sup Cant. Lex. distinguit mr̃ redepti eleuate, et redepcõm ꝑseruate. ꝓut mõ redepta e humana nã. sed mo anglum. et de virgine maria credidit e q̃ sit isto sctõ mõ redepta, q̃ talis redepto nõ est a culpa, s̃ ꝓseruato ab eadem. Et ita hr soluitur obiectio de morte eig. qz duxit e mortem naturaliter et ꝓseruatiue. sm aug in ser. de assumpõ ꝓna mortis e pena ꝓti. gen. in ꝓuis es ꝛc. s̃ sic abstrahit a ꝓto q̃ntũ abstrahit ab generatione

Vm vero intrarnatꝰ vbi sit ꝛc

Ista ē distinctio qrta huiꝰ trij libri In q̄ magr postoꝝ egit de q̄litate nature assupte / agit de autore assupcionis et tria facit. Nā primo inq̄rit. q̄re opus incarnacōis potiꝰ attribuat spūi sc̄o q̄z toti trinitati Secdo quae xp̄o sit grepta de spūi sc̄o. cū tñ nō sit filius spūs sc̄i. Tertio quae aptꝰ dicat portꝰ xp̄m de milieze fieri q̄z nasci. p̄mū fuit vsq; ibi Sz nō ē in hoc. Secm ab īcipit vsq; ibi sed qri pt Tertiū vsq; ad finē distinctionis

Attende mi lector hic variatus esse q̄tiones non scriptoris vicio. tum ip magnā diligentie onus tanto adiuvit operi. verū ex originali deceptus. errorem hic humilr̄ reuocat. vt igitur e deuio in viā arrecdamꝰ. hec sequēs q̄stio tercie q̄estioni distinctionis deseruiēs monetur hoc modo.

Ptrū ex hyme sc̄ificata chr̄s carnē sumpserit in lumbis abrahe decimata

Et ar. q̄ sic per illud hebre. vij. Per abrahā et leui decimatꝰ est Adhuc em̄ in lūbis pris erat du obviaut ei melchisedech. sed xp̄us fuit in lūbis abrahe q̄n decimas illas dedit. ergo fuit decimatꝰ sic. Leui ygit̄ videt̄ q̄tio va. In oppm̄ ē hic magr in tra in hac distinctiōne tertia et est aug. sup Gen. ad tram. ygit̄ q̄tio fta. In decisione erunt tres articuli

Primus articulus vtr aliqs possit decimari in patribus.

Pro quo nota. xm b. v. Decimatio fuit actꝰ moralis sacramētalis et figuralis. Secūd q̄ fuit actꝰ moralis sic decimatio dr alicuius rei ptis donatio ad sustentatiōz eorū q̄ seruiūt dño et deputati sunt cultui dīno et hr nō decimatio p̄sequit vsq; nūc. Secūdū at q̄ decimatio ē actꝰ sacramental. sic decimatio ē alicuius ptis donatio ad curatiōz morbi originalis. xm at q̄ decimatio ē actꝰ figuralis / sic decimatio ē decime ptis donatio ad p̄figurandū rursus mīs vlis que futura erat p oblatiōm xp̄i. Duobꝰ p̄mis modis decimatio respicit tm̄ p̄nia / q̄z nō dat decima nisi de hoc quod habet et nō curat / m si q̄ cū hꝰ morbū Tertio at modo decimatio accepta. nō tm̄ ē p̄ntis ꝑ cui futuri. p̄ces q̄ figuratio ē pcti. et sigfic nō tm̄ extendit se ad p̄nia. sed etiā ad futura. Et hr modo dicit̄ filij Abrahe decimati in abrahā / q̄z p illā decimatiōz p̄figurabāt filij sūt oēs filij abrahe curādi esse p eū q̄ erat p melchisedech. i. per vīm sacdotē xp̄m. **Contra** filij in patre tuby dūr decimari / q̄z in ipis curādi sunt p̄figurati p̄t ex nōbis. bñ dicit aug. v. sup gen ad tram. Cū ipa decimatio ad p̄figurandū medicinā ptinuerit ille ē abrahā decimat̄ qui curabat̄. nō nō p̄figurabat̄. si q̄n illig figure veritas implebat̄ ¶. p̄m. Sic abraam pertinuerit q̄ erat in lūbis eius. sic abrahā habe decimatꝰ decimati sunt q̄ erant in lūbis eius. ¶. xm.

Sic proles potuit in patrē pertinere / sic potuit et decimari. ¶. xm. Proles decimat̄ ē patre. nō tm̄ ē p̄sona ꝑ / sed tāgit in eū et mā **Secdo arguit** vtr xp̄us in Abrahā fuit decimatꝰ. Noto sic dr magr i tra et aug. v sup gen. ad tram. Xp̄o in lūbis abrahe nō fuit decimatꝰ. Et rac q̄z decimatio p̄figurabat futurā curatiōm / Quia ygit̄ xp̄o in lūbis abrahe nō

et talis fuit morbꝰ ayrie sm aug m ibid. Ad illd de ap / pertin ianue dñi. q̄z sic ergo q̄tū tunc ad gr̄hendū originale si p̄servata q̄ p̄uile / nō special. ita et clausio fuit diuturnat aptitud māt sed potestatibꝰ quo ad eāde. Et d hr An descendisset limbū si mortua fuisset an xp̄i passionē. dñm de iure et lege gñi descendisse / sed dubiū ē de facto sed lege p̄uata. Ad dctaz bñ thom et alios dicendū. dñm q̄ nihil tenet in hac mā se / serunt / sed humilr̄ id quod eis tunc diuinitus inspiratū fuit ex immā tacitate i medium p̄tulerūt. Nec sectatꝰ eoz in hoc derogandū ē. q̄z et tripang qui sūmus vir erat ecclāsse legit. vbi dicit hereticū nō posse cōfiteri. et ignatz non posse vti clauibꝰ ecclie De doctore tñ sancto dr q̄ fecit libz retractatiōnū de mā gr̄e p̄mi et de alijs de quibus se correxit. Ad auctz bñ Bonauēture dñm q̄ fuit illig opinionis qui p̄fessus est bñm Thoaz et ideo p̄ morte sua dā fidē apparuit totꝰ ludꝰ excepto pretoc / i quo fuit quedā macula / et cū quesisset ab eo huius tam vndiq; talem maculam habuit / q̄z de bta virgine dicit. q̄ maculaz originale g̃hibuit. et ita q̄ ming zeuent dicat in vita de hyme glosa mortuꝰ / et in tali visione retractauit. Vel dñm q̄ bta virgo in illa aultte ad Lugdunēsem tñ voluit q̄ infusio seminis nō ē celebranda q̄nis virginis mātis gr̄e tanto tempore debuit et potuit ab ecclia venerabiliter celebrari. Vel dz q̄ ipe hoc nō dixit assertiue / sic patz q̄ fine cplē q̄z zelotꝰ z sūmisit dictū suū iudicio sūmi pontificis

Ad vltim. q duas de ozōne dicta. dñm q̄ petiuit petrꝰ siue de pitoz remissionē nō suoz / sed aliozꝝ / q̄ quo illa oīo. Et q̄nis totꝰ ecclie Quid de baptismo Credenda et dyme matre fuisse baptizata) non ita vt in ea delectū aliq̄d p̄ctm actuale vel originale / q̄q; nullm habuit / sic et xp̄o qui a Johāne fuit baptizatꝰ sed vt impleret legem et nō grēpmeret legē quā filijs eius statuit. Vel dicat Xp̄o baptizato et aperto celo nō legat vbi fertur sit nisi de sancto Paulo act. v. Vel dz q̄ oēs baptizati et in die pētecostes baptē flamine vel in tenta sm doctōres aliquos vbi dñs pedes eoz lauit. Et tñ de his in laude virginis b̄ndicte

Dex in lacte dict. tez
sunt in sagine tri.
Byssemi carne. tex sem
membra figurat

Per vtute finita ozga
nisacõ fieri nõ pt sn
omi motu lomli. in p
vtute ifinitu qe simul
attingit pt carne ozga
nisanda. m oi sua pte
pt hoi ozgaõ fieri m
instanti sine oi motu lo
cali

V. t. ay in minu qntitat
in vno mduduo t in
pmo istanti sue figuatõ
et aiatõe. qe qntitas
adeo pua est q paz ex
tedit qntitte formite
vrdt phs. g. de aialiby
q in. yl. dic mulicre
patiete abozsu invetu
t corpg prolis oia me
bza distincta hzẽ. qnus
t qntitte esset sic maz
formita habita ab qnti
tas in aliquo indiduo
t in vltio limo augme
ti et sic mayim differt
in diuersis. ita etiam
gozdinati illd in minl
potuit ergo esse vt
corpg xpi in pmo instã
ti gnepõe pfecte figu
ratu habuit qntitez
sue spei. mjozẽ tñ qz
sibi debet in pnãõ sue
humanitatis. si naliter
toncepty esset zc qn
titatis qua habuit in
copleta etate gozcio
aliis hoibg. ita q
vsqz ad yl. aut xlvj
diem. excessedo pueue
rut vsqz ad qntitatẽ
illã que in eo debuisset
esse mima gozdinati
aliis hoibg. et demgps
excuit. sic et aliy ho
mies excessut. ita q
totũ tpg quo t vtes
mzis fuit augmeto
corpis eig seruiuit
quod in aliis seruit
gbsioni figurat ad mi
animatõm t augmeto

Ct. scss. Incarnatõ
dei nõ habz sibi maig
miraclm ner eqle. Nõ
em est equale de tem
nato. esset quidem
equale si ceteg natus
et manes ceteg videret
sic hic. ego manens
virgo gcepit. z pepert

creat sic curatõm indigẽs. sed porig sic medicina sanat
hmr est q derimatõ ad ipm nõ ptinebat. Sic em in Ada
illi soli pertinuit q sm carnale genatiõm et gneptiõz semi
nale ab ipo predut. et ideo ab illa gnalitate excludit xpg
qua dz Omes in adã peccauerut. qz nõ pressit ab ipo z m
libidinis ardoze. sed sc̃m spũsti opatiõz. Sic in ppõsito
intelligendũ e de derimatõe Cõtra Cherũs ideo nõ e deri
mato qz in eo nõ pfigurabat curadg. pzt ex nõbli. C
pmũ. Sic xpg in adã nõ peccat. ita in abrãa derimaty
nõ fuit. C. zm. Caro xpi nõ descendit ab adã zm vlneze
femineze. sed sm spũsti opatiõz. C. zm. xpus in lubrice ab
zahe nõ erat sic curatõm indigẽs. sed sic medicina sa
nans. Tertio arti. de pfectõe corpis xpi qntũ ad
membroz formatiõz. Noto sm aug. Absqz dubio corpg
xpi ab instanti gneptionis habuit pfectõem ozganizadmis
et huiusmodi triplex e rad. s. ex pte assumentis vtute effectiuꝫ
hyemis gnipientis ex pte assumẽtis. qz nõ decebat vbũ
assumere pte humane nature. vt esset hõ sm qd. sed totã hu
manã naturã. et ita carnẽ et aiam. maxime cũ aiã dut
carni gremẽtia. vt vniat cũ dina et humana nã. et qm
aia nõ est nata vnizi nisi carni formate z ozganizate.
ideo in pmo instanti gneptionis. nitẽ fuit corpg ad pfectõ
nis ozganisatõm pduci. Sed ad zach ex pte vtutis opantis
qz ibi vty dina opat mizabiliter. hoc em est miraculũ
mizatiõz. qz ergo deũ gnipiet. et ideo ad sue mizabilis
poẽ ostensiõm. subito format illd corpg. qd nã nõ pt
formare nisi successiue. Tertia rõ ex pte hyemis gnipien
que statim vt gsensit repleta fuit spũsitõ et mater
dei effecta. Juxta illd qd angelꝰ annunciabat. et qm mat
dei nõ erat nisi deg vnity esset carni que gnepezat. nec
deo anime gqruet vnizi nisi haberet membroz distinctõem
gremente. Hmr e q ab instanti gneptionis corpg xpi debuit
in membroz distinctõem esse pfectũ. Cõtra Jn corpe me dnico
broz formad et distincto fuit z subito. pzt ex notabli
C. pmo. Corpg xpi ad pfectam ozganisatõe deductũ est
in instanti. C. zm. ergo vt vbũ dei in vterꝰ venit. p
fecty hõ in veritate carnis et aie exhibit. C. zm. Jn
instanti gneptionis vez fuit dicẽ filiũ dei gneptũ ex hyeme
C. qntũ. qntũ est fra. pzt ex gelon ija. Ad argtũ zn
detr. Alterz xpus fuit in lubrio abrahe qz leui. qz xpg
sm sbam corpulentã. Leui zm ppagatiõz. ergo leui derima
to e et nõ xpus. Vñ litter xpg sit ex semine abrahe
nõ tñ descendit ab eo per rationẽ seminale. Vñ dicit
aug sup Gen ad litram. Jn semine duo sunt. z num
quod e visibile. et e corpulenta stra. aliud qd nõ est
visibile. s. vis activa. Vñ dicit phs in phisicis. Semen
e in tñe cause efficientis. vñ dicit scty thoas. q illi
dicit esse in abrãa sm rationẽ seminale. q gneptus sit
per vtutem activam in abrãa. et originaliter ab eo descendẽs.
quod de xpo dici nõ pt. qz in xpi gneptõe. vt dt Innocẽ
tius. nulla fuit vis activa preter actum spũsti. i. ze

Ym vero incarnato vbi sic ꝛc

Jsta e di
stinctio qrta huius tri libri. Jn q mgr postqz
egit de qualitate rei assumpte. agit de autore assump
tionis et tria facit. Nã primo inqzit qre opus incarnatiõis
potius attribuat spũsitõi qm toti trinitati. Secundo qre xpus
sit conceptus de spũsitõe. cui tñ nõ sit filius assumptus. Tertio qre
aplus dicit potius xpm de mulieze factum qm natum. Primum
vsqz ibi Sed nõ e. Secundum vsqz ibi Sz qri pt. Tertium vsqz ad fi. dist.

Per purissimos sanguines intelligit
mgr. primissimos humo
ros. q propiquius
sunt ad corpis formaꝫ
et q̃bg caro xpi formata
fuit et illi humo
res dicunt qntitez
gruis in qualitate ad
illd vñ pcessit.
Quinto semen qntum
ad formatiõz qua ha
buerit. Sexto caro
e applicata ad illd qd
ex eis fit. vñ litter
caro carnis sit filius
quo ad spem. sz non
in via gnationis. qz
caro nunqz ex carne
fit. nisi in ea gnitꝰ
nisi prius in humore
conuertatꝰ. et ergo
gremientia dr. ex san
guinibus qz ex carne

Jmmunis. r. sine
munere. r. tributo.
s. liber a tributo.

b. t. diom. 2. ca. de di. no. q̃ nom dei opatz in creatu/ rã designãs gr̃ec toh trinitati / et ideo in qualit opatõ diuiã appata triũ psonarũ extendit s. sapiã po/ tẽtia z bonitas. que erã in opatõ creat/ naẽmis ostẽsa sunt vt damas. dr. Bonitas q̃ mgitũ ꝓ rũ plasmatr̃ nõ destruit/ salute. Poña vero magnũ maiẽ distãa g̃nit. sapiã bo/ in: gntũ gremiẽtẽ modũ mineint eig q̃ dr̃gle vtebat. Justitia creãa in eo q̃ per modum satisfactõis salutem humani generis ze/ parauit. ꝑ naq̃ eꝝ tñ quad dña hmõi pr̃sone magis q̃ illi appabilis est. sm q̃ in ea magis manifestat attribuũ q̃ illi ꝑ ne appatur. Bonitas at dña sm hr t dei opatõ manifestat in q̃ sine sui indigẽ/ cia / eaque fuit sua creatur̃ gnit. et gntõ ea q̃ gnit tanto ming sunt creatur̃ de/ bita / et sm magis deo q̃ tanto magis boni/ tas dei ostendit / sic sunt ea que gratis nature supaddũt. et ꝑ hoc gr̃e spũssci attribuũ / tui bonitas appat. z. Et tñ ergo hr precipue sup gdicꝫ hmãne nature sit / vt in vnitate dñe p ne assumat. hoc eq̃ principue spũsto ap/ propriandũ est.

Cũ bapt̃sabat in nõe ꝑ / mis patre vngẽs: filig vnctus / spũssto vnctio. Sic tñ dr. fiat et fctm est. et vdit tñ dr fiat. ꝑ mtẽ. tum dr. fctm e. vtz ꝑ vbm filig. et ꝑ vidit q̃ esset bonũ spũssto et sic trinitas ꝺ ꝓbat̃ recreabꝫ et creat̃ intimatur.

Vtrũ efficiẽcia incarnacõis xꝑi inter cetẽs psonas in dñis magis debeat spũsancto appriari

Jn incarnacõe xꝑi maifestat̃ sunt poña. sapia z bonitas. Eo q̃ talis opatõ fuit supnalis. ergo pressit q̃ magna dei poña. sapia. et bonitate. Sed q̃ sit bonitas appatur spũssto. sit poña ꝑi / et sapia filio. ergo efficiencia incarnacõis nõ dr magis appriari vni ꝑsone q̃ altezi. ergo q̃o fta. Sed oppm ꝓ hoc ꝑ mgrm in lra. et per illd aggth 1. Quod em in ea natu est de spũssto c. i. q̃o ra. In decisiõ cui tres articli ꝑ

ng articlꝰ de quesito. ꝓo q̃ noto sm bo. ven.

Opus incarnacõis maifestatim t dñe poñe sapie et bonitatis. sm diuersas gdicões in ipo zeptas. Cõtigit em de ipo loq triplr. s. gntũ ad ipa vniblia / modũ vnigenis / et vnionis fructũ. Quãtũ ad ipa vniblia int̃ que est [illegible] distãcia / maifestat̃ dña poña. In opatõne vero ad vnionis modũ ggruentissim. ꝓout cõpetebat ad hmãnũ remediũ / maifestat̃ dei sapiã. In opatõne vero ad fructũ sine effectũ gsequẽtẽ / quo se obtulit deo ꝑi in odorẽ suauitat̃ / maifest̃ dña bonitas mia et caritas. Et sm istas diuisas gsideracões in opere incarnacõis. gremit inueniẽ appata tbq psonis. Sequitur appriat spũssto duplicr zon. Dña rad t ꝓpt̃ exclusiõm. qr in gregatõ hmãna gsuet se imiscẽ fedita tatis grupiscẽcia / ac ꝑ hoc originale culpa. Ne ergo illd dicat̃ fuisse in gregatõ xꝑi. dr gregtis fuisse dess. Scda rad ꝓpt̃ veritat̃ maifestandã. Illud em q̃ maxime ꝓparauit bgnitẽ ad filij gregatõm. fuit amor diuinꝰ / qui spũssto attribuit̃ Cono Etsi incarnatio sit opꝰ totius trinitatis maifestatiue et effectiue. nihilomꝫ tñ gremit spũssto sic aliis psonis attribuẽ. ꝓt ex notabli. C. ꝑm. Caritas fuit ꝓncipale motiũ ad filiũ dei incarnandũ. C. 2m. qntũ ad ꝓductõm in opẽ incarnacõis / zelucet attributa oĩm psonarꝫ in dñis. C. 3m. Jn opẽ incarnacõis vbi magis zelucet attributũ ssecti ꝓt / qr ibi zelus dña bonitas / eo q̃ t incarnacõe speciali attendit̃ gratuita collacõ. qua datũ t huãne nature. Sic tũ. Efficiencia incarnacõis xꝑi inter cetẽs psonas in dñis magis debz spũssto attribui. Sedus articulus dtz xꝑus debeat appellari filig ssecti. Noto sm b. v. Spũssto nõ t ꝑz xꝑi. nec xꝑus debz applari filig spũssti. ad vitandũ errorẽ tria gnacõz tpalem et eternã. Circa gnacõm tpalẽ / qr tũ zm illã xꝑi dicit̃ gregtis de vgine et spũssto. si spũssto eig dicẽt ꝑ sic ergo eig mater. Jam ex hoc videt̃ q̃ xꝑs natus sit de maria et spũssto / sicut nascit̃ proles ex matre et patre / et assumẽt ꝑtem sue a mãte / et ꝑte a ssecto quod t flm. qr soli matri assimilat̃ in nã assũpta. Sumitur etiã rad qr ꝑte gnacõis cõe / ne siꝰ essi q̃fusio et nacꝰ zelaciũ z ꝓtulũ. Vñ tũ ꝓprium sit ꝑsone pris generare ze ꝑ ne filij / nllatẽꝰ admittẽd est xꝑm esse filiũ ssecti Cono 2mus xꝑi incarnacõi spẽa vt attribuẽda sit ssecto. nõ tñ sꝰ t 3m eazdẽ dici dz ssecti filig. ꝓt ex notabli. Et zad. qr ad hoc q̃ aq̃d dicat̃ filig / exigit̃ q̃ ab eo sit a ꝑncipali agẽte ꝓductꝰ de sba eig sm similitudinẽ sue spẽi / sm liz xꝑs sit a spũssto ꝓductꝰ efficiẽt. nõ tñ sbalit. nõ de eig sed de matriꝰ sba Et inde est q̃ lũbrici vngues z capilli nõ dr horũ filij

Caritas fuit ꝓncipale motiũ ad incarnacõz Et ita t rad incarnacõis. et tñ nõ dicit xꝑus recepto ex natura sed ex spũssto. qr ssecto nomẽ ꝓtatis. caritas vel amor nomẽ domi. liz ergo ss. sit amor / nõ tñ vt amor opat̃. qr amor t qo operatur.

Patri appriadꝰ sunt ille opacõis dñe. in quib q̃ ꝓpue manifestat̃ poña. q̃ quod opꝰ creacõis appatur ꝑi. attribuit em poña ꝓpter ꝓductõm effectꝰ. bonitas aut in liberali collacõne. In ope ergo creacõis vel in esse ꝓducte sut. nõ at tut aliquid eis collatũ t sup id q̃ natue rad exigit. sic t in opere recreacõis. t q̃ vel nõ dicit̃. sed aliquid sup eoz gducꝫ eis offert̃. Et ideo ea que ad recreandꝫ ꝓtinet spũssto appant̃ et non patri.

b. t ffilig t relad gsequis gnacõz. gnacõ aut est via ad esse. esse aut t quid suppti a forma sine a nã. Vnde tũ filiacõ sm damas. sit determinatia suppositi vel ypostasis. nõ ꝓt dici aliq̃s filig alicui nisi a quo aliq̃s ꝓcedit. esse aut xꝑi t vnũ q̃ xꝑs nõ habet ab aqua ꝑsona dña nisi a ꝑte vir nõ ꝓt dici filius nisi ꝓpter. Sitz etiã nõ ꝓt dici q̃ sit filig trinitatis per recreacõm vel gram. qr sm aliq̃ inuẽt ꝑfecta zd alicui nouo. illd o ze/ cepit. illd nom dei tũ determinatiue dicit nunc. vtz ex vbis augi in lra. sic plato dr viuens ꝓpter sm ꝓcessum vegetr. qr non hzt esse tũ aia sensibli. Animal aut q̃uis habeat eade aiaz nõ dr viuens ꝓpter q̃ hzt eã tũ aiã sensibli. xꝑs at habet

a

veram rationē filiationis ad deū. vñ non est dicendū filiū p creationē nec per gram. qr per hoc sequit gnā filiationis ad ipsā ad deū que est fin quid et nō simpliciter

Ad .t. Secundū q ex pō depositat cām efficiētē vel māleni Ad hoc q̄n q natū et aliq̄ mater filiationē nom accipiat ozt q̄ in similitudine speciei producat tā ex q̄ nascit. sic filiū matris et ideo capilli z lumbrici nō dicunt filiū eis q̄ nāte nascunt Ad hoc erat q̄ aliquid natū de alio actiue dicat filiū eius ozt q̄ producat de sua substātia et in similitudine cuius speciei. et q̄ nō sit agens instrumentale sed principale. Sic at dne cōditionis deficiunt in ista. vñ xp̄s nō est dicendus filius eius. Sed dā at et tertia deficiunt. q̄ z natus in aīa spūali nō assumit similitudinē aīe sed similitudinē dei. et aīa et ista similitudine brūt opant ad corporis mēzitā

Secundū q hoc dicendum modo loquendi sit putandū. vt illud qd quod magnā hēt assimilationē ad alterū filium eius dicatur Isa. ix. In cornu filio olei x. i mōte vbi abūdat oleū Sili. i. reg. xxvi. dixit dauid de Abnez. q̄ filius mortis esset q̄ mortē valde mereberatur.

Hugo de sctō victore. Aya ria q̄ cepit de spūsto nō sit q̄ de sua substātia semē acceperit. sed q̄ per amorē z opacōz ipsius eī tanq̄ filiū nutriebat. sua ministrabat. hā q̄ z tōz de eius amoz spūssit singulariter ardebat. ideo ubi mirabilia facie bat. cuius dilectio tanq̄ de nō acceptō foret. cuius opa ad tanq̄ ne nō habebat ex emplum.

C. pmū. per naturā diuinitatis z filius solius prius. zm xp̄m per nām humanitatis est filius solius matris. C. zm non sequitur. xp̄s natus z ex spūssto. ergo z filius sctī nec ad qz non est de nā eius. sed de opatiōne eius. sic bo q̄ sole. C. qtū. hypostasis filii dei nō pt spuisseto z habituidine filiationē opari. sed potiq̄ in habituidine pnū pij. ergo xp̄s non est filius spūssti. **Tertio arti culus** Utrū ergo maria sit mater xp̄i dicenda. Noto ad perfectionē prolis in utero materno requiruntur quor ssit materie ppara et āmistrare. tanq̄ fomentare seu organisare. localis conservare. et cōcepte prolis nutrire. ad materie ppara et organisare pzt. ad semen patris quod habet se sicut agens. et hoc erat opus virtutis vitalis at ergo maria in utero xp̄i concepti fuit ministrans apta materiā ad xp̄i cōceptū. et ipm in utero portauit. et nutriuit. et usq̄ ad debitū augmentū perduxit. de se genuit. et sic vera mater xp̄i secm carnē fuit. Et licet xp̄s secm carnē nō habuit patrem veram matrem. pzt q̄ nō dicit. C. zm. Christus est vere filius patris propter veram naturā quā accepit a patre C. zm. xp̄s est vere filius virginis propter veram naturā quā accepit a matre. C. zm. licet xp̄s sit verus z naturalis filius virginis. nō tn illa filiatio est relatio realis. sed tm̄ modo rationis. pzt per bm̄ tho. in quodli. i. ar. ix. ideo q̄ in xp̄o tm̄ una est relatio realis qua referetur ad patrem. ad quā dr relatio et nō ad humanitatē. q̄ nulla relatio dei ad creaturā in deo existit realiter. sed est ratio tantum rationis tm̄. C. quātū cūq̄ est vera. pzt q̄ ad oppositum. Ad argumentum in contrarium dicendum. In spūssto accepta est natura congruentiae. ergo magis sibi appropriatur.

Augn in lra videt pretendere q̄ nulla meritum illius hominis processerit. ut filio dei in persona unirent. multoq̄ tm̄ verius est loquendo. propter tres rationes. Prima est q̄ meritum pueri homis nō extendit se ad totā naturā. Non enim in carnatione sit quedā moderamentū totius nature nō pt sub merito aliquo cadere. Secunda patet. q̄ illud quod est principium meredi nō pt cadere sub merito. Incarnatio at est quodā principium omnium humanorum meritorum. q̄ omnia nra merita a xp̄o efficaciā habent. per quē veritus et grā fluxit est. Tertia ro est. quia meritum humanum nō se extendit ultra quodlibet humanum. quia in hoc consistit vt quis mereatur aliquid diuinitatis et beatitudinis participatione. sed vt tota plenitudo diuinitatis habitet in hoc excedit et quodcūm et meritum humanum nullo modo pt cadere sub merito. nisi large meritū dicamus omem ppariationē ad aliquid habendum qd̄ pertinet in humano genere.

Declaratio

De grā xp̄i duplex loqui possum Aut de grā unionis. aut de grā habituali qua anima eius plena est. Grā at unionis dr xp̄o nāli. q̄ ordinat ad unionē in psonā dinā. sm q̄ ille hō dr nāliter filius patris Grā vo habitualis pt cuilibet dici xp̄o nāliter duplicit. uno q̄ ad modū spectatū nāliū se habet. que suis subiectis mirabiliter gerit. Alio q̄ ex altera sua nāli causa. Augn sup illud ad ro. i. factus ex semine dauid dt. Qui erat factus est. Unus erat filius dei erat filius hoīs factus est. susceptā humanitatē nō amisit diuinitatē. Natus secm veritatē nature ex deo dei filius. et secm veritatē hūe ex homine hoīs filius. vt nō adoptiue vt appellatiue. sed vere in utroq̄ natiuitate filii nom nascendo haberet. Idem. est ergo dei filius deo pzi in nā eqlis. habitu minor. In forma dei unus ex deo genitus In forma seruī ex matre pmissa pzaratio per actiuā digestionē a sanguine de puratoz de mēte timet ad femellā et vt de animalibus. Ita. Loq̄ nālibus artificia sua influentia seruat locatu. si matrix et repte prolis loq̄ nālis sta et de nutrim̄ et vtutes sunt digestiua que quoz similia defecerit. pp̄ virtutē alimenti. suffocat. pig. vel et gnatus abortiū est enim puer ipō quidditatis priū. sicut fructus arbori ergo sic arbor nō iccta habet sufficiente vtutē vegetatiuā nutrit fructū ad debitū aplemētum et tuc fructus nāl ab arbore separat. si vtute defluente cadit imbut. ita et hic de p̄uerso.

Beata virgo est vere mater xp̄i. nō in diuinitatem xp̄i tm̄ sed in humanitatē. q̄ hic nomen a nascendo imponitur est ad abolendū nom theotocon. cui hodie aut nec nomen q̄m debet hic. vt dicit ithezon sup Osee. z.

Albtus ic̄it. Quid sit illa vitas humane nīe et qd̄ veritas dine nature. est unus vocabulum dine nature et de qo vel dr. hoc est vere dine nā. et veritus humane nē est de qo vere dici pt hoc et vere humana nā. hoc secm q̄ peccm et penalitas nō sunt de vite humane nē qz nec fuit nā nec pt nature. imo potius et pt nam z cōn naturā qz corrupt bonū nē qd̄ et specē modq et ordo. Penalitas enim nō et de vitate humane nē. qz sine illa aqn fuit. vt hic in notatie. z aliqn est qz in gra. si penaliter assumpta. cui nā de statu secto nō de primo tanq̄ aliquid

cōiuncti nature / pri
pue ꝑpt modū zdep
tio mb / ner tñ pena sit
est cōis bonū nē lis
tulpa / qz cūl et nali
dispō vt et omissio
Arioz repugnātiuz
et dissolubiliū

ꝙ. tho. 2mo relatō
quedā t fūdata sup
hac actōe qz dr vnio
qz actō fundat supp
vnito que est pnīa qñ
tatis discrete est em
vnio actō / qz et mlte
aliquos vnū esse faciūt
et hāt vnoz / est vnio
relatō in aūt tā hanū
qz aliaz quedā tnasciū
tur et motu vtriusq /
et hūt ezt qz ille relā
cōis sint realr t vtrīq
extremoz / sic pmissis
et hmōi. Quedā at in
nascūt et motu vnq
sine mutatōe altezīq
qz accidit in his quoz
vnū dependet ad altez
et nō ego / sic scā ad
scūm et in talibq ztio
est sm zz in eo qz de
pendet ad altū. In
alēd do 2m zom trā
sūt ignē in ītarnatōne
non sit ad mutatō fa
cta in nā dīna sz humā
na / qz tracta t ad
vnitatē in pna dīna
trit h relatō sz vnio
sm zem in nā humāna
in dīna at sm relatōm
tm / sm qz dr phs v.
metaūce & aliqua sunt
relatā non qz ipa re
feruntr sz qz alia refe
runt ad ipa. Vñ vnio
scūm rē creatūr qdā q
ꝙ. tho. de ar. defiat
q. sine sumat ꝑ actum
qua deo z hō vniunt
sine ꝑ relatōm q hōi
vnita adiuuāt referūt
sz pdicta vnio t in re
alnea et t quid crea
tum. Quo ad pm pz
nulla actō trīsecūs t in
agēte. h vnio actō q
scūa trinitas vnit nam
humāna ꝓ dīno est
actō īnsied. et ideo nō
est ī deo. et pgns nō
potuit esse deꝰ / sine
cessario cūit creatura
Quo ad 2m 2ua q
relatō q deo refert
ad creaturā z ego t
solū 2m zom i deo z in
creatura est realr. et
go pdicta vnio vt est
quedā relatō q deus
z hō adinuicē referūt
nō est ī deo realr. si
solū in creatura 7 sic

seruī factus t qz mulīere In forma dei hoiem fecit
In forma serui factꝰ t hō. in vtroqz vtriusqz deq vtrusqz hō
dem ibāt. Vbū caro factū t. nō tñ in hoc qd factū est
cōtrsim atqz mutatim / sed carne vt carnalibq cōgruēt
appareret mdutū Concepto xpi fuit simplr supnālis
et sm quid pt dici talis. 2on ambro. in li. de con. hys
verbi ait. ayulta in hoc misterio et sm nām inveniet
et supra nām. Si em cōsidēmq illud q ceptū ex pte matris
quā matez ministrabat. tuit t nālis. Si aūt ipm q sidēq
ex pte huius actōe qe penitꝰ fuit supnālis. tuit ille qui cep
tꝰ t supnālis. et qz magis t de re iudicāt sm vtrāq
actiuā qz passiuā / ideo sim dr dici supnalis. et sm
quid naturalis

Circa inquirī oportet cū

Ista t distūcto
.v. huiꝰ tertiꝰ libri In qua mgr postq egit de ꝑ
sona assumēte / de qualitate nature assupte / et
auctōe assupcōis / mouet et determinat quasdā dubitatiōnes
et tria hoc tria facit. Primo em determinat quasdā questiones
principales. Scdo soluit questiones quasdā moūdēn. Tertio
remouet impugnātes. Primū vsqz ibi. Sed queritꝰ. Scdm
vsqz ibi. Ideo dō nō personā. Tertiū vsqz ad finē distūcte

V. in incarnatōne dīna. natura humana
a verbi persona ex tpe totalr sit assupta

Circa dr ꝙ nō. Omne quod assumitꝰ ab aliqo. fit aliquo
vnū tū eo a quo assumitꝰ. assupta ordinatꝰ ad vnionem. ergo
si nā humana assumitꝰ a deo fit vnū tū deo
Sed que sūt eade. vnū pt pdicari de altero. ergo hu
mana nā t deus et ego / sed hoc t falsū. ergo et illud
ex quo sequitur. sz ꝙ humana nā sit a deo assupta. igno
tio fīt. In oppm est hic magr et apls ad philī. ij cri
namur semetipm formā serui accipies. et augꝰ de
fide ad petz Dnīs. deꝰ humanā naturā in vnitatē ꝑsone
accepit. ī qtio ba. In decisiōne ezūt tres articli Primꝰ
articlꝰ de questo. Circa quo notā scdm b. v. 2oeze
et ꝑte loquēdo credendū t humanā nām a deo esse assupta
Ideo qz deus assupsit carnē et aiam. Et caro t pncipiū
homis male / et aīa formale. hmōi t ꝙ nō solū humana
natura. sed etiā totū nām dr assupsisse. Scdo notā
scdm Innocētiū. Assumē dr tpliciꝰ sm ter. ꝑte. z magis
proprie. Cōtrz est aliquid ad altez tapere. sic pt dici
ꝙ tota trinitas assupsit humanā naturā in filio. Proprie
aūt aliqd ad se sume. sic homo assumit sibi vestē vel
sociū. vt simul cū eo cōmoretur. Et sic nā dīna assupta
sit humana. qa vtute dīne nature fīt t. vt nā humana
assentaret dīuine in vna ꝑsona. ayagis ꝑte t aliqd
ad se et in se sume. sic assumo cibū ad me. vt sit ali
quid mei. Sic dīna persona assupsit naturā humanā
qz natura humana facta est nā ꝑsone dīne. in qua sz
subsistit. Sic aūt nā dīna nō assupsit humanā. qz na
humana nō t facta nā dīne nature Corpo Ic In ī
carnatōne humāna nā a vbi ꝑsona t tpe totalr t assupta
pz ꝙ nō bn. ¶. pm. In incarnatōne dīna verū caro a
ꝑsona vbi est assupta. ¶. 2m. In incarnatōne dīna anīa
racionalis a persona verbi est assupta. ¶. 3m. In ītar
natōne dīna in xpo nā humana substātificat ī ꝑsona
dīna. ¶. qrtū. In incarnatōne dīna persona vbi subsistit
per vnionez nature humāne 3 hoc articlo v. ꝑsona

Quicqd est tpale ne
cessario est creatum
sz vnio pdicta sine
sumat ꝙ ipa actōne
dei trāseunte sine &
ipa relatōne nequa
est qd tpale ī rē zt
d. q. 1mo est relatō
expassāte. et pgns
recipit in utroqz extre
moz. dīm qz nulla re
latō expassāte potest
esse inter deū t creā
turā. qz talis relatō
recipit extremoz mu
tua et cāle dependētia
deꝰ at non dependet
ab alīa creatura. 2o
sic solitudo recepta int
duas creaturas t ztio
expassāte. tñ vt est
inter deū z creaturā
nō est expassāte. qz
nisi deꝰ vere diceretur
ad situdinē dei fieri
sic eoḡ de vnione

Albꝰ 2 ar. hō nō sit
susceptū. tñ illud qd
susciput. qsequit t hō
mis eo qz vnitō su
scepit. et susceptio
vniuit toz t aiam
et formal et pficit.
Et sic liq nō primo. tñ
qsequit hō ꝑ susceptō
habet a filio dei. et
ipe dr ille hō. eo qz vnio
facta dr in ypostasi

Prima dra assupcōis
et vnionis est qz as
sumēs t actō vel pro
Vnio at t relatō tm
quis vnitō creā sit
actō. Secda dra t. qz
assumēs dr ꝑ expaz
ad terminū a qo sepat
vel accipit. sm qz vni
endū t. sed vnio dr
ꝑ qpaz ad terminū
vel effectū quē tendit
qui est esse vm / et
inde sumit tria dra
qz vnitō t vnitū qz
vnitō fiat sm qz ilā
factū est vnū. assupti
at sm qz t in via ad
hoc. et ideo assumēs
nō t assumptū. Tria dra
t. qz assumēs dr fiat
id ad qd fit assumptio.
sm qz dr assumēs sī
ad se sumēs vnio at
non. et ideo assumptio
facit assumptū pt dici
vnire. nō at pt dici
assumere nisi sibi con
iungat. dn pz vni
uit humāna naturā
tū dīna nō at assump
sit. Tria dra t qz vnio
qntū t de se equalr
respicit vtrumqz ex
tremoz. assūptū at no

mo requirit esse finitum / et stans in uno ad qd' aliud trahatur / et inde t qp natura dina pt dici unita in psona humane nature / non at pt dici assupta. C Seq' primo vltr differt ab assupto / qz si no. tm quinq esset alterius unitu / esset ab eo assuptu / sed na diuina t unita nature humane / ergo esset assupta quod est simpr falsum

Ad 4um. Quinq arty fres sint nulli / tm principales arty forme e dare esse. tm ergo xps habuit verissimu esse dei. dz manere in forma dei / et tm dicit habe verissim esse homis dz etia manere in forma serui. vtm qz hoc esse dedit vbi / na in xpo. ne dictu / q ipse est deus. z q ipse est homo. et ita nomine forme plenitudo intelligitur

In simplibus non dr re. nia et psona / qz natura no rempit in aliqua nia per quia mdi. uiduata. sed est p se subsistes. tm mgnitudo sederat essentialia rei sic dicta nam. In mgnitudine aut ibi invenit aliqd subsistes / sic dicimus ibi personam -

Ad 5tum. Si in xpo esset vnio facta in natura in xpo esset una natura. sed gnitr falsum et con fide. qz si in xpo esset una pna. vel illa esset tm dina. et tm xps no esset ho. vel tm humana. et no esset deus quoz oppm pzt t symbolo athanasij vbi dr de xpo. perfect deus perfectus ho. q aia racionalis et humana corpe subsistes. Ner pt dici q una na sit t xpo per quod sionem unius nature: le in altam. qz ibi no dr song at no sionem diuinitat t carne. si assupcon humanit in deu. ner per quam unionem. qz po de gnacon dr ayrio t misticum alteratoz vnio. si na dina mutari no pt. nt pgns est mistibile ner alterabile. nt p actum / lacom. qz sola corpa lia faciut unu / ner per pfoz. qz ner

assupsit persona. Noto scdm b. v. Oino t filius q persona psona assupsit. hoc em pt intelligi 3. Aut q ipm assuptu fuit psona ant assupcon. aut in assupcon. aut post assieptom. Qlzt istoz modoz triu sententia pdicti sermonis t fla. Si ante fuit psona qz esset deus. byo no dicit pit deus sed hoiem purum. qd est con cum et repugnans articulo - Scdm modum q pot homez illu tpe assupcionis fuisse psona / vltati assupcionis repugnat. Si em assupcon fuit psona. et pq assupcom desyt esse pzsona. potuit in ipa assupcone pzsona consumebat qz assumebat. no igit illa vca fuit assupta. sed magis consupta. Tertio modo intendi fz q persona fuit pq assuptoz. Illd qd assuptu est veritati unionis repugnat. Si em assumes differt ab assupto. et illd assuptu est psona. et q assupsit sit t psona. ergo in xpo due sunt psone et due nre. et sic illa t unio. ner ulla incarnacio. ner humani generis redemptio. qd est absurdu dicere. et tocui fidei xpiane primo fundamentu. Cond Licet xps assupsit humana natura no tm assupsit humana psona. pzt et notabili. et racio qz alias in xpo essent due psone. s. humana z diuina. et sic xps non esset ho. C. pm. Nescioz errauit in eo q in xpo duas psonas asseuerauit. C. 2m. Eutices errauit in eo q in xpo vna nam et vna psona asseuerauit. C. 3m. Sic in deitate sunt tres psone z una natura. sic in xpo sunt plures nature et una psona. Tertius articulus de mo assuptionis. Noto scdm. b. v. Nom humanitate tripliciter solet accipi. Uno mo p humanitate possit intelligi phana substantia. Secundo per humanitate pt intelligi forma sequens totu compositu. Tertio per humanitate pt intelligi species sequens ipm hoiem mgnitu t ho. Et iste triplex intellectus pt et habes mgri dist. ij. vbi mgr ostendit autoritate Ih ezoi noie humanitatis corpis et aiam intelligi. Isidorus hoc modo credendu t filiu dei assupsisse humanitate Conclusio hoc mo triplici assupsit humanitate filius dei. pzt et notabili. C. pm. H est vca. ffilius dei assupsit humanitate z aiam racionale et carne. C. 2m. Hec est vca. ffilius dei assupsit humanitate. z speciales naturas humana sequens una tm alias potentias principias hois constitutas. C. 3m. P sona dina no assupsit hoiem. C. quia licet corpis z aia unita sint assupta / no tm ho t assupta sed humanitas. racio qz illa unio que ad carnem no fecit hoiem. si solum humanitate. qz illa quidditas unitas alteri subsistenti in pt na vz dine. i. ze et dicit hec tho. Quinto aia corpis unit et no quilibet alter subsistens in na fit ho. qm ad tm igit fit humanitas corpis z consimiliter alter subsistens fit humanitas / vt hic / igit ze. C. v. quia t ba. pzt qz gelon pma Ad argu rndet. Licet no possit de se in abstracto. tm in concreto. et hoc sufficit ad illa vnite et assuptoz competente. vt sit deus t ho. et ego hoc t deus

z premissis aut onerpit ze

Ista est distinctio vi. huius tercii libri In qua magr pposuit de filio dei in incarnacione s. de quibusdam constituentibus actu unionis. Inapt agit de quibusdam alijs actu unionis sequentibus - et circa hoc tria fuit thar z in se. dis. primo post. v. ffrios 2. recitat tres alias opiniones ibi alij at dicunt Tercio dat quam motuz solucionis in sequenti dist.

v. ypi persona sit simpler aut composita.

Et q sit persona composita videt per damas. li. iij. dicentem. Jn deo ihu xpo duas nas cognoscimus.

humana na pt informari dina nam / tm dina na sit pura actus / et infinite perfectois. et pquis alio perfectibile. Nec diuina natura pt informare humana. qz sic na formata alicui inheres aliquo dependet ab eo qd informat / dina at na est penitus independens. et ideo no debz credi q in xpo sit unio t na

b. t. de unione anime ad corpus apd antiquos duplex fuit opinio. una q aia unit corpori sic ens completu entitate completo. vt essi in corpe sic nauta in naui. Alij et plures dyt q ho no essit ergo constitutu q unitur corpi z aie. Et z aie corpis mdnta. et sim tota personalitas hois consistit in aia. adeo q anima separata possit dici homo vere. vt dr hugo de sancto vi. et sim hanc opinionem essit vim q aia separata est psona. si h opinio no pt stare. qz sic corpi aie accidens aduenit. vnio hr nom ho. de cuius intellectu aia z corpis no staret vim p se subsistendi. et ita no essit in genere substancie. Alia t opinio ait quia ab modernis sequitur. q aia unita corpi vt forma menti aia est ps humane nature. et non na qda p se. et qz ab pte constituitur racionis psone. ad quam requirit q sit totu z completu. ideo aia separata no pt dici pna qz quis separata non sit ps actu. in hz nam vt sit pars

Ad 1um. Ille loquendo cu ho dicat quid constitutu ex corpe z aia. z sit completum. vt no sit pte ad aliud complementu / completu at ex aia racionali z corpe est pna. ideo sic no arguet hoc. assupsit psona. ita etia no arguet hec. assupsit hoiez. Ille loquendo qz ex con ubi assumens assupsit videt quia constitutu ex corpe z aia ante unione. tm sub speciale hm qua nos accipiu hoiez p humana na. z humana nam p corpe z aia unitis. dz ho assuptu. vel et ille autem hm hanc impetrate accipiendo sp. vt accipiatur ubi ho. p hoie natura -

b. t. Si ponat duo quoz vtrūq; p se subsistit / ipgle est q vn sit alterū: Ergo est q cyguo illa nuant / gr dicit. dā em est rō mēdi. Cū ergo dīna ptona sit quod dā p se subsistēs. si cnā ponat oppositū q aīa z caro / ne quid copletū z p se subsistēs quod t homo vel hic homo / ipgle est q vnū dicat de altero / vt dicat filius hoc pot ista opinio / nō tenere.

Tlonā him b. v. In sacmēto altaris xpc fta et trāsta vz vez xpi / facit ad intelligendū vnionis misteriū in t / carnacōe. ppt tripliē sollicitudinē. Sic em in sacmēto altaris t species visibles / et caro xpi invisibles / erut t sub illo sacmēto / sic in xpo t vera hūana natura visibilis et dīna q est solū intelligibilis. Sed sic species visibles z res invisibles nō gruerūt ad gstituendū vnū per naturā / sed ad gstituendū vnū sacmētū / qd est vnū xpc signi ad signandū / sic in xpo dīna natura z hūana nō est / sibiuicem aliqd trāsiens / fit vnū in vnā ypostasim / qe est vtriusq; nature supplm. et tā vnaq; nā suo modo substantificat. Tertio sic res sacmēti vnit / extrinsecū signo / vt mediante illo cognoscatur / et ad vtilitatē vera gbatur / sic dīna nā vnitur humane / vt in ea cognoscat / et īnd est. q talis vnitas similis t illi vnitati q copulat vbū mēti / vt ab alijs possit cognosci

Ad euidentiā eoz q dīcūt in ista secta distinctōe. ogt pcia videre. Primo in quo iste tres opiniōes gueniūt / Secūdo in quo vna earū differt ab alia / tertio quid vnaq; q ponat. Quātū ad primū / Dicendū q iste vna ypostasim et vtriusq; cōpositū. Si ergo secm ipm idem est ypostasis z persona. videt q xpi psona sit cōposita ex dīnitate et humanitate. et quo vera pro illa parte s. q xpi psona sit cōposita. In oppm arr sit. Omne cōpositū supon tpali est tpale. Si ergo persona xpi est cōposita. et non nisi compon tpali. ergo psona ypi est tpalis et nō eterna. quod est flm. ergo quo falsa. In decisiōne erūt tres articli. Primus articulus Vtrū xpūs sit vnū an duo. Pro quo nota tm b. v. Circa quez vtz xpūs sit duo. hoc pt intelligi tripliciter. Uno mō vt dicat ypūs esse due nature. et hoc mō nullo posuit. nec intellexit xpm esse duo. pro eo q natura hūana nō pdicat de xpo. Alio mō pt intelligi q xpūs sit duo. r due psone. et hoc est hereticū et cōtra symbolū athanasy. in quo dr. nō duo tm. sed vnus est xpūs. Tertio mō pt intelligi medio mō. nō q ypūs sit due nē / vel due psone. sed q sit duo supplta vel due res nature / que tenet qm medium int dualitatē nature / et dualitatē psone. et iste modus ptinet ad pmā opinionē / nec est hereticus. sed multū habuit probabilitatem. Dicit tm aliquid improbable. q paucos aut nullos habet defensores. ideo q tenendū est istā opinionem esse falsam. et huius opinionis autores fuisse deceptos. Patet ad huius deceptōe venit q hr. q nō distinxerūt inter supplm flm q supplm dr qd supponit genere / et supplm illd dr in quo substantificat totū ee rei. cū tm magna sit dīa. Si em dicat supplm quod suppo genere corpus z color habet diuersa supplta. q diuersas habet dras. Si aut dicat supplm flm q eo substantificat totū esse rei. sic color z corpus vnū possunt habe supplm / q vna est sba et vnū individuū in quo saluat nā corporeitas et nā colozis nec at nō variabat secm supplta in subiiciendo et pndo. sed secm nueq suppta in essendo et substantificando. Quomā igit nā humana substantificat in dīna psona in xpo. hinc t q vnū est ibi supplm. zm q attedit nūaci rei qntū ad esse in actu. ideo xpc nō debet dici duo. si vnū Cono xpūs nō duo sed vnus t dicendū. pzt ex notabili c. primo Locutus augi ad felicianū / aliud t filius dei et aliud filius hominis est impia r altus et altus nature. c. zm. Locutus hylarius xx. de tri. xpūs ho the Quamuis sit aliud dare et aliud de mee. non tm est aliq cā est impia c. zm. Sequitur bn. In xpo due nature in vnā ypostasim sunt vnite / ergo xpūs est vnus t. quo xpc vnus t. vnū esse habet. et sunt dici nō pt plura. Secdo articulo De quesito. Nota flm b. v. Compo pt accipi dupliciter no mō prose / et sic cōpo est vnio aliquoz duoz habentiū mutuā inclinatōem ad gstituendū tertiū. et hoc mō persona xpi nō pt dici composita. multa em sequentur inconuenientia. Primū. q persona ypi esset mutata. zm q psona ypi esset impfecta. zm. q psona xpi esset in esse tpaliter productū. Ultimū. q nō q̄ncarnaretur idomata. et ideo hoc mō dicit psona xpi esse cōpositā / nō tm esse flm / sed etiā esset hereticū. Aliquo qpo cū largo r sit cū alio posito et sic psonalis vnio pt dici qpo. et p hūc modū dicebat secda opinio. pnā xpi esse cōpositā ex ypa t ex pluribus naturis gstituta. sed q psona illa cū incarnatus supplm erat in vna nā simplici / pq incarnatus supplm erat dīne nature et humane / et hr absq; vlla mutatōe facta in xpo. sed solū ex parte opinionis q̄nt in quatuor. Primo quelzt harū ponit vnā psonā in xpo. s. diuinā per quod recedit ab hereti nestorij. Secdo ponit in xpo duas naturas et tres sbas. s. dīnā. aiam et corpus in quibz duobz dicit. g̃ue natura hūana et per hoc recedit ab errore eutiq̄ q posuit vnā naturā in xpo. Tertio has duas sbas in abo hūana natura gsistit dicit assumptas a vbo. per quod recedit ab errore manichei q negabat carnis assumptōz. Ultimo q hoc quod assumptū est nō precxistit ante vnionē tpe. si nā solū per quod evadit error quē tāgit damas. dicendo. q primo assumpsit intellectū. et ex hoc fuisse hoīem. Prima aut assumpsisse carnē in vtero virginis. q̄ vi: detur esse error ozigenis. q ponebat aiās creatas ante corpora.

Quātū vo ad secm s. dram harū opinionū sciendū est q cū ypo sint tres sbe. inueniūt dupliciter copari has sbas. Una aūt et corpus adiuncte. sm q in eis gsistit hūana nā. Alia vero. has duas ad psonā dīnā. sm q illa assumpsit has duas sbas. Et quelzt has opiniones differat ab alta q̄ntū ad vnaz cōparez. Differt aūt tertia opinio a primis duabz q̄ntū ad comparez aūe et corpus q primo due opiniones ponūt aliqd q positū erat et corpe q̄ assumptū. Tertia vero ponit has duas sbas esse diuisas ab vnite. et sic aliq̄ apon a psona vbi assumptas esse. vnū tū dr. nā humana assumpta a vbo / sumit nam hūanam malē. r partes hūane nature / sic ptes domg dicūt domg. Differt aūt a primis duabus q̄ntū ad comparez has duas sbas ad tertia q ponit has duas sbas q̄nctas verbo

Tercia opinio quia negat vnionē aīe ad trāe in xpo. Jdeo pmo ponit q̄ hō nō dicit de xpo aliq̄d exposituꝫ et aīa a corpe sed ptes hūane nature. vt sit sensꝰ. hō est. r habet aīaz a corpus sibi vnita atq̄ sic ideo pot z. q̄ hō dicit de xpo attendendo nō in quid. sī in quo modo se hz. vt cū dr homo induto. Et ideo tercio ponit q̄ due substācie nō ptingerent ad vnitatē filiī dei sī extrinseci se habent ad ipsum. Et multa alia q̄ his opinionibus se cūtī. Si quis vellet videre opiniones consideret hz. Dicit ad patet q̄ quelibet harū opinionū duaz. q̄ vel cū alia in aliq̄ in quo differt a tercia. Dicit em̄ opinionis dicē q̄ venit in hoc q̄ vtrūq̄ pot q̄ hō de xpo pdicat in quid in quo dicit a tria q̄ hoc negat. Sed tria q̄ venit cū fide ī hoc q̄ in xpo non sūt duo suppta q̄rum dr̄ntez. q̄ fides ponit q̄ suppt vtriq̄ nature realiter tercia vō q̄ dicit tria et humane accidentia. sed alterū z hō nō est aliud et aliud suppm sed de q̄ suppt homo copulat alterū. Et quo dicit a prima q̄ ponit in xpo duo suppta. Sed tria prima et tria dicunt in hoc q̄ humana nā nō ponit ad psonalitatē dicte psone cuius dicit. q̄ prima ponit q̄ sit humanificata per se. tria aūt q̄ nullo mō. non vtrūq̄ pot. q̄ dicta persona sit sumpta simpliciter de natura tota est sumpta pro tota natura in quo dicit a secunda.

In xpo est composicio vnionis nō totalitatis aut q̄ vna persona ē in duabꝰ naturis sibi vnitis nō q̄ duo cōponūt illā

Eandū primā vero dicitur ꝛc. Ista

est distinctio viij huius tercij libri. que cōtinet sentēiā tercie opinionis. que est het. Scdm doctorū diuersos opiniones varie date sunt responsiones que ponunt supra in prima questione

Vtrū ppones importantes vnionē inter naturas dicte. sint vere et catholice tercia dende. sit illa. deus est homo et ego. sit illa. deus factus est homo. et eorum. Et arguit q̄ nō. q̄ vna spes nō verificat de alia. ergo alia. Jnpm̄ arz per symbolū athanasij. in quo dr. deus et hō vnus est xpus. similiter tota tercia. hodie deus hō factus. ita q̄ vera. Jn decisionē erunt tres articuli.

Primus articulus de hac ppone. deus ē homo. et ego. pro quo nota sm̄ catholicā vitatē. absq̄ dubio tota ē concedē. hoiem esse deū. et deū esse hoiem. pro eo q̄ due nature ibi vnite sunt in vna persona. q̄ aūt in vno supposito vnitas. de se invicem pdicantur. et si accipiat cōcretiue. propter illā maximā quia dr. Que eiusdē vni et eidē sunt eadē. nt̄ se sunt eadē. per quā etiā fundari hz vltus sillogism̄. vt pz primo post. que dicit de vno et eodē pdicati etiā de se invicē. Si igitur vnus ē xpus q̄ ē deus et hō. nanq̄ ozt deū esse homiē. et homiez esse deū. Et hoc idē attestat sexto auctes. et q̄nter fatetur doctores theologie. et ibi ē modus pdicandi simplex. nō em̄ illis pdicatis est per essentiā vel per causā vel per inhereūā. sed est pdicatio p vnionem. Jdeo em̄ homo pdicat de deo. q̄ vnit ei i vnitate psone. Et q̄ het vno est singularis. nō ē mirum si singulariter egrigit modū pndi. **Contra.** Hec ppones. Deus est homo. et hō est deus. importāt vnionē inter naturas dicte sunt vere et catholice gratidē. pz ex nota. C. pm̄. Licet het est fla. pr̄ est filius. et ego. tm̄ ista est vera. homo est deus. et ego. C. zm̄. Et si ista ē fla. Anima ē corpus. et ego. tm̄ ista ē fla. hō est deus. et ego. C. zm̄. Quia sit ista sit fla. humanitas ē diuinitas. tm̄ ista est vera. deus est homo. **Dubitabit aliquis** vtz het est vna deā. filius dei est predestinatus. pz sm̄ Jnnoc. sup̄ pmo. dist. xl. az. iij. Predestinatus de suo intellectu importat tria. s. principale signatum. r diuinā dispōn. tpale cōnotatum vt fuit. et ordinē antecessionis signati ad cōnotatum. Quia ergo predestinatus importat ordinē ad finē. q̄ predestinatus ē in aliud mittē vel ordinatē. Jdeo q̄n simplr posit intelligit̄ pordinatus ad finē vltim̄. q̄ est in cōiunctionē ad deū. vt per gram̄ vel per ystam. vel vnionē in persona. Et sic het nō cōceditur. filius dei est predestinatus. Sed q̄n addit ei aliquid. tūc importat pordinatū tm̄ in illud q̄d ei adiungit. igit̄ het concedit. filius dei predestinatus ē ee homo. q̄ hic aliquid ponit. ze spiritus sanctus antecessio possit denotari. sed in prima nihil hmoi ponit. ze sanctus possit antecessio denotari. **Secundus articulus** de hac. Deus factus est hō. et ego. Noto q̄ het xpo multiplicit̄ est distinguenda. et hr q̄ illud xpm̄ factus. pt poni ze sua super totū. vel alterū extremoz. abte. et cū vnū extremū in cōpacionē ad aliud. si ponat ze sua. s. factum sup totū vera erit locutio. et est sensus. deus factus ē hō. r factum est vt deus sit homo. et hoc quidē factū fuit i opere

vltz het sit vera. filius dei predestinatus est esse filius dei. pz hm̄ scdm̄ tho. q̄ in scia scripta dr aliquis de aliquo aliquid fieri q̄n inotescunt. hoc unit̄ q̄ est esse filiū dei pt aīi pi dupliciter. vno modo sm̄ veritatē. et sic tūc sm̄ ē q̄ filius dei predestinatus ē esse filius dei. cui nomen ponat aliud in locutione ze cuius possit denotari antecessio qua predestinatus. Alioquin scdm euidētia patet hz manifestatē sic. glosa super illud ad roma. i. Qui predestinatus ē vt sit filius dei. r vt euidentius appareat q̄d fuit ī ze sue recepcionis. vñ et ipse tūc dicit. data mihi oīa pl̄a ze aūth vltimo

Aliudozes in septo tūc dicit. q̄ hoc nomen predestinatus dupliciter accipi. vno absolute. s. q̄n ponit sine determinatione. vt si dr. Iste hō ē predestinatus. i. ab eterno preuisa ad habēdā gratiā in pnti et gl̄am in futuro. Et vt sic ly predestinatus sit dei pscium. z determinate effectū vg. gratie et gl̄ie sm̄ augm̄. Alio modo tā ze specifice. ita q̄ nō solū dr dīna pscientia z effectū. sed etiā respicit illud. puta q̄d ille ē esturus vel facturus est futurum. q̄ tūc predestinatus. et sic tūc sumit. q̄n illi pmio in aliq̄ loco aliq̄d additur. quod sumit a pdicto xpm̄ vt ē hō esse predestinatū filium dei

Ad ducendū. q̄ opinionē de aliq̄ in precedentibus q̄uenit in q̄tuor vt sup̄ patuit. Sūt in quatuor puncta differūt. Primo q̄ prima ponit duo suppta in xpo. Secunda aūt ponit tm̄ vnū suppm̄. in eo q̄ quidē suppm̄ pot subsistere in duabus naturis. Tercia vō opinio licet ponat tm̄ vnū suppm̄ in xpo. tñ hoc in una ipsaz naturaz ponit. nisi peraīs subsistere. Dicit em̄ q̄ quidā corpus xpi et aīa ad zam̄ nō tm̄ suppm̄ xpi pertinent. nō tm̄ suppm̄ xpi in

Gemitū ex ita a genitate duplē. vno sm qd procedit in ēē distinctū a gnante. clausū tn infra terminos gnantis. et hec ē dē q̄ procedit alio mō sm̄ p̄ procedit in ēē distinctū z manifestū et q̄ res nouat sm̄ id q̄ apparet. ideo ille modi exeūdi sunt natiuitate sm̄ gnem usū loquendi. sp̄uis z cetera dicat q̄ duplex sit natiuitas. in vtroq; et q; vtō. et q; t plātis. simul aq̄d procedit in esse distinctū z manifestū. ideo nō ēē in eis t̄ q; recipiō sed natiuitas

Nasci fieri quoddā est. nihil aut fit nisi vt sit. vñ sm̄ q; aliquā q̄uenit esse ita ei q̄uenit fieri. esse aut̄ ēē subsistere tis t̄. vñ ipm̄ dicit ēē nasci et fieri forma aut et nā dicit esse q; gnti. nō em̄ sistit. sz magnitū t ca supplm̄ subsistit esse dē. vñ et q; gnti cōuenit ei fieri vt nasci. nō q; ipa nascitur. sed q; per gnationē actū pit. ℭ. sequit sic xp̄s dē ex ea rationē humane nē. et tn̄ humana nā nō est hoc ita etiā dē nasci rōne humane nē. quā accepit a vgine. et tn̄ ip̄sa humana nā nō generat. ℭ. sequit. Cum esse nō sit natura sed supposit. humana nā ēē non cepit esse. z xp̄s cepit esse in humana nā. et p̄ quē nā cepit esse. vbi adde tens. q; humana nā xp̄i nō dicit̄ p̄prie nasci in xp̄o de vgine eo q; nasci nō t̄ nisi ad hypostasim. tn̄ gnatio ad q̄ se habz q; t̄ per gnationē accepta. dīna aūt nā non est a xp̄o p̄ tale gnationē acepta. vñ nullo dz dici nata de vgine. nec p se nec pḡnōs. si nā p̄prie accipiat sm̄ q; procedit aliq̄d thus ad supponendū pro p̄sona vt patuit in dist. v. p̄mi. ideo etiā aliquādo inuenit. q; natura dīna sit innata.

Post predicta mgr̄i debet. ꝛc Ista est

dist. viij huius tertij libri. In qua mgr̄ posuit egit de q̄dā rōnibus sequentibus actū vnionis. q̄ ad effectū ex ipa sequitē. agit de eisdē rōnibus q̄ ad nām vnientem. et tria tūc hoc fuit in istis duabus distinctionibus sequentibus sit. nā mgr̄ primo an nā dīna in xp̄o possit dici nata. Secūdo an ratiōne duplicis nature xp̄s possit dici bis natus. Tertio an xp̄s ratio sit adorāda eadē adoratiōne qua p̄bus. p̄mū fuit vsq; ibi Querit etiā solet. Secūm vsq; ibi. p̄tea inuestigari ozt. vbi incipit nona distinctio. Tertiū subiūgit per totū sequentē distinctionē

D. xp̄us sit naturalis filius ratiōne vtriusq; natiuitatis eterne. s. et temporalis. Et ar

q; nō. Nullus nāliter filius t̄ per suū p̄ncipiū gnantē. xp̄s prior fuit q̄ virgo q̄ ipm̄ cōcepit. ergo ex pte tpalis natiuitatis xp̄s nō p̄t esse filius naturalis. s. q̄stio sta. In oppositū t hic mgr̄ in ista distinctiōne. Et Athanasius i suo symbolo. deus t ex substantia patris ante secula genitus. et hō t ex substantia matris in seculo natus. igit̄ q̄stio vera. In decisiōne cuiusq; articuli p̄mo aduertendū ozt. cōcedendū sit xp̄m bis natū esse. p̄ro quo notō. Actus p̄t dupliciter nuncupari. s. subiecto. vel ipe. et specie siue termino. vñ actus dr̄ multiplicari aut q̄ est in alio et alio subiecto. aut q; in alio et alio. aut in alio et alio tpe siue mensura. Cū igit̄ aduenit nūcupari dicat num actus. aquo istorum modorum nūcupatiōne t vtrum ozt. aduenit enim cū sit adiectiuum vbi sub ratiōne verbi xp̄m nūcupari. aduenire aliquid importat num q̄ est ipi actus sm̄ q; actus. hoc est. et parte tpis seu durationibus. Et iste t nūs. qui est q; pte mensure Et q; hoc aduenit bis importat num actus q; pte mensure p̄t per ipm̄ modū loquendi. Nō em̄ dicit bis comedisse. p̄t duas res quas comedit. vt ppt pluralitatē q; pte subiecti sed ppt pluralitatē q; parte tpis siue mensure. q; comedit in alio et alio tpe. Sm̄ igit̄ xp̄i natiuitas etna mensurat ipa eternitate. et natiuitas tpalis ipō tpe. ita q; illa q̄plexum habet in nūre eternitatē. ista in nūre tpis. Hūc est q; concedi p̄t et debet xp̄m bis esse natū. Contra p̄opter duas naturas ponēdas fuit multiplicate due natiuitates. p̄t q; xp̄s dīne nature. h̄z natiuitatē eternā a p̄re. et ratiōne nature humane. habet natiuitatē tpalem a matre. eo q; ratiōne dīne nature p̄cessit eternaliter a p̄re. et ratiōne humane nature p̄cessit tpaliter a matre. ℔ p̄cessio filii habet rationem natiuitatis. igit̄ q̄stio vera. ℭ. s. Virgo peperit dei filius semel ex p̄re. et semel ex matre est natus. ℭ 2. Licet xp̄us sit bis natus. nō tn̄ sunt duo nati ℔ vnus et natus. Ratio. q; xp̄us tm̄ habz vnū suppm̄. eo q; natura dīna assumpsit humanā in vnitatē suppti. et sic licet xp̄s duas habeat natiuitates rationes duarum naturarum. est tn̄ vnus natus ratione vnius suppti. ℭ. 3m̄ Etsi xp̄us ratione duplicis nature dicat̄ habē duplicē natiuitatē. illa tn̄ carnem nāraliter dr̄ ppe sm̄ se nasci. p̄t q; dīna natura nō dr̄ nasci nisi ratione p̄sone ad quā terminat̄ natiuitas nec humana. q; nasci est quoddā fieri. fieri aūt dicitur ab esse. sed esse t̄ p̄ticulariū suppti. sez totius. licet sit a forma. et sit suppm̄ primo habet fieri et nasci et ex inter forma. ꝛc. ℭ. q̄tū. Non sequitur. deus t natus de vgine. ergo dīna natura est nata de vgine. Ratio deficit̄ quia deus sit. q; deus sit in rōne creationis. ideo supponit p̄sona. nō sic nā dīna. q; ōmo est abstractū. Ad tertium articulum dr̄. in xp̄o sunt filiationes due. Noto. 2m̄ quas

t̄. Rus tū sit adnām. pomit numerū t̄ actū. Cū aūt motus et actus nūent̄ tpliciter. q; subiecto. q; est alius et alius agens. et ex termino. q; t̄ aliud et aliud. q̄d agit. et ex mensura actus. q; nunc et tunc agit. h̄r aduenit bis. nō t̄ portat numerum nisi q; actus q; diuersa mensurā suā. vnde nō dr̄ bis lectus esse. si duo legant. nec si duo libri sint legunt. h̄ sm̄ diuersas hōres legunt. quia aūt in his que agunt in tpe nō est alia mensura nisi tpis et hoc nō t̄ aliud et aliud nisi q̄m discontinuat. ideo bis dr̄ factum esse q̄m aliquid cū interruptiōne factum est. Eternitas aūt et tpis sunt diuerse mensure sm̄ diuersam naturam. et nō p discontinuatiōnem. vñ q̄d filius in eternitate et tpe pōt dici tunc factum esse. q̄ tunc ad q̄d eternū est nō interrumpat nec cessat. nō sequit. deus natus t de vgine. ergo dīna nā nata t de vgine. p̄ma pa t̄. q; dr̄ damascenus. aparuit virgini esse matrem dei. q̄ala nō et nō q; deus stat i generatiōne et ideo suppōnit p̄sona. Nō sic nā dīna q; abstractū. ōmo. vñ hec q; dicit. deus generat. et hec nomen dīna nā vel essentia dīna gnat. et ex ergo t ibi fallacia accidentis eo q; dīna nā aliter stat̄ per ly deus. et aliter per ly natus

ℛ. t. Rnlā nō habz ex hr q; ad altrum dr̄. q; sit aliquid in rerum natura. h̄ hr bene q; eo q; relatiuum causat q̄d t in re q; ad alterum dr̄. et q; ex eo res hr vnitatē a multitudine. q; quo hr esse. ideo sm̄ id in q̄ relatio fundat̄ indistans est vtrum sit sm̄ rem vna vel plures

Prope loquendo nasci ēē venit suppō tm̄ illi q̄d nascit. h̄ nec tm̄ illi q̄ nascit. q; id q̄d gnat est suppm̄ nā vox q; suppm̄ dicat gnationē. ℭ. sequit ēē loquendo nā humana nō generat. sed nasci. h̄ q; illud q̄ dei filius tpaliter dr̄ natus.

Q̄ in xp̄o sūt due natiuitates p̄ q̄ nō mīng dr̄nt actꝰ mēsurati aliquibꝰ mēsurē q̄ differant ipe mēsure · q̄ nō t̄ mior distātia in p̄n: tpiatis q̄ in p̄ncipijs Sed mēsurata aliquoꝰ possūt dici p̄ncipiata zeꝰ suaꝝ mēsuraꝝ · ꝟ nāitas qua xp̄s nasc̄ a deo p̄re ꝑm dīna naꝝ mēsuratꝰ eternitē, et natiuitas q̄ natꝰ ē a v̄gine mā mēsurata est tpe · i· cū eternitas z tps differāt realr · ozt p̄dicta nāitates differre realr · Tūc de illo qui est bis natꝰ fateri debemꝰ duas nāitates Sed xp̄us t bis natus vtz q̄ symbolo / Item Ordinacōn Romane curie q̄nūq; aliꝰ de nouo dr̄t in ep̄m cōsecrāt mitꝝ tenā ab ipō quezit· Credis ipm filiū dei vēū deū nātū de sēto ex maria v̄gine duas habēte nātiuitates · vnā q̄ p̄ eternā · et altāy q̄ matrē solū relatē / sed vt est ꝓpetus psonalis ostitutā ꝑsona filij · sic in xp̄o tm̄ vna ē filiatō · pzt q̄ tū in xp̄o solum vna ē persona ostituta et filiatō eterna · eo q̄ filiatō et nātiuitas tpalis nō cōstituit psonā · tū xp̄s manet eadem persona que ꝑ fuit subsistat dualy naturis · et ꝑ tm̄ o sub vna · i· zc̄

Terno articlo de quēsito · Noto · Penes vtrāq; nātiuitatē xp̄i est filiꝰ nālis · et zatō huiꝰ est q̄m vtraq; nāitas consistit in p̄ductōn filij ex similī ꝑm similitudinē per q̄pemētia in nā · vn̄ sēdm nātiuitatē eternā gnātur similis p̄ri · Sēdm nātiuitatē tpalem generatur filiꝰ matri · Ideo vtraq; nāitas ē nālis et zatō vtriusq; nātiuitatis xp̄s nalis filiꝰ dr̄t dica

Corno xp̄us est nālis filiꝰ zatōn vtriusq; nātiuitatē eterne scz et tpalis · pzt ex notabli · C· ꝑm· xp̄us ē nalis filiꝰ patris C· zm· xp̄us ē nalis filiꝰ matris · C· zm· Licet gnātō xp̄i sit sup̄ nam creatā · nō tn̄ excludit nāturē increate operatōn · nec auferꝰ p̄zoli nālē filiatōz · exclūdit em̄ omē nālem vtutē creatā · nō tn̄ est sup̄ nam dīna · C· q̄tū quo est va · pzt et ista gr̄a ꝑton in Ad argū rndetur 20 cū est sēdm eande nam sēdm quā ē filiꝰ eius · vn̄ xp̄us sēdm humanā nam̄ p̄zior est v̄gine q̄ ipm genuit / sed non sēdm dīnā naturā · sēdm em̄ illā prior est matre ·

Declacio

Sed alij tenēt oppm · Nam q̄uis quodcūq; cōtingat q̄ effectꝰ realr refert ad causā · cū tn̄ ego sola zō refert ad effectū · nūq; tn̄ cōtingit causā realr referri ad effectū · q̄n effectꝰ realr referat ad causā · Cū igit btā v̄go in rationē causē gnātē realr referat ad ꝑsonā · nūq; tn̄ habemꝰ dicē · nō solū sm̄ zatōz vn̄ eandē sm̄ rem referri ad btam v̄ginē · et ab ipa tunc vera filiꝰ realis filiatō dependē · Et dicit talis filiatō tpalis immediate sumitur in nā humāna p tpale nātitatē accepta · nec sumit in dīno suppō · misi put humāna nā q̄ē eiꝰ immediatū fundamētū est assūpta in vnitatē dīne suppti · vn̄ dicit q̄ sic per mortē vera corrupta nā humāna xp̄i fuit · sic vere corrupta fuit filiatō xp̄i et vere xp̄s cessat esse filiꝰ v̄ginis · et v̄go mater eiꝰ · licet sēdm humanū vsum loq̄ndi quo et defuncti esse filij aliquorꝝ dicerent

ita due natitates C· q̄ sūt in xp̄o sit vnū esse · tn̄ sēdm illud h̄ habēte ꝓpter sēdm ad naturas duas · et ita nātitas ē dūt sēdm duplicē ꝓpter ꝑsonā ad duas naturas acceptas p gnatōz

Res vnā mgnitudinē gnātur h̄zt tā nouā sibi ꝑpā · sēdm em̄ q̄ principia sufficiēcia sue gnatōn a gnante ministrat · ex q̄m dr̄ vt genita esse Sēdm aut q̄ gnātur p motū dr̄ ozigi · sēdm aut q̄ gnat vt q̄ūctū generali dr̄ nasci · sic em̄ generatꝰ et genitꝰ ē q̄ zes · Et sic pzt q̄ nasci dr̄ ꝑre dr̄ ꝑ q̄ egredit a gnante q̄ūctū ei · h̄ūs ab ipō p̄na suffi cīcia gnātōn Cōseqū Ozigi · q̄ nasci · ꝑre illius q̄ntūque sīne semine nascit ·

Immediatū fūdamētū filiatōz ē tm̄ sūppti ꝑ ī xp̄o ē tm̄ vn̄ sūppti m̄ q̄ ē eternū · ex q̄ nō n̄ tpale zelatiō sibi potezit zeā aduenire · Ad q̄ filiatō ē ꝑsonal · h̄ vt ꝓ dicat · q̄ fūdatū in nā humana · q̄ destructo fūdamēto dstruit relatō fūdati ipsā · ꝑ in triduo destructa fuit illa humana nā · i· triduo xp̄s nō fuiss filiꝰ v̄ginis nec p̄ginis v̄go fuisset mater xp̄i · nā destructo vno zelatiōz · destructi vtiq; zelatiōn · Et q̄ actiꝰ destructū nō zedit · ide nūq; · sed q̄ p̄ resurrectiōz xp̄us fuit alia filiatō filij · z v̄go alia matris · q̄ oīa falsa sūt q̄ xp̄s fuiss alius · et v̄go fuiss alia mat · Et si filiatō zeal ponat in xp̄o h̄c esse ꝓ tūto q̄ realis dr̄ filius v̄ginis · ꝑ h̄c nō ozt q̄ sit deꝰ zeā dr̄ dīna z creatōr v̄ginis z aug; h̄zt creatūe · z in ꝑ h̄c nulla zeal ponit aduenire deo et h̄c ergo zc

Xp̄s · t· Christus p̄fessꝰ est a ꝑte eternali et a matre tpali · et vtrāq; p̄fessio habz zatōz natiuitatis Sēdm em̄ p̄fessiōz et nā filiꝰ ē de sba p̄ris et ex ea ab eo ī p̄sona dyuinā · et tn̄ ē conuerto p̄ris ꝑ̄ induisiōn sbe · q̄ vbū apud deū est · vn̄ pzt q̄ salua sua nā illa tuā que dicebat sup̄ esse de zatōn nātitatis Et ꝑ̄ hoc dr̄ozici gigni z nasci sz passio eiꝰ tpalis qua p̄ cedit a matre h̄zt natiuitatis zatōn sic tuiꝰ h̄zt alterius q̄ ex sua matre nascit · vn̄ sic due sūt p̄cessiōs

filiq̄ v̄ginis ner in xp̄o fuit aliq̄ pq̄ resurrexerit in
filiq̄ ner v̄go alia mater. qz v̄tute dīna eade filiac
in resurrectōn fuit restaurata sic et hūana natura.
Ner sequit̄ q̄ etsi in xp̄o sint due zeales filiacōis fidei
te in duabq̄ natur̄ q̄ xp̄us nō sit vnq̄ filiq̄. ppt vnitez
suppti denotati illis duabq̄ filiacōibz. D. q. 3 mirū
nātiuitatis e esse filiū. ergo cū xp̄o qveniūt due nati-
uitates. videt̄ q̄ sibi qveniat duz esse filiale vel q̄
sic duo actq̄ possunt terminari ad idē suppm̄ sēm aliā
et aliā formā seu naturā. sic pt idem suppm̄ habere
duplex esse filiale sēm duas filiacōis sortitus p̄ac-
tep̄m duaz nāz. erit tm̄ idē filiq̄ propt̄ vnitatem
suppti. quod hor noīe filiq̄ nequaq̄ ip̄licat̄. C. sequit̄ 2m̄
quis filiac nō multiplicat̄ in xp̄o vt e persona q̄tus
que est p̄sone p̄m̄ constitutiū. multiplicat̄ tm̄ vt e zeal
relata et vt filiac est.

Quarta inuestigazi oportet ꝛc Ista est distinctio 4 huius tertij libri ꝛc.

Vtrū latria que per modū adorande conuenit deitati sit exhibenda xp̄i humanitati. eius imagini. sancte cruci. et sue matri

Et videt̄ q̄ nō. per illd̄ Luc. iiij. dominū deum
tuū adorab̄ et illi soli seruies. quā tram glo. expot̄
de adoracōn latrie. ergo latria nō e exhibenda xp̄i hu-
manitati. eig imagini ꝛc. cui nullū eorū sit deus. Sed
sta. In oppm̄ ar sic per illd̄ p̄s. adorate scabellū pedū eius. q̄m sanctum est. et per scabellū intelligi
hūanitas. i hūanitas xp̄i adoranda e adoracōn latrie.
Sed q̄ alia oia aliquos p̄tinet ad hūanitatē xp̄i. i oia
sunt adoracōn latrie adoranda. Pro decisiōn note.
Duplex est adorand. s latrie et dulie. Latria v pietas
dr̄ seruitus siue cultus deo debitus. et nichil sit. seruitus
v obsequiū quod fit per actū exteriorē. vt per genuflexiōn. pez oblationis. et huiusmodi alterationis vel tractationis ꝛc. cultus v obsequiū qđ fit per actū interiorē
mentis. s. per cōtemplacōn et deuocōn ꝛc. Et illd̄ obsequiū fit deo ratōne debiti. nō ppter dīna indigentiam.
Sed propt̄ nām recognitōn seruitutis. eo q̄ oia ab eo
habemus. Dulia e honor siue reuerentia debita et
exhibita rationali creature ppt̄ excellentiā. Et hoc fit
propt̄ actū virtutis. et debet̄ fieri virtuosis. vt ppt̄ aptitudinē virtutis. et sic debet̄ oibz hoibz nō obstinatis
quibus sint mali. ꝛ q̄ nullum illoz triū est i rationali
creatura vel demonibz. ergo nullis talibz debet̄ dulia
Et hec dulia est duplex. s. maior et minor. Dulia maior
dr̄ hyperdulia. et dr̄ q̄ superdulia Et talis exhibenda
est soli supremo creatori. vt hūanitati xp̄i fm se
cōsiderate. vel bte v̄gini inquantū e mater christi. Sed dulia minor debet̄ creature q̄mlibz et nō excellentiorib
Et ideo dicit̄ q̄ latria distinguit̄ a dulia. q̄ obsequiū
deo exhibendū. distinguit̄ ab obsequio exhibendo creature
tum q̄ e alio modo adorādi creatura et creatorē. Et
similiter est alia ratio adorādi creatorē et creaturā. Sz
latria est obsequiū deo exhibendū propt̄ eius excellentiā. Et
dulia e obsequium creature exhibendū. i ꝛc. **Conclusio prima** Etsi latria sit cultus soli deo debitus. nichilominus xp̄i
inquantū adoranda e adoranda. et sua hūanitas sibi latria
e adoranda. p̄ma ps pt̄ per illd̄ luce iiij. dominū deū tuū
adorabis et illi soli seruies. qđ glo. expot̄ de adoracōn
latrie. 2a pars et sibi tertia pt̄ q̄ eo. q̄ xp̄us e deus

Adorare adoracōn latrie est addere q̄ solus
e adorandus tendendo tota
mentis intentōn et de
latria ch̄i lag trina v
lag tribus psonis in
vna natura dīna ch̄i-
tenda. Alia spēs adorationis vocat̄ dulia
et est seruitus seu reuerentia exhibenda vt
humanitati xp̄i sēm se
consideratē. et hoc q̄ af-
finitate quā habent
ad deū et dr̄ alio no-
mine dulia dignōr. eo
q̄ dignioribz exhibere
debet̄. Tertia spēs ho-
natur dulia. que dicta
est dr̄ honor debitus
creaturis creatur̄ sēm
statū suū. siue sit in
p̄senti vita siue i futuro
vel sēm alios dr̄ re-
uerentia debita rationali
creaturē supioze ordi-
nē tenenti ꝛon actuū
dignitatis excellentie
sic est plato. domin
et magr̄. non adoramus
platonē ppt̄ conformitatē
ad deū in plato. do-
ctores z magros ppt̄ con-
formitatē in scia vt sa-
pientia. vinos sanctos
ppt̄ conformitatē ihesu

humana membra exte-
riorib⁹ q̄ signis z fi-
guris creatur̄ q̄ quā
manuductōn ad actū
spūales q̄bz deo psecon-
iungit̄. Quo em
adeo habemus respectū
et aīam. in vtroq̄ serui-
mur obligati sumus
ad plenā recognitōnem
dominij sui. C. sequit̄
2m̄ cōtingit q̄ deus et
hō p eosdē actus horat̄
ozt̄ q̄ illa exhibeāt a
diuersis habitibus
predant. Exhibet̄ p.
deo tāq̄ vltī z p̄n̄ li
dnō. et tāq̄ vltimato
fini in q̄ salus ḡstituit̄
tur. Et hoc est qđ dr̄
aug. deus propriue
tribz colit̄. fide spe
z caritate. fide qua
ipse credit̄ sumus bo-
nū in entibz. Spe
inquantū in eo tanq̄
in fine vltīato salus
ḡstituit̄. Caritate inquā
tū ouibz ꝓximis z di-
ligit̄ vt sumus bonū
et talibz habitibus
nō p̄t̄ redditur actus quo
ad creaturas

Imagim xpi ide honor
qui et xpo dzt exhiberi
et intelligendu imaginis
imago est / qz vt d zeb
quida no magis honor
sibi debet3 q̄z alteri la
pidi / pzt sic. qz ide est
motq in imagine et in
illo / cuius est imago nr
obest q in veteri legge
fuit prohibitu honor
imaginibus / q̄d et Isa.
prohibet / tuit em qz to
tis mdus idolatrie sub
iacebat / promi erāt ho
mines ad idolatriā et
cetā qz pq trahnt3 i q̄
deo fortius est hō deo fi
guta corpale pzt. sed
ante non habuit. ergo
tuit imago sibi poni no
potuit sic nuit ponitur
qd cetā admissu d. et li
cet de vsu imaginu non
habeabat3 scriptura / tn in
ductq d. aqlta em aplo
tradidit qe no sut scri
pta in canone. vn da
mas. dr. 4 lucas depin
xit imagine xpi et bea
tie vginis. et xpus
imagine sua abagaro
regi dicit vt dr in
hystoria cetā. Imagi
nu aut triplex ca est
prima propter instructi
ruditu q̄ eis tanq̄ li
bris vtunt3. Scda vt
incarnacionis misteriu
et exempla sctoz in me
moria essent. du quoti
die oculis repsentat3
Tercia ad excitandu
deuocionis affectu. q̄
ex visis efficacius excita
tur q̄ auditis

¶. Crux xpi etiā ipa
in qua xpus pependit
pt duplr ostendi vel
inquitu crucifixi ima
go / et adorat3 eadem
adoracōne sic crucifixu
s latria. vn ea alloq
mur sic crucifixu di
centes O crux ave spes
vnica / vel inquitu est
res qda / et cu no pti
neat ad psonā xpi
sic pt eis no pt ea
dem adoracōne adora
ri cu xpo / sed adora
tur inquitu est res qda
xpi. non ipa ipg ydulia
sed alie cruces no a
dorant3 nisi vt imago
et ido adorat3 tm la
tria.

et sua humanitas assūpta est in vnitate psone. tu di
uina psona. eo q̄ per se non habz subsistētiā. sed solum
in deo. igit3 ꝛc. et ideo in auctoritate am oppm adducta ly
salg nō excludit humanitate xpi. eo q̄ dīna et huāna nā
tō cultu in vna psona. xte sit ze cu dr Solg sor
tes t in domo. no ibi excludit3 mang et pes sortis. tu etc
q̄ huānitas xpi quāq̄ consid3 prout est vnita deo.
siue pzone isti que t xpus. et sic adoratā respiciens
pzsona no respicit illa vel illa ptē. sed totū suppm.
et sic adorat3 humanitas xpi cu deitate. sic simul ve
neramur vestimētu zegis cu zege. licet vestimentu no
sit capax illig honozis / actus referit3 ad regē / et q̄uis
humanitas xpi no sit perceptibilis illig honozis sumi
in se. qui quidē honor exhibet3 soli deitati. et exhibet
toti. actus honor ille principalr refert3 ad deitate / q̄ illig
honozis est perceptibilis sdm se. ¢. pm. Caro xpi vt
est vbo vnita adoracōn latrie t adorāda. ¢. zm. Anima
racionalis xpi vt t vbo vnita / adoracōn latrie t adorāda
¢. zm. humanitas xpi sdm se cōsidata et no prout est
verbo vnita / no adoracōn latrie sed adoracōn ypedulie
est adorāda / pzt q̄ sic t excellētissima creatā. ꝛ ze.

Contra ija Imagini crucifixi et ipi crucifixi inquitu sut
xpi signa. debetur eis latria. pzt. qz motq adorabilis
non terminat3 ad signū. sed solū ad signatū / eo q̄ solū si
gnatū et no signū est illig adorabilis et honozis per se
capax et perceptibile. ¢. pm. Imagini crucifixi absolu
te considerate et sdm se. nedū latria. verūetiā nullus
honor debet exhiberi. pzt. qz sic t res irracionalis. cui
no debet3 aliqs honor. eo q̄ cuiusde no t preptibilis nec
actu nec aptitudine. nec reductōn. nec conservacōne
igit3 ꝛc. ¢. zm. Crucis crucifixi in qua ipe xpus passus t
prout t signū crucifixi debetur latria. sed prout t
instrm nostre salutis debetur ei honor venacionis. Ho
ma pars pzt. quia motq adorabilis no terminat3 nisi in
crucifixo. et cu xpus crucifixus fuit deus cui debet3
latria. i. ꝛ ze. Scda pars pzt. qz sic crux t instrm et
causa nre salutis. ¢ trui. Crucis inquitu t signum
crucifixi licet sit res racionalis. debet3 maior adora
cō q̄ bte vginis. pzt. qz cū sit signū dei imperceptibile
illig honozis. totus honor referit3 ad signum. vn aut
ergo no est hmoi signū. i. ꝛ ze. **Tercia ergo** virginis
gloriose nulla debetur adoracō latrie. sed bene dulie ma
iozis vel minozis. ¢. pm. virgim gloriose vt t psona
sctā debet3 dulia. ¢. zm. virgini gloriose considerate vt
est mater dei debetur ydulia. ¢. zm / virgo gloriosa licz sit
mater dei. no tn sequit deū. ergo no debetur sibi latria.
¢. ḡtū / q̄ tio est distinguēda. Ad argumēta pzt in declā
cōne quomō pme quid sit dicendum.

B. t. Sēn aliqd dictū
corū sdm speciale modū inveniat3: habet etiā nomē
speciale. sic nasus curvus dr simus. Similit qz obse
quiū diuisis pt exhiberi speciali quodā et suppmo modo
deo debet3 qa in eo est suppma ratio maiestatis z dominij
et ideo servitiū vel obsequium qd ei debet3 specialr notic
tur et dr latria. Horum aut nomiz sumit3. Quia em pro
eo qd deo in obsequium exhibetur. sic sacrificium / grenuflc
xiones et hmoi. q̄q̄ pro ipa exhibitōn. q̄q̄ pro hitu
quo exhibetur obsequium. et primo latria no est vtus sed
materia vtutis. Secdo t actus vtutis. Tercio est vtus
quod pzt ex eo. qa ille habitus cuius actus tradit in precepto
legis dīne est vtus. latria est hmoi. go. aor ij et biz vbi
dr. 4. intēto legislatoris t inducere homines ad vtutē. hoc
pzt. qz tu actus latrie sit adorand. iste actus Papie legis
diuine. tu in libo de vtuz. tu in ipo comto. vbi dicit3

Nulli creatue pue
q̄ntūcūq̄ sit t hūi
nacōn bonitatis di
uine cultus latrie q̄
exhibeds. licet em
sancti dī dicātur
p participacōn. tn qz no
sunt pn̄m nostri esse
zacōn cuius deo ille
honor exhibet3 igit.
Alitez em nos habe
ad deū vt t nām pn̄:
cipiū. qz sic adoraz
eū alitez vt t finē
qz vt sic fruim eo
¢. peccat. q̄ creatue
exhibet honorē soli
deo dandū. pzt. qz
Johēs fuit prohibitus
adorare angelū. pr
spem mali ne aliqs
simplici illa adoraz
legenti veniret esti
mato qz eū adorassi
adoracōn latrie / ita
ne in spem idolatrie
incidisset. Lic etiā
greco qz multis annis
dignior fuit Johēs
et qz ia nā huāna
in xpo fuit exaltata
¢. Cairo adoras hy
sbiā no cōsecrata. cre
dens tn ea cōsecratam
no idolatrisat. secus
t de sacerdote. qz licet
q̄ntū in eo fuit: i
dolatrare / ille tn no
idolatrizat. qz sdm
mentem suā adorat
xpm. Sed itm aliud
est. si dyabolus ī xpi
spē apparet. adorā
do hoc hostiā no ofe
rat3 creatā crucifixū ab
idolatria p quam ha
bituale vel actuale
sed illa tm adoratio
dyabli in tali spe no
crucifixi. p requiri
q̄dcd actu explicita
qz vt dr b. t. appari
tio dei insolite tosi
dezatum attentū ze
quirit. vt pzt de
vgine luce. i. Cogi
tabat q̄lis esset ista
salutatio

De potestis cōdicōm / 4b
bus solū tres obser
uant3 in adoptōn di
uina. puta prima
tercia. et quinta Alie
tres no ponit obstare
sicut secta q̄rta et sexta
tū deus sit ordinatus p̄n̄
essendi. qd t cōm sc
tuda q̄dcūm ordinata sint
in statu dei ordinate
cōm q̄rtum / et deus sit
immortalis qd obviat
sexte q̄dcūm. pzt
etiā tū q̄rtū. vbi

ꝓpus fm q̄ ꝺ̄o sit dei filiꝰ adoptiꝰ. q̄ tu hꝫ nom̄ filiꝰ sup posit⁹ exprimat. z in ipo nō sit suppl̄m mi ni dinū. ideo xp̄o fm q̄ filiꝰ dici ꝑt esse filiꝰ naꝰis dei ꝑtis z pegrinꝰ nō q̄ gr̄a q̄ ꝺ̄o ꝑmā q̄ditꝫ adopcōis dīne. Sic nuncꝫ de sūo filio sa ttus est filiꝰ. q̄ ꝺ̄o cōi sectam. Ac nuncꝫ cepit ius in dīna he reditate q̄ ꝑ̄g non hꝫt. tu tale suppl̄m sit ꝑtis coelestis. igit xp̄us fm q̄ ꝺ̄o non ꝑt dici adoptiꝰ filiꝰ dei

Adoptio dīna tripli ta est ab adoptiōe humana ob at tripli cari sēm aliquā si militudinē se tripli cat. ergo est ꝑmo vide q̄ dicit fm q̄ ꝺ̄o adoptat homines vt ex hac vide possint adoptiōi fm qua deꝰ adoptat homines Adoptio at humana sēm theologos et inuestas scr̄ q̄ditꝰ requit. ꝑma ē. q̄ ꝑ quē hmōi fictio agit q̄ hoc sit de gr̄a nō de inue. Secūa q̄ ad optatꝰ nō fuerit ꝑnc tpiū essendi ipi ad optato. Tertia q̄ ad optatꝰ de nō filio fiat filiꝰ. Quarta q̄ adoptatꝰ an adop cōi nō fuerit ꝑtic ti adoptatiꝫ. Nona vt ille q̄ adoptatur hꝫat ius in capienda hēditate vpiꝰ adop tantiꝫ. q̄ nō hmoꝰ pfectꝫ adoptaretur Septa. q̄ tu ista he reditate nō capiat nisi ꝑ mortē ad optantis. Appꝝit ētā alie q̄ditates q̄ adoptas dr̄ esse sui iuris. ergo sēr vos nullū ꝑt adop tare. tū ner se ner sua possit a dīno a lie nare sine q̄ fīū dīni. debz ētā esse nō castratꝰ seu ca stre natꝰ. z nō dr̄ ē nālis ēt nuchꝰ. q̄ adoptio imitat cōi nālem. ꝑt q̄ sit sēm mosnulā. q̄ mīc nō ꝑt adoptare sine spe tiali ꝑmissu ꝑncipe et dispensacōne.

ꝺ̄o deū tuū adorab̄ et illi soli seruies. Ite Ois actꝰ laudabilis et meritorius dr̄ actꝰ virtutis. q̄ vt ꝑt. 1. ethi. Laus et honor debetur alicui in testimoīo virtutis. ꝑ actus latrie est laudabilis et meritoriꝰ. ergo ner vtꝰ reducitur ad iusticiā / sēm q̄ per eā reddit⁹ vnicuiq; qđ suū ē. et uta deo debita reuēncia / tāq̄ sumo dño. cuiꝰ dominiū non est referibile in alīm. Nā sic solo deo frūdū ē ꝑ̄n ipalr. q̄ frui debemꝰ tali bono qđ nō ē referibile in aliud maiꝰ bonū. sic solus deꝰ ꝑ̄n adorationē latrie ado randus est. Et sic frui vtendū est tota puersitas vt ait augꝰ. sic idolatria puta adorationē latrie exhi bere pure creature vt creatue ē tota ꝑuersitas. z sum mū pctoꝝ. Consequit⁹ aut adoratꝰ latrie ē exhibenda humanitati xp̄i. tuncꝫ eiꝰ. et cōne. ac retentis suis misyniis ac etiā imaginibꝰ xp̄i Aduertendū z sēm doctores sctos dulia respicit dominationē. sic latria creatōm. Et quia creatꝰ soli deo debet. dnāꝰ aut oīs est deo et creaturis. sic expresse ꝑt per glo. sup illo vō ꝑs xcviii. Adorate scabellū pedū eiꝰ qm̄ sctm est. Sed vt dulia accipit⁹ pro sola reuēncia debita creature. tūc adhuc subdistinguit⁹ in duas spēs. q̄ vna vocat ꝑdu lia. q̄ sup̄dulia. Et hec exhibenda ē excellentissīs creaturꝫ puta humanitati xp̄i sēm se cōfidēte. nā si q̄sideretur vt a vbo assumpta. tūc adorāda ē adoratōne latrie. sic enī est q̄ indumētū seu vestis vel habitꝰ dei. Juxta il lud apli. Et habitu inuētꝰ vt ho. hmoi etiā ꝑdulia exhibenda ē vgini gl̄ose et cetis ꝑfectissīmis sanctis Alia spēs dulie retinuit sibi nom̄ grē. q̄ nō habz pro ꝑtū. Et hec dulia ē honor debitꝰ vnicuiq; creature sm statū suū siue in vita ꝑnti siue in vita btā

olet etiā a quibusdam queri

Ista q̄st dist. x huiꝰ tertij libri. In qua mgr ꝑcedit egit de cōditionibꝰ ossequibꝰ actū vnionis quo ad naturā vnientē et vnitā. agit de conditionibꝰ eius de quo ad ꝑsonā in qua dicimꝰ vnionē esse factā Et tria facit ꝑmo enī agit de personalitē q̄ pertinet ad dignitatē nature Secūo de adoptiōn que ꝑtinet ad dignitatē grē. Tertio de ꝑdestinatiōn q̄ attinet dignitati glē. ꝑmu vsq; ibi Si vō queritꝰ. Sēm vsq; ibi. Dein si q̄rit⁹ Tertiu vsq; ad finē distinctionis

V. adoptionis filiaꝝ gemat xp̄o zeꝰ ꝑtꝝ. et nobis per xp̄m z per cōpatiōm ad christū Et ar⁹ q̄ sic per hilariū. Plurib⁹ dignitatꝫ non admittit⁹. Dū termis humanitas adoptat⁹ Sic ergo hoc dicit. q̄ntū ad assumptiōm humane nature a vbo videtur q̄ in xp̄o humana nā sit adoptata. i⁹ q̄o dā In oppm̄ est augꝰ de ecclia stiq; dogmatibꝰ. Natus est sēm veritatē nature ex deo dei filiꝰ. sēm rei vitatē ex hoīe hominis filiꝰ. vt nō adoptiōm. nō ap pellationē. sed in vtq; natitate filiꝰ nom̄ nascendo habuit. Si ergo tū dei filiꝰ q̄ vbi mis. nō adoptiōn nō nuncupationē. sed nā sit filiꝰ. ergo nō ē filiꝰ adop tiuꝰ. igit⁹ nālis. ergo q̄dō falsa. In decision ecclt tres articli. Primꝰ articꝰ vtꝝ xp̄us sit filiꝰ adoptiꝰ. Nota sēm b. v. Absq; dubio nō ē admit tendū xp̄m esse filiū dei adoptiū. siue sm̄. siue tum addition̄ inquitū homo. Nacō q̄ filiaꝝ respicit per sonā. sed adoptio in adopto ꝑsuppon extraneitatꝫ gra tificationē. et ordinat ad possidendā hereditatē. Istu enī tria sunt adoptiōi essentialia Ad hoc ergo q̄ aliq; sit filiꝰ per adoptiōm. necessariō requit⁹ q̄ ꝑsona illa ha beat an adoptiōm extraneitatē. q̄ nō adoptantur ꝓpter mutabilitatē ani mi et infirmitatē g̃sile. ne defectū pro ximos exhereditare et alienos hēdes ꝓstitu endo vtute adoptionis

hoc nomē filiaꝝ exp̄i mit suppl̄m. et in xp̄o nō est suppl̄m nisi nālis filiꝰ dei. ideo nō possit dici q̄ xp̄us sit filius adoptiꝰ nec inquitū deus nec inquitū hō

Pduplicatio fm albiū est tractatꝰ enūciatiꝰ sup extremū denotans causā inhēsie ꝑdicati ad subiectū. et ita nil aliud ē q̄ forā sibi addita sup ꝑtū dicēs cām inhēsie ꝑdicati ad subiectū

Sēm. multiplicē habz rationē. Ista diuisio accipit⁹ ex qualitōne relatiōis ad subiectū sm̄. q̄ ꝑt fieri re plicatio vel eiꝰ q̄dāmodꝰ tendit subiectū. Et sic sēm nōt tam. vt eiꝰ q̄ sequitur est nōt ha bitū. aut q̄ cuiq; ad actū. ꝑ specialē nouitatē habitū. ꝑ zacꝰ tūc opiōe. vel vpiꝰ sub iecti. et hoc. vel q̄ntū ad nām. et exprimit q̄ditatē nature. vel q̄n tū ad suppl̄m. et nōt vnitatē ꝑsone in xp̄o

Aduertendū q̄ liꝫ sēm dicit ꝓpriatē ꝑtitatē seu q̄ditatē nālē. et tūc dr̄ exponi per liꝫ inquitū. vt xp̄us sēm q̄ hō ē passꝰ. z mꝰ tuus hō. Aliqn nōt vnitatē ꝑsone. et tūc dr̄ exponi ꝑ nom̄ ꝑplurale vel ꝑ aliud appellatiū sic. xp̄us fm q̄ homo dimittit pctā. z xp̄us q̄ hō. vt xp̄us homo. Filiꝰ xp̄i sēm q̄ hō est filiꝰ dei. z qui ē hō. Aliqn dicit habitū. et tūc debz exponi designans ha bitū. sic xp̄us fm q̄ hō ē ꝑsona ꝓpria. z ꝑ put hz hoīem sibi vnitū. aliqn tam. z tūc dr̄ exponi ꝑ eo q̄. vt q̄ ideo q̄ deꝰ ē. q. d. vtute dīna iudicabit Iste modꝰ ꝑt subdi uidi in q̄tuoz ḡnā causarū.

C. Hec est fta. xpo
scdm qd hō est psona
pzt. qz personalitas
xpi scdm humanā naturā
gremē nō st. eo qd ipa
est vnita rei digniori
et pergēs racōne psone
habēt nō pt. qz psona
attendit scdm excellē
tiā dignitatis in eo de
quo dr. Et itē qz nō e
vnita rei digniori q
cuiqz quistoni. sed vnioni
personali. Et ergo nāte
e in xpo esse vna psona
duaz nāz. qe scdm hu
manā naturā attendi
nō pt. Et ideo hec ad
mittit. xpus fm qd deq
e psona. et hec respu
itur. xpi scdm qd homo
e psona; si hec qdicā
xpus scdm qd hic homo
est psona. sic qdā qd
vt sic e deq. Nec eq hec
nā humana in xpo e mi
norus dignitatis qz e alio
hoīe. qd tñ e psonalite
qz illa dignitas impor
tata excedens pensat per
dignitez maiorē. assūm
em excellētiq est esse
pzsonā psonalitate et
na qm nigr ebea. C.
Luiz. in xpo est vna p
sona. vnu suppin. et
vnū individuū. in xpo
fm qd hō sic nec e p
sona. sic nec suppin nec
individuū. nec ypostasis.
De ypostasi pzt
qz ypostas dr fundam
tū excellētie. qd i xpo
nō est aīa nec tā. nec
ex vtroq qpositū. si vm
matrnatū de supplēd.
pzt sic. qz illd ppe
dr suppin. tqo totū
esse rei stabilit. quod
nō est humana natura
Sic individuū esse e
illd qd in se et per se
subsistit. et a quolibz
alio diuisū e. nō hoc
nature humane in xpo
nō cōpetit. qz e alio
subsistit

Albtꝰ. Adoptō e qdā
nec psone in filiū vt
nepotē legittima assūpō
filij ꝑ ꝓ sed aliem. nec
per quod ordinat ad possidēdā hereditatē. cuius aut
xpo cōpetit duo vltima s. gre susceptō et hereditatō.
scdm naturā assūptā. extraneitas at nullo ei cōpetit. Il-
le nāq extraneꝰ e a filiatiōe qui nō habz filiatiōm. vel cōsuie. qz e filius ire. Ad hoc
ergo qd aliqua psona sit adoptibilis. nec e qd scdm su-
am pmā originem. vel sit ordinis ad filiatiōm. vel ha-
beat filiatiōm nec. Et qa psona xpi nullo istoꝝ modoꝝ erat
scdm naturā assūptā habuit extraneitatē. qz nec pcm
habuit. nec habe potuit. Omīs at aut alie pzsone
habēs gram huiusmodi aliqua extraneitate. hmōi e qd de
oībus habentibus gram potest dici qd sint filij adopti
exceptā sola psona xpi. adiuncta erat sua mere gloriosa
qd priuilegio speciali. Concio. Xpus nullo modo dicendꝰ e filius
pris adoptis. pzt et nobis. C. pm. Scdm illam naturā
cōuenit xpo esse filius adoptiuꝰ. C. zm. xpo ab etno fuit
filius pris. C. zm. xpus scdm qd hō e pris filius nō per
naturā. sed per gram nō adoptōis sed vnionis. C. qz
tū. ffiliatio vnionis per gram ad filiatiōm nalem
nō habet repugnantiā. qz qd mest per gram vnionis
mest per alterutrā nāz nālē. Secundus articulus
Y. nos sumus filij adoptiui per xpm. Noto. tū qz
b. sumus filij adoptiui per xpm. illa ppō per. potest
ꝓportue vel causā meritoriā siue dispositiuā. vt ef-
fectiuā. Si causā meritoriā vt dispositiuā ꝓportat.
absq dubio verū e qd sumus filij adopti
onis tū e cuput etrne. et hoc nō solū respiat dīna
naturā. sed etiā nām assūptā. Si vero ꝓportat cām
effectiuā. et sic etiā verū est. pr em nos adoptauit
per filiū et ssm. et si per appriatoz loquimur. per filiū
adoptat nos quo ad meritoriā. per spm scm qo ad
cōsummatiōm. Ad vtrum em adoptiō duo ꝙcurrut
s. redēptio que fcta e per missionē filij. et gratifica-
tio que fcta e per spussti missionē. Concio. Per
omnem modū. siue per dictat racōm dispositiuā
siue effectiuā. sumus filij dei per xpm. pz et notabi-
ter hoc e qd dr in lio de spu z aīa qo. vi. A pze per
filiū et ssm ad nos dīna descendit. pz siquide tra-
didit filiū quo redimēt nos. misit spm scm. quo
seruos adoptaret in filios. ffiliū dedit in pnā redēpō
ssm in priuilegiū adoptōis. C. pm. ffilius adoptiō
uenerat filio racōn redēptionis. zm. ffiliatio adoptiō
uenit spuisti racōn ītrinsecā. C. zm ffilius ad
optōis fit in nobis per gram baptismale fidē et
caritatē. C. qntū Ante xpi incarnatiōm nō fuit ple-
na racō filiationis adoptiue. qz nullus qntūcuqz iustꝰ
potuit conseq hereditatē celestē pzie. C. qntū. nō sic
angeli sic homines sunt filij adopti. racō. qz hoies
per mediū xpi. angeli per qfōrmitatē sunt filij dei
Tertius articulus Y. sumus filij adopti xpi. Noto
absq dubio filiatiō p adoptiōm ꝙpetit nobis racōne
totius trinitatis. a qua sumus creati et recreati. z etiā
cōpetit nobis ze spūi xpi. cui xpus pt dicit patri
noster. Sic em nom pncipij in omnib accipit esse
vtpote cui dr ze creatiue. accipit etiā nomina cui dr
ze psone. sic nom pris si dicat ze psone. dr psona.
Si vero dicat ze racionalis creatiue. dr essentialiter
vni sic pr et filius et ssctus sunt vnus pncipium creatiue za-
cōm productiōnis nature. sic sunt vnus pr racōn to-
tius filiationis gre. Concio de omnibus sibi habentibus collatis
Aug⁹ in li. de vocatiōe
gentiū. ea gra fit ab
initio fidei hō qndo
xpiane. q gra ille
hō fit ꝙ xpi. si qn-
quz fit ab initio xpiā-
niane. fit p gram
adoptionis. ergo et
ille hō fit ꝙ xpi
per gram adoptiōis
et ita est filius adop-
tiuus. dīm qz simi-
litudo qntū ad com
gre. qz vtiqz e sine
meritis precedentibus
nō at qntū ad esse
tū. qz illa e gra v-
nionis scdm quam
effuit. nalis filius
sed gra qua homo
fit xpiane nō fuit
filius nalis si adop-
tivus.
Con. si xpus e deste-
natus hīm qz hō. ergo
eis hō qz destinatus
qz qd quet actui so-
lito cui redupliatiō
ad scm. hec dzt con-
venire subiecto entis
sub illo scmo rōe q
ēt scdm pt actui
duplir. bnoze redu-
plicatiue. alioꝰ distin-
ctiue. fmā predict
instāciā. nō at ze
nā in gro hīj scdm
nō est nota reduplī-
tatiōis C. hec e nota distī-
ctiōis. puta vt sit
sensus. xpus e pde-
stinatus hīm qz homo
e scdm humanam
naturā. et nō fm
dīnam naturam.

ffilius dei dr vnice
nature humane. nō p
mutuacōm filij dei
sed per mutuacōnem
humane nē. siue
creaturarum ipiꝰ. nō
ad aliqd donū creā-
tum. sed ad ipm esse
increatū dīne psone

gram · pt dicā q̄ sūt filij xpi · pzt ex ñobli · Cor · ꝑmu
xpus est pr̄ et filius · pr̄ zeb nr̄i · filij zeb dei C · zm
Licet nob sumꝰ filij dei ꝓtib · aūtē sumꝰ etiā filij xpi
C zm · Amuis xp̄s sit pr̄ nr̄ ſ̄dm diuā nām · t tñ
etiā frater nr̄ ſ̄dm naturā humanā · C q̄tū · q̄tio
est veza · pzt ex omibꝫ tribꝫ gctoribꝫ · Ad argūtū vñ
detur · humanitas dē adoptari nō racōne illius ſ̄nglaꝛ
nature que assūpta fuit a vō in vnitate ꝑsone · ſ̄d
racōne cōsilij · q̄ per illā vnionē adoptati sūt alij oēs

Olet etiā quezi vtzum debeat zc.

Ista est distinctio xj. huius tertij libri in q̄ magr
postq̄ egit de cōditionibꝫ ꝙsequentibꝫ ex actu vni
oīs ad dignitatē ꝑsone ꝑtinentibꝫ · agit de cōditionibꝫ
ad defectū ſpectantibꝫ Et circa hoc tria facit · Primo
ostendit xp̄m nō debere dici creaturā ſ̄mplr̄ et absolute
Secō ostendit q̄ pt dicā creatura cū circa tñ determi
natōne · Tertio aūt excludit obiectōm · q̄ posſ fieri
in cōtrariū · ꝑmū vsq̄ ibi · his alys q̄ · ſ̄dm vsq̄ ibi
Et si ergo xp̄us · Tertiū vsq̄ ad finē distinc̄

V. oīa que humane nature queminꝫ predicari de xp̄o possunt · Et videt̄ q̄ sic

Quia xp̄us ē creatura ergo oīa de eo ꝑdicari possūt
que humane nature queminꝫ · Zā · Aīs pzt per damas
dicentē · Non scandalizabit̄ ad nomē creature · q̄ se ſer
vum aut ē mem · aut granū de tra natū notat · igit̄
q̄tio ba · In oppm arḡt sic · Rōnoz vñ · dē · humanitati ſ̄b
iecta ē oīs creatura · ſ̄d xp̄us cū sit deus nō ē hmā
tati subiecta · igit̄ q̄tio fla · In deusion̄ erūt tres ar
ticuli ·

Primꝰ articꝰ vtrū xp̄us sit creatura.

Noto · Iste ſermo · xp̄us sive filij dei ē creatura · q̄mꝰ
a doctoribꝫ theologie nō ꝛeppit̄ · Zaād q̄ talis ſermo
propinq̄ est erroni · de se em̄ male ē intelligibilis ·
male etiā intellectꝰ ē ab hereticis arrianis · Azzig em̄
dixit filiū dei esse creaturā · et q̄m xp̄s notat ꝑsonā
filij dei qui dicit xp̄m esse creaturā · nō determinab ſ̄dm
quā nām intelligat · videt̄ ipe dicē · q̄ azzig impie ſ̄entit
etiā est male intelligibilis de se · ꝙt ꝛepugnans intelle
ctui · Creatura em̄ q̄tū est de zamō ſui nois · dicit
ꝛespectū ad creatorē · Dicit aliq̄d q̄ habet esse ꝓ nō ēe
Dicit etiā aliquid q̄d habet esse aliūde per volūtate pro
cedēs · ergo in tali locutōn intellectꝰ ꝑdicati ꝛepugnat
intellectui ipius subiecti ſ̄dm tripliē dissonantiā como
her locutō · xp̄us ſer filij dei ē creatura · nō ꝛeceditꝰ ner
a doctoribꝫ theologicis admittit̄ et catholice determinat̄ · ꝑz
ex ñobli · Et etiā q̄ ſermo theologicꝰ dzt esse catholicꝰ
et ꝓsitatus ab intellectu nō dissonꝫ · et zei de qua loqr̄
cōsonus · C ꝑm · Esse filij nō est transatū ner deſendēs
ner ſ̄mplr̄ habz esse ꝓmm · C · zm · Non ſeq̄t̄ · Esse filij
est ab alio · ergo ſuū esse nō est ꝑse · vt absolute · ner
cessario esse · q̄ vt dicit auicena in ſua methaꝑ · her
tacō ꝓdit de illo q̄d hz̄t esse ſuū ab alio · habēs na
turā aliā ab illo · filij aūt hz̄t eadē natura cū ꝑē
nuēzo · q̄mus sit ozigme ab eo · Et ita sic nā ꝑius est
suū esse · sic et filij natura est suū ēe · C · zm · Autozi
tatēs ſ̄dcz dicūt xp̄m esse creaturā · intelligūt ſ̄dm
humanā naturā · C q̄tū · lig m xp̄o aliq̄d creatū ꝙtedit ·

Adueztendū · licet
totū denoiet̄ a q̄di
tōn ꝑtis · que ner to
ti · ner altezi nata ē
inesse · sic a crispitie
capilloz · ho dr crispꝰ
tñ q̄n denoiatio ꝑtis
pt toti vel altezi con
venire · totū ab ea
nō denoiat̄ · nisi cū
determinatōn · sic hō
nō dr albꝰ a dente
ner a capillis · q̄ al
bedo toti hōmi z al
tezi pt cōuenire · nt
tulius locutō adhuc
est ſpa · ſed ē figu
ratiua vt dr mgr
in hā · q̄ q̄d ē ꝑtis
attribuit̄ toti ꝑ ſmo
dochen · Cū ergo tra
ad z natūe z ꝑsō
ne gret · xp̄s q̄ hoc
q̄ ē creatꝰ zm quā
nam naturā · nō pt
dici creatꝰ ſ̄mplr̄

ꝙ. v. Tropꝰ vnꝰ
est ſermo in q̄o est
vinū aqua figura
ta ſ̄ntsatū · ffigura
em̄ ē vinū racōne
ꝙntsatū · Aliꝰ ſer
mo tropicꝰ ē q̄ hz̄t
aliq̄a impꝛietatez
ſed nō ꝙntsat̄ ꝑ
aliq̄a determinatōz
Cū ergo dr · q̄ iste
ſermo · xp̄s ē creā
tura ſ̄dm hoiem ē
tropicꝰ · q̄ hz̄ impꝛie
tatē ofurfetē et
repugnātiā mtelle
ctui · q̄ zemouet̄
ꝑ determinatōz adiecta
pt etiā dici q̄ ſer
mo iste ē figuratiꝰ
ꝑ ſmodochē · que
tur̄ gmittit̄ · q̄m id
quod ē ꝑtis attribuit̄
toti · ſaltē ꝑtez to
tū impꝛie rapiendo
vt humana nā quo
dāmō dicat̄ ꝑ zeb
xpi q̄ ergo mgr dr
q̄ tropicꝰ nō ē vera
argūtatiua · ꝓssio
Atsi dicēt · Locutio
impꝛie nō sūt q̄
tenendē / ner ſ̄t
in q̄ſcqnā tradēde
ſ̄ magis artādē ſunt
et exponēde

Si xp̄s ſm q̄ hō ē cre
atura / vel igit̄ crea
tura q̄ē deus · vt q̄
nō est deus · ſi ꝑmo
do · creatꝰ essꝫ deus
Ti ſidō · tut xp̄s ſm
hoiem essꝫ aqua ſtu
nō dīna z ꝙgnāt xp̄s
essꝫ aq̄d nō diuinū
tā · q̄ q̄d xp̄s est
ſ̄dm hoiem hr̄ ipe
ē · ſi xp̄s ſm hoiez ē
aqua ſta nō dīna
go · q̄ erit aq̄s non
diuinū

tñ xp̃us creatuꝝ esse nō gredit. C. v. nō sp̃ de nō
mīatō ptis tñ sumit ad p̃dicatōm totiꝰ. sed hoc t
verū tūc qñ illa denotatio nō est nata alicui gremi
re. nisi patri sit crispitudo capillo. similitas naso.
Creatō vō nō solū nata t gremē natuē humāne. si
etiā p̃sone. et magis ꝓpe suppto qꝫ natuē. et ergo
nō sequit. nā humana t creatu. ergo hic xp̃s t
creatꝰ. Sedus articulꝰ dicit tū hec sit gredēda
Iste hō incepit esse demōstrato xpō. Noto In hac ꝓpon
Iste hō incepit esse d̄mōstrato xpō. hoc pnom iste pt
demōstrat p̃sonā vi. vel singlaē hoīs. et si demōstrat
singlare hominis. dicit tu credē hāc. Iste hō incept esse.
et hāc. Iste hō t ab etno. sic q̄ iste hō t mortalis
Sed vnū dicit per gnīaliꝰ idiomatū. alīn p ꝓpietatē
natuē. Si em tū nascit aliqs hō mutat de nō esse
ad esse. nūc est q̄ aliqs hō incipiat esse. sed nō est
verū ꝓpo aliqo hoīe qꝫ pro isto hoīe demōstrato xpō.
Iste ergo incept esse per ꝓpietatē natuē. si tñ ab etno
dicit esse. qꝫ est deꝰ qui est ab etno. Si ergo iste homo
demōstrat singlare hominis. absqꝫ dubio vra t p̃dicta
locutio. Si aūt demōstrat p̃sonā vbi. fla est. fla mām
gnīū ad ꝓpietatē natuē. qꝫ p̃sona vbi de sua natua
est etna. gnīū etiā ad gnīaliꝰ idiomatū nō admit
titur. qꝫ tale idioma nō gnīcat ꝓpt hoc q̄ aliquid ꝺ
repugnātiā intellectuū. Cono hec ꝓpo. Iste hō
incepit esse demōstrato xpō t distinguenda. pzt q̄ nōbi
C. pmū. hec ꝓpo Iste hō incepit esse demōstrato xpō.
nō est omnīno gredēda vel negāda. C. ij. Ista ꝓpo.
Iste hō incepit esse demōstrato xpō in vno sensu est
tō credēda. et in alio t negāda. Tertiꝰ articulꝰ
v. hō cepit esse deꝰ. Iste t mig hō zeb xpi pactī
habet nam tertiū accidētal. ptim nam tmi sbalis.
nam magꝫ tmi actūtal zeb psone que ꝓpriat. nam
tertiū sbalis zeb singlaris hominis qui sit tū ipso
incepit. ꝓpt qd iste t mig habet suppone ꝓ singlari
hoīs per se. ꝓpo p̃sona vbi nō nisi gratiā vniōis. et
qñ ꝓpo suppto singlaris hoīs qd quidē t xp̃s habz lo
cutiō veritatē. qꝫ uis nō habeat ꝓ suppto. qd t p̃sona
xpi. hmōi t q̄ p̃dicta locutio zcripi pt tāqꝫ simpli
cia. Cono etsi hec ꝓpo. hō cepit esse deꝰ posset
simpli cōcedi. tñ cautiq debz distinguī. pzt q̄ no
tabli C. ꝑm. Scdm bn. deꝰ cepit esse hō. qd hō cept
esse deꝰ. tā a simpli qd̄a. C. zm. Scdm bn. hō t deꝰ
et añ hoc nō fuit deꝰ. ergo hō cepit esse deꝰ. tā ab
exponētibꝰ ad exposita. et añs t vm in mstiū incarna
cōnis xpi. C. zm. In hac ꝓpon. hō cepit esse deꝰ. hō
suppot ꝓ suppto similis hoīs v. ꝓpo. tūc hec ꝓpo est vera.
Si vo ly homo suppomit ꝓpo suppto p̃sone filij dei.
tūc hec ꝓpo est fla. i tantiq t distinguenda vt dicit glo
C. qd̄ qlio est fla. aultā em gremiut homi qe de deo
non possunt p̃dicari. vt pzt. ad az gnīd. ndez. q. da
masceꝰ intelligit tū determinatōm. s. secm nam humanā

Ost predicta qrit vtz homo ille

Ista est dist. xij huiꝰ tij libri In q̄ magr ꝓpo
ꝫ mouit. an xp̃us debeat dici creatuē. Inq
zit. an in ipo fuerūt defectꝰ quos nā habz sibi gnīter
annexos. et tria facit. nā primo mqrit an assūpserit de
fectꝰ omes nam creatā gnīter sequēs. Scdo an assūp
serit defectꝰ nam humānā gsequēs specialiꝰ. Tertio. an naz
assumē in sexu muliebri potuerit. pmū facit vsqꝫ ibi

Dñe prim aut ē
ignorata · aut ex
impotia · aut ex ita
malicia · Sed in deo
nulla pt esse ignoza
ri infinite sapietie
Illa ipotia sev ifir
mitas tu sit ōipotes
et in fine potie · hec
alia malicia tu sit
infinite bonitat · Ste
in puritate sūma et
infinita · nulla pt esse
macla · sed deg est
actg purg · et dē per
tatū est quedā tuepi
tudo · spiat macla

B · v · Absq dubio nō
denuit sic dei filio
assume ipm ada sic
aliqua alia sba ē
iuste gnīb · q nō re
nebat hoc oīno ē
atoi · vt psona dei
hoiem peratore as
sumēt · tū ipe i for
ma assupta deberet
petoes retōs iudi
care · et nllateg de
pdo azgui posse · si
ue sm nam assume
tem · siue sm nam
assupta · eo q sm v
tātas ḡpetebat · et
plas iudiciū · etia
adc nō g̃remebat
vt ille q se tm deie
rat p tulpā · tm q
altaret vt deg esset ·
sufficiebat nīq sibi
vt saltē ei deg zelo
aret

D · q · Exquo xp̄g vet
in carnē spa · tolle
prim originale qd
infundit · et vino
z milie · t gnatōn p
semīm deriuz ·
pre xp̄g nō ē ḡceptus
et vino z milie · vt
illa viā purificatus
pt alex · Duo est
terzuplex · duo ad
uersa xp̄i · duo tor
tuplex · reformatio
prima corzupo et pter
originalis ē psone
seda ē nature · xp̄g
ergo vet in carnem
prima corzupoz ze
forāe · et culpas ab
inde · Sed in seda
vg in gnali resur
rectōn venet de
fectg nature tolle
tur em fiet ille sex
mo · 1 · Cho · xv · vbi
ē moꝛs stimulg tuꝰ
vbi ē victoria tua ·
via ergo illa gnāli
nō debuit · qr cor
ruptoz illa tolle
non venit ·

Tolet etiā queri · Sedm vsqz ibi · Tolet etiā q̄zi
q̄uib · Terciū vsqz ad finē distinctē

Vtrū anima xp̄i potuit moꝛalr deficē manēte ipūb cū vbo vnione · Et ar q̄ sic

Talis anima potuit meꝛeri manēte cū vnione · et
go etiā potuit demeꝛeri · tza · qr meꝛeri et demeꝛeri
sūt oppta · et ista habet fieri cta idē · aīāb pzt p magrm
infra · dist · xviij · q̄stio vlt · In oppm ē hic magr̄ hab
dist · xij · ubi q̄stio falsa · In decisiōn erūt tres articli

Primꝰ articlꝰ de questio · pzo qo noto sm b · v ·
Absq dubio aīa xp̄i nō potuit aliq̄ culpa depzauazi
Et huiꝰ est triplex ratō · s · plenitudo gr̄e · q̄uātō gle
et vnio dine nature z huāne · Plenitudo gr̄e fecit q
xp̄us homo sedm humanā nām habuit gram cōfir
matāe · et illa gra ita per libez arbitriū xp̄i q̄firmata
erat · vt nllo mō infirmari potuit p culpā · hoc ipm
fecit q̄sumatō gle que qdē fuit in xp̄o a pncipio con
ceptōnis · statim em fuit btꝰ et cōprehensor · Et sic
qr btꝰ nō pt depzauari · sic etiā nec pt puariari · Ac
per hoc in xp̄o nulla potuit esse sedm eam macla pcti
Postremo hoc effectiue causauit vnio nature dine et
humane in vnitate psone · que vnio fecit vt idioma
ta q̄municent · et ipa nō pt frangi · Si ergo deg nō pt
esse pter · et non pt nō esse hō · planū ē q vnio illa
nllateg sustinet xp̄m sm humanā naturā peccare posse ·

Corīlō · nllateg aīa xp̄i potuit moꝛtalr deficere
manēte ipūg cū vbo vnione ipostatica · pzt ex notabili
C · p̄m · Anima xp̄i nō potuit moꝛalr deficē manēte
ipūg cū vbo vnione gratifica · 2m · Aīa xp̄i nō potuit
moꝛalr deficē manēte ipūg nō vbo vnionē hīpstice C · 3m
Supplm xp̄i aīe vnitū cū vbo ipostatice · nō potuit pecca
re · Notat tm b · t · in quotli · v · ar · iij · de ista ꝓpone
Si deus vult peccare · potest peccare · an sit vā vel fla
Et distinguit · Nā hec quarto si · vnoꝰ in hac ꝓpone pt
ipoztāe ordinē cause sev pncipij · Et hoc mō hec ꝓpo
est flā · Ideo · qr voluntas dei ē pncipium et cā zēctea
turaz · non zēcoz que ptinet ad dinā nām · vnde
nō dicimg · q pz genuit filiū voluntate · sed naliter ·
vt pzt per hugonē lō de sīmodiis · Poīa aī dei ad
ipam dinā naturā ptinet · vn hoc qd ē peccare nō ē
subiectum dine voluntatis · aliocīn dina voluntas essi pm
inmutabilis dine nature · qd est impossibile · Alioꝰ pt importare
ordinē ꝙe · et est vā · qr in condicionali et impossibili · bene
sequit impossibile · sic illa · Si asinus volat · asinus habet pennas ·

Secundꝰ articlꝰ V · xp̄us potētia peccandi habuit · No
to sedm b · v · Potentia peccandi dr duplex · vnoꝰ dr poīa
qua peccat · Et sic poīa peccandi notat libm arbitriū creatū
qd quidē pt in bonū gra adiutū · Et qr per sui nām est
defectiua · hinc ē q illa poīa sive facultas pt dici po
tentia bīfica et poīa peccandi · Nulla em peccat nisi p illā ·
Alioꝰ poīa peccandi dr poīa ordinata ad peccatū · vt
potentia notat aliqd medium · inter sbam z actū peccati ·
per quod illa sba potuit exire in pctī ꝓpeccatoz · Si ergo
primoꝰ dicat poīa peccandi · absq dubio sic in xp̄o fuit po
tentia peccandi · xp̄us em assupsit integre humanā nām · et
eiꝰ qualit pena · Si aut secdo mō dicat poīa peccandi
nō fuit in xp̄o · xp̄g em peccare nō pt · Et talis potentia di
minuit plenitudinē libertatis Cōntō Etsi xp̄g habuit
potentiā peccandi z libm arbitriū creatū · nō tn habuit
potentiā peccandi z mediū per qd̄ potuit exire ad ꝓpeccandū
pctm · pzt ex notabili · C · p̄m · Christi aīa eadē potentia

Nō secat xp̄g si
voluisset peccare po
tuisset · ergo potuit
peccare · pzt c · qr illa
ōditionat ē vera
qr aīa ē ipossibile · Nō
em veritas ḡditiona
lis zcurit · dr ꝓpo
sitionē · si solum
vnig ad altum ha
bitudinē

p. de t. Ponit ḡoz
tōgruitatē. ꝑ. cr
ostensiōn dīne poten/
tie in hoc q de natua
victa a dyabolo vrit
eum. Sēda ostesiō
dīne sapie in hoc q
de nā morbida ferit
antidotū. Tertia ex
onsiōn dīne iustie in
hoc q id qđ patraue/
rat ferit emēdatum
Qrto ostesiōn dīne
misericoꝛe in hoc q pec
catozibꝫ dedit suma
spem a fiduciam.

Alq. Jn gnatiōn hu
mana duo sūt vbi mā
corpulēta qđ ē mālē
et zacō semialis qđ
ē foꝛmale. et illd con
tumitat grupia ozi
ginalis culpa. a trī
fusio originalis pec
vt ergo tazo xpi essi
medicina / nēcēsariū
fuit vt penitꝰ libāta
sit a morbo grupie
ta q educta ē ꝑ de
risionē corpulente
materie que ē deasa
de corpe vginis. et
educta est illa tazoq
adā. sed zacō educē
di non erat decisio
semis si opus vinosa

est misigmita qua et pcōis aiā. q libō arbitrio
C. zm. Anima xpi ipgle ē crie in actū pcti. C. 3m.
ponia peccādi in xpo culpa ꝑtrahe nō potuit. quia
sibi nūq̄ absq̄ dīnitate dereliꝛta fuit. Tertius
articulus. vbi. xpūs tazne de gne ade assūpsit.
Noto scdm b. v. Absq̄ dubio dei filiꝰ potuiss tazne
assume aliūde. q̄ ex his q̄ pcessezut de gne ade.
magis tī cōgruebat de gne ade assume. et huius
possunt q̄tuor assignari gveniētie. pma ꝓpt cōser
uandā zcitudīne iustie. vt vz eiꝰ generis esset
satisfactor et ꝓpiator. Scda ꝓpt manifestādaz
dulcedīne mie. vt vz ipe deꝰ q̄ ab hoīe contepty
fuerat. homo in vnitate psone fiēt. Tercia ad
derelāndū ordīne sapie. que q̄de nō potuit vicio in
fringi. Qrta ad cōseruādā altitudīne nē humane
quā deꝰ in tata dignitate ꝯdidit. vt nulli alij creatue
sed soli deo esset obnoxia. Cono. thēs nō aliūde q̄
de gne ade tazne agruiet debuit assume. pzt. Cr
nōbli C. ꝑm. Si xpūs aliūde q̄ de gne
Ade carnem assūpsisset. zcitudo iustie et mie p hoc
seruata fuisset. C. zm. Etsi thēs tazne de gne ade
accepit. ipm tn adā nō assūpsit. zacō q hoc nō gvenie
bat oīm creatoꝛi. ner ꝑmo hoīi. ner huāno generi.
C. q̄tuo Etsi xpūs carne de vtroq̄ sexu potuit assumere
scdm legē nature īstitute. magis tī cōgruū fuit illam
assume de mlie. Et huiꝰ sunt q̄tuoꝛ agruētie vt pzt in
bonauētuꝝ. C. v. q̄tio est fla. vt pzt in q̄ton ꝑma.

Ad arguta videt. Optā habent fieri cia idē alit a alitez
dispositō. et nō eodē mō dispositō. mō xpūs nō potuit dis
poni ad pcēa q̄ grā. ytla. et vnōn. et ita nūq̄ mebatur
nēcitate īmutabilitatis et non coactōnis

Preterea sciendū est cr̄m xp̄m ꝛc Jsta
est dist. xm huiꝰ tertij libꝛi. Jn qua mgr ꝓpq̄
egit de condicōnibꝫ q̄ sequntibꝫ q̄ actu vnionis

Jncipit tractat de dōnib natue assūpte in ipo actu vnionis
collatis. Et tria facit. Nā ꝑmo ostendit plenitudinez
pfectōnis xpi quātū ad grām affectu. et scdm intellectus
Scdo obicit in contrariū per auctoritatē Canonis. Solt
Tercio replicat per auctoritates sctoꝝ quas exponit. ꝑm
vsq̄ ibi. huic aut sentētie. Scdm vsq̄ ibi. Alibi tn septm
Terciū vsq̄ ad finē distinctōnis

V. in beata xpi anima fuerit simul mfi
nita gratia ꝛt. ar q̄ sit ꝑ mgrm in trā dicentem
Sane potest dici ipm tantū grē plenitudīnē accepisse.
vt ei conferre deus plenius nō potuerit. sed cū in infi
nitum deus aliquid maius pt facē. ergo videt q̄ xpo infi
nitū gram acceperit. ergo q̄tio vera. Jn oppm ar sic Omne
creatū habz certū pondꝰ numꝰ. et mēsura. Sapie xi. sed
grā xpi est creata. C. q̄tio fla. Jn decisiōn erunt tres articuli

Primo articulus. vtrū grā singlaris psone in xpo
sit creata. Pro quo noto scdm b. v. Jn xpo est ponē donū
grē. que quidē grā. dr grā singlaris psone. et hoc q̄de
donū est creatū. Et zacō q̄ tale donū grē. animā deo as
similat. et ad bonas opatōnes et mītoꝛias eleuādo abi
litat. q̄m igit aiā xpi fuit deiformis. et adbene operā
dī abūs. alioq̄n non fuisset idonea ad vnionē ner ad me
ritū perfectōm. Jdeo nēce fuit in aiā xpi ꝛcipi donum

Glo. augi sr illud
Jacō. l. Qui dat oīb
affluenter dr q̄a dat
non in mēsura. pt in
telligi ze vtrūq̄ certue
tid singlaris psone.
q̄m in certa ē plenitu
do nūositatis. q̄ exce
dit mēsurā cuiusl sīh

b. v. ly de. duo pt
dicē. vnoꝰ habituālē
partis ad partē. sic
si quis dr accipe de
vino q̄ ē in dolio.
Alioꝰ habitudīnē principi
ati ad prīm. sic si q̄s
accēdit candelā adignē
altrī cūdele. dr de lu
mie eius accepisse et
vtrobiq̄ ipoziat aliq̄
vnio et q̄uenientia. sed
primo notat vnionem
in ēsse habitē. scdo ē
formitatē q̄dā. q̄m ex
go grā xpi nō trāsfusa
est in nos per decisiōz

a

partis a pte. sic grā
xpi effusa ad
habuit. vt deꝰ me
rito ipīg dicat nob
gram q̄ sibi. ideo
mgr dr nos accepisse
de grā xpi. nō quo
ad essentiā. sed quo
ad similitudīnē et q̄
dam conveniētiam.

b. t. tertia pte q. vij
ar ij. dr q. duplex
ē profectꝰ scientie.
vnus q̄de secdm esse
tiam habitū. per q̄
ipāz sciāz habitus
augetz. et q̄o hr
fit phs ondr in libo
pozz. quot modis
dem̄atōnb gtingit
augeri. Alios sm ef
fectū. vt si vng scdm
quedā scie habitū
ꝓpiq̄ demōzaret alqbq
minoꝛ. et ꝓpua scdm
eundē habitū demō
straret maioza et hr
modo sīlē maiꝰ sci
est xpm profecisse
in sciā et grā. sicut
ꝓfectus erat etatis. q̄
secdm augmētū etatis
opa maioꝛis sapie
et grē demōstrabat.

Gratia est quedā
donū lumis supnā
lis creatū. ꝑficiens
eleuās ipam aiam
ad bonas opatōnes
ac deo assimilans
ser q̄fez me facies
q̄ eadem.

Gram creatā xpo
ponē ē necāriū. pzt
q. ergo xpi aiā est
perfectissima in esse
spuali. ozt q̄ sit aliq̄
perfectiō cā. Dīcitur
cim nō forā ꝑfert
fi effectiue. sīle q̄d
xpūs habz opatē. in
huāmitez. ozt q̄ ha
beat habitu cā ꝑfi
ciētē. q̄ alīs esset
imperfecta. ozt ergo in
xpo gram ponē et
virtutes ꝛc

Notz · cū in xpō sit vna pz̄sona et due hatie · cō si dz̄ādū ē · vtz ea q̄ attribuūt xpō pti neant ad zacz̄ pz̄sone · vt ad zacōne natue · Si q̄dē ad zacōm pz̄sone · sic̄ in xpō ozt illd' vnū tm̄ pōne · sic̄ vnū suppm vnū esse · vna hypostasim · Q̄ aūt pt̄inet ad nam · aut ad alte tam tm̄ / aut ad vtrā q̄ · Si pmo · sic̄ est vnū tm̄ sic̄ vna īmē sitas · et vna oīpotē cia · Si aūt ad vtrāq̄ · sic̄ q̄ ne · in xpō sunt integre / ozt pō nere talia esse due sic̄ duas volūtates et duo libā arbitria

b · t · Quicq̄ ze sspi / cit in xpō ad pz̄sonā hor est vnū · sic̄ vna hypostasis / īmē sitas / hoīnitas z̄ · q̄ vnita ibi · t pz̄sonā · si illd' q̄d ad naturā z̄ pfectā duplicat · q̄ in xpō sunt due pfectē nē et integre · due po luntates · et duo li bera arbitria · Si due q̄dē ponūt in xpō · vtz creata et increata · sic̄ due sc̄ie · s · sua scz sa pientia creata z īcreata · pz̄t q̄ sua · vel sapia ad naturā p tinet eo q̄ anime p fectōm consequit

b · v · Sensus tor / pz̄alib⁹ notat vsū poīe · cristētis · z ze vniente et a ze vni ente · sēm naturaz · Per hūc · etiā modū in sp̄ualib⁹ dr vsus donoz · gratuitorū vō dicit · Oziger · sup Leuitici · c · v · Visa q̄ · vt mās rorde videaq̄ deū · audity est · vt audiaq̄ quid loq̄t deus · Odorat⁹ per q̄ odoraq̄ bonū odorē xpi · Gustus · q̄ gustaq̄ eq dulcedinē · Tactu quo tāgimur cū ihū verbū vite · Attrip̄i endo ergo sensum pro quolz vsu gre pfecto et euidēti sic in xpō fuerunt oīa sensus · In scīs

talis gre · et a hac eadē causa nīe fuit ipm esse creatū · vt anima posset informare · tāq̄ pfectio suum pfectibile habet informare · et vt potentias abilitare posset sic̄ q̄litas habz suū subiectum · q̄litate **Contra** In xpō singularis pz̄sone gram nīe est pone esse creatam · pz̄t ex notabi · C · pmū · Alia xpi gra creata p fectibat formare in esse spuali · C · 2m · Potie anime xpi gra creata abilitabatur in esse sp̄uali · C · 3m · Anima xpi z eius potie pfectibat dīmitate effectue **Sedus articlo** Vtrū sit infinita · Notō sēm b · v · Aliq̄d esse finitum siue mensurā tarere · pt intelligi dupl̄r · vno simpl̄r et absolute · Alio cōparatiue · Si laq̄mur de gra xpō collata sēm q̄ ē in se pz̄sona singularis · sic tū dr donū creatū necessario est finitū z mensuratū · finitas em̄ et mensuratio tocta creatura porig dicit · q̄plemētū q̄ ipfectōm · Si aūt loq̄mur de cōparatione ad gras alioz hoīm · sic in pportiōe gratie · zacōm vnionis ad pson̄ vbi · ad quā vnione gra illa dispōit xpi animā · gra em̄ illa pt̄ quātoz sūmam in vbo etno habz excedē in infinitū · et īmensurabile gratias alioz hoīm tripl̄r · scz q̄ntū ad vtutū habitū · vsus · et effectus · 2ntū ad habitū · q̄ nūq̄ alia creatura pt tm̄ proficere · q̄ tam nobilis et pfecti habitu sit capax · sic anima cōiuncta deo in vnitate pson̄e · 2ntū ad vsus vtutū q̄ oīs vtutes in xpō habuerūt vsū suos qui spectat ad pfectōm · habuit etiā vsū oīm donoz · excellentioz mō q̄ vnq̄ ad hoc ptingi posset ab aliq̄o · 2ntū ad effectū · q̄ merita passionis xpi in infinitū excedit merita passiōnū p̄az · ideo si infinita milia hoīm esset creatu oz ginali astricti · per illiq̄ passiōis effectū potuissent esse lubati **Contra** Ttsi gra xpō collata · sēm q̄ ē singularis pson̄a in se sit finita · per cōparatiōm tū ad gras alioz hoīm cōsidata · infinita est et immēsa · pz̄t ex nobli · C · pm · xpi gra singlaz gratis data · quodlo est finita · C · 2m · Nō sequitur · xpi gra est finita · ergo pt sibi cōpi alia grā · q̄ nulla homo pt ad tantā gram puenire sicut xp̄us · sz q̄ sit deus · C · 3m · Effectus gre xpi ē infinitus · ergo et gra est infinita · pz̄t q̄ ad effectū gre xpi · s · ad redēptiōm q̄uzzit pson̄a dīna · Nō em̄ illa actō ē solū homīs · sed etiā dei · i · ē **Tertio articlo** Vtz gratia sit plena · Nō · plenitudo gre ē q̄druplex · s · sufficiēne · copie · specialis p̄rogatiue · et superabūdantie · Sufficiētia ē sēm quā aliq̄s implet deo · vt nil in eo a deo auerti remaneat · et hac habuit bīs Stephanus actuū · Stephanus pleng gra et fortitudine · et dr sufficiens · q̄ sufficiat ad aureā · et aureolā · Sūdā ē nūdinatus · et copie · quā hz ecclia · qua ephe · iii · ascendit ad celos vt adimplet oīa · et dr gra copie · q̄ nō est aliq̄d grenq̄ gre q̄d in ea nō esset · aliq̄ em̄ dat sermo sapientie · aliq̄ sermo scīe · 1 · Chor · xii · Specialis progatiua que fuit in bīa vgine · cui specialis gra data ē ad hoc vt esset mater dei et hoīm · Luc · i · Aue gra plena · Superabūdantie que ē xpi hoīm · Joh · i · plenū gra et veritate · x plenitudine superabundantie · Illd em̄ dicit̄ haberi plene · q̄d habet sēm oīs dās et modos et effectus · Sēm hoc xp̄us habuit plenitudinē gre sēm tria genera causaz · Sēm racōm cause finalis · et dr plena · q̄n plenissime finē suū q̄sequit̄ · sic fuit in xpō q̄ finis suo nō tm̄ cōiunctus fuit per amorē et fruitōm sed etiā per vnionē in pson̄a · et hec ē gra vnionis · Sēm racōm cāe efficientis · q̄n ē in aliq̄o sēm oēs modū efficiendi · xp̄s em̄ gram habet x qua in seipso vero ꝺ̄ns tactus · q̄ xp̄us habuit oīa que pt̄inet ad pfectōm gre · q̄ habuit dona gratis z vtutū quo ad habitū z vsū in omoda plenitudine Sed sēm habuerūt oīa que fuit solū de nīe salutis / et q̄ sunt necessaria quo ad vsum spualis vite · et hec pt tacta q̄ ē sensus nō tangi vite humane · Sed si accipiat sensus pro vsu gre ipius dei sēm pōrem ad q̄ttuor sensus · sic sic etiā habet oēs sensus inte riores

Aduertēdū Caput in sp̄ualib⁹ ē p silitudinē capitis in corpoz alibus · Caput em̄ ē mlioz pars · ē in alia membra sensus z motū influxiuum · et ideo oīs sensus in eo nō pfectoꝝ q̄ t alys membris reperiunt · et q̄ nobliores · z nobliores vires hyt · z alys membra cōfore est · cho omēs ille pro prietates in xpō se rudū vtutes natura zapuit · est em̄ pn̄cipiū ecclie ab abel vsq̄ ad vltimū instituendū sēm dīmitate · sēm cuiq̄ vtutē ob illumi nātur · et etiā sēm humanitatē inquitū ab mundo ecclie sp̄ tredebat · Silr mēbra ecclie xpō cōuenit zon dīmitte per modū ipatientie vel effectiue · q̄ solus deus baptisat · illuminat pias mentes et culpas petas dimittit · sed sēm humanitatē dispositiue vel meritorie q̄ p̄cedo satisfacit inimicitias semouit et disposuit ad suscipiendū gram pfectā · Silr racōne humanitatis et natura altissima · q̄ vsq̄ ad vnionē dīnā exaltata · et dignissimū actū hz̄t in ecclia q̄ sedimere ipiz et ablue sāgine suo · et etiā zacōne pfectionis vt ia dictū ē · Vnde p xpm etiā in humanitate sensu z motu accipiū q̄ gra z vitas p ihm xpm fcta ē · et cepit ihs facere z docere Silr

xpūs conformis est
aliis membris sedm
humanitatē. Et tñ dei
tio cōplet in eo rationē
capitis - qz vt sic. hz
perfectiz homogeneā
et est ph'm sedm con
formitez nē aliozū
gñtr loquendo cōq vna
cū prē et spūsancto pt
esse caput ecclie. sed
pre loquendo de capite sedm
humanitez. z gra capi
tis dr pre sedm quam
habet influe membris

xpo gra singularis ē
tis data quodd ē infini
ta. et quodd finita
homini cui xpo sine me
ritis precedētib collata
donū increatū vnūi
tati. In creatu spūssc
q recepit in aia eius
Isa. xi. Et psona vbi
qz datū est nature hu
mane. vt psona vbi
esset sua. et sedm hoc
datū ē sibi nom quod
est sup omne nom. ad
phili. ij. Et simpr
gra xpi infinita est.
Creatū at donū est
gra qua formal aia
eius pficitur. et hec
in se. et sedm esse cra
est finita. Sed finita
tur modis. Primo q
quietōn cū divinitate
qz acty illa gra cōfor
maty nō tm humanq.
sed etiā diuinq est
Secdo infinita dr quo
ad racōm gre sic. qz
quicqd ad pfectōm
gre ptinet pt. totū in
xpo fuit. Tertio quia
ad effectū. qz ipius gra
nō limitat ad aliquos
determinatos effectq. sed
pt in infinitos. qz et
impellatiz p nos se
Et hoc modo respicit
gram raptus. secdus
gram singlaris hois
primq gram vnionis.

perfectus est. et qz scipo in alio redundat. sic q quos
dam in quos redundat fuit cooperatores dei. vt xpi alios
inducat ad gram. vt dr. I. Chorm. iiij. Et etiā qz scipo
in oēs redundat. qz de plenitudine eius nos oēs gratiam
accepimus Joh. I. Et hec est gra quā rapitur dicimus sedm
racōm cause formalis. vt est gra xpm perficiēs quātū
ad oēs actus et ad oēs usus effectq gre gratis da
te. ad omia pcta zemorum. nō solū actualia sz et origi
nalia et potē peccādi. Et hec ē gra singularis psone. et
sic tres in xpo ponunt gratie Contra Sedm humana
nam naturā in xpo ad quā cōtrahit pximo dio. fuit
gre pfectū et cōsumata plenitudo. pzt qz notabli. qz nō
debebat vbū increatū vnīri anime perfectissima vnione.
qualis est vnio in unitate psone qm aia esset vniformis
sm qz erat pgle. et ideo non tm habuit deformitatē gre
et glorie. sed etiā sup oēm gram z glam. Et pmū.
In xpo nō tm fuit plenitudo gre sufficientie sic in sctis
sed etiā superabūdantie. Et. 2m. In xpo nō tm fuit plenī
tudo gre specialis prerogatiue. sic in aliis vgine. sz etiam
superabundantie. Et. 3m. In xpo nō tm fuit plenitudo gre
et copie et nūdsitutis. sic in tota ecclia. sed etiā superā
bundantie. Et qntū / qntio ē distinguenda. vtrū qz glone
collate. vel infinitate potentie dine. sz vtrū limitatōm
ponē susceptiue. qz tū aia xpi sit creata. est capacitatis
finite. et sic nō potest nisi finitū susscipere

Ic quezi opus est. cū amma xpi

Ista ē distinctio xiij huius ltre lubzi. In q magr
postq egit de plenitudine perfectionis xpi quātum
ad gratiā et sciam. Comparat perfectōm meritū est
hominis ad diuinā. Et tria facit. Nā primo inquirit. an
xpi aia sciat oia que scit deus. Secdo qre aia xpi non
habeat omipotentiā sic habet oim sciam. Tertio excludit
obiectum in contrariū facta. Primū fat usq ibi
Si vo dicis. Secdm usq ibi. Sed si aia illa Tertiū usq ad
finē distinctōis.

**Q. beata xpi amma in vbo cognoscat oia
que cognoscit increata sapientia** Et ar qz
nō. qz nō cognoscat die iudicij q.xiiij. de die at
illa nemo scit neq angeli neq filius. sed solus pr q est
increata sapia. cui oia nuda sunt et apta Ebreo. iiij.
1ª qtio fla. In oppm ē hic magr in ltra dist xiij. Duplex
Duplex aiam xpi per sapiam gratis datā in vbo dei
cui vnita est. per quod etiā intelligit oia qe deus scit.
Ignit qtio ista. In decisione erūt tres articuli Primus ar
ticulq Q. aia xpi cōprehendat vbū sibi vnitū. pro quo
noto. Nec anima xpi. nec aliq creatura q̄phendere
potest immensitatē verbi increati ser ipius dei. Et licet
ipm totū cognoscat. Nā possūt ista duo sic stare. imo
nūe est ponē. quib difficile sit mō intellectui capi Si
cm tute ponimus deū simplicē. imo qz naturaliū ē credē
et ponere. si cognoscat ia nō sedm pte sed totq cogno
scatur. Ubezū. si ponimus deū immensū. qz hoc credimus et fa
temur. nūe est ponē qz nullq ab intellectu finito totalitez
cōprehendit. et sic deus a quocūq creatura ipm cognoscē
te totq cognoscit. sed nō totalr Contra 2ūm aia
xpi per lumē gle vbū deū sibi vnitū videat. nō sit tm q
eū cōprehendat. pzt qz notabli Et 2o. cū deus sim ē z in
finitq. si simplex et cognoscit. ergo totq cognoscit. Si
infinitq et immensus. go. a nullo intellectu creato finito

Nota. qz xpus
nullm donū habuit
cū ipfectōm. nō
qz sua gra erat
cōsumata. qe nul
lam ipfectiz admit
tit. non ergo ha
buit fidē in sua
plena racōne. assē
sum qde habuit pme
veritatis. sz nō ha
buit nō vidē. qa
fides ē assentire ei
qd nō videt. Sīc
in xpo fuit appben
sio qd ē speī. sz q
pecta ad bonū nō erat.
Sīc in ipo fuit dete
station mali. sz non
mali remissi. et sic
nō erat ibi penite
cia sedm racōz totā
lem. qz penitentia
ē detestatio mali qmis.

Alex. dza ē mr sci
entiā xpi z dicam
sua dicta sīg sidat
zeb sui ē virtute in
finite. z nihil ei cōpi
potest. Si at g si dat
zeb creaturaz. tūc
habz triplicē zebm
pmg ē ad id quod
scit. 2g ad mediū
q̄d scit. 3g ad mo
dū quo scit. modo
luce xpi aia scit qe
deus scit. tm q̄andq
ad mediū z ad mo
dū. nulla erit cōditio
qz deus scit oia per
seipm sic p causā
omē. aia xpi non
per seipam imo p
deū cui ē unita. deus
oia scit in seipo. Si
aia xpi nō in seipa
sed in deo

Rondū q aīa xp̄i
nglis quodd̄o ē ifi
nita, et quodd̄o finita
infinita ē qo ad poīaz
cognoscēdi. q pt cognō
scere nō tot quin plu
ra. ner ē ad aliq̄ cogo
sibilia determinata. Sed
ē finita que poīaz o
perandi, q determinatur
ad opabilia, sic q dr
sibi poīa ad frauenh
her et nō aha capay
ergo est oīb scīe, q q
illa pte quodd̄o infinita
est, sed nō oīb potēne
q ex illa pte finitute
habet. Sed qre ē tō
q deꝰ xp̄o dedit oēm
sciam, et nō oīpotē
tiam, dr albert⁹. q
scīa fit p altīm, sic q
per verbi sciam pze
scientiā. Poīa aūt ergre
dit⁹ a pa essentia qe
quia finita ē, ideo
etiā oēm recipē nō
potest. Sed in scīa
non est nisi scripere
In poīa aūt ē opazi
vel posse opazi actue
et licet xp̄o data est
gra non ad mensura
non tn sequit q ergo
data est sibi oīm poten
cia. Et si dicat. tamē
gra data ē ad cogno
scendū et opandum
dr alber⁹ data ē ei
gra ad cognoscendū
et ad opandū scdm
possibilitate ne cogo
scentis z opantis si
ne mesura. Et q na
lla racionat est. scibi
lis est oīm z nō oīm
opabilia. Inde ē q
oīm recipit scientiam
sed nō oīm poīam

cōprehendit⁹. Q aūt deꝰ sit infinitꝰ et simplex. testa
scola phoz, xij. methāce et vīn. phicoz. et q fuit⁹ fides
catholica. de sum. trī. et fide cathō. ca. sicut. Coz. 1.

Anima xp̄i videt dei essentiā et fontē luminis. in quo refi
citur et desiat et delectat⁹. et quodd̄o a claritate illa ab
sorbet⁹, ita vt deū vbiq̄ etiā et in se videat. C. zm. Li
tet aīa xp̄i totū vīm cognoscit. ipm tn nō q̄phendit
C. zm. Error ē assere dīna essentiā aīam nō posse vide
sed solū eiq̄ claritatē. ner tn in suo fonte. ß in q̄da
obtenebracōne. Et aīd q hīc error ponit. nūq̄ deue
nire posse ad veram dei visiōm. q̄d ē cōtra sanā scripturā
dictē. videbiq̄ eū sicuti ē. 1ª zē.

Circa istū articulū
q. in code habitu cognoscat vīm et alia a vbo. Nota
scdm b. v. Habitus cognitiōnis nūaz habz penes cōm
cognoscendi, qm ergo vīm ē suffitiens ptinēs ad cogno
scendi alia oīa a se. q̄d pz. q scipo cognoscit oīa alia
Ad hoc. go. q aliquis cognoscat res in vbo. nō ogt in
ipo esse geminā cognitōm ipiq̄ vbi. et ipiq̄ rei cognite
q̄tū ad habitū cognoscendi. p̄zopt hoc habes deiform
itatē gloie per quā cognoscat ipm vbi. habz vnde
assimiletur xp̄i vbo. q̄d ē zacū pfectu cognoscendi omia
alia. Et ita cognoscendo vīm. habet habitū q̄ possit co
gnoscē alia, ita q̄ habitus ille. prout dr esse vi z aliozū
a vbo nō dīt nisi sola cōpacōne. per idē em q̄ ipm vi
bū et nū est lux et vitas in se, ē q̄dr alia. q̄ruꝫ et
q hīt vīm cōformē mentī xp̄i sume rectitudi. hīt vīm q̄fde
mentē zacm cognoscendi oīa. q̄m igit⁹ vīm et nū p idē
est zacū cognoscendi se et alia. sed aīa xp̄i code habitu
quo cognoscit ipm vīm. cognoscit res in vbo existentes

Cōtra
Beata xp̄i aīa. code habitu cognitiue. cognoscit
ipm vbū. et a vbo oīa alia. pz. q nobli. C. pm. In vbo
cognitē rerū. modū cognoscendi hīt vīm. C. zm. In spō
ne cognitē rerū modū cognoscendi hīt silitudines
ipārū rerū, et iste sunt in intellectu. C. zm Cognitio rez
in vbo dr a cognitōne rerū in gñe propzie.

Tertio
q̄rit⁹ de questo. noto. In deo ponit⁹ duꝫ scientia
s. visionis et intelligētie. Scīa visionis ē rez oīm eoꝝ
que facē dispositū. Scīa intelligētie ē rez oīm eoꝝ
que facē pt. et vtriq̄ dicit omis scīa. q̄uis scīa visionis
sit finitoꝝ. scīa intelligēē infinitoꝝ. disposuit em facē
finita, sed potest facē infinita

Contra
Et si beata xp̄i aīa
videndo deū scit oīa que deꝰ scit scīa visionis. nō tn
scit oīa q deꝰ scit scīa intelligētie finita. pz. q nobli. nō
pmi. q beata xp̄i aīa fuit capax oīm illoꝝ que scit de ub
et deꝰ ei q̄nitat scīam oīm illoꝝ q facē disposuit. pz
sui magna libalitate et aīe capacitate. 1ª zē. Item zi
Quia illa scīa intelligētie extendit se ad infinita. et aīa
xp̄i non extendit se nisi ad finita. et sic deꝰ nō q̄nitauit
sibi illd. q̄d nō pt capē. i. q̄rto via. C. pm. Licet aīa xp̄i
deū nō cōprehendat, in ipa tn omēs creaturas q̄phendit
C. zm. Quibus aīa xp̄i cognoscit oīa pnīa. ptita z futura
nō tn fiezi possibilia. C. zm. Beata xp̄i aīa nō cognoscit
oīa que cognoscit intellectus dei sapia. pz. q nō cognoscit
noticiā finitatis intelligētie. s. illa que ner sunt nec fuerē
ner erunt, sed possunt esse. q si sic cognosceret, tunc deū cō
phendet et ea ad q se dīna essentiā et potia pt extendē.
q̄d est flm. C. q̄tū, q̄nō ē distinguenda. sic ē p q̄rto tripo
distincta. Ad argūm inde⁹ primo sic beata xp̄i aīa cognoscit
diē iudicij extremū. dyst tn eū se nescire q̄tū ad p̄sentia
nouicomis mīe. Ad aīd primū, q dicit iudicij vaniter est

vandeo scdm doctores
q xp̄us dr nescire die
illu nō simplr, ß dicit
nescire ad manifestandū
nobis. nō em accepit
notitiā illius diei ad
manifestandū aliis
vīm etiā suis fidelibus
discipulis. nouit hu
iusmodi diē manifestue
actuu. s. vbi ait. nō ē
vestrū nosse tpa vel mo
mēta que pr posuit
in sua ptate. Nihilo
minꝰ tn xp̄us vere no
uit diem illud. q. iu
dex debet scīre diē iu
dicij sui z ordinē ac
dispositiōm eiq. si xp̄o
data est ptas iudiciū
faciē. q filius hoīs est
vt ipe aut in evo
et vnū Data ē mihi
omīs ptas i celo zē

dist. xv.

B. t. xpus ad hoc venit vt humanū genꝰ in deū reducet. a quo per ptm abductū erat. Et ideo sic mediator ea q̄ dei sunt in nos trāstudit. s. gr̄am et iustitiā et ea que nr̄a sūt quodāmō in deū. Nō at̄ nr̄a q̄ a nobis tm̄ sunt nō a deo. s. peccā. q̄ p hoc ad deū nō ordinamur. sed magis deordinamur ab eo. Si ea que a deo in nob̄ sunt que oīa in se ordinata sunt et ad ipm̄ nos ordinātia. et ideo ea q̄ fecit in nobis deꝰ trāstulit in deū. nō q̄dem in nām dīnā. sed i psonā ea assumendo effecit aut deꝰ in nobis naturā z pfectionē nature et defectū penales. et ecīā quosdam naturales. sic in ipō fuit in ribi. quā ecīā ho in statu innocētie habuisset. et ideo hos defectus sit sū nāt i sua psona susceptit. h em in sua psona sustinere est ipsa deo repsentare ad placandū ipm̄ nob

Q̄ aut patrū desiderīū exprimit Isa. lxi. vt veniret in fortitudine. cū dr induet fortitudine tua. intelligit de fortitudie spūali gr̄e scīe z veritatis q̄ne p hmōi defectus quos xpus assūpsit non impediuntur.

Susceptū oīs defectꝰ qui nō importat ipfectionem gr̄e. et cū hoc sequunt naīa humanā ordinaliter in oībꝰ. reliquis defectus non.

Adducendū. defectus vtiles pro nrā redēptione assūpsit. inutiles vero nō. vt ignorātiā nō assūpsit. timorem vinosū et inordinatū non assūpsit. nec tristitiā perturbatē. q̄ ille passiones valde pro redēptiōne nociue fuissent. q̄ ignarū docere nō potuisset. timorosū corrector obmisisset. et alia opa perturbatus debita discretiōe nō habuisset. Simlit ecīā ex parte corpis nō suscepit illos defectꝰ ipter

ventus. Raro z̄ q̄ nō erat pfinuꝰ sine hui die vt essemꝰ sp̄ crucifixi et sp̄ parati ad oīm redēptiōnē. Lon act. i. dixit. Nō est vr̄m nosse tpa et momenta que pr̄ posuit in sua ptate. Vnde aut Gregorius in regi stro ca. cl dr. q̄ hoc nō e ad eius filiū ascripta hec q̄ ra put e. sed iuxta tm̄ corpꝰ eius q̄d nos sumꝰ. e certissime defendū. Quod sic sedo. Xpus dixit se die nescire quē nescīt facere. nō q̄ ipe nesciat. sic q̄ hui scīe nullo mō pertineret. Quod sic trio. Nouit q̄d in nā deitatis z humanitatis die et hora iudicij. sic tm̄ hui nō et nā humanitatis nouit. q̄d go. et ipā nā humanitatis nouit. non et ipā nouit. q̄ deus hō factꝰ et hora iudicij p̄ deitatis sue priam nouit. hec Gregorius i registo ca. cl.

Illud quoq; pretermittendū non est

Ista est distinctio xv. huius tertij libri. et sexta tractatus huius lib. In quo tractatu postq̄m egit de eterna vbi incarnatiōne. agit de eius de vi incarnati passione et tertia fuit in prīti distinctiōne in qua agit de defectibus a xpo assumptis. Nā primo ostendit quos defectus sibi ut humana nā assumpsit. Secundo tacitum hmōi assumptiōnē reddit. Tertio ibi hoc quoq; iuuda exorde repellit. Primum fuit usq; ibi. hos at defectus. 2m usq; ibi. Sed q̄ nonulli Tertiū usq; ad finē distinctionis.

**V. congruebat ipse nam humana cū omnib̄ sitate defectuū suscipe. et passionū sedm corpus et aiam vehementer sustinere et ad q̄ sic ad hebre. v. debuit per oīa fr̄ibus assimilari. vt misericors fieret et fidelis pontifex ad deū. i. sequi q̄ omnes defectus assumpserit. i. quo tra. In optimis ar sic Contrariorum contraria curantur. sed xpus venit curare infirmitates nr̄as. ideo debuit assumere corpus z fortitudinē et pōnes nō detrimentū assumpsit defectū. i. quo fla. In detrusione exuit tres articulos. Primo articulo v. xpus omnes defectus nr̄os assumpsit. Pro quo nota sedm b. v. defectus sunt q̄druplices. s. nales. pesonales. penales z peccables. nales sunt qui resultant totū naturā humanā ut fames. sitis ꝛc. pesonales sunt q̄ resultant aliquas pesonas pesonaliter. sic duisse egritudines. et cognitiones. vt lepra. febris. tortus. gibbositas. ꝛc. Penales sunt. vt mors. infirmitas carnis. caliditas. frigiditas ꝛc. Peccables sunt q̄ ex culpa venerunt. et sunt via q̄ culpa. vt ignorātia. rebellio carnis. difficultas ad bonū. promptus ad malū. Cōno etsi cōgruebat xpō naturā humanā assumere. nō tm̄ cū defectibus vnionis. pter et nobis. et huic cōgruentie explicite tam̄ ponit b. v. s. propter primū nr̄e salutis. q̄m vtiles. et sufficientes fragilitatis. Vtrū aut theōis in suma par. iij. q. xvi. ar. i. istis ponit tres causas q̄re xpus assumpsit defectus nr̄os passibles. s. vt pro nob satisfaceret. vt iuste humane nature cōpatiret. et q̄m vtiles fuerunt. e. pm. Licet xpus assumpsit nr̄os defectus penales et nales tota nam q̄ sequens et q̄d diminutos nō importat. nō tm̄ assumpsit defectus pesonales et peccables. Quod. q. vel ad veritate humane nature omnes et opis ppt q̄d vendt q̄ suadem et ad hoc primi defectus fuerunt. sed isti impediunt. e. 2m. xpus certitude. lepra. febris. vt nō assumpsit. q̄ isti defectus sunt pesonales. xpo aut venerat curare totū genꝰ humanū. et nō eius pesonas. e. 3m. xpo ignorātia. r malitia. difficultate ad bonū r infirmitatez propinquitudinē ad malū. r cupiam non assumpsit. pter q̄ isti defectus sunt peccables et ipediunt diminutos gratie

quos homes generis Leuitin a sardonio repellebat. vt t gibbositas. lepra. at̄ em ppt pesone despectibilitatem doctrina eius et vita accepta nō fuisset.

B. t. Anime nō competit. passibile. si solū sedm q̄ corpi applicat. applicatur aut aia corpori dupliciter. 2nos sedm suā essentia. q̄ e ipius corpis forma. alio sedm operatiōes suas potentiales. q̄ ipa est motor eius 2m ipa ex lesione corpis tota patiebā sm damas. q̄ dicit. Anima a corpe diviso patit et dolet et hoc ideo q̄ vnitur corpi passibli. 2m sic alie forme mouent motibus caelum sublimibus. ita ecīā z anima patit in corpe passibli. et. secs. et aia p se nō patitur sed per accīs. q̄ et hoc q̄ corpi alligatur 2m licet nihil dignū sit aia xpi. z nihil pt habe ergo eam racōm agentis. sed em agens debz esse nobilius patiente. nō prohibz tm̄ aliq̄ animā patiens pati s̄z alio patiente. et. In xpi aia secundo seu btitudo nō repugnabat passioni pr̄t sit. q̄ ergo aia xpi fuit media inter diuinitatē et carnē ideo statū habuit duplicē. s. viatoris et cōprehensoris. Q̄ illa em pte sedm quā aia nata e corpori quidq̄ nō fuit btā. vel sedm suā essentia. q̄ alīs ex aia in corpe claritas glie redisset. sic exit corporibus glorificatis. sed q̄ parte illa qua deo per fruitez vigebat. erat btā. et ita impassibilis

h. t. dr. Q amme
strm poiaz vt ope
racom nutritiuaz
non ept pati · sed ma
gis mouere z agere
p solu strm potiaz
sensituaz no appe
sensiuaz ipe · qz for
me sensibles no ze
cipiut in sensu zm
esse male put sut
in obuetis · p strm
esse spuale · vn no
dibi alicui tm rictus
sed magis pfectio qz
ille spes pfectones
sunt sensui · et go
no dr pati sesu ipe
vt sic · nisi spi q
crelles sensile coz
rupt sensu et ergo
relinqtur q passio
d in aia strm po
tiaz sensituaz ap
petituaz · qz h vic
mal d z mouea ze
bus strm pfectae
zei · qz appetitus no
d intendim p vpo
rei · et pm hr d zei
ad aiam vt gremi
tia vel gzietas · et
dr phs in ethic pas
sio est qua sequtur
delectad vt tristia
sed qz acidt delectio
pm cogmitoz qvem
entib · ideo magis
ipe dicit passios
ille affectonib ptie
ad qs sequt tristiaz
vel que sunt cu ve
hemeria tristie vt de
lectationis · sic em
anima trahit qz
sui modu naturale

proueneat em ex originali vt dctm e · m. ii · lubo ista
quatuor · s ignoratia · malicia · infirmitas · z concupiscia

5 dus articlus vtru xpus illos defectus contraxit
a natua · vel assupsit voluntate · Noto sic dr migr in tra
ta alia et alia causa isti defectus in nob sunt z in xpo · Jn
nob em sut ex necitate contracti · in xpo ex voluntate as
sumpti · Nos em istos defectus a paretibus contrahim
propt legem ppagacois et grupie · que militat in illis
mebris · Nam passibilis generat passiblem · et habens
legem grupie in mebris · gnat filiu grupie subiectu
ex reatu eig grupiscetie insit proli omis penalitates
etia iste penalitates dicut in nob gracie qz ex duobus
tractis · ex q tur su duoz tractis · vz ppagacois natue
et corrupcois grupie · Jn xpo aut sctus e · ipe em nec
tuo mo fuit ppagatus · sz ner sctus e · ipe em ner
ner sdm corrupcom libidinis · sed spussctus aduenit
in vtam vginis et vtam feudans · tac ne eig ab oi fedi
tate corrupcois purificat · passibilitate tm reliqt · Ex
illa aut tac ne · sapia pris · ipe filius dei edificat sibi
coz p immaculatu · et illud coz p vnuit sibi et anime za
tionali · que quide imunitate habuit a culpa · z in se
et in tac ne tocincta · et sic imunitate habuit a reatu
culpe · sic sdm ordine dine iustitie imunitate habere
debuisset a passibilitate miseie · Quia ergo i tac ne illa
rema sit penalitas · hoc fuit ex dispesacon ipius assu
mentis · et sic defectus illi t xpo fuerit no necessitate gene
racois · sed voluntate assumetis · et dine dispesacois ·

Conclo xpus nros defectus quos assupsit no contraxit
pzt ex notabili · e · pm · xpi humana natura potuit sine
defectibus assumi · e · zm · xpi defectus assuptos ideo no
contraxit · qz originali pcto caruit · e · zm · Nos defectus
contrahimus · qz dum capimur · in originali pcto sumus ·

Tertius articlus Qualis dolor xpi in corpe fuit · Noto
sdm btm Tho · dolor corpis causat ex eo qd e nocivum
sensui · Et quia sensus tactus inter oes sensus e distri
tivus cozis ex quibus consistit corporis teperamentu · Ideo in
solo tactu est dolor corpis · q accidit ex lesion corpis tepe
rati · Et deputo sensus tactus subtilior · debita lesio ma
ior · Scdo noto sdm btm Tho · passio in aia e sdm po
tentiam sensituam appetituam · Her em vis e malis · et mo
uetur a rebus sdm gpetatem rei · vel sdm gremia · vel
sdm convenientia · Et sic est delectad vel tristia · delectad
em accidit sdm cogmitom convenientis · tristicia sm cogni
tom disconvenientis **Conclo** xpi dolor in corpe fuit no
solu vere · sed inter dolores viatoz maximus · pzt ex
notabili · 2 acto · qz ibi vera lesio fuit ex diuision gtinui
per clauos · fuit etia maxima · qz rhetus optimu tactu
habuit · ergo maxim dolorem · Tonitas em corpis atte
stat bonitate complexionis · ii · de aia · e · pmo · Plus in
finita dimitatis · no tollebat vim doloz humanitatis
e · zm · Per racom voluntatis no excludebat in xpo dolor
sensualitatis · e · zm · Etsi dolor alicuius sancti sit diuturnior
dolor tm xpi oibus modi doloribus fuit grauior · e · mo · quia
est vera · pzt ex pma z tria cptionibus · Ad argutu rndet
xpus debuit fieri assimilari per ocia que fuerunt ad opus
nre redepcois · sed salutis · tuigdi sut defectus penales
totu nam humana sequeb · no tm culpables · qz isti non
valet ad opus redepcois nre · sed magis impediunt ·
ignitur et cetera · Secatur distincto

qz non resistebat · sz
corpori qd suu erat pa
ti permittebat · e · vo
luntas zadmis no ex
clusit dolore sensus ·
sic em aqs volt sdm
racom cobuzi vt sanct
sit fuit in xpo ·
Inter dolores viatoz
maximus fuit dolor
xpi · pmo ex gplexion
patiet qe erat puis
sima · vn habebat
optimu tactu · pgnis
erat in eo ve hemens
sensus lesio · Tonitas
em tacty attestat bonis
tati gplexionis z bonita
tis mie · 2 · ex gne pene
qz in loc nezuosis
ex multitudine dolop qz
per totu coz · Et pu
ritate doloz · qz ner
mitigabat doloz ·
Propt gtepladz que
vires infiozes abstu
lit aliqliter ab actibus
bus suis · nr gpl appla
tenia voluntate qz amoe
eis ipse qd patitur

Adueritedū · Liz hō
pctō nō cōmisso nūqz
moztuꝰ fuisset · tñ moz
talitas sibi cꝫ gdictōne
nature' in fuisset · pzt
hō em ꝯ apostu cꝫ pñ
cipijs ꝙzijs · qē nata
sunt agere z pati adiui
tem · cꝫ qō gtingt disso
luēs gpositi · sed tpe
ĩnocētie quo dā dnō
a deo gratis datū aie
merat · vt ipā pt moze
aliaz forāz · scdm mo
dū suū vitā mdefinē
tem cozpi laxijret tur
sic ipa mterruptit ē
Quādiu ergo aiā erat
deo subdita · tādiu trāg
anime subditū erat · et
nō potuit aliq̄ dispsitō
in tzpe acride qē viui
ficaz aie ꝓdiret ·
Petro aūt cōmisso do
nū illd' ablatū ꝙ · z ze
lucta ꝯ humana nā vt
dt diomi · in statu q̄ de
betur sibi cꝫ nā suoz
pncipioz · vñ ct ductū
est sibi Terra ct z in
trezā ibit · gen · tno ·
C · seq̄ · qz moztalitas
pactim inest hōi cꝫ nā
et ptim cꝫ pcto · si tñ
differētur · qz cꝫ na
tangī et eo qd' p se ne
cessitatē moztis mdu
cit · cꝫ pcto sic cꝫ zemo
uente prohibēs · qd'
erat grā mnocētie
C · seq̄ · Aliter moztis
habuisset se añ pctm
et aliter nūc se habet
qz tūc fuisset qdā de
fectꝰ nature · tñ do no
gre sublatꝰ · nūc vo
pena ē · et qa hoc do
nū phī nō cognouerūt
Ideo Seneca dyt · q̄
moztis est nā hoīs · et
nō pena · C · seq̄ · añ
pctm erat simpla pa
tiēdi moziēdi cꝫ neces
sitas · nūc aūt ē duꝝ
pzt · añ pctm tñ erat
pncipioz cōtrictus
quā tñ aie vtq̄ grūa
bat · nūc aūt illa et
alia supaddita · C ·
xpūs si otiosꝰ nō fuissꝫ
nāli moztē dissolutꝰ
fuisset cꝫ nāli apti
pzt trā · cꝫ dctū · qz
in eo erat cōpō cꝫ pn
cipijs ꝙtrijs · et frm
augm · idem opꝰ ze
de pctīs fuisset · qd'
per passionē fert ·

Jr oritur questio ex predictis ·

Jsta est distinctio xvj huius tij libri · In qua
mgr pcess egit de xpi patiētis passibilitate · agit
de patiendi nēcitate · Et tria circa hoc fuit · Nā primo qē
stionē quādā promit · Scdo eam soluit · Tertio solutōnis
cōfirmatōm adiungit · Pmū vsq̄ ibi Ad qd' dicā pt · Scdm
vsq̄ ibi · et est hic nōndū · Tertiū vsq̄ ad fmē distinctois

Vtrū necessitas patiendi et moziendi · que est in nobis per cōtractōm · fuerit in xpo per voluntariā assumptōm Et ar cꝫ sic per illud
Hebre · ix · Quēadmodū statutū ē hoībus semel mori
post hoc aūt iudiciū · sic et xpūs semel oblatꝰ est
ad multoꝝ exhauriēda pcta · Glo · Eade nēcitate et iuuta
mine nature · sed qui hic moritꝰ moziēdi habz nēcitatem ·
igitur qtō vā · In oppm ē illd Job · x · Potestē habeo
ponēdi aiām meā et iterū sumēdi eā · Et Paulo ante ·
Nemo tollit eā a me · sed ego pona eā a meipo · ergo
pati et mori erat in libertate voluntatis xpi · ergo nō vi
det cꝫ xpūs aliquā ad hoc habuerit nēcitatē · cꝫ qtō fla

In decision ecūt tres articli **primꝰ articulꝰ** de qsito
Pro quo noto frm bo · ben · Nō omo idē fuit modus
patiendi in xpo sic in nobis · sed quodāmō sic · et quodāmō
aliter · Habz em nēcitatē patiendi qpazi ad tria · scz ad
causā · subiectū · et vtutē cōtrīs cōtrahi · Si cōsideretur
per cōpactōm ad causā · sic est in nobis cꝫ tā duplici
s · propt' feditatē cōtrahendis culpabilis · et qlitatem
naturalis cōpositōis · Ideo em habeō nēcitatē ad patiē
di · quia reatū originalis pcti cōtrayimꝰ · et qz cꝫ cō
tractꝰ affectibꝰ et patiētibꝰ cōstituti sumꝰ · Jpā aūt
nēcitatē habuit solū cꝫ altā trā · passibil' em fuit ꝓpter
modū qpōis · Scdo si cōparet ad subiectū · aliqō ē neces
sitas patiēdi in xpo et in nobis · Jn nobis em ē nēcitas
patiēdi siue per qpactōm ad nām · siue p qpactōm ad pez
sonā · Jn xpo nēcitas erat ad patiendū · nō per cōpactōm
ad pēzsonam · que nulla potuit astringi nēcitate · qz oīa ei
erant subiecta · sed per cōpactōm ad nām assumptā · Tertio
per cōpactōm ad vtutē regitiuā · aliter ē nēcitas patiēdi
in nobis et in xpo · Est em in nob vtꝰ regitiua cꝫ pte nē
et cꝫ pte voluntatis regitiue · et ze vtriusq̄ · Etem nec
natura nec voluntas pt in nob passionē proībē · patim
em siue nolumꝰ · siue volumꝰ · Jn xpo aūt erat ze vo
luntatis nālis · sed non ze voluntatis · Nihil em invitꝰ su
stinuit · nec sustinē potuit qz nō meruit **Contra** Licet
nēcitas patiendi a xpo assumpta · fuit i ipo per assumptōz
in nobis tñ ē per cōtractum · ꝺn dt damas · Jn xpo et si
passiones fiebant scdm legē nature · nō tñ coactē · sz voluntarie
C · primū · Jn xpo suberat passiōi nā · sed precerat voluntas
C · ij · Jn nobis nā subest passiōi et voluntas · C · iij · Jn
adā tūm natura berat passiōi · qz voluntas · C · iiij · Chrs
mediū tenuit inter nos · et statū nature instituit · C · v ·
xpūs habuit nēcitatē moziēdi absolutā · nō tñ eodē quo
ad nos · C · vi · Nēcitas patiēdi vl moziēdi imutabilis nō po
terat a voluntate aie xpi · pzt qz legē nature ipositam
imutare nō pt · nisi qui nām instituit et ordinat qd' so
lus dei ē · C · vij · Nēcitas patiēdi et moziēdi qē ī nob ē
per cōtractōm · fuit in xpo per voluntariā assumptōz **Scdꝰ
articulꝰ** Vtrū christꝰ passus sit scdm sensualitatē
vel ecia scdm racōm · Noto scdm augm de Ciuite dei

C · prīm nō erat
per se tā moztalis
moztis ipō horis
sed fuit tā xemo
uendo prohibēs · qz
racōn pmi peccati
a tota nā humana
fuit ablata originalis
iustitia · que
fecit aiām obedire
deo · et corpi aie
sev viribꝰ inferio
res viribꝰ supio
ribꝰ · Ejecta etiam
fuit hō de paradiso
ppter pctm · z pgnis
nō potuit habere
fructū ligni vite
cuiꝰ esu restaura
retur ōe peditum
i corpe humano cē
pure · quo quidē
fructu · etiā xpūs
non vtebat · et cō
mō tetigit hōim
poterat corrupi
et p qsupiōz hu
midi radicalis · z p
restaurāz deficiē
ming pure factū
sua vtute digestiā

Hugo de s victore
dt cꝫ xpūs añ sua
resurrectiōz assump
sit ōs dotes corpis
gloſi · Nā subtilitē
primo assumpsit · nz
nato est de vgine
sine violatōn vginis
dotē agilitatis in
solida sup maride
ambulatōn · dotem
claritatis in sua trās
figuratōn · dotem
impassibilitatis in dis
pulozq; cōmunione

Xpūs habuit ne
cessitatē moziendi
absoluta · nō tñ eodē
mō quo nos · pa ps
pt · qz moztis xpō
mest racōn humāe
nature · ergo nēcitē
mest · vñ quidā tē
cedūt cꝫ xpūs moziē
retā si non omitteret ·
Et apls hoc videt ī
nuere dicēs ad
Roma · viij · deus mi
sit filiū suū in simi
litudinē carnis pcti
Et cꝫ pcedētibꝰ pba
tōn · Quia necessi
tas moziendi z pati
endi sui defectus
tota nām humanā
quoq; partē · quoꝝ nulla
est culpa · nec ꝙz
diminuoz ipoztat

ergo rñr̃ illos defectus assupsit. C. go. scot. ypg dicens joh. x. ptātē habeo ponēdi aiaz meā. & iterū sumēdi eam. non excludit a se nēritatē moziendi. sed vt dr b. thomas ostendit in se ptātē dīmitatis manētis q; aūt dicit Isaias oblatus ē q; ipe voluit, non excludit nēritatē moziendi. sic ut dr b. t. hȳ. quia vel dr cōm̄, et tūc vel zefect̄ ad volūtatē dīnā, et absolute vm ē. Sequo cm̄ deꝰ voluit vt moziture, nēm ē. rat mozi eū. non nēritē qsequēn. ſ. nēritē qsequē. vel refertur ad volūtez huānā, et vm̄ sc̄t de mozte violēt illata. volūtarie em̄ se pſecutōby expo suit. Si aūt dicit gromitāna. sic refect̄ ad volūtatem huānā, p quā mortem acceptat. et hoc sic et p̄mū nō excludit nēritatē moziendi. q; et hoc idem actidit in petro, et in alijs sctis. q; et illo qd erat nēritatis ferexit mitorium, q; se nēritati volsituāē subdidezunt sed ps pzt q; nōbis b. v.

duplex ē dolor in aīa sz. scdm se. et q; tarne. p̄mo, dolor in aīa est q̄ mest anime scdm se. et fuit in aīa xpi passus est em̄ xpūs scdm ratōm. q; doluit pro peccatis nostris. cū em̄ considāt et cognouit pctā nra doluit scdūs dolor q̄ mest anime q; tarne. etiā fuit in aīa xpi Sed tū nondū. q; rard pt duplr cōsidāri sz. vt rard. et vt natural. Si considāt vt rard. passiōs que ei attribuunt. sunt q̄sequēs ipam delectatōz. et hec aīa xpi cōz pozi patiēti non cōpatiebat. imo multū gaudebat et cōgratulabat. vehemēter em̄ placebat ei pati p redēptione generis humani. Si aūt cōsidāt rard vt natural sic tū habeat nāle appetitū et inclinatōz ad corpus vtpote pfectio ad pfectibile. cōpatiebat corpi patienti, sic em̄ anima corpi cōpatit. Idem dic de vgine maria.

Contra. Chr̄s passus ē vexatus medū scdm sensualitatē. verū etiā scdm ratōm. C. p̄mū. Corpoz mō passa fuit xpi anima corpore ipiq; patiēte. ſ. sensualitate et ratōne C. 2m. Dolore em̄nte in sensualite xpi. necesse fuit ipm̄ esse in pōya rationali. et hoc ratōne qui vtrū vixiū anime. C. 3m. xpūs nō solū passus fuit scdm sensualitez. sed etiā scdm ratōm

Tertius articulus

Que passio maior fuit. an sensualitas vel ratio?

Nota. In xpo fuit duplex dolor. ſ. passionis et cōpassionis. et vterq; fuit intensus et acerbus. ayultū em̄ in se doluit, et multū nobis cōdoluit. et vterq; istoz doloz fuit in sensualite et ratōne. sed ordine permutato. nā dolor passionis et tarnis p̄mo attingebat aiam̄ sensualitatē. et deinde alias vires. Dolor vo cōpassionis p̄mo erat in ratōne. et ex ratōne redundabat in sensualitez Sic em̄ ratō nra dolente sensualitas dolet. et lacrimat. sic et xpūs qa multū pro pctis nris doluit. et de pctis nostris flexit.

Contra. Etsi dolor passionis anima xpi scdm ptē sensualē valde doluit. dolore tū cōpassionis quo affligebat xpi scelera nra p̄m ptē rationis magis doluit. pzt ex notabili. C. p̄m Etsi in xpo intensus fuit dolor passionis. intensior in fuit dolor compassionis. C. 2m. Sic passio xpi excellit oīa alioz passiones. sic et cōpassio cōpassiones. C. 3m. Sic̄ euidēcia passionis et passiones in xpo fuerūt. fletus pro pctis et anime a corpe separati. Circa qd̄ noto q; xpūs huit nēritatē patiendi et moziendi ex tribus. p̄mo ex assūptione nature huāne passibil et mortalis. scdo ex violentia qua sustinuit, que separationem anime a corpe induxit. Tertio ex suppositione fīm̄, ex qua venerat ad opus nre redēptionis. mortem ergo qua passi sumus sua dāpnat, et acerbissima passion pro nostris meritis satisfecit. C. iij. qstio est vera. pzt ex q; dicta p̄ma. Ad argūta rndet ad auctoritatē joh. x. Illud ē verbū filij dei cuius nō fuit nēritus patiendi vel moziendi, nullus em̄ ipm̄ potuit ledere, nisi ipse volūtarie p̄mittēret. non verbū illud nō intēdit effectue. sed permissiue, nec excludit nēritatē nec. sed pzsone.

Quelibet nā habet motū ppriū. aliquis aūt radicalē naturale est. vt libet ē aliquid tendat.

Post predicta considerari oportet

Ista est distinctio xvij huius tertij libri. In q̄ magr̄ pōs egit de patiendi xpi nēritate. agit de patiendi voluntate. et circa hoc tria facit. nā p̄mo questionē circa hoc p̄mit et soluit. Secdo solutōnē confirmatōm adiungit. Tertio dubitationē quasdā circa hoc excludit. p̄mū vsq; ibi. ex affectu aūt. Secdm vsq; ibi Ceterus non pat. Tertiū vsq; ad finē distinctionis

2/ sic est dictum
extra de hæreti-
cis per hanri-
cum ppm. ppositus
tetum et quæ est in
ista vrbe romana
cui vna mirabilis tpe
detinuerit paulum
plurachia constantino
politano tui sui to
pliabq; eo q; in dño
ihu xpo dogmatizabat
no esse plures voluntes

Vtrū xps duas volūtates habeat. et in oīm oratōne sua fuit exauditus. Et videt q; sint plures. sz dīmitatis. rationis. et spualitatis. ergo qre sta. In oppīm ē damas. in li. tuo. dicēs. duas eius volūtates et nāles actus aiæ. i. qre ita. In oppīm exūt tres arti. **Prīg artus** de volūtatis in xpo diuersitate. Ho quo noto. Erat hēsit prīg lrtis. q dixit in xpo duas volūtates. tñ vna volūtate gnētes. Quod ē oīno flm. qz si hoc ponēt² natūaliū esse dicere. neutra volūtate esse in xpo. Notat ergo. b. v. q volūtas q sidat tplr. sz. sm nam. potaz. et modum. p'mos sm nam. et sic damas. volūtate diuidit i duo mēbra. iuxta duplicē nam in eo. s. dīna et hūana. Sēdo mō q sidat². vt potia. per quā qs vult. et ē ingr in lrā volūtate rhzi diuidit in tria mēbra. Quia q potia voledi in xpo ē increata et dīna. alia rationalis creata. alia sensual' et creata. et p quālt illaz potiaz xpc i actu gibat. Sed hec diuisio reduc² ad diuisiom hore. quia potia ois data voledi subdiuidit². Quia ada ē segnis cogni. tom intellectiua. alia sensitiua. Dicit at b. tho. q iste appetitus sensitiu in alijs aialibus nō hzt rationis volūtatis sed in hoīe pt dici volūtas. inquātu ē obediēs rationi. sic em aliqlr ptic pat libtatē volūtē. sic z rectitudinē rationis. Tertio volūtas q sidat² quo ad actū voledi. Et sic hugo xpi volūtatē per quatuor mēbra diuisit. Dicit em sic. In xpo fuit volūtas dīnitatis per iustitiā. q sniam dictabat. volūtas rationalis per obedientiam qua veritati approbabat. volūtas pietatis p miam. qua infirmitati aliene cō. patiebat². volūtas timoris qua malo proposito remīnuebat. **Conclo** In xpo sm diuīsitatē natūe. erat diuersitas volūtatū. Et ratio. qz cū xpūs nam hūanā assumpsit. go. et volūtatē hūanā que ē pars dīne imaginis sm aug. alias em nō vera nam assumpsisset. Et quia qz illig assumptū dīnā nō perdidit. sequitur q habeat istas volūtates distinctas i² qrto ba. ℭ pmo. Etsi in xpo ē vnū volens. tñ in xpo fuit due volūtates. pz qz xpc ē vna pna et vnū suppīm. cuius ē agere attīm duaz naturū illius p sone volūtates fuit due. vnū voles. et vnū velle. et illius velle duo pna et due volūtates. ℭ. zm. volūtas hūana qz eo q dīna volūtate ducit². rationi volūtatis nō ammittit. nec libertatē perdit. ratio. qz licet pt dē damasc⁹ dīnitas hūanitē pt instrumēto vtat². tñ dīnitas non datur affectu cogredo. sed dirigendo vel inclinando vt alio. vnat² volūtati. nūqd tñ quo ad voledi potentiā. vl' quo ad actū. p'ma pars est apta. p. Chor. iii. q dr. Qui adhēret deo. vnus spūs ē tñ eo. Secda pz pt. qz pmixtio nāz. et psonaz. et pnōs pprietatū actionū esse non pt. **Scdo artus** de volūtatū concordia et hīne. Noto pīm In notitiā. Coformitas volūtatis ad volūtatē in duobus cōsistit. Primo in volito. qn due volūtates vnū et idem volūt. et hoc ē male. Secdo in ratione voledi. qn ide eodē volūt. vel qn alta illaz volt illd esse. qo supior vult ea velle. et hoc ē formale. Et quo sequitur Corrēm hor. Licet hēt duo ad volūtatē q formitatis q tuxerat. tñ illud qd ē formale ē de rectitate. illd at qd ē male. nō est de rectitate. sed de q gruitate. Quēq; etiā z pt rectitudem et pter congruitatē. Ponit qm In nocte. de duobus. quoz vnus vult pluuiā q sidans q esset vtilis frugibus. et alter vult siccitatē q sidans eam esse vtilem frugibus

chris non sua
voluntate nō
fuit ex nudis
et Bart. claue
bo aut po p
psona chri
nō q nudus
In orōe ih
ora ut pa
vig ē pna
ut nā
Johis xi. tpo
aut scio quia
q tu me
semp audis
vult ut eā
audiā

chris orōe ob
stam. th. log²
In psona eccle
sie In
In vtro sensu
bernard chris
luit nō fuit
ut ē dictum
pro ad mīm
fuit in ut ad
vtrū orōe sua
nō exaudit
non potest

diuersa quidē volūt · sed propt eandē rōm · etsi mē/
tis conceptū alt alteri cognoscēt · mvicē suas volūtates
acceptarent · **Contra** etsi in xpō nō fuit volūtū idē/
titas · fuit tn in ipō volūtatū ḡsonātia z cōformitas
racōnis · Quia in xpō nō fuit rebellio · eo ḡ sēsu/
alitas regulabat racōne · et racō dīmitate · et sic nulla
ibi fuit dissonātia · racō p̄mi · qr sensualitas z nā
absolute cōsiderabat molestiā corpis · et mortē fu/
giebāt · tāq̄ notivm et malū simplr · dīmitas vero
et racō illa acceptabat tāq̄ cōferēta et vtilia ppt sālu/
tem hūām generis · et sic volitor erat ibi vtilitas · ℭ
p̄m · In xpō sēsualitas cū volūtate dīna et racōne vt
racō est · conformabat in mō voledi · ℭ zm In xpō ze/
ctissima volūtas erat · et tn in ipō voluto cū dīmitate nō cō/
uenichat · ℭ zm · Non est eadē racō de xpō z de bīs in
conformitate volūtatis cū deo · racō · qr xpō simul bīs
et passibil fuit · Bī aūt cōphensores sūt · nec passibi/
litatē habebāt · ideo eis nihil lesivm occurret · z per
ḡns nihil erit · per quod cor sensualitas a dīmitate dis/
cordaret **Tertius articulus** Vtrū xpūs in oī sua
oratōne ḡaudio fuit · Noto · cū ora sit petitio predē
ex volūtatis desiderio · sēm ḡ volūtas hūāna fuit in
xpō sēm triplicē dām · sic et ora · Nā quedā ora fuit
procedens a volūtate racōnis · Quedā a volūte pietatis
et ā a volūte sensualitatis sēd tm mis · Ora q̄e predebat
a volūtate racōnis · in oibḡ est ḡaudita · sdeo · quia
ista volūtas in oibḡ dīne volūtati fuit ḡformis · et qē
petebat · digne et sīte postulabat · Ora q̄e predebat a
volūtate pietatis z tm mis · nō in oibḡ fuit ḡaudita ·
ideo qr hāt volūtate nō ḡformabat deo · etiā qr illa
ora plus ordinabat ad nrām instructiōm · q̄ ad dīnaz
gaudiorz · magis em hāt ora ordinabat vt nos erudiet
q̄ vt deū ad suā petitiōm inclinaret **Contra** etsi xpūs
in oī sua oratōne fuit ḡaudita q̄e predebat a volūte ra/
cōnis · nō tn in ea q̄e predebat a volūte pietatis vl se/
sualitatis · pzt qr nobli · ℭ · p̄m Christus non in oī eo
quod petijt ḡaudio fuit · ℭ · zm · Ad ostēsiōm nature
assūpte xpūs petijt a se talia tristitiā timorē · nec tn merui
ut ḡaudiū · ℭ · zm · Ad ostensiōm pietatis z mie
xpūs pro reparatione oratiōe oravit · nec tn deus eā in hoc
exaudivit · ℭ · iiī · qlio pro p̄ma pte est ba · vt pzt qr
gradus p̄ma · pro secūda pte z distinguēda · vt in tertia
gradu est distincta · Ad argūtū rnde · Illa diuisio tri/
mebriis reducit ad bimebre sic · qr oīs voluntas vt est
dīna vel hūana · Si hūāna · sic e vel racōnis vl sēsualitatis

E merito etiā xpi pretermittendū

Ista est distinctio xviij · huius tertij libri In qua
mīr pagit egit de volūtate xpi patientis · agit
de merito eiusdem · et tria facit · p̄mo em tractat de
meriti xpi passiōe pfectōe Scdo de eius tpe et adeptōe
Tertio de ipius necessitate · p̄mū vsq; ibi · nec solum ·
Scdm vsq; ibi Si vo querit · Tertiū vsq; ad finē dis/
V. xpūs per suā passionē sibi et nobis
mereri potuit · qd ab īmēo sue cōceptōis
non meruit et arī q. nō · Nā passiombḡ nec lau/
dam nec vituperam · ij · ethi z go · nec xpūs patiendo

sim q ordinat ad tō/
tius humani boni et qa
precipuū opus eius fuit
passio · ideo principaliter
tit de merito passio/
nis et eoz qe fuerūt
in passiōe · sic tradi/
tio · et hmōi ·

tho · de ar · Ch̄us
mereri potuit / Quā
in quo ōnēs sūt p̄cepta
merendi et nō ip̄edita
ille mēri potest · Sz in
xp̄o fuerūt sufficientia
merēdi p̄cepta ī nullo
penit⁹ impedita · Nam
in xp̄o fuit tanitas q̄
est formale p̄cipium
merēdi sev meritorie
operādi · Opꝰ vtuosiz
quod ē mā meriti ī vo
luntāte dictum q̄d est
apta sev cōgrua illius
mē dispō · Intēdit zetu
ducēs opa sua ī finē
debitū · et statū meritō
rie agētis · puta statū
viatoꝛ · et ōd iste q̄tu
oz meriti cause ī nullo
penit⁹ impedite fuerūt
in dño ihū · go ꝛ

Ad quēcūq; q̄ mēri ē
facē sibi aliq̄d debitū
q̄d ei per iustiā red
dendū ē · Ex quo p̄z q
mentes ē illd̄ q̄d secm
iustīcia redditū · p̄z e
tiam · liz iustiā red
dat vnūq̄q; q̄d suū ē
z in bono z in malo · tn
mēri magis p̄prie dr sev
bonoꝛ · de mēri z cētu
maloꝛ · non p̄m b · t ·
Ad merēdū ex p̄te me
riti q̄oꝛ q̄d ceteꝛ recētū
tur · sev gnāliter ad id q̄d
aliq̄s mēri dr · p̄mū
ē q̄ illd̄ sit de p̄mentis
ad salutē sev bēti
tudinē · Secm q̄ illd̄
sit nō habitū q̄d per
meritū acq̄rit · vocat
iustīcia mōdāte tez
ciū ē q̄ illd̄ sit nō de
bitū · q̄d mēdo quis
sibi debitū fit · Ex hoc
q̄ id q̄d quis mēri dr
p̄miū ad ip̄m scīm
admīg oꝛne nē · Et ideo
gr̄a q̄ue ē mēdi p̄mi
pū z alia nālia que
cōsequūt ad meritū sub
merito nō cadūt · Hec
aūt q̄tuoꝛ ī xp̄i īmoꝛ
talitāte īvenīūt q̄z
ē de his que ad bitū
dinē rōnis p̄tinent ·
Ite nō fuit ab eis sēpez
habitū · q̄z a p̄no moꝛ
tale cōrg assūpsit · Ite
nō fuit sibi debitū za
cōn nē · q̄uis esset sibi
debitū zacōn p̄sone · Ite
īmoꝛtalitas nō cōsequit
ad merēdū · et p̄ter
hoc īmoꝛtē meruit ·

Ex parte mezētis tria
recūdit · p̄mo status
q̄ nō ē aliud nisi quedā
o——a

p̄zomeruit · ergo q̄tio fla · In oppīm ē augē exponēs
illd̄ · humiliat semp̄ vsq; ad morte ꝛē · vt thē cla
rificet⁹ in ꝛesurrectōn · humiliatꝰ ē p̄ut passion · sḡit
q̄d vera · In decision ecūt tres articli **p̄mg artg**
v · xp̄us in īnstanti g̈ceptōnis meruit · p̄zo q̄ noto
Ad pfectōm mezitī duo gr̄iunt · p̄mo habitꝰ tāti
tatis gratuiti · et alteꝛ vtutis tanitate informatus ·
Scdo vsus et actꝰ illoꝛ habituū · Oms at doctoꝛes
tōcredūt · q̄ aīa in p̄mo instanti g̈ceptōis sue fuit
pfīta meritō habituali · nō q̄ xp̄s ab imō g̈ceptōis sue
dignꝰ fuit gr̄ā plenitudīne gr̄e · qua deꝰ aīe sue in
fudit · sī bono et p̄mio **Cono xp̄us** in ipo imō cō
ceptōnis sue meruit · q̄ plenissīmā gr̄a extitit ·
xp̄s ēm in p̄mo instanti g̈ceptōis sue · nō solū habu
it habitū gr̄az et vtutū · sed eāz z vsū · vn aīa
xp̄i in imō cōceptōis sue diū habuit treazi et
infundi · habuit gr̄a infozāzi · z in actū q̄ntē meri
q̄ sistit in motu bone voluntatis · Impedimētū · n · dux
est in nob · q̄ntē meritū nō ē sil' cū vtute · p̄mū q̄ p̄te
delibatōe · que sup̄erflua ē · hoc in xp̄o nō erat · q̄z non
indiguit aliq̄ delibatōne · q̄q̄ in p̄mo istanti oīa sil' ī bo
nitatibus māt cognot · Secm q̄ p̄te voluntat⁹ · q̄ nō p̄t
simul esse et agē · hoc nō fuit in xp̄o · q̄z voluntas eiq
in p̄mo istanti habuit actū suū cū deo fruēt · et
in eōde instanti potuit eū mitozie dilige · Ex p̄m · deli
berabāt dispzsua · nō sp̄ ad mitū ē natūzia · nō q̄z solū
ibi zequit vbi nō ē tez̄tudo finis · vbi coz q̄ sunt
ad finē · hāt aūt tez̄tudīne oīno habebat · Ex z̄m · liz
mēs in p̄mo instanti sui esse · possit mezezi · nō tn p̄t
demezezi · ꝛ ad p̄m · q̄ motꝰ voluntat⁹ in bonū finē
ē sibi nāliꝫ · et ideo q̄sidando bonū finē · nō indiguit aliqua
delibatōne · ꝛ ad secm · q̄ malū ē corzuptō nē z deco
venies · et ideo cū voluntas in malū mouet · oꝛt q̄ ibi
sit delibatio collatīa · q̄ fla ip̄ig bonī ad bonū cōparōn
Ex z̄m · In xp̄o ip̄fectio membroꝝ · nō impediuit vsū habituū
et gr̄aziū · In xp̄o ēm ip̄fectio membroꝝ z p̄fectio aīe · mu
tuo se in suis actibus nō impedichat · sic fit in aliis
paryplis · et ideo xp̄s fuit q̄plexoꝛ secm statū anime
Scdg artg v · xp̄us p̄g cōceptōm meruit · Noto
secm b · v · duezezi contingit tripl̄ · vno simpl̄ abs
sue · Scdo partim p̄prie · et p̄tim impīe · Tertio sim̄ impīe ·
Simpl̄ abs sue mezezi dr · q̄ facit aliq̄d opus de genere
bonoꝝ · tm facit illd̄ malo modo z mala intentōn · sicut
ille q̄ dat elemosinā cū murmure · sue inp̄ vanā gloriā
Talia ēm opa aliqs zemuezat a deo q̄ mensa sua largi
tate · sic legitur de Nabuchodonosoꝛ · Ille bo mezetur
p̄tim p̄prie z p̄tim impīe sed abs sue · q̄ facit bonū opus
de genere bonoꝝ z bona intentōn · vm tn nō q̄ tacite · sicut
aliquis p̄ter faciē opa de genere bonoꝝ p̄pter deū · ī q̄bus
de cōgruo se dispōnit ad gr̄am · Ille vero mēt simpl̄
p̄prie · qui facit bonū bona intentōn z q̄ tacite · p̄mū q̄dē
mezibi dr mitū intentatīn · zm dr mitū q gr̄ui · zm dr
mezibi rōdigni · Cui igit̄ quit vtz xp̄s meruit · non
quezit de p̄mo et sēdo modo · sed quezit de tīo · Ad hc
igit̄ tndet · q̄ mezezi de rōdigno tribus modis q̄ tigit
p̄mg ē · ex indebito facē debitū · Scdg ex debito facē
magis debitū · Tertiq ē de debito vno facē debitū
alio mō · p̄mo mō quis victur in gr̄atie infusiōn et
motu libezi arbitrij · Scdo gtingit de pfectis in pfectū

b
compatio z hitu
do mereḋ ad mer
cedē · Hec ēm illi
qui sūt in termīo
mezi nō p̄nt · q̄z
nihil acq̄rē p̄t
Secm ē agedi li
bezcias · vt dz sit
dict̄ suaz actuū
alt nō dignificat
quis ad aliquid
habād per suam
actōm ner laudat
vn illi q̄ agunt
q̄ merite vt q̄ vio
lēcia nō meretur
tercia ē ame sura
nō actoꝛ ad p̄miū
que nō fit secm eq̄
litate gnāle · q̄z
hoc exp̄init inīqe
gmutatiaz · sī secm
equalitē p̄portionis
secm quā deꝰ p̄tes
p̄mia sm iusticia
distributiuā · quam
gmēsuraz facit
sola cultus z gra
dīna · Ex secq̄ · Licet
xp̄us quo ad dq̄
in hīc p̄fectoꝛ · tn
sibi posse mereri
attribuēdo ē · p̄m
p̄z · q̄z xp̄s q̄d ad
opatōnē aīe bīt erat
z gl̄iosor z dīnite
fruebat · q̄reo q̄
aīa eiq dīnitī erat
vnita · sm p̄z · q̄z
xp̄s fuit ī statu
mezēdi · q̄z viatoꝛ
sm cozp̄ z dñs sua
rū actuū p̄ libtē
volūtē z p̄cepti gr̄a
z tanitate · Hec ipsi
opandibus q̄ p̄ter
cozpis erat diffi
cultas z labor et
grauitas q̄q̄ pa
cebat z ita erat
meritorie

Et legit in vitu
cuiq̄da sēti · quo
quidā iudex p̄ hoc
q̄ p̄cepit pane in
pane q̄ nra · zap
tus ad iudiciū dei
meruit vite plon
gacōē p̄ penitēciā

b · t · Ois actꝰ vo
luntatis tanitate
informatꝰ ē meritoꝝ
rinē ·

de vtute in vtute. Tertio mō ꝙtingit de debito p habitū facē debitū per vsū. de debito p vnū actū facē debitū per altm eque bonū. In oibꝫ his modis xpus meruit, meruit em nob gre infusiōz. meruit z gre pmotorū. mezuit et bonoz opm multiplicatiōz. Sibi aut nō mezuit nisi trio tm pmo ꝙtingit. Conclusio Etsi xpus post tocepcōm mezuit nobꝫ vel gre infusionē. et bonoz opm multiplicatiōz. sibi tm nō mezuit nisi ꝙ illd debitū ꝙd erat debitū vnō. fecit debitū pluribꝫ modis. C. pm. Chrs nō potuit sibi facē de debito debitū. Pacto. ꝙ oī bono erat digno. C. zm. xpus nō potuit sibi facē de debito magis debitū. Nō ꝙ ab mstatu ꝙcepcōis erat pleno gra. C. zm. xpo tota meita i passione quot i ꝙcepcōm habuit. Sed in passione pluribꝫ modis ea huit. Pacto ꝙ xpus profecit ꝙntū ad nūm meitoz. Tertio arguit̄ ꝙ. xpo per passionē sua aliqd mezuit. Noto. xpo nō tm mezuit in actōe. sed etiā i passione. Nō em passus e frustra imo ex zelo nali cā. Nec passo e ipter demitū culpe. Sed pt amoze vtutez z iustitie. In passione tn e duo considāe. s. passiois causa. et passio. Tollezania passionis cā est a violētia agentis. Sed passio. tollezania a volute patietis. 2nd ad pm. passio nō e mezitoria nec demitoria. ex se ab ex. 2nd ad scdm pt esse mezitoria et demezitoria. demezitoria si ea aliqs pfeat ex volute bona z patiēter. demitoria si ea aliquis suffezat volutate mīq z ipatienter. Quonia igit xpo passionē ptulit nō tm ex volute bona. imo ex volutate optia ideo passio ipius fuit mitoria. nō solū int passiōs sibi sed etiā int oia mita tenuit principatū. per ipam em meruit nob ianue celi apptiz. Conclo xpo per sua passiom mezuit. ex nob ianua celi pter ea apperuit. pzt ex notabili. C. pm. Passio chri fuit pro peto pmi hominis emēda z satisfactio. C. zm. xpo per passiōz sua satisfactoria abstulit a deo offensā. et nob pmeruit gram. C. zm. per mezitū passionis xpi patet nobis aditꝫ celi. C. qntū. qnto e ba. pzt ex oibꝫ ꝙclombꝫ. et pnipue ex scda z tcia. Ad actū rndet. vez. et put sunt passiones pure. put at quitta e eis volutas bona vl mala. sic habet sortiri zacoz miti vl demitī. laudibꝫ vel vituperij. et fuit in passione chri q oblata e qm ipe voluit. et libenter z patiēter passibilitatē sustinuit pro tris ꝙfessoribꝫ oza uit ꝛc

Derlao

B. t. anima ex hoc e passibil' qz e forā corpe. ex hr. nlesio corpis ad ipam pertingit. Alioq fit passibilis potacom ipsā. sine illa sit gnis amē z corpi. sic em delectatiōby et tristicijs ptis intellectiue. Cui go. ipa e forā corpis. ozt vt sit aliquis ꝓportiōnatus corpi. sdeo ipa aia sit etiā ex se corpis ex nā nata e corpi vnīri. ita apta e nata ad passiōm corpis. qnus actus nō patiat sine corpe qntū ad illas passiones qe nāli ei inesse possut. vl ex corpe vl cū corpe. h at aptitudo p hoc q nā p gziaz ꝛfortat nō tollit. quis em hō ꝛfortet qntū ad actū p scālem p gziaz. tn nō ꝛfortat qntū ad nāz nisi p gziaz qe ois defectꝫ nē tollit. Cui signū e q p gziaz regenerati. in actu naturali generatiōis defiunt. ex se ozinali peto gnabit. Ozt. go. q istud aphtudinale naturale huiꝫ gre tollat. p quē aia pfitit. nō solū i potis qo ad actꝫ psonales. sz etiā ignitis e nāt qe dā. per quē etiā excludit tristicia intellectiue partis.

et possibilitas pertinet. per quā e possibilis ad passiōz ex iustitia dei. pn aia gloriosa habebit gliam tiffundē i corpꝫ set q. chrs nō huit gliam a pmo ꝛceptois mqntū aia e forā corpis qz corpꝫ passibile fuit. sed solū ad opatiōnē qby deo fruebat. ideo sic meruit i moz talitem corpis. ita et impassibilitate anime

Cyrographū dr a cyros qd e manq. et graphos scriptura. qsi manuale scriptura. que memoria debitoz facit z obligaz ad soluendū. Dicit at cyrographa moz peroz. p moztez deleta. mqntū mōria moz delictoz amota e. sm qdā eoz non recordat ad premiū vel mqntū obligato pene sue zeatq amoztus est.

B. t. Nom sup omne nom dr esse vt qntū ad id a quo ipō. et e nom ihc vel xpus qz vtrūq ipoz. q vnione hūane nē ad diuinā. q sm hoc vnctus dr. q est deo vnctus. et sm hoc etiā a ptis saluos facere potest. vel qntū ad tui nom ipō. et hr nom dei e supez omne nom. qz ipomitā sibi scdm dīna nam et hec oia quis fuerit m q scdm zei vitate a pmo ꝛceptoe. nō tn erat in notiā hoim

B. t. Bla amē ostitit in hoc q aia ipi deo vnit p visionē z amoze. et q posteriozi vnio pze suppot boze. sit hr p deū est ī scriptis per gram. Pssuppot hr q ī oibꝫ e p essentiam pnaz z potentiā. Ideo eade zon vnio qe ē psona qe vltima z qplctissima. pssuppot oēm alia vnionē ad deū ipi et hoc ipo q aia ipi erat deo ī pna gnatiōe. debebat sibi fruitionis vnio. et nō p opatiōz aliqua ei ꝛfita z debita. et ideo qz mitū q istitit in operatiōe qe fuit nobis aliqd debitū xpo fruitiōz nō meruit. Secus at e de gta corpis. qz gta corpis nō q istitit i vnione ad deū. bn sme ca corpis diuinitati vnitū esse potuit z fuit. dispsatiue ppter opa zedepte ipleta. et ppter hoc fruitiōm in qua q istitit gta aie chri sepet habuit. et ipaz nō meruit sic meruit gtam corporis.

B. t. et hr. dr. t. exaltatio dupli mō. scdm maz et magnitiz. scdm te exaltat xpi. dicit sublimatio de statu pnis vite ad dexteram pris. Cui gloriat b. t. exaltatio dicat duo. vz fīm ad qđ. q e equalitas pris. sic qvet pfice dr exaltatiō. vsq; ad equalitatē patris et motū ad illū terminū. et qvet ne que dr exaltari ad dexteram pris. et ad pnoza bona patris xpo. at dr fm togi nrām exaltari. exaltat in corde bis. qđ credit eū equalem pri. et fm hoc distinctum soluit ꝛfutatio vezsia. ma augm z ambo. qz vna exaltatiō accipit vnos alia alios

Passio xpi iustificat vt amata. vt credita vt hostia oblata. Pm̃ dno modi ptinet ad efficaciã iustificãdi ex parte ñri. Si trip ad sufficaciã ex parte xpi ex sua passio fuit sic sacrificiũ et quedã satisfactio sufficiens ad delẽdã oĩa peccata quãtũ in se ẽ. Et ita passio xpi iustificat p modũ mẽti disponẽtis. p modũ ẽ exemplaris excitantis. z p modũ ẽ exemplaris dirigẽtis. ex passione xpi ẽ meritum. vt est hostia oblata. Quanto magĩ credita. z gratior magĩ amata. Et ita secũdũ z3 genera causę passio xpi dr iustificare Circa q̃ adueniendũ q̃ ad efficaciã delendi culpe requirũt ea q̃bus capitibus diungim̃. Et q̃ ex capite influxus q̃ ẽ membra diuisa nõ recipiãt deo magĩ fide pariẽs z caritatis assignat q̃ causas delendi culpe. Causa ãt sufficiens ex parte dei ẽ sola misericordia dei. Sed ex parte hois ẽ fides z caritas. Et passio xpi ẽ causa meritoria: quia deus aliqz dei beneficia nõ delet peccata. Nulla liz possint a morte eximere. nõ tñ diuungit ea capitibus. Sequit. Q̃ xpi passio effectum habuit delendi culpaz in illis qui ãn incarnationẽ fuerũt. pt̃ hoc duo que q̃glutinat melius capitibus. Hoc dicit b. t. Q̃ passio q̃ nõ dũ erat in ze. fi ẽ cõtra fidem. mediãtibus actibus personalibus in xpm credebant. ideo fides passionis tpedimentũ solũ psonale tollebat z non tpedimẽtũ nẽ quo coli tanua claudebatur.

Tota trinitas vnus deus deus pter patrem. xpo per sua passionem disposite. et sacramenta istius tẽporis.

Nunc ergo queramus quomõ ꝛc.

Ista est distinctio xix huius tertii libri. In qua magr̃ posth agit de merito passionis xpi hm q̃ ordinatur ad cõsecutionẽ bonorũ sibi ẽt nobis. Agit de eodem secũm q̃ ordinat ad remotionẽ malorũ nostrorũ. Et tria facit. Primo agit de malo a q̃bus xpus nos eripuit. Secũdo ostendit q̃ nom redemptorem xpo simpliciter competit. Tertio q̃ mediatoris officiũ xpus solus habuit. Primũ usq; ibi. Vñ ipse vere dicitur usq; ibi Qui solus dr mediator. Tertiũ usq; ad fi. dist.

Q. purus homo pro primi hois peccato potuerit satisfacere deo et videt q̃ sic. Quia

Purus homo bonus pt̃ tm bonũ. q̃tũ malũ fuit primi hois. pt̃ em redde deo dilectionẽ caritatis. q̃d pt̃ tm bonũ q̃tũ malũ fuit pctm ade. i. q 80 va. In oppm ẽ anselmi li. Cur deus hõ in pluribus locis. i. q 80 fla. In derisione erũt treb articuli

Primo articulo de quesito. Pro quo

Noto Pctm formaliter delẽs solũ gratiã dimittit. q̃ gratia adiuncta ipsi adeptam formam pcti tollit. delet pctm. Sed pctm delere efficienter mltiplr. prout ca efficiens variatur tripliciter. Quoniam causa efficiens. q̃ effectum efficiat. perficit. et ad esse sibi duat. sic pctm dimittere. delere. et ab eius libare soli deo competit. et soli dei ẽ proprium. Secundo modo ca efficiens dr causa dispositiua. scz. disponens materiam ad recipiendũ formam. Et hoc dupliciter. s. sufficienter et insufficienter. Sufficienter quidem ma disponit sufficienter pro modulo suo formã. et ex pctm dr delere ille. qui meretur pctm deleri. ita q̃ et ipse mitto efficitur quid dignus ad recipiendã gratiã per quã pctm delent. Et sic convenit xpo. Insufficienter q̃n ipse mitto nõ efficit dignum ad recipiendã gratiam. et ex hoc venit homini iusto Contra

Nulla hõ preter xpm pt̃ se vel aliũ a pctis libare. pt̃ q̃ nobilissimi patris primi. q̃ nullus hõ nec sibi nec alteri pt̃ gratiam promereri z hõ sibi. q̃ antiq̃ gratiam hz. nõ ẽ in statu merendi. nec se pt̃ dignũ reddere. z non alius. q̃ actus vnius in alium tm̃ sive non pt̃ nisi inquantũ hz aliquã q̃mitatẽ cum illo. Et hoc est duplex. s. q̃mitas in nã que ẽ essentialis. in qua nullus purus homo pt̃. q̃ ẽ ea inferior. Et q̃mitas in affectum que ẽ actidentalis. per quã vnus alteri nõ pt̃ mereri nisi de gratuito xpus aũt q̃ sufficienter pt̃ in nam. q̃ deus. Et cuius sua que quidem infinita ẽ sic z gratia. z pterquã habuit posse merendi z disponendi sufficienter ad remissionem pcti. i. gratia vel actus ybute habuit. quod q̃ homines sunt sub hoiem agebat. Sic em per tactum corporalem leprosum mundauit. sic y passio pctm deleuit. Et sm. actus xpi in corpe. y venit ad effectum animarum. et ad emundationem spirituum. q̃ in spũ acceptante fuit. Et sm. Passio xpi. etsi ab oĩbus pctis libet q̃tum ad sufficientiã. non tm̃ q̃tum ad efficaciã. Ita ãt. q̃ passio xpi fuit actus dei et hoĩs. Et ideo q̃ ex vi diuina egit infinitam efficaciã habuit in merendo z satisfaciendo. Nos aũt ad sustentationem efficaciã passionis xpi nõ omnes disponimur per fidem. caritatem. et imitationem operum. Ideo quo ad efficaciã non omnes saluabimur. Et. Item. Purus hõ pro primi hominis pcto nõ potuit satisfacere deo Secundo articulo. y passionem xpi sumpta a pluribus diabolo libari. Nota. per passionem xpi sumpta a diaboli pluribus libari omnes quidem quantum ad sufficientiã. sed illi soli qui sunt de eius corpe quod est ecclia

Adueniendũ q̃ pluribus temptationibus diabolus per passionem xpi debilitata est. Nã liz nunc permittat vexare homines sicut prius. non tm̃ ita nocere potest. vt ante nocebat. nec ita frequenter vt olim. Prius em habuit pluries verberare omnes corporaliter. ereptis illis q̃ speciali priuilegio tenebantur a deo. sicut de Iob dr Nonne tu vallasti domũ eius z totam substantiam eius in circuitu Sed nunc nõ habz misi in illis q̃ sibi exponunt. vt sunt exercitati. et abstinentia prisci. Hm q̃ dr ap̃la i. Thess. v. de fornicatione que ejiciat dñs. Iudicauit illũ q̃ huiusmodi tradere sathanę in interitum carnis. Sed in aliis nõ hz pluries misceri. a dño permittitur et hoc vt q̃ de merito culpe ex vel ad coronam negligentiores. vt ad exercitium patientię sanctis. Aut in augmentum eorũ. Sic legit de sancto Anthonio q̃ dũ a sathana multipliciter vexaret. ipse sibi Anthoni presens erat. Et victoriã expectabam. Et. Sequit. Q̃ et mitto passionis xpi cõtra diabolicas tentamenta. q̃ per nos collata sunt prius et victoria xpi de hoste. Et hoc em q̃ virtus ẽ. mag potens effectus ẽ. ex collato adiutorio cõtra suã temptationẽ q̃ xpi sanguis et passio z alia sua mita impetrat pro nobis sic q̃ thic i q̃bz temptam. pt̃ nobis auxiliari. ex ẽ cabla ad fomitẽ a pugnã tubę cũ demone. et collatio cautę z gratię matutinę. Et. Item dr Augustinus i sermone de figura salutis i sigillo sancte crucis. dr n. Gregorius i lio dyalogorum. quod demones nõ potuerũt attendere ad iudeum in templo idoli nisi inquantum eo q̃ signasset se cruce. vñ dyabolus puero suo. q̃ esset vas vanum si signatus

q̃nuis vtq̃ xp̃i sit
sufficies ad salua
dū oīm hoīes. tñ
sunt aliq̃ qui vel
desinūt in fide q̃
desp̃ humāg mtel
lectū adhr̃ q̃ pīpi
at bñficia redepl
vel definūt ī cari
tate qua dispōit
humāg affectū. nec
curat facere qd̄ ī se
est. vt hmōi dispō
nes q̃sequat. ideo
iuste dāpnant.

Ad decimū passionis
xp̃i z sp̃ussti et
sanctis angelicis mit
titur. vt sp̃g ma
ligno supetur. p̃f
q̃ passionis me
moria. vt tentatis figu
ra. est dyabolo ẽcia

Ad. v. Petim dr tri
plo graphū culpe z
defectū. q̃ obligatur
ad penā et culpa tū
q̃ ex mito z ex dīna
iustia trāq̃ ex decre
to g surgit. Ommissio
ne eiq̃. dīna iustia
habz nos punire
dyalicia dyali amu
sare. z g stia nra
cōn nos ext̃ mur
murare. Cui occasi
one hzt dyalog ī nob
aliquā pitate. vel
sim vel ad tpus.
xp̃s go. q̃ p passi
onē suā nō soluz
impetrat remissiōz
culpe quo ad ma
culā. sz etiā q̃ ad
reatū z obligatiōz
ad penā. nō dicit
augg q̃ p suā pas
siōm delet cīz rogīsa

Ad. vi. Ad medīū po
nezit q̃ giungat
vnū extremū alti
ri. vt de vero ex
tremo aād ptiāz
tertio. vt mīe ex
trema beat̃ habi
tudīe. Ih oīa xp̃o
g venit sm natu
hūanā. Spe em sa
tisfactōis deo. noe
giungit. Spe ab
vno q̃ ex tremoz
aliq̄d ptiapat. q̃ a
deo beatitudīe. et
ab hac infinitū
et habz habitu
q̃ ī sup̃ hoīes. p̃t
vnione z gr̃az ple
nitudīe. et misa
deū. p̃t assūptoz

q

q̃nūtū ad efficaciā. dyabolo em ām passiom habuit du
plicē manū. s. attrahentē et impellentē. dyang attrahens
erat pītas trahendi ad limbū et iustos et scōs. dyanus
impellēs erat pītas precipitādi in malū. vel p fallaciā. et p
violentiā. q̃ tentabat vt draco et tēptabat vt leo. et prima
manu attractiua erat tāte potie. vt nullo ei potuit resistē
et fuit ei oīno per passiom amputata. Jam em nullū iustū
pt̃ ad limbū trahere. q̃ per passiom xp̃i deletū ē chīro
graphū pīti ade. dyanū aūt impellentē habebat ita for
tem. vt nō magī difficultate posset ei quis resistē. Et
ideo in multis vimo in oībg regnabat. oīm em supabat
vel per fraudē. vt per violentiā et hec pītas debilitata est
per xp̃i passiom per quā lumē vertitat̃ apperit̃ cōn dya
bolica fraudulentiā. et adiuto ziū virtat̃ tribuit̄ q̃ dyabo
violentiā. apparuit aūt lumē vītat̃. et mītū per dīnā in
spiratiom. et extrinsecū per humānā mstrationē. Adiutoziū
etiā tribuit per virtutū mfusiom. que zeprimit q̃tupliciz
et per angelicā protectiom. que zeprimit adversas pītates per
sp̃ussti donatiōz. **Contra** Etsi nō q̃nūtū ad efficaciā
nō q̃nūtū ad sufficiaciā per passiom xp̃i sumg a pīte dya
bolī libāt̃. p̃z ex nōbis. C. p̃m. 2m̃ quis nobis sp̃ mstat
tū dyabolo pugna. nō tñ dongam a victoriā. misi mīnue
mat nīa negligētia. C. 2m. Non tot hodie dyabolus
obsedit. quot alias obsidē q̃suevat. C. 3m. plus alias
dyalog dīabat̄ in homīe q̃ hodie. q̃ tūc regnabat ydo
latria et turpia. et deficiebat vītas et gr̃a. **Tertio**
articul**us** A qua pena nos passio xp̃i libāt. Noto Pas
sio xp̃i nos libauit a pena tpali eterna et media inter
vtrāq̃. A pena mag̃ tpali nos liberat. dū virtute illīg con
donatur nobis pīta. nō solū q̃nūtū ad culpā et reatū pe
ne etne. sed etiā q̃nūtū ad dimissiom pene satisfactorie.
sic habet fīēri in sacrāmēto baptismi. A pena etna nos
liberat liberando a culpa. dū em per passiom xp̃i nobis
gr̃a impetrat. per quā culpa dimittit. nob debitū pene
eterne ⁊ mortis relaxat. Liberat etiā a pena qe quodo
est media int̄ vtrāq̃ istaz penaz. que quidē fuit tarda
tia visionis dīne ex demito pīti ade. Et illa q̃dē etsi fue
rit ad tpus ypter gr̃am receptā in eis q̃ detinebāt in
limbo. debuerat tñ habere eternitatē. habito rep ad cul
pam ade. Non q̃nūtūcūq̃ passio dilata esset. dīna pnicia
fuisset eis subtrita. misi deg adinvenisset aliquā viā
et ab hac pena liberati sumg per mortē xp̃i. **Como**
Passio xp̃i libauit nos a pena tpali. etna. et int̄ vtrā
q̃ media. p̃z ex nōbis. C. p̃m. Baptismg in vi passionis
xp̃i dimittit penā tuigīt pīti. C. 2m. Licet passio xp̃i
liberat nos ab oī pena tpali et etna q̃ pīte actuali
delenda. nō tñ ea debita et mflicta. C. 3m. Liz passio
xp̃i mortalit peccatū et ad infernū descendēs nō libāt
efficaciter. liberat tñ sufficienter. C. q̃nūtū. quo ē va
p̃z ex gestis pīma. ad argutū zndz. Satisfactio de
bet esse reddita nō solū equalem bonī. sed etiā bonī
alias mdebiti. et nullū tale pterq̃ hō pt̃ deo reddere.
q̃ si redderet cariturū. illa ē deo debita racōne creatōis
et cōservationis

Tertio quezitur. vtrū alio mō

Jsta ē distinctio .xx. huius tertii libri. In qua
mgr̃ postq̃ egit de passiōne xp̃i. inquātū est

humane nature. Et
ergo esse loquendo me
diatore ē cōn nature
assūpte. Xp̃s n. vt
p̃sona mediator esse
nō pt̃. q̃ hūitudine
sic nō hzt. Nō em
pt̃ dici miōz. et q̃n
tū ad nam dīnā nul
lo mō mediator dici
pt̃. q̃ nō ē mē ex
trema participatiue
nec sēm ordīe. nec
giungit vt cū p̃ria
sed vt p̃ma

maloz nr̄oꝝ remotiā · q̄rit sing̃lariť de eiq̄ congruencia
et triā facit · Primo assignat causa passionis q̄ gruebatem
Sedō causa ipius efficiētē · Tertiō remouet dubitacionem
incidentē · Primū vsq̄ ibi · xp̄us ergo ē sacerdos · Secūm
vsq̄ ibi · Cū igit̄ passio xp̄i · Tertiū vsq̄ ad finē distinctōis

V· aliter q̄ per passionē filij dei geng humanū poterat congruenter repārari ·

Est videt̄ q̄ sic · q̄ si non · seqūt q̄ dīa potia fuisset limitata
in pz̄sona xp̄i passionē subiectū · q̄d ēmo est absurdum ·
Et dicit Gregō · xx · moraliū Qui nos fecit existere et re-
hilo · reuocare · etiā sine morte et passione potuit ·
igit̄ quō vera · In oppīm dicit augꝰ · Nullo alio modo
fuit isto congruentioꝝ · Si igit̄ bonū ē bona facē · videt̄
q̄ nr̄ariū fuit sūmā bonitatē istū modū eligē · et ita
non alio q̄ isto mō gruebat geng humanū liberari et
repari · igit̄ quō vera · In oppōsitū est treb articuli

Primo articulo Vtrū geng humanū p satisfactionē
debuit repari · Nondū · Absq̄ dubio magis gruum
fuit humanū geng repari per satisfactionē q̄ p alia
viam · sm q̄ dicit augꝰ et anselm et zacō huiq̄ est ·
ex parte dei repantis · et ex parte nr̄a · ex pte dei · q̄
vnūsse vic dominū mia et veritas · Cū igitur ih̄s sit
sūme iustꝰ et misericors · ideo in repatione generis hu-
mani que ē excellentissima viaꝝ dei · gruua ē · vt sil
iustificat mia cū iustitia · et ideo decens fuit et congruū
vt deus ab homīe satisfactionē exigēt pro iniuria sibi
facta · et si hō nō posset · tūc mia subuenīet dando
sibi mediatorē · qui pro eo satisfaceret · Et iste modus
magis fuit gruus q̄ alius · nā etsi deus culpā nō dimi-
sisset · sed culpā exegisset · nō manifestaret eius mia
Si vero oīno dimisisset · nec satisfactionē exegisset · non
manifestaret eius iustitia · Si igit̄ iste due oditos fuit
sezuade in dei ope · magis gruebat humanā naturā
repari per satisfactionē q̄ per aliā viā ex pte repantis
Amagis etiā gruebat ex pte nostri · pro eo q̄ nr̄a repa-
tio ad hoc erat · vt nos a culpa reduceret ad iustitiaz
a mia ad gl̄iam · Sic · go · cū genus humanū cecidit p cul-
pā · deū inhonorat per puaricationē et ordinata di-
spōnem · sic cū recidit a culpa ad iustitiā · decens ē vt
deū honoret sustinendo penā · Et in hoc magis repat
ad normā iustitie · Et ursus · sic glosius ē acq̄re vitā
etnā per mitā q̄ sine merito · sic glosius ē recreduliari
deo per satisfactionē · q̄ sine · Si ergo hec duo pnotata
considerāt in repatione gnis humanī · planū ē q̄ hic
modus ē magis conveniens · tū ex pte dei repantis · q̄
ex parte humanī gnis repati **Contra** Tam ex parte
repantis dei q̄ ex pte generis humani · nā humana p satis-
factionē debuit repari · pz̄t ex nobili · C· pm· In hoc relu-
xit dei iustitia · q̄ repata ē per satisfactionē nā humana
C· zm· In hoc reluxit dei mia · q̄ repata ē p satisfa-
ctionē naturā humanā · C· zm· In hoc gla hominis resplen-
duit q̄ per satisfactionē deo recreduliatus existit **Sedō**
articulo V· Genus humanū per alicuius creature satisfa-
ctionē debuit repari · Noto · de duobus cōsuevit fieri
et recipi satisfactio · s· de iniuria et de dāno · Si igit̄ deus
recepit satisfactionē ab humano gnē · aut recepit p vtroq̄
aut pro altero tm̄ · Si pro vtroq̄ · planū ē · q̄ ipse ē
aliqua pura creatura deo satisfaciēs p gnē humano · Pro eo
q̄ tum grauis ē iniuria q̄ infertur deo · q̄ ad excellen-
tissimā eius dignitatē · q̄ nulla pura creatura potest

Ille modus nre libe-
rationis et conveni-
or · quo ho magis
assimilat ad dei dile-
ctionem · magis induxit
ad studiū perfectionis
et cauteloꝝ reddit
ām malitie septi-
ām · Sz iste modus
ē hoi · vn̄ primum
plenum ystoꝝ inoriū
tangit · aplō ad
Roma · v· dnō Co-
medat sua existen-
deo in nob · qm̄ tu
im̄ mirū esse · xp̄o
pro nob mortuo ē
et ith̄ · Sic deo dile-
xit mundū vt vnige-
nitū suū daret filiū
ptem tangit bij pe-
tri · q̄ prima sua tra-
mita ca· ij· di· xp̄o
pro nob passo est
vob relinquens exē
plū · vt sequamī
vestigia eius · Tertia
pars mortis tangit
· Ehoz· vi· vbi de
empti estis pcio ma-
gno · glosiatur
portatur deus i corpe
vrō q· d· aplō loqꝰ
vrām amplius non
debz esse subiectū
peccō · q̄ redempti
estis pcioso thesau-
ro a deo ihu xp̄o

Potencia ia aliquo
clausa erat · creatōr
et supia in dispōne
et ordinatōne · nūc do
in passione iustitia eius
cū mia debebat ap-
parere ·

rcōpensaē aliq̄ illi equale. Si igit exigat sibi satisfactōm p̄z solo damno q̄do ñado iniuriā. ner sic pt
p̄z toto gñe huāno satisfacē aliq̄ pura treatā. Aut
eīm talis esset homo. aut nō hō. Si hō. cū nullq̄ pure
hō possit eq̄ualere toti gñi huāno. talis hō offerendo
seipm̄ deo. nullq̄ tēpe pēsaret damnū. quod ada intulit
totīi pēdo totū genꝰ huānū. Ner si nō hō. q̄ si pura
treatura esset ac si posset. nō tñ sufficeret. q̄ ad illud
genus spectabat satisfactio. ad quod spectabat trāsgressio. At si posset. nō tñ deceret. q̄ nam huānam
in statū pristinū nō reuocaret. esset eīm q̄ hoc alÿ treature subiecta. Ex hoc. go. habetur. q̄ nō solū pura treatura
nō posset deo satisfacē si esset alterius gñis. sed etiā. ner
si esset a deo assūptu greniret. vt p̄z huāno gñe satisfacere. Et ideo nō pura treatura nō posset p̄ toto genere huāno satisfacere. ner altius gñis treatura deceret
ad hoc assumi. oportuit ergo vt p̄sona satisfaciēs esset homo et deus. **Conclo** Etsi huāna nā per satisfactōm sit repata. nō tñ potuit eā repare aliq̄ pura treatura. p̄z q̄ notabi. Et zalo. q̄ nulla pura treatura
habz infinitā potēiam. quā ad̄ potēiam satisfactio p̄ peccato huāne nē oportuit habē. eo q̄ pena pro quo satisfacienda erat quāda infinitate habuit. Quod p̄z q̄ trib⁹ s. ex infinitate dīne potē. que offesa erat p̄ contēptū inobedientie. p̄t bonū amissū per pēnā. quod e
deus. p̄ter nam repanda. qe infinitate habuit i suppliciis
in q̄bꝰ multiplicari potērat. C. p̄m. Quia pura treatura
alterius iusticiā infligere nō potuit. ergo ner eā repare
C. 2m. Quia satisfactio debz p̄portionari offense. sed
pura treatura nō potuit p̄ gñe huāno satisfacere
C. 3m. Quia dei offensa et iniuria infinita fuit.
ergo nulla treatura p̄ ea satisfacē potuit. Et q̄ tū. q̄
meritū x̄pi fuit infinitū. ideo repare potuit genus
huānū. **Tertio** **articlo** de quesito. Noto v. gen
huānū potuit aliter reparari q̄ per passionē x̄pi. p̄t queri
vel de potēia dei reparantis. vt q̄ pte gñis huāni reparati
Si ex pte dei reparantis. absq̄ dubio potuit genus huānum
aliter q̄ p passionē z mortē x̄pi reparari. potēia eīm dei absoluta non ē limitata. Si at̄ quis de potēia gñis huāni
reparati. et sic nō fuit modꝰ congruentior isto quo fuit e
per satisfactōm huāni generis reparati. q̄ fuit acceptissimus ad placandū deū. q̄ gruētissimus ad curandū morbū
efficacissimus ad attrahendū genꝰ huānū. p̄udentissimus ad
vitandū ad̄sarium. fuit eīm acceptissimus ad placandū deū.
Quia sēm anselmū. li. Cur deus hō ca. vi. Nichil asperius
et difficilius p̄t ꝑti ad honorē dei spectē et nō ex
debito q̄ mortē. Et nullateng p̄t magis. seipm̄ dare deo
q̄ cū hō se morti tradit. ad honorē ipius. vñ ad ephe. v.
Tradidit seipm̄ oblatiōz et hostiā deo in odorē suauitatis
fuit eīa gruentissimus ad curandū morbū. p̄me. ni. ho
per quem intrauerat p̄ superbiā. gulā z inobedientiā hm̄ ḡze.
Voluit eīm deo assimilari per sublimitatē. gustū li
gni suauitatē. et trāsgredi p̄cepti dīni leuitatē. Et
q̄m curatio hūt fieri per q̄rium. Ideo modꝰ satisfactionis
fuit gruentissimus p̄ obedientiaz. humilitatē. et dīne voluntatis implētiz. que ois reluxit in passione. vñ ad phi
lipen. ii. hyumliauit semetipm̄ factꝰ obediēs vsq̄ ad
mortē. mortē at̄ crucis. Fuit insup efficacissimus ad
attrahendū genꝰ humanū. hīs eīm solis passio
ad salutē valebat. q̄ in ea voluntate per amorē deo
adhēbat. Nō eīm decreuit aliter deꝰ q̄ per libīm vo
luntatis arbitriū huānū genꝰ saluare. et nō alio mo
si saluo voluntatis arbitrio deꝰ hoiem magis potuit

ad suū amorē attrahē q̄ sustīnedo pro eo trucis pa-
tibulū. Jon Joh. xij. Ego si exaltatus fuero a tra. oīa
trahā ps me et ad meipm. Et hugo de archa sponse
Vt ostendēt tibi q̄tū te dilexerit. nō nisi moriendo
te a morte liberauit. vt nō tm pietatis ipendēt bene-
ficiū. sm etiā tacitatē monstraret affectū. Hē fuit ad
vincendū aduersariū prudētissimus. Decebat em vt xpūs
sua prudētia superaret dyabolū. sic dyabolus sua astu-
cia decepat hominē primū. Jon Job. Prudētia eius per-
cussit superbū. Et tm vltiō. Nullus poterit capere leuia-
than hamo. Jdeo dr predēti distinctōne ta. l. dēt re-
deptor et victus et deceptor. tetendit illi muscipulaz cru-
cem suā. posuit ei q̄ esā carnē et sanguinē suū. Cō
clusio Etsi alter modus nre liberatōis scdm dei potiaz
absolutū erat possibilis. nullus tn alius modus nre redep-
tionis scdm ordinatā dei potiaz misi per satisfactū
fuit ita congruus et utilis. C. pm. propter xpi satis-
factū. hō magis assimilat ad dei dilectū. C. zm. Inter
xpi satisfactū. hō magis inducit ad virtutū pfectōnē.
C. zm. Propter xpi satisfactōm hō redditur tanquaz
cōn malitie reptatorū. C. iij. Quid sit distinguenda
iuxta intentū grōs trie. Ad argutū vndē. Potuit
deus alio mō genus humanū recipare. si nullus alius fuit
ita congruus sicut iste

Alex. aye diuī vnionis
inter aliaq̄ est ma. et
duplex. vnū est natu-
sic vita sensibilis et
vegetabilis mediat in
vita rōnalē a carne
separata em vita sensibi-
et vegetabili a carne
natura sit et ab ea vita
rōnale separari. Isto mō
aīa nō est mediū ne-
cessitatis inter diuitate
et carnē. pō q̄ diui-
tas nō indigz aliquo
ad suī vnionē cū aliq̄
creata. Aliud est me-
diū congruitatis sicut in-
ter terrā q̄ p natu-
rā est frigida et sicca
et inter aerē q̄ p na-
turā est humida et ca-
lida potz aq̄ media. q̄
est natū frigida et hu-
mida. et nō est mediū
necessitatis. q̄ nō q̄nte
aqua inter terrā et aerē
adhuc aer vnit tre
Isto aīa est mediū illig
vnionis. q̄ aīa propter
eig corporeitatē magis
conuenit cū deo q̄ cum
corpore.

Anima est mediū con-
gruitatis diuitati con-
iungēs soluto aut
medio. extrema dis-
solūtur. amota em
causa vnionis vnio
tollit. Arguentū nō
valet de medio natu-
ralis ordinationis. q̄lis est
aīa in hac vnione
sed de medio colli-
gationis quā nō gz
de medio congruitatis
qualis est hic aīa.
sed de medio natu-

Post predicta considerandū est

Vsta est distinctio xxj. huius tertij libri In qua
magr̄ pdēs egit de passionis mīo. agit de
cuius fine siue termino. et tria facit. Primo em inq̄-
rit an in morte xpi tanto fuit a verbo separata. Secdo
ostendit. sm quid morte xpi fuit cōsumata tertio
subiūgit scdm qd veritas q̄uda ponit i hac ma
sit acceptenda. Primū vsq̄ ibi. Precedente hō aīa. Secdm
vsq̄ ibi Fame igne diui pt. Tertiū vsq̄ ad fi. di
Vr tam q̄ xpi amma q̄ a xpi corpore
que erāt secumita i sepultōn dimi-
tas fuerit separata in morte Et vide q̄ sit
Joh. x. Potestatē habeo aīam meā ponendi. et iterum su-
mendi eā. Sed ponere aīaz nō est aliud q̄ deponē. igit
si iste sermo est filij dei. videt q̄ aīam deposuit in
morte. et sic aīa fuit a verbo separata. Et cum separata
fuit a carne ar sit. Soluto medio solūt extrema
sed aīa fuit a carne i morte separata. go. videt q̄ cum
a corpe. i. q̄to ba. Jn opūm et aug⁹ et damas. Ana-
thema sit qui dr verbū deposuisse qd semel assumpsit
Si ergo aīam assumpsit et carnē. nullo ea deposuit. si
q̄to fla. Jn decisionē erunt tres articuli **Primus articulus**
Do. in xpi morte dimitas fuerit separata a corpore
pro quo nota sm b. v. Jn xpi morte dimitas nō fuit
separata a carne. et huius est ratio. Sed libalitas ex
parte assumētis. dignitas ex parte assumibilis. et vti-
litas ex parte assumptōis. Libalitas nullo ex parte assume-
tis. q̄ cui deo dat aliq̄. nō subtrahit illud sine culpa
Si ergo nulla culpa intercedat. nō decuit dīna libera-
litate carnē q̄a sibi libaliter vniuerat a se separe.
Dignitas etiā ex parte assumibilis fuit in ea. q̄re ista
vnio nō debuit separi. Caro em illa nō debuit vide
corrumpi. sm illud ps. Non dabis scm tuū videre
corruptionē. Sic. go. nullo decuit eā manere. Sic
nullo decuit ipam a verbo separi. Vtilitas ex parte

assumptōm̄s ad hoc ipm̄ faciebat. Ad hoc ēm̄ faciebat illa vnio dīnitatis ad hūanā naīam̄. et carnis ad aiam̄. vt p̄ virtutē mea salu. Et qm̄ separatio aīe a dīnitate i nullo fecit ad salutē nr̄am̄. p̄ eo q̄ nō p̄t per eā fieri satisfactio. cū dīnitas nō p̄t sentire dolorē et penā i separatōne ipius a carne. hīc est q̄ nō cāt tō vemēs carnē separi a dīnitate. **Contra** dīnitas in xp̄i morte nullo mō separata fuit a carne. p̄z q̄ nō. bili. Et dicit Leo papa. Tanta est vnio dei et hoīs vt ner supplicio posset dirimi. ner morte distingui. Et zacha. q̄ cū deus sit īmutabilis. īmutabiliq̄ p̄stat ei quod sibi vnit. vt p̄z in scīs. Et p̄m. Licet corp̄s vnitū fuerit vbo mediante aīa. nō tn̄ ozt q̄ aīa sublata a corpe. dīnitas eiā debeat abire. Et. zm. Corp̄s separatū ab aīa nō oīno est expers gīe dīne. Et. zm. Liz diuīnitas. corp̄is ab aīa diuiso fuerit vnita. nō tn̄ ipm̄ corp̄s vitam p̄t dici. Ex q̄ dīnitas nō viuificat corp̄s formaliter. q̄ ipsa nullius est forma. q̄uis sit fons et origo vite. **Sexto articulo** q̄ in xp̄i morte diuinitas fuerit separata ab aīa. Noto. In xp̄i morte aīa nō fuit separata a vbo. Et huiq̄ zacho tripliciter est. q̄ ner deū decebat. ner nob̄ expediebat. ner illi anime cōgruebat. deū nō decebat. q̄ indissolubili vinculo matrimonij ea sibi q̄uxerat. non sic nō decet viru relinquere vxorē. sic nō decuit vbū dei ab aīa separi. Ner nob̄ expediebat. q̄ si facta fuisset separatio, anima illa nō habuisset potestatem ad eripiendū genus captiuum. ner mediatricis officiū ad recōciliandū Et neutr̄ erat nob̄ expediens. si poniq̄ eis oppīm. Anime illi nō congruebat. tū q̄ innocentissima. tū q̄ eiā beatissima erat. nō potuit velle separi a vbo. q̄ innocentissima erat. nō potuit ēe voluntē sua separi ab eo. **Contra** In xp̄i morte dīnitas nō est separata ab aīa sic ner a corpe. p̄z q̄ nobis. Et zacha. q̄ aīa immediatq̄ et pluribus modis vnit deitati q̄ corpus. et maxime ex quo illa aīa fuit in morte tissima z beatissima nō potuit velle illā separatq̄. Eiā si aīa deo quiuncta fruitionē nō p̄t ab eo separi. go. miq̄ separi p̄t q̄ vnita vnione hypostatica. tza. q̄ maior est vnio i p̄na q̄ sine p̄sona. Et p̄m. xp̄s nō secundum modū oīs assumpsit mortalitatē. p̄z q̄ mortalitatē aīe nō assumpsit. que q̄ sistit in separatōne aīe a deo in p̄tm. et oppo vite. q̄ est quiunctio dei per caritatē aīe. Et. zm. Licet aīe nō competunt oīa ydiomata. actiua aīa post mortē manet diuinitati vnita. Et. zm. Si aīa fuisset a vbo separata q̄ntū ad coniunctōm in p̄sona. nō tn̄ esset mortua z viua. in q̄ntū remaneret deo per caritatē quiuncta. **Tertius articulus** Io. nere iu erat aiam xp̄i in resurrectōne corpi reuniri. Noto. xp̄us fuit p̄fectissimus secundum naīz corporis et aīe. Ideo debebat sibi q̄ corp̄s aīe fuisset semper coniunctū. ideo q̄ ner corpi sine aīa. ner anime sine corpe omnes perfectiones q̄ueunt. que in nā hūana reperiri possunt. p̄ter tn̄ redemptōnis affectū ad quē aīa et corp̄s xp̄i separata fuerat. Ideo illo adepto coniuncta fuerat et quieti debuerat. qd̄ eiā suo meruit congruit z membris. vt ia resurrectō incoaret vt i capite que erat in membris futura. Et vt bti nō solū gauderet de visōne dīnitatis. sed eiā hūanitate glorificate in xp̄o. **Contra** Tertiū erat aiam xp̄i in resurrectōne corporis vniri p̄z q̄ nobis. Et. p̄m. Veritas

ē. t. Opimo fuit magistri. et cōā hugōis de san. victore q xp̄s in illo triduo fuit hō. Sed ad hoc mouebat diuisio vyē hugo. cm dicebat q tota psōalitas hōis & in aīa. & ipa erat hō ppe logīdo. & ideo aīa pg mortē pt dicit hō. no solū ipse sed cōā in alijs hoibs hoc ad posita no pt esse ba. q pgt aliqd ē gpleū in spē sua. et psonalitate. no pt ei aduenīe aliqd. vt cōponat cū eo nāz aliquā. sz vt adiungit ei in psona. & no in nā. quod ē singlāe in xp̄o vel adiungit ei accidentaliter. vñ q hac positōne sequit q vt q aīa & corpe no effiant vna nā. et aīa nō exit forā corpis. nec viuificabit corpa fozāliter. vel itm q aīa adiungitur corpori accidentaliter. vt nauta naui. vt homo vestimēto. sic dicebat antiq phi. quoz plato vt ēzego. Nicreng nazarat dicebat. q hō nō. & aliqd gpositū q aīa et corpe. sz & aīa vtrūq corpe. et q h ignorēcia cōā fuit. ideo mgr nō voluit. q alij mortē xp̄i essent hoies. sz solū hoc voluit de xp̄o. q cōā pg mortē amīt & corp aliquo manent vnitu in xp̄o. inquātuz vtrūq manet vnitum verbo Sed hec cōā non posita nō pt stare. si ipse acripiat hoc nom hō. pt duas rationes p̄ma. q ad hoc q sit hō. ogt q sint aīa et corpa quneta ad gstitudinē nām vna. quod fit p hoc q corpa informat aīa. qd i illo triduo nō fuit. Sēdo q recredēte aīa illa cāro nō dicebat nisi eq uoce caro. vñ nec illud corpa erat humanatū corpa nisi eq uoce. et ideo ome moderni tenent q xp̄s in triduo nō fuerit homo.

hugo. de san. vi. ij libo de sacrīt. pte. l. ta. iij. ibi quere.

resurrectōnis probat vitate morientis. C. xm. xp̄s conuenienter tria die resurrexit. q sit sufficiēt mortis veritatē p̄obauit et ostendit. C. xm. xp̄s resurgens vexaūter idēptitatē sui p̄obauit multiplr̄. P̄mo quo ad nām. q tomedit. Sēdo q ad psonā. q se in eode visiblem p̄buit. et actā eade ostendit. vtz. vlnā et tractat̄ ritib. C. iij. xp̄s resurgēs vexaūter dicōm resurrectōnis sue p̄bauit multiplr̄. P̄mo quo ad vezitatē vite q lotū est. Sēdo quo ad vitatē corpis. q palpabile p̄buit. Tertio quo ad gloriaz quia clausis ianuis intrauit. Ad argūtū vndē illud vezbū est filij dei zacon carnis assūpte. Voluit etiā xp̄us aīam deponē no a se. sed a carne sua Ad xm. lo quim de medio nrūtatis. no cōgruitat. Aīa aut non erat mediū nrūtatis sed cōgruū. et sic q̄o ē vera vt p̄z q p̄ma et scda q̄stionis.

Hic quezitur vtrū in illo triduo

Ista est distinctio xiij huius tertij libri. In q mgr postq egit de morte xp̄i tacta passionis sue termino. agit de q̄busdā que secuit ex ipā. et tria facit. Nā p̄mo inquirit. vtz xp̄s in triduo mortis fuerit homo. Sēdo supposito q sic. an fuerit hō in inferno et in sepulcro. Tertio vtz ille hō sit vbiq et venerit de celo. P̄mū vsq ibi. hic querit si xp̄s Sēdm vsq ibi. Solet etiā queri. Tertiū vsq ad fi. di

V. xp̄us in mortis triduo fuerit idē homo numero. Et videt q sic q ath. xij. Sic fuit Jonas in vētre cethi ēbg diebg et trib noctibg vta erit filius hoīs in corde tre. sed nō fuit alius Jonas in vētre cēti sz idē nūo q fuit sup tra. i. nō erat alius filius in corde tre. nisi ille idē nūo q loqbat super tram. alioquin xp̄us fuisset duo filij. i. q̄o vera In oppm arg sic. Remota forā ptis. remouet forā totius. que resultat ex coposīe forme et mē. sz in morte triduo aīa separata fuit a corpe xp̄i. go. desyt esse humanitas. non ergo fuit idē hō nūo in mortis triduo. go. q̄o falsa. In deuisiōne ēt tres articli **Pm articli** De quesito. P̄o quo noto sm bm thoz in quotli. ij ar. l. De xp̄i mortis triduo possūt loq dupliciter. P̄mo secundū ypostasim seu psonā. Sēdo q̄ntū ad nām humanā. Tertio ad ypostasim vl psonā. et sic ē idē nūo qui fuit p̄ius. Aut q̄ntū ad nām humanā. et sic dupliciter vno modo q̄ntū ad totā nām humanā que dr humanitas. et nō fuit idē hō in triduo. vñ nec idē hō nec alius homo sed eade ypostasis. Alio modo q̄ntū ad ptes humane nē. et sic aīa fuit eīdē nūo. eo q nō ē trānsmutata sēdm sbam. corpa vo fuit idē nūo sm mām. sz non sēdm formā sbale que ē aīa. vñ nō pt dici. q xp̄us simpliciter idē fuit nūo. q q̄z dra sbalis q̄rludit idē simpliciter. aīatū aut ē dra sbalis que p mortē separatur et ideo mori ē corrūpi. nō alterari tm. Nec cōā pt dici q sit simpliciter idē vl aliud. q nec idē sm totam sbam. ab aut aliud **Contra** Licet xp̄us in mortis triduo posset dici idē nūo. q̄ntū ad ypostasim & psonā. nō tn q̄ntū ad totā naturā humanā. P̄ma pb pz q nobili. silr et scda. Ad hoc ēm q aliq sit hō. req̄rit q aīa et caro sint cōiuncta ad q̄stituēdū vnā nām. q̄d fit tuc. q̄n corpa informat ab aīa. qd in illo triduo no fuit. vñ illa sustepta nūq̄ feriss hoiez deū. & deū hoiem. nisi deus assūpsisset corpa et aīam vt cōiuncta admittit. igitur q̄o vera. C. p̄m. Licet in mortis

triduo in triduo nō fuit vez homo Quia hō mortuus nō est vez hō. Sz xp̄s in triduo fuit hō mortuus. go. ad 2m. q sic p grām hūc nām illud qd grām mcipit esse hō. eo q esse humanū p hmōi grām acq̄rat. sic illd qd corrūpitur seu mortē morte humana desinit esse hō. eo q esse humanū pdat hmōi corrūptōs. hoc ē fidei catholice.

Item xp̄s in illo triduo nō fuit ut. go. non fuit hō. ga. q a quocūq vere negatur sup̄ius. ab eo vere negat infinitū. añs p q in illo triduo non fuit sba aīata ps̄lis q nec deitas fuit aīata. q nō fuit aīa informata. nec aīa xp̄i potuit dici aīata. q tuc fuissit p aliquā aīaz informata. nec corpa xp̄i fuit aīatū. q per mortē fuit ab aīa sepatum.

Sciendū q mgr nō voluit q xp̄s i tri. duo illo diceret homo nisi eq uoce. hō dicit q nō sēdm eade rōnē dicebat hō pg mortē sic an. vel sic alij hoies. et sm hoc q opinionē mgri. nō sequit aliqd inconueniens sm rem. q sm pbm sm methāce. nō est inconueniens. vt quod nos dicimus hoiem. alij dicūt nō hoiem q̄ntū ad gveniētia nobis. sz solū ē impositus in ūsu humanū. q nō est in vsu humanū q hoc ret corpa & anima diuisa

Quicqd aduenit enti cōpleto. nō pt esse cā formē q̄positi essendi. Item. sz solū accidēs. Sed psona dr ens p fectū & cōpletū. ō si aīa humana esset psona. tuc ex ipsa et corpe. nō fieret cōpositū essentialiter nec pōnis ex ipis fieri posset vna humana natura.

ꝯ muis filiꝰ dei nu
ꝙ depuerit illū ho
mine malt· qꝛ se re
tinuit ꝑtes essencia
les· puta aiaz ꝛ corpꝰ
illiꝰ hoiis· vnitas sibi
que fuit totꝰ hō saltē
realiter· deposuit tñ
illā hoiez forma· qꝛ
nō retinuit ī illo tri
duo nām humana cōpo
sitū ex ꝑtibus ꝓbius

Cui nō cōuenit ꝑ se cō
nerꝛ ꝑ se agere· illꝰ nō
est persona· hā omis
persona ē suppm· Sup
positoz· at ē per se cē
et per se agere· ī me
diate· sed aia nec cō
venit ꝑ se cē cū sit
pars· ḡ nec em nō con
venit nisi ignotū tohi
est· nec agit ꝑ se age
re· ī de aia· i· zc
Item si aia esset ꝑsona
in xpō essent due ꝑ
sone f dīna et hūa
na· qđ hereticū· Sed
d· aia salte a corpe
separata ꝑ se cē ē ꝛ per
se agit· dīm q· aia
separate ate tria nō cō
venit absolute· si
in ordine ꝛ cū mola
turā ad corpꝰ· vt
per augm sup cren
tez qđ nec vt sepa
rate habz zaz ꝑ
sone vel suppti· qꝛ
suppto absolute cō
venit esse ꝛ agere
secm se sed inclinatō
ad alterū

b· t· Quadruplex
est infernꝰ· vnꝰ est
infernꝰ damnatoz ꝛ
in quo sunt tenebre
et gnālr ad tarteriaz
dine visionis· ꝛ gnā
lr ad tartaream grē
et sunt ibi pene se
nsibiles· et hic infer
nus ē locꝰ dānatoz·
Alius est infernꝰ su
pza istū· ī qō sunt
tenebre· ꝛ ḡre caren
tiam dine visionis
ꝛ propter tartaream grē
si nō est ibi pena se
nsibilis· ꝛ dr limbꝰ pu
eroz· Alius sup hunc
ī quo sunt tenebre
gnālr ad tartaream dine
visionis· si nō gnālr
ad tartaream grē· sed
ē ibi pena sensꝰ et
dr purgatoziꝰ· Alius
magis sup ē ī qō ē
tenebra· gnālr ad tar
taream dine visionis
sed nō gnālr ad ca
rencia grē· nec ē

a

tri duo dies mitas īmutabilis pmansit· xpꝰ tñ protulit hō
esse desyt· xpꝰ em ī illo triduo desyt esse hō· nō ideo
q· dies ad huānitate mutata sit· si ideo qꝛ soluta
fuit vnio aie et tris ad invicē· C· zm xpꝰ ī illo tri
duo racnal nō fuit· put zonale dt hoiē dcam· nō
anime poyam· C· zm· xpꝰ ī illo triduo nō fuit sa
cerdos· nec ideo xpi sacerdociū dr eternū· q nūqꝫ desyt
set· sed qꝛ nullū aliud ei successit· vt fuit sacdociū xpi
in eius membris fuit· Nā eis sacdociū in aplis masecat
quodo aī sacdos ē in se et in suis membꝛ· et stat vsqꝫ
in finē mūdi· Juꝛ illud Tu es sacdos in etnū· C· qđ tu
dlle locutus· Sicte petre era ꝑ nob· et xpꝰ iacuit in
sepulcro et de aliis· vere fuit· nō simplr si figuralr
secm quodcūq· xpꝰ em in sepulcro nō iacuit secm q dr
nec secm q hō· si secm aliqđ horis· C· v· Nō sufficit ad cē
hominis q aia et corpꝰ vniant in psona· si requirit q red
ungatur ad q sibi utꝫ vnio nec terciē· C· vi· Opimo
nꝫ est fla· nisi intelligat de pdicacōne ptim actu
ali· et ptim habituali· tūc sua opinio posset sustinerī· vñ
notat b· v· triplr pdicatuꝫ pdicati de subiecto· Aut
secm esse actuale· tūc de nullo hoie mortuo vm ē dicē
hoc est hō· Aut secm esse aptitudinale· tūc de quoꝫ ho
mine mortuo vez ē dicē· hoc ē hō· Aut secm esse mixtū
tūc solū de xpo hoie mortuo vm ē dicē· hoc est homo.

Sedus articlꝰ dr cū xpꝰ secm aiaz qꝛ descendit ad li
bum patrū descendit· et qđiu ibi mansit· Noto· No
mine infernī aliqn intr pena· aliqn locꝰ pene et se
cūdm hoc dupliciter dr descendere ad infernū· Aut qꝛ descendit
ad penā· aut qꝛ descendit ad locū pene· Primo nō con
venit xpo· qꝛ in eo nec fuit pena dāni· nec pena sensꝰ
Secdo quia venit xpo· descendit em ad illā ptē in q erant
iusti q detinebant ꝑ peccm primi parentis· qui qđē limbꝰ
patrū solet appellari· Ad illā aūt ptē descendit· nō quidē
suis meritis· sed sua voluntate ꝛ potestate· Raō aūt illius dese
sus fuit dupl· s· ppter consolacōnē et ppter confusionē
adversarioz· Primo ppter consolacōnē et meroz· qꝛ maior fuit
eis consolatio ppter presentiā aie xpi· et magna fuit dif
ferentia ostensio· in hoc quia ipse voluit psonaliter descēdere
ad eos· Secdo propter confusionē adversarioz· vt ipsi
demones confundent qꝛ sua potentia· et sic eos vincebat
in ētra in natura assumpta· sicut eis de ipis triumpha
ret apd infernos ipos invitos expoliando Cono xpꝰ
nulla nūitate· sed sola sue voluntatis potestate· ad limbum
patrū secm aiam descendit· et qđiu in sepulcro iacuit
tamdiu ibi mansit· C· pm· xpꝰ licet nō descenderit
ad infernū infimū· ascendit tñ ad suppmū celū· Nō
qꝛ xpꝰ tm ꝙpetit descendere ꝑ nob· ergo tm descendit qntū
ꝙpetebat nob· Sed ascendere ꝙpetit sibi per se· et ideo
qꝛ altissimꝰ sup omnes celos ascendit· C· zm· xpꝰ fuit ab
de inferno· sed solū illos qui erant in tuto liberati· C· zm
xpꝰ ad limbū puerοz nō descendit· nec eos de inferno
liberauit· Raō qꝛ libās xpi nō habuit locū nisi in illis
qui erant membra xpi· cuiusmodi erat illi· qui in fide ꝛ caritate
decesserat· pueri vo nō erant hmoi· nec em habuerūt
fidē ꝓpriā nec alienā· C· iiij· Amice in purgatorio
detente nō fit per descensū xpi ad inferos liberatio·
Pzt qꝛ soli illi qui detinebant ꝓpter originalē pcm· fuit
liberati· non qui ꝑ actuale **Tertiꝰ articlꝰ** dr
xpus statim facta resurrectōne ascendit in celū· Nō
obstāte que dicta xpm facta sunt dignatoꝫ et dispensatoꝫ
fuerit· et ppter meam aliqua utilitatē· Sit go· ꝛ suscepto

b

ibi pena sensibilis
et hic est infernꝰ
sitoz ꝑ patrū et ī hūc
tm xpꝰ descendit qntū
ad locū· si nō qntum
ad tenebroz ex pena

Tho· de ar· xpꝰ fm
aiam sua vnitā deitati
descendit nō solū ad
sinū abrahe· libando
fratres pres· vñ etiam
sua libatio dicitur de
scendere ad purgatoriū
um· raptimos ibidē
misericorditer libando
qui sanctū baptismi
liberat horiez a culpa
et a pena· nisi ho po
nat obicē· Ergo passio
ne ppi existens ī pur
gatorio a pena fue
runt absoluti· tzā qꝛ
virtus baptismi ē ex
passione xpi· ꝛ nō so
lū pro illis qui erant
in limbo· vm etiā pro
illis qui erant ī purga
torio xpꝰ fuit passꝰ

vñ nota b· v·

Q· ñ subiectum est ens
in actu· ꝛ forma ꝑ ti
actu inhet subiecto· et
est cuius actus· sit hoie
ens de hō ē at

Aut fm ee aptitudinale
Q· ñ nec subiectum ē actu
nec forma ꝑ ti actu in
heret subiecto· si natu
ra ē ordinata vnio ad
altrum· fundata sup pri
cipia ne· sit nulla zo·
sa existens· credit qꝛ
zosa sit flos·

D· q· Ubi aie sctoz
prim· tpe mi medio
mi resurrectoz ꝛ a
scensionem fuerit· Al
bertꝰ magnꝰ post duas
opiniones· vna ē qꝛ
fuerit in paradiso ꝑ illas
40 dies· Alia dr qꝛ
ubicūq xpꝰ apparebat
ibi erat cū eo· ꝛ hoc
propter iocunditatē quam
habuerūt et presentia cor
poris eius· Rectius sme
petrus pt dicit· sed
neutꝫ de mirabilibus pbat

Ostenso de hiis p qē nob̄ xp̄o repūt affectiē vt sunt opa rede pōs mē hic incipit dctiāe de hiis per qē reformā mur formāt. vt sint habitus gratuiti. Et determinat primo de habitib̄ theologicis. 2. de hitib̄ bitudinib̄ cardinaliū et de gnatiōn eaz. Tertio de domis illis vt respōdetib̄ et finalr de preptis. q̄b̄ habitq̄ diuiguīt in suos actus Et in hac distinctiōne determinat de fide p̄m se. Et primo ostendit de se ad predicta ꝓmptū in tentū sui. Et deinde p̄sequit. ibi ffides ē primo dr. 2. qr ostensū est dist. xiij 2. xp̄o habuit plenitudinē gr̄az. quecūq; habuit fidē habuit tm̄ hui fidē sic habuit tm̄ caritatē

B. t. in scpto. In oīb̄ q̄ agūt ꝓpt finē oz esse inclinatū ad finē. et q̄ quidā inclinatus finis. alis nūq̄ oparet̄ ꝓpt finē illi. mis aut ad q̄ dīna largitas hoīez ordinat vel p̄destinat. s. fruitio sui p̄ncipij. Et ois supra facultatē hūe create eleuatq̄. qr nec oculus vidit. nec auris audit nec in cor hois ascendit q̄ p̄parat deus diligētib̄ se. vt dr. 1. Cho. ij. Vñ p̄ nāliā tm̄ hō nō habet sufficientem inclinatū ad illū finē. et ideo ost q̄ supaddat hoī aliq̄ p q̄d habeat inclinatōnē in illū finē. sic p nāliā hyst inclinatus ad finē sibi q̄ale. 2 ista supaddita. duc virtutes theologice q̄ dicūt p̄ q̄tū ad obiectū. qr tū finis ad q̄d ordinat sunt ipse deus. inclinatio q̄ pficitur q̄ sistit in opato. q̄ est ipa ipm deū. Sed q̄tū ad tm̄. qr sicut ille finis ē a deo nob̄ ordinatus nō p̄ nāliā vīam. ita inclinatio in finē opat in nob̄ solus deus. Et dicūt virtutes theologice q̄ a solo deo 7 nobis create. Tertio q̄tū ad cognitionē. qr sūt fides dilata est. vt probaret vitas mortis. sic assensio debebat differri. vt probaret vitas resurrectionis. vt dē actuū. 1. Prebuit seipm̄ in multis argumētis

Contra sic xp̄s nō statim morte q̄situra resurrexit. sic etiā nō statim fides resurrectionis i celū astendit. ꝓz qr nōbis. Ē p̄m. Licet pr̄es sēs in puncto dissolutionis. et in desiderio aie xp̄i ad inferos. lumen eternū viderit. et bti fuerit. eis qr patefactū ē celi pr̄emium. in limbo q̄ existēs predixit. et dei optata visio habuerit. nō tm̄ statim totū bitudinis adepti sunt. Ē z̄m. Non obstante q̄ in xp̄i morte 7 resurrectione optata fuerit celi ianua effectiue. optata tm̄ etiā dr i astensione manifestatiue. ꝓz. qr in passione xp̄i optata fuit q̄o ad meritū. in resurrectione quo ad exercitiū de limbo. In astensione quo ad astensū in celū manifeste. vñ dicit b. tho. per passionē oia impedimēta a nob̄ fuerit amota. et oia bona data quo ad meritū. s. oportuit vt per effectū in illa bona introducem p illū. q̄ in corpale possessionē. cozū que ia nob̄ emerat. que bona gl̄orie in tribus cōsistit. sz in dīna visione. que ē bitudo anime. quā cōtulit destendēdo ad inferos. 3. cōdo i glia corporis. quā in resurrectione sua inchoat. tertio i loco cōgruo. que in astensione prestitit. Et z̄m. Licet hodie sitoz aie a corpib̄ diuise. statim in celū euolat tuc tm̄ si p̄ passionē 7 resurrectionē a corpib̄ diuise fuissent. non statim in celū euolassent. Ratio. qr caput sitoz nūt in celo ē. tuc aut nōdū erat. Vñ licet locus bōz celū sit. tm̄ sic angeli q̄ tm̄ mittunt deorsū ad nostre salutis procuratoz. q̄uis eis competat locus bitudinis. qr bti sunt et semp̄ vident faciē p̄is celestis. sic etiā illis aiabus bitudinis locus potāt q̄ tm̄ differri ad tpus. Ē. q̄tū. quo est fla. tamq̄ tm̄ distinguenda. vīz q̄ prima q̄tion. Ad argumēta tendit. quo ad oia. q̄ solū quo ad ꝓtoz. Ita xp̄s mortuus fuit in tribus tribus. nō aut sonas in voce celi.

Vm vezo supra perhibitū sit ꝛc

Ista ē distinctio xxiij huiq̄ tertij libri. In q̄ magr̄ postq̄ egit de xp̄o in tra nacōn et de eius passione in duobus tractatibus p̄cedētibus. huiq̄ tertij libri. agit hic consequēter de domis mediatibus quibus tripartitus cōpletiue et formalr. repatri xp̄i passionē effectiue et tausalutez. Et tripartita tm̄ hoc fuit in finē distinctis in qua agit de fide. Ita primo ostendit quid sit fides formalr. Secūdo de q̄bus sit fides. mālitez. Tertio determinat q̄stiōnē opinionē ibi. Si vo q̄rit. Tertiū inadentalr. primū vsq̄ ibi. Notandū vo est. Sēdm vsq̄ in finē distinctio

v. fides sit virtus theologica prior spe et caritate. Et arguit q̄ non.

Cheditū et extrema sunt in eode genē. sed fides ē medium inter opinionem et sciencia sm̄ hugonē de sancto victore. ffides ē voluntaria certitudo de rebus nō apparentibus. sup̄ opinionez et infra sciencia constituta. Cū ergo fidei extrema s. opinio et sua nō sint in genere virtutis. go. nec fides. ugo q̄tio fla. Sm̄ opinionē arguit. De illud q̄d est principiū nre salutis. est in genere virtutis. fides ē hmōi vt dr i etymo ffides tua te salvā fecit. i. quo ba. In decisionē erūt tres articuli. Primus articulus vtrū fides sit bitus. Pro quo nota. ffides qua in deū credim. nō tm̄ ē vtus

sit sup̄ toym̄ ne inclinatio in finē nō p̄ per rationē naturale cognoscibile. s. per reuelationē diuinā. Et ideo dr theologe q̄ dīna sermones sunt nob̄ manifestate. vñ ꝓpter de eis nihil cognouerit. Et q̄ differāt ab aliis. ꝓpter rationē b. t. diuersitas nāz recipit diuersitatē habituū. Et q̄ plg differt deus a creatura q̄ quelt creatura possit differre ab alia. go. nra virtus est q̄ virtutes q̄ deus habet ꝓ obiecto ab aliis distinguat.

Tho. de ar. fides duplr̄ p̄t accipi. vno modo p fide assentiendi. et sic nō ost q̄ sit virtus seu habitus virtuosus. imo quedā p̄t ē habitus vitiosus. eo q̄ alique quedā accipiunt fide erronea. 3 ita tho. te virtuti opponat. Alio modo pro fide a deo infusa. Et adhuc dupliciter. Quia vt virtus accipit̄ p quocūq; habitu laudabili. inclinante ponam ad actum laudabilem. 2 meliozem tuc talis fides ē virtus. Ad hoc enim deus infudit nob̄ ipaz fidē. vt per ea assentiamur supnalibus. cuius assensus nob̄ ē meritoriū. ad etnā obtinendā salutem. s. huius assensus de se ē laudabilis aliā meritoriū assistente caritate. Alio modo accipiendo virtutē. sm̄ q̄ sepiū accipit̄ ꝓpe. put dr vltimo de poia. sic fides nō ē virtus nā ꝓfectiozi actu attingit intellectus obiectum fidei mediante lumine gle. q̄ mediante lumine fidei. cū ille actus sit totalr̄ clarus iste vo enigmaticus

quo caritas q̃ cel-
lit oꝫ ſtitutꝛ. dt b.
t. 2a 2e. q. xvii ar.
vi. Vtutes theolo-
gice ſut q̃ tendunt
vtutibꝫ moralibꝫ z
intellectualibꝫ. Ratio
q̃ ille attingit huã
nam ratoz z regulat
cã mꝫ paſſiones. Hꝫ
theologice attingit
deũ. qui ẽ principali
regula huãne ratois
z oĩm huanaz actuũ. Inter iſtas aũt
maxiã ẽ caritas. q̃
maxie deũ attingit
ffides em attingit
deũ. vt q̃ ipa nobis
veri cognitꝫ pducat
Spes. vt q̃ ipa ad
ꝑfectꝫ bonꝫ pducat
Sed caritas attingit
ipm vt q̃ ipa aliquid
pducat. ſi ut i ipo
ſiſtat. Sicꝫ i hꝫ q̃
dicit. q̃ nulla ꝑ ẽ
vera vtꝫ ſine caritꝫ
vera em vtꝫ illa dr
que hoiem ordinat
ad ꝑmale bonũ. qđ
ẽ vltiꝫ finis. Vtꝫ. n.
eſt diſpoſ ꝑfecti ad
optim. z. Ethic. Sed
certũ ẽ q̃ nulla vtꝫ
hoc facere ꝑt ſine
caritate. Vñ ligꝫ ca-
tes caritate ꝑt fa-
cere opa ſm fidẽ vt
ſm ſpem. vel ſm a-
liquod donũ natuꝝ
que ꝑ ꝑtm nõ tollꝫ
tur. z ꝑt facꝫ acty
bonos q̃ ſm vere bonos nr
vere ꝑfectos. q̃ quo
deeſt ei⁹ ordinatio
in vltim finẽ. q̃ nõ
niſi per caritꝫ ha-
betur. vt dr apl⁹
1. Cor. xiii. Nã ſine
nõ ꝑt eſſe via ſtia
ſi deeſt vera eſtimatio
de ꝓmo ꝓmo. ſic ner
vera vtꝫ. ſi deeſt de
bita ordinatio ꝛ vlti
mũ finẽ. Tertio ẽ
q̃dam̃ nor. q̃ ẽ cãs
mater oĩm vtutũ
mater dr q̃ q̃ appe
titu vltimi finis ꝛ
tpit acty aliarũ
vtutũ impatiẽ. Et
ꝛ causa. effectiue
q̃ oĩbꝫ vtutibꝫ foz
mam impmit.

Aug⁹. Videnꝫ ꝑ
na. Credit abſe
cia.

ſed eãa auriga vtutũ. Vtus q̃dẽ eſt. q̃m m ea cõſiſtit
rectitudo vite ſm regłam iuſtitie. Iuſtũ em ẽ. vt mtelle
ctus nr ita captiuetur et ſubiaceat ſũme veritati. ſicut
affectus nr ſubiacꝛ debet ſũme bomtati. ner ꝑt ee aĩa
recta. niſi intellectꝫ ſũme veritati ꝑpter ſe et ſup oĩa
aſſentiat. et hoc fide mediante. et affectꝫ ſũme bomtati
adhereat. et hoc mediante caritate. Si igitꝫ iuſtia nõ
eſt aliud q̃ volũtatis rectitudo. et fides nõ eſt aliud niſi
habitus quo intellectꝫ nr volũtatie captiuatꝫ in obſequiũ
xpi. reſtat q̃ habitꝫ fidei ſpectat ad rectitudinẽ vite
ſm regłam iuſtitie. et ideo habet i ſe racõm vtutis vere
et proprie. **Contra** ffides ẽ vtus. ꝑt q̃ nobli. C. ꝑm.
ffides eſt pncipiũ mee ſalutis. C. 2m. ffides ẽ ꝑma puri
ficatiõ mis nostri cordis. C. 3m. ffides dicte oppõ hereſi z
infidelitati. **Sedus articlꝫ** Vtutũ fides ſit vna vtꝫ
Noto. ffides ſiue in eode ſuie in diuerſis vna ẽ ſm ſpem
pro eo q̃ nõ diuidit in ſpes. q̃uis in diuſis diuerſi
fiꝛtur ſcdm numẽ. Et huiꝰ racio eſt. q̃m vnitas vtutis
attenditꝛ ſcdm vnitatẽ acty pncipal⁹. vnitas aũt actus
pncipalis attenditꝛ ſcdm vnitatẽ obicti ꝑmi. Et q̃m obie
ctum fidei ꝑmũ. vnũ ẽ. ſ. ſuma vitas. hinc ẽ q̃ntẽ eſt
vtutẽ fidei eſſe vna. **Contra** ffides ẽ vtus vna. ꝑt
q̃ no tubli. C. ꝑm. Sic vna ẽ ſuma vitas. ſic vna ẽ fi
des. C. 2m. Eadẽ eſt fides q̃ aſſentiꝛ ꝑme vitati ẽ ar
ticulis reſpuentibꝫ huãnitatẽ. et in aliis reſpuentibꝫ
deitatẽ. C. 3m. vna eſt fides oĩm credibiliũ. in vnite
ſũme veritatis collectoꝛ. **Tertio articlꝫ** V. ffides
ſit prior ſpe et caritate. Noto. ffides vt dictũ ẽ. in
ꝓmo articlo. nõ tm ẽ vtus. ſed eãa vtutũ auriga. nõ
tm theologicaꝛ. ſed eãa cardinaliũ. Sine fide em non
eſt cognitio ſumi z veri bomi. Sine cognitiõ aũt ſumi et
veri bomi. nõ ꝑt eſſe veri bomi q̃ppectatꝛ z dilectoꝛ. Cognitio
em pambula ẽ et dirigit affectũ ad q̃pectandũ z deſi
derandũ. et ita nr̃is fides ſpem et caritatẽ ꝓcedit. tangit
regula et auriga ipaꝛ. Rursus ſine cognitiõ ſumi
bomi. non ꝑt eſſe recta intentio. hoc em ſolũ fit recta in-
tentiõ. quod fit ad glam et honorẽ dei. Sine recta rectꝛ
intentiõ. nullꝫ actus vtutis iuſte meredit. 2m igitꝫ hꝫ
fidei ẽ mediante quo ſumũ bonũ a nr̃is cogno
ſcitur. hinc ẽ q̃ fides dirigit intentiõ nr̃am. et ꝑ hoc
regula eſt oĩm bone operationũ. et oĩs vtutis meritorie
Et ideo nõ tm debet dici vtus gratuita. ſi eãa vtutuz
gratuitaꝛ regłaꝛ z vtꝫ ꝓma. Attamẽ nõm de poritate
z duplici ẽ poritas. ſ. trium et natuꝝ. Prioritate trium vna
vtus nõ ẽ ante aliã. Quia ſic ipi aie oĩm poiue ſimul
tpe donant. ſic eãa ſit tpe oĩbus vtutes ſibi infudit q̃o
ad formalia. q̃ ſecũ ẽ de malis. Ordo ergo nẽ pfectꝫ
ẽ in vtutibꝫ ſm caz actꝫ. ſic eãa ordo poniꝫ. q̃ ſic
fides ẽ ꝑ ceteris naliter. **Contra** ffides q̃ ad ſuũ
actũ nãli ordine nõ ſolũ ẽ ꝑ oĩa vtute. ſed eãa auri
ga oĩm vtutũ. ꝑt q̃ nõbili. Et racõ. q̃z i oĩbus vtuti-
bus requirit intentio recta. ſed fides intentiõ dirigit. vt
dicit Aug⁹. ergo. ſiliter pz oĩbus vtutes hꝫ accedit ad deũ
ſed accedentia ozt credi ad hebr xi. et ſine fide ipſle
eſt placere deo. nihil em diligit niſi ꝓtig cognoſcatur
ergo ꝛc. C. ꝑm. 2m cuius ſpes et caritas ſmt ſm ſpem
quozes. nõ tm q̃ hoc ſit fide nãli ꝓzes. Ingnitꝰ em
ſm appropiquat. fide in ſcipis poſtendit. q̃q̃ ꝑma
motꝰ accedi ad deũ fides ẽ. Et dr b. tho. ffides ꝑ
ẽ intentiõ. ſed ꝓtior in eſſe. Spes ergo. z caritas quia
propiquꝰ ſunt fini. fide tm ſm ꝓpoſitũ precedunt.

v. t. de racõm fidei
eſt q̃ credes aſſen-
tiat aliq̃bꝫ q̃ nõ vi-
det nec ſm ſe. nec
reſoluere ea ꝑt ad
ea q̃ vidz. ſi mtelmat
ad credendũ q̃ aliq̃
racõm q̃ ſufficiat ad
dem̃andũ aſſenſũ
in id quod creditur
q̃uis nõ ſufficiat ad
ſciendũ ad viſiũ eiꝰ
quod creditur. Racõ
aũt hoc inducit ad
credendũ ꝑt ſumi.
vt q̃ aliq̃ creato. ſic
q̃n per aliq̃d ſignũ
inducim̃ ad aliq̃ cre
dendũ vel de deo vel
de aliis rebꝫ. vel ſu
mitur ab ipa vitate
increata. ſic credit
aliq̃ q̃ nob dicitꝫ
dicta ſunt ꝑ miſtres
et ꝓmoꝝ dicta fides
cogit mtellectũ ad cre
dendũ. ꝑ hoc q̃ nõ ap
paret aliq̃d conuiuz.
Sed ſcdo mtellectꝫ nõ
cogitur. ſi q̃ voluntate
mclinatur. Et ꝓmoꝝ
fides ẽ in demonibꝫ. in
q̃ntũ q̃ ipa nãli co-
gnitione ſit ꝛ mira
alis q̃ videt ſupza
naturã eſſe multa ſub
tilia q̃ nos cognituz
ad credendũ ea q̃ nã
liter cognitoz ipoz
credit. nõ aũt ſcdo

v. de fide z aliis
vtutibꝫ duplex co
gnitiõ eſt. Vnoꝰ quo
ad eaũ cozũ habitꝫ
et oꝫ ſit infuſus.
Aliꝰ quo ad caz actꝫ
ſicut ibi ordo. ſic q̃
actꝫ fidei. pambulꝫ
eſt ad actũ ſpei z ca
ritatis. Nemo em
aliquid ſperat vt a
mat. niſi illud prius
aliquo cognoſcat q̃
aũt caritas dr oĩm
vtutũ mater. dt. q̃ ſic
intelligit. vꝛ. q̃ ad
racõm mꝛedi. non
ſit em dr mater. q̃
ꝑ eas generet. ſed
q̃a nutrit. fouet
z ad ꝑfectũ deducit

Deũ eſſe ſimpliciter nõ ẽ
articlꝰ fidei. ſi deũ ee
ſit fides ſuppoſ. ſ. hale
tem rnem de oĩbꝫ ze
nũeẽtes z promiſſe
Sitꝫ deũ eſſe creatoꝛe
nõ cognouerꝫ phi ſic
fides fuit. ſi aliqꝰ ani
pinꝫ creatoꝛ.

Dc· dc t· deg ſiue
pma vitab ad actū
credēdi tzt ſc i tplici
racōn· Pmo vt obie
ctum quod credit· et
ſic acty fidei dr cre
dere deū· Scdo vt cō
quāt credit· et q
acty fidei pomit cre
dere deo· nā ideo cre
dimꝰ qz dyt deꝰ· Ter
cio vt fimb fidei· z
ſic acty fidei pomit
credē in deū et etiā
dt b· v· Q iſti tres mo
di pnt eſſe acty diu
ſoꝝ habituū· nō tn
ita ſūt diuſi qui poſ
ſint habē qd iuuēt oꝝ
dinē· qz pnt eſſe acty
bnos et eiuſd habity
tn ſcdm diuſa zelaꝫ

B· t· ffides dr argu
mētū· qz ſit azm ē
proceſſꝰ a notis ad
mogynta mānifeſtatiꝫ
vt dicit Boecꝫ· ſic fi
des mānifeſtatiꝫ ē al
terig· ſiue iḡnitū vnꝰ
articly mānifeſtat ali
vm· ſic xpi reſurre
ctō· futurā· ſiue in
gnitū qz articli qda a
lia ſillo grſam· ſiue
mgnitū fides vnis ho
mis gfirmat fidem
altrīs hois· vel fides
dr argutū· qz ſic qz
brevis plubꝫ nar
ratiꝰ mis futuꝝ dr ar
guēntū· ſic fides i
gnitū ē q plubꝫ ſit
pambulū viſionis fu
ture· i q vezitas ple
narie cognoſcit· dr
azm· vel qz lux in
fuſiū qd ē fidei fidei
mānifeſtat azlos· ig
dr azm· ſic lumē ex
trinſecꝰ agēte mānife
ſtāns ꝑ cupia· et
pna qē mānifeſtat tō
ctuſiꝫ ert azta dux

-actm ozt q ꝑ ſit fides nāliꝰ qꝫ aliq aliaꝫ vtutum
et ſit licet ſpes et tazitas ſint poſes intercō· ſiut tres
vltime exercitū· C· zm· Sic prudēcia ē directiua vtutū
moraliū· ſit fides vtutū gratuitaꝫ· C· zm· ffides ē
prior nālitez ſpe· C· iiim· ffides ē por nālit tazitate·
C· v· Tres ſiut vtutes theologice· ſ· fides· ſpes· et
tazitas· Et rad qz intellꝰ nr̄a nō mouet niſi ad cogntū
et ſic eſt fides· aut ad poſſibile· et ē ſpes· aut ad bonū
preceptatū· et ſic ē tazitas· Dtutes em theologice mtli
nant nob in fine vltim· Ad hoc aut vt inclinem ad fine
vltim· requrit tria· Pmū· q fimb cognoſcat eſſe· et hoc
facit fides· zm q fimb ſpectur poſſe haberi· et hoc
facit ſpes· Tertiū q fimb diligat· et poptet ꝑ retis
et hoc facit tazitas· niſi em fimb bonꝫ reputaret
nūq in ipm tenderet· C· vi· qtio ē ba· pzt et pma et
iia gelombg· Ad arū rnd· Duꝝ ē mediū· ſ· nē· z hoc
ē in code ghe cū extremis· Aliud moꝝis· et nō ozt· qz
extrema ſunt in gne vicioꝝ· mediū vo in gne vtutis·

Declario
Alleꝫ· Nullꝰ dr ꝑprie ſeruire deo· aut aliq mereri· niſi
qui facit id qd deus ꝑcipit· et eo mō quo ꝑcipit· qz ad me
ritū nō ſufficit opꝰ bonū fuerit· ſ· requrit vt fiat ſm itentō
dei qui vult q ꝓia et tazitate dei fiāt· h em ē legis ipletꝰ
vt dicit augꝰ· et ideo acty precedēs et fide informi nō ſunt
meritoꝝ· niſi fidei tazitas iuuet· qz dt apls· Et ſi ā
linguaꝝ· z tnciadaꝝ corpm· et elargiꝝ ſbē ſme tazitate
nihil prodeſſet ad vitā etnā· vñ ad roma· xiii· Qz qd non
ē ex fide ptim ē x· mytile ad ꝙſecutꝫ etezne vite· Cor·
xm· nilꝰ eſt in ſtatu mereēdi· niſi in gra dei cōſtitutꝰ·
C· zm· nillm ē opꝰ gratuitū puze· niſi hō ex fide z tazite
moueat in illud· vñ nō vzt hoc arguentū· Iſte q labꝫ
in agro mercē mercedē ad nō ſuo· ergo z ille q ꝑdiit et
miſſā legit· ꝙfeſſiōs audit· a deo mēbit· pō· iſte ſolū
laboꝫ in vinea facit· qd dns vince intendit· ſed ille nō· qz
nullus facit quod deus intendit· niſi qui ex tazitate fat
Exquo pzt q hoiem in ꝑto mōrli existentem nō mouet ta
zitas ad opꝰ· qz deeſt tazitas· ex quo cū tali ꝑto ſtare
non ꝑt· Scdo· etſi fides eū mouet· nō tn interi qd ē i ꝑto
mōrli mereri poſſet· Tertiō· Quicuqꝫ alia motiā mouet
ad opa ſi tazitas deeſt nō ſunt meritoria· etiā ſi hō fat
aliquid timoꝝ pene vel intuitu cōmodi· vt alicuiꝰ altrīs
tpalis· ut qz cōſueuit· vt quia tenet nō mereꝫ· Secuꝫ
de illo qui ex tazitate mouet Sed· q· Quid ſit fozā
fidei· Notat albtꝰ magnꝰ· Sm qz in fide ſunt tria· ſm
hoc etiā fides fozāti triplr dr· vnū qd ē in fide ē fidei
ꝑpriū· vꝫ· aſſentiē pme vezitati ꝑpter ſe· et quo ad hoc
nūqꝫ ē· vt habeat fozmā ꝑpriā ſic alia queꝫt virtus
habꝫ etiā· et dr q illd fozale ē ze habity aſſentiēdi deo·
Sic em ē in actu· ſic eſt in habitu· mō acty fidei ſi foziꝰ
eſt aſſentiē pme vezitati· cui addit tendē ad illd cui
aſſentit· ita qz illud qd ē acty ꝑ ꝑfectio qz q fidezatꝰ
fimb ad quē eſt acty· et illa tūr ꝑfectio ē fozā· fimb n·
ꝑcipua ē fozā in moꝝibꝰ z vtutibꝰ· ſic etiā ezit in habitu
qz lumē cōfugens intellectū credētis vitati qua credit ē
fozma illiꝰ· Scdm qd ē in fide ē zelatꝰ acty ad meritū
ſtz q valeat ad vitā etnā· et qd ad hoc gra ē eiꝰ fozā
que gratū facit habētē· z opꝰ eiꝰ gratū reddit· Tertiū
qd in fide ē· ē zelatꝰ fidei ad ꝑfectiōm gnem z cōm oīm
opm moꝝ· et quo ad hoc informatꝰ tazitate· qz ē virtꝰ
ꝑfectiōs oīa dirigēs ad ſumā bonitatꝫ· qz ē obiectꝫ z finis tē

vtꝫ in hēnus ma
neat fides informis
qz b· t· habity in
fuſo in duobꝰ nob
adiuuat· ſ· vt cre
dam qd credenda ſt
et vt eis qd nō cre
dēdo ſunt nllo aſ
ſentiaꝫ· Pmū ap
pt hō qz ipa eſtia
cōm ſme habitū i
fuſo· ſz ſcdm· ſ· vt
diſcrete in hec z
nō in illa mtlinet
eſt qz habitꝰ infuſus thꝰ
2ue qde diſcreto
ē ſm qua nō credi
mꝰ oī ſpui· Quecq
i hēnus nō ē· gſtat
q habitꝰ fidei in
ipō ſic manet et
ſſ· aliq credēda cre
dat· h ort ē qz zaccꝰ
huāna· Si em ha
bitu fidei ad hec
credenda inclina
retur· cōtzia fidei
zefutaret· ſic omis
habity zemittitur
eis qd cōtra illū ha
bitū ſunt Et ſi ar
ffides informis ē
pnm timoꝝ ſeruilis
qui ē in demonibꝰ
vel hēnus· ergo fides
informis ē in eis·
dcm q qz illa eſtima
cōm etiā in eis ti
moꝝ ſeruilis tat
ſic in demonibus

ic queritur si fides tantū ꝛc

distinctō xxiiiᵃ huiꝰ terciꝰ libri Jn q̄ mḡr ꝓpō egit de fide sēm se agit de ipa in cōparatiōe ad ea que creditur Et tria facit. Nā ꝓmo mouet. an fides possit esse de p̄teritis visis. Scdo an possit esse de p̄sentibꝫ visis. Tercio an possit esse de cognitis. Primū vsq; ibi Si vo quis Scdm vsq; ibi. Post hec solet queri Terciū vsq; ad fi. dis

Vtz nātazū sit credere illa ad salutem de quibꝫ hō nō habet sensiblem aut pbabilem vel scientificā cognitiōm

Et ar q̄ sic. Joh. xx. Quia vidisti me Thoma credidisti. ſ tōstat q thomas vezā fidē habuit de dño ihū que vidit z tetigit. ſ erat fides de eadē intōz z visio extōz. Et ḡo Jn oppm ar per aplm ad hebre. xi. Est fides ē sba sperādarū rez argumentū nō apparentiū. Et sic dr aug. Est fides ē crede que nō vides. Et Gregō. in ome. pastali Que vident fidē nō habet sed agnitōz. Et ḡo fla. Jn decisione cūt tres articli **Primo articlo** Vtrū fides sit de hijs de quibꝫ habet cognitiō sp̄lis. Pro quo nota se tunḡ b. v. Quedā sunt que subiacent sensui extōri sm et totaliter et illa videre est clare et pfecte cognoscere Et circa talia nō possunt esse sit fides et visio extōz. Ideo q illa visio excludit omez cognitiōz enigmaticā. Quedā aut sunt q̄ sm aliquid sui subiacent sensui et sm aliquid latet vpm sensū Et circa hec bn pt esse sit visio sm vnū et credulitas sm aliud. Visio sm illd q̄d pzt. Fides vo sm illud q̄d latet. Et hoc mō dr expō intelligē q sm nam assūpta rezpōsa aplōz sensibꝫ patebat. sm aut nāz diuina omem sensū latebat. Et eade psona sm diuersas naturas sil erat visui cognita z incognita. Ideo sil potezat esse visa et credita. **Contra** Etsi nō possit esse fides de hijs que subiacent sensui extōri simplr et totaliter. pt tn esse de hijs que subiacent sensui sm aliquid. Pzt et notabli. C. sm. Est fides et visio possunt esse circa vnū z idē. ſ nō sm idem. C. zm. Gloriosa vgo maria in xpo aliud vidit z aliud credidit. C. zm. Omēs apli sic et thomas in aliud in xpo videbāt et aliud credidebāt. C. iiij. Nātazū est ad salutē illa credē. de qbꝫ hō nō hzt sensiblez aut pbabile aut scientificā cognitiōm **Scdo articlo** vtz fides sit de hijs de qbꝫ habet opinio pbabilis. Noto. opinio probabilis dupliciter sumit accipi. vno dr acceptio vnius p tūs cū formidine altiꝰ alio mō opinio dr acceptatio animē cuiuscūq; rei sine tremore alterius cū formidine. Et hoc modo accipit hic. Et sillogismꝰ vo demōstrativꝰ generat scām. Si igit opinio dr primo modo put hzt secū annexā formidinē et vacillationē. sic nō pt sil stare cū habitu fidei cui ca caritās mām. pro eo q fides plenarie facit cōsentire in altam pte. sic q omo reputat optimē cuiꝰ filius et exoneū. bn nec ꝑpt aliqua ratiōz superuenīe posset ad optime inclinari. Et ideo q tollit fluctuationē opinionis. opinio sil cū fide nō pt se cōpati. Si aut opinio dicat acceptatiō dereducta ex cōmibꝫ probabilibus Et sic ita idē sil et semel pt esse opinio z fides. sm multi fideles ad ea q̄ credūt habēt multas verisiles rationes Et illa opinio fidei nō repugnat. imo subsecuit z famulat

Licet illa q̄ subiacent exteriori sensui sm se et totaliter fidei nō subiaceāt. tn illa que sm aliquid sui patet se sui. et sm aliq̄d latet possunt credi. p̄m pzt q illa videt clare et nude cognoscē z pfecte. ita q ibi enigma esse non pt. 2m pzt. q sm illa latēa de tali re fides habet ipt vtz de xpo q sm nam rezpectan aplōz sesi. bꝫ apparebat. z secūd dm̄ nām sm sensū latebat. Et eade ypostasis sm diuisas nās erat visui cognita et incognita, et potezat esse visa et credita.

b. t. visio spe logendo est actꝰ sensꝰ visus sed ꝓpter nobilitatē istiꝰ sensus. trāslatū est nōm visionis ad actꝰ aliaz potiaz cognitiuaz. sm similitudinē ad sensū visꝰ. pt. ḡo attendi silitudo q̄ntū ad genꝰ cognitionis tm, et sic largo mō z. Jn prope dicis cognitiō visio dicit. Et sm hoc fides ē de visis virtuq; sic mḡr dr. nō q̄d visu extōri ſ interiori pt etiā vltiꝰ attendi her silitudo nō soluz q̄ntū ad genꝰ cognitionis ſ etiā q̄ntū ad modū cognoscendi quo ad hoc dr cognoscē de quo visꝰ vidz ē q̄ntū spēs visibilis in actu p lumē fozāt in visu. dō trāsfrendo nōm visionis ad intellectū spe intendo videz qñ per lumē intellectuale ipa fozā intellectiua fit i intellectu nrō, siue illud lumē sit nale. sic cū intelligo ad itatē hoīs siue supnale. q deū in ꝑria videbo. Et sequit q fides nō pt esse de visis. qz fozā illa intelligibilis, q ꝑtinet ad obiectū fidei. s. deū. formaliū intellectꝰ sui. et nō ē ei pcepiū ſ statu vie vt dr aug. Nec itez ea q̄ sūt fidei ad ꝑria visa reducē possūt demōstrando.

C. b t. In hijs q̃ sut nãzia ad salutẽ. nũq̃ deus hoĩ quenti suam salutẽ deest vt defuit. misi ex culpa sua vñ explicand cazt q̃ sũt de nãtate salutis vel dimitt hoĩ. p videt pt pduatũr. sic pzt de Cornelio act. x. vt p reuelacoz. q̃ supplta libeꝛi arbitrij. ẽ. vt in actũ fidei ẽcat

ẽst cm̃ in fidei fom̃etũ ad mfirmos. et in oblectam̃etũ q̃ntũ ad pfectos **Conclo** ℞ si fides nõ pt stare cum opimõ amcxã fozmidm̃e habẽte. pt tñ stare cũ ea anexã fozmidm̃e nõ habẽte. pzt q̃ nõbli. C. pm. Rac̃ones nales pluzimũ sũt oꝛthodoxe fidei coꝛpatiũ. C. zm. Rac̃ones nales sunt in oblectam̃etũ fidei pfectoz. C. zm. Rac̃ones nales sũt in fom̃etũ fidei mfirmoz. **Tertiꝰ articulus** Vtrũ fides sit de hijs de quibꝰ habẽt cognitio scientifica. Noto sm b. v. duplex ẽ cognitio s. appte cõprehensionis. et appte manuductionis ratcinatoꝝ. Si loquimur de scientia appte q̃hensionis quo cognoscit i prĩa sit nõ cõpatit scm̃ fidẽ. vt sit idẽ sit sciũ et creditũ. p eo q̃ talis cognitio simplr excludit enigma. Si at loq̃m de scã manuductõ ratcinatoꝝ. sic de vno z eodẽ simt pt habẽti scã manuductõ ratcinationis (sic de vno z eodem sit pt habẽti scã) cũ habitu fidei. vt dr aug⁹ xvii de trinitate. et Richazd⁹ de scto victoꝛe **Conclo** ℞ si habitꝰ fidei nõ stat sit cũ scia q̃hensionis. stat tñ simt cũ scia manuductõ ratcinatoꝝ. pzt q̃ nõbli. C. pm. Aliq⁹ credẽs deũ esse creatoꝛe oim. pt idẽ scie demzatõ naturaliũ demzationũ. C. zm. Q̃nuis aliq⁹ ratcinibꝰ naturalibꝰ deũ esse vnũ in essencia et trinũ in pzsonis possit probare. nõ tñ pt hoc misi per iustiam fidei emdet ceꝛnere. C. zm. Licet plures phi de deo multa sensert. q̃ tñ fide caruerũt. ideo in multis defecerũt. ut deducit hoc hylbertꝰ late in pma pte. C. iij. q̃stio est tia. pzt q̃ q̃stion pa. z q̃ pzesse q̃ eiq̃ obzq̃o trio. quod ẽ ad q̃stionẽ respõsale. Ad argumentũ ondet fidei nãzia ẽ latencia dimitatis. si non humanitatis.

Dicit. q. quedã ẽ mẽsura fidei. sme q̃ nullo mõ pt esse scia. nec vnq̃ potuit. sz credere q̃ vng ẽ deꝰ. et q̃ ille sit remũezatoz oim in se sperantiũ

b. t. q. deꝰ sit remunezatoz oim in se sperantiũ. de hoc fides sufficiebat ad primtũ cm̃ nõ oportebat ab aliq⁹ hoie habeꝛi fidẽ explicita de redẽptoꝛe. q. nõdũ secuity erat manifesta. si sufficiebat habe fidẽ explicitã in cognitõe dei. vt s. hõ credẽt. q. deꝰ ei proviꝺet in eis que sũt nãria ad salutẽ

Adultos ozt nũt credẽ ad aꝛlos quos solemnisat ecclia. de illis cm̃ nõ ecclesiam⁷ alios at sufficiat credẽ explicite

Q̃editis adytiendũ ẽ de sufficiencia

Ista est dist. xxv. huiꝰ tertij libꝛi in qua magr. p⁹ egit de fide in cõpacõ ad ea que credunt⁹ agit de ea in compacõ ad credentes. et hoc quo ad q̃stitutẽ fidei in ipis credentibus et tria cta hoc facit. p̃mo agit de q̃stitute fidei extensiua. Sdo vo de q̃stitute fidei intẽsiua. tertio vo exponit queda vba apli que fuerũt cuiusda dubitatõis causa motia. p̃mũ vsq̃ ibi. Illud enã nõ ẽ. Secm vsq̃ ibi hinc vo. Tertiũ vsq̃ ad finẽ distinctõis

Ostenso de fide hm essenciã z i cpacõ ad suũ obiectum. Jam determiat de ea in cõpacõ ad credentes quo ad q̃stitutẽ. et ita per q̃pacẽ ad habitem zõ q̃stitute scdũ quã crescit in habite ipam

Q. fides surrescẽs per tpm surressiones equaliter obligat nos et pzecedentes et

ffides dr crescẽ qñ clarig cognoscit q̃ creditur. et q. hoc nũo sig credit. Ite crescit nũo articulo q̃n plures azli credũtur. Ite crescit cõstanciã qñ firmig tenet. et deuocõe crescit. qñ deuocig tenetur et colit

ar q̃ sit dict cm̃ Gzegoꝛ. in quada omelia sz illd Luc vbi oculi qui vident que vos videtis. Secundũ incrementa tpm. crcuit scã sctoz et spualiũ pzm. et q̃nto viri mozes adiuti saluatoꝛib⁹ extitert. tanto misteriũ salutis plenig pzepezut. ergo pleniozi lumine cognouert. si nõ cognouerũt nisi fide. ergo crcuit fides q̃ntũ ad lumis plenitudinẽ. Similiter per pfectm tpm crcuit prophetia ad illuminationis plenitudinẽ. ergo q̃sili ratõne videt hoc debe zappizi i ipa fide. et cmũ pzt per illud pbi. cxviii. Sup senes intellexi et ibidẽ. Sup doctoꝛes meos intellexi. go. q̃stio vꝰ. Jn oppm ar sit. Quod est sup tpus nõ mutat nec pficit in tpe. sz illuminatio fidei immittit p̃me vitali pt se. et supoia. q. ẽ ẽmo sup tpus. ergo plenitudo fidei nec pficit nec deficit. sm tpis diuisitatẽ q̃ntũ ad lumis plenitudinẽ. go. q̃stio fta

Nũt fides pficit cognitõ. q. crescoꝛ. pp xpi opa. mũdi labe articulos. q. explicior. deuotõ q. eciã deuocio maior.

Jn decision ẽst quilꝫ articulꝰ **Primꝰ articulus.**

Hugo in li. sniaz
Her sut qbꝫ ab
initio fides ꝛcti nũ
q̃ ming habe potuit
vt. vnũ dñ̃ esse tre
atoꝛe oim. dñm a
utoꝛe vnis soꝛuꝫ.
ipm qꝛ nõ esse mali
atoꝛe. et eoꝛ qui
in malis suis mam
eiꝫ quez ꝛcct ꝛ expe
tauet futm ꝛdep
toꝛem.

Symbolũ aplorũ
fidei fundametum
quotidie ꝛcitat in
ecclia ꝛ frequentatur
alia at duo qꝛ sut
ad hezesiũ cfutatiõ
nõ ꝛcitant nisi in
dictis solemibꝫ qñdo
ad ecclam grec fides
ꝛtia symbolũ aplorũ
dr̃ submisse. qz d ad
pric gstie securitate
et ꝛtia nõdũ fides ꝓ
palata erat eo qꝛ
in ipo primordio ecclie
veritas in illo symbo
lo contenta nodũ fu
erat divulgata. et
apte vsq; ꝓdicata.
Alia vero dicit al
tera pore. qꝛ sut ad cõ
pescendũ hereticoꝝ
garrulitate et sym
bolũ aplorũ dr̃ bis
in die. s. mane et
vespere. qꝛ fides e
bonaꝝ operacionũ pn̄
cipiũ et fundũ ad vi
toꝛiã ꝛceptacionum
et operacõis bone po
tissime fuit in die
et ꝛceptacões surgẽt
in nocte. et ī hoc
frat qꝛ dlzt xpiana
a pncipio vite sue
spualis vsq; ad hora
moꝛtis sue tale sym
bolũ et in eo cõtenta
dr̃ assere. Alia at
dicit de die solum
et pmittit Athana
sij et dr̃ hec prima
pꝛ notet ꝛcessum.
In signũ q̃ cõ hereti
coꝝ obscuritate fu
erat positũ. Sz sym
bolũ missarũ dr̃ in
missa. qꝛ tũc pplus
magꝭ tenet ad ecclam
et dr̃ pꝛ ewam. vt
ostendat tracta de
euangelij veritate dr̃
etiã an q̃nionẽ. vt
per ipam fidẽ ꝓpa
centur corda fide
liũ qui polluũt coꝝ
dñm sustape. vt pos
sint digne mãducare
sacrmẽtale. vt spuali

Ptrũ fides creuerit q̃ntũ ad credendoꝝ multitudinem
Pro quo nota sm b. v. Credibilia multiplicari sit duplr in
telligi. vel q̃ntũ ad nouoꝝ articloꝝ additoꝝ. vel q̃ntum
ad implicitoꝝ explicatoꝝ. Primo fides nõ profecit. si fides
profecit sm successiones tpis. qꝛ quod tpe vno credebat in
plicite. processu tpis explicatũ est. et in multa credibilia dis
tinctũ. Nã qd̃ vno tpe sufficebat vno articulo credere
s. redemptoꝛe futuꝝ. nũc etiã ipm redemptoꝛe septem articuli
distinguuntur et explicant. et multa alia in eis annexa ma
nifestant. Quinto Etsi fides nõ creuerit principalr ꝓ
tpm successiones q̃ntũ ad nouoꝝ articloꝝ additiones. creuit
tñ q̃ntũ ad implicitoꝝ notificatoꝝ. pt qꝛ nobl. c. pm. Arti
culoꝝ fidei multiplicatio non e aliud nisi illoꝝ que late
bant explicatio. c. zm. Nũc psona redemptoris et modꝰ re
demptionis et alia plane sciunt. que tñ pus occulta fuerũt
vñ dicit Hugo. Ad fidei profectũ per se nõ fuit successio
tpm. sed ex gra xpi promptitudo voluntatis. qꝛ veritudo
fidei est ex voluntate intellectũ ad vnũ determinante. qꝛ qde e
voluntas est sui dominꝰ. c. zm. Quodcuq; tpꝰ. licet etiã
tpus peractionis ad hoc pferat. qꝛ alioq; tpe fuit plenioꝝ
influencia gre ꝙ alio q̃ntũ ad statũ q̃nem. Ideo dr̃ aug⁹
de Ciui. dei. li. xvi. Nihil aliud fuit vetꝰ testm. nisi
noui occultatio. et novum nihil aliud e nisi vetꝰ reue
latio. vñ vtriusq; testamenti e una ⁊ eade veritas. licet
diuersimode edita. qꝛ in veteri testamẽto occulte. in nouo at
testamẽto manifeste. Secundo articlo vtrũ fides cre
uerit q̃ntũ ad lumẽ plenitudinẽ. Noto. Sm diuersitates
tpm creuit fides q̃ntũ ad lumẽ plenitudinẽ. et hr non
propr tpm trãsmutationis primo et pn̄. si ꝓpter vitatis exhibi
tionem. maioꝛe gre infusionem. et plenioꝛe instructionem. clarig
cõm nũc precedẽtes cognoscunt ea que credunt ꝙ antiqꝰ cognos
cebant. qꝛ ia e veritas exhibita per xpm. Jam etiã gra
spus sancti amplius diffundit in sacrmẽtis noue legis. ꝓpter
xpi meritũ et pretiũ ia solutũ. Jam etiã fides appug p
dicat. docetur. probat. et defendit. per euidẽs disputa
tiones xpi et eius sequacium meritũ. Quinto Etsi plenitudo
luminis fidei nõ creuerit principalr ꝓpter tpm successiones
creuit tñ ꝓpter veritatis exhibitionem. maioꝛe gre infusionem
et plenioꝛe instructionem. pzt ex notabili. c. pm. Nunq; fi
des fuit ita clare propalata. sicut q̃ntũ e per xpm ꝓdicata.
c. zm. Nunq; gra diffundebat ita habunde sicut diffunditur
tpe gre. c. zm. per crementa tpm crescit fides p euidẽ
tem explanationem doctoꝝ. Tertio articlo. 20. Fides cre
uerit q̃ntũ ad cognitionis certitudinẽ. Noto de certitu
dine fidei e loq; dupliciter sm dupliciter ꝓpatione. Habz em fi
des compari ad ipam veritatem dictantem. habz etiã com
pari ad ipm intellectum assentientem. Primo e certitudo qe
ner minui. ner augeri pt. Sedo crescit certitudo. tũ ꝓpter
claritatem. tũ etiã ꝓpter maioꝛem devotionem. Illa em fides
cui certior est que clariꝰ cognoscit. et devotiꝰ acce
dit. Quinto Quinto certitudo fidei zelo obsistẽti nõ creue
rit. tñ zelo assentientis certi sm intrinsecum tpm profici
pzt ex nobl. qꝛ cade e certitudo fidei nũc qe et pg. qꝛ pri
ma vitas qe est infallibilis. que fidem dictat. et spiratui
nõ pt subesse aliq̃ ipfectio. intellectꝰ tñ assentiens fidei
proficit. tũ in claritate cognitionis. tũ etiã in zelo devotionis

et in code symbolo
nulla fit mentio dedu
censu ad inferos.
Et hoc ideo erat. cum
quida errores dicerent
q̃ ypius bñ ad inferos
descendit. si q̃ mdo nõ
legit. sed ibi recumbẽs
sit. et sic nõ fuit int
mortuos liber. Pees
aũt sancti volẽtes hmõi
errores refutare. tacue
runt de eo simplr. in
cludẽtes eius impliciter
in resurrectione Si n.
vere est q̃ a mortuis
resurrexit. manifestius
est q̃ alia ad vitam
redibit. et ita de libo
scribit. Isti symbolũ
aplorũ fuit editũ ad
prohibendũ fidei doctri
nam ideo quotidie dicit

Et. t. Articuli fidei de
trinitate sunt duo. primi
q̃ntũ ad ipa credibilia
sut sunt xiiij. Alioꝝ q̃n
tũ ad ipos q̃ articulos
distinxerũt. et sic xij
secdm numerum aplorum.
Sciendum at articulos esse ve
ritates de deo. hoc tripli
citer esse dupliciter. qꝛ aut
e de ipo deo trino. aut
de deo ratione nature
assumpte. Si primo. con
tingit esse 3. vel qꝛ a est
de deo ratione nature.
aut ratione proprietatis. aut
ratione effectus. primi. Si
ratione nature. sic habemus p
mum articulum. Credo in
vnum deum. Si ratione pprie
aut ratione proprietatis. et
sic habemus secdm. Patrem
omnipotentem aut ratione
filij. et hoc tripliciter
et in ipum ypm filium
unicum. aut ratione pprie
spussti. et hoc quintum
Credo in spiritum sanctum. Si
ratione effectus aut p
tinet ad gloriam naturę
et est quinti creatorem
celi et terre. aut ad
bonum gre et hoc sex
tum Sanctam ecclesiam ca
tholicam. Septimum ad
remissionem peccatoꝝ. aut
ad perfectam gloriam et
habemus octavum Carnis
resurrectionem. vitam eternam
Articuli at pertinẽt
ad naturam assumptam sunt
etiã vij. Primus pertinet
ad nativitatem. Qui nat⁹
est de virgine. Secdus ad
natalitatem. Natus ex ma
ria. Tertius ad passi
onem. passus sub ponti
Pilato Crucifixus mor
tuus et sepultus. Quartus ad de
scensum ad inferos descendit

ad ifernā. Quīto ad rēsurrectōz. Sexta die rēsur. Septīmo ad aſcēsiōz. aſcendit ad celos ſc. addextr. Septimo ad aduētū ad iudiciū Inde ſcēturꝰ eſt iudicare ꝛc

Tho. de ar.

Primū articulū vt aſſe. rūt doctōres dixt petrꝰ ſiz Credo in deū patrē oīpotētē creatōrē celi et tre. Sedm dixt Johānes et in ihm̄ xp̄m filiū eiꝰ vnicū dn̄m nr̄m. Tertiū Jacobꝰ Zebedei Qui ꝛcepta ſt de ſpiritu ſcō natꝰ ex maria v̄gine. Quartū andreas paſſꝰ ſub pōcio pilato crucifixꝰ mortuꝰ z ſepultꝰ. Quintū philippꝰ deſcēdit ad ifernā. Sextū thomas Tertia die reſurrexit a mortuis Septimū barthoꝰ aſcēdit ad celos ſedz ad dexteram dei patris oīpotētis Octauum mathēꝰ Inde ſcēturꝰ eſt iudicare viuos z mortuos. Nonū Jacobꝰ alphei Credo in ſpm̄ ſcm̄. Decimū Simon Sctam eccliam catholicā ſcōrū ꝯmuniō Undecimū Judas remiſſiōm pcōrū. Xm̄ mathias Carnis reſurrectōz z vitā eternam.

Illi qui ponūt vnūm articulos. qz deū eſſe vnū ſiue vnitēz diuine eſſencie. z deū eſſe creatū creatorem ponūt duos eſſe articulos. quoꝝ vterq; ē demōſtrabile. Ideo licet ſit dicta ſcōrū pdēcessoꝝ melioꝝ.

ꝛ. pm̄. Quarta fides tpe gr̄e creuit. et rudiū doctōz hoc oſtendit. ꝛ. 2m̄. Quinta fides tpe gr̄e creuit multiplr passiōe martiꝝ hoc oſtendit. ꝛ 3m̄. Sexta fides tpe gr̄e accuerit deuotō fideliū hoc oſtendit. Quarto articulo. Illi qui p̄teriūt xp̄i aduētū debuerūt credē ꝙtuoꝝ p̄o quo noto 5m̄ b. t. Pcto tōmiſſo hō ner ſpe ner caritate in fine poterat ꝛcedere ſine fide mediatoris. nullꝰ em̄ poterat ſperare beatitudinē ex pryꝰ meritis. qz hoc eſſet preſumere. Sic etiā nec ſufficiebat ad ſalute anāe creatorē. z redēptoris amor. licet ꝛō qz xp̄s eſt caput totiꝰ eccliē que a pmo iuſto incepit. nullꝰ em̄ niſi ſuū mēbꝝ fuit. fide et caritate potuit puenire ad ſalute Concluſio ffides bñdicte trinitatis et fides mediatoris quo ad iſta ꝙtuor. ſcz nativitate. morte. reſurrectōz. et aduētū ad iudiciū ſufficiebat ad ſalute credē. xp̄i aduētū p̄decētibꝰ. ꝛō qz fides mediatoꝝ tuiꝰ fides eſt neceſſaria cognoſci nō poterat. niſi cognoſceret dēom p̄ſōaꝝ ꝛ. ꝛt. ꝛ. pm̄. Sexta ꝛ de fide tpe legis nē et tpe legis ſcripte. ſ. tpe moyſi. Patēo qz nullꝰ ſine fide Xp̄i potuit ſaluari. ſed habita fide et lege nō habita. multi pagani ſaluati ſunt. quib⁹ dēs fidez cōtulit. vt per inſpiraciōz vel per reuelaciōz. vt de Job. imo qz hiſtoriis appaꝛet. qz multis gētib⁹ de xp̄o fuit ꝛ reuelatō. vt p̄z de Sibilla. que expreſſe de xp̄o p̄dicat. Ita in hiſtoriis Romanoꝝ legit. Quōdā tēporib⁹ conſtantini imp̄atoris. inuētū fuit in Grecia quoddam corpꝰ in ſepulcro. habēs lamina aurea ſup̄ pectus. in qua ſcriptū erat. Jhūs xp̄us naſcet ex vyme. z credo in eū. O ſol. tpibus conſtantini tuis me videb. et dixit. thoās. ex quo lex ſolis iudeis de quib⁹ xp̄s naſciturus erat data fuit. aliꝰ nō poterāt. ſi eis obſeruancias ex neceſſitate nō tenebāt. Pro alia p̄te p̄z. qz nullꝰ in fine ſuū deducere poterat. niſi per mediatorē. Ad hoc aūt ꝛcedentes ꝙtuor. Primo vt oſtenderēt ꝓpugnatoꝝ. qd̄ fuit ꝛ in natiuitate. Sedo vt pugnaret. quod fuit ꝛ in passione. Tertio qz vincēret. qd̄ fuit ꝛ in reſurrectōe. qm̄ eternitatis aditū deuicta morte reſeraret. Quarto qz victorie ſue os p̄cipes faceret. qd̄ fiet in finali iudicio. qm̄ bonis bona et malis mala reddet. ꝛ. 2m̄. Homines xp̄i aduētū p̄uidēs. quito aduētui ſaluatoris viuimo ꝛb⁹ caritate. tanto ſacramēta ſalutis plenius ꝛcipiēt. et ſic ſm̄ diuerſa tpa. coꝝ diſtinctō et explicatio ad xp̄i aduentū creuit. et ſic vtraq; opinio in ꝛa habz veritatem. p̄ma quo ad remotos. Sc̄da quo ad p̄inquos. ꝛ. 3m̄. Sic cognitio trinitatis nō equaliter ꝛcedebat ad p̄tum et poſt. ita cognitio hoꝝ. qz. de mediatore nō os habebat equale. qz maiores et q̄b⁹ erat reuelatū explicite. minores tenuit implicite. ſic et de trinitate. ad p̄tum implicite. et pg̃ p̄tum explicite. Quinto articulo. Post aduētū xp̄i tenēt̄ oīes ad cognitionē explicitā oīm articulorū. Noto 5m̄ b. t. Oīes xp̄iani post aduētū xp̄i tenēt̄ credē oēs articulos ſed hoc p̄t eſſe triplr. ſ. implicite. explicite. et mixtim. Implicite credē ꝛ fidei diminute. nō em̄ tm̄ ſufficit modo credē redēptorē z remunneratorē aliter vſū rōis habeti in generali. Ideo em̄ noticia quoꝝūdā articulorū manifeſta eſt. qz nullꝰ habēs vſū rationis ignorat. niſi oīno negligat et cōtemnat dei cultū et ſalute ſuā. Credē aūt quosdam explicite et quoſdā implicite. ꝛ fidei ad ſalutē nr̄am rōne. p̄t em̄ fides ſimplicium ſufficere. ad illos em̄ tenēt̄ explicite credēdos. quos manifeſtat eis nō ſolū p̄dicatio

B. t. Tempoꝝ determinatum ꝛ de his qē accidentaliter ſe habent ad fidē. ſic etiā ſe habz accidēs ad p̄dicatū ꝛ ad ſubiectū que intercy cōpoꝛ ꝛ diuidit ita aūt qē ſe habet accidētaliter ad fidē. nō ſ. de neceſſitate ſalutis. niſi pgēz determinata ſint per p̄dicatoꝝ et doctrinam.

sed etiã ecclia statũ vsus et ꝙsuetudo. sic ꝺ de vnite et trinitate / que possũt nosse ex ipo actu ꝯsignatõꝭ. consignãt em se in noie pris et f et .ss. sic etiã ꝺ de natiuite / passion. ascension / resurrectõ / et plor remission / quos possũt cognoscere ex ipis solẽnitatibꝫ. quas ecclia celebrat et actibꝫ sacerdotũ. ideo ab cor cognitõ et notitia / nllus excõ vtens excipit. nec ignorãtia excusat. qr tlis ignorãtia nõ est sine negligẽtia et contẽptu. Alios etiã articlos nõ ita manifestos tenetur vtiq; credẽ ipliciter / vt in ggali credat et tlis tẽr esse. qꝺ credit sancta ecclia. ita qꝺ in ptic̃lari a nllo illoꝝ dissentiat. nec aliq; discredat. Credẽ at explicite et distincte / ꝺ fidei ia prouecte. hoc em nõ ꝺ de generali fidei natiuitate. ꝑ illoꝝ tm qꝺ in cognitõ fidei pfecti et potissime illoꝝ. qꝺ alys fide explicite manifestũ tenentur. vel qui officiũ docẽdi vel ꝓdicandi assumũt. sic habẽ curã aiarũ ꝓdicatores hi dei. et doctores sacre scripture / quoꝝ cõs sacra vsatur cta fidei vitate. hoc tm nõ credo esse necessariũ oĩbꝫ q̃ saluant. multi em sunt boni simplices / q̃ licet sint parue cognitõꝭ. sunt tm magne deuotõis / et tles pius ẽ credẽ ad salute premẽ. et sic pz. quo necessariũ ẽ credẽ articlos fidei

Contio

Post xpi aduẽtũ multi lig nõ ob tenẽt ad cognitõ explicitã oĩm articloꝝ. Rard primi. qr ob articlos scie explicite ẽ fidei pcte. ad qua tenẽt illi qui fidẽ alys explicite tenentur. et quoꝝ qñ sacra vsat cta fidei mãsiõ vt sunt curatores aiarũ. vbi dei ꝓdicatores / et doctores catholici scripturarũ. vñ dr Glosa sup illd Joh. vi. Colligite que superauerit fragmenta. ffragmenta sunt secreta misteria / que ppl gmis capẽ nõ pt. Rard xi. qr simplices sm b. v. etsi tenẽt explicite et distincte credẽ ob articlos quos solẽ misat ecclia. ecclia statũ vsũ. ꝙsuetudo. et gmis ꝓdicatõ. vt sunt articli de trinitate. q̃ pnt haberi ex signatõ. qr qsignat se in noie pris ꝛc et alii articli qui cognosci possũt ex ipis solẽnitatibꝫ. quas ecclia celebrat. vt concepcõ. natiuitas. passio / resurrectõ et sic de alys etiã in symbolo aploꝝ tentis. A quoꝝ cognitõ / nec ignorãtia excusat. qr oĩa illa explicita sunt corpalr et visibr. et ꝓdicatu publice. et ita sme contẽptu ignorari nõ pnt. imo dr scts Tho. Si quis instructor nõ haberet. deꝰ ei reuelaret / nisi tua culpa obesset / oĩs tm articlos alios quos explicite nõ nouit / implicite scit tenetur. vbi credat sic credit scta tlis ecclia. ita qꝺ in ptic̃lari a nllo illoꝝ dissentiat / nec in aliquo discredat. ℭ. ꝑm. Credere fidei articlos manifestos implicite ꝺ fidei diminute. ℭ. 2m ℭ credẽ quosdã articlos fidei explicite / quosdã implicite ꝺ fidei ad salute necrie. ℭ. 3m ℭ credẽ oĩs articlos fidei explicite et distincte / ꝺ fidei ia pcte. ℭ. iiii ffides successiuꝝ p tpm successionẽ nõ eqlr obligat nos et precedẽ. Rard qr nos magis qꝫ illos vt pz ex dictis. ℭ. v. qño ꝺ fla. vtr ex .ij. corpo pme gelõ et ex eis pbatõ. et ex corpo imediate dicto

Ad argũta rndẽ. Licet fides sit sup tpꝰ qñ ad zacõm mouẽte qe inclit pme vituti qñ se. tm qñ ad ipm intellectm credẽte / assentẽte voluntate / respicit statũ vie / et ita tpis varietate. qr statꝰ vie sm diuersa tpa variat. ideo fides crescit / ꝓficit in vno hoie pauxillatim. sm qꝺ hõ magis / magis se dispot ad fidei susceptõm. sic etiã in diuersis tpibꝫ ꝓficit fides sm statũ

Spes que ē habitꝰ infusꝰ de q̄ ad ꝓ̄ loq̄mur ē vtꝰ. p̄. q. 0ū actꝰ mezitoꝝ ige, yaduꝫ ab dq̄ vtute, sed actꝰ spei ē actus mezitoꝝ. ḡo. a°2 a dest̄ucton gñis. q. actꝰ nllo vtuꝰ. nul lo mō ē mezitoꝝ ius, bꝫ. q. hꝫ ē ita fidu ciam in deo nō q̄ p̄ suꝑbon vana. vt ꝑ̄ temerarie, si q. ymaia dei predēte. nō ē sme mezito, tūs at fidu cia actꝰ est spei. ꝑz. etiā illa bꝫ. i ꝑ̄ vbi aut dñs. Quia i me spauit. lababo cū. p̄. terra cū. gloriabundo cū ayagtu ne dicꝫ. replebo eū, z ōnda illi sa lutare meū. Hec ille. quod mediat inf du as malitias. p̄. dici tꝫ. vtꝫ in ētiqus. Ss spes mediat inf te merariā p̄sumptiōz. z dam nabilem desparōz. go. ꝛ. Sed d. nulla passio ē vtꝫ. Sed boecius. li. de cōsola tu dr spem ee passi one. vbi. z boecius loqtur ibi de spe nāli. nō at de spe sup̄nāli. infusa. Iste n duc spes i hor gre mur. q. vtꝫ ē qda exp̄ssio appetitꝰ i bo nū arduū. nō oīno ꝛtrarioꝝ spez ate et appetet futuritatē q̄n hor in dr̄nt. q. ff spes ē vna de q̄tuor passionibꝫ nālibus que sut. spes timor gaudiū. et istis sup ponit facultate na turalem attingendi illd arduū. qd̄ spez atur Sed p̄ ē habitꝰ sup̄nāls infusꝰ nō ḡsistit in facultate nature fi potiꝰ ḡre diuine bn̄ qḷt ymoi. spe tē dentis in arduū sup̄ nāle bonū. sꝫ dimu dicendū ē tu aplo. nō at ego solꝰ. p̄. ymaḡ dei mei. ꝓp̄ quod ista spes describit mr̄ ēst ex pectatio bītudinis ꝛc

Bonū apprehensū ꝓnt mouet vtutez gnpisibilez. sic gau det in ea gaudiū. sꝫ vt mouet vtutē ira sibilem. sic causat i ea spem. aḷu at apprehensū vt mouet q̄ rupisibilem causat in ea tristiaz vt at mouet ira sibilem. causat in ea timoꝛ. Sed spes ē obiectū vrtutū tholoḡ. Sed spes ē vtꝫ thologica. ḡo. deꝫ ē obiectū spei z non bītudo. ꝓ. Licet deꝫ nō sit bītudo formalis. tñ ipe ē bītudo obiectiue. nō ergo ē bona ḡa. deꝫ ē obiectū. ḡo. nō bītudo vm ē tm. q. speraḡ tendit in vtꝫ. s. in bītudinē formalit dicta. qe ē clara dei visio z pfecta fruitio. z in beati tudinē obiectiue dicta. qe deꝫ ipe alitez tñ z alitez ita in ꝓmiū tendit tangit in illd. qe for maliter pficiet. In sc̄m. tangit in illud tui formaliter z bti fice quiḡet.

Spes nō ē in dāpnatis q̄ sut in infeꝛno qꝛ tales iti sut de sua dāpnatiōe z nō habet spē de salute. nec in dāpnatis in limbo puez oꝝ. qm̄ tibꝫ. q. ꝑsupꝑo zelo ratōis vsꝰ. nullus habz spē ad ꝑpisci illud ad quod nllaz ḡt aptitudinem. Sed spes ē in saluat in purgatorio ḡtibꝫ. et in hac vita viatibꝫ. expectatiua etiā bītudinē. In bīs at ꝑba ꝑdicꝫ q. ḡntꝰ ad pfectiōz habitꝰ remanet spes. hꝫ nō ḡntuz ad ēxtinū operis

Obiectū habitꝰ cuiꝰ ꝓncipale obiectū ē Bonū dimū. ē vtꝫ tholoḡa. spes ē hꝫ ita ut p̄ spē tendaḡ in arduū. seq̄t q. spe altyssia sep̄ exceller tissia tendiꝫ i bonū sumū z arduissimꝫ. Sꝫ spes infusa ē spes exterlēa. et bonū dimū ē sumū z arduissimꝫ. go. ꝛ ista ē inter ḡeggo. sup̄ i. ca. ḡb. vbi ait q. p̄ tres filios ipꝰ mīe ḡnit tres vtu tes tholoḡe. f. fidē spē caritatē.

Vtrum spes sit virtus theologica actu suo prior caritate, et ab ea distincta obiecti formalitate

Et videt q. sit vtus cardinal, quia est mediū duaz malitiaz. vtz desparōis z psup tiōis. i. ze. tza. qr esse mediū inter duas malitias ab. propriū est vtutis cardinalis. et nō theologi ce. i. q. 61. a. 4. In oppm ē apta. 1. chor. xiii. Nunc aut fides. spes. et caritas. her tria. vbi apta spe enūat inter vtutes theologicas. go. q. 61. a. 4. In deti sionē ezut tres articli.

Primꝰ articꝰ de quesitꝰ

Pro quo noto sēm b. v. Absq; dubio spes ē in gne virtutis theologice. Et huiꝰ duplex ē racō. Vna racō sumit. ex pte obiecti. qr habet deū p obiecto Sic em fides in credendo assentit ipi deo. ut dicitur. Et sic fides ē mitrix. vt p̄mittendo bona arduа. Et sic obiectū fidei quod habz racōm motiui ē quid increati quod ē deꝰ. racōm cuiꝰ fides ponit in gne virtutis theologice. sic ēt est de spe. Alia racō sumit ex pte subiecti. qr tū aia ḡm superiorē partē reformāti habz per virtutes theologicas. Et spes ē vna earū ad reformationem magnis. et pfectionē aie. sēm ꝑ supiorē mētē ē spem esse virtutē theologicā. Quātadmodū etenim in pria tres erunt dotes. sēm tres vires aie. Quaz vna reformabit racionale. s. visio. Alia gnpisibilem s. dilectio. Tertia irascibilem. s. perfectū intencio. Sic in via mētis est ponē tres virtutes theologicas. qbꝫ tres virtutes aie habet correspōdere. vt racionali fidei. gnpiscibili caritas. irascibili spes. **Contra** Tam ex pte obiecti q̄m ex pte subiecti spes sub gne virtutis theologice debz ze poni. ꝑz ex notabili. theologice em virtutes deū habet pro obiecto. et supiorē ptem aie p subiecto. spes ē hmōi. go. ze. C. p̄m. Spei obiectū ē bonū arduū. sub racōne exceltis et indefectibis. C. 2m. Spei subiectū ē pōsa irascibilis affectiua. C. 3m. Sic edificiū spuale. p fidē inchoatur. ita. s. per spem ezigitur. et cōsumat per caritatē. Rō qr medium ē eiusdē nature cū extremis. et ideo spes ē vtꝫ theologica habens se sic in naui anchoza. fauit em aiam expectare ea. qe sut sup̄ deꝫ humana estimationē. et ea qe p̄misit largitas dīna fauit omō q̄ fidē et inimici sume et imense largitati. sic fides fauit assentire sume veritati. et caritas fauit adhere sume bonitati. et dū aia xpi sume largitati imitat ꝑ se. et supeꝛ oia ꝛtendiat. et sup̄ se eleuat. et deo accepta efficitur. Sut ergo ipig spei actꝰ duo. s. cōfidere z expectare

Tertiꝰ articꝰ V. spes suo actu sit ꝑor caritate.

Noto sēm b. v. duplex ē cōpatio habitus spei ad habitū spes caritas

Notu q; dona gratuita sūt duplicia Quedam sūt sine ipfectōe et aliū ofm erat xp̄o possessor eminentissīo Alia sūt cū ipfectōne sic fides spes et pma est em fides assentire pme veritq̄ nō videt ad assentiē pme veriti hoc ē ipfectō Ita cā nō videt ipfectionis silr spes ē adherere firmiter sūmo bono cū expectatōe hr q̄d ē adherē sūmo bono ipfectionis ē si illud non habē ē expectatōe ipfectionis Sic ē pmitētia ē detestatio mali q̄d ē commissū aliū detestari est ipfectionis si agri illud q̄mittē magis ē ipfectio Ex his pz̄t q̄ xp̄us nec fidē habuit sub racōne fidei nec spē sub racōne spei nec pmiz sub racōne pme Quare sic dīnet ipfectiones put ia eluidatū ē vñ nō habuit virtutes illaz racōne suaz ipfectionū Sēdo sciēdū q̄ illas habuit racōne suaz ipfectionū Maxime xp̄us pme veriti adhereb̄at ē fortiter assenciebat nec aliquis malū ad tātuz detestatꝰ fuit vt ipe tēq̄dō dīcō pz̄t q̄ xp̄us nullam animi ipfectōz susceptā dū erat passibilis extepta Et hoc sēdm inferiozē portiōnē racionis

Spes ē rei bonī p̄ti et p hoc dīt non solū ab aliis affectionibꝰ si ēiā ab aliis virtutibus Spes em̄ p̄cedit ex merite nō meritū nullū asseruat de premio nisi p̄m q̄ meretur Quare cuilz tribuet p̄m opa sua Pzout tñ spes tapiūt̄ p quacūq; ex petacōne sit pt esse rei gñis boni Luc vltō Oportuit q̄ pe esset redemptor xp̄s

caritatis aut racōne habituū ad actū cōpatorū Si loq̄mur de ipis habitibꝰ sēdm se cōsidatis sic nō habet ordinē sed simultatē Oīa em̄ virtutes gratuite simul infundit Si aut loq̄mur de ipis habitibus in ordine ad actus sic vn̄ habet ordinē ad alt̄m qz actus vnius dispōit et pparat ad actū alterius et pparando et disponendo est quodāmō eis p̄ns et ozigo et racōne tāl pparationis et ozigīs ē ibi ordo Quoma ergo actus spei ppa rat et dispōit ad actū caritatis tangit ad pfectionē spiritualis edificij cōplemētū Hemo em̄ diligit bonū aq̄ ppter se et sup̄ ipsū misi speret se ad illd̄ bonū pueniz Hinc est q̄ sēdm ordinē nē actus spei p̄cedit caritatis et hoc via ḡnationis

Contra Etsi actus spei via generationis p̄cedat actū caritatis actus tñ caritatis p̄cedit actū spei via pfectionis Pz̄t qz nō obstat Sic fides ḡenerat spem sic spes ḡenat caritatē ē zm̄ Sicut fundamētū p9 est parietibus et parietes tecto sic fides p̄z et spes caritate ē zm̄ Duplex mgr̄i teneñ ē opinion̄ mtr̄ de caritate increata etsi de creata tñ int̄ hoc via perfectionis et nō ḡnationis

Tertio arti. 9. v. spes differt a caritate obiecti formalite

Noto Iste tres virtutes theologice fides spes et caritas nō dīnt sēdm dram̄ zcale obiecti sed solū sm̄ diuisas racōnes que cōplet ipm̄ obiectū deꝰ em̄ ē oīa illa obiectū obiectū sed alia et alia racōne qz vt p̄ma veritas fidei vt summa bonitas caritatis vt altissīm̄ arduū spei

Contra Etsi spes nō dīt a caritate obiecti malitate differt tñ ab ea obiecti formalite pz̄t qz nō obstat ē p̄m̄ Obiectū fidei ē deꝰ sub racōne veri qd̄ cognoscit et videt intendit ē zm̄ obiectū spei ē deꝰ sub racōne arduī altissimi ad quod se erigit ē zm̄ obiectū caritatis est deꝰ sub racōne summi boni qd̄ gratuisc̄it ē gratis est vita eterna pz̄t qz oībꝰ ibꝰ gratiosis Ad argūtū rndet

Spes est inter duas malitias nō ḡstitutiue si eliminatiue et destructiue p̄mo ꝑ vtq̄ mozat ē int̄ duas malitias sēdo virtus theologica Sic em̄ spes ē int̄ presumptōm et despacōm liberat em̄ spes ab illo duplici malo et illud duplex malū eliminat et destruit sic fides liberat ab errore Arrij et Sabellij

Dom aut xp̄us fidem et spem rō.

Iste ē distinctio xxvij huius p̄mi libri In qua magr̄ pḡs egit de fide et spe Mapt agit d̄ ipa caritate Et tria facit Primo em̄ determinat caritatē quiditatē Sēdo inq̄rit ipius virtutis tertio ostendit modū diligēdi et eius cōgruitatē P̄m fat vsq; ibi Sed quezit Sēdm vsq; ibi cōsequenter Tertiū vsq; ad finē distinctionis

v. aliquis homo in statu huius vie possit deū totali diligere Et videt q̄ nō dīt em̄ Aug Cum mest aliq̄ carnal ḡrupie nō omo ex tota aīa diligit deū sed in hac vita mortē ē messe aliquid carnalis ḡrupie i mpgle ē in statu huius vie aliquē hoīem deū totali diligē go q̄stio fla In oppm̄ arguit deꝰ p̄cepit hoc ergo pt iplezi tza qz dī Jheron Anathema sit q̄ dicit d deū p̄cepisse impgle et Aug

Sanctis nō habet fidē vel spem Pro Gaudiū cert q̄d habent de deo certe nō pt et ideo q̄d eius actus certe sit nō pertinet ad spem Sēdo q̄ habet ytam essencialē ex visione dei i q̄ aud creatū p̄mū ē et ergo spes quo ad illa supuenientia in eis esse nō pt neq; de gaudio q̄d supuenit ex salute alioz neq; ex gaudio quod accrescit ex vita eterna q̄ solū spes ē de ar duo h tho

v. v. Quia ois hō habet p̄mū sbale et ideo tangit spe q̄ ē expectatio p̄mi essencial Et qz vita diuina visionis tollit oē enigma et p9nes euacuat fidem Et ex gñi euacuat spem qz spes habz fidē annexā Dicit q̄ aut loqui de desidio cū de spe dīt em̄ Per Augustinū angeli desiderat in fruē xp̄i p̄spicere spes em̄ non est nisi rei nō habiti si desideriū est eiā rei habiti vbi tollit fastidiū

tho de ar Tres virtutes theologice reddunt in idē obiectū realiter saltē materialiter sz in ipm̄ deū differenter in formā hr ē sub alia rōne formali Nā in illd̄ obiectū sub racōne veri reddit fides sub racōne arduī tendit spes et sub rōne boni diligibilis caritas Dīt tñ q̄mittē obiectū spei esse virtuosū vt qz hoc euidēter ostendat arduitas obiecti ipius spei ea p̄sumptuosa virtus in se omne bonū

dist xxvij

Caritas est amicitia hoīs ad deū p quā hō deū diligit et deꝰ hoīem ē Caritas facit q̄dā assonaz̄ hominis ad deū Jux illud Si in luce ambulamus sic ipe in luce est societez habemus ad invicē

ꝯ. v. Caritas copata ad habitū duarū virtutū thoᵒ dz qꝫ vnit eas finē, ideo pimpatū tenet int eas. Unde mouet, inforāt, terminat et cōsumat eas ꝑ qꝫ dz finis p̄cepti nāactꝰ aliaz virtutū dispōt ad actū virtutis et ipa caritas imediate elicit actus suos

Caritas nō est oīa p̄cepta p̄ modū debitatis sed ꝑ modū reducti in quā in illa cōsumatur. Nō sic qꝫ alie virtutes non possent exercere p̄cepta, sī qꝫ nō p̄mittit ea implere. Sīl ea vitte ꝑm acceptū dei, qꝫ hꝫ solū deꝰ acceptat vt dz Ezech. qꝫ am eiꝰ ostiū flamma caritatis accendit. b. v.

ꝯ. t Caritas ex hoc qꝫ deū p̄ꝰ diligit dz vna vita, nec ꝙ hoc pluries qꝫ et ꝑxim diligit, qꝫ ꝑximꝰ nō ē obiectū p̄ncipale caritatis, sī sit diligit qꝫ ē ipius dei, sic z aīa oīa, hā virtutes theologice dicūtur ea qꝫ sunt ad finem, nō ꝑm zatom ꝑmas sī ꝑm zatom finis, qꝫ sic fides multe assentit ꝑ p̄ma veritatē, sic caritas fert diligit hoīes inquātū sunt p̄cipibles hoīnitatē diuine qꝫ est finis vltimꝰ

Visus ex hoc nō ē caritas spūalis caritatē. qꝫ cū nasci ex rectitudine, rectitudo est videndo tñ ꝑximū tripliciter quinq; excellicies ab illa visione ꝙspicit, qꝫ est ad imaginē dei et dine ꝙformitatē capaq; et p̄cepto vltimis futuris talis cū ꝑfect, et hec ē spūalis dilectio hoīs. Deū in creaturis videt aliquis ꝑ fidem, magis in hoīe ꝙspicit qꝫ est ad imaginē dei, creatq; et magis ē scipō reuerenda cū nobiscū est z in nob ē, qꝫ dz apls ꝙ ꝑm habitare ꝑ fidem in cordibus nostris.

ꝯ. v. diligendo ꝑximū vt obiectū, et deū vt finē, sic idē ē motꝰ vtriq; qꝫ diligendi, qꝫ vnito actu diligit ꝑximus ꝑ deū, et est motꝰ sī collatis, sī diligendo deū et ꝑximū vt obiectū huius actꝰ ipius caritatis qui ē diligere, vq; bñ velle

dicat seruum pigrū non dānaret. sī ea que nullo mō facere poterat imperaret. ꝙ qlibꝫ va. In decisione erūt tres articli.

Primꝰ articlꝰ de questo. Noto totalitas amoris diuini vnoꝰ totū cor possidet dicit. qđ excludit omnem affectū extraneū. vg. cū oīb affectio et omnis motꝰ ꝑcz amoris in deū cessarūt. et tūc dz q; plenū dominiū hō habet et dimodā affectom. q est impossibile humane. et tūc dicit magr. iusto erit sine peccato. et nulla mala erit mecū impugnas. Alioq; qđ excludit oēm actū dāmo amoris cōiugis. ita q; nihil diligit supra deū, vt ceteri dei, et diligit eū ꝑ se et supra oia. tunc ē homo dr habē totū. quod dzt habē ꝑm tpꝰ.

Contra Licet nullꝰ hō in statu huius vie possit deū totaliter diligere. vt dilectio excludat oēm affectū extraneū. ꝑ tñ ꝑm diligit vt dilectio dei excludat oēm actū dāmo amoris cōiugis. Ad ꝑmū. qꝫ oia ponē in amore dei quātū hō ꝑt esse gle, i. ꝛc. Ad ſcdm. qꝫ sic ꝑꝰ sub ꝑcepto. quod obligat in statu salutis. Et qꝫ hoc ꝑtz dāa mala caritatem et alias virtutes. qꝫ ſcdm bm Thoaz. caritas hꝫ actū qui ꝛcipetit quodāmo finē, et aliū hꝫt qꝫ ꝛcipetit vie sīt sed est de aliis virtutibꝰ. Ad ꝑm. Impleto hac nō ꝑcipitur vt impleat. sed vt quo ꝑueniendū sit sciat. hoc Cozem Thoaz augi, ita qꝫ solū ponit vt desideraret, z vt ꝑz ipm. Ad ztiam. Ad. zm. Impleto isto mō ꝑcepti excludit oēm qđ possit etiā ad tpꝰ intrupē dilectoz dei. Ad. ztiam. Semp agere ſcdm actū virtutis nō est nisi eoꝝ qui sunt in statu viatorib. qꝫ ꝑfectio felicitatis ē opandi sed ꝑfectio virtutis in habitu.

Tertius articlꝰ vtrū actꝰ dilectionis dei sit finitꝰ. Noto ſcdm b. v. Actus tripliciter modū habē dr. vnoꝰ ꝑ limitatiom qntū ad scipm. Secūdo mō per aggregationē circūstantiaz. Tertio qꝫ mediocritate inter superfluū et diminutū. Primoꝰ cuiꝰ virtutis circa actū mēsurā habet. ꝑz eo qꝫ fortis est, et mitis nō ſcdm possibilitatē. sed ſcdm actū. Secūdo mō etiā quilꝫ actꝰ virtuosi limitatꝰ habz, qꝫ laudabilis esse nō ꝑt. nisi debite circūstātie cōcurrat ad ipm. Tertio actꝰ modū nō hꝫt. qꝫ sit modꝰ cuꝑit3 penes obiectū quod ē infinitū ſ. deus.

Contra Licet caritas circa finitū ad suū actū et additom debitaz circūstantiarum, mēsurā et modū habeat. qntū tñ ad obiectū quod est infinitū mēsurā nō habz. ꝑt ex ñobis. Et ꝑm Caritas circa in scipa ē infinita et limitata. Et. zm Caritas circa in suis circūstātiis est finita et limitata, et iste circūstātie ponunt3 in ꝑcepto, cū dz ex toto corde, qꝫ tota mēte, et qꝫ tota aīa. Et zm. Caritas circa ē ordinē ad obiectū, nō habz limitatiom nec modū. ideo caritas ꝛcipit obiectū in infinitū ꝑt intendi. Et ztiam. qꝫ actꝰ mēsurā ꝛcipit a ratione et causa agendi. sī tu deū diligendi ē diuina bonitas que ē infinita. actꝰ aūt creature in se finitꝰ est, et ergo ratiōn dilectionis obiecti qmensurari nō potest. Et. qtū. Ad dilectom nō ponit modū vltra quē nō liceret ꝑcedi. Ad. qꝫ qntuciqꝫ hō diligit. ſꝑ se ad vltēriora extendit. vt dicat apls. Cor. v. Licet dilectio qua deū diligimus modū habz ad quē perueniat, nō tñ modū habz in quo sistat. Unde dr Bernardꝰ. modꝰ in amore est sine modo amare. Ex qo ꝑtz qꝫ liz amoris modū habeat ex ꝑte voluntatis et memorie humane. nō tñ eū habz ex ꝑte voluntatis diuine. Et. vl. Non est eadē ratio de ꝛcipiente z dilectione

vel ad vtrumqꝫ refertur, nō pariformiter nec eadē ratiōne sī scipm vnū respiciat tanqꝫ illd bonum quod volt vz deum, aliud tanqꝫ illd bonum cui volt sic ꝑximū. Et sic ide adiungit motꝰ caritas cū illo motu diligendi ꝑximū optat sibi deū. Ci aūt respicit vtrumq; vnionē, tūc nota est qꝫ motꝰ dilectionis sit alius in deū z alius in ꝑximū, alius cū motu est dilectionis, quo volo bonū deo, z alius quo volo bonū ꝑximo, qꝫ alius et alius qđ dilectionis tñ, z vnus dilectio intensior. alius remissior. Et ꝑm hūc modū tantū duo ꝑcepta ponuntur

ꝯ. v. bnes amine detinguit. vnoꝰ ꝑut in eis fuisse magis et sic in mente beati vnus esse dicit vz memoria, intelligentia, et voluntas. Et ponit tres vires. ponit tres gaudia de dilectione dei. bñ respiciunt intellectū, cū dz. ex toto corde. Alia volūtatē cū dz ex tota aīa. Alia memoriā, cū dz, ex tota mente. Et ꝙ iste caritas immediate ꝛcipiat actū qui ꝑtinet ad intellectū qui ꝑcipit obiectū, nihilomin tñ respicit actū aliaz duaz virtutū vt disponentes, quod vires aie ordinant ad dilectū, sic ad id qđ hꝫt ratiōn complendi ꝛcipiendi omnia virtutū, ideo tres virtutes aie hic enūdant.

Prōmꝫ diligendū est ipse deus, qꝫ deus vult vt diligat ꝑximus ad hoc n. creat te z illud vt tu et te et tu diligas illū tua qꝫ filius dei est, et si nō ꝑ naturā ꝑ adoptionē gratiam. Et si nūc nō ē, tñ de facili ꝑt esse. Ite qꝫ lex sua deus ꝑcepit eū diligere.

hali in eo q̄ mali sūt et q̄dā malicia ab seipsis affectus se diligut q̄ sibi pis et delectat̄ in mali suis altū effectua diuit seipos et pse quit seipos seruissi me q̄ tria faciūt ad que coz mala seruāt Ad pūm em̄ sect̄ mala cula et defozmitas ī aīa et dīne dēpua tis imagīnib. Exmde em̄ aīa sui oblīuisc tur et nec se intelligt q̄ malicia sui itel lectū claudat. Un dr posuisti macīaz ī ḡta tua. Ex pcto em̄ sect̄ milr pter miseria et mitr peū. Dēg ivolu tus homo sepe eligēt porq̄ nō esse q̄ in miseriis et pēmb ee Ergo dr ps. Qui dili gūt iqtē odr am mam suam

Amor nr ē sic fons a quo ad diuersa amata diuisi ruūt riuli Un cū q̄dam ziuq̄ cucurrit ī carnē nō cucurrit totus fons amoz in deū Un sic nūq̄ exit aqua forā in fluio sui deū ma net in subiecto aliq̄ de posito cōtra sic nr caritas in uno vn: q̄ exit deūmo mact gnāliā q̄ ē q̄dam dispositio et inclinatio ad pctm mōzle.

Illud q̄ maxime repugnat pcio hr maxime ē vtq̄ si caritas maxime repugnat vi cio aoz q̄ vtq̄ et vi cia sūt oppta boz q̄ caritas maxime expellit pctm. Iuq̄ illud apli caritas operit multitudinē pctōrum i. peccā. iii.

Caritas nō ē forma vtutū sic q̄ ipa vtutib. inhereat subiective q̄ oibq̄ co operat ad hoc q̄ opa coz sit vivum et meritoriū

in actionū modificatiōe. Unde q̄ cogn̄ dm̄ pōnit mē sura. Roma. xii. Non plus sapere q̄ oz sapere sed tui aūt nō pōnit aliq̄ mēsura sed q̄ p cognitōm res trahit̄ ad cognoscēte p dilectōm aūt amatū trahit̄ in ē amatū ideo amor iuq̄ ē amatū immēsus mēsurā q̄ q̄ē infinita et mēsurā nō capit

Tertius articulus

v. actus dilectōis per prīq̄ fertur in deū q̄m in proxim. Noto duplr ē q̄ad motū dilectōis ad habitū caritatis. Uno sēdm p̄mā ipīq̄ habitū ī linā cōm et sic motū dilectōis in deū pōt ē q̄ in pxim. q̄m caritas prīq̄ inclinat ad deū q̄ ad pxim. cui deo sit obiectū pncipaliq̄. Un inclinato respectu ipīq̄ cā ē ī cli nato mō ad pximi. Caritas em̄ facit deū diligi ppt se et pxim ppter deū uta q̄ ppter. dr hūdmō cause fi nalis et cause mouētis et inducētis. Alio sm̄ exercitatōm perfectōm et sic motū dilectōis proximi pōt ē. Qui n. vult esse pfectus amator dei prīq̄ dz se exercē in amore proximi. sic qui vult esse bonus cōtemplatiūs pōt sit bonus actiūs. Ideo bis datus est spūssctūs. p̄mo in cra. Joh. xx. Sēdo de celo act. ii. prīq̄ em̄ amore debeo exercere ī hiis que videmus vt p amore visibiliū in amore invisibiliū rapiamur

Contra etsi sēdm p̄mā inclinatiōz caritatis per prius sit deus diligendus. tm̄ sm̄ exercitudinē pfectiōz proximus est p̄us diligendus. C. p̄m. Obiectū caritatis pncipaliq̄ est deus. C. 2m. perfectiōm exercitatōmis prius est obiectū caritatis. C. 3m. dilectio proximi ē via deue niendi in dilectōm dei. C. iii. q̄stio ē vā. Cautius tamē sm̄ p̄mā q̄stiōm ē distinguēda ad argutū 2ndē cōtra pistemā misse dauid inq̄. duplr. Uno vt exercitū. et possibile est in hac vita Alio vt cōmuniā. et non

Ir potest queri vtrū illo mādato

Ista est distinctio xxviii. huius tr̄is libri. In qua mgr. postq̄ egit de caritate sm̄ se. agit de nūo di ligendoz. et tria facit. Nā primo mōstrat cui tota hō sq̄ interioz et exterioz in precepto dilectiōis proximi contineat. Sēdo an ide precptū vsq̄ ad angelos dilectōm exīedat. Tertio sub infert. q̄ hoc nom̄ pximi diuisimode accipitur. p̄mū vsq̄ ibi oritur at. Sēdm vsq̄ ibi hic nōm̄. Tertiū vsq̄ ad finē distinctiōis

v. solū quatuor hec deus anima proximus et corpus sūt diligēda

Et vide q̄ nō solū hec quattuor. q̄ cuā bona gratuita. hoīes mali et mimici sūt diligēdi. i. q̄stio fl̄a. In oppm̄ ē mgr̄i dictū et auctoritas augi in de doctrina xpiana p̄ mgr̄m adducta ignīt q̄stiōm. Un. In decisiōne exūt tres articuli

P̄mus articulus

De quesito. Noto sm̄ b. v. Nūs et sufficientia diligendoz pt rapi vno penes dilectōm. alio penes ipm̄ diligēte p̄mo sic. cui dilectio sit appetitus boni. In appetitu at boni est considerare ipm̄ bonū desiderātū. et ipm̄ qui desiderat. et ipm̄ cui desiderat. Bonū at desiderātū ē ipm̄ sūmū bonū Ille qui desiderat ē habens caritatē. cui at desiderat pt ee in q̄duplici dīa. Aut q̄ optat sūmū bonū ipi deo et sic est deus Aut sibi ipi et ē aīa Aut sibi simili

notat hugo xaconis quare nō p̄cipit. ut curo ipa et aīa diligere ut nō p̄cipit. ut curo ipa et aīa diligere. ideo ne essent tria p̄cepta caritatis bñ si p̄cipet curo di ligi ipa. et q̄ satis ei p̄uisū ē p q̄ cupiaz indita ad eig voluptē q̄ sēpta posseg habe ocasiōm nimis amādi ipa cārnē. et ne gligēdi aīam Sz q̄re nō p̄cipit aīa diligi dr ideo. q̄ ipaz diligere nō est aliud q̄ bonū eig diligere. sz bonū p se est deg. et ideo qui diligit deū diligit bonū aīe. z pḡnē ipam. et hoc p̄cptum satis cōtinetur in p̄cepto de dilectōne dei

Non obstat q̄ caritas habz pro obiecto deū z proximū. q̄ vbi vnū ppter vnū. vbi obiect̄ vnū ppter vnū. vt dr ī tho pice. sz caritate diligit proximū ipse deū ppter ipse vnitate pncipat obiecti caritas ē vtq̄ vna q̄n sic in moralibq̄ nō obstāte q̄ amicia sit specialis vtq̄. tm̄ cadē amicia diligit amīcū et ea q̄ amici sūt sic cadē caritate diligim deū z ea q̄ dei sunt

Non est sile de dilectiõ dei et pximi · qz nõ est tanta inclinatio nature ad altũ sicut ad seipm · et ideo difficile est proximũ diligere magis qm̃ addiscipulũ et ideo nataziũ fuit de hoc dari spẽm precptũ · et licz dilectio dei cuilz sit insecta a nã / nõ tñ eo modo quo p caritatẽ diligit qz sic est gratuita dilectio dei ·

Ad · t · Quibus veracionalia infra nos sint / zcet ad nos ptineãt / z esse habeãt in quo subsistãt et aliqb ceãa opationes tñ in vita nobis tñ nõ q̃niunt / nec etiã bruta / habilia sunt / ideo nõ ad illa est benivolẽcia / nõ concordia / et ideo ex caritate diligi nõ pnt sic illa ad quẽ caritas terminatur / tñ pnt diligi ex caritate sic ea ad quẽ amor quẽ caritas inducit terminat / et hic est amor cupie zm qz aliq̃ amat z possessionẽ z alia sui amici · sic ẽm caritas actũ dilectibis elicit / solũ ad ea ad quẽ principalit̃ est caritas / sz ceãa ad illa qẽ ad illa ordinant / et ceãa mandata diligunt̃ z ordinãtur ad illa ad qẽ principalit̃ caritas ·

Augꝰ in li · de doc · xa · assignat num diligibilium z ordinẽ dicẽs · Unũ est qd̃ est supꝰ nos / scꝫ deus · alterũ qd̃ nos sumꝰ / Tertiũ qd̃ est iuxta nos · proximꝰ · Aliud infra nos / scꝫ corpa ·

Gregoꝰ · Caritas mihi qz inter duos esse nõ pt / in altũ ẽm caritas extenditur / dicit qz qui homo ex caritate tenet̃ diligere proximũ sicut seipm · et ozt qz seipm diligat ex caritate · hoc Gregoꝰ in textu dicit · qz hõ nõ possit seipm diligere ex caritate / sz vult dicere qz ex caritate nõ possit diligere solũ se · qz diligit se in ordine ad alterũ / si ad deũ z proximũ / et ideo qz quis diligat se tñ dilectiõ caritatis tendit in altũ et sic est proximꝰ · Aut sibi adhezeti / et sic est corpꝰ · Secundo sic diligẽs / aut habit zcetũ ad se · et sic est amicꝰ · Aut ad aliud quod est infra se · et sic est corpꝰ · Aut ad aliud qd̃ est supra se / et sic est deus · aut ad aliud qd̃ est iuxta se · et sic est proximꝰ · **Contra** Solũ habet corpus deus / aia / proximꝰ / et corpꝰ / sunt diligenda · pz ex notabili · C · pm · amor amicitie nõ solũ ad aliũ / sz etiaz ad seipm se diffundit · C · xm · Quod est per nam vnitiũ magis pt vniri per affectũ · C · xm · Caritas nõ refugit quitatez corpib / vt est capax gle / sed solũ vt est susceptivum miserie · pz per illud · Roma · viii · Habebit de corpore mortis · Infelix ego homo quis me liberabit de corpe mortis huius · Talis ẽm miseria impedit ab assecutione vite eterne · Ex quo pz qz ceãa caro ppa diligenda dicit ex caritate in hiis que sunt ad nos · nõ aũt in his que impugnãt assecutionẽ vtutũ gre et gle **Secundo** arti**culo** v · dona gratuita ex caritate sint diligenda · Noto secundo b · v · Duplex est caritatis motꝰ et affectꝰ sc̃z amicicie et concupiscẽcie · Dilectiõ amicitie illa diligit̃ qbꝫ bonũ optat̃ · Dilectiõ cupie illa diligit̃ qẽ desiderãtur

Contra Etsi dona gratuita nõ diligunt̃ dilectiõe amicitie / diligunt̃ tñ dilectiõ cupie · pz ex notabili Et dt augꝰ viii · de trinitate · Ipa caritas ex caritate diligenda est · qz qui diligit proximũ ipam papue dilectionẽ diligit hoc docẽs experientia · qm viri spuales mil desiderãt post deũ · qz habere pzfectam dei dilectiõ C · pmũ · Ideo vtutes et dona gtuita diligimꝰ · qz eas habere concupiscimꝰ · C · xm · Ideo dona gtuita ad dilectiõ nos prouocãt / qz ad beatitudinẽ nos ordinant · C · xm · Sic dilectiõ naliũ diligimꝰ dona naliã / sic dilectiõ caritatiua diligimꝰ dona gratuita **Tertio** articulo v · homines mali sint diligendi · Noto pm b · v · duplex homines duplr est considerare · et duplr de eis contingit loqui · vno mõ qntũ ad naturã / mqntũ sunt homines · Alio mõ qntũ ad culpã / mqntũ sunt mali · Si primo mõ malos homines consideremꝰ mqntũ sunt facti ad imaginẽ dei et capaces beatitudinis · sic ex caritate sunt diligendi · pro eo qz liberalitas caritatis / et eius amplitudo se extendit qui ad illa summa beatitudinẽ habẽt idoneitatẽ · Si secundo consideremꝰ homines malos · pmqz puati sunt pfectionẽ divine similitudinis · sic pcise sunt detestandi qz diligendi ·

Contra Etsi homines mali qntũ ad naturã sunt diligendi tñ qntũ ad culpã sunt odiendi · pz ex notabili · Non dicit Gregoꝰ · in quadã omelia · z et ipi si indignatiõz debeãt vitijs · compassiõm debemꝰ naturẽ · Et Isidoꝰ · li · de vtutib · Totũ xpm nõ diligit · qd̃ homines odit · bonũ est nõ odire naturã / sz culpã · C · pm · Idem hõ est diligendꝰ et odiendꝰ / diligendꝰ zacõ naturẽ · odiendꝰ zacõ culpe · C · xm · Etsi malozꝝ hoim culpã odimꝰ / ipozꝝ tñ naturã diligimꝰ · sz mqntũ est possibile ad pfectionẽ gre · C · xm · Sic xpꝰ nos pcatores dilexit · sic nos proximos pcatores debemꝰ diligere / et si non qntũ ad culpã / tñ qntũ ad naturã · C · Istud / qlio est vera · pz ex grecon pma · Ad argumẽtũ rendet̃ · homines mali z inimici tenentur sub dilectiõe proximi · bona aũt gratuita diligunt̃ dilectiõ cupie nõ aũt amicitie · mo illa qor pdicta diligunt̃ dilectiõ amicitie ·

Pctores possunt ee in duplici statu / qr vel sunt in via / ita qz possibile ee eos permitte · vel sunt i termino sue vie · ita qz nõ pnt vltrꝰ meritorie permitte · pmo sunt ex caritate diligendi · salte qntũ ad eoz naturã · qz q̃bꝫ benefacendũ et illi sunt ex caritate diligendi / si malis bñ / faciendũ et qz ad hoc laborare debemꝰ vt a suis pctis qntũ / qd̃ redit ad magnũ bonũ eoz vsq; aũ aug sic diligendi sunt homines vt nõ diligant̃ eorum actus sc̃z cupiditas / sed eoz nõ ipos · vo nõ / qz impossibile ee eos vereminobis tu ad vnã societatẽ / et ita eos nõ tenemur diligere · Nam et ista vt dicit dissolubilia et ceãa ad eos q̃ sunt in malicia obduratiõ / z irrecuperabiles pt malitiam abundante

Caritas est pfectionis vinculum z pondꝰ aie / et valde libalis est / qz nõ tñ simi viuit / si ceãa colligat omnia que nata sunt ad eiusdem finem puenire · et inclinat / z ordinat / in finem / et in aliud / certa pm qz zacõ diligendi z huiꝰ caritatis diuisimode qrat̃ ad illa / ozt ozdo caritate ordinem esse ·

Amicꝰ est alter ego iy Ethicoz diligere est velle bonũ alicui / Benivolẽcia nõ pt esse ad nolita viii · Ethicoz

Ost predicta de ordine caritatis

Ista est distinctio xxix huius tertij libri. In q̃ magr̃ pos̃q̃ egit de nucio diligendor. Incipit agere de ordine diligendi ze. Ipor diligendor. Et tria facit primo em ponit ordinem diligendi explicate dilectionis generalit. Secdo explicate quozudã dilectionis speciat. Tertio explicate dilectionis gradu. Primu vsq; ibi. Solet etiã quezi. Secdm vsq; ibi. Tenendũ q̃ est. Tertiu vsq; ad finem distinctionis.

b. Caritatis ordine possit quis eq̃liter seipm et deũ diligere. Et ar̃ q; nõ.

Notandũ est q̃ debet deũ plus q̃ seipm diligere. Sz q̃hor sit ratio ar̃ sic. Quia grã est perfectio nature, nã aut cariens gria plus diligit seipam q̃ deũ. Si ergo pfectio nõ pritit ordinem sui perfectibilis, videt̃ q; ide ordo in caritate habeat salvari, ergo caritate debem nosipos magis diligere q̃ deũ. In oppm ẽ illud Deutezo. vi. Diliges dom deũ tuũ ex toto corde tuo, et ex tota aĩa tua, et ex tota mẽte tua. Si. go. nulli altezi prapit̃, vt ipendam tot̃ affectũ, nisi soli deo videt̃ q; in dilectõe caritatis deo tenear primũ z summũ locũ. Idem astruũt Augi et Ambzo. vt magr̃ in lra dt. Qui in ordine diligendi, deũ nob ꝓponũt. Et mito, q; ois alia diligibilis ꝓpter deũ, ergo magis deo. tza. propter vnũquodq; tale et ipm magis. i. pfect. Etiã deus est finis oĩm diligibiliu, ergo ipe maxime et diligendo principalit tza. q; finis et digibilior ordinatis in fine. i. ze. In determinatione erunt tres articli.

Primo articlo. v. caritatis ordine debeamus deũ plus q̃ nos diligere. pro quo nota

Secdm b. v. Secdm ordinẽ caritatis ꝓponendo et deus nob mtm vt amor ze. nãi. nec eq̃li possit, nec ꝓmi possit dei amori. salua substãtia habitus caritatis. pro huius ẽ ista. Quia caritas facit deũ diligi tanq̃ finem vltim et tanq̃ summũ bonũ. Et q; finis vltimus et vnus solus et summum bonum, sic nos habens aliq̃d supra se nec sibi eq̃le. hinc est q; pm caritate legis impossibile est aliquid plus deo. vel equalit ipso deo amare. Caritas em q; diligit deũ sicut summũ bonũ, diligit eũ super oĩa. q; diligit ipm sicut finem vltimũ. diligit eũ ꝓter se. quod ar̃ diligit ꝓpter se z super oĩa, diliguntur dilectõe fruitiua. Quod vo ꝓpter aliud diligitur, diligit̃ dilectõe vsus. Cũ ergo caritas sit omnia ad deũ tanq̃ ad finem vltimum referre, sicut ponderosa corpa ad locum ꝓprium inclinant. hinc est q; caritas facit nos deum plus q̃ nosmetipos diligere.

Corollo. Caritatis ordine debet quilz hõ plus deũ q̃ seipm diligere. pter et nõ bili.

Pm aggustin delinquit q̃ seipm plus q̃ deũ diligit. Quod q; ordinẽ iustitie infringit. Et zm. Augustinũ peccat qui plus deũ diligit q̃ seipm. Et zm. nihil in modo plus vel equalit diligendũ est deo. Et. nisi caritatis ordine non ꝓt quis seipm equaliter z deũ diligere. Et zacd q; bonum nãm in deo est tanq̃ in tuo vltimo pmo z pfecto. ideo bonũ esse in deo magis nãliter cõplacet q̃ in se. Sed deo amore aĩe deus nãliter ab hoĩe plus seipo diligitur.

Secdus articlus.

v. caritatis ordine debeamus plus nos q̃ proximũ diligere. Nota pm b. v. Secdm ordinẽ caritatis amor salutis ꝓxĩ ꝓponendus est amori salutis aliene. pm q; dicitur iudicii non dr. diligere proximũ sicut deũ. q; sic diligimus bonũ q; ipso fruimur, eo q; ipm in nullo ad bonũ referimus, quod si faceremus de proximo, tunc fruemur vtendo, quod et tota pfectio vt aut augustinus et alii ibidem dr. sic teipm q; maior est cõcupiscentia z pgnis subtrahitur mtr hoĩem et hoiem. q̃ mtr deũ et hoiez sic maior et salutifer mtr duo bona principalia, que ambo sunt ad finem q̃, mtr bonũ p̃ esse tiam et bonũ ꝓpriatum, quod pmũ est finis, alterũ ad finem.

Si dr. plus delectat hõ laq̃ tu aĩo q̃ tu deo. q; talis delectatio sentitur sensibiliter experiencia. Et q; proximus suum videt, deum at nõ videt, pter et q; plus delectat aqñ alloqui proximum q̃ orare deum, licet multo plus diligat deum q̃ aiam suam. Lic aut iste affectus et huius modi naturalibus q̃ huic modi sint dedita aliquo sit tollerabilis, in viris tñ spualibus, quoz est expiri, q̃ suauis et dulcis est dns, valde est reprehensibilis, et cũ magna diligencia dr euitare.

Deinde zetm zacd mis iudicium. hõ plus diligit deũ q̃ seipm. q; quanto aliquid est intimius, et bonũ nãm q̃ sit efficatius, tanto magis ꝓpter zetam zacd ipm diligere debem. Deus est intimior omi creatur q̃ creatura sibi ipi z igitur ze.

Bern. in li. de dilige do deũ, vacare pfectio caritatis hõ diligit se hoiez ꝓpter deum ergo oĩa debem diligere ze ꝓpter deum.

---

b. t. Ordo caritatis originat in affectu consistit, et exinde in effectu. Ptedit ꝓpt sic, q̃ primus actus caritatis est in affectu, cuius effectus est signum, inquit illud Gregorius. probatur dicto mis et exhibitis operibus. Et q; hoc satim soluit illud quod dicit Bernardus. Amor gradu nescit, dignitate nõ q̃sdam. Est em quidam ad exhibitionem effectus, q; nõ cadit sup proximos et inferiores ipendit, sz nescit quidem ad affectum. q; amatis cum amare ymmo. Et interdum aliquis ex affectu in effectu reluctet vt sic nos ad superiores ze magis confidenter habeamus, et ad inferiores ze magis sociabiliter. Hec ille.

q. v. Quedam ꝓpositiones ordinis sunt debitatiue, quedam potestatiue, quedam cõsultatiue. Ex debitatiua quis homini gñe ꝓmittit bonum ꝓximi in tribulationibus et hec ratio ꝓpter ad meritum tumulti. Et liz videatur ꝓpositio falsa, tñ multo maior et perfectior ordinata. Alia est ꝓpositio potestatiua, ex tali debitu, vt si ex sola libertate voluntatis mee, magis me exhibeo alicui ex transeunte q̃ de meipso z q̃ sanguineo z etiã patri meo, q̃ sidendo in ipo aliquã sue mutate, magis q̃ dei voluntate, aut meã dignitate, et hec aufert meritum. qa hr non mereor ze. Tertia est cõsultatiua, cum debitum cum voluntate. si pr meo magis indigeat, z ego possim ei magis subuenire, et ipso neglecto subuenio extraneo, et ita induat pcm, vt dicit magr in lra.

bere. Amor nescit gradū, dignitatē nō cōsiderat. In dī aūt ordine ozt gradꝰ esse. Dēm. q amoīē, ꝑdū, z dignitatē gsidare pt dupte mteḡi. Pmo ꝙ pando diligible ad dilectible. Alio ꝙpando diligēte ad dilectible. P modo, amoz sev cūtas nō ignorat ꝑdū, qz et actu intellexit imediate elicito magꝭ diligit magꝭ diligible, et eāda actu exhibet maḡ sibi exhibet recuchiā. Vnde dicit ꝺ̄a doctor z bñ. q caritas pmo ordinat subitū imediatū, qđ voluitz, z exigenti totū impiū suū. Obvices sūt mteriores sive exteriores qē mouentur ad ꝑiū suū. Sz scdo mō puta. ꝙpando diligentē ad diligibile tūt vez z fortis adh ignorat gradū, qz q̄ntuscūq magnꝰ ex tesꝰ sit vnꝰ ad alīm, amoz tn̄ sit adequatꝰ eo q tn̄sformat amātem in amatū. vt ꝑz per dyoni. de di. no. Nec ꝑmittit suppꝰ de amatore, si amat vt ait hugo in li. de arra sponse. Et ita mtt. b. bernar. Et hō ē sūt de fide z cathe, qz rad credendoz oia credibilia est virtus dīna. vt p scripturā sacrā z nobis annūciata. Et ideo oia credibilia cōli tertiudine sic cōli tertiudine ve uelant. Sed 2o diligere di aliū ex caritate est bonitas dīna. Pmo q dem in se exīe. deinde ab aliis ꝓticipata sit qz multiplr dei bonitas ꝓticipat penes diuersos ꝺ̄a creatura xaxū, ideo diuersi potezūt esse ḡdes dilectōres eligati ex caritate, ergo ꝛc

diligas proxim tuū sic tripm. hꝰ sic nō est nota cōlitatis. sed similitudinis. maxime si hmōi dilectio est rōnabilis et boni ethici vel boni honis intentione recipitur eni talis bonoz, quibus nō debeat ita ꝓpiate nos diligere vt alios excludamus, in salua ordine caritatis

ritate caritatis et mistimtq̄ nature. Patet huiq̄ ē 2m vnū quodq̄ plus appetit ꝑfectionē in speciē. q̄ in suo simili. et quodlt ponderat plus attrahit corpꝰ ad locū in quo ē situ et sibi debitū, q̄ trahat aliud corpꝰ sibi annexū. hinc est q caritas per pus desiderat deū nobis vnizi et in nobis habitare. et nos in ipm deū tendere et in eo quiescere q̄ appetit in aliq̄ alio qui nobis tū hzt aliquid similitudinis.

Contra Sēm caritatis ordinē debz aliq̄s hō plus se q̄ proxim diligere. ꝑz ex hoc. C. ꝑm. Caritatis ordine dilecto sui ꝑfertur dilectio primi. C. 2m. Post dilectionē dei imediate gradu scdo ponendꝰ ē dilectio sui. C. 3m Stulti reputat qui negligit salutē ꝓpria. et ei ꝑfert salutem aliena. Si em̄ natura appetit sua cōseruatiōz. sic etiā caritas sua ꝑfectionē. sed nā magis appetit cōseruatiōz sua in se. q̄ in suo simili. ergo et caritas plus appetit ꝑfectionē in seipa et in aīa in qua ē. q̄ in aīa aliena. qui ergo opptm nature ꝓtendet, stultus reputaret. Sed diceret aliq̄s. Tn̄ vnus pro amico moritur se tōtū. ergo plus amicū q̄ se diligit. Respondeo. hoc nō surgit ex inde q plꝰ amicū diligit q̄ seipm. sed quia bonū totius plꝰ diligit q̄ corpus. actus em̄ caritatis ꝑfectissimꝰ est. ideo ꝛc

Ter. artic. V. ordo caritatis attendat in affectu vel in effectu. Hoc ꝑm̄ cyprianū in lra. Due ponūtur opiniones. Vna aūt Ambro. sonat ad hoc q ordo caritatis per cōparationē nostri ad ꝓximū. et vnius ꝓximi ad alterū nō solū attendit ad solū affectū. vm̄ etiā ad effectū. Si em̄ in duobus dilectis ē par dignitas z nātas q̄ntū ē de istis ḡdictis. equaliter sunt amādi effectu z affectu. Sed si in alterō illoz supaddit sanguinis ꝓximitas. fat ipm magis amabilem vtroq̄ mō. Isto Ambro. intendit caritatē ordinē assignare ex spiritu proximoz. qđ notatur cū dicit. domestici si boni sunt malis filiis sunt ꝓponendi

Contra Ordo caritatis originaliter in affectu cōsistit. et exinde in effectū ꝓcedit. ꝑz q̄ primus actus caritatis est in affectu. cuius effectus est signū. Juxta illd ē ego. Probatio dilectionis. exhibitio est opis. Sed dicēs Amor gradū nescit. dignitatē nō cōsiderat. Rñdeo. Sat ꝙntū ad exteriorē effectū. q̄ nō eadē cupiozibus z misericordibus ꝓpeditur sed nescit ꝙntū ad affectū. q̄ amatus tu amatē vnitur. Cor. ꝑm Affectus amātis zelatiz in ope exteriori. C. 2m. Vtrum ē ꝓpter exequcōs illius ope exteriori. nō ad affectionē animi. tale em̄ opus cōputat in vitiū. Cor. ꝑmo Sine affectione ꝛc. C. 3m. Ad diuinā legis ꝺ̄ctiz. non sufficit exteriora opa q̄ ꝓpiuit payere. misi pagatur ex caritate affectionis. Nō q̄ ordo caritatis in affectione incipit et originat. C. 4m. quia ē ba. ꝑz ex gestis ꝑma Ad argumēta. Inde. In nā ē aliq̄ ḡsidare per modū positionis. et aliq̄ per modū ꝓuocationis. defectus. z corruptionis. Illud at qđ est in nā. p modū positionis a gra habz perfectū et saluatū. q̄ at est ibi p modū priuationis et corruptionis a gra habz supplezi et corrigi. Cū go. dicit. Nec ē ꝓpria scipam diligere q̄ deū. rndeo. q hec ꝺ̄ctio nō ē accepta in nā. spectus ad eig ꝑfectionē. si ponat̄ spectus ad ipm corruptiōz. ideo nō sequit. q p gram debeant saluari. si ponat̄ q p gram debeat amouezi

Declaratio.

Sñ. v. Synus ꝑfectionis caritatis et effectus ē ꝓptitudo ad mouendū pro fratre. attn̄ ista ꝓptitudo caritatis mest ex dilectione nre fratris zelata ad dilectionē dei. que ꝑficit ꝓpter se. et sup oia diligit. et ob cuius amoz etiā p fratre nos ipos debemus pn̄ diligere et deīm ꝓximos. Si aūt talis dilectus ē rōnabilis ꝓpter bonū honis exhibitū. siue ad hominē exhibendū. ita tn̄ q bonū honis mteriorē ex caritate illius talis boni nō mīnuit. si ꝓcius augeat. tūc ꝑfectius mē ē nō solum equalē diligere ꝓximū sic teipm. vm̄ etiā plꝰ et abūdātius diligere. eo q bonus interioz homo ipsius diligētē ex tali dilectione ꝓximi ꝑficit consulatur.

V. aliquis plus debeat diligere vxorē q̄ ꝓximū z matrē ꝙt ē. t. Si dilectio rōnabilis boni ꝓpti debeat fieri. ꝓuenit sē magis diligendi, qz diligit me sub rōne ꝓpinqui. Sed attendendo dilectū sm̄ rōnem iustitie. vxor dzt magis diligi, qz iustior vico vt rō na caco. Iuxta illd Stagē nō sunt duo, si vna caco cathe. xv. hzo. pzt q̄ vxor intellectualiter diligit si paretibus maior reuerentia exhibet. Sz pzt q̄ non omne bonū ꝓximi dimittit debz ꝑferri vxori. cū ulla nō sunt in q̄bus hō magis dzt assistere parentibus q̄ vxori. et si tū ad vnitatē cohabitationis et vnionem copule carnal ꝓpter zelum quidē et vxori: bg adhēbitur. vt ꝺ̄ctū ē.

Cōtra Ordo ꝓdictus nō ꝓt esse in habitu caritatis cū habitus sit vnus. ordo at ordo ꝓpositionis ordinabilium. nec in actu q̄ tūc caritas dicitur ordinate esse si ordinata. eo q careret ordine quē esse apta nata habē ꝺ̄ctus ordo talis ē actu subiectiue seu passiue

et in habitu caritatis
effectiue. Ad primum
dicendum. q. ordo fit
causa sui effectiue
per esse in uno tm.
Deus enim sua ordinat
et in unoquoq; solo deo
tota qui quis dixerit
adhuc caritas sua
dirigi ordinata. eo
q. ordinet ipam uo-
luntate. et talis ea
dispositio ut possit eli-
cere actu ordinate

Augustinus. homini extranei
malus filius spondi
sunt. dicendum. hec
uba intelligunt de p
motione ad ecclesiastica
beneficia. et non de pro
motione ad prelatia. q.
ecclesiastica beneficia ze
spiritui utiliter ecclie
prelatia utilitati na
ture vel persone.

Tho. de ar.
Dato q. alique extranei
sint meliores q. nisi
proximi sed consanguinei. v. tales extra-
neos magis debeat
ex caritate diligere q. pro-
ximos. D. q. magis
diligere pt integri duplu
unos enim bonos qd
ipsi dilecto volo sed
desidero. puta qz
magis bonum sibi ca-
pio q. alteri. vel qz
ad actum diligendi sed
desiderandi. puta. qz
de bonum ei maiori
feruore sibi messe de-
sidero q. alteri. Po
mo. si ei tria bona sp
grā vel glā. tunc
equaliter debeo ois ho-
mines ex caritate diligere
psupta tri spe dna
complacentia z ordi-
natione. sed q. sint ad
vitā eternā ordinati
qz caritas ipsos emu
latur. vt d. 1. ad Co
rin. xiii. sed in ei
aliqbus opatur ea q.
rum equalis spes ca
patur. non tamen
emulationem. huic at
ita est. q. de hoiebus
vt a deo ad imagi
nem dei pduti. sunt
pdictorum bonorum ei
capaces. go ze. De
tpalibus at bonis
maiora possunt velle
primos q. extraneis.
Saluo ordine caritatis

a

vult mori. vñ dato q. hoc eyens in caritate ipfecta non sit
paratus mori pro deo. et pfectus sit paratus mori q. proxi
non scitur. q. pfectus plus diligat proximum q. ipfectus de-
um. Sed vñ sciatur. q. in uno illoz minor e dilectio ad
deum q. in altero. dicat enim. b. t. q. hoc. q. pfectus paratus
e mori pro proximo q. tenet ex hoc. qz nullus diligit vitam
corpalem. et sunt hoc ex supabundantia dilectionis caritatis
Non enim pt esse vt aliqua caritas tm diligat deum. q. tm
alia proximum. Et zarius ponit. qz iste due dilectiones non se
eiusdem generis. nec sunt comparabiles adinuicem. qz una e
finis et causa diligendi. Alia vt eius quod e ad finem. z vt
eius quod deum diligendi sortitur ex alio. b. t. Sit in
augmento corporali distinguuntur diuise etates pm diuisos
effectus notabiles in quibus natura profecit. quos puer exercere
non potuit. Sta in augmento spuali assignat gradus di-
uersi caritatis pm aquos notabiles effectus. quos in habente caritatem caritas reliquit. Primo et vt ho a peccato
discedat. Et ideo medio caritatis tempus in primis tota hora magis
occupat. ut a priis pristis emendet. et a futuris cauceat. Et
quantum ad effectum dicit caritas incipies. Sed e. vt in fiducia
de iustificatione priori habeas in bonum adipiscendo se extendat. z
quo ad hunc effectum dicit caritas profectus. non ideo q. in alijs
statibus non profecerit. si qa in hoc statu principua curia e
de adipiscendo bonis. dum homo semper ad profectum anhe-
lat. Tertius effectus. vt ho in ad ipa bona q. in multo
quodammodo sibi nalia habeat. et in eis delectet. et quietat.
Et quo ad hoc dicit caritas perfecta. Et subdit. Statu medius
habet duos gradus. primo enim comparat ad primum statum. z ab
eo roborat contra mala. de quibus caritas magnifice solicitat e
Sed dicitur comparatus ad statum tertium a quo mutuit spem. vt tendat
in statum tertium. bona sibi interpando. Omnis enim perfecta caritas duos habet gradus. Unus e secundum quem in domibus
quibus qui in ea secura conquiescit. et secundum hoc dicit perfecta.
Secundum habet secundum quem ad quem diffinitiua manum mittit. et secundum
hoc dicit perfectissima secundum statum vie. Nota pm Al-
bertum Perfectio caritatis est septuplex. Prima e perfectio sufficiencie. de qua habetur. v. Estote perfecti sicut pater vester perfectus e
Et consistit in obseruatione preceptorum. Et hoc modo quod caritas dicit perfecta. qz perficit animam in via. et sufficit ad hoc
vt perficiat in patria. Secunda dicit perfectio quantitatis. de qua Gen. vi.
Noe vir iustus atque perfectus fuit in generationibus suis. v. in quantitate
cum hyeremia. qz in quantum homo apparebat iustus. liz non
in quantum angelorum. Tertia est perfectio voti siue religionis
De qua habetur. xix. Si vis perfectus esse. vade vende omnia. ze.
Hec e enim religiosorum perfectio vt nihil proprium habeat. et pm
nudum nudi sequantur. Quarta perfectio e ipsi voto annexa. qe
alio nomine dicit perfectio sacerdotii. consistens in castitate. qz
castitas annexa e ordini. de qua saluator habetur. xix. Sunt
qui se castrauerunt propter regnum celorum. Et subditur. Qui potest
potest capiat. Hec est perfectio omnium totius ecclie. De qua debet
sexagesimo fructus. Quinta e perfectio martyrum. et consistit in
hoc vt ponat animam pro subditis. de qua Joh. xv. maiorem
dilectionem nemo habet. nisi vt animam suam ponat. Bonus enim pa-
stor ponit animam suam pro ouibus suis. Sexta perfectio e se-
curitatis in statu. de qua. 1. Joh. iv. Perfecta caritas foras
mittit timorem. Hec habet illi qui vitam e patientia. z
mortem in desiderio. q. dicit cum apostolo. Cupio dissolui z esse
cum xpo. Septima enim homo premio purgatus ab amaritudine pene
titur sine obstaculo sentire dulcedinem dei. hinc patria vulgariter

b

presupposito tm q. idonei
sint ad eos exercendos
Et sicut puta quantum
ad intensionem actus. tunc
eadem ordinata caritate
possumus magis diligere
plures quos qui qui nec
quibus eadem magis boni
sunt ipsi eximei. qz ubi
plures generauit modi
mouem ad dilectionem. ibi
intensior e actus dilectionis
Et plures tales modi
generauit ze pm q. z
qz ibi generauit modus
nalis amicitie qe fundat
sup generationem eiusdem
regni ordinate qe fundat
sup generationem
eiusdem regni vt ciuis
qz vt plurium principi
habitat in eadem ci-
uitate. et iconomice
amicitie qe fundat
sup generationem eiusdem
familie. qz ipsi vt plu-
rimum eiusdem familie
in eadem domo. Insup
generauit ibi modus finem
amicitie. qe fundat
sup generationem caritatis
et gre. qz vt ipsi sint
in gra. vel saltem esse
possunt quidam sancti via
Ite sicut calor naturalis
cum feruentia se
diffundit in medium si-
bi primum. deinceps ad
extremum. sic z calor
seu amor spualis

Dato q. aliquis sit pa-
ter unius hominis. z filius
alterius. v. ex caritate
magis debeat diligere
patrem q. filium vt ego
dicendum q. magis debet diligere
patrem vt finem. qz plus
tenetur ei q. filio. cui
plus ab eis beneficium
et ipsi pro eo plura
passi sunt. Ite ex precepto legis. magis tenetur
honorare patrem. z pro
eadem diligere Attendendum
tm. q. natura unumquemq; magis
inclinat ad dilectionem
parentum. puta pm so-
cietatem causae q. ipse
in esse produxit. Aliquis
magis ad dilectionem filiorum
puta pm quidam
modi quo in esse et seruat. Ista tm sic dicunt
q. primus. s. quidam
causae a qua potuit
magis exercitium natura

de

spali · puta nẽ tonali
Sed gsidã modi q
conseruat. gpetit nẽ
vlũ. Deo hõ vt ẽ nẽ
racõnat/ et vt vtitur
recto zacõe iudicã/ ma
gis ordinat ad dilectõz
pzis q filij. tñ sm to
dicom vltam nẽ ẽ ego
deo gnit videz q aĩa
lia zacõn exercita. maio
rem hñt affectũ ad
fetũ q ad pzes et isto
modo gtingit de hoibz
qui vel zõn sue bestia
litate zacõn nõ vtũt
vel racõn voluptate ma
licie zõm postponũt

b. t. bonitas acty
ad duo mẽsurat3 eq q
bz bonitate recipit
sm primo vt obiecto/ et
sm pmo qd ẽ voluntas
sm primo at hẽt spez
bonitate. si q voluẽt
habz racom merendi
qz sm hoc ẽ pulte fa
cientis q ex voluntate
procedit. Si ergo copa
zens dilectoz amici
et inimici/ cntũ ad pri
mos sue obiecta/ cũ
obiectũ magis dspetes
dilectõm sit in amicus
q inimicus · sic melius est
diligẽ amicũ q inimicũ
Si vo coparẽ duas
dilectões pdictas ad
pncipiũ qd est volũ
tas · sic vbi ẽ maior
conatus voluntatis · vbi
opozit esse maius melius
q cntũ ẽ maior conatus
voluntatis/ tũc ẽ
fer videor voluntas de
fine ppt quẽ attẽtat
illd quod sm se sibi ẽ
magis zepugnãs · cntũ
sit magis zemissa qm
q tacta id ad qd ma
gis tonat3 azeruũ at
consistit et ẽ q volũ
tas ad finẽ affirmatur
et ideo si coparẽ acty
tuliũ dilectõũ · dilec
mici ẽ magis mitoria/
mõtũ hmõi · qz sm
q hmõi exigit maiorẽ
conatũ z feruorẽ cta
finẽ/ cũ quis dilec aĩci
sit magis mitsa cta
obiectũ/ sz dilectõ aĩci
est melior cta bonitatẽ
essentiale/ qe ẽ sequitur
speciem acty/ qz acty spe
cificat3 q obiectũ Si at
q parẽt3 qo ad habitũ
vt supra

et pze mia dulcedine cupit morte · vt cũ deo q iugi possit
quodo tertiũ est · q ad pma pfectom oĩs tenet3 qz nullus
pt saluari nisi habeat ad hoc sufficãte caritate · ad alia
aũt pfectões/ que sũt medie inter pma et vltima homines
diuersi · modo diuerso obligãt3 · qda ex voto · qda ex ordine
Quida ex officio/ plati em et mozi tenet3 et zeb alioz lucr
dederit in pfectõibq · Sed ad vltimã · nullq tenet3 simpliciter
sed ex tõmisso et consilio

Circa solet quezi · quid potius sit ẽ

Istũ est distinctõ xxv. huiq tertij libri · In q
mgr postq egit de ordine caritatis sm qntitatẽ
motus · agit de ea sdm qntitatẽ meriti et tria facit.
Nã primo cta proposita mouet qnda dubitacõz · Secdo ze
plicat cõn iplius determinacõm · Tertio remouet qnda in
cidentẽ dubitacõm · Pm vsq ibi augs tñ sentire · Sm vsq
ibi Illd vo q sequit · Tertiũ vsq ad finẽ distinctõis

V · maioris sit meriti amicũ q̃ inimicũ q caritate diligere · Et q diligẽ inimicũ sit ma
ioris meriti · videtur q arth · v · Si diligitis illos q vos
diligũt/ quã mercedẽ habebitis · Glo · nillam in celo · Sed
cõstat q de dilectõe inimicoz · maior merces habetur
q̃ de dilectõe amicoz · ergo maioris meriti z pfectõis
est inimicos q̃ amicos diligẽ · ergo qtio fla · In oppm ·
Dilectõ inimicoz ab Ambro · ponit3 in vltimo gdu · ergo di
lectõ illa maxime zeredit a pmo gdu dilectõis · q ẽ magis
et nobilissimũ · si q̃to aliquid zeredit a pmo et sumo in
illo gne · tãto mius bzt de pfectõe et cõplemẽto · Si igit3
dilectõ inimicoz magis zeredit · et dilectõ amicoz mayr
acredit · ergo videt3 q multo pfectior et excellentior sit mo
tus dilectõis ergo amicos q̃ ergo inimicos · i q̃ ba ·
In derisiõem exũt tres articli

Primus articulus de qe
sito · Pro quo noto sm b. v. Cũ quit3 de cõparatione
istoz duoz motuũ dilectõis · quoz vnus ẽ ergo amicos
et alius ergo inimicos · dupliciter pt quezi Aut prout cõpa
rant3 ad diuersos habitus et zaditates · Aut ad eũdẽ habitũ
et ad eandẽ zaditatẽ · Si primo mõ · ita q vnus habitus habili
tat tñ ad amicos · alter vo se extendit vsq ad inimicos
Sit absq dubio maius et excellentius ẽ diligẽ inimicos q̃
amicos · et multo fortiori habitu indigemus · ad hoc vt
exeamus in istũ actũ · q̃ ad hoc vt exeamus in altũ · Et hoc
est qd dicit aug · in ẽ uchizi · et habet3 in lra q magnũ ẽ
ergo eũ qui tibi nichil mali fecit esse benivolũ et bñficũ
Illud vo multo gradiq et magnificentissime bonitatis ẽ · vt
tuũ quoq inimicũ diligas · Si sedeo · sic quodãmodo sũt eq̃
les · et quodãmodo se mutuo excedũt · Cntũ em ad zonem mere
di zeb primi sũt alis · equalitatẽ habet · q cntũ illis pre
mi torquendet q̃ntũ zadit · Cntũ vo ad zonem merendi
respectu primi accedẽtal · et q̃ntũ ad vigorẽ ipius acty et
motus · mutuo se excedũt · Nã motus dilectõis ergo amicos
excedit q̃ntũ ad feruorẽ et frequentiam · motus vo dilectõis
ergo inimicos ẽ purior z difficilior · Et ita vnus istoz mo
tuũ quodãmodo est maior alio · et ego · **Contra** Licet di
lectõ amici q parte obiecti et termini sit melior · tñ dile
ctõ inimici q̃ pte principij · qd est voluntas ponderat · et
est melior · Prima pb pzt · qz amicus ẽ obiectũ magis tẽ
pertens dilectõem · qz nãle est amicũ diligẽ et in eo cõ
placẽ · Secda pb pzt · qz cta dilectoz inimici ẽ maior

b. v. Conuenit ali
quid affici dupliciter.
vel pre z distincte
et sub ppa zõe · vt
in qda genialite cũ
ave · sic dr pt
aliqs affici in a
mando petre aut q
speciali affectu3 cẽm
ipm · Aut genialiter
cogitat3 q̃ homiem
esse diligẽdũ · z genialiter
cta oẽs homies affiat3
sm q exigit ordo ca
ritatis Si primo ac
cipiat3 motu dilectõis
mei in aĩci · sic nõ
pt vnus et idem motus
qui ẽ in amicũ esse
in inimicũ Si vo sm
mo · sic pt esse idem
et hoc sentit mgr
q pt esse vnus zeb
vtroq modo Aliter at pt
sustineri · vt distin
guat3 q dr gtingit
vim aliquã mouẽdi
in obiectũ Aut mo
tu simplicis z absoluti
sic nõ pt esse vnus
et idem motus in aĩci
et inimici · imo diuersi
sũt quoz vnus ẽ in
tẽsior z alius remissior
Si vo de motu collato · q quis affi
citur cta aliã duos.
vnũ alius ponendo sic
pt esse motus vnus
sm q mgr dr · sm
aliquid sui intẽsior · sm vo aliq
remissior · Et p hoc
solũ si dr · acto diuisim
ficiat3 p obiecta · Sz
amicus z inimicus st diuersa obiecta · diuersa di
uigibilia · ergo ipsoꝝ
est · q amici z inimici
quis diligat vnus mo
tus · Ut · Vtq sm
z finita ad quẽlibet
se diuidit · totaliter
se cõuertit · si homo
diligẽdo aĩal · totaliter
se ordinat ad ipsũ · qz

Ad illa dilectõ aĩci
est mitoria geredi
tur ẽ tpali cta · vt
puta ppt bñficium
acceptũ vt spalis z
vt ppt oblectamentũ
mutue familiaritatis
Et p hoc q bonũ dr
em aug · Qui diligit
proximũ · diligit · aut
q bonus ẽ · aut q bo
nus esset ·

ꝑ. t. q. de dilectõ
mitoꝝ z aucꝝ du
loq possit. vnoꝰ qꝰ
ad habitu illaꝝ dile
ctõnũ. et si loqmur
de dilectõ aũoꝝ z
mitoꝝ qꝫ t nũtatis
tũ nulla t ꝓpatio
qz idem est. z eẽlis
habitu zeb vtriusq
Si at loqm de dile
ctõ mitoꝝ qꝫ t p
fectiõis. sic maiori
et pfectiori z fortiori
habitu indiget ad
hoc vt exeamꝰ ad actu
diligẽdi imimicũ qꝫ
amicũ. imo vt sic di
lectõ aũi includat z
dilectõ mici alioꝰ
loqm de illis qꝰ ad
actꝰ qꝫ procedit ex
illis habitibꝰ. sic tũ
nũtatis t. vt mꝫ
sezmo de actibꝰ. ꝑm
gens suũ. Contingit
em qꝰ illꝰ qꝰ t mig
boꝝ ꝑm suũ tgens
esse maig bonũ ex
aliq additamẽto. sic
ꝓvm opꝰ ex magna
tarite fit. maioꝝ
est meriti qꝫ magꝝ
ex parua.

Si ille due dilectõs
ꝓdit ab eẽli hitu
tarite. z sut actꝰ
eqẽ inteſi. tũ di
lectõ mici t magis
meritoꝝ id. qꝫ dilectõ
amici. qz qñ duoꝝ
duo actꝰ ꝓdi ab
eẽli tarite. et sũt
eque inteſi. quoꝝ u
vnꝰ de nũte zeqrit
maiorẽ tenatũ. sꝫ
qꝝ dispoñ opantis
si qꝝ difficultate opꝰ
tũ actꝰ ille qꝰ zeqrit
maiorẽ tenatũ. est
maioꝝ miti. ß ad
dilectõz mici mõ qꝰ
dutũ est. s eqẽ inte
sam. zeqrit maior
tenatꝰ. nõ ex im
dispoñ opantis. nõ
qz suppoz eẽlis hitꝰ
tarite z actꝰ dile
ctõis sũt eqẽ inteſi
ß qꝝ difficilte opis
qꝝ pauciora sũt meli
ꝝ z pluꝝ zetra
hꝫ in dilectõ mi
mici qꝫ aũi. go. zt
dz nonꝫ. qꝫ illi actꝰ
sint eqẽ inteſi. qꝝ di
lectõ mici possit esse
ita tpida z remissa.
et dilectõ aũi ita nitẽ
sa. qꝫ multo magis essꝫ
mitoria dilectõ amici
qꝫ inimici.

tonatꝰ ipuꝰ volũtatis. qui ẽ ꝓncipiũ actuũ. ergo
ibi est volũtas feruẽtioꝝ ad finẽ. et magis fini assistꝫ
ꝓpꝫ quẽ assequẽdũ attẽtat illd qd ẽ sibi magis zepu
gnans. Coz. ꝑm. diligẽ amicũ est fundamẽtũ taritatis
qz est nãle. Coz. zm. dilectõ amici nõ est meritoria. nisi
tũ ꝗtã informetꝫ. Coz. zm. Simplr loqñdo. dilectõ mi
mici maioꝝ t. licet nõ semꝑ meritoria. Placet qz plg hꝫt
de forma bonitatis s de volũte z affectõ. Ad nõtã. Ca
ritas zespiat bonũ. aut simplr qd est suppmũ bonũ
et sic est gradꝰ ꝑmꝰ supza se. aut ꝓpriũ qd est aia
et sic est gradꝰ secꝰ. aut infra se. aut alienũ z iux
ta se vt sibi cõiunctũ. Et sic qdruꝑ t ꝗdꝰ. ꝑm qꝫ ꝗdruꝑ
est dꝝ modi cõiungẽdi. Aut em est giuncto in nẽ qformi
tate. et cõsanꝰnis familiarite. et sanꝰnis ꝓximitate. Et
sic dupl. s in astrendẽdo. et t tertiꝰ ꝗdꝰ. et in descen
dendo. et est qrtꝰ ꝗdꝰ. Aut in nature qformitate z con
sanꝰnis familiarite. et sic t ꝗdꝰ qntꝰ. q t dilectõ do
mesticoꝝ. Aut in nẽ cõformitate. et est ꝗdꝰ sextꝰ. q
est dilectõ mimicoꝝ. Aut infra se. sic t ꝓpriũ tertiꝰ

Secꝰ articꝰ. V. oms teneat diligẽre mitos af
fectu. Nota ꝑm b. v. Diligẽ affectu z volũte. t dupli
ꝑm qꝫ affectus amoꝝ t duplex. Quidd a tarite elicitꝰ
quo quis optat altẽri bonũ sũmũ. Impatꝰ qꝰ quis
optat alti bonũ tpale et pspezitꝫ tñsitoziã. Amoꝝ em
tarite fruit. qꝫ homo velit alũ ome bonũ. nedũ sũ
mũ bonũ. sed etiã tpale. nisi illd sit ipedies ad saluꝫ
Si ergo loqmur de ꝑmo affectu a tarite elicito. dico qꝫ
oms tenentur mitos. etiã actu mitam diligẽ. et eis bi
tam eternã optare. Si at loqmur de affectu impato qꝰ
quis optat alꝫ pspezitꝫ tpale. sic nõ oms tenentur
diligẽ. sed sufficit nõ odisse. **Contra** Etsi oms tene
antur mimicos diligere affectu elicito. nõ tñ affectu
impato. Vñ ambro. Sufficit qꝫ mitos diligãꝫ et non
odio habeam. In qꝰ innuit qꝫ duꝝ t affectu tarite. vno
temur tenemur diligẽ. alto vero sufficit nõ odisse. ꝑm
ad nõ odiendũ mitos. et nõ gaudẽdũ de malis eoꝝ. os
tenetur. ꝓuerb. xxv. Cũ ceciderit mici tuꝰ ne gaude
as. Coz. ꝑm. diligẽ mitos ad bona eterna. nãtalis
est et ꝓcepti. Coz. sẽm. diligẽ mitos ad bona etna
oms genezati sunt obligati. s ta ꝓfecti qꝫ ipfecti. Coz mꝫ.
Jmimitos diligẽ ad bona tpalia. ꝓfectiois est. et supez
ezogatiois

Tertius articꝰ. V. oms teneat mitos
diligere effectu. Nota diligere mimitos effectu extiori
potest dupliciter intelligi. Aut qñdoqꝫ se offert tpis opꝑ
tunitas. aut qñ imminet nãtas. Si loqmur de exhibitiõi
opis extrioris gnalr. qñ se offert tpis opportunitas. sic
diligere imimicos effectu est gnalis z nãtalis obligatoꝝ
sed est tumulo pfectiois. Si at loqmur de exhibitiõe
opis. qñ imminet nãtas. sic diligẽ mitos effectu. t gnal
z nãtalis obligatoꝝ. qz si quis ꝓximꝰ suũ siue amicum
siue imimicũ videt nãtatẽ habẽ. et claudit viscera sua
ab eo. unyta ꝑmanet dei Johan. amplius nõ est caritas dei
in eo. **Contra** Omnis diligẽs mitos effectu extiori. mitã
bente tpis nãte sit nãtalis z nãtalis obligatoꝝ. osse
rente tñ se tpis opportunite. superogatoꝝ est et pfectiois
ꝑt ex notabili. Vñ dr ambro. de officijs. et t canon.
lxxxvi. dist. Pasce fame morientẽ. quos em pascendo ho
mines poteris seruare. si nõ pauerib occidisti. et ibidem
Chrys. Qui clementia nõ hꝫt. nec imbutꝰ t visui mi et
lacrimaꝝ. qui is spualis sit. nõ adimplet legem xpi.
Coz. ꝑm. Jn articulo nãtatis diligẽ mimicos effectu.

D. oms teneatꝰ on
dere sigs amicitie mi
micis. Nondũ. Du
plicia st bñficia sev
dilectõis sigs. Quedã
qꝫ in gñi impendutꝰ
vt si quis ozat ꝓ oibꝰ
fidelibꝰ vl toto ꝓplo.
vel si quis ꝓbꝫ bñfi
ciũ alteri gnitati et
her mitis exhibere
est de nãtate ꝓprie.
ita qꝫ nõ ozando ꝓ
oibꝰ. vel dando oibꝰ
nõ excludat mimicum
qz si excluderet. nõ di
ceretur diligẽ. ß magꝫ
odire. talis em exclu
sio ꝓtinet ad liuoꝝ
vindicte. cõn illd. Nõ
quezas vltõm. z non
ezis memoz iniurie
mioꝝ tuoꝝ. Deut. v.
Sic etiã si qꝰ tñsiret
et videꝝ tumultu ho
minũ t qꝰ essꝫ sug mi
mici. et diceꝝ. vobꝫ
oibꝰ exhibeo zeuerã
z honoze. ß isti nõ. per
caret mozte. Et hoc
videtꝫ mgr in lra d t.
sufficit dicẽ qꝫ diligaꝫ
z non odiamꝰ. Alia st
bñficia ꝑtialia. et
her mici exhibẽ nõ ẽ
de nãte saluꝫ. nisi
tũ esset in nãtate
ius illd. Si efuzit mi
mici tuꝰ. ciba illum
si sitit. potũ da illi.
ꝓuerb. xxv. Et ne
ꝗgare signa familiaꝝ
mico. qñ nãtas exꝑ
diret. vt qñ uena pe
teret. bñdicta esset
vel qñ se ingezeret
ad familiaritẽz. qz si
habetꝫ ꝓ supro qꝫ nõ
facit hoc ex risorie
nec simulate. inter
amicos esse deputadꝰ
z habedꝰ tꝑ diligẽ.
Sed qꝫ aliqs vltro et
voluntarie exit nãtatẽ
sigs. ondt familiaritꝫ
mimico. Hoc ẽ ꝓfec
tois. Ergo cozzee
ꝗtur. Qd aliud ꝗrit
in se. ꝑtin taritas.
et aliud nãtia. ꝰ
qz taritas nãtia
cauet ne vinat a
malo. ß ꝑfin volt
malũ devmei i bo
no. Nõ em ꝓfecta
taritas vitat. ne ꝑ
miuriaꝝ illatas ꝑ
trahat ad odiũ. ß
etiã ꝑ bñficia mitꝫ
intendit ꝓcabere
in amoꝝ. t. sꝫ
qꝫ imimici nõ sut
exludẽdi ab oẽ
ꝓ ad qz de nemine

in has vita ⁊ de
sperand⁹. ⁊t ꝓpue
tu mētu sit qual
futurꝰ sit ⁊ modo
est malo ⁊ inimy
cor. scd⁹ ozonis fa
cere tm̄ inimcos est
illicitū qz repugt
caritati. ⁊t si dicat
tm̄ scm legit⁹ oza
se cm̄ inimcis apōrā
vi. Quousq; no vin
dicas sanguīe no
strū dne. dt aug⁹
ꝙ ibi nō sc̄ozes
tm̄ hoīes ꝙ cm̄
eoz ꝓsitales.

xxvi.

Tho. de ar. Liber
vite ꝑt qd rupt̄ su
mi. ꝓmo ꝓz eo m qo
tande zelutebt ꝙ lute
hd vixerit ⁊t⁹ ꝙ sna
hois dr liber vite. qz
in extremo iudicio aug⁹
ꝙ sna patebt. et in
ea videbit⁹ ome qd⁹ in
vita sua pegit. S rdo
qz in eo videt⁹ modꝰ
viuendi. ꝑ que ad vitā
etnā pezant⁹ puenit⁹
⁊t sic scriptura sacra
dr liber vite. huj⁹ illd⁹
cm̄ xxiij. Hec oia li
ber vite ⁊ testamētū
altissimi. Tertio dicit⁹
liber vite illd⁹ ⁊ quo
zelutēt illa dby me
remur vitā. ⁊t⁹ dna
notitia dr liber vite
qz ut in ea zeluat opa
meritoria. in dby si ho
fmaliꝫ pseueraret
ꝙsequet⁹ vitā. Quarto dr
liber vite ipa dna p
sticna. sm quā deus
in li⁹ legendo infalli
bilr cognoscit qdlibz
a numez ad vitam
eternā electoz. ⁊t iste
qdo mō actu hit in
posito liber vite. ⁊t
dr ꝓpt⁹ infallibilitatē
illiꝰ libri aliq̄ qnq;
ꝓz eode videbat̄ur
actipe ꝑdestinatoz
et libz vite. inyta
quē sensu videt⁹ pre
dezz ⁊ba glo. ad
phili. iij. sup illo
vbo. quoz nomina scp
ta sūt in li⁹ vite. vbi
dicit glo. Liber vite
⁊ ꝑdestinatio dei ⁊ q̄
oīes scti scripti sunt
ideo ⁊ adnotet. Sm
uis liber vite ⁊ ꝑde
stinatio ambo habeat
immutabilez stabilitez
tm̄ eoz dna ꝑt consi
derazi. eo ꝙ ꝑdestina
tio addit ad librū
vite. Ista ém ꝑ ozōes
vident⁹ se habere.

est de necessitate salutis. hoc in eode ꝓcepto dr. Diligite
inimicos vros. et bñfacite his q̄ vos odezūt. C. xx. Tā
ex legis veteris q̄ nove dictamē oīes obligāt⁹ inicos
effectu diligē in ntāte. C. xx. Licet inicos diligē sit ḡue
et mirable. tm̄ est ꝓceptū racionali creature. C. qrtū qđ
est distinguēda. vt est disputa in gtōn ꝓma. ad arguta
r̄ndet⁹. Ambro. in ḡdibz illis nō intendit pone vel assi
gnare gradꝰ pfectōis in dilectōn. sī ḡdus qlibet⁹ me
ꝑdm maiozem et miozē obligatōm. Declaratio.

T de ar. V. inimici sunt diligēdi. ddm q̄ si inicꝰ
accipit⁹ formaliꝫ. puta sm q̄ inicꝰ. sic nō est diligendus
habz̄ si talis inimicicia non habz iustā causā. qz ille
qui militat cōtra caritatē nō est diligēdꝰ. si talis inimicꝰ
militat cōtra caritatē. Ihc miozibz peccatis. nihil debet
prestare suū fauoz. sed talis inicꝰ miozibz peccat. et ꝑ
hmōi dilectom pstat⁹ sibi fauoz in hmōi pcto. ergo ⁊c
Si vero inicꝰ accipit⁹ inaliꝫ. puta sm q̄ creatꝰ ⁊ ad ima
ginē dei. qua ratiōe esse potezit vna nobis cū eo in be
atudine. sic in vlo de neccitate salutis est diligēdꝰ. puta qm
diligit⁹ in vlo deus et proximo. talis inicꝰ nō ⁊ excludēdꝰ
qz talis exclusio sine linoze et appetitu inordinate vindi
cte fieri nō posset. et ꝓns ille qui exp̄sse faceret hmōi
exclusiōm peccaret. tm̄ in speciali puta determinato in singlaꝝ
motu affectōis ad ipm directe. nō tenemur talē diligē
Ner etiā determinato opere subuectionis tenem ei subue
nire. nisi ipe pericl⁹ esset in magno necitatis articlo. ⁊ quo
quilꝫ tenet⁹ quelꝫ iuuare si pt. C. scd⁹. Nūq̄ iudei le
gezūt in veteri testamēto. q̄ deberēt habē odio inicos. sed
ipi hoc addiderūt ex falsa intꝑtatōn. bene em̄ scriptuꝝ
est. Leuitī. xix. Q diligē habeat amicos. ex hoc ipi ar gu
unt a cōtrio. q̄ odire ḡ debeāt inicos. qđ ⁊ cōm ꝓceptū
habt. v. diligite inicos vros

Illud quoq; non est pretereundum ⁊t

Ista est distinctio xxvi. huiꝰ tertij lib⁹. In q̄ mgr
postq̄ egit de ordine caritatē. agit de ipius du
ratione ⁊t tria facit. Nā ꝓmo investigat de ꝑmanētia
caritatis in statu viatoz. Secō facit ide quo ad statum
comprehensoz. Tertio an ꝓdicta ordo caritatē fiuit in alia
saluatoz. Primū vsq; ibi Adtendū tm̄ ⁊. Secdm vsq;
ibi. Nūc iam. Tertiū vsq; ad finē distinctionis.

**V. per aduentū gloriē fide. spe. et scē
cia euacuatis. remanebit habitꝰ et actꝰ
solius ꝑ caritatis. ⁊t videt⁹ q̄ sit.** 1. Chor. xiij
Caritas nūq̄ excidit. ergo in hoc scō. ner in hoc scō. ner in fu
turo. et si eius opa cessant. i⁹ qđo vera. In oppm. prime
Chorin. xiij. Cū venerit qđ ꝑfectū est. euacuabit⁹ quod
ex parte est. Caritas at ex parte est. qz imꝑfecta. igit⁹
euacuabr in ptria. ergo qđo fla. In derisiōn erāt quatuor
articli **Primo articlo** de euacuatōn fidei. Ꝓz qđ
noto scdm b. v. Si loqm̄ur de habitu fidei sm q̄ fides
est habitus specialis. sic per gtiam simplr habz euacuari.
ꝓz eo q̄ fides est habitꝰ habitis. mq̄ntū intellectꝰ inclinat⁹
ab effectu. hoc aut non potest esse. nisi q̄diu intellectꝰ
de se mōtꝰ est. de his que credē debet. et q̄m illuminatꝰ
et claritas visionis ꝓcedit motū affectōis. ner ab ipo
inclinabit⁹ intellectus ꝙt ipius sum̄i lūmis claritatem
a qua intellectꝰ nullo poterit dissentire. Hmt ⁊ q̄ habitꝰ
fidei simplr per visiōm gle habz tolli. **Contrusio**
Per aduentū glorie. habitꝰ fidei simplr habz tolli

dei dilectoꝝ. electoꝝ
liber vite. ꝑdesti
natoꝝ. vocatoꝝ. iusti
ficatoꝝ. et ꝓmiatoꝝ
sev magnificoꝝ. Nā
deꝰ diligit nos sm
q̄ vult nob bonuꝫ
huj⁹ q̄ dr ꝓ ꝓtho
vite. Q; amare est
velle bonū alicui.
Cū ugit⁹ no sumꝰ
eligibles. nisi ꝑ bt
boni smꝰ. ꝑt q̄
dilectio aliquo mo
ꝑcedit electiōz. Ihc
q̄m in aliq̄ milne
aliq̄ ordinādi sut
ad aliq̄d excellēt
bonū. et aliq̄ non
tūt ordinādi ꝓuis
a nō ordinādis sepa
rant⁹. q̄ ipi ordīā
di stabilit⁹ ḡsequāt⁹
⁊t qz talis sequacio
fit ꝑ electiōm. vel
ꝑ ipā electiō. et eoz
dem sequēs q̄ liber vite. io
electio ꝑcedit libꝝ
vite. Ihc tales ordi
nādi ꝓpriq̄ sūt i ordi
nante certa notitia
q̄ in libꝝ ḡscripti. q̄
ordinēt⁹ et dirigant⁹
in hmōi bonū. Ideo
liber vite ꝑcedit ꝑdes
tinatoꝝ. qz ordina
tio electoꝝ in vitā
etnā sm eternū dei
ꝓpositū. Ihc etnuꝫ
ꝓpositū istiꝰ ordinatꝰ
ꝑcedit actuale eius
sequtoꝝ in effectu.
Vocatio at ꝓut in
ꝓposito sumit⁹ ⁊ ipa
collatio gre. ꝑ quā
collatōz hmōi ordi
natio mādat⁹ execu
tōi. Ideo ꝑdestina
cio ꝑcedit vocatiōz. Ihc
Cui iustificatio⁹ sit q̄
effectꝰ gratie. qz
ex hoc q̄ gra ꝑficit
in aliq̄o. ipe re
cipiēs iustificat⁹. ideo
iustificatio sm nām mo
dū intelligēdi sequit⁹
vocatiōz. qz ⁊ gracie
collatio. Ihc. Cui iu
stificati fuerūt. tūt
mezem̄ ꝓmiati sev
magnificati. ideo iu
stificatio ꝑcedit ma
gnificatiōz. huj⁹ apm
Quos ꝑdestinauit
hos et vocauit. ⁊ quos
vocauit. hos et
iustificauit. et q̄s
iustificauit. hos ma
gnificauit.

Adueztendu q̄ ypo
ſm q̄ bo vt zuq̄
ordinem dilectoꝝ
vie et pzie ſeruat
aliquo⁹ p̄o q̄ eāt
viatoꝛ ꝛ tō preheſoꝛ
Si em̄ erat viatoꝛ
debuit ſeruare mo⁹
vie ꝛ ordinē. Omꝫ
em̄ optat ſalutē. go-
oīb⁹ dilexit. et plꝫ
mtzaneos. q̄z illis
bona ſua gmtauit
tanq̄ eoꝝ apl⁹ Jux
ta illud. nō ſū miſſꝫ
niſi ad oues q̄ pe-
rierūt do⁹ iſzl. bn̄
mtzꝰ cos vxit. eis
p̄dicat. et tota eiꝰ
mizacla fecit. ſet ni-
hilo⁹ etiā ſe ad
extraneos diffudit. q̄
bnſtia ſue largitatꝭ
etiā paganis ꝓedit
dñō chananea et
eius filiā ſanauit
et ſamaritanis p̄di
cauit. imo etiā ad
dilectoꝝ inimicoꝝ ſe
effudit. Nā ſi in no-
bis miſeꝛ dilectio
vſq̄ ad inimicos ſe ex-
tendit. magis debe-
bat ſe in xpo exten
dere. vñ Jſa. lxiii.
dr. Spē pzia multoꝝ
tulit. et p̄ tranſgreſſo-
ribꝫ exoꝛauit. ſic
ex quo erat gꝝhenſoꝛ
et veze bte. nīzuid
eſt ponē in eo ordiē
pfectū caritl bteꝝ

Pe. de t. duplex ē
bzdo caritat⁹ vnꝫ
qui reſpicit caritē
in ſe. et q̄ ē ipa cari-
tati eſſenciat. ꝛ at-
tendit⁹ ſm gradꝫ
et dzās bonꝫ. vt vꝫ
p̄mo diligat⁹ maxim̄
bonū. et gnr̄ q̄lu
oz diligendoꝝ. Sedꝫ
ē qui attendit⁹ no
ratōn caritl in ſe. ſ̄
zōn illoꝝ qe ſubſtā-
tia ſūt caritati. ſet
attendit⁹ ſm dzās
ꝓzȳ bonī ꝛ aliem-
ꝓmq̄ ꝛ remoti. et
hec eſt accidentalis
Iſte nō manebit in
pzia. Cuiꝰ zō eſt
ſm b. v. q̄z nūc gra
dꝫ deſcredit affectui
nāli. et ſm ſtatum
vie ſepe ozt ſpīm
oꝛpi gdeſcendere
q̄z nonꝫ oꝛpꝫ per
fortē ſubuētū ip̄i
aūe. Jrī illo aūt ſtatu
oꝛpꝫ ōmo ezit ſpi-
rituale ꝛ nīa gfor-
mabit⁹ gle. ꝛ voluntas

Patet ex nōbli. C. p̄m. Speciēm fidei in pzia habz eua
cuazi. C. zm. Enigma fidei in pzia habz euacuazi. C. zm
In pzia intellectꝰ per voluntatē vt vitati aſſentiat nō mcli
nabit⁹. q̄z illā claze intuebit⁹ C. iij. Cogmcīom viatoꝛis
cōtuatur viſio comphenſionis. ſed quo ad illd qd̄ habz
de cogmcōne. ſed quo ad illd qd̄ habz de enigmate **Sexth**
arthicl⁹ de Evacuacōn ſpei. Noto ſm b. v. habitus
ſpei ſimplr euacuat⁹ in gla. et ei ſuccedit habitꝰ nomꝫ
ſit zarō. q̄z habitꝰ ſpei habilitat ad gfitē ꝛ inmiſcē deo.
tū quadā protenſionē expectatiōn ꝛ erectionē. Et qm̄ ſtatui
repugnat expectatiō ſbalis p̄mi. tū ibi aſſerit⁹ omīno
quietet⁹. hmōi ē q̄ habitꝰ ſpei ſimplr dr euacuari. ſm q̄
ſpes no miat habitū vtutis theologicū. q̄ habilitat ipam
aīmā ad expectandū ſbale p̄miū **Contra** per aduētū
glozie. habitꝰ ſpei ſimplr habz euacuari. pzt ex nōbli
C. p̄m. Spes euacuabit⁹ cū beatitudo ēta tenēn̄ com-
pzehendet⁹. C. zm. Etſi in pzia eſt expectatiō. nō tn̄ pre
mi ſbalis ſed accidentalis. C. zm. In btis ē ſpes ꝛ de
ſideziū de contīendo. nō aūt de acq̄redo **Tertio ar-**
De evacuacōn ſcie. Noto ſm b. v. In ſcientia ē g̃ ſide
taxe tria. ſz. habitꝰ vſꝰ. et modꝰ. Scia q̄ntū ad
habitū manet ꝛ coplet⁹. q̄ntū vo ad vſū. mutat⁹ ſed nō
tollit⁹. q̄ntū aūt ad modū ſimplr. euacuat⁹ ꝛ deſtruit
habitꝰ em̄ nō tollit⁹ q̄z pfectōni nō repugnat. nō
em̄ repugnat iſta duo. deū vidē. et ſcie ꝓpōnes ꝛ con
cluſiones. et p̄ma geometrie vel alti⁹ alicuiꝰ ſcientie
vſus vo nō tollitur ōmo. q̄z ſi eſſet hītꝰ abſq̄ vſu et
actu eſſz ībpletꝰ ſine mīg copletꝰ. q̄z neq̄q̄ ōtingit
ſēm illū ſtatū pfectiſſim̄ et copletū. mutat⁹ tn̄ ꝓp
mālitōn et quadā ſucceſſiua zaciocinatiōn ꝛ collatiōn
ſimplr deſtruit⁹. pzo eo q̄ in pzia ezit modꝰ cognoſcēdi
per ſimplicē aſpectū. cū ibi habeat⁹ deiformis intellect⁹
p gle complemētū **Contra** per aduētū gle ſcientia
habitū manebit. vſu mutabit⁹. et modo deſtruet⁹. et
ōmo euacuab⁹. pzt ex nōbli. Coz. p̄m. apl⁹. I Choz.
xiij. Dicēs ſciam deſtruī in pzia. loq̄tur nō quo ad
habitū, ſed quo ad modū. C. zm. Scientia theologica ma
nebit in pzia. Coz. zm. Scientia p̄hica manebit ī pzia
Quarty articlꝰ de queſito. Noto ſm b. v. Abſq̄
dubio caritas in pzia nō euacuabit. ſ̄ q̄ſumabitur
ſēm q̄ exp̄ſſe dicit apl⁹. Cū tm̄ qd̄ nonū. duplex ē
diſpoſitiō. Prima q̄ zeſpectu diſpoſiti habz oppōm.
Scda que ſimplr diſponit. ꝛ nō pzt oppōm. p̄ma per
aduentū eiꝰ qd̄ diſpōt euacuat⁹. Scda pficit⁹ et con
ſumat⁹. huiꝰ eſt euidēs exm̄. Nā p̄mo⁹ diſpōt mediꝰ
color ad extremos. vt tepiditas ad frigiditatē. et ſu
pueniēte extremo. mediꝰ color tollit⁹. p̄r hoc q̄ mediꝰ
nō tm̄ ad extremū diſponebat. ſ̄ etiā zepugnabat. Scdo
mō diſponit tn̄ ſpazia ſcz diaphaneitas ad lumē. Nā
pzueniēte lumīe tn̄ ſpacia non tollit⁹. ſ̄ magis pficit⁹
et decozat⁹. Pzr hūt etiā mōꝫ intelligēdi ē in ipaꝝ
q̄tū habitibꝰ. q̄ diſponūt ad gle coplemētū. Nā
q̄ diſponūt ſic q̄ habet aliquo⁹ oppōm. ſic fides et
ſpes. q̄ dicūt ipīg credibili et ſpazati abſentia ꝛ tuzeziaz.
quaꝝ oppta ſunt in gla. ſcz viſio apzta. et tertio firma
ſit ideo dicit⁹ q̄ hoc habitꝰ tolli et euacuari p aduētū
gle. Alia ē diſpō q̄ nō habz zōm oppōnis. ſ̄ ſolum
diſpōnis. et talis eſt caritas q̄ ad gl̄am diſpōt. ſicut
imp̄fectū ad pfectū. nō tn̄ habz zepugnātiā ad ipſū

voluntati dine. ꝛ ex
ipo ibi nō ezit caritas
ſm ꝓp̄m q̄litatē carnalē
ſ̄ ſm̄ voluntatē dīnaz.
Jtē q̄ plꝰ bte amabit
aliuꝫ bt̄m extraneū
meliozē. q̄z ꝓp̄m q̄m
ming bonū

Augꝰ xxi. de ci. dei.
dt q̄ ſi de aliquibus
tezta eſſz ſcia q̄ eſſet
pſciti ad ignē eternū
nō p̄o eis plꝰ oraret
q̄z p̄o dyalo. xpg at
tezio ezat. go. nō di-
lexit inīcos tales.

Z. y. Facē mīracla
du⁹ eſt. p̄mo ē aquid
facē ſup̄ poſſe ꝛ fact:
tāte nature ſimplr. ꝛ
hoc ē gradꝫ greatiſſime
quā apl⁹ vocat opa
tōm vtutū. nec oīb⁹
concedit⁹. aliq⁹ fa
cere ſup̄ poſſe et fa
cultatē racional⁹ cre
aturē. ſic ē gratie
ſpūm ſanctū. ꝛ ē fidei
et caritatē. Pzr fidem
em̄ multa credim⁹ que
ſine ea credē nō poſ
ſem⁹. et qē infidelibꝰ
vident⁹ mīmis incredi-
bilia. ſic p caritē ama
mꝰ qē vident⁹ caritate
nō habentibꝰ odibilia.
Et hec vident⁹ mīzabilia
in legē dīna. et datuꝫ
eſt oīb⁹ ea facē q̄cūq̄
voluerūt ſuſtipē caritē

vtrū xp̄us magis dilexerit Johannem · an petrum · videt² q̄ plg Johānē · q̄ Joh · nr̄ dr̄ hic & discipl⁹ ille que diligebat ih̄s · ſ̄ hic nō dr̄ p distinctōz ſ̄z q̄ alios nō alios nō diligeret · i² p gratiā · q̄ ipm̄ pre ceteris diligebat · In opt̄m vide² illd̄ Johā · vltiō · dixit dn̄s petro Simo Johānis diligis me plg his · ſ̄ g̃ stat q̄ dn̄s nō g̃ret · misi sciret q̄ eū petrꝰ amaret · ſ̄ q̄ deꝰ magis eos dilexit · q̄ magis eū dilexit · i² ꝛc̄ p̄t b · v · Q̄ hic & triplex modꝰ dr̄ · Aug̃ em̄ dicit ad vſū q̄stionez sup̄ Johannem · q̄ dr̄ dilecto m̄ ſig⁹ exterioꝛi · et & dilectio i affectu intioꝛi · Si loq̄mur de dilectōn i ſigno exteriori · magis dilexit xp̄m Johānez q̄ maioꝛē familiaritatē ei exhibuit · ſic p̄t q̄ sup̄ petrꝰ ei exhibuit ī cena · Si vo loq̄mr̄ de dilectōn q̄ntū ad affectū intioꝛē qui & affectꝰ g̃ē · sic magis diligebat petrꝰ · q̄ maiꝝ mun⁹ g̃re sibi dederat · Et si q̄ · d · Q̄ ih̄s illi debebat maioꝛa sig̃ · vnde dilectio · miꝰ · que magis diligebat ſm̄ veritatē h̄z̄ aug⁹ · Q̄ p Johānem · et petrꝰ frat² duꝝ vita · per petrꝰ activa q̄ exiſit · et p Johānē ꝺ̄eplativa que manet · vñ petꝰ dicit & Seqūze me · de Johne sic eū vo lo manē² · Et q̄m activa laboꝛioſioꝛ & et fructuoſioꝛ · Cōtemplatiua vo puꝛioꝛ et ioc̄dioꝛ · et ad hui⁹ dr̄am huiꝰ duplicis vite · familiaritatē ſ̄e exhibebat dn̄s Johānī & petro · In cuiꝰ sig̃m̄ misit dn̄s matrez Johānī custodiēdā petro vo pastoralem cruc̄ā · et q̄ hoc dicit aug⁹ q̄ petrꝰ erat melioꝛ · ſ̄ Johānes felicioꝛ · Aliꝰ modꝰ intelligendi & ſm̄ Bernar · Q̄ petrus

imo conformitate expressā · Et ideo q̄ntū ad habitū nō euacuat² · ſed dū tollit² imp̄fectio · ipe habitꝰ p̄ficitur et consumat² **Contra** Per adiectū g̃re · habitꝰ et actꝰ caritat⁹ nedū non euacuat² · imo perficitur et consumat² p̄z̄t ex ñobli · Coz · p̄mū · Quodꝰ caritat⁹ q̄ parte nr̄a in p̄ria tollet̄ur et euacuabit² · Ꝯ · 3m · Et si in p̄ria euacuabit² 2ꝺo caritat⁹ actꝰ non tñ essencialis · Ꝯ · iij · q̄o est vā · p̄z̄t q̄ oībus q̄to mḇ · ad argūtū r̄nd̄t Aliq̄d dr̄ ex parte duplꝭ 2o nō · r · imp̄fē · et hoc non euacuabit² · Aliꝰ ex parte dicit imp̄fectum & oppm̄ · et hoc euacuabit² · Et tale imp̄fectum et oppm̄ dicit fides et spes · et sīa · igit² illa euacuabuntur ·

Remissis adiūcendum est de ꝛc

Ista est distinctō xxxij huiꝰ tertij libri in q̄ magr̄ postq̄ egit de dilectōn creata · agit qua deum diligimꝰ · agit de dilectōn increata · qua a deo diligimur · Et tria facit · Nā p̄mo agit de dilectōn q̄nt⁹ respectu creatur⁹ om̄ · 2ꝺo de dilectōn dei specialiter ad hom̄ · Tertio adhuc specialiꝰ respectu reprobor⁹ · p̄m facit vsq̄ ibi Considerā² em̄ · 2ꝺm vsq̄ ibi · de reprobis vero · Tertiū vsq̄ ad finē distinctōis

V. Deus diligat omnes creaturas vltr. eternaliter · et equaliter · Et ar̄ q̄ nō · Malachie · Jacob dilexi · Esau aūt odio habui · Et Sapie · xiij · Ab hominabilis est deo impius et impietas eius · i² q̄to fla · In oppm̄ · Sapie · xi · Diligis oīa dn̄e · et nihil odisti eoꝝ que fecisti · i² q̄to ua · In decisionē ēt tres artīli

Primus articulus V. Deus diligat omnes creaturas vltr. p̄z̄o quo noto ſm̄ b · v · Deus nō dr̄ creaturā diligere ꝛacōn affectōis aīm · sed ꝛacōn q̄nitatis alicuiꝰ boni · ita q̄ dilectio dei porrigit dr̄ esse dilectio effectiua · affectus · q̄nitatis at dr̄a attendit in duplici genere effectus · ſ̄z in effectibus nature · 7 in effectibus g̃re · Et effectus nē oībus est q̄nis · effectus vo ig̃re nō · hmōi · Et q̄ dilectio dei · q̄ntū ad effectū nature oībus · et q̄nibus 7 q̄nalit⁹ Et ſm̄ hāt dr̄ diligere omnes creaturas · Q̄ntū at ad affectum g̃re · et specialis · Et q̄ntū ad istū · quosdā diligit · ſſ · dam odit · q̄ · quia habet in se effectum g̃re · quida effectum culpe et pene · **Contra** Et si deꝰ diligat omnes creaturas q̄nalit⁹ · quosdā tñ diligit specialit⁹ · p̄z̄t · et nō tabli · Coz · p̄m · Deꝰ diligit omnes creaturas effectiue nē · Sēdm · Deꝰ diligit hoīem effectiue g̃re · Ꝯ · 3m · Deꝰ odit hoīes malos defectiue culpe et pene · **Secundus articulus** V. Deus diligat omnes creaturas etnaliter · Noto ſm̄ b · v · Queda vā dicit² de deo ze⁹ creature · que g̃notant effectum in actu · sic vbi treandi · Queda que g̃notant effectū in habitu · sic vocabl̄m p̄destinandi · Queda que idifferenter vtroq; modo · sic vocabl̄m diligendi · dr̄ em̄ deꝰ aliquem diligere · vel q̄ actu q̄nitat ei bonū · vel q̄ promittit ei q̄mtate · vel q̄m q̄nitatē est effectiue in tpe · Proposituꝰ vo q̄mtandi est ab eterno · hmōi · Et q̄ diligere dr̄ de deo aliq̄n eternaliter · aliq̄n tpaliter · **Contra** deus diligit omnes creaturas · non solum tpaliter · sed eā eternaliter · p̄z̄t ex ñobli · Coz · p̄m · Deus diligit oīa que facit promittit · Ꝯ · 3m · Effectum que deꝰ vult̄ p̄ducere

magis dilexit deus
in primo
dilexit Petrum et Johannes vo dilexit dulciꝰ & diligebat familiariꝰ · Et sic ſm̄ dicta sanctoꝝ p̄t gradi q̄ magis diligebat · Et eā magis dilexit · Tertiꝰ modꝰ indicendi q̄mtatē · Et petrꝰ magis dilexit deū in p̄rio ſ̄ Johannes magis dilexit deū in se vn̄ petrꝰ accepit cruciā regimīs · ſ̄ Johānes g̃am ꝺ̄eplacendi nis vñ petrꝰ efficacioꝛē habuit g̃am ad laboꝛē activos · Johānes vero efficacioꝛē ad quietē ꝺ̄eplacendi nis · Ideo em̄ Johānē dilexit dulciꝰ · et petrꝰ fortiꝰ · q̄ Johānes speciāliꝰ accepit g̃am ad amandū deū in se p̄ ꝺ̄eplacendi sapoꝛē petrꝰ vo pr̄ipue ad diligendū deū in p̄rio per activos laboꝛes · Et hmōi · Et q̄ petrꝰ diligebat xp̄m fortiꝰ q̄ntū ad effectū g̃atie intioꝛis · Johānes vo familiaꝛiꝰ q̄ntū ad signa exteꝛioꝛa q̄ sacramēta · Per aūt sig̃ familiaritatis dn̄i exhibebat Johānī non solū p̄t sig̃m suiꝰ ſ̄ etiā p̄t q̄litatē p̄sone · Diligebat n. dn̄s Johānē sic dr̄is · magis familiaꝛiter · p̄t ex mīta mānsuetudine · et p̄t p̄fectionē puꝛitatem · et etiā p̄t ꝛationabilitatē · q̄ etiam tetꝝ pacibꝰ facit hoīem diligi · magis tenere · Et sic ista duo in dilectōn dei ſm̄ diuſas q̄ditates se mutuo exercebant · Hmōi est q̄ aliqui Johānē petro · Aliq̄ ego petrꝰ lohi p̄ponūt · Sed q̄ ista coꝝ apud deū finaliter fuerit ꝛationabiliꝰ · hꝰ melius scietꝝ in gla · 7 melius & experiet̄ · q̄ hmōi · Et si dicat · hꝰ tñ sufficit dicere q̄ aliquis ē ꝛationabiliꝰ q̄ maioꝛe caritate hui⁹ vite · Et ideo ad magnitudinē

p̄cepti · Ha q̄ntū ad decoꝛē augmenti · q̄ exercet̄ q̄ntitatē p̄mii · nō & ī: quemlīb̄ Johānē petꝝ p̄ponē

deus diligit oīa
creaturas eternaliter
cōm. Illd quod ab
eterno nō habuit esse
hoc ab eterno nō ha-
buit esse dilectū / si
creatura ab eterno nō
habuit esse. a3. pz
q3 esse dilectū p̄supp
ponit esse. sic esse
ꝓpositū p̄supponit sim
ꝑdm. q3 q̄cunq; ab et̄no
no creatura nō habuit
esse simpl̄r / habuit tm
esse cognitū / q3 deꝰ
ab eterno cognoscens
essentiā suā / qe est
p̄fectū exemplar oīm
creaturē / p̄fecte cognos
cēs creaturā. ad hoc
at̄ q3 aḡd bonū di-
ligat3 vel habeat ēe
dilectū. sufficit q3 ha-
beat esse cognitū / q3
bonū cognitū t obie-
ctū voluntat̄. nihil n.
refert. an bonū sit
plus vt futur̄ ad hoc
vt diligat3 / dū modo
certitudinaliter cognoscat

dis. xxxiiii

Tho. de ar. Ille v̄-
tutes distinguit3 / qe
in distinctis subiect3
ponunt3 / q̄tuor v̄tutes
cardinales sic ponunt3
q3 prudentia p̄z ī po-
tentia intellectiua Ju-
stitia in volitiua fortī-
tudo in irascibili. tpan
tia in concupiscibili. vt
sic toto hō in oībus
principalibꝫ viribꝫ. or-
dinate et debite re-
gulet3. Iste Ille v̄tu
distinguit3 / qe ēa ob
iecta distincta habent3
Isti sic habent3. nā te
perantia t ēa care
delectabilia. fortitudo
ēa penalia z terribilia
Justicia ēa debitibilia
z exigibilia. prudentia
circa q̄siliabilia. Et
q3 ēa cuiqz v̄tutis
manī / nec est q̄siliaꝰ
vt nos debite z ordi-
nate habeam ēa cam
Ideo pdicta t ylē di-
cebatur ēa manī vnig
cuiqz v̄tutis moꝛal.

Circa scd̄. Etsi sint
quatuor v̄tutes cardina
les / in vna sola teneat
exptē intellectꝰ. et tres

diligit eternaliter. et tpe produc tōmō diligit ipm tpaliter

Tertius articꝰ. V. deus diligat oīa creaturas
equaliter. Noto ꝑm b. v. de dilectōne dei t loq̄ duplr.
vno ꝑm essentiā seu sēdm effectū essentiale. Alio modo
sēdm efficientiā seu sēdm effectū cōsequēte. Si loq̄mur
de dilectōne q̄ntū ad essentiā. siue q̄ntū ad actū essentia
lem. sic nō tm equali dilectōne diligit oīa. imo tm vno
actu / et eodē simplici z indiuisibili. nullo variato. nullo
modo multiplicato. q̄ quidē t dīna essentia. qua diligit se z oīa
alia. Si vo loq̄mur de dilectōne q̄ntū ad efficientiā. siue
q̄ntū ad effectū ꝓsequēte. sic cū effectus ab ipa dilectione
dei procedēn̄ sunt ordinati. et sese exercēn̄. dicit3 ē. q3
deꝰ nō oīa diligit equaliter. **Conclo** Etsi deꝰ
diligat oīa creaturas equaliter ꝑm essentiā. nō tm ꝑm
efficientiā. ꝑz q3 notabiliter. ē. ꝑmū. Si dilectio dei ex
parte actꝰ volendi procedit / deꝰ eq̄liter oīa diligit. Si
Si dilectio dei ex pte voliti p̄cedit. deꝰ nō equaliter oīa
diligit. ē. zm. Sic effectus a deo sunt ordinati. sic in di-
lectōne dei sēdm ordinē sunt collocati. ē. iiij. q3 uo ē. va
ꝑz q3 oībꝫ ēbꝫ q3 tombꝫ. ad argumtū rndet3 deꝰ non
diligit malos dilectōne specali. q3 nō habet in se gram /
licet diligat eos dilectōne ḡnali. q3 solē suū facit oriri
super bonos et malos. Declaratio
Z. t. Deus plus dilexit xpm q̄ totū genꝰ humanū
imo plus. q̄ totā creaturā. nō solū q̄ntū ad dīnam
naturā / sed etiā q̄ntū ad humanā. q3 ēa ꝑdestinauit
ad maiꝫ bonū. q3 ad vnionē dīne ꝑsone. Liꝫ ēm xpꝰ
sit ꝑsona smꝫ lazis. tm t ēlis causa salutis. nec melio
ritate huāne nature arguit hoc q3 deꝰ p̄. filiū ꝓ ter
illd̄ dedit. vt sic q3 regula posset q̄libi ꝑbi. ꝓpter
vnū quodq̄ tale. et ipm magis. dt ēm b. v. q3 tunc
ꝑcū mig diligit3 q̄ oēs que emit3. q̄n ꝑcū dat3 ꝓ eo re
sine spe rehabendi. sic at̄ p̄z ꝓ eo ḡne humano filium
non dedit. q3 xpūs vitā nō amisit. q̄n morte sustinuit
sed gloriosior resurrexit. Illā at̄ regulā ꝑbi tenē dicit
q̄n. ꝓter. dicit habitudinē cause finat̄ principal̄. nō sic
est hīc. q3 licet huāni generis redēptio fuit quedam
ratō induēdi ad paūēm filiū dei. tm filiꝰ dei nō ordina
batur in genꝰ humanū. sed per hoc ego genꝰ humanū ordi-
natū est in eū.

Post predicta de q̄tuor v̄tutibus

Ista est distinctio xxxiiii. huiꝰ tertii libri
In qua mgr̄ postq̄ egit de v̄tutibꝫ theologicis
Agit de v̄tutibꝫ cardinalibꝫ. et tria facit. Nā ꝓmo ea
quidditatē inqrit. et quare cardinales nuncupent3 Se-
cundo an xpūs eas habuerit sicut hic in via habent3. Tertio. an
in ptria maneāt vel euacuent3. P̄mū vsq̄ ibi. Quē xpūs
plenissime. Sēdm vsq̄ ibi. Tertium an hoc. Tertium vsq̄
ad finē distinctionis

V. m patria v̄tutū cardinaliū habitꝰ remaneāt vel euacuētur.

Et q3 euacuetur
ar. per aug. dicēte. Prudentia est in prauedis infidis
Justicia in subuenīdis miseriis. Fortitudo in pferendis
molestiis. tpantia in coercendis delectationibꝫ prauis.
Sed nullum istoꝝ in ptria inuenit3. ergo hūi v̄tutū cardi-
nalium in ptria nō remanebunt. In oppm t scriptura
Sapiē. i. Justicia t prudentia et immortal̄. Et dicit Beda

ex parte appetitꝰ Cui
rato ē sm phm. i. po-
litic. q3 appetitꝰ tri-
pharie diuidit3. s. in
voluntatē. irascibilē
et concupiscibilem. Rati
at̄ nō diuidit3. ergo
Dicit3 at̄ iste v̄tutes
cardinales. q3 sic ho-
stiā in oī motu suo
regit3 a cardine. sic
tota vita huāna. put
est ciuilis z politica
in actibꝫ z passio-
nibꝫ regit3 hīs v̄tu-
tibus.

V. t. v̄ir tutes q̄tuor
que hic enumerant̄ diui
tur ḡnales. ꝑncipales
et cardinales. Quā n.
ꝑncipium cuiqz rei. est
potissima ꝑs eiꝰ. etiā
plꝰ q̄ dimidiū. vt dr
po. et qz. et ideo illd̄
quod ē potissimū t q̄libt
genē. dr ꝑncipale in
genē illo. et q3 hīty
pensant3 ex actibus
et actꝰ ex obiectis sme
mā. ideo v̄tutes ꝑn
cipales dicunt3 q̄ sut
circa illd̄ q̄ ē in mā. vt
materiē. v̄tutū sic po
tissimū. vt in illis que
ad ḡnū pertinent
sut delectatōnes ꝑm ta
ctū. Non tpantia q̄ ē
circa illas delectationes
q̄ v̄ty ꝑncipat̄ et ē v
tracelia. q̄ ē circa
delectationes q̄ sūt in
ludis. t v̄ty scientia.
sic arꝫ ad quā ptinet
fabros namq; qui est
nauigiꝰ. gubernatoꝛ
t principat̄ reliq̄ illiq; artifi
que facit nauē. q3
fabros t potissimū in vno:
quoq; est in arte q̄ fabricat
nauē. t principatoꝛ il-
la q̄ inducit formā
q̄ ē ꝑfectissima. et q3
ad illud q̄ ē potissimū
in illa rē ordinatur
oīa q̄ sūt illiq; rei.
ideo v̄tutes z artes
ꝑncipales mouent ꝑm
suū imperiū. v̄tutes z
artes seruatiuas ad actꝰ
ꝓrios. sic arꝫ gubēr
natoria ꝑcipat ei que
facit nauē. et ex hoc
dr architectonica reꝫ
eiꝰ q̄ ꝑncipes vtiq;
et q3 actꝰ moti fundā
tur sup actōnem motiuī
Ideo actꝰ seruatiue v̄tut
fundant3 sup actōnē ꝑn
cipalis. sic fundant3 sup
cardinē motꝰ hostiꝰ.

Et ideo vtg pncipat dr esse tardinalis Et vtg scdaria dicit adiutu illi oe at ad mouet ab aliq agit in vtute mouentis sic instm eig Et ideo cetia motg vtutes tardinalis phipat quo ad in vtutibg adiutis Et pm hec vtg tardinalis dr gnalis mqntu pluribg adiute modu sui gn tat vtg aut ad uetu dr ps eig mqntu mog sui ptipat

Dicit btus Jezog q hec vtutes tardmales dicut qr p eas timgr sub in zegm relog Circa quod notat b. v. q introitg in zegm e diu vng per implet mdatog Juxta illd si vis ad vita ingredi serua mdata ibidz xix

Alig p tolerantia tribulationu art xx p mltas tbulationes ogt intrare in zegm celog Et gntu ad hec duo dr magr iste q tuor vtutes et pncipales dicut qr sumunt a quor tardmibg principiis pm qb ps dr vsari in agendis et patiendis In oibg em agendis et patiendis ps dr attendo ardnitate Et pm hec eduobm attendit fortitudo Et etate pm quam attendit iustitia Et honestate pm quā attendit temperantia Et utilitate pm quā attendit prudentia Et hec quor racones sc quatuor tardmales ad quos reducut oes alie vtutes quecuq mouet ad rede agenda vel patienda Et ppter hoc etiā tardinales dicut Et luge vtutes theologice sint pncipaliores et excellentes zelo et magis nctarie ad salute th nō dicuntur tardmales qr nobilia sua nō rapiut ab istis quatuor tardmibus pncipiis sc ab excellentiori bg vt patuit vnde alie vtutes abg intro ducimur in telligendo nomen hostii habet sic tarditas dr radix spūs amthoe Et fides fundamentu aliarū vtutū qr vtutes ille habent finē p obiectū in quo est finies Et q oēs vtutes actiones qetant

quē mgr allegat in lra Et plures teli quor vtutibg crimys sunt plare si fortitudine prudetia tpe rantia Et iustitia vgit remanebit Et nō euacuabut

In decisione erut tres articuli

Pmg articulus vtz

pzetez vtutes theologicas oportunu sit pone vtutes tardmales Pro quo nota pm b. v. Gnalis nctatus vtutis est ad rectificandū potentias aie cōm obliquitate Et ad vigorandū cōm difficultate Vtg em facit potentiam rectā et vigorosā Et qm attingit hoiem ordinari ad deū tm tangit mihiloig hoiem ordinari ad pxim et ad seipm Et in his homo dr obliquari impediri Et retardari hinc est qd nō solū indiget habitibg ipm vigorantibg et rectificantibg prout dirigit tendit in deū cuiusdi sit vtg vtutū theologicarū sed etiā indiget habitibg ipm regulantibg et rectificantibg prout ordinat ad seipm et pxim Et tales sunt habitus vtutū tardmaliū Non sic pzeter pcepta prime tabule que dirigit ordinat in deū oportunū fuit ponere pcepta secde table qe ordinat ad pximū sic etiā in habitibg intelligendū

Contrlio

Pzeter vtutes theologicas oportunu est ponere vtutes tardmales hoiem et in seipm et pxim tendente rectificantes et vigorantes pz ex notabli Quor pm viztutes theologice nctarie sunt ad deū sic vtutes tardmales ad se et ad pximū Quor pm vtutes tardinales ad salute sunt nctarie sic pcepta ze tabule Et pm viztutes tardmales sunt via pueniendi ad deū nam sic politicus li xij ca viij dr vrtg et mezituz vtutū mis et vtutes et pmū vtutis et p vtute constituit ad deū tanq̄ per vid ad trzim

Scdg articulū

v. viztutes tardmales sint mt se distincte Notandū pm b. v. de vtutibg tardmalibg est loq̄ntu ad fozāz per qua sunt gratuite mezitorie et ad speciales drās actiū ordinate Si loquimur de fozma per quā sunt gratuite sic in illa potig vnit qm distingwit quia illa fozma e gza gratū faties que liz sit vna tamē gratā deo reddit aiam cū vnūsquisq eig potēs et habitibg viztuos Si loquimur de ipis vtutibg tardmalibg q̄ntu ad fozmā per quā sunt mezitorie et habet rectā mediū pzfite sic magis q̄nectit et vnit qz distingwit qr illa fozma e caritas per quā reteze vtutes tanq̄ pondus vnco ad vnū finē vmtū inclinat qi ad locū pprium Si aut loquimur de ipis vtutibg stdm fozmā per quā sunt ad speciales actiū drās ordinate sic vtutes tardinales essentialr et fozmalr distingwuntur et eaz diuersitas colligitur quiq̄ respectibg s ex diuersitate potiaz quas informat et perficit ex diuersitate actiū quas elicitunt ex diuersitate obiectoz ad qe ordinat ex diuersite medicta tū circa quas gsistut et ex diuersitate viciozū oppoz que excludut

Conclo

Etsi vtutes tardmales vnit et connectat q̄ntu ad fozmā per quā sunt gratuite et mitorie distingwunt tm essentialr specifice et fozmalr q̄ntu ad fozāz per quā sunt ad speciales actiū drās ordinate Quor pmū Diuersitas potiaz arguit diuersitate vtutū tardmaliū Sc fides iustitia et prudetia sūt in rationali alie vo sunt in affectiua seu volute s fortitudo in irascibili et temperantia in cupiscibili Et zm Diuersitas actiū et obiectoz argunt diuersitate vtutū tardinaliū Ad q̄ dicendū qr circa quid sit agendū et prudētie actus velle bonū et actus iustitie imp mutabili operari est actus fortitudinis et temperantie

Sed iste dicut tardmales qr p eas ad vtutē puenitur et sup quas motg aliaz vtutū fundat th t cū b. v.

Quatuor sūt vtutes tardmales Cuius ratio est qr cū moralium vtutū materia sint ea q̄ ad appetitū pertinet in q̄bg etiam ratio dirigit pdicta materia pt dupler considerari vno modo put est rationi consiliabilis et eligibile sm q̄ ratio ea ordinat et applicat et p prudētia que est media inter morales et intellectuales qr q̄ntu ad subiectum in quo est gremit cū vtutibg intellectiuis vbg cū subiectiue sit in intellectu q̄ntu ad obiectū q̄ vt moralibg cū prudētia sit circa rationi agibilia q sunt pa materie vtutū morales alio sm q est nomi bonū appetibile ad appetitū at duo pertinent sc actus et passio passio aut est in irascibili et cupiscibili Circa actiones ergo et iustitia circa passiones irascibiles fortitudo circa passiones cupiscibiles temperantia

fortitudinis in aduersis. sed tyrannie in prosperis. Coz. ꝫm. diuersitas medietatū et vicioz. arguit diuersitatē virtutū tam malioꝝ. quam. qz tria passiones illatus ē fortitudo. tria innatus est tyrannia. tria actiones intersecas est prudentia. tria extrinsecas iustitia. Ꝯ. q̄stiū. Licz virtutes tam malos in aliqbꝫ effectibꝫ qmēnt. eque bene tñ inter se dirint. quia quatuor sunt nob p prim̄ influita. scz ignorātia. concupiscētia. infirmitas. z malitia. Cōm ignorātia est prudētia. cōm cupiam tyrannia. cōm infirmitate fortitudo. cōm malitia iustitia. Coz. v. Connexio virtutū nō impedit distinctiōm eaz. Tertio articulus de questio. Noto scdm b. v. In patria aliq̄ virtus dr manere multiplex. Quedā nāq̄ virtus manet in patria quātū ad primū. ita qz ipa sibipi est primū. ꝫm perfectiōm status. sic tangitur. qz prout erat imperfecta i via erat p̄ticipiū meriti. ꝫ prout ipa cadit ē ꝫsumata in patria ē primi complemētū. Quedā at virtus manet quātū ad primū vexillū nec ipa sibi ē primū. nec tū primo suo seipaz tō patit. sic fides et spes que in patria primant. et ideo nō pereunt. nō tñ sunt primū. quē sua ipfectiō. nec secum primū tōpatiūt propt quādam oppōm. Nā primū ē videre et tenere deū. et primū repugnat fidei. que ē de non viso. scdm repugnat spei. qē ē de futuro nō habito. Quedā vero virtus manet medio mō. qz manet quātū ad primū. et tū primo. ipa tñ nō ē sibipi primū. ꝫ dispo ad primū. et manet virtus tam malis. Nā primū essēciale ipaz virtutū ē ipm bonū. qd ē deus. ꝫm q videt. diligit. et tenet. Virtutes at tam males nullaꝫ ad tutū eleuat. q deū habeat pro obiecto. disponūt tñ ad illd obiectum assequendū. Corlo virtutes tam maliū habitus i patria extellētiori modo remanebūt. q̄ sunt in via. patet qz nō bli ē. p̄m. Sic in via per virtutes tam males licz nō fruam̄ sed dispomur vt fruamur. sic erit z i patria ē. ꝫm. Licet virtutes theole sint perfectiores tam malibꝫ quātū qz pte obiecti. nō tñ quātū ad modū mouendi z abilitandi. non sic em̄ importat ipfectiōm tam males. sic theole. Spes em̄ manet. vt abilitat ad absentē. z fides nō visi. qē repugnāt gloso statui. ē. ꝫm. virtutes tam males remanebūt in patria. ꝫ mō dicti a fide. spe. et tangitate. ē. iij. q̄uo ē va. patet qz ista conclō tertia. Ad argumēt̄ in dez. Isti actus nō sunt actus gnales illaz virtutū. sed solū ꝫm statū vie. alios vō actus multo extellētiores habebūt. quos etiā in via habent licet semiplene.

Hic de septem̄ donis spūssti

Ista ē distinc. xxxiij. huius tertij libri. In qua mgr. pponit egit de virtutibꝫ. agit de donis. et tria facit. Nā primo agit de donis in gnāli. Secūdo de timore in speciali. Tertio infert quedā ex dictis. primū vsq ibi. et qa de timore. Scdm vsq ibi. Illud q̄ diligenter. Tertiū vsq ad finē distinctiōis.

**V. dona spūssti. ad virtutes habitudinem habentia. int̄ se differāt. et in patria remaneant. Et ar qd nō. qz dona sint ad sanandas infirmitates. sed ibi nulla erit infirmitas. ergo nullum ibi erit donū. go. quo fla. In oppm ar. perfectiores ab eo quod adiuuatur et perficit. Quia ꝫm Grego. dona dant in adiutoriū virtutū. Nā virtus ꝫm q virtus ē perficit potentiā in ordine ad opus modo huāno. ꝫ donū aliozi. mo et nobiliozi. Sim de fide. que perficit intellectum humanū. mo gnāli intellectui humano. puta qz intellectus huāns ē intelligētia obumbrata. ideo fides nō tribuit obscuritez enigmatis. et pgnis. quibus intellectus sit fide perfectus. tñ elicit actū nō clarū. ꝫ emigrātiū. donū at intellectus sūt abundantes aliqui tribuit. huic defectui i magna parte supplet. z tū: qz fide adiuuat. facit q qui in lucē claziozi celitus illustratus hō supra huānū modū scripturaz dīnoz. capit ee q̄situs adhuc exīs in via. Iuxta qd ait apūs i ad Cor. i. Nos at reuelata facie gliam dñi speculantes in eadē imaginem trāsformam̄ a claritate in claritatē tāqz a spū dñi. donū aut sapiē in adiutoriū spei. Nā donū sapie est habitus dīni luminis facies in deuotis hoibꝫ experimētalē noticiam diuinoz. cū q̄dā interna degustatiōe. p qua spes hoīs nō modicū roborat. Consiliū at dr a spūssto in adiutoriū curitatis ipsius scripte. Nā per opa superegrationis scilicet. religionis. voti. hyemitus z hūi. ad qē nō tenem̄ ex p̄cepto. sed nos ipos ad ea astringimus qz ssti consilio. tōz p esta contingentez ignis spūalis flāma caritatis exigitur. et tendit ad perfectiōz simplicē. Cetera vō qoz dona dant in adiutoriū quatuor virtutū cardinaliū. puta fortitudo vt donū ē. dat ad adiutoriū fortitudinis. vt virtus ē. qz quis hō p fortitudinē vt virtus ē possit mortis se exponere i iusta cā. hr tñ vt facit cū ēstina. puta si virtus nō est periculū. vt dato

Illud qd ē hic ad oznatū aie. dr in aīa bīa manere. ꝫ virtutes morales sūt ad oznatū aie. qoz pr. boz. ꝫ. qz ꝫm sctos doctoꝛes sūt dona malis oznatus. virtutes pueriles figurat. sic aīa decoratur. tū habitibꝫ virtuosis imbuit. et ideo virtutes ipse sibi vendicāt nom habitus. qz sic habitu corpali ser vestitu oznatur huānū corpus. sic habitibꝫ spūalibꝫ s. ipis virtutibꝫ oznat aīa huāna. ē. Etsi non possit ad q̄ndum tū ad oznandū.

Tho. de Ar. Dona spūssti sūt q̄dam habitus nobilissimi a solo deo huāne mēti infusi. ꝫm qđ agit homo nō imitātur humane regule. sed diuine.

Dubitatur de dono q̄ ē pietas. qz virtus nō est donū. Nā virtus et donā realiter distinguūtur. ꝫ pietas q̄ ē q̄ma. qē ē virtus ꝫm Grego. l. moza. Pietas ē virtus qe deoz. opa mie fre q̄tatē. Ite fortitudo ē una de q̄uoz virtutibꝫ tardinalibꝫ. vt. iij. Ethi. ergo nō videt esse donū. Ite cōsiliū videt esse actus prudētie. ergo nō est donū. Ite. Fra intellectus et sapia. sūt habitus seu virtutes intellectuales. vt. vi. Ethi. ergo nō erunt dona p ssōm supnāli infusa. Pro solutiōe aduerte q dona ssti dr̄nt a virtutibꝫ. sūt adiuuans z perficies differt

q̄ pfecta ẽnte vtute
hoꝝ faciat sine fstiaꝫ
tñ hoꝝ nō pt̄ tacꝫ gau
dio · qz licet in tetēzib
vtutibꝫ mozalibꝫ sigñ
sit acq̄siti habꝫ habe
delectaꝫ in qpe · vt dr̄
vi ethic. tñ non ē sic
de fortitudine · Tñ sm
phm. iii. ethic. · quis sit
perfecta vtꝫ · nō tñ est
nāe fortē in opibꝫ illis
vtutib delectari · si suffi
nō tristari · Si fortitu
do vt donū vtutē ifūdi
pficit et aduuuat · sic q
homo tñ gaudio z de
sperio sustinet mortē
et ōēz penalitē pt̄ deū
non apti p illā donū for
titudis ibat gaudēs
a sp̄itu scō · qm dignū
habiti st̄ zp donū scē
dat̄ in adiutoziū fidē
prudentie · hāc ppt̄ mazi
etutē · z miltiozēz con
tingentia agibiliū · non
sufficit habitꝫ prudēs
ad hoc vt hō sp eligat
illud · qd̄ singulaꝛit̄ ma
gis expedit ad salutē
Incertē em sūt prudētie
nāe · et difficile existi
mandū ea que in bris
sunt · vt dr̄ Sapīe · ix ·
Ppopt̄ qd̄ dat̄ hoī donū
scē · vt int̄ puersas
huius mōi nationes tñse
at sine timōe · ita vt
tangēs pietē nō mācē
ab ea · donū pietat̄ dat̄
in adiutoziū iustie · sine
sit iustia de butā sine
cōmutatiā · De distri
butiua pz · qz donū pie
tatis demēte facit p̄tī
pem · ita qz sua iustitia
erit mia dei zata · vt
se cōformet supp̄o iudicii
q̄ē ipe deꝫ · tuꝫ vnūsq̄e
vie sunt mia et vitas
Gregoꝝ tñ ē hic ppe az
gumentū supiꝰ factum
de dono pietat̄ · z si
talis iudex ordinata de
mētia cōpesceret iustitiā
pt̄ humana mālinatiōz
tūc ep̄s procedēt a pieta
te · nō vt donū ē sed vt
vtꝫ est · Si at hoc facit
qz quodā affectu supno
quo desidat in suo iudi
cio · ipm deū pfectiꝰ imi
tari · tūc procedēt a pie
tate vt donū sancti est
pz etiā illud de iustia
cōmutatiā · qz vbi qnq
salua iustia satis tene
tes sunt mēz cauꝫ rēz
et alij hoīes in suis
g mutatiōnibꝫ · supue
niente dono pietatis
sine spe alicuius lucri
sunt habitꝫ donoꝝ qz vtutū tardmaliū · sz vtutes
tardmales remanebūt · 1a maiozi dona · 1a questio
veza · In decasiōn ecūt tres articli **Primꝰ articꝰ**
De habitudine vtutū et donoꝝ · Pzo quo noto sdm
b. v. Dupl̄r est loqui de habitibꝫ vtutū et donozum,
Aut qntū ad ipoz habitum oziginē · Aut qntū ad vsū
Si primo, tūc oēs habitꝫ gratuiti sūt infundit̄ ihūsa
gra, qz ē ipaz pncipiū · ergo int̄ vtutes z dona sit
non ē ordo · Si vero loqmur de habitibꝫ ipis donozū
et vtutū in cōpacōne ad sequēn vsus · sic vtutes p̄cedūt
dona / Ljtet em actꝫ alicuiꝰ domi sp̄ialis p̄cedat actū
alicuiꝰ vtutis · sic actꝫ timoziꝫ actū spei · qz tñ actus
pme vtutis viz fidei p̄cedit actū pmi dom̄ · s. timoziꝫ,
et gnālit actꝫ tuiglzt vtutis p̄cedit actū domi sibi cor
respondentis, sic actꝫ pmꝰ p̄cedit medium · hūt ē qꝫ gnālit
habitꝫ vtutū per cōpacōnem ad actꝫ pozes · sunt zeb
donoꝝ, et hoc dico zeb eiusd̄ **Corlo** Etsi vtutes
sint sm tū dōs oziginē · vtutes tñ pozes st̄ domi
vsu et habitu actu · Ad pi · qz oīa dona z vtutes
ab vno spū dant̄ et sūt infundit̄ et oīa in trinitate
que ē mater vtutū z donoꝝ tō do nat̄ · Ad scdm · qz
sp actꝫ vtutis p̄cedit actū domi sibi correspondētis · sicut
actꝫ fidei actū timoziꝫ ꝛc / ℭ. pm. Respondēdo ad oziginem · vtutes et dona nō habēt int̄ se pozit̄ hūtudinē
ℭ. 2m. Respondēdo q gratificatoꝝ vtutes z dona nō ha
bent inter se excellentia et dignificatoꝝ · qz vtraqꝫ
trinitas gratificat / et deo trina zeddit / et mirozia ef
ficit · et sic habitꝫ et actꝫ equal̄ sūt dignitatiꝫ · Cor.
3m. Respondēdo statꝫ consequen / sic dona excellunt
virtutes · non dicit b. v. virtꝫ ideo dr̄ · qz ad agendū
exigit · et ibi ē statꝫ pmꝰ · ī quo ad agendū zete p vtu
tes dirigit̄ · sed donū dicit qndā abūdantiā bonitatis
mirozē · et ibi ē statꝫ scdꝰ in quo hō informat̄ p do
na agē expedicta · hūt statū secūd̄ statꝫ hūtudinū
qbꝫ hō iam exercitꝫ et expeditꝫ · pficit̄ ad agendū z pari
endū zete et pfite · Illi em habitꝫ faciūt hoīez qfoz
me ipi gle · et hūtudinibꝫ sume z prorsus deo. **Scdꝰ**
articꝰ De dra vtutū et donoꝝ · Noto pm b. v.
Inter vtutes et dona · assignat̄ gmitez dra qdruplex
sez · per cōpacōnem ad ppa subiecta · per qpacōnem ad sua
obiecta · p qpacōnem ad fines proximos · et p qpacōnem ad
actꝫ pprios · Sed alīs dimissis dicnjs · ad pns pono
dram inter hec qr pte actuū ppoz · Sut em qdam
actꝫ pmi / qdā medij · qdā vltimi · sive pfecti · oīa.
Sic possumꝰ vide in actu cognoscēdi · qz pmꝰ ē credē
·2ꝰ intelligē · 3ꝰ mdo cordē vide · et sdm istā dram tri:
pharia actꝫ sūt in nob tres dre habituū gratuitoꝝ
s. vtutū · donoꝝ · et hūtudinū · ita qꝫ vtutes st̄ ad actꝫ
pmos · utz · qz fides ē ad credend̄ / dona ad actus
medios · quia sdm qꝫ pzt · donū int̄ ctꝫ ē ad intend̄
hūtudines vero ad actꝫ vltimos · vtz · qz mdiata cordē
ē ad deū vidē · et qm̄ in pmis actibꝫ poꝫ zetificat̄
In scdis expedit̄ · In tꝛijs z vltimis perficit̄ · hinc
est qꝫ habitꝫ vtutū st̄ ad agēd̄ zete · hūt donozum
ad agend̄ expedite · et hūt hūtudinū ad agendum
pfite **Corlo** Ex eo qꝫ dūcr sos actꝫ habēt vtutes
et dona · merito tradit dra int̄ ipa pzt ex fiobta · Cor.
pm. hūtibꝫ et actibꝫ vtutū · zetificat̄ poꝫ q̄e ad
agendū · Cor 2m. habitibꝫ z actibꝫ donoꝝ · poꝫ aīe

reabuerꝫ · largu trī
buit mūdū timoꝝ
aut ad iuuat tpan
cia · timoꝝ em filial
mitū extirpat hoīez
in castꝫ z mdis opi
bꝫ · ne disp̄ut̄ car
ei q̄ est filꝫ dei z ta
lissime vꝫis · p̄ter
quod dr̄ pverb. xxij.
finis modestie ti
moꝝ dñi · Ex rā dic
tus p̄t haberi suffi
cienter donoꝝ scientie
rā exp̄o dona dāt̄
in adiutoziū vtutū
deo mōs donoꝝ, dzt
gfozāri nūo pncipa
liū vtutū · sz tales
vtutes st̄ septē · sz
tres theole · ēoz tres
dmales · go · vtutu
des bo p̄nt dici
arty pfectissimi eli:
citi sm dona spūssc
Sed fructꝫ spūssc
sūt ipe delectationes
quas hō gscūt̄ ex
talibꝫ actibꝫ donoꝝ
Circa tñ doctores dicūt
oīa ista esse habitꝫ
distinctos · ita qꝫ
sm eos st̄ ēoz gña
habituū ordinem
se habētiū · p̄mi hūtꝫ
sūt vtutes · scdi st̄
dona · tertiꝫ st̄ vtutu
des · Quarti st̄ fructꝫ
Alīꝫ dicūt qꝫ oīa ista
sūt hūtꝫ vnꝰ sm
rem · hzt tñ aliud et
aliud nom̄ · sm qꝫ
magꝫ vel mīꝰ nobilē
opam̄ · dr̄ em talis
habitꝫ vtꝫ put ipo
opam̄ bene z vtuose · Donū put ipo
opam̄ facilē z ex
pedite · Vtutus put
ipo opam̄ pfecte ·
et fructꝫ put ipo
opam̄ iocunde ·

expedit[ur] ad agendū. Coz. 3m. habitibꝫ z actibus beatitudinū. poſſe aie p̄ficiunt[ur] ad agendū **Tertio q.** de queſito. Noto ſm b. v. Abſqꝫ dubio ſit dicat ambo. et mgr. dona manebūt in pzia. bm tn̄ ſm nobiliozes z excellenciozes actꝫ qꝫ ſunt mō in via ſit etiā dictū eſt de v̄tutibꝫ z aliis **Contra** dona ſpūſcti nō euacuabūt[ur]. ſed potiꝫ remanebūt in pzia. pz̄t ex nōbili ſt. 2 ad p̄mi. qz multo maioꝛ abūdātie eſt p̄fectio gle qꝫ perfectio tranſitꝫ et gr̄e. ſed p̄fectio gr̄e zon̄ ſue dignitatꝫ et eminētie tribuit hoi oīm habitꝫ faciem ad integritatꝫ iuſtic ſm cōpactoz vezā ad actꝫ z obiecta. ſm ſtatꝫ z opoz tunitatēs que zp̄uit[ur] in ſtatu vie. multo ygi[tur] fozti m gl̄a. que zeddit aiam per oīa deiformē z bomb oībꝫ abundantē et in nullo deficiētē. hūtꝫ p̄fectos in aia exigit recipi ſm oīmꝫ eiꝫ cōpactoz. Coz. ſm. 2 minuis donum intellectꝫ in via fiat p̄ diſtructiū. in pzia tn̄ exit p ſimplicē aſpectū. C. 2m. Licet in dono conſilij p̄dezata p̄ua diſſenſio tollet[ur]. nō tn̄ electio ptis meliozꝫ euacuabit[ur]. Coz. 3m. donū timoꝛis nō exit in pzia. q̄tū ad malū cautelā. exit tn̄ in ſumi azdui zeuentia. C. in. q. qtio eſt va. pz̄t ex oībꝫ tribꝫ cōclombꝫ. Ad azgumū. dicet[ur] pezfecte meditē vſq nō t̄ tm̄ i zeſtituēdo ſanitatem ſed etiā in p̄ſeruādo z ꝫſumando. vñ dona in ſtatu innocentie fuiſſet ad ſanitatē p̄ſeruandā. In ſtatu vo natue lapſe ad ſanitatē zeſtituēdā z zepandā. In ſtatu vo gle exit ad ſalutē p̄petuo ꝫtinuandā. Liꝫ em̄ in illo ſtatu nō ſit exigitud mīs curatiō. t̄ tn̄ ſempiterne ſalutꝫ ꝫti:

: nuatio

Oſt premiſſa diligenter con. 2t

Iſta eſt diſt. xxxv. huiꝰ tertij libri. In q̄ mgr poſtq̄ egit de donis abſolute. agit de ipis ꝛ̄de ſcv compatie. hā aſſerit p̄mo dicēdū int̄ ſapiam z ſciam. 2 cōdo inter ſapiam z intellectū. Tertio int̄ ſciam z intellectū. p̄m vſq ibi Oſtenſa dicā. 2 cōm vſq ibi et nōnꝫ tertiū ad finē diſtinctōꝛ

D. ſpūſancti dona differūt int̄ ſe per actus et obiecta. Et arg. qꝫ qtio ſit fl̄a qz ſapia et intellectꝫ habet idē obiectū ſ. deū. z eūdē actū ſ. cognitionē. 2 qtio fl̄a. In oppm̄ pz̄t p mgr̄m in l2a. 2 qtio va. P 20 decliſion. noto **Primo** Sapia vt t̄ donū ſſti noiat cognitionē dei experimētale. cuiꝰ actꝫ t̄ deguſtatiue dīne ſuauitatē. et qm̄ ad guſtū intionez in quo t̄ delectatio ꝛcluſio zeqꝫit[ur] actꝫ aſſentionis ad gu[stan]dū. et actꝫ cognitionē ad apphendendū. ſm illd̄ ꝓb̄i. Qui dicit qꝫ delectatio t̄ gaudiū gremiū cū cōuenienti cum ſenſu eius. hinc eſt qꝫ actꝫ dom̄i ſapie ptin̄ t̄ cognitiū. et ptin̄ affectiū. ita qꝫ in cognitionē inchoat[ur]. et in affectionē ꝫſumat[ur]. et ideo actꝫ p̄cipuꝫ dom̄i ſapie ꝓp̄riſſime dicit̄ eſt qꝫ pte affectiue. Noto **Secundo** Scia vt eſt donū ſſti conſiſtit in intellectu. ſm qꝫ t̄ inclinatꝫ et inclinab. inclinatꝫ a fide. z inclinab ad bona operabilia et fundat[ur] ſup p̄ncipia fidei. et habz ortū a dono gr̄e cuiꝰ actꝫ ꝓp̄rie eſt dirigere ad agenda. ſm p̄fectionē zgle ip̄ius fidei. cuiꝰ t̄ dirigere ad opa mie. vt nō tm̄ bona p̄ſo bonis zeddat. ſm qꝫ dictat lex nature. ſz etiā bona p̄ mal ſm qꝫ dictat lex gr̄e. et gr̄az ih̄u xp̄i. 2 quo fuit gr̄a abundantia. Et ideo ad ipam ſciam nō ſolū p̄tinet dirigere in agendis. ſed etiā qꝫ ꝫnti p̄tinet noſſe ea que ſunt

fidei tanq̃ fundamētū siue directōmis · et vltiq̃ nosse
humanitatē xpi tanq̃ quar sui regimis · ita q̃ scire sm tri
plicē respectū · triplex actꝰ gremt · P̄imo reb⁹ ob
iecti motiui · Scdo reb⁹ sui fundamēti · Tertio reb⁹ q̃az
exhibitiui · Et q̃ principalis actꝰ accipit⁹ ex pte obicti · hic
est q̃ principalis actꝰ dom sue · dirigere cta actōm sm
diuinā · Noto Tertio Cognitū de deo sub rōne veri
potest haberi sc̄dm triplicē modū · P̄mo per simplicem
modū · Scdo per rationis ammixtū · Tertio per simplicē
diuisiuū · P̄mus est virtutis fidei · cuius est assentire · sm q̄
doni intellectꝰ cuius est credita per rationē intelligere · s̄m.
est beatitudinis indicie tertiis · cuius est deū videre · q̄m ra
tionis sc̄dm q̄s iuuam ad credita intenda accipiunt⁹
nō solū a sc̄dis creatue corporalis · sed etiā a sc̄dis
creature spualis · Hinc ē q̃ donū intellectꝰ cuius
actꝰ est in cōtemplatōm sumi veri · eleuari per lumē
quod nō solū facit assentire · pe q̄ etiā p̄ q̃ruas ra
tiones credita intelligere · Et ex hoc p̄z · quis sit actꝰ
et obiectū p̄riū dom intellectꝰ · q̄m obiectū est ipm ver
ū ingitiū intelligibile · sm p̄rias q̃diones · z creā
turaz spectates · Actꝰ vō est cōtemplari ipm ver
ditatē · vt deuoti credat⁹ et ardētiꝰ diligat⁹ · Et⁹ donū
intellectꝰ cōsistit in cōtemplatōm creatoꝝ z creature
spualis · Noto Quarto Sit intellectꝰ aliq̄n accipit⁹
p̄ro actu intelligēdi · aliq̄n p̄ro ipō intellectu siue intel
ligibili · aliq̄n p̄ro ipō habitu · qui dirigit intellectū in
iudicando de veris et flis · Et sic z q̃siliū accipit⁹ hic
P̄imo p̄ro ipō actu q̃siliādi · Scdo p̄ro eo ad q̄d⁹ termiat⁹
ille actꝰ · sm q̄d dr · hoc est meū q̃siliū · Tertio p̄ro ha
bitu qui dirigit aiam ad eligendū prosequenda · z fugie
dū vitanda · Hic at habitꝰ dirigēs ad h̄ moī electiꝰ duꝰ
est sc̄dm diuersitatē eligibiliū · et sm diuersitatē mo
doz siue rationū eligendi · Nā quedā eligibilia sut
necessitatis · q̄ vō arduitatis · In p̄imis dirigit sapia · In
scdis consiliū · Et hoc vel sc̄dm q̃glam iuris naliꝫ · vel
sc̄dm q̃glam iuris diui · P̄imū q̃dē virtutis est politice
Scdm est consiliū · Et ex his p̄z · quis sit actꝰ dom cō
siliū · p̄z̄ig · q̄z dirigē in electōm agendoz vel fugiendoz
que sut spealis arduitatis · et hoc sc̄dm q̃glam iuris
diui · Noto Quinto Fortitudo attēd⁹ reb⁹ arduis · q̄ardia
at arduitas z difficultas · Et in tollerātia passionū qua
rumcūq̃ · et ideo tam fortitudo vtꝰ · q̄m fortitudo donū
q̃siliū circa passiones tollerādas · et p̄cipue circa passiōs
mortis · P̄t at quis sustinē passiones · aut p̄p⁹ iustitie
et honestatis conseruatōm · aut p̄p⁹ xpi p̄fectū imita
tionē · P̄imū spectat ad dictamen iuris naliꝫ · z ho
nestatis moralis · et hoc p̄tinet ad virtutē fortitudiꝫ
Scdm vero spectat ad fortitudinē donū · Ex q̄bꝫ patet
q̄ actꝰ fortitudis dom · Et circa passionū tollerātiam ·
sm xpi imitatōm · Et hic ē actꝰ eiꝰ p̄ncipalis Noto
Sexto sm aug⁹ · x · de ciui · dei · Pietas dr triplex · Pō
exhibita deo · sic est latria · Scdo exhibita parēti · sic ē iusti
tia · Tertio exhibita q̃uelz hoīem · sic est donū · Differt hꝫ
a mia virtute · q̄ mia vtꝰ respicit q̃formitatē in natu
et necessitate z indigētia · z misiam · Pietas vō attēdit
in hoīe imaginē dina · vñ dono pietatis nō ē beniuolꝫ
cuicūq̃ hoī · q̃ hꝫt in se imaginē dei · ita q̄ beniuolentia
illa p̄ro loco et tpe · aliq̄n progredit⁹ i q̃passiones affectꝰ
aliq̄n in opis beneficiū · Ex q̄bꝫ p̄z q̄ actꝰ pietatis est
facere hoīem beniuolū · Et⁹ virtutis q̃nitū grecit

quatuor vtutes cardinales. Sunt preter has alie octo sm phm. s. liberalitas magnificentia. philotomia. magnanimitas. mansuetudo. amicitia. qe alio nomine dr sodalitas. verecundia et eutropolia

tho. de ar. Vtutes theologice sunt duo gsidari. vno vt vtutes sunt. alio vt habitus sunt. primo non sunt separate. qz caritas nō possit esse sine fide z spe. patet qz reddibus. nā nullus pt esse deo carus. q nec actualr nec habitualr sperat in deo. nec credit in deū. si ois habens caritatē dilectionē dei. et nō habens spē et fidē. nec actualr nec habitualr sperat in deo. nec credit in deū. go. ꝛc. Q aūt fides et spes vt sunt vtutes nō possint esse sine caritate pz. qz nō vtus theologica sm qz est sic meritoria vite. si fides z spes sūt meritorie nisi assistente caritate. Dq. exhortatio petri de caritate. nō tm fidem et spem. Ite. in pria manet caritas. z tm nō manebit ibi fides et spes. Dm. q non manente caritate nō manent fides et spes sm qz sunt vtutes theologice. qz vt sic vtus sitate gnit a caritate que ē forma cuiuslz vtutis meritorie. Vtl negādū ē qz fides z spes sūt manuit i pria. Sed vtutes gsidate vt habitus sunt. sic fides et spes pnt esse sine caritate. qz fides et spes vt informes sunt. quib sm habitus aue inhezen. tm sunt abscp caritate. si vt iam dictū est in peccatore morali informes sunt. go ꝛc.

Illud quod d. q dna sciam. hoc a nullo hactenus dict potui. si vtutes morales esse de genere ab dono sciam. go. qz nō ē.

ymagine dei **Contra** s. s. Dona dr̄nt inter se p actu et obiecta. pz ex nō bo. Cor. pm. Licet aliquod donoꝝ sit idem obiectum male. non tm ē ide formale et. z m. licet aliquis actus aliquis domus quemat male non tm formaliter. et. z m. dza donoꝝ capit penes dare com obiectoꝝ z actuū formaliū. et iij. qstio est vera. pz ex qstione. Ad arguentū pl. Sapia z intellectus possunt habe ide obiectum male. et pnt etiā quemē circa eod actu mali. sed nō formali. nec habet ide obiectum formale qz penes que dr̄nt.

olet etiā queri. vtrū vtutes zt

Ista ē distinctio xxxvi. hui tri libri. In q magr pos qz egit de vtutū et donoꝝ admixte cōparatione agit de vtutū cōnexione. et tria facit. Nā propter cōnexionē quezit primo. An ab habente vnā vtute oēs habeant. Secdo. an ab hente vnā vtute oēs eqliter habeant. Tertio inquit de cōnexione pceptoꝝ. qbus actus vtutū reparant. primū facit vsqz ibi. vtrū vero patit. zm vsqz ibi etiā ad duo sūt. Terciū vsqz ad finē distinctionis.

Y. virtutes morales acquisite adinuicem inseparabiliter sunt connexe. Et videtur qz sic

Nam dicit Jherom. ad palmachiū. Quatuor vtutes describit Stoica. vtus sibi esse connexas z mutuo cohezentes vt qui vnā nō habuerit. oībus carebit. et qui vnā habuerit oēs habebit. igit videt vtutes politicas esse connexas igit qstio vera. In oppositū est experimentū sensibile. qz mlti pollent vtute prudentie. q non habet lazyritatē. aut vtutem patie. multi etiā iustitiā ad proximū seruāt. q tm in scipis nō habet gtinentiā. z tm illa faciūt per vtutes politicas. vide igit qz mlti hmoi vtutes nō sit connexe. Ad qstionē fla. In decisione erunt tres articuli. **primo articulo** Y. vtutes gratuite sūt connexe. pro quo notā qz vtutes gratuite gsidant tripliciter. vno quātū ad habitū subiectatos est duplr. aut em habitus nāturalis habet annexā ipfectionē vt habitus fidei vel spei. et nō sūt connexe aliis vtutibus. nisi quo ad aliqd in statu vie. si in pria habuit aliqs correndens. Aut nō habet naturalis annexā ipfectionē. sit hmōi connexionē secdm omēz statū. Secdo vtutes gsidant quātū ad statū supaditū. q nō ē de nāture vtutis. sed de bñ ee. vt cōtinentia vgmat vel vidual dicit statū vtutis gtinentie et nō ipam vtutē pase. sic nō sūt connexe. Tertio gsidant quātū ad defectū ipfectionis annexū. sic silr nō sūt connexe. qz nō est nāture hoiem habere glām hāc ipfectionis annexā virtutibus. vt pz in mā qe dicit aliquid impfectionis s. compassionis. et aliqd pfectionis. s. propositū obtinendi. primum non ē in gta. sed secdm **Contra** Et si vtutes gratuite sunt connexe quo ad habitū subiectatos. nō tm quo ad defectū annexos. pz ex nōli et cō quia connexionis. qz oēs vtutes sunt connexe in vna gta. sic oēs colores in luce. vel sic oēs ptes in toto potiali. vt potie die in vna essentia. Ideo vbicuqz ē gta. ibi sūt oēs vtutes. sic vbi est aia. ibi sunt oēs potie. Etiā vtutes sūt quite in vna forma. vel in caritate. a qua pfectionem esse hūt vtutes gratuite. Nitre em ē. si aia dr iustificari cū oībus suis potiis. qz hoc faciat nō p vnā vtutē. si per oēs. qz vtutes sūt coniunte in vno effectu iustificatorio. qz ab oi pcto. qz iustificato

hoc p autoritē bi augi qui ait in qda epla ad Jherom. nō ē bet divina scia si humana qua dr. qui bz vna habet oēs. dm hoc ē fa. ad qdaz dm qz per illa vba nō plz habet nisi qz vtutes ee connexas nō ē dictum sacre scripture. si moralis phie

oēs vtutes gratuite quātū ad hoc qz vtutes sunt hūt gnexionem. pz ex caritate forma qz ē caritas. tū z ob sit infusus. Secdo pz ex toto potiali ex. qz ē gta qz sic ob potie adue sunt. inquātū in essentia adue gnertur. sic oēs vtutes gratuite sūt sunt in vna gta de q fluunt tertio pz hoc ex ipa iustificatione impy. qe nihil ipfectionis zelingt qz impium ē a deo dimidia spaze salutez. cū ergo qs iustificat ob sit ei vtutes infundunture.

tho. de ar. Dona spūsci connexa sunt inter se nam sm Gregoriū. s. liberalitas. minor ē sapia si intellectu careat. et valde inutile ē insectu si ex sapia nō subsistat. qz cū altitudo sine sapie pondē penetrat. illius levitas gravius vultuz leuat. vile ē consiliū cui robur fortitudinis desit qz qd citando invenit cautes vicibus vsqz ad pfectionem opis nō producat et fortitudo valde destruit. nisi per dilatiū fulciat. qz quo plz se posse conspicit. eo vtius sine moderamine detrectat in prepsuit. et silr de aliis donis.

Item. Dona sunt connexa cū vtutibus theologicis. qz illud qd dat in adiutoriū alteri. dr illi assistere cui dat in adiutoriū. si dona dant in adiutoriū vtutū. go.

bt · dona ſm q̄ p
fic̄uit in hiis q̄ ſut
de nr̄ite ſalut̄ gne
ct̄uū q̄ q̄rq̄ t̄ de
nr̄ite ſalutis · ozt q̄
ſit ſit t̄ū gr̄a · ſ̄ i hiis
in q̄bꝫ pfic̄uit quo
ad alt̄q̄ eſſe · nō ozt q̄
habeat gnexiom · ſic
t in ḡ̄tiꝫ gr̄atis ſdatis
ſic c̄m ſolū in ꝑ̄o gne
xiom hꝫ uez̄t · ſ̄ nō in
aliꝫs · q̄ aliꝫs dat̄ ſm
ſapiē zt

b · v · kō cōnexiois v̄
tutū ſumit̄ ꝑm q̄dzuꝫ
geng cauſe · ꝑmo mālꝫ
in q̄ · q̄ t āia n̄ra ꝑm
ſuas poñās · ſm q̄s ꝑt
obliq̄zi z dizigi · et ꝑm
ille pone nō ꝑñt ꝑ vm
hꝫtū v̄tutis zſiſtere zi
ſed pz̄ diſoſ · ideo q̄
ꝑte ſuſcep̄t̄ nat̄e eſt
v̄irtutes ḡtuitas eſſe
gnexas · ſ̄ nō effic̄tꝫ
que t dīna lr̄alitas cꝫ
t nllo defic̄ in nat̄u
zyō · q̄ ꝑfic̄ies zd in
eſſe · dat ei totū ꝑ quod
poſſit q̄ſeruazi · ita et
pz̄fic̄ies in bene eſſe
gr̄atuito · ḡtificat eum
diuſe v̄tutū gnexam
Tez̄o fozālis · q̄ eſt
gr̄a q̄ v̄tutes q̄ntū ad
hꝫ ſubſtōs ꝑfic̄t et
informat · q̄rto finalꝫ
que t ipa gr̄a · q̄ ve
nies in aiam · vndiq̄z
plene pz̄fic̄at cā ꝑm
diſpōm gr̄e ꝑ q̄s pote
tias aie · et ideo nr̄e
t v̄tutes eſſe cōnexas

Coz · Licet vna ſit
radix oīm vicioꝝ · q̄
tupiditas · ſ thimia vi
et vna radix oīm v̄tutū
q̄ razitas · nō tñ vna
uta hñt gnexiom ſic
v̄tutes in radice ꝓ
ꝑm ꝑ · de t · q̄ razitas
vna nūo in cōd̄ t ra
dix oīm v̄tutū · ſ̄ cu
piditas nō vna nūo
ner vna ſſe · ſ̄ bene
vna gne t radix vicioꝝ
q̄ oē q̄d t in mō · a
t gula tazmis · a
oīoꝝ · a ſuꝑbia vite

ꝑ · de t · In vic̄ t gſi
dāze duo vz abſiom
a bono ig nūli · z gſi
onē ad nūlla bō gnu
tabilia · vicia go · q̄ ad
abſiom ſt gnexa · non
q̄ ad gſiom · ꝑt ꝑm
q̄ cīa a deo auūtit · de
um offendit · gr̄am ſb
trahit · z pena dāi
nducit

eſt · quia oīb v̄tutes ozdīnat ad gl̄am · q̄ plene et
vndiq̄z pz̄fic̄it aiam · Ideo nr̄e t q̄ aīa vndiq̄z diſpona
pez gr̄am · q̄ niſi p̄cedat ſufficiēs diſpō · ſeq̄ introduct
pz̄fectio · Coz · ꝑmū · Licet v̄tutes ḡtuite ēn vntū ad ha
bitꝫ ſubſtratos dīnt · tñ in gr̄a et caritate q̄ntū et
vnit · t · zm · qui hꝫt vnā v̄tutē gratuitā · hꝫt oīb ·
C zm · Non ſequit · actōes v̄tutū ab actibꝫ ſeparant · go ·
habitꝫ ab hitibꝫ · vō q̄ ingreſſus h̄itū in aiam t a
dīna lazyritate · cuiq̄ t nllo defic̄ · ſed egreſſꝫ actui
eſt ab aīa · que ſpēal̄ applicat̄ ad vnū bonū

Sedūs articlꝫ v · dona gratuita ſint cōnexa · Noto · de habitibꝫ donoꝝ gratuitoꝝ cōuenit loq̄ dupl̄r · ſz q̄ntum ad oziginē et q̄ntū ad vſū · Si ꝑmo loquem de ipīs · q̄ntū ad oziginē habituū · ſic habet gnexiom ad mvitē oziginē enim oīm habituū gratuitoꝝ q̄ſiſtit malr in natua · z formalr completie in gr̄a · Ideo q̄n gratia infundit̄ · ita ſufficiēt dat̄ q̄ ob hitꝫ ḡtuiti tā v̄tutū q̄ donoꝝ q̄ bītudinū et ipa poſſut oziri · ſi nos velimꝰ ſuſcipe z tocari · Si aut loq̄mur ſc̄dō q̄ntū ad vſum · et poñaꝝ eſſe cōpletū · et habitꝫ iſti zeddūt potenciā facilem et expeditū ad ꝓrios actꝰ · qui nō tñ ſut nr̄itute et ſufficiēcie · ſed etiā ſuperogatōis z excellēcie · ſic nō habent cōnexiom · imo vix vel nuq̄ invenit̄ in aliq̄ pz̄fectꝫ vſus oīm donoꝝ · ſm Gregō · ſuper illd' Job · nuq̄ cōiungē poteſt mirantes pliades · qui dt · q̄ vſus ſeptiformis ſpūs in ſolo xp̄o fuit pz̄fecte

Contio Et ſi dona gratuita ſint ad mvitē cōnexa q̄ntū ad oziginē habituū, non tñ ſunt cōnexa q̄ntū ad vſū · ꝑt ex notabli · t · ꝑm · Donū ſapie ꝑt habezi ſine dono intellectꝰ · t · zm · Donū ſcie nō nātazio q̄nitat̄ infuſiōm gr̄e · t · zm, Inter dona gratuita cōnexio nō t nātazia

Tertiq ar de queſito · Noto · de vir tutibꝫ pollitice cōtingit loqui dupl̄r · Aut q̄ntū ad ꝓpa · aut q̄ntū ad appata · Si ſc̄dō, ſic eſt in eis cōnexio · q̄ illꝫ q̄z odictis ſ diſtrezne quid eligendū · tenere mediū · zete tendē in fine · et negociazi tiua arduū · et difficile ſingillatim hyis q̄z v̄tutibꝫ ap ꝓpriatur · ſz ꝓudētie · tpātie · iuſtie · et foztitudīs · et tñ ſit ad qualzt v̄tute zeq̄rit̄ · Si ꝑmo ſ q̄ntū ad ꝓpa et ſic dupl̄r · aut ſimplr · aut ſc̄dm ſtatū ꝑfectoꝝ · Si ſc̄dm ſtatū ꝑfectoꝝ · ſic t nātazia in eis cōnexio · q̄ vna virtꝫ nuq̄ ꝑfecte habet̄ niſi cetere hāt̄ · et hoc intendit Gregō · xxij mora · tā · l · dnīs · Dona vtꝫ ſine alīs · aut oīno nulla eſt · aut imꝑfecta · et q̄ntū ad hoc bene ducebat ſ tuli liz nō vſq̄quaq̄ ſuper verū fundati eſſet · ſi ſimplr · ſiue ſc̄dm omem ſtatū · ſit nō eſt nātē gnexiom eſſe hmōi virtutibꝫ · Con · Et ſi v̄tutes pollitice ſint cōnexe q̄ntū ad appata · non tñ q̄ntū ad ꝓpa ſimplr · Coz · ꝑm · Omē opꝰ virtute · fit ꝓudent · tpate · iuſte · z foztiter · Coz · zm Inter v̄tutes t q̄dā q̄ctꝰ ſuauiſſiq̄ z cōplexꝰ · zm · vna virtꝫ pendet ex altera · q̄ foztitudīs mater t ꝓudētia · C · iij · q̄z v̄tutes pollitice · ſz ꝓudētia · tpātia · iuſtitia et foztitudo · tanto pz̄fecte ſut ſmylē · q̄nto vicioſiſſim ſibimet ſunt cōiuncte · ꝓt per Gregō · xxij mora · tā · l · Coz · b · Quaz v̄tutes pollitice ab mvitē diſtincte · neqq̄ ꝑñt eſſe pz̄fecte · ꝓt per Gregō · loco q̄ ſup · Et ꝑmo moraliū · tā · xxvij · dt · Nequ vnaquaq̄ virtꝫ pecza eſt · ſi myſta alīq̄ v̄tutibꝫ nō eſt · Coz · vj · q̄to t va · tauro tri dīnda ſic t dīncta ī iſta gdon z · Ad aztū ꝑt · Stoici logbat̄ de v̄tutibꝫ ſm cuīne ꝑfectoꝝ · z ſm iſtū ſtatū vez ducebat · q̄ gnexio t ī v̄tutibꝫ nō ꝓpt v̄tutē ecnaā · ſ̄ ꝓpt ꝑfectoꝝ ſupaditū · quā vna v̄tꝫ non attribuit · niſi ſit alīs cōiuncta · v

Stoici ponebat q̄ v̄tꝫ nō eſſet in aliq̄ niſi in ſapiēte · Sapiēte aut dicēt · ſm q̄ dt aug · de Ciu dei · in q̄ nulla cadit ꝓtuberacō · Ille enim hm eas ſapies dicebat̄ q̄ oīa paſſiones mbra aie dominabat̄ · Ꝓter ḡt eā ponebat q̄ in v̄tus ſit tra medii · et medii ſit vnoꝰ z mdiuſibꝫ · nemo hꝫt v̄tutē niſi habeat eā · Sumo a ꝑfic̄ · ꝑfia aut vbi non eſt vbi zegnat aliq̄ vicū · et vbi alie v̄tutes deſunt · et ꝓpt hoc iſtis vnꝰ tutes dicit eſſe cōnexas ·

Ed iam distributo decalogi q̃ est

Ista ē distīo xxxvij huiꝰ tercij libri. In q̃ magr̃ postq̃ egit de habitibꝫ v̄tutū et donoꝝ. incipit agere de his q̃ gsistut in actibꝫ p̄ceptoꝝ. Et tria facit. Nã primo p̄mittit queda de p̄ceptis gīalia. Scdo dicit q̃da de p̄ceptis que sut ad deū spēalr ordinata. Tercio explicat p̄cepta q̃ sut spēalr ad primū sonāda. p̄mū vsq̃ ibi. Primū in prima. Scdm vsq̃ ibi. In scda vero tabula. Terciū vsq̃ ad finē distīctionis.

V. Distīctio decalogi accipiat in sequentium tuūlibz altezig p̄cepti. Et videt q̃ non. quia aliqua alia p̄cepta. vt tercio malia non habent vim ex nā. p̄cepta aūt decalogi h̄nt vim ex pacto. ergo videt̄ q̃ illa nō possint reduci ad ista. i. q̃stio falsa. Oppm determinat b. t. in tria articlo istiꝰ distīctionis xxxvij. igitur questio vera. In decisione circa tres articlos.

Primo articlo v. tm dicit sut p̄cepta. p̄zo q̃ noto 2 queda p̄cepta ordinat ad deū hoiem. queda ad proxim. p̄cepta que ordinat hoiem ad deū sut p̄cepta prime table. Et ille ordo consistit in tribꝫ. primo in obsequio opis. et ē primū p̄ceptum. Scdo in reuerētia oris. et ē scdm. Tercio in deuotione cordis. et sic est terciū. q̃ ille nō sabatizat q̃ tm abstinet ab operibꝫ methanie. et nō intendit deuotem cordis. Primū debet dīne maiestati quo ad priem. zm. dīne veritati quo ad filiū. Terciū dīne bonitati quo ad ss. p̄cepta aūt que ordinat hoiem ad proxim. sunt p̄cepta scde tabule. Et illoꝝ ordo cōsistit primo in bñficētia. sz vt ei bñficiū impendatur. a quo bñficiū est receptū. et sic ē q̃tū de honore patrū. In quo ome bñficiū includit quod proximo impendit. Scdo ordo ille consistit in innocētia. sz vt ei nocumētū nō inferat. Nocumētū aūt ē triplex. s. opis. oris. et cordis. Nocumētū aūt opis ē tpl. sz in persona ppa. et ē q̃tū. Non occides. in quo p̄cepto continet prohibīo oīs lesionis. In persona cōiuncta. s. vxore et ē sextū. Non mechaberis. In rebꝫ aūt ē septim. Non furaberis. Aut ē nocumētū oris et sic est octauum. Nō loquis cōtra proximū falsum testimoniū. vbi prohibet ome nocumētū oris. Aut ē nocumētū cordis et sic duplex. Aut cōtra bonū q̃ pertinet ad cōseruatiōem spēi et sic est nonū. Non desiderabis uxorem proximi tui. Aut in diuiduo. et sic est decimū. Nō desiderabis re proximi tui.

Conclusio distīctio decalogi in decē p̄cepta. sufficiēs est et bona. p̄z et notabli. Cor. p̄m. Tria sunt p̄cepta q̃ ordinant hoiem rectē sūme trinitati. Cor. zm. Septē sūt p̄cepta que ordinat hoiem respectu totius infiorē vnīs situatis. Et zm. Licet oīa p̄cepta in vno sermone claudant̄ veneranda decē tm ad declarationē hoīs informatōm explicant̄ specialr.

Scdo articlo d. sabbati sanctificatio sit p̄ceptū morale vel tercimoniale. Noto. q̃druplex ē ratio q̃re homini datū fuit p̄ceptū observatie sabbti. Allegoria ē ad designandā recēm xpi in sepulcro que fuit in die sabbti. Tropologia ē ad designandū recēm animi a peccatis in deo. Anagogia ad designandū recēm beatorum in celo. Literalis ē triplex. s. cultus diuini vacatio. auaritie restrictio. p̄cipit abstinere et a seruilibꝫ. et mercimoniis vt auaritia minuat. diuine potentie. diuinorum beneficiorum recordatio. vt sex homo memoretur sex diebꝫ modum recatū a deo et in septimo eū requiesse ab omni ope. Scdo noto. In sabbato ē q̃ sidare duo. s. cessatio ab ope seruili. et ē morale et sanctificatio diei et determinatio operum exteriorum. q̃bꝫ erat cessandū et sic est tercimoniale. Quātum ad cessationem ab ope seruili

Sufficiēcia tenemur deū diligere et proximū. Addit certa dei requirit vt deo debita cultu exhibeat. iuxta trium p̄ceptum. Scdo ne ei in iuria inferat. et primo ne ei aliqd irrogat. vt eqtur quo ad primū p̄ceptū. Scdo vt de illo quod ipse est. et qd̄ ēā ipm est nihil minuatur. quo ad scdm p̄ceptū. Proximo diligendo ē sic tū. ad qd̄ duo qrūt̄ oīa. velle ei prodesse et sic ē illud p̄ceptum honora patrem z matrem. Scdo nolle ei obesse et hoc tpl̄. qn nō facto. et hoc z̄ qn nec in corpe pprio. ideo non occides. Nec in corpe sibi sanctule iniuste ideo nō mechaberis. Nec in aliq̄ re exq. et ideo nō furtū facies. Nec voluntate aut voto et nec voluntate tradis ideo nō concupiscas bonum pximi tui. Nec voluntate oculoꝝ. ideo nō concupiscēs re pximi tui. Nec dicto. Scdo nō loquēs cōtra pximū tuū falsum testimoniū

deo ē tū hoīs in tpli ri gñe cause. vtz Efficiente cōn potētie et quo ad hoc. p̄mū mādatū pōt de adoratiōn dīne maiestatis et platis et vnitatis et ipq cognitiōn. Scdo in gñe causse formalis exigis. rectū vezitatē. iuxta quod sumit scdm mādatū nō assumas. Tercio in gñe causse finalis rationis bonitatis. z q̃ ad hoc pōt tripl̄ p̄ceptū de sabbto. vt ad rationē bonitatis ad bonitatē dei. z in ipsa quiete erat.

Vbi. h̄ rationē fuit ea que nalis ratio dictat que dicit ad legē nature ptinēs ipso in p̄ceptū dari et in scriptū redigi ptez q̃tuor. primo q̃ per totā diē q̃ suetudinē. q̃ milti in peto p̄cipitabat. ita apd̄ multos rationis nalis in qua scripta erant obtenebrata erat. Secundo q̃ etsi in aquibꝫ viuebat rationē. tamē amor bonī in eis deficiebat. vnī p̄ q̃da tractatū legis obligatoriꝫ ad bonum inducendi erat tercio vt ad opa virtutū nō solū natura inclinā. set. si erāt rebellia dīni imperij. Acto vt magis memorie tenerētur et fixe ficiq̄ in cogitatione versarentur.

Solū q̃tū ad mām et formā aliq̄ est q̃ artificiata. z per artificē tali vel alia forma figuratū. Sz nihil esse dr̄. q̃ in rebꝫ cōstitutis a nā nō h̄t sui similitudinē. Eadē q̃ in eo nihil ē vite honoris. vt pretellerae. z dīnitatis. p̄m q̃ putat idolatra

Vbi

Ltra. gesta dicit. q̃d tredas allegoria. Moralis quid agas. quid speres anagogia

fuit morale et oīno mā sit · hoc em nā dictabat hoīi
oīi tpe · q debet tuare · a tporalibq · vt deo adhereret
ardentiq per dilectoī · et ei hui affectui ꝓcaret et qntum
ad hoc · nō tm fuit morale · sed etiā faciebat ad alioz mora-
liū pfectā implectoī · qz tū hō vacat sibi et deo · tuc tra-
gnoscit melio quid sit agendū · et a quo abstinēdū et ideo
isti pcepto ꝓmittit memeto · qz eiq obsuacoī qi cetā memo-
rantur · 2ntū ad detiacoī opm extioz fuit morale · et sic
aliquo mā sit · sed nō oīno · qz nō abstinem ab his · q̄b
iudeis pcipiebat abstinē · sic em illis erat morale · qz mo-
ribq eoī tongruebat 2ntū ad sctificatoz diei fuit cerī-
moniale / figuratiū quid credendū · s · xpm quiescēte in se-
pulcro die sabbti / et requiem aiaꝝ · in septiā etate · et hoc
oīno mutatū ē in observatiā diei dīnice fuit at mutatu
sabbatū in die dīnicū · propt memoratoz bñficiq incarnacōis
x nativitatis · redēptionis · resurrectois · et spūssctī missionis
Nam eode die quo dixit deq · Fiat lux · visitauit nos ori-
ens ex alto x deq incarnatq ē et eode die quo mana pluit
de celo · datū est mana et nale · sit probat dzige · Die etiā
dīnico destructis clausturis infernī captiuas duxit aiaꝝ
sctoz de limbo exipiens · Die etiā dīnico resurrexit xp̄s
qui fuit exar nostre resurrectois x glorificatois · Die etiā
dīnico ss misit aplis ꝛc · Insup factū ē ad exclusiom ezo-
zitū · Nam scdm gentiles dies dīnicus pmus ē · qz i pmo illiq
diei mūdi dominazi pncipalis planeta · sz sol · Et ideo
vocabat eū die solis / et pcia exhibebāt ei veneratoz qi
deo · vt ergo error iste excluderet · et cultq debitus deo
exhibetur · pfixa fuit dies dīnica · vt pplz xpiang cultui
dīno vacaret · Hec aūt observatiā diei dīnice nō habet
ex īstitucōī legis dīne · sed ex cōstitucōī ecclie · x ssancti
autozitate et reuelacōī

Contra Etsi sabbti sctificatio
qntū ad cessacoī et determiacoī fuit moralis · qntū tn
ad sctificatoz diei fuit cerimonialis · Gzego · in regestro
ta · ccxxvij · Hoc quod de sabbto scptū ē · memeto vt die
sabbti sctifices · nos spualr accipimq et spualr tenemq ·
sabbtm em cesses dr · Vīm at sabbtm ipm redēptore nrm
Ihm xpm dīnm nostz habemq · et fide eiq cognoscimq
Nam sic dns et redēptoz multq in die sabbti legit fuisse
opatus · ita vt iudeos reprehendet dicēs · Quis vīm bouez
aut asinū nō soluit sabbto et ducit adaq̄re · Si ergo
ipa veritas per se nō custodit uiq̄ hram sabbtm pcepit /
quisquis otiū sabbti scdm legis hram custodit · cui al-
teri nisi ipi veritati q̄ dicit · Tamdiu em quodlt pceptū
cerimoniale tenezi potuit · q̄diu lege licuit iuxta lzam
tuc todizi · sed postq̄ gra oīpotētis dei dīni nri ihu xpi
apparuit / pcepta legis que per figuraꝝ dicta st iuxta lit-
teram seruari nō possunt · Nā si quis dicat hoc ide sabbto
esse seruadū / dicat nctre ē etiā carnalia sacrificia psol-
uenda / dicat etiā pceptū de circūcisiōne prepuy huctsq
retinendū · Sed cōtra se paulū aplm audiat dicēte · Si vr-
cumcidami · xp̄s vobis nichil prodest · Cor · pmū · pceptū
de sabbto sctificādo · partim fuit morale x ptim cerimo-
niale · C · zm · Preceptū de sabbto sctificādo merito
enūat interdū inter moralia · et interdū inter cerimoni-
alia · C · zm · Pceptū de sabbto sctificādo faciebat p q̄lt
alio pcepto adimplendo ·

Tertio arti de q̄sito · hoc
scdm b · t · oīa legis pcepta aliquo reducūt ad dilectoī
dei x proximi / sed dilectio dei x pximi suffirent quātū
in istis mādatis · go oīa pcepta reducūt ad istu dece Cō-
clusio distinctio decalogi cepit in se reductoz cuiq
alteri pcepti · pzt ex nōbis · Cor · pmo · Lex cerimonialia
nō habebat vīm ex nā · reducūt cū ad nature pcepta ·

ꝓ acd · quia ĩstitutĩs ꝑcepta cerimonialia ĩ ipoz ĩstitucõe vtebat⁹ nãli zacõe · t̃ zt̃ Coz · zm · Ꝑcepta artificialia zacd nabĩt reducũt⁹ ad nãlia · vñ · qz arte vtitur nãlibꝫ ozganis ad cõplemẽtũ sui opis · ars em ĩmitat⁹ nam · ℭ · zm Ꝑcepta politica et posibĩa zeducũtur ꝓpt⁹ dñi stancias tẽcurrentes ad ꝑcepta nãlia vñ qz licet ſm se nõ zeducũt⁹ ad ista Ꝑcepta · tñ ꝑsidata tñ dibꝫ grauẽtibꝫ dñi stanciꝫ reducũt⁹ ĩ ipa · ℭ · ĩm̃ qñ est vera · ꝑt qz ista tenetur tria Ad argumentum ẽndet⁹ · Licet ꝑcepta cerimonialia nõ habeat vim ex nã / qz tñ illã legẽ ĩstitutĩs ĩ ipa ĩstitucõe vtebatur nãli zacõe · i⁹ ordinat⁹ et zeducũt⁹ ad ꝑcepta nature ·

hoc t̃ grauissimũ genꝰ mẽdacij quo quis ĩtendit nocẽ ĩ via vitatẽ z salutis · z noiẽmeta ĩ forẽe in bonis ſpualibꝫ qꝫ maxĩa bona sunt · hoc em mẽdacĩũ ĩducit hereſim · ĩfidelitẽ · z ſacrilegiũ et t̃ ex ĩfirmitate ſed ex malicia et ergo maxĩm̃ illud ad quo quis mo⁹ ꝑtinet ad cõſeruãdũ bonũ ſpuali t̃ ĩm̃ũ · ſed vltimũ genꝰ · et⁹ media mẽdacia · ſi defectũ dendo tũe ſt̃ minoza ſi aſtendẽdo tũe ſt̃ maioza ·

tiendũ tamen tzia eſſe genera ·

Iſta t̃ distinctio xxxviij huius tr̃ libri Jn q̃ mgr̃ posuit egit de octo ꝑceptis · Jncipit agere de ꝑceptis que isto octauo ꝑcepto ꝓhibẽt⁹ et tria ita hoc faciũt Nam ꝓmo plura genera mendaciorꝫ ꝑmittit · Secundo quid sit mendaciũ subiũgit · tertio qꝫ omne mendaciũ sit ꝑccm̃ concludit · ꝑmũ vſqꝫ ibi · hic videtꝫ est · zm · vſqꝫ ibi · 2d vo omne · tertiũ vſqꝫ ad finẽ distinctõis

v · qd̃lzt mẽdaciũ ſit moztale ꝑccm̃

ℭt videt⁹ qꝫ ſit · 2uia omne illd̃ ꝑt̃ qd̃ aliqꝫ dãnat⁹ est mõzle ꝑccm̃ · ℭ mendaciũ ℭ hmõi · ꝑzt per ꝓalmũ ſtam dñitem · perdes oẽs q̃ loquũt⁹ mẽdaciũ · i⁹ qñ vera · Jn oppm̃ t̃ Aug⁹ dñs · ℭ mendaciũ obſtetricium in egipto fuit venale · et ſitꝫ Gzego · dt ſup Ezodũ qꝫ infirmꝰ cõcredit⁹ mẽtiri pro obſtãda vita alterius ſed moztale nõ cõcredit⁹ · i⁹ aliqd̃ mẽdaciũ nõ t̃ moztale · i⁹ qñ fla Jn deciſiõe erũt tres articuli

Primꝰ artꝰ · d · oẽ

mẽdaciũ ſit ꝑccm̃ Pro quo noto · Essentiale t̃ oi mẽdacio esse ꝑccm̃ · ita qꝫ nulla dispẽſacõe bñ ꝑt fieri · ner humana ner dina · Et hoc ꝓzt sic · Dupl̃ em aliqd dr esse malũ vno⁹ zacõe matezie · super quã tñsit actꝰ · sz qñ actus tñsit super ĩdebitũ mam̃ · hoc at dr dupl̃ · Aut zcẽtur dei · sic est malũ ĩ ſe · et hoc nullo⁹ ꝑt fieri bñ · vt odize deũ vel blaſſemare · aut zeb⁹ ꝓximi vt noiam̃etũ illatũ · ꝓximo ĩ ꝑſona · vel in zebꝫ · sic t̃ malũ in ſe · ſi nõ ſm ſe / qz aliquo fine ꝑt fieri bene · tũ sit zcẽtũ ĩtẽcõe · vt ex Dispẽſacõe · vt occide vel auferre ei zes · Aut cõe finis ſ ꝓpter malicia ĩtentionis · ſic siue sit zeb⁹ dei · siue zeb⁹ ꝓximi ſ ĩmpl̃ malũ t̃ · et nullo fine bñ fieri ꝑt · qz dr ꝓuacionem debiti finis · ſ veritatẽ · vñ facẽ hoc malũ esse bonũ nõ est aliud qñ facẽ qꝫ ide sit bonũ z malũ / tle at t̃ mendaciũ mẽdaciũ em nd ſolũ t̃ malũ ex hoc qꝫ acty tñsit ſup materiã ĩdebitã ſ ſuper falſitatẽ · ſed etiã ꝓpter malũz ꝓcẽtũ et mdzectũ ĩterom̃ · 2uia ad omne mendaciũ ꝙtuit duo ſz dicere falſũ quod t̃ malũ in ſe / et bñ ꝑt fieri ab eo qui ignoranter dicit ſm̃ / et ĩtentio fallendi quod t̃ malũ ſm̃ ſe quod nullo⁹ ꝑt fieri bene ner ꝑt dispẽſari · ſic nullo⁹ ꝑt bñ fieri qꝫ aliqꝫ cognoſcat ꝓzt alienã ĩtẽcõe voluptatẽ ſiue adulterãdi

Contra

omne mendaciũ est ꝑccm̃ · ꝓzt ex ñobli · eo qꝫ oe mẽdaciũ t̃ cũ mam̃ ĩdebitam / qz vel cũ noiam̃etũ dei vel ꝓximi / et cũ hoc dr ꝓuacõem finibꝫ debiti z ẽtitudis ĩtentionibꝫ / eo qꝫ ſpz est cũ ĩtentõe fallendi · et ideo nullo fine vel aliq̃ ꝙtuſacõe vel dispẽſacõe vel ꝑcepto bñ ꝑt fieri · Etiã qz ꝑm Tho · in quodli · vnj artꝰ · xmj · ꝓzt ordinatꝫ inſcpabĩ anne xam / qz abutit⁹ voce · cũ in mendacio vnũ dr voce · z aud habet⁹ in mente · voces at sunt signa intentionũ · ſ · ꝑzi · harmenias · Coz · ꝑm · Etſi in homicidio z furto ne ſmt

Ꝑccm̃ mõzle dr qd̃ ꝓuat hoiem ſpuali vita qꝫ ꝙſistit ĩ fide z caritate ad deum et ad ꝓxim̃

De vbis dñi · q̄bꝫ fm
xit se longiꝫ vice · ꝺ̄m
S̄t locuꝫ figuratiā
veritatē habz nō a se:
su q̄ē bā habet i ꝑmo
aspectu / sed ab eo quem
logns intuet · ita ecia
q̄ dñs ostendit se velle
longiꝫ vice q̄si ꝑ silitu /
dinē elongatōe in itine /
significabat elōgatoꝫ sui
a cognitōn discipulozꝫ
et in hoc veritate habuit

Ptim mōrle dr q̄ ho /
minē vita spūali puat /
spualiꝫ at vita ꝑ cari:
tatē est · Non illa ꝑta
q̄ sui generis mortalia
sunt q̄ tōn dilectoꝫ dei
vel proximi vergunt ·
et ideo duꝫ genꝰ men
daciꝫ ptim mōrle ponēd
est / ꝑmu q̄ tōn deū
t · sic tū quis i doctna
religionis mentit³ · Sedm
est · quod in detrimetu
iustic̄e ad primū vergit /
siue sit tale mēdaciū
quod ad pbsiom iudi /
tij ordinat · sic tū q̄s
in loco iudicij falsū dr /
siue sit in nocumētum
alicuius · q̄ sm mortali
ꝑto esse non pt · Alia vo
mendacia q̄ ioco mandaciꝫ
ḡnālia habet · nō tamē
a dilectōn dei z proxi
mi abtūt · ꝑta sm q̄ sūt
venialia · b · t ·

B · t · ayendaciū nec ad
ptim q̄ · q̄ gñe suo per
tinū mōrle nō t · pfert
vicis ptim mōrle fit /
misi sit tōn contra votum /
sed pcipue ꝑ cuius mor
tale fieri sig̃ et aliis ·
vt si fiat tōn constrām
q̄ibus erratē · vt scan
dali · vt dei gñis /
ꝑta ꝑt esse dispensatū · nō tm in mēdacio · t · sm · ayē
daciū sedm se malū est · 2o · q̄ nullo pacto ꝑt esse sine
ꝑto · 3m · ayendaciū tōne sui nō dr officiosū · sz ratiōn
aliauꝫ cause q̄ mutuat ad mēdū · vō · q̄ in se semp
est malū · Non licet in aliq̄o casu sit bonū · nūq̄ tm t fa
ciendū · vō · q̄ ꝑpt bona / mala nō st̄ facienda · roma · iij ·
Cor · iij · Quodlt mēdaciū sumopē est fugiendū · q̄q̄ qdlt
est ptim

Sexto articlo

de questo · Noto Triplex
est mēdaciū · sz · officiosū · ioco sum · et pernitiosū · Offici
osū est quod alicui prodest et nulli obest · Iocosū z quod
nec prodest nec obest · Pernitiosū qd obest et nulli prodest ·
Prima duo sm genꝰ suū nō st̄ mortalia / q̄ nō avtūt
a caritate dei et proximi · sz sedm aliquā sui spem possūt
esse mortalia · Sm at suū genꝰ tertiū at sm genꝰ
suū est mortale · q̄ avtūt aiam a vita · et ꝑuat eā · vita
aut gsistit in caritate dei z proximi

Contra

Etsi mēda
ciuꝫ officiosū z iocosū nō sit mōrle · mēdaciū tm pnicio
sū est mōrle · ꝑt ex notabli · Cor · l · Non dr mēdacium
est mōrle · q̄ officiosū z iocosū non · Cor · 2m · Etsi
nō oīe mēdaciū est mōrle · q̄lt tm dispot ad mor
tem · q̄ q̄libet deordinat · licet nō a caritate dei et
proximi · Cor · 3m · ayēdaciū pernicios cōmittit³ · cum
quib⁹ in doctna religionis mentit³ · vt xpm nō natu de v̄
gine · C · iij · ayendaciū pnicios cōmittit³ cū q̄s in detri
mētu iustic̄e ad pbsiom iudicij vel nocumētū proxi
mi mentit³ · sz faciendo falsū testimoniū · C · v · ayēdaciū
in religion maiq est q̄ in iustic̄ia · ꝑt q̄ proximꝰ t tōn
fidem · 2o tōn caritate

Tertio articlo

v · menti
ri sit semp ptim mortale vnis perfect⁹ · Noto Aliqs
obligat³ ad aliq̄d multis mod⁹ · Primo ratiōn p̄cepti · vt
omib⁹ obligat³ ad p̄ceptu decalogi · Secdo ratiōn voti emis
si vt ad pauptate · Tertio tōn officij suscepti · vt plati
ad ponēd aiam ꝓ grege · Quarto ratiōn scandali vitandi ·
Quinto ratiōn q̄stic̄ dignitat̄ · vt pfecti obligat³ ad non
mentiendū · non ex ꝑcepto · nec ex voto emisso · nec ex of
ficio cōmisso · sed tm ppt scandalū vitandū vel conscientie
vinculū · Secdo noto · perfectoꝫ sunt duo genera · Quī
dam sunt publici · his exhibet³ fides tanq̄ cōseruatorib⁹
veritatis · et si hȳ mentirēt³ · parent vitandi magnū ꝑiudi:
cium · ex q̄ sic nec ipis nec aliq̄bus credet³ · si ꝓ vero mē
daciū dicet³ · vn pfecto q̄ scandalū timet vt timē debet
ozituꝫ de suo mēdacio · peccat mōrlr · si sicut mentitur ·
q̄ scandalizat · et tōn corruptam facit · qd nō t mtendū
in iocoso · q̄ tale cui fit nō intendit ipm decipe · et licet
hoc ꝑm genꝰ suū sit genus officiosū · q̄ tm non ita
habet scandalū annexū sic iocosū · ideo puto q̄ iocosū
perfectis sit veniale z nō officiosū · Quida vero pfectoꝫ
sunt occulti · Tales nō obligat³ ad vitandū omne scandalū
sic nec impfecti · q̄ non ita scandalizat sic pfecti

Octo

Etsi non iocosū · tm officiosū et pnicios mēdaciū vitiis
perfectis publicis est mōrle ptim · nō ꝑfse · nec ex genꝰ
opere / sed ex q̄stic̄ dignitate · ꝑt ex nōbli · Cor · ꝑmu
perfecto nō cōvenit mentiri etiā ꝓ vita alterius seruanda ·
nedū seruet vitā alterius · perdat suā · hoc corrigit t dupl⁹ ·
Cor · 2m · secūd⁹ bn · Perfecto mendacio scandalizat · go · mor
tale peccat · tza · q̄ quid nocet scandali · Scandalū em t
dictū vel factū minꝰ rectū · ꝑbens occasiōm ruine · 3m ·
Licet tristitia nō aggrauat ptim in infinitū de se ratiōn
grauis actus · tm aggrauat ratiōn scandali annexi · et ratiōn

fallacia q̄ t ptim
duplex mētū in hoc
gradu cōsistit ꝑ
primo est · vt sit tm
in fallenti q̄ fallit /
q̄uis nullo ab ipso
fallat · et hoc contin
git in mēdacio iocoso ·
Secdo gdo t · vt falla
tia tm ad opinionē
audiētis ꝓueniat · vt
sz verū estimet qd
falsū est · et sibi a dicēte
prolatū · et in hoc
gradu gsistit mēda
cium officiosum · in qo
nō pcuriunt³ ad plm
mali · misi q̄ audiēs
falsam intentiōz cō
cipiat q̄tū ad intē
tōm dicētis · Tertius
gradus est · vt sm e:
ius intentiōz fallacia
producat³ vltra vsq; ad
damnū in rebus · vel
psona alicuius · et hoc t
pernitiosū mendaciū

phs iij ethicoꝝ assi:
gnat duas speciēs
mēdaciī sm q̄ oppo
nit virtuti · et ideo diuisit
mēdaciū in superfluū
quod t iactantia · et
diminutū qd t ironia · Iactatoꝝ em est
qui maiora de se fin
git · q̄s sint · Iroma
aut qui minora ·

cōsciencie zemozdetis hoc ſm b. v. dico probabilit̄ quia hūs bn̄s Thomas determīat optīm. Dicit em̄ q̄ viris perfectis nō credit² talia ſeruatoribꝫ veritatis in oībus. ſed in illis tm̄ q̄ ſpectāt ad officiū veritatis. huende. ſic ꝫ iudiciū z doctina / in qbꝫ ſi deuiaret. nō eſt dubiū quin peccarent mortalr. et dicit q̄ nullm̄ p̄cm̄ quod ex ſuo gn̄e nō ē p̄cm̄ mōle. p̄t fieri vire p̄fectis mōle. niſi ſic et alīs. ſz ſi fuit cōn totū. vt ꝫ ſcandalo ze. Q̄ vero dr̄ in lra. q̄ in code gn̄e p̄cti plus peccat perfect⁹ q̄ impfectus. ſiue venialr. ſiue mortalr. nō tn̄ illa p̄uſtatia aggrauat ita in infinitū. vt quod vni eſſet veniale. alteri eſſet mōle via bti thome ꝫ mitior. ſed via b. v. eſt rigidior et forte ſecurior. et tum bonaven. ſentit glo. xxvij. queſt. ij. ne quis. tetigit de medacio perfecti et impfecti. per quod aliqs in vita ſaluat² qui ad mortē quezit². Cor. jm̄. q̄tio eſt falſa. pz̄ ex tonelon ij⁹. Ad argūtū rnd̄r. Illud pſalmi in / telligit² de medacio periniroſo tm̄. et nō iocoſo vl offioſo

Vnc de periurio videamus ꝛc

Iſta ē diſtinctio xxxij. huius tertij libri. In q̄ mgr poſtq̄ egit de mendacio. agit de periurio. Et tria facit. Nam p̄mo agit de periurio ſpeciali. Secdo de iuramento generali. Tertio determīat quasdā q̄tiones incidentes. Primū vſq; ibi. Si at quit². Secm̄ vſq; ibi. Que ritur etiā vtrū. Tertiū vſq; ad finē diſtinctionis.

V. omne iuramētū ſit obligatorium ad obſeruandū Et vid² q̄ nō. q̄ illicitū nō. hīa dicit Iſidorꝫ in ſinonimis li. ij. Et hēt² in Canone xxij. queſti. iij. In malis. vbi dr̄. In malis promiſſis teſtimōde fidem. in tempi voto muta determtū. Her etiā omne licitū q̄ licet aliqs iurauerit ſe tn̄ aq̄ mat̄monū contractū / p̄t tn̄ religionē mitte. et non erit periurꝫ. per capitulū vim. et tm̄ q̄ publice de gr̄ſion cōiugatorū. Et q̄tio fla In oppm̄ dr̄ Ayath. v. Dictū ē antiqs. reddes altiſſimo iuramēta tua. Et q̄tio ba. In decriſion erit tres articuli

Pri mus articulus Q. iurare ſit licitū. Pro q̄ noto ſm aug. ſermōn de periurio. Iuraē ē teſtē deū invocare Et hoc dicit Chamithei eſſe illicitū et a xpo prohibitū Quos reprehendit aug⁹ dns. q̄ iuramētū nō ē p̄hibitū de ſe. niſi propt̄ vitandū periurium. a quo longe eſt qui nihil iurat / ſed prope ē qui ſepe iurat. Iſti em̄ fallūt² qui neſciūt diſtinguere inter negatiōm p̄poſitā et p̄poſitam ſigno. hīa negatio poſita ſigno vbi facit cōpollere p̄rticulari negatiue. vt nō oīs. q̄ quidā nō. poſt poſita vo facit cōpollē vbi nēe. vt oīs non. q̄ nullꝫ. Dns at tū dicit Non iurabis omo. poſuit. Ideō ſenſꝫ non eſt. nō iurabis omo. q̄ vtile / pro quacūq; causa. ſed ē ſenſꝫ q̄ quidā non iurabis Secdo noto. Sic in gn̄e bonī nālis. quedā appetenda ſunt propt̄ ſe. vt ſanari. quedā p̄p̄ aliud. vt medici. ſecari. ꝛc Sic in gn̄e bonī ſupnalis. q̄ bona appetenda ſunt p̄p̄ter ſe. vt acti⁹ vtutū. Quedā p̄p̄ aliud vt cura aliq. que nō eſt appetenda niſi p̄p̄ aliquid nēitez Non quia male ſint facte. ſed q̄ p̄dioſe. Tale etiā eſt iuramētū. q̄ dr̄ ē p̄dioſū. non p̄p̄ter periculū iuramēti. ſed propt̄ periculū periurij. ideo non eſt appetendū propter ſe. ſi p̄p̄ter aliud / ſz propt̄ nēitatē aliquam

Sed d. q. tn̄ dns prohibuit vbi iuramentū in euāgo Mat. v. dicēs. Ego at dico vob. nō iurare oīno. ſit ſermo veſter eſt. eſt. nō. nō. q̄d amplius ē a malo ē. Dicendū vt in p̄mo articulo inſertū eſt. et tm̄ addit². q̄d amplius eſt a malo eſt / non a malo iuramē ſed a malo nō credē

ē. t. Iuramentū quod fit p̄ creaturas quadam ē licitum quedā illicitū Dicēm aliqs p̄ creaturam iurat q̄ p̄ p̄mam originem vtitur. illicitum ē iuramentum / et ad idolatriā p̄tinet Si at iurat q̄ſ p̄ creaturā vt in qua p̄ma veritas zeluet ſic licitū ē iurare

Exiſ. ſc̄ayath. v. Q̄ iurat p̄ creaturas q̄ iuramenti ſtabilitatē in eis cōſtituāt. et eas tāq̄ ſtabilem vitatē venerant². idolatre ſunt

In iſtis duobꝫ vbis periurio et dānico / vtebāt² antiqui mutamꝫ. v. in e. Dr̄ceptū. ſubtracta r. et dicimꝫ peiezo. deiezo

Dūne cauſa iurare oīno prohibitū eſt et quo ad actū z q̄ ad vſum. Sed ſi² ea tūc adtenditur eſt. q̄ ea duplex po² eſſe neūtra. z illa dr̄. q̄n nō dimittit² ſine peccato vt ſi iudex aliquē cogeret iurare. tūc poſſet ſine peto iuramentum dimittere / et ibi tūc nec grauabit² actꝫ nec vſus. Alia ē ea nō neūtra ſed vtilis et ibi prohibet² vſꝫ ne ex inde habeāt² quid in periurium. et ſic in veritatē cōceptū

In iuramento duo sunt. Primo id quod iurat. et hoc respiciendo pertinet ad primum angelum. Secundum malum est iurare per falsum deum. Si falsum per verum deum. quia sic assecurat finem quod non est ibi verum quod asserit. Secundo in iuramento attenditur illud per quod iurat quod est aliquid reputatum. sicut per iustum et per falsos deos vere iurare. quia per verum deum finem iurare.

Veritas seu fides debet in iuramento attendi. Unde in quia per deum debet fieri iuramentum. Quia debet veritas servari. quia in hac forma. Vivit deus. vitam servatur et debet veritas servari et certum bonum est vitae. In hac. hoc addat modum veneretur. quia introducit. et debet utilitatem penes mortis. In hac. testis est mihi deus. et testis profectus Sed cum iurat per deum fit veniti veneratio et fructum primum. et pluribus modis non est concepta vitae. et ergo non solum sunt forme iuramenti

vel utilitate. et in scriptura reperiuntur septem causae. quia propter bonum inducendum. et due propter malum amouendum. et sunt nouem in toto. Prima causa pro veritate confirmanda Exo. ij. fidelis est deus. quia secundo vir qui fuit ad vos fuit in illo. Tertia pro veritate declarada. deutero xvij. In ore duorum vel trium testium stabit omne verbum. et tamen non est testis nisi iuratus. Tercia pro amicicia conservanda Gen. xxvj. Dixerat vivi generare ad Isaac. Sit iuramentum inter nos. Quarta pro pace reformada Gen. xvij. Jacob iurauit Laban. Quinta pro fidelitate firmada. ij reg. v. Venerunt senes israel ad regem. et percussit cum eis foedus coram domino. Sexta pro obediencia et subiection recognoscenda. sicut iurant epi pape. et abbates epo. et religiosi abbati. de quo Judicum xj. vivi galaal iurauerit yepte. Deus testis. Deus qui hic audit mediator et testis. quia nra promissa faciemus. Septima pro consuetudine certe seruada. Exodi. xxiij. Jurauerat filius israel data lege sedulo seruituros. sic etiam iurat Canonicus. Secundo principaliter malum annexum. Prima causa est pro talium sapienda ad hebre. vj. Omnis controversie finis est iuramentum. Secunda pro infamia expurganda. deutero. xxj. Si inventum fuerit quidam occisus. maiores nati ciuitatis leuabunt manus suas super vitulam etc.

Contra Licet licite per deum et etiam per creaturam iurare. ut dictum iuratis firmiter habeat. Item quod notabile. Cor. prima. Justum est ut per deum iuret. quia in hoc vis originis omnis veritatis cognoscitur. Cor. xm. Abhorrens iuramenta tanquam illicita. de hereticis sunt suspecti. et tanquam hereticis reputandi. Cor. xm. Sacra scriptura prohibet iuramenta. non quia mala. sed quia ex eis frequentatis sequitur periuria. C. iiij. Non est a christi fidelibus iuramentum nisi assit necessitas frequentandi. C. v. Iuramentum non est per se appetendum. C. vj. Frequenter iurare non est a peccato immune.

Secundo arguitur Utrum de iuramento sit obligatorium ad observandum. Nota duplex est iuramentum. scilicet assertorium et promissorium. Assertorium est triplex. scilicet voluntarium. necessarium. et iudiciale. Promissorium est de futuro. in quo promittitur aliquid dandum vel faciendum. vel non dandum. vel non faciendum. et in illo est duplex obligatum. Una qua quis obligatur ad faciendum. vel non. quod iuramento promisit. Alia qua obligatur ad iuramentum si veritas defuerit suo iuramento. si non fecerit vel fecerit quod promisit. Ego quod sequitur Corpore primo. quia omne iuramentum promissorium ligat. quia vel ad petitum. si indebitum. vel ad faciendum si debitum. Secundo sequitur quia non omnia iuramenta equaliter obligant. quia assertoria vna obligatione. promissorium duplicia. Assertorium est quod fit de presenti vel de preterito. de quo asserit aliquid esse vel fuisse. Et huius sunt tres species. scilicet voluntarium quando pars defectum parti est iudicium. et de voluntario. quia voluntate defectum et voluntate suscipitur. Necessarium est quod defectum a iudice in defectu probationis. nec potest recusari nec deferri. nisi iusta de causa. Judiciale de a iudice quod non est necessarium subire vel deferre. ut patet de iureiurando calumpnie. finali. Sicut ergo non omnis assertio digna est ut iuramento firmetur. sic nec omnis promissio. Si ergo promissio est de aliquo quod est contra salutem vel contra viam salutis. hoc ipso iuramentum efficitur indebitum. tamquam acto cadens super manum indebitam. et obligat obligationem ad petitum pozi obligationem. sed ad faciendum euacuata Secundo nota per Innocentium. Illud quod iurando promittitur aut est bonum aut a parte malum. et quia autoritate est frangendum. quia illicitum. Aut totaliter et a parte boni. et omnino seruandum Aut partim manifeste mali et partim manifeste boni. tum partim est frangendum. et partim seruandum. sicut si mercator fidem iurat

lertatozi / sit em̄ iurat altezi nō adhēze qđ ē licitū
et iurat sibi adhēze qđ oēs ē illicitū. Si aūt ē dubiū
non est auctōite ꝑpa. sed supioz auctōite frangendū
Pomit exīm. Sit si quis iuraret se nolle xcipe ep̄i
scopatū. hic q̄nuis oblatū xcipe nō debeat. qz dubiū
est. an eo aliquis sit aptior. vel nō. tñ p nūtiē ecclie
impositū et iniūctū debet xcipe. alias veryit in peioze
exitū. **Contra** Non oēs iuramētū ē obligatoziū ad
seruādū. ꝑz ex ñoli. Et zacd. qz multa iuramēta sunt
que vulnerant tazitatē. vt ꝑz de iuramēto mēdacij. qđ
est de aliquo malo faciendo. vel de aliq̄ bono obmittendo.
quod nullo ē seruādū. hā dr xxxiij di. dispēsa
cōēs et ꝓcepta. quod ē ꝓpzie tazite institutū. tādiu ē seruād
q̄diu nō ꝑpugnat tazitatē. Coz. ꝑm. Juramētū illicitū
non est obligatoziū ad seruād. sz quod ē de aliq̄ malo fa
ciendo. vel bono derelinquendo. qz dr vij. q. j. Si
ēt hētur xxij. q. iij. In malis. In malis promissis zesinde
fidē ze. Coz. zm. Juramētū mēdacij nō ē obligatoziū ad
seruādū. vt nō eccīe. vel nolle zeligiōsi intze. hoc em̄
dime prouidencie et obediēcie p̄iudicat. Coz. zm. Jura
mētū ex causis ex̄ vemētibꝰ nō ē obligatoziū tenendū
ꝑz de eo qui post votū castitatis āmissū. iurat aliquā ze
tpe in vxoze. vxoz em̄ habē ex se non ē malū. tñ ex tali
voti p̄cedentis est illicitū. Item si illi votū esset solenne.
ꝑcederet matrimoniū contrahendū. et diximus ibi contrariū. vt
ꝑz per tam vnitū. de voto li. vi. Secꝰ ē de voto simpliciꝰ
quod impedit contrahendū. sed nō diximus ibi contractum.
Coz. iij. Omne iuramētū quod ꝑt saluari sine salutis etezne
intezitu. nec vergit in peioze exitū. ē obligatoziū ad
seruādū. ꝑz ay azti. b. Reddas iuramēta dñi deo tuo.
Coz. b. Non seruabis iuramētū licitū. per iuzā ē. z peccat
moztaliꝰ. Coz. bi. periuzꝰ ē q̄ nō nūtate sed voluntate
vemit cōtra licitū iuramētū. Et dr nōnulli. non de nūtate
qz si nūtas subest. ꝗze nō debeat seruari. nō tenset ꝑiuzꝰ
z ita. Aliꝗs iurat zeddē depositū gladiū. si ille q̄ depositū
factus ē furiosus. et petit depositū. nō ē tale iuramētum
seruādū. ꝑz per tam. quezelā de iureiu. **Tertio** arthō.
in iuramēto possit interuenire dispēsatio. Noto. Juza
mēti licitī dispensatio et declaratio seu interꝓtatio. cū de ipso
dubitat̄ pertinet ad papā. qz ī ordine iuramētis et votis in
telligitur cui⁹ auctozitas accepta de iureiu. q̄nto. sed
per eccīm ꝑt in melius cōmutari sic et votū. vt ꝑz de voto
ca. j. Non em̄ quis dr iuramētū infringere. qui illud in me
lius cōmutat. vt ꝑz de iureiu iuzādo ca°. ꝓcemit. Distin
guendū tñ est de iuramēto licito. qz aut illud iuramētum
factū fuit in fauoze dei. aut hoīs. Si dei. ita qz p illud
intendebat se deo obligare. et tūc nō ꝑt absolui ab hoīe
per cōmutatoz in melius. et hoc si nō subest cā. vt notat̄
de iu. iu. ca°. q̄nto. in glo. ij. Si fuit in fauoze hoīs fact̄m
si ille cui iurauit ꝓprie absoluit. ꝓpca nō tenet̄. vt ꝑz de
sponsalibꝰ ca° ꝓtea. **Contra** Etsi in iuramēto licito ī fa
uoze dei facto causa nō supuenīte iusta. nō possit ab hoī
mie dispensari. ꝑt tñ hoc facere in iuramēto in fauoze hoīs
facto. ꝑz ex ñobili. Et de hoc clare patz in glo. ij ca. q̄nto
de iureiu. Coz. zm. ꝑm. Juramētū deo factū q̄uis ē. z plus
obligat ex̄ iuramētū creatuē exhibitū. Racō. qz bonitas
dei et ītas in infinitū excedit bonitatē creatuē. Ideo dicit
Augꝰ. ad Publiolā. Nito per qđ iurat̄ magis ſm̄ ē. tanto
magis penale ē periuziū. Coz. zm. Sanctius ē iuramentū
per creatoze q̄z per creaturā factū. Racō. qz plus ē bonitas

Quod turpit̄ promisisti. noli scelezter adimpleze

Iuramētū cadēs sup mam illicitā. equi pollet periurio.

in tractat ꝑ in tractat. Juxta illd. Confessio cui. v. lanus bonitatis super relu et tzam. Cor. xm. Si subest iusta causa. papa pt quelzt a iuramento absolue habetur de hoc canon. xv. que. vj. auctoritate. Coz. iiij. Si iuramenta fita possunt seruari licite et honeste. nec sbest causa. papa illa no pt immutare. qz dr. vouete et reddite dno deo iuramenta vra. Coz. vnd. qtio est falsa pzt qz geton ija Ad argu in oꝫ. Sit quis absoluitur a iuramento pez morte nale. sit etia per mortem ciuilem vn filis iurat condicionalz. tacite. nisi mors nalis vel spualis impediat. Cauteig tn faciet si pmo tu ea contra tcs topula tam nali non intuemte religionem dem ingrediat et vt dispoz de sponsalibus. tuo tomissum.

Cytum preceptu est. Non

Jsta e distinctio xl et ultima huius tij libri. In qua magr pcipit egit de pceptis adoctam preceptu primis: bus. prosequitur suu tractatu de preceptis. et agit de duobus preceptis residuis. Et tria facit. Primo em pot sextu et septim preceptu stde table. Secdo remouet qsda dubitatio de lege. Tertio assezit dzam legem. scz mosaice et euangelice. primu vsqz ibi. Si vo quis. Secm vsqz ibi. distat euangelij lza. Tertiu vsqz ad finem distinctionis

v. lex noua sit leuior lege veteri Et arg sit gzauior. qz lex illa que alia suppaddit iuuior est noua est hmoi. e zc. Sez pzt ayazi. v. i. qtio fta. In oppm e illd actuu xv. hoc e ons qd ner nos ner pres nostri portare potuim. i. qd ba. In decision erut tres articuli **Prim articul** v. lex noua et vetus sint eide pro quo notio. Duplex e zacd legis. scz ynalis et specialis Quo ad zacones ynales. leges iste sunt eide. Dicit tcs qo ad zacones spales. pro pmi. qa vnus e legislator ynal' legis et euangelij vt deus. vt dt aug in con fausti. Et ja tobi. iiij. Vnus e legislator et iudex. Etia qz vnus e finis ynalis vtriusq. qz dt apls ad roma. x. Finis legis xps ad iustitiam oi credenti. Pter ea ide e sensus ynal' vtriusq qz vtis veritas. Prophe qd ezechie. j. dr. zota esse in zota. qz iuxta Grecyo. qd pdicat lex. hoc prohibet etiam. vn dt aug. in li. con fausti. Qui zele colit deu. vtriusq testamenti inuenit vnu deu et eiusdem vnus quos dei in vtroq dilexit bonitate. et inuet veritate. pro sch Quia lex data est per moysen gratia e. vitas et gratia per ihm xpm facta est. Sit etia finis legis e determinare a malo p timoze e. Etiam facit bona per amoze. Sit etia quo ad sensu. qz ibi vitas in figura. et hic in luce. Jbi in promissione. hic in exhibitone. Jbi pm inchoatos. hic pm perfectos. hic et in etno et in lege prohibet malu opus et fraudia. sed magis pcipitur in etno. Addit etiam etiam ad legem. ayath. v. vt etia dt hra **Contrusio** Etsi lex noua et vetus sint idem pm zacones generales dicit tn qd ad zacones speciales. pzt qz nobis. Cor. pm. Licet legis et etiam precepta videantur esse contraria. no tn sunt contraria. nec quoad mo disparata. pro qz hoc faciunt alio et alio zeb. Lex em prohibz esu immundi. ppter abusu vtentiu. et propter indignitate illius populi. et ppter figura Vn dixit ca imda. qz seruabat imda. sed euangelium graditur respectus ad naturam zec. ad conuenientem usu. et ad dignitatem vtentiu. qz oia mdis sunt munda. Sit etia lex dicit Odio habebis inimicu tuu. quo audito et no intellecto

hoiēs ferebat² in odiū hoiū · sed xp̄us docuit
dicens· diligite inimicos vros· ostendēs q̄ possumus
vnū et eundē hoiem et odire pter culpā· et diligere
pter naīam· et sic mala cōmittentes· Sed nūd lex· oculm
pro oculo· Et euāgeliū dicit· oīno nō resistē malo·
ayath· v· nisi cōmittentes· sed solū ad idē implendū in-
ducto est q̄ radix discessa· q̄ lex vult abduci ab illata
one iniuriaz timore penaz· p̄n statuit q̄ q̄ inferret
nocumētū proximo in oculo· q̄ perdet oculm· etc de
alijs penis talionis· Saluatoz vo videns q̄ observā-
cia legis timore pene saluari nō posset· docuit pari-
entiā habē· vt si cui inferat² iniuria· vt illo malo
nō resisteret· ne vindictā repetēt· quā etsi iuste pos-
set repetē ex iudicio· q̄ tm dimittet· q̄ igit̄ e penaz
repetere et libidinē nō habē **Studs az·b·** pter
veterem legem ntāzia fuerit lex euāgelica· Noto· quē
admodū pter legē nālem leges humane et positiue sine
politice fuerit ntāzie· sic pter legē mosaicā ntāzia
fuit lex euāgelica· R̄ō· q̄ lex mosaica in oibus p̄ceptis
fuit imperfecta· eo q̄ in p̄ceptis moralibus solū prohibe-
bat malū actū et nō affectū· nisi in paucis· sic i vi-
cio mechie et auaritie· neq; illes grauiaz punibat
neq; penā cōminabat² illis tm̄ q̄ exteriorib⁹· sic fa-
cit lex euāgelica· que prohibet oīm motū illicitos· et
penā cōminat² pro talibus· Lex etiā mosaica i iudi-
cialibus multa mala permisit· vt libellū repudij· et
alia hmōi· et sic etiā quo ad p̄cepta iudicialia imperfecta
fuit· sic⁹ obseruātie seruitij· et dīm cultus· figura
erat subsequentiū· sic futuroz sacrāmētoz· i² quo ad p̄-
cepta cerimonialia etiā imperfecta erat· etiā tetubat de
salute oīm gentiū· Lex vo euāgelica tractat
de salute oīm gentiū· **Contra** Preter legē mosaicā
ntāzia fuerūt leges humane· p̄z t ex notabili· et
Egidij de regimine p̄ncipū li· iij· pte· j· ca· xxxij· huius
patet tres causas· sc̄z ex pte punitōis pteritoz· ex pte
nostre cognitōis· et ex parte finis· ut· Cozm p̄dm
Sic pter legē humanē· leges humane· s· positiue sine politi-
cie fuerūt ntāzie· sic pt legē mosaicā· lex euāge-
lica est ntāzia· Ratō q̄ sic lex nālis erat minus ge-
neralis z obscura· et ergo ad determinādū casus particu-
res emergentes in gentibus humana indigentia cōpulsa
est ad promulgandū leges positiuas· sic lex mosaica
q̄ fuit obscura· ideo ntāzia fuerūt sibi lex euāge-
lica· bñ dt aug⁹· de ciui· dei· li· xvj· Nihil ad fuit ve-
tus testm̄· nisi nouū occultatū· et nouū nīl ad nisi ve-
tus reuelatū· Coz· m· Sic pter leges humanas ntā-
zia fuit mosaica· sic pter legē mosaicā ntāzia fuit
lex euāgelica· R̄ō· q̄ licet leges humane regulat et
ordinat hoiēs q̄ ad agibilia· nō tm̄ q̄ ad credibilia· eo
q̄ hmōi credibilia sunt sup̄ humanā rōm· et ntāzia ad sa-
lutem· Et leges politice nō potebat ad salutē hoiēs p̄-
fecte dirigere· C· ij· Licet lex mosaica ordinabat
hoiēs ad deū signis et rebus· non tm̄ p̄fecte sed imperfecte·
Ideo pter eam lex euāgelica fuit ntāzia· Nā doctrina
legis tōtimebat res z signa· et quo ad vtrūq; fuit i-
perfecta· Ex pte signoz in lege fuit duplex p̄fectio· sc̄z
in grauando· q̄ obscure erabat· et ista imperfectio rōpletā

per eñm. per explicatoz ad mtm tui spuale. et i cuzdo
qz stabat et nō turabat. Et hec ipfectio completa
per succession sāmētoz nouoz. et per succession
vezitatis et abstession vmbze. Ex pte zeu in legē
fuit sitz duplex impfectō f iustifie qo ad moralia.
qntū ad sensū lralem. et carnalem. Et hec ipleta est
per explicatoz preptoz moraliū. et supaddtoz gsiliozz
euāgeliū. Alia ipfectio fuit mie qo ad iudicialia Et hec
mpleta est per tempatom et euacuatoz gminatonū
iudicioz. Tertius articlus de questio. Noto de
yzauitate legis vetezis. et noue legis. possuq loq
tzplr. Pmo fm se. Scdo ad pauctate. Tezdo ad an:
xiliū qd pbet ad pcepta iplenda. Pmo lex euāgelica
non t leuioz lege vetezi. qz samoza et pfectioza pcipit
et in gdu altiozi et pfectiozi. Scdo lex euāgelica t le
uioz. qz pauciora habz pcepta. hā ad multa tezimoma
lia obligam pcepta. qz erat in figud. et adueniente
vezitate cessat vmbz. Rabi moyses enūat sexcenta
tezimomalia pcepta ad qe illi tenebatz. qe oia amota
sunt pt moralia. Tezcio lex euāgelica etiā t leuioz
mosaica. Rō qz lex noua pbet vazitate i plenitudine
latezis ypi appti. vñ pbz adiutoziū plenissimi aōzis
oiā at leuia et pene nulla facit amoz. pbet etiā maig
adiutoziū eozz et bnficioz ostēsoz. propt qe multa qe
sunt in hac lege dulcissie portat et tozde iflāma:
to vazitate. Propt qd dicebat ypc matth xi. venite
ad me oēs qui laboratis et onezati estis. et ego zefi:
ciam vos. et invenietis zequem aiabz vzis Con clo
Etsi lex euāgelica qo ad explicatoz preptoz moraliuz
zet vetis legis sit quoda difficilioz. Nihiloiz tñ lex
vetz qntū ad num pceptoz. et qo ad vtutē obsuādiū
t absolute onezosioz. pz t ex nōbis. Et zo pmi. qz lex
euāgelica magis explicat vtutē preptoz moraliū qz
mosaica. et supaddit quedā gsilia. licet ad illa nō ob
ligaret. et quedam phibz. qe mosaica pmittebat. sic
libellū zepudij. Vnde scdi. qz lex mosaica artabat
ad multa tezimomalia. et iudicialia. sed euāgelica
solū ad mozalia. ad qe etiā obligat lex vetz nālis
nō tñ sub tali tēpendio vz dilectoz dei et proximi.
sic lex euāgelica. Rō tzij. qz lex mosaica nō cōferebat
auxiliū gzie. obseruātibz ea. sic lex euāgelica facit.
tū qz lex vetz per mos timoz ad pcepta cogebat. ad
que noua ex amoze inducit. q amoz oia leuia facit
matth xi. Jugū em meū suaue e. ze Coz. j. In preptoz
explicatoz difficilioz t cōtenta vetis lege. Zm. In preptoz
nō gnioz est lex mosaica. C. zm. Ad vtutē obsuādiū
onezosioz est lex mosaica lege etnā. C. mi. Sde e gnio
z leuig hito ze ad diuisa. Nā lex etnā qo ad explicatoz p
ceptoz gnioz e z difficilioz. qz ipetrat pcepta suis vtutē
sue. vt mitos diligere. Sz qo ad mū preptoz z ad vtutē ob:
suādiū facilioz e. cū lege etnē zadiz z motiū sit amoz
vetis ait timoz. finis vetis bō tpalia. etnē bō etna. Effectz
vetis moz. etnē vita. ij thoz. iij. Lra occidit spz viui
ficat. Hoc per gzaz in cōmēcz ifusa. et tradē p glam
sempitnā. quā nob tzedat vnigenitz dei filiz. q pro
nob incarnatz. passus. mortuz. et zesurgēs. ad ce
los qz ascendēs. cū pze viuit et zegnat in ssciu vnite
per infinita scla sclozz. Amen.

Explicit tezciū perceptatus.

II

1532
III